РП II 15

Инв. библиотека II Бр. 1002

У Београду 1. Януария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4, за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 1.

Мирођия.

Суза. Човекъ има два извора одакле та нѣжна водица извире. Суза обично каплѣ са угля очию, и отудъ се и зове *суза*, кое значи капля воде *съ уза*, т. е. одаиде гди є око узано. Суза' као и люди има различити. Само права жалость мати є праве сузе, премда и суза радости извире изъ найнѣжни и найлепши чуства. Оне друге сузе све су кћери людски страсти Сузе, кое се изъ нѣжни душевни осећаня рађаю, само су людма одъ природе поклонѣне. И болѣ би се могло о човеку казати: да є животно плачно, него што є Платонъ казао да є двоножно безъ пери. Нема оногъ човека кои се родио и макаръ мало живно, а да ние нигда сузомъ оросио своє очи; ние било и нема тога човека на земльи, кои нигда ние крозъ сузе гледао овай светъ. Дете како се роди и како отвори очи и угледа овай светъ, врискомъ врисне, и са сузама облие груди своє майке. Да-ли су то сузе радости или жалости, неуме намъ нико казати. Сузе су различите као што су ћуди и околности людске различне. Света є суза у оку майке за своимъ дететомъ; смешна є суза у оку пияна човека; нѣжна є суза у оку залюблѣне девойке; горка є суза сбогъ неправде проливена; страшна є суза у оку властна и пакостна човека; лажльива є суза у оку тирана; лепа є суза у оку юнака. Човеку могу да теку сузе обично одъ жалости, одъ рена и одъ белогъ лука. Деца осимъ свию други случаєва плачу обично одъ іогунства, а найвише зато плачу, што є ньима докъ су іоштъ мали и докъ се на овай светъ ненавикну, плачъ єдина готово забава; єръ мала деца само єду, спаваю и плачу. Жене могу да плачу — — но о женскимъ сузама нећемо окде ни починяти да говоримо. Оне млого плачу; ньнове сузе немогу се разликовати и разделити коя изъ кога чуства извире. Само то можемо као извѣстно казати да ни єдна женска суза неизвире изъ претвараня или изъ лукавства него — изъ очию.

Берберинъ.

Берберинъ. Добро ютро Господине!

Господинъ. Данасъ некаже се добро ютро, него срећна нова година.

Берберинъ. Я знамъ да починѣ данасъ друга година, али опетъ држимъ да є болѣ казати добро ютро, него срећна нова година; єръ коме є свако ютро добро и срећно ютро, томе є заиста цела година добра и срећна. Како можемо казати за оно да є ново, што є 1856. пута само одъ рођеня Христова на овай светъ долазило, и съ долазкомъ чега не само човекъ него цела вселена постає све стария. Само є покойни Адамъ кадъ се у раю пробудио и видио предъ собомъ Еву, могао казати: фрайлице, срећна вамъ нова година. Само є то била нова година; и по томе я држимъ да би приличние било место нова година казати стария година. А найболѣ би іоштъ било свагда казати; помози Богъ; човекъ како се обогати и постане варошанинъ и господинъ, онъ онда некаже више помози Богъ, или може бити то долази одтудъ што люди међ' собомъ у варошима тако у приятельству живе да своимъ ближнѣмъ кадъ га сретне воли казати: слуга, него пожелити му и казати: помогао ти Богъ. Прости люди, селяци и сиротиня осећаю да є помоћь Божя у свему найболи, и они іоштъ у своіой искрености єданъ другогъ поздравляю са помози Богъ. И тако видите господине имао самъ више узрока да вамъ кажемъ добро ютро или помози Богъ, место: срећна нова година. Међу тимъ будите увѣрени да осимъ нове године ништа друго ние ново. Шта намъ є вайде одъ нове године, кадъ є стара скупоћа, стари дугови, стара плата, стари пазаръ, стара пакость, старе клевете, старе новине, стара цензура и све проче на свету. Нове године покриваю само съ новимъ хальинама старе страсти у присима люди. Нова година ние ништа друго него почетакъ єдне врсте у великой кньижурини човечества. Нова година у траяню вселене ништа друго ние него єдна капля у мору.

Господинъ. Я немаримъ да ти филозофирашъ. Има-ли што друго ново?

Берберинъ. Осимъ нове године има млого нови календара са старимъ светцима. Србски календари оплавише цело србство; гди годъ има србска Типография само є прошле године календаре печатала. И то є готово єдина кньига што се у прошлой години на полю србскогъ кньижества показала, и то су іоштъ єдине кньиге кое Срби съ обе стране Саве радо купую. Србски

списательи и читательи воле календаре, вальда зато што у ньима има доста праздника. Ко узпише историю србске кньижевности може прошлу годину само са две речи описати, т. е. нека стави само: календарска година; еръ србски народъ ни едне године ние имао више календара а манѣ кньига.

Господинъ. Шта има изъ страногъ света ново.

Берберинъ. И добро и зло. У Паризу на конференцияма сви су се лепо поравнали, а у исто време еданъ свештеникъ прободе онога найвећегъ — —

Господинъ. Кога несрећниче?

Берберинъ. Полако. У мало васъ непосеко. — — прободе найвећегъ Свештеника. Париски Архиепископъ г. Сибуръ погинуо е. То е рђавъ знакъ. То е први случай одъ старогъ времена, да се таково убиство и то предъ олтаромъ догоди; и предшественикъ овога ние умро одъ свое смрти, онъ е 1848. год. погинуо на барикадама.

Господинъ. Како е име ономе што е убио тога садъ Архиепископа?

Берберинъ. Волтеръ.

Господинъ. Одкуда то славно име таквомъ злодѣю.

Берберинъ. Та то е тай исти Волтеръ списатель. Онъ е истина умро али нѣгове су кньиге остале, кое су ону прву револуцию ако не са свимъ довеле а оно баремъ ускориле, и кое су християнство онда у Француской обориле, кое су оволике свештенике на губилиште довеле; и зато я мислимъ да ние Волтера било, овай Верже што е убио Сибура неби смео подићи руку, онъ би мислио да ће му се рука окаменити. Наполеонъ I. кадъ е повраћао у Француской календаръ са нѣговимъ светцима и старе християнске обичае, наилазио е на такве препоне, да е еданпутъ у лютини повикао: „О чуда, я немогу съ моимъ баіонетима да подигнемъ оно, што е овай проклети Волтеръ съ перомъ оборио“.

Мрвице.

Изъ вароши едне гди е яка туча пала, пише еданъ своме приятелю: „Нова стакла на прозорима то е найновие у нашой вароши, еръ сва стара стакла туча е полупала“.

— Херцогу Пантѣвру дођу слуге нѣгове и чеситаю му нову годину. „Хвала вамъ“ одговори Херцогъ — „и покланямъ вамъ све оно што сте у прошлой години одъ мене покрали, а ви сами знате да то више износи него што ће и еданъ господинъ своимъ слугама напойнице на данашньи данъ дати.

(Два списла) Еданъ лѣкаръ у некомъ друштву врло е хвалио едну масть кою е онъ противъ очию продавао, на кое еданъ рекне му ове двозначеће речи: „Што се мене тиче я могу свакога увѣрити да болестнимъ очима ништа болѣ ние одъ ваше масти“.

— Еданъ гостъ упита момка предъ вратима: „Е-ли господинъ кодъ куће?“ — „Ние“ одговори слуга. „Кадъ ће доћи?“ упьта далѣ гостъ, на кое му слуга одговори: „я вамъ неумемъ казати, еръ онъ данасъ кадъ е кући дошао, казао ми е, ко га годъ узтражи да кажемъ да ние кодъ куће.“

— Три ствари у животу ние нуждно чинити: Прво, снегъ нетреба лопатомъ одгртати, онъ ће найпосле и самъ отићи; друго, девойкама нетреба мужа тражити, оне ће га найпосле и саме наћи; и треће ние нуждно звати лѣкара, еръ — човекъ найпосле мора и безъ лѣкара умрети!

— Нютонъ (славни математикъ и астрономъ) заборавляо е често и на ело и на пиће, кадъ се дубоко занесе у свое заплетене математичке рачуне. Нѣговъ е ручакъ стало обично у другой соби на фуруни. Еданпутъ е дошао къ нѣму еданъ одъ нѣгови приятеля башъ у време ручка, и видећи, да се Нютонъ дубоко у свое рачуне занео, отиде у другу собу, и поеде спремлѣни ручакъ па оде, а остави судове опетъ на фуруну. Мало затимъ дође и Нютонъ да руча, и видећи судове празне, чудио се, како е онъ то заборавіо, да е већъ еданпутъ ручао.

— Нютонъ е учіо год. 1650. у Гретену, и често е гладовао, еръ е имао за целу неделю само 4 шилинга на издржаванѣ. — Године 1835. купіо е лордъ Сревсбури еданъ зубъ Нютоновъ за 16.595 франака.

— Да може и найученіи и найдаровитіи човекъ и одъ простогъ селяка гдишто научити, сведочи слѣдуюћа анекдота изъ Нютоновогъ живота. Овай е шетао едномъ по полю, кадъ наеданпутъ зачуе гласъ едногъ чобанина, кои му рече: Поитайте господине, да што пре у оближнѣ село дођете, ако нисте ради да покиснете. — Небо бяше сасвимъ ведро, и небяше на нѣму ни едногъ облачка; Нютонъ продужи дакле спокойно и полако свой путъ; но не прође ни по сата, а онъ се на жалость и велики едъ свой увѣри, да е селякъ погодио: „Чудновато!“ рекне онъ „да е тако простъ селякъ тако вештъ пророкъ у предсказиваню времена!“ — Ова му се стварь учини вредна точногъ испитиваня. Онако іоштъ мокаръ одъ плюска врати се онъ іоштъ еданпутъ натрагъ, и кадъ е ступио у колебу чобанина, рекне му: „Ево ти еданъ дукатъ, да ми кажешъ, гди си ти научио предсказивати време?“ „Съ драге волѣ, господине“ одговори чобанинъ; „видите тамо мога црногъ овна?“ — „Видимъ.“ — „Кадъ онъ леђа окрене вѣтру, то се слободно можете у вашъ животъ обкладити, да ће найдалѣ за еданъ сатъ киша плюскомъ падати.“ — „Шта!“ викне прославлѣни Нютонъ, „заръ я да свакадъ, кадъ бы хтео дознати, сађемъ са мое звездарске куле па да гледамъ твога овна? — Ево ти дукатъ, па до врага!“ и отиде лютито изъ колебе.

— О Нютону приповедаю, да е онъ ђакомъ био врло неприлѣжанъ и ленъ па да му е зато опредѣлено прво почестно мѣсто у задньой скаміи невалялаца, на комъ се донде одржао, догодъ га ние еданпутъ онай, кои е до нѣга седио, яко у трбу ногомъ гурнуо. После овогъ догађая постао е мали Нютонъ изъ освете и за инатъ тако прилѣжанъ, да е за кратко време постао први ђакъ у целой школи.

— Отацъ запита свога сина, кои се вратио съ универзитета. „Синко, шта си радио и учио на универзитету?“ Синъ му одговори кратко и искрено: „Ништа, и притоме самъ пио пива.“

Малине.

— Добродѣтель е далеко више способна, да сама себе награди, него найсрећнiи порокъ, да самъ себе казни. Зато башъ млого ће се пре честанъ човекъ у несрећи къ добрдѣтельи обратити.

— Знанѣ свакогъ човека починѣ съ веромъ, и човечество би злосрећно у томъ било, кадъ би оно съ разпознаванѣмъ поедини истина, дотле чекати морало, докъ неби разумъ последнѣ и найдублѣ основе исти одкрио.

— Представляня о Богу и будућности снажно дѣйствую на волю свакогъ човека, и она су често *едина подпора и найтврђе* основоположенѣ людске добродѣтельи. Права верозакона представлѣня могу богатъ источникъ найлепши мисли и тврда ограда спрамъ дражести порока бити; она су средство къ нравственомъ изображеню, съ коимъ се у сили и траяню никаково друго сравнити неможе.

— Безъ любави къ отечеству, безъ покорности према законима, безъ трудолюбия у дужностима позива нашегъ, безъ уздржаня у желяма и страстима нашима, безъ добродѣтельи и поштеня, нема блаженства.

— Основоположенѣ е добри срца, све люде за добре сматрати, кои невалялство доказано ниє; и заиста мало има неваляли, кои незнаю хитрость, да себе одъ доказателства не обезбеде.

— Нити валя лађу само за еданъ ленгеръ, нити животъ само за едну надежду везати.

— Срећанъ и миранъ животъ у онога е, кои себе строго кадъ испита, нађе; да никакво преступленѣ себи пребацити нема.

— Сваки нека сматра не само себе самога, него и све друге люде за *цѣли*, а не само за *средство* къ узвишеню свогъ собственогъ блаженства.

— У савршенству састои се суштество Бога; оно е планъ створеня, источникъ свию природни случаева, цѣль свию наши лакомости и желя, правило свию наши дѣла; оно е найвише основоположенѣ у моралу, у политики, и у вѣштинама и желяма задовольства. Оно е сунце у системи знаня, безъ кога се све у ноћь и забуну стропоштава.

— До найвећега свога добра доспе човекъ крозъ несрећне случаеве и иляду би му одкровеня остала сакривена, да ій нужда ниє изнашла. Она е тежина на сату, коя све точкове тера. То е исто и са бурама у нашимъ прсима, са людскимъ страстима. — Сви пороци и све погрешке нашегъ рода мораю найпосле целоме найвеће добро дати. Сва несрећа, коя изъ страсти, предразсудка, леньости и незнаня происходи, може човека само научити, да кругъ свой болѣ позна све раскошности съ десна на лево найпосле га одгураю натрагъ къ нѣговомъ средоточию.

— Човекъ безъ благородногъ поноса раванъ е дрвету, кога дебло уместо да до венца израсте, савезано на земльи остане. Лепа женска безъ лица пуногъ изражая равна е небесномъ своду безъ сунца.

— Онога избери себи за приятеля, кои ти неодаe увекъ у говору явну похвалу и одобраванѣ; а одъ онога затвори кућу свою: кои говори само зато да ти се допадне, и кои волѣ и желѣ твое штеди.

Истокъ и Западъ.

Као што су истокъ и западъ међу собомъ различни, тако су и обичаи люди на та два края землѣ различни и едни другима противни. На истоку люди брию главе а пуштаю браду и бркове, на западу сасвимъ на противъ брию браду и бркове а пуштаю косу да расте; на истоку еду съ прстима, на западу съ вилюшкама; на истоку прекрсте ноге па при земльи седе, на западу седе на узвишенимъ столицама; на истоку люди носе широке дугачке и шарене альине, на западу кратке црне и са свимъ узане; на истоку дочекати кога гологлавъ то е увреда, на западу то е велика почесть; на истоку пишу одъ десна на лево, на западу пишу одъ лева на десно; на истоку говоре тихо и полагано, на западу гласно и брзо; на истоку люди узимаю по 7. жена, на западу едва и по едну; на истоку жене се замотаваю и крию лице, на западу и съ голимъ грудма иду; на истоку непию вино и нееду крметину, на западу безъ тога нема части; напоследку, на истоку живе мусломани, на западу християни.

Школски театоръ.

Учитель. Ђаче учениче, у школама изборниче, кажи шта е то земльописъ.

Ђакъ. Земльописъ или география есть наука коя учи землю познати.

Учитель. Колико части света има и кажи ій по имену.

Ђакъ. Има шестъ части света, и есу слѣдуюће: Европа, Азия, Африка, Америка, Аустралия и Русия.

Учитель. Ниси погодно. То одма съ почетка па незнашъ. Кажи дакле кое землѣ ограничаваю Русию.

Ђакъ. (крозъ плачъ) Енглеска, Француска и Аустрия.

Учитель. Неваля то ништа. Седи доле ти ништа незнашъ. Далѣ ти до нѣга. Кажи ми какви люди има на свету?

Ђакъ. Има началника, совѣтника, капетана и практиканта.

Учитель. Неваля то ништа, о Боже, шта да радимъ съ њима ни еданъ неће да се труди. Што непазишъ шта те питамъ? кадъ кажемъ какви люди има на свету, я то онда питамъ, какве су фарбе люди?

Ђакъ. Има люди беле, црне и бакарне фарбе.

Учитель. Какве су дакле фарбе люди у Европи.

Ђакъ. Европа, Европа граничи се, Европа граничи се, одъ истока оцеаномъ, — —

Учитель. Непитамъ те то, далѣ ти и-за нѣга што дремашъ. Какве су дакле фарбе?

Ђакъ. (брзо) Обично су беле фарбе и разликую се одъ остали животиня у томе што су питоми, и што кадъ се еданпутъ на ярамъ навикну вуку — —

Учитель. Шта брбляшъ коешта. Ти незнашъ іоштъ ни о чему говоримо. Я те питамъ изъ земльописа а ти одговарашъ изъ естествене исторіе. Што непазишъ? Што дремашъ?

Ђакъ. Заборавио самъ господине Европу.

Учитель. Леньштино! — Богъ е заборавио и тебе и Европу. Што дремашъ?

(продужаваће се)

Зачинци.

Новъ е приятель као и ново вино. Остави га некъ остари па га онда пробай, старо вино подмлађуе човека.

Болѣ е имати чисту савѣсть за себе него десеть сведока.

Црквена звонара то е прстъ окренутъ у небо, кадъ е годъ видишъ помисли на прстъ божій, безъ кога ништа неможе се догодити, и кои е свему узрокъ што годъ бива.

Нерадуй се кадъ ти какавъ неприятель умре, ерь ти незнашъ каква судбина твой животъ сутра чека.

Рђава савѣсть подобна е пећи (фуруни) коя се непрестано пуши. Она е тужитель, судия и пелатъ у едной истой особи.

Загонетке.

— Лепа е моя рана, сладакъ е плодъ труда могъ, опасна е освета моя.

— Никада нит' самъ што ео ни пио, и опетъ живимъ. Мати моя никада ниє дошла у мою кућу, а опетъ ни даню ни ноћу неоставля ме.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

Београдъ 30. Децембра. Нѣна Свѣтлость княгиня юче око подне обрадовала е Нѣгову Свѣтлость са синомъ. Како Свѣтла княгиня тако и новорођени Княжевићъ налазе се у повольномъ станю здравля.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— *Паризъ 24. Декембра.* Пуномоћници юче су подписали протоколъ. Конференциє уклониле су све препоне съ пута, и изравнале су и помириле све стране. Єдногласно заключено е: да границе одъ траянске долине до рѣке Ялпука иду, а Болградъ и Тобакъ да остану Молдавіи. Русия добия на десной страни, Комратъ са 350 квадратни врста землѣ. Змiински острови сматра ће се да припадаю ушћу Дунава. Сва друга уступлѣна земля саюзиће се съ Молдавномъ, осимъ оне землѣ гдѣ Дунаво утиче, кое припада Турской. Конференциє заключиле су далѣ и то: да се то уступанѣ граница найдалѣ до 18. Марта свршити мора; до тогъ времена изаћи ће Енглези са своимъ лађама изъ црногъ мора, и Аустриянци изъ Влашке. Комисия ће у подунавскимъ княжествама онда свой задатакъ свршити и потомъ конференціи свое извѣстиє поднети.

— Сва е прилика да ће се распра између Швайцерске и Прайске безъ рата смирити. Преговори воде се и надежда е да ће се безъ повреде чести и едне и друге стране све поравнати.

Паризъ 22. Декем. Страшно едно убиство догодило се данасъ овде у Паризу. Архиепископа паризкогъ Сибира кои е служио у цркви Св. Стефана на едан-путъ съ еднимъ дугимъ ножемъ прободе предъ олтаромъ неки свештеникъ именомъ Верже. Архиепископъ издане истогъ тренутка. Убилацъ съ крвавимъ ножемъ стаяо е мирно и съ некомъ радостћу гледао е свое грозно дѣло. Убилацъ е одма уваћенъ и затворенъ. Онъ ниє веровао на то да е майка Христова наитиемъ светогъ духа зачета, зато е и викнуо кадъ е Сибура пробо: доле съ богинама! и збогъ такви невѣрованя коя е црква католичка примила, гонио га е Сибуръ и одузео му е парохию. Убилацъ е текъ 32. године старъ и некае се за свое безбожно дѣло. — Црква Св. Стефана затворена е и неће се у ньой служити докъ се наново неосвети, она е сада сва црномъ чоомъ съ поля застрта. Овай догађай яко е на цара дѣйствовао. Тѣло Архиепископа Сибура однешено е у нѣгову палату, гдѣ ће се пошто се балзамира, на излогъ свету ставити.

— Изъ Падуе являю одъ 22. Дек да су тамо царъ аустриски и царица приспѣли.

Огласи.

Експедиція Шумадинке налази се сада исподъ варошкапіе у сокаку водећемъ на саву, у кући г. Крсте Ракића.

КОНТОРА

„СРБСКИ НОВИНА“

(у господской улици у кући Г. Попечителя Стефана Марковића)

отворена е, и предплата за год. 1857. прима се у ньой одъ 8 сатій изютра до 12 у подне, и затимъ одъ 2 сата по подне до 5 у вече.

У Београду 28. Децем. 1856.

МИЛОШЪ ПОПОВИЋЪ.

ЄДНА СОБА

на долнѣмъ бою, за едногъ или два самца, има на издаванѣ у кући г. К. Бранковића, у господской улици.

СВЕТОВИДЪ ЗА 1857. Г.

VI. ГОДИНА.

Одъ 1. Януара г. 1857. настае течению наши новина VI година. Оне ће одъ нове године излазити са *подлисткомъ*. Цѣна имъ е за по године 6 фор. ср. а за 3 месеца 3 фор. среб. Позиваю се дакле сви любительи новина найучтивіе на предплату. У *Београду* прима новце изъ внутрености Србие г. *Вик. Станисавлѣвићъ* осмотритель Читалишта или г. *Вел. Валожићъ* кньижаръ.

Зимзеленъ за год. 1857. изишао е и може се добити у *Београду* кодъ г. *Браће А. Ђорђевића* трговца, кодъ В. Валожића и Саре Возаровићъ, а у *Земуну* кодъ *Ш. Андреевића* синова. Цена му е 40. кр. ср. Дѣло е са *три* велика мѣдореза украшено. Тко жели обашка имати ликъ *рускогъ цара* и *Стратимировића*, може га у поменутой трговини добити по 10. кр. среб. *Зимзеленъ* е найсходніи даръ за нову годину.

У Бечу у Дек. 1856.

А. Адрићъ

Учредникъ и издатель Световида. Обитава у С. Улриху, neue Schotten gasse № 113.

(1—3)

У кньигопечатньи княжества србскогъ.

У Београду 3. Януария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 2.

Мале приче.

(О великомъ Петру). Царъ Петаръ, кои е све фабрике и радионице прилѣжно посѣћавао, долазно е честь у гвожђарницу фабриканта Милера у Истию на калугайскомъ друму 90 врсти далеко одъ Москве. Тамо е онъ поредъ свои државни послова занимао се и тиме, да е при топлѣню и кованю гвожђа и самъ припомагао, и тако научио е ковати гвожђе у шипкама. Почемъ е онъ овай посао већъ добро спатио, и кадъ е єднога дана свога тамо бавлѣня самъ своіомъ рукомъ 18 пуди гвожђа (320 ока) сковао и сваку шипку своимъ печатомъ означио, у томъ му е послу нѣгова пратня одъ дворяна и бояра помагала: ћумуръ доносили, ватру распиривали, месне кретали и друге послове поредъ нѣговогъ царскогъ величества извршивали, дошао е царъ неколико дана затимъ къ притяжателю ове фабрике, Вернеру Милеру у Москву, похвалио е нѣгову радионицу и питао е, колико се єдномъ раднику тамо плаћа за сковане єдногъ пуда гвожђа у шипкама? „Три копѣке или єданъ алтинъ, одговори Милеръ. „Добро", одговори царъ, „то самъ и я 18 алтина зарадио и имамъ толико примити. Вернеръ Милеръ отиде одма, и извади изъ сандука дуката, и изброявши ій цару, рекне му: „Раднику, кае што е ваше величество, неможе се за єданъ пудъ манѣ платити." Царъ Петаръ пакъ отисне одъ себе дукате и рекне: „Узми твое дукате натрагъ; я нисамъ болѣ радио одъ други радника, плати ми, колико свакомъ другомъ; а я ћу за те паре да купимъ нове ципеле, кое су ми башъ садъ врло потребне." У исти ма онъ му покаже свое већъ єдномъ крплѣне и излизане ципеле, узме 18 алтина, отиде у єданъ дућанъ, и купи доиста нове ципеле, кое е онъ задуго носио, у дружтву често показивао и обично говорио: „Ово самъ я са зноемъ и мукомъ зарадио."

— Кадъ е царъ Петаръ са целомъ войскомъ на Пруту год. 1711. одъ 100.000 Турака стеснѣнъ и сасвимъ обколѣнъ био, кадъ му е довозъ ране, цебане и ратни потреба сасвимъ пресеченъ, и кадъ е већъ држао, да е онъ и сва му войска пропала, сѣдне онъ єдномъ мирно у свой шаторъ, напише єдно писмо, дозове єдногъ одъ свои найодабрани' и найвѣрни' официра и запита га: били се онъ одважно, подкрасти се крозъ турску войску, и однети єдну депешу у Петробургъ? Официръ, коме су сви путови, странпутице и кланци тамошнѣгъ предѣла познати били, увѣравао е цара, да се нада, да ће се срећно подкрасти и нека се нѣгово царско величество слободао ослони на нѣга, да ће онъ срећно до Петробурга доћи. После толикогъ увѣраваня преда му царъ саморучно писмо, управлѣно на државни савѣтъ, полюби га у чело, и рекне му само ове речи: „Иди съ Богомъ и онъ некъ ти буде у помоћи."

Официръ стигне деветогъ дана свога путованя срећно у Петробургъ и преда писмо у пуномъ засѣданию савѣта. По какво е удивление обузело скуплѣне совѣтнике, кадъ су у найвећой тайности и при заключанимъ вратима прочитали писмо, гласеће овако: „Я вамъ являмъ, да самъ я са цѣломъ моіомъ войскомъ, и то не сбогъ наше кривице или погрешке, него єдинствено збогъ лажльиви донешени ми вѣсти обколѣнъ, одъ четири пута яче турске войске, да намъ е довозъ ране и потреба ратни сасвимъ пресеченъ тако, да намъ безъ особите божие помоћи предстои или извѣства коначна пропасть или робство. Ако би се ово последнѣ догодило, онда нетребате да ме сматрате више за цара, вашегъ господара, нити треба да испуните оно, шта би вамъ я, па ма било саморучнимъ моимъ писмомъ, наложно и заповедио, догодъ се у средину вашу невратимъ. Ако я пакъ погинемъ, и ви несумнителну вѣсть о смрти моіой добиете, онда изберите найдостойнѣгъ изъ ваше средине за мога преемника."

Свога сина Алексия, кои му се ниє покоравао, и кои е био пустъ и покваренъ, царъ е већъ био изключио одъ наслѣдства.

Мирођия.

Папиръ е артия, а артия е папиръ. У старо време кадъ ниє било артие сви су люди писали на кожи, у новия времена кадъ артие има доста, сви люди пишу на артіи, владательи само пишу іоштъ на кожи. (кадъ коме дипломе и чинове даю; нарочито кадъ люде претвараю у бароне, графове и проче) Талияни кажу да су они пронашли артию, а Немци присвояваю ту заслугу себи и наводе да се у Нирнбергу у архиви найстаріи ко-

мадиħъ артие налази, на комъ е написано 1319. годиħа. На свакu начинъ ми држимо да су Немци пронашли артию, єръ они много новаца одъ артие праве. Прва фабрика за артию подигнута е у Нирнбергу 1390. год. — Артия прави се по вeħой части одъ дрониха, и зато она коя много пишу иду дроħави. У Лондону іошть 1728. годиħе почели су правити папиръ одъ конрива, на той артiи пишемо Шумадинку, а то не зато да кога ожари него само зато што е евтиниа. Међутимъ ми ни єдномъ читателю непрепоручујемо да на овой артии одъ конрива пише какве молбе, зато е найбољи гладки кинески папиръ, што Кинези праве одъ пиринчане сламе, бамбуса, лесковине, а нарочито онай папиръ добаръ е што се прави одъ свилени буба.

Списатељи су птице. Єръ, птице лете радо по воздуху, то и списатељи чине; птице певаю, и списатељи певаю; птице су плашљиве, то исто и списатељи су; птице любе слободу, то исто и списатељи; међ птицама има кукавица, међ списатељима такође; птице затвараю у кавезъ, списатељ такође затвараю; птица има шарени, исто тако и списателя. Само та е разлика између птица и списателя, што-људя мюге птице уче да говоре, а списатељ напротивъ са свима средствама уче да ħуте.

Берберинъ.

Берберинъ. Дошао самъ. Изволите да васъ бриемъ.

Господинъ. Чекай да обуемъ папуче. — Шта се смеешъ?

Берберинъ. Смеемъ се овоме значенiю, кое су људи папучама придодали. А обично и свака жена кадъ спомене папучу сладко се насмее; єръ свака зна шта то значи; то е скипетаръ у рукама њиховимъ, то е знакъ њинове владе и господарства. Али добри и благи мужеви нека се тħше тиме, што е сада читавъ светъ подъ папучомъ. Свак има свою папучу што га гнiви. Све стои подъ папучомъ. Пријатељство стои подъ папучомъ интереса; родолюбiе подъ папучомъ себичности; новине подъ папучомъ цензуре; мужеви подъ папучомъ жена; жене подъ папучомъ сусте и т. д. Све на овомъ свету има свою папучу и свогъ тирана. Кодъ Муслимана папуча е текъ у своме правомъ значенiю. Ако е жена одъ своѓъ мужа тако увереħена, да жели сѣ њиме да се распусти, ова оде кадiи и предъ њимъ превриче само свою папучу, и на єдне єдине речи потребе више да говори, кадиа разуме довольно то значенiе и разпусти е одъ мужа. Ако жели туркиња да се разговара са своимъ мужемъ, она му пошаље єдну папучу по робкињи, и мужъ онда вeħа зна да га она съ нестрпљењемъ очекуе. Ако е каква страна жена кодъ нѣ дошла, онда она мете папучу свое пријатељице предъ врата, кое значи, да нѣко мужъ не улази ниошто онда у харемъ. Шта више Муслимани имаю особите папуче у коима иду у џамие. — Одъ свиħ тиранства найлакше е опетъ женско нѣжно тиранство, и лакше е бити подъ папучомъ жене, него подъ папучомъ своевољства, пакости и неправде. Свакu врать има свой ярамъ. Одъ папуче постало е и оно што се каже: нако неħа гди кога чизма жуљи. Кажу да е римски сенаторъ Паулусъ Емилианусъ први то казао и одъ нѣга е после остало. Онъ е са своiомъ женомъ. Папирномъ своѓъ роħеноѓъ сина доцније прослављеноѓъ Сципиа Емилиануса, одбацио одъ себе и одрекао се са свимъ да му ниe отацъ; кадъ су га многи пријатељи савѣтовали да то нечини и да се своѓъ роħеноѓъ сина неодрече, онда онъ место свакоѓъ другогъ одговора навуче на ногу ципелу и рекне: „Видите, ова е ципела нова, ова е лепа, али ипакъ нико незна гдѣ ме она жуљи.“ — То е сна исторiа о папучи, и нико нетреба за другога да каже: онъ е подъ папучомъ, єръ читавъ е светъ подъ папучомъ, само редко се зна гдѣ кога папуча жуљи. Папуча напосльдку, то е найстарiя орденъ на свету, нѣга е носио іошть Адамъ; єръ да онъ нiе био подъ папучомъ Еве, неби га могла она наговорити и натерати да загризе у ону киселу јабуку и да преступи Божiю заповѣсть, и због тога да изгуби рай. Адамъ е био врло добаръ човекъ, єръ онъ е био прави човекъ, а у оно време први људи били су добри и искрени. Адамъ е био добаръ човекъ, но Адамъ е био подъ папучомъ, слѣдователно сви мужеви кои су подъ папучомъ она су добри, искрени и благи. Они слѣдую примѣру првоѓъ човека, они увиђаю да е то промисао Божiи тако наредио да жена коя нема никаква оружя осимъ лепоте и суза, влада да сва своiомъ нѣжношћу надъ оружанимъ људма.

Правце.

— Велик математикъ Њутонъ, кои е радо пушио, биваше често тако разтроенъ и замишљенъ, да е єданпуть у крайнѣмъ разтровању згрaбио претъ єдне до нѣга седеħе госпе, да њимъ напуни своју лулу.

— Єданъ простакъ добио е єдномъ на лутрiи грданъ капиталъ, и желио е, да се одъ тога времена съ вишимъ класама друга и у одличния друштва долази. Онъ запита дакле свога берберина, кои бяше врло препредень, како ħе се онъ владати и обходити у великомъ и отмѣномъ друштву. Берберинъ му одговори: „Обуци прiи фракъ, па цетоворя ништа!“

— Некадашњи енглески први министеръ лордъ Нортъ имао е обичай, да често заспи при дугимъ и непријатнимъ бесѣдама неки и неки членова парламента; но међутимъ, докъ е онъ спавао, прибележивао е нѣговъ секретаръ главне точке беседе противне партае; и тако е лордъ одма, чимъ е само погледъ на оне бележке бацио знао, шта му ва то одговорити вала. Приликомъ рѣшавања єдноѓъ питања, тичућегъ се флоте и морепловства, єданъ членъ напао е за добро да изложи целу исторiю бродарства, почевши са Ноевимъ ковчегомъ на терашњи тако до времена велике шпанске флоте подъ краљномъ енглескомъ Елисаветомъ (то е онай догађай изъ 16. века, кадъ е силни и горди шпански краљ Филипъ II. хтео са силномъ флотомъ покорити Енглеску, кое му е нескрiено непало за рукомъ). У томъ баш тренутку разбуди се лордъ Нортъ, и мисленi. дата е нѣговъ секретаръ пробудно запита овога: „Докле е већъ дошао са своимъ говоромъ членъ парламента?“ — „До краљице Елисавете“, бише одговоръ секретара. Саньивъ и неразположенъ лордъ одговори: „За бога, што ме нисте оставили, да преспавамъ іошть неколико столѣтиа.“

— Бдањ путнинъ дође у једну гостионицу и преко ноћи легне на једномъ чардаку гдѣ му с домаћинъ спремио постелю, да спава. Предъ зору кадъ се пробуди чуе како се домаћинъ и његова жена кои су подъ чардаком доле спавали — разговараю о своіой сиротиньи, после дугогъ разговора и уздисања, мисленьи на Бога рекне жена своме мужу: „Немой човече тако много брынути се, онай *одозго* би-ће нама у помоћи.“ На то путникъ мисленьи да се то њега тиче, скочи и повиче са чардака: „И я самъ човекъ сирома, немой те се ни у мене ништа уздати я немогу платити ни мой трошакъ што самъ ноћио, ако рачунъ буде велики“.

— Покойни Магарашевићъ, први учредникъ српски Летописа у једномъ друштву дуго с лепо и паметно говорио. Једанъ младићъ одушевљенъ његовимъ говоромъ повиче у друштву: „О, да ми я да самъ баремъ половина овога славногъ мужа!“ — „Неочајвайте господине“ предсретне га Бериħъ кои се свагда шалио — „еръ ви сте већъ прва половина његовогъ имена.“

Школски театоръ.

Учитель. Кажи ми одъ чега постае бисеръ?

Јакъ. Одъ суза!

Учитель. Што немислишъ кадъ говоришъ? како си могао казати да бисеръ постае одъ суза?

Јакъ. Єръ моя вана плакаше три дана, па с после имала сама шесъ навезень бисеромъ.

Учитель. Ха, ха, ха,! — лудо, тай бисеръ ніе постао одъ суза, него с опетъ купљенъ. Онъ постае у морскимъ шкољкама. Кажи ми, колико има дана у једной години?

Јакъ. У једной години има 7. дана!

Учитель. Срамъ те било, то толико нисам могао запамтити!

Јакъ. Нема господине више, Недеља, понедельникъ, вторникъ, среда, четвртакъ, петакъ и субота То су сви седамъ дана у години, я незнамъ друге дане.

Учитель. Година има 365 а када с преступна има 366. дана — Читай штогодъ изъ читанке.

Јакъ. (чита.) Човекъ с найсавршеніе створенъ на свету, онъ с једини разумомъ обдареньъ. — Почитуй Бога єръ онъ с податель свега што с добро. Люби свое ближнѣ и заналяай ій у свакой бѣди. Немой никда противу свога ближнѣга лагати. Клевета и опадањ претвараю човека у сатану, кои разорава друштво людско. Одврати лице свое одъ онога кои своме ближнѣмъ ломи врать.

Учитель. Шта си та устао тамо у последньой скамији!

Јакъ. Онай господине што седи до мене замоловао коня на подписао одозго ваше име.

Учитель. Нека тай обећеваљ изађе овамо на подъ да клечи; а ти за то твое добро владањ за награду пређи па седи у првой скамији; па и одъ садъ пази шта кои ради и говори, па дођи кући те ми кажи, па ћу те ішитъ боль наградити, я поклоня ћу ти мали лепи књига кое су добримъ ђацима опредљене: тако се владай непрестано, и я ти добаръ стоимъ да ћешъ бити велики човекъ. Видите децо, како я то лепо. — Далъ читай.

Јакъ. (чита) Неверуй ономе кои радо друге оговара, то су едовите змие кое носе подобіе човека. Немой нигда на своіъ ближнѣгъ мрзити по туђинъ клеветама, єръ то су люди кои за тобомъ такође другіе говоре. Богъ с милостивъ и праштна грехове людма, и ти носишъ подобіе Божіе буди и ти милостивъ. Небой се нигда истину казати, а нарочито онда кадъ ћешъ тимъ своіъ ближнѣгъ одъ напасти избавити. Почитуй свое родитељ єръ они су те родили и стараю се о твомъ припитанію. Почитуй свое учитељ єръ они се стараю о напредну твое душе.

Учитель. Чуешъ ти што клечишъ, како се у овой књизи лепо каже да почитуешъ свое учитељ, а ти седишъ тамо на подписуешъ мое име онде где нетреба.

Јакъ. (кроз плачъ) онай с слагао господине, онъ мрзи на мене што имамъ лепши дивитъ. Я нисамъ моловао васъ. Онай лаже господине, питайте све ђаке.

Сви изъ стражњ скамије. Онъ ніе кривъ ништа, онай лаже господине само да га преместите у прву скамију.

Учитель. Ви да ми кажете да онай ніе кривъ. Обећеваци ни едни, научи ћу я васъ. Ви сви изъ стражњ скамије остаћете данасъ у запсу, и нећете ићи куће на ручакъ.

Домаћи театоръ.

Дете. Што ложишъ мамо фуруну?

Мати. Па зима сине.

Дете. Али сви люди што су пре два три дана долазили, рекоше да с дошло лето.

Мати. Оно с сине ново лето, то се текъ тако каже, али зима трая ће ішитъ задуго.

Дете. Па заръ може нано да буде то тако да сви люди нешто кажу да есте, а опетъ сви да знаду да то ніе тако.

Мати. Окани ме се дијете, надъ порастешъ види ћешъ самъ.

Загонетка.

Ко нигда ніе любавъ и пријательство осећао, тай с много бѣдњи одъ ови кои су у љубави и пријательству несрећни.

Онай кои радо друге дира и заеда, треба найпре да се научи трпељиво сносити све увреде одъ други.

Онай кои нигда ніе прошеногъ хлеба ко, незна шта с горчина.

Човекъ надъ ніе узрокъ свое несреће, онда с само у пола несрећанъ.

Пре него што почнешъ о другима што хрђаво говорити, помисли найпре на себе.

Пријатељи су као сенька одъ сунца, како облаци сунце заклоне, сенка више се невиди.

Одгонетке: Пчела, — пиле у јету.

СТРАНЕ ПОВОСТИ.

— Изъ Берлина являю да се Енглеска съ Француском заузела да посредују у швайцерской размирици. Прайска остае постояна у своме зактеваню да се одма пусте ове њени привржениди што су у Нзенбургу затворени. Говори се и то, да Енглеска и Француска осигуравају независност Нзенбурга, и подвађаю се да ће изградити да и Прайска на то саизволи.

— Една наполитанска воена ађа кое е са изложенимъ солдатима пошла у Сицилию, запалила се и сва у водухъ отишла. Тимъ случаемъ много е људи живота изгубило.

— Изъ Цариграда являю: да се Шахъ пересиски обратио цару рускомъ и молио за помоћъ противу дѣйствована различни партея. Турска е узаймила 120. милиона форинти сребра одъ енглески капиталиста, на кое ће 6. на сто интересъ плаћати. Одъ те суме употребиће се 50. милиона за државне потребе, 40. милиона у зеће султанъ себи за своју личность, а ово друго предаће се у касу. Черкези врло се спремаю за рать, и говоре се да су пећъ на едномъ месту еду руску войску разбили. Енглеска флота добила е заповесть да буде спремна еръ ће скоро изићи изъ црногъ мора

— Изъ Берна одъ 27. Дек. являю: да се Швайцерски посланикъ са францускимъ кабинетомъ већъ споразумео. Основи тога споразумлења су: да Швайцерска пусти све похватане прайске приврженике, и догъ се та размирица са свимъ не сврши да сви обтужени иду изъ Швайцерске. Прайска престала е одъ свију ратни спремања.

Г. Карлъ Маверъ трговацъ съ лепимъ художествама у Бечу преселио е ови дана у Београдъ и има такви лепи образа за украшеньѣ соба, какве човекъ само може видити у првимъ продавницама Париза и Беча. Има-ій съ фарбомъ и безъ фарбе. Исто тако има православни икона кое су на едань особито лепъ и новоизобретенъ начинъ украшене. Према лепоти и финоћи ови ствари цена е врло мала. Онъ ће ићитъ неколико дана овде седати, и седи у здању подъ елена № 7.

Огласи.

ПРОДАЯ.

(1—3) Путемъ явне лицитације кое ће се 25. 28. Января и 1. Февруара о ве 1857 године држати, продаваће се непокретна добра почив. Якова Миловановића — Спаіс — б. жителя Шабачкогъ, по жељи његови тестаментални наслѣдника, — добра су слѣдећа:

1. Една меана са фуруномъ, аромъ и три магазе одъ слабогъ материяла са имаћнимъ съ лица просторомъ за подизанѣ ваше дућана.

2. До ови исти дућана, една велика зидана кућа одъ тврдогъ материяла са 4 собе, еданомъ форхаузомъ зиданимъ и великимъ подрумомъ, шуваконъ шупомъ у истой кући принадлежећемъ довольне величине а вѣломъ у коіой и еданъ добро озгданъ бунарь постоя, и

3. Сирочу ове кућне, еданъ празанъ плацъ довольне величине.

Сва ова добра, кое су ићитъ 1852. год. у попису око 1000 ☐ цес прецењена, леже на малой піаци у Шабцу и то лево скоро преко целе мале піаце и на углу идући одъ краста преко ћурије у Селакову башту, и пружаћи се све уедно до кућне поч. Димитрія Лелека.

Кои дакле има волю напоменута добра или све уедно или понасобъ купити, нека се у напеђене дане лицитранѣ, на малой піаци пре а по слѣдећихъ дана и после подне, наће, а може пре тога са подписанима као законнимъ пуномоћницима Јковљева наслѣдника и безъ лицитирана у погодбу ступати.

Тоша Николићъ
Писаръ Суда Шабачкогъ и
Стојанъ Филиповићъ
Секретаръ Суда Ягодинск.

(1—3) Подписаня узимаме честь явити поштованомъ публикуму, да самъ у моіой трговачкой радньи узео као ортака мога млађегъ брата Косту, и тако да досадашня единствено подъ моимъ именомъ стоећа трговина, стои садъ подъ фирмомъ „Браћа Исаиловићи“ подъ шилтомъ кодъ князя „Меншикова.“

У Београ. 1. Января 1857.

Атанасіе Исаиловићъ
трговацъ на Сави.

СВЕТОВИДЪ ЗА 1857. Г.

VI. ГОДИНА.

Одъ 1. Января г. 1857. настае течевню наше новине VI година. Ове ће одъ ове године излазити са *недѣлнимъ*. Цѣна имъ е за по године 6 фор. ср. а за 3 месеца 3 фор. среб. Позиваю се дакле сви любителя новина найчитиніе на предплату. У *Београду* прима новце изъ внутрености Србіе г. *Вик. Станисављевић* осмотритель Читалишта или г. *Вел. Валожића* књижарь.

Земљелецъ за год. 1857. изишао е и може се добити у *Београду* кодъ г. *Браће А. Јорђевића* трговца, кодъ В. Валожића и Саре Возаровића, а у *Земуну* кодъ *Ш. Андреевића* сина. Цена му е 40. кр. ср. Дѣло е са *три* велика ѣдорева украшено. Тко жели обавка имати лика *рускогъ цара* и *Стратимировића*, може га у поменутой трговини добити по 10. кр. среб. *Земљелецъ* е найсходнія даръ за нову годину.

У Бечу у Дек. 1856.

А. Андрићъ
Учредникъ и издатель Световида.
Обитава у С. Ульриху, neue Schot-
(1—3) ten gasse № 113.

ЄДНА СОБА

на долнѣмъ бою, за єдногъ или два самца, има на издаванѣ у кући г. К. Бранковића, у господской улици

КОНТОРА „СРБСКИ НОВИНА“

(у господской улици у кући Г. Попечителя Стефана Марковића)

отворена е, и предплата за год. 1857. прима се у њой одъ 8 сатій изутра до 12 у подне, и затимъ одъ 2 сата по подне до 5 у вече.

У Београду 28. Децем. 1856.

МИЛОШЪ ПОПОВИЋЪ.

У књижопечатньи књажества србскогъ.

У Београду 5. Января 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторницомъ, Четвртомъ и Суботомъ на по табака. Цена му с за 3 мес. 5. за пола год. 8 а за целу год. 16. гр. За огласе плаћа се 3. нр. ср. одъ врсте за одан-путъ а 5 нр. ср. за трипутъ. № 3.

Срећа.

Цео светъ око едне точке се окреће,
Велико и мало тражи станакъ среће:
Овай у едноме, тай у другомъ чему
Свани у ономе, што се свиди њему.
Што едни презиру, мрако имъ е веле,
То е другимъ предметъ найтоплие жељ,
Где еданъ налази свое задовольство
Ту найвеће другогъ мучи и спокойство.
Што едногa блажи и душу му пресци
Одъ тога се други ужасава, стреси.
Єданъ сабльо паше у битку се спрема,
Други надъ напиромъ ради среће дрема;
Єданъ моремъ плеше, златна брда тражи,
Други са одеждомъ свештеномъ се блажи;
Єданъ жели варошъ и златомъ се кити,
Други у пустиню и пештеру хити. —
Мнима е людска срећа теве сенка сама,
Но када бы и та была постоана! —
Судбина се наша различно окреће
И по неравнини иде точакъ среће:
Єданъ несо игра, а други унива,
Єданъ славу сбира, а други ужива;
Кои први бише, последньи е сада,
Ко с' ноче славляше, данасъ горко страда. —
Неправилно коло света и овога,
Неумитна судба есте одвећъ строга:
Данасъ човекъ благо на гомилу слаже,
Сутра веће други њиме разполаже;
Данасъ якъ и богатъ диже с' и повоси
Сутра одъ другога кору леба проси;
Данасъ дворе зида, да с' у њима слади,
Сутра већъ умре одъ велике гладн;
Данасъ у слободи сладки су му данци,
Сутра већъ га типте тешкогъ робства ланци.
Све на свету пада, све подлежи мћни;
И то свуда влада по целой вселени. —
Єданъ спрема лађе и по мору блуди.
Ал' невиди да ће за чим' срце жуди,
Бруяњ ветаръ дуне, прсну беде неће,
Лађе се утоне — ето станка среће; —

Други опетъ мисли, да у слави стои,
Оно, што ће душу да му узпокои,
Па поради тога у ратъ и бой хити,
Да победнимъ венцемъ слане се окити.
Али та залуду ратна слава дражи,
Кадъ неможе наћи, што му срдце тражи.
Залудъ жанъ плоде свое ратне службе,
Кадъ подлећи нора законима судбе;
Данасъ душманина побеђена гледа,
Сутра њему самомъ друга заповеда! —
Неки опетъ себи приятель тражи
Да са њима беде у животу блажи,
Али среће нема ни на томе путу,
И — све се судбине покорава скуту.
Єръ докле е богатъ, дотле г' сваки пази,
И дотле с' приняна сувише налази,
А чимъ мало склизне и допадне беде;
Приятельи неће ни да га погледе —
Некогъ случай какви до нечегъ узнесе
И онъ лакоумань одма се понесе
Блага има доста разкалашно живи
Кои га познае чуди се и диви,
Ни одъ когъ нестрени а многима суди
Због власти и блага ласкаю му люди
Но ништа на свету за дуго нетраје,
Нит' нечито судба штогодъ коме дае.
Онъ падне, и блага нћговогъ нестане
Пре него га злоба гонити престане! —
Тако све на свету еднако с' окреће
И садъ е већъ коровъ што бияше цвеће.
Тако судба срећу суноврат обара
И ючашнћ власти у пелену претвара.
Тако живот земни самомъ с' тугомъ рани
Докъ се трошно тћло у гробъ несарани!
Нигде нема среће нигде нћна стана,
Єдегодъ има ноћи и белога дана.
Пре ће ярко сунце за навеки заћи,
Нег што ћемо срећу овд' на земльи наћи.
Свуд' е сама беда, свуд' неволи клета,
И туга е обшта владателька света. —

І. Драгашевићъ.

Берберинъ.

Господинъ. Само немой више да ми брбляшъ о неважнимъ стварма, као што си последньи путъ непрестано говорио о женскимъ папучама.

Берберинъ. Последньи путъ причао самъ вамъ о папучама, садъ ако имате волю да вамъ говоримъ о чарапама, па о шнолама, па о подвезама и тако све далѣ.

Господинъ. Нећу, нећу, говори шта му драго друго.

Берберинъ. Мени све єдно, я само немогу ћутати, а о чему годъ оћете я могу говорити; ако оћете и о мушкимъ калошама?

Господинъ. Е башъ би био радъ знати шта се може па било паметно било лудо, о калошама говорити. Дакле говори данасъ само о калошама.

Берберинъ. Нема те ствари на свету господине тако мале и незнатне, о коіой паметанъ човекъ неможе паметно говорити, а нема тако узвишене и велике ствари о коіой низке памети люди неговоре ниско и неважно. Човекъ кои уме мислити, о найманѣмъ црвићу божествено говори, а човекъ са слабимъ промишлянанѣмъ и о Богу несмислено говори. Међу тимъ будите увѣрени, да ни су сами бербери кои на овомъ свету говоре коешта, то се догађа у целомъ свету; често, врло често говори се кошта у парламентима, у ученимъ друштвама, у совѣтима, у камерама, у скупштинама, и на прочимъ местима. При томъ и у свимъ приватнимъ друштвама, светъ се извештио, па сваки радие говори о маловажнимъ стварма и людма, него о важнимъ предметима и людма. Єръ кадъ човекъ говори о великимъ предметима као што є: истина, правда, кралѣви, уставъ, министери, слобода и т. д. може рђаво да прође са своимъ говоромъ, а кадъ говори о маловажнимъ стварма као што су папуче, чарапе, подвезе, калоше и проче, небои се да ће се икоме замерити.

Господинъ. Є-самъ ти казао о калошама да говоришъ.

Берберинъ. Опростите я ћу говорити, али сваки разговоръ има свой предговоръ; и веруйте мени є лакше о тако незнатной ствари говорити, него да сте ми рекли да говоримъ о американской републики. То самъ вамъ само хтео казати, да кадъ човекъ у какномъ друштву говори о незнатнимъ стварима и коешта, онъ гласно говори, а како што оће о истини, правди или слободи да каже, онъ пришаплѣ само овомъ до себе. Вид'те то су люди научили одъ воденице, т. є. одъ воденичногъ камена, єръ каменъ докъ жито мелѣ и брашно баца, онъ само гуди и єдва се чує; а како нема брашно да баца и немелѣ єзгру одъ жита, онъ се чує далеко и прави велику ларму, и онда и воденичаръ и сви помеляри обрате позоръ и сви скоче на ноге, а докъ є брашно бацао и саму єзгру млео, нико се ниє ни освртао. Тако є и на овомъ свету међу людма, ако се човекъ уподоби овоме камену што само жито мелѣ, и радећи свой посао ћути, онъ є заборавлѣнъ одъ свакога; а човекъ, на подобие онога камена, што ништа немелѣ, него само ларму прави или као што воденичари кажу яуче, кадъ такавъ човекъ у овомъ се свету окреће, онда сви люди обраћаю на нѣга позоръ и обасипаю га съ добрама као што помеляри обасипаю са житомъ овай каменъ што яуче.

Господинъ. О калошама, или ћути.

Берберинъ. Оћу господине, оћу, волимъ и о калошама и о свему говорити него ћутати. Али морамъ издалека почети, морамъ целу вьнову историю причати вамъ.

Господинъ. Мисли о калошама.

Берберинъ. Я докъ самъ вамъ све ово говорио я самъ непрестано мислио на калоше; тако то иде на овомъ свету, човекъ обично єдно говори а друго мисли.

Господинъ. Говори о калошама.

Берберинъ. Ове црне калоше што се сада обично носе, праве се одъ каучука или Гута-перча; а та смеса прави се одъ дрвеногъ сока. У Америки има такови дрва коя даю тай сокъ изъ кога се Гута-перча прави; Американци пробуше такво дрво, одточе 40—50 фунти тога сока кои є жућкастъ, па онда затворе опетъ ову рупу и замажу, тако дрво не само да се неосуши него после 5. година опетъ толико сока може дати, одакле после праве ову масу за калоше. Те вражке калоше, одъ те смесе, чудновато су пронађенѣ. Оне су намъ изъ Америке найпре дошле и єднако долазе. Покойни добри нашъ Доситей, повикао є єданпутъ: „О Колумбе, више ти фала за кромпире, што су изъ твое пронађене Америке у Европу пренешени и разплођени, него за сво злато и драго каменѣ што є изъ Америке донешено". Доситей имао є право єръ кромпирима сада раня се пола света, и одъ кромпира човекъ мало кадъ єде савршено є ситъ, али одъ злата неможе бити ситъ, и што човекъ више злата има све више гладни или као што кажу жедни за ньимъ.

Господинъ. Опетъ онъ неговори о калошама.

Берберинъ. Ове мекане калоше пронађене су у Америки; и да є живъ Доситей можда би садъ казао: „О Колумбе, фала ти што си пронашо Америку те сада имамо овакву згодну обућу." Єръ заиста ове калоше кадъ є блато, то су човеку као кола и коньи. Међу тимъ калоше са свимъ су сходно изобрѣтение за нашъ углађени и просвећени вѣкъ. У старомъ средньѣмъ вѣку, кадъ є ячи слабиємъ право ногама газио, нећма є болело, єръ онда су ритери, графови и кралѣви, носили дебеле гвожђемъ оковане чизме; а сада господине кадъ васъ ко годъ гази, слабо и осећамо, єръ калоше су мекане, и неосећамо да насъ боли, само осећамо тежину газеви. Я говоримъ о Америки коя є ове калоше пронашла, и той слободной Америки оне су биле прво потребне, єръ тамо човекъ найявние гази право човека, а опетъ предъ белимъ светомъ важи за найслободнию землю, а то зато што све газе у калошама, т. є. лепимъ и углађенимъ формама. Калоша милионима преносе къ нама у Европу. Слободна Америка тргує са робовима. Ви сте вальда читали „Чича-Томину колебу" и видли сте образе оне бѣде, и оно газенѣ. — Човекъ гази явно право човечества, убия, пали, сруши у темель свога ближнѣгъ, одузме му честь и сво иманѣ, учини га робомъ или злодѣомъ.

Мале приче.

(О великомъ Петру)

Како е царъ Петаръ познавао духъ свију готово страпаца, кои су у његовомъ царству у службу примљени, јасно се увиђа изъ слѣдујућегъ разговора његовогъ у косалегиюму адмиралитета, приликомъ примања различни страпаца, занатлија, фабриканта и художника: „Французу“, говораше царъ, може се свакадъ дати повећа плата; еръ онъ угодно живи, и потрошиће све, што заслужи, у земљи; а исто тако и Немцу, еръ онъ се лепо рани и части; и мође врло мало или готово ништа на страну одъ своје заслуге; Енглезу се може слободно дати іошть већа плата, еръ онъ обе лепо да живи, па макаръ іошть и изъ свога џепа заслуги додавао. Холандезу пакъ већъ ваља нанѣ дати, еръ онъ се едва сите неруча да само новаца нагомила; а Талијапцу іошть манѣ, „еръ овай е одъ природе тако умѣрепъ, да му свакадъ новаць претече; а пиктоме Талијанацъ ни найманѣ не тражи да онъ само сѣ томъ намѣромъ нанъ земљ служи и умѣрено живи, да стечени новаць у своме обожаваому раю, у Италіи, гди мало новаца има, у миру и ратлуку ужива.

Мисли.

— Досетљивость безъ здравогъ разума престае бити добро и поставе зло; ова само дае жорешовцу више ветрила а съ тимъ га баца на стрмените и пиљасте стѣне у мору.

— Уђите прозъ тесна врата смрти. Истина су ова узана, и незгодна е путања, коя съ њой води. Али е земља, у коју она сапроводи, пространа, света, лепа земља. То е земља покоя и награде. То е земља великогъ мира и неувенуте милине.

— Поредъ божества, непочитуй ни на небу ни на земљи ништа тако високо, као огледало божества у савести твоіой, разумъ!

— Кадъ најешъ гробљ отворено, немой да га минонђешъ, ако ће та бити неполико корисиа и на странпутиди. Сматрай отворена врата као опомену, да ћешъ и ти гробљу, ђумруку томъ вечитости, дати оно, шта њму припада.

— На правомъ одвалюю онога, што е у свету средство и цѣль, почива мудрость. И све шта чуствама принадлежи само е средство а пе цѣль.

— Свака воћь некъ ти е залогъ дана.

— Ако и има мало љубимаца среће, то съ тимъ више има весели и задовољни люди и ове врло често наодъмо у сваком стапю, у свима редовима люди; врло често и у найнижимъ колебама земаљ ђапца, у неукрашенимъ рукодилацама рукодѣлца и убожества.

— Божи перозаконъ свеза е љубава, найистинитегъ сђдпеня између створителя и њгова створења, и између свију разишљаваћи и разумни створења, међу собомъ самима, основъ найточнигъ савоза природногъ са нравственимъ светомъ, и садашњости са будућношћу.

— Редко ћешъ ти съ неправедпимъ куденѣмъ твоме непријателю, али ћешъ увекъ съ неправедномъ похваломъ твоме пријателю наудити.

Приче.

— Једанъ Немацъ у Бечу што е превео неке народне србске песме почше преводити и гди-кое пословице и здравице. Кадъ дође на ову народну здравицу у коіой срби желећи да им Богъ опетъ даруе патријарха у србской нећкой патријаршіи кажу: „Да Богъ пожили четири вселенска патријарха и петогъ да мете у Пећъ“ (у Ипек), а онъ преведе на немачки овако: „да Богъ пожили четири вселенска патријарха и петогъ да мете у фурупу“.

— Херцогъ одъ Норфолка био е са свимъ пријатељу одапъ. Кадъ е једномъ хтео на маскирапи балъ да иде, упита једногъ списателя: „Шта мислите, како ћу да идемъ на маскирани балъ, а да ме нико непозна?“ — „Идите трезни“ одговори му онай.

— Лорду Норту преговоре једномъ пријакомъ да е хрђаво учинио што е оставку на министерство дао пре него што е свое пријатељ наградио; на кое онъ одговори: „Моје министерисанѣ умрло е напрасно, одъ шлога, и нисамъ имао времена тестаменъ правити.“

— Шпапьолци 1580. год. заробе пидерландскогъ предводителя Ла-пуа. Пидерландци жалећи много за своимъ важнимъ предводителѣмъ, понуде Шпапьолцима размену са грофомъ Егмонтомъ и баровомъ Селесомъ, кое су они опетъ биди заробили. Принцъ Александеръ Фарнезъ одъ Парме предводитель шпапски, одбијући ту понуду одговори имъ: „Мени пие могуће дати у размену ла-фа за два овна.“

— У некомъ друштву очеци едавъ своіъ сусѣда, кои повише одма: „магарче!“ — „то и нисамъ одговори сасвимъ ладно онай — „него самъ марвени љекарь, и ако вамъ се каква несрећа догодила и ћу васъ съ драге волѣ излечити.“

Зачинци.

Човеку е чиста савѣсть найлепше благо. Она му е подпора кадъ пада; услађеће кадъ се подиже; она му е изворъ у жеђи, а узглављ на смрти.

Кадъ хрђавъ и безбожанъ човекъ у палати живи, немой мислити да е та палата шта друго осимъ еднепаучине, коя ће се прпмпть нѣтромъ развући.

Водена капля издуби каменъ кадъ само често капљ, добра речь паће на кадъ свое место само кадъ се често повторава.

Зрпца песка створе брегъ, минути годину, а мимолетеће мисли вѣчна дѣла.

Они люди постаю великима кои ништа на свету не држе за маленкость.

Храбрость познае се у битки, пријатељство у нужди а мудрость у лутпии.

Одъ природе люди су сви међу собомъ равни, али воспитапе доцније чини ја неједнакима.

Тиранъ е само онда јакъ кадъ су други слаби, бои се одъ оки коя се њга небое, клони се одъ оних кое се њга неклоне

Болѣ е умрети него сироти хлѣбъ узети.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ

Београдъ 4. Января. „Српске Новине“ у старомъ свомъ формату, т. е. на табаку, подъ учредничествомъ г. Милоша Поповића ове су први путъ изашле. Признаваћи трудъ и вредность г. К. Вунћа кои е те новине прошле године, остављаћи одъ сваке помоћи, поредъ оволики тешкоћа издавао, поздравлямо новогъ и ялъ болъ ређе старогъ четрнаестогодишњегъ яновогъ учредника, са онимъ искреннимъ осећанћимъ, съ коимъ смо га у ономъ листу и изпратили, када е околностима притеснћенъ, оставио полъ явности србске, и желимо да са оваквимъ истимъ осећанћимъ предсретну „Српске Новине“ сви читатель, кое новине са овомъ годиномъ вћъ 24-ту годину живота и трайя свогъ почињю, и кое су кроз цћло то време сваґда одъ стране публикума достойно уважаване.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Петербурґа являю: да се царъ рћшио цело воено воспитанћ младића сасвимъ превначити; и примати ій тенъ у воене школе пошто они подъ надзиранћемъ свои родителя свое кућевно воспитание свршяли буду. Велики князъ Константинъ одпутовао е у Хановеръ, одакле ће своіой майци, кои се сада у Италіи налази, ићи.

— У Хановеру 2. тек. м. држаће се велико фармасонско торжество. Извћство се чуе да ће тогъ дана краль Хановеравски у редъ фармасона бити примљенъ, и пошто све степене проће великиј майсторъ свою редова у нћговомъ краљевству постати.

— Што се тиче Швайцерске размирице, изъ Париза пишу: да су Енгленска, Аустрия и Француска заедно найновия предложения учиниле. Прайска пристала е на иста предложения. Савозни швайцерски савћтъ примио ій е и пристае. Нема сумнћ да и савозна швайцерска скупштина неће ій примити, и тако наенбурґско питанћ можемо сматрати да е већъ свршено. Министеръ француски граф Валевски, одпустио е једну ноту, по речима кое ноте, све тежнћ и труди Француске, (пошто у Наенбурґу пусте оне затворене) би ће управљени на то да Наенбурґъ остане у будуће независимъ.

— Изъ Лондова являю: да е херцогъ Кембриџъ главни повелитель войске, надао заповестъ: да све за службу у Индіи опредћлене регименте безъ икаквогъ одлагања буду спремљене за ратъ — Лордъ Напиръ наименованъ е за енгленскогъ посланика у Америки. Енгленске новине вичу противъ тога набора

— Изъ Кине одъ 29. Нов. пр. г. стигла е та важна вћсть да су побуњени потукли се са царскомъ войскомъ, и побиши царску войску заузели су Сенге. Предводитель побуњенка прогласио е да е сбачена са престола породица Манџу, кои е досадъ у Кини владала, и да е намећћена династия Мингъ да влада, кое су прави потомци Ченг-тиа последњегъ цара те династие, кои е 1644. год. одъ Шун-чи предводителя ондашњ революције сбачена.

Огласи.

ПРОДАЈА.

(2—3) Путемъ явне лицитације кои ће се 25. 28. Января и 1. Фебруара о не 1857 године држати, продаваће се непокретна добра почив. Якова Милованћка — Спаіе — б. жителя Шабачкогъ, по жељи нћгови тестаментални наслћдника, — добра су слћдећа:

1. Једна механа са фуруномъ, аромъ и три магазе одъ слабогъ материјала са имаћњимъ съ лица простором за подизанћ више дућана.

2. До ове исте дућана, једна велика зидана кућа одъ тврдогъ материјала са 4 собе, једнимъ форхаузомъ зиданимъ и великимъ подрумомъ, мутакомъ шупомъ у истой кући принадлежећемъ довольне величине аліомъ у којой и једанъ добро озидани бунаръ постои, и

3. Спроћу ове кућне, једанъ празанъ плацъ довольне величине.

Сва ова добра, коя су још 1852. год. у попису око 1000 ☐ цес. преценћена, леже на малой пијаце у Шабцу и то лево скоро преко целе мале пијаце и на угао идући одъ кр-ста преко Јурије у Селакову башту, и пружаћи се све једно до куће поч. Димитрія Лелека.

Кои дакле има волю напоменута добра или све једно или појасобе купити, нека се у наведене дане лицитирања, на малой пијаци пре а последњегъ дана и после подне, наће, а може пре тога са подписаћма као законимъ пуномоћницима Јаковљева наслћдника и безъ лицитирања у погодбу ступити.

Тоша Николићъ
Писаръ Суда Шабачкогъ и
Стоядинъ Филиповићъ
Секретаръ Суда Ягодинск.

ОБЯВА.

Доленодписани обзнањујемо свакомъ, кога се тицало буде, да е трговина бивша подъ фирмомъ Стефанъ М. Плашинилетовићъ у Шабцу, у којой е као братъ и смесницъ Стоянъ М. Плашинилетовићъ учествовао, одъ 13. Децембра текуће 1856. год. прешла на овогъ другогъ подъ фирмомъ **СТОЯНЪ М. ПЛАШИНИЛЕТОВИЋЪ**. Ко годъ дакле што одъ постојеће фирме съ доленодписаномъ или по тестеру тражити или давати има, нека се на доленодписаногъ на првомъ месту обрати, почемъ се онъ свега примања и одговарања приміо, а тако исто и сва непокретна добра у Смедереву на себе преузео, и брата Стефана у свему готовимъ новцемъ исплатіо.

У Шабцу 18. Дец. 1856.

СТОЯНЪ М. ПЛАШИПИЛЕТОВИЋЪ с. р.
СТЕФАНЪ М. ПЛАШИПИЛЕТОВИЋЪ с. р.
(3—3)

Стецишта су отворена:

1. При Суду Окр. Пожаревач. надъ иманћмъ поч. браће Іована и Филипа и живећегъ Анђелка Јурата изъ Свиња. Ко има шта тражити да се јави Суду до 23. Марта.

2. При Суду варошн Београда надъ иманћмъ поч. презид. Ламбре Михаловића. Рокъ трајеня до 22. Фебр.

Продаваће се:

1. Непокретна добра Милана Стаковића изъ Свилајнца 7. 8. и 9. Ја.

2. Непокретна добра Петра Максовића изъ Опланића Окр. Рудничк. 28. 29. и 30. Января.

3. Плацъ кућни Степана Илића у Београд. Палилули заедно съ кућомъ, 15. 16. и 17. тек. м.

У кньигопечатньи кньажества србскогъ.

У Београду 8. Януария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовић.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 4.

Мале приче.

(О великомъ Петру) У време буне руски стрелаца (старе руске войске) учинала су два ньнова официра, Сикенъ и Сукавнинъ, сазаклетие, да убию цара Петра. На тай конацъ смислили су они, да запале у средъ Москве две сусѣдне око двора куће. Почемъ е царъ свакадъ єданъ одъ први био, кои долазе гасити, то су сазаклетници скроили планъ, да и они на мѣсто пожара дођу, гди да се привидно съ гашенѣмъ занимаю, цара у забуни и гунгули обколе, и тако му смртни ударацъ зададу.

Данъ за извршенѣ овогъ богомрзкогъ дѣла бише већъ опредѣленъ. Сазаклетници скупили се кодъ Сукавнина, и после веселе части пило се тамо до мрклогъ мрака. Сви се бияу добро напоили пивомъ, шербетомъ и ракномъ. Међутимъ изађе око 8 сати єданъ одъ стрелаца у авлию. Други пође одма за овимъ узастопце. Кадъ се обоица у авлiи виде сами, рекне єданъ одъ ови ономъ другомъ: „Брате, мени се чини, да ће намъ нашъ намишляй наопако за рукомъ испасти.“ „Я тако исто велимъ, брате“ одговори онай други. „Садъ намъ неостае ништа друго, него да одемо цару, па да му све изкажемо.“ Они пруже єданъ другомъ руку, и завѣре се тврдо, да ће тако учинити. Затимъ оду они опетъ у дружтво сазаклетника, и изиве тамо, да имаю на неколико сати кодъ куће посла. Дружтво одобри, да сваки, кои кодъ куће има посла, може тамо на неколико сати отићи, но мораю тврдо обећанѣ дати, да ће пре поноћи опетъ у дружтво доћи; остали пекъ остану кодъ Сукавнина, докъ се куће незапале, и докъ звоно на пожаръ не зазвони.

Затимъ оду оба ова другара управо у дворацъ преображенски, гди е царъ седио, и зактевали су, да ій пусте предъ цара, коме они имаю врло важну тайну саобштити. Царъ дође одма у предсобие, и пусти преда-се стрелце. Они чимъ умотре цара, падну на колена и рекну, да они полажу цару своє главе, коє су они изгубили зато, што су се били придружили єдной чети сазаклетника одъ ньновогъ дружтва, коє се у кући Сукавнина скупило, и тамо до поноћи чека на уговорене знаке, па да онда цара убию. Царъ саслуша ньново казиванѣ ладнокрвно, и ние ништа друго питао, него само то, да ли е доиста све тако као што они казую? „Єсть цѣла истина; одговоре стрелци, „пошльи само тамо твоє люде, па ћешъ ій тамо око поноћи све на скупу наћи.

Царъ задржи оба стрелца у апсу у преображенскомъ дворцу; затимъ напише у 8 сати у вече єдну цедулю капетану нѣгове преображенске гарде, Лапухину, и заповеди му, да цѣломъ нѣговомъ ротомъ око 11 сати ноћи у найвећой тишини пође кући Сукавниновой, тако, да у 11 сати цѣла кућа буде свудъ унаоколо обколѣна, и да у той кући све повата. Царъ пакъ мислио е, да е у цедульи назначио Лапухину десети сатъ, и држао е, да ће у пола 11 сати наћи у Сукавниновой кући све свршено. И зато сѣдне онъ после 10 сати у свой нитовъ, и отиде самъ онъ и єданъ денчикъ кући Сукавниновой. Онъ се не мало зачудио, кадъ ние ни на капiи, нити око куће ни єдногъ момка одъ одређене гардейске роте видио. Но при свемъ томъ онъ е мислио, да су страже разпоређене по авлiи и у самой кући. И тако уђе онъ безъ икаквогъ стра и узтезаня съ колима у авлию, сиђе предъ кућевна врата, и уђе у кућу, праћенъ само своимъ денчикомъ. Сва се кућа узбунила и узруяла, кадъ се дознало, да е царъ дошао. Петаръ уђе неустрашимо у собу, и затече тамо на скупу Сукавнина, Сикена и цѣлу чету сазаклетника, кои у првой забуни одма сви устану, да своме цару дужностно страопочитание одаду. Онъ ій поздрави приятельски, наводећи, да е онъ при пролазеню видио свећу у соби ньновой, да е онъ по томе мислио, да ту има дружтва, и почемъ му се чини іоштъ врло рано за спаванѣ, то е овди свратио, да іоштъ кою чашу съ ньима попие. Премда се царъ био яко упрепастио, а и на капетана разлютио, кои по нѣговомъ држаню и мишленю ние заповѣстъ на уречено време извршио; то онъ зато опетъ ние ништа о томе дао на себи познати. Онъ е іоштъ позадуго сѣдио, а около нѣга сазаклетници су стали, и у здравлѣ цара редомъ здравице пили, па и самъ царъ е юначки съ ньима пио. Међутимъ даде єданъ одъ Стрелаца Сукавнину тайни знакъ, и шапне му: „брате, садъ е време! Сукавнинъ намигне на нѣга окомъ, и одговори му: „іоштъ ние време. Чимъ е Сукавнинъ ове рѣчи изустио, скочи царъ Петаръ и съ найвећомъ одважности удари Су-

кавинна песницомъ у чело тако силовито, да е овай одма посрнуо и о землю лупио говорећи страховитимъ гласомъ: „Ако теби іошть ние време, изданцо, мени естe! Вежите пса.“ У исти ма набило е єданаисти сатъ, и гардейски капетанъ уће у собу, а за њимъ цела наоружана рота преображенске гарде. Сазаклетници падну одма на колена и признаду свою кривицу. Царъ заповеди, да се сами сазаклетници узайнице вежу; кое е тако и учинћано. Затимъ се окрене царъ гардейскомъ капетану, и у првой лютини лупи га песницомъ укоравајући га, зашто ние на уречево време дошао. Овай се извињавао показивајући писмену заповћсть, коју е изъ џепа извадио, кои одма свою собствену погрешку увиди, капетана у чело полюби, као честитогъ официра похвали, и њему везане сазаклетнике преда, кои су после сви погубљени.

Берберинъ.

Берберинъ. Іошть нешто да вамъ кажемъ о калошама, што самъ моимъ искуствомъ познао. Кадъ ги-годъ дођемъ у кућу на каквогъ великаша, могу свагда знати по калошама што стое на полю, ко одъ господе има кодъ господина.

Господинъ. Како то?

Берберинъ. Кадъ какве калоше стое башъ предъ вратима, онда то е какавъ гостъ кои е равнанъ томе господину; кадъ калоше стое предъ ходникомъ, онда е ко годъ опетъ одъ ове или опетъ зависи одъ тога господина; кадъ су калоше скинуте и остављене у пола басамака, то е неки одъ мање чиновника дошао знаменитимъ послонъ; кадъ су калоше остављене на дну басамака, то е онда опетъ єданъ одъ мање чиновника дошао нешто да моли; напосљедку кадъ нађемъ какве калоше чакъ у авлији, онда за цело знамъ да е то какавъ практикантъ. И тако, кадъ е какво честитанъ, и кадъ е пуна соба разне класе люди, примћти ћете одъ врата сале на до анписке капце, како стое калоше по степену свои пратижателя, једне иза други; и оне изпредъ сале поносито гледаю на оне друге низъ басамаке.

Господинъ. А кадъ нема предъ вратима никаква калопа, а опетъ осимъ домаћина има неко у соби. Ко е то онда?

Берберинъ. То е онда берберинъ. И ви то преговарате мени што самъ я съ калявимъ чизмама ушао у собу. — Берберинъ сједа е одма пушћенъ, онъ нигди вестон предъ вратима. Предъ њимъ иде иногда заватъ и врата найвеће господе отвара. Сваке недељ по неколико пута стои глава сваког краља у рукама бербера, и онъ е часъ на єдну часъ на другу страну по своиой волји окрене, шта ваше, оне, кои све друге шишаю, стрижу и шишаю берберн. Само ни берберн вићамо краљеве и великаше раздрљени груди, неочешљане и не обучене. На ми садъ кажите да берберн нису велики и важни люди. Мћу тамъ берберинъ разликује се одъ великих људи у томъ што ние горди. Садъ брие генерала а после десетъ минута брие простогъ солдата.

Господинъ. Шта има изъ страногъ света ново?

Берберинъ. У Сицилији нешаю све оне што су се преварили у календару.

Господинъ. Я те не разумемъ.

Берберинъ. А ко кога разуме на овомъ свету? Милионима разговора наговори се међу людма, кое редко да се разуму. Овай е светь у говору и у своимъ желама подобанъ вавилонской кули, што годъ даљ напредује све е ђеће замћшателство у политики, у философији, у разликованю добродћтельи одъ недобродћтельи, у искрености, у повћрењу, и у самомъ разговору. Мислите ви да разумете шта то значи, кадъ вамъ когодъ рекне: я самъ вашъ найвећи почитатель и неби жалио умрети за васъ; то толико значи колико да вамъ е казао: дошао самъ да васъ нешто колимъ, али другчие ће неучините него да ми помогнете. Зато многи кои е искусанъ овомъ свету, како му ко годъ поче говорити да му е приятель великъ, пита: шта желите, у чему васъ могу служити: кадъ вамъ когодъ пше у здравлъ и нека многая лћта, то на просто значи: донеси іошть вина; кадъ вамъ ко годъ — — —

Господинъ. Та кадъ ћешъ єданпутъ казати о овима што су се у Сицилији преварили у календару, и зашто ін вешаю?

Берберинъ. За штранъку господине. А ово што самъ казао да имъ е то єдина кривица што су се преварили у календару, то е цела истина. Ви се опоминете да се у Новембру месецу била подигла буна у Сицилији, но коловоће буду поваташе и сада ове да ін казне. И то е очевидно да су се преварили у календару, и држали да е Новемберъ какавъ други месецъ; ерь нису у своимъ предузећу успћли, а да су успћли они неби били казнћни. Ви знате да толико примћра у историји сваког народа имамо, да ови, кои се нису преварили у календару, него су у свое време буну почели, нису дошли на висока вешала, него на висока достонства, пошени су на рукама, и тражећи народно право и слободу, нашли су власть, ордене, богатство, гордость и све прочее што њима треба а народу нетреба.

Господинъ. Говори о чему болъмъ.

Берберинъ. О онимъ революцијама кое су успћле. Збиља, више на свету нема ништа сталногъ и постојаногъ, кадъ и у самомъ непоколебимомъ великомъ кинезкомъ царству, револуција надвладала, и цара кинезкогъ господина Манцу съ престола сбацила, и сада тай што се толико заборавио да се на земљи звао небесно величество, остао е кодъ своя 200 милиона поданика, безъ ни єдногъ слуге да му чизме очисти. Његово небесно величество увидило е сада, да ние брать сунца, а то е могао и безъ револуције видати, кадъ ноћу у своиой соби угаси свећу и постане помрчина.

Набирци.

— Први спомећ о новцима налази се у Мойсеовимъ књигама, где Абимелехъ 1000. комада златни новаца Авр-му плаћа. Потомъ опетъ на другомъ месту у истой књизи спомиње се сума новаца, где Аврамъ одъ Ефрона за 400 кеса сребра купуе єдну њиву да тамо Сару сарани. Прве новце у време кадъ се Троя зидала да о с Еротовцусъ у Тесалонији ковати. Усавршенствованъ и далъ ковањ новаца припада царочито Нуми краљу римскомъ, одкуда и я речь *Нумъсъ* (новацъ) постала; дру-

ги пакъ кажу да е та речь постала одъ грчке речи *ножосъ* кое значи законъ.

— Познати француски списатель Александеръ Дима да садъ е написао 50. комада за театре, и написао е 700. части (кньига) романа. 1853. године почео е писати еданъ романъ на комъ мисли целогъ живота радити, и већъ е 21. кньигу одъ тогъ романа написао.

Мрвице.

— У едной гостилници између остали гостию, еданъ едући рибу рекне мимопролазећемъ келнеру: „донеси ми литру вина ербо риба оће да плива". Нѣговомъ сусѣду кои е у исто време печену говеђину ео допадне се та досетльивость и желећи и онъ вина повиче за келнеромъ: „и мени литру вина ербо во оће да пие".

— Едногъ ђака кои е економию учио и кои на испиту ништа ние знао, запитаю зашто незна? на кое онъ одговори: „я самь по правилу Економие коя штедню препоручуе поступао, и врло самь штедльиво учио",

— Еданъ француски официръ, кои е у свима ратовима старогъ Наполеона са одличиемъ участвовао, посѣтио е Петробургъ и добио е тамо приступа и аудиенцию кодъ цара Николе, за кога се казивало, да е велики почитатель Наполеона био, и да е у своимъ собама млого коешта хранио, што е подсећало на овогъ великогъ мужа. Ту се могло видити ликъ Наполеоновъ, изрезанъ одъ белогъ мермера, далѣ прославлѣни живописъ Верне-а, представляюћи смотру царске гарде у тилѣрияма, а найпосле и еданъ комадь оне чизме, кою е Наполеонъ у битки кодъ Лайпцига носио, и кою су морали разсећи, да му е скину съ ноге. Овай чудновати споменъ лежи на едномъ ястучићу одъ белогъ атласа подъ стакленимъ звономъ. Найпосле налазила се у приватной библиотеки цара Николе, осимъ „Памятописа са острова свете Елене", іоштъ и сва дѣла, коя су на француском езику изашла о Наполеону и нѣговимъ ратовима.

— Еданъ французъ читао е у едномъ французкомъ листу еданъ романъ у подлистку, и текъ што е неколико ставова прочитао, падне у несвесть у присутству свое породице. Одма му пусте крвь, и онъ дође изъ несвестице къ себи и кадъ га е лѣкаръ питао, шта е дало повода овоме случаю приповѣдно е болестникъ слѣдуюће: „Пре неколико дана враћао самь се я у 11. сати у вече изъ театра натрагъ; на ћошку едногъ мрачногъ и пустогъ сокака заустави ме еданъ прерушенъ човекъ, и поднесе ми пиштоль подъ носъ. Я, мислећи, да е разбойникъ, пружимъ му сать и кесу съ новцима. Но непознати врати ми то натрагъ. „То я непотребуемъ", рекне онъ, „я оћу вашъ животъ". „Я самь фамилияранъ човекъ ако имате душу, поштедите ме". — „Я вамъ кажемъ, да я оћу вашъ животъ, или ћу васъ, ако се противите, убити. Айдете самномъ и приповѣдите ми историю и догађае вашегъ живота." Ове речи непознатогъ човека охрабе ме. Онъ ме счепа за руку, и одведе ме на едно усамлѣно место. Овде ме онъ натера, да му изпричамъ савъ мой животъ, и претно ми е, да ће ме убити, ако покушамъ утећи. И тако самь я, господине! цѣлу готово ноћь све, што самь годъ за мога живота урадио и што ми се догодило, нѣму исказао, и будући су године мое младости биле доста раскалашне и бурне, то е ово приповеданѣ мога непознатогъ и по нужди друга яко увеселявало. И гледайте садъ, господине! како е овай човекъ мое повѣренѣ и искреность злоупотребио; ево, читайте!" — Съ овимъ рѣчима пружи тай господинъ лѣкару подлистанъ новина на кога е свршетку стояло: „Догађая господина Н . . . печатани могу се добити кодъ издавателя Н . . . , у две свезке, 8 части. Цѣна е 15 франака."

Малине.

— Природа е велико темпло пуно живи писмена и броева, кои име Божие изговараю — Вѣрозаконъ е и тайни и явни гласъ вѣчитогъ духа, кои све оживлява. — Човекъ е едно створенѣ на земльи, кое стои између Бога и природе, ерь онъ еданъ предъ собомъ природу а у себи Бога види.

— Слѣдуюћа четири вида представляю рачунъ живота людскогъ: Дете брои, Младићъ сабира, Човекъ умложава, Старацъ одузима. — Пети води прави край рачуну и разделюе, а то е — Смрть.

— Две су ствари, за притяжаванѣ кои неплаћамо ништа, али за кои губитакъ скупо плаћамо. То су време и здравлѣ.

— Мрзость и любовь у томе су едно другомъ равни што се обое одъ неповерени разставити немогу.

— Детиньство и старость едно су другомъ равни, као найвиша и найнижа жица на гитару. Еданъ е тонъ само е октавъ различанъ.

— Срдце и духъ ишту еднаку рану како кодъ мушкогъ тако и кодъ женскогъ. Кои духовно чуствуе, тай добия двогубо. Кои срдачно мисли тай е двоструко добаръ. Духъ е мати мисли; любе ли се духъ и срдце као родительи, то напредую и деца ньнова — мисли.

— Три су главне добродѣтельи истинито мудрогъ човека: Самъ да чини, шта другима препоручуе; ништа да не чини противъ правде и правице, и увреде други трпельиво да сноси.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ

Београдъ 8 Януара. Юче после божествене литургие торжествено е крштенъ новорођени княжевићъ, и на крштеню добио е прославлѣно име свога деде, Ђорђе. Свакомъ е било мило чути, и сваки жели да се са тимъ именомъ обнови стара храбрость и патриотизамъ.

6 Януара као што „Србске новине" являю г. Т. Вучићъ подарио е 100. ‡ цес. на подизанѣ споменика Карађорђу, и тиме е основао тай фондъ, кои ће непремѣно за кратко време нарасти. Тай лепъ примѣръ побудиће све друге. Време е већъ одавно било тога се сетити. Први споменици, на кое Срби нарочито у Србіи треба да мисле, то су Карађорђа и Доситею. Први е основао темель државе, други е основао темель кньижевности. — Али пре свега тога, я мислимъ да би найпрече било, написати пространу историю Карађорђу и нѣговогъ времена. На то е требало одавно мислити, за то е требало одавно фондъ и неко друштво начинити. Одъ приватни люди, неможе се очекивати да они по Србіи о своимъ трошку путую, шанцеве разгледаю и современике Карађорђеве кои већъ сада врло мало има, испитую. Ние-ли то

чудо, да србски народъ нема іоштъ никаквогъ животописанія Карађорђевогъ. — Єдно одъ три листа има, и то є преведено съ нѣмачкогъ, изъ іорданови годишньи лѣтописа. Ниє л' то чудо, да овай садъ нараштай познає самоимена: Айдукъ-велька, Милоша поцерца, Якова Катића, Луке, Чупића, Чарапића, и проче, а о ньима ништа незна, осимъ ако є што годъ у народнимъ песмама одъ слепаца слушао. Тако я држимъ, да ако ништа друго, а оно требало би єдну часть тога фонда и на скупланѣ дати и писанѣ отечествене историє обратити. Кадъ се шанцеви Карађорђеви заравне и преору, кадъ они што су сь ньимъ воевали помру, онда ће бити доцканъ на то мислити, онда ће наши потомци свою историю преводити съ други єзика, али то неће бити история, него биће наопачке написане басне.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Подъ 8. пр. м. изъ Трапезунта являю; да су се на азовскомъ мору турски матрози и Руси потукли, гди є 7. руски солдати убиено. Но овай приватни догађай нема никакве политичне важности.

— Изъ Петерсбурга телеграфираю: да се посланикъ француски графъ Морни вѣнчао са княжевномъ Трубецкой. Нѣнъ отацъ скоро се изъ прогнанства вратио, и остао сасвимъ безъ имаия. Графъ Морни после Ротшилда найбогатіи є у Француской. Онъ є дао своіой невести два милиона у диямантима. Девойка є текъ 17. год. и врло є лепа.

Огласи.

(1—3) Долеподписани обявлює свакомъ трговцу, кои бы у своіой радньи потребовао нештогъ переводителя, за свой контоаръ, да є онъ готовъ примити се на таковомъ мѣсту за у контоаръ. Подписани служно є у Новомъ Саду, Пешти и Загребу; говори србски, немачки и мацарски, а био є и у великимъ бакалскимъ трговинама, и у станю є показати за себе ємства и препоруке.

Ко би имао волю извѣстити се о томе изближе, нека се обрати подписаномъ кодъ „Србске круне" или г. Петру Янковићу, овдашнѣмъ трговцу.

Миланъ Сережански.

ПРОДАЯ.

(3—3) Путемъ явне лицитаціє коя ће се 25. 28. Януара и 1. Фебруара ове 1857. године држати, продаваће се непокретна добра почив. Якова Милованoвића — Спаіє — б. жителя Шабачкогъ, по жельи вѣговя тестаментални наслѣдника, — добра су слѣдуюћа:

1. Єдна меана са фуруномъ, аромъ и три магазе одъ слабогъ матеріяла са имаюћимъ съ лица просторомъ за подизанѣ више дућана.

2. До ови исти дућана, єдна велика зидана кућа одъ тврдогъ матеріяла са 4 собе, єднимъ форхаузомъ зиданимъ и великимъ подрумомъ, мутваномъ шупомъ у истой кући принадлежећемъ довольне величине авліомъ у коіой и єданъ добро озидани бунаръ постои, и

3. Спроћу ове куће, єданъ празанъ плацъ довольне величине.

Сва ова добра, коя су іоштъ 1852. год. у попису ово 1000 ‡ цес. прецевћна, леже на малой піяци у Шабцу и то лево скоро преко целе мале піяце и на углю идући одъ крста преко ћупріє у Селакову башту, и пружаюћи се све уєдно до куће поч. Димитрія Лелека.

Кои дакле има волю напоменута добра или све уєдно или понаособъ купити, нека се у наведене дане лицитираня, на малой піяци пре а последнѣгъ дана и после подне, нађе, а може пре тога са подписанима као законимъ пуномоћницима Яковлѣви наслѣдника и безъ лицитираня у погодбу ступити.

Тоша Николићъ
Писаръ Суда Шабачкогъ и
Стоядинъ Филиповићъ
Секретаръ Суда Ягодинск.

ЄДНА СОБА

на долнѣмъ бою, за єдногъ или два самца, има на издаванѣ у кући г. К. Бранковића, у господской улици.

(1—3) Кои би желио спремлѣногъ за зиданѣ камена и то у крупнимъ комадима, може добити овде у нароши на сави предъ владичиномъ кафаномъ, гдѣ є у фатове сложенъ, и гдѣ се можа за цѣну разумети.

(3—3) Подписаный дошавши садъ изъ Беча са готовимъ мушкимъ альинама свакогъ рода, а тако исто и са неизрађенымъ єспапомъ, препоручуємъ се поштованомъ публикуму за млогобройне наручбине съ врло умѣреномъ ценомъ и изреднымъ радомъ. Сместиште трговине моє налази се у кући Г. Игнята Станимировића Професора Права идући ђумруку.

У Бѣограду 29. Нов. 1856.

Арсеніє Княжевићъ.
кроячъ мужногъ одѣла.

(2—3) Подписани узимамъ честъ явити поштованомъ публикуму, да самъ у моіой трговачкой радньи узео као ортака могъ млађегъ брата Косту, и тако да досадашня єдинствено подъ моимъ именомъ стоећа трговина, стои садъ подъ фирмомъ „Браћа Исаиловићи" подъ шилтомъ кодъ князя „Менчикова."

У Беогр. 1. Януара 1857.

Атанасіє Исаиловићъ
трговацъ на Сави.

У књигопечатньи княжества србскогъ.

У Београду 10. Януария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 5.

Мале приче.

(О великомъ Петру) При првой побуни стрелаца руски у Москви, бияше царъ Петаръ као іоштъ младъ момчићъ, побегао съ майкемъ своіомъ и съ маломъ пратньомъ вѣрни служителя у монастиръ Св. Троице, 60 врсти далеко одъ Москве, мислећи, да ће тамо у подпуной безбѣдности бити. Но стрелци прочую, гди се млади царевићъ прикрио и склонио, и ньнове разуздане чете доезде монастиру, да га убию. Они су ону свету обитель скрозъ претресли, и ненашавши онога, кога су тражили, навали єдна чета они зликоваца и у самъ свети храмъ. Онди усмотри єданъ одъ ньи младога царевића у обятняма свое майке у олтару; кадъ то види ние се нимало затезао, већъ є одма съ ножемъ у руци царевићу пошао; онъ є већъ био ножъ потегао да му прси прободе. Но кадъ га є бунтовни стрелацъ ножемъ хтео заклати, викне єданъ између остали бунтовника у цркви снажнимъ гласомъ: „Стани брате! не кодъ олтара ако Бога знадешъ, причекай, докъ га изъ цркве изведемо; онъ намъ већъ више неможе утећи.“ У исти ма опазе неки одъ бунтовника, кои су изванъ цркве били, да є у найвећемъ трку пристигла єдна яка коняничка чета царске гарде; они викну дакле онима у цркви, да се наглимъ бѣгствомъ спасу. У овой забуни разбегну се сви кудъ кои, и тако се избави царъ чудноватимъ начиномъ.

Двадесетъ и више година после овогъ догађая, кадъ є не само ова, него и све доцние побуне стрелаца угушене, кадъ су ови већъ истреблѣни, кадъ є већъ сва земля мирна била, и кадъ се царъ занимао са усавршаванѣмъ свое войске и уређенѣмъ руске морске силе, држао є царъ єднога дана смотру на адмиралитетской ливади надъ неколико стотина новодошавши матроза. Проматраюћи овако момке редомъ, усмотри єдногъ између ньи и ужасне се, да є неколико корака натрагъ посрнуо и заповѣдно, да га одма вежу. Матрозъ, коме є одма савѣсть нѣгова казала, да га є царъ познао, падне на колена и викне: „Господару, милость, милость! Нико одъ околостоећи, нити официри ни онога матроза друштво ние знало, шта овай появъ значи; будући є овай матрозъ већъ толико година познатъ као морнаръ, кои є свой посао вѣрно и прилѣжно радио, и кои ние ништа скринио. Съ ужасомъ пакъ чую они, како є царъ матроза запитао, да ли є онъ бунтовни стрелацъ, и то башъ онай, кои га є у монастиру Св. Троице кодъ олтара убити хтео? „Тако є господару!“ одговори матрозъ, я самъ тай.“ На даля питаня царева одговори онъ, како є онъ као младъ стрелацъ уплетенъ био у ону буну, како се набрзо покаяо за свое безбожно дѣло, како се онъ бѣгствомъ спасао, а нѣгово дружтво напротивъ поватано є и повешано; како є онъ више година бѣдно провео и скитао се по дивлячнимъ и необитаванимъ пустарама; како се онъ найпосле приявио адмиралитету у Архангелу за матроза подъ именомъ селяка, кои є дошао изъ Сибирие и како є одъ тогъ времена вѣрно и поштено служио. Царъ є био искренимъ изказиванѣмъ тако тронутъ, да му є опростио нѣгово вапиюће бездѣлие, и поклони му животъ; но подъ тимъ условиемъ, да ће га мучителномъ смрћу погубити, ако му икадъ у животу нѣговомъ на очи изађе. Матрозъ благодарио є Богу и цару на овой ненадной милости и посланъ є у тако удалѣну провинцию, да є могао сасвимъ спокоянъ бити, да за целога живота неће више никадъ цара видити.

— Први година по осниваню Петробурга кадъ є тамо іоштъ врло мало калдрмисани сокака било, и кадъ є тамо на млогимъ местима било подлокани блатни мѣста, особито у кишовито време, бияше старо-руски обичай, да сваки на колена падне, чимъ се царъ укаже, коіомъ су се приликомъ наравно блатомъ искаляли. Царъ Петаръ ние никако хтео, да му тимъ начиномъ почесть одаю, и махао є обично рукомъ, да непадну на колена; шта више, онъ є често изявльивао, да му се тиме никакво удовольство не чини. Но кадъ при свемъ томъ народъ ние хтео на то да слуша, већъ є при усмотреню цара по старомъ обичаю на колена падао, онда є царъ найжешћомъ тѣлесномъ казни забранио, да нико несме предъ ньимъ на колена пасти и нѣга ради блатомъ искаляти се.

— Отацъ єданъ посѣти свога сина у Минхену, кои є на тамошньой академіи живописанѣ учио. Почемъ є више изображения, коя є синъ нѣговъ са боіомъ и плайвазомъ израдио, прегледао, био є врло задоволянъ. „Садъ любезни отацъ“, рекне синъ, „треба да видите и оне послове, кое самъ съ кредомъ израдио; изволте дакле да

сиђемо доле у собу". „Заръ ти држишъ осимъ ове собе іоштъ кою собу?" запита отацъ. „Дабогме, и у ньой седимъ често више сатій; изволте само самномъ, она ће вамъ се допасти". Обоица сиђу доле, синъ отвори врата и — нађу се у крчми, гди се пиво точило. Почемъ отацъ и синъ неколико сайтлика пива попию, узме синъ отца за руку и рекне му: „Садъ давамъ покажемъ, шта самъ съ кредомъ израдио". Онъ преврне црну таблу крчмарову а на ньой стаяше написано: „Г. Н. . 160. фр. и 3 кр." Отацъ у почетку погледи га по преко, али затимъ опетъ изплати синовлѣвъ дугъ и рекне му: Дела ти у будуће повише молуй са боіомъ и плайвазомъ, єръ ми се ово дрлянѣ съ кредомъ нимало башъ недопада".

— Селянинъ єданъ, кои є читавъ данъ на ветру и киши у полю радио, дође у вече кући уморенъ и до голе коже мокаръ. Жена нѣгова, кои є читавъ данъ у кући седила, дочека га на вратима. „Любезни човече! почемъ збогъ проклете ове кише, кои непрестано яко пада, нисамъ могла воде донети, то нисамъ ни у станю била, да ти што за вечеру сготовимъ; него отиди ти самъ собомъ и донеси котао воде, єръ си и тако покисиуо, да већъ већма мокаръ бити неможешъ". На ове речи жене свое неодговори мужъ ништа, већъ узе праздна два котла, оде съ ньима на бунаръ, кои є прилично далеко одъ нѣгове куће био, и донесе кући воде. Кадъ є съ водомъ кући дошао, жена є седила кодъ ватре и греяла се. Онъ пакъ узме єданъ па и други котао и обадва изручи на жену свою, и затимъ іой рекне: „Ето си и ти мокра као и я, садъ можешъ и сама донети воде, већъ већма мокра бити неможешъ".

— Богатъ єданъ енглезки спаня, кои є врло слабо марио за помодно девоячко воспитание, предохранявао є дорастлогъ сина свога одъ научени и помодни девояка. „Ти морашъ добро гледати", обичествовао є говорити, да праву кућаницу теби изберешъ, а не лутку, коя се преко метле подтакне!" Ова наука падне младићу на срдце, и тако єдногъ лепогъ пролећнѣгъ дана, кадъ є отацъ нѣговъ силне госте на часть на свое польско добро сазвао, метне онъ метлу попреко на басамакъ кућевни, преко когъ су гости, кадъ съ ручка у шетню у башту пођу, прећи морали. „Пази добро рекне онъ другу єдномъ своме, съ коимъ є у авліи стаяо, „ова метла нека ми девойку избере. Она девойка између друштва, коя се небуде стидила, већъ метлу ту са землѣ дигне, би ћо моя жена". Они су чекали докъ є друштво изъ трапезарие изишло. Већа часть девояка прешла є преко метле прекорачивши исту, неке су се и подстакле, но єдна се између свию ньи нађе, и то башъ понаймлађа и найлепша коя се сагне, дигне метлу горе и остави є на свое место. Младићъ одржи свою речь, она постане жена нѣгова, и ни єдно одъ ньи ние никада узрока имало каяти се, што су се састали.

Кораблѣкрушение.

„Лионе" енглески паробродъ жалостно є пропао готово са свимъ путницима. 1. Новем. пошао є онъ изъ Ню-іорка и осимъ млогобройни путника, било є на нѣму за 50. хиляда талира еспапа натоварено. „Лионе" путовао є брзо преко мора, прелазећи за 1. сатъ 11. морски миля. 2. Нов. ноћу око 11. сати примѣте єдну лађу кои є управо на „Лионе" ишла. Како примѣте на пароброду ту опасность издаду знакъ да би се она уклонила, али пре него што се то могло учинити, удари она лађа о паробродъ тако силно, да є нѣнъ клюнъ на комъ є єдна златна аждая била у ребрима пароброда заломила. — Море є било доста бурно, а рупа на пароброду била є тако велика да се ние могла затворити, бадава су трпали платна и душеке. Вода уђе унутра и угаси ватру што є машину окретала, и до зоре паробродъ био є тако пунъ воде, да су већъ сви о пропасти нѣговой и своіой почели мислити. Међутимъ сви су радили и изпразньивали су воду шмрковима, али и шмркове вода загуши. Онда капетанъ заповеди да се еспапъ и пртлягъ у воду баца, кое су не само матрози него и сви путници помагали. Кадъ никакве далѣ надежде ние било, онда заключе да остане паробродъ. И чамце кое су на пароброду имали спусте на воду. У први чамацъ смести се 25. персона, међъ коима є 10. паробродски матроза и слугу било, они су имали са собомъ компасъ. У други чамацъ седне такође 25, персона, и понесу са собомъ ране на путъ и нуждна морска орудия за путованѣ по мору; єданъ маньи чамацъ прими 20. а други іоштъ маньи 18 персона. Садъ чамаца више ние било, а люди било є іоштъ доста. Онда начине одъ катарки и дасака єданъ сплавъ и привежу га за паробродъ, съ томъ намѣромъ, да кадъ паробродъ почне са свимъ тонути, да люди пређу на сплавъ и да га одсеку одъ пароброда и да се предаду морскимъ таласима и вѣтру на милость. То є све ишло тако своимъ редомъ, да ние никакви забуна било или грабленя ко ће пре у чамацъ сести; како матрози, тако и путници ладнокрвно сматрали су ову опасность. Текъ 4. Новембра у 8. сати оставе паробродъ, и крену се на онай край гдѣ су мислили да є найближа земля. До 5. сати после подне путовали су тако заедно сви чамци; али око 5. сати падне єдна густа магла, коя ій разтави, затимъ одма наступи буря на мору, и чамци се удале и изгубе єданъ одъ другогъ, притомъ іоштъ и снегъ почне падати, и то є била пропасть они други чамаца. Лађа „Елиза" коя є путовала изъ Бремена наиђе на єданъ тай чамацъ, петъ дана после кораблекрушения, четворица била су се смрзли. Та лађа узме оне што є у животу нашла полумртве одъ зиме и глади, и донесе ій у Ню-іоркъ. О онимъ другимъ чамцима и о сплаву гди су люди морали до пояса у води стаяти, нема іоштъ ни трага ни гласа. — Како є тай гласъ у Ню-іоркъ дошао, одма се кренуо єданъ паробродъ, коме є заповеђено да десетъ дана тамо амо плови, да разбиени паробродъ и ове несрећне чамце съ людма, тражи.

Набирци

— Єдне тиролске новине являю слѣдуюћи чудновати догађай: Єданъ ловацъ изъ окружия Радскогъ нашао є у планини на єдной чистини єдногъ великогъ мртвогъ орла, коме є вратъ зубима одгриженъ био. При точниемъ проматраню овогъ ловца, кои є хтео себи разяснити овай появъ, нашао є онъ унаоколо по снегу поредъ изчупаногъ перя умртвлѣногъ орла и млоге изкрзане длаке одъ лисице. Изъ ове околности увиђа се, да се орао съ лисицомъ борио, и да є лисица орлу вратъ одгризла и тако га умртвила.

— Кадъ є недавно саданьи енглески наслѣдникъ, принцъ одъ Велса тайно, подъ туђимъ именомъ и безъ сайне свите по западной Енглеской путовао, рачунао є єданъ угоститель тако извѣстно на долазакъ њѣговъ, да є найвећа спремана чинио, и са грозничамъ вестрилѣмъ долазанъ принца кои є овуда проћи морао изчекивао. И доиста доћу єдно после подне єданъ одличанъ човекъ съ єднимъ младићемъ, и заитевали су найболъ собе. Газда и млађи одавала су онимъ странцима найвеће почитанѣ. Истога дана у вече, кадъ є гостионица већъ пуна била, дођоше іошть два странца са єдномъ дечкомъ. Газда ій дочека слѣдуюћимъ речма: „Жао ми заиста, у гостилници има само іошть за двоицу мѣста, но млади ће господинъ моћи и на канабету спавати.“ Тако є и било, и сутрданъ се дознао, да є онай младићъ, кои є на канабету спавао, наслѣдникъ енглеске круне и скиптра.“

— Єдногъ Американца укоравали су њѣгови пријатели, зашто онъ толико пие, и савѣтовали су му, да се толико неодае той убитачной страсти. „Шта страсть!“ одговори онъ њима раздражено. „Гледай ти њи: Зарь ви мислите, да я пијемъ изъ наклоности! Я пијемъ изъ отечествољубія. Размислите се добро, шта одржава ђие єдне државе? Такси и порези. Е, то я онда са свакомъ капљомъ ракие, кои се кроз моє грло слива, плаћамъ по неку таксу, са свакомъ чашицомъ ликера, коју испразнимъ умножавамъ я приходе државне, и утирћумъ по томе државу. То є основъ, зашто я пијемъ, а не наклоность. Кадъ бы я слѣдовао мојой наклоности, то би я пио сурутку или воду као ви што радите, самножими изроди отечества. Но я пијемъ као ви; я мислимъ само на мене, я мислимъ на ћлокупность, кое самъ я саставна часть, и зато убивамъ клаце моя наклоности, зато се я самогъ себе одричемъ, па — пијемъ. Садъ усудите се, да ми пребацујете пићанство.

— Два отмѣна господина сукобе се на својимъ лађама колима, кои су они сами управљали, у єдномъ тесномъ сокаку; и ни єданъ одъ њи ние хтео ономъ другомъ скренути съ пута. После подужегъ времена приђеже єданъ одъ њи уздо за кола, навади коњине изъ реда и занесе се у читанѣ. Ономъ другомъ пакъ то се ће досадило, шта га є раздремало; него шта више, онъ једне ономъ другомъ: „Господине, кадъ будете прочитали листъ, онда ћу васъ молити, да га и мени дате на читанѣ.

— Философија, православие и медицинска наука єсу три земљинита човеческогъ ума. Философија є шума, што се дубљѣ у њу улази, то є она све мрачнија и ненавѣстнија. Православие є воћњакъ, у коме два плодове носе; а медицинска є наука кромпиромъ засѣяно поље; — плодови леже у земљи!

Принцъ.

— Єданъ грађанинъ у єдной њемачкой варошци добио є буре старогъ вина и запечатио га брижљиво, да га сачува одъ млађи; њѣговъ пакъ слуга пробушио є буре одоздо, и одвио є мало по мало знатну количину. Кадъ є господаръ после некогъ времена буре отворао, нако се зачудно, што є много вина нестало, при свемъ томъ, што є печатъ сасвимъ читавъ и недирнутъ. На то рекне њѣгова жена: „Види да ние вино како годъ одоздо источено: „Будало“; одговори онъ, „та доле у бурету не фали нимало вина, него фали горе.“

— Єданъ човекъ сећаше у єдной берберници и рекао є околостојећимъ пријатељима: Пао є садъ по мени много болъ и ране, него при, зато самъ поћасъ, кадъ самъ се изъ меане кући вратио, спавао, као во.“ Єданъ до њега седећи лѣкаръ одговори му на то: „То ние одъ пића, него то є наше природно спаванѣ.“

— Єданъ сеоски парохъ радо се шалио и у шали заедао. Єдашнуть проће єданъ селякъ съ колима, у комима су два коња упрегнута била, тако полако, да є парохъ нашао за умѣстно, изсмејати га, говорећи му: „Пријателю, шта би ти искао за тпол два кола?“ Селякъ му одговори: „Я вамъ то немогу одсечно казати; найвише є затимъ стало, шта би єданъ трећи за њи дао.“

— Єданъ земљѣлски економъ, кои є са својимъ омлађимъ обично врло опоро поступао, имао є на продају неколико угојени волова. Єданпуть дошао є къ њему єданъ касапинъ и желио є, да види найвећегъ и найкрупнијегъ вола. Економъ є обично самъ пазарио, да би свой есапъ довольно похвалити и болю му цѣну истерати могао. И тако дође къ њему слуга, кога є касапинъ за волове запитао, и рекне своме газди у найвећой двосмисленой невиности. „Газда, наћите напоље, касапинъ є радъ да види найвећегъ вола.“

— У єдномъ тесномъ сокаку сусретне се єданъ лепо обучень господинъ на єдногъ селяка, кои се возио на волујскимъ колима. Гиздани господинъ викне селяку: „Пријателю, како ћемо се ми мимоићи?“ „То є найлакше“, одговори селякъ, памећи свагда се уклања и скреће полако волове на страну.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Изъ Берна одъ 5. Января телеграфирају: Скупштина швайцерска примила є предложенъ савезногъ совѣта са 33 противъ 2 класа. Затворена у Лавнбургу бише одма пуштени.

— Изъ Париза одъ 4. т. м. телеграфирају: да є у „Монитеру“ изишао єданъ уланакъ, кои каже да є Француска морално обвезана Швайцерской, и Прайска би погрешила кадъ би какве тешкоће полагала и неби предложења примила.

Изъ Париза одъ 1. Ян. пишу: да се о многимъ новимъ проценама у унутрашњости царства говори. Али найвише се говори да ће цару Наполеону плата са 6 а многи говоре са 10 милиона франака да се повиси. Тако исто умноженіе се брой совѣтника.

— Изъ Шпание све вѣсти кое стижу слажу се у томе, да є стање земљѣ врло опасно, и свани данъ све су ближе революционимъ догађаима.

— Изъ Цариграда являю: да шахъ перенски остае у томе постояћ да води рать са Енглескомъ. Уговоръ є о займу изъ Лондона прегледанъ стигао. Г. Лаярь обвезује се кадъ му привилегію даду, за два месеца саставити друштво кое ће правленѣ гвозденогъ Рушчукскогъ пута преко Єдрене и Шумле безъ осигурања интереса,

предузети. Г. Чеме добио є дозволенѣ да прави еуфратски гвоздени путъ са 6 на сто осигуранимъ интересомъ.

„Пей“ одъ 5. Януара явля: да ће енглески кабинетъ кадъ се камере отворе искати новаца за умложенѣ войске у Индіи и за умложенѣ флоте. За садъ Сеймуръ добио є заповѣсть да престане туђи се са кинезима.

Паризъ 2. Януара. За великогъ князя Константина спремаю у тилѣрияма павилонъ Марзанъ, гди ће онъ докъ годъ у Паризу буде обитавати. И великомъ князу Михаилу кои є сада у Ници, надаю се у Паризу. Спреманя већъ сада починю се да та два руска принца са найвећимъ одличвемъ дочекаю. Њиновъ долазакъ и задржаванѣ у Паризу іоштъ ће болѣ утврдити приятельство између Француске и Русиє.

— „Карлъ III.“ паробродъ што є кодъ Неапла запалио се и отишао у воздухъ имао є натоварени 70 хиляда пушака. Узрокъ одъ кудъ є ватра постала незна се, єръ ключъ одъ камере што се запалила, и у коіой є 27 центи барута било, био є кодъ команданта кои є іошъ у вароши био. То запаленѣ барута такавъ є потресъ у вароши учинило, да нико ниє знао шта є то. Сви су прозори са стране до мора попрскали. Воздухъ се тако био потресао да су се лампе и гасъ што є горио угасиле, и у театру сви наєданпутъ остали су у мраку; кое є немали стра узроковало. — Тимъ случаємъ 80 люди погинуло є, а млого є осакаћени.

— У Лондону млоги лекари што су на Криму у войсци служили, нудили су се швайцерскомъ конзулу да ће радо поћи да у Швайцерской служе ако се ратъ отвори.

— Єдне француске новине являю: два швайцерска бегунца Розеле и Делашо 27. Дек. кодъ Малпара, сретну неки младићи кои су певали путемъ, и викали: да живи република, и упитаю набусито те швайцерске бегунце; шта су они? „кралѣвци“ одговори Розеле, на ту речъ нападну они и избоду ножемъ и нѣга и нѣговогъ другара тако да є слаба надежда да ће живи остати.

Огласи.

СВЕТОВИДЪ ЗА 1857. Г.

VI. ГОДИНА.

Одъ 1. Януара г. 1857. настає течению наши новина VI година. Оне ће одъ нове године излазити са *подчисткомъ*. Цѣна имъ є за по године 6 фор. ср. а за 3 месеца 3 фор. среб. Позиваю се дакле сви любительи новина найучтивіє на предплату. У *Београду* прима новце изъ внутрености Србиє г. *Вик. Станисавлѣвићъ* осмотритель Читалишта или г. *Вел. Валожићъ* кньижаръ.

Зимзеленъ за год. 1857. изишао є и може се добити у *Београду* кодъ г. *Браће А. Ђорђевића* трговца, кодъ В. Валожића и Саре Возаровићъ, а у *Земуну* кодъ *Ш. Андреевића* синова. Цена му є 40. кр. ср. Дѣло є са *три* велика мѣдореза украшено. Тко жели обашка имати ликъ *рускогъ цара* и *Стратимировића*, може га у поменутой трговини добити по 10. кр. среб. *Зимзеленъ* є найсходніи даръ за нову годину.

У Бечу у Дек. 1856.

А. Андрићъ

Учредникъ и издатель Световида.
Обитава у С. Улриху, neue Schotten gasse № 113.

(3—3)

(1—3) Подписани обзнавює почитаемомъ публикуму да се кодъ нѣга може добити с у в а п е ш т а н с к а к в а с ц а — pres germ. у свако доба, за кои подписаный ємствує и добаръ стои да ће свако съ ньимъ умешено тесто добро за рукомъ доћи, ако се на єдну оку воде или млека єданъ лотъ квасца мете.

У Београду 9. Януара 1857. г.

Стефанъ Лазаревићъ
пекаръ спроћу г. Куманудине куће

(1—3) Подписани узимамъ честь обявити почитаемой публици, да и у моме собственомъ дућану налазећемъ се спрамъ Лицей, имамъ на продаю сваке сорте мушки готови хальина врло євтином. ценомъ и то: Пелисиєра фини, одъ 18 до 24 фор. ср.; капута зимски одъ Велура Шифа са атлазомъ и другомъ свиломъ поставлѣни одъ 14 до 26 фор. ср.; фракова до 20 фор. ср.; капута летньи до 15 фор. ср.; япунцета 14 фор. 30 кр. ср.; панталона штиковани 9 фор. 40 кр. ср.; панталона клотъ одъ црногъ тоскина до 7 фор. ср.; пруслука одъ 2 фор. 30 кр. ср. до 4 фор. ср.

Исто тако и за ГГ. Свештенике имамъ готови хальина.

Димитріє Добринковићъ.

(2—3) Кои би желио спремлѣногъ за зиданѣ камена и то у крупнимъ комадима, може добити овде у вароши на сави предъ владичиномъ кафаномъ, гдт є у фатове сложенъ, и гдѣ се можа за цѣну разумети.

(2—3) Долеподписани обявлює свакомъ трговцу, кои бы у своіой радньи потребовао нештогъ пероводителя, за свой контоаръ, да є онъ готовъ примити се на таковомъ мѣсту за у контоаръ. Подписани служио є у Новомъ Саду, Пешти и Загребу; говори србски, немачки и мацарски, а био є и у великимъ бакалскимъ трговинама, и у станю є показати за себе емства и препоруке.

Ко би имао волю извѣстити се о томе изближе, нека се обрати подписаномъ кодъ „Србске круне“ или г. Петру Янковићу, овдашнѣмъ трговцу.

Миланъ Сережански.

Стецишта су отворена:

1. При Суду Окр. Ћупрійскогъ надъ масомъ поч. Миліє Янковића изъ Параћина, кога є малолѣтна наслѣдница умрла до 26. Януара. о. г.

2. При Суду вароши Београда надъ масомъ поч. Милоша Міоковића б. Аћутанта Штаба до 31. Януара о. г.

3. При истомъ Суду надъ масомъ поч. Петра Миленковића бакалина изъ Београда до 15. Фебруара о. г.

Продаваће се:

Начали. Окр. Руднич. продаваће непокретна добра поч. Тодора Паіовића изъ Заграђе 26. 27. и 28. Януара.

У кньигопечатньи княжества србскогъ.

У Београду 12. Януария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 6

Мале приче.

Доле слѣдуюћа повѣсть спада заиста међу найчудноватиє догађає, кои су се икада случили:

Спаня Б. ишао є прошли година єданпутъ изъ Великогъ Варада на своє єдно польско добро, коє є недалеко одъ ове вароши лежало. Онъ є путовао самъ, праћенъ само єднимъ кочияшомъ, и то на своимъ собственимъ колима и са четири прекрасна коня, кои су често тимъ путемъ изъ вароши у речено польско добро ишли. На єдномъ врло згодномъ мѣсту зауставе наєданпутъ 5. наоружани люди кола, и повичу спаіи, да имъ изда савъ новацъ, што при себи има. На одпоръ ниє било ни мислити, и тако є морао г. Б. по зактеваню учинити, но спаня имао є случайно врло незнатну суму новаца при себи, за то налюћени разбойници заключе, да то надокнаде съ колима и коньима. И тако рекну они спаіи, да иде у оближнѣ своє польско добро пешке, а по осталу суму, коя му данасъ ниє при руци била, доћи ће они сами у нѣговъ дворацъ. По овомъ приятномъ обећаню посѣдаю разбойници на кола и оду као вѣтаръ.

Кадъ є г. Б. приспѣо пешке на своє польско добро, затече тамо млоге своє приятелѣ изъ оближнѣгъ предѣла, кои су му у пооде дошли. После први поздрава, приповѣди имъ спаня догађай на путу, на напомене и претию разбойничкогъ четовође. Сви су били тога мишленя, да ће ова посѣта разбойника на брзу руку слѣдовати, и да се валя свакимъ могућнимъ начиномъ на то спремити. Одма се предузму найживлѣ мѣре, да се нападанѣ разбойника не само одбиє; него да се, ако є могуће, и цѣла чета повата. Сви су гости заключили, да остану у кући свога приятеля, и шта више, да сазову и іоштъ неке друге приятелѣ изъ оближнѣгъ предѣла. Сви се одма наоружаю, и сви улази у дворацъ снабдѣвени су са наоружанимъ засѣдама противъ спремлѣногъ нападая разбойника.

У овимъ спреманяма прође и данъ, и ноћь є мрачна наступила. До поноћи бияше глува тишина, — кадъ наєданпутъ зачу се изъ дальине неко топотанѣ и тутнява, коя се све ближе и ближе и ясниє чула, и у єданъ на задрма се изъ темеля главна капия дворца, као да є громъ у ню ударио, и као да се на комаде разпрела. За часъ бияху сви на ногама; капия буде по договору отворена, да би разбойнике са читавимъ плотуномъ изъ пушака дочекали, но гле дивна чуда! — у авлию уђу четири запенушена вранца, вукући за собомъ єдна путничка кола; конѣ пакъ одма познаду, єръ то бияу они исти, коє су разбойници спаіи отели. Сви приступе къ ближемъ испитиваню, и ко ће описати удивлѣнѣ присуствуюћи, кадъ на преднѣмъ мѣсту, гди кочияшъ сѣди, виде єдногъ обнесвешћеногъ човека, гди се извалио на леђа, а у колима бияу іоштъ ньи четворица у истомъ станю несвестице, и спаня Б. и нѣговъ кочияшъ познаду одма на први погледъ, да су то они исти разбойници, кои су ій на путу напали и кола имъ одузели. Како су они у ово станѣ дошли и коимъ су начиномъ доюрили коньи съ колима и разбойницима у польски дворацъ, бияше за онай паръ снима неразрѣшима тайна и загонетка, докъ се ниє єдва найпосле г. Б. сетно споредни околности и повода свога путованя у варошь, и тиме нашао ключъ за разрѣшенѣ ове чудновате загонетке.

У кући и аровима спаиє Б. бияу се одъ дужегъ времена разплодили врло млоги пацови, коє є спаня дао тровати сарачикомъ. Но при томе изгубило се изъ вида да се отровани овимъ начиномъ пацови повлаче у своє рупе, гди су манькавали, у трулежъ прелазили, и несносанъ смрадъ и задай причинявали; и да би той незгоди доскочио, дао є спаня Б. у велико-Варадинской апотеки єдно буренце обичне ракиє помѣшати са шећеромъ и знатномъ количиномъ опиюма, у намѣри, да съ томъ сладкомъ ракиомъ пацове изопия, кои ће онда бити троми и безбрижно излазиће полако изъ свои рупа, па се могу лако потући. Разбойници нашавши буренце съ ракиомъ у колима, попили су путемъ половину; дѣйство наравно ниє могло изостати. Вѣрни пакъ коньи, осѣтивши, да ій никаква рука више неуправля, окренули су се натрагъ, и нашли су у поноћи у найвећой магли и мраку дворацъ свога газде.

— Царъ Александеръ II. при посѣти воєногъ шпиталя у Петерсбургу ступи и у воєну апотеку, гди су

неколико млади воени апотекара са приправљањмъ лекова у послу биле. Кадъ ступи у апотеку сви остане посао и укажу цару обично почитање, єданъ одъ њи само, погледа цара и његову сйяну пратню, па подужи далъ свой посао. Єданъ генералъ дође къ њему и рекне: „Заръ ви невидите да његово величество предъ вама стои? — „Видимъ“ одговори млади апотекаръ — „али његовомъ величеству више є стало за животомъ єдногъ храброгъ официра, коме я садъ башъ медицину приправљамъ, и одлагањемъ свакогъ минута коме се опасность умножава, него за обичнимъ почестима кое му треба учинити.“ — Царъ се насмеи и са задовольствомъ сматрао є како онай свою медицину спрема. Кадъ млади апотекаръ буде са своимъ посломъ готовъ и медицину пошлъ болестномъ официру, става се предъ цара и поздрави га по обичаю. „Добро, врло добро!“ рекне царъ, — и окренувши се онимъ другимъ што су свой посао били оставили рекне: „И вама желимъ господо да у своъмъ послу будете тако прилъжни. А ви господине штабсапотекару останите свагда тако ревностни, и примите ово за знакъ моє наклоности.“ При овимъ речма узме съ прсиу єдногъ изъ своє пратнє официра орденъ, и преда га зачуђеномъ младомъ апотекару.

— Текъ што є жена єдна у Паризу дуњанъ платнене робе и пребуке, отворила, аљ єдно јутро уђе у њен дуњанъ єданъ младъ, красанъ и особито лепимъ ограчемъ огрнуть човекъ. „Госпоа“, рекне јой онъ, ви имате, као што видимъ, велики изборъ кошуља, кое су, као што ми се види, врло добро израђене, ви ћете сигурно имати и женски кошуља готових?“ Имамъ на служби, господине, кое су јошть къ томе особито лепо сашивене. — „Я самъ намисленъ, да се женимъ“, продужи непознати, „па самъ радъ да љубезници мојой съ тимъ мали поклонъ єданъ учинимъ“. Ние прошло дуго време и већъ су предъ њимъ биле зактеване кошуље. Почемъ ій є онъ нено време, као што се чинило, врло внимателно прегледао, примћти трговкињи, као да му се чини, да ће бити узане. „почемъ є моя заручница єдакогъ съ вама стаса и висине, то би самъ васъ лепо молио, да ви за радъ болћгъ уверена тако преко аљина єну кошуљо на себе навучете“. „Съ драге волѣ“, одговори продавателька и оде на други край дуњана, да жељо красне свое муштерије изнуди. Почемъ є кошуљо на себе навукла и напредъ дошла прегледаше исту кошуљо овай са сваке стране и затимъ се изда њени леђа сагне, да дужину кошуљ болѣ види, или управо да са дугачкомъ чвоздомъ кошуљо за аљину и сукиљ прибоде и што болѣ утврди. Трговкиња садъ хтеде да навучену кошуљо са себе свуче, па како є ону горе повукла да є преко главе скине, наравно онда одъуче съ њомъ такође и аљину и сукињо горе, и тако у лютини срдито рекне: „Проћите се молимъ насъ шале, то ние одъ васъ лепо“. Али є јошть горе било то, што є купацъ сва три туцета кошуља подъ лепа свой огртачъ узео и съ њима тако брзо, колико є само могао утекао. — Шта да ради? мислила є садъ сирота трговкиња. Да тако обучена за лоповомъ пође, плашила се да за њомъ као за сљупаћедномъ у гомилама деца неповрве; а да лопова пусти жао јой є било грдногъ своєгъ губитка; но ипакъ є ово последнѣ првоме предпоставила и заперила се, да ће у напредакъ спрамъ свакога и свачега предосторожна бити.

Прнце.

— Єданъ американски листъ доноси слѣдующе извѣстие: ово дана су у предѣлу вашемъ убили змию єдну, коя є имала 30. стопа дужине, и кадъ су є разпарали, нашли су у њой две веверице, петъ птица и два детета. — Одма затимъ други листъ паштампа ово извѣстие: На то све оне ништа; али су подъ насъ уватили єдну змию од 50.стопа дужине, и нашли су у њой єдну фамилирну библию, грађу за тробойну кућу, три велике кутие моризовски пилула заедно са наставленимъ употребливања, єдногъ упола свареногъ адвоката, остатке одъ єдногъ хомеопатичногъ апотекара, три залутана коња, єданъ паръ воду непушаюћи у себе чизама, по пилѣ несвршеногъ гвозденогъ пута, и двогодишнѣ броєве єдне бечки новина.

— Єданъ брзоплетни назовучени младићъ запита при астalу, за комъ су млоги гости за ручкомъ седили, отмћногъ єдногъ позоришника посметелно, какви є разлика између веселе, жалостне и позоришне игре. Позоришникъ, кой се безобразнимъ питањкъ тимъ истина увређенъ нашао, али ипакъ ладнокрвно и пристойно одговори: „Одговоръ се наоди у самомъ вашемъ питању; єръ то, шта ви незнате, за мене є весела, за насъ жалостна, а за почитаєму господу госте, позоришна игра.

— У ковници у Н; покраденъ буде коване новацъ. Сумња падне на єдногъ одъ они майстора, кои су новце ковали. Онъ буде испиту подвргнуть, па почемъ се ни єдно доказателство ненађе, кое би га у томе убиђивао, судъ му напоследку заклетву предложи, и онъ се закле закуне и јошть тай исти данъ продужи свой посао у ковници. Али наедапуть, башъ кадъ є хтео нескорана парчета у калупъ да метне, калупъ му прва три преста одъ десне руке прегнѣчи. Почемъ су пакъ она исти прсти били кое є онъ при заклетви у васъ подигао, то та обузме тако велики стра, да садъ самъ собомъ учинѣну крађу и лажно положену заклетву исповеди и призна.

(Невала бити свакой птици кобацъ) У гостионици некой тако є много младићъ єданъ о себи велеxвално говорило, да є то найпосле госта єдногъ изъ стрпељивости извукло тако, да му є онай доста оштро рекао: Заиста емо и сувише већъ чули, шта сте ви хоћите у станю урадити; него дела намъ покажите да знамо, шта ви сте у станю урадити, а я камъ ено јошть напредъ добаръ стоимъ, да ћу я то у станю бити урадити. „Да вамъ кажемъ шта писамъ у станю урадити“ одговори онай, „Добро дакле: я писамъ у станю трошакъ за онай ручакъ платити и особито се радуемъ, што сте ви то учинити у станю“. На то дитце се обшти смећ и брзоплетни гостъ, ако и безъ волѣ, али ипакъ дану речъ свою точно одржи.

(Прескупа пеглетина.) Єдна лепа госпоя, коя є прекрасно обучена била, дође у дуњанъ єданъ у Паризу, и даде петъ фунти вуне, по шестъ франака фунту, измерити. На пакъ єдномъ, кои є до квантара, на комъ є вуна мерена, стало, лежао є красанъ єданъ ягњићи бутъ, кои

е куварица трговца тога у тай башъ паръ изъ месарице куће донела била. Бутъ тай тако се омили куповательи вуне, да га е ова, докъ е калфа друге муштерије служио, сасвимъ нешто у купљену вуну утурила, и съ овомъ заедно у торбу, кое е за вуну спремљена била, стрпала. Али огледало, кое е у дућану висило учини господару своме велику услугу, те овай целогъ тогъ позорја гледаоцъ буде. Кадъ господя тезги приђе, да трговцу куповину своју исплати окрене се овай на калфу и запита га: „Јесте ли ви башъ осведочени, да се нисте у мери преварили? Я мислимъ да ће милостива госпа имати више него пет фунти вуне у њеној кеси". — „Можемо се лако осведочити", одговори калфа, „я ћу кесу ево садъ одма по други путъ измерати". Посао одма буде свршенъ и паре се, да е завежљи осамъ фунти тежакъ. „Видите милостива госпо учињена е погрешка", рекне трговацъ подсмешљиво. „Стои вамъ садъ на волји, или ћете сувишанъ да вратите или ћете исти за себе задржити?" „Задржавамъ за себе", брзо одговори заруменивша се госпа и — исплати агњећину као и вуну са шесть франака фунту. Тако ю е дакле незаконимъ путемъ присвоени агњећи бутъ осамнаесть франака стао. Кажу, да е трговацъ новце те сиротиньи поделио.

(Препорученъ Полобацъ.) Ветрогоняста путника е-данъ сусретне у полю сеоска еду девойку, коя е више магараца предъ собомъ изъ паше куће терала. „Одкудъ си лепа девойко?" запита е онъ. „Таки ту изъ првогъ села, господару", одговори му она. „Ти безъ сумњ познаешъ кћерь сусъда свога Н.па вере ти буди тако добра и одпеси іой овай полобацъ". Съ тимъ речма хтеде онъ младу селянку да загрли и полюби. „Остави се тога господару" примћти му она, „памећење ће бити, полобя те једнога кога очешъ одъ мои магараца, па како ће они пре мене кодъ њене куће бити, и но пре мене видити, немой се бранути, они ће свесрдно препоруку брата свога изпунити".

Малине.

Познати себе самогъ найтеже е. Простота држи то за лако, єръ она себе самой ласка.

Велика духови потребаю дугачакъ, него славанъ животъ.

Съменици благодћивши изредніи су и постоянія, него сан съменици побћда.

Труди се да будешъ добаръ. Кадъ си већъ то, немой се стидити, већъ и за пријательствомъ добри тежи.

Представи себи увекъ човечи родъ съ болћ стране, а слабости истога у целоме и понаособъ покри огртачемъ любави: познай себе самога, па ће и срдце твое благоволењо наклоньено бити. Али због тога опетъ съ твоимъ повереньемъ небуди надашанъ, то некъ заслужи само онай, кога си ти сасвимъ измерио. Превелика исреность одкако е, била е опасна препона пријательства, и найсветие свезе разкидала е.

О! како мало ньи младића у чувствованю свое слабости стое изъ родителя и знаменитіи лица. Съ места су они памећни, съ места знаду они све: неуважаваю они никога, никоме неслужи за образацъ, они су сами себи примћръ.

Нашъ се животъ састои у саединењу једне видиме части съ једнимъ више невидимъ существомъ, о коме ми само изъ дћиствованя ньегови судити можемо. Ово е саединењ на неки начинъ нашой волји на волю остављено, безчисленомногимъ другимъ случаевима изложено, и стои на сакривенъ начинъ подъ владомъ Бога.

Сажалењ е прио благодћителна наклоность. Она сиромашу лебацъ, бедноме подкрепленъ, болестноме олакшаваюћу помоћъ добавля. Она скончана тарће свезе пријательства, любави, дружевности; она умножа наше ужитакъ и другимъ срећу, почемъ насъ она участницима среће свију други чини.

Чувствованћ пријательства, обште любави и благонаклоности чини, да неможемо палако никога ожалостити, незадовољна учинити, или гледати какву нужду да іой неиомогнемо, никакове суае гледати да ін неутрено, никакову молбу чути да е неуважимо, никаковомъ на свађу готовомъ и срдитомъ да насупроть нестанемо.

Цћль е, коіой ми тежимо, неограничена влада разума при непроменљной раздражљивости чувства. Ово саединењ найвећи е и досада іошть нерћшени задатакъ човечности.

Све красоте земальске нису ништа, оне су само сенки наспрамъ небесни чувствованя, съ коима пријательство одушевлява; то е найчисти найсвети саюзъ, кои е између две душе могућанъ.

Театеръ на сокаку.

Први патролия. Ко иде?

Глась изъ мрака. Шта си зинуо те вичешъ?

Други патролия. Остави га некъ иде, то мора да е какавъ господинъ.

Први патролия. Одъ кудъ ти то знашъ, кадъ се ништа невиди?

Други патролия. По томе што е тако неучтивъ. Онъ да е какавъ други човекъ онъ би сасвимъ тихо и повизно одговорио: „наши смо, добри люди брате."

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

+ Београдъ 10. Јануарія. Прошле године читали смо у новинама, како е часъ једногъ, а часъ другогъ окружія народъ нашъ ону рану, за непредвиђене случаеве скупљену у време последњегъ рата на истоку, добровољно, но слћдствомъ понуде Високости Правительства, давао, да се прода, и новци одъ ње употребе на установленћ пензіонога фонда за удовице и сирочадъ свештеника и учитеља.

Благодари на отеческомъ стараню Васкогъ Правительства, о сиротама наши свештеника и учитеља, и добровољномъ поклону народа, можемо садъ съ радошћу явити, да су новци одъ речене ране, почемъ е продата, понайвише већъ послати Попечительству Просвећенія, кое ій е, да неби безкористни лежали, одма пре-

дало Депутаціи главнимъ фондомъ школскимъ управляюћой съ тимъ, да ій подъ интересъ да, и рачунъ о ньима до далѣ наредбе особитый води. Подъ тимъ *„до далѣ наредбе“* разумевамо мы то, докъ се правила непропишу, о установленю пензіоногъ фонда за удовице и сирочадъ свештеника и учителя, коіомъ ће се приликомъ одредити, ко ће, и како ће съ тимъ фондомъ управляти У исто време рѣшиће се и то, оће ли єданъ фондъ за све быти, или ће се два установити, па єданъ свештеничкій, а други учительскій звати; као што ће се и правила поставити, колико ће свештеници и учительи у тай фондъ улагати, и колику ће потомъ пензію ньине удовице и сирочадъ уживати.

Пре пакъ свега по мнѣнію нашемъ треба рѣшити: одкуда ће и како ће учительи пензію добивати, кадъ изслуже, или у болесть и слабость тако падну, да више учительску дужность испуняватя немогу? Ово пытанѣ тимъ пре треба рѣшити, што по самой природи стварій, найпре се треба састарати о лицама, коя народу служе, па онда о ньіовимъ удовицама и сиротама. Ако се узме, да пензіе учителя падну на теретъ обштый, т. є. главногъ фонда школскогъ, онда бы могао єданъ фондъ за удовице и сирочадъ свештеника и учителя быти. Напротивъ пакъ овога, ако изъ єдногъ и истогъ фонда, учительи и ньине удовице и сирочадъ пензію добивали буду, онда за удовице и сирочадъ свештеника, мора другій фондъ постояти. — Имаюћи предъ очима станѣ свештеника и учителя, и познаваюћи ньине околности, мы се усуђуемо рећи, да бы найболѣ было: учительима пензію давати изъ главногъ фонда школскогъ; а за удовице и сирочадъ учителя и свештеника ипакъ одвоєне фондове установити. Овомъ одвоєню по мнѣнію нашемъ међу остали узрока и тай є, што се свештеници, кадъ обудове, више женити немогу, а учительи могу, па бы свештеници могли мислити, да удовице и сирочадъ учителя падаю у нечему на теретъ ньима. Исто тако могли бы и учительи држати, да бы ньіовъ фондъ болѣ стояо, кадъ бы за себе установлѣнъ быо, єръ учительи добиваю и друге службе и званія, па бы већъ умложеный процентъ у фондъ само на користь ньіову остаяо. За избећи дакле разне мисли међу свештеницима и учительима, мы се изяснявамо за одвоєнѣ фондова удовица и сирочади ньини; у комъ смислу, као што смо дознали, почело се и радити. Овай є предметъ врло важанъ за наше свештенике и учителѣ, а одтуда и за цело отечество наше, па быо овако, или онако рѣшенъ, мы му се свакояко радуємо, єръ ће онъ удовицама и сирочадма оны людій кору леба обезбѣдити, кои су народу одъ найвеће користи, и безъ кои народъ никако быти неможе; па зато ћемо рѣшенѣ нѣгово очекивати и радостно поздравити. (Овай чланакъ намѣнѣнъ є быо „Србскимъ новинама“ но како є дописникъ искусіо да учредничество исты новина меня не само речи, него и смисао чланка квари, то га учредничеству Шумадинке дає, да га заєдно са овомъ примѣтбомъ печата.)

В. *Беградъ 12. Ян.* Као извѣстно можемо явити, да є Нѣгова Свѣтлость одпустила свима попечительствама налогъ, да сви званичници одъ шефа па до практиканта и после подне мораю непремѣно у све канцеларие долазити, и званичнимъ се пословима занимати. Како неби никаквавъ посао за израђенѣмъ чекао. Време канцелариско у истомъ височайшемъ налогу одређено є пре подне одъ 8. до 12., а после подне одъ 2. до 5. а лети одъ 3. до 6. сати.

= *Београдъ 10. Ян.* Друштво србске словесности држаће свою годишню скупштину 13. т. м. после божествене литургиє, и то у сали лицея; а и школско торжество слави ће се такође у сали лицея као и сваке године 14. о. м.

В. *Беогр. 11. Януар.* Пре неколико дана саобштили смо рођенѣ и крштенѣ младогъ княжевића Ђорђа, сада являмо читательима овога листа, да се и друго веселѣ приближує у роду Нѣгове Свѣтлости. Княжески аѣутантъ подполковникъ г. Георгиє Карађорђевићъ юче у вече испросно є господичну Сару, кћеръ г. маіора Мише Анастасиєвића.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Одъ 4. т. м. енглеске новине являю: да се Француска са Енглескомъ споразумѣла, да своє войске и лађе изъ Пирея и грчки пристаништа одма повуку.

— Изъ Брисела до 5. т. м. телеграфираю: „Генерал-гувернеръ источне Индиє неда адмиралу Сеймуру кои се у Кини туче, войску у помоћъ кою є онай искао

— Изъ Париза являюћи єданъ у бечкимъ новинама „Преси“ о сяйной припреми за дочекъ великогъ князя Константина вели: „посѣта она сматра се као почетакъ руско-француcкогъ саюза, кои саюзъ далѣ є успѣо него што се мисли.

— Затворени у Наєнбургу пуштени су, и преко швайцерске границе испраћени. Са оваквимъ свршеткомъ ове размирице нису сви кантони у швайцерской задовольни, и на млого страна вичу да є то срамно за Швайцерску, исто тако ни у Берлину нису задовольни.

— У Сициліи на ново су млоги іоштъ смрћу казнѣни. У Катаніи іоштъ ние са свимъ миръ повраћенъ.

— Убилацъ Верже кои є осуђенъ на смртъ, предао є цару прошениє да га помилує.

— Изъ Париза телеграфираю одъ 7. т. м. да ће царъ Наполеонъ по свой прилици отићи у Ницу, да тамо посѣти царицу руску, майку цара Александра. — Персиски посланикъ са своіомъ сяйномъ пратньомъ дошао є у Паризъ.

Огласи.

(1—3) По рѣшенню ово-окружногъ Суда одъ 25. Мая тек. г. № 7411. кои зактева да се дугъ школи Обштине Шабачке принадлежећи, наплати па неимаюћи изъ чега другогъ то продаваће се нижеслѣдуюћа непокретна добра Васе Тушановића овд. за рачунъ наплате и наведеногъ и прочи ньнови дугова за коє интабулация постои. Добра истога Тушановића, за продаю намѣнѣна, єсу: єданъ плацъ у прекомъ шору ове вароши не врло далеко одъ пияце на врло добромъ и важномъ мѣсту постоєћи; плацъ овай садржи у себи 6 фати 1 шухъ и 6 цоли ширине и 58 фати и 2 шуха дужине, на коме постоє 2 куће обе одъ тврдогъ материяла, коє обе садрже коє са лица коє у авліи 1 дућанъ 5 соба 3 куйне и 1 подрумъ одъ овы 2 коморе и єдна шупа одъ дрвеногъ материяла подъ єднимъ кровомъ єдна фуруна за печенѣ леба и бунаръ озиданъ. Све ово оцѣнѣно є до 500 # цес. и продаће се у мѣсту овд. вароши путемъ явне тридневно 7. 8. и 9. Фебруара 1857. год. држати се имаюће лицитациє, и ономе теслимити, кои на трећой и последньой лицитаціи, коя ће тога дана после подне у 4 сата по европски заключити, найвећу цену обећа и готове новце одма положи.

Продаю ови добара дакле настоєћимъ обзнанює Началничество Окр. Шабач. свима жительима отечества нашегъ съ тимъ, да сваки онай, кои би такова купити желіо, у означене дане овамо дође и на лицитаціи присутствує.

№ 5765. 7. Декем. 1856. у Шабцу.

У кньигопечатньи княжества србскогъ.

У Београду 15. Януария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовић.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за тринутъ. № 7.

Дойчинъ-Петаръ.

(Сремска)

Вино пие Дойчинъ-Петаръ
Варадински Банъ;
Попио е сто дуката
Све за єданъ данъ,
И іоштъ къ томе врана коня,
Златанъ буздованъ.

Карао га краль Матия
Землѣ господаръ:
Богъ т' убио Дойчинъ-Петаръ
Варадински Банъ,
Буд' ти попи сто дуката
Све за єданъ данъ,
Зашто попи врана коня
Златанъ буздованъ.

Некарай ме краль Матия
Землѣ господаръ;
Да ти пиешъ оно вино
Кое пиемъ я,
И да любишъ ону мому
Кою любимъ я,
Попио би равну Пешту
И съ ньомъ Будимъ-градъ,
И іоштъ къ томе градъ Варадинъ
И савъ Нови-Садъ.

Мале приче.

(Медведъ у школи.) У Нюшнемстру на сѣверной граници савезни американски' држава има више сорти медведа, кои су мали, црни и врло мирни. Они живе одъ воћа и ненападаю на люде осимъ само у великой зими. Пре више година нађе єдно дете таковога єдногъ медведа и доведе кући своіой, и ту су га тако чували да е наскоро врло питомъ постао као и свако псето. Дете е ишло у школу, кои е подалеко одъ куће одстояла и медведъ га е свакадъ пратио. Деца у школи плашили су га се с'почетка, али доцние онъ е постао ньиовъ другъ у игри и они су съ ньимъ заедно и ести почели.

После две године оде медведъ у шуму и за четири године ние се знало ништа за нѣга. Учитель ове школе умре и ту школу єдна госпоя прими на себе и сасвимъ е преустрои. Єдногъ дана, кадъ е учителька децу учила и кадъ е врло ладно било, дође медведъ у школу. Децу нападне смртни стра, и она би бегала али немогау будући е медведъ на вратима стаио, но єдно мѣсто гди су се сакрити могли била е табла. Медведъ е мирно стаяо и никоме ништа учинио ние. Доцние приближи се оцаку и стане се мирно греяти, а после єдногъ четвртъ сата погледи на дуваръ и види дечие корпице съ єстивомъ, кое полако све изпразни кадъ е то свршио приђе опетъ катри и стане се опетъ греяти, па затимъ мирно пође. Садъ дигну деца вику и сусѣди полете за медведомъ и убию га, и после по некимъ знацима познаду да то ние био никакавъ неприятель већъ онай стари другъ пређашньи ученика.

(Стражаръ и царъ Никола.) — Г. Камеронъ приповѣда у своимъ путованю крозъ Русию између осталогъ и слѣдуюће: Єдне врло студене зимнѣ ноћи дођоше єдне саонице и два путника предъ дворску капию кремля, и онай стасомъ већи зактевао е заповедателнимъ гласомъ да га одма стажаръ пусти унутра у кремлъ, но буде одъ стражара кратко и рѣшително одбиенъ. Овай преки одговоръ пакъ као да се обоимъ странцима ние ни найманѣ допао, и онай, кои е найпре речь повео, повтори опоримъ гласомъ свое зактеванѣ, придодавши, да е онъ ђенералъ. „Да сте ви", одговори войникъ безъ я найманѣ забуне, „доиста ђенералъ, као што велите, то би ви за цѣло морали знати, да е послушность прва и найвећа добродѣтель войника" и потомъ продужи свое размѣрено стражарско корачанѣ, кое е овимъ краткимъ разговоромъ прекинуто било. Кадъ су странци видили, да са стражаромъ на край немогу изићи, замоле га они да дозове дежурногъ официра. Войникъ ій послуша, и кадъ е на нѣговъ гласъ єданъ наредникъ на полѣ изишао, позове овай странце, дознавши ньиовъ чинъ и достоинство, да уђу у стражару, да тамо зактеванѣ свое дежурномъ официру саобште. Но текъ што е овай чуо гласъ оногъ већегъ одъ оба странца, кадъ онъ наєданпутъ на ноге ђипи, и са найвећимъ страопочитаниемъ запита за нѣгове заповѣсти и налоге. Путникъ се насмеши и запо-

веди само то, да стражара одмену и къ њћну доведу. То є одна учињено; и кадъ є войникъ ушао у собу, збаци страпацъ свое просто лицше, у кое се умотао био. Предъ войникомъ стаяше племенитъ и величествевъ обликъ, високо заповедателно чело владаоца, на кога се лицу ясно познало, да є изразъ магновеногъ нестрпљења уступно веселомъ и благонолителномъ разположенюю. Войникъ се укочио као кипъ, и упрепастио се, кадъ є видио, кога є онъ тако решително и опоро одбио; но нпакъ га є тћшила помисао, да є онъ само по дужности своіой поступно. Царъ му рекне, да нриће ближе, похвали га за њгово примћрно владанѣ, и заповедно е, да му се не само 100. рубаля сребрни даду, него є у исто време писао и команданту тогъ войника, да овога одма за нареднпка произведе, кое є наравно одма и учињено. Дабн се пакъ овай привидно чудновати и изненадни долазакъ царевъ те ноћи разсено, вала примћтити, да му є при неуморной њговой дћлателности већъ скоро у обичай прешло, да сћдне съ єдпнмъ пратиоцемъ на саонице или кола, и тако у тайности кудгодъ одпутује, кадгодъ є увћренъ, да ће њгово присутпованѣ ускорита окончанѣ каквогъ важногъ посла. И тако е цѣлъ њгоногъ путованя бивала обично текъ онда позната кадъ е већъ лично дошао.

(*Бонапарта.*) Осамъ миля одъ Флоренца у селу Черталду живио є год. 1807., у найсћпнје доба Наполеонове владе, єданъ сиромашни сеоски парохъ, по имену Бонапарта. Нико нпе дошао ни на край памети, да є онъ са царемъ Наполеономъ у сродству. Онъ є Корзику свсвимъ заборавно, занимао се само са своимъ духовнимъ пословима, и имао є особито радо єдногъ белогъ петла, єдногъ младогъ момка и єду младу девойку, кое последнѣ желно є да єдно за друго вћнча. И тако е живио мирно и безбрижно, докъ наеданпутъ зачуе онъ тропотъ коня, и цѣла се явпла напуки конпяницма. Єданъ царски ћенералъ у богатой, златомъ извезеной унифорни и съ беломъ перпницомъ на шеширу нриће страпопчитателно стрцу и запита га: „Зове те л се ви Бонапарта, и остели ви уякъ Наполеона францускогъ царя и краля одъ Италие?

„Бсамъ“ одговори свештепикъ коя є свсвимъ сумкително слушао о срећи свога нећака.

„Мати њговогъ величества . . .“

„А-ха, есть Летиция. . . .“

„Њно Величество царица говорила е о вами са царемъ.“

„Са малимъ Наполеономъ?“

„Есть, съ царемъ, и овай не палаяя за сходно, да єданъ тако блиски њговъ сродникъ, као што сте ви, нъ живи као простъ сеоски парохъ. Онъ ме е дакле послао къ вами да васъ запитамъ, кою архнерейску столицу у Француской или Италіи желите имати.“

Сирома парохъ нпе у своме животу никадъ отнћпе лице видио, него свога владику. Онъ се пе могао одма рћшити, шта да одговори, и запита после некогъ времена: Єли све то цѣла истина? Заръ е поя сестра Летиция царица? и самъ е прпи изповедно: . . . Я морамъ добро да се промислимъ, докъ се рћшимъ на тако изненадну и ненамћрну промћну.“

У авлія пакъ све се мећутимъ яко узруяло. Войници су облетали око Аматее, девойче, кою смо напредъ напомепули, коя свога намепьногъ іой младожепю Томазея ппе ни найманѣ волела, и тако се она на брзо склопила, поћи съ єдпимъ младимъ лепушкастимъ конпяникомъ. Томазео лютно се яко на то, но остали войници пзсмеявали су га и дотле су га дирали, да се овай найпосле рћшио, ступити у войску. Старп парохъ Бонапарта чуо е и гледао све то са жалостивнмъ и суморнимъ лицемъ и рекне ћенералу: „Фала лепо моме нећаку, цару, но я самъ радъ остатп парохъ у моиѣ сиромашпомъ непознатомъ селу, као и досадъ. Полобите у место мене мога малогъ нећака Наполеона и Летицпю њгову майку; Богъ нека пмъ да свако добро: то су у валпна дћца, кадъ су се у срећпимъ околностима сћтпли и свога старогъ ујка. Я писамъ радъ бити ни владика ни кардиналъ.“

Кадъ е царъ што заповћдно, то е тако морало безусловно и бити. Ћенералъ е одъ цара добно налогъ, да старога пароха доведе у Паризъ или у Римъ, и зато се онъ изъ петня жила трудно, да на то склони старца, коя пакъ остао е сталанъ при своіой намћри.

Кадъ е царъ чуо за ово и видно нако овай Бонапарта нема ни искре славолюбпя, онъ се дивно и не понатно му е било.

Аматеа венчала се съ нћнимъ драгономъ, кои е на скоро постао полковникъ.

Томазео пакъ ступно е у войску, и био е при паденю цара Наполеона капетанъ у царской гарди.

Старп парохъ Бонапарта умро е у своме селу предъ паденне царства. И то е може бити єдина Бонапарта, кои е мирно и у тишини спокойно живио и умро.

Мрнкс.

— Графъ Остерманъ врло е радо имао медведе. Кадъ е за асталомъ сћдио, онъ е свакомъ одъ гостню метуо изза столице по єдногъ медведа, кои е своюкудраву главу наслоно на главу госта, мрмлаюћи, да би му дали што ести, и насланяюћи на асталъ свое шапе, съ кои су за предупређеѣ свакс могуће несреће нокти одрезани били. Чудновато е, да е овай мужъ и прекрасне палате имао, и свимъ превелпкимъ богатствомъ вћштие и художества подпомагао.

— Енгдески историописацъ Олдисъ био е више година у тамнпци. По кратковъ времену свога тамо заточа умео е онъ толико задобити благоволеніе и милость тамничара, да му е овай чешће дозволявао, да у вече у шетню, и посћћивати свое пријатеље. — Олдисъ е често употребленѣ чаніо одъ ове особите милости, и долазно е натрагъ, што е годъ дошне иогло. Єдномъ пакъ дошао е башъ у повоћи., и лупао е да му тамничаръ отвори, кои е већъ заспао био; овай найпосле отвори врата, и рекне му онако буновано: „Г. Олдисъ! ако ви стапете у будуће овако доцкапъ долазати, онда ми ништа друго неостае, него да васъ ванкако унутра и не пустимъ. Упамтите ово добро!“

— Нинона, славна француска списателька, тужена е више пута кральици француской Анни за разкалашно и неуредно владанѣ. И тако пошлѣ найпосле кральица едногъ наредника одъ свое тѣлохранительне страже Нинони, съ налогомъ, да она мора сбогъ свогъ рђавогъ владаня одрећи се света, и кральица іой чини милость и оставля іой на волю да иде у кои оће редъ и монастиръ. Нинона пакъ учинила се као да то прима као неку шалу, и пошлѣ по наредняку слѣдуюћи одговоръ: „Я са найвећомъ признателносћу увиђамъ доброту мое премилостиве кральице, и тврдо самъ се рѣшила, да идемъ у монастиръ францишкански монаха.

Малине.

У свему има средньи путъ; здравъ разумъ нађе га лако, страсть никада.

Умъ преживи сва заблуђеня као савесть све страсти.

Некада ће попадати звезде, пропасти небо; али любавь вечнога, любавь добри люди остае.

Тешко томе, кои сатъ еданъ за велико дѣло пусти да на праздно прође! Онъ ние кадаръ други наћи.

Нечини насъ име, нечини исповеданѣ, нечини славно почитованѣ вере, ни мудріима, ни больима, ни благополучніима. Она недѣйствуе на насъ као волшебно средство безъ нашегъ знаня и безъ нашегъ садѣйствованя. Она чини то само утолико, уколико е ми познаемо, о ньой размишлявамо и заиста е употреблявамо.

И онай, кои се неда слепо одъ други руководити него своимъ собственимъ увиђеняма и основоположенияма слѣдуе; и онай, кои е оштроуманъ и предосторожанъ, себе одъ сваке преваре чува, и сваку стварь до самогъ темеля радо проницава; и онай, кодъ кога истина и правица сва друга разсматраня превазилазе и више важе, него сва преимућства сродства и приятельства; и онай, кои нешто, зашто га молимо, постояно одриче, кои е у некимъ приликама неумолѣнъ и строгъ, кои онде увекъ недае и непомаже, гди би други дали и помогли: сви ти могу добро, особито добро срце имати; но доброта е ньнова са мудросћу, разлогомъ, съ мушкомъ снагомъ и ячиномъ саединеня, а то іой текъ дае праву и траюћу вредность.

На земльи се све меня: како времена и судбине, тако и ми. Благо пролеће младости изтиснуто буде одъ превећъ топлогъ лета мужества, време зреле есени бежи, лишће пада са дрвећа, зима е, седе старости ту. Али врло брзо, па смо и ову већъ претрпили. Укочене гробове разкравлюе небесно светило, а прославлѣнъ духъ поздравля у лепшимъ предѣлима съ добродошлицомъ вечито пролеће.

Млоги држе радость за госта, кои е изъ далека дошао. То долази одтуда, што радость подъ ньновимъ кровомъ ние удомаћена. И Божия каштигованя благодѣяния су, и шта срећомъ називимо опасанъ е ледъ. Онъ ствара одъ землѣ лишће и преобраћа лишће опетъ у землю. Ми неразумемо владу нѣгову, и врло се много одважавамо, кадъ исту хвалимо или хулимо.

Шта е наша смрть, до кое смо ми тако близу, да е сваногъ идућегъ магновения изгледати морамо? Есмо л' ми то, што ту умиру? Нисмо, светъ, кои намъ умире, за насъ само пропада.

Любавь къ добродѣтельи и желя къ Богу, први темель къ увереню о своимъ суштествованю у човеческомъ срцу, произрашћую на истой земльи и изъ истогъ семена. Ньино е разлученѣ нешто неприродно и редко.

Нравствено чувство слушати, дужность е саданѣгъ магновеня — исто исправляти дужность е читавогъ живота.

Срећа или несрећа свраћаю се кодъ они люди, кои за едну или за другу задовольно већъ готовине имаю.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ

В. *Београдъ 14. Ян.* Юче држало е друштво Србске Словесности при млогобройномъ сбору членова свои и одлични гостию свою годишню скупштину подъ предсѣдателствомъ Попечителя Просвештения и Правосудия г. Стефана Марковића. Подпредсѣдатель друштва г. Архимандритъ Гаврилъ говорио е найпре съ похваломъ о прошлогодишньомъ послованю и лепомъ реду друштва; Секретаръ друштва г. Ђ. Малетићъ професоръ изложио е затимъ подробно и обширно све послове кое е друштво предузимало и свршило. Казначей друштва г. М. А. Симићъ Секрет. Попеч. Просвешт. дао е точно извѣстае о станю кассе друштвене, по томъ, Попечит. Просвешт. г. Марковићъ изразивши свое подпуно задовольство о дѣланю друштва, сажалѣвао е да е друштво прошле године више пута сбогъ немана извѣстни свои соба, узнемиривано, и у исто време увѣраваюћи друштво и о далѣмъ покровителству Правителства, обнадеждно га е такође да ће скоримъ опредѣлити се сходне собе у коима ће друштво своя засѣдания држати и свое кньиге сместити моћи. По томъ предложио е за подпредсѣдателѣ гг. Архимандрита Гаврила, К. Магазиновића чл. Касац. Суда, и Я. Шафарика Професора, кои последньи буде вишествомъ гласова избранъ; за Секретаре одъ г. Предсѣдателя буду предложени: гг. Ђ. Малетићъ Проф. Милов. Янковићъ Профес. и Ђ. Поповићъ Даничићъ Библиотекаръ, кои последньи скоро едногаснимъ вишествомъ гласова буде изабранъ. Казначей остао е по жельи свию опетъ онай исти. Затимъ е г. Предсѣдатель благодарио заедно са целимъ друштвомъ досадашнѣмъ гг. Подпредсѣдателю и Секретару на ньновой свакомъ приликомъ указаной ревности. — При свршетку скупштине изабранъ е за почестногъ члена едногласно: Преосвештени г. Михаилъ Епископъ Шабачки, за корешподентне членове опетъ едногласно: г. А. Гилифердингъ изъ Русие списатель они знаменити писана о Србима и Бугарима; г. Ами Буе учени Французъ; вишествомъ гласова за корешподент. чл. г. Петаръ Протићъ капетанъ и надзиратель Тополивнице у Крагуевцу. Вишествомъ гласова избрани су за редовне членове Професори: гг. Михаилъ Рашковићъ, І. Илићъ, Єв. Аврамовићъ, С. І. Вельковићъ, Дам. Маринковићъ, Н. Новаковићъ, М. Панићъ и М. Ђ. Милићевићъ канц. княж. канцеларие.

Београдъ 15. Януора. Празникъ св. Саве покровителя србски школа, прославлѣнъ е и ове године достойно и лепо. У цркви служило е Нѣгово високопр. г. митрополитъ, а г. Архим. Сава говорио е празднику и чуству србскомъ сходно слово. По томъ у присуству млогобройне господе разногъ степена у сали Лицея по освећеню водице говорио е овог. ректоръ г В. Маринковићъ научно слово о душевномъ развиню; а г. Мил. Спасићъ управитель школа као членъ школске депутацие, изавио е да депутация фонда школскогъ сбогъ преустроеня и сбогъ тога што нису сви новци послани у фондъ неможе засадъ о св. Сави као обично поднети свое извѣстие, него ће то учинити скоро преко новина. Нѣгова Свѣтлость князъ приложио е и ове године 100. # цес. овомъ фонду. Исто тако славило е Богословско заведение, Гимназия и основне школе овай данъ у своимъ школама.

Београ. 14. Ян. Данасъ е саранѣнъ овде г. Таса Марковићъ секр. суда окр. Смедеревскогъ, кои се юче после дужегъ болованя у вѣчность преселио.

Огласи.

Експедиция Шумадинке налази се сада исподъ Вароши-капие у сокаку водећемъ на Саву, у кући г. Крсте Ракића.

(2—3) Долеподписани обявлює свакомъ трговцу, кои бы у своіой радньи потребовао вештогъ пероводителя, за свой контоаръ, да е онъ готовъ примити се на таковомъ мѣсту за у контоаръ. Подписани служио е у Новомъ Саду, Пешти и Загребу; говори србски, немачки и мацарски, а био е и у великимъ бакалскимъ трговинама, и у станю е показати за себе емства и препоруке.

Ко би имао волю извѣстити се о томе изближе, нека се обрати подписаномъ кодъ „Србске круне" или г. Петру Янковићу, овдашнѣмъ трговцу.

Миланъ Сережански.

(2—3) Подписани обзванює почитаемомъ публикуму да се кодъ нѣга може добити с у в а п е ш т а н с к а к в а с ц а — pres germ. у свако доба, за кои подписаный емствуе и добаръ стои да ће свако съ ньимъ умешено тесто добро за рукомъ доћи, ако се на едну оку воде или млека еданъ лотъ квасца мете.

У Београду 9. Януара 1857. г.

Стефанъ Лазаревићъ
пекаръ спроћу г. Куманудине куће

(2—3) Подписани узимамъ честь обявити почитаемой публици, да и у моме собственомъ дућану налазећемъ се спрамъ Лицея, имамъ на продаю сваке сорте мушки готови хальина врло евтином. ценомъ и то: Пелисиера фини, одъ 18 до 24 фор. ср.; капута зимски одъ Велура Шифа са атлазомъ и другомъ свиломъ поставлѣни одъ 14 до 26 фор. ср.; фракова до 20 фор. ср.; капута летньи до 15 фор. ср.; япунцета 14 фор. 30 кр. ср.; панталона штиковани 9 фор. 40 кр. ср.; панталона клотъ одъ црногъ тоскина до 7 фор. ср.; пруслука одъ 2 фор. 30 кр. ср. до 4 фор. ср.

Исто тако и за ГГ. Свештенике имамъ готови хальина.

Димитріе Добринковићъ.

(2—3) Кои би желио спремлѣногъ за зиданѣ камена и то у крупнимъ комадима, може добити овде у вароши на сави предъ владичиномъ кафаномъ, гдт е у фатове сложенъ, и гдѣ се можа за цѣну разумети.

Стецишта су отворена:

1. При Суду вароши Београда надъ масомъ умр. Димитрия Ресничанина бив. калфе шнайдерск. 21. Февр. т. г.

2. При Суду Окр. Алексиначкогъ надъ масомъ поч. Ивана Смильковића изъ Рамня 31 Януара т. г.

(3—3) Подписани узимамъ честь явити поштованомъ публикуму, да самъ у моіой трговачкой радньи узео као ортака могъ млађегъ брата Косту, и тако да досадашня единствено подъ моимъ именомъ стоећа трговина, стои садъ подъ фирмомъ „Браћа Исаиловићи" подъ шилтомъ кодъ князя „Менчикова."

У Беогр. 1. Януара 1857.

Атанасіе Исаиловићъ
трговацъ на Сави.

Продаваће се:

При Началничеству Окр. Ужичкогъ добра Борисава Ђорђевића изъ Рогу 3. 4. и 5. Февруара.

При Началничеству Окр. Пожаревачкогъ добра Іоце Страновића изъ Прова 22. 23. и 24 Февруара.

Судъ Окр. Београдскогъ прогласіо е Настаса Николића изъ Гроцке за распикућу.

Судъ Окр. Пожаревачкогъ позива Іосифа Добринковића шнайдера, аустрискогъ поданика, кои е незнано куда у светъ отишао, да му за годину и еданъ данъ ради приманя 158 гр. и 36 пара представе.

У кньигопечатньи княжества србскогъ.

У Београду 17. Януария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртковъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 8.

Слово Дария своимъ войницима.

„Ви, мало пре као господари оногъ предѣла, кои съ єдне стране океанъ изпира, съ друге Хелеспонтъ затвара, нетреба садъ за славу да се борите, нећъ за безбѣдность и што и самой безбѣдности предпоставляте, за слободу. Овай ће данъ оно владѣние одъ когъ знаменитие никакви векъ видио ние, или утврдити или окончати. Кодъ Граникума съ найманьомъ части войске борили смо се съ неприятельима: у Киликіи побеђене, могла насъ е Сирия дочекати; велика е заштита кралѣвска био Тигрисъ и Еуфратъ. Дошло е садъ до тога, да разбиени ни бежати заиста неможемо. Све овимъ дуготраюћимъ ратомъ опустошено, за нама е; вароши немаю свои обитателя, землѣ немаю свои обдѣлателя. И жене и деца наша пошла су на ову битку; спремлѣнъ е неприятелю плѣнъ, ако за наймилию залогу томе противъ нестанемо. Што се мене тиче, войску самъ, кою готово неизмерима равница єдва обувата, сабрао; конѣ и оружѣ самъ разделио; за довозъ ране побринуо самъ се, да неби толика войска оскудѣвала; место, за битку згодно, избрао самъ. Остало е у вашой власти; покушайте само побѣдити: а, разнешени гласъ, као да е наше оружѣ обезсрамлѣно противъ тако храбри мужева, презрите. Несмислено е, колико сте до данасъ о храбрости очаявали, кои, почемъ е први нападай безуспѣшанъ остао, као свако, жаоку свою изгубивше животно, чами. Ове пакъ битке одкриле су овай мали брой войске, кои су планине Киликие у тайности и храниле. Видили сте редове войника разређене, крила войске разширена, средину праздну и малаксалу; а последньи кое е острагъ поставио, спремни су да беже. Доиста и самимъ копитама коньскимъ могу сатрвени бити, па макаръ ништа противъ ньи да непошлѣмъ, осимъ кола, косама снабдѣвени. И войномъ ћемо преодолѣти, ако у битки побѣдимо, єръ немаю башъ гди побећи, одовудъ Еуфратъ одтудъ Тигрисъ притеснѣне задржава. Што имъ е пакъ на руци било, то имъ се напротивъ окренуло. Наша е войска хитра и слободна, ньнова плѣномъ претоварена. Претоварене дакле плѣномъ нашимъ ми ћемо поубияти, то ће дѣло и слѣдство и награда побѣде бити. Да ли кои одъ васъ, кога име рода побуђує, држи, да тамо само оружѣ Македоняна лежи, а не масса. Много смо крви међусобно пролили, а свагда е знатния у маломъ числу штета. Єръ Александеръ ма колики да е у очима несмели и страшльиви, опетъ е човекъ, и ако ћете ми веровати, све несмислено и неразумно до данасъ е срећние збогъ нашегъ ужаса, него збогъ нѣгове храбрости испало. Но ништа ние тако дуготраюће, коме неби рачуна било. Види се заиста да срећа помаже, но опетъ неће найпосле ни ова несмислености довольна бити. Осимъ тога кратке су и променльиве судбе, а срећа се безъ призрения никадъ непротиви. Можда е Божество такву судбу одредило, да царство перзиско, кое е у овомъ другомъ периоду крозъ 230 година до найвишегъ вр'а узвисило, великимъ потресомъ већма усколеба, него да обори, и да насъ опомене на слабости людске, на кое се у срећи яко заборавля. Текъ што смо се своевольно са Грцима заратили, садъ у домовину нашу дошавшегъ узбиямо. Боримо се наизменце съ различномъ срећомъ. Заиста єданъ народъ незаузима царство, почемъ се узаймично усилявамо. У осталомъ, ако и неби надежде било, опетъ би насъ нужда приморати морала; почемъ е до крайности дошло. Мою матерь, две кћери. Оха, на надежду овогъ царства рођеногъ, князеве, ону децу кралѣвскогъ порекла, предводителѣ ваше, образъ кралѣва, заробио е; и ако ми ви непомогнете, самогъ ће мене, съ многима моимъ заробити. Ослободите утробу мою одъ затвора, повратите ми залогу мою, за кою се неодричемъ самъ умрети, избавите ми родительку, децу, єръ самъ супругу у ньновой тавници изгубио. Веруй те ми, да садъ све ово у ваше руке полажемъ, молимъ отечествене Богове и помоћь вашу, сажалѣнѣ, верность изчекуємъ, да би оне изъ робства и окова избавили, и измолѣни имъ животъ дали. Да л' мислите, да равнодушно онима робую, кои кралѣви бити, презирали су. Видимъ да се неприятельска примачинѣ войска: но што се већма приближавамъ то самъ съ онимъ, што самъ ренао, манѣ задоволянъ. Заклинѣмъ васъ отечественимъ Боговима и вечномъ ватромъ, коя се на олтарима напредъ носи и сяйношћу сунца, при пропасти царства мога рађаюћегъ се, вечитимъ споменомъ Кира, кои е први одузето одъ Мидяна и Лидяна царство у Персию пренео: одмастите одъ крайнѣгъ безчестия име и родъ персиски. И тако бодри и надеждепуни! онакву

славу потомству оставите, какву сте одъ ваши стари примили. У десницама вашимъ слободу, благо, надежду будућности носите. Сваки ће онай избећи смрть, кои исту презре; найстрашльивиегъ само она гони. Я се не само по народномъ обичаю на колима возимъ, него и да би ме видити могли, нити одричемъ, да ћу вамъ или у храбрости или у страшльивости за примеръ служити."

Съ латинскогъ превео
Ђ. С. Симићъ
ученикъ VI. разр.

Берберинъ.

Берберинъ. Чудо, поредъ свега тога што ништа нема важногъ ни новогъ, опетъ су све новине пуне. Почетакъ ланьске године био е за новинаре врло лепъ почетакъ, у неколико дана они иве да е по 30.000 люди погинуло, да е неколико лађи и кућа изгорело, да се неколико барутана запалило, и онда светъ изъ човеколюбия грабио се за сваке новине да чита. Ова година рђаву жетву за новинаре обриче.

Господинъ. Али опетъ све су новине пуне и доносе лепи ствари.

Берберинъ. Знате шта я мислимъ о свима новинама на свету. Съ почетка сваке године све су добре и докъ се годъ нови пренумеранти уписую, новине све добре предмете доносе, а после шта се нађе, оно се и шалѣ читательима. Учредници свию листова, могу се уподобити онима што донесу на пияцу, брашно на продаю, па одозго у врећама мету лепо и бело брашно, а оно друго све до дна како е Богъ дао. Мало биле су се све новине обрадовале да ће се Прайска и Швайцерска потући и онда имало би се шта писати; али и то прође и тай ратъ сврши се безъ рата. Сада е іоштъ едина надежда, да ће Енглеска съ Персіомъ тући се и читателѣ новина забавляти. О далѣмъ рату Кинеза и Американаца такође ништа се нечуе. Свуда е тишина, кое би се могло назвати политическа оморина. Све новине говоре само о ономъ убилцу Вержеу и нѣговомъ процесу.

Господинъ. Є-ли већъ обешенъ?

Берберинъ. До садъ е само на смрть осуђенъ. Што ти е човекъ! тай исти Верже, што е онакво злочинство учинио, нада се да ће га царъ помиловати. Нѣговъ адвокатъ тражио е да докаже да Верже ние сасвимъ при себи био, и за доказателство наводи едно писмо, што е онъ пре убиства писао учреднику Жирандену, у коме писму казао е да е учредникъ „безобразанъ". То е лепъ комплиментъ за све учреднике. — Млоги се іоштъ надаю да ће Верже изъ призрения на нѣговъ чинъ бити помилованъ.

Господинъ. Шта има друго ново?

Берберинъ. По талиянскимъ државама затвараю іоштъ по гдѣ-коегъ поету и списателя.

Господинъ. То ние лепо.

Берберинъ. Лепо ние на сваки начинъ, али я држимъ да е то са свимъ у свомъ реду. Славуе кои лепо певаю треба у кавезъ метути. У осталомъ я држимъ да такве люде треба што се годъ већма може, гонити и зла имъ чинити, еръ онда они текъ валяю, и онда они текъ истину у своимъ списанияма казую. Они могу се лимуну уподобити, еръ лимунъ докле негнявишъ и срце му неразсечешъ недае никаква сока. Да ние угнѣтения неби люди умели ценити слободу.

Господинъ. Шта се чуе изъ Шпание?

Берберинъ. Све нове и нове партае на ново се рађаю. Тамо люди т. е. великаши, меняю партае заедно са своимъ альинама. Они за свою користь часъ едно, часъ друго предузимаю, а остали потрче за ньима те гину, па после одма виде шта е и како е. Я одъ како самъ чуо име Шпание, еднако слушамъ и да е буна у ньой. Партае су чудновате ствари. — Потопи се на мору една лађа, делфинъ што е по мору онуда пливао осети нешто на своимъ леђима, онъ помисли да е човекъ, и пливао е къ обали, еръ е радъ био да спасе човека, кадъ до обале дође, маймунъ скочи съ нѣгови леђа на обалу и почне му се ругати. Тай делфинъ, сваки е онай човекъ, кои се за нешто съ одушевленѣмъ заузме пре него што е стварь добро изпитао. Млоги често придржаваюћи се свогъ предводителя, на примѣръ Нарваеца или Одонела или кога другогъ, мисле да Богъ зна какво славно дѣло чине, а кадъ се осврну виде да су маймуна на леђима носили.

Господинъ. Зашто су се свадили Кинези са Енглезима?

Берберинъ. Збогъ маленкости. Врло е мало на овомъ свету вођено ратова збогъ каквогъ великогъ узрока или за какву човеколюбиву цѣль. Шведска у среднѣмъ веку тукла се съ едномъ државомъ неколико година, само зато, што краль ове државе кадъ е писао кралю шведскомъ ние по правилу после титуле кралѣве ставио трипутъ „и проче" него е само ставио двапутъ. И збогъ те проклете речи водио се ратъ, и войници съ одушевлѣнѣмъ гинули су, и мислили да се туку за отечество.

Господинъ. Я самъ те питао за Кинезе а не за Шведе.

Берберинъ. Кавга се родила овако: на едну малу енглеску лађу дође една чета Кинеза, и повежу и затворе дванаестъ енглески лађара. Енглескогъ конзула што е дошао на ту лађу да то извиди, грдили су и ружили. Конзулъ се тужио кинезкомъ губернатору, но онай одбие ту тужбу. Онда енглески адмиралъ Сеймуръ, съ топовима сруши неке кинезке тврдинѣ и отудъ ће сада ратъ да почне, на кои новинари европски едва чекаю, и непрестано вичу: „та што се већъ не тучете съ Кинезима и Персиянима, немамо съ чиме да наше читателѣ забавлямо". Ко проведе животъ само у читаню и писаню новина, тай е изгубио животъ, тай ние ништа живио. Одъ 1848 године светъ се навикао на новости, и на читанѣ новина, па му е несносно и дуго време, како нема ратова, буне, или баремъ какви мали немира. И американске лађе неколико су градића кинезки срушиле. Новине пишу да и Француска радо ће у томъ послу помоћи. Нѣгово величество царъ Наполеонъ срећно е утишао републику и револуцие у Европи, па нерадо гледи да и у небесномъ кинезкомъ царству револуция

напредуе. Све револуциє треба човекъ да мрзи. Револуциє нису нигда ни єдномъ народу какво добро донеле.

Мале приче.

(*Просидба на бурету.*) Нека лица, коя су се избавила съ потопљеногъ американскогъ пароброда „Пулавски", приповѣдаю млоге занимљиве а и страовите поєдиности тога догађая, а између ови и приключения некога лорда Ридца и господичне Онеловъ. Овай лордъ бияше не лађи, и био є єданъ одъ први кои су се гледали избавити, почемъ є машина пароброда већъ прсла; но приликомъ опази онъ и єдну младу девойку, коіой су се старіи већъ подавили. Онъ притрчи къ ньойзи, да и ню избави и смести у чамацъ, но у забуни и гунгули изгуби онъ ню изъ очию; онъ є ню после узалудъ тражио, а чамацъ се међутимъ већъ отиснуо одъ лађе, коя є већъ тонула. И тако се онъ повѣри безданомъ мору на єдномъ празномъ на површини воде пливаюћемъ бурету. Мало затимъ опази онъ у води єдну женску, коя се већъ са смрћу борила. Онъ остави буре, доплива до нѣ, и врати се съ ньоме срећно къ бурету кое є ньи обое до душе носило, но тако, да су имъ само главе надъ водомъ вириле. Ова избавлѣна женска бияше она иста млада девойка, збогъ кое є онъ пропустио прилику, да се на чамцу избави. Она му є изявила да є готова умрети, да би само онъ могао се избавити; онъ іой пакъ одговори; „ми живимо и умиремо заєдно." После некогъ времена дођу они до єдногъ комада разлупане лађе, на комъ су се истина болѣ сместити могли, али они нису имали ни капи воде ни залогая леба.

У ютру нису видли ништа друго, него пучину морску и пространо небо; мало после опазе они у дальини землю, али предъ вече окрене се противанъ вѣтаръ, и сутраданъ небияше одъ землѣ ни трага. Трећега дана виде они найпосле єдну лађу, но нису є могли довикати. Кадъ су ій найпосле съ лађе опазили и избавили, биху обое одъ сунца страовито изгорѣли полумртви одъ глади и умора, но били су іоштъ при свести, и могли су се двизати и говорити.

Неустрашимость, кою є човекъ показао, опасность, коіой се онъ изложио, а найвећма пожртвованѣ, съ коимъ є онъ нѣнъ животъ избавио, премда су они сасвимъ страви и непознати били, разпламтило є у срдцу ове девойке према нѣму найтоплие и найяче чувство благодарности, кое є іоштъ пре, него што ій є стала мучити гладъ и жеђь, у нѣжнию страсть, — любавь — коя нигди већма не пламти, него у прсима женскимъ. Онъ пакъ са своє стране био є тако силно узбуђенъ нѣнимъ присутствиємъ духа, нѣномъ одважносћу, и готовосћу, да съ ньиме судбину свою дѣли, да є и у нѣговой души преотело ма нѣжно чуство, кое се недає сакрити нити савладати. И тако на средъ дивлѣгъ и усколебаногъ мора, усредъ страва, кое су ій обкружавале, при ужасной и готово извѣстной судбини, коя ій є очекивала, и предъ свевидећимъ Богомъ изявили су они узаимну любавь, и завѣрили се свечано, да се у случаю избавлѣня никако више и неразлуче, кадъ ій є несрећа тако тесно скопчала

Кадъ су се избавили, рекне онъ ньойзи, да є нѣгова дужность одкрити іой, да є онъ несрећомъ, коя имъ се на мору догодила, савъ новацъ свой одъ прилике 25,000 талира изгубио, да є онъ садъ просякъ у туђему свету, и да ни толико средства нема, колико єданъ ручакъ да плати, и да іой онъ при свему томе, што му є врло тешко дату нѣну рѣчь натрагъ враћа, ако она налази за добро и умѣстно оставити га. Она пакъ и при самомъ помислу на разстанакъ бризне плакати, и запита га є ли могуће, да ій сиротиня баци у страшнию бѣду, него што є она, кою су они заєдно претрпали. Онъ іой на то изяви свою готовость, да ће ньой за любавъ и то искушенѣ претрпити, и ясно є изразно свою радость о томе, што она тако драговольно држи дату свою рѣчь, коя се свакадъ лакше дає, него држи. Текъ после овогъ разговора саобшти му ова племенитогъ срца девойка, да є она притяжателька єднога польскогъ добра, кое вреди преко 200,000 талира.

Набирци.

— Прве харинге, кое Холандези уваге и усоле, и то само у два до три бурета, пошлю се одма брзопловномъ лађомъ у Холандию. Кадъ лађа приспѣ у Мааглуй, онда се одма пошлѣ єдно цвећемъ и барящима окићено буре у Хаагъ, кралю на поклонъ, кои опетъ одъ своє стране поклони срећнимъ риболовцима 1100. форинти. Остала се бурадъ продаду на явной лицитаціи, и поєдине те прве харинге продаю се потомъ за скупе новце. Єдна се харинга плаћа и по два форинта, и ове су рибе у таквой чести, да се прва харинга сматра за лепъ и одличанъ даръ. Дворски и великашки служительи у униформи лете тада по сокаци съ таньирима у руци, у коима леже у финой белой марами увиєне по єдна или две харинге, а поредъ ньи стои и по єдна мала цедуля. Продавнице харинга окићене су у то време са цвећемъ.

— У южнимъ предѣлима око равнителя пада лето обично у оно време, кадъ є кодъ насъ студена зима; зима пакъ тамо ниє никако ни позната. Кодъ ньи заступаю силне кише зиму и пролеће; тада пада у онимъ предѣлима крупна као голубинѣ яє киша, напуни потоке преко 50 стопа дубоке, потопи шта више и читаве предѣле на неколико стотина миля далеко. Ове су кише праћене страовитимъ бурима и олуинама, кое претвараю данъ у ужасну ноћъ, коя є напротивъ ясно осветлѣна одъ силни муня, кое у свима правцима небо неописаномъ брзиномъ просецаю и управо разтрзаю. Море се узруя, безбройни громови потресаю даню и ноћу равнице и планине своіомъ тутнявомъ; и тако трає ова дивля борба разярене природе по пуни неколико неделя. Но кадъ се найпосле небо изведри, кадъ се влажна земля стане пушити одъ силногъ жара южнога сунца, онда се поврате рѣке у своя дубока прекорачена корита натрагъ, и свакояко растѣние ниче и успѣва изъ землѣ.

— Чисто є невѣроватно, како є кодъ Шпаньолаца страсть пушеня укоренѣна. У Шпаніи пуши сваки, нити чини овде разлику возрасть или чинъ. Племићъ пуши исто тако, као и простъ селякъ, па и самъ просякъ, кои проси за комадићъ изпушене цигаре, и кои са землѣ

купи побацане комаде, сѣче ій у ситно, и завия дуванъ брижльиво у артию, и заборавля тако за неко време неутолиму гладь. Па и сама дѣца у найнѣжнимъ возрасту и госпое пуше, и носе при себи особитогъ вида мале и лепо израђене цигаре. Никакавъ поклонъ ние Шпаньолцу миліи него неколико комада добри хавански цигара; ничимъ га човекъ неможе већма обвезати, него кадъ му понуди єдну цигару. Па и кадъ є до бѣснила разяренъ, учини єдна цигара на нѣга найчудние дѣйство; она га утиша, и претвара тигра у ягнѣ. Ако Шпаньолацъ нападне кога разбойнички и грози му смрћу, то ће се онда моћи колико толико ублажити, ако му онай понуди єдну цигару. И тако се свакомъ странцу, кои по Шпаніи путує, може съ ползомъ савѣтовати, да се снабдѣ съ цигарама, ако є радъ задобити за себе Шпаньолце, и разположити ій према себи добро. По средствомъ цигаре може се у сваку кућу доћи, и са свакимъ у познанство ступити. За свету се дужностъ држи, дати ономъ ватре, кои є радъ пушити, и збогъ ватре може се и сме се на свачия врата куцати; на овай су начинъ већъ млога познанства учинѣна. Цигара изравнява у Шпаніи све разлике у редовима жительства. Богати у власти племићъ ни наймавѣ се не затеже, извадити цигару свою изъ уста и пружити є простомъ селяку, да и овай потоме свою цигару запали. У Шпаніи веома редко пуши ко на чибукъ Више класе редко пуше кодъ куће; среднѣ пакъ свакадъ и свуда. Тамо сваки има цигару у руци пре и после обѣда, а и при самомъ ручку, кодъ куће, при раду, у шетньи, у меани и поштанскимъ колима, а неки путъ и у самомъ театру, шта више неки су путници видили у єдной канцеларіи на єдномъ стубу лампу, на коіой су виши и нижи чиновници свое цигаре усредъ званичногъ посла запальивали.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Размирица између Енглеске и Персиє све се већма развия. Енглеска войска већъ є дошла предъ Бендер-буширъ у персиски заливъ, и како пристаниште тако и островъ Каракъ заузела є. Буширъ лежи на обали Ширеса, и место є врло згодно, да оданде Енглези почну безъ боя, Персиянци повукли су се натрагъ у внутреность.

— Изъ Шпаниє одъ 3. Ян. являю: да се по гди-кои озбильни немири догађаю међу войницима. Єдне ноћи нашле се прокламациє у млогимъ кафанама и касарнама, кое су войнике на буну дражиле.

— Руски посланикъ у Хановеру г. Фонтонъ премештенъ є за посланика у Франкфуртъ.

ОГЛАСИ.

(2—3) По рѣшению ово-окружногъ Суда одъ 25. Мая тек. г. № 7411. кои зактева да се дугъ школи Обштине Шабачке принадлежећи, наплати па неимаюћи изъ чега другогъ то продаваће се нижеслѣдуюћа непокретна добра Васе Тушановића овд. за рачунъ наплате и наведеногъ и прочи њнови дугова за кое интабулация постои. Добра истога Тушановића, за продаю намѣнѣна, єсу: єданъ плацъ у прекомъ шору ове вароши не врло далеко одъ пияце на врло добромъ и важномъ мѣсту постоећи; плацъ овай садржи у себи 6 фати 1 шухъ и 6 цоли ширине и 58 фати и 2 шуха дужине, на коме постое 2 куће обе одъ тврдогъ материяла, кое обе садрже кое са лица кое у авліи 1 дућанъ 5 соба 3 куйне и 1 подрумъ одъ овы 2 коморе и єдна шупа одъ дрвеногъ материяла подъ єднимъ кровомъ єдна фуруна за печенѣ леба и бунаръ озиданъ. Све ово оцѣнѣно є до 500 # цес. и продаће се у мѣсту овд. вароши путемъ явне тридневно 7. 8. и 9. Фебруара 1857. год. држати се имаюће лицитациє, и ономе теслимити, кои на трећой и последньой лицитаціи, коя ће тога дана после подне у 4 сата по европски заключити, найвећу цену обећа и готове новце одма положи.

Продаю ови добара дакле настоећимъ обзнанює Началничество Окр Шабач. свима жительима отечества нашегъ съ тимъ, да сваки онай, кои би такова купити желіо, у означене дане овамо дође и на лицитаціи присутствує.

№ 5765. 7. Декем. 1856. у Шабцу.

(1—3) За измирениє кредитора, Ђуре Николића изъ Шабца има се покрай продатогъ осталогъ покретногъ имания єданъ дућанъ на великой ћупріи овди постоећи лицитациялнимъ путемъ путемъ продати. Дућанъ овай постои у чаршіи истина одъ слабогъ материяла али доста на важномъ месту, и оцѣнѣнъ є у 150: # цес. дане за продаю уречистоећегъ дућана одредило є Начали. Окр. Шабачк. 10. 11. и 12. идућегъ мес. Фебр. о. г. и ономе ће исти дућанъ трећегъ дана лицитациє после подне у 4. сата уступити кои найвише на лицитаціи обећао и готовимъ новцемъ платно буде.

№ 8452. 9. Янура 1857. у Шабцу

(1—3) Долеподписана препоручуємъ мою помодарску трговину за госпое и господу, коя се трговина налази у кући г. Магде Кара-Янкове преко пута одъ Толчинскогъ на Варошкапіи. У истой се може добити свакояке сорте и видова балски коафира, вѣнаца и напрсни мидера; исто тако препоручуємъ се долеподписана, да могу фризирати косу за балъ, и то у моме квартиру за 1. фор. ср., а изванъ куће за 1. фор. и 40. кр. сребра.

Тереза Штолцъ

(3—3) Подписани обзнанює почитаємомъ публикуму да се кодъ нѣга може добити с у в а п е ш т а н с к а к в а с ц а — pres germ. у свако доба, за кои подписаный емствує и добаръ стои да ће свако съ њимъ умешено тесто добро за рукомъ доћи, ако се на єдну оку воде или млека єданъ лотъ квасца мете.

У Београду 9. Януара 1857. г.

Стефанъ Лазаревићъ
пекаръ спроћу г. Кумануднне куће

(3—3) Кои би желио спремлѣногъ за зиданѣ камена и то у крупнимъ комадима, може добити овде у вароши на сави предъ владичиномъ кафаномъ, гдт є у фатове сложенъ, и гдѣ се можа за цѣну разумети.

У књигопечатньи княжества србскогъ.

У Београду 19. Януария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовић.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за едан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 9

Мирођни.

Зеванѣ. То е една речь као и друге речи, али ни една речь недѣйствуе на човека тако одма као она. Нека човекъ вазданъ говори на примѣръ гладь, ако ние гладанъ неће одъ те речи добити апетитъ; нека вазданъ ко годъ говори ситъ самь, ако ние ручао, онъ поредъ свега тога опетъ е гладанъ; нека вазданъ говори когодъ я самь родолюбивъ ако ние дѣломъ показао ние му ништа вайде; а само еданпутъ или двапутъ реци: „зеванѣ“ па одма зевашъ, шта више треба само човекъ да помисли на ту речь, па одма мора зевати. Да може све што е добро и лепо да буде тако прилѣпчиво као зеванѣ; како когодъ н. пр. спомене или учини какво лепо дѣло да онда и други сви чине тако исто, као што сви зеваю кадъ виде еднога да зева; при млогимъ родолюбивимъ приликама Срби су достойно свога напредка зевали, за садъ треба да зеваю, кадъ читаю списакъ и позивъ на скуплянѣ прилога за споменикъ Карађорђу. Зеванѣ, то е нешто што човекъ незна управо шта е. Кои намъ докторъ може протолковати шта е зеванѣ. Ништа тако на свету ние прилѣпчиво као зеванѣ. Оно прелази на човека не само кадъ види да ко-годъ зева, и кадъ говори о зеваню; него и кадъ помисли на зеванѣ. Немогу се уздржати да овомъ приликомъ еданъ истинитъ случай неприповедимъ, на кои кадъ годъ помислимъ я се смеемъ. Пре 12 година, путовао самъ на гвозденомъ путу съ еднимъ моимъ приятелѣмъ и землякомъ изъ Хале у Берлинъ. Насъ двоица седили смо на колима еданъ до другога, према нама сеђаше еданъ стари главатъ и трбушастъ Прайзъ, мора да е био какавъ гехаймратъ (совѣтникъ). Онъ е мирно седно и гледао у насъ а ми у нѣга. На едан-путъ рекне ми мой сопутникъ: „Оћешъ да видишъ, колико тай према нама има зуба?“ Я се зачудимъ, на кое онъ извади свой сатъ и рекне: „гледай само шта ће одъ нѣга бити, за 40 минута, онъ мора баремъ 12 пута зинути, а я му ништа нећу казати.“ Я самь био страшно любопитльивъ, и гледао самъ у трбушастогъ Прайза, кои одъ како путуемо ние уста отворио. На едан-путъ тай мой приятель поче зевати, и текъ што е онъ уста склопио, а сирома старацъ што годъ може зину; текъ што старацъ уста затвори, а овай опетъ почне зевати, и ни путъ ние старацъ изостао да зеванѣмъ неодговори; и я самь морао зевати, и томе самь се тако здраво смело да самъ одъ смея руку угануо. Што насъ е годъ било у колима, а било насъ е преко двадесетъ, сви смо зевали, а осимъ насъ двоице нико други ние знао одъ кудъ дође то зеванѣ; и тако за 40 минута не 12 пута него може бити сто пута кое ко зенуо е у онимъ колима. —

Садъ опетъ далѣ да говоримо о той речи. Изъ свачега човекъ може се нечему научити, и зеванѣ ние дала природа човеку безъ цѣли, ко зна после неколико хиляда година, те неће люди у зеваню нећу философию и науку наћи, него што ій ми данасъ у млогомъ коечему тражимо. Можда ће они о томе у Европи велике кньиге писати можда ће они те кньиге назвати: „зеванѣ или история наши предака.“ Кадъ коме што годъ говоришъ или причашъ, а онъ зева, то е знакъ да онъ ништа неслуша шта му ти говоришъ, зато одма прекрати твою приповедку; кадъ ко годъ у друштву зева, то е знакъ да му е то друштво несносно или да му се дрема, ако е прво нека иде кући, а ако е друго онда нека иде у учено друштво.*) Кадъ видишъ двоицу да се оштро нешто разговараю, то знай да нешто о своимъ приходима диване, а кадъ видишъ да двоица зеваю, то онда знай да свршаваю разговоръ о каквимъ обштеполезнимъ стварма. Кадъ молишъ кога за нешто а онъ зева, онда нечекай одговоръ одъ нѣга него узми капу у шаке па иди; кадъ видишъ да се момакъ и девойка разговараю, а ти гледай, оно прво кое почне зевати ние залюблѣно. Зеванѣ трае іоштъ одъ Адама, зеванѣ е узрокъ што има жена на овомъ свету. Адамъ кадъ се видио у раю, онъ е шетао тамо амо, и за кратко време свега се наситио, и почне му рай збогъ самоће несносанъ бити, време му е дуго било, онъ е непрестано зевао, и тако зеваюћи легне подъ едну ябуку и заспи. Кадъ се пробуди, има шта и видити. Ева стои предъ ньимъ, онъ се опипа и осети да му е едно ребро манѣ. После тога Адамъ ние

*) Молимо да ко годъ подъ овимъ неразуме друштво србске словесности, кое одговараюћи прилѣжно и подпуно према станю, своме задатку, носи скромну титулу, а нигда себе неназива ученимъ друштвомъ. у.

имао кадъ више зевати, морао е землю копати и оно своє несито ребро ранити. Мислимо, да смо већъ доста о зеваню говорили, и садъ кадъ намъ читательи кажу да зеваю кадъ читаю Шумадинку вероваћемо, єръ смо увѣрени, да ни єданъ неће оно прочитати а да неколико пута немора зевути. Зеванѣ обично долази кадъ є човекъ дремльивъ, кадъ види да ко годъ зева, и кадъ чита умствованя Дневника о некаквимъ паризлияма у Београду.

Мале приче.

(Народъ што ђавола обожава) У предѣлу око старогъ града Нинивe живи єданъ чудновати народъ, Єзиди, кои вѣрую, да є милость божия исто тако безконачна као и нѣгова мудрость, и да по томе ниє нуждно, да га люди почитую; напротивъ тога обожаваю они ђавола, єръ они вѣрую да ће се ђаво опетъ кодъ Бога удворити, и тврдо су увѣрени, да ће Богъ по безграничной милости своіой опетъ у небо ђавола примити. А друго они ђавола почитую и за то, што вѣрую да є Богъ добаръ, милостивъ и благъ и никоме никаква зла не чини, а увреде милостиво прашћа; али ђаво на противъ врло є зао, и тежко ономъ кои се нѣму замери. Турци веле да Єзиди зато вѣрую ђавола, подземногъ цара, да би овай после ньнове смрти съ ньима милостиво поступао и ньи штедно. У почитаню своме према ђаволу они су тако далеко дошли, да они не само име ђавола никада на уста не изговараю, него да се и свакогъ изражая, кои би наликъ био на нѣгово име, као живе натре клоне. Кадъ оће нѣгово име да спомену, они кажу „Велики краль". — Тешко ономъ, кои се у земльи Єзида усуди, грдити ђавола; єръ ако га чую, одма га каменѣмъ утуку. Дођу ли они у какву варошь, онда ій човекъ ничимъ неможе већма увредити, него тиме, ако зло о ђаволу говори. Више пута догађало се да су Єзиде, кои су за преступления у турскимъ варошима поватани и на смртъ осуђени, наморавали, одрећи се ђавола и проклинати га; но до садъ ниє то ни єданъ учинио, и волео є умрети. По ньновой вѣри ђаво є лепъ и величественъ, као што є пре свога падения био; онъ по ньновомъ мишленю ниє ништа изгубио одъ виспрености свога ума, и они га обожаваю у виду змиє. 10. Августа ноћу држе Єзиди свечано празнованѣ у славу ђавола; тада долазе Єзиди изъ найдальніи краєва, и скупляю се на єдномъ високомъ брегу, у коме се налази єдна бездана пештера, коя по ньновой вѣри води у мрачно подземно царство. Око поноћи бацаю они у пештеру свакояке дарове; затимъ уђу они съ машалама унутра и започну свакояке чудновате игре, у коима се не стиде участвовати ни жене ни девойке. Єзиди имаю особногъ свога поглавара, кои поредъ себе има єдногъ такозваногъ ђака, и овай прима одъ сатане пророчества. Они питаю при свакомъ предузећу ђавола за савѣтъ преко овога ђака, кои се онда простре на мртвачки одъ камена сандукъ првосвештеника Езидскогъ (Шеих-Єзида), па се учини, као да спава, и тако у сну прими одговоръ одъ нечастивогъ, кое опетъ онима саобштава, кои су га запитали. Єзиди купую одъ ови Єзида и мѣста у раю и они су тврдо убеђени, да ће они та мѣста после смрти зацело заузети.

(Кинези єду свашта.) По улицама и явнимъ мѣстима велике кинезке вароши, може се видити читавъ излогъ свакоякогъ єстива, па често и онакви предмети, кои у нашемъ краю света не важе за избрана и вкусна єла, као кобци, сове, орлови и роде. Ништа не пада Европейцу смешниє, него кадъ види Кинезе съ обрамицомъ о коіой съ єдне и друге стране висе кавези, у коима се умѣсто голубова и кокошию налазе мложина паса и мачака. Нарочито єдань особити видъ ситни паса важи кодъ Кинеза за деликатну посластицу. Пси леже у своимъ покретнимъ тавницама сасвимъ мирно, мачке пакъ праве паклену ларму, као да предвиђаю судбину свою. Ньново месо, кадъ су мачке добро угоєне, цѣне Кинези врло скупо, и парадира на асталу най богатіи великаша. Пацове пакъ єде само сиротиня. Продавацъ пацова долази на пияцу, са ражнѣмъ, на комъ су по више тестета они животиня надевени као врабци. На путника изъ Европе мора погледъ ови животиня неприятно подѣйствовати. Међутимъ и оно ждеранѣ свачега казни се само собомъ. Кинези пате яко одъ несвареня, одъ коєга ій ни ньновъ чай неможе свакадъ курталисати, а притоме и пси врло яко мрзе на ове своє неприятелѣ. Они врло добро познаю оне кои се псећимъ месомъ наслађаваю, и гоне и уєдаю.

(Предчуствие.) Кадъ є єдно оделенѣ енглеске флоте Тулонъ обсађивало, дао є предводитель къ себи дозвати на кровъ лађе єдногъ официра, кои є дуго на мору служио, и кои є ладнокрвно и неустрашимо у найстрашніимъ биткама участвовао. Лађа є била одъ обале француске 3. енглеске милѣ удалѣна, а башъ, оногъ часа, кадъ се стари официръ на кровъ лађе попео, опале французи на прибрежнимъ батерияма єданъ топъ. Кадъ є стари официръ видио севанѣ опалѣногъ топа, стресе се савъ и викне: „То є за мене! я знамъ добро, то є за мене!" Зачуђени капетанъ текъ што є почео пребацивати официру нѣгову плашльивость, у тай исти ма већъ се валяла на крову лађе крвава лешина убиєногъ официра. Нико на лађи осимъ погинувшегъ ниє држао за могуће, да ће топъ до лађе добацити моћи.

Берберинъ.

Господинъ. Што си се замислио?

Берберинъ. Нешто самъ имао до вамъ кажемъ па ми неможе садъ да падне на паметь. Човечия паметь ниє ништа друго него єдна велика кньига, што є човекъ старіи у той кньиги све више лишћа има. То є ясно одтуда кадъ човекъ оће што годъ да се опомене, онъ се онда замисли, а то ништа друго ниє, него онъ онда преврће у своіой глави лишће и тражи на комъ є месту оно уписано; ако се несети, то є знакъ или да му є мастило избелило, или да є превидио онай листъ; и тако видите, човекъ све што є старіи све му се више паметь у артию претвара. Или іоштъ болѣ да кажемъ, човечия глава изнутра поделѣна є на разне мале преграде; или, има млого мали фиока као у бакалницама и апотекама. У єдной фиоки стои разумъ, то є обично мала фиока; у другой умѣреность, у трећой досетльивость, у четвртой помешане добре наклоности, у петой любавь и приятельство, у шестой єдной малой фиоки

родолюбие, у седмой храбрость и искреность, и тако далѣ іоште хиляду малу фиока. Млоге фиоке кое су за разне добродѣтельи стое сасвимъ празне, Страсти: пакость, злоба, интриге, пиянство, крадльивость, лукавство, превара, неправда, оговаранѣ и проче стое у великимъ бурадма. Зле страсти и наклоности меру се на кантаръ, а добре на теразие То самь вамъ само о раздѣленю мужке главе говорио, женска паметь и женско срце имаю млого више фиока. О ньима дуже ћу вамъ садъ гооорити.

Господинъ. Остави жене на миру. О ньима, о змияма, о полиціи и о колери неваля се ништа зло говорити.

Берберинъ. Дакле я ћу опетъ о людма говорити,— Во' кои е тежакъ по кад-кадъ до 800 фунти, има само єдну фунту мозга.

Господинъ. А ти рече да ћешъ о людма говорити.

Берберинъ. Пардонъ, я оћу да сравнимъ тежину мозга воловске и човечие главе; погрешка е сва у томе што самь вола найпре споменуо; али управо ние то никаква погрешка, єръ у целомъ животу волови обично предъ нама стое; и кадъ оремо и кадъ се возимо на колима они су све напредъ, само онда иду за нама кадъ ій водимо на касапницу. Дакле во одъ 800 фунти има само єдну фунту мозга, а човекъ одъ 100 фунти има 4 фунте мозга. Дакле човекъ на сваки двадесеть и петъ има єдну фунту. После човека делфини имаю найвише мозга, они обично имаю по три фунте. То су мерили вешти люди, овде кодъ насъ нека се нико неослани, да му ко годъ може и оће точно измерити паметь и мозакъ, за млоге чућете гди неко каже да имаю по 8 фунти мозга а међу тимъ они немаю ни по 2 фунте; наши су сви кантари и све теразие неправдни и пристрастни. Томе ми нисмо са свимъ криви, млоги иображени народи мере тако, цента и фунта млого су точние мере, па зато и кодъ насъ иде све на фунту. Чудновато е то, да ни єдномъ животномъ мозакъ нерасте, онъ остае єдне исте тежине; велики и стари во нема ништа више мозга него єдно теле.

Набирци.

Саборна црква у Кордови или управо саборна цамия, сазидана є већомъ части одъ материяла грчки и римски храмова. Она є имала иначе 1200 стубова (садъ само іоштъ 854) кои носе кровъ. 115 одъ ови стубова донешено є изъ Нима и Нарбона у Француской, 60 изъ Севиле и Тарагоне у Шпаніи, 140 стубова поклонио є Леонъ, грчки царъ, а остали донешени су изъ храмова картагински и други африкански вароши. И збогъ тога с, ови стубови сасвимъ неєднаки, неки одъ ясписа други опетъ одъ порфира, неки одъ найчистиегъ и найлепшегъ мермера и одъ неєднаке ячине; кои су сувише дугачки били, одломлѣни су, или су дубоко у землю укопани; они, кои су били сувише кратки, добили су као наставакъ грдна коринтиска подножия, тако, да укупно цѣло нема никакве єднообразности. — Кордова, кои є била некадъ гнѣздо арабиски палата, западни Багдадъ, сѣдиште богатства, образованости и разкоштва; Кордова, кои є у десетомъ веку имала неколико стотина хиляда жителя, 300 памия, 900 амама и 600 явни гостилница ние садъ ништа друго, него бѣдно, опало и пола пусто мѣсто, съ неколико само хиляда одрпани и гладни жителя.

— У апсани и исправителной кући у Амстердаму, употреблява се врло цѣлисходно средство, да се леньивци, кои се ничимъ на радъ натерати немогу, нагоне на дѣлателность. Ово є средство подубока са свию страна сасвимъ затворена соба, у кою одозго непрестано толико воде утиче, колико єданъ воле дѣлателанъ човекъ на шмркъ истерати може. У ову собу затворе леньивца, даду му држальицу одъ шмрка у руке, пусте воду у собу, и рекну му: Избацуй воду или се утопи! — Любавь къ животу чини чуда, и досадъ іоштъ се ние догодило, да є леньость одржала побѣду надъ любави къ животу; него є сваки црпио воду прилѣжно, и после некогъ времена био є прилѣжанъ и за друге послове.

— У Конгу и Коанги, на западномъ прибрежию Африке, прави се одъ унутрашнѣ коре єдногъ растѣния, кое є неки видъ бамбусовогъ дрвета, разно одѣло. Жительи купе у залудно време, у лову и риболову, по баровитимъ предѣлима, и онда свакъ живо настане, да ту бильку изради, докъ се не би сокъ нѣнъ изсушио. Кадъ се горня кора олюшти онда се ова билька у свезчицама суши. Нека се часть боядише после съ разнимъ бояма, кое су врло сталне и живостне. Па кадъ се то све сврши, онда се изъ тогъ биля разне ствари израђую. Єдна страна они ствари снабдѣвена є є врло правилнимъ полуузвишенимъ ликовима и ово носе само принцеви; на краю има разчешляне окрайке. Ову бильку преду тамошньи жительи найпростіимъ начиномъ, т. є. упреданѣмъ съ рукомъ преко бутине. Изпредени конци израђую се за мараме, шалове капе и друге части одѣла. Капе се плету врло чудноватимъ начиномъ съ єдномъ єдиномъ игломъ, а починю се радити одъ потилька. Ово плетенѣ састои се изъ пруга, кое су на измѣнце узвишене и удублѣне. Шалови су округли, и имаю у среди рупу, крозъ кою се глава провлачи. Конци су врло яки и чврсти и даю се на найтанѣ конце цепати. Ова би се билька могла као и ланъ израђивати.

Мрвице.

— За єднимъ асталомъ у гостионици, говорио є єданъ свештеникъ противу некогъ генерала Маіоръ слушаюћи то иза другогъ астала нађе се увређенъ и рекне: „господине я да самь ближе васъ я би васъ за такве грднѣ лупио шакомъ; сматрайте дакле као годъ да самь васъ ударио“. На то свештеникъ са свимъ тихо одговори: „господине да самь я ближе васъ, я би вамъ одсекао главу сабльомъ, сматрайте дакле себе као годъ да немате главе. Господо г. маіоръ мртавъ є“. На овай хитри одговоръ сви се гласно почну смеяти, и разборити маіоръ и свештеникъ пристану такође у смей.

— Президентъ Херве шетаюћи се єдномъ нанђе изненада на єдну жену поредъ плота, кои нитъ є седила ни стояла. Она кадъ види президента хтене брзо устати, на кое президентъ Херве повиче іой: „остани, остани тако, я волимъ да видимъ кокошь него нѣно яє“.

— У Лондону поведу два крадльивца да обесе. Кадъ виде вешала, єданъ лоповъ рекне свомъ другару: „о бра-

те, да лепа нашегъ заната што би било, само да ниє тій проклети вешала!" — „Лудо" одговори му други — „башъ вешала су узрокъ што ми добро стоимо, и одъ краће можемо лепо да живимо; єръ да ниє вешала, онда би свака шуша могла красти".

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Неаполя являю: да се све већемъ немиру надаю. Полиция предузела є сва средства да би се могао миръ одржати. У кралѣвой палати само Швайцерци сада стажаре, Талиянима краль се неможе више нимало да повери. Правителствена фабрика за дуванъ, била є запалѣна навалице. Забранѣно є писма у кутиє бацати, него сваки мора свое писмо у руке поштанскогъ чиновника предати, то є за то учинѣно, што у писма међу запалителну смесу, коя се упали, а друго и за то што млоги пишу коешта на краля безъ подписа. 30. прошл. мес. є преко 300. люди, и затворено 7. кафана. Шта више полиция мора да чува ноћу и саме лампе по улицама да неби погасили.

— У Берлину врло су се увређени нашли онимъ чланкомъ што є у монитеру печатанъ о швайцерскомъ и прайскомъ поравненю; и сбогъ тога Прайска на конференцияма о той ствари сада ће млого манѣ попуштати.

— Изъ Париза одъ 9. т. м. „преса" явля, да су тогъ дана папинъ Нунциусъ, и епископъ одъ Триполи ишли цару да моле да изъ призрения на свештени чинъ помилуе Вержеа. Министеръ правосудия добно є само за єданъ данъ преко 200. писама са разни страна, коя сва моле да се Вержеу животъ опрости. Префектъ полициє пакъ изразио се, да би такво помилованѣ било врло неполитично и врло опасно.

Огласи.

Експедиция Шумадинке налази се сада исподъ Варош-капиє у сокаку водећемъ на Саву, у кући г. Крсте Ракића.

(3—3) По рѣшенію ово-окружногъ Суда одъ 25. Мая тек. г. № 7411. кои зактева да се дугъ школи Обштине Шабачке принадлежећи, наплати па неимаюћи изъ чега другогъ то продаваће се нижеслѣдуюћа непокретна добра Васе Тушановића овд. за рачунъ наплате и наведеногъ и прочи ньнови дугова за коє интабулация постои. Добра истога Тушановића, за продаю намѣнѣна, єсу: єданъ плацъ у прекомъ шору ове вароши не врло далеко одъ пияце на врло добромъ и важномъ мѣсту постоећи; плацъ овай садржи у себи 6 фати 1 шухъ и 6 цоли ширине и 58 фати и 2 шуха дужине, на коме постое 2 куће обе одъ тврдогъ материяла, коє обе садрже коє са лица коє у авліи 1 дућанъ 5 соба 3 куйне и 1 подрумъ одъ овы 2 коморе и єдна шупа одъ дрвеногъ материяла подъ єднимъ кровомъ єдна фуруна за печенѣ леба и бунаръ озиданъ. Све ово оцѣнѣно є до 500 # цес. и продаће се у мѣсту овд. вароши путемъ явне тридневно 7. 8. и 9. Фебруара 1857. год. држати се имаюће лицитациє, и ономе теслимити, кои на трећой и последньой лицитаціи, коя ће тога дана после подне у 4 сата по европски заключити, найвећу цену обећа и готове новце одма положи.

Продаю ови добара дакле настоећимъ обзнанює Началничество Окр Шабач. свима жительима отечества нашегъ съ тимъ, да сваки онай, кои би такова купити желіо, у означене дане овамо дође и на лицитаціи присутствує.

№ 5765. 7. Декем. 1856. у Шабцу.

(2—3) За измирени є кредитора, Ђуре Николића изъ Шабца има се покрай продатогъ осталогъ покретногъ имания єданъ дућанъ на великой ћупріи овди постоећи лицитациялнимъ путемъ продати. Дућанъ овай постои у чаршіи истина одъ слабогъ материяла али доста на важномъ месту, и оцѣнѣнъ є у 150: # цес. дане за продаю уречистоећегъ дућана одредило є Начал. Окр. Шабачк. 10. 11. и 12. идућегъ мес. Фебр. о. г. и ономе ће исти дућанъ трећегъ дана лицитациє после подне у 4. сата уступити кои найвише на лицитаціи обећао и готовимъ новцемъ платно буде.

№ 8452. 9. Января 1857. у Шабцу

(2—3) Долеподписана препоручуемъ мою помодарску трговину за госпое и господу, коя се трговина налази у кући г Магде Кара-Янкове преко пута одъ Толчинскогъ на Варошкапіи. У истой се може добити свакояке сорте и видова балски коафира, вѣнаца и напрсни мидера; исто тако препоручуемъ се долеподписана, да могу фризирати косу за балъ, и то у моме квартиру за 1. фор. ср., а изванъ куће за 1. фор. и 40. кр. сребра.

Тереза Штолцъ

(3—3) Подписани узимамъ честь обявити почитаемой публици, да я у моме собственомъ дућану налазећемъ се спрамъ Лицея, имамъ на продаю сваке сорте мушки готови хальина врло евтином. ценомъ и то: Пелисиера фини, одъ 18 до 24 фор. ср.; капута зимски одъ Велура Шифа са атлазомъ и другомъ свиломъ поставлѣни одъ 14 до 26 фор. ср.; фракова до 20 фор. ср.; капута летньи до 15 фор. ср.; япунцета 14 фор. 30 кр. ср.; панталона штиковани 9 фор. 40 кр. ср.; панталона клотъ одъ црногъ тоскина до 7 фор. ср.; пруслука одъ 2 фор. 30 кр. ср. до 4 фор. ср.

Исто тако и за ГГ. Свештенике имамъ готови хальина.

Димитріе Добринковићъ.

(1—3) Подписани има у ливади своіой у Годомину близу Смедерева 130 кола врло лепа сена на продаю, съ врло умереномъ ценомъ.

Ко би хтео стоку овде ранити; я ћу му драговольно уступити.

У Смедереву 17. Ян. 1857.

Іованча Райковићъ
трговацъ изъ Смедерева.

У кньигопечатньи княжества србскогъ

У Београду 22. Януария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртковъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 10

Мале приче.

Поштени дужникъ. Између посѣтителя єдне отмѣне колачрнице у Паризу бияше око год 1770. єданъ отмѣнъ и углађеногъ изгледа господинъ, у финимъ альинама. Онъ є сваки данъ у єдно исто време долазио, сѣдао є на своє опредѣлено мѣсто, и узимао є чашу кафе и єдну порцию колача.

Одъ тогъ времена прошло є готово 20 година, и тада є букнула она велика и страшна револуция у Француской, год. 1789; — онай господинъ є све єднако посѣћавао речену колачарницу, пио є свою кафу и єо порцию колача. Несрећни краль Лудвигъ XVI. бияше већъ погублѣнъ, и нѣгови су привржeници и приятельи прогнани изъ Француске и разсѣяли се кудъ кои по свету;— но овай човекъ виђанъ є свакогъ дана у колачарници на староме своме месту; и премда є нѣгово одѣло већъ доста излизано било, ипакъ га онъ ниє меняо, него є све оне исте альине носио; но што є найглавниє, онъ ниє више као досадъ, плаћао оно, што є потрошио, него є све ишло на вересию, а онъ се самъ и невештъ чинио. — Маркеръ, кои му є обично доносио кафу и колаче, ниє се усудио, ударити му у очи, и зактевати одъ овога давногодишнѣгъ и постояногъ госта новце; но зато опетъ яви онъ своимъ господару, да речени гостъ већъ неделя дана свой трошакъ неплаћа. Господаръ пакъ одъ кафане заповеди маркеру, да томе госту и одсадъ дає све штогодъ овай заиште, па макаръ и неплаћао. Колачаръ, кои бияше богатъ, мислио є у себи: „оћу да видимъ, докле ће овай на вересию трошити, а могу га опоменути у свако време“.

Бурна и ужасна времена у Француской већъ су протекла; Наполеонъ бияше први консулъ, па найпосле 1804. год. и царъ француски; — но овай є гостъ све єднако, као и до тогъ времена, у єданъ исти сатъ, у ономъ истомъ капуту долазио, попио чашу кафе, потрошио порцию колача, и — ниє плаћао ништа.

Господаръ колачарнице већъ є међутимъ умр'о, нѣговъ синъ заступи отца и продужи нѣгову радню, и синъ є овогъ чудноватогъ госта примио одъ отца као неки аманетъ; єръ и синъ є забранио своимъ млађима, да одъ тогъ госта не ишту паре за оно, што троши, ако онъ случайно самъ не би плаћао.

Прођоше међутимъ године; — Наполеонъ буде сбаченъ съ престола и Лудвигъ XVIII. постане кралѣмъ; — то бияше год. 1814. — У то време приђе єдномъ овай вѣчити гостъ, кои є све єднако у ту колачарницу долазио, асталу, за коимъ сеђаше господаръ цѣле раднѣ, и запита овогъ, колико му є онъ дужанъ?

Већъ и самъ приступъ къ асталу овогъ чудноватогъ госта учинило є смешно и необично упечатлѣнѣ на господара колачарнице, будући є навикао био, устати ћутећи са свога мѣста, и поћи управо къ вратима, — но онъ се іоштъ већма дивио и збунио, кадъ є гостъ учинио онаково питанѣ, на кое онъ ниє никако спреманъ био, одговорити. — Онъ у овай паръ управо ниє знао, шта ће да му одговори, нити се пакъ могао сѣтити, одъ коегъ времена онъ на вересию троши; а при томе му можда на умъ пала рѣчь свога покойногъ отца. И тако му одговори онъ съ француском учтивосћу: „Ви ми нисте ништа дужни!“

Гостъ пакъ остане сталанъ при своме питаню и зактевао є рачунъ. Господаръ одъ колачарнице ниє му никако хтео дати рачунъ, а и да є хтео, не би ипакъ знао, како ће га сачинити. Кадъ види овай чрезвичайни дужникъ, да му господаръ неће да направи рачунъ онъ се дигне и оде.

Но не прође ни по сата, кадъ наєданпутъ зауставе се кодъ врата колачарнице врло сяйна кола коя су златомъ и сребромъ богато искићена била. Два у сяйномъ одѣлу служителя скоче на землю, приђу вратима интова, и помогну сићи съ кола єдномъ старомъ отмѣномъ човеку, кои є савъ искићенъ био орденима и златнимъ ключемъ дворскогъ коморника. Онъ уђе у колачарницу, приђе застрашеномъ господару колачарнице и преда му єдну цедулю: у исто пакъ време изброяо є єданъ служитель на асталу неколико стотина дуката.

„Равно оволико износи мой рачунъ одъ године 1789. до 1814,“ — рекне отмѣни господинъ, поклони се, изиђе изъ колачарнице, и остави све присуствуюће у крайнѣмъ удивленю. Интовъ є брзо далѣ одлетио.

Ово небияше нико други, него овай исти честопоменути гостъ, кои є одъ год. 1770. колачарницу посѣћавао, и кои и онда, кадъ є велика француска револуция букнула, коя му є сво иманѣ отела и просякомъ га учи-

нила ниє могао одвикнути се одъ свога двадесетогодишнѣгъ навичая. — Кадъ се Лудвикъ XVIII. год. 1814 попео на престолъ свои предака, онда су и свимъ нѣговимъ привржeницима повраћена узапћена добра, ньнова достоинства и звания; а осимъ тога добили су и богате дарове. У редъ ови люди спадао є и тай чудновати гостъ колачаринце маркизъ одъ Р., єданъ одъ найбогатіи великаша погублѣногъ краля Лудвика XVI.

(*Варошь у води.*) Варошь Калао близу Лиме у южноамериканской држави Перу пропала є у море приликомъ ужасногъ землѣтреса године 1746. Кадъ є море тио, и предъ залазакъ сунца, може се варошь Колао врло ясно видити; варошь изгледа онако, као да ниє ни мало порушена. Улице и куће, па и саме цркве и торнѣви стоє подъ водомъ, као засуте старе римске вароши Херкуланумъ и Помпея подъ земльомъ, и прождрльива морска чудовишта шетаю се по кућама крозъ врата и пенцере, гонећи безбройне ситне рибе и морске животиньице. Кадъ се по бистромъ и тиомъ мору надъ прогутаномъ вароши плива, онда, по рѣчима путника Волмера, чини се човеку чисто за немогуће, да неће наєданпутъ жительи изъ кућа изићи и одати по улицама по коима се утркую млоге рибе и змиє. — Приликомъ пропасти ове вароши нашло є 6000 люди гробъ у узруянимъ таласима бѣснећегъ мора; одъ цѣлогъ жительства вароши Калао избавлѣне су само две душе одъ кои єданъ бияше музикантъ; — овай є у тренутку землѣтреса башъ пошао био на єдну игру са своимъ великимъ ћеманетомъ, коє му є о рамену висило, кадъ се на єданпутъ грдни таласъ надъ вароши склопи и ову прогута. Онъ одъ силногъ потреса и стра падне у несвесть. После неколико сати освести се онъ три милѣ далеко одъ вароши, недалеко одъ єдне усамлѣне капелице, а подъ ньимъ бияше нѣгово шпанско, водомъ размекнуто ћемане, коє га є довде донело, и тако животъ му избавило. Одъ цѣле вароши ниє било ни трага, ню є море прогутало заєдно са целимъ околнимъ предѣломъ, у комъ є варошь лежала. Текъ шестогъ дана, кадъ се море одъ пене очистило, опазили су рибари подъ собомъ варошь, коя є одъ тогъ времена постала населбина морски животиня и то можда збогъ млоги мртви тѣла, коя се тамо налазила, а можда и зато, шта є ова потоплѣна варошь са своимъ кућама била врло згодно сместиште овимъ животиньицама.

Досадъ се іоштъ ни єданъ гнюрацъ ниє усудио, сићи на дно мора, да извади на светъ силно благо, коє тамо безъ сумнѣ лежи; на обали пакъ стои свакадъ єданъ стражаръ, кога є задатакъ, да све, што би море случайно наполѣ избацило, на суво извуче.

Берберинъ.

Господинъ. Шта има ново?

Берберинъ. Текъ што ниє ратъ букнуо.

Господинъ. Гди, ко,зашто, између кога?

Берберинъ. Између Шумадинке и Србски новина. И то мора бити крстоносна война, єръ єданъ дописникъ, носи на своимъ дописима крстъ. А и са Дневникомъ нека мала размирица све се више показує. Световидъ є неутраланъ, а Подунавка већъ припрема сву свою войску и лађе, а незна се іоштъ противу когъ ће. Међу тимъ іоштъ се за цело незна оће-ли до правогъ мастилопролития доћи. За садъ текъ су изменяне прве ноте, коє су доста политично и учтиво направлѣне, и ако небуде други какви важни догађая, онда за цело слѣдоваће овай кньижевни ратъ, о коме смо увѣрени да неће никакве полезне послѣдице донети. Толико се пута ратъ у нашемъ кньижеству међу кньижницима водио,и нигда ниє на што годъ добро и савршено окончанъ. То є вѣчно не свршено источно питанѣ. Свагда кадъ се остали народи подигну на ратъ за слободу или за друго што годъ, онда Срби обично съ обе стране Саве подигну ратъ, о „дебеломъ єру“ о „іота“ или о ономъ шта є свети Іованъ со у пустиньи? билѣ или скакавце. Садъ имамо петоре новине што на нашемъ єзику излазе; ови петъ наши сила свака на свою страну дере, свака има свой правописъ за себе, свака има своє нарѣчиє за себе, свака има своє кньижевно и политическо мнѣниє за себе, наравно да ни єдна нема обште мнѣниє за себе, у томе се све ове силе слажу што є неслѣдственость свима єдина слѣдственость. У овомъ рату, неће бити питаня о ключевима Єрусалима, ни о црномъ мору, ни о Зміинскимъ островима, ни о Болграду, ни о дебеломъ єру, него ту ће бити ѧћъ (ѣ) на плацу. Ово є знате векъ у комъ се обично сада по мору туку, а сирото „ѧћъ“ изгледа као катарка, зато кньижевници али не фарисеи, мисле да є сада найболѣ време повести ратъ о нѣму. Оно коє се негда прво ширило у србскимъ новинама, садъ га нема више, оно є негда било безобразно и стаяло є и на овимъ местима гди ниє требало, а сада га нема ни онде гди су га читателья навикли да стои. И ако се отвори ратъ, као што су сви изгледи, онда ће се сви Срби поделити на две партає; и гони ће се и препира ће се као што су се наши славни предшественици борили за дебело єръ и противу нѣга. Конференциє између ови петъ сила држа ће се, миръ ће се заключити, и никоме на свету после неумеду казати зашто су се тукли, и каква є ма найманя обшта полза одъ свега тога рата произишла?

Господинъ. Ако се тай ратъ отвори, и ако се сви наши листови умешаю, шта мислишъ ко ће побѣду одржати?

Берберинъ. Незнамъ ко ће побѣду одржати, само то знамъ да ће пренумеранти на правди Бога све ратне трошкове плаћати. Ал' тако є на свету.

Господинъ. Ако се тай ратъ отвори, вальда неће бити само збогъ писмена, вальда є главни узрокъ рата єзикъ и нарѣчиє коимъ єдне или друге новине пишу.

Берберинъ. Да богме. Збогъ єзика; та знате да су сви прави ратови збогъ єзика поведени, єзикъ є свагда готово био єдини узрокъ рата, єзикъ є узрокъ такође домаћегъ рата то есть женски єзикъ. Єданъ нѣмачки списатель чини ми се Коцебу, молио є Бога, да учини да сви люди ослепе, єръ вели онда неби било зависти, неби било славолюбия, неби било соревнования, неби било моде, и хилядама други страсти коє произлазе само одтуда што човекъ очи има. Онъ ниє имао право, човеку су нуждне очи да види ова чуда шта се ради, али требало є да моли Бога, да одузме свима людма єзикъ,

ерь одъ њега више зла произлази него одъ очију. Ерь ако очи могу уреѣни, езикъ може убити, и коме шкоди за томе непомаже гасити угљевљ. — Србски листови отварају ратъ да поправљаю србски езикъ, писаће да се избаци њъ (ь) да се избаци іота, дебело ерь и прече, а види ћете да ни једне новине неће спомењуте о томе да се са србскогъ езика избаци: лукавство, пакость, веселога, клевета и тако даљ. Већъ е близу 50 година одъ како сирото дебело ерь једнако тамо амо протерују, Срби теряю њега невиногъ, доброгъ и мирногъ, а петеряю толике друге рђаве ствари одъ себе. Но у дебелогъ ера, дебела су чувства, и ово као и многи Срби, немари или га грдно или га фалио. И и држимъ да е „дебело ерь", једино наше право писмо, кое намъ гди-коме сасвимъ приличи, ербо дебело „ерь наша невреди и ништа незначи, а опеть свуда се уплеће.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ

+ Београдъ 20. Јануарија. Учредничество „Србски новина" као да е се увреѣено нашло, што смо ми у б. бр. „Шумадинке", у чланку нашемъ примѣтили: да исто учредничество мења у чланцима не само речи, него ймъ и смисао квари; па у 7. бр. свои новина каже: „да е у нечему штиљ дотерало по природи србскогъ слика, задржавши у свему смисао ствари; да нашъ чланакъ у „Шумадинки" печатанъ, не бы имао места у његовомъ листу, кои ће радъ, да се раздвая школа одъ цркве; и да сажалѣва, ако мы добру волю његову приписуемо каквой злой намери."

Овымъ чланкомъ учредничество „Србски новина" дало е повода, да стварь болъ разасимо и кажемо, како е било. Исто учредничество позвало е средствомъ новина све учене Србе, да га и морално подпомажу, а допаснина + и лично е г. учредникъ молио, да му чланке дае по струци школской. Ово смо мы, за любавь обште ствари, обећали по могућству чинити, па смо му одма написали познатый чланакъ о проектираномъ преустроеню основны школа, и управе школске уобште. У овомъ чланку учредничество измена многе речи, и у место: школска заведенія, посѣћавати, цѣль и т. д., мете: „школски заводи, посећавати цель и т. д." Онда, гди мы говоримо, како су ее школе здраво умножиле, и како бы се ове болъ посѣћавати и надзиравати могле, кадъ бы Попечительство у стању было више одъ два лица по истомъ дѣлу шиљати, додало е исто учредничество „а и савѣстніе и приљежніе." Ове с речи смисао чланку покварише по томе, што ма колико лица по посѣћаваню школа шиљано было, ніе слѣдство, да се савѣстніе и приљежніе посѣћавати могу, него што су до-садъ посѣћаване, пяти учредничество то може доказати. Осимъ овога, ове су речи бацале хрђаву сенъку на довољношъ посѣћаванъ и надзиранъ школа; одкуда се види да су съ намѣромъ додате. — Противъ оваковогъ додавања речи, мы смо одма протестирали, и учредничество е принуђено было у 4. броју свога листа поречи оне речи „савѣстніе и приљежніе"; но опакъ ніе хтео истину казати, ерь ій е приписало погрешки преписчика и њи заменуло са „све безъ изузетка". На овай начинъ ово е само признало да е смисао чланка покварило, ерь речи „савѣстніе и приљежніе" са речма „све безъ изузетка" неиражаваю едно и исто поняће, пяти никаквогъ средства имаю. А да е заиста учредничество „Србски новина" речи „савѣстніе и приљежніе" додало, мы бы се могли на више, и то отмѣни лица позвати; но то ніе нуждно, кадъ исте осведочава самъ нашъ рукопись, кои се у учредничеству наоди, и за кои смо му казали, кадъ смо протестирали, да га чува. Са истиномъ дакле треба предъ светъ излазити, и никомъ ништа непридевати, што ніе заслужіо, па ће онда и листъ и учредничество његово болъ уважаваню и подпомагаво бити. — Да мы даљ у предреченомъ чланку „Шумадинке" неидемо на никаково „раздвоеню школа одъ цркве", кадъ кажемо, да е дванъ фондъ треба за свештенике, а другій учительске удовице и сирочадъ установити, сваній може лако увидити. Но учредничество „Србски новина" и онди по своемъ обичаю претоми, и свету доказуе, да ће се школа одъ цркве одвоити, ако свештенике и учительске удовице и сирочадъ у едномъ лонцу не куваю и ніъ едногъ чанка некусаю. Оваково што држати и доказивати, само речено учредничество може, и нико другій! — Напослетку мы недржимо, да бы учредничество „Србски новина" противу свойства србскогъ слика погрешне правило на и несльдствено было, као: „провала између држава пре раширала него съузи; блискимъ лицама породице, путеводља, Боговдахнѣ, одушевљенѣ, саседнѣнѣ, следеће слово, цель, и т. д." па за то ій и мы држимо „просто за passus calami."

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Изъ Майланда гдѣ се сада царъ и царица аустриски налазе, телеграфираю одъ 13. тек. м. слѣдующе: За ломбардо-млетачко краљевство учињено е царъ обште помиловање. Сви политически осуђенци ослобођени су и пуштени су; тражења процеси због политични иступленя прекинути су; мантуйски чрезвичайни судъ укинутъ е. Обште весеље траје.

— Паризъ 13. Јануара. Царъ Наполеонъ кадъ е примио персијскогъ посланика, сажалѣвао е што е почетъ ратъ са найприснијимъ његовимъ савезникомъ (Енглескомъ) и желио е да долазакъ тога посланика повраћи миръ кои ће дуго трајати. — Кардиналъ Морло постао е Архибискупъ у Паризу.

— Съ ратногъ позорища изъ Бомбая одъ 20. Нов. являю: да е Буширъ за цело узетъ. Енглези изгубили су 4 официра и 20 прости войника. Войска се откопала у шанцеве намеѣу вароши и града. Ушлъ 25.000 войника тамо ће се послати.

— Изъ Хонг конга одъ 3. Дек. пр. г. пишу: Станъ Кинеза ништа се немења. Вице-краљ кинезки Ехъ непрестано ништа неполушта одъ своѣ іогунства. Да би се могао даљ противъ њега радити нуждно е имати више войске. Французи су разорили једну тврдиню. Американци такође туку или са слабимъ успѣхомъ. Кинези запалили су неколико здања. У Пекингу (у Кини) изпало е Русима за рукомъ те могу имати сада за своју трговину петъ пристаништа, кое имъ пре Кинези никако нису дозволявали, него су одъ 1725. год. имали Руси за трговину у Кини место и састанакъ у Кяхти. Само е

руски посланикъ седно у Пекингу, и свагда су и до сада Руси найболѣ примани у Кини, али сада кинезки царъ збогъ тога што га туку Енглези, Французи и Американци, бацио се са свимъ у наручя Русіи. Кинези су уступили Русіи млоге землѣ у Тунгузіи, и установили су уредну пошту изъ Пекинга преко Кяхте у Петерсбургъ. Садъ ће Русия са отваранѣмъ ови петъ пристаништа съ успѣхомъ надметати се съ другимъ народима тамо у трговаию. — Револуция у Кини непрестано напредує, провинция Куанг-Си и варошь Кирикингъ узета є и сви цареви привржениці грозно су поубияни.

— Аустрия заключила є у прошломъ месецу Юлию уговоръ са Сѣверномъ Америкомъ. да єдна другой издаю побѣгше преступнике као: лопове, разбойнике, кои фаличне новце праве, куће пале, и овима подобне. Овай уговоръ заключенъ є само за ову текућу годину, и ако ове две држане єдна другой неучини какву примѣтбу о томе онда ће и у будуће тако се подразумевати. После годину дана обе ове стране могу у свако време напредъ явити, и тай уговоръ покварити.

— Изъ Париза одъ 15. Ян. телеграфираю: Млого се говори да ће се умалити буџетъ войске и флоте. — Непосредствена извѣстия лорда Редклифа потврђую да є Персия примила предложеня коя є Енглеска учинила за поравненѣ. — Болградъ у месецу Фебруарию биће сасвимъ преданъ и уступлѣнъ. Позната руска дипломаткиня у Паризу княгиня Ливеновица умрла є. (Она є била у своіой 71. години.

ФИЛИПА МОРТОНА

СТОВАРИШТЕ ХАЛЬИНА

ИЗЪ ПЕШТЕ

Препоручує се почитаємомъ публикуму у призрение, Дућанъ є са найбольимъ изборомъ готови

ХАЛЬИНА ЗА БАЛОВЕ

као фраковима француским, капутима, панталонама, пруслуцима по найновіой моди снабдѣвенъ.

Свака о свакой сорти наручбине за наступаюће пролеће прима се, и свагда ће се брзо и на найбольи начинъ извршити.

Стовариште овы готови хальина налази се овде у чаршіи у кући г. ШОПОВИЋА, а у Пешти Наєнмаркт-плацъ № 15.

PHILIPP MORTONS

KLEIDER-NIEDERLAGE

aus PESTH

Empfiehltsich einem hochgeehrten P. T. Publicum zur geneigten Beachtung. Das Lager ist auf das reichhaltigste

in Baal-Anzügen

als: SALON FRACKS, CAPOUTS de FRANCE BEINKLEIDER et GILETS, nach der allerneuesten Façon assortirt.

Bestellungen für die nächste Frühjahr-Saison jeden Umfanges werden angenommen, und stets prompt und solid effectuirt.

Das Verkaufslocal befindet sich in der Csarschia im SCHOPOWITS'schen Hause, in Pesth Neumarckt-Platz № 15.

(1—3) Кодъ подписаногъ има на продаю веће количество суво самлевеногъ и на нѣговой машини за просеянѣ фино просеяногъ брашна одъ ражи найболѣ сорте; — исто тако и врло лепогъ семена одъ детелине, кое є на собственой нѣговой ньиви произведено, и зато за овдашню землю особито сходно, а прво до садъ у нашемъ отечеству подигнуто; ко би дакле одъ тогъ ражногъ брашна или детелиновогъ семена више или манѣ количине купити желно нека се обрати на подписаногъ.

У Београду 18. Януара 1857. год.

Антоніє Немецъ притяжатель воденице на мокромъ лугу кодъ Београда.

Стецишта су отворена:

1 При Суду Смедеревскомъ надъ масомъ поч. Саве Стойковића бив. меанцие до 16. Фебруара.

2 При Суду в. Београда надъ масомъ самоубице Филипа Николића бив. калфе браће Михайловића до 11. Феб.

Судъ Окр. Алексиначкогъ позива оне кои право наслѣдия надъ масомъ умр. малолѣтногъ Миливоя наслѣдника поч. Спасе Ивановића иначе Бачића изъ Катуме, имаю да му се до 4. Фебруара прияве.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 24. Января 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Љубомиръ П. Недићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторницкомъ, Четвртковъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 9. за пола год. 8 а за целу год. 16. цс. За огласе плаћа се 5. пр. ср. одъ врсте за єдан-пут а 5 пр. ср. за тринут. **№ 11.**

Наше приче.

(*Избављење живота у опасности*) Ђорђе Тумбуљ биаше капетанъ єдне лађе, коя е, као и многе друге, ишла у Гренландију у риболовъ. Кадъ е онъ ишъ дуженцима био за єдной таковой лађи, биу се морнари исте бавила пуна три месеца у Гренландіи, и уловили су већъ 12 китова. Надаюћи се ишти болћмъ лову, пошиу се они са своимъ златомъ за ватањ рибе на єдну грдну ледеву санту, пливали су съ њоме горе и доле, како е вѣтаръ доносио, и ловили су уапуть сваки ловъ, на кои су наишли.

Єдногъ ютра, кадъ су они баш разнарали и уредили єдну грдну рибу, викне намештени стражаръ съ катарке, да єдна грна поларна (бела) мечка са своимъ штенетомъ, къ санти, на коіой су морнари били плина, еръ е на окрайну санте, одприлике по милъ далеко, избацила вода на ледъ єдногъ мртвогъ кита. Седамъ морнара съ лађе науме, поћи у ловъ на ту мечку, а и овако су они намислили ловити и туђи лисице кои се више стотина скупило око мртвогъ кита.

Найвећа е тишина владала, никаквогъ вѣтра не биліе, и они седамъ морнара, између кои биліе и Ђорђе Тумбуљ, наскоро нашу на мечку, кол е у први на почела изицати: но будући да њено штене ніе могло прекоравногъ леда доста брзо за майкомъ трчати; то се и мечка изадинпуть окрене, и очекивала е неустрашимо ловце. Морнари убію штене, да би и стару мечку лакше уловили и тай плавъ испадне имъ добро за рукомъ; еръ мечка ніе никако хтела помћрити се са свога мѣста, догодъ сврѣчъ свое штене не освети, или и сама непогине. Морнари нападну на ню и упране копља своя њимъ прсима; но ова биліе тако грдно велика и жка, да е єву седморицу разтерала, одъ кои двоица већъ су и посрнули, и да имъ нису они други у помоћь притекли, ова би се грозно окончавали Но будући се мечка у той борби на стражњ ноге усправила, то морнари ударе ту прилику, те іой три куршума у прси сасну и тако о на падне. Мечка биліе необичне и редке величине, колико найвећи угоски во. Морнари е съ тешкомъ мукомъ сасвимъ дотуку; но докъ су се они око ињ бавили, дигне се сѣверни вѣтаръ и ноћне падати силни снегъ. Морнари хтедоше се одма лађи вратити, Тумбуљ пакъ надао се, да ће невиница скоро престати, и ніе се могао ни хтео растати одъ тако скупе и лепе коже, коју е наумио одерати; еръ да е онъ мечку само неколико сати оставио на леду саму, лисице би е, кое никако нису могле доћи до мртвога іошть єдиако край леда люлюћегъ се кита, заедно са њиномъ штенетомъ, разчупале,и т ако скупу њену кожу упропастиле.

Остали морнари остану стални при своіой намѣри, да се врате на лађу, Тумбуљ пакъ ніе никако хтео ићи съ њима и остао е на леду. Међутимъ е сѣверни вѣтаръ све силніе дувао, снѣгъ е сне гушће съ провалънога неба падао, и Тумбуљ е живо у той мећави скитао кожу съ мечке. [illegible] готовъ, гадећи да єданпуть осѣти, да га е зима сапладала, и да се сав укрутио; На лађу већъ се ніе више могао вратити; еръ одъ силногъ снега, кои е сне трагове завео, и сву, па и найближу околину очима њговимъ отргнуо, ніе знао Тумбуљ, коимъ правцемъ да пође;и тако е предњиао и самъ, да ће се морати бѣдно смрзнути. На єданпуть пакъ падне му на умъ средство избављења. Онъ е већъ у пола здерао кожу съ мечке, но іошть е ніе био разпорио. Онъ садъ живо приступиюслу, разпори е, извади дробъ, и зануче се сав у њену утробу. Мечка биліе тако исполинске величине, да се онъ сањ у њой сместио, онъ дакле склони опеть прата, на коя е унао, и њему биліе унутра врло топло и угодно; еръ животињска топлота мртве мечке іошть се ніе била разладила.

Тимъ е начиномъ избавио онъ животъ свой одъ смрти, као и многи француски войници при повратку изъ Русіе, кои су такође свое конѣ убивали , и у њиновой утроби одъ страшне зиме заклонили се. Но Тумбуљ ніе ни по сата лежао у мечки, кадъ наеданпуть позна онъ по некомъ тражню и черупању, да су многе лисице дошле, и почеле разтрзати мртву мечку. Њи е морало бити врло илого, еръ на све стране черупале су и почеле су ждерати, и неке одъ њи већъ су почеле завлачити оштре своје губице у просѣкъ, кроз кои се онъ у мечку увукао. Тумбуљ биліе у толико срећанъ, што е свой ножъ могао изъ џепа извући, премда е у маломъ простору врло стесњенъ био, и кадъ га е єдна лисица ста-

ла дрнати, онъ іой є ножемъ губицу ранио; да се ние о-вомъ средству досетно, лисице би за кратко време и вѣка после. Найпосле се пакупи толико лисица, и то тако гладни, да су већъ на све стране прогризле дебелу кожу мечке, и почеле чупати месо.

Тумбулъ мисліше, да ће онъ лисице заплашити и разтерати, ако сано искочи напољ, и онъ се яко забрину, да ће оне поесте иѣговъ заклонъ одъ стравовите поларне зиме, и оставити га тако на леду и вевиди, да се смрзне, а и у овоме положеню био е у опасности, да ће и иѣга лисице поести.

Тако е провео онъ страовиту и мучителну ноћь; найпосле продре мало светлости кроз горню часть тѣла мртве мечке, и онъ садъ види, да га само іошть ребра иѣна закланю, кроз кои су лисице провлачиле свое губице и дрнале иѣгове алвине. Садъ намисли Тумбулъ, да ій заплаши ясномъ никомъ, но у тай ма пукопе неколико пушака. Неке пушке згоде мртву мечку, но на срећу, Тумбула ни єданъ куршумъ не рани. Онъ садъ вике, што е игда могао: „Халло, халло!„ и чимъ люди, чую човечій гласъ, они престану одъ пуцани. Они су пуцали на лисице, кои е ту стотинама било, еръ да ньиовъ думенция — то су сирѣчь били они исти морвари съ лађе — у мртвой мечки лежи, то нису они ни у сну саналн. — Кадъ су сирѣчь натрози видили, да Тумбула нимако нема, да се лађи врати, заклоче они, да га траже, премда су прао слабу надежду имали, ньи га іошть у животу. Премда е Тумбулъ савъ био испрлянъ одъ крви мечке, они се ипакъ одъ радости и у усхићењо съ ньимъ изгрле, и одведу га лађи као у некомъ триумфу. Овай чудновати догађай произвео е у Енглеской велико узбуђење и смех, и принео е много томе што е Тумбулъ постао после капетанъ єдне лађе, кои е на сѣверъ у риболовъ ишла.

Мирођин.

Ручакъ. Кадъ човекъ око подне што годъ еде, то се зове ручакъ. У старня времена кадъ е свашта било єитино, и кадъ е свакъ одъ софре устаіо сить, то се звало обѣдъ. Садъ пакъ, кадъ човекъ неможе сить ни да се наеде а камо-ли да се обѣде, незове се вище обѣдъ, него само ручакъ, то есть, узме нешто изъ руке те поеде, на доста. Што е годъ светь изображења, и што е годъ већа скупоћа а мана плата, то се обично све доцније ручава. Наша стари ручали су кадъ су годъ били гладни; многи іошть памте кадъ се ручало око 10. сати, пре неколико година свуда се ручало у 12. сати, седа већъ ручава се у єданъ сать. После неколико година ручава ће се у 3 сата а ако се трговцима трговина, селянима данакъ, чиновницима плата, неповиси, онда ће се и ручати и вечерати у 6. сати. Што се годъ до садъ далъ напредовало, ручакъ се све далъ измицао, ако ова сораздрюность іошть дуго остане, онда ће се ручкови саствмъ измаћи. У гладной 1847. год. читао самъ у єдномъ минхенскомъ листу слѣдующе: „єданъ кемикеръ у Лондону проналао е после многогодишњѣг испитивања, да се два зрна пасуља могу тако сготовити, да одъ та два зрна єданъ човекъ може савршено сить бити; хановерско правительство на тай гласъ, одма е послало двоицу да то важно изобретение науче, за свое чиновнике и учитеље". У той гладной години свакъ се истина тоне зачудио, али свакн се обрадовао томе изобретению. Многи су мислили, кадъ е човекъ кадаръ изналн телеграфъ, онъ е кадаръ пронаћи и то, да се човекъ одъ два зрна пасуља насити. Кадъ ономе кемикеру што е то огласно, добро платс, да ємъ каже ту ньиштину, онъ ямъ одговори: то е ньла истина, да човекъ съ два зрна пасуља може сить бити, ено вамъ два зрна пасуља понесите са собомъ, обетеле-ли ви сити бити то я незнамъ, али я ћу са оно што сте ми дали за та два зрна бити сить неколико дана. Зарь ние то вѣштина?" Другомъ е опетъ пошто му е овай платно у писму одговорио: „узмите два зрна пасуља, метите обадва зрча у єдну оку свињскогъ или говеђегъ меса, па то заедно изпеците и поедите, па ако небудете сити онда нисте човекъ него медведь.

Кабарда.

Путованѣ по алцирскнмъ пустарама нѣпнце врло е тежакъ задатакъ за пойнике. Пре неке године описао е єданъ Французъ опазивъ єдаъ маршъ изъ Орана у Мостаганемъ, кое износи двадесетъ и петъ сата. Првога дана хтела е войска прећи шесть сати места, и у-чинити конакъ кодъ бунара Гудјела. На целомъ овомъ простору ние било узнуть ни хлапь воде, ни дрвета, на ни чбуна, иза кога би се човекъ могао заклонити одъ сунчане препеке, кол све живо сажиже, и предћьлъ у врелу усиаиу пустару претпара. Већъ у 9 сати ујутру била е врућина несносна, и износила е 45 степени. Многе войнике ударила е капља, и они падну мртви на усиаиу землю: око єданаесть сати пало е већъ преко 200 люди у несвестицу; єданъ одъ ньи спшао е съ памети, и конвиција морали су узети пешаке из зова, да би ій само одвукли да се нескончаю одъ силне жеге пламенитогъ сунца. — На и сами магарци, кои су носили пртлягъ официра, попадали су и помаљкали готово сва, а одъ паса, кои су уз войску ишли, ние дошао ни єданъ на мѣсто свога опредѣлења.

— У єдномъ бою између Черкеза и Руса догодио се пре неки година слѣдующи занимљиви случай. Єданъ планинацъ (Черкезъ) излети безъ оружа изъ редова свое браће, улети међу Русе и падне на колена предъ єднимъ козакомъ, вичући изъ свега гласа: „Сасъ, сасъ!" Кадъ су га затимъ одвели ђенералу, онъ изказа овомъ съ изразомъ найвеће туге и очаања, да су Руси мало пре у истомъ овомъ бою заробили иѣговогъ брата, да онъ неможе безъ иѣговогъ брата живити, и молио е са сузама ђенерала, да му брата или повлоан, или да ій обоицу на єдномъ мѣсту погубити даде. Руски командантъ, тронут као и сви околостоећи пламенитомъ братскомъ љубави, врапо е великодушно брата брату, кои се затимъ са сузама изгрле. Они се затимъ закуну, да неће никадъ више противъ Руске ноевати, па макаръ ій ньихова браћа планинци зато и убили. — Наскоро по овомъ догађаю разпламти на ново бой између Руса и Черкеза, и кадъ су се убивши Черкези итко натрагъ повлачили, нађу Руси при потери на два мртвада, кои су за ноге обешени биле. То биаху она споменута браћа, кои су жи-

вотомъ платили свою завѣру, да неће више противъ свои благодѣтеля воевати.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

В. Београдъ 23. Януара. По гласу „Србски новина" изъ више окружни мѣста приспѣла су и приспѣваю честитаня приликомъ рођеня Княжевића Ђорђа, коя честитаня Нѣгова Свѣтлость примила е са особитимъ благоволенѣмъ.

Београдъ 21. Януара. Данасъ после подне саставио е г. Вучућъ одборъ изъ 14. лица, кои ће се одборъ старати о скупляню прилога за споменикъ Карађорђа. Сбогъ тога што е овай листъ одвећъ мали, неможемо ставляти обширна извѣстия, међу тимъ свагда ћемо являти читательима колика е сума нарастла и шта се предузимало буде. Позивъ ови дана би ће свуда разпосланъ. Сваки кои уме уважавати и оцѣнити оно шта е блаженопочивши Карађорђе урадио, дочека ће овай позивъ съ онаквимъ одушевлѣнѣмъ, какво е заслужио онай на кога споменикъ сада се прилози купе.

—. Београдъ 22. Януара. Има еданъ обичай кодъ насъ, да кумъ кадъ сватови излазе изъ цркве баца крайцаре скуплѣной предъ црквомъ деци, коя непрестано вичу: „изгоре куме кеса." Съ овимъ обичаемъ осимъ тога што се деца онде туку ко ће пре уграбити крайцару, и осимъ тога што шегрти одъ свогъ посла, маньи ђаци одъ школе дангубе, уче се томъ прилико мъ изъ малена просити и навикну се безобразлуку; а такође врло е ружно видити да се една гомила деце предъ црквомъ по блату грабе и лармаюћи [illegible] едно другомъ цепаю, кое се често и у средъ гди-кое цркве догоди, кадъ кумъ у цркви проспе новце. Бадава е деци савѣтовати и говорити, бадава е и казнити ій зато, деца остаю деца, и докле годъ кумови бацаю крайцаре, дотле ће деца трчати да купе. Ние-ли болѣ место свакогъ савѣтованя малой деци, савѣтовати и заказати маторимъ людма да небацаю нигда крайцаре. Нека годину дана ни еданъ кумъ небаца крайцаре, па после тога обичая неће бити, и неће ни едно дете зебсти и чекати да се туче за крайцару. У свему треба мотрити на воспитание деце. Кад-кадъ мали обичай, мали какавъ догађай даде детету правацъ за читавъ нѣговъ животъ. Дете нетреба нигда учити изъ малена да бадава новце добия, одатле после развияю се различне страсти у већимъ годинама. Свакъ ће се опоменути на ону причу у старомъ Букварy, гди е Петаръ мали крадецъ био казнѣнъ што е еданъ ора украо, да неби после и неће ствари крао. Зато кумимо и молимо све кумове да небацаю крайцаре предъ црквомъ, и да неуче свою рођену децу изъ малена просити, еръ кои се изъ малена навикну просити, они кадъ одрасту ако немаю одъ шта живити, отимаю.

М. *Београдъ 23. Януара.* По извѣстию изъ Петербурга одъ 7. т. м. преставио се у Петрбургу у 86. год. своіой обер-камерхеръ, дѣйствителни тайни совѣтникъ графъ Григоріи Александровићъ Строгоновъ. То е овай исти Строгоновъ што е био посланикъ вис. рускогъ двора у Цариграду, кадъ е наше отечество после свое пропасти (1813. год) почело на ново васкршавати. Блаженогъ успомена покойникъ био е велики приятель народа србскогъ. Онъ е своимъ вештимъ дипломатскимъ преговорима са високомъ портомъ, био еданъ одъ они, кои су полагали темель данашньой слободи и правама нашегъ отечества. Совѣтомъ и дѣломъ примао е живо и искрено свако участие у судбини Србие. Има іоштъ живи наши великаша кои памте нѣгове заслуге, будућа история србска умеће ій іоштъ болѣ оценити, и сваки ће Србинъ име Строгонова съ благодарносћу споминати. Являюћи овай нѣговъ растанакъ са привременимъ животомъ, желимо да му Богъ нѣгове труде на небу благосови и награди, а одъ насъ буди му вѣчна память, то е онъ заслужио да му сваки Србинъ рекне.

† *Чачакъ 14. Януара.* Пре неколико дана донесе намъ Шумадинка радостну вѣсть, о знаменитимъ прилозима на подизанѣ давнозапуштеногъ М. Жиче, сакуплѣнимъ. — А данасъ у саборной цркви нашой на свршетку свечаногъ Богослужения, кое е у присуствию многобройногъ народа, протоврей овдашньи г. Радованъ Поповићъ одслужио; чусмо изъ нѣгове пастирске бесѣде, у коіой намъ е представио разлику између божие и людске просвѣте, и то да се духомъ св. Савие одушевлѣни ревнителя, — Жича већъ прилѣжно понавля. — И да се Жичи усрдни прилози св. утвари, као путира, дискоса, звѣздица, и златни крстова, са найвећомъ побожносћу на даръ приносе. Ми се овомъ богоугодномъ предузећу радуемо и надамо се, да ће оно свакогъ Србина, сматраюћегъ ове св. прадедова наши задужбине, съ оне стране, съ кое ньи сматрати треба, ако обрадовати, и побудити. — (И-[illegible]

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Ферукъ-канъ у месецу Фебруарию ићи ће у Лондонъ.

— Енглеске новине потврђую да е енглеске правителство добило извѣстие да е Персия предложеня енглеска примила; и по томе сада неће рата съ Персиомъ бити.

— Помилованѣ политички преступника у Ломбардіи, у Енглеской съ радостћу су чули и о Аустріи са усхићенѣмъ говоре и пишу новине.

— По извѣстиима новинарскимъ руске власти 20. ов. м. оставиле су Болградъ и сасвимъ изъ нѣга изселиле се.

— У Паризу говори се да се Француска са Прайскомъ већъ споразумѣла о условиама коя ће о каенбуржкомъ питаню за стална поставити.

— Войске западни сила за кратко време изаћи ће изъ Грчке.

— Швайцерска разпустила е свою войску. Генералъ Дифуръ разпуштаюћи войску казао имъ е између осталогъ: „Неразставляйте се одъ оружя. Будите свагда готови, опетъ съ оружѣмъ на границу потрчати, ако би намъ се какавъ неприятель приближио."

— Изъ Петерсбурга являю: да е Русия заключила трговачки уговоръ са Сицилиомъ, по коме е трговини много што се тиче ђумрука и морепловства

олакшано. Руске новине вичу на Енглеску збогъ нѣни ратни поступака са Киномъ.

— Последньи рокъ за излазакъ аустриске войске изъ Влашке оставлѣнъ е до 30. Марта. Целогъ тога месеца спремаће се и излазити войска.

— Персиски посланикъ предао е цару Наполеону дарове: Персиски орденъ лафа и сунца у брилиянтима; еданъ низъ бисера; едну богато украшену саблю за царскогъ принца, и 4 коня кои се одликую своіомъ лепотомъ.

— По едномъ найновиемъ званичномъ попису има у Француской 14.258 Доктора, 6765 лѣкара нижегъ реда; 5540 апотека кое су на 7662 обштине подѣлене.

— Нови Архибискупъ париски нѣи ће у Римъ збогъ крунисаня цара Наполеона. Говори се да ће велики князъ Константинъ угодити свое путованѣ тако, како ће на крунисанѣ у Паризъ стићи.

— На гвозденомъ путу у Лиону бяше ови дана скуплѣно млого света, да виде едну стару, рамняюћу камилу, покривену скупоценимъ источнимъ ћилимомъ. Ту стару камилу водили су два млада Арапина. Та камила рођена е у еданъ данъ са Абдел-кадеромъ; она е съ ньимъ целу судбину нѣговогъ живота делила, она га е носила по бреговима кадъ е іоштъ дете био. У едной битки съ Французима, избавила е та камила животъ Абдел-кадеру и двема нѣговимъ наймиліимъ женама. Съ тога Адел-кадеръ ние никако оставляо то вѣрно животно, него е свуда са собомъ водио. Али сада поредъ све неге та камила ослабила е, и све се већма смрти клони, зато Абдел-кадеръ послао е ту камилу съ пратньомъ изъ Брусе чакъ у Паризъ, да е тамо найбольи марвени лѣкари негую.

— Енглези оставили су Буширъ да се на Караку утврде, Француске новине примѣчаваю да е Персиа 1768. год. Каракъ Француской уступила.

— Гвоздени путъ отворенъ е између Чивита-Векие и Рима, и врло млого има превоза.

— Кардиналъ Виале Прела посланъ е изъ Рима да цара аустрискогъ и царицу поздрави.

— Изъ Баден-бадена одъ 11. тек. м. являю да се едно важно лице уватило кое е помоћу фотографичке вештине банке правило.

— Изъ Цариграда одъ 9. тек. м. являю: Правителство е дозволило Лионелу Цисборну да направи телеграфъ одъ Дарданела чакъ у Индию крозъ црвено море. Та привилегия гласи на 99 година.

— Убилацъ Верже погублѣнъ е 18. тек. м. у 8 сати пре подне. Страота млого света присутствовало е томъ погубленю. Верже врло се плашльиво показао. Онъ е пао у несвесть и морали су га носити на шафотъ.

Огласи.

(3—3) За измирени е кредитора, Ђуре Николића изъ Шабца има се покрай продатогъ осталогъ покретногъ иманя еданъ дућанъ на великой ћупріи овди постоећи лицитациялнимъ путемъ продати. Дућанъ овай постои у чаршіи истина одъ слабогъ материяла али доста на важномъ месту, и оцѣнѣнъ е у 150: # цес. дане за продаю уречистоећегъ дућана одредило е Началн. Окр. Шабачк. 10. 11. и 12. идућегъ мес. Фебр. о. г. и оно ме ће исти дућанъ трећегъ дана лицитацие после подне у 4. сата уступити кои найвише на лицитаціи обећао и готовимъ новцемъ платио буде.

№ 8452. 9. Януара 1857. у Шабцу

(3—3) Долеподписана препоручуемъ мою помодарску трговину за госпое и господу, коя се трговина налази у кући г Магде Кара-Янкове преко пута одъ Толчинскогъ на Варошкапія. У истой се може добити свакояке сорте и видова балски коафира, вѣнаца и напрени мидера; исто тако препоручуемъ се долеподписана, да могу фризирати косу за балъ, и то у моме квартиру за 1. фор. ср., а изванъ куће за 1. фор. и 40. кр. сребра.

Тереза Штолцъ

(1—3) Подписани дае свою кућу кадъ „два бела голуба" постоећу, коя има две собе сарачану подрумъ и врло лепу башту одъ 1 Марта о. г. подъ кирию и то за годину дана. Ко жели узети, нека изволи погодбе ради приявити се.

У Београду 22. Януара 1857. год.

Іованъ Куюнцићъ
терзия.

(1—3) Дрва мишлинъ и колубарска има кодъ подписани съ врло угодномъ ценомъ на продаю.

Димитрие Пилавлѣвићъ
и Илия Бошићъ.

У кући почившегъ Алексе Маринковића на Сави има на продаю старе добре шливовице како на млого тако и на еданъ аковъ, коме би потребно било нека се погодбе ради преяви кодъ Димитрия Данића на Сави (1—3)

(2—3) Кодъ подписаногъ има на продаю веће количество суво самлевеногъ и на нѣговой машини за просеянѣ фино просеяногъ брашна одъ ражи найболѣ сорте; — исто тако и врло лепогъ семена одъ детелине, кое е на собственой нѣговой ньиви произведено, и зато за овдашню землю особито сходно, а прво до садъ у нашемъ отечеству подигнуто; ко би дакле одъ тогъ ражногъ брашна или детелиновогъ семена више или манѣ количине купити желио нека се обрати на подписаногъ.

У Београду 18. Януара 1857. год.

Антоніе Немецъ притяжатель воденице на мокромъ лугу кодъ Београда.

Продаваће се:

Управителство вар. Београда продава ће непокретна добра Іозефа Линднера овд. и нѣгове жене Алойзе за рачунъ повѣрителя и то: 14. 15. и 16 Фебруара.

Управителство вароши Београда дава ће 26. 27. и 28. Фебруара касапнице ововарошке лицитарно подъ аренду.

Началничество Окр. Рудничкогъ држа ће лицитацию 1. 2. и 3. Марта поради зидаия цркве Калѣвачке.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 26. Януария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртаомъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за един-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 12

Одломакъ.

Колико пута на гробъ ти дођемъ,
Или край твога гроба я прођемъ,
Вавѣкъ те гледамъ, свагда ти с' чудимъ,
Ал' се на дѣла твоя небудимъ:
Већъ вавѣкъ мислимъ нашто то све,
Кадъ опетъ мора се да умре.

Савъ ми светъ каже да си ти славанъ,
И да си света идолу раванъ,
Да твое име савъ светъ познае,
Споминѣ, мрзи, ил' честь одае.
На шта то значи — што ће ти то?
Шта ће ти круне и благо сво.

Мислио с' да си ти нешто више
Нег' човекъ обичанъ што душомъ дише;
Мислио с' у твоіой дивльой страсти,
Подвргнут' све живо твоіой власти.
Ал' нема, пропасть — смрть е ту већъ,
Мало си пио за твою жеђъ.

Круне си валь'о ногама своимъ,
Стаяли кральи предъ врат'ма твоимъ,
Дркташе страомъ народи яки,
Одъ твогъ погледа . . . . .
Гдѣ е та сила, шта е тай стра?
Сада е ништа, земля и пра.

Кои би просякъ са своіомъ торбомъ,
Меньо се царе са твоимъ гробомъ;
А ти би с' радо к'о просякъ диг'о,
Ал' одтудъ царе невраћа с' нико.
Дао би блага и круне све
К'о просякъ да ти се живит' сме.

(1851.)

Слово Александра Великогъ своимъ войницима.

Нетреба се ви найманѣ чудити, юнаци, што ви, сматраюћи на велика дѣла, коя смо починили, за покоемъ чезнете, и што сте славе сити. Да оставимъ на страну Илирце, Трибале, Беоцию, Тракию, Шпарту, Ахайце, Пелопонезъ, одъ кои едне самъ моимъ предводительствомъ, друге власћу и повелительствомъ подчинио; и гле! почевши ратъ одъ Хелеспонта, Іонце, Еолиду изъ робства слепогъ варварства отргли смо; Кирию, Лидию, Кападокию, Фригию, Пафлагонию, Памфилию, Перзию, Мидияне, Партяне, имамо у власти. Више самъ предѣла заузео, него што су други вароши освоили; и незнамъ да л' ми се броећи коя множина исти дѣла подкрала. И тако, кадъ би држао, да е довольно безбѣдно притяжанѣ они земаля, кое смо тако брзо освоили, я би се, юнаци, къ домаћимъ боговима, къ матери и сестрама, и къ осталимъ грађанима, кадъ би ви и противни били, повратио, да тамо нарочито прибавлѣну съ вама честь и славу уживамъ, гди насъ найобилние награде за побѣде очекую; радость деце, жена и родителя, миръ, одпочиванѣ, иманѣ храбросћу добивено као наше собствено безбѣдно притяжанѣ. Али у новой, и, ако признати оћемо, умолѣной влади, почемъ су нѣнъ храмъ досадъ нерадо варвари сносили, времена юнаци, треба, докъ блажие мисли добию, и подивляте мекши обичай ублажи. И плодови за зрелость опредѣлено време очекую; тако и оно премда се чуства лишава, своимъ се закономъ укроћава. Шта! заръ држите, да су толики народи на туђе владѣние и племе навикнути, не на законъ не на обичае, не на єзикъ съ вама сродни, кои су у овой истой битки савладани, у коіой су побѣђени? Они зависе одъ вашегъ оружя, а не одъ свои нрави; и кои се у присуству бое, ти ће у одсуству неприятельи бити. Съ дивльимъ зверовима посла имамо, кое зароблѣне и затворене дуже време припитомлява, єръ ій природа ньнова умекшати неможе. Но я и садъ тако говоримъ, канда е све подчинѣно, што е подъ власти Дариевомъ било. Хирканию е Набарзанъ заузео, Бактру не само да е присвоио злочинацъ Бесъ, него и угнѣтава. Согдияни, Даки, Масагети, Саки, Индиянци у своимъ су праву. Сви они, чимъ леђа ньима окрнули будемо, гони ће насъ. Єръ они су едне исте народности, а не туђе и стране. Своима се сваки радие повинує, па ма и онай заповедао, одъ кога би се іоштъ нећма бояли. Зато, што смо освоили, на страну оставити треба, што пакъ немамо заузети валя. Као што у болестнимъ тѣлама, юнаци, ништа, што е шкодльиво, лекари неоставляю, тако и ми, штогодъ нашой власти противстае, обараймо. Мала често искра занемарена велики проузро-

кує пожаръ. Ништа спрамъ предосторожногъ неприятеля занемарити не треба, кога презиремо, тога ћемо небреженіемъ нашимъ снажніимъ учинити. Ни самъ Даріи ние наслѣдствено владѣние надъ Перзиянцима добио, него га є на престолъ Кира Багоє, ушкоплѣникъ, поставио; немойте веровати, да ће Бесъ великимъ напрезанѣмъ упразнѣни престолъ заузети. Ми смо такође погрешили, юнаци, ако смо Дария збогъ тога побѣдили, да нѣговомъ слуги предамо владѣние, кои є, одважившн се на крайнѣ злочинство, краля свога у свачемъ оскудѣваюћегъ, коме смо ми као побѣдительи све опростили, као зароблѣника у оковима држао; и напоследку, да неби га ми избавили, убио. Заръ ћете овога ви трпити да влада? Доиста би се пожурио, да истога разпета видимъ, како би свима народима и кралѣвима, и верности, кою є погазио, заслужномъ казни платио. Доиста кадъ чули будете, да тай исти грчке вароши и Хелеспонтъ опустошава, како ће вамъ бити, што є Бессъ награде ваши побѣда отргао? Тада ћете наново къ дѣлу приступити, тада ћете на оружѣ устати. Но колико є болѣ овако застрашеногъ и скоро обезумлѣногъ угнавити? Четири дана ода остає нама, кои смо толике снегове прегазили, толике реке прешли, толике врхове брегова претрчали. Незадржава насъ у путу оно море, коє колебаюћи се таласима путъ препречує, незатвараю теснаци Киликиє. Све є равно и подножно. На самомъ прагу побѣде стоимо. Само намъ бегунци и свои господара убице остаю. Изредно є тако ми богова дѣло, коє се међу првима ваше славе счислава, што ћете потомству и исторіи оставити, да сте се убицама Дария као неприятеля, по заборавлѣной после нѣгове смрти мрзости, осветили, и да нико неправеданъ ваше руке избегао ние. Кадъ ово свршите, колико мислите, да ће Перзиянци покорніи бити, почемъ ће увидити, да ви праведне ратове предузимате, и да се злочинству Бесса, а не нѣговомъ имену светите?

съ латинск. превео ученикъ VI. разреда
Милошъ Зечевићъ.

Мале приче.

(Умиранѣ и васкршаванѣ япански даира.) Япанъ є царство у Азіи, дванаестъ пута велико као Србия, са четрдесетъ милиона жителя. У нѣму владаю управо два цара: єданъ мирски, а други духовни. Мирски престолує у вароши Єду, и неограниченъ є и наслѣданъ; а духовни у Милку или иначе Кіи, такође неограниченъ и наслѣданъ. Узгредъ речено, сва су достоинства и явна звания тамо наслѣдна. Духовни поглаваръ зове се д а и р ъ. Сви четрдесетъ милиона жителя исповедаю га као Бога на земльи. Што годъ онъ дирне, одма се посвети. Неумире, него само мена душу. Ни породица му неможе никадъ изумрети. — Дворъ нѣговъ одвећъ є великолѣпанъ. Само дворяна има онъ двадесетъ и две хиляде. Ови су сви свештеници. Служе службе божие по црквама, кои само у даиръ-вароши има четиръ хиляде. — Даиръ никадъ неизлази предъ народъ. Но ове године 19. Юния разболи се, а сутраданъ буде му и горе, а прекосутраданъ већъ буде близу и да умре. Дворяни нѣгови, свештеници, зађу по црквама, и огласе народу да є науманъ вознети се къ седморици велики Богова на небу, и тамо съ найвећимъ Богомъ променити стару душу за другу нову. Затимъ се започну молитве, коє кадъ се сврше, яве свештеници народу да є садъ свакоме слободно доћи и видити пресветогъ даира. Народъ одъ сви страна поврви у дворъ. Даиръ лежи на постельи єдной, богато и найсветчание намештеной као за Бога. Альине су му бела одежда као у наши ђакона кадъ служе, но само краћа. По глави є покривенъ финимъ провиднимъ покровомъ одъ исте материє, какномъ и ми покривамо мртваце. — 22. Юния у 9. сати изютра умре даиръ. Чимъ онъ издане, а првосвештеникъ дигне прстъ, за знакъ, да є већъ умръо; но уєдно и то примети, да ће се онъ, тѣлесни Богъ, скоримъ опетъ вратити одъ духовни Богова съ неба. На то сви уђуте тако, да имъ се ни дисанѣ не чує. А после 10 минута покрие првосвештеникъ даира белимъ, великимъ чаршавомъ по свему тѣлу. Затимъ прође неколико минута, па онда опетъ дигне чаршавъ; и гле садъ чуда божия! исподъ чаршава лежи на ономъ истомъ месту живъ и здравъ даиръ, наликъ на бившегъ покойнога! Онъ се и усправи, сиђе съ постелѣ; и попне се по басамацима до єдногъ олтара, па благослови народъ, — народъ, кои тада стане подвикивати одъ радости. — Како то може бити? Ево како: Свештеници лепо извуку одоздо изъ постелѣ тѣло покойногъ даира, па брже подметну на оно исто место сина и наслѣдника нѣговогъ, кои є као синъ, наравно наликъ на отца, те тако народъ, кои даира виђа текъ кадъ умре и воскресне, па и недогледа га како управо изгледа, помисли одъ сина да є отацъ, па само подмлађенъ. Та маневра испада свештеницима у толико лакше за рукомъ, што постеля, на кою међу даира кадъ умре, стои на месту, коє є мало извишено и застрто ћилимима. — — 25. Юния изиђе нови даиръ изъ двора у народъ, и провоза се по свой вароши на колима, у коя су упрегнути с т о бели коня. Све живо, кадъ га угледа, клекне предъ ньимъ и додирне челомъ землю, показуюћи тиме да га почитує као Бога. Сви послови пооставляю се на страну, сви сужни пусте се изъ тавница, и прекину све криминалне парнице. — — Што ово приповедамо о Япану, куда само сунце доспева да види како є, то имамо захвалити само Холанђанину єдномъ, кои є, преобукавши се у япанске альине, можда єдини доспео био у даирове државе башъ онда, кадъ се предописани случай догодио.

(Чудновата просидба) Графъ єданъ био є тако срећанъ, као што се мало люди на свету налази, младъ, врло богатъ, дружеванъ; онъ се возао, у ловъ ишао, яшио, ео, пио, а никакве на свѣту бриге имао ние. Само се на женитбу ние могао никако да склони. Премда є на то више пута желю осетио. И онда, кадъ му се млада єдна девойчица, кћи єдногъ доброгъ приятеля нѣговогъ, врло яко допадала, ние могао къ рѣшителномъ кораку томъ да приступи. Нѣгова будућа пуница налюти се на то отезанѣ нѣгово и зажели да той ствари край учини. Она дакле писмено запита графа изречно, мислили онъ кћеръ нѣну узети, или немисли, и заиште одъ нѣга, да іой одма одговоръ даде. Графъ се нађе садъ у великой муки, забуни и невольи. Нерѣшитеность нѣгова доспе до найвишегъ степена, и онъ се незнаде никако другчие помоћи, него да се слепомъ случаю преда. Онъ напише два писма; у єдномъ напише „оћу“ а у другомъ є-

дно учтиво „нећу.“ Обадва писма стрпа у свој шешир, викне служителя свога и рекне му: Узми едно одъ ти писама и однеси госпон Н. — „Које писмо, господинъ графе?“ — „Које ти ћеш.“ — Служитель узме едно писмо, а друго граф спали. Кућа пријателя његовога била е десетъ сати удаљена; служитель се пре двадесетъ и четири сата ние могао вратити; читавъ е данъ дакле протећи морао, безъ да е графъ знати могао, како ће случай да стварь рѣши. Заиста смешно положение: читави двадесетъ и четиръ сата незнати, да ли младу лепу девойчицу проси, или руку њену одбия. Напоследку се рѣши загонетка. Служитель е предао писмо, које дану речь у себи садржавало и граф постане пайсрећнији супругъ.

(Листъ се окреуо) Пре неколико година живио е еданъ парискн позориштникъ по имену кролъ еданъ пустъ и на страни сокакъ. Еданъ по сполашности подозителанъ човекъ приће кь њему, запне уплашеному позориштнику пиштолъ у прси, и рекне опорнмъ гласомъ: „Господине, колико има сати? Ово е питање било сасвимъ ясно, и позориштникъ га е врло добро разумео; онъ дакле, предавајући се у судбину своју, и покоравајући се незгодномъ околностима, извади сатъ, преда га странцу, коме е толико било затимъ стало, да дозна, колико е сати, и отиде наглимъ кораком. Но мало часъ чуе онъ приближаванъ еднн кола, — онъ се на то брзо врати лопову и рекне му: „Господине, ви као да радите вашъ занатъ на врло лепъ начинъ; чуйте ме дакле: Ја садъ идемъ кући, и морађу кодъ куће доказати, да самъ доиста покрадент, еръ я имамъ врло паностну жену, или ме убите или ми набавите канавъ извинителни основъ за мою жену“. „Па шта знамъ да вамъ радимъ?“, одговори зачуђени лоповъ. „Избаците пиштолъ и прозорите пуршумъ кроз окрајнк мога капута; я њу онда моіой љубезной госпи моћи доказати, да самъ се текъ после храброгъ однора одъ мога сата растао“. „Съ драге волѣ, разширите ваше џепове“.

Лоповъ кресне, но само кансла пукне, и џепове е било читаво.

„То ми ние доста“, рекне на то позориштникъ, метните другу капслу.

„Жао ми е, што немогу заклетвано вашемъ удовлетворити; еръ мой пиштолъ ние пунъ; я самъ насъ само съ њиме хтео застрашити“. „Па зарь немате при себи другогъ оружа?“ „Немамъ“. Текъ што е лоповъ ову речь изрекао, позориштникъ счепа лопова за вратъ и викне: „Стани, угурсузе, садъ смо обоица равна!“ Онъ се увати съ њиме у коштацъ и борио се съ њиме донде, догодъ се ние лоповъ полу-мртавъ одъ убоя на землю прострео. Позориштникъ одузме одъ њега свой сатъ, па однесе као неки знакъ побѣде и пиштолъ, кои е само за плашню опредѣленъ био.

Украдена девойка, — Пре повише година нестале су двѣ мале девойчице одъ 5—6 година одприлике у едно исто време изъ куће своје родителя, кои су еданъ одъ другогъ удаљене живили у јужной Француской. Оба детета побегла су одъ куће, бошћи се казни за едно незнатно преступленъ. Маргита Когордань, една одъ тій дѣвойчица, одведена е изъ варошице Валансола одъ скитаюћи се цигана. Маргита живила е међу циганима готово пуни 20. година, и скитала се у дружину съ њима по свету, но при свемъ остала е у памети њеној неясна опомена на њену постойбину, премда е она управо заборавила име места, где се она родила. Напосле испаде іой за рукомъ, да остави друштво цигана, и ступи у службу кодъ некогъ судије у Калкасону, коме е она сабштила своје неясне и тавне опомене изъ найнѣжнијегъ дѣтињства. Судија се сажали на дѣвойку и мотрио е пажљиво на њена казивања, како би, ако е икако могуће, ушао у трагъ њеној родбини и месту рођења. Њему се напосле учиња, да се са њиним казиваћимъ едно место у долињимъ алпима (у јужной Француской) подпуно слаже, и писао е тога ради у Дињ. Тамо ние познать био ни еданъ примѣръ, да е каква девойка нестала, но опоминяли се да е име Когордань у варошици Валансоль врло често. Све ово буде явљено господару Маргаритиномъ, кои се одма съ њиоме пресе на путь у Валансоль и тако доиста нађе едну фамилију, кои е била изгубила едно женско дете; но една чудновата околность уништи опеть све надежде ове бѣдне девойке. Родителн сирѣчь признаду, да се њиово дете некадъ у свету изгубило, но у исто време изяве, да су га они већъ одавно нашли, и показали су зачуђеномъ судіи едну девойку нао њину изгубљену бишну кћерь. И тако е несрећна Маргита одъ родителя свои изневѣрена, кое е на то тако силно подѣйствовало, да се опасно разболела. Ово до срдца троше родитель; они почеше сумнати, отворе наручия своя бѣдной девойки, и виде да су текъ садъ нашли свое давно изгубљено дете.

Лажна Маргита призна, кадъ су е строго на испить узели, да е њено право име Баптистина Бартеле, и да е она ћерка едногъ рибара у Марселю. Она е као дете одъ куће свое побегла, и отишла у светъ са еднимъ старимъ слепимъ свирачемъ, съ коимъ се више година по читавой земльи скитала. Тако е дошла она и у Валансонъ; родителн Маргитини мислили су, да су у њой нашли њиово давно изгубљено дете, и заклевали су е одъ слепогъ свирача натрагъ на основу родительскогъ права. Почемъ се дакле она побоља, да ће е послати куће, где зацѣло не би добро прошла, то е она подражавала само обману преварени родителя, и пређутала е право свое име. Она е примљена у кућу фамилие Когордань, кою е она дуго време навикла сматрати као своју праву постойбину.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Немачки еданъ славанъ астрологъ, као што явля „Ејдеп“, одъ 18. ов. мес., прорачунао е да ће се 13 Юния ове год. планета една сударити са земльомъ нашомъ, и да ће после два дана, 15. ист. мес., пропасти светъ.

Да ће се та планета и земля наша доиста сударити то потврђује и француски еданъ астрологъ: но онъ вели да ће то земльи нашой само толико наудити, као кадъ би мува пала на какву лађу.

— У преговорима са Персиомъ Енглеска труди се да задржи садашња своја заузета положења у персискимъ заливима.

— Изъ Париза одъ 19. т. м. телеграфираю да француска очекуе іоштъ само саглашенѣ Енглеске па ће онда одма излазити изъ Грчке. Велики князъ Константинъ текъ ће у Априлу доћи у Паризъ.

— Тѣло княгинѣ Ливеновице носиће се изъ Париза у Русию. Она е іоштъ одъ год. 1812. почела у политики важити; онда е нѣнъ мужъ князъ Ливенъ био посланикъ у Лондону. Нѣнъ мужъ доцние био е воспитатель садашнѣгъ цара рускогъ, и на путованю съ ньимъ умр'о е 1839. год. у Риму. Княгиня Ливеновица врати се у Паризъ гдѣ е непрестано седила. Она е стаяла непрестано у корешподенціи са владѣтельима и великимъ државницима. Она има написано свое житие, и млоги радо очекую да се исто печата.

Примѣтба. У 10. бр. Србски новина печатанъ е еданъ чланакъ подъ „Л. П. Н." кое ништа друго незначи него мое име. Я знаюћи добро да убия цену т. е. умалява пренумеранте, кадъ пренумеранти едни новина траже друге новине да виде шта учредникъ ньнови новина пише; морамъ овдѣ примѣтити да онай чланакъ у толико е само мой што самъ збогъ тога што е мой листъ одвећъ мали, имена членова одбора за споменикъ и шта е заключено г. учред. Србски новина послао. А г. учред. Србски новина, кадъ е написао или одъ кога другогъ онай написанъ чланакъ са „Л. П. Н." печатао, могао е добро знати да то мени неиде у рачунъ. Єръ кадъ би гости примѣтили да кафеция иде у другу кафану да пие кафу, онда би и они сви оставили нѣгову кафану. Зато држимъ да е пробитачно за мое новине, овомъ примѣтбомъ явити моимъ гг. пренумерантима, да оно ние мой чланакъ, и да я незнамъ одкудъ на нѣму она писмена мога имена.

Учр. Шум. Л. П. Н.

ФИЛИПА МОРТОНА
СТОВАРИШТЕ ХАЛЬИНА
ИЗЪ ПЕШТЕ

Препоручуе се почитаемомъ публикуму у призрение, Дућанъ е са найбольимъ изборомъ готови

ХАЛЬИНА ЗА БАЛОВЕ

као фраковима француским, капутима, панталонама, пруслуцима по найновіой моди снабдѣвенъ.

Свака о свакой сорти наручбине за наступаюће пролеће прима се, и свагда ће се брзо и на найбольи начинъ извршити.

Стовариште овы готови хальина налази се овде у чаршіи у кући г. ШОПОВИЋА, а у Пешти Наенмаркт-плацъ № 15.

PHILIPP MORTONS
KLEIDER-NIEDERLAGE
aus PESTH

Empfiehlt sich einem hochgeehrten P. T. Publicum zur geneigten Beachtung. Das Lager ist auf das reichhaltigste

in Baal-Anzügen

als: SALON FRACKS, CAPOUTS de FRANCE BEINKLEIDER et GILETS, nach der allerneuesten Façon assortirt.

Bestellungen für die nächste Frühjahr-Saison jeden Umfanges werden angenommen, und stets prompt und solid effectuirt.

Das Verkaufslocal befindet sich in der Csarschia im SCHOPOWITS'schen Hause, in Pesth Neumarckt-Platz № 15. (2—3)

(2—3) Подписани има у ливади своіой у Годомину близу Смедерева 130 кола врло лепа сена на продаю, съ врло умереномъ ценомъ.

Ко би хтео стоку онде ранити; я ћу му драговольно уступити.

У Смедереву 17. Ян. 1857.

Іованча Райковићъ
трговацъ изъ Смедерева.

(3—3) Кодъ подписаногъ има на продаю веће количество суво самлевеногъ и на нѣговой машини за просеянѣ фино просеяногъ брашна одъ ражи найболѣ сорте; — исто тако и врло лепогъ семена одъ детелине, кое е на собственой нѣговой ньиви произведено, и зато за овдашню землю особито сходно, а прво до садъ у нашемъ отечеству подигнуто; ко би дакле одъ тогъ ражногъ брашна или детелиновогъ семена више или манѣ количине купити желно нека се обрати на подписаногъ.

У Београду 18. Януара 1857. год.

Антоніе Немецъ притяжатель воденице на мокромъ лугу кодъ Београда.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 29. Януарня 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за поля год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за едан-путъ а 5 кр. ср. за тринутъ. № 13

Мирођня.

Гроблѣ! На овомъ свету само су два места за одморъ човеку опредѣлена. Обадва та места узана су и стеснѣна, а то су колевка и гробъ. По правилу и по реду требало би найпре о колевки да говоримо, али кадъ све друго на овомъ свету иде натрашке, и ми ћемо оставити оно што е прече за други путъ, и говорићемо найпре о гроблю. Гроблѣ е заиста место покоя, али само за мртве, а за живе то е место найнећегъ непокоя; еръ ни еданъ човекъ на свету ние тако тупоглавъ, ни еданъ ние тако узвишенъ у мислима, ни еданъ ние тако каменитъ или силанъ, да му, кадъ крозъ гроблѣ иде, неко тайно неспокойство и страовита и тужна еза крозъ срце и крозъ душу непрође. Стари Грци и Римляни паметно су чинили што су свое мртваце спальивали; они су съ тимъ желили да се трагъ смрти што већма може заглади. Човекъ треба често да по гроблю шета, съ десна и съ лева да гледа оне мале брежульке, съ плоче на плочу полако да корача, и далѣ и далѣ да размишлява оне мисли што му се онда у души побуђую. Такве мисли и на томъ месту, водиће га къ смирености, и къ некой тихой побожности. Оно немо ћутанѣ и оно тужно освртанѣ око себе, найлепше су молитве. Хилядама мали крстића, каменя и споменика стое, хилядама брежчића еданъ иза другогъ лежи! кои е тай, кои се неће стрести, кадъ помисли, да су то све негда били люди, одили, певали, смеяли се, текли новце, оснивали желѣ безъ края. У свакомъ томъ гробу, подъ свакимъ тимъ знакомъ и плочомъ, стое несвршене желѣ. Владательи, великаши, безбожници, суетне лепоте, сребролюбци, тирани, и сви они кои какво веће место запремаю у човечѣмъ друштву, и сви надъ коима нека страсть има владу, требало би да чешће шетаю по гроблю, и онда би манѣ зла, манѣ страсти на овомъ свету било. Судови кадъ би у средъ гробля подигнути били, онда би више правде било на свету; кадъ би кралѣви, министри, войводе и други ньима подобни коекакви великаши, свагда найпре по гроблю се шетали па онда о ономе што е за државу важно рѣшавали, онда би млого напредние светъ стало, млого би искрение било рѣшавано о ползи обштества а по томе и о ползи поедини.

Кадъ дакле читателю о гроблю говоримо, хайдемо у гролѣ. Найлепша е шетня по гроблю, кадъ сунце залази, у есенъ кадъ лишће съ дрва опада, кадъ се трава суши. Изъ далека виде се хиляде гробова, прекрилили брежчиће и долинице, предъ вратима гробаръ сретне те и за утѣху каже ти да е то ново гроблѣ и да ни едногъ старнегъ одъ 50 година нема. Съ првимъ коракомъ чинити се да земля на кою стаешъ помиче се, чини ти се да она трава кою газишъ узправля се и каже ти „некой ме газити и самъ единче у майке.“ Корачай далѣ, срешће те люди са ашовима, враћаю се кући са свое надвице; погледай на десно или на лево, види ћешъ гди люди копаю или зидаю гробнице; такве куће у коима ће люди вѣковати озидаю се за неколико сати, а куће у коима може бити неће ни 10 дана човекъ провести зида неколико година. Кадъ будешъ у средъ гробля, стани на какву узвишену плочу, ћутећи слушай и сматрай око себе. Са свию страна долазиће ти гласови туге и плача, видићешъ у црно завиено майке и сестре, како као сенькe по гроблю иду. Мало подалѣ на другомъ гробу нећешъ моћи разпознати, или е црна штатуа, или у жалость занешенъ и укоченъ човекъ. Чу-ћешъ гдѣ мати у жалости, по имену свога сина или кћерь, изъ гроба зове, видићешъ, гдѣ сестра брату цвеће и колаче на гробъ доноси, осетићешъ да е то место неки други светъ, светъ тежке жалости и тишине. Она чуства и осећаня што твоіомъ душомъ онда владаю, само се на томъ месту, у то доба, тимъ околностима побудити могу. То су далеко узвишения осећаня, него што намъ каква найлепша и найвештие представляна драма побудити може. Найлепше написана осећаня и побуђеня на осећанѣ, нису ништа друго него найрђавия копия тога твога положеня и тога твога осећаня. Заустави се на томъ месту подуже, та су твоя осећаня неко нѣжно уживанѣ. То е, ако ниси знао, узвишена поезия у свомъ оригиналу. Поете, кадъ се труде у своимъ дѣлима, да насъ трону, и да намъ кою сузу измаме, само али одвећъ слабо, подражаваю таквимъ сценама. Кадъ е човекъ тронутъ каквомъ написаномъ, или представляномъ драмомъ, онда самъ себе вара. Суза, кою измами читанѣ „Милтонови ноћи“, смешна е према твоіой сузи, или према твомъ найманѣмъ уздисаю. Читателю, есенѣ сунце залази, кажи лако-ноћь томе тужномъ месту, и излазећи

изъ те ограде мртви, помисли, да ће и тебе твои пријатељи са оном жалостном пѣсмом у то место покоја допратити и ту те оставити и — заборавити. Та врата, и тај путь неможемо ни єдань обићи. За живота шетай са често по гробљу, єръ то є храмъ за нѣжне молитве и нѣжна чуствована. Ту ћешъ само видити богате и сиромае, учене и просте, старе и младе, властне и ништаве, гдѣ съ равномъ нѣжношћу и осећањемъ жалости туже. Жалость само єрце треба, она увишава свакогъ човека у неки други свєтъ. Єднака су чуства, у оногъ богатогъ кадъ грли позлаћени на гробу мермеръ, са чуствама сироте удовице коя сузама залива дрвени крстъ на гробу. Кадъ се читатишъ, повратишъ изъ овогъ тужногъ места, гди самъ те тако дуго задржавао, немой да у јарми овога света заборавишъ на гробљѣ. Ово ћете свагда опоминятя да си створенъ да будешъ човекъ. Ако те каква пакость или интриге гоне, прошетай се по гроблю, и представи себи оно време после 80 година, и чини ће ти се да видишъ твоя непријателя гробове, гди поредъ твога гроба леже. Ако та каканъ случай или људска пакость и неправда, иманѣ разори и комадъ леба изъ руку ти узме, прошетай се по гроблю, овай погледъ, овай воздухъ, ово осећањѣ, мири те са светомъ, узвишава те у мисляма надъ свимъ страстима и надъ свимъ шетатма, и доводи те у самозалењѣ према твоимъ непријательима.

Ма̀ле прѝче.

Како се чудновитимъ начиномъ често врло лукаво намишљяна планови сами собомъ казне, показује єданъ догађай, кои се пре неки година у Сѣверной Америки случио:

„Судия єдногъ трафстви (окружия) у сѣверной части држава Мисисипи имао є у кући своїой 15—20.000. талира државни новаца. То є лепа сума и злато засењава очи. — Судия рекне своїой жени, да онъ мора неколико дана одпутовати одъ куће по своме послу и препоручи їой, да буде смотрена и пазљива, будући новацъ лежи у томъ и томъ сандуку. Онъ отиде, и нѣгова госпоя остане сама. У вече тогъ истогъ дана лупао є на капию одъ куће єданъ по изгледу отмѣнъ човекъ, и молио є учтиво, да га приме на конакъ. На близу небиште нигди гостилнице, а ноћь є била суморна, ветровита и ладна; госпоя є до душе себи предузела била, да за време одсутства свога мужа никаквогъ странца у кућу непушта; Судия є пакъ съ друге стране лице явно, и гостопримство спадало му є удужность; при томе є странацъ све єднако съ молбама навалињавао, и тако се најпосле госпоя приволе, прими га у кућу, и да му єдну спаваћу собу. Те исте ноћи нападну разбойници на кућу, обију и уђу у нутра. Њи биjяше троица, и то цинаца или бѣли људи, кои су се прерушили. Они пређу кревету госпонномъ, и зактевали су плаовитимъ гласомъ, да имъ изда 20.000. талира. Бѣдна госпоя викала є за помоћь — но узалудъ; она се морала разбойницима покорити. У соби, гди є странацъ спавао, бише новацъ. Госпоя отвори врата, и обећа се, да ће одма новацъ донети. Кадъ є пакъ у собу отишла, види она странца, кога є вика и тутњава разбудила, како пуни пиштолѣ. Онъ їой одма пришапне, да се ничегъ не боя, и да се охрабри, — све се їошъ лепо и срећно свршити и новацъ избавити може: „Ви ћете у леву руку узети новацъ“, рекне странацъ госпоя „а десномъ рукомъ опалите пиштолъ на цинца, кадъ овай пружи руку, да новацъ узме; съ осталима и ћу самъ бити готовъ“.

Госпоя юначки извршн овай савѣтъ, и єданъ одъ цинаца падне, у истомъ є тренутку и странацъ єдногъ оборио и пробо трећегъ своимъ ловачкимъ ножемъ пре, него што є овай могао избећи и бранити се. Сусѣди разбуђени и узбуђени овомъ пуцнавомъ, дотрче, да виде, шта се догодило. Они завире мртвимъ цинцима у лице, и тада се на удивленѣ и ужасъ свию покаже, да є цинацъ, кога є госпоя убила — њѣнъ мужъ, а она друга двоица присни пријатељи њѣгови! Причини оногъ разбойничкогъ нападања лако є било у трагъ ући; што се пакъ лукави судия у рачуну преварио, томе є крив голи случай или самъ промисао. Ми нећемо ништа говорити о туги преварене супруге! Гди се изгуби почитанѣ, ту престае и любовь; па ма колико човекъ сажалѣвао, презренъ заглађуе жалость.

Двапутъ сарањена тетка. — Єданъ белгиски листъ нино є слѣдуюћи чудноватн догађай:

„Єдна преко 80. година стара госпоя умрла є у селу Лавру после дуготрајне болести, одъ кое є више година у кревету лежала. Она є имала бити сарањена два дана после њене смрти, и будући є њено посмртно иманѣ било незнатно, то су њни, любезни сродници при погребу показали найнећу штедню. У место дакле, да по обичаю позову жене, кое ће мртво тѣло у сандукъ положити, повѣрили су она овай посао тишлѣру, кои є мртвачки сандукъ начинио. Оногъ дана у зору, кадъ є имао бити погребъ, однешенъ є сандукъ премишљене, и она два шегрта, кои су сандукъ донели, остане га у соби, и отиду, неказавши никоме ништа.

Око десеть сати доће свештенство и носачи са носилама, да сандукъ повесу (кои се тамо, као и у већой части Европе носи заклопљѣнъ), и да отиду съ њимъ у цркву, гди ће се опело држати. Єданъ одъ носача примѣти своимъ другу до себе, да му се сандукъ чини тако лакъ, као да у њему нема тѣла, на кое овай други одговори, да є то сасвимъ природна ствар, будући є покойница била врло сува и одъ дуготрајне болести яко изнурена. Оба носача метнуше затимъ сандукъ на носила, однесу га у цркву, и свештеници свршe обредно опело. Затимъ є сандукъ однешенъ на гробљѣ и тамо сарањенъ.

Међутимъ наредн се, да се очисти соба, у коіой є покойница лежала и умрла, и на тай конацъ дозову тамо єду жену. Ова є найпре хтела донести у редъ и изнети постелю, но текъ што є завѣсу испредъ кревета подигла, она ужасно дрекне, и безобразце полети на врата и потрчи стрмоглавъ низъ басамаке. Цѣла се кућа узруя; ужаснута жена єдвако є викала: „Тетка се повампирила, тетка се повампирила“, и одъ стра̀ падне у несвесть.

Најхрабрїи одъ укућана пошне се узъ басамаке са неком зебњомъ и сумњомъ; но на скоро зачу се доле њгова страховита вика: садъ ћеђ њиако више нне сумњао, да є тетка опетъ изъ гроба устала, и вика и стра̀ разпростре се по цѣломъ комшилуку.

Најпосле поставе неки питањ, да ли є тѣло доиста у сандукъ положено? Тишьѣра позову на испитъ, и слѣдство овогъ питања било є то, да су оба шегрта њѣгова најпосле признали, да ій є при погледу нагрдногъ мртваца тананъ страъ и сна попанула, да су они одма одande отишли, неискупивши датъ имъ налогъ, да сироту тетку у сандукъ положе. Ово простодушно признањ осрамашило є свѣтъ съ едномъ суевѣрномъ преестественомъ гатком; но садъ се породила велика неприлика, како ће се свршчь тетка по други путъ сараньивати. Мѣсто свештенство разрѣшило є овай чворъ на врло разуманъ начинъ; ово є свршчь рѣшило, да се сандукъ, — почемъ су за покойницу сви црквени обреди већъ едномъ свршени, — у тишини изъ гроба извади, тѣло сироте тетке унутра положе, и тако безъ сваке далѣ церемоније по други путъ сарани.

Живо буре. Една лађа путовала є пре некогъ времена изъ Нио-Орлеана у Нио-Іоркъ. Између остали путника биаше и еданъ четрнаестогодишньи дечко, кои є своіомъ веселомъ нарави, а и раскалашнимъ несташлукомъ моміе на лађи истина увеселяваше, но дость имъ и досађиваше. Капетанъ одъ лађе, коме су несташлуци овогъ дечка вайпосле додиали, претио є, да ће га ако небуде миранъ, метнути у едно велико празно буре, и тамо га затворити. Овай панъ држао є ову претњу за шалу, терао є свое несташлуке, као и донде,. и буде најпосле заиста у буре затворенъ. Воздухъ є могао у буре улазити, єръ є чепъ био изваѣенъ. Преко воѣ панъ дигне се страшнита буря, лађа се о едну стѣну разлупа, и буре се отисне на широко безграничко море, као играчка дивьи горостасни таласа. Тридесеть сати блудило є овако буре по узрујной пучини морской, и најпосле набаце га таласи кодъ предгорја Сен-Бла на прибрежие. Дечко се изъ петни жила напрезао, да се изъ овогъ тесногъ запса избави, но узалудъ, онъ се дакле преда своіой судби, и чекао є тако у найвећемъ очаяню часъ гродне смрти. У то време чуе онъ, да ту наблизу одаю неке краве. „О! кадъ би ій Богъ нанео овамо!“ мишляше дечко. И оне доиста дођу ближе, обилазаше око бурета, и една изнеђу њи махаше репомъ тако близу одушке одъ чепа, да є дечко требао само мало да пружи руку напољ па да є увати за реп; кое онъ тако и учини. Разуме се по себи, да се крава уплашила и рикала; најпосле она нагне бегати, као да є вуци гоне, и повлачила є за собомъ цело чамово буре, неколико стотина корака преко песка и камена, докъ најпосле обручи непопуцаю и тако буре разпадне се. Дечко плакао є одъ радости, и нис нотрио на то, што се по овомъ чудноватомъ и рапавомъ путу прилично изубио; — Богъ є тако заръ хтѣо, да краљи репъ буде избавитель његовогъ живота; онъ онако слабъ, уплашенъ и изубиянъ дигне се изъ свое разлупане таванице и найће на скоро на неке рибаре, кои га у едну обližњю варошицу одведу; овди се неколико душевни люди порефене, те му даду 2—3 талира путнога трошка до вароши Коломбас, где се опай дечко станио, и іошть єднако тамо налази.

Набирци

Панађуръ у развиканой вароши Салерну мора да є нешто изванредно и чудновато. Десеть хиляда купаца и продаваца, десеть хиляда любопитльиваца и зазудни люди, и десеть хиляда просяка долазе, и стену се тамо сваке године. Найбольи назарь чине просаци, єръ они не само да просе, него и краду. Човекъ неможе себи представити, колико се краћи догађа само за еданъ данъ. — А где су судови и полиција? О томе ни спомена нема; єръ кадъ би сваког лопова, бунибативу и угурсуза предъ судъ водили, онда 100 судія неби било довольно, да разправе њихове угурсулуке; него є тамо сваки свой собствени судія; лопову, кога у дѣлу увате, одвале неколико палиња шамара, и стварь се на томе и сврши. Судови имаю и са самимъ трговцима доста и сувише посла. Ако є на пр. данасъ хиляду куповина заключено, онда сутрадань има найманѣ петь стотина парница. Судови би се силними послови претрпали, кадъ би они сваку ситницу разправљали; но они на то и немисле. Они опредѣлюю тужительима неизвѣстань рокъ, кадъ ће опетъ доћи; на овай начинъ може и една и друга страна мислити, да има право, и будући се већомъ части за ситне маленности парниче, то є сваки са тимъ рѣшеньемъ задоволянъ, и стварь на томе и остане, нити они опетъ иду у судъ.

Мрнце.

Светковина нове године у Бирми (задньо-индиской држави). — У Бирми є врло смешна и чудновата светковина нове године, коя настае са младимъ мѣсецомъ Априла мѣсеца. Предъ сваком кућомъ направе се филарете одъ бамбусове трске, 6—8 стопа високе, кое су врло лепо искићене младимъ палмовимъ гранчицама и саксиама са найлепшимъ цвећемъ, тако, да сви сокаци изгледаю као ходници дивни башта. Ово су текъ спремана за будаластву церемонію, коју Бирманци овомъ приликомъ извршую. Кодъ њи свршчь наступи онда обшти рать съ водомъ. Свакомъ є слободно да своіъ сусѣда или макогъ мимопролазећегъ водомъ посипа, и обично посипаю мужи женске, а женскиње мужарце. Но главна су лица у той будалаштини дѣца. Тога дана нема ни єдногъ уроћеника у сувимъ зльинама, но они су на то спремни и облаче тада найгоре зльине.

Мелине.

Желишъ ли да кодъ люди увекъ у єдномъ уваженю стоишъ, то имъ се дай познати, али опетъ да те никада непремере. Твое уваженѣ клоне, чимъ имъ ти пограничну точку способности твои видити дашъ.

Кадъ човекъ умре, то се у чауру завие гусеница, кое є за простъ скотски ужитакъ створена била и ограниченомъ препитания нагону служила. Благородние створенѣ произиће, кое одъ небесне росе жини и божественомъ нагону любави служи. О но би за простомъ чауромъ тужио, кадъ му сјаяъ лептиръ пролеће? Ко би се хтео меуне лишити, кадъ плодъ познае, коя изъ њ произиће.

Зашто да животъ изъ самоће и дружевногъ саобраштая уткань небуде, као живописъ изъ светлости и сенки? — Дувајући ветрови чине плодоносима биљ, аля у тихомъ само воздуху напредуе набубрена клица, и цветъ къ расцветаваню своме оће миръ.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

По гласу „Званична Новина“ поставлѣнъ е Атанасие Пантелиħъ практикантъ попечител. финансие; за пр. Телеграфисту штацке београдске; Василие Поповиħъ и Іосифъ Здравковиħъ за привр. телаграфисте, и то први при штаціи Ягодинской а други Крагуевачкой и Коста Преидиħъ м. писаръ Суда Алексиначкогъ за привр. телеграфисту штацие Алексиначке, а привр. телеграфиста исте штацие Ђорђе Деспотовиħъ премештенъ е по потреби службе у Ягодину.

Београдъ 27. Ян. Ноħасъ после поноħи запалило се оно мало здание до Совѣта гди су рударско одѣление и воени штабъ смештени. Штета е могла велика бити, но брзомъ помоħу сва су званична акта спасена. Измеħу остали што су ревностно гасили, показали су се войници изъ касарне, одъ кои капларъ Миланъ тако се неустрашимо по гореħимъ гредама пенло и гасно, да е пао са висине у ватру, но среħно се опетъ премда ранѣнъ спасао. Нѣгова Свѣтлость изъ уважения за показану неустрашимость призвао га е данасъ къ себи и произвео га е у чинъ официра, и іоштъ томе и официрске альине поклоніо му. Како г. Попечитель Внутрень и Дѣла, тако и млоги други сановници били су. Ватра е око 5 сати угашена, куħа е по средини изгорела. Ватра се изнутра появила, и узрокъ е непознатъ.

— 28. Ян. Први ючашньи балъ испао е болѣ него и едне године до сада што су први балови испали. Друштво е било достабройно, и веселѣ траяло е до 3 сата.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Наенбургско питанѣ іоштъ ħе дуго дипломціи давати посла. Прайска остае при томе да се Хохенцолерска (прайскогъ краля) застава вие са наенбургскогъ градиħа, и да се краль прайски непрестано зове и княземъ Наенбурга. Швайцерска противи се постоянно овомъ зактеваню. Француска е са швайцерске стране. Конференцие о томъ питаню држа ħе се у Паризу.

— По извѣстию изъ Беча князъ црногорски Данило доħи ħе у Бечъ ови дана.

Огласи.

(1—3) За измиренѣ кредитора Савве Богдановиħа овдашнѣгъ, имаю се непокретна добра истогъ явномъ и уредномъ лицитациомъ продавати. За продаю ову намѣнѣна су слѣдуюħа добра Саввина имено: една башта одъ 10. плуга землѣ до сами куħа вароши Шабца коя е са воħемъ (шльивама) засаħена и сада у найболѣ време раħа као и нешто винограда, кои е такоħе на родъ настао, са едномъ ливадомъ покрай истогъ воħа и винограда, у коіой врло лепа трава раħа, и уцѣнѣно е све то скупа у 100. # цес. и еданъ дуħанъ на бенской ħупріи постоеħи, кои е такоħе оценѣнъ у 200 # цесарски. Дане за продаю горизложени добара опредѣлило е Началничество ово 4. 5. 6. мес. Марта т. год. и ономе ħе се найпре башта, ако подпуна сума за кредиторе изаħе, а ако не, а оно и дуħанъ треħегъ дана лицитацие после подне у 4. сата уступити кои найвише обеħао и готовимъ новцемъ платно буде.

№ 5288. 17. Януара 1857. у Шабцу.

(3—3) Подписани има у ливади своіой у Годомину близу Смедерева 130 кола врло лепа сена на продаю, съ врло умереномъ ценомъ.

Ко би хтео стоку онде ранити; а ħу му драговольно уступити.

У Смедереву 17. Ян. 1857.

Іованча Райковиħъ
трговацъ изъ Смедерева.

(2—3) Подписани дае свою куħу кадъ „два бела голуба“ постоеħу, коя има две собе, сарачану, подрумъ и врло лепу башту одъ 1 Марта о. г. подъ кирию и то за годину дана. Ко жели узети, нека изволи погодбе ради приявити се.

У Београду 22. Януара 1857. год.

Іованъ Куюнциħъ
терзия.

(3—3) Подписани узимамъ честь обявити почитаемой публици, да я у моме собственомъ дуħану налазеħемъ се спрамъ Лицея, имамъ на продаю сваке сорте мушки готови хальина врло евтином. ценомъ и то: Пелисиера фини, одъ 18 до 24 фор. ср.; капута зимски одъ Велура Шифа са атлазомъ и другомъ свиломъ поставлѣни одъ 14 до 26 фор. ср.; фракона до 20 фор. ср.; капута летньи до 15 фор. ср.; ипунцета 14 фор. 30 кр. ср.; панталона штиковани 9 фор. 40 кр. ср.; панталона клотъ одъ црногъ тоскина до 7 фор. ср.; пруслука одъ 2 фор. 30 кр. ср. до 4 фор. ср.

Исто тако и за ГГ. Свештенике имамъ готови хальина.

Димитріе Добринковиħъ.

(2—3) Дрва мишлинъ и колубарска има кодъ подписани съ врло угодномъ ценомъ на продаю.

Димитрие Пилавлѣвиħъ
и Илия Бошиħъ.

(3—3) Долеподписана препоручуемъ мою помодарску трговину за госпое и господу, коя се трговина налази у куħи г Магде Кара-Янкове преко пута одъ Толчивскогъ на Варошкапіи. У истой се може добити свакояке сорте и видова балски коафира, вѣнаца и напрсни мидера; исто тако препоручуемъ се долеподписана, да могу фризирати косу за балъ, и то у моме квартиру за 1. фор. ср., а изванъ куħе за 1. фор. и 40. кр. сребра.

Тереза Штолцъ

Стецишта су отворена:

При суду вар. Београда, надъ масома поч. Алексе Докиħа телеграфиста 7. Фебруара.

При истомъ Суду надъ масомъ поч. Димитрия Ђорђевиħа калфе ħонпискогъ 7. и. м.

При Суду Окр. Смедеревскогъ надъ масомъ поч. Танаска Петровиħа рибара 4. Фебруара.

При Суду Окр Крагуевачкогъ надъ масомъ Ивана Милиħа изъ Г. Трешнѣвице 4. Фебруара.

При Суду Окр. Београдскоъ надъ масомъ поч. Коце Вельковиħа изъ Раковице 20. Фебруара.

При Суду Окр. Крагуевачкогъ надъ масомъ презадуженогъ Димитрия Мильковиħа берберина 18. Фебруара

При Суду Окр. Чачанскогъ надъ масомъ поч. Іована Живковиħа изъ Чачка 27. Фебруара.

У Майданпеку дуħанъ подъ № 5 дава ħе се подъ кирию лицитациомъ до 1. 2. и 3 Фебруара.

При Попечителству внутрени дѣла за граħенѣ нове апсане валѣвскогъ Началничества 8. Фебруара.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 31. Януария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртковъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 и за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 14

Мале приче.

(Пробитачанъ занатъ) Енглезъ єданъ дође пре две неделѣ дана посломъ некимъ изъ Довера у Хавръ. Имао е о раменима више кожни кеса, гди се држе новци; а притоме су неколико момака носили за њимъ млого путнички ствари. Отуда сваки помисли да ће то бити какавъ новчанъ човекъ, кои є дошао каквомъ поштеномъ шпекулациомъ. — Онъ отиде у прву гостионицу, и тамо заиште найлепши ручакъ. Мѣшћанинъ єданъ нешто га добро узме на око, али га зато опетъ сасвимъ учтиво поздрави, и потруди се додворити се нѣговогъ поверена. Но и онъ нѣга врло лепо прими, те іоштъ замоли га да съ њимъ и руча, друштва ради. После ручка пакъ запита га неби ли знао когъ банкера, да му промени неколико мѣница. „Башъ добро", одговори други. „Я самъ вели и сама банкеръ, и седимъ ту близу, два—три корака одъ гостионице. Па ако су мѣнице одъ добри фирма па макаръ да износи и 300.000. франака". — На последнѣ речи, т. є. 300.000. франака, удари банкеръ мало яче гласомъ, а притоме чисто кушаюћи погледа Енглеза у очи. — „Ехъ, то, башъ валя", одговори овай. „Башъ волимъ што смо се познали. Изволите дакле да идемо;" — Па отиду обоица. Кадъ дођу кући банкеровой, Енглезъ изнесе мѣнице, а банкеръ се учини да ій добро разгледа, па онда се окрене вратима и заключа ій, метне мѣнице у џепъ, извади пиштоль и управи га на Енглеза. „Господине, вели, Ви сте невалао човекъ. Я васъ знамъ ко сте, ербо самъ добио о Вама писмо єдно, пре него што ћете доћи овамо. Ви сте били казначей кодъ В. и компаниє, у Лондону, а я самъ њиовъ коренсподентъ. Ви сте имъ украли 300.000. франака у мѣницама, у онимъ истимъ, што су садъ у момъ џепу. Зато Вамъ ій више недамъ, и убићу Васъ на место, ако се усудите силомъ отимати ій натрагъ". — Енглезъ пакъ ништа се неуплаши, те іоштъ и непромени се у лицу, него само равнодушно рече „о! о!" Банкеръ на то порадує се свршеной побѣди, и размећући се рече: „Кажите само хвала Богу што су ваши старіи великодушни, а ви би зацело висили! Они су ми писали да ћете Ви овамо доћи, да да дамъ позора на Васъ, кадъ будете меняли мѣнице". — Енглезъ опетъ рече само „о! о!" — Банкеръ настави „кућа гди сте служили и украли мѣнице, оће съ вама великодушно да поступи, па не само прашта вамъ што сте учинили, него се іошъ осврће на жену и децу вашу, па ми є писала да вамъ дамъ у готову новцу шесетъ хиляда франака. Дакле єво вамъ ій, па гледайте те одсадъ поштениє живите!" — Енглезъ прими шесетъ хиляда франака, па неколико пута найучтивиє поклонивши се, бржеболѣ отиде на гвоздени путъ, и одпутує у Паризъ. Банкеръ пакъ пише у Лондонъ кући оной, коіой су нестале мѣнице, па яви како є свршио што му є наложено, и узео одъ Енглеза мѣнице, а дао му шесетъ хиляда франака. Али се чисто обнезнани, кадъ после три дана добиє на то изъ Лондона писмо, у коме му се явля, да кући, коіой є онъ кореспондентъ, нису никадъ никакве мѣнице нестале, нити є Енглезъ онай ннадъ био нѣнъ казначей, па зато нека кореспондентъ самъ на свою штету узме они шесетъ хиляда франака, што є несмотрено дао варалици. Те тако нашъ банкеръ такъ садъ види да му є Енглезъ нешто подметнуо ногу, те покрао управо нѣга, а не кућу ону у Лондону; и да му є онай исти изъ Лондона и писао и явио.

— На прибрежию енглески провинция Чезира, Коривелса и од'части Велса има іоштъ и садъ прибрежни морски разбойника, кои поступаю са разлупанимъ и пострадавшимъ лађама онако варварски и безаконо, као найдивльи африкански народи. Њиове су нрави и обичаи као у найгори разбойника. Они се противе грађанскимъ властима, иду ноћу у четама на грабежъ, крию се по рупама и иза пешчани брежуляка на прибрежию на прибрежию, грабе, шта кои може добавити съ пострадавше лађе, и носе после у своя ятачка смѣстишта у внутрашньость землѣ. Ови се разбойници радую западньой бури съ кишомъ и вѣтромъ; єръ они то сматраю као предтечу богате айдучке жетве, и како се гласъ разнесе, да є каква лађа међу оштре стѣне касѣла и разлупана, онда цѣло племе они разбойника поита прибрежию и тако нестрпельиво очекує тренутакъ, кадъ ће вѣтаръ њиовъ плѣнъ на суво избацити. Као вуци и ястребови навале они онда на мртве и изумируће, кое последнѣ они често сасвимъ дотуку, и къ небу вапиюћа иступлена догађаю се томъ приликомъ. Да би прстенѣ смакли, одрезую они прсте страдалника, шта више, они често одгризу уши да би минђуше скинули, ако ій другчіимъ начиномъ смакнути немогу. Кадъ кои између њи види надъ водомъ

пливати какавъ денякъ или судъ и буре, онда се онъ найвећой опасности излаже, да га само рукомъ дирне; и онда ясно викне: „Ово е мое!“ и по тамошнѣмъ обичаю онъ е тиме задобио савршено право собствености. При таквомъ кораблѣкрушению скупи се често 300—400. овакви разбойника, па и самъ изненаданъ и брзи долазакъ ови люди, кадъ е каква лађа пострадала, задае човеку некакву зебню и стра'. Ово су грабльиви вуци и зли дуси морски страдалника.

— Млогима одъ наши читателя можда су іоштъ непознате слѣдуюће поединости о трговини скупоцѣни кашмирски шалова. Ови дивно израђени производи азиятске радиности, ушию се у меке коже, и носе се тако преко грдни и дивльи пустара на пазаръ. За продаю едногъ таковогъ шала потребно е найманѣ три дана. Уговоръ се у найвећой тайности заключуе, и при уговараню држе се и купацъ и продавацъ тврдо за руку. Овай, кои први шалъ купи, претвара се, као да га онъ у ништа нецѣни, напротивъ продавацъ изявлюе са сузнимъ очима свою нужду, коя га управо нагонила, разставити се одъ нѣговогъ шала, и то тако упорно и у толикой мѣри, да га често мораю и батинама натерати, да изда продати шалъ. Кадъ е уговоръ већъ свршенъ и стварь предана, онда купацъ и продавацъ пию кафу, клекну и изговоре слѣдуюћу молитву: „О велики боже! ти кои си заштититель трговаца и ткача шалова, учини да европске жене непрестано буду суетне, лакомислене и помодарке, као што су одъ искона одъ тебе створене, да би наши шалови на западу се продавали по велику цѣну!“ — Садъ већъ има преко 70 година, одкадъ ови безазлени люди у простоти своіой ову по ньновомъ начину топлу молитву Богу шилю, и досадъ имъ е Богъ ову молитву свакадъ благонаклоно примао и саслушао.

Камила и нѣна наравь. — Камиле у карванима, кое еспапъ носе, иду свакадъ по 40—50 у реду, една за другомъ, а предъ овимъ одѣленѣмъ яше по еданъ вођа на магарцу, кои првой камили путъ показуе, за ову прву камилу везана е друга танкомъ узицомъ, а тако и све остале по реду, и врло е занимльиво и чудновато, сматрати савршени овай поредакъ и послушность ове преполезне стоке. Кадъ наступе велике врућине, и южно сунце сву бильну природу умртви, и землю и каменѣ пламенитимъ зрацима усия, онда путую карвани ноћу, и праве одморъ у десетъ сати уютру. Негованѣ и надгледанѣ камила оставлѣно е онда дѣци. Смакне ли дѣте првой у реду камили узицу съ главе, онда ова радостно рикне и вѣшто на землю клекне, и дѣца, кои су іой едва до трбува допирала, одреше съ нѣ велике деньковe еспапа, кои съ обе стране висе. Друго дѣте дође съ еднимъ судомъ воде, кое камила поздрави іоштъ радосиномъ рикомъ, и дѣте іой опере губицу ладномъ водомъ и убрише сунђеромъ. Кадъ е ово пранѣ, кое е камилама врло приятно, свршено, онда иду оне весело у лугъ и шумаракъ, да прекоданъ, докъ е яко сунце, пасу; и то чине све до едне по реду; ни едну немора човекъ гурати или на ню викати, као на нашу теглећу стоку, и оне клекну наоколо у кругу, у комъ еспапъ прекоданъ у размѣреномъ растоянию лежи. После три сата даде се знакъ, свака камила дође одма клекне између своя два денька, кои се еданъ за другимъ свежу, и тако се за неколико минута цео карванъ крене. Камиле имаю особиту и чудновату наклоность къ дѣци, одъ кои по трое четворо претураю се и скачу по вѣнимъ леђима, и камиле често завуку главу свою у шаторе, гди дѣца спаваю, а грдно имъ тѣло наполѣ лежи, и тамо се играю съ дѣцомъ.

(Присуствие духа едногъ лекара.) — Бивши управитель луднице у енглеской вароши Гласгову, докторъ Реймбовъ, еданъ веома даровити и за свою струку страстно заузети мужъ, ние се ограничавао единствено на просте посѣте своимъ съумашедшимъ болестницима, него е и найвећу часть свога времена пробавляо у научномъ сматраню ови бѣдни створеня и у разговору съ ньима, и тиме, што е онъ слабости свию ньи сазнао, прибавио е онъ међу ньима толику важность, да су му сви безъ разлике повѣренѣ свое поклонили, и у свему га слушали. Но слобода и неустрашимость, съ коіомъ се онъ са овимъ суманутимъ и бѣсомучнимъ людима мешао, мал' га ние едномъ приликомъ живота стала. — Неколико сирѣчь болестника жалили се нѣму, како имъ се врло рђава и невкусна чорба изъ куйне заведения издае. Да би се о истини ньновогъ казиваня увѣрио отиде онъ съ ньима у куйну, и башъ кадъ е хтео кусвути кашикомъ чорбу, коя е у грдномъ котлу надъ ватромъ ключала, приступи еданъ одъ бѣсомучни, коега е плаовити изразъ лица изявльивао бѣснило, къ нѣму, и рекне му: Г. Докторе, ви сте угоени; я самъ увѣренъ, да би одъ васъ била врло валяна наша чорба, кадъ би васъ метнули у овай казанъ. Троица четворица одъ нѣговогъ дружтва одобре съ усклицанѣмъ ово изредно предложенѣ стадоше се церекати и као дивяци рикати, подигну несрећногъ дактора у висину, и хтедоше га бацити у ключану чорбу; но овога на нѣгову срећу умудри Богъ, те у самртномъ страу викне заповедателнимъ гласомъ, као што имъ е и иначе обично говорио: „Стан'те, будале, заръ сте наумили покварити нашу чорбу?“ — Будале га одма спусте на землю, но обколе га са свию страна, и стадоше га мѣрити дивльимъ и плаовитимъ погледима. „Заръ ви невидите,“ продужи лѣкаръ ладнокрвно, „да ће при свемъ томъ што ће вамъ мое тѣло чорбу поправити, мое панталоне и чизме исту іоштъ горе покварити? зато причекайте мало, докъ се свучемъ, па ћу после одма доћи.“ — Будале нађоше, да лѣкаръ има подпуно право, и пусте га, да отиде и да се свуче; но после неколико тренутака врати се докторъ Реймбовъ съ едномъ четомъ чукара у куйну, и учини край целомъ овомъ чудноватомъ опиту о поправки чорбе.

(Друштвена кола покойногъ цари рускогъ Николе.) Довольно е већъ познато и доказано, да е царъ Никола поредъ осталога и све оно, шта къ повольностима и угодностима живота принадлежи, на найвеличественіи и найскупоцѣніи начинъ здружити старао се. Одъ найманьи ствари, кое су за потребу нуждне, до сами они за царско лице намѣнѣни кола, одъ найнезнатніи ловачки колеба, до сами дворова у Петрограду, Варшави и Москви, све то доказуе право царско великолѣпие, вкусъ и богатство. Да се пакъ и наши читательи и о томе болѣ увере, ми ћемо за сада само речена кола узети овде у прегледъ.

Може се сасвимъ за навѣстно узети, да осимъ друштвена кола краљице енглеске, никакови и нигди више у Европи нема, коя би се съ овима у красоти, драгоцености и богатству сравнити могла. Редки ови кола Варшава е место производства, кои тамошнимъ заведеною коларскомъ на велику честь служе. Све што промишљености, радиности, са угодностїу и цѣли сходно измислити и саединити може, то е при майсторскомъ правлѣню ови кола употребљаво и на такавъ начинъ сложено, да целоне само царски, а опетъ никаквъ претеранъ нагледъ дае. Сва су кола одъ самогъ ливеногъ гвожђа, преграде пакъ одъ дрвета, и леже на шесть точкова. Да се сила разтезаза и врло неприятно дрманѣ кола на начинъ, што боли бити може, унази, употребљена су место повивени, коя обично на осовинама стое, равна пера, (федери), и ова су опетъ съ дуплонъ телѣномъ кожомъ плавучена, чимъ се притискиваню равномерно разделюе и нѣкнѣ знаменито променьива. Сполаштность кола износи 12 стопа висине, 18 стопа дужине и 5 стопа ширине; унутрашность пакъ 6 стопа висине и 4 и по стопе ширине.

Сполаштность кола. Саставне частя, кое су одъ гвожђа, снабдѣвене су са найвкусшимъ украшенїама и бронзираше су, а основъ е — темель — одъ дрвета са плавнимъ лакомъ навученъ. Около крова одъ кола наоди се мали ходникъ са оградомъ по начину арапскому, — као што ови съ лишћемъ на стубовима куће и зграде свое украшаваю, — наметнутъ и такође бронзиранъ, а више обои врата, кроз кои се у кола улази, и кои се у ширини кола наоде, начињена е пруна са мачетъ и скиптромъ, као знакъ царскогъ достоинства. Сама пакъ врата, до кои воде четири врло лепо украшена, изпрегрђиваша, гвоздена басамака, тако су направлѣна, кадъ се една отворе, да се у исто време на противной страни наодећа сама собомъ отворе. Къ найважнїимъ сполашнѣмъ пословима принадлеже такође и кандила — лампе — са обадве стране кола. Кандила су ова тако направлѣна, да и путь и унутрашность кола осветляваю, и имаю свой собствени механизамъ, да се свѣтлость по вольи умножити може.

Унутрашность кола састои се изъ три одѣлења, коя су црвеномъ заиѣсама одъ дамаске едно одъ другога разставлѣна. У сваком одѣленю наоди се на ножицама одъ ливеногъ гвожђа бела мермерна плоча као асталъ, а остале наодеће се собие стварн такође су одъ сперлетае дамаске и тако начињене, да асталъ окружаваю, а при томъ да се додиромъ едномъ у кревет претворити могу. Прозори, кои су и дугачки и широки, одъ дебелогъ су кристалногъ стакла, и да би се путникъ са стране суица одъ жестоки сунчани зрака сачувати могао, стављене су заиѣсе одъ тешке са златомъ везене свиле и снабдѣвене су тешкимъ одъ злата китама и ресама. У обоимъ средньимъ задовима другїи одѣленя наоде се висока отледала у златнимъ облогама. Горьи зидови одъ кола украшени су са скупоцѣнимъ изображенїма, коя представлюю найкрасше изгледе гвоздени и подземни путова. Таваница е одъ белогъ лака са украшенїама и златнимъ окрайцима снабдѣвена. Обадвои врата такође су изнутра одъ белогъ лака са златнимъ окрайцима.

Ълание.

Височество и сайность легну съ нама заедно у гробъ. Само спомень на благородна дѣла прати насъ и съ оне стране гроба. Само бистарь обаиръ на прошлость осветлява полѣ будућности.

Устезанѣ е покривало притворства, кръ добра душа има постояну силу жељо кь саобштаваню.

Болѣ заключи пријательство съ младићемъ него са старцемъ; онай люби люде, а овай мраи на њи, кръ се више съ њима дружити неможе.

Човекъ потребуе радость али и жалость.

Немора се човекъ трудити да страсти накорени него да ій руководи и надъ њима влада, и тако да ій полезнїма учини.

Неки люди осную свезу пријательства, когъ е прво условие ово: Ако нешъ да ти пријатель останемъ, нетражи никаквогъ пријательства одъ мене.

Кои се хвали да млого пријателя има, у томе познаенъ човека, кои се дае лако варати.

И старости е природа собствене радости привсала, а не, као што рѣавъ стихотворацъ последнѣ дѣйство у драми злочесто изради.

Духъ се неда лако убѣдити о чему, кадъ е срдце тронуто.

Неброена су благодѣяния пријательства као разсуте подкрѣпателне росне капљ по пространомъ предѣлу. Све су оне балсамъ за увенуту природу, и свака поединa благодѣтельна напаа цветакъ, на комъ почива: тако на су исто и сладка подкрепленя пријательства.

Я самъ познавао неке женске, кое су изгледале да су чуство само, кадъ су романъ едавъ читале; кое су сасвимъ саучаствоваше у повѣствиця херой; кое су се тако ако за положенѣмъ нѣговимъ заневе, да су у несвесть пале: — и те нѣжне душе невидоше никаквогъ страопочитания спрамъ родителя свои, никаке нѣжности спрамъ деце свое, никаквогъ човечества спрамъ подчинѣни свои.

Шта е човекъ безъ любави? Онъ е странацъ найсветїимъ чуствованїма природе свое! Коме обшта благонаклоность спроћу браће свое срдце непродире ко, глувъ спроћу жалби њиови и нечуствителанъ спроћу неволя њиови, само свой беданъ маленъ добитакъ рачуна; како би се когао тай съ великимъ дѣломъ хвалити, кога вредность и послѣдице вековечито траю.

Ко увекъ ради, шта обе, редко ради шта треба да ради. Оно е велики мужъ, кои волю свою надвлати може, и кои нигда неће, шта може, ако то нее сходно здравомъ разуму и честности.

Ласкатель и тако названа болесть ракъ у томе су едно на друго налик, што, почемъ се она нећъ здануть печега докопао, неможенъ ій отерати, докъ се найманѣ меса ішть на томе наоди.

Воспитание младежи предметъ е, кои е найвећегъ внимания владителя достоинъ.

Нису ли люди све злоупотребили? — растенія, да изъ њи отровъ цеде; гвожђе, да едни друге на зло на-

воде; художества, да средства, какоће єданъ другогъ упропастити, умложе. Како ужасно морепловство незлоупотребише? море є поствло право позориште, а и воздухъ би по свой прилици таково исто било, само да су они до пута дошли, да науку воздушногъ равновћеия усавршенствую.

Срце є то, што насъ добродћетелнима чини; разумъ є више рћавимъ пословима лепши видъ дао, него да ій є дотерао, да буду добри.

Природа, да све на земльи у дћлателность постави, задовольвла се съ тимъ, што є у срце човечие две желћ умлла, кое су изворъ свике његове среће и свию његови патиня: наклоность къ удовольствима, кои одржанћ рода нашегъ за цћль има, и наклоность къ врлинству, кои славолюбие и неправичность, чезнћ и прилћжание произволи.

Само у срдцу обитава цео човекъ; єдинствено ту може онъ срећу свою и миръ свой наћи.

Владћтельи имаю иліоди начина, да народе свое срећними учиње; али само єданъ єдина начинъ имаю, да себи самима праву срећу прибаве, то да любовь своіи подайника заслуже.

Храбрость, кои незна ни за какву границу, престае права храбрость биги, и вишта друго ние, него слепа продрзльивость.

Єдинствено желећ ние любань; любань чувствено разумногъ човека дете є природе и ума, и саединителна точка обои. Права любань укорењава се у нравствености, као дрво у земльи, али и она, као и оно, найболю свою рану сиса изъ топлогъ, чистогъ небесногъ воздуха, и радостно къ истоме свое границе у цветиће узноси. У любави смо саединителну точку небесногъ и земальскога у човеку нашли.

Само крозъ любань и крозъ познаванћ любави постае човекъ човекомъ. Она дае души већи полетъ. Изъ сами прости душа нами она божествие искре; одъ ніене свете вере свако користолюбиво дћло пропадне. Она диже човеческу природу у висине, где тріумфи убоги живота, туга земамальска, вишта іой немогу; она узвишава душу сврхъ непріятни последа судбине, дае слободу духу, бодрость и животъ къ благородной дћателности.

Све што є пріятно лепо є али све лепо ние пріятно.

Последніи и найболи плодъ, кои доцние у топлой души узре: мудрость спрамъ немилостивога, стрпельивость спрамъ нестрпельивога, топлота спрамъ самолюбца, и човеколюбие наспрамъ човеконрћа.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Париза телеграфиряю да є Француска одма се на саединенћ Влашке и Молдавие рћшила, и нада се да ће се и Турска на то склонити. Француско правительство непрестано ће се заузимати да своимъ уплывомъ у Турской Христіянима стане побољша.

— И Неапла одъ 16. Ја. пишу: Пре неколико дана, нападне єдинъ свештеникъ у Матери свогд Архіепископа съ ножемъ у олтару, и на место би га пробо да єданъ калуђеръ ніе собомъ заклоно; и место свогъ архипастира уда̀ръ убіліа приво и одма умро. Пошто є убилацъ тога убио, јурили на ново на Архіепископа, кои крозъ єдна мала врата и ніезъ єдне сасвимъ стрмене басамаке ваше бегати, ту га стигне и увати убилацъ, но на срећу у исти ма сплете се Архіепископъ и скобри се ніезъ басамаке и повуче са собомъ и убилца, гъл га одма увасе и затворе. Нама кадъ є чуо прло се ожалостио. Архіепископъ зове се Росини.

— Енгленке и Француске лађе отиніле су да пренесу войске изъ Грчке. До конца Фебруара би ће сва Грчка очишћена одъ стране войске.

Огласи.

(1—3) За измирење кредиторă Савве Богдановића овдашњегъ, имаю се непокретна добра истогъ ианомъ и уредномъ лицитациомъ продавати. За продаю ову намѣњена су сльдующа добра Савина имено: єдна башта одъ 10. плуга земль до сами куће нароши Шабца кое є са воћемъ (шљивама) засађена и сада у найболе преме рађа као и нешто винограда, кои є такође на родъ настао, са єдномъ ливадомъ покрай истогъ воћа и винограда, у коіой врло лепа трава рађа, и уцѣлено є све то скупа у 100. ⌗ цес. и єданъ дућанъ на бенской пијаци постоећи, кои є такође оцењенъ у 200 ⌗ цесарски. Дане за продаю горенизложени добара опредѣлило є Началничество ово 4. 5. 6. нес. Марта т. год. и ономе ће се найпре башта, ако подпуна сума за кредиторе изађе, а ако не, а оно и дућанъ трећегъ дана лицитације после подне у 4. сата уступити кои найвише обећао и готовимъ новцемъ платао буде.

№ 5288. 17. Јануара 1857. у Шапцу.

У куће почишћегъ Алексе Маринковића на Сави има на продаю старе добре шљивовице како на млого тако и на єданъ аковъ, коме би потребно било века се погодбе ради преваи кодъ Димитрија Давића на Сави (1—3)

(1—3) Подписани препоручује се и обилаюю почитаемомъ публику да притиважаю доста добру суму свакаране као: пшеницу, єчма, овса кукуруза, пасуља, брашна. — Коимъ интерес са доста евтиномъ ценомъ послужити могу, а такође и

ЗА МЕАНЦИЋ

налази се добре Шљивовице на више акова одъ 8. 9. 16. 18. и 20. гради жестине коіомъ ће моћи тако исто евтиномъ ценомъ, муштерије послужити

Београдъ 28. Јануара 1857.

Карапешићъ и Маргетићъ
ортаци на Сави.

(1—3) Кодъ Томе Поповића бирташа „Кодъ Дамфшифа“ идући на Саву, има врло лепа Карловачка вина по 2. гроша ока на продаю. Ко жели на акове и на више узети може много евтиније добити.

Ко би се желио іошт пренумерирати, моћи ће све броеве Шумадинке одъ нове године добити. Због праздника у суботу неће овай листъ изићи

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 5. Фебруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртковъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ арсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 15

Мале приче.

Купацъ дѣце. — Єданъ богати Енглезъ, кои се пре неколико година задржавао у єдномъ купатилу у пиренейскимъ планинама, и кои є свакомъ познатъ био збогъ особите нѣгове нарави и оригиналности, учинио є пре краткогъ времена своє у цѣломъ нѣговомъ животу найчудноватиє дѣло. Єднога дана, кадъ башъ бияше недельни вашаръ, опази онъ єдну по изгледу врло сироту, но младу и врло лепу жену, коя є воће продавала, будући є прерано удовицомъ постала и надала се, да тимъ тешкимъ начиномъ живота себе и своє неяко детенце сиротно издржава. Дѣте се башъ край матере своє играло, кадъ є Енглезъ поредъ ньи пролазно. Енглезъ на єданпутъ стане, мѣрио є позадуго майку и дѣте зачуђенимъ очима; затимъ приступи удовици, и рекне іой: „Ви ми се допадате, а и ваше дѣте такође; и я ћу вамъ казати, зашто. Я самъ имао лепу госпою, коя є здраво на васъ наличила, и кою самъ волео, него мой животъ и цѣо свѣтъ. Она умре на жалость по краткомъ времену, и остави ми єдногъ сина, кои є био иста мати, анђео одъ дѣтета; но и ово на скоро умре. Да би тугу мою загладио и заборавно, путуємъ я свудъ по свѣту, и кадъ случайно гдегодъ видимъ какво мужко дѣте, коє би наликъ било на мога сина Вилияма, я даємъ за нѣга колико годъ родительи заишту, и одкупимъ га одъ ньи подъ условиємъ, да ћу се я за дѣте и будућность нѣгову старати. Я већъ имамъ четворо у Лондону, коє я съ найвећомъ пажньомъ и брижльивости одгаямъ и воспитавамъ. Онога пакъ између ньи, коє ће у петнаєстой своіой години бити найпаметниє, и коє буде найвише приличило лику кои я у мислима представлямъ, да би мой незаборавлѣни Вилиямъ у тимъ годинама одъ прилике имао, я ћу усвоити, и тай ће бити наслѣдникъ могъ имена и мога великогъ имана. Остале пакъ осигура ћу тако, да могу безбрижно и угодно живити. Но ви єдно одъ те деце ниє толико наликъ на мога Вилияма као вашъ синчићъ. Оћете л' ми га продати, я ћу вамъ дати колико годъ заиштете. —“ Мати се нашла дубоко увређена тимъ рѣчма, загрли свога сина и одговори кратко, и опоро: „Господине, я продаємъ трешнѣ а не дѣцу“. — „Стварь ниє тако хитна“, одговори Енглезъ найвећомъ ладнокрвности: „я вамъ даємъ три дана рока на промишленѣ“. — Ядна мати дуго се борила съ мислима о томъ чудноватомъ предложеню; цѣла варошь говорила є о томъ смешномъ догађаю, и Енглезъ би у вароши могао наћи лакоћомъ и десеторо дѣце по єфтину цѣну; но лепа ябучарка дође после три дана къ Енглезу, и рекне му рѣшително: „Я би то држала за велики грѣхъ, кои ми Богъ никадъ не би опростио, кадъ би я моє дѣте подло за новце продала“. — Енглезъ пакъ ниє дао себе лако одбити; онъ є кумио и молио, и приклиняо удовицу Богомъ и животомъ, — узалудъ. Найпосле рекне іой: „Я ћу се обкладити, да ћу я ипакъ ваше дѣте добити; єръ я га морамъ имати. Я самъ се о вама извѣстио: ви сте наликъ на мою покойну Єнну, — оћете ли поћи за мене, па да вашъ синъ заступи мога сина? Я самъ слободанъ и богатъ, и полажемъ то єдино условиє, да се одсадъ зовете Єнна, а вашъ синъ Вилиямъ“. — Удовица є ово предложенѣ млого зрелиє промозгала, и ниє требала три дана, да се одсудно рѣши. Она пристане, и садъ є сирота ябучарка лепа и преузношена графица Н.

(Мала шала) Шальивчина єданъ у Берлину баци на єдно место у сокаку завиютакъ єданъ съ печатомъ утврђенъ и съ овимъ яснимъ надписомъ. „100. талира“. Текъ што младићъ єданъ намисли да завиютакъ са землѣ дигне, дотрчи кочияшъ єданъ увераваюћи, да є онъ завиютакъ тай пре видио, а затимъ стиже и надничаръ єданъ наводећи опетъ право своє на тай завиютакъ. Наравно садъ се између ньи породи велика распра и тако се вика заметне, да се сиясетъ света око ньи скупило било. Садъ се опетъ одъ ови, као што наравно у таквимъ догађаима и то бива, ядни заузму за єдногъ, други за другогъ а трећи за трећегъ, и умало да неби до велике озбильности дошло, да ниє одъ присутствуюћи єданъ на ту паметну мисао дошао, да се завиютакъ пре, него што би се за озбильна средства латили, отвори и види какво є управо садржаниє нѣгово. Предлогъ се овай одъ свию препираюћи се страна одобри и завиютакъ се торжествено отвори, кои є на упрепашћенѣ и озбильни смей свию присутствуюћи єдногъ добро увиеногъ слепогъ миша у себи садржавао. Наравно є да є инатъ за овимъ одма край свой имао.

(Ловъ на дивлѣ патке) Очевидацъ єданъ приповѣда, да є собственимъ очима гледао, како у Египту на Нилу патке ватаю. Издубе и лепо изнутра очисте бундеву и-

ли велику тикву, изсеку округлу рупу, колико да исту на главу натуђи могу, и пробуше две рупе, да крозъ исте гледати могу. Тако наоружани уђу у воду, загнюре се и допливаю изподъ воде до оногъ места, гди се патке наоде. Ту усредъ патака изиђу на воду. Патке се нимало непоплаше одъ бундеве или одъ тикве, кое по поврхности воде пливаю, и ловацъ зна вешто стоећки тако пливати, да му се ни една часть тѣла изъ воде невиди осимъ главе, на кою е, као што рекосмо, бундева или тиква натучена. За поясъ свой привеже онъ велики џакъ. Тако изподъ воде счепа едну по едну патку за ноге, увуче е унутра у воду и стрпа у свой џакъ, то есть, само ону коя е дебела, угоена, а мршаву одма пусти. Кадъ џакъ свой напуни, загнюри се опетъ и изплива на обалу, гди ловъ свой разпрода.

(Велика удобность за странце у Петрограду) Странцу едномъ, кои е по Петрограду одао, яко су пали у очи намоловани шилтови, кои на зидовима одъ кућа и то одъ землѣ па до крова куће за означай дућана служе, и на коима се слабо гди наоде надписи са словима, кои би означавали име трговца. Све и сва, што би годъ човекъ купити пожелио, на тимъ шилтовима измаловано стои. Ко би желио кафе, шећера или шта друго купити, немора онъ руски езикъ знати, нити икога за то питати, него само треба да на шилтове гледа, па ће му на скоро пасти у очи кафа, шећеръ, чай и т. д., а на некима ће опетъ видити различите увеселяваюће фигуре, кое производство или приуготовлявань тій еспапа представляю, на примѣръ: видиће црица, гди шећерну трску сече; кинеза, гди лишће одъ чая савия и т. д. Оће ли ко обућу да купи, видиће на шилту или обућара са шиломъ у руци, или купца гди ципеле проба, измолована. Зажели ли ко кафе или чая пити, то шилтови са представленѣмъ кафеногъ посуђа означаваю кафану, гди се такова пиђа у найболѣмъ качеству добити могу. Служительи точећи у стакла вино, разуме се, све намоловано, означаваю крчме. Кола, одъ найпростіи тарница до сами онакови интова, кои би за самогъ цара пристойни били, све е то овде изложено. Више негъ еданпутъ морао самъ я — вели странацъ тай у свомъ описанию —, кадъ поредъ себе никаквогъ пратиоца имао нисамъ, трговца иза тезге нѣгове изазвати наполѣ и показати му између млогобройни ствари, кои су на шилту ньновомъ изложене, рукомъ ону стварь, кою самъ я потребовао. И сме се слободно на честь тамошньи молера шилтова казати, да изображения ньнова ни едногъ странца, кои незна руски езикъ, нигда преварила нису.

(Вкусови у елу различити су.) У Саксоніи е кокошка съ чорбомъ исто тако найприятние ело, као што е у Хамбургу одъ егуля чорба са зеленимъ грашкомъ са меунама; у Баварской гомбоцие (валюшке), у Аустріи пржено пиле, у Енглеской плумпудингъ (тесто); у Италіи макароне (резанци), и као што Шпаньолацъ безъ цигарета и белогъ лука живити неможе, тако Гренландезу найболѣ оскудѣва, кадъ му нестане рибнѣ масти за пиће. Кинезацъ држи съ истимъ правомъ порцию дебели паукова за найвећу сласть, као што Немци сматраю пастрике, аребице, райнскогъ лаха (риба, врста сома) и паштете (колаче) одъ гушчие пигерице. Као годъ што Перзиянацъ едну дозу (узимакъ) найячегъ опіума (афіуна) съ найвећомъ приятносћу употреблява, тако Киргизъ и Калмикъ младе пацове и лояне свеће за празднично свое ело штеде. — Исто тако радо као што Французъ вечеру свою са салатомъ одъ морски рака и шампанѣромъ свршава, узима Исландезацъ при своіой вечери као найслађи залогай покварене рибе са сирупомъ. (Рибе се те у бурудма држе, али се никоимъ начиномъ пре трошити несмеду донъ годъ савршена трулежь ненаступи. Сирупъ е талогъ одъ шећера.) Па и сами они за людождере познати жительи Найсееланда, као и она у унутрашньости Суматре живећа племена Батакара и Дегакера разликую се међу собомъ у смотреню ньновогъ найслађегъ залогая. Тако потврђую на примѣръ Найсееландези да е Немацъ млого вкусніи одъ Американца, а Енглезъ да е сочніи одъ Шпаньолца, а Батакери увераваю, да имъ мисионерацъ (посланикъ кои безбожнике обраћа у Христову веру) служи за празднично ело, и холандско правителство неможе онимъ враговима никакову већу повольность учинити, него што овакове посланике у ньнове гудуре шилѣ, гди су досада сви они као жертва Канибалима своима у део пали.

(Разлика између мужа и жене.) Кадъ бацимо погледъ на васцели духовни карактеръ мужкогъ и женскогъ рода, наодимо слѣдуюћу поглавиту разлику: мужъ е дрзновенъ, предузимателанъ и силанъ; жена е предосторожна, мудра и верна. Мужъ е пунъ самовладѣния и поуздания у себе самогъ; жена е страшльива. Мужъ долази до истине после дугогъ времена и млоготрудно; жена съ еднимъ погледомъ. Онъ мисли; она осећа. Онъ заключуе; она дели исто мнѣние и наклоность. Онъ има духъ; она стрпельивость. Онъ брзо падне у очаяние; она непрестано живи у надежди. Нѣгове су жестоке страсти: честолюбие, любовь къ рату и славолюбие; ньой принадлеже благе страсти: любовь къ деци, къ добродѣтели, къ приятельима. Нѣговъ е разумъ; нѣно е срдце. А тако су исто и у вероисповеданимъ чувствама неедnаки. Нѣгова е вероисповесть разума; нѣна вероисповесть закона. Мужъ мора вероисповеданѣ имати; смиреность е жене независна одъ свию система и найлепша е и найблагородния збогъ любови.

— У едной одъ найотмѣніи гостионица у вароши Н, догодио се недавно слѣд юћи преко мѣре смешанъ случай. Еданъ сирѣчь Енглезъ, кои е недавно тамо дошао, купио е у предградию еданъ простъ мртвачки сандукъ, и даде га донети у свою собу. Почемъ се пакъ никако ние разтолковати могло, какву намѣру има овай здравъ као тресакъ Енглезъ са тимъ мртвачкимъ сандукомъ, а особито кадъ се мало затимъ зачуло у соби Енглеза яко лупанѣ и куцанѣ, држао е газда одъ куће за умѣстно, учинити овомъ Енглезу посѣту са еднимъ случайно ту десивши се полицаемъ, и да га пита за причину овогъ нѣговогъ чудноватогъ владания. Кадъ су се они попели горе, нађоше они врата одъ собе изнутра забравлѣна, а Енглезъ е унутри тако силно лупао, куцао и стругао, да онъ задуго ние могао чути куцанѣ на вратма съ поля. Поплашени газда и полицай хтедоше већъ врата обити, да іи ние Енглезъ случайно и самъ отворио, и на ньнова збунѣна и поплашена питаня слѣдуюћи кратки и ладнокрвни одговоръ дао: „я самъ овай мртвачки сандукъ само изъ тогъ узрока купио, што ми

се њгова дугуљаста форма види врло удесна за комотно пакованѣ алвина. — Ладнокрвни Енглезъ бияше се врло обрадовао, што е нашао єданъ видъ сандука, у комъ се њгови фракови и панталоне неће гужвати и ломити, као у обичнимъ праткимъ куферима, и задуго вие могао понята и себи изасните стра в упрепашћенѣ свои посѣтителя, кои су се вадали какномъ ужасномъ догађаю, убиству и томе што подобно.

(Добротворство доноси добарь интересъ) После битке кодъ Дрездне (1813) заостане єданъ аустриски официръ тешко рањенъ у Диполдисваалу и уживаше у той варощи кодъ отмене фамилие єдне найближивиною и уважаваша найдостойнию негу, коюй е онъ имао на томе благодарити, што е у мало месеци совршено здравъ свое повратио. Бадава е молио овай при растанку да са златомъ напунѣну кесицу єдну као мали доказъ благодарности њгове приме; — они одбио сваку наплату за чинѣне изъ љубави услуге, будући е у то време фамилия она къ найимућнима места тога принадлежала. Но четрдесетогодишня зла срећа, коя се надъ фамилиомъ овомъ вила, доведе ій после дотле, да су почеч в домаћинъ официровъ уиро, удовица и кћери њгове принуђенима се видиле, богате сродниче свое за милосрдие молити. У горкой невољи своюй дошавши оне у Дрездну, где су сродници њихови обитавали, пресне и писмо одъ мѣстне власти аустриске єдне окружне варощи на њи, изъ когъ су увидили, да е онай официръ, кога су они благородно подворили насљедницама њговогъ вредногъ домаћина 10.000. форинта сребра у тестаменту своме кой е садъ после смрти њгове отворенъ, завѣштао, и тако е наслѣдие наслѣдницама њговимъ, удовици и кћерама предао.

Мишие.

Мы се играмо са предсказанијама, предчувствованија и сновима, и таие правимо свакидашњи живот ваш важнимъ. Али ако ће садъ живот самъ вежанъ бити, кадъ се све око насъ движе и зуи, онда ће врозъ ова привидња буря само ioшть страшнија бита. Зато века остав суевѣрие, као найшкодљивие, шта се у човека уселити може, омрануто.

Болѣ е праведно сиромашанъ, него неправедно богатъ бити. Оно узбуђуе сажаленѣ, овомъ наскоро слѣдуе каштига.

Умањ човекъ налази скоро све да е смешно, разборитъ скоро ништа.

Са страстима е, као — са свачимъ на свету. Мало шкоди мало; премлого е нездраво; и вода, коя е за пиће добра, невала у обући.

Како е лепа добродѣтель! Увекъ е зелено лишће њно, увекъ траг мирисъ њихъ, увекъ су лековите силе њне. Она украшава праздничну трапезу, ова крунише невесту предъ брачнимъ олтаромъ, съ њомъ я богиня љубави крунусана

Неможе срећа нигда са обадве пуне руке доћи. Или намъ даде волю на ело, а ништа за ело, као што бива кодъ сиромака, кои су здрави; или намъ даде богатъ ручакъ, а одузме намъ волю на ело, као што то бива кодъ богатоша, коя излишность имаю а ужинати немогу.

Кадъ би се човекъ одао свакой неповољности, коя му се случи, то онъ неби ништа друго за то добио, него болести.

Мы смо моралногъ произхођења; найвише морално суштество овай е законъ и ову слободу у нама поставило. Наше е опредѣлење морално, оно е — самозаслужено блаженство. Съ нама е, као моралнимъ створењима, основана камера на вечитость, позивъ точно испуњавати, овай повинуюћи се надчувствени законъ у намъ. мора се са заслуженимъ за то блаженствомъ у другомъ свету, а не на овомъ чувственомъ, изранати.

Сваки човекъ при улазку у овай светъ добия цедулю одъ ове разнобојне лутрие; али њгова срага опредѣлюе улогъ, њгово облагорођенѣ добитъ.

Право постигнута и съ мудрошћу употребљена, сва су опредѣлења неба, добра, и ако насъ она таки съ њиовимъ страшнимъ погледомъ поплаше, ипакъ су већа часть зала преобучени благослови.

Разумъ и добродѣтель єдина су лепота и єдино благополучие свию ствари. Безъ њи уздине створенѣ у свима своимъ царствама.

Свака добродѣтель носи у карактеру, у комъ се она снажно развила, више или манѣ бою природности. Али саме природности добродѣтельи, или правилние речено, добродѣтельи подобна природности свойства, нечине човеку ништа више чести, него животинама, у коима ми нешто подобно примѣчавамо. Тако похваљујемо у лафу дрзновеность, у агнѣту мирноћу, у псету верность.

Истина е основни законъ пријательства.

Човекъ е на смрть рођенъ. Умрети, учити и мудровате одъ њега, сматрано е за єдно исто; еръ у истини ние светъ овай приуготовлявања место, или сно ми най. бѣдние створења.

Љубоморность е ватра у сувомъ трню, разпали се ова брзо, али угасити тешко.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

— По гласу „Званичних новина“ постављенъ е г. Љубомиръ Тодоровићъ за канцелисту гл. контроле — г. Васа Живановићъ телеграфиста смедеревске штације по молби разрѣшенъ е одъ службе.

В. 5. *Февр.* Неможемо се уздржати да кою рећь непроговоримо о веселю кое е пуна три прошла дана трало. Г. Ђорђе Ценићъ, секретарь касацион суда вѣнчао се са кћери г. Миниа Гаранашина. Млогобройни сватови на колима и на коњима ради боль ће веселя ишли су у Гроцку, гдѣ е и вѣнчанѣ било. У прошлу суботу и недељу трало е непрестано веселѣ у Гроцкой и ноћу и дању. Текъ су се ове сватови у Београдъ повратили и у куће младожењ до мрака веселѣ продужили. У Болечу ручало се, гдѣ су одъ стране девојачке найпре сватови дочекани а после испраћени. На Емекуку изашли су такође у сретанѣ многи кондиции. Банда е на коњма ишла. Дочекъ у Гроцкой неможе се описати. У неде-

лю у вече балъ у Гроцкой могао се мерити са баломъ у Београду у свему, само што е у Гроцкой било веће и друштвение веселѣ. Овакви сватови гдѣ се путуе по девойку, гдѣ пушке непрестано пуцаю, гдѣ се хатови утркую, опоминю свакога на оне старинске сватове, кое споминю народне песме.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Париза являю, да се Француски кабинетъ живо заузео за сѣдиненѣ подунавски княжества, и да по предмету томе г. Талѣранъ, агентъ француски у Влашкой, добио е важна наставлѣня. Француски листови труде се доказати, да ће ово сѣдиненѣ бити пробитачно како за сама княжества, тако и за турску а и читаву Европу, даводећи, да ће се томе сѣдиненю само Енглеска и Аустрия противити. Аустриски пакъ и Енглески листови воюю противъ овогъ сѣдиненя изъ свию сила, доказуюћи да ће то сѣдиненѣ бити заметакъ нови и опасни размирица, кое ће Европу посвой прилици у ратъ уплести, и да ће се тиме сасвимъ на руку ићи рускимъ намѣрама на Дунаву.

— Съ персискогъ бойногъ поля дознаемо садъ обширние поединости о паденню персиске тврдинѣ Бендер-Абушира. Персиска войска, коя е изъ града изишла Енглезима на сусрѣтъ, узбиена е по краткомъ но огорченомъ бою, и повуче се у тврдиню. На то почну Енглези тврдиню обсаднимъ топовима, авантоповима и ракетлама бомбардати, и тако се тврдиня преда са цѣломъ войскомъ и силномъ тамо нагомиланомъ ратномъ зароблѣномъ приправомъ и цебаномъ. Войсковођа енглески пошлѣ команданта неприятальскогъ са едно 100. виши и нижи персиски официра и отети застава у Бомбай као знакъ побѣде, а осталу войску разпусти кућама своимъ, почемъ су се заклели, да неће више противъ Енглеза воевати. — Извѣстия са запада являю, да ће се овай ратъ скоримъ временомъ свршити, и да персиски посланикъ у Паризу Ферук-канъ, већъ о томе преговоре води са лордомъ Ковлаемъ; вѣсти са истока напротивъ сасвимъ су ратоборне, и како изъ Цариграда, тако и изъ Петробурга являю, да е Шахъ персиски прогласио овай ратъ за „народни и свети" да у Персіи найвеће огорченѣ влада, и да е ратна партая у Техерану сасвимъ превагу добила.

Велики Князъ руски Михаилъ 26. прошлогъ месеца отишио е изъ Турина у Генфъ, одакле ће у Русию.

— Као што „Морнингъ постъ" одъ 26. Януара явля: Енглеска и Француска позвале су свое трупе изъ Грчке

— Князъ Данило са княгиньомъ 25. Януара дошао е у Которъ, одакле ће као што се говори найпре у Корфъ отићи.

— Изъ Хине долазе намъ извѣстия, да су тамо неке Француске убойне лађе у Колинхини освоиле едну тврдиню, и преморале тамошнѣгъ гувернера, да отвори слободанъ трговачки саобраштай са Европейцима.

— Приликомъ бомбардирани Кантона оштећени су яко и европски трговци, найвише пакъ енглески; найвећу пакъ штету учинио е огорчени простъ народъ у Кантону, кои е све плячкао, палио и разоравао, што е годъ европско било.

Паризъ 1. Фебруара. Велики князъ Константинъ доћи ће око половине овога месеца у Туринъ. — Престолонислѣдника виртембергскогъ (зета удове царице руске) кои е у Ницу отишао, очекую у Паризу.

— Конференцие о Наенбургскомъ питаню почеће се Марта месеца у Паризу.

— Новонаименовани руски посланикъ при прайскомъ двору Баронъ Бруновъ 23. м. дошао е у Берлинъ.

Огласи.

(3—3) За измиренѣ кредитора Савве Богдановића овдашнѣгъ, имаю се непокретна добра истогъ явномъ и уредномъ лицитациомъ продавати. За продаю ову намѣнѣна су слѣдуюћа добра Саввина имено: една башта одъ 10. плуга землѣ до сами кућа вароши Шабца коя е са воћемъ (шльивама) засађена и сада у найболѣ време рађа као и нешто винограда, кои е такође на родъ настао, са едномъ ливадомъ покрай истогъ воћа и винограда, у коіой врло лепа трава рађа, и уцѣнѣно е све то скупа у 100. # цес. и еданъ дућанъ на бенской ћупріи постоећи, кои е такође оценѣнъ у 200 # цесарски. Дане за продаю горензложени добара опредѣлило е Началничество ово 4. 5. 6. мес. Марта т. год. и ономе ће се найпре башта, ако подпуна сума за кредиторе изиђе, а ако не, а оно и дућанъ трећегъ дана лицитацие после подне у 4. сата уступити кои найвише обећао и готовимъ новцемъ платио буде.

№ 5288. 17. Януара 1857. у Шабцу.

У кући почившегъ Алексе Маринковића на Сави има на продаю старе добре шливовице како на млого тако и на еданъ аковъ, коме би потребно било нека се погодбе ради преяви кодъ Димитрия Данића на Сави (3—3)

(2—3) Подписани препоручую се и обявлюю почитаемомъ публику да притяжаваю доста добру суму сваке ране као: пшенице, ечма, овса кукуруза, пасуля, брашна. — Коимъ муштерие са доста евтиномъ ценомъ послужити могу, а такођеръ и

ЗА МЕАНЦИЕ

налази се добре Шльивовице на више акова одъ 8. 9. 16. 18. и 20. гради жестине коіомъ ће моћи тако исто евтиномъ ценомъ, муштерие послужити

Београдъ 28. Януара 1857.

Карапешићъ и Маргетићъ
ортаци на Сави,

(2—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа „Кодъ Дампфшифа" идући на Саву, има врло лепа Карловачка вина по 2. гроша ока на продаю. Ко жели на аковъ и на више узети може млого евтиние добити.

(3—3) Подписани дае свою кућу кодъ „два бела голуба" постоећу, коя има две собе, сарачану, подрумъ и врло лепу башту одъ 1 Марта о. г. подъ кирию и то за годину дана. Ко жели узети, нека изволи погодбе ради приявити се.

У Београду 22. Януара 1857. год.

Іованъ Куюнцићъ
терзия.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 7. Фебруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовић.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртковъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 16.

Мале приче.

Млогозначећи ексеръ. — Єданъ постаръ човекъ имао е две милѣ далеко одъ Лондона єдно лепо польско добро, кое е већъ одъ 500. година у фамиліи нѣговой одъ отца на сина прелазило. Осимъ овога польскогъ добра имао е онъ и одъ лежећи капитала знатне приходе, тако да га е сваки за богатогъ човека држао, кое е онъ заиста и био. Онъ е имао єдинца сина, кои ће ово богатство некадъ наслѣдити. Да би пакъ сина свога метнуо на пробу, преда му отацъ управлянѣ надъ половиномъ целогъ имання, кадъ е синъ већъ 21. годину навршио.

Но синъ ние ни нийманѣ био по ћуди отца. Онъ се одда пиянству, картаню и другимъ пороцима и страстима. За кратко време онъ е не само иманѣ свое разтурио, него се іоштъ и презадужио. Узалудне бияу све опомене и мудри савѣти. Найпосле е отацъ, кадъ е већъ на самртной постельи лежао, молио свога безнадеждногъ сина, да онъ у случаю томъ, ако га несрећни догађаи упропасте и приморaю, да прода своя добра, да баръ стару отчеву кућу, коя е одъ давнашньи времена била собственость нѣгови предака, не прода. Найвећма га е пакъ приклиняо, да ону собу, у коіой онъ умре, за свагда за себе задржи: „То ће ти“, говораше му отацъ, „бити последнѣ склониште, ако га нигди више на свѣту не будешъ имао“.

Но што е годъ отацъ сина лепше савѣтовао, то е овай све манѣ слушао, и у мѣсто да се мало тргне, онъ по смрти отца не само продужи свой пустъ и неуреданъ животъ, него се іоштъ већма поквари. За неколико година онъ е све наслѣђено иманѣ расточио. Онъ е шта више и стару ону кућу продао, и само последню желю свога отца испунио, сирѣчь ту, што е задржао себи ону собу, да за цѣлога живота у ньой обитава. За кратко време потроши онъ и оно мало новаца, што е за кућу добио, и нѣму ништа друго неостане, него сажалѣнѣ они, кои су му за велику добить, ишли на руку разтурити свое иманѣ и кои су га у пороке увальвали.

И тако е провео онъ неко време у туги, бѣди и тешкой бриги. У углю нѣгове собе стаяше єданъ стари долапъ, кога е онъ до тогъ времена слабо и примѣћавао. На овай долапъ баци онъ садъ свой суморни и очаяни погледъ. Заръ ние могуће, да е у ономъ орману заостала нека часть родительскогъ имання? помисли, и ђипи са столице, да своме любопитству удовлетвори. Онъ е све испреметао, но не нађе ништа друго, но старе неке папире, и комаде одъ чое, свиле и платна, остатке очеви альина. Но онъ ипакъ даде себи труда све ове ствари испретурати, догодъ ние дошао до дна долапа. Но како се онъ упрепасти, кадъ на дну долапа види слѣдуюће рѣчи крупнимъ словима написане: „Распикућо! заръ си већъ све проћердао? Заръ си и твою кућу већъ продао? Иди садъ и вѣшай се! У таванской греди наћи ћешъ єданъ велики ексеръ на ту цѣль“.

Каква поразителна стрела за изгублѣногъ сина! Самъ отацъ заповѣда му, да се обеси. Уплашено погледи онъ горе у таванъ, и види заиста єданъ подебео ексеръ, о комъ е висио якъ конопацъ. У крайнѣмъ очаянию помисли онъ, да е то нѣгова судбина и воля божия, да онъ слѣдуе савѣту родительскомъ. Онъ се попне на єдну столицу, замакне личину око врата, отисне ногомъ столицу, но у мѣсто да остане у воздуху о личини, онъ падне доле о патосъ. Тежина нѣговогъ тѣла истргла е ексеръ заедно съ єднимъ иверомъ греде, у коіой е закуцанъ био. Изъ єдне рупе у греди покуля садъ на очаяногъ сина силни дукатъ, и овай бияше изванъ себе одъ стра, удивленя и радости. Мудри е отацъ ово сокровиште сакрио у шупльой греди, да би тако свога сина, коега е конацъ и судбину онъ предвиђао, у часу крайнѣгъ очаяня освестио, да къ себи дође, ако е икако могуће.

И ова крайня мѣра покойногъ отца имала е пожелани успѣхъ. Съ єдномъ части сакривеногъ у греди новца могао е онъ одкупити очеву кућу; съ осталимъ новцемъ почео е онъ трговати, и распикућа почео е одъ тогъ времена уредно и штедльиво живити, тако, да е онъ за неколико година стекао іоштъ веће иманѣ, него што е оно било, кое е одъ отца наслѣдно.

(Шальива превара) Шарнасъ, француски богаташъ био е кодъ Лудвига XIV. пажъ, а у исто време служио и међу тѣлохранительима нѣговима. Онъ е имао предъ своимъ польскимъ добромъ у Анжу, врло дугачко шеталиште међу дрвећемъ, кое е одъ куће селянина єдногъ, кои е кроячъ био, сакривено било. Ни Шарнасъ ни отацъ нѣговъ, нису могли никоимъ начиномъ селянина то-

га да приволу да имъ колебу свою пошто било уступи. Шарнасъ почемъ му отацъ умре, покуша наново, не биля ма како селянина склонно на то, да му колебу прода, али и то буде опетъ узалудно. Найзадъ, почемъ већъ самъ ние знао, шта да ради, да би кући своіой опетъ изгледъ прибавио, измисли слѣдуюћу чудновату шалу.

Кроячъ, коме е кућица та принадлежала, самъ е самцитъ у ньой обитавао. Шарнасъ пошлѣ по нѣга, и поручи му, да е позванъ у дворъ, па да му за нѣгове служителѣ нова униформа, треба. Кроячъ дође. Шарнасъ погоди се съ ньимъ за цену, али то условие предложи, да дотле изъ куће никудь не крочи, докъ альине сасвимъ готове не буду. Кроячъ пристане на то, па и онъ, као што се разуме, обвеже опетъ одъ свое стране благородника, да му овай за цело то време ело и пиће дае. И тако започне посао.

Садъ Шарнасъ нареди, те се планъ одъ куће и баште кроячене извади. Затимъ буде одна кућа порушена, и истоветна тако, као што е та била, на еданъ пушкометъ далѣ направлѣна. Такође се покућство онако исто, као што е пре стояло, до саме найситние стварчице, понамешта. И сама башта, съ наблюдаванѣмъ бившегъ реда, устроена буде. Место на комъ е кућа одпре стояла, дао е Шарнасъ тако уравнати и очистити, да се ни познати више ние могло. Напоследку већъ и кроячъ едно вече съ посломъ своимъ готовъ буде. Шарнасъ задржи га скоро до поноћи, исплати га, и овай оде. Онъ предузме прави путъ крозъ аллее, али му се учини, као да е овай млого дальи, него што е обично до садъ било. Дође до дрвећа, кое му е досадъ за вођу служило, али немогаше кућу свою да нађе. Стане се чудити, очи трти, па напоследку дође му и то у паметь, да не саня, или да се самъ ђаво съ ньимъ ненгра. Међутимъ пође далѣ обзираюћи се при свакомъ кораку то на едну, то на другу страну, и докъ е тако, немогући самъ чуду своме да се начуди, далѣ ишао, падне му на еданпутъ кућа една у очи, коя е сасвимъ исто онака, као сушта кућа нѣгова изгледала. Истина ние на ономе месту, промумла у себи, на комъ е пре неколико дана била, али е ипакъ моя кућа! Чудо!! Прегледа е са свию страна, извади ключъ изъ цепа, тури у браву, врата се отворе; уђе у собу, нађе свой креветъ, асталъ, столице — накратко, све у своме надлежноме реду. Сирома кроячъ незнаде садъ самъ, шта да мисли, већъ напоследку заключи у себи, да му у глави мозакъ сасвимъ на своме месту нестои. Тако у той мисли и у креветъ легне, толкуюћи и размишляваюћи на сваку руку, па найпосле и заспи.

Сутра данъ дође преваренoмъ кроячу паметь на свое место; селяни, сусѣди нѣгови, преповеде му шалу богатогъ Шарнаса. Онъ се разгоропади — али се сви шали той смеяше, и самъ краль, кадъ га о томе известише, насмея се сладко.

(Индиски лоповъ.) Еданъ Енглезъ преповеда слѣдуюћи смешни догађай: Едно вече чувао е еданъ конюшаръ везаногъ испредъ шатора коня свогъ господара; кадъ наеданпутъ приђе къ нѣму еданъ странъ човекъ, и рекне му слѣдуюће рѣчи: „Приятелю, я ти саветуемъ, да добро на твогъ коня пазишъ, еръ я самъ намислио, да га ове ноћи украдемъ.“ После ови рѣчи повуче се онъ на двадесетъ корака натрагъ, и сѣо е са найвећомъ ладнокрвносћу наспрамъ чувара, кои зачуђенъ овомъ безобразномъ дрзновеношћу, ние никако очи съ нѣга — странца — скидао. Међутимъ се и сумрачакъ уватио, и обоица су іоштъ еднако еданъ према другомъ стаяли, и еданъ на другогъ мотрили. Наеданпутъ пакъ чуе слуга острагъ топотъ коньски копита. Онъ се осврне и гле чуда! нѣговогъ коня нема, а кудъ га е по мраку знао и тражити. У найвећемъ страу устреми се онъ на оногъ мирногъ и таинственогъ странца, да га увати, и као емца и таоца држи и викао е ясно за помоћь. Но ко ће описати нѣгово удивленѣ, кадъ онъ на ономъ мѣсту, гди е странацъ сѣдио, ништа друго ненађе, него еданъ у землю забоденъ штапъ на комъ е чалма Индиянца стаяла, и око кога е обвиена била бѣла альина нѣгова, кою е онъ непримѣтно са себе смако. Кадъ се већъ мракъ уватио онда е лоповъ полако све свое альине свуко, и тако ій е вешто око забоденогъ у землю штапа наређао, да сирома чуваръ коня; никако ние примѣтити могао промѣну; лоповъ се затимъ полако по трбуу као змия оданде подкрао, и извршио тако крађу, почемъ е конопце, за кое е конь привезанъ био, пресекао, на коня узяшио и умак'о. Нѣгове пакъ рѣчи имале су само ту цѣль, да пазльивость чувара обрати на нѣга, а да е одъ коня одврати.

(Препредена крађа) — Еданъ паризки свештеникъ дошао е при излазку изъ цркве у гунгулу, еръ се силни свѣтъ тамо беше десио. На еданпутъ осѣти онъ, да се една туђа рука у нѣговъ цепъ, у комъ му е сатъ стаяо увлачи. Онъ се одма тргне, и увати руку свога найближегъ комшие, кои е башъ украденъ сатъ у свой цепъ метнути хтео. Свештеникъ хтео е да дигне ларму; и да даде лопова уапсити. Овай пакъ рекне му сасвимъ полако и ти'о „Ако Бога знате господине! немойте ме у несрећу бацати! Метните вашу руку у мой цепъ, и узмите вашъ сатъ сами натрагъ“. Свештеникъ тако и учини безъ млогогъ размишляваня. Но тенъ што е онъ завукао руку у цепъ лопова овай му увати руку и стане викати: „За Бога, помозите! Ево едногъ лопова у свештеничкимъ хальинама, држите га да не умакне!“ Околостоећа светина мислила е заиста, да свештеникъ ние свештеникъ, него преобученъ какавъ лоповъ. И тако е морао сирома оставити лопову сатъ и безъ обзира побећи да би само избег'о злоставлянѣ раздражене светине.

— Лордъ Бомбовъ, кои се своимъ юнаштвомъ и трезвеносћу духа узвисно одъ низкогъ степена лађарскогъ момка, до високогъ адмиралскогъ достоинства, бияше у едной морской битки, у коіой е участвовао, іоштъ само простъ матрозъ. Топовско ђуле однесе усредъ битке нѣгокомъ до нѣга стоећемъ другу едну ногу. „Брате“, викне му ранѣни, „ти видишъ, я имамъ само едну ногу, а ти имашъ две; однеси ме лѣкару“. Бембовъ ние се дуго мислио, него упрти свога ранѣногъ друга на раме, и понесе га преко крова лађе у собу лѣкара. Но узпутъ однесе едно ђуле ономъ ранѣномъ и главу. У густоме диму, и страовитой пуцняви битке Бембовъ то ние ни опазио, и продужи мирно свой путъ. Кодъ е са своимъ мртвимъ другомъ приспѣо кодъ лѣкара, рекне онъ лѣкару: „Ево вамъ доносимъ посла“. — За име Бога, шта я знамъ радити съ човекомъ коме е ђуле главу однело?“ запита лѣкаръ. Бембовъ се обазре, и рекне мало срди-

то: „До ђавола! онъ е мене преварио, за главу ние ми ништи ни споменуо, него е само рек'о, да му е нога одвешена“.

(Пияна войска) — У шпаньскомъ рату (подъ старимъ Наполеономъ) нашла е Енглеска войска у вароши Торквемади грдне количине вина, стадоше безъ рачуна пити. Онога дана и сутраданъ лежало е свуди по улицама и авлияма преко 12.000. войника мртви пияни. Кадъ е француски маршалъ Султь съ войскомъ у ову варошь дошао, морао се онъ 12. сати преко одређеногъ времена забавити у вароши, будући е у нѣговой войсци било іоштъ више пияни момака него и у енглеской. — Кадъ су Енглези Баидоцъ на юришъ отели и оплячкали, нашао е еданъ енглески официръ у едной цркви три мртва войника, кои су се у ракіи удавили. Една сирѣчь пространа подземна коморица у цркви употреблѣна е у ово ратно време за сместиште ракие. Войници, ушавши унутра, нису имали кадъ, да отворе бурадъ, него ій пробию куршумима, да би брже къ цѣли дошли; ракия истече сва, и у той се коморици направи мало но доста дубоко езеро. Троица одъ войника яко су се напили, пали су свладани пићемъ, на землю, и удавили се у езеру одъ одъ препечене ракие.

(Слутня смрти) — Бивши ађутантъ маршала Бесиера и Султа, де-Боди, прича у своіой едной кньиги слѣдуюће:

„30. Априла 1813. године ноћу бияше главни станъ царско-француске войске у Вайсенфелсу. И маршалъ Бесиеръ, кои е цѣлу кавалерию командовао, спавао е у главномъ стану кодъ Вайсенфелса. Я самъ сутраданъ у ютру доручковао само у дружтву са маршаломъ; но я га нађемъ у врло суморномъ расположеню и жалостиногъ, и задуго нисамъ га могао склонити, да се заложи са разнимъ елима, кои су на софру принешена била; онъ ми е одговарао, да ние гладанъ; я му на то примѣтимъ, да наше и неприятельске предстраже сасвимъ наблизу една наспрамъ други стое, и да се имамо надати озбильномъ и крвавомъ бою, кои намъ по свой прилици цѣлога дана неће дозволити, да помислимо на нашъ стомакъ. Маршалъ се найпосле склони и рекне: „нека буде по твоіой вольи; па ако ме пре подне згоди смртоносно зрно, оно баръ да неотидемъ гладанъ съ овогъ света.“

Кадъ смо се дигли са софре, даде ми маршалъ ключъ одъ нѣгове путничке торбе и рекне ми: „потражите Бога вамъ писма мое супруге.“ Я то и учинимъ и предамъ му сва та писма. Онъ ій узме и баци ій сва у ватру; а до оногъ времена онъ ій е брижльиво чувао. Войводкиня одъ Истрие (супруга маршала Бесиера, будући е онъ имао титулу „войводе одъ Истрие“) казивала ми е у доцния времена, како е маршалъ при полазку и праштаню многимъ лицама казао, да се онъ неће изъ те войне живъ кући повратити.

Царъ Наполеонъ узяше на коня, а маршалъ Бесиеръ ишао е за ньимъ. Лице нѣгово бияше бледо и черте нѣгове изявльивале су тако дубоку жалость и суморность, да ми е то сасвимъ яко у очи падало, и я рекнемъ едномъ другу до себе: „ако дође данасъ до битке, маршалъ ће за цело погинути.“ Битка се заметне Херцогъ одъ Елхингена (еданъ Наполеоновъ маршалъ) заузме се са своіомъ пѣхотомъ село Рипихъ а войвода одъ Истрие (Бесиеръ) спремао се, да проматра онай кланацъ и теснаце, изъ кои е неприятель истиснутъ, будући е онъ туда хтео проћи са своимъ одѣленѣмъ войске. Кадъ е дошао на висину, кои е владала селомъ, онъ се налазио у домашаю едне батерие топова, кою су неприятельи ту намѣстили, да ватромъ своіомъ држе у власти цѣо друмъ. Прво ђуле, кою е батерия избацила, одкине едномъ гардейскомъ квартир-майстору одъ польске лаке кавалѣрие главу, кои е више година извршавао кодъ маршала дужность ордонанску. Овай губитакъ яко сневесели херцога одъ Истрие, и онъ се у трку оданде удали. Но после неколико тренутака врати се онъ съ пратньомъ и рекне, показиваюћи рукомъ на мртваца: „овай войникъ мора се саранити, а и царь би незадоволянъ био, кадъ би видио овде едногъ мртвогъ нижегъ официра одъ гарде; еръ кадъ би неприятель случайно позицию ову опетъ натрагъ отео, онда би онъ могао помислити, да е гарда узмицала.“

Едно ђуле, кое е съ те исте батерие избачено, згоди маршала башъ у овомъ тренутку, кадъ е оне речи изговорио, и онъ падне мртавъ съ коня. Лева рука, коіомъ е узду држао, будући е тада башъ дурбинъ у цепъ мећао, сасвимъ е размрскана и ђуле му прође крозъ тѣло. Нѣговъ цепни сатъ зауставио се, премда ние ни найманѣ повређенъ био; онъ и садъ іоштъ показуе сатъ и минутъ, кадъ е маршалъ погинуо; еръ одъ тогъ времена ние никако ни навиянъ.

Мрвице.

(Право приятельство) Неки несрећни младъ Французъ, кои е вавѣкъ потребовао новаца, будући му е финансия била у найвећемъ нереду, но кои се знао вешто помоћи издашномъ кесомъ нѣгови срећніи, посѣтио е едномъ свога приятеля, именомъ Абу-а, према чиіой е неси особиту наклоность осећаао, будући е Абу нѣму свакадъ готовосћу узаймльивао, безъ да е после яко навальивао на нѣга, да му заямъ врати. „Добро ютро, любазни приятелю!“, рекне онай први као безъ душе и хитно, „опрости ми што те узнемуравамъ; я самъ само дошао, да ми узаймишъ десетъ дуката!“ — „Я немамъ пара за узаймльиванѣ“, одговори Абу. — „Приятелю я морамъ десетъ дуката имати“, повтори онай први. — Я ти ипакъ кажемъ, да немамъ новаца за даванѣ. — „Онда ми остае іоштъ едно ужасно средство!“, викне овай неуредникъ съ изразоми туге и очаяния. — „А то би било?“, рекне Абу. — „Да скочимъ у Сену (рѣку)!“ — „Лудо, шта си наумио! но ти то зацѣло нећешъ учинити; та заръ не видишъ, да е Сена сва замрзла? — Е, приятелю кадъ е већъ дотле дошло съ тобомъ“, рекне Абу сажалително, „онда нећу, да се замномъ говори, да самъ ти последню услугу одрекао! . . . . „О, мой добри и племенити приятелю! Ти си се дакле само шалио, а у ствари ти ми твою помоћь нећешъ одрећи, . . . рекне сасвимъ радостно онай први, мислећи, да е са своіомъ очаятелномъ претньомъ срце приятеля свога тронуо и разжалио. — „Ево два франка“, рекне Абу ладнокрвно, тиме ћешъ баръ моћи наймити кога, да ти разлупа ледъ на реки Сени па онда скочи у воду.

Малине.

Само е дѣятелность животъ, а радъ е уживанѣ.

О какву радость срце човеческо осећати може, ако е оно іоштъ невино.

Непрепири се съ незналицама; они се недаду убѣдити, еръ они недаду радо незнанѣ ньино познати.

Богатства дворе мудрога, а господаре надъ будаломъ.

Мударъ никада неће речи, него оће дѣло.

Богатство ние увекъ благополучие.

Ползуй се съ временомъ, оно се, добро упамти, нигда више невраћа!

Ко непрестано само одъ едне радости другой трчи; ко нарочито само у кругу чувствени удовольства тумара: тай губи, размеће и разсипа свой животъ, али га неужива. Такавъ начинъ живота отвора сасма брзо оне изворе досаде, гнушани, неповольности, кои се, кадъ већъ еданпутъ потеку, тешко опетъ затворити даю. Такавъ начинъ живота необходимо доводи дуго време, тога неприятеля свию задовольства, и нити се съ опредѣленѣмъ нити са силама човеческимъ подудара. Изнуренѣ тѣла, ослабленѣ духа, слабость и немоћь къ далѣмъ ужитку, необходима су, неизбѣжна слѣдства, кои ранне или доцние, текъ зацело, изъ тога произлазе.

Зачуди се свачемъ или ничемъ. Што човекъ у другомъ већъ часу живота свога живити непрестане, свакидашнѣ е, али ипакъ веће чудо, него кадъ би просиякъ кралѣмъ постао.

О ти, кои си добродѣтель твою пренебрегао, савесть твою уцвелио: непрестано ћешъ тамо амо блудити, мира нећешъ нигда наћи: и бадава ћешъ за уживанѣмъ живота чезнути.

Іоштъ ми непознаемо границе савршенства човеческогъ. Престанакъ, кои ми мислимо да увиђамо, само е привиданъ. Органъ, тѣло може остарити, али оно не. Нѣгове се силе узвишаваю употребленѣмъ, а тимъ се истимъ и разлучаваю за будуће траянѣ.

Загонетке и одгонетке.

Колико у Библіи има писмена? — Шестъ. Гди се налази найстарие царство? — У оче-нашу. Гди вреће држе совѣтъ и засѣдание? — У воденики, ко има више очию, него што година има дана? — Онай кои се првогъ Януара роди. Татино дете, мамино дете, а ничій синъ — кћи. Съ чиме се починѣ данъ? — съ добро (д.)

Зашто — зато.

Зашто люди кажу да е несрећа кадъ зецъ претрчи путъ? — Зато еръ да е среће онъ неби трчао него би стало печенъ на асталу.

Зашто петао зажмури кадъ пева? — зато, да кокоши мисле да онъ то зна на паметь. Зашто люди обично радо о туђимъ погрешкама говоре? — зато да би сами свое погрешке уманьивали.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Вѣсти изъ Кине одъ 19. Януара являю: да е царъ кинезки миру наклонѣнъ, и да е гувернеръ Єхъ сбаченъ и на нѣгово место Елингъ поставлѣнъ.

— Званично е већъ явлѣно да ће се конференциє збогъ Наенбурга у Паризу држати, и почеће при свршетку овогъ месеца.

— Персиски посланикъ Ферук-канъ рѣшио се да иде у Лондонъ, нѣгови разговори са енглескимъ државницима миролюбиви су, и савъ е изгледъ да ће се сва размирица са Енглескомъ и Персиомъ безъ рата свршити.

— Воени француски министеръ издао е налогъ да се у Тулону што пре сврши една линейна лађа и една фрегата, како би се кадъ руски вел. князъ Константинъ тамо дође, предъ ньимъ у море могле спустити, и тиме нѣговъ дођекъ увеличати.

— Царъ аустриски и царица кои сада по Италіи путую и велике милостинѣ чине, путоваће у Маю месецу и по целой Мапарской, и већъ гди-кое припреме предузимаю се за тай дочекъ.

— Изъ Париза пишу да министеръ иностранн дѣла графъ Валевски нестои найболѣ кодъ цара, и да може сваки данъ промена бити.

Огласи.

(3—3) Подписани препоручую се и обявлюю почитаемомъ публикуму да притяжаваю доста добру суму сваке ране као: пшенице, ечма, овса кукуруза, пасуля, брашна. — Коимъ муштерие са доста евтиномъ ценомъ послужити могу, а такођеръ и

ЗА МЕАНЦИЕ

налази се добре Шльивовице на више акова одъ 8. 9. 16 18. и 20. гради жестине коіомъ ће моћи тако исто евтиномъ ценомъ, муштерие послужити

Београдъ 28. Януара 1857.

Карапешићъ и Маргетићъ ортаци на Сави,

(3—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа „Кодъ Дампфшифа" идући на Саву, има врло лепа Карловачка вина по 2. гроша ока на продаю. Ко жели на аковъ и на више узети може млого евтиние добити.

Стецишта су отворена:

При Суду Окр. Валѣвскогъ надъ масомъ поч. Максима Крстића изъ Валѣва до 25. о. м.

При Суду Окр. Црнорѣчкогъ надъ масомъ поч. Живана Ратковића изъ Планинице до 11. Марта.

При Суду Окр. Рудничкогъ надъ масомъ презадуженогъ Василия Даниловића изъ Рудника до 6. Марта.

При истомъ Суду надъ масомъ презадуженогъ Вучка Милића изъ Брезне 11 Марта.

При Суду Крагуевачкомъ надъ масомъ поч. г. Петра Марковића бив. члена до 11. Марта.

При Суду Црнорѣчкомъ надъ масомъ безъ наслѣдника умрлогъ Косте Митровића изъ Лесковца у Турской до 1. Априла.

Продаваће се:

Начал. Ок. Подринскогъ лицитира ће зиданѣ едногъ здания за школу у Крупню 25 26. и 27. о. м.

Нач. Ок. Рудничкогъ продаваће добра Живана Саввића изъ Лютовнице 15. 16. и 17. о. м.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 9. Фебруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовић.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 17.

Колумбъ.

Іоштъ у древности служила е Индия за удивление. Тамо се тражило дубоко знанѣ, изредно художество, а найвише неброено благо. Али до 15. столѣтия други путъ у ту землю ние био познатъ, осимъ дугачкогъ и опасногъ пута крозъ Бедуине и преко Египта и Абисиние. Неке су главе себи већъ то питанѣ предложиле, како би се око Африке могло обићи, и пловенѣмъ брже и безбѣдние у Индию доћи? У 14. и 15. столѣтию били су Португалци найодличнія морепловци, и краль Іованъ II. послао е одважногъ мужа Вартоломея Дияса, да тай морски путъ у Индию одкрие. Онъ одкрие вр'ъ Африке, кое е краль у радости назвао „предгорие добре надежде", и мислио е да неће бити тежко удалѣну Индию наћи.

У то доба появи се други у мислима смѣли мужъ. Шта, мишляше онъ, ние ли земля округла? Не читамо ли у описанияма путованя, да се Индия у неизмѣрной той дальини къ востоку пружа? и дали се неби могло тамо доћи, све на западъ пловећи? Нису ли португалски морепловци често виђали како су волне морске мртва тѣлеса, вешто урађена дрва, и непознату неку трску са запада овамо терале? И нису ли то знаци, да мора бити землѣ на западу? да л' е грдни океанъ толика морска пустиня, и дали се сва сува земля само на половини земногъ шара стисла? Млого е іоштъ више о томе размишлявао, и увѣривши се овако о истинитости свога мишленя, заключи да исто у дѣйство приведе.

Кристофоръ Колумбъ — ово е име било памятодостойногъ мужа — рођенъ е у Ђенови. Іоштъ као дете посветио се морепловскомъ заниманю. Нѣговъ високи духъ скоро се увѣрио, да ће онъ безъ знаня у геометріи, звездарству и земльопису остати само простъ лађаръ, и и зато се съ найвећомъ ревности одао тимъ наукама. Одъ свое 14. године био е постоянъ на мору; у єдномъ кораблѣкрушению показао е онъ велико дрзновенѣ и неустрашимо присутствие духа.

Онъ е био на португалскимъ лађама, кадъ су млоге морске путове одкрили, и доцние постао е тако вештъ у морепловству, да е мало нѣму равни било.

Користь овогъ предузећа хтео е онъ своме отечеству Ђенуи обратити; али нѣгови саотечественици, єдно збогъ великогъ трошка, съ чимъ би се лађе за путъ спремиле, друго збогъ претерани Колумбови идеа, назвали су га ветрогоньомъ. У Лизабону ние болѣ успѣо; међутимъ е онъ, докъ се трудио, да свое мишленѣ двору шпанскомъ препоручи, послао свога брата у Енглеску, али су ту мислили да саня, и неки е мислио кадъ би се тако далеко пловило, то би се морало све дублѣ и дублѣ низъ воду силазити, да се неби никадъ могло на узвишену површину мора опетъ попети. Напоследку после 5 год. испадне за рукомъ єдномъ Колумбовомъ приятелю, те е благородну Изабелу, кральицу шпанску и супруга нѣногъ Фердинанда склонио, да даду Колумбу три лађе. Уговоромъ єднимъ буде потврђено, да е Колумбъ за главногъ адмирала свию нови мора и за вице краля свию нови земаля и острова, што онъ пронашао буде, наименованъ био; да му десета часть одъ свию прихода припадне, и да сва ова достоинства и сва користь нѣговимъ наслѣдницима остане. Лађе су биле среднѣ и мале: цело людство на лађама састояло се изъ 120 лица, одъ кои се више ньи нерадо примили овогъ, као што се чинило, безразсудногъ предузећа.

Трећегъ Августа 1492. године пре излазка сунца отишла е ова мала флота, у присуству неброено млого гледаоца. Далеко су ій исти гледаоци очима пратили. После неколико дана породи се восточни ветаръ, кои е ову возидбу здраво ускорио. Брзо су све землѣ изчезле. Ужасна мисао за оне люде, кои су се беснећимъ волнама подвргли у таквимъ само собицама, кое су одъ целогъ живогъ света одцеплѣне и опасне и кое су одъ балвана и дасака саграђене; свудъ унаоколо море и небо, непрестано су далѣ и далѣ терани, предвођени одъ єдногъ дрзкогъ човека, кои никакву другу вештину о той цѣли ние имао, осимъ што га е нѣгово уображенѣ варало! Заиста, ние требало морнарима замерити, што су се устрашили; и што су проклиняли, онога кои е више одъ сто люди тако ладнокрвно у пропасть водио.

Колумбъ е међутимъ свима ньима своимъ покоемъ удивление и поверенѣ улио. Непрестано е онъ стаяо са мѣриломъ и другимъ инштрументима на крову лађе, и бележно е и найманьи случай; само е по неколико часова спавао. Гди е примѣтио да е страшно и опасно, ту е приятельски говорио; свое незадовольне ободра-

вао е обећанама. Ветаръ е све яче дувао, а лађе су као стреле напредъ летиле. Првогъ Октобра били су они већъ 707 миля одъ свога отечества удалѣни. Ньиовъ стра' сваки е часъ све већма растио. Садъ имъ се еданъ зрачакъ надежде покаже. Єдно ято птица заустави се на ньиову катарку. Али они нису знали да су то морске птице, кое више одъ 100. миля далеко летити могу. После неколико дана било е море са зеленомъ некомъ морскомъ травомъ покривено, да су се лађе у пловеню свомъ скоро зауставиле. Али трава и птице изчезну, и сиромаси остали су опетъ сами далеко у пустомъ океану. Садъ се породи међу людствомъ овимъ побуна; неки су дошли на ту злу мисао, да Колумба, ако се не би хтео натрагъ вратити, у море баце. Колумбъ се чинио као да ньину бунтовну намѣру ние примѣчавао, и іоштъ еданпутъ му е испало за рукомъ да ій своимъ яснимъ поузданѣмъ утиша; онъ е говорио, да е са своимъ досадашньимъ напредованѣмъ задоволянъ, и да извѣстну надежду има, да ће скоро цѣли доћи.

Птице су се опетъ указивале и изчезавале; сунце се рађа и залази, а лађе су еднако летиле као стреле на западъ. Стра се они морепловаца преокрену у отчаяние, и казали су, да неће далѣ ићи. Садъ напрегне Колумбъ сву снагу свога духа; постояно е онъ ньима говорио, да е све узалудъ, онъ неће одъ свогъ предузећа одустати донде, докъ помоћу Божиомъ ненађе Индию. Тежко би онъ садъ могао ову уплашену и узбунѣну чету люди дуже у стеги држати, кадъ се неби показали слѣдуюће ноћи извѣстни трагови, кои су опоминяли, да се у близости землѣ налазе. Трска и гранчице са црвенимъ ягодама и една вешто урезана палица пливале су. Сунце е опетъ зашло, Колумбъ е заповедио, да се стража постави, коя ће пазити, неће ли преко ноћь на какву обалу морску наићи, и ономе, кои први землю угледа, обећао е велику награду. Найвећи е немиръ владао на лађи; ни еданъ ние око затворио. На два сата после поноћи, угледа Колумбъ изъ далека неку светлость. Овай е светлацъ био непостоянъ, часъ е изчезавао, часъ се наново показивао; али Колумбъ е то држао за извѣстни ємацъ землѣ, и зацело око два сата уютру (12. Окт.) загрми пуцнява топова съ лађе, и узвикъ „земля, земля!“ орио се изъ уста свию. Садъ полети еданъ другомъ у наручия, едни су уздисали одъ радости на прсима други. После првогъ усхићеня, опомену се они свое веће дужности; и сви срдачно узвикну: „Господе Боже, тебе хвалимо ми“, кадъ е ютро приспѣло, угледаю морепловци крозъ радостне сузе, — еданъ лепъ зеленъ островъ предъ собомъ.

Сутра данъ у зору уђу у чамацъ и почну веслати къ земльи, а музика е свирала и барякъ се вио. На обали су се скупили млого обитателя острова, кои су се тако дивили редкимъ овимъ гостима, као што су ій сами на удивление побудили. Они су били сасвимъ голи и црвене бакарне бое, безъ браде. Око главе и бокова носили су лепъ венацъ одъ шареногъ птичиегъ перя. Ньиовъ говоръ био е несаюженъ, као у животинѣ. Цео овай родъ люди био е врло подобанъ каквомъ поплашеномъ стаду оваца или срна; и тако су боязльиво, тако хитро тамо амо трчали, и изъ свега што се на ньима видило, тако е мало разума произвело, да су Шпанци мислили, да то нису прави люди. Употребление натре нису они познавали, виюћи се пламенъ држали су они за какво живо створенѣ; неразсудно су ножъ за оштрину счепавали, докъ имъ крвь изъ руку потекла ние; о землѣдѣлию ништа нису знали: мека клима и плодоносна земля причинявали су имъ непрестано пролеће и давале маніокскогъ корена изобилно и нису ій приморавале, да се брину о топлимъ хальинама и обиталиштама. Велики животиня тамо ние било, и еданъ европски велики пасъ могао е цело стадо ови плашльиви створеня у бѣгство обратити. Колумбъ богато одѣвенъ и съ голимъ мачемъ у руци стало е на вр'у првогъ чамца, кои е до суве землѣ дошао, да би онъ први био одъ Европеяца, кои у новъ светъ ступа. Нѣму су слѣдовали и други и у неизказаной радости срећно избавлѣногъ живота, после преко четрдесетодневногъ смртногъ стра' на колебаюћимъ се даскама, попадаю сви на безбѣдну землю и любили су е са усрдиемъ, онда су подигли еданъ крсть, предъ коимъ су свою побожну молитву очитали. Они су у своимъ одушевленю трчали къ своме адмиралу, грлили га, любили руку и све чинили, да би само ономъ мужу, чиемъ су животу пре неколико дана претили, свое превелико почитанѣ и свою благодарность указали. За Колумба довста важанъ тренутакъ! єръ е онъ напослѣдакъ оно достигао, што му се као какавъ санъ у души представляло! Садъ е пакъ то предъ нѣговимъ очима удѣйствовано! (свршиће се)

Мале приче.

Єданъ врло добродѣтеланъ човекъ у истоку обдари роба свога са слободомъ, опреми му яку едну лађу съ потребнимъ стварма, а поредъ тога да му и новаца, да предузме путъ и да у земльи, кои му се допадне срећу себи тражи. У слободу поставлѣни навезе се весео на море, но текъ што е мало времена на средъ мора био, али се страшна буря подигне, и све, што е годъ на лађи било, съ лађомъ заедно пропадне на дно мора, а само се онъ еданъ помоћу пливаня спасе и изиђе на острово едно, кое му се учини да е необитавано Усамлѣнъ, очаятеланъ, упути се одъ обале долиномъ далѣ, попне се затимъ на мали еданъ брежулякъ, гди му се на еданпутъ лепа, утрвена стазица укаже. Предузме по ньой путъ далѣ и на скоро опази недалеко лежећу едну велику варошь. Обрадованъ и обнадежденъ обрати онъ кораке свое тамо и не мало се упрепасти, кадъ ближе дође и опази, гди жительи у гомилама нѣму на сусретъ трче, до црне землѣ предъ ньимъ се кланяю и усклицаваю: „Добро намъ дошао кралю нашъ!“ донесу га у паради у варошь у едну огромну, величествену палату, огрну га пурпунимъ огртачемъ, метну му круну на главу, благородници и войници положе заклетву на вѣрность, покорность и привржeность у име целогъ жительства тога острова ньиовогъ.

Нови владатель мисляше да е то санъ, но почемъ се мало доцние освести, да е онъ у истини кралѣмъ постао, дозове къ себи старогъ едногъ човека, кои е у држави нѣговой први до нѣга био, и кога е судбина, као што се видило, опредѣлила, да съ ньимъ кои му е више пута добре совете давао, заедно надъ островомъ влада, и приятельски га запита; „Кажи ти мени добри приятелю

мой, како се то догодило, да самь я овде кралѣмъ постао? Зашто ми се толика покорность указує, као странцу єдномъ? И оће ли то тако до смрти моє траяти?"

„На то ћу ти, господару, одговори старацъ, "изясневѣ дати; слушай ме дакле: Духови, кои сачиняваю жительство државе ове, молили су Бога, да имъ сваке године пошлѣ човека єдногъ, кои ће надъ ньима владати. Богъ є саслушо и уважио сузе и молбе ньиове и сваке имъ године у єданъ данъ у єданъ сатъ дође одтуда одъ мора човекъ єданъ, кои одма, као што си я ти на престолъ поставлѣнъ буде али влада нѣгова трає само годину дана, затимъ га съ престола баце, одузму му све кралѣвске украсе, войници га одвуку на обалу морску и баце га у лађу, коя га на други пустъ островъ однесе. Тако дакле сваки кои є пре краткогъ времена, тако моћнимъ владателѣмъ био, остане садъ самъ, безъ икаковогъ приятеля, безъ икаковогъ утѣшителя, и проводи жалостанъ, усамлѣнъ животъ. То є судбина свию кралѣва кои су били пре тебе, а та ће иста зацело и твоя бити, єръ тако гласи и ваређує законъ острова овогъ".

„А єсу ли знали они", запита далѣ краль, „кои су пре мене овде владали, будућу ту судбу ньиову?"

„Єсу господару, сви они то знали, али нису духа имали, да обрате погледъ свой на оно, што имъ угрожава већъ су се само веселили у саданьости; сяйность коя ій є окружавала, заслепила имъ є очи, те нису ништа далѣ видили; тако имъ є изчезла година, безъ да су знали како, и осванyо имъ є, ахъ; ужасанъ данъ, безъ да су шта за будуће убожество своє приуготовили".

Речи ове старогъ саветника продру у душу кралѣву и испуне є са страомъ и бригомъ. Будући є пакъ већъ часть єдна године прошла, то онъ заключи, да остатакъ исте брижльиво на будућность свою обрати. „Ти си ми, мудри човече", рекне краль старцу, „будућу судбу мою искрено саобштио, ти ћешъ ми знати и средства показати, чимъ я могу оно, што ми предстои умалити".

„Представи себи," одговори старацъ, „да ћешъ исто онако го, као што си на овай островъ дошао, съ нѣга отићи, и да никада више нога твоя на нѣга ступити неће. Оћешъ ли, да будућу судбу твою олакшашъ, то пошльи одавде на необитаєми островъ овай, на кои ћеду те у своє време однети, посленике, кои амбаре зидаю, и дай ове съ раномъ напунити, да у време нужде биће твоє на ничемъ неоскудѣва, ползуй се съ власћу твоіомъ и отвори источнике среће за поздно оно време несвестице; и то ти совѣтуємъ, да почнешъ што пре и да свршишъ што пре, време лети и тренутакъ, кои прође, нигда се више вратити неће; а пре свега мисли на то, да на ономъ месту, гди ћешъ доћи, ништа наћи нећешъ него то, шта си одавде за време среће твоє тамо послао."

Краль одобри совѣтъ старчевъ. Съ места буду на овай пустъ островъ посленици, а и жительи послани, и што годъ є могао одъ блага, коя є притяжавао, уштедити, употреблявао є на то, да будуће пребивалиште своє украси. Тако дође време, кадъ се онъ круне одрећи морао; али га то нимало неужасне, него є шта више съ великомъ радосћу дочекао магновение, да се у нѣгово, ньиме самимъ створено царство, пресели. Година протече, баце га съ престола, одузму му све украсе кралѣвске и баце га, као што му є предсказано било, на лађицу єдну, коя га у нѣгово заточение однесе. Онъ срећно тамо приспе и славно живляше одъ онога, шта є предосторожность нѣгова тамо у новомъ царству, кое є онъ самъ собомъ створио, прибрала.

(*Просидба на сокаку.*) — Господична Н. млада и лепа девойка посѣтила є Марсель, и била є већъ наумна вратити се родительима своимъ у варошицу Гепъ, премда іой то башъ ниє тако мило било; єръ іой се удобности и увеселения ове велике и богате приморске вароши яко допале. Но све бадава, она є морала одпутовати; коньи бияу упрегнути, и постилионъ већъ є сѣо на своє мѣсто. Іоштъ неколико тренутака, па би дѣвойка далеко одъ красне вароши Марселя била. Но башъ у овай паръ, кадъ се хтела попети на поштанска кола, кадъ є већъ съ єдномъ ногомъ у колима стаяла, осети она, да є неко за руку уватио. Она се обазре, и види непознатогъ у найбольимъ годинама човека, приятни черти и благогъ израза лица у врло избраномъ одѣлу; нога она никадъ до тогъ времена ниє видила. Овай непознати молио є учтиво и срдачно ову дѣвойку, да свой одлазакъ одложи баръ за неколико тренутака, и да га саслуша, шта ће іой саобштити.

„Али я васъ господине непознаємъ," одговори збувѣна дѣвойка, „шта ви имате мени саобштити?"

Но при свемъ томъ она сиђе доле съ кола.

„Ми ћемо се већъ познати и сазнати, господична," продужи непознати господинъ, — „но имайте доброту, и немой те ми речь прекинути, я већъ видимъ, да є време сувише кратко, да є постилионъ нестрпельивъ, и да навалює на полазакъ; но єдна єдина рѣчь све ће вамъ обяснити. Я васъ любимъ, шта више, я васъ обожавамъ, господична моя, и я осећамъ, да безъ васъ живити немогу. Я вамъ дакле подносимъ мою руку и моє иманѣ . . .

„Али колико има времена, одкадъ се ми познаємо? Я незнамъ шта ово све значи?"

„Я васъ познаємъ текъ одъ єдногъ сата, я самь васъ садъ текъ први путъ видио, и любавь према вами планула є у мени као муня. Смилуйте се на мене: дайте ми животъ или смрть; оћете ли бити моя супруга или не? Я самь богатъ, и имамъ преко три стотине хиляда франака иманя; оба моя дѣтета изъ првогъ брака посветила су се духовномъ реду, и я немогу већъ више самъ живити . . . ."

Нашто да развлачимо ову приповедку? Доста є то, да дѣвойка ниє одпутовала у Гепъ. Непознати господинъ искао є безъ одлаганя дѣвойку одъ нѣни родителя, и за кратко време они се вѣнчали.

(*Єни Линдъ.*) Єданъ париски листъ приповѣда слѣдуюћи смешни и занимльиви догађай, кои се прославлѣной и преузношеной пѣвачици Єни Линдъ случио у вароши Кале-у приликомъ прелазка нѣногъ изъ Француске у Енглеску, куда є ишла, да нове лавре побере: Неколико любителя пѣваня смишляли су свакояке планове,

да ма коимъ начиномъ набаве себи то уживанѣ, да чую дивно пѣванѣ ове пѣвачице, и постигли су своју цѣљ на слѣдујући начинъ: Три у фине вљине обучена господина достойногъ и заиста господскогъ изгледа, одоу у кућу, у којой е Ѓни Линдъ сѣдила, и ућу преко њене волѣ у њену собу, будући она ние никакве посѣте примала. „Извол'те нам показати вашъ пасошъ!“ викну оки оноро зачућеной пѣвачици. „Нашто то?“, запита она. „Нама е врло жао, но ми смо извѣштени, да една госпоя, коя е врло наликъ на прослављену пѣвачицу, у њено име путуе и тако многимъ неприликама повода дае.“ Ѓни Линдъ покаже свой пасошъ, господа га прегледаю, и рекну да е тай пасошъ лажљивъ и фаличанъ. Пѣвачица садъ се одъ истине уплаши, и увѣравала ій и клела имъ се, да е она сушта Ѓни Линдъ. „Ня само едно, и то врло просто средство, коимъ би насъ могли увѣрити, да сте ви права Ѓни Линдъ,“ одговоре господа „а то е, да намъ за увѣреня нешто пѣвате.“ — Ѓни Линдъ одбие срдито ово предложеня. „А, ви дакле нећете, садъ текъ видимо, да е ваша сумња основана. Ѓни Линдъ ние имала кудъ, него е пѣвала. „Дивно, прекрасно, божественo!“ викну одушевљени и запешени дивнимъ гласомъ слушателя изъ сусѣдне собе и заори се громовито узклицанѣ. Пѣвачица видила е садъ свою погрешку и замку, у коју е улетила. Но одушевљенѣ, кое е она произвела, биле тако силно, да су е они за опроштенѣ молили съ толикомъ свисходителношћу да имъ е Ѓни Линдъ ону комедију опростила, и ове варалице отиду, радостни, што су побѣду одржали.

Прнпце.

(Особитости у Персіи.) Персијанке држе истина много на свою лепу косу, но оне ю не плету нити гвоздѣемъ у коврџице савијаю, него ій оставляю њен природни токъ. Напротивъ тога оне су доста суетне, те покриваю мѣста гди е коса опала или редка, художественомъ, као ми Европейци. На писанѣ и читанѣ оне врло мало држе. Њихова е забава и радъ шиненѣ и плетенѣ. Исто тако не занимаю се оне ни игромъ ни свиркомъ, премда оне имаю нѣжно за музику чуство; само што оне саме то не упражняваю, него ій свирачи одъ занята свирком и игромъ увеселяваю. Одтудъ е вальда произишла слѣдујућа анекдота: една отмѣна Персијанка, коя е учествовала у увеселяваню у едномъ европскомъ салону, питала е, зашто не остане они тай посао слугама. — Ященѣ е пакъ најмилија забава госпоя персиски; но оне се одъ европски дама само у томе разликую, што не сѣде на коню са стране него ишу као и мушкарци.

(Ђдан Херкулъ у почетку 18 века.) У наша времена одликовали су се чудноватомъ тѣлесномъ снагомъ између многя други нарочито неки Француз, после Француз Лебесние, Јулиусъ Штаркъ и њговъ отацъ Карлъ Штаркъ изъ Баварске, а особито Тиролацъ Карлъ Рапо, коме су се у Петрбургу и Цариграду, а и цѣлом свету дивили. Но у почетку прошлогъ вѣка живио е неки Јованъ Карлъ изъ Екенштета, кои би све ове посадио, да е ѣошъ живъ. Онъ ставше на челу едне чете комедияша и светски представлячa, био е уседно и проданацъ лѣкария и ситница, и показивао е свуда необичну свою тѣлесну снагу. — Онъ е дизао више пута едномъ рукомъ топъ одъ 3000 фунта (1300 ока) са земљѣ и држао га е у руци, докъ ние чашу вина испио; два коня нису га могла съ мѣста помѣрити; едань едекъ, кои два коня нису могла раскинути, онъ е као конацъ раскинуо; онъ е едань ексеръ, кои е био едну стопу дугачакъ и одъ дебљине палца, увио рукомъ, да е изгледао ексеръ као шрафъ, носио е у зубима едань фатъ и по дугачакъ асталъ, а на противномъ краю одъ астала сѣдио е едань човекъ; и чинио ѣошъ многе подобне пробе своіомъ дивномъ тѣлесномъ снагомъ, чему се њгови савременаци нису доста начудити могли.

Онъ е проводио свою вѣштину задуго; а год. 1717 ушишенъ е у Лайпцигу због куповине едногъ коня. Онъ се сирѣчь наговорити дао, купити едногъ коня, и то да плати за први ексеръ одъ плоче едань пфенигъ, за други два, за трећи четири, за четврти осамъ, и све тако далѣ у удвоіномъ растењу, докъ ние најпосле на његовъ ужасъ дознао, да га е коњ стао 58274, талира, кое онъ ние могао платити. Доцније давао е онъ представљања и пробе своје снаге у Дрезди. Његовъ у бакру изрезанъ лик показуе осамъ проби његове исполинске тѣлесне снаге. Чудновато е то, да се овай човекъ познаво и мѣшао са многимъ високимъ лицама и славнимъ ученимъ людма, и ставо е съ њима у писмевомъ саобраћаю.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

Београдъ 9. Февруара. Познато е читательима да одъ скора постои едань фондъ одъ 250 дуката, основанъ одъ г. Вучића и г. Илие Милосављевића Коларца, за држанѣ нарастоса свију они што су на војнама за ослобођење отечества нашегъ изгинули. Данасъ рано држанъ е торжествено тай нарастосъ, за изгинувше за вѣру и отечество. Г. Митрополитъ чинодѣйствующи са ѣошъ 12 свештени лица, говорио е сходно слово. Као Свѣтла Княгиня са кћерима, тако и гг. Попечитель и многи други Сановници присуствовали су, оном лепомъ и благодарномъ спомену.

— Његова Свѣтлость Князъ одпутовала е у Тополу и Крагуевацъ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Неаполя являю о стању тамошньи ствари врло жалостно. Непрестано ѣоште затварао. Немирници прогласили су да ће краљ дати оставку.

— По найновиемъ извѣстию изъ Русие, и царъ Александеръ у почетку месеца Априла путова ће у Ницу гдѣ му се сада мати наоди.

— Графъ Морни сие се нећима удомаћана у Русіи, онъ е наумаъ сада купити едно велико добро близу Петерсбурга, на име свое жене.

— Изъ Пароза являю: да ће се у будуће са француским новинама блаже поступати, и да нећемо тако строгимъ одговорностим учредници подлежати као досада.

У Београду 12. Фебруарня 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 18

Колумбъ.

(Свршетакъ)

Колумбъ е са обичномъ формомъ и торжествомъ задобио островъ шпанской круни. Добри Индиянци гледали су то, али нису ништа о томе разбирали; премда су питали, по комъ праву страни ови дошляци населѣну землю осваяю. Островъ е носио име Гваснахани; одкровитель назвао га е Сан-Салвадоръ. Колумбъ е съ почетна извѣстно држао, да е на какавъ Индиянцима принадлежећи островъ дошао, и тако доцине се увѣрио, да е нову часть света одкрио. Збогъ ове преваре назвали су обитателѣ ове Индиянциа; и текъ доцине су се разликовали ови острови именомъ „Западна Индия" одъ оне старе одсадъ Источна Индия назване Индие. Онъ е одкрио іоштъ веће острове, као Кубу, Хаити; примория су свуда показивала богатство растѣния, лепе предѣле, кристалисанъ изгледъ вода, ясно плаво небо, трептећа сазвѣздия, што они іоштъ никадъ дознали нису. Често су наилазили на мало изображение и ратоборние обитателѣ. Ньиови кралѣви звали су се кацике. Єданъ одъ ови приповедао е Колумбу, наравно више знацима него рѣчма, да су ій често неприятельски сусѣди карайбиски острова нападали, зароблѣнике одвлачили, пекли и єли, Колумбъ е дао кацики разумети, да би онъ хтео на нѣговомъ острову (Хиспаньола или Хаити) єданъ мали градићъ за обрану противу ови людождера подићи, и єданъ помоћни гарнизонъ у нѣму оставити, кое врло обрадує обитателѣ. Колумбъ самъ морао е о своме повратку мислити, єръ му се єдна лађа већъ разбила, а и пратиоци нѣгови нису му били сасвимъ сигурни. Онъ е остапно ту 39. Шпаньолаца, и опоменуо ій да се приятельски обходе са Индиянцима, узме неколико обитателя и производе ньнове землѣ, и подъ вѣтрилама крене се натрагъ у Европу.

Єдна страшна буря умало што ние уништила ове пловце и ньнове важне вѣсти. Колумбъ кои е само то гледао да важни задатакъ, кои е онъ садъ постигао, неостане човечеству неодкривенъ, напише хитно єдно извѣстие на пергамену о своимъ одкровенияма и то добро затвори у єдно буре, и баци га у море. Садъ е очекивао мирно свою судбу. Но опетъ се морао радовати, што е успѣхъ свога предузећа самъ обявио, Небо се разведри и доспе Колумбъ у шпаньска пристаништа. Съ каквимъ е радостнимъ узникомъ био онъ одъ овде налазеће се гомиле люди дочеканъ, коя га е пре 7. месеци са истогъ места гледала, како е на лађама одлазио! Звоно е звонило, топови су пуцали и загушили га тискаюћи се кадъ е онъ са своима съ литиомъ у главну цркву дошао. Дворъ се бавио онда у Барцелони, и Колумбъ морао е целу Шпанию проћи; ово е било прави триумфски походъ, и почемъ е торжествено предъ Фердинандомъ и Изабеломъ, кои су на престолу седили, извѣстие засведочио, тада е у собранию владало тако усхићенѣ и одушевленѣ, да е Колумбъ мислио, да е ово награда за све трудове и нѣгову жертву; то е био найлепши данъ нѣговогъ живота.

По целой Европи летила е вѣсть о новоодкривеномъ свету и све е, нарочито учене люде обузело одушевленѣ и усхићенѣ. Сваки е садъ желио у новъ светъ ићи, да би се са златомъ и сребромъ натоварио и после неколико месеци опетъ вратио. Съ Колумбомъ е скоро 1500. люди одпутовало; нови острови су пронађени и велико богатство скуплѣно. Али сиромаси обитательи били су одъ сребролюбиви Шпаньолаца страшно мучени, и Колумбъ самъ, као странацъ, съ неблагодарносћу е награђенъ био. Краль ние одржао уговоръ, него е послао єдногъ благодарногъ Шпаньолца за вицекраля, на Колумбово место и овай заповеди многозаслужногъ мужа у гвожђе метнути. Краль га е истина опетъ ослободно, али торжествено подтврђена условия уговора ние му испунио, и премда е онъ іоштъ три путованя предузео и нове землѣ одкрио, опетъ ние био почитованъ, но е бригомъ и гоненѣмъ притиснутъ свршио онъ 1506. год стазу свога уморногъ живота. Мртво тѣло нѣгово буде на островъ Кубу однешено.

превео съ нѣмачкогъ

Д. Х. Павловићъ.

Мале приче.

(Особити Просякъ) — Найчудноватіи просякъ, кои намъ се икада появио, дошао е у єдну нѣмачку варошъ, овомъ човеку могло е бити одъ прилике 50 година. Нѣгова е главна цѣль била, да срца люди троне и разжали високимъ изреченияма и крупнимъ рѣчма. Но будући е онъ свой матерньи єзикъ кои е онъ доста збунѣно разумевао високимъ изразима іоштъ већма изопачавао, то е неразговетность нѣговогъ говора превазилазило булазненя

манитогъ. Єдна нѣгова молба, управлѣна устмено на єдно лице гласи овако: „Анђелски возлюблѣни човече и господине! Будући почемъ се я усуђуємъ, упасти изненада у вашу доброту, — да би вамъ повѣренѣ моє горе у душу попело се, — небесни Богъ, кои то уме наградити благословомъ вишнѣгъ творца на дѣци и цѣломъ потомству до трећегъ и четвртогъ колена у напредъ и натрагъ, єръ я припадамъ вами у скромномъ посртаню, и у одважности убеђеня на прекомерно сажалѣнѣ вашегъ особитогъ милосрдия, како би се небо разширило и надъ сиротиньомъ и богатима кога сунце и млоги новци осветлявaю; — но сиротиня є врло ружна стварь, коя у сузама ближньи наши жалость и свакояка чувствованя пораћа. Добри господине и човече! Доћи ће вече и ютро, кадъ ћемо ми сви бити позвани и на теразиє мерити се, и онда ће онай, кои намъ ниє ништа дао бити у доброти ексикъ, и претегну ће теразиє. И онда ће сиромашакъ доћи и казати: „Ово є онай, кои є имао изобилиє у оскудности благодушия и доброте, и анђео ће полетити са путиромъ, па ће у нѣга покупити сузе, коє су у невольи и свакоякимъ приликама текле, и сасуће ій за олакшанѣ бѣдни у путиръ страдания. Но я овде стоимъ и говоримъ, и нико ме не чує, а то долази изъ тврдога свойства ваше душе и пр. и пр.

Пожертвованѣ єдне супруге. — Господинъ Д. єданъ богатъ землѣ притяжатель изъ єдне африканске француске населбине, дошао є у Француску, узео є єдну любведостойну младу девойку изъ провинциє Нормандиє за жену, и одвео є на своя добра у населбини. Они су две године дана живили у найвећой слоги и ньнова срећа іоштъ є већма узвишена рођенѣмъ єдногъ сина. После овогъ времена дошао є єданъ младићъ, рођакъ госпоє Д, у ту населбину и био є за неко време гостъ ове фамилиє, а затимъ є узео квартиръ за себе. Но онъ є ипакъ наставляо посѣте тако ревностно и често, да се у господину Д, коме є врела африканска крвь у жилама текла, разпламтило саревнованѣ. Нѣгово саревньиво подозреванѣ ясно се обистини, кадъ му є єданъ одъ нѣгови робова явио, да се рођакъ госпоє Д. у невреме пушта у кућу. Господинъ Д. употреби обично лукавство, казавши кодъ куће, да ће ићи на путъ; онъ є пакъ међутимъ изъ оближнѣ куће вребао и стражарио, и видио є у зору оногъ младића излазећа изъ нѣгове куће. У тренутку найдивлѣ ярости убиє онъ рођака изъ пушке. Затимъ є ушао у кућу, и имао є разговоръ са своіомъ женомъ. Одма затимъ предстане онъ суду добровольно и зактевао є, да га осуде. Убійство є било ясно доказана стварь, и ниє се могло никако одрицати, и господинъ Д. ниє ни на єдно питанѣ одговорио. За време траюћегъ судейскогъ изслѣдования предстала є госпоя Д. сама суду, изявила є съ неколико рѣчи, да є она мужа свога преварила и да є то єдини поводъ крвавомъ дѣлу; коє є онъ учинио. Кадъ є све ово изказала, пала є она у несвесть, и изнели су є наполѣ изъ суднице. У мѣсто да се господинъ Д. стресао и у ярость долазно при погледу своє жене, онъ є био пораженъ тугомъ и очаянѣмъ. Судъ и заклете судиє рѣше, да увреда, каю є онъ претрпио, довольно извинява нѣгово преступленіє, и онъ буде єдногласно одъ сваке казни ослобођенъ. Госпоя Д. изиђе изъ куће свога мужа и живила є петъ година у єдномъ бѣдномъ кућерку у найвећой самоћи. После овогъ времена падне г. Д. у тешку болесть, тако, да су већъ и лѣкари дигли одъ нѣга руке. Нѣговъ се последньи часъ све ближе и ближе примицао, но приє него што є изгубио сасвимъ свою свесть и снагу, даде онъ къ себи дозвати гувернера, судиє и остале чиновнике цѣлогъ населя, више свештенство, своє близке сроднике и поверителне приятелѣ, и изяви имъ ясно и съ найвећомъ озбильносћу, — да онъ одъ тешке туге и каяня умире — да га є она у договору, кои є съ ньоме после убійства имао, савршено увѣрила, да се оне посѣте нѣногъ рођака нису тицале нѣ, него єдне девойке, кою су они били узели подъ своє, — да нѣгова супруга никако ниє дозволити хтела, да онъ чисту истину призна; єръ изъ узрока тога, што є тай погинувши рођакъ био врло богатъ, и што би иманѣ нѣгово по праву наслѣдия имало припасти госпои Д., не би се можда казиваню нѣномъ веровало; па башъ кадъ би га судъ и ослободио, ипакъ би на чести нѣговой остала ляга, и обште би мнѣниє нѣга прећутно осуђивало — Послѣдице ове исповѣсти на смрти лежећегъ супруга биле су тако ненадне, као и околности, коє су ій произвеле. Обште презренѣ, коимъ су до тогъ времена сматрали госпою Д. преобрати се на єданпутъ у одушевлѣно обожаванѣ нѣногъ юначкогъ пожертвованя; избрани членови целогъ саюзногъ друштва оду у скупу у бѣдну колебу госпоє Д., и однесу є у триумфу нѣномъ супругу, кои є скинувши овомъ исповѣсти теретъ са своє душе, и у чуству радости, што є свою добродѣтелну супругу опетъ кодъ себе видио, набрзо оздравио, и садъ имаю обоє изгледа за дуговѣчни и срећни животъ

Мрвице.

(Награда одпадника одъ вѣре.) Єданъ Християнинъ у служби богатогъ єдногъ Турчина пређе у вѣру исламску (потурчи се), и извѣсти о томе свога господара. „Я се томе одъ свегъ срца радуємъ“, одговори му Турчинъ, „но будући ти садъ већъ више несмешъ вина пити, то ћу ти я одсадъ 30 гроша манѣ на месецъ давати, него што си пре имао.“ Притомъ заповедно є газда укућанима, да пазльиво мотре на овогъ вѣроломногъ човека, да неби и нѣга — газду — у чему преварио или покрао.

— У Варшави живляше пре неколико година єданъ браварски калфа, именомъ Мияило Ганенцки. Овай калфа добио є одъ мѣстне власти изъ Ню-Іорка (у сѣверной Америки) писмо, да є нѣговъ рођакъ Іосифъ Ганенцки у той вароши умро, и нѣга поставио за наслѣдника цѣлогъ нѣговогъ имана коє є износило 2 и по милиона талира. Овакови догађан нису по себи тако нечувени и чудни; но найсмешниє є ово што слѣдує: Мияило Ганенцки саслушао є ту вѣсть са найвећомъ ладнокрвности, као какавъ Холандезъ, и изявио є, да ће онъ отићи у Ню-Іоркъ, да прими своє наслѣдиє; но онъ то неће учинити пре, догодъ неизиђе време, на коє се онъ кодъ тогъ майстора погодио, коє ће бити текъ Юния месеца идуће године, а то єдинствено изъ тогъ простогъ узрока, што є онъ кодъ тогъ майстора већъ 20 година непрестано радио, и што є онъ за цѣло ово време уживао благоволенѣ свога майстора. Онъ є исто тако тврдо остао при своіой намѣри, узети за жену куварицу свога майстора, єдну добру и радену селянку, коє є онъ ньой одавно обећао, и чекао само време, да побольша своє

станѣ. Овай занатлија био е тада 33 године старъ, и ние могао и при найвећемъ приљежанію ништа стећи.

— Чудноватa е она судба хинезки трговаца, кои са Сибировомъ трговину воде. Уплете ли се какавъ Хинезъ у такву трговину, онда постае онъ у своме отечеству сасвимъ туђинъ, и нѣгови та єдноплеменици избетаваю; управо рећи, онъ се сматра као неки изгнаникъ. Бо се онъ већъ єданпуть населио у Нахаџіи, то онъ већъ више неужива права хинезкога грађанина. Онъ се несме више вратити у внутреность хинезкога царства, шта више њему е забрањено и ступити у писмени саобраћаи са своимъ пријатељима и сродницима. Оваквъ човекъ живи онда између две пограничне државе, а непринадлежи ни єдной, и управо ние ничиј. Онъ се више несе вратити у Хину; но при свемъ томъ онъ е поданикъ хинезки и служи своју државу. Онъ живи непрестано међу Русима, а нпакъ у случаю нужде нема кодъ Руса никакве заштите, єръ између Русие и Хине постои уговоръ, да све државе една другой узаимно враћаю њиове бегунце.

— У области Фаръ-Уестъ, на западньой части сѣверне Америке врло е прость начинъ просидбе кодъ таношњи млади населѣника. Они тамо неласкаю много ни ти се заносе, єръ зато немаю они времена. Младићъ посћти своја съ одрастлимъ ћеркама обдареногъ сусѣда и пита: „Како се наодите?“ сѣдне на столицу испредъ оцака, плюне у ватру, и неговори више ни рѣчи. Кадъ е онъ овако неколико посћта учинио, каже онъ дъвойки, кою е заволео: „Я би васъ узео за жену!“ Одговоръ е обично: „Я противъ тога немамъ ништа.“ Они отиду онда безъ околишења мѣстномъ судіи, кои надъ њима свриши грађански бракъ (безъ свештеника); а кадъ случайно какавъ мисионаръ или други какавъ свештеникъ проће онуда кроз варошъ, онда се надъ њима сврши и вѣрозакони обредъ.

(Єдно людско чудовиште.) Као таково може се узети нека Варвара Магдалена, кћи Лудвика Шада, префекта варошя Улма. Она е живила у првой половини прошлогъ вѣка. Она ние могла провући њену главу кроз обичанъ прозоръ, такве е дебљине и обима њена глава била. Обимъ њеногъ тѣла износио е више одъ пет рифи. Њене руке биле дебеле колико єданъ обичанъ човекъ у тѣлу. Ноге пакъ биле су іошъ єдапуть тако дебеле. Њенъ доручакъ састоио се изъ 24 велики земичака са шербетомъ, а њенъ ручакъ изъ 4 и по оке меса са млогимъ зелѣмъ. Она е одъ шале поела 6—8 лебчића, кои су пре сто година доста велики били, къ томе пила е она по 1 и по оке люте ракије и много вина и пива. У нече ние ела много, и рано е легала, а живила е 40 година.

(Њачки ђакиръ.) Бруно Варендорфъ, доминикански калуђеръ у Либену носио е одъ године 1386. кадъ му е била 21 година, око гологъ тѣла као појасъ єданъ гвоздени прстенъ, два паица широкъ. Овай прстенъ био е изнутра, где е кожу додиривао, снабдѣвенъ са 24 гвоздени шиљка. У 28-ой његовой години опасао е онъ руке око лактова и ноге око колена са іошть четири гвоздена прстена, исте ширине, кои су такође имали изнутра сваки по 24 ситни шиљка. Ови пет прстена притегао е онъ съ гвозденимъ ланчићима, да се небн тамо ако померавали, и то тако, да е свакадъ и непрестано ноге болове осећао, па ма лежао, ишао, стоио, клечао, или ма како кретао се. Ово гвоздено прстенѣ називао е своимъ кастелнимъ крстомъ. Сваки шиљакъ у њима имао е пакъ особито неко значенѣ. Кадъ е умро, било му е 63 године, и тако е онъ пуне 42 године мучао свое тѣло. Почемъ онъ ние ово прстенѣ никадъ скидао то е оно одъ непрестаногъ тока крви, причињић одъ оштри шиљака, било сасвимъ зарђало и у месо зарастло.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

В. Београдъ 11. Февруара. Уче е био исаћъ и прстеновањ аћутанта кнеж. подполковника г. Ђорђа Карађорђевића. Скупъ е био у двору кнежевскомъ, одакле се на млогобројнимъ колима ишло после 5 сати кући девојачкой. Воена банда ишла е напредъ. Његово Високопреосвештенство г. Митрополитъ по сходномъ говору о браку и о дужностима брака учинио е испитъ. Поводомъ овимъ давао е г. маіоръ Миша Анастасијевићъ сјанъ бал у здању кодъ „Круне“ на кои су многобройни гости свакога реда позвани, одлично дочекани и угошћени биле. Свѣтла Княгиня, господа Конаули, паша, а тако исто и многи гости изъ Земуна и други места присуствовали су овоме редкоме весељу у нашой вароши.

— Секретаръ Суда Окр. Шабачкогъ г. Лазаръ Дамяновићъ после краткогъ врућичногъ боловања преселио се у вѣчность и био е у прошли Четвртакъ сарањенъ у Шабцу.

+ У Параћину 5. Февруара. Кадъ православни остане удовъ, а назвао се отцемъ деце, кои у двострученомъ оданости упру очи у њега, очекиваћи у њему заступника материнске нѣжности, сваконко е предметъ обштегъ сажалења; но ова саучастность већимъ деломъ тичесе деце, кои ће данасъ сутра добити маћиво, кои, да л' ће бити повой, да л' бичъ, то се незна. Тежко овомъ, кои мора стрепити у овой неизвестности! Овакве мисли намећусе саме при погребу матере, супруге и домаћице. Алъ кадъ смо данасъ испратили до гроба супругу нашегъ отличногъ свештеника г. Пантелеимона Поповића, и ако смо плачни били, нпакъ насъ с деце ради блажила та мисао, да ова благотворимъ рѣшеніемъ вселенскогъ собора немаю нужде страшити се, єръ њима е праведный законъ забраномъ второгъ брака обезбѣдіо за сваіда любовь отца, узевшегъ на себе мало бреме материнѣ нѣжности. Природа неће себе изневерити. При свемъ томъ неда се одољети чувству, кое постае врло мекано у подобнимъ трепутцима. Безчедань свештеникъ єдна упола жна за себе саучастность; алн. кадъ видимо за мртваћимъ носилима съ трупомъ отца и свештеника, са две нежне дѣвойчице, онда насъ срдце заболе и суза намъ потеку одъ жалости. Тай е случай при овдашњемъ г. пароху нашемъ. Сви га сажалѣкамо и молимо Бога, да га подпомогне сносити свою велику скорбь. Сироводъ е био сјанъ према нашемъ месту. При свештеника са г. вамѣстникомъ чиподѣйствовала су и єданъ одъ њи говорио е слово на опелу, свршеномъ у цркви. Сва учећа се младежь ов-

дашньи основны разреда обоегъ пола заедно са своимъ гг. учительима и г. учительномъ као и млогобройни сажительи, нарочито женскинѣ испратили су покойницу рођену у месту, бракомъ сачетану год. 1841., петнаестъ лѣта съ венчанимъ другомъ своимъ пожививщу и у 34 години одъ рођеня са животомъ раставшусе, оставивши по себи три жива порода, гореспоменуты двое женски и едно мушко одъ 12 година, питомца београдске Гимназіе. Вѣчна іой память!

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Изъ Париза телеграфираю: да персиски посланикъ Ферук-канъ неће у Лондонъ ићи, еръ нѣгови преговори са лордомъ Ковлеомъ нису по нѣговой жельи успѣли. Графъ Киселѣвъ вратио се изъ Нице. Законодавной скупштини учинѣно е предложенѣ да се сто хиляда франака годишнѣ маршалу Пелисию опредѣли.

„Преса" явля да е по извѣстию обшти Агсбург. новина, у Ђенови едавъ свештеникъ хтео убити свога Епископа. Но срећно е ово покушенѣ осуећено. Ближе околности о томе новомъ злочинству нису іоштъ познате, само то новине кажу да е злодѣй кадъ е ножъ на Епископа замакуо повикао: „Кадъ Ђенова има свога Сибура, нека има и свога Вержеа."

— Изъ Цариграда являю: да е Омер-бей у име Порте заузео Сулину. Варошъ Комратъ као накнада за уступлѣни Болградъ, предавъ е рускимъ комесарима 3. тек. мес.

— Оно пре што смо явили да су неприятельства са Кинезима престала, ние истина. По найновіимъ извѣстияма одъ Кине, неприятельства еднако траю. Нити е царъ Кинезки вице-краля кинезкогъ Єха збацио, нити е енглескомъ адмиралу Сеймуру предложеня мира чинио.

— Руски пароброди извозе еднако войску на черкезке обале, да потомъ свое велике операциe започну.

— У Техерану (у Персіи) велико е одушевлѣнѣ за ратъ. Млоге хиляде своевольника отишле су къ югу да се съ войскомъ саюзе. Персияни сматраю овай ратъ съ Енглезима као неки свети ратъ. Међутимъ сви су изгледи за миръ.

— По едной депеши изъ Марзеля являю новине: да су Руси 30.000 войника у Арменіи скупили, и са военимъ потребама натоварени 8 лађа отишле су одъ Астрахана къ обалама провинциe Мацендерана. Руси намѣраваю на пролеће противу Арата воевати.

— Француска ће да умложи свою войску у Риму іоште съ пола бригаде.

— Изъ Бесарабие чуе се: да е пословавѣ пограничаваюће комисие тако далеко успѣло, да се до конца Фебруара можемо свршетку нѣногъ задатка надати.

— Француска намѣрава да умали свою войску.

— Изъ Париза одъ 5. т. м. являю: да е царъ у слову своме при отвараваню законодавне скупштине, напоменуо да размирица швайцерска са прайскимъ кралѣмъ нема никаквогъ ратногъ значая; и да ће саюзне войске скоро оставити Грчку. Потомъ споменуо е да сада, кадъ сва правителства у найболѣмъ споразумлѣню стое, треба у унутрашньости снагу и богатство народа уређивати и развияти, и проче", Бечке новине нарочито „преса" одъ 6. т. м. критизираю млого ову беседу и кажу да е то една одъ найнеопредѣлителніи беседа, кою е игда царъ на своя уста изговорио. „Ние ни едну" вели „речь изустио коя би могла подићи мало завѣсу у коіой су завиени будући планови наполеонске дипломациe. Ние изустио ни едну важну речь ни о унутрашньой ни споляшной политики. Ни едне речи нема о истоку, нити о подунавскимъ княжествама. О Русіи прешао е са тайне пунимъ ћутанѣмъ, Енглески саюзъ една е едне речи удостоенъ. И у Енглеской и у Француской осећаю се сада своя положеня. Стари саюзи нису са свимъ разкинути, нови нису іоштъ везани. Іоштъ е знаменития она празнина цареве беседе о унутрашньой политики. Навѣштени премештай каенски заточника са нездравогъ и убияюћегъ острова Гвияне у Алгиръ, то е триумфъ Европскогъ мнѣния, противъ неумолиме досаданѣ системе. Ми съ наше стране често смо се питали, съ коимъ правомъ француско правителство одъ Неапла иште рачунъ за поступанѣ са политичнимъ заточеницима, оно, кое политичке преступнике безъ пресуде и безъ решения судия административнимъ путемъ на островъ Гвияну шалѣ, гди нездрави воздухъ мора найздравіегъ европейца найдалѣ за три године уморити. Енглезке, а затимъ све — осимъ француски — европске новине писале су противу грозности каенске. И садъ премештаемъ политички заточника немогу се они што су поморени оживити, неможе се оно загладити. Надежда, да ће у царевой беседи бити напоменутъ програмъ за слободне изборе, и тако исто надежда да ће царъ у своіой беседи обећати законе о печатньи учинити да небуду тако драконски, преварена е. Царъ по своимъ обичаю метнуо е уво на землю француске, чуо е муклу тутняву у унутрашньости землѣ и мумланѣ іоштъ несмирени страсти, и то га безъ сумнѣ научило, да у овой години іоштъ ние време, оно што е пре 4. године у лепимъ речма обећао „На зданию кое е на основима спашеногъ друштва подигнуто круну праве слободе ставити. („Преса")

— Изъ Котора одъ 25. Януара пишу: Сутра или прекосутра доћи ће овамо князъ Данило и княгиня Даринка, кои ће у Корфъ ићи, гди е една сестра княгиньина за еднимъ Гркомъ удата. На овомъ путованю прати ће князa француски конзулъ и една одъ нѣгови сестара. Пко 400 люди разгртали су ово дана снегъ одъ Цетинѣ до Котора куѓа ће князъ проћи, (нуто! нуто!) И то се чуе као извѣстно, да ће князъ преко Марзеля отићи у Паризъ, да самъ собомъ заступа црногорске ствари кодъ цара Наполеона.

ОГЛАСЪ.

Подписани продае кућу съ плацемъ налазећу се у сокаку кодъ Барякъ цамие, коя никакномъ дугу не подлежи. Она садржава 4. собе, ганга, едну куйну, шталу, подрумъ и пространу авлию. Ко буде имао волю предречену кућу и плацъ купити, нека се подписаномъ найдалѣ до 1. Марта о. г обрати еръ е доцние неће моћи добити у Београду 11. Февр. 1857.

Іованъ Куюнцићъ.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 14. Фебруарня 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртковъ и Суботомъ ма по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 19.

Мале приче.

(Десети човекъ. Истинити догађай) Єданъ Французъ, баронъ Б., кои е за време велики они ратова француски подъ покойнимъ Наполеономъ и у войни противу Руса као официръ участвовао, имао е брата єдногъ. Братъ е нѣговъ такође официръ био, али гди се у то време налазио, то баронъ знао ние.

Свакомъ живомъ позната су ужасна приключения ове войне, страшна она уступаня натрагъ, губитци француза и залазакъ ньнове срећне планете.

Незнатанъ остатакъ огромне оне войске враћаше се мучно и трудно збогъ метежа европейске политике и збогъ страовите строгости ненавикнуте климе натрагъ. Малено оделенѣ войске, комъ е маіоръ Б. придруженъ био, састаяше се изъ неколико бригада, одъ кои е маюшни остатакъ у єдну дивизию у повратку споенъ био. Полагано, врло полагано корачало е ово напредъ. Снегъ и студенъ грабили су изъ дана у данъ нове жертве, и сироти войници илядама су падали при усиляваню марширaня. Жалость е била видити, како повише ньи наєданпутъ стану, падну и више неустану, єръ нико се усудити ние смео да имъ у помоћь притече, свакогъ е стра обузела била, да и онъ подобной судбини не подлегне. Сваки се морао чврсто гомиле држати; кои е застао ил' пао, тай е већъ изгублѣнъ био. Наймучние и найтужние позорѣ било е то за свако нѣжно, чувствително човеческо срце. Зла судба безъ спомагателногъ средства, смрть безъ помоћи, а и безъ смрти.

Баронъ Б, позориштемъ овимъ найдублѣ потрешенъ, почувствова у себи такову желю, да одъ ове свирѣпе неумолѣне смрти єдну баръ жертву отме. Али кою жертву? За кога да свой собствени животъ на коцку метне? Збогъ кога да се на магновение єдно одъ обштегъ маширaня удали може бити да мртваца башъ са землѣ дигне?

„Десети човекъ, кои одсада падне, нека буде тай, когаћу я да спасемъ! рекне баронъ себи самомъ. Посве е грозно, кадъ се мора очима да гледи, како смрть између насъ єдногъ поєдногъ одъ наши храбри другара граби. Єдногъ ћу да спасемъ, ма и я самъ съ ньимъ после заєдно пао!“

Онъ брои. Ние дуго траяло и онъ већъ десетогъ угледа. Младъ єданъ официръ застаде одъ реда свога, пође коракъ, два, и као грудва снега паде на землю. Онъ саобшти рѣшение свое дружини своіой, ова га задржаваше: Пао е, мртавъ е! рекоше му. Што му драго! Онъ се заклео, да жертву єдну одъ смрти отме. Башъ неће у томъ снегу саранѣнъ остати — онъ се отрже одъ дружине свое, поита тамо, гди младъ овай войникъ скоро већъ мртавъ лежи — упне се да га подигне и — — позна брата свога. Брата свога, за кога ни мислио ние да е овде, ил' да е био у Русіи, већъ за кога е држао да е далеко, далеко одъ нѣга удалѣнъ, чакъ у Француской! или да е већъ гди давно погинуо.

Одкудъ се у срдцу томе та побѣдити се немогавша желя породила, да спасе животъ човека єдногъ, єдногъ међу илядама? И зашто башъ десетогъ? То е тайна Божия. Доста е то, братъ е набавлѣнъ био, а то е драгоцѣна рѣчь у овой чудноватой приповедки.

(Женски светъ у Шпаніи) У цѣлой Шпаніи неможе човекъ наћи ни єдну девойку, коя би се одъ стида заруменила и страшльиво очи земльи оборила. Жене и девойке гледаю човеку безъ зазираня у очи, а и обазре се сасвимъ слободно, да буди кога очима прати. Оне се умѣшаю съ найвећомъ слободомъ у свани разговоръ, при комъ би у нашимъ земляма женске одъ стидльивости и забуне у землю потонуле; па то ипакъ кодъ ньи ние безобразлукъ, него е то єдинствено слѣдство обичая, кои имъ то положенѣ и слободу у дружтвеномъ животу дае. Но помодна образованость нећъ е у найновие доба и кодъ Шпаньолкиня увела суєтне обичае и притворне форме и етикете, и то особито у Мадриду. Народнѣ игре, кое цѣлу Европу лепотомъ своіомъ у усхићенѣ доводе, истиснуте су одавде, и морале су уступити несланимъ играма страни земаля. Маноле (шпанске слободнякинѣ) задржале су єдне ове приятне игре, кое оне съ найвећомъ вѣштиномъ и дражести играю. У Шпаніи сасвимъ е непозната она кућевна строгость, коіой су девойке у другимъ европскимъ државама подвргнуте. Изъ найотмѣніи мадридски кућа иду девойке са каквомъ приятельицомъ по Праду у шетню, у цркву, у посѣте и ньнова познанства нечине намъ се да су сумнителна. Допадне ли се коіой девойки какавъ младићъ, то овай одма почне ньой у кућу дола-

вити као њих признати љубезника, и има као такав право доћи у свако доба, ни са њиме у шетњу, владати са њиме на балу, једном речи ову игра роду младожењи. Ова рола траје када када врло дуго и они мораю повекадъ по 6—7 година чекати; ер у Шпанији има истина свако право, казати у очи, да кога воле, нити је нуждно то тамо таити; но докъ подвргнеће авантура, докъ се у канцеларији место какво упразни, траје у Шпанији још тъе дуже, него у другимъ државама. Ово дуготрайно узимање одложеній служи међутимъ на то, да једно друго довольно и скроз познаю. Ако родитељи девојке неће њеногъ момка у кућу да пусте, то ioй они нимаће немогу забранити, да се она са њимъ на прозору неразговара; и ако после дужегъ времена запроси девойку од њих родитеља и они га одбију, то онда траже момак лека код свештеника, одиеде се овимъ девојку код каке чести старе госпое у вароши, где она читавъ месецъ седити може. Девојка сме само у друштву ове жене излазити изъ куће, и то само у цркву. Љубезникъ несме за то време никако къ њой долазити; њен пакъ родитељи непрестано одлазе њой и труде се извлачити с одъ њене љубави и покорити је вољи њиховой. Ако е она за то време неузмогу одвратити и остане ли при своїой љубави, онда іой родитељи по изтеченю њесеца немогу стати њјчаню на путъ. Одтудъ понос и јачина карактера код шпански жена у њиховимъ разговорима и дћлима, у њиховимъ добродћтелимма па и у самимъ страстима и пороцима. Никадъ неће Шпањолка оскрнити свою страсть плашљивошћу или лагањемъ и по свима готово областима врло е честа безпримћрна вћрност.

— Кадъ е руски царъ Петаръ Велики по срећно и славно свршеномъ рату са Шведима наумио, подзоватн се немирима Персие, одкрио е самъ ту свою намћру у соби царичиной, у којой никого небише, осимъ царице и кнеза Менчикова. При концу разговора овогъ рекне царъ супруги своїой и кнезу Менчикову: „О овой ствари незна іошть нико на свету осимъ насъ трое; я вамъ заповедамъ, да ту ствар у тайности држите".

Неколико дана затимъ, кадъ се цару овай планъ іошть једнако по глави окретао, и кадъ е случайно био на само съ једнимъ своимъ денчикомъ, и запита га текъ онако одъ шале: „Шта се чуе ново?" „Ништа," одговори денчикъ, „осимъ то, да ћемо маршировати противъ Персие." „Шта!" викне царъ упрепашћенъ, зарь противъ Персие воевати? Одма да ми кажешъ, одъ кога си ову лажъ чуо." — „Одъ вашегъ папагая у двору," одговори денчикъ, ер кадъ сам хоће у предсобню царичиномъ на ваше величество чекати морао, чуо сам папагая неколико пута јасно рећи: „Дајде противъ Персие." — Царъ одма пошлъ по кнеза Менчикова, одведе га царици, и каже имъ, да е њихова тайна о уговореной войни противъ Персие издана и явности предана, нека му седъ отворено и искрено признаду, коме су они то у повћрење одкрили. Како царица, тако и кнезъ Менчиковъ уњеравали су цара свећане и съ найвећомъ озбиљношћу, да они никому на свету нису о томъ ни словце проговорили. Царь, увћрени о вћрности и нутрьвности обадвога, покаже рукомъ на папагая царичиного и рекне: „Видите, ово е изданца." — Онъ имъ затимъ разјасни ову заговетку причавши денчика, и замоли царицу са свемъ да уклони папагая изъ собе, съ рћчма: „Ја у мојој, ни у твојој околини несме се задржавати изданца и брбљавца."

Принце.

— „Господинъ капларе!" рекне кнезъ глупъ селанъ једномъ ћенералу. — „Ја самъ ћенералъ," поправило е овай селяка. „Но, но!" викне селянъ, „немојте за зло примити; ако нисте, то ћете, ако Богъ и срећа даде, бити."

— *(Кредитъ е болћ имати, него готовъ новацъ.)* Једанъ странацъ дошао е у једну келнеру варошъ, где е намислио подуже бавити се; но будући се цћло његовог имања у готовомъ новцу састояло изъ петнаесть форинта, то се онъ у први ма мало застрашио, одкудъ ће се онъ издржавати, и онъ због тога закључи, да не само у праву и найотмћнију гостионицу сврати, него да тамо себи и кредитъ отвори баремъ на 6—8 недеља, по истеченю кога времена онъ е рачунао, да ће добити новаца одъ куће. Да би дакле овай кредитъ себи основао, даде овъ сутрадањ разменити кодъ келнера једну банку одъ 10 фор., једну, коју е іошть имао; но тога истогъ дана размене онъ овай ситан новацъ, опетъ у крупну банку одъ 10. форин. и промену ову сутрадањ опетъ кодъ келнера за ситанъ новацъ, жалећи се келнеру, како се много новаца преко дана на ситнице потроши, те може у овой вароши, где е таква скупоћа. И тако е продужавао онъ овай сарафлукъ одъ дана на данъ, а неки путъ и по двапутъ на данъ и келнеръ наравно ние ни мањак посумњао на овако издашногъ и привидно богатогъ господина, кои е преко дань по десетъ форинти и више на саме ситнице и безпослице трошио (ер све редовне потребе набављао е онъ наравно, и то на нересню у самой гостионици), и тако е оно време, кадъ е довста платити могао, прешло, безъ да е њему рачунъ дошао и поднешенъ; ер како газда, тако и келнеръ гледали су, да такогъ издашногъ госта штогодъ дуже могу, одъ себе непусте.

— *(Кромвель.)* Овай славни енглески републиканацъ, кои е око половине 17-огъ века оборио стари енглески краљевски домъ, и дрмао за цћлогъ свогъ живота свакимъ сустављањемъ и опозиционалнимъ духомъ и опструкционалнимъ чизмара, коме биће име Вить. Овай Вить залюбио се у њимаљу Керку Кромвелову, Јепу Франциску, којой е предстоила сићна судбина. Франциска чула е потайне удисаје смртно залюбљеногъ Вита, на се таме ние нашла увређена; но оно ишикованъ залюбљења ние се могло задуго прикрити одъ опгрогъ ока племенитогъ Кромвела. Онъ е истина у почетку само сумњао о овой љубави, и зато е тражио прилике, да се о томе самъ очевидно увћри. На тай конацъ дотрчи онъ једномъ, кадъ е знао да е Вить кодъ Франциске, изненада у њену собу, и опази залюбљеногъ Вита како е предъ Франциском клекнуо, и како е руку њену ку устима своима притиснуо. Но Вить, у место да дође у забуну при овомъ опасномъ одкривењу, окрене се съ найвећомъ трезвеношћу и присутствомъ духа Кромвелу и рекне му самилителнимъ гласомъ: „О сићна звездо и небесни заштитителю велике Британије, будите ми садъ у помоћи! помозите ми, склоните вашу керку, да ми у ступи њену дворску слушавку, у коју самъ я страшно залюбљењ!" Кромвель му е до душе опростио његову

дрскость због њештине његове, коіом се онъ изъ забуне и ватре извукао, но даде одма призвати једнога свештеника и дворску служавку Францискину, коя е врло ружна била, и даде свршити надъ Витомъ и служавкомъ непријатно дан у ствари измољно њћнчањ.

— *У* пролеће год. 1801. сврате неколико руски војника, који су се изъ ратнога робства у Француской кући враћали, у једно немачко село близу Райне. Честити сељаци приме ове странце съ највећомъ гостољубивошћу, загледали су ій съ љубопитствомъ и угостеля су ій вилно. Једанъ одъ ови Руса, кои е био у квартиру код једне добре жене, хтео ioй е сутрадањ изавити за пријатељски дочекъ и угошћењ своју признателность. Онъ е просуо пуну торбу благодарителни изражая; но она сирота неразумеваюћи ни једну рћчь руски, стаала е збуњена и вие знала шта онъ управо обе. Онъ почне затимъ напрлать француски говорити, колико с мого за кратко време у Француской научити; но га опетъ ние ни мало разумела. — Русъ, видећи то, стрчи љутитъ и раздражењ, донесе пушку, стане предъ ню, као у фронту, удари једно „предъ прси“ и отиде весо и задовољанъ изъ куће, увћрењ будући, да га е она садъ заиста разумела.

— *У* предсобију једне палате у Петробургу стаху у течаю зиме придворни служитељи князева и грађова са шпуцетима и скупоценимъ огртачима на руци и чекали су на своју господу. Кадъ е посћта већъ свршена и великашки већъ кући полазили, облачно е князъ Г. свој скупоцћни огртачъ, но при облачењу опази, да е горња кожна постава одрезана. То е једанъ лопоовъ учинио, и премда се на први погледъ чинило, да е онъ врло мало украо то е ипакъ лопоовъ добарь изборъ учинио, еръ е огртачъ био одъ најскупљћга самура, и украдени рукавъ вредно е најмањ 1000. сребрни рубаля. Да би се штета она накнадила, пошлъ князъ сутрадањ огртачъ своме кројачу на оправу но овай на брзу руку ние могао у цћломе Петробургу наћи онаквањ комадъ самура, кои би доликовао оном рукаву, кадъ наданпутъ дотрчи једанъ служитель у дворской униформи княза Г., восећи одрезани рукавъ, и приповеди кројачу са радошћу, да е полиција лопова ухватила и затимъ рекао, да ће онъ причекати, докъ се на брзу руку пресше рукавъ, будући е князъ радъ ићићъ око поћ подне обући га. — Кројачъ невадајући се закаченомъ угурсузлуку, видећи служитеља у познатой униформи, какву носе дворски лакаи реченога князa, сврши на брзо посао и преда му ћубе. Но како се кројачъ упрепастио кадъ е око подне дворски старатель князa Г. дошао да узме огртачъ, и кадъ се показало, да е лопоовъ преобученъ у служитељску униформу, употребио украдени рукавъ на то, да њо огртачъ добие. О огртачу и лопову нема ни трага ни гласа.

Сажалћавни лопови. — *У* Антверпену сретне недавно једанъ богатъ трговацъ при улазу у његову кућу једнога човека, кои е прено дане носио једанъ душекъ, и запита га куда ће онъ съ тимъ душекомъ. Онай пакъ брзо се прибере и одговори сасвимъ тако „идемъ да га ћедемъ у залогу, да би добио нуждан новацъ за трошакъ, кои ћу морати теглити при предстоећемъ пороћају моје жене“. Трговацъ, тронутъ бћдомъ ономъ несрећногъ сиромашка, извади изъ џепа 10. франака и поклони му. Но кдаъ е трговацъ у кућу ушао, дозва онъ наскоро затимъ да му е једанъ душекъ украденъ.

(Пожалћни л лопов.) Два сиромашна ћака спавали су у њиховой ладной собици. Наћдан тъ чуе једанъ одъ њи неку лупу и шушкараньe, усправи се изъ кревета и види како једанъ човекъ крозъ пенџерь у собу улази. — „Чуешъ брате!“ шаптао е онъ своме другу полако на уво, — ево једнога лопова!“ — „Ћути! нека га некъ уће“, одговори онай други сасвимъ полако; я ћу извенада продерати се на њега и онъ ће можда одъ стра изпустити изъ руке штогодъ што е на другомъ месту украо.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Једне белгиске новине опровргаваю сасвимъ ону вћсть да ће царь Александеръ ићи у Парижъ, и вели да о томе ние се ни мислило. — Изъ Рима являю, да се Папа рћшио увести илоге пробитачне промене у свое правителство. Шта ниште говори се да ће и законикъ грађански француски увести.

— Изъ Петерсбурга одъ 31. Ян. пишу: једно доста велико число официра турски који су у последњћмъ рату заробљени и тамо заостали покрстили су се; и сада са чиновима поручника поделћни су у регименатама њхоте.

— Изъ Парижа одъ 9. Февр. телеграфираю: да Монитеръ доноси изасенћ о уговору између Аустрие и Француске о осигураю Италие, вели, да е тай уговоръ био заключенъ само на случай ако би Аустрия рать објавила. И да то нису ништа друго него сада мртва писмена.

— Између Персие и Енгдеске у садашньимъ преговорима за миръ највеће су препоне: Што баћти Персия тражи 3. милиона фор. ср. кое Енгдеска треба да ioй по заключеномъ съ њомъ контракту изда за прошле 3. године што е Персия рать съ Русиомъ водила; а Енгдеска опеть одбиваћи то тражи да Персия плати све тропшкове овога рата што Енгдези сада съ Персиомъ воде.

— Руска кнегиня Лиевеновица што е у Паризу умрла, оставила е бив. министеру подъ Луи-Филипомъ Гизоу, 40. хиљада гроша годишњћгъ прихода до њћове смрти.

— *У* Кини одкривенъ е једанъ комплотъ, где су хтели да гвоздени путъ пре кину, па онда једну касу одъ 3. милиона фор. кое е на лађи „Перу“ донешена оплячкаю. Већ е 150. особа због тога затворено.

— Једанъ дописникъ изъ Беча у „Везер. нов.“ доказуе, да Аустрия и Енгдеска — поредъ свега тога што у политики о подунавскимъ кнежевствама једну политику воде — ипакъ непрестано ioшть имаю у многомъ кое-чему важномъ врло различна мњења; а особито у томе се сасвимъ немогу да сложе, што Аустрия јако се заузима да достоћнства господара влашко-молдавски буду наслћдствена, а Енгдеска заузима се да одржи досадањ стањ и обичаћ.

— *У* Паризу 3. т. м. давао е г. Мило за честь списателя и новинара велики ручакъ, на комъ е 130. комада списателя и новинара било, и веселћ пуно 11 сати траяле е. Ручакъ е погођенъ за сваку персону 100. франака (500. гроша) безъ вина. *У* вече е, кадъ су и госпе имале приступа било преко 400. персона. Сви су задовољни били сано једанъ учредникъ найвећи ирландезки новина лютно се што ние имао на ручку по своме обичаю

кромпира угувани неолюштени. Адвокатъ Кремие, пио е у здравлѣ слободне печатнѣ и слободногъ писаня; кое млогима е било неприятно еръ се бое одговорности.

— Изъ Париза 8. т. м. телеграфираю: да су главне препоне у персиской размирици уклонѣне, и да су се обе стране о главнимъ условияма мира споразумеле.

— Потоме што е наполитански посланикъ у Паризъ приспѣо, а француски у Неаплу опетъ погодио одказани квартиръ за ову годину, заключую да ће размирица између Неапла и западни сила скоро измирити се.

— По белгискимъ новинама енглеске воене лађе изашле су изъ црногъ мора и отишле у Малту; адмиралъ Лионъ са остаткомъ лађа остао е іоштъ у црномъ мору докле аустриска войска не изађе изъ подунавски княжества.

— По извѣстию изъ Одесе одъ 25. Януара, контроманацъ е укинутъ, и лађама кое изъ Турске долазе сада е тимъ много олакшано.

— Изъ Неаполя одъ 27. Ян. едно писмо у „преси" гласи: полиция е визитирала куће генерала Лека, Искитела, бившегъ военогъ министра, и Филанђиера. Партае све се већма една одъ друге одлучую, у кое су найзнаменитие личности уплетене. Хилядама артия разтурено е и прилеплѣно по улицама, на коима написано стои „да живи уставъ" и ова партая установобранителя ако са своимъ анархичнимъ желама успѣ велику ће несрећу и штету овой земльи нанети. Іоштъ непрестано млоге затвараю, међу коима се такође млоги чиновници министерства налазе.

Да се већъ задужбина негдашньи Србски кралѣва М. Жича, обновлявати почела; и да се тамо одъ родолюбиви Срба усрдни прилози приносе познато е мислимъ свима Србима, не само у Србіи него и у другимъ краевима свѣта живећима.

Сада ми имъ непропуштамо и имена ови приложника обявити, шта су кои приложили, и то:

1. Г. Висприанъ Пантићъ Єромонахъ ман. Студенице велики са сребромъ художествено израђени и позлаћени крстъ у вредности око 30 ⌗ цес дуката.

2. Маса поч. Весе Петровића бивш. трговца Чачанскогъ, по самртномъ завѣштанию нѣговомъ, два пара служашчи свештенички одѣяния у вредности 24 ⌗ цес.; и едно одъ две центе звоно у вредности 90 талира.

Прилогъ покойниковъ ние по величини толико знаменитъ, колико што е по првенству, еръ м. Жича пошто су е Турци порушили, и око іой велико звоно, што іой блаженопочивши вождъ србски господаръ Карађорђе приложно био, у Лѣсковацъ однели, ние пре никакова звона добила. Ова маса покойника обдарила е и сиротни м. Воведение са подобнимъ звономъ, и остале пакъ Манастире епархие Ужичке, са по еднимъ дукатомъ ради спомена покойникова.

3. Стефанъ Новаковићъ капетанъ Гружански приложно е Жичи сребрно-позлаћенъ путиръ у вредности 10 ⌗ цес.

4. Милисавъ Лукићъ трговацъ Карановачки подобногъ квалитета путиръ одъ 10 ⌗ цес.

5. Марко Баіовићъ трговацъ Карановачки и супруга нѣгова, почившой кћери своіой за споменъ еданъ сребрнъ ћивотъ за св. причащение одъ 6 ⌗ цес.

6. Босилька супруга Симе Милекића изъ Карановца, дискосъ, звѣздицу, копие и ложицу, одъ сребра у вредности 7 ⌗ цес.

7. Марко Нешковићъ трговацъ Карановачки подобне ствари у вредности 7 ⌗ цес. И напоследку Євта Драгутиновићъ служитель г. капетана Гружанск. 1 ⌗ цес.

Сви именовани приложници поредъ ове явне благодарности, имаће вѣчити споменъ у монастиру Жичи. —

Огласи.

(1—5) Лаймъ или лепакъ за птице ватати добива се у трговини Алексе Местановића кодъ „тигра"

(1—3) Подписани прешавши изъ Смедерева примио е на себе и отворио велику названу „гркову кафану" у Пожаревцу, и снабдѣо е са свима потребама на наибольи начинъ. Обявлююћи ово, препоручуе се учтиво свима и свакомъ госту и путнику. Квартири у овой гостилници намештени су и уређени на заедничке и екстра собе Исто тако са найбольимъ и найвкусніимъ еломъ и пићемъ, и брзомъ послугомъ свакъ ће бити у свако доба предсретнутъ, и то све са найумѣреніомъ ценомъ.

У Пожаревцу.

Мияило Стефановићъ
кафеция.

(3—3) Дрва мишлинъ и колубарска има кодъ подписани съ врло угодномъ ценомъ на продаю.

Димитрие Пилавлѣвићъ
и Илия Божићъ.

(3—3) Подписани дае свою кућу кодъ „два бела голуба" постоећу, коя има две собе, сарачану, подрумъ и врло лепу башту одъ 1 Марта о. г. подъ кирию и то за годину дана. Ко жели узети, нека изволи погодбе ради приявити се.

У Београду 22. Януара 1857. год.

Іованъ Куюнџићъ
терзия.

Продаваће се:

Началничество Ок. Београдскогъ продаваће добра Іована Парезановића изъ Амерића 18. 19. и 20. о. м.

Началничество Ок. Крагуевачкогъ продаваће добра поч. Милие Маринковића там. 18. 19. и р0. о. м.

Началничество Ок. Крайнскогъ продаваће добра Гице Іовановића 18. 19. и 20. о. м.

Управителство вароши Београда по одобрению виш е влсти да ће подъ аренду, коя ће се 17. 18. и 19. о. м. држати утрину обштине Београдске.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 16. Фебруарня 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за едан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 20

Мале приче.

— Славни позориштникъ Кокъ имао едно вече представляти у Дублину комадъ подъ именомъ „Странацъ". — Кадъ е ступио на бину (узвишено место, на комъ позориштници дѣйствую), примѣћавали се на нѣговомъ лицу знаци найвећегъ узбуђеня и раздражености; цѣо скоро скуплѣни светъ држао е то за слѣдство комада, кои е имао представляти; они пакъ, кои су слабость нѣгову познавали знали су врло добро, шта е Коку, т. е. да е онъ пиянъ. Кадъ се громогласно усклицанѣ и плѣсканѣ свршило, позориштникъ съ тешкомъ мукомъ промуца почетакъ драме: „Она колиба тамо — вид'те колебу ту!", затимъ се удари рукама у прси и по челу и одао е или управо рећи посртао е у привидно найвећемъ узбуђеню душе по бини тамо и амо. Скуплѣни гледаоци држали су и ово за нѣшто и майсторско представлянѣ, и обнове вику усклицима и плѣсканѣ. Найпосле, почемъ е Кокъ неколико претећи погледа бацио на суфлера (то е оно лице, кое у театрима са стране шапће позориштницима, кадъ ови у говору застану и збуне се), кои му е узалудъ шаптао и ишао на руку, онда ступи онъ неколико корака напредъ и поче по видимоме у найвећой туги и узбуђености говорити слѣдуюће речи са дркћућимъ и тронутимъ гласомъ: „Господо моя! Ви сте трговачки народъ, и познаете врло добро цѣну новаца. — 10.000. форинти сребра — цѣло мое иманѣ, — — я позайми едномъ присномъ приятелю, — па ми е садъ пропало! — — — Притомъ мой синъ, мое единче — молимъ васъ господо, опростите уцвелѣномъ родительскомъ чувству и срдцу, — валянъ младићъ кога неће майка више родити, погинуо е, — пре неколико сати приспѣла ми е жалостна вѣсть — моя е една утѣха, што е онъ за свога краля и отечество славно умр'о! и — Гласъ му задркти и изнемогне покрие лице своіомъ марамомъ и едва отиде съ бине, тако га е туга силно савладала. Найвеће саучастие могло се познати на лицу тронути до суза слушателя. — — У самой пакъ ствари нити е Кокъ имао 10.000. форинти, нити сина; и будући е онъ видио да га е вино сасвимъ свладало, да не може у нѣговой роли ни маћи, онъ е измислио ту гатку, да се само подъ лепимъ изговоромъ съ бине измакне. Онъ е на рукама однешенъ кући а други е позориштникъ нѣгову ролу играти морао.

(О великомъ Петру.) Царъ Петаръ велики наредио е при почетку копаня ладогайскогъ водовода, да властели и спаие новгородске и петробуржке губерние даду нуждне раднике за овай посао, и подписао е у државномъ савѣту саморучно дотични указъ.

Но оногъ дана, кадъ е ово заключено, одсутствовао е изъ сѣднице савѣта князъ Яковъ Феодоровићъ Долгоруки, еданъ одъ први државни савѣтника, према коме е царъ имао найвеће повѣренѣ, и тако е на овай начинъ нѣму непознато било, шта се у одсутству нѣговомъ догодило.

Сутраданъ, кадъ е указъ већъ подписанъ и сасвимъ спреманъ за обнародованѣ био, дошао е князъ Долгорукъ у сѣдницу као и обично, и прво му е питанѣ било, шта е рѣшавано у нѣговомъ одсутству? Но кадъ су му поднели подписани одъ свию совѣтника протоколъ, кои е садржавао царску наредбу, да се селяци петробуржке и новгородске губерние употребе на копанѣ ладогайскогъ водовода, онъ се противъ тога яко ополчи, наводећи, да то неможе бити, и да се мора цару учинити устмено предложенѣ; — будући би овакова уредба сасвимъ упропастила ове и онако већъ одъ рата опустошене провинциe.

Кадъ се онъ овако у найвећой раздражености развикао противъ ове уредбе, поднесу му остали совѣтници уредбу, кою е нећъ царъ саморучно подписао, хотѣвши тиме показати му, да е нѣгова лютина узалудна, и да се то заключенѣ неможе више опозвати и измѣнити. Долгоруки пакъ у жестини гнѣва поцепа на удивленѣ и ужасъ цѣлогъ сабраногъ савѣта овай царскимъ подписомъ снабдѣвени указъ. Уплашени совѣтници устану и запитаю га, да ли онъ знаде, шта е учинио, и на шта ће ово несмислено нѣгово дѣло моћи изићи? „Я знамъ," одговори Долгоруки снажно, „шта самъ урадио, но я ћу то предъ Богомъ, царемъ а и цѣломъ земльомъ заступати и одговоръ зато дати."

Усредъ ове забуне и вике уђе царъ Петаръ у засѣданиe, зачуди се овой вики совѣтника и запита, шта значи ова необична вика и гунгула? Са зебньомъ и страомъ поднесе генерални прокураторъ совѣта цару поцепани одъ Долгорукогъ указъ. Царъ се у први ма яко

на то разлютио и жестио и питао є разяренимъ гласомъ князa Долгорукогъ, шта га є на то побудило, да учини ово нечувено преступленѣ противъ достоинства нѣговогъ царскогъ величества? „Ништа друго,“ одговори Долгоруки, „него ревность и заузетость за твою честь и за благостанѣ твое землѣ и народа. Немой ми то за зло примити, Петре Алексиевићу.“ продужи Долгоруки далѣ, „што я о мудрости твоіой предпоставлямъ, да ти вальда ниси науманъ, да твою собствену землю упропастишъ и опустишъ, као краль шведски Карлъ XII. нѣгову. Ти си се при овомъ указу затрчао, а ниси се обазрео на то, у каквомъ су станю ове две провинцие, кое су у шведскомъ рату више страдале него сва остала Русия скупа, ниси на то помислио, колико є люди изгинуло, и како су ове провинцие у жительству осиромашиле. Шта ти смета, да за копанѣ овогъ твоіой новой вароши Петробургу необходимо потребногъ водововода доведешъ люде и изъ други губерния, и то изъ сваке по мало, па да ни една овай теретъ яко неосећа. Па осимъ тога ти имашъ толике зароблѣне Шведе, кое би ти у место твои собствени поданика могао употребити на овай трудни посао.“ — Царъ є сасвимъ мирно саслушао овай предлогъ Долгорукога, нашао се заиста у великомъ чуду, окрене се осталимъ совѣтницима и рекне имъ: „Нека ова стварь засадъ легне, я оћу іоштъ о ньой да размишлямъ, и после ћу текъ саобштити совѣту мою коначну наредбу и заповѣсть.“ При томе є стварь и остала. Петаръ нашао є међу тимъ за копанѣ ладогайскогъ водовода друга средства, и то по свой прилици по далѣмъ преговараню са нѣговимъ приснимъ и повѣрителнимъ Долгорукимъ, и одредио є после некогъ времена на копанѣ водовода неколико хиляда зароблѣни Шведа, кои су готово сви поскапали, радећи овай преко мѣре тежакъ посао.

(О великомъ Петру) Царъ Петаръ наблюдавао є у времену найвећу штедню на сваки могући начинъ. Онъ є заиста могао, као и римски царъ Титъ, сажалѣвати сваки сатъ, кои є залудно и безъ ползе протекао. Па и за самомъ трапезомъ налазио є онъ у томе задовольство, да се о полезнимъ стварима разговара. Збогъ тога морали су се свакадъ служительи изъ трапезарие удалити, чимъ є ело на столъ принешено. „Сви“, говораше царъ, „пилѣ човеку у очи и у зубе, и искрећу све речи наопако, па ій после овако изопачене по народу разносе.“

Овакавъ платонски ручакъ дао є царъ године 1714. найславніимъ и найодличніимъ людима свога двора. Рѣчь се повела о дѣлима нѣговогъ отца и о великимъ препонама и сметняма, кое му є патриярхъ Никонъ на путъ ставляо. Сваки є о томе свое мнѣние казао, а између остали и грофъ Мустинъ Пушкинъ, кои є дѣла Петра великогъ до звезда уздизао, а напротивъ све кудио и омаловажавао, што є отацъ нѣговъ урадио. „Премда су“, говораше грофъ, „подъ владомъ цара Алексия Михайловића велика и славна дѣла учинѣна, то се ово више има приписати Мозарову и другимъ даровитимъ людма, него ли самоме цару.

Владаоцъ слушао є ове рѣчи съ найвећимъ незадовольствомъ и негодованѣмъ, и изразио є то слѣдуюћимъ речима: „Ти ме опорочаванѣмъ могъ отца а подлимъ и ласкателнимъ уздизанѣмъ мене самога више вређашъ, него што се и помислити може.“ Затимъ устане онъ са стола, стане иза столице Якова Феодоровића Долгорукогъ и рекне му: „Чуешъ приятелю, я знамъ врло добро, да ти врло често врло жестоко противъ мене говоришъ, тако, да я чисто изванъ себе одъ лютине дођемъ; но я самъ тврдо увѣренъ, да ме ти истинито и искрено любишъ и да ти истину говоришъ. Я самъ ти збогъ тога млого и млого обвезанъ, и садъ те молимъ, да ми безъ околишеня и подлогъ ласканя кажешъ, како ти о мени и моме отцу мислишъ.

Руски Катонъ (князъ Долгоруки) замислио се за неколико тренутака о томе, шта ће да одговори, сукао є дугачке нѣгове брке, и рекне затимъ цару: „Владателю! на питанѣ твое валя обширно одговорити. У некимъ є стварма претежніи твой отацъ, а у некима опетъ ти си га далеко превазишао. Дѣла владателя могу се съ три гледишта сматрати и оценявати. Главна є точка негованѣ правде, и у томе є твой отацъ учинио више него ти. Онъ є дао саставити єданъ законикъ, по коме и садъ судие суде. Я међутимъ несумнямъ, да би ти у томе и твога отца превазићи могао, кадъ би се ти само хтео съ тимъ предметомъ занимати. Друга є главна точка воена сила. Твой є отацъ у томе за Русию врло млого учинио и славе стекао, онъ ти є прокрчио путъ садашньой твоіой военой сили; ти си текъ само оно усавршио и дотерао, шта є твой отацъ започео. Да ниси ти толике побѣде одржао, онда би заиста сумнително било, коме одъ васъ два првенство припада, теби или твоме отцу. Трећа є главна точка морска сила. У томе неможе ти нико неизмѣрне заслуге одрећи, у томе си ти отца твога далеко надмашио.“

Велики царъ слушао є ове речи съ найвећомъ пажньомъ. Затимъ полюби онъ простосрдачногъ и искреногъ говорника у чело и рекне му ове речи! „Побожна и вѣрна слуго, ти си ми у ништети вѣранъ био, за то ћу те надъ млогима узвисити“.

Мрвице.

Преварени лоповъ. — Єдномъ шнайдеру више є пута нестала цепна марама, и то све у єдномъ истомъ сокаку. Препредени шнайдеръ науми, да увати лопова и да му се насмее. Онъ зашие сирѣчь мараму тврдо за цепъ, и пустио є краєве одъ мараме, да по обичаю изъ цепа вире. Затимъ пође онъ предъ вече онимъ истимъ сокакомъ; — лоповъ се на скоро прияви и стаде трзати мараму. Подмукло смеюћи се окрене се шнайдеръ. Лоповъ пакъ разлюћенъ збогъ безуспѣшногъ свогъ покушая пришие му єданъ жестокъ шамаръ и побегне съ речима: „Проклети угурсузе! Заръ ти оћешъ поштене люде да тако варашъ?

— Познато є, како є єданъ богати пиваръ у Лондону свога нећака само подъ тимъ условиемъ поставио главнимъ наслѣдникомъ надъ неизмеренимъ нѣговимъ богатствомъ, ако овай сваке године на данъ смрти свога уяка по єданъ зубъ извади догодъ му зуби узтраю. Онъ є тиме хтео постићи то, да се нѣговъ нећакъ и после

млого година сећа на данъ смрти свога уяка съ непритворнимъ боломъ и жалости.

— (Енглези и њмова чудновата наравъ.) Енглезъ єстъ и остає оригиналъ у целоме животу своме па и на самой самртной постельи. Єданъ Енглезъ, кои се врло радо кладио, био є на самрти и питао є свога лѣкара „колико я іоштъ имамъ живити?“ — „До сутра на подне!“ одговори лекаръ и хтеде се удалити. — „Стани!“ викне му болестникъ са изумрлимъ гласомъ, „я ћу се за 10 фунти стерлина (100 фор. ср.) съ вами обкладити, да ћу я до 2 сата после подне живити.“

— Славногъ списателя жалостни драма, Кребильона запитаю, одкудъ узима онъ тако ужасне ликове, предмете и мисли за своє жалостне комаде. — „Мени ниє оставлѣнъ никакавъ други изборъ“, одговори Кребильонъ, „Корнель отео ми є небо, а Расинъ землю; мени ниє дакле остало ништа друго, него пакао!“ (Онъ є то зато рекао, што су Корнель у виспреной поезіи, а Расинъ у практичной страни драме до найвећегъ савршенства дотерали.)

— Матере шпартанске кадъ су чуле, да су имъ деца у битки погинула, ишле су на бойно полѣ и испитивале су ране погинувши, па кадъ су видиле, да су они ранѣни у прси, онда су се поносиле и сараньивали су ій у отечествено гроблѣ. А кадъ би нашле да су имъ синови у леђа ранѣни, стидиле би се и ядиковале би, па би крадомъ измицале, и оставляле децу, да се у обште гроблѣ закопаю, или би ій тайно довлачили и сараньивали.

— Єдна Шпартанка опази међу войницима свога сина, кои є у битки рану добио и рамао, па се зато стидио, што неможе подобно осталимъ войницима да иде управо. „Поноси се чедо моє“ Рекне му мати, „єръ те сваки коракъ опоминѣ на юнаштво и добродѣтель войничку.“

(Гласно мишлѣнѣ.) Єданъ польски економъ имао є обичай, да самъ са собомъ говори, и изявльивао є тако неотично своє и найважниє мисли. Єданпутъ яшио є онъ на магарцу (коє по западнимъ земляма ниє смешно нити стидно) поредъ єдногъ дуда, кои є пружао своє зрелимъ плодомъ обтерећене гране чакъ преко високогъ пута на др мъ. Добромъ економу зактело се єсти дудинѣ, стаде кодъ дуда, усправи се на седлу, и єо є съ апетитомъ сладакъ плодъ, радуюћи се, што му магарацъ тако мирно стои. Онда му падне на умъ, како би онъ незгодно у трнѣ поредъ плота пао кадъ би когодъ магарцу нѣговомъ викнуо, да пође. Но по несрећи говорио є онъ самъ те своє мисли ясно, и кадъ є магарацъ чуо ону рѣчь, на кою онъ обично полази, онъ заиста скочи, и тако є сирома економъ пао у трнѣ, и постао мученикъ свога смешногъ обичая, што гласно мисли.

— Подобанъ обичай имао є неки Лордъ Д. у Лондону, но само на мало другчіи начинъ. Кадъ є онъ на пр. при асталу поредъ какве госпе сѣдио, па му є случайно пало на умъ, да би учтивость зактевала, да є чимгодъ понуди или послужи, онда є онъ обично найпре о той своіой намѣри размишлявао и то гласно, то єсть, онъ є то полако у себи говорио, онъ є на пр. казао: „Я морамъ са овомъ госпоіомъ до мене єдну чашу вина попити; да, да, я іой морамъ чашу вина наздравити“. Затимъ се окренуо госпи, и питао ню, да ли има волю, єдну чашу вина попити. Госпоя саизволи са смешенѣмъ, у коме се сви за асталомъ придруже, коє є противно правилама учтивости, — а сирома лордъ ниє се могао никако сѣтити, чему се они смею. — Недавно є ручао онъ кодъ лорда А, кои є био врло даровитъ и оштроуманъ човекъ, и сѣдио є башъ до нѣга. За време ручка сѣдио є овай први лордъ по задуго у дубокимъ мислима, коє найпосле и неотично постану ясне: „Я велимъ, да би паметно било, да овогъ лорда, кои се гнзда као лутка, зовемъ єданпутъ на ручакъ, да, я оћу да га зовемъ, и морамъ и треба да га зовемъ“. Онъ башъ хтеде ову намѣру, коя є у тайномъ савѣту нѣгови мисли заключена саобштити ономе, кога се тиче, кадъ на єданпутъ падне и нѣговомъ комшіи до нѣга воля, да ясно мисли: „Я држимъ“, мисляше и говораше у себи Лордъ А., да ће ме ова матора будала на ручакъ звати, — но я нећу да идемъ“. — Лордъ Д. био є као громомъ пораженъ, и удивленѣ надмашило є и саму нѣгову лютину. Онъ се сирѣчь чудио и крстио, како може други найтайниє нѣгове мисли погодити? Онъ то за Бога ниє могао сватити.

(Царъ Шальивчина) Царъ неки био є одъ природе велики шальивчина, и са свакимъ се шалио, па зато є и доживио више догађая. Єдномъ му рекне просиякъ єданъ: „Брате царе, дедъ удели што мени сиромаху!“ „А одкадъ смо ми браћа?“ запита га царъ, кои се той чудноватой речи одъ єдногъ просияка зачудио: „Е одговори сиромашакъ, „а заръ нису сви люди браћа по Адаму?“ „Право“, рекне царъ, „я на то нисамъ мислио“, и с' тимъ речма пружи му єдну пару. „Но пара є мали подаракъ одъ єднога цара“ рекне просиякъ. „Шта?“ проговори царъ приятелю, а кадъ би ти сва браћа одъ Адама по толико дали, заръ ти не би био найбогатіи у момъ царству?“ За овимъ поклономъ братскимъ, наравно и царски поклонъ слѣдовао є“.

(Обѣдъ у авліи) Многи се често на то туже, како є тежко и готово немогуће съ некимъ людма на край изићи. Међутимъ млоги такви люди нису зли, него чудновати, и кадъ би ій само човекъ познао споля и изнутра, и знао се према њима владати, никадъ да небуде упоранъ нити опетъ попуштаюћи, то би по неки одъ њи лако къ себи дошао. То є изпало за рукомъ єдномъ слуги. Овай ниє могао своме господару никако уговети и често є трпио псовке и кадъ ниє био кривъ. Тако єданпутъ дође господаръ здраво срдитъ кући и седне да обѣдує. Чорба є била или преврућа или сасвимъ ладна или ниєдно одъ обоєга; но доста да є господаръ био срдитъ. Онъ зграби чинию, заєдно съ овимъ што є у њой било и баци є крозъ отворенъ прозоръ, у авлию. Шта є радио садъ слуга? Дуго неразмишляваюћи баци говеђуну, кою є хтео на асталъ метути; такође за чорбомъ у авлию, затимъ лебацъ, после вино, и на последку астални чаршавъ заєдно съ онимъ што є на нѣму било. „Сметеняче, шта є то?“ упита господаръ, и скочи као опаренъ са столице. Но слуга ладно му одговори: „Опростите ми, ако мисао вашу нисамъ погодио; єръ я мишля да ви оћете да обѣдуєте у авліи. Воздухъ є чистъ, небо плаво, и гледте само, како красно цвета ябука, и како пчеле весело обѣдую!“ — Садъ є чорба бачена, па

лепше нигди. Господаръ е познао свою погрешку, разведри се при погледу на пролетнѣ небо, смеао се у себи брзой досетки слуге свога, истина одпустио га изъ службе своє, и узео другога али нигда више ние цандрльивъ био.

(Колико люди толико ћуди.) О истини ове пословице уверио се Карлъ V. на жалость текъ последньи година живота свога, у монастиру св. Юста (у Шпаніи). Између осталога имао е кодъ себе више сатова, кое е хтео дотле довести, да сви и у секунди равно иду; но наскоро се уверио, о немогућности свога предузећа, и напоследку повиче: „Я будала, хтео самъ пређе мисли, милиона люди сѣдинити, а овде немогу да доведемъ, ни два сата, да еднако иду!"

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

По гласу „Званични новина". Наредникъ Милань Стефановићъ произведенъ е у чинъ подпоручика. Атанасие В. Симићъ подпоручикъ пѣхоте поставлѣнъ е за Началника Среза Ясеничкогъ Окр. Крагуевачкогъ съ производствомъ у чинъ поручика. Приврем. членъ Суда Окр. Београдскогъ Сава Христићъ, привр. членъ Суда вар. Београда Василие Бараковићъ, привр. членъ Суда Окр. Пожаревач. Милое Здравковићъ и приврем. секретаръ Суда Окр. Црнорѣчкогъ Іованъ Димитриевићъ поставлѣни су за дѣйствителне.

— Височайшомъ уредбомъ одъ 5. ов. м. В№ 193 С№ 105. укинута е трећа точка § 256. поступка судейскогъ коя гласи, да правителство и неинтабулирано на добра оногъ чиновника кои какномъ явномъ касомъ рукуе, долази у други редъ у случаю стецишта.

Подъ 6 ов. м. В№ 212. С№ 101 изишла е височайша уредба, коя опредѣлява, како треба поступати са ономъ женомъ, коя би одъ свогъ мужа одбѣгла.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Париза одъ 10. Фебруара являю да се Шпания са Мексикомъ завадила. Шпански посланикъ већъ се кренуо изъ Мексике.

— Изъ Атине одъ 2. Фебруара являю да су две енглеске лађе дошле кое ће войску западни сила почети вући.

— Изъ Париза пишу: Министеръ вн. дѣла позвао е неколико Началника окружни, и питао ій е о обштемъ мишленю и положеню у народу, и кажу да су сада та извѣстия боля и блажия него пре некогъ времена, међу тимъ предградия Париза а особито предградие Сент-Антоанъ задае велику бригу правителству са своимъ немирнимъ мнѣнияма и явнимъ мишленѣмъ.

(Швайцерска) Саюзни совѣтъ извештенъ да су протерани приврженици краля прайскогъ скуплѣни на граници швайцерске, и да имаю зле умишляне. Говори се да ій имаде преко хиляду. Француско правителство молѣно е одъ стране швайцерске да таквимъ умшляима на путъ стане, кое е француско правителство и обећало. — Онай предлогъ швайцерски савѣтника у Паризу да се прайскомъ кралю накнада за притяжания нѣгова у Наенбургу у новцу опредѣли и изда, одбио е прайски посланикъ у согласию са француским министеромъ.

— (Паризъ). Маршалу Пелисию опредѣлѣнъ е додатакъ одъ 100 хиляда франака годишнѣ, кое да му се почне издавати одъ Септембра месеца 1855. године. — После нѣгове смрти ова годишня награда дава ће се нѣговомъ найстариемъ сину, и тако биће наслѣдствено докъ годъ трае нѣгова рода, а кадъ изумру онда припашће држави.

Огласи.

(1—6) У кући гг. Браће Симића на Сави остае о идућемъ Ђурђеву дану една празна магаза за издаванѣ подъ кирию, у коіой сада Д. Радовановићъ лончарски еспапъ држи. Кой би имао волю исту магазу подъ кирию узети, нека се изволи приявити у кући г. Алексе Симића, гди ће за цену раз умети.

Подписани продае кућу съ плацемъ налазећу се у сокаку кодъ Барякъ цамие, кои никаквомъ дугу не подлежи. Она садржава 4. собе, гангъ едну куйну, шталу, подрумъ и пространу авлию. Ко буде имао волю предречену кућу и плацъ купити, нека се подписаномъ найдалѣ до 1. Марта о. г. обрати еръ е доцние неће моћи добити у Београду 11. Фебр. 1857.

Іованъ Куюнцићъ.

(1—3) Подписани прешавши изъ Смедерева примио е на себе и отворио велику названу „гркову кафану" у Пожаревцу, и снабдѣо е са свима потребама на наибольи начинъ. Обявлююћи ово, препоручуе се учтиво свима и свакомъ госту и путнику. Квартири у овой гостилници намештени су и уређени на заедничке и екстра собе. Исто тако са найбольимъ и найвкусніимъ еломъ и пићемъ, и брзомъ послугомъ свакъ ће бити у свако доба предсретнутъ, и то све са найумѣреніомъ ценомъ.

У Пожаревцу.

Миянло Стефановићъ
кафеция.

(1—5) Лаймъ или лепакъ за птице натати добива се у трговини Алексе Местановића кодъ „тигра"

Стецишта су отворена:

При Суду Шабачкомъ надъ масомъ поч. г. Іована Поповића поштара Рачанскогъ до 9. Марта.

При Суду Алексиначкомъ надъ масомъ поч. Стефана Поповића бив. п. капетана изъ Банѣ до 28. Фебр.

При Суду Крагуевачкомъ надъ масомъ презадуженогъ Живоина Миленковића изъ Раче до 11. Марта.

При исгомъ Суду надъ масомъ поч. Илие Ђурића Бошняка до 1. Априла.

При Суду Гургусовачкомъ надъ масомъ поч. Іована Лазаревића 6 Марта.

При Суду Алексиначкомъ надъ масомъ поч. Мите Живановића изъ Рамия до 11. Марта.

При Суду Ужичкомъ надъ масомъ презадуженогъ Павла Тешића абац до 28. Фебр.

Продаваће се:

При Началничеству Подринскомъ добра поч. Панте Миличанца изъ Лознице 28. Фебр 1. и 2. Марта.

Судъ Окр. Крушевачкогъ позива Игнята Ђорђевића восковерцию изъ Турске, кои е у Трстенику живио, и незнано куда отишао, да му за годину и еданъ данъ предстане и свое новце изъ депозита дигне.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 19. Фебруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. ца. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за едан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 21.

Мртва глава.

(Изъ хиляду и едне авети одъ А. Дима)

превео професоръ С. Бошковићъ.

— — Мой отацъ био е чувени Комусъ, физикеръ краля француског Лудвика XVI. и кральице Марие Антоанете. И ако е по своме чудноватомъ презимену ставлѣнъ у редъ обсенара и варалица; опетъ био е заиста одлични ученикъ изъ школе волтине, галваниеве и месторове. Найпре почео се у Француской занимати са мађномъ и електрицитетомъ, и држао е у двору математична и естествословна прочитаваня.

Сирота кральица коя ме е чешће у руке узимала и миловала, еръ самъ у време нѣногъ долазка у Француску био іоштъ дете, показивала се момъ отцу одвећъ благодушна. А нѣнъ братъ Іосифъ II. царъ Аустриски на своме путу крозъ Француску у години 1777. рекао е, да ние ништа чудноватие на свету видио одъ Комуса.

Међутимъ гледао е мой отацъ да мене и мога брата добро воспита, при чему се найвише трудио, да насъ са тайнимъ наукама упозна, и да насъ млогимъ природнимъ галванскимъ и магнетскимъ знаняма научи, коя су садъ већъ постала явна и обшта, но онда била су іоштъ тайна само неки люди. У години 1793. за време страовите брђанске (монтаньске) владе буде и мой отацъ као кралѣвски човекъ затворенъ, но хвала неколицини мои приятеля, кое самъ у брђанской партаи имао, мени изађе за рукомъ, те онъ опетъ на скоро слободу добие.

Я реко, да самъ имао неколико приятеля кодъ брђанске партае. Тако е заиста, еръ самъ са Дантономъ и Камиломъ Демуленомъ врло добро живио. И познавао ме е Маратъ, но више као доктора него као приятеля; текъ опетъ ми смо се познавали. Изъ овогъ познанства могъ съ ньиме изиђе, те я оногъ дана, кадъ су господичну Шарлоту Кордеову на губилиште повели, намислимъ да при томе погубленю и самъ будемъ.

У два сата после подне био самъ мое место кодъ кипа слободе заузео. Био е топли юлиски данъ, запара велика и тешка, и по мутномъ небу могло се познати, да ће на скоро олуя грунути.

У четири сата навали яки плюсакъ; у исти ма попне се господична Шарлота на кола, коя су осуђенике на гилотину возила.

У ономъ тренутку кадъ су е изъ тавнице хтели извести, снимао е еданъ младъ живописацъ нѣнъ ликъ. Немилостива смртъ као да е хтела, да ова млада девойка после себе ништа па ни самъ свой ликъ неостави.

Глава е већъ била на платну изваяна али зачудо! у исти ма', кадъ е џелатъ у тавницу улазио, био е живописацъ до оногъ места на врату дошао, кое ће сикира после неколико минути пресећи.

Мунѣ су непрестано сѣвале, киша као изъ чабра юрила, а громъ часъ по часъ тутньио; но све то ние немирномъ народу сметало, да грозно позорѣ гледа. Обале сеньске, мостови и све улице биле су препунѣне. Вика и метежь на земльи надвишавале су хуку небесну. Жене, прозване гаднимъ именомъ „вране голотинске"*) викале су и псовале несрећну девойку. Съ езомъ самъ слушао, како се ньина вика све ближе чуе као шуштанѣ каквогъ водопада. Светина се таласала и мутила и тамо и амо, а осуђена несрећница іоштъ се ние могла угледати. Найпосле появе се издалека она жалостна кола, коя су толико хиляда невини жертви у гробъ однела, и я угледамъ девойку, кою дотле нисамъ ни видио ни познавао.

Била е лепа млада женска око 27. година, имала е красне очи и лице съ найправилніимъ чертама. Она е стаяла управо и съ подигнутомъ главомъ, не што е хтела пажню светине на себе окренути, већъ што іой натрагъ везане руке нису дозволявале другчие главу држати. Киша е у тай ма била престала, али е девойку целимъ путемъ одъ прилике три четврти сата у отворенимъ колима пратила; зато се по мокримъ альинама свака часть нѣногъ дражестногъ тѣла познавала, као да е изъ купатила изашла. Чудно е било погледати црвену альину на ньой, кою іой е џелатъ у тавници навукао, и коя е некакву мрачну сяйность на нѣно гордо разумно лице бацала. У онай часъ, кадъ тужни спроводъ на мѣсто губленя приспѣ, киша сасвимъ стане, и сунчани зраци пробию мутне облаке и осветле іой лепу ко-

*) Ово е била сиротиня, коя е альине погублѣни жертви грабила.

су. Тако ми Бога, я се заклинѣмъ, да управо неби умео казати, да ли є то што самь гледао, каква светковина за честь ове младе девойке, или спреманѣ за нѣну смрть, кою є она и заслужила, єръ на нѣномъ имену стояла є гадна кривица убиства, коя се морала казнити. Како угледа гилотину она пребледи, кое се тимъ яче познавало, што іой є црвена кошуля до врата допирала; но опетъ се брзо поврати, окрене се гилотини и смешећи се погледи є.

Садъ кола застану. Шарлота скочи на землю одбиюћи услугу, кою су іой при силазеню хтели понудити; затимъ узтрчи узъ клизаве степене, премда су іой везане руке и дугачка осуђеничка кошуля сметале. Чимъ осѣти, да іой целатъ свою руку на раме метне, да би іой скинуо мараму, коя іой є вратъ покривала, опетъ пребледи, но одма се затимъ силомъ и последньи путъ насмеши, као да є хтела своє бледило сакрити. Недаваюћи, да є за ону гадну даску привежу, пружи сама у узвишеномъ чисто радостномъ полету душе крозъ страовити отворъ гилотине свою лепу главу. Као муня спусти се озго сикира, глава одъ тѣла одвоєна падне на подножиє губилишта и одскочи єданпутъ одъ землѣ.

У то изађе изъ гомиле єданъ прлавъ човекъ, по изгледу покућарски слуга, сагне се, узме главу нѣну за косу, и и изъ гадне желѣ да у светини смей побуди, удари мртву главу шакомъ по образу. Я вамъ кажемъ, да є лице мртве главе на ово срамно поступанѣ поруменило; я самь видио, цѣлу главу, не само ударени образъ, него оба образа и сво лице обаспе руменило стида, єръ свѣсть у овой глави іошъ ниє била сасвимъ изумрла, и съ тиме показала є, да є осѣтила недостойну и предъ народомъ явно учинѣну іой срамоту, коя у судейской пресуди ниє стаяла.

И народъ примѣти одма ово црвенило на одсѣченой глави, и одма заузме се за мртву девойку противъ овогъ живогъ увредителя, па стане у гласъ викати, да се држи єдно засѣданѣ поради освете овогъ подлогъ дѣла, коє и буде. После два сата проведе стража тога безстидногъ лупежа у тавницу.

Я самь хтео дознати, каква є намѣра могла тога човека покренути, да на смртной глави несрећне Шарлоте Кордеове свою суровость покаже. Зато се извѣстимъ, у кою су га тавницу затворили, и измолимъ дозволенѣ да къ нѣму пуштенъ будемъ.

Пресудомъ народногъ суда био є осуђенъ на тромѣсечну робию. Но онъ ниє могао никако да разуме, како є могао за такво природно и обично своє дѣло осуђенъ бити.

Я га упита, шта га є натерало, да то учини? „Е чудногъ питаня!“ одговори онъ, „я самь одъ партає Маратове, за рачунъ закона она є била казнѣна, но я самь є іоштъ хтео и за мой рачунъ казнити.“

„Али“ продужимъ я „заръ ви толико нисте имали памети, да видите, да є таква повреда почитаня, коє свакъ треба смрти да ода, готово велико злочинство?“

„А, шта?“ настави овай човекъ, кои є као што ми тада яве, био помоћникъ гробарски при укопу мртваца, кои су на гилотини погинули, „заръ ви мислите, да су главе заиста одма мртве, како се одъ тѣла одвоє.“

„Зацело су мртве“ одговоримъ я.

„Познає се, да ви никада нисте у ону котарицу загледали, кадъ ій ми око губилишта покупимо. Ви нисте видили, како те главе очима преврћу и зубима шкрипе, и то често више минута после погубленя. Ми морамо свака три месеца нову котарицу да узмемо, тако жестоко кидаю зубима плетеръ. Видите, то су све племићске главе, коима є врло жао умрети и я се неби чудио, кадъ би коя таква осечена глава кадгодъ викнула „живио краль.“

Што самь желио, дознао самь. Изъ тавнице одма одемъ, савъ обузетъ єдномъ єдиномъ мисли, то єсть: да одсечене главе заиста іоштъ могу за неколико тренутака живити и имати свести. Зато тврдо се рѣшимъ, да се о овой важной ствари за науку о човечнемъ животу подпуно увѣримъ.

(продужениє слѣдує)

Мале приче.

(О великомъ Петру) — Царъ Петаръ чуо є у Москви о єдномъ адвокату, кога су држали за найглавниєгъ и найвештиєгъ у вођеню парнице у читавомъ царству. О томъ човеку проповедало се, да є онъ све старе како писане тако и обичайне законе а и найдавниє указе царева руски у прсте знао и то да є често и у самой судници судиє у законима поправляо, па ма то испало на нѣгову ползу или штету. Онъ є при томе обично казивао, да онъ воле на правди и по закону парницу изгубити, него съ неправдомъ добити.

То бияше човекъ, каквогъ є царъ Петаръ тражно. Онъ га є хтео познати, дозове га неколико пута къ себи говорио є съ ньимъ о разнимъ заплетенимъ православнимъ питаняма и познао є у нѣму човека одъ найдублѣ увиђавности, темельне и оштре силе разсуђиваня и найвећегъ поштеня. Царъ за то науми, узети га у свою службу и наименує га одъ простога адвоката за врховногъ судию и губернатора новгородске губерниє, и то съ изреченомъ примѣдбомъ: „Нѣгово царско величество има подпуно уверенѣ како у нѣгово правдолюбиє тако и у нѣгово православно знанѣ, и нада се, да ће онъ млогимъ тамошньимъ и парницама край учинити и да га ни поклони ни лична призреня неће задржавати одъ строге правде. Новонаименовани судия обећао є, да ће онъ милостивомъ и високомъ повѣреню достойно одговорити и да ће званичну свою дужность поштено и вѣрно одправляти, и држао є заиста за неко време рѣчь на найвеће задовольство царево.

Но после неколико година разнесе се о нѣму гласъ, да онъ чешће мите прима и очевидну неправду чини. Жалбе ове доспеду и до самогъ престола. Царъ ласкаюћи себи, да овогъ човека болѣ познає, држао є ове жалбе у први ма за клеветаня. Но неколико важни догађая потврде ову сумню тако, да є царъ принуђенъ био, предузети надъ ньимъ испитъ. Царъ се при овомъ испиту увѣри о истини разнешни гласова и увиди у самой ствари, да є нѣговъ любимацъ примао поклоне и да є правду и пресуде за новацъ продавао. Кадъ га є царъ

тога ради яко укоравво и непоштенѣ нѣгово пребацивао му, онда призна судия, да га е доиста често понуђени му новацъ засенио, судити криво подъ видомъ правде. „Я се то о теби неби никадъ надао", рекне царъ, „шта те е на тай коракъ навело?" Ништа друго", одговори обвинѣни судия, „него то, што я нисамъ ништа могао заштедити и на страну мећати, шта више нисамъ ни тако улюдно живити могао као остало мени равно дружтво, а да себе и мою фамилию у дугъ не бацимъ. „Па колико ти мислишъ, да би ти доста било, да не би имао после нужде, примати мите и чинити неправду за любовъ новца", запита га царъ. „Баръ іоштъ еданпутъ оволико колико садъ имамъ плате", одговори судия. — „Па оћешъ ли ти онда тиме сасвимъ задоволянъ бити", запита га царъ, „дужность твою верно и савѣстно одправляти и никадъ поклоне не примати, или на будикакавъ други начинъ власть твою злоупотребити? — „Савршено, премилостиви господару!", одговори судия; „я се подчинявамъ найжешћой казни, ако ми се буде могло доказати, да самъ изъ любави къ новцу криво судио, и да самъ мите примао. — „Нека буде!", рекне царъ; „я ти за садъ опраштамъ. Я ти даемъ двогубу плату и іоштъ половину одозго, да би само твое звание поштено и праведно извршавао. Но я ћу одсадъ оштро на тебе мотрити, и ако неуздржишъ рѣчь, я ћу те одма дати обѣсити.

Радостни судия благодарио е за ту милость цару коленоприклоно, изрицао е правду и правицу са няйвећомъ строгоћу и одправляо е тако дужность свою неколико година безъ икакве погрешке. Но найпосле заборави онъ наново на свою дужность, почео е примати мите и чинио е млоговидне неправде. Кадъ е царъ то дознао, онъ га даде уаосити, преда га суду на комъ се ясно посведочи нѣгова кривица, и яви му преко другогъ слѣдуюће: „Кадъ ти ниси твою речь одржао, я ћу мою одржати", и даде га заиста обесити.

Разне новости.

Изъ Петробурга являю намъ едне новине слѣдуюћи карактеристичанъ догађай: Царъ е недавно држао прегледъ войске. Кадъ е дошао редъ на кретаня гвардейски Черкеза, покаже се неки нередъ у кадетскимъ корпусима, тако, да се царъ побуђенимъ нашао, учинити на то внимателнимъ шефа войнички учевни заведения, ђенерал-ађутанта Ростовчова. Овай одма одезди на коню къ едномъ одъ управителя войнички заведения, ђенерал-лайтнанту М., и изговорио му е жестокъ укоръ. Несрећа е хтела, да е башъ павловски корпусъ кадета; коима е тай ђенерал-лайтнантъ био управитель, наймане погрешио, и што е овай одъ цара лично уважававъ био. — Ђенерал-лайтнантъ саслушао е мирно укоръ свога шефа: но кадъ е сутраданъ био зборъ управителя и надзирателя кадетски корпуса, ђенерал-лайтнантъ М. ние дошао. Ростовчовъ послао е къ нѣму и дао га е молити, да дође. Ростовчовъ позове затимъ трећега дана опетъ све управителѣ къ себи. Но кадъ М. ние ни садъ дошао, онда е Ростовчовъ изявио о томе ясно свое сажаленѣ, и то у толико више, што е онъ, — Ростовчовъ — имао намѣру, да увређеномъ ђенералу у присутству цѣлогъ му друштва подпуно удовлетворенѣ даде. Но онъ то садъ чини и у нѣговомъ одсутству, признае явно, да е неправо учинио и моли ђенерала П. да све ово ђенерал-лайтнанту М. до знаня достави. Но овай изяви, да е нѣму, премда е одъ стране Ростовчова подпуно удовлетворенѣ добио: ова увреда явно е у присутству цара нанешена, и да се онъ неможе смирити, догодъ недозна мишленѣ царево о овомъ догађаю. Садъ отиде Ростовчовъ цару, и оданде са еднимъ печатанимъ указомъ своме подчинѣномъ, ђенерал-лайтнанту М. у коме указу Ростовчовъ искрено сажалѣва, што е ђенерал-лайтнанта М. увредио; но да онъ држи, да е маня стварь увреду нанети, него нехтети такову искрено признати. Овай ће се указъ читати свима кадетскимъ корпусима.

(Разбойничка чета у Влашкой.) Едне новине являю, да е полиция одкрила у Галацу едну яко разгранату разбойничку чету, и да е она од'части нећъ и поватана. Главни четовођа позвао е едно вече къ себи неколико економисленика свои, и почемъ имъ е свое мишленѣ о ньиовомъ узаяномъ одношеню саобштио, тргну сви ятагане иза пояса, кленну и положе заклетву узаямне вѣрности и братства. Неколико убистве и поара хтели су да предузму іоштъ исте ноћи. Жена разбойничкогъ четовође, коя е у сусѣдной соби чула, да ће при поари сваки немилице бити убиенъ, когодъ даде одпора, уплаши се яко, отрчи у страу своме сусѣду и одкрие овоме опасно ово сазаклетие. Сусѣдъ яви све ово полиціи, коя одма кућу обколи, и 15 разбойника заедно са ньиовимъ четовођомъ поватаю. — Говори се, да е ова чета имала у Браилу 40, у Букурешту 60, а у Галацу 50 членова.

(Ужасно положенѣ.) Мали морски заливъ, кои варошь Броклинъ одъ Ню-Іорка дѣли, бияше се сасвимъ ове године заледио, и крозъ неколико дана прелазили су люди хилядама преко овогъ 5000 четворни стопа великогъ леденогъ поля идући пѣшице изъ едне вароши у другу. Но морскимъ приливомъ одъ 7. Януара одвали се напрасно ледъ свудъ унаоколо око обала, и една грдна санта, на коіой е било више одъ 500 люди, пошла е управо у безкрайни океанъ. Вика они несрећника помѣшала се съ викомъ безбройне светине, коя е ово ужасно позорѣ са обале гледала. После неколико безуспѣшни покушая испадне найпосле едномъ пароброду за рукомъ, пристати узъ ову санту, пре него што е ова изъ залива у широко море изишла, и избавио е сва на прегрдной санти налазећа се лица.

Мрвице.

— У едной варошици у Ческой упита катихета едно дете „ко е преварио Адама, те е изео забранѣну ябуку" „гладъ" одговори радостно дете.

— У Лондону запитаю едну девойку коя е млеко продавала, зашто іой е млеко сада тако вруће „Я незнамъ одъ чега ће то бити, одговори девойка, осимъ ако вие одъ вруће воде, кою у млеко сипамо".

— Еданъ се спремао да у лето по Швайцерской путуе, и збогъ тога е врло често о Алпима, о водопадима и о другимъ увеселениима говорио. Кадъ е хтео поћи, упита любећи свое дете, шта оће да му изъ Швайцерске донесе „Еданъ водопадъ любезни отацъ" рекне дете.

— Кралъ Шведски Карлъ XIV. посѣти єдногъ славногъ архитекта Сергела. Архитектъ є хтео крали по тадашнѣмъ обичаю у руку полюбити, али га краль загрли и у чело полюбивши рекне „тако почитуємъ я ове люде, кои се за науку и художества стараю“.

— Кадъ є революция у Паризу била, упита єданъ трговацъ некогъ одъ државника, шта мисли онъ о ньой. „Революция се може уподобити пушчаномъ метку кои часкомъ изъ пушке излети“ одговори државникъ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

(Паризъ) Све новине говоре о размирци Енглеске и Персиє. До садъ се неколико пута писало да неће бити рата, па одма после тога да ће бити рата. Сада све се у томе слажу да ће бити миръ и да є већъ и уговоръ мира написанъ, кои ће ови дана бити подписанъ.

— Пре неколико дана явише све новине, да є єданъ младъ отмѣнъ господинъ притрчао да загрли царицу француску кадъ се она шетала у башти Тилѣрия. Онъ є одма уваћенъ и затворенъ. Садъ далѣ о томъ случаю являю: да се тай младићъ зове Пиетри, нити є лудъ нити є хтео царицу да убиє, онъ є у свему био доброгъ владаня и воспитания, и писаръ є кода єдногъ Нотароша. Онъ є тако волио и обожавао лепу царицу, да се ниє могао уздржати кадъ се тако близу нѣ видио, да непритрчи къ ньой и да іой свою оданость и почитаниє ясно непокаже. Царъ є заповедио г. Билолу те га є самъ испитао; Билолъ савѣтовао є томъ младићу да неко време иде изъ Француске на коє онъ ниє хтео пристати. Царъ є заповедио да се пусти, но да се свуда на нѣга строго мотри.

— Краль неапольски послао є єданъ манифестъ правительству рускомъ, аустрискомъ и прайскомъ, у коме тужи имъ се противу поступаня западни сила.

— У Новомъ (у пиемонту) 6. т. м. пала є свилара г. Демихели, и убила є притяжателя свога са іоштъ 13. персона.

(Паризъ) Млого се говори да ће крунисанѣ цара и царице скоро бити.

9. т. м. вѣнчана є кћи князя Чарториског Адама са графомъ Ђалинскимъ изъ Познаня.

— Лађе коє носе войнике француске оставиле су 30. Ян. Грчку, и сваки данъ очекую се у Тулону.

— Између г. Вилмесана учредника „Фигара“ и г. Мартониса учредника „Полашинела“ догодио се дуелъ, сбогъ увреда личности у последнѣмъ листу противу г. Вилмесана.

(Петерсбургъ.) У идућой години послаће се опетъ єдна мисия у Китай, коіой ће се придружити и учени люди ради свои научни испитиваня. Саданя мисия бави се одъ 7 година у Пекингу.

— Изъ Бомбая являю да є станѣ у Китаю оно исто. Войске енглеске иду іоште у персиске заливе.

— (Паризъ.) Уговоръ мира између Енглеске и персискогъ посланика основанъ є на томе, да Енглеска у Персіи има сва она права и повластице што Русия има, и да уплинъ Енглеске у Персіи буде изєдначенъ са упливомъ рускимъ. По томъ, да Енглеска може конзулате своє свуда у Персіи подићи гди Русия има своє, осимъ они места на каспискомъ мору; єръ є Русия у раниємъ єдномъ трактату съ Персиомъ уговорила да одатле буду изключени страни конзули.

(Бечъ.) Важна єдна царска уредба изашла є о пасошима, кою, како сви жительи Аустриє тако и сви странци кои по Аустріи путую съ великомъ радосћу дочекали су; одъ 3. Марта ове године моћи ће како аустриянацъ, тако и сваки странацъ по целомъ аустрискомъ царству путовати, а нико му несме пасоша тражити, нити є дужанъ икоме пасошъ показивати. Странацъ само на граници треба да покаже и подпише свой пасошъ а иначе нигди, пре прелазка мора такође подписати кодъ консулата. Исто тако олакшано є свима жительима Аустриє да могу на врло лаки начинъ кадъ годъ оће и кудъ оће добити заграничне пасоше. Колике су олакшице за трговину и за саобраштай народа овомъ благотворномъ царскомъ наредбомъ учинѣне сваки може себи представити. Помилованѣ обште свию политични преступника у Италіи, и ова садъ наредба царска за пасоше одъ велике су важности и благодети за цело царство.

Огласи.

(1—3) Овимъ почитаємомъ публикуму обзнанюємъ да се могу кодъ мене долеподписанога у кући г. Ресавца на Стамбол-капіи, хальине, марамаре, и сваки предмети, памучни свилени, вунени и проч. по жельи свакога офарбати (боядисати). Исто тако имамъ трукована платна за чаршаве

Іосифъ Милосавлѣвићъ
Шварц-шен-фербер-майсторъ.

Долеподписани дає одъ идућегъ Ђурђева дана ове год. свою на теразияма кафану са 4. собе, куйномъ, подрумомъ и лагумомъ.

Андриа Борштиновићъ
шлосеръ майсторъ

☞ 6.000 ока

доброгъ старогъ пасуля налази се на продаю кодъ долеподписаногъ врло умѣреномъ цѣномъ.

у Ягодини 16. Фебруара 1857.
Тома Тасићъ

(1—3) Подписани прешавши изъ Смедерева примио є на себе и отворио велику названу „гркову кафану“ у Пожаревцу, и снабдѣо є са свима потребама на наибольи начинъ. Обявлююћи ово, препоручує се учтиво свима и свакомъ госту и путнику. Квартири у овой гостилници намештени су и уређени на заєдничке и екстра собе Исто тако са найбольимъ и найвкуснiимъ єломъ и пићемъ, и брзомъ послугомъ свакъ ће бити у свако доба предсретнутъ, и то све са найумѣреномъ ценомъ.

У Пожаревцу.

Миянло Стефановићъ
кафеция.

У кньижари В. Валожића свиже зарош-капие налазе се по спуштеной цени слѣдуюће кньиге:

Шумадинка одъ 1850. године везана	16. гроша
Шумадинка одъ 1852. године везана	32. гроша
Шумадинка одъ 1855, године везана	50. гроша
Шумадинче I. свеска - - - - -	3. гроша
Шумадинче II. свеска - - - - -	3. гроша
Диоклецианъ у Салони - - - - -	2. гроша

— Сви броєви Шумадинке одъ ове године могу се іоште добити.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 21. Фебруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовић.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табаки. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 22

Мртва глава.

(продужено)

Било е одприлике три сата ноћи, кадъ самь изъ оне улице изишао, гдѣ се тавница налазила. И текъ што у другу улицу скренемъ, гдѣ ми е обиталиште било, чуемъ мало подалѣ женски гласъ, кои се чинио да за помоћь виче.

Помислимъ да ние могуће да су рђави люди кога у то доба напали, єръ е іоштъ рано било. Потрчимъ на ову страну одкуда е гласъ долазно, и угледамъ на месечини єдну женску, кою е варошка патрола хтела затворити.

Она ме одма спази и по момъ оделу сигурно познаваюћи да самь човекъ одъ мало болѣгъ реда, окрене се къ мени и викне:

„О, хвала Богу, ето господина Алберта, кои ме добро зна. Онъ ће намъ казати, да самь я заиста кћи старе Ледиєвице пралѣ у овомъ сокаку.“

У исто време узме ме сирота девойка за руку, и бледа као крпа обеси се за мене, сва дрктећи.

„Била ти ма чия кћи“ викне набусито стража, „ти немашъ грађанску билету*); и зато хайд' съ нама у полицию.

Девойка ме е држала тврдо за руку; я самь видио нѣнъ стра и разумѣо подпуно нѣну молбу и услугу, кою е одъ мене очекивала.

Почемъ ме е съ првимъ именомъ кое іой е у ономъ страу на паметъ дошло, зовнула, зато се исто тако и я къ ньой окренемъ и дамъ іой такво женско име, кога самь се пре у брзини могао сетити.

„Шта! ви сте то, сирота Хелена?“ одговоримъ я, „шта ћете ви овде?“

„Ето видите господо, овай ме господинъ познае.

„Я мислимъ рекне єданъ одъ страже, да би ти умела казати: „грађани, а не господо“

„Чуете ли, господинъ капларе,“ настави девойка, „я нисамь крива, што тако говоримъ; моя мати примила е обичае одабраниегъ света, па ме е научила учтива да будемъ. Я знамъ да се по томе аристократе познаю, али шта ћу, кадъ немогу да се одучимъ“.

У овимъ речма, кое е дрктећи говорила био е са кривенъ тайни подсмей, кои самь само я опазно. Мучно самь се да погодимъ, ко е ова женска, но нисамь могао докучити. Толико самь извѣстно знао, да ние кћи никакве пралѣ.

„Шта ћу я овде грађанине Алберте!“ повтори она, „видите шта ми се догодило. Изашла самь да опране кошулѣ нашимъ муштерияма однесемъ и новце примимъ. Но у єдной кући не бияше газдарица кодь куће, и я самь морала почекати, да би само новце добила. О Боже, у ово време свакомъ новци требаю. Надала самь се да ћу се іоштъ за видела кући вратити, па зато мою грађанску билету нисамъ ни понела, но у чеканю и ноћь приспѣ, и я похитимъ кући кадъ ме на єданпутъ ова господа — опростите — ови грађани уставе. Траже ми билету, и я имъ кажемъ, да е нисамь понела, па оће садъ у полицию да ме воде. Била самь се яко уплашила и почела самь у помоћъ викати, докъ на срећу васъ опазимъ и умиримъ се. Помислила самь: Кадъ господинъ Албертъ зна, да е мени Хелена име и да е моя мати праля Ледиєвица; онъ ће зацѣло за мене добаръ бити. Єл'те господине Алберте?

„Зацело, я за васъ ємствуємъ“.

„Лепо!“ рекне стражарски капларъ, „а ко ће мени за тебе ємствовати, господине кицошу?“.

„Дантонъ ће за мене добаръ стаяти. Єл' ти то доста? Єли Дантонъ добаръ патриота, шта мислишъ а?“

„А, ако Дантонъ за тебе добаръ стои, то е што друго, онда се ту нема шта више говорити“.

„Вечерасъ се башъ држи сѣдница у клубу Корделиерскомъ, айдемо, тамо е онъ“.

„Айдемо тамо“, одговори капларъ, окренувши се стражи: „грађани стражари! напредъ маршъ!“

*) Онима, кои нису съ француском историомъ онога доба познати, примѣћавамо, да у оно време страхоте и беснила народнѣгъ у Паризу ние никоме било слободно после два сата ноћи безъ грађанске билете на сокаку се наћи, а овакву билету морао е сваки имати, кои е као добаръ грађанинъ и приятель слободе кодъ власти осведочно се.

Корделиерски клубъ скупляо се у некомъ старомъ кордилиерскомъ (францишканскомъ) манастиру. За неколико минути стигнемо ми къ нѣму. Кадъ смо до авлиски врата дошли, изтргнемъ я єданъ листнѣъ артиє изъ моє цепне кньижице, напишемъ неколико речи и предамъ га каплару, да га унутра Дантону однесе, а ми са стражомъ останемо на полю предъ вратима. Капларъ се на скоро врати заєдно съ Дантономъ а онай кадъ ме опази, викне:

„Шта, ти си то кога оће да затворе? Ти! Мой приятель! приятель Камиловъ, найбольи, републиканацъ на свету. Остависе тога грађанине капларе", настави Дантонъ, окренувши се вођи стражарскомъ, „я ти стоимъ добаръ за нѣга. Єл' то доста?

„Ти стоишъ добаръ за нѣга, али оћешъ ли ти и за ню емствовати?" упита стражарски капларъ.

„За ню, за нѣга и за све што є нѣгово я самь добаръ; єсил' садъ задоволянъ?

„Єсть, садъ самь задоволянъ", одговори капларъ, „особито кадъ самь самога тебе видио".

„А, тако ми Бога, ту радость можешъ безплатежно уживати, нагледай ме се добро докъ ме іоштъ видишъ".

„Хвала ти; само ти и одъ сада брани интересъ народньи, као досадъ што си, па буди увѣренъ, да ће ти народъ благодарити".

„И я мислимъ тако" рекне му Дантонъ.

„Оћешъ ли ми дати руку, да се рукуємо?" настави капларъ.

„Зашто неби?" И на ово пружи му свою руку.

„Да живи Дантонъ!" викне капларъ.

„Живио Дантонъ" повтори цѣла патрола, и са своимъ капларомъ оде далѣ.

Хтео самь благодарити Дантону, но изнутра сале, гдѣ се засѣданиє држало, одекну гласови чакъ до насъ на полю, вичући нѣгово име.

„Дантонъ! некъ изиђе Дантонъ на трибину да говори!" Заори цѣо клубъ.

„Опрости брате!" рекне ми онъ, „видишъ да ме већъ зову; но дай ми руку, па да идемъ унутра. Каплару пружио самь десну, а теби ево лева; ко зна, вредни тай п а триота може бити да є шугавъ био".

Затимъ се окрене одъ мене и викне съ онимъ силнимъ гласомъ, кои є бурю у народу по сокацима за часъ подизао и за часъ опетъ стишавао. „Ево ме овде самь я!" па брзо продре у средину засѣданиа.

Я самь стаяо на вратима самъ съ моіомъ лепомъ непознатомъ. „Кудъ оћете да васъ водимъ, господична?" запитамъ є я, „я самь готовъ на вашу заповѣсть".

„Водите ме къ моіой матери," одговори она смешећи се, „ви сте већъ чули, да є праля Ледиєвица моя мати".

„А гдѣ живи ваша мати".

„У сокаку Феру, № 24".

„Айдемо дакле тамо, я ћу васъ одвести."

Прошли смо више сокака, докъ смо на речено место приспѣли, и цѣлимъ путемъ нисмо єдно съ другимъ ни речи проговорили. Но према ясной месечини, одъ коє се као у средъ подне цѣла околина видила, могао самь я девойку по вольи са очима мѣрити. Она є била дражество створенѣ око свои 20 година, црноманяста но съ великимъ плавимъ очима, коє су се видиле пуне разума, носъ є имала танакъ и правъ, устне шальиве и развучене, зубе као бисеръ, руке као у какве кральице а ноге као у дѣтета. Поредъ простогъ одѣла кћери єдне пралѣ сачувала є подпуно аристократични господски ходъ и држанѣ, коє є съ пунимъ правомъ вредномъ каплару и нѣговой храброй чети у очи пало. Кадъ смо већъ до капиє нѣногъ обиталишта дошли, застанемо и погледимо последньи путъ єдно у друго.

„Е, господине Алберте, шта оћете садъ ви одъ мене", запита ме она смешећи се.

„Господична Хелена, хтео самь вамъ казати, да намъ ниє нимало вредно било састати се и познати, кадъ се морамо опетъ тако брзо растати.

„Молимъ васъ за опроштенѣ, мени се чини, да є башъ било вредно; єръ да ви нисте онуда прошли, мене би зацело у полицию одвели и познали, да нисамь кћи никакве пралѣ, већъ права племићка, и тако би ми сутра по свой прилици глава на гилотини отишла."

„Дакле ви признаєте, да сте аристократска кћи?"

„Я? я непризнаємъ ништа."

„А, тако! кажите ми баръ ваше име!"

„Ви знате, Хелена."

„Я добро знамъ, да ово име коє самь вамъ я случайно дао, ниє ваше право име."

„Ништа зато, я то име волимъ и оћу да га задржимъ — — баръ за васъ."

„Шта треба да га за мене задржите, кадъ се ми више нећемо нигда видити?"

„То я невелимъ. Я само кажемъ, да ако се опетъ гдѣгодъ видимо, ниє нуждно да ви моє право име знате, као што ни мени нетреба ваше право име. Я самь васъ ту први путъ Албертомъ назвала, задржите дакле то име, као што ћу я име коє сте ми ви дали, задржати."

„Добро, нека буде; но знате ли шта Хелена?"

„Да чуємъ Алберте" одговори она.

„Ви сте зацѣло изъ аристократске куће, ни є л' истина?"

„Я и кадъ неби то хтела признати, ви би сами погодили. И тако моє признанѣ губи свою вредность."

„И васъ као племићску кћерь гоне?"

„Одъ прилике тако ће бити."

„Ви се сигурно криєте, да васъ неби уватили."

„Тако є, криємъ се у сокаку Феру № 24 кодъ пралѣ Ледиєвице; нѣнъ є мужъ био кодъ мога отца кочияшъ. Видите, да я одъ васъ ништа нетаимъ."

„А вашъ отацъ? ко є онъ?"

„Я одъ васъ ништа некриємъ, драги Алберте, што се мене тиче; но мога отца тайне нису моє. И онъ се криє, и чека само згоду да изъ Париза измакне. То вамъ є све што смемъ казати."

„Но да л' ћете се ви съ тимъ задовольити?"

„Зацѣло съ тимъ ћу се подпуно задовольити."

„Я самъ знала, да ви имате благородно срце. Благодаримъ вамъ за мене и за мога отца, па да вамъ намѣра и неизиђе за рукомъ, я ћу вамъ опетъ за вашу добру волю признателна остати."

„Кадъ ћемо се опетъ састати Хелена?"

„Кадъ вамъ треба да се опетъ састанемо?"

„Сутра мислимъ да ћу вамъ радостне гласове донети."

„Добро сутра ћимо се дакле видити."

„Гдѣ?"

„Овдѣ, ако вамъ є по вольи."

„Овдѣ на сокаку?"

„О боже, та ви видите да смо на сокаку іоштъ найсигурніи; ми стоимо кодъ ове капиє већъ одъ по сата, я нико живи ниє прошао."

„Ал' зашто неби я къ вама у кућу дошао, или ако оћете ви къ мени?"

„Кадъ би ви къ мени у кућу дошли довели би у подозренѣ и опасность ове люде, кои су ми заклонъ дали, а ако я къ вама дођемъ, нисте онда ви сигурни."

„О, то ништа нечини, я ћу узети билетъ єдне моє сроднице, и вама дати."

„Па да онда ваши сродници изгину, ако мене увате."

„Имате право, я ћу вамъ дакле билетъ на име Хелена извадити."

„Тако! ви ћете іоштъ видити, да ће напоследку моє єдино и право име бити Хелена."

„Кажите ми сатъ, кадъ ћу доћи."

„Исти сатъ, у кои смо се данасъ срели, у 10 сати у вече."

„Добро, у 10 сати. А како ћемо се наћи?"

„Врло лако. Петъ минута предъ 10 сати будите ви на капіи, а чимъ сатъ избиє, я ћу сићи."

„Сутра у 10 сати драга Хелена! съ Богомъ!"

„Сутра у 10 сати драги Алберте! лаку ноћь!"

Хтео самъ іой полюбити руку, но она ми пружи чело.

Сутра данъ око 9½ сати увече био самъ већъ на уреченомъ мѣсту, а четвртъ сата доцниє дође и Хелена. Обоє смо дошли пре уговореногъ времена. Я се радо стго окренемъ и станемъ поредъ нѣ.

„Я већъ видимъ, ви сте донели добре вѣсти", започе она смешећи се.

„Врло добре; найпре ево вамъ билета".

„Найпре кажите ми, шта ће съ моимъ отцемъ бити". И одтури мою руку натрагъ.

„Вашъ отацъ, ако оће, може се спасти.

„Ако оће, велите ви, па шта ће радити?"

„Мора у мене подпуно поверенѣ имати".

„То є већъ свршена стварь".

„Єсте ли се съ њимъ састали?"

„Єсамъ".

„Како сте се смели усудити?"

„Морало є бити; а и Богъ самъ чува".

„А єсте ли отцу све казали?

„Я самъ му казала да сте ме ви юче одъ извѣстне пропасти избавили, и да ће те може бити до сутра и нѣга спасти".

„Сутра, управо сутра избавит'ћу га, ако оће".

„Шта, како? Говорите, говорите, молимъ васъ. Наше познанство било би право чудо, ако вамъ то за рукомъ изиђе".

„Али" — наставимъ я оклеваюћи.

„Али; — кажите, шта мислите!"

„Ви неможете заєдно съ њимъ побећи".

„Заръ вамъ нисамъ казала, шта самъ у томъ случаю намислила чинити?"

„Но я ћу доцниє и за васъ за цѣло пасошъ добити".

„Молимъ васъ, да видимо найпре, шта ће съ моимъ отцемъ бити, па после лако є за мене".

„Добро; я самъ вамъ казивао, да кодъ садашнѣгъ грозногъ правительства имамъ приятеля, єл'те?"

„Єстъ, казивали сте ми".

„Данасъ самъ био кодъ єдногъ таквогъ приятеля".

„Ко є то?"

„Човекъ, кога ћешъ и ти баръ по имену познавати, човекъ пунъ одважности, чести и поштеня".

„Кажите ми нѣгово име".

„Генералъ Марсо".

(продуженіє слѣдує)

ДОМАЋЕ НОВОСТИ

— Началникъ Окр. Краинскогъ маіоръ г. Коста Янковићъ получио є одъ цара рускогъ орденъ св. Станислава III. реда.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Которъ 4. Фебр. Князъ Данило већъ є отишао у Корфу одакле ће у Паризъ. Ово путованѣ нема никаквогъ политичногъ значая. Пре полазка свога князъ є опредѣлио редъ наслѣдства, по коме нѣговъ найстаріи синъ опредѣлює се за наслѣдника, а ако князъ неби ни єдногъ сина имао онда да га наслѣди синъ вице-предсѣдателя сената Мирко Петровићъ; ако неби овай наслѣдникъ имао двадесетъ година, онда нѣговъ отацъ и три сенатора одъ владаюћегъ племена Нѣгоша, да буду намѣстници князa до нѣговогъ узраста. Далѣ у той уредби о наслѣдству, опредѣлено є и то, да сваки онай кои би Турской био наклонѣнъ, изключава се изъ права и неможе наслѣдити. Женске су изключене изъ наслѣдия княжеске власти.

Графъ Радецки после 72. гоине своє службе поставлѣнъ є на свою молбу у станѣ покоя. — Царевъ братъ ерцхерцогъ Максимилиянъ постао є намѣстникъ царевъ у Ломбардіи.

— Одъ Китая долазе гласови да су се Китайци саюзили са Малайцима и грозе тамо Енглезима и Немцима. Сеймуръ туче ій и пали са сви страна.

ПОЗИВЪ

НА СВЕ КРАЛѢВСКО-ПРУСКЕ У СРБІИ ЖИВЕЋЕ ПОДАНИКЕ.

У Княжеству Србіи живећи Кралѣвско-Пруски поданицы, были они подъ Ц. Кр. Аустрійскомъ или ма чіомъ другомъ заштитомъ, или и безъ странне заштите у Београду или у внутрености Србіе, настоећимъ се позиваю, да се одъ 1. Марта по нов. 1857. год. почевши имаю до 15. Априла 1857. по нов. пріявити или подписаномъ Кралѣвско-Прускомъ Конзулу у Бѣограду или пакъ они у внутреньости живећи найближемъ Княжеско-Србскомъ Окружномъ Началничеству, гди ће морати доказати средствомъ крштены писама, пасоша, попутны кньига или други каквы документа, да су Пруски поданици.

Кои бы пакъ пропустіо и небы се овако за ово време пріявіо, имаће самъ себи приписати рђава слѣдства, коя бы одтуда за нѣга или нѣгову фамилію произишла.

Београдъ 2. Марта по нов. 1857.

ВИТЕЗЪ МЕРОНІЙ
Кралѣвско-Прускій Конзулъ.

Aufruf

an sämmtliche im Fürstenthum Serbien lebende Königlich-Preußische Unterthanen.

Die im Fürstenthum Serbien lebenden Preußischen Unterthanen, sie mögen bisher unter Kaiserlich-Oesterreichischem oder was immer für einem Schuß gestanden, auch schußlos in Belgrad oder im Innern des Landes gelebt haben, werden hiermit aufgefordert, sich, vom 1. März 1857. neuen Styls an gerechnet, bis spätestens 15 April 1857. n. Styls, entweder bei dem unterzeichneten Königlich-Preußischen Consulat in Belgrad, oder, wenn sie im Innern des Landes wohnen sollten, bei dem ihrem Wohnorte am nächsten gelegenen fürstl. Kreis-Natschalnikate zu melden, und ihre Ansprüche auf Anerkennung als Königlich-Preußischer Unterthan durch Vorlegung von Taufscheinen, Pässen, Wanderbüchern oder andern Documenten geltend zu machen. —

Wer es versäumt dieser Aufforderung nachzukommen, wird sich die nachtheiligen Folgen, welche ihm und seiner Familie durch diese Versäumniß erwachsen könnten, allein beizumessen haben. —

Belgrad den 2. März neuen Styls 1857.

RITTER MERONI
Königlich Preußischer Consul.

(2—3) Монастиръ Горнякъ одъ идућегъ Ђурђева дана издае на три године подъ аренду свой дућанъ съ меаномъ, налазећи се више монастира на друму, водећемъ у Омолѣ. Осимъ дућана и меане іоштъ има: две собе за обитаванѣ, подрумъ, амурлукъ, мутавцинница и пространъ аръ. Све е то подъ еднимъ кровомъ и у добромъ станю. Такође уступаю се арендатору и два чаира за попашу. — Лицитация овогъ добра монастирск. држаће се 22 23. и 24 Марта у Свини, месту обитаваня Началника Среза Млавскогъ Окр. Пожаревачкогъ.

Долеподписани дае одъ идућегъ Ђурђева дана ове год. свою на теразияма кафану са 4. собе, куйномъ, подрумомъ и лагумомъ, подъ кирию. Ко има волю некъ се прияви.

Андриа Борштиновићъ
(2—3) шлосеръ майсторъ

У кньижари В. Валожића сниже варош-капие налазе се по спуштеной цени слѣдуюће кньиге:

Шумадинка одъ 1850. године везана	16. гроша
Шумадинка одъ 1852. године везана	32. гроша
Шумадинка одъ 1855, године везана	50. гроша
Шумадинче I. свеска - - - - -	3. гроша
Шумадинче II. свеска - - - - -	3. гроша
Двоклецианъ у Салони - - - - -	2. гроша

(3—6) У кући гг. Браће Симића на Сави остае о идућемъ Ђурђеву дану една празна магаза за издаванѣ подъ кирию, у коіой сада Д. Радовановићъ лончарски еспапъ држи. Кой би имаю волю исту магазу подъ кирию узети, нека се изволи приявити у кући г. Алексе Симића, гди ће за цену разумети.

(2—3) Овимъ почитаемомъ публикуму обзнанюемъ да се могу кодъ мене долеподписанога у кући г. Ресанца на Стамбол-капіи, хальине, марамаре, и сваки предмети, памучни свилени, вунени и проч. по жельи сваког офарбати (боядисати). Исто тако имамъ трукована платна за чаршаве

Іосифъ Милосавлѣвићъ
Шварц-шен-фербер-майсторъ.

☞ 6.000 ока

доброгъ старогъ пасуля налази се на продаю кодъ долеподписаногъ врло умѣреномъ цѣномъ.

у Ягодини 16. Февруара 1857.

Тома Тасићъ

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 26. Фебруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовић.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртковъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 24

Пртва глава.

(Продужено)

„Имате право, ако є генералъ Марсо обећао, онъ ће сигурно и учинити“.

„Онъ є зацѣло обећао“.

„О, неумемъ вамъ казати, колико самъ вамъ признателна. А како вамъ є обећао, кажите!“

„Сасвимъ просто обећао є, да ће намъ бити на руци. Клеберъ поставио га є за врховногъ заповѣдника западне войске, и онъ ће се сутра на вече у Ванде-у кренути.

„Сутра на вече! Па ми нећемо имати времена да се спремимо“.

„Нама ништа нетреба спремати се“.

„Како то? я не разумемъ“.

„Онъ ће вашегъ отца собомъ повести“.

„Мога отца повести съ републиканскомъ войскомъ?“

„Єсть као свога секретара. Кадъ се наєданпутъ у Ванде-и види, да ће генералу Марсо-у свою племићку рѣчь, да противъ Француске неће воєвати, па єдне ноћи би ће пуштенъ, да побегне, изъ Вандее довати ће се Бретанѣ, а одатле ние далеко Енглеска. Па кадъ се у Лондону сигурно намести, писаће вама, те ћу вамъ пасошъ извадити, и онда можете и ви у Лондонъ отићи“.

„Сутра“, узвикне Хелена „дакле сутра ће мой отацъ на путъ!“

„Само несмемо ни мало времена губити“.

„Мой отацъ незна ништа о томъ“.

„Ви му одма явите“.

„Заръ іоштъ ово вече?“

„Іоштъ ово вече“.

„Али како ћу, кадъ є већъ доцканъ?“

„Ето вамъ грађанска билета, а и я ћу васъ пратити.“

„Имате право. Дайте ми є“.

Я іой предамъ билету и она є мете у недра.

„Дайте ми садъ вашу руку“.

Пружимъ іой руку, и тако пођемо сокакомъ далѣ Кадъ до оногъ места дођемо, гдѣ смо се юче састали застане она и рекне: „Чекай ме ту“.

Я се поклонимъ и останемъ, а она уђе у єданъ стари хотелъ; после четвртъ сата врати се натрагъ. „Айдете самномъ“, рекне ми „мой отацъ желио би васъ видити, да вамъ благодари“. И съ тимъ ме узме подъ руку. Кадъ до врата дођемо, извуче ключъ изъ цепа, отвори врата, и одведе ме на други спратъ, гдѣ на єднимъ собнимъ вратима особитимъ начиномъ куцне. На ово отворе се врата, и єданъ човекъ око 50. година промоли главу. Био є обученъ као радникъ, и чинио се да ради кнь и говезки посао. Но по првимъ речма, кое проговори, могао се познати да є велики господинъ и аристократа. „Господине!“ рекне ми овай човекъ, кадъ смо у собу ушли, „самъ васъ є Богъ къ нама послао, и я васъ сматрамъ као нѣговогъ вѣстника. Єл' истина, да ми можете и да ми оћете животъ избавити?“ Я му приповедимъ све. Кажемъ му да є генералъ Марсо обећао, да га сутра са собомъ као секретара поведе и да ништа више одъ нѣга не тражи, до заклетве да неће никадъ са страномъ войскомъ противъ Француске воєвати. „Я се овде вама на то заклинѣмъ одъ свегъ срдца, а сутра ћу се нѣму наново заклети“.

„Хвала вамъ съ мое и нѣгове стране“.

„Но кадъ ће полазити генералъ Марсо?“

„Сутра“ одговоримъ му я.

„Оћу ли іоштъ вечерасъ къ нѣму отићи?“

„Ако имате волю, болѣ є вечерасъ; онъ ће васъ радо примити“. Отацъ и кћи погледе єдно у друго.

„Я мислимъ, отацъ“ рекне Хелена „да неће съ горегъ бити, ако вечерасъ тамо одете“.

„Добро али како ћу кадъ немамъ грађанске билете“.

„Ето вамъ мое, узмите, проговоримъ я.

„А како ћете ви после“.

„За мене є лако, я самъ свуда познатъ“.

„Гдѣ седи генералъ Марсо?

„У универзитетскомъ сокаку №. 40. кодъ свое сестре“.

„Оћете ли ме ви къ нѣму одвести?“

„На сваки начинъ, єръ треба после госпоичну вашу кћерь натрагъ да одведемъ, кадъ ви кодъ генерала оствaете“.

„Како ћу вамъ за толику доброту благодарити?“

„Да ми оставите да и вашу кћерь іоштъ избавимъ“.

„Я вамъ се у свему подпуно повѣравамъ“. И затимъ узме шеширъ у руке и погаси свеће. Ми се спустимо низъ степене према месечини, коя є крозъ прозоре ходника светлила. На капіи узме онъ свою кћерь подъ руку; а я самъ на 10. корака за ньима ишао. За неколико минута доспѣмо до куће генералове. Тада имъ се я приближимъ.

„То є добаръ знакъ“ рекнемъ; „изволте садъ горе, а я ћу овдѣ господичну чекати“.

„Іоштъ єданпутъ хвала вамъ, и съ Богомъ“, одговори отацъ нѣнъ и пружи ми руку. „Єзикъ мой нема довольно речи, да изрази, шта за васъ у овомъ тренутку осећамъ. Но надамъ се да ће Богъ кадгодъ дати, да вамъ мою благодарность дѣломъ покажемъ“.

На то му ништа не одговоримъ, но само стиснемъ му руку. Онъ уђе у кућу а за ньимъ и нѣгова кћи; но на измаку притисне ми и она руку. Не прођу ни десетъ минута, а она опетъ изиђе. „Како є?“ запитамъ я.

„Вашъ приятель Марсо заиста є вреданъ да вашъ буде приятель, єръ є валянъ човекъ. Видно є да би я рада била, да се до полазка ньиновогъ одъ отца не раздваямъ, и садъ ми нѣгова сестра спрема креветъ у своіой соби. Сутра до мрака отацъ ће мой бити сасвимъ у сигурности; сутра — ако мислите, да є благодарность єдне чувствуюће кћери, коіой сте отца ви избавили, вредна да є примите — дођите око десетъ сати у вече у познати сокакъ, гдѣ я живимъ, и увѣрите се сами, колико самъ вамъ признателна“.

„О, зацѣло ћу доћи. Єл' вамъ іоштъ што рекао, да ми кажете?“

„Онъ вамъ благодари за вашу билету, и моли васъ да ме одма къ нѣму пустите, да се къ нѣму вратимъ“.

„Идите дакле драга Хелена!“ рекнемъ я, и найпре уватимъ є за руку и метнемъ исту на мое срце. Као и юче она ми пружи чело и одговори: „Сутра имаћемо више времена“.

Докъ самъ іой мое устне на челу држао, држао самъ на моме срцу притиснуту несамо нѣну руку, него и груди нѣне кое су яко одскакале, и само срце нѣно, кое се чинило да гласно куца. Кадъ се раздвоимо я се вратимъ кући више радостанъ душомъ него икадъ пре. Да'л є то одтуда долазило, што самъ знао, да самъ добро и благородно дѣло учинио? Или є узрокъ томе било ово дражестно створенѣ, кое самъ већъ почео страстно волети? Незнамъ да'л самъ ту ноћь спавао или буданъ био. Но толико се добро опоминѣмъ, да самъ све красоте и милине природне у себи осећао. Ноћь ми се учини година, а данъ се одужи као вѣчность. Хтео самъ и силомъ време напредъ да терамъ, и да га опетъ задржимъ, да неби ни єданъ тренутакъ одъ живота изгубио, кои ми є у овакой сласти іоштъ остаяо. Идуће вече био самъ у деветъ сати већъ у ономъ познатомъ сокаку, и чекао самъ на уговореномъ месту. Ние прошло ни по сата, а я Хелену угледамъ гдѣ са стране долази. Чимъ до мене дође, обавие ми руке око врата, и проговори: „Избавлѣнъ! Отацъ ми є садъ сасвимъ избавлѣнъ! И ви сте нѣговъ избавитель! О, да знате како васъ любимъ и волимъ!“ Четрнаестъ дана после овогъ састанка добие Хелена писмо, у комъ іой се являло, да іой є отацъ срећно у Енглеску дошао. Другогъ дана затимъ донесемъ іой пасошъ, кои самъ преко приятеля извадио да и она иде. Кадъ га у руке узе, полете іой сузе, погледа ме жалостно и проговори: „Заръ ви мене тако волете?“ „Волимъ васъ већма одъ мога живота“, одговоримъ я „но вашемъ самъ отцу дао мою поштену речь, да ћу васъ избавити и къ нѣму послати, па ту речь морамъ пре свега одржати“.

„Онда знайте да я мою речь немогу одржати“, рекне ми она. „Ако сте ви тако тврди, да мене можете пустити да идемъ, я самъ толико слаба, да се одъ васъ немогу растати“. Я є загрлимъ и полюбимъ, и она по несрећи у Паризу остане.

(продуженне слѣдує)

Мале приче.

(*Вѣшта крађа*) — Изъ француске вароши Тулуза являю новине слѣдуюћи догађай изъ когъ се види, да удалѣние француске провинциє вису у вѣштини крађе далеко иза Париза натрагъ остале: Єдна богато обучена госпоя дошла є на сяйномъ интову предъ єдну помодарску трговину, и уђе унутра, да пазари. Госпоя є покуповала млого фини ствари, даде себи рачунъ направити, и понуди првогъ у дућану калфу, да съ ньомъ иде на интову нѣной кући, гди ће му нѣнъ касиръ рачунъ исплатити. Калфа сѣдне съ госпоіомъ у интовъ; кола одезде и стану предъ єдно грдно здание. Госпоя уђе съ калфомъ у єдну велику салу, гди ій прими єданъ озбильногъ и достойногъ изгледа човекъ. „Свршите съ овимъ господиномъ посао“, рекне госпоя овомъ човеку, — затимъ оде наполѣ и за неколико тренутака одтутньи она на интову. Кадъ є калфа позадуго био самъ са онимъ човекомъ, кои га є одъ главе до пете пазльиво мерио и проматрао, досади му се найпосле, и онъ рекне ономъ господину нестрпельиво: „Я молимъ за новце“ — „Шта?“ — Я молимъ да ми исплатите штофове, шалове, мараме, свилу, и т. д“. — „Будите ви безъ бриге, я ћу за то добаръ стояти“. — „За шта ћете добаръ стаяти?“ — „За ваше оздравлѣнѣ; будите само на миру“. Сирома калфа мислио є, да има посла са кућевнимъ настойникомъ отмѣне госпое, а онъ є у самой ствари стояо предъ лѣкаромъ тамошнѣгъ заведения за луде. Госпоя є сирѣчь, пре него што є отишла у болту, да пазари, говорила томе лѣкару, да ће му довести свога млађегъ брата, кои є лудъ и кои себи уображава, да є онъ калфа некакве помодарске трговине, па у лудилу своме све єднако иште новаца за продате шалове и штофове и проче. Лѣкаръ пакъ са своє стране мислио є, да има предъ собомъ лудогъ човека, и хтео є съ ньиме као съ таквимъ и да поступа. Калфа є искао, да му се исплати рачунъ, а лѣкаръ му є понудно већъ спремлѣну за нѣга собу међу другима с'умашедшима. Младићъ се разлюти и развиче, и то лѣкара іоштъ већма утврди у томе, да є онъ заиста лудъ. Већъ є хтео лѣкаръ да употреби насилна средства и да га одведе у ладно купатило; кадъ наєданпутъ заиште

сирома калфа перо и артию, да пише своме господару, да овай по нѣга дође. Лѣкаръ му донесе артие писмо буде написано; после едно по сата дође заиста господаръ да свога калфу ослободи. О младой госпои пакъ небияше нигди више ни трага ни гласа; она е по свой прилици ово време употребила на то, да изъ вароши умакне.

Разне новости.

Пре некогъ времена явили смо ми у овомъ листу по другимъ новинама разпрострто астрономско извѣстие да ће 1. Юния ове год. (13. Юн. по рим, кал.) ударити една комета о нашу землю, и да ће 3. Юн. светъ т. е. наша земля пропасти. О томе нисмо далѣ ништа хтели являти, еръ и друге стране новине мало а многе нимало нису више о томе говориле. Као што се по новинама примѣчава, у Француской найвећма су се уплашили. Беччке новине „Преса" одъ 19. ов. месеца доноси о томе слѣдуюће: „у целой Француской, па и у самомъ просвештеномъ Паризу разпрострто е то увѣренѣ да ће 1. Юния светъ или болѣ рећи само наша земля ударити се съ едномъ кометомъ и пропасти. Има люди, кои су сбогъ тога што се край свету приближуе и свой тестаментъ начинили, немислећи ни мало ко ће га по томе тестаменту наслѣдити, кадъ онда не-би ни кога у животу било. Та чудновата шала не само да е у Паризу него и у целой Француской одвећъ озбильно кодъ свию примлѣна; и ми смо се зачудили кадъ смо у француским новинама „Монитеру ди-калвадо" читали писмо едногъ бив. морепловца, кои своимъ сограђанима утѣшително извѣстие явли: да е она комета, кои се могла съ нашомъ земльомъ ударити, іоштъ 21. Декем. прошле године у Америки надъ землѣузомъ Панамомъ показала, и никакве штете ние учинила. Она комета показуе се у 292. године еданпутъ. Последньи путъ она се видила 1556. године, и по томе требало би да се 1848. године показала.—" Све што се до садъ говорило и писало о овой пропасти землѣ, по већой части узима се кодъ разборити люди за шалу и изсмеяваю астрологе и оне кои то вѣрую и одъ тога се плаше. Енглески звѣздочтеци кои су найвѣштіи, ништа о томе не говоре. Єданъ одъ найбольи астролога француски казао е да неће ударити та планета и да неће пропасти светъ; кадъ га е други астрологъ опомеnуо да неговори тако кадъ ние увѣренъ, одговорио е онъ врло досетльиво: „на сваки начинъ я волимъ казати да неће пропасти светъ, еръ ако не пропадне, онда ће сви люди казати да самь я погодно и ви ће те кои кажете да ће пропасти, бити изсмеяни; ако пакъ пропадне светъ, онда нема ко казати да самь я слагао, а ви да сте имали право".

Напредакъ у Америки.

О чудновато брзомъ напредованю североамерикански сѣдинѣни држава найясние сведоче она извѣстия, кои при свршетку сваке године управительи поедини држава званично обнародую о станю землѣ поверене ньиовомъ управляню. Таково извѣстие губернатора државе Нюіорка изишло е прошле године, изъ когъ се види, да е само ова една држава коя е год. 1800 имала само 588.603, год. 1825. 1,616.458 а 1845 2,604.495 жителя, на свршетку 1855. год. већъ имала 3,466.212 жителя. Вредность имана ньиовогъ, састоећегъ се изъ кућа, маюра или сеоски добара, марве, землѣдѣлски орудия и справа, зграда за фабрике, машина у овимъ фабрикама, сирови производа, и фабриката прецеnѣна е на 2203,010.609 долара илити талира сребрни. Они имаю свега 5077 цркви, кое цркве заедно са онимъ што е црквено иманѣ вреде 27,769.328 долара. У тимъ црквама има 2,141.159 седишта, а за свако, плаћа онай кои на нѣму седи на годину нешто у новцу. Само у овой едной држави Нюіорку излазило е 1855. год. 559 разни новина и повремени списания, кое све скупа имале су око 2,000.000 пренумеранта. — Войска ове едине државе имала е 335.000 уписани войника, кои су сви на 70 регименти, 28 бригада и 8 дивизиона поделѣни; али одъ целе ове наоружане и пописане народне войске само е 18.500 люди подъ оружѣмъ, кои су униформирани и службу войничку чине, остали су кодъ свои кућа и само у случаю нужде позиваю се подъ оружие. Школа основни и виши явни и приватни учебни заведения свакогъ рода имала е иста држава свега 11.883: у коима учило се те исте године ученика мушкогъ и женскогъ пола 951.932 имаюћи одъ 4 до 21 године узраста. На ове школе потрошила е држава Нюіоркъ 1855. год. 3,521.942 долара, и то на плату учителя 2,306.941 доларъ, а на остале потребе школске 1,215.001 доларъ. Кадъ ово човекъ чита и размисли, мора признати, да они кои мисле да ће новъ светъ у младой Америки стару Европу у образованости съ временомъ претећи, ово неговоре безъ довольногъ основа и да то потврђиванѣ да развитакъ човеческогъ рода іошъ и садъ еднако са сунцемъ одъ истока према западу напредуе, по овимъ штатистичнимъ датцима и доказима добия велику вероватность.

Мрвице.

— Єданъ парохъ говорио е таково слово, да су сви изъ цркве изишли, а само е една стара жена плачући остала. Пароху се чинило да она за то плаче, што іой се нѣгово слово допада, и упита е што плаче? „Ахъ зашто плачемъ питате ме, одговори баба, я самь дала сина на науке да буде парохъ, па ако буде такавь као што си ти, онда на што самь толике новце потрошила".

— Докторъ едне морске лађе, кои е све болести са морскомъ водомъ лечио, падне у море, матрозъ кадъ га види повиче „утопи се нашъ докторъ у свою лекарию".

— Єданъ путникъ приповеда да нема прилѣжніи жена одъ Саксонкиня. Оне, вели не само што се нестиде кодъ куће радити и што су добре кућанице, него и у театоръ кадъ дођу оне непрестано плету.

— Єданъ шегртъ броио е едномъ 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. неколико пута, майстору се досади и упита га, шта то брои „Ахъ шта броимъ питате ме — броимъ, колико има зли жена у нашой кући „па колико има" упита майсторъ „Седамь са майсторицомъ одговори шегртъ". Майсторъ се налюти и стане га тући „Не, не" никне шегртъ молећи, шестъ хтео самь рећи, безъ майсторице".

— У Бостону у Америци био е поодавна єданъ тако лепъ младићъ да му е власть забранила у цркву долазити; еръ кадъ онъ у цркву дође, све жене, и девойке окану се богомолѣ и гледе у нѣга.

— Єданъ спаия поће у шетњу и у путу сретне єдногъ старогъ шумара и запита га куда иде? Шумаръ му одговори, да иде доктору; ѣръ є нешто слабъ. Кадъ се спаия изъ шетнѣ врати, сретне се опетъ са шумаромъ, и упита га, єли му дао докторъ лекъ. „Е, одговори шумаръ, я га срето на капіи градскоі, а онъ сто пута гори одъ мене изгледа, па зато нисамъ га ништа ни питао“.

— Године 1586 пошлъ Филипъ II. єдногъ младогъ принца кастилиского, да папи Сиксту V честита ступанъ на ово достоинство. Папа се нашао увређенъ због тога, што є овако млада посланика Филипъ послао и рекне посланику. „Заръ Филипъ тако оскудѣва у людима, те ми є послао човека, коі іоште ни браде нема“ „Кадъ би мой краль знао, рекне принцъ, да честъ достоинства у брады лежи, онъ би намъ послао ярца а не благородника као што самъ я“.

— Ибикусъ славни поета поће у шуму прошетати се, где га айдуци убію. Кадъ су га они убити хтели, видно є онъ єдно ято ждралова где надъ њима лети, и звао ій є у помоћъ. После краткогъ времена доћу айдуци у варошъ и угледаю єдно ято ждралова коє управъ у варошъ њаше и подсиеваюћи се реку „видите ово су они, коє є Ибикусъ у помоћъ звао, они иду садъ да яве, да смо га ми убили“. Околостоећи чую то и власти яве, коя злочинце повата и осуди.

— Єданъ господинъ запита просяка одъ чега живи. „Кадъ би ти мене питао одъ чега умиремъ, могао би ти лакше одговорити; ѣръ я умиремъ одъ глади“ одговори просякъ.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

Подъ 6. ов. м. Вр 213 Ср 104 изишла є височайша уредба о томе, како треба поступати при напаћиваню за извозну живу стоку.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Китайско правителство забранило є своимъ поданицима да петргую ниже са Енглезима. Кои преступи ту забрану биће смрћу казњенъ.

— Руски министеръ иностране дѣла у єдной поти явио є енглескомъ правителству да између Русіе и Персіе никаквъ тайни уговоръ непостои. Енглеско правителство зачудило се овой услужности руского министра.

— Руска царица (мати царева) писала є краљу неапольскомъ и савѣтовала да гледа да се поправна са Наполеономъ и да се Француской приближи. Краль є благодарно на томе савѣту са особитимъ чуствама. А ошели се повести за Францускомъ или неће ние ништа на споменую.

(*Швайцъ*) У Наєнбургу бое се револиціе одъ стране краљевања; официјерско савѣтованѣ државо є; и све су страже удвоене.

(*Парижъ*) Уговоръ є између Персіе и Енглеске подписанъ и миръ є утврђенъ.

— На данъ кадъ є револуція 1848. год. почела (12. феб.) примѣтиле су се по парискимъ улицама неке мале побуне; сбогъ чега є много њи позатворано. Само су єдне новине „Сѣкла“ славиле тай републиканскиі данъ, и нису изашле тогъ дана.

Огласи.

ПРОДАЯ ДОБАРА.

(1—3) Доленодписана продае изъ слободне руке свое две куће у єдной авлији новоме пређе кодъ „Грчкогъ Краля и Краљице“, заедно са земльомъ, єдну башту, одъ тридесетъ фати ширине, а толико исто и дужине, на два лица, засађену добромъ лозомъ, и облагороћеними воћкама у комшилуку гг. Шафарика професора, браће Іовића и г. Лазића секретара преч. конзисторіе београд.; три плаца у чаршіи фишекциск. на лицу, два по 10 фати лице а по 20 дужине, и трећи 8 фати лице а 25 дужине; єдну механу постоећу на Дунаву у Гроцкой съ две магазе, и єдну кућу у Смедереву съ две собе и две сараћане съ єднимъ аромъ и баштомъ у Бзавской Мали. —

Никола Ж. Райковићъ
Протокол. Врх. и Касац. Суда.

(4—5) Займъ или ленакъ за птиче ватате добива се у трговини Алексе Местановића кодъ „тигра“

Явна благодарность.

Господинъ Маіоръ Миша Аѳанасіевићъ поредъ сайнога сѣрема̀ня о предстоећой удадби свое кћери, поредъ великогъ трошка на сайномъ балу учињенога, као и удомљено неки сиротяи дѣвоика издражавању више сиротяи фамилія, и убоги ученика; — приготовивши се постомъ и молитвомъ за свето причашеніе, и исповедивши се надлежнимъ своимъ пароху, обдарио є истогъ при исповѣди съ 25 ц цес. дуката, на ту цѣль, да себи крсть направи. — Кое му као великомъ штедродателю и почитателю вере и закона, овимъ явно благодари подписани парохъ, желећи одъ Бога крѣпость здравља; и дуги животъ, њему и његовой побожной фамилія.

Милошъ Сушићъ.

Стецишта су отворена:

При Суду вар. Београда надъ масноч. ђорђа Поповића папуџіе до 28. овогъ мес.

При Суду Окр. Крагуевачкогъ надъ масомъ поч. Николе Сридека 4. Марта

Продаваће се:

Правителствени дућани у бив. кући гг. браће Петровићева даваће лицитандо и то 4. 5. и 6. Марта на три године подъ кирію.

Началничество Окр. Крушевачкогъ продаваће добра Миленка Гоиедаровића, бремне Гавриловића и Милете Марковића изъ Купаца 7. 8. и 9. Марта.

Управителство вар. Београда продава ће єданъ плацъ поч. Стоиће Іовановића пандура овд. 7. 8. и 9. Мар.

Механа правителствена у Страгарима 16. Марта даваће се лицитандо до Митрова дана 1858. год. подъ аренду.

Началн. Окр. Крагуевач. продаваће добра поч. Ивана Минића изъ Трешњевице 4. 5. и 6. Марта.

Началн. Окр. Алексинач. продаваће добра презадуженогъ Димитрия Миљковића изъ Ягодине 18. 19. и 20. Мар.

Началн. Окр. Подрински продаваће добра поч. Матие Васиљевића изъ Крупня 5. 6. и 7. Марта.

Управит. вар. Београда продаваће заедничку кућу поч. Петра и Косте Каратиколића овд. 28. 29. и 30. Марта.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 28. Фебруарня 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за едан-путъ а 5 кр. ср. за тринутъ. № 25

Мртва глава.

(Продужено)

Прошла су три месеца одъ овогъ догађая, ми смо се сваки данъ виђали и састаяли, но ни една рѣчица ние о одлазку нѣномъ више проговорена. Хелена е желила да узме квартиръ у истомъ сокаку гдѣ смо се први путъ видили. И тако я погодимъ квартиръ на нѣно име, кое е овако еднако остало, као што га е онимъ случаемъ нашегъ првогъ састанка одъ мене добила, а и она мене ние другчие звала нећъ увекъ Албертомъ. Да би е одъ републиканске полиціе болѣ сачувао, нарадимъ іой у едной женской школи мѣсто учительке. Недельне дане и четвртномъ проводили смо у едной малой соби кодъ нѣ, и крозъ прозоре често смо гледали оно мѣсто, гдѣ смо се први путъ састали. У друге дане кадъ намъ ние могуће било састати се, писали смо едно другомъ писма я ньой на име Хелена, а она мени на име Албертъ. Ова три мѣсеца найсрећние су време мога живота. Међутимъ я нисамъ мою намѣру заборавио, кою самъ после разговора съ онимъ гробарскимъ слугомъ у тавници предузео. Измолимъ одъ власти допуштенѣ да наставимъ моя испитиваня о траяню живота, одсечени глава, и млоге пробе увѣре ме найпосле, да свесть и после одсеченя главе може траяти и болъ да мора страовитъ бити. Чуство, личность, биће човечие може за кратко време іоштъ у мозгу траяти; глава чуе, види и осећа, да се одъ тѣла раставила. И тако заключенѣ народне скупштине, кои е гилотину на мѣсто вешала подигла, оснива се на погрешномъ мишленю, да ће човекъ манѣ муке осећати, кадъ му се глава одеданпутъ одвои, него кадъ се ужетомъ за вратъ обеси. Млоги били су обешени или су се сами вешали, па су се опетъ у животъ повратили, и после су казивали, шта су осећали у томъ тренутку, кадъ су у воздуху висити почели. На ньи нападне дакле као неки крвни ударъ, као неки тешки санъ безъ особитогъ бола, предъ очима засветли имъ неки пламенъ, кои мало по мало у плаветанъ пређе, после у мракъ, докъ и несвесть недође. Човекъ, коме се глава на темену пробие, кадъ му се прстомъ мозакъ притисне, неће никаканъ болъ осетити, него се само одма и вѣчно успава. То исто бива, кадъ мозакъ одъ млоге нагомилане крви буде притиснутъ, кое кодъ обешени и неможе другчие бити; одъ стегнути на врату крвни жила поюри крвь къ мозгу, и неможе више натрагъ да се врати; токъ іой се цео одма поремети, обешеномъ мракъ на очи наиђе и за кратко време несвесть га обузме.

У то време пресуде и погубленя грозногъ бунтовногъ суда необично учесташе. Сваки данъ погублѣно е 30. до 40. люди и крвь е потокомъ око губилишта текла тако, да су найпосле морали унаоколо еданъ каналъ одъ три стопе дубльине ископати. Каналъ овай био е даскама покривенъ. Еданпутъ омакне се една даска подъ ногама едногъ детета одъ 8. година, кое е съ другомъ децомъ туда трчало, и ова невина жертва удави се у крви людской.

Нетреба ни да казуемъ да самъ се добро чувао, да Хелена недозна, чиме самъ се занимао, кадъ се нисмо могли састати. У осталомъ морамъ признати, да самъ се испрва одъ ядни човечіи остатака одвећъ грозио, и да самъ чешће са страомъ помишляо на болове, кое мое пробе на тѣлесама после извршене смртне казни може бити причиняваю. Но опетъ самъ се умирио надаюћи се да ће моя научна испитиваня за цѣо родъ човечіи одъ користи бити, и да ће млого къ томе привети, да се смртна каштига едномъ за свагда укине. По мѣри, како су моя изтраживаня што ново одкрила, бележио самъ то одма у момъ дневнику. Кадъ су на овай начинъ два мѣсеца протекла, био самъ све испите и пробе о траяню живота после смртне каштиге учинио. Но хтео самъ покушае неке и далѣ терати, и то средствомъ галванизма и електрицитета. Полиция ми дозволи, да се съ моимъ физикалнимъ орудияма станимъ на Кламарскомъ гроблю, и све одсечене главе даду ми се на ово научно разположенѣ. Осимъ тога отворе ми едну капелу, коя е кодъ истогъ гробля била, и наместе ми е за моя испитиваня. Еръ, кадъ су кралѣви изъ свои дворова били прогнати, онда су и светци изъ ньнови цркви истерани. Я самъ држао ту едну електрисаюћу машину, и два или три она орудия, што се „будилникъ" (екцитаторъ) зову. Обично око петъ сати предъ вече долазила су страховита мртвачка кола съ губилишта. Лешеви лежали су у едномъ великомъ сандуку еданъ преко другогъ, а главе су стрпане биле у еданъ пакъ. Я самъ увекъ по едну или две главе узимао за моя испитиваня а тако исто по

едно или два мртва тѣла; остало бацано е у едну велику обшту гробницу. Другогъ дана бацане су главе и тѣла, съ коима самъ я мое научне покушае чинио, съ онима, кое су се тогъ дана приновиле, опетъ у едну рупу. У средъ овога немилогъ и грозногъ посла и свакидашнѣгъ додира са смрћу и нѣнимъ яднимъ жертвама моя любавь къ Хелени растла е съ дана на данъ. А исто тако волела ме е ова сирота девойка свомъ ватромъ нѣнога младогъ срца. Често самъ помишляо да е узмемъ, и често смо се разговарали о срећи нашегъ будућегъ супружескогъ живота. Но да би се могли вѣнчати, морала е Хелена свое право име и име родителя изказати, а име едногъ бегунца и аристократе съ места би е одвело на гилотину. Отацъ іой е писао више пута, да поити къ нѣму у Енглеску, но она му едномъ одговори да неможе, и одкрие му нашу любавь. У исто време молила га е за одобренѣ, да се може вѣнчати, и онъ іой то допусти; съ те стране били смо садъ осигурани. Међутимъ измеђ свию они грозни процеса, кои су противъ найодабраніи фамилия и найвећи мужева старогъ кралѣвскогъ правителства подигнути и сви на губилишту свршени били, започео се еданъ найстрашніи кои е свакога страомъ и тугомъ испунио. То е био процесъ кральице Марие Антоанете. Судейско испитиванѣ започело се 4. Октобра (по римскомъ), и сваки данъ живо се наставляло; 14. истогъ месеца изведу кральицу предъ найвиши бунтовни судъ, 16. изъ ютра осуде е на смрть и іоштъ истогъ дана поведу е на губилиште. Рано изъ ютра добиемъ цедулю одъ Хелене у коіой ми явля, да тай жалостни данъ неможе пропустити а мене да невиди. Око два сата по подне састанемо се дакле у познатомъ сокаку у оной малой собици. Хелена ние могла сузе зауставити, а и самогъ мене кральичина смрть яко е разжалила; еръ ми е кральица у младости моіой била особито милостива, па нисамъ никако могао нѣну доброту заборавити.

О, тога ћу се дана до смрти сећати; била е среда; санъ Паризъ обузела е жалость и стра. И я самъ осећао самъ неки ужасъ, неку слутню, да ће ме несрећа постићи. Хелена плакала е непрестано у моимъ наручияма, и я самъ силомъ хтео да е утѣшимъ, и ако ми езикъ ние могао блажеће речи произнети, еръ е надежда и слобода одъ могъ срца побегла. Ту ноћь проведемо заедно, но много горе него данъ. Я се іоштъ опоминѣмъ како е едно псето у едной соби исподъ насъ затворено сву ноћь урликало. Уютру распитамо и дознамо, зашто е било затворено. Газда му е рано изишао и собомъ ключъ однео, на сокаку увати га полиция и одведе предъ бунтовни судъ, у 3 сата по подне осуде га на смрть, а у 4 сата глава му е съ рамена већъ била одлетила.

Школа у коіой е Хелена била као учителька намештена, починяла се у 9. сати изютра. Морали смо се растати. Мени е било врло тешко, да е пустимъ да иде а и она ние се могла задуго одъ мене отргнути. Но два дана одъ дужности изостати, значило би изтраживаня полицие хотимице на себе навући, кое би за Хелену у нѣномъ положеню било врло опасно. Зато погодимъ одма кола, и седнемъ съ ньомъ заедно, да е донекле испратимъ. Но на последку морао самъ е оставити. Целимъ путема држали смо се загрлѣни у затворенимъ колима, неговорећи ни едне рѣчице, а сузе су намъ еднако низъ образъ текле, и на устнама свою горчину са сладосћу полюбаца мешале. Кадъ съ кола сиђемъ, немогнемъ одма путемъ далѣ отићи, него останемъ на истомъ мѣсту као прикованъ, неодваяюћи очи съ кола, у коима е Хелена остала. Кола се нису била ни двадесетъ корака измакла ал' одъ еданпутъ стану, и Хелена промоли главу изъ ньи као да е знала, да іоштъ еднако на истомъ мѣсту стоимъ. Я одтрчимъ къ ньойзи, скочимъ у кола и затворимъ ій, па онда загрлимъ опетъ девойку и жестоко е притиснемъ опетъ грудма. У тай махъ избие на оближньой цркви деветъ сати. Я іой обришемъ сузе, притиснемъ мое вреле устне трипутъ на нѣне, па онда скочимъ изъ кола на калдрму, и брзо одемъ далѣ. Учини ми се као да ме Хелена натрагъ зове. Но толики плачъ и толико застаянѣ на сокаку боло самъ се да людма непадне у очи, и да се полиціи подозрително неучини. Зато съ великимъ усиляванѣмъ и брзо корачаюћи напредъ уздржимъ се, те се више натрагъ не окренемъ. Пунъ очаяня дођемъ у мое обиталиште. Тай цео данъ проведемъ писаюћи Хелени писмо, кое іой у вече преко варошке поште оправимъ. Мало после добиемъ и я одъ нѣ писмо, у коме ми явля, како су е старешине школске псовале, и претиле да іой скоро неће дати у варошь изићи. Найближи данъ у кои іой се одпре обично допуштало изићи, била е неделя; она ми се у писму заклиняше, да е никаква претня неће заплашити, и да ће се тога дана као и досадъ самномъ састати, ма се морала са своимъ старіима и посвађати.

(край слѣдуе)

Анекдоте.

Бияху у едной вароши два човека; еданъ бияше особити лакомацъ, а други поглавити ненавидльивацъ, коима рече господинъ еданъ: видимъ да сте у свомъ опакомъ по нарави занату особити майстори, зато што одъ мене будете просили, я ћу вамъ драговольно дати, само подъ овимъ условиемъ: онай кои први буде милость какву одъ мене просио, добиће манѣ него онай кои после дође, еръ последньи добиће двапутъ више. Лакомацъ кои по своіой нарави жели што више добити, неће први да иде. А ненавидльивацъ такође мисли у себи говорећи: бре я ћу чекати докъ годъ лакомацъ не буде први, нећу да онъ после мене оде и добие више. Чекаюћи еданъ на другогъ задуго се нудкаше Найпосле ненавидльивацъ видећи да лакомацъ први неће да буде, налюти се и отишавши ономъ господину рекне: молимъ за милость. Упита га господинъ какву милость? да ми се едно око изкопа; а лакомцу по уговору нашемъ обадва како дође.

— Сенека философъ имађаше у кући газдарицу особите лепоте. Ова у тежкой болести своіой изгуби обадва ока; али при свемъ томъ она никако ние признавала да е слепа; но кадъ годъ би ногомъ за каменъ запела, или главомъ о дуваръ ударила, па би іой ко рекао да е слепа, она би свагда одговорила: нисамъ я слепа него е кућа мрачна.

— Аждая (Дракунъ) одаюћи по шуми, и препитание себи тражећи, случайно упадне у едну врло дубоку яму, изъ кое безъ чие помоћи ние се никако могла ослободити. Она е изъ яме викала и обећавала бити благодарна сва-

комъ онако, како е у данашнѣ време светъ обично благодаранъ своимъ найвећемъ благодѣтелю, кои е изъ яме извуче. Селякъ єданъ кои е око яме дрва секао, чувши то дође къ ями и аждаю извади. Текъ што се ова на земльи одъ яме ослобођена види, одма счепа благодѣтеля свога да раскине, говорећи: овако светъ плаћа и благодаранъ бива найвећемъ благодѣтелю своимъ. Видећи се кукавни човекъ у опасности, каже іой да онъ на то не пристае, него да иду на судъ сунцу; на кое аждая пристане: „али да намъ оно судацъ буде што прво сретнемо", човекъ пристане и пођу, идући сретну врло стара пса ужетомъ за грану везана, кои немогавши више господару своимъ служити, одређенъ е да се убие, да би газда макаръ єдне опанке напоследку одъ нѣгове коже имао. Човекъ видећи га, запита га зашто е везанъ, пасъ одговори „оно е плата и благодарность овога света". Чувши то човекъ судомъ овимъ незадовольи се, но пођу далѣ, идући сретну врло стара и већъ пола скапата коня, кога господаръ после толике службе истеро изъ ара да самъ себи рану тражи, онъ пасући почесто е уздисао: овако светъ плаћа и на услуги благодари". Чувши то човекъ, смртна стрела крозъ прси нѣгове прође; но незадовольивши се тимъ судомъ пођу далѣ, срећомъ нѣговомъ сретну лисицу, коіой човекъ стане препоручивати се, обећаваюћи іой све кокоши и рану за цео нѣнъ животъ, само да добаръ судъ по нѣга каже. Лисица саслушавши обадвое рекне имъ да она неможе правицу изрећи догодъ яму не види, изъ кое е аждая ослобођена. Пођу сви трое къ ями, кадъ кодъ яме дођу рекне лисица аждаи да уђе доле и покаже гди е она лежала; аждая уђе напредъ, а лисица намигне окомъ на човека да каменъ на яму навали, и тако опетъ остане аждая уловлѣна. Лисица стане на каменъ и почне штогодъ већма може викати: „то е плата света овогъ, то е благодарность света овога". Но и лисица плату света овога прима, єръ кадъ оде по оне обећане кокоши, синъ човека оногъ опазивши е напусти псе свое, те е живу разчупаю.

одъ С. Милоєвића
богослова.

Мрвице.

— Алфонсъ краль Неапольски имао е у двору своме єдногъ чауша, кои е имао єдну кньигу, у коіой е имена свию они дворяна записивао, кои су што лудо учинили. Краль е био любопитльивъ и загледи єдномъ у ту кньигу, и на велико свое удивленѣ нађе ту и свое име записано. „Шта самъ я учинио, те си ти и мене међу будале уписао" запита га краль. „Ваше величество ви сте ономъ човеку дали десетъ хиляда талира, когъ познавали нисте, и о коме ништа незнате, да вамъ конѣ по Африки купуе. Заръ ви нисте могли и на ту мисао доћи, да ће онъ тамо и остати, и да га ви више никадъ видити нећете", рекне будала. „Али шта ћешъ ти рећи, ако се онъ поврати и мени конѣ доведе" упита га краль „я ћу онда ваше име избрисати а нѣгово записати." Одговори чаушъ.

— Войници Митридатови заробе Помпония и доведу га кодъ нѣга. Митридатъ упита своегъ зароблѣника: оће ли да буде съ ньимъ приятель, и ако оће, да ће му животъ опростити: „врло радо примићу и твое приятельство, ако ти миръ са Римлянима заключишъ." Савѣтници Митридатови повичу да га збогъ таквогъ одговора треба погубити; али Митридатъ недаде то учинити, но рекне „добродѣтель у несрећи нетреба злоупотреблявати."

— Докторъ єданъ пође у посѣту єдномъ благороднику. Овай кадъ га види, викне свою слушкиню тако гласно, да е и докторъ чути могао и рекне іой: „кажи томе господину да нисамъ кодъ куће" кое она и учини, и тако се докторъ врати. После краткогъ времена пође благородникъ доктору да га нешто за саветъ упита, дође му кући и куцне на врата. Докторъ, кои е благородника крозъ прозоръ угледао, рекне му изъ собе: „Я нисамъ овде," „како да нисте ту, кадъ ви говорите" „ви неверуєте мени, а я самъ веровао вашой скушкиньи да ви нисте кодъ куће били, я и ако самъ садъ кодъ мое куће, опетъ за васъ нисамъ" одговори докторъ.

— Єданъ отацъ моляше се овако Богу: „О Боже створителю и промислителю света, кои свима тварима управляшъ, и све бильке могућствомъ твоимъ одевашъ, одени и мою жену, синове и кћери; єръ ми неће досадише конте."

(Мале лопове вѣшаю.) — Єданъ господинъ у Саксоніи недалеко одъ Дрезде наслонно се наполѣ крозъ прозоръ и види єдногъ старогъ познатогъ селяка, кои се башъ изъ престолне вароши Дрезде кући враћао. Господинъ упита: „Како си, комшия, шта радишъ; — шта има ново у Дрезди?" Селякъ одговори: „Добро е, као и пре; мале лопове вѣшаю, а великима се скида капа. Добро ютро, господине!" Съ овимъ рѣчима онъ му скине капу, поклони се, и отиде далѣ.

— Єданъ лоповъ увуче се крадомъ у єдну кућу, у коіой су неки младићи седили. У соби ньиовой нађе онъ три япунцета, покупи ій и пође наполѣ. Кадъ е брзо низъ басамаке силазио, сретне онъ єдногъ адвоката, кои се башъ съ пута кући враћао, и кои е такође у той кући сѣдно. Адвокатъ, кои имађаше фино япунце са якомъ одъ кадифе, запита лопова, кудъ ће съ тимъ япунцетима? Овай му одговори: „То су япунцета ове господе у кући, и дали су ми ій, да ій одъ флека очистимъ." „Е, онда узмите и мое япунце," рекне му адвокатъ, па изчистите и изъ нѣга флеке; но донесите га за три сата опетъ натрагъ." „Съ драге волѣ," одговори лоповъ, — узме и четврто япунце, и оде безъ трага.

(Службено свидѣтелство.) Єдна госпоя дала е своіой изъ службе изишавшой слушкиньи слѣдуюће свидѣтелство:

„Анна Мария, родомъ изъ Танцхаузена, била е кодъ мене у служби годину дана, манѣ деветъ месеци, и показала се за то време прилѣжна — на кућнимъ вратима; умѣрена — у послу; брижльива — за саму себе; хитра — у изговору; блага — према мужкарцима; вѣрна — своимъ любезницима; и поштена — кадъ е све подъ ключемъ и т. д.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ

По гласу „Званични Новина" пр. Осмотритель и писаръ карантина Рашкогъ Яковъ Пауновићъ и пр. Осмотритель карантина радуєвачкогъ Милосавъ Тодоровићъ поставлѣни су за дѣйствителне.

Огласи.

Подписани ступивши у ортаклук болтарске радње, овимъ свакоме објављујемо, да ће Фирма трговине наше подъ подписомъ „Миленковићъ, Петровићъ и Коцићъ“ ићи, и овакови подпис кодъ подписани, да ће све нас на сваком писменом документу обвезивати.

У Пожаревцу 1. Јануара 1857

Јоца Миленковићъ
Лазаръ Петровићъ
(1—3) Миајло Коцићъ

(3—3) Манастиръ Горњакъ одъ имућетъ Ђурђева дана издае на три године подъ аренду свой дућанъ съ механомъ, налазећи се више манастира на друму, водећемъ у Ожмљ. Осимъ дућана и механе ишћте има: две собе за обитаванѣ, подрумъ, амурлукъ, мутавџијница и пространъ авлъ. Све е то подъ једнимъ кровомъ и у добромъ стању. Такође уступаю се арендатору и два чанра за попашу. — Лицитација овогъ добра манастирскогъ држаће се 22. 23. и 24. Марта у Свињи, месту обитавања Начальника Среза Млавскогъ Окр. Пожаревачкогъ.

(3—3) Лајмъ или денакъ за птице ватати добива се у трговини Алексе Местановића кодъ „тигра“

Стецишта су отворена:

При Суду Вар. Београда надъ масомъ поч. Ђорђа Мирковића 1. Марта.

При истомъ Суду надъ масомъ поч. Томе Поповића б. Ђумрукџије Топчидерскогъ 8. Марта.

При Суду Гургусовачкомъ надъ масомъ поч. Ђирка Павловића 7. Марта.

Продаваће се:

Начальничество Окр. Београдскогъ продаваће кућу Миајла Стефановића у Гроцкой 5. 6. и 7. Марта.

Нач. Ок. Смедеревскогъ продаваће добра Ранка Животића изъ Лозовика 11. 12. и 13. Марта.

Начальн. Окр. Ваљев. продаваћа једну ливаду Миајла Деспотовића изъ Дућића 4 Марта.

Исто Начальн. продаваће добра Јована Петровића изъ Дућића 2. Марта а кућу поч. Стојна Живковића изъ Палежа 1. 2. и 3. Марта.

У новоподигнутой окружной варошки Деспотовици по опредѣленію више власти биће одсадъ Петкомъ а не Суботомъ пазарни данъ.

ПОЗИВЪ

НА СВЕ КРАЉЕВСКО-ПРУСКЕ У СРБИИ ЖИВЕЋЕ ПОДАНИКЕ.

У Књажеству Србіи живећи Краљевско-Пруски поданицы, были они подъ Ц. Кр. Аустрійскомъ или ма чіомъ другомъ заштитомъ, или и безъ странне заштите у Београду или у внутрености Србіе, настоећимъ се позиваю, да се одъ 1. Марта по нов. 1857. год. почевши имаю до 15. Априла 1857. по нов. пріявити или подписаномъ Краљевско-Пруском Конзулу у Београду или пакъ они у внутреньости живећи найближемъ Књажеско-Српскомъ Окружномъ Начальничеству, гдн ће морати доказати средствомъ крштены писама, пасоша, попутны књига или други каквы документа, да су Пруски поданици.

Кои бы пакъ пропустіо и небы се овако за ово време пріявіо, имаће самъ себи приписати рђава слѣдства, коя бы одтуда за нѣга или нѣгову фамилію произишла.

Београдъ 2. Марта по нов. 1857.

ВИТЕЗЪ МЕРОНІЙ
Краљевско-Прускій Конзулъ.

Aufruf

an sämmtliche im Fürstenthum Serbien lebende Königlich Preußische Unterthanen.

Die im Fürstenthum Serbien lebenden Preußischen Unterthanen, sie mögen bisher unter Kaiserlich-Oesterreichischem oder was immer für einem Schutz gestanden, auch schutzlos in Belgrad oder im Innern des Landes gelebt haben, werden hiermit aufgefordert, sich, vom 1. März 1857. neuen Styls an gerechnet bis spätestens 15. April 1857. n. Styls, entweder bei dem unterzeichneten Königlich-Preußischen Consulat in Belgrad, oder, wenn sie im Innern des Landes wohnen sollten, bei dem ihrem Wohnorte am nächsten gelegenen fürstl. Kreis-Natschalnikate zu melden, und ihre Ansprüche auf Anerkennung als Königlich-Preußischer Unterthan durch Vorlegung von Taufscheinen, Pässen, Wanderbüchern oder andern Documenten geltend zu machen. —

Wer es versäumt dieser Aufforderung nachzukommen, wird sich die nachtheiligen Folgen, welche ihm und seiner Familie durch diese Versäumniß erwachsen könnten, allein beizumessen haben. —

Belgrad den 2. März neuen Styls 1857.

RITTER MERONI
Königlich Preußischer Consul.

У Књигопечатньи Књажества Српскогъ.

У Београду 2. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовић.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 26

Мртва глава.

(к р а й)

И я се исто тако закунемъ, да ћу се у неделю съ ньоме састати; кадъ е више одъ осамъ дана неби видио, боло самъ се да не свиснемъ, особито што су ме неке рѣчи изъ нѣвогъ писма почеле яко узнемиравати: а то е, што кадъ е у школу дошла, застала е едно писмо одъ отца изъ Лондона, кое іой се учинило као да е пре нѣ отворено. Ноћь самъ провео у великомъ немиру, а тако и слѣдуюћи данъ. Као обично писао самъ опетъ Хелени, и почемъ самъ тога дана мислио моя испитиваня на мртвимъ главама опетъ предузети, то се упутимъ око три сата после подне къ гроблю Кламарскомъ. Време е било одвећъ неугодно. Узмућена природа являла е свою жалость якомъ есеньомъ кишомъ, коя е ладна и съ ветромъ помешана скору зиму оглашавала. На свомъ путу и по свимъ сокацима чуо се гласъ полицайни служителя, кои су имена они люди извикивали, кои ће се тогъ дана погубити. Списакъ ньновъ био е необично велики, а било е и жена и деце. Крвава жетва бунтовнички радника тога е дана врло богато испала, и я самъ видио да ћу се истогъ вечера имати у моіой капели съ чиме занимати.

Данъ е већъ био у то време сасвимъ окрачао; кадъ самъ у четири сата на гроблѣ приспѣо био е скоро мракъ. Изгледъ овога гробля съ нѣговимъ многимъ скороископанимъ гробовима и съ оно мало дрва безъ лишћа коя су се одъ ветра као скелети вияла, био е мрачанъ и грозанъ. Свудъ гдѣ ниє била скоро ископана земля, видило се само трнѣ и коприве, а зелену траву гутали су све нови и нови гробови. У средъ они гробова стаяла е зиюћа рупа, тогъ дана ископана, и чекала као аждая свою грабежь. Познавало се, да се брой осуђеника тога дана одвећъ умножио, єръ е рупа била необично велика. Приближимъ се той рупи. Дно е било покривено водомъ, и ту су се несрећни човечіи остатци, голи и ладни као вода, бацали. Кадъ се одъ овогъ грозногъ позория хтедо окренути, да далѣ идемъ, оклизне ми се нога, и умало што у рупу непадо. Коса ми пође у висину и свога ме єза обузме; устанемъ што самъ брже могао и удалимъ се путаньомъ къ мѣсту гдѣ самъ обично пословао. Ово е била, као што самъ већъ казао, нека стара капела. Я се нехотице окренемъ и потражимъ очима какавъ годъ знакъ, кои би на Бога и на цркву опоминяо; прегледимъ све дуваре и мѣсто гдѣ е пре олтаръ стаяо, но дувари су били празни и наги, а олтаръ порушенъ. На ономъ мѣсту, гдѣ е била скета тайна, на томе мѣсту стаяла е намештена єдна мртва глава безъ меса и косе, а то значи: смрть, то єсть: ништа. Упалимъ свећу, метнемъ е за мой посао на асталъ, кои е савъ покривенъ био одъ они чудногъ строя орудия, коя самъ я изнашао, и седнемъ задублѣнъ у мисли. Но нашто самъ найвише мислио? — На ону ядну кральицу, коя е била тако лепа и срећна, и кою е сваки волео, кою е мало пре тога цѣо єданъ народъ съ молбама и благосилянѣмъ обасипао, а одма затимъ на целатскимъ колима на губилиште одвео, и коя садъ, съ главомъ одъ тѣла одвоєномъ, у простимъ мртвачкимъ носилама лежаше, она, коя е на златной постельи у Тилѣрияма, Верзалю и и Сен-Клу спавала. Докъ самъ у ова мрачна сматраня задублѣнъ сѣдио, навали све жешћа киша, а ветаръ е дувао съ жалостномъ хукомъ, и силно продирао крозъ гране дрвля и прозоре капеле тако, да самъ се одъ грозе нехотице стресао. Съ овомъ хукомъ помеша се наскоро тутнява далнѣ грмлявине, но само што ова грмлявина ниє долазила съ неба изъ облака, него одъ кола коя су землю потресала. То су била црвена мртвачка кола, коя су лешеве погублѣника съ губилишта на кламарско гроблѣ возила. Врата мале капеле отворе се; два човека уђу и унесу єданъ пунъ цакъ одсечени глава. Єданъ одъ ньи био е онай исти гробарски помоћникъ, съ киме самъ се пре неколико мѣсеци у таннници разговарао, а други опетъ єданъ прости гробаръ. „Ево грађанине“, проговори онай први „за васъ доста посла; нетреба да се вечерасъ одвећъ журите. Ми вамъ садъ предаемо све ове дртине, па ћемо ій текъ сутра укопати; знамъ да неће киявицу добити, ма и целу ноћь на полю стаяле“. И ова два наемника смрти метну у грозномъ смею цакъ узъ дуваръ, поредъ негдашнѣгъ олтара лево одъ могъ астала. Затимъ изиђу изъ капеле а врата незатворе; ветаръ одна съ жестокимъ ударима почне пламенъ одъ мое свеће вияти, кои и безъ тога бледъ и тако рећи у последнѣмъ издисаю, єдва се іоштъ на црномъ фитилю држао. Чуо самъ како она два човека на

полю у авліи конѣ изпрегоше, гроблѣ затворише и одоше, а кола мртвачка пуна несрећни лешева оставише. Већъ самъ имао волю, да за ньима идемъ; али нешто, незнамъ шта, држало ме е као прикованогъ за столицу. Крозъ сво тѣло прође ми еза. Заиста нисамъ био страшльивъ; но хука онога ветра, плюсакъ оне жестоке кише шкрипанѣ дрва коя су се изъ корена нияла, звижданѣ воздуха ветромъ узколебанога, кое ми е свећу сваки часъ хтело угасити: све ово пробуди ми у срцу неку страву, коя ми одъ мое косе крозъ цѣло тѣло прође. У еданпутъ учини ми се, као да неки тихи но уедно тужни гласъ име „Албертъ“ изговори; тай гласъ као да е изъ олтара долазио. О! Я скочимъ са столице. „Албертъ!“ Єдно едино створенѣ на свету звало ме тимъ именомъ. Узверене очи пођу ми као саме одъ себе по малой капели, за кою, колико е мала била, свећа ние достизала, да све угльове осветли, и уставе се на цаку, у олтару наслонѣномъ на коме е крваво и незатегнуто платно показивало, съ чимъ е напунѣнъ био. У исти ма, кадъ ми се очи на цаку заустане, повтори исти гласъ, но само іоштъ слабие, іоштъ тужние исто име „Алберте!“

Я се стресемъ одъ ужаса и савъ претрнемъ: тай гласъ чинио се да изъ самогъ цака изнутра излази. Опипамъ се да би се увѣрио, да ли сниваmъ или самъ буданъ; па онда укоченъ као окаменѣнъ човекъ пођемъ съ опруженимъ напредъ рукама, и кадъ до цака дођемъ, завучемъ руку у нѣга. Тада ми се учини, као да се неке устне іоштъ помало вруће за мою руку прилепише. Ужасъ ме овлада до тога степена да ми сама величина тога ужаса слободу улие. Я узмемъ рукомъ єдну главу, одъ кое су вруће устне руку мою дирнуле, одемъ посрћући до астала натрагъ, клонемъ на столицу, а ту главу меткемъ на асталъ.

Ахъ, кадъ погледимъ, вриснемъ страовитимъ гласомъ. Та глава — одъ кое су устне іоштъ помало вруће биле а очи упола затворене — то е била глава мое Хелене.

Помислимъ да самъ полудио и викнемъ трипутъ! „Хелена, Хелена, Хелена!“

При трећемъ узвику отворе се нѣне очи, погледе ме, пусте две сузе, и пошто неки влажни пламенъ изъ ньи засветли, као да башъ тада душа изађе, затворе се опетъ, и више се никадъ неотворе.

Устанемъ изванъ себе, у самомъ бѣснилу и очаянию; хтео самъ утећи, но при устаню запне ми капутъ за асталъ, овай се стровали, обори свећу, коя се угаси, а съ ньоме и ону главу, коя се одкотрля, па и мене за собомъ повуче. На земльи лежећи учини ми се, као да опетъ видимъ ову главу поредъ себе, и нѣне устне као да мое додирую, ладанъ зной пробие ме свега, узданемъ іоштъ еданпутъ силно и паднемъ у несвесть.

Сутраданъ нађу ме гробари у капели, ладна као мермеръ на коме самъ лежао.

Хелена по писму свога отца, кое е полиция отворила, разпозната, била е истогъ ючеранѣгъ дана затворена, одма осуђена и у вече погублѣна.

А она глава, коя е къ мени говорила, оне очи, кое су ме погледале, оне устне, кое су мое устне додирнуле биле су устне, очи и глава Хелене.

Дуго времена затимъ лежао самъ ненадаюћи се животу и едва су ме вѣштина лѣкарска и моя снажна природа могли одъ смрти спасти.

Мале приче.

О великомъ Петру — Царъ Петаръ позове едномъ све стране при нѣговомъ двору посланике, да съ ньиме предузме увеселителну шетню у Кронштатъ, где имъ е хтео показати нека нова здания и бродница а и єдну часть свое флотте, коя е већъ спремна била, да се пусти на широко море. Посланици уђу съ царемъ у єдну холандску лађу, на коіой е самъ царъ думенъ управляо. Кадъ су у финскомъ заливу већъ били на по пута дигне се противанъ ветаръ са запада. У исто време примѣти царъ на далнѣмъ хоризонту маглу и тавне облаке, и яви сапутницима да ће се буря дићи. Већина између ньи заплаше се, и то у толико више, што су они примѣтили, да е неустрашими думенция, Петаръ, дао савити едра и викне матрозима, да добро мотре и да наопрезу буду. Неки изъ друштва, коя су видили да лађа више къ Петробургу, него напредъ къ Кронштату иде, и да се часъ на єдну часъ на другу страну ния, предложе нѣговомъ царскомъ Величеству, да л' не би болѣ било, вратити се у Петробургъ, или баръ пристати съ лађомъ у Петергофъ? Но они добию одъ цара, коме се предстоећа опасность ние ни у пола оволика учинила, колико ньима, за одговоръ: „Небойте се ништа!“ — Међутимъ се дигне страовита буря у друштву са олуиномъ, плюскомъ и грмлявиномъ, таласи су заплюскивали и у саму лађу, и чинило се, да ће разярено море трошну лађицу прогутати. Опасность е била очевидна, и на лицу свию могао се видити изразъ самртногъ стра'а, само не на лицу Петра и нѣгови морнара. Управляюћи изъ свию сила думеномъ и издаваюћи заповѣсть своимъ вѣрнимъ и отврдлимъ морнарима, ние царъ Петаръ ни найманѣ пазио на говоръ и молбе страни посланика докъ найпосле єданъ између они цару у найвећемъ стра'у своимъ рекне: „За име Бога, я молимъ ваше царско величество, да се вратимо у Петробургъ или у Петергофъ, и молимъ васъ да се размислите, да мене ние мой краль послао у Русию, да се овде безъ неволѣ у море утопимъ. Ако се я овди удавимъ, као што е сва прилика, да ће бити, онда ће Ваше Величество за то кодъ могъ двора одговарати“. — Царъ се на ове рѣчи и у найвећой овой опасности ние могао одъ смея уздржати и одговорио е посланику съ найвећомъ ладнокриносћу: „Господине Л., ако се ви утопите онда ће мо се и ми сви утопити, и онда неће вашъ дворъ имати одъ кога тражити за то рачуне“.

Но кадъ е међутимъ изкусни думенция увидно, да се већъ више неможе противъ бурѣ и таласа борити, онъ скрене на страну, избави се срећно изъ бурѣ и дође у пристаниште нѣговогъ увеселителногъ двора Петергофа; овди поврати онъ сапутницима своимъ душу съ вкусномъ вечеромъ и маџарскимъ виномъ па ту съ ньима и преноћи.

У зору отиде онъ самъ на лађици своіой у Кронштатъ, и пошлѣ одаиде неколико чамаца съ поузданимъ и вѣштимъ морнарима по госте свое у Петергофъ.

(Записке о Египту) — На питанѣ єдногъ назови-ученогъ човека, кои е свою мудрость по меянама прода-

вао, где Египетъ лежи, одговорио е єданъ берлински журналъ:

Египетъ лежи съ лепе стране равнителя, коя рѣчи у земљописанию значи велику врућину. Египетъ се граничи на сѣверу са европейскимъ карантинима на югу са турскомъ војсковм, на западу са библическомъ повѣстницомъ, а на истоку са енглескомъ политиком. У Египту е тако велика врућина, да Египтяни никако изъ зноя не излазе, кое се тамо зове клима (поднебие); и то тако топло, да би се наши, кадъ би тамо отишли, разтопили попци у цену. Египетъ е земля преко мѣре плодовита, и производи почестне кромпире, као што су јобште и сва растѣния у найвећемъ успѣваню. Тамо се налази бадема, дрва,на конина роди сувo грожђе, далѣ има тамо холандскогъ сира, роде пакле са лепльивомъ гумомъ, има у изобилию салате одъ сардела, кафе сувогъ свињскогъ меса и іошть многе друге сорте южнога воћа; глазја е пакъ производъ густъ пилавъ, кога Египтяни врло радо єду. Тамо има и разне феле животиња, кое одчасти тамо у виду пиладне жике, а одчасти се тамо баве изъ задовољства и комодитета, као на пр. хиене, кое се тиштаю радо по гроблю, и то изъ презљене любви према мртвимъ людима, далѣ крокодилъ, коя има грдне челюсти, тако да и найситније рибе прогутати може; далѣ нека феля четвороножни птица, кое се зову Ихисумонъ, и кол се изъ страни земала у Египетъ доноси, на тамо за новце показуе као кодъ насъ маймуни; найпосле има више морски ждаја, кесера, рода, свилена бубица, Енглеза и іошть многи други дивљи зверова. Найглавнија е пакъ животиня камила, кол се у Египту у место каравање употребљива, коя никадъ ништа не пие, и зато никадъ напойвање (бакшиша за пиће) не ште. Учени естествословци мисле, да се камила у часове одмора занима са лежењемъ, ял. Египетъ е іошть због тога знаменитъ што су тамо пирамиде изнађење, кое су тако велике, да се на хиљаду миля далеко видити могу. Кадъ египтяни умру, онда се они зову мумие, кое се за скупе новце продаю музеумима европскимъ; у осталомъ Египтяне су при свой високой изображености пакъ врло глупи, єръ су они у старо време веровали у вола, и обожавали га и т. д.

Прнце.

(Ко в средни.) — Валеријанъ Максимусъ приповеда: „Єдномъ е прао Диогенъ зелѣ свое на бунару, и ту га затече Аристипъ. Овай му рекне: „Да ти оћешъ и-ое тирану Дионисию да ласкашъ, или баръ да га не-рдишъ, ти се неби морао овимъ зелѣмъ ранити.“ — „Ние тако,“ одговори Диогенъ, „да ти оћешъ съ овимъ зелѣмъ да се ранишъ, ти неби имао нужде лагати и подло ласкати Дионисию!“

— Єданъ селякъ у Нѣмачкой пошао е после случбе изъ цркве управо у механу. Кадъ е у механу дошао, примѣтя онъ, да е изгубио свою молитвену књижицу на путу. Онъ се за то жално механіи, и овай му савѣтуе, да се врати истимъ путемъ у цркву, можда ће е іошть наћи. „О!“ одговори селякъ, „нема одъ тога ништа; неможе се наћи, єръ я писамъ књигу изгубио идући изъ механе у цркву. него на путу изъ цркве у механу.“

(Двобой.) Двоица се за нешто порьчкаю, и єданъ е позвао оногъ другогъ на двобой. Позвани, кои бияше човекъ врло ладнокрвне нарави, трудно се изъ петни жила, да стварь и распру на лепъ начинъ и безъ проливања крви разправи, но све узалудъ. „Онаюва се уврела може само крвлю опрати,“ бише одговоръ раздраженогъ и пргавогъ противника. Найпосле прими онай први позивъ, и они изађу на опредѣлено место. Овде е повторио и увѣравао позвани опеть, да онъ ние имао никакво намѣру, нѣга увредити, и предложио е опеть, да се помире. — „Никако!“ викне овай други бесно, ми се морамо тући, и єданъ одъ насъ мора остати овде на плацу!“ — „Е, на добро“ одговори овай миролюбиви, „кадъ е тако, я ви останите, я идемъ.“ — Съ тимъ рѣчима окрене онъ ономъ другомъ леђа и пошао е наглимъ кораком кући; секунданти (обестрани сведоци при двобою) ударише у смей, а исто тако и онай разрени ветропирь, и стварь се на томе и сврши.

(Строга казнь.) — Позориштняк А. у єдной нѣмачкой престолной варошн биаше познатъ као лакомисленъ и нешетедљивъ човекъ, кои е знао валано уживати време и животъ, кои се брижо само за данасъ, а за невѣсто сутра никадъ ние брижу водио, и кои е по томе мѣсечне свое рачуне примана и издавана свршивао свакадъ са опруглимъ бројемъ т. е. са нуломъ. — Премда е имао знамените приходе, то онъ зато ипакъ ние никадъ могао што заштедити, него е шта више ванѣкъ дужанъ бао. — Єдампуть се догодило, да су нѣгови благонадежни, или управо рећи благовезанадежни синови, дивљи и разналашни дерани истукли синове у истой кући седећегъ министра графа одъ В., и разкривали имъ главе. Нѣгово превосходителство графъ одъ В. бияше изванъ себе одъ прости и гњева кадъ е видио истучене свое синове, и посло е одма свога камердинера къ безбрижномъ позориштняку са жестокимъ укоромъ и пребацаваньмъ и съ дипломатскимъ озбильнимъ зактеваньмъ, да му се да сайно и довольно удовлетворенѣ принѣрнимъ и строгимъ казненѣмъ разпуштене нѣгове дѣце. — Позориштняк А. саслушао е говоръ камердинера мирно и викне затимъ као изванъ себе: „Ужасно! мои су дакле разуздане синови довста тако злочинство учинили? То е страшно, грозно, неописано, нечувено!“ „Па зато треба они и да буду тако строго казненни, да за цѣлогъ свогъ живота памте.“ — „Али кажите ми, г. камердинеру, зарь има казни, кол би довольна била за такво преступленѣ?“ — Камердинеръ слегао е рамена и рекне: „Незнамъ я, него нѣгово превосходителство особильно зактева, да се строго казне.“ — Позориштняк А. одао е горе доле по соби немирно и као у очаваню; наседнувши стане онъ предъ камердинера, лице му се разведри и онъ викне страстно: „Знамъ, сѣтио самъ се; Кажите нѣг. превосходителству, да ћу я моје синове нѣму за удовлетворенѣ свирѣпо казнити, я ћу ій — лишити наслѣдия!“ затимъ се сладко насмее. Єръ осимъ дугова ние ништа имао.

(Рабе.) Єданъ сиромашанъ Јеврейнъ позванъ е био на ручакъ нодъ єдногъ богаташа, такође Јеврейна. Кадъ су изнели на софру рибе, онда извади богаташъ сиромашку на таньиръ ове найситније. Овай пакъ разљућенъ, превртао ій е виљушкомъ по таньиру, вити ій е хтео ести, него е полако гунђао и мрмљао. Богаташъ гледао га е позадуго, па та найпосле запита шта то ра-

ди съ рибомъ? — „Опростите," одговори упитани „я разговарамъ." — „Па шта веле рибе?" запита богаташъ. — „Я самъ, знате, имао једнога брата," одговори сиромашакъ, „па се тай удавио, и никако се ние могао више изнаћи; и садъ я питамъ рибе, биле ми знале што казати за мога брата, куда се део?" — „Е, па шта веле оне?" запита богаташъ. — „Оне ми кажу, да су ioштe здраво мале, и да тай догађаj непамте, него ме упућуjу, да запитамъ те велике што су предъ вама." Застићени богаташъ поднесе му крупние рибе, кое е сиромашакъ съ апетитомъ ко.

(Основъ за развод брака.) Једанъ пиjани шнайдеръ отишао е свештенику и рекне му: „господине, я оћу, да ме разведете сь моiомъ женомъ!" — „А зашто? — зато, што моя жена врло много ракие пие." — „Много ракие?" запита зачуђени свештеникъ, „па ти имашъ ioштъ образа да се на то тужишъ, ти, кои си навћкъ пиjанъ?!" — „Па башъ зато," одговори шнайдеръ, „я самъ радъ, да у моiой кући баръ једно лице буде, кое е трезне!"

ДОПАЉЕ НОВОСТИ.

Његова свћтлость князъ приспћо е 28. Февруара у Београдъ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Извћстия изъ Влашке одъ 25. пр. м. явлjу: да е князъ Богоридесъ поставлћнъ за каймакама.

— „Темсъ" пише да ће изъ Лондона отићи једанъ посланикъ управо цару у Китаj, кои ће съ њимъ непосредно договорити се о уговору по коме ће се миръ заклучити. 5000 войника отишло е Хонг-Конгъ.

— Изъ Цариграда пишу: у Галати на Дунуку заустављено е много славенски књига, кое су за Бугарску опредћлене, у коима такође има молитва; да Богъ отоманско царство разори и православномъ цару подчини. Являюћи новине примћчаваjу: да е знаменито то што су исте књиге по заповћсти цара Александра а по благослову Синода печатане. (Турци се врло бораjу да Руси свое црквене књиге поправлjу сбогъ њиховогъ царства. Тако се те књиге печатаjу одъ памтивека, наравно да свима црквенимъ књигама стое изразп противу невћрника, али то е писано пре него су Турци и били у Европи.)

(Бечъ) Царъ Аустр. и царица врћаjу се изъ Италиje; аванчно е већъ явљено да ће цео месецъ Май и Юнiи путовати по горньой Мађарской до Сегедина.

— Она звезда што се у вече према западу онако сиjнв и велика види, сие се ниште приближана нашой земльи. Сваки 8. година она се онако велика показуе. У Суботу 23. Марта и 3. Юния моћи ће се она и даню видати, и стаће она готово на средь неба.

— У Люблани и Клагенфурту 26. Февр. осетно се jани земльтресъ, тако да су се прозори тресли, и млога огледала и тимъ подобне ствари у собама попадале, и где-кое куће попуцале.

— Изъ Париза пишу да е турски посланикъ съ графомъ Валевскимъ био примљкъ одъ цара, где е посланикъ цару важне ствари о саединенiю Влашке и Молдавие саобштио. У Паризу сви мисле да ће саединенi ова два княжества бити удћйствовано, и онда биће особита комисия у Паризъ сазвана кои ће опредћлити ко ће бити князь надъ та два саединена княжества.

— Посланикъ персиски Ферук-канъ врло е задовољанъ што е заклучио миръ са Енгленскомъ. Онъ е одна телеграфираo у Букурестъ где се налази једанъ његов човекъ, кои е одма съ томъ депешомъ отишао у Техеранъ.

Огласи.

НОВА КЊИГА

подъ именомъ „Црногорацъ или страдања Христиана у Турской", романъ одъ Левичанца превео Стоянъ Бошковићъ професоръ." Печата се у Новом-Саду и у три свеске изнеће преко 40 печатани табака. Ово е една одъ найинтересантнiи књига по свомъ садржаю за нашъ народъ. Сваки се умолява да се скупляня предплате прими, и да уписнике у Шабацъ г. професору Ст. Бошковићу шаљ, а у Београду да се уписуjу код г. проф. Стояна Вельковића. Једанаеста књига дае се на даръ. Имена уписника биће у последньой свески трукована. Цена прве свеске (одъ 15 табака) 8 гроша а други двеjу свески по 6 гр. сво дћло 20 гроша.

(3—3) Овимъ почитаемомъ публикуму обаваштемъ да се могу код мене долеподписаного у кући г. Ресавца на Стамбол-капији, хальине, мараме, и сваки предмети, памучни свилени, вунени и проч. по жељи сваког офарбати (бояисати). Исто тако имамъ трукована платна за чаршаве

Iосифъ Милосављевићъ
Шварц-шен-фербер-майсторъ.

Долеподписани дае одъ идућегъ Ђурђева дана ове год. свою на терасиама кафану са 4. собе, куйномъ, подрумомъ и магумомъ, подъ кирнју. Ко има волю некъ се прияви.

Андриа Борштиновићъ
(3—5) шлосеръ майсторъ.

(4—6) У кући гг. Браће Симића на Сави остае о идућемъ Ђурђеву дану една празна магазa за издаваи подъ кирнју, у коiой сада Д. Радовановићъ лончарски еспапъ држи. Кой би имао волю исту магазу подъ кирнју узети, нека се изволи пријавити у кући г. Алексе Симића, где ће за цену разумети.

6.000 ока

доброгъ старогъ пасуља налази се на продаjу код долеподписаногъ врло умћреномъ цћномъ.

у Ягодини 16. Февруара 1857.

Тома Тасићъ

У књижаре В. Валожића сиште варош-кадше валаше се по спуштеной цени следуюће књиге:

Шумадинка одъ 1850. године везана 16. гроша
Шумадинка одъ 1852. године везана 32. гроша
Шумадинка одъ 1855. године везана 50. гроша
Шумадинче I. свеска - - - - - 3. гроша
Шумадинче II. свеска - - - - - 3. гроша
Двоелендјанъ у Салони - - - - - 2. гроша

— Сви броеви Шумадинке одъ ове године могу се ioште добити.

У Књигопечатьи Княжества Србскогъ.

У Београду 5. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртковъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 27

Женидба безъ любави.*)

Ово ниє било давно, нека дѣйствуюћа лица изъ ове моє фамилиярне драме, іоштъ су жива.

Време є било врло хрђаво, као обично у време равноденства; бурни ветаръ наносио є кишу плюскомъ на прозоре. На улици ниє било ни живе душе; око Луксамбурга све є било пусто; само неко несретно псетанце жалостно є урлало предъ вратима. Око осамъ часова уђемъ я у собу моє сестре маркизе Понсъ.

Сестра моя била є већъ стара; найболѣ време младости своє провела є она у дворцу Марие Антоанете**), несрећни дани слѣдовали су іой, за овимъ сяйнимъ животомъ; но затимъ іой є опетъ судба благоприятномъ постала, и єдно четрдесетъ година живила є маркиза сретно, съ онимъ што є сачувала после револуциє. Кадъ є први путъ човекъ види, чинила се она да є врло сурова, но у приятельскомъ дружтву била є сасвимъ любезна; нѣна се нагдашня лепота іоштъ видити могла крозъ боре, кое су іой збогъ старости лице покриле. Гледаюћи на нѣнъ висока и лепо сложени стасъ ниє се могло помислити, да іой већъ осамдесетъ година има. Одъ аристократскогъ света заостао є у нѣ неки ладанъ и церемониялни изгледъ, но после први комплимента бивала є она сасвимъ весела и кад-кадъ и сувише, разговорна као каква безбрижна шестнаестогодишня девойка. Сва нѣжна чувства Маркизе, а и моя, обраћена су била на унуку, кћерь нѣногъ єдинца, кои ниє био више на свѣту, на сладку Валерию Понсъ, и заиста била є она девойчица као ангелъ.

Ове вечери ниє било кодъ насъ одъ страни никогъ. Госпођа Понсъ є плела; Валерия седећи сниже нѣни ногу мотала є свилу, на нѣномъ крилу лежала є повелика кита цвећа, кое є већъ одъ зиме побледило, но у топлой соби іоштъ є свой мирисъ давало. Теобалдъ є моловао, нѣгове внимателне очи прелазиле су непрестано, съ насъ на молованѣ; и гледаюћи на нѣга, онъ се умилявао съ радосћу художника, кои є са самимъ собомъ задоволянъ. После месецъ дана опредѣлѣна є била свадба Теобалда Мон-мора съ нашомъ Валериомъ.

Я самъ стояо кодъ пећи съ графомъ Анатоломъ Сен-Сервиеномъ; онъ є био Теобалдовъ родъ, и збогъ тогъ неизлишанъ у нашемъ фамилиярномъ кругу; онъ є био човекъ добаръ но сасвимъ суетанъ, т. є. єданъ одъ они люди, кога любе и почитую, но међу тимъ нитъ се радую кадъ є онъ међу ньима нит' за ньимъ жале кадъ га нема.

Овай мирни фамилиярни кругъ напаяо ме є найприятніимъ надеждама будућности. Теобалдъ є био онакови младићъ, каковогъ самъ башъ я желио за супруга Валеріи; онъ є и одъ добре фамилиє, не богатъ но имао є добру службу, и човекъ доброгъ владаня, умѣреногъ честолюбия, благородногъ карактера и добродѣтеланъ. Валерия се осланяла са свимъ на блаженство, кое смо іой ми приготовлявали; нѣне боязльиве очи съ нѣжкосћу и поверенѣмъ биле су управлѣне на Теобалда, и кадъ што съ изражаемъ благодарности бацала ій є на мене.

*) Путуюћи изъ Србиє правителственимъ посломъ 1841. године у Русию, приспѣмъ 4. Августа у контумацъ руски на молдавской граници Скалини. Периодъ є био 14. дана. Кои ниє седно у контумацу, онъ неможе себи представити как є тешко и скучно време у овомъ затвору проводити. Пакъ іоштъ 14 дана! Найболи забава су кньиге. Но одкудъ ій набавити? Хвала Богу я самъ толико срећанъ био да између прочи контумацски кои су насъ посѣћавали, чиновника, штаб-лекаръ Матвей Кузмичъ Лизанцовъ, био є тако добаръ да ме є съ неколико нѣмачки и руски кньига послужно, између кои била є и кньига, подъ именомъ „журналъ художества", и будући да є моє правило, колико є могуће за свою народность радити, то самъ изъ истогъ журнала ову приповедку, єдно збогъ моє забаве, а друго и за забаву, мои саотечественика извадно и съ рускогъ превео, а оригиналъ написанъ є на француском єзику.

Іованъ Ђорђевићъ, поручикъ.

(Ова лепа преповедка лежла є непрестано до сада у рукопису. Садъ кадъ намъ є дошла до руку ми є радо печатамо; преводитель є у оно време прилѣжно радно на полю србске кньижевности. Онъ є одавно у руской военой служби. Овай преводъ опоменуће нѣгове приятелѣ и негдашнѣ воєне другове на нѣга.) У.

**) Француска кральица жена Лудвика XVI. погинувша у време револуциє на Гилотини.

— Седите овде уяче, рекне она мени, показуюћи на канабе кодъ стола. Теобалдъ мора и васъ начертати на момъ Албуму. —

„Враже мали! повичемъ я, ти оћешъ да моє боре представляю разнообразиє съ твоимъ седамнаєстогодишньимъ лицемъ. Мени се чини да би на нѣму добро стаяла и осамдесетогодишня Маркиза?

— Ахъ, мени то ниє ни на умъ пало! пакъ ништа, я знамъ да я нисамь лепа. —

Говорећи то била є она тако прелестна, у нѣнимъ плавимъ очима било є толико смерьости и ясности, колико и приятности у нѣной умилятости и обхођеню! Я станемъ кодъ стола до Теобалда. Нѣгово чертанѣ било є врло прекрасно; само глава валерина била є, штоновеле, зализана, видило се да се художникъ трудио, но ниє му могуће било украсити дѣйствителность.

— Валерио, рекне онъ, досадно утирући черту кою є више пута поправляо: нагните главу мало на лево. —

Она се нагне на бабу, и нѣне прекрасне златорусе косе покрию іой витицама ягодице.

— Доста, рекне Теобалдъ, садъ є добро, — и онъ поита сакрити подъ овимъ витицама неправилне черте валеріине.

Боже мой! помислимъ я у себи: онъ врло рано примѣчава да она ниє найлепша. . . . . .

У то магновениє киша нанешена ветромъ почне плюскомъ ударати у прозоре, и издалека зачує се грмлявина.

— Каково страшно време! повиче графъ Анатолъ, кои одъ єдно полъ часа ниє ни речи проговорио, но само є гледао како пада киша.

— Мени є то заиста врло досадно, рекне на то сестра моя, а найвише збогъ тогъ, што є госпођа Лас-Бермехасъ хтела вечерасъ къ мени доћи.

— Лас-Бермехасъ! повиче устаюћи графъ; Госпођа Лас-Бермехасъ! да ниє то она коіой є мужъ убиєнъ у Навари; и коя є пала у робство карлистама, и некимъ чудомъ одъ ньи спасла се?

— Єсть, то є она иста.

— О, то мора бити юнакъ жена! да-ли зна она француски?

— Као и ми. Она се родила у Шпаніи но воспитана є у Паризу.

— Но, то ми є особито мило! мени би тежко било, кадъ неби могао нѣнъ разговоръ разумети. И, да ниє ове проклете кише, она би вечерасъ за цело дошла! Ниє-ли то досадно Теобалде?

— Ни найманѣ, одговори Теобалдъ осмѣнувши се на Валерию: она би насъ само узнемирила; нама є сасвимъ лепо у оцакліи, кадъ смо сами кадъ киша недопушта досаднимъ гостима къ нами долазити. А и да право кажемъ, мени се недопада женски юнакъ, мени є млого милия женска смирена и боязльива, коя се своіомъ природномъ миликомъ допада, негъ ове воєне лепотице коє ишу као катане, недрктећи бацаю пушке и томе подобно. Женски юнакъ чини ми се мора бити нека наказа.

— Добро, добро, съ тобомъ човекъ неможе говорити. Наравно да се теби допадаю садъ женске нѣжне, скромне и плаве; но зашто се неби мени допадале снажне и юначне? Я као садъ да гледамъ госпою Лас-Бермехасъ; она мора бити висока, смеђа, гордогъ погледа и благородногъ 'ода; може бити да є цандрльива, но то она прикрива своіомъ красотомъ лица. Єл' тако сестро? Я би се обкладио да самь погодио.

— Мал' да нисте одговори ми сестра смеюћи се, кои данъ ћу васъ одвести къ ньой, и онда ћете видити дали наличи она на то ваше описаниє.

— О како є несносна ова киша! рекне Анатолъ, прилазећи къ прозору, у нога су стакла сва водомъ обливена.

Текъ што є онъ ово изговорио, а зачусе лупа интова. Сви уђуте и почну слушати.

— То мора бити госпоя Ла-Бермехасъ, рекне Валерия умилято Теобалду, као зато да би га утѣшила збогъ тогъ досадногъ безспокойства.

— Доисто? у мени воћъ срце куца, рекне графъ Анатолъ поправляюћи косу.

После єднога минута яве намъ да є дошла госпоя Лас-Бермехасъ. Лакимъ корацима уђе она у собу, уздигне своє црно покривало, поклони се нама свима и седне до Маркизе.

Я немогу изразити моє удивленѣ, коє є узбудило у мени лице ове Лас-Бермехасъ. Представите себи єдно одъ они лица, коє живописацъ себи представля у тренутцима свогъ одушевленя, и срди се да га неможе изобразити на платну: величествени стасъ, прелестне прси полакъ сакривене подъ црномъ густомъ чипкомъ, руке беле и мале, она є била обучена у црне жалостне хальине.

Я незнамъ шта є она съ почетка говорила, — тако ме є забунила нѣна лепота; но звукъ нѣногъ гласа обрати на себе моє вниманиє: гласъ нѣжанъ и сладакъ, изговоръ чистъ, заносећи мало на страни. Теобалдъ є такође зачуђено гледао на овогъ юнака; но предрасуђенѣ нѣгово о ньой, іоштъ му се чинило да у глави стои. Онъ наново почне чертати и трудио се врло прилѣжно. Међу тимъ госпоя Ла-Бермехасъ погледа на нѣга, пакъ затимъ на графа Анатола. Међу ова два човека ниє било никакве єднакости. Теобалдова физономия била є єдна између они, коє заузимаю уображенѣ женскиня, и умилятость коя се неда изразити; графъ Анатолъ нѣжанъ, пунъ, руменъ, мало кратконидъ, био є човекъ сасвимъ обичанъ; онъ се са свима силама трудио обратити на себе пазльивость госпоє Ла-Бермехасъ, но она негледећи ни на нѣга, кои є непрестано у ню бленуо, ни на Теобалда кои ниє обраћао на ню погледа, сасвимъ спокойно разговарала се съ Маркизомъ.

(продуженіє слѣдує)

Мрвице.

(*Поштенѣ.*) Єданъ раденикъ є уваћенъ, кадъ є ноћу крао снопове жита са спански ньива. Спаня га даде къ себи дозвати и рекне му: „За име Бога, Мартине; што ти є пало на умъ, да крадешъ? Та ти си досадъ био валянъ и поштенъ човекъ!“ — „Єсть, цѣла истина, милости-

ви господине," одговори Мартинъ, „но такво е садъ настало време, да човекъ неможе поштено живити, ако непоштено неради."

(Ладнокрвност.) У Вашингтону убио е єданъ енглески лордъ у пияństву изъ пушке келнера оне гостионице, у којой е онъ обитавао. У плашењу гостионичарь дотрча као безъ душе: „господине, знате-ли ви, шта сте урадили? ви сте убили мога келнера!" — „Е на добро! ваше пияни лордъ, „а ви ми га ставите у рачунъ!"

— Єдна е жена пала у воду и утопила се. Њенъ мужъ е дошао и тражио е на ономъ месту, где е пала, па после ишао е све узъ воду и мотрио, очеля е какогодь спазити. „Бса л' ти лудъ," реку му околостоећи, „што е тражишъ узъ воду, та она е морала низъ воду отићи!" — „То неможе бити," одговори онъ, „ер е она за цело време нашегъ брака вавекъ узъ воду пливала; т. е. све узпркосъ радила."

(Енглезъ.) Єданъ Енглезъ узео е у Паризу подъ кирию єдну читаву велику кућу, и задржао е за себе само две собе у найгорњемъ бою. Господаръ одъ те куће биваше врло љубопитанъ, какве госте племенити лордъ ићи очекује, и запита га: „Високородни господине, ви безъ сумње очекујете овде вашу милостиву госпоју са фамиліомъ?" — „То ние", одговори племенити лордъ зевајући, „я очекујемъ само моя четири ловачка пса, кои ће се рада попратити здравля бавити шестъ месеци у Француској."

(Ракија.) Ракија е врло чудновата ствар; — после смрти чини она човека вечнимъ и безсмртнимъ, а за живота тћши га и упропашћава; сво јеиогъ примћра: Єданъ болестанъ надничаръ отишао е лекару, и овай му е забранио пити ракију, будући она стомакъ квари и троши; кадъ наданпутъ опази радникъ у соби лћкаровой єданъ човечји стомакъ, кои е стоио у стаклету єдномъ, напуњеномъ са шпиртомъ да не изтруне. Надничаръ се томе јако зачудио и рекне: „Смешна е ствар ракија; овде у стаклету храни она стомакъ одъ пропасти; а моме стомаку шкоди, како то може бити?!"

— При представляню єдногъ новогъ позоришногъ дћла питао е єданъ љубитель театра єдну до њега седећу госпоју: „Бите госпол! овай я комадъ предиваю; ви сте безъ сумње изванъ себе одъ усхићења?" — „А не, господине", одговори самљива госпа, „я моје задовольство и увеселение трпељиво сносимъ.

(Енглеска) — Прослављени енглески дипломатъ Фоксъ ручао е за време свога бављења у Паризу кодъ графа С. — После ручка оде газда съ гостомъ своимъ у єдну салу, у којой биваше и єдна прекрасна мапа целога света. Француски графъ, показиваюћи пстомъ на Енглеску, запита Фокса: „Кажите ми, како е то могуће, да овай тако мали островъ влада надъ половиномъ света?" — „О!" одговори Фоксъ, „ово е само ваше кварирь за конакъ, свет — то е права Енглеска!?"

(Узајмност) — Єданъ господинъ узео е врло рушну девойку, и хтео е барь на свадби показати се према њой услужанъ и учтивъ. У той намћри рекне онъ њой: „љубезна моя, премда сте ви преко мере рушни, то ћу вась я ипакъ тако њежно љубити, као да сте сушта богиня лепоте". „А и я", одговори она, „нећу никадъ у љубави према вама оладнити, и премда сте ви врло глупъ, я ћу вась свагда за найдаровитиегъ и найпамтниегъ човека сматрати".

(Преповедке о духовима) — Єдна служавка коя е видила на асталу свога господара научни и забавни листъ „Духъ времена", молила е господара свога, да јој даду ту књигу на прочитанъ, будући я она велика љубителница „преповедни о духовима и апетиняма".

(Мисао) „Мени е пала на умъ лепа мисао", рекне єданъ у друштву. — „Я се немогу тоне начудити", одговоре други „ер є мисао редко појављенъ у вашой глави".

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

В. Београдъ 4. Марта. Данасъ пре подне по постојећимъ формама подигнута е застава на краљев. Прайскомъ конзулату. Топови како испредъ касарне тако и съ града поздравили су подизанъ ове заставе.

† *Београдъ 4. Марта.* После дужегъ боловања преселише се јуче у вћчность г. Петаръ Радовановићъ. У правитель основни школа. Тћло е његово при многобройной пратньи данасъ пре подне сарањено. Сва виша и нижа школска заведения и све готово канцеларие изпратиле су до гроба овога у нашемъ отечеству найстаријегъ учитинтногъ сатрудника. Онъ е у своя 50. година живота, скоро 20 година провео непрестано као Управитель школа. Његово Високопреос. г. Митрополитъ указао му е своимъ при опелу чиноделствованћмъ последню почесть. Г. Архимандритъ Гаврилъ говорио му е сходно слово, у коме су укратко побројани његови труди око школа и труди на књиженномъ полю. Бог-да му душу прости.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

По извћстию изъ Париза, сва флота адмирала Лиона остављена е 3. Марта Босфоръ и отишла е у Малту. — За време последњегъ рата, руска войска ние прелазила персиску границу, него е само на границу єданъ корпусъ био стављењ.

— Француско и енглеско правителство садъ су опетъ у найбољемъ споразумлено, и садъ ће у Китайской размирици заједнички радити. Уговоръ е єданъ у той ствари закљученъ, при комъ е Француска имала полу Католика у призрењу.

— Монахъ Вентура држао е опетъ предику у Тилћрияма 25. пр. м. и врло е лко у той предики противу университета говорио.

— Царъ аустриски и царица врањоња се са путовања изъ Италие присићли су 1. Марта у Бечъ; где су са найвећомъ свечаностћу дочекани.

— Изъ Котора одъ 16. пр. м. јављено загребачке новине ову сумнителну вћсть: руско е правителство сву новчану помоћь што е прење Црной Гори давало, одсечно одказало и престало давати. У слћдству тога князъ Данило при полазку своме издао е заповесть, да се све молитве кое су се до сада у црквама за здравль цара рускогъ чиниле, изоставе, и да се само князъ Данило у црквама спомиње. Турска пакъ због догађаја у Суторини, прикинула е сообраштай са Црномъ Горомъ, и смишља да ма комъ начиномъ обвлада Црномъ Горомъ.

Огласи.

(1—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа кодъ „Дампфшифа“ има лепа Каловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узети може свагда добити

(1—3) Я долуподписани имамъ 4000—5000 комада воловски ножа на продаю, како на мало тако и на мого, по умереной цени. А такође и добра пасуля може се кодъ мене добити, ва мало и на мого.

У Београду 1. Марта 1857.

Никола Миленковићъ
ћурчия на Теразія

Стецишта су отворена:

При Суду вар. Београда надъ масомъ одбегшегъ Ристе Димитриевића иначе Неновића до 14. Марта.

При Суду Ужичкомъ надъ масомъ поч. Паула Смиљанића быв. Рачунов. судейск. до 13. Марта.

При Суду Гургусовачкомъ надъ масомъ почив. Павла Булића быв. члена судейск. до 14. Марта.

При Суду Алексиначкомъ надъ масомъ поч. Живка Іовановића асурџіе до 18. Марта.

При Суду Гургусовачкомъ надъ масомъ поч. Милосава Ђорђевића быв. кафеџие до 18. Марта.

При Суду Ћуприскомъ надъ масомъ поч. Милька Ристића быв. меанџие до 16. Марта.

При Суду Гургусовачкомъ надъ масомъ поч. Лиле Самарџие изъ Турске до 21. Марта.

При Суду Гургусовачкомъ надъ масомъ поч. Дамяна Стефановића изъ Гургусовца до 30. Марта.

При Суду Пожаревачкомъ надъ масомъ поч. Іосифа Илића быв. Поштара Нересничкогъ до 29. Марта.

При Суду Пожаревач. надъ масомъ презадуженогъ Іована Костића банализа до 1. Априла.

— Сви бројви Шумадинке одъ ове године могу се іоште добити.

ПОЗИВЪ

НА СВЕ КРАЉЕВСКО-ПРУСКЕ У СРБІИ ЖИВЕЋЕ ПОДАНИКЕ.

У Княжеству Србіи живећи Краљевско-Пруски поданицы, были они подъ Ц. Кр. Аустрійскомъ или ма чіомъ другомъ заштитомъ, или и безъ странне заштите у Београду или у внутрености Србіе, настоећимъ се позиваю, да се одъ 1. Марта по нов. 1857. год. почевши имаю до 15. Априла 1857. по нов. пріявити или подписаномъ Краљевско-Прускомъ Конзулу у Бѣограду или пакъ они у внутреньости живећи найближемъ Княжеско-Србскомъ Окружномъ Начальничеству, гди ће морати доказати средствомъ крштены писама, пасоша, попутны книгга или други каквы документа, да су Пруски поданици.

Кои бы пакъ пропустіо и небы се овако за ово време пріявіо, имаће самъ себи приписати рђава слѣдства, коя бы одтуда за њега или његову фамилію произишла.

Београдъ 2. Марта по нов. 1857.

ВИТКЗЪ МЕРОНІЙ
Краљевско-Прускій Конзулъ.

Aufruf

an sämmtliche im Fürstenthum Serbien lebende Königlich Preußische Unterthanen.

Die im Fürstenthum Serbien lebenden Preußischen Unterthanen, sie mögen bisher unter Kaiserlich-Oesterreichischem oder was immer für einem Schutz gestanden, auch schutzlos in Belgrad oder im Innern des Landes gelebt haben, werden hiermit aufgefordert, sich, vom 1. März 1857. neuen Styls an gerechnet bis spätestens 15. April 1857. n. Styls, entweder bei dem unterzeichneten Königlich-Preußischen Consulat in Belgrad, oder, wenn sie im Innern des Landes wohnen sollten, bei dem ihrem Wohnorte am nächsten gelegenen fürstl. Kreis-Natschalnikate zu melden, und ihre Ansprüche auf Anerkennung als Königlich-Preußischer Unterthan durch Vorlegung von Taufscheinen, Pässen, Wanderbüchern oder andern Documenten geltend zu machen. —

Wer es versäumt dieser Aufforderung nachzukommen, wird sich die nachtheiligen Folgen, welche ihm und seiner Familie durch diese Versäumniß erwachsen könnten, allein beizumessen haben. —

Belgrad den 2. März neuen Styls 1857.

RITTER MERONI
Königlich Preußischer Consul.

У Књигопечатњи Княжества Србскогъ.

У Београду 7. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Љубомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овај листъ излази Вторницомъ, Четвртковмъ и Суботомъ ни по табака. Цена му е за 3 кес. 3. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за одан-пут а 5 кр. ср. за тронут. № 28

Женидба безъ любави.

(Продужено)

Сестра моя — Маркиза — била е усхићена одъ радости; ова ѣрадо имала онаква позория, а ово заиста била е чудна сцена. Међу тимъ Анатолъ ниe заборавио на историю госпое Лас-Бермехасъ коюо на сама може преповедати, историю кое е она сама била главно лице, и коя е читавъ данъ савъ Паризъ забављала кадъ е била печатана у новинама. Онъ е съ помоћу Маркизе повео разговоръ тако вешто, и навео госпою Лас-Бермехасъ на овай предметъ. Но мени се чинило да е и она сама рада била, ако и есте ово било деветдесетъ девети путъ, почети преповедку о ономъ догађаю у комъ е она играла онако сяйну ролу.

Међутимъ на прво питанѣ грофа Анатола одговорила е она само:

— Да; то е истина, мене су осудили били да стрелю као простогъ солдата; но опетъ е боль, него умрети на пешала или на гилотини, ако, истину рећи, то человеку ни на умъ непада кадъ му е смрть предъ очима.

— Васъ су осудили стрелати! повиче Маркиза, и мене су били осудили на смрть 1793. године но нису ме могли наћи. . . . . И ови злодѣи ваљда су се сажалили на васъ, и нису се усудили убити васъ?

Госпоя Лас-Бермехасъ мане главомъ. — Они су смели, но я самъ вечнимъ чудомъ избављена одъ смрти. — Она ућутя, као да е тронута одъ оногъ страшногъ успоменяня; затимъ, бацивши као крадомъ погледъ на Теобалда, кои е непрестано чертао, продужи далѣ:

— Мой е супругъ убиенъ подъ беденима Виториа; я останемъ после ньга сама, у земьли преиспуньеной огорчена међу две партае, кое су се биле и секле безъ поштеде. Валяло ми е бежати у планину и тражити спасение у каквомъ селу. Но и тамо, какву самъ я могла ньи безопасность? какавъ е пасошъ могао заштитити мене одъ разбойника, кои се у међусобномъ рату не бое каштиге. И я се рѣшинъ бежати.

Самномъ е био само єданъ слуга; я нисамъ узела ни пасоша ни заштитителногъ листа, да се не би сетили о номъ намѣревю.

Я изиђемъ изъ Виториа на момъ питому, као да би ишла на село; узела самъ са собомъ само мало хальина а златни накитъ ушиемъ у ястуке питома. О, како е страшанъ био овай путъ! ми смо путовали по предѣлу гладномъ и опустошеномъ . . . . . ; Путови су били искварени, поля необрађена, села пуста, кои жительи, бѣже како утеклые мундиръ, и мране на обе стране; єръ и карлисти и привржевици Христине єднако ім угњетаваю.

„Съ почетка намъ е све благоприятствовало; ми смо путовали брзо, по странпутицама, да еби пали Гериласима у руке, и я самъ провела две ноћи у опустившимъ колибама. Трећи данъ у вече дођемо у неку ядну вентy у предѣлу Естеле, мазге мое биле су одъ умора сасвимъ ослабиле, и я самъ морала овде зауставити се. Но да-ли ви знате шта е то вента? Оно е здание или болѣе шупа, у којой спаваю заедно свештеници, трговци, солдати, просяци и керяне. Но шта смо знали чинити? Валяло намъ е овде уставити се. После вечере слуга мой Перико, легне спавати на сламу подъ недримъ небомъ, а я одемъ у питовъ и трудила самъ се заспати. Ноћь е била права кастелска, топла и ведра, мой питовъ стоно е подъ єдвимъ великимъ дудомъ предъ вратима венте. Око поноћи уздигне се месецъ на небо сяньъ и пунъ. Могло се мислити да се скоро зора приближуе. Предавномъ се простирала прекрасна равница насађена где-где убуковима дрва: на хоризонту видили су се зидови и торонъ градньа, окруженогъ врачнимъ брдима. Све е спавало у овой пустой околини, кромъ поштца кои е циркулао испод траве. Како е чисто било небо! какова тиха и прекрасна ноћь. Како се лепо чинило живити у овомъ блаженомъ предѣлу испуньеномъ правимъ мирисомъ есенѣхъ цвеќа! Ко би могао помислити да е пламенъ, грабежъ и смрть тако близу?

Гледећи на све оно я задремахъ но свяки часъ уморене очи мое отварале су се и бацале погледъ на далыину. На єданъ ма учини ми се као да опажамъ гдиекди варнице, но бледе, одъ светлости месеца; затимъ разда се нека страна вика изъ далека, и одма повторена буде близу мене. Я притомъ пробудимъ се са свимъ. Перико дотрчи устрашено къ мени.

— Сеньора, рекне онъ мени сасвимъ уплашено премда е био човекъ сасвимъ слободанъ: одъ Естеле иду карлисте, шта ћемо чинити? —

Бѣжати, овай часъ бѣжати! одговоримъ му я. —

— За луду! болѣ би било овде остати. —

После едно десетъ минута били смо ми већъ на путу. Притяжатель венте, коме самь я за све добро платила, одтрчи као што ми се учинило предъ карлисте да іимъ мене изда. Ми смо путовали сву осталу часть ноћи по жалостнимъ путовима, измеђъ пропасти и шуме, и већъ се почнемо спуштати у едну долину, кою е просецао еданъ мали, изъ планине изтичући, поточићъ; грдни громови бацали су мрачне сѣнке на узки путъ и поредъ нѣга на дубоке рупчаге и яруге; надъ нама су се уздизале стрмените стѣне, кое као да су хтеле свакогъ тренутка на путъ стропоштати се, надъ коима су се вили само орлови и вране. О, та нигда нећу я заборавити овай мрачни изгледъ дивлѣгъ оногъ предѣла. Я као садъ да гледамъ свако дрво, сваки каменъ, сваки изронѣни изъ землѣ съ кореномъ, пань, и бели крстъ, поставлѣнъ вальда овде, за споменъ какномъ убиеномъ путнику.

Ми смо ишли као да смо сами на краю света, но на еданъ ма иза дрва чуе се ужасно: — Стой.... Перико опали бичемъ мазге но у овомъ ока тренутку съ обе стране пукне неколико пушака. Перико падне, мазге стану и я скочимъ изъ интова. . . . .

— И садъ, викне графъ Анатолъ, кои слушаюћи вѣну приповедку ние смео шушнути, — и садъ ви вальда опалите пушке мужествено на разбойнике?

„Ахъ не, одговори Шпаньолка съ удивителнимъ простодушиемъ: я самь се била врло уплашила и почела плакати. Интовъ буде обколѣнъ солдатима, кое по издрпанимъ мундирима познамъ да су карлисте. Официръ кои е съ ньима управляо приђе къ мени и почне ме испитивати. Я самь седила у край пута и одвраћала главу да невидимъ тѣло несрећногъ Перика, кои е у своіой крви лежао. На сва питаня одговарала самь я, да самь францускиня, и да идемъ къ роду. Међу тимъ солдати подеру мой кожни путнички сандукъ, претуре све што е у нѣму било вичући и псуюћи око мене. Мени е било преужасно самой у рукама ови злодѣя. . . .

Она ућути, и са изражаемъ ужаса протре се рукомъ по челу. Теобалдъ е оставио свой плайвазъ и пазльиво упильно очи у ню: у нѣговимъ очима могло се примѣтити, нека безпокойна и мучителна сумня.

„Ови су люди били прави Шпаньолци, продужи госпоя Лас-Бермехасъ, као да е хтела одговорити на мисли Теобалдове: зли и неумолими фанатици, они су кадри женску убити, но не увредити е. Официръ ме одведе мало на страну, и постави кодъ мене два солдата да ме чуваю. На средъ пута сбере се совѣтъ, ту е било петъ или шестъ официра, свештеникъ и три човека безъ мундира. Они су се у ньиномъ кругу живо разговарали. Мало подалѣ одъ ньи стояло е едно сто солдати ћутећи. Мени ние ни на умъ пало да е животъ мой у опасности, и я самь се дрктећи молила Богу, о упокоеню душе бѣдногъ Перика, кога самь я узрокъ смрти. Съ ужасомъ одвраћале су се мое очи одъ нѣговогъ мртвогъ леша, и я самь се само бояла, да ме неће оставити саму съ ньимъ, у овой страшной пустиньи. Присутствие карлиста ние ме нимало плашило, напротивъ іоштъ ме е тѣшило; еръ найгоре самь се бояла остати овде сама.

Солдати су непрестано долазили и одлазили. Кадъ што су се чуле пушке; близу одъ насъ била е битка. То е све траяло еданъ сатъ. Затимъ солдати кои су ме чували уклоне се одъ мене подалѣ. Официри приближе се къ мени, ньина лица била су мрачна и безчуствена, и сви су одвраћали одъ мене очи.

„ — Дона Инеса де Лас-Бермехасъ приђите овамо, рекне ми официръ у мундиру полковника главногъ штаба.

„Я се сгрозимъ чуюћи мое име.

„ — Дона Инеса де Лас-Бермехасъ, продужи далѣ полковникъ, ви сте ухваћени у издайству, шпионству и непокорности къ нѣговомъ величеству Карлу V. Молите се дакле Богу, воени совѣтъ кои е овде сабранъ, осудио васъ е на смрть.

„Крозъ сву мене пробие смртни ледъ; стра укочи све мое членове. Умрети! умрети! у моіой двадесетой години! . . . . Я паднемъ на колена, почнемъ се клети, молити и горко плакати.

— Ово е доиста униженѣ, кое би мужки држали за стидъ и безчестие. Но слаба жена може безъ стида молити свое убице за свой животъ. Я самь желила живити. Сиротиню, самоћу и найпоследнѣ станѣ я би предпоставила, само да останемъ жива."

Теобалдъ погледа на госпою Лас-Бермехасъ съ пређашньомъ сумньомъ.

„Да, све кромъ безчестия . . . . Но ови люди били су безъ сажаленя, и оду одъ мене. Свештеникъ приготови се исповедати ме. Я самь хтела говорити, но речи су изумирале у моимъ устма, и стояла самь на средъ пута као окаменѣна на колени, управивши погледъ мой, на редъ, у гомилице поредъ пута сложени пушака. Я нисамь могла съ ньи очию скинути, нити самь више плакала ни за милость молила, но самь само гледала у ове пушке, црне и сяйне; а надамномъ е било небо чисто и ведро. Свештеникъ ме е тѣшио; но я одъ нѣгови речи ништа чула нисамь, до онда кадъ ми е рекао: „ — Кћери, моли се Богу, они већъ долазе."

„Отче, отче, повичемъ я ухвативши га за хальину, я самь невина, избавите ме? Я одъ васъ нећу одступити, они ме неће смети до васъ убити! . . . Отче, погледайте на мене; видите како самь я іоштъ млада а они оће да ме убию! . . . Я би іоштъ могла живити! . . . . О, они ће за мене предъ Богомъ одговарати." Монахъ е ктео мене одъ себе отиснути, но я му се яко ухватимъ за альину и пузила самь за ньимъ на колени. На еданпутъ зазвече замномъ шипке у пушкама; ова ужасна звека одекне по збунѣвой глави моіой; руке мое изнемогну; я испустимъ изъ руку альину свештеника и осетимъ да се онъ одъ мене удалио. После подуже тишине, чуе се звукъ пушака и я паднемъ безчувствена на землю.

(продужение слѣдуе)

Мрвице.

(Приходъ) — Еданъ Енглезъ одговорио е комисарима, кои су дошли, де узму порезъ на нѣгове приходе, слѣдуюће: „За последнѣ године износили су годишньи

мои приходи нешто мало манѣ одъ 160. дуката; у будуће пакъ претрпи ће мои приходи неку малу промену; єръ єданъ човекъ, одъ они люди одъ кои самъ обично ове вовце крао умр'о є.

(Втаћена посѣта) — У єдной кафани жестоко се посвађаю два сусѣда. Єданъ одъ они напише изъ освете ономъ другомъ на вратима у вече: „Угурсузъ!“ Овай последньи оде одма куће свога развреногъ комшие; служкиня пакъ рекне му: „господинъ ниє кодъ куће ево папира, па напишите, шта сте желили, а я ћу му поднети“. Комшия одговори: „Ниє нуждно, кажите само вашемъ господару, да самъ нѣгово име нашао на вратима моимъ записано, па да самъ я држао за дужность, повратити му посѣту изъ учтивости“.

(Готовость) — Предъ єдномъ болтомъ стаише на вратима слѣдуюћи надписъ: „Ако ниє нико у дућану а ви изволте звонити“. Єданъ туда пролазећи читао є надписъ, завири крозъ стаклена врата, и видећи да нема никогъ, стаде изъ петни жила трзати гайтанъ одъ звонцета. Одма сиђе трговацъ съ горнѣгъ боя доле, и запита учтиво, шта жели купити? — „Ништа“, одговори овай, „но будући се овимъ надписомъ умолява, да звони, ако никогъ у дућану нема, то самъ вамъ и я ту доброту учинити хтео“, — и оде далѣ своимъ путемъ.

(Примѣри глупости) — Єданъ несрећникъ, кои є у рѣку скочио и утопио се да би одвратио одъ себе сумню самоубиства, написао є при полазку одъ куће на своимъ асталу слѣдуюће рѣчи: „Я самъ се неотице удавио, єръ я самъ имао намѣру, да се само окупамъ“.

— Жена єдногъ богатогъ спаие добила є за време нѣногъ бавленя на польскомъ добру опасне грчеве у прсима, нѣнъ мужъ яко се препао, дозове єдногъ слугу, и рекне му уплашено: „Іоване! оседлай што брже можешъ коня, па да трчишъ у варошъ по лѣкара; поитай само, я ћу међутимъ написати лѣкару писмо.“ — Докъ є спаия писао писмо, попусте милостиву госпою грчеви, и она оздрави. У тай ма уђе слуга у собу: „Господине.“ рекне онъ спаіи, „конь є оседланъ.“ — „Причекай, іоштъ мало,“ одговори спаия, „да додамъ іоштъ неколико речи,“ — и напише доле на писму слѣдуюће: „Моіой є жени болѣ, зато немойте ни долазити. Опростите, што васъ трудимъ!“ — Онъ запечати писмо, преда га слуги, и овай отрчи у варошъ лѣкару.

— Єданъ путникъ заспао є на поштанскимъ колима; други єданъ путникъ разбуди га съ рѣчма: „Шта наопако, заръ оћете ви єднако да спавате? Та ми смо међутимъ већъ грданъ просторъ прешли?“ — „Па колико сте већъ прешли?“ запита дремльиви путникъ. — „Ми смо,“ одговори онай други, прешли већъ пуна три сата одавде.“

(Поштенѣ.) Єданъ лихвоимацъ запита єдногъ ученогъ али шальивогъ човека у дружтву, шта онъ разумева подъ понятиемъ поштеня и честности? — „Нашто ми такво питанѣ?“ одговори шальивацъ, „што се мешате у ствари, вое се васъ нетичу?“

(Американске кафане) Єданъ путникъ Европлянинъ продере се у єдной малой американской варошици на првогъ келнера съ рѣчма: „Шта то радишъ, црни угурсузе; већъ си ме двапутъ будио, да устанемъ, єръ є доручакъ готовъ; и кадъ нисамъ хтео устати, єръ ми се іошъ спава, а ти извлачишъ чаршавъ исподъ мене!“ — „Опростите господине,“ одговори безазлени келнеръ, „я нисамъ другче могао; єръ ми чаршавъ треба за софру!“

— Отацъ єдногъ селяка бияше на смрти, и дошло є већъ до издисаня. Селякъ отрчи у глуво доба свештенику, да га доведе умирућемъ отцу; но кадъ є дошао подъ прозоръ свештениковъ, онъ є морао пуна три сата чекати, ербо є сасвимъ тно куцао. Кадъ се свештеникъ найпосле разбуди, запита га онъ, зашто ниє яче куцао. Селякъ одговори: „Я самъ се побояо, да васъ у сну не узнемирямъ“. — „Е па добро, шта си радъ?“ запита га свештеникъ. — „Мой є отацъ издисао“, одговори селякъ, „кадъ самъ я одъ куће пошао„. — „Е, то є онъ већъ издануо“, одговори свештеникъ, „єръ ти си три сата подъ прозоромъ стояо; и я ћу по свой прилици поздно доћи“. — Неверуємъ, господане попо!“, одговори селякъ, „єръ кодъ нѣга є комшия Пера, и овай ми є обећао, да ће до вашегъ долазка мога отца забавляти, да му лакше прође време“.

— Єдно друштво ишло є у полѣ у шетню. Кадъ су се већъ далеко одъ вароши одмакли, поче се небо са свию страна облацима навлачити. — „Чуйте“, рекне єданъ између ньи, „я оћу Бога ми да се вратимъ; єръ киша текъ што ниє плюснула, и онда ће мой новъ шеширъ исквасити се“. — „Знашъ шта“, одговори му єданъ изъ друштва, „ако стане киша падати, я ћу ти дати мой шеширъ на послугу, а я ћу узети твой“. — Онай први радостанъ, што ће свой шеширъ одъ кише сачувати пристане на то, и тако су ишли мирно далѣ.

Источне пословице.

Срце будале стои на єзику, а єзикъ мудраца стои на срцу.

Магарацъ кои свой товаръ носи, више вреди него єданъ лафъ кои люде раздире.

Сузе и туженя, то су оружия слаби люди.

Сребролюбиє, то є мучитель богати люди.

Ко другога учи мудрости, а самъ се мудро невлада тай є подобанъ ономе ратару кои оре а несеє.

Кадъ страсти разумъ надвладаю, подобно є ономъ човеку надъ кимъ жена заповеда.

Умереность є дрво, когъ є коренъ задовольство, а плодъ спокойство.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Изъ Цариграда одъ 22. пр. м. являю: *Порта є издала законъ о печатньи.* По коме неће бити цензуре, него ће се само по єданъ комадъ печатаногъ дѣла савѣтнику просвештения на прегледъ и одобренѣ послати. Кньигопечатнѣ и литографска заведения дозволява ће виша власть. Препечатаванѣ каквогъ дѣла безъ знаня списателя чиє є то дѣло, забранѣно є. Велика енглеска лађа „Ростонъ“ запалила се кодъ Смирне и пропала.

— Баронъ Рихтхофенъ прайски пуномоћникъ, за европску комисию коя ће устроити Влашку и Молдавию, поћи ће ови дана изъ Берлина у Букурештъ а тако

исто и руски и аустр. пуномоћници поћи ће из Беча, француски већ е у Букурешту.

— Бечке новине јављају да по писмама из Париза, слаба е надежда да ће князь црногорски Данило, склоняти Француску да му ма какву помоћь и заузиманѣ у њѣговоѣ потрживаню одъ Турске, учини.

— У уговору — што е Енглеска съ Француском заключила да заедно противу Кине воюю, — потврђую да се Француска обвезала ако буде потребе 20.000. вой ника у Кину послать.

— Изъ Русие јављю: да е у Петербургу било једно воено торжество. У овой се години навршава 125. годъ изкако е први кадетски корпусъ установљенъ. Царь е присуствовао са великимъ князевима.

„Вѣдомоста Петербурженске“ јављаю да на югу кинескоѣ царства све више революция отима ма'. Престола варошь Пекингъ почела се расселивати, єръ изъ побуњени предѣла никако не долази данакъ. Чиновницима неиздае се плата, државне касе празне су сасвимъ. Сребрни новаца сасвимъ е нестало. Правительство принуђено е да куе новце одъ гвожђа. Правительство незна шта да ради.

— Перзия по смислу уговора са Енглескомъ дала е независимость Херату.

— Француске новине јављаю: да ће царъ руски Александерь на пролеће у Италию путовати, и после тога може бити и у Паризъ доћи. За време њѣговоѣ путовања одоравлѣе државне послове једна комисия коя ће се састоати изъ цареве браће вел. князева Николе и Миљила, и неколико генерала.

— Телеграфска депеша изъ Париза одъ 2. Марта јавли: „князь црногорски Данило био е данасъ у Тилерияма примљенъ, и представио е цару свога будућегъ заступника коя ће у Паризу седити.

— Фрайбуршки универзитетъ кои е основанъ 9. Септ. 1457. год. слави ће ове године у тай данъ свое четиристолѣтно тражнѣ.

— Владаюћи князь Шаумбург-липски, у Нѣмачкой, кои е найстарији између свою владателя у Европи, слави ће 26. Апр. 50. год. одъ како е на престолъ ступио.

Огласи.

(1—3) Следующа непокретна добра умрлогъ Николчета Величковића, бившегъ овдашњегъ трговца, и недавно умрле жене њѣгове Марие, даваћемо подъ аренду одъ Ђурђева дна ове године:

1. Кућу у Београду на велькой пияци наодећу се, у коюй се на горњемъ бою две велике собе, една сарачане и пространъ ходникъ наоди. У авлии доле има една велика трапезария съ кућнома, и друга мала соба за млађе съ кућнома и шпархердома.

2. Три дућана подъ истомъ кућомъ и

3. Єдну башту на Врачару за сеиѣ кукуруза спремљену, у доброй огради, на њошку до куће г. доктора Бирга.

Кои би дакле ове одъ предречени добара подъ аренду узети желио, нека се или нама или пакъ гг. браћа Величковићима трговцу овдашњимъ, найдаљ до 10. Априла тек. год. по тодбе ради јавиѣ, гди ће и потребна о томе условия сазнати моћи.

У Београду 4. Марта 1857.

Тутори масее.
Ђорђе Ђурићъ
М. Барловацъ.

(1—3) У Антуловой кући имаде о Ђурђевудне ове године за издавањ єдань квартиръ состоећи се изъ 4 собе єдне кујне са шпархертомъ и шпајзомъ, и єдногъ одељения у подруму. — Кои та жели имати нека се изволи јавити притежателю у истой кући.

К. С. Антула,

Долеподписани дае одъ идућегъ Ђурђева дана ове год. свою на терасима кафану са 4. собе, кујномъ, по другомъ и лагумомъ, подъ кирию. Ко има волю некъ се јави.

Андрия Борштиновићъ
(4—5) шлосеръ майсторъ.

НОВА КЊИГА

подъ именомъ „Црногорацъ или страдания Христиана у Турской“, романъ одъ Левичанца превео Столиъ Бошковићъ професоръ.“ Печата се у Новомъ Саду и у три свеске изнеће преко 40 печатани табака. Ово е една одъ найинтересантнїи књига по своемъ содржаю за нашъ народъ. Свани се умољава да се скупляня предплатне прими, и да уписнике у Шабацъ г. професору Ст. Бошковићу шаље, а у Београду да се уписую кодъ г. проф Стояна Вельковића. Єданаеста књига дае се на даръ. Имена уписника биће у последньой свезки трукована. Цена прве свеске (одъ 15 табака) 8 гроша а други двеи свески по 6 гр. сво дѣло 20 гроша.

ПРОДАЯ ДОБАРА.

(2—3) Долеподписани продае изъ слободне руке свое две куће у једной авлии зовоме пређе кодъ „Грчкогъ Краля и Краљице“, заедно са земльомъ, єдну башту, одъ тридесетъ фати ширине, а толико исто и дужине, на два лица, засађену добромъ лозомъ, и облагороженимъ воћкама у комшилуку гг. Шафарика професора, браће Іовића и г. Лазића секретара пред. конзисторие београд.; три плаца у чаршији фашенцискъ на лицу, два по 10 фати лице а по 20 дужине, и трећи 8 фати лице а 25 дужине; єдну механу постоћу на Дувану у Гроцкой съ две магазе, и єдну кућу у Смедереву съ две собе и две сарачане съ єдномъ аромъ и баштомъ у Бзавской Мали. —

Никола Ж. Райковићъ
Протокол. Врх. и Касац. Суда.

Подписани ступивши у ортаклукъ болтарске радње, овимъ сваконе обавлюемо, да ће Фирма трговине наше подъ подписомъ „Миленковићъ, Петровићъ и Кощићъ“ ићи, и овакови подпись кодъ подписания, да ће све нас на сваконъ писменомъ документу обвезивати.

У Пожаревцу 1. Јануара 1857

Іоца Миленковићъ
Лазаръ Петровићъ
(2—3) Миљко Кощићъ

— Сви броеви Шумадинке одъ ове године могу се іоште добити.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 9. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртковъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 29.

Држави.

(Изъ Орация кньига I. ода 14.)

О лађо! нови таласи носе те
У бурно море. Стани! и одважно
Заузми пристаниште. Єръ гле!
Страна весала ти лишена є,

Катарка южнимъ ветромъ повређена,
Одъ ветра мотке пуцаю. Основа
Безъ єдека издржат' оће л'
Бесноме мору? Провиде се

Гле! єдра твоя; Богови неће ти
Просећи гласъ твой чути у невольи
Ако и єси лађа Понта.
Изредне горице чедо. Залудъ

Се дичишъ, гордима суєтна именомъ,
Порекломъ. Добаръ лађаръ неверує
Чертаной лађи. Ветровима
Пази да на смей не служишъ! Скоро

Несносна брига била си мени, а
Садъ желю будимъ, старанѣ велико
Іоштъ. Бежи одъ Циклада страшни
Сливаю с' мора гди многа с' хукомъ.

Дим. И. Павловићъ.

Женидба безъ любави.

(Продужено)

Дошавши къ себи я самъ видила да лежимъ край пута, на ястуцима могъ интова. Свештеникъ є седио до мене и пушио цигару. Ми смо били сами. Како отворимъ очи я се свега опоменемъ, и премда самъ видила да нисамъ убиєна, мислила самъ да самъ баръ яко ранѣна. Свештеникъ ме дигне и даде ми неколико капльи вина, одъ кои се мало опоравимъ.

„Кћери рекне онъ съ примѣтнимъ задовольствомъ, небой се ништа, ти си се само уплашила. Умири се и благодари Богу.

Я самъ хтела изявити овомъ добромъ монаху мою благодарность, єръ самъ се сетила да ме є онъ избавио, но немогавши ништа изговорити, само самъ съ прекрштенимъ на груд'ма рукама плакала.

Хвала Богу, хвала Богу, рекне онъ, будите спокойни, и ничега се не бойте; ви нисте ранѣни, кугле су прелетиле високо, а ви сте клечали. . . . Но шта ви садъ чинити намѣравате?

— Я би рада нћи у Француску, одговоримъ му я; и само васъ молимъ отче, да ми кажете на кою ми страну нћи валя?

— Ви оћете у Француску! повиче монахъ мавувши главомъ; то є зла земля. . . . Шпаньска збогъ нѣ оволико страда. Прави шпаньолацъ неможе у ньой живити.

Я знамъ сладки отче, дрктећи боєћи се да га нераасрдимъ одговоримъ я, да є она зла земля, и да се у ньой невладаю по християнски, но я више у Шпанія немогу остати.

Онъ потврди то машенѣмъ главе; устане и рекне ми:

— Айде дакле, я ћу ти бити пратиоцъ, я оћу са свимъ да те спасемъ.

Я га ватрено полюбимъ у руку.

— Кћери моя, рекне онъ пружаюћи руку къ сѣверу. Кадъ будешъ тамо за онимъ брдима, опомени се наше Шпаніе, и не заборавлий у твоимъ молитвама напоменути и мене грешногъ монаха Антония Леона.

Интовъ є мой стояо іоштъ насредъ пута, но мазга ние било. Я самъ тражила съ очима тѣло бѣдногъ Перика; монахъ покаже ми рукомъ на гробъ не давно претрпанъ исподъ белогъ крста. Сирома Перико! онъ є такође био младъ; и знамъ да би био радъ и дуже живити. Я извадимъ изъ интова мое новце и накитъ све самъ ово хтела на поле съ монахомъ подѣлити, но онъ ние хтео ништа примити. Ми пођемо дакле одавде пешке и други данъ била самъ я већъ у Француской."

Госпоя Лас-Бермехасъ уђути. Валерия и сестра моя стискивале су є за руку; оне су биле плакале. Мое срце тврдо, као што є обично у старогъ осеђелца; такође се мало умешкало при овой приповедки; Анатолъ є одъ удивленя усклицавао; само єданъ Теобалдъ є ћутао и ние проговорио ни речи. Госпоя Лас-Бермехасъ постане у нашемъ друштву, као членъ наше фамилие. Мало

има женскиня на свету кое притяжаваю даръ допадати се свакомъ, као она. Нѣна безбрижна прелесть, чистосрдачни и забавни разговоръ, били су исто тако примамльиви, као и нѣна лепота. Нѣно е станѣ било чудно, ако и сасвимъ наравно: удовица безъ сродства, довольно богата и текъ одъ двадесетъ година, сасвимъ слободна. Я самъ мислио съ почетка да би се она удати могла за графа Анатола; но изъ нѣни речи примѣтио самъ, да іой се онъ нечини доста богатъ. Она се обходила съ ньимъ врло ладно, млого ладние него съ Теобалдомъ, съ коимъ одма съ почетка предузела е неки приятельски тонъ. Могло се мислити да онъ као младожена, за ню е сасвимъ безопасанъ младићъ, и неће подлећи нѣнимъ искушеняма, но я самъ то гледао съ друге стране, и одма съ почетка почео самъ се я бояти, ако и нисамъ никоме о томъ говорио, ослаияюћи се на Теобалдовъ здрави разумъ и на време, кое се скоро нѣговой свадби приближавало.

Између осталогъ лукавства госпое Лас-Бермехасъ, било е и то, што се она притварала као да мисли: да е Теобалдъ залюблѣнъ смртно у Валерию. Она е била одвише проницателна, да би могла представити онде любавь гди е само слабо приятельство. Я іой нисамъ праштао за ово притворство, ако и нисамъ могао постићи нѣгову тежню.

Єдномъ седећи ми кодъ сестре мое поведемо неки важанъ разговоръ. Ми смо говорили о браку. Графъ Анатолъ е представляо овай союзъ земнимъ раемъ, при комъ е едно свагда залюблѣно и покорно, друго мило и задовольно. Ако е случай и ктео да я останемъ неженѣнъ до старости, опетъ самъ зато био тогъ мнѣния, да човеку кои е проживио пола свогъ вѣка, найболѣ е женити се.

Госпоя Лас-Бермехасъ чинила се замишлѣна и ћутећи махала е своіомъ лепезомъ, лакимъ скиптромъ у обчаранимъ рукама Шпаньолке. Кадъ я свршимъ говоръ, она се исправи мало на канабету, и погледавши на мене мане главомъ.

— „Бракъ безъ любави? какво е то жалостно лудило! рекне она. Мени е познато да се може жертвовати слобода, страсти дубокой коя упропашћава ако іой се човекъ непокори, я знамъ да е могуће, натоварити на себе ярамъ, кадъ се безъ нѣга чини савъ светъ страшна пустиня: ово е бракъ изъ любави. Я знамъ такође, да се може ступити у бракъ, за узвисити свое станѣ у свету, или обогатити се: и то е бракъ изъ честолюбия. Но безъ любави у срдцу, или баръ безъ честолюбия, предати свою независимость у руке човеку, оковати свою будућность, одъ кое се више избавити ние могуће и ладнокрвно говорити себи: — „Я нисамъ залюблѣна, нисамъ постала ни узвишена у свѣту ни богата, већъ самъ се удала изъ покорности и фамилиярногъ приятельства", то е лудория! я то поняти немогу.

„Ни я такође", рекне Валерия, коя е била у свога младоженю страстно залюблѣна.

— Ни я! ватрено рекне Графъ Анатолъ.

Теобалдъ ние рекао ни речи, већъ баци погледъ на госпою Лас-Бермехасъ, кое ние примѣтила Валерия.

— У наше време, рекне Маркиза-Понсъ, други бракова ние ни било, кромъ изъ покорности и фамилиярногъ приятельства, а међу тимъ млоги су и у наше време живили срећно. Кадъ самъ я пошла за покойногъ могъ мужа, пре свадбе нисамъ га више но само двапутъ видила. Заръ самъ я могла любити човека, кога нисамъ никако познавала? Но после тога ми смо едно друго врло радо имали и задовольно живили.

— То е за то што нѣму ние било дозволѣно залюбити се у васъ пре свадбе одговори Шпаньолка.

Мени е она била досадна збогъ Валерие. Но чимъ самъ е могао корети? Она се чинила да е сасвимъ увѣрена, да Теобалдъ страстно люби свою невесту.

Графъ Анатолъ отишао е по рано: онъ е морао доспѣти на неки свадбени балъ. Мало наше друштво іоштъ се већма стесни кодъ опака. Теобалдъ е остао іоштъ седећи за столомъ, и плайвазъ нѣговъ блудио е као безъ икакве цѣли, по празномъ листу Албума валеріиногъ. Я погледимъ на овай листъ, и угледамъ на нѣму нѣжанъ и прелестанъ ликъ госпое Лас-Бермехасъ. На еданъ ма Теобалдъ као да е къ себи дошао, почне ревностно чертати далѣ, и после неколико минута примѣтимъ я исти ликъ вешто сакривенъ у лишћу дрвета, кога е дебло у пола подъ рамомъ сакривено било. Само случай или особита пазльивость могли су одкрити међу гранама подъ лишћемъ удивително сходно портре Шпаньолке.

Око еданайстъ сати госпоя Лас-Бермехасъ устане. Она е обично ишла кући у наймлѣномъ интову. Я зазвонимъ да пошлѣмъ служителя по интовъ.

— Какова прекрасна ноћь, рекне она дошавши къ прозору, како е приятно садъ ићи по ладу. Я ћу ићи пешке.

— Нека васъ Теобалдъ одпрати до куће; рекне добра Валерия. Госпоя Лас-Бермехасъ благодари іой съ нерѣшителнимъ видомъ, Валерия пакъ дода іой полако: — „нико о томъ неможе ништа говорити, еръ онъ е већъ готово оженѣнъ човекъ . . . ."

Спочетка Теобалдъ ние се овогъ примити ктео. Ово нѣгово неповольно движение, учинило се Валеріи и сестри моіой тако забавно да су се гроотомъ засмеяли, и чинило имъ се да то одтудъ долази, што Теобалдъ іоштъ ние био радъ одъ ньи, тако рано растати се. Но я и госпоя Лас-Бермехасъ болѣ смо прави узрокъ тога разумѣли.

— Айдемо мусие Теобалдъ! рекне простодушно Шпанка, бацивши на лице покривало, подъ коимъ се іоштъ лепша чинила.

Теобалдъ навуче рукавице. Онъ непроговори ни речи, еръ би гласъ нѣговъ могао издати нѣгову забуну. Онъ пружи руку, госпои Лас-Бермехасъ коя наслони на ню свою нѣжну ручицу; онъ побледи; но она га погледа умилято и тако обое оду.

Я самъ био яко огорченъ, и наново седнемъ предъ опакъ; сестра оде у свою собу, а Валерия седне край мене съ плетивомъ. Она се чинила да е удублѣна у дубоке мисли, и я већъ почнемъ съ безпокойствомъ гледати на ню, но на еданъ ма увати она мою руку и съ ангелскимъ простодушиемъ рекне:

— Уяче, елте да самъ я сасвимъ сретна?

(продужение слѣдуе)

Анекдоте.

— Некога писмоношу, кои е изъ єдне велике вароши кући путовао, срете єданъ селякъ и запита га: не зналя што годъ ново? Ништа особито, одговора писмоноша, осимъ да су пре неколико дана єдногъ злочинца обесили. „А шта е тако ти Бога учинио? запита писмоношу селякъ. „Та то е био єданъ варалица, одговори писмоноша, сушио е зимусъ снегъ на фурунu и у место соли продавао га „о чуда! ко би се томе сетио! новине зачуђени селякъ.

— У некой варошu буде єданъ казанџија обешенъ. У исто време догоди се да е єданъ путникъ, кога е наступаюћа ноћь у полю затекла, подъ єдно дрво, кое е башъ поредъ њега стајало, да преноћи легао. Други данъ у зору пробазили су млоги земљедѣлци онуда, путујући на вашаръ; єданъ одъ ови новине изъ шале обешенома: „устај море устај! ајдено на вашаръ!“ — Путникъ, кои е подъ обликомъ дрветомъ лежао, мислећи да њега зову, одговори: „Кто ме ето, причекајте ме мало“. Будући да зора само обћшенога, а никога подъ дрветомъ лежећега, видити допуштала нije, то држаля су сви да овай съ њега говори и нагну бегати. Путникъ потрчи за њима вичући непрестано: чекајте! чекајте. Но што е овай више викао то су они све већма бегали и найпосле, кое одъ страхое одъ умора єдва живи у варошъ дођу и разгласе да е овай на њега оживио.

— Путујући војника крозъ єдно село нападне єданъ пасъ, кога овай сабљомъ своїомъ проболе и на место убије. Господарь пса хотећи своју штету накнадити, искао е знатну суму новаца говорећи: да е псето месма вѣрно и вредно било. Војникъ се извињавао да онъ ние намалиле пса, но изгледа браненћи се, убио. Стварь предъ судіе дође, кои војнику пребацивати почну, да онъ ние морао съ оштримъ крómъ сабљ, но са држемъ бранити се. „Я би заиста тако и учинио био, одговори војникъ, да е псето на мене репомъ а не зубма напало“. Судіе, кои су овой досетљивости гро'отомъ смеяти се морали, ослободе војника одъ поічане казни.

М. Л.

Источне пословице.

Ако ти е непријатель и као мравъ мали, опеть га сматрай да е већи одъ елефанта.

Владатель безъ правичности, то е потокъ безъ воде.

Мудрость безъ упражњавања, то е облакъ безъ кише; дрво безъ плода; богатъ безъ издашности; сирома безъ стрпљења; кандило безъ зејтина.

Пријательство великаша, то е топло време у средъ зиме; умилите речи жена, и опроштай непријателя — а све скупа то су четири ствари, конма потреба нигда вероваты.

Болъ е са тешкимъ чекићемъ у вигаю гвожђе ковати, него съ прекрштенимъ рукама предъ тираномъ стоати.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ

По гласу званични новина членъ Суда Окр. Црнорѣчкога г. Миленко Петровићъ премештенъ е по потреби службе за члена у Судъ Окр. Гургусовачкога.

Београдъ. — У 23-ћемъ брою „Србскихъ Новина“ єданъ госп. подъ знакомъ вели: „*Читаћи животописъ свет. Саве у осмой части „Гласника,“ нашђемъ на страни 192. у 8-ой врсти, на иске речи, кои ме зауставе.*“ А те су рѣчи, кое су га заустављале, ове: „*У но ноћи очи Успреи, светый Сава — предао е духъ свой.*“ Исте рѣчи вагеле су га да посумња: прво о истинитости оригинала, а другo о вѣрности превода; но како се то мене, као преводителя живота св. Саве, тиче: то држимъ да е нужно, да г. одговоримъ, и да га сумњ ослободимъ, барь што се друге точке тиче.

Што е на страни 192-ой Гласника казато „очи Успса“, то не само да ніе „каква замашна“ моя погрѣшка, него ніе ни наймања; єръ у руском оригиналу стои: „*въ полночь на день свѣтлаго Воскресенія,*“ а „день свѣтлаго Воскресенія,“ Руси само Успсъ зову, као што зову и цѣлу недѣљу по Успсу „свѣтлая Недѣля:“ дакле изъ тога може г. виђети, да я, преводећи, писамъ умѣсто „недѣља,“ казао „Успсъ.“ А ако онъ сумња да ли е тако заиста у оригиналу казато; то ненъ изволи доћи у библіотеку овдашњ Семинарије и некъ изнште одъ Библіотекара „Прибавленія къ изданію твореній святыхъ отецъ, часть VIII,“ на прочитавши на страни 297-ой врсти 12-ой одозго, може се о истинитости моихъ рѣчій увѣрити.

А што се тиче пытања: „да небуде каква погрѣшка у самомъ руском оригиналу?“ На то му писамъ у стању одговорити, пошто немамъ подъ рукомъ ни рукописа лавске библіотеке, коимъ се сачинитель, као што самъ дели у примѣтби 2-ой страни 153-ой, при састављању истогъ сачињења, руководио, нити онога, коимъ се Шафарикъ руководио. Я бы рекао да и сачинитель ніе погрѣшио, него да е на основу каквогъ рукописа тако рекао. Ово мое мньење правда се тиме, што сачинитель на страни 153-ой примѣтби 2-ой вели: „Треба ићшть и то узети наумъ, да се руководись живота св. Саве, коимъ се Шафарикъ руководио, разликуя одъ руски рукописа, ма да се и на овима последњима свуда валази надписано, „списано Монахомъ Дометіаномъ.“ Дакле могуће е да е у истоме рукопису, кога е онъ подъ рукомъ имао, казато, да е св. Сава очи Успса умрьо. Ово тимъ пріе можемо мислити, што се изъ примѣтбе прве на стр. 153. види, да е сачинитель знао, да црква светкуе св. Саву (руска) 12 и (наша) 14. Января и 13. Февруара, притомъ да е познавао и друге изворе изъ конхъ мы знамо кадъ е св. Сава умрьо; па послѣ тога, вальда ніе могао тако грдну погрѣшку учинити. Ако е погрѣшка(?), то е погрѣшка у рукопису Штета е само, што сачинитель ніе ову разлику у примѣтби и ставио. (Д. Нешићъ.)

В. *Београдъ 9. Марта.* Бивши правителств. питомацъ воени наука Ѳеремія Јов. Вељковићъ после дужегъ болованя на жалость своя родителя и пријателя преселио се у вѣчность. Тѣло његово биће сутра сарањено.

Београдъ 9. Марта. Изъ разни места нарочито изъ Ужичкога Окружія чујемо да е ови дана врло велики снегъ пао. Овде зима съ јакимъ ветромъ, мразомъ и снегомъ никако іошть непопушта.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Изъ Турина одъ 1. Марта явлаю: да ће руска царица-мати ићи у Римъ где ће Успсъ провести а потомъ ће се преко Сардиније повратити.

— Устроение Влашке и Молдавие као што новине пишу неће се іоште за 6. месеци свршити. Као што „Норъ“ явля: Русия е єдина коя ние пре времена изявила своє мнѣние о саєдиненю та два княжества. Искрена е жели Русие да се о томе саслуша безпристратно мнѣние народа.

— У Паризу 28. Фебруара била е вечерня забава кодъ графа Валевскогъ, на кою забаву позванъ е и князъ Данило, и цело друштo тогъ вечера само е гледало у нѣга и о нѣму говорило.

Огласи.

(5—6) У кући гг. Браће Симића на Сави остає о идућемъ Ђурђеву дану єдна празна магаза за издаванѣ подъ кирию, у коіой сада Д. Радовановићъ лончарски еспапъ држи. Кой би имао волю исту магазу подъ кирию узети, нека се изволи приявити у кући г. Алексе Симића, гди ће за цену разумети.

(2—3) Слѣдуюћа непокретна добра умрлогъ Николчета Величковића, бившегъ овдашнѣгъ трговца, и недавно умрле жене нѣгове Марие, даваћемо подъ аренду одъ Ђурђева два ове године:

1. Кућу у Београду на великой пияци наодећу се, у коіой се на горнѣмъ бою две велике собе, єдна сарачана и пространъ ходникъ наоди. У авліи доле има єдна велика трапезария съ куйномъ, и друга мана соба за млађе съ куйномъ и шпархердомъ.

2., Три дућана подъ истомъ кућомъ и

3., Єдну башту на Врачару за сеянѣ кукуруза спремлѣну, у доброй огради, на ћошку до куће г. доктора Бирга.

Кои би дакле кое одъ предречени добара подъ аренду узети желио, нека се или нама или пакъ гг. браћи Величковићима трговц. овдашньимъ, найдалѣ до 10. Априла тек. год. погодбе ради прияви, гди ће и потребна о томе условия сазнати моћи.

У Београду 4. Марта 1857.

Тутори массе.
Ђорђе Ђурићъ
М. Барловацъ.

Подписани ступивши у ортаклукъ болтарске радиѣ, овимъ свакоме обявлюємо, да ће Фирма трговине наше подъ подписомъ „Миленковићъ, Петровићъ и Коцићъ“ ићи, и овакови подписъ кодъ подписани, да ће све насъ на свакомъ писменомъ документу обвезивати.

У Пожаревцу 1. Януара 1857

Іоца Миленковићъ
Лазаръ Петровићъ
(3—3) Мнайло Коцићъ

(2—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа кодъ „Дампфшифа“ има лепа Карловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узети може евтиние добити

ПРОДАЯ ДОБАРА.

(2—3) Долеподписани продає изъ слободне руке своє две куће у єдной авліи зовоме пређе кодъ „Грчкогъ Краля и Кральице“, заєдно са земльомъ, єдну башту, одъ тридесетъ фати ширине, а толико исто и дужине, на два лица, засађену добромъ ловомъ, и облагорођенимъ воћкама у комшилуку гг. Шафарика професора, браће Іокића и г. Лазића секретара преч. конзисторие београд.; три плаца у чаршіи фишекписк. на лицу, два по 10 фати лице а по 20 дужине, и трећи 8 фати лице а 25 дужине; єдну меану постоєћу на Дунаву у Гроцкой съ две магазе, и єдну кућу у Смедереву съ две собе и две сарачане съ єднимъ аромъ и баштомъ у Єзавской Мали. —

Никола Ж. Райковићъ
Протокол. Врх. и Касац. Суда.

Стецишта су отворена:

При Суду Шабачкомъ надъ масомъ поч. Ђурице Павића пинтере изъ Дреновца до 23. Марта.

При Суду Ягодинскомъ надъ масомъ поч. Димитрия Марковића Калинића овд. до 28. Марта.

При Суду Алексиначкомъ надъ масомъ презадуженогъ Симче Янковића меанцие изъ Делиграда до 15 Априла

При истомъ Суду надъ масомъ презадуженогъ Мике Нешића трговца до 26. Марта.

При Суду вар. Београда надъ масомъ поч. Дра. Вилхелма Вагнера б. физикуса Крушевачкогъ до 2. Мая.

При истомъ суду надъ масомъ поч. Димитрия Новаковића бакалина до 11. Априла.

Продаваће се:

Управителство вар. Београда даваће общтинску утрину подъ аренду 12. 13. 14. Марта

Началничество Окр. Подривскогъ продаваће добра Петра Янковића 14. 15. 16. Марта.

Началничество Ок. Црнорѣчкогъ продаваће добра Аранђела Николића изъ В. Извора 20 21. и 22. Марта.

Начал. Ок. Ягодинскогъ продаваће добра Димитрия Миялковића 27. 28. 29. Марта.

Начал. Ок. Рудничкогъ продаваће добра поч. Неше Ђрођевића 27. 28. 29. Марта

Начал. Ок. Шабачкогъ продаваће нека добра Милоша Клицановића 26. 27. и 28. Мавта.

Управителство в. Београда даваће право кантарине и тамисе подъ аренду 1. 2. 3. Априла.

Началничество Ок. Ягодинскогъ позива све искусне у зиданю майсторе, да се на лицитаціи кояће се 1. 2. и 3. Априла реди зиданя Началничества и Суда држати дођу.

Нач. Окр. Валѣвскогъ продаваће добра Аксентия Николића изъ Барячића 20. 21. 22. Марта.

Управит. в. Београда продаваће кућу Марие жене Николе Константиновића овд. 1. 2.3. Априла — Плацъ Іована Молнера шлосера овд. 10. 11. и 12. Априла — Непокретна добра Петра Бурмуцића и нѣгове жене Маце 18. 19. и 20. Априла

Монастиръ Сретения издає своє двокатно здание у Чачку постоєће на три године подъ аренду, коя ће 29. 30. и 31. Марта држати.

Нач. Окр Смедревскогъ дава ће своє касапнице за єдну годину подъ аренду и то 26. 27. и 28. Марта.

Нач. Окр. Валѣвскогъ продаваће добра Николе Радосавлѣвићъ изъ Ровна 22. 23. и 24. Марта

Судъ Окружия Пожаревачкогъ своіомъ пресудомъ прогласио е Богдана Мишића изъ Прзова за распикућа и управу надъ иманѣмъ предао нѣговимъ синовима.

Судъ Рудничкн позива Ристу Марковића изъ Турске кои є незнано гди отишао, да му 25. Марта представе, ако му поставлѣни Судомъ заступникъ г. Настасъ Петровићъ по вольи ние.

Судъ в. Београда позива све оне кои право наслѣдия надъ масомъ поч. Вучка Стефановића изъ Турске имаю да му се за годину и єданъ данъ прияве.

Судъ Алексиначки прогласио е Неделька Павловића там. за распикућу и управу надъ нѣговимъ иманѣмъ старательима предао.

Судъ Ужички позива Максима Протића изъ Ужица, да му за годину и єданъ данъ представе и своє новце у 995. гр. и 14. пар. ч. дигне.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 12. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Љубомиръ Н. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Изторишкомъ, Четвртковъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За онглеске влаха се 3. кр. ср. одъ врсте за одан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 30.**

Женидба безъ љубави.

(Продужено)

Други данъ било е кодъ маркизе вечерњ дружтво. Валерия е хтела последњи путъ скупити кодъ свое бабе девойке свое другарице, може бити, поносећи се са своіомъ срећомъ, хтела имъ е показати своіъ младожењу. Почели су се скупљати, и она се први путъ надала бити царица на томъ балу.

Око деветъ сати дође госпоя Лас-Бермехасъ. Она е била скинула са себе жалостне зљине, и била е обучена у чисто белой одъ атласа зљини; дуге косе њене биле су оплетене у пљоснасте плетенице и прибодене китомъ љубичице; на своімъ њеномъ накиту ние се могло видити ни злата ни камена; она е изгледала као сама богиня. Сви обрате очи на ню,за тимъ гомила изтрчи и обколи е. Необраћаюћи, као што се примћтити могло, ни најманћгъ пажнаня на ово сустно обожаваньа, она се изрази да неће играти, оде у другу собу и седне на канабе до стола, на комъ су две мое старе приятельице почињле партию шаха.

После неколико минута дође и Теобалдъ. Ушавши у собу онъ е очима тражио госпою Лас- Бемерхасъ. Валерия опазивши га зарумени се, еръ га она читавъ данъ видала ние. У сали су играли. Граоъ Анатолъ добивши корпу одъ госпое Лас-Бемерхасъ, увиао се око неки лепи женски, да би тимъ разтерао свою неволю. Теобалдъ на се чивао спокоянъ по невесео. Онъ изигра први кадрилъ съ Валериомъ, и затимъ седне у други угалъ сале.

Я одемъ такође у ону собу, у коіой е била Лас-Бемерхасъ, и почнемъ играти шаха съ госпоіомъ М***, едномъ старомъ женомъ глупомъ и раздеяномъ тако, да се до њ могло говорити тайно како е коме воля. Я самъ седио леђма къ госпои Лас-Бемерхасъ, но самъ е видио у огледалу право противъ себе. Она е седила на канабету и била е умилата као снагда, но замишљена; едва е одговорила и онима кои су е што питали, а пазљиво гледала е на нашу игру. Ово е трало до првога после поноћи сата.

Я самъ почео мислити да самъ се преварио, но у ово време уђе Теобалдъ къ нама у собу. Госпоя Лас-Бермехасъ погледа на њга и тихо се осмене. Онъ седне до њ: я се учинимъ као да самъ се у игру удубио.

— Како сте ви вечерасъ весели? запита га госпоя Лас-Бермехасъ съ саучастиемъ.

— Никако, я нисамъ могао весео бити; у мене има много тавни мисли, и ништа ме неможе развеселити.

— Васъ као да усхиђава, што сте тако сретньи!

— Заиста, и право да кажемъ, валяло би да я топлие любимъ Валерию, еръ она е тога достойна.

— А зашто не? она е лепа, я вамъ се исповћдамъ, да немогу поствћти, како ви можете бити къ њой тако равнодушни. Заръ ви неосећате ону срећу, оно неописано блаженство, живити съ другомъ срдца, съ миломъ супругомъ, съ єднакимъ мислима, съ єднакимъ желама, любити изъ свегъ срдца свою собствеиу душу. О, то е блаженство! . . . .

Говорећи ово, она е управила свое велике, пренспуњене туге, црне очи, на Теобалда; овай га погледъ сасвимъ обчара; я самъ видио како е онъ уздрктао. Устне њгове побледе, онъ е єдва дисао. Затимъ нека мисао обрати га опетъ къ себи.

— Заръ ви нисте любили вашегъ покойногъ супруга? запита ю онъ ладно.

Она уђути, и неки презрителни осмеи єдва іой се покаже на устнама, пакъ затимъ рекне ясно: „ни њга ни никогъ на свету".

— Дакле вашъ бракъ ние био изъ любави? рекне Теобалдъ съ некомъ радошћу.

— Ние, мени е било текъ шестнайсть година! Садъ я не би онако лудо изрекла заклетву, коя на васъ животъ люде веже.

— Ви се дакле нећете више удавати?

— Не, Теобалде, я се нећу више удавати.

Онъ погледи у ню зачуђено, због изражая, съ коимъ е она изговорила ове последње речи.

— Я се нећу нигда склонити на другу удадбу, безъ любави, дода она умилато.

— „А изъ любави?“ упита Теобалдъ као неотице. Она печално мане главомъ.

— Изъ любави, рекне она. Ко разуме шта е любавь тако као я! Любавю називаю овде суетно превиянѣ, ласканѣ и лицемѣрно приятельство. Погледайте свуда около насъ, ко измеђъ ови люди зна шта е любавь? Графъ Анатолъ! О не! у нѣга е врло жива на лицу боя, онъ врло добро игра, и улагуе се млого свимъ женскинама, може л' онъ любити едну измеђъ ньи? Валерия? пресретна девойчица! Она ние нигда плакала васъ чекаюћи; а не бледи и не стрепи кадъ чуе да ви долазите. А и ви Теобалде. . . . .

— Я, рекне на ово Теобалдъ съ некимъ незадовольствомъ: я, дакле ви мене добро познаете!

— Ви нелюбити Валерию, нити ћете ю кадгодъ любити, продужи она: но она збогъ тогъ неће бити несретна зато, што она незна, шта недостае къ нѣной и вашой срећи.

— „А заръ я знамъ?“ рекне Теобалдъ дубоко уздануvши. Она мало поћути и одговори такође уздануvши:

„Ви знате.“

— О дакле ви валя да ме сажалѣвате! рекне онъ чисто изванъ себе. Ахъ, како самъ я одъ овогъ часа несрећанъ! . . . .

Она га умири еднимъ своимъ погледомъ. Онъ ућути; затимъ прекрсти руке, и съ некомъ тугомъ, кою се више ние трудио сакрити, рекне: — Ви дакле знате шта я трпимъ.

— Бѣдни Теобалде! рекне она тихо, и као да іой се суза на очи навукла и заблистала на трепавицама.

Онъ одъ горећегъ чуства побледи; и рука нѣгова дотакне се руке ватрене Шпаньолке.

— Но я іоштъ нисамъ оженѣнъ, рекне онъ дрктећимъ гласомъ. Я самъ іоштъ слободанъ. О, я самъ текъ данасъ разумѣо, како би могао бити срећанъ!

Госпоя Лас-Бермехасъ обрати очи на нѣга, и ние говорила ни речи. Они су и безъ разговора едно друго разумѣли. Я самъ тражио очима Валерию: пресрѣтна и повѣрителна девойчица, играла е у сали и изъ далека осмейкивала се на своегъ младоженю.

После едно четвртъ часа госпоя Лас-Бермехасъ устане и оде. Теобалдъ седне на нѣно место, и заостане ту дуго у дубокомъ размишляню. Я самъ пакъ непрестано играо съ госпођомъ М * *

У три сата после поноћи, кадъ су се почели разлазити, Теобалдъ устане, приђе къ мени и рекне: Я би желио съ вама нешто говорити: оћете л' моћи самномъ састати се сутра на само?

Сутра немогу, одговоримъ му я спокойно, ако е срце мое и цепало се: сутра у седамъ сати идемъ я у Бове, и тамо ћу се четири дана задржати. Ако оћете у неделю, я ћу право съ пута доћи къ вама на доручакъ.

— Дакле у неделю, рекне онъ даюћи ми дружески но сасвимъ замишлѣно руку, у неделю.“ Онъ се спреми да иде. — Лаку ноћь, рекне прилазећи къ нѣму Валерия. Ви вечерасъ нисте ни мало били весели. Но доиста и мени е приятние наше домаће дружтво.“

Идуће неделѣ, враћаюћи се изъ Бове, одемъ я прво къ Теобалду. Онъ е седио самъ у своіой соби. Онъ е био печаланъ, но сасвимъ спокойно пресретне ме и даде ми руку. Я се нисамъ надао да ћу га оваквогъ застати: Онъ е био равнодушанъ, кое се ние слагало съ онимъ, што ми е онъ казати хтео. Ми обоица седнемо за нѣговъ писаћи асталъ.

— Еданъ мой сродникъ епископъ Д—ски умръо е, рекне онъ пружаюћи ми распечаћено писмо; наслѣдникомъ своимъ онъ е назначио Анатола, а мени е оставио двеста иляда франака. — Я вамъ изъ свегъ срца честитамъ: ви се чини ми се нисте никако надали томъ наслѣдию? — Нигда. То е трипутъ више одъ свегъ могъ досадашнѣгъ имания. Мени е то особито мило збогъ Валерие . . . “ — дода онъ, савивши писмо и бацивши га на столъ.

Я самъ се одма сетио да при промени обстоятелства благородство душе неће допустити Теобалду, одказати се одъ руке Валеріине; и изъ дубльине душе благодарно самъ Богу. Мени се чинило да ньина свеза мора бити благополучна; но опеть не безъ стра рекнемъ:

— Теобалде, ви сте ми хтели нешто казати данасъ и я самъ нарочито збогъ тогъ къ вами дошао.

— Ништа ништа, одговори онъ; мени е врло жао што самъ васъ сбогъ безпослице узнемиравао.

Я га нисамъ био кадаръ далѣ разпитивати и само му рекнемъ: Теобалде, ако ви имате какву тайну на срцу, то се надамъ, да е можете одкрити вашемъ старомъ, као што самъ я, приятелю.

Онъ ма'ане главомъ тако ровнодушно и решително да е нашъ разговоръ при овомъ престао. Онъ узме еданъ на асталу лежећи календаръ и покаже ми прстомъ едну, исподъ 25. Новембра превучену черту.

— Іоштъ десетъ е дана остало, рекне онъ; да нисте заборавили?

Чини ми се ништа, одговоримъ я, узнемиренъ нѣговимъ ладнокрвиемъ, кое е ньимъ обвладало у време овогъ приготовляваня.

Донесе се доручакъ и ми продужимо разговарати се о ситницама свадбе. Анатолъ ние могао бити на свадби: онъ е морао ићи да доведе у редъ дѣла тичућа се наслѣдия, кое му е приносило шестнайстъ хиляда ливри годишнѣга прихода.

Давно е заключено да буде валеріина свадба у селу у прекрасной кућици близу Медона. У овой истой кућици маркиза е воспитала Валерию, и она е непрестано желила, вѣнчати Валерию у овой истой цркви гди е и крштена.

(продужение слѣдуе)

Мрвице.

(*Посао*) Еданъ човекъ дошао е после подне кодъ едногъ господина, и питао е вратаеа, оће ли моћи предъ господина изаћи, да му едно прошение поднесе. Вратаръ уђе у собу, врати се за неколико тренутака натрагъ и

рекне му: Можете слободно уђи, господинъ ние у послу, онъ седи и чита". После неколико дана дође просјатељ опеть, и по обичаю запита вратара, ође ли моћи унутра ићи. Вратаръ оде, но врати се одма натрагъ и рекне: „Опростите за данась; господинъ е у послу; онъ е растворио ћемање, и наметнуо нове жице; зато потрудите се, и дођите сутра".

(Точанъ рачунџија) — Два богата Јеврејина Авраамъ и Јаковъ, сретну се на сокаку, и по краткомъ разговору о њиовој трговини, рекне Аврам Јакову: „Ове си године млого добио на пуки, па вала и ти да се оженишъ". — Јаковъ се намргоди и рекне жалостиво: „Неможе бити; и самъ то ијтросъ рачунао на неможе никако да ми изађе по вољи; — еръ видишъ; прошле недељ рекао намъ е Хахамъ (еврејски свештеникъ), да е бракъ лепа стварь; еръ ту постаје између мужа и жене найвеће єдинство; ту постаје одъ два єдно; и самъ ти се ако ушлашио, еръ самъ већъ било бегенисао єдну да би се зацело и у другъ ђудалаштине упустио, да ме ние срећомъ свештеникъ неотиче одвратио. — Еръ помисли само; онъ каже, у браку постаје одъ двоје єдно; то е већъ губитакъ у 50. на 100.; — я се у такову трговину неупуштамъ.

Єданъ цандрљивъ човекъ рђаво е живио са своїомъ говорљивомъ женомъ; найпосле дође и до развода брака. Она оду свештенику и свако одъ њи прандало е себе, и бацало кривцу на противну страну. Свештеникъ видећи да су обое подеднако криви, рекне имъ: „За Бога люди, пошустите свакъ одъ своє стране, на ће онда све добро бити. Та између мужа и жене треба найвеће єдинство да влада". Како єдинство? викне жена — „ви ијошъ незнате, господине попо; али да васъ Богъ нанесе нашъ прозоръ, када се ми текъ у средню руку нпатимо, ви би за цело помислили да насъ има 20. у соби".

(И ништа в нешто) Єданъ младићъ сретне єдногъ пријателя на сокаку, и стадоше се повћрително разговарати о стању њиове болешљиве кесе. Онай први рекне другомъ: „Я ти брате кршене паре немамъ; а требало би ми баръ 2—3 дуката за єдно веселъ у комъ я морамъ бити; — башъ мени нека садъ нико незавиди; и я данасъ сиемъ слободно казати, да се са сваким могу смети, па да опеть небудемъ у штети." — Онай други одговори: „Само немой самномъ; еръ я истина такође ништа немамъ, али самъ при томе доста и дужанъ, а то е ијошъ манъ него ништа у цепу немати.

— І. И. У „Србскимъ новинама" почело се одъ недавногъ доба писати: донесено, пренесено, а такођеръ и: доносено, преносено.

Глаголъ *„нести"*, кои се кодъ насъ само сложено говори, и кои у начину неодређеномъ и у придевцима на *-нбашце* крайнѣ корено писме *е*, треба одвонити изъ реда правилны глагола, кои се у начину неодређеномъ свршую на *ти*. То се мора и због тога учинити што тай глаголъ и у другомъ придевку има или: *донет, донета, донето (на пути)*, или: *донешен, донешена, донешено (на ити)*. У оба случая одвая се онъ изъ обичногъ реда правилны глагола, па или се примало прво или друго. Ако ли се башъ хоће да се и овай глаголъ на силу дотера у редъ осталы савршено правилны глагола оне врсте, па да се пише *донесен, донесена, донесено*: то бы онда у реду было захтевати да се пише и: *донесао, донесла, донесло, донести*; тако исто и: *пойдо, пойдемъ, пойди, исти* (м. ићи) *отисти* (м отићи), еръ несамо што то правилама граматичнимъ противно ніе, него се ијошъ и по народу говори. —

„Доносено, пренесено" нити се игде у народу говори, нити то човекъ граматичный допушта!

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Вѣсти *изъ Цариграда* являю да е руски посланикъ захтевао одъ порте да му каже зашто е енглески єдань параброду са єдномъ корпусомъ Полака и ребаномъ посланъ къ черкеской обали. Порта е на то одредила комисию, кои ће испитати ствары.

— Князъ Јорђе Стирбеї отишао е у Сирию и Египетъ; некажу зашто. — Ново отоманско парабродарско друштво почело е 28 пр. мес. пловитбу у Одесу, а сврхаће параброди узъ путъ и у друга пристаништа.

— *изъ Петрограда* пишу да ће за време, докле се царъ баши извани земль, наместна комисия єдна заменити га у државнимъ пословима. — — Ради се наредба, по коїой ће млади люди одсадъ и на страни учити науке, па ипакъ бити примљени у явну грађанску службу. Далѣ се ради да у напредакъ и синови одъ простогъ отца и матере могу учити гимназию, а досадъ су само племићска чиновничка и трговачка деца то могла. — —

Руска царица-мати, кадъ се врати изъ Ницe, ће ће ваше седити у Петробургу, него ће ићи у забавни дворацъ, кои е ићъ ради већъ сагрђенъ близу Одесе, и тамо ће стално обитавати.

— У седници *грчкоєъ сената* одъ 2. ов. мес. била е нешто велика новина на министера финансие. Рангаба. — Тай данъ дошао е у Атину изванредани руски посланикъ Озеровъ.

— У *Гилбрилта* ће 18. ов. мес., као на данъ, кадъ е заключенъ миръ, бити велика часть, на коїой ће бити савъ дипломатски коръ. — — 6. ов мес. имали су графови Хацфелдъ и Валевски неки разговоръ о Наспбургу; а сутрадань имала се држати и формална конференция. — — Разнео се гласъ, да ће се завести неко ново-наполеонско племићство. „Патри" одриче. — — Ферук-ханъ ићи ће они дана у Лондонъ.

Знамо да *сардинско и аустриско правителство* имаю распру због вачина, на кои сардинске новине пишу о аустрискомъ правителству. Садъ являю да е Аустрия оправила Сардинии ијошъ єдну ноту, коїомъ захтева дали нека изясненя. — — Сардинска камера депутираца одобрила е правителству да потроши 5. милиона франка на утврђенѣ Алесандрие. „То утврђенѣ" — вели графъ Кавуръ — „названо е тимъ, што и Аустрия утврђуе Пиаченцу"

— Неки члановя *парламента енглескога* жестоко протестираю лорда Палмерстона што ће се бирати нови чланови, и вичу и на сполянпю политику његову. Лордъ Гревилъ пакъ брани та, и натовештава већъ и неке нове

законе, кои ће се предложити новоме парламенту кадъ се састави.

— Вѣсти изъ Јапе одъ 18. предпр. мес. являю да се флота енглеска, коіомъ управляя адмиралъ Сеймуръ, 1. ис. м. наместила између Кантона и Боке-Тигра. Пре одласка пакъ ніякоіъ одъ Кантона, разорили су Енглези велики део те вароши и предградія ніени. — Индиска Компанія противна е тои войни, па непристае дати Енглеской помоћь. — Међутимъ именованъ е новъ комисаръ енглески за Хину, кои ће, пре него што тамо отиде, свратити нешто у Парижъ.

— Докле у сукобу међу Енглескомъ и Хиномъ влада као нека мана, холандске еднe новине являю да се Енглеска сударила и съ Јапаномъ. Писмо едно изъ Батавіе одъ предпр. мес. явля т. е. да су Енглези покидали ланце, кояма е преграђено било пангазачко пристаніште, па са две убойне лађе продрли унутра. То су они учинили тако изненада, да се јапанске местне власти одъ чуда нису у први ма ни бравиле.

Огласи.

(5—6) У кући гг. Браће Симића на Сави остае о идућемъ Ђурђеву дану една празна магаза за издаваніе подъ кирію, у коіой сада Д. Радовановићъ лончарски еспапъ држи. Кой би имао волю исту магазу подъ кирію узети, нека се изволи пријавити у кући г. Алексе Симића, где ће за цену разумета.

(1—3) Я долуподписани имамъ 4000—5000 комада воловски кожа на продаю, како на мало тако и на мло го, по умереной цени. А такође и добра пасуля може се кодъ мене добити, на мало и на мнго.

У Београду 1. Марта 1857.

Никола Миленковићъ
Ђурчия на Теразіи

(1—3) У кући наслѣдника г. П. Цукића на п. пијаци, има за издаваніе подъ кирію одъ идућегъ Ђурђева дана седамъ дућана са привадлежећимъ магазама, и една кафана са великимъ подрумомъ. Кои би желио исте подъ кирію узети на годину дана или даљ задржати, нека се погодбе ради пријави госпои Цукићки у истой кући.

У Београду 10. Марта 1857.

(3—3) Слѣдующа непокретна добра умрлогъ Николчета Величковића, бившегъ овдашњегъ трговца, и недавно умрле жене ніегове Марије, даваћемо подъ аренду одъ Ђурђева дана ове године:

1. Кућу у Београду на великой пијаци наодећу се, у коіой се на горњемъ бою две велике собе, една сарачана и пространъ ходникъ наоди. У авліи доле има една велика трапезарія съ кућномъ, и друга мања соба за млађе съ кућномъ и шпархердомъ.

2., Три дућана подъ истомъ кућомъ и

3., Једну башту на Врачару за сеіање кукуруза спремљену, у доброј огради, на ћошку до куће г. доктора Бирта.

Кои би дакле кое одъ предпречи добара подъ аренду узети желио, нека се или нама или пакъ гг. браћи Величковићима трговц. овдашњимъ, найдаљ до 10. Априла тек. год. погодбе ради пријави, где ће и потребна о томе условна сазнати моћи.

У Београду 4. Марта 1857.

Тутори масе.
Ђорђе Ђурићъ
М. Барловацъ.

(1—3) У Антуловой кући имаде о Ђурђевудне ове године за издаваніе једанъ квартиръ состоећи се изъ 4 собе једне кујне са шпархертомъ и шпајзомъ, и једногъ одељења у подруму. — Кои га жели имати нека се изволи пријавити притажателю у истой кући.

К. С. Антула.

Долеподписани дае одъ идућегъ Ђурђева дана ове год. свою на терезіима кафану са 4. собе, кујномъ, подрумомъ и лагумомъ, подъ кирію. Ко има волю некъ се пријави.

Андрија Борштиновићъ
(4—5) шлосеръ майсторъ

ПРОДАЈА ДОБАРА.

(2—3) Долеподписани продае изъ слободне руке свое две куће у једной авліи зовоме пређе кодъ „Грчкогъ Краља и Краљице", заедно са земљомъ, једну башту, одъ тридесетъ фати ширине, а толико исто и дужине, на два лица, засађену добромъ лозомъ, и облагорођеннмъ воћкама у компилуку гг. Шафарика професора, браће Іокића и г. Лазића секретара преч. конзисторіе београд.; три плаца у чаршіи фишекџиск. на лицу, два по 10 фати лице а по 20 дужине, и треће 8 фати лице а 25 дужине; једну меану постоћу на Дунаву у Гроцкой съ две магазе, и једну кућу у Смедереву съ две собе и две сарачане съ једнимъ аромъ и баштомъ у Бавской Мали. —

Никола Ж. Райковићъ
Протокол. Врх. и Касац. Суда.

(2—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа кодъ „Дамфшифа" има лепа Карловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узети може свтвие добити

НОВА КЊЕГА

подъ именомъ „Црногорацъ или страданя Христиана у Турской", романъ одъ Левичнига превео Стоянъ Бошковићъ професоръ." Печата се у Новом-Саду и у три свеске изнеће преко 40 печатани табака. Ово е една одъ найинтересантніи књига по свомъ садржаю за нашъ народъ. Сваки се умолява да се скупляня предплате прими, и да уписнике у Шабацъ г. професору Ст. Бошковићу шаље, а у Београду да се уписују кодъ г. проф. Стояна Вельковића. Єданаеста књига дае се на даръ. Имена уписника биће у послѣдньой свезки трукована. Цена прве свеске (одъ 15 табака) 8 гроша а други двеју свески по 6 гр. сво дѣло 20 гроша.

6.000 ока

доброгъ старогъ пасуля налази се на продаю кодъ долеподписаногъ врло умѣреномъ цѣномъ.

у Ягодини 16. Февруара 1857.

Тома Тасићъ

У књижари В. Валожића сиеке варошкіе налазе се по спуштеной цени слѣдующе књиге:

Шумадинка одъ 1850. године везана 16. гроша
Шумадинка одъ 1852. године везана 32. гроша
Шумадинка одъ 1855. године везана 50. гроша
Шумадинче I. свеска - - - - - - 3. гроша
Шумадинче II. свеска - - - - - - 3. гроша
Дворедецанъ у Сапна - - - - - - 2. гроша

У Књигопечатњи Княжества Србскогъ.

У Београду 14. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Љубомиръ П. Недићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртковъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 3. за пола год. 6 а за целу год. 12. ц. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за одан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 31.**

Пембе-Аша.

Протужила Пембе Аша:
„Дертлия самъ него паша!
Одкуд' нећу дертли бити
Кадъ на срцу ядъ ме мори?
Како нећу сузе лити,
Кадъ ме тешка туга гори?
Аншамъ иде, ноћъ се спрема,
А за мене санка нема,
Оца вичe: саба зора,
А я дремамъ край прозора!
Ядъ ядуемъ, неказуемъ,
Бона нисамъ, а болуемъ,
Кога хоћу, недаю ми,
Кога нећу, наметћу ми.
Ал' тако ми свеца мога,
Неимала дина свога:
Боловаћу и умрећу,
Наметника любит' нећу!
Водемъ съ горомъ друговати,
Нег' съ недрагимъ живовати."
Па одъ дерта, тежке муке,
Оде млада у хайдуке.
Мало време, дуго неби,
Добаръ ловакъ уловила
Башъ пашина сина мила
Младо момче према себи.
Майка стара поручуе
Ашу кара и светуе:
„Врат' се амо, кудъ се тепашъ,
Те свилено рухо цепашъ?"
Аша майци одговара:
Небрини се майко стара!
Нецепамъ га четуюћи
Већъ съ пашићемъ севдишући".
Паша сину поручуе
По своєму вѣрномъ аги:
„Врат' се амо сине драги!
Ко ће съ бабомъ да пашуе?" —
Доста ага ти имадешъ,
Пашуй, бабо, како звадешъ,
Волемъ мое Пембе драго
Нег' све твое силно благо!
Милия е мени Аша,
Него да самъ царевъ паша".

І. И.

Женидба безъ любави.

(Продужено)

Неказуюћи томе узрока, я самъ непрестано настаивао, да на свадби никогъ одъ страни небуде. Сестра се мени ние у томъ ни противила: и то я мене удивлявало, особито знаюћи да она люби сайна увеселења. Я се нисамъ смео ни надати да ће она то одобрити, и она ме съ овимъ сама избави одъ тогъ, да неби истраживао средства како би госпоју Лас-Бемерхасъ съ свадбе уклонио єръ она я ню радо имала и безъ ње ние могло никакво веселѣ у нашой кући бити.

Одъ Теобалда я одемъ право кући. Валерия дотрчи одма у моју собу и седне до мене съ послом у руци.

— Єсте ли чули како я Теобалдъ срећанъ? онъ я постао наслѣдникъ одъ двеста хиляда франака. Но мени то не башъ ваймилие. Єръ садъ може сметъ помислити, да се я нѣговимъ благомъ поносимъ као и са самимъ њимъ. Ахъ не, я би њега и у сиротињи любила.

Она уњути сведећи се, што я свою мисао тако ясно изразила. Она метне главу на мое крило. Я ю полюбимъ у чело и она почне плакати.

— Шта ти я Валерия? запитамъ ю я забринутъ.

— Ништа уляе, ништа, детинство; я самъ тако сретна и пресретна садъ, да ми се све чини као да ће ми се нека велика несрећа догодити.

— Дисте! повикнемъ я, а зашто смо ми живи, и съ тобомъ? Заръ ми тебе нећемо сачувати одъ сваке несреће? Будућность я твоя прекрасна: све ће се скоро свршити, и до неколико дана ти ћешъ бити госпоя Теобалдовица.

— Заиста, рекне она съ важношћу, само єдна смрть може разрушити мое благополучие.

Овай исти данъ одемо ми на село. Ми смо тако били сасвимъ сами. Теобалдъ никако ние одлазио у Па-

ризъ. Незнаюћи шта му е на срцу, могло се мислити: да онъ страстно люби милу свою невѣсту, коя е само за нѣга и живила. Онъ іой е обраћао найнѣжния стараня, и чинило се да само мисли о будућности, къ коіой су они ишли заедно. Но, ахъ! Свим' овимъ управляла е само една тврда воля, испунити оно, што е онъ држао за свету свою дужность.

Последньи десетъ дана прођу сасвимъ брзо; 25. Новембра био е данъ ясанъ и лепъ као у пролеће. Я самъ се радовао нѣму съ тимъ више, што е онъ еданъ могао истребити изъ мое главе савъ немиръ, и што ће се съ ньимъ почети данъ мое среће, кою неће бити кадра рушити буйна и безумна стварь. Овако близу края моя желя, мой стра изчезне! У ютру истогъ дана Валерия полюби ме у руку и молила е за мой благословъ.

Ми проведемо ютро у соби сестре мое. Теобалдъ ние долазио. Онъ ние хтео безпокоити Валерию, у оне тренутке, кадъ девойка несматраюћи на свету свою любавь, съ невольнимъ страомъ чека промену свое судбине.

Я самъ іоштъ изпрва казао: да е маркиза Понсъ била сасвимъ добра, но привезана сасвимъ свѣтскимъ обичаима. Она е сво ютро провела облачећи Валерию, и бринула се о свима свадбенимъ ситницама. Она е ходила овамо и онамо, све сама уређивала, све намештала и текъ кадъ-што е погледала съ пунимъ задовольства очима на мене.

У мерово *) надлежателство опредѣлѣно е било ићи у седамъ часова, а одтудъ у мединску цркву. Позвани су били само едни сведоци. Маркиза е доручковала у своіой соби съ Валериомъ, а я одемъ къ Теобалду. Я самъ био тронутъ видећи га необично весела. Сретна Валерия, готовећи се къ свомъ счастию, молила се Богу; а онъ се трудно загушити своя чуства, да мужествено сврши свое само-отваженѣ. Мени е било жао, што нисамъ пређе на нѣга навално, да ми све исповеди; но садъ е већъ било доцканъ. Я самъ примѣчавао да се онъ внутренѣ мучно, и може бити хтео е мени сву свою тугу одкрити; мени, нѣговомъ искреномъ приятелю и второмъ отцу. Но нашто то садъ? после два сата онъ ће већъ бити валеріинъ мужъ. А притомъ и паметние би било не говорити о ономъ, што би нѣгове ране позлеђивало, и тугу нѣгову обновило.

Я га оставимъ дакле облачећи се. После пол' часа дође онъ къ мени у библиотеку. Нигда ми се ние учинио онъ тако приятнимъ. А међутимъ судећи по нѣговимъ црнимъ хальинама, и бледомъ лицу, мучно е било погодити къ чему се онъ спремио, на свадбу или на укопъ.

Я самъ се такође облачно. Теобалдъ приђе къ орману, узме съ нѣга едну кньигу, но одма ю баци; затимъ оде къ пећи и усили се веселимъ показати се, но руке нѣгове су дрктале.

Я дигнемъ кньигу, кою е онъ бацио: то е било путованѣ по Шпаніи, кою намъ е дала на прочитанѣ госпоя Лас-Бермехасъ.

*) у Француской е обичай, да предходително, желеће се венчати, испита грађанска власть, да ли едно друго драговольно узима, пакъ после иду се вѣнчати. Меръ пакъ е сваке нароши глава као: биргермайсторъ.

За тимъ одемо у велику собу, Теобалдъ е био сасвимъ равнодушанъ. Онъ приђе къ Валеріи, коя се шетала съ своіомъ бабомъ, и полюби е у руку. Валерия е била са свимъ у бело обучена, съ венцемъ одъ цвећа и покриваломъ на глави. Она е била у овимъ хальинама сасвимъ прелестна; као ангео, у когъ присутствию све зле мисли и безумне страсти саме по себи изчезаваю. Теобалдъ е такође осећао овай утицай чисте невиности; лице се нѣгово разведри; у овомъ ока тренућу заборавио е онъ на младу удовицу Лас-Бермехасъ.

Соба е била величествено осветлѣна, и накићена, показуюћи сяйность и милину. Но ми смо се некако губили у овой великой соби едно одъ другогъ, и я предложимъ сестри да идемо у маню собу.

— Не не, повиче она са свимъ задовольна; садъ ће доћи гости. Заръ ви мислите да ћу я удати Валерию Понсъ тайно и крадомъ?

Она іошъ ово ние изговорила: кадъ наеданпутъ врата се отворе широмъ, и слуга яви: да е дошла госпоя Лас-Бермехасъ, а за ньомъ іоштъ едно дванаестъ лица, приятеля и сродника обе фамилие.

— Ово е изненада чедо рекне маркима Понсъ тихо Валеріи, коя радостно заруменивши се примала е и поздравляла госте.

Я самъ био у очаянию. Госпоя Лас-Бермехасъ спокойно приђе къ Валеріи и седне до нѣ. На ньой су биле беле альине, у косама нѣнимъ уплетени су били бели цветови. Богата мантила била іой е по шпански преко главе пребачена. Она е наличила сама на невѣсту, и била е тако примамльива, да е могла човека чисто залудити. Я потражимъ очима Теобалда; онъ е био покрио марамомъ лице, и я самъ му само чело видио, кое е било тако бледо, да се ние могло разликовати одъ мараме.

Читавъ четврть сата прошао е у честитаняма гостию, и затимъ яве намъ да интови чекаю. Сви устану. У овомъ обштемъ движеню госпоя Лас-Бермехасъ приближи се непримѣтно Теобалду; я самъ био за ньомъ. Чинило се да се онъ усилявао одгнати одъ себе страшно чуство и раздирућу му срце тугу. Очи су нѣгове биле управлѣне на едно мѣсто, колена почну подъ ньимъ клецати и онъ се ухвати за врата.

(продужение слѣдуе)

Репата Звезда.

Репата звезда, коя се очекуе 1. Юния, зове се „*репата звезда одъ 1556. год.*“, ербо се те године появила на небу репата звезда, одъ кое се била яко поплашила Европа. Она се е пре тога появила била 1264. год., па пошто е кроз 292. године обишла свой кругъ, появила се наново. Светъ се био тако поплашио, да е самъ Карлъ V. збогъ тога найвише и дао оставку на круну. Збогъ тога се та звезда зове и „*звезда Карла V*“. — Меланхтонъ е написао о томе появу обширно извѣстие. Марта мес. 1556. год. виђена е та звезда у Дѣвиномъ сазвездию. Виђена е у исто време и у Хини, али млого дуже времена него у Европи. Кажу да е била 700.000. миля далеко одъ землѣ.

По найновіимъ пакъ рачунима холандскогъ астронома Бома у Миделбургу могла би та „звезда Карла V.“

изостати и до Августа месеца 1860. год., а да се неможе напредъ казати и данъ, у кои ће се появити. Отуда вели Демлъ да е само измишлѣно што кажу да ће се она появити башъ 1. Юния ове год. притоме и астрономъ Бабине, когъ Французи зову „истреблячъ репати звезда" доказуе да су све репате звезде, па имале или немале репъ, само гасови кои по далньимъ небеснимъ просторияма шврляю. Нашъ г. Вукъ Маринковићъ („Начела Физике" одъ 1851.) вели да се репате звезде уобште понайвише састое изъ мутне променльиве парне масе, и имаю у той езгру, коя нити е стална нити е гасовита, него е растресита, ербо светлость непокретни звезда пропушта крозъ себе целокупну и безъ преламаня.

Астрономъ Бабине у едномъ своимъ раннемъ дѣлу о репатимъ звездама прогласно е ове уобште за „звезде, кое люди само превиђаю", и доказуе штавише да су ове іошъ манѣ нешто, него ни ништа. У последньой седници париске „академие за науку" доказивао е онъ то овако:

1) Воздухъ, кои би био густъ за еданъ милиметеръ а налазно би се у предѣлу гди се появлюю репате звезде, па би га сунце осветляло, — био би іоштъ млого сяйніи него репате звезде.

2) Репата звезда ма да е велика као и земля наша, опетъ ние тежа одъ 30.000. килограма, т. е. ние тежа него 30. кубички метера воде.

До тога резултата дошао е Бабине напоследку отуда, што репата звезда, кадъ се появи испредъ непокретне кое звезде, доиста ни мало неспречава светлость ове, него е сву крозъ себе пропушта, па макаръ да е непокретна звезда десете или еданаесте, те іоштъ и манѣ величине. Ту истину доказую и астрономи Хершелъ, Пиици, Беселъ, Струве и Хиндъ. Репата звезда одъ 1828. год. изгледала е као кугла одъ едно 125.000. миля у пречнику, па е Стрве ипакъ крозъ ню видно непокретну звезду едну, текъ еданаесте величине.

Чимъ се тако зна густина кое репате звезде, онда Бабине вели да одма може и скупну важину такове звезде изнаћи. Онъ е прорачунао да репата звезда, велика као и земля наша неби тежа била одъ 30.000. килограма; дакле неби била тежа одъ 30 кубички метра воде. Така пакъ звезда, све ако би и ударила у землю нашу, ударила би по нѣговомъ мишленю тако слабо, да ми неби ни осетили. Но ние, вели онъ, ни мислити да икадъ може икоя репата звезда ударити у землю нашу, ербо се свака репата звезда появлюе текъ однећъ далеко одъ землѣ. Ние дакле ни мало бояти се репате звезде, коя се очекуе 1. Юния ов. год.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

По гласу „званични новина" архиваръ Суда вароши Београда Петаръ Анђелковићъ поставлѣнъ е за секретара Суда Окр. Смедеревскогъ, а на нѣгово мѣсто за архивара Миянло Ћелешевићъ канцелиста Поп. Просвештения — Кньиговодитель Суда в. Београда Петаръ Стояновићъ за Рачуноводитоля истогъ Суда, а на нѣгово мѣсто за кньиговодителя Новакъ Еремићъ Канцелиста Совѣта.

У Београду 14. Марта.

„Србске новине одъ 12. ов. м. являю по чувеню, да е изишла и скоримъ ће се званично обнародовати уредба, коіомъ се „Трговачки Одборъ" у Београду установлява. За случай пакъ, ако се покаже потреба, мисле те новине іошъ напредъ да ће се и на више места у отечеству установити подобни одбори.

— „Званичне новине" одъ 9. ов. м. обявлюю да е у напредакъ *слободно извозити рану* изванъ отечества. Тимъ ће веле, жительи наши, кои су у той трговини били ограничени, добити простание полѣ за свою радию.

— Прилози на *споменикъ Карађорѣевъ*, колико іи е досадъ обнародовано само у „Србскимъ новинама", износе преко 2537 ⌗ цес.

— Юче 13. ов. м. у $2^3/_4$ сата послеподне, имали смо овде *први путъ ове год. грмлявину* са севанѣмъ муня и некимъ градомъ, — знакъ наступившегъ пролећа.

— Архиваръ и регистраторъ Апелациє II. одѣл. г. Петаръ Маринковићъ после дужегъ болованя преселио се 13. т. м. у вѣчность.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

О заедничкой радньи Енглеске и Француске противъ Хине доноси „Пей" овай знаменитъ чланакъ: „Зна се да е Француска наумна помагати Енглеской противъ Хине. Ту валя узети двое на умъ; едно се тиче онога што е већъ било па и прошло; а друго се тиче онога што ће текъ бити. Што е прошло, то наравно спада само у историю; а што ће текъ бити, то се тиче интереса различити сила, коя свака у своіой трговини трпи садъ велику штету збогъ сукоба съ Хиномъ, па има нужду радити да се томе станю учини край. За то су се, кажу, Енглеска и Француска већъ споразумеле, па Енглеска шилѣ іоштъ убойни лађа адмиралу своме Сеймуру, кога знамо да и овако управля знатномъ морскомъ силомъ противъ Хине; а Француска, гледаюћи на оперираньѣ у прошастой войни, па оставивши флоту адмирала Герена на хинескимъ водама, налаже садъ томе своимъ адмиралу да заеднички ради съ ономъ флотомъ, коіомъ управля адмиралъ Риголъ. Наша дакле морска сила заузеће положай, коимъ ће налагати да се има спрамъ нѣ почитованя. Заедничкомъ пакъ радньомъ енглеске и француске флоте мораће се израдити поравнанѣ, кое ће учинити край рату, и у ствари побольшати досадашнѣ станѣ. Енглеско е правительство, осимъ предреченогъ подкрепленя, послало іошъ и особите комисаре, кои ће наново скончати преговоре съ Хиномъ. Ти преговори тимъ ће поуздание испасти добро за рукомъ, што ће се имати на руци знатна морска сила, коя ће Хинезе опоменути да увиде да немаю никакие користи, ако и далѣ наставе неприятельства". — Тако „Пей" о Француской. У исто време пакъ и *Шпаньолска*, кажу, шилѣ одъ Филипински Острова еданъ полкъ войске, коя ће осветити конзула свога што е убиенъ.

— Вѣсти изъ Котора одъ половине прош. мес. являю о некомъ преврату, кои е у Црной Гори хтео начинити неки Лука Радовићъ, чланъ историске породице Вука Радовића. „Алг. Цтгъ" пише о томе овако:

„Радонићи су скоро 3 столећа владали у Црной Гори. Глава имъ е био владика. — 1834. године црогорски сенатъ збогъ различити сумня осуди приогъ одъ те породице, Вука Радонића, и неке нѣгове помагаче на смрть, и узапти добра ньиова, и прогна млогобройне чланове тога племена, кои затимъ потраже и нађу заштите кодъ аустриског правителства. Прогваници ти живили су и живе и данъ данашньи одъ трговине и радиности. Лука Радонићъ, еданъ одъ унука погублѣнога Вука, буде примлѣнъ о држвномъ трошку у православну источну семинарию у Задру, да се изобрази за свештеника. Одъ природе даровитъ, а притоме дотеравши се и у наукама, стане онъ размишляти како му садъ ниско стои породица, а како е негда високо стаяла; па као младъ и ватренъ човекъ, узме себи то, да се тайно завери са некимъ незадовольнимъ Црногорцима противъ садашнѣ владе, и ту завѣру настави до данасъ. Колико се досадъ могло докучити, завереници ти обрате се рускоме конзулу у Дубровнику съ тужбомъ на князa, као да овай прекорачава неке своє дужности. Но еданъ одъ ньи изда то князу, те овай му препоручи да се и далѣ претвара предъ ньима као да се заузима за намеру Лукину, како да іошъ болѣ може докучити што раде и мисле радити. Кадъ дакле князъ отиде изъ Црве Горе Паризу, гди се и садъ налази, а тай мнимя завереникъ яни Луки да су као и више ньи, кои пре тога нису съ ньимъ држали, садъ прешли на страну нѣговогъ плана; те тако завереници заключе поручити Луки да дође изъ Котора, па да се посаветую како ће започети. Лука се превари и отиде съ неколико Црногораца у едну гостионицу близу Котора, и пошто тамо вечераю, отиду на страну на едно место на друму, кои води у аустр. тврдиню Санту-Трининту. Кадъ Лука мало по мало увиди изъ речи исти свои Црногораца да едно мисле а друго говоре, а они га вежу и отераю на Цетинѣ и затворе. . . . .“

Тако „Алг. Цтг.“ Што се овогъ места тиче, гди е речь о свези Лукиногъ покушая са рускимъ конзуломъ у Дубровнику, „Световидъ“ иде и далѣ, па вели да е Лука баяги по наговору тога конзула све то и чинио. Напротивъ „Србске новине“ мисле да то ние веровати. „Световидъ“ далѣ некаже, као „Алг. Цтг.“, да е Лука измамлѣнъ изъ Котора, него вели да е 14. пр. мес. самъ дошао на Цетинѣ съ намеромъ, да се прогласи за владаоца црногорскогъ, али су га сенатори тамо затворили. — Додуше наликъ на то веле по „Алг. Цтг.“ и Црногорци сами, єръ они су Луку само „скловили да самъ одъ своє волѣ дође на Цетинѣ, те покуша што е наумио.“

Случай тай у осталоме одма е по телеграфу явлѣнъ князу Данилу, одъ кога се садъ очекує на Цетиню заповесть како ће се съ Лукомъ поступити.

Међутимъ князъ Данило, као што явля „Алг. Цтг.“ изъ Париза, 3. ов. м. представлѣнъ е графомъ Валевскимъ цару Наполеону, премда е турски посланикъ свакояко гледао стати томе на путъ. И кабинетъ и новине француске показую се князу сасвимъ наклонѣни. Графу Валевскоме предао е онъ меморандумъ, гди каже чему се Црногорци надаю одъ цара Наполеона. Црна Гора има се прогласити за независну, и да іой се међународномъ каквомъ комисиомъ уреде границе, и да іой се уступи нешто землѣ према Котору, како да има приступъ у заливъ Которски, те да води трговину и изобрази се. И доиста гдишто се већъ поговара о „црногорскоме питаню“, дакле о нечему, што се има формално решити.

— О вѣсти оной у посл. 30. листу, гди е явлѣно како су *енглеске лађе напале на Япанъ*, повела се речь већъ и у седници парламента енглескогъ одъ 7. ов. мес. Лордъ Кларендонъ вели да правителство іоштъ ништа незна за то нападанѣ.

— *О Русіи* явля „Ендеп.“ да у флоти на каспискоме мору има 17. пароброда, а градъ руски на ушћу одъ Гургуна да е саграђенъ за 2000 момака посадне войске.

— Као што являю белгиске новине, *Порта* е прено свогъ официра одъ артилѣрие, Саидъ-бега, наручила у кралѣвской тополивници у Литиху да іой се салие млого топова.

— *У Француской*, и то у Бордоу, граде се, кажу, за рачунъ рускогъ правителства 60 мали фрегата. — — Францускогъ конзула у Яшу, г. Пласа, очекую да дође у Паризъ. — — 4. ов. м. сяйно е одсветкованъ у Тилѣрияма данъ рођеня царевићевогъ.

— У свези са раніимъ вѣстима явля „Фрбл.“ да *аустриски пуномоћникъ кодъ францускогъ двора*, „башъ ако“ збогъ размирице съ тимъ дворомъ „и отиде изъ Турина, зато іоштъ неће захтевати и пасоше“. Размирица е дакле већъ дотле дошла, да се пита іоштъ само о пасошима у случаю одласка.

— Што се тиче *наенбуршке ствари* „Теймсъ“ явля да су прайскоме посланику у Паризу, графу Хацфелду, дошле такве наредбе, да ние мислити да ће се наенбуршко питанѣ іоштъ крозъ кратко време расправити.

— „Ендеп“ явля да су къ *уговору међу Енглескомъ и Персиомъ* додани више тайни чланака, одъ кои еданъ одређує да Персия у напредакъ буде дужна неприбегавати ничиемъ страномъ посредованю.

Стецишта су отворена:

При Суду Ћуприскомъ надъ масомъ малолѣтн. Недѣлѣ кћери поч. Живка Марковића изъ Ћуприе до 27. Марта.

При Суду Ягодинскомъ надъ масомъ поч. Іована Євтића изъ Варварина до 29. Марта.

Продаваће се:

Начали. Окр. Ћуприск. продаваће добра Радойка Крстића изъ Свилаєнца 26. 27 и 28. Марта.

Начали. Окр. Крушевачк. продаваће добра поч. Іована Аврамовића 28. 29. и 30. Марта.

Начали. Окр. Ћуприск. продаваће добра поч. Илие Сибиновића 27, 28. и 29. Марта.

Начали. Окр. Рудничк. продаваће едну ньиву Стояна Бугарина изъ Ракова 26. 27, и 28. Марта.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 16. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Љубомиръ П. Недићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртькомъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. гр. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за сдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 32**

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

М. Ћуприја 3. Марта.

Я истина писамъ тако башъ вештъ у писаню, те да тога ради пуштамъ се по новинама да разлажемъ, шта е болѣ шта ли ние начинити одъ новаца што се скупе за спомевикъ Карађорђевъ, али кадъ сваки може казати шта му се чини да е найболѣ, то самъ и я радъ што годъ рећи; кое такође ништа друго ние него само мнѣние единога између милиона. Све што е до садъ по новинама наведено, као за театоръ, за школу учительску, за цркву, за заведение банке, за оправку Жиче и проче, све е то красно, лепо и потребно, али я мислимъ кадъ би се ћуприя на Морави правцемъ главногъ друма између Цариграда и Беча кроз Србию начинила за спомевъ Карађорђу, било би найнуждние за наше отечество. То су обични кодъ насъ спомевици, кое често приватни и сиромашни люди себи или коме своме умершемъ за спомевъ подижу. А тако светъ би пролазио преко ћу прие, сећао би се Карађорђа, и рекао би Бог-да прости и њега и оне, кои су му тай спомевъ подигли.

П. Параћинъ 5. Марта.

Непропуштамъ васъ извѣстити о єдной редкости, о коіой одъ неколико дана овуда се говори. У селу Врабчану, среза параћинскогъ, овца Златоя Ружића оягнила е при концу пр. мес. четири ягњета, одъ кои єдно е само мушко. Сва четири ягњета живе и напредую као и други ягањци.

М. Т. Л У Ужицы 10. Марта.

Како кодъ насъ у Србіи іошъ нема установленя заведения за сумашедше, неме, глуве, мутаве и њима подобне, тако се по варошима нашимъ често видити може потѣкои страдалникъ, кои одъ овакове болести страда. Да се пакъ онима, кои съ ума сиђу, помоћи може, на макаръ страдали одъ те болести и дуже време, — о томе нека насъ увери нижеслѣдующи случай:

До пре године дана виђаше се по улицама варошя ове една сумашедша девойка Вида, изъ села Д., обштине Ужичке. Она е сирота ишла боса, гологлава, коса расплетене, у поцепанимъ альинама, и то како лети по врућој прашини, тако и зими по студеномъ леду и снегу. Газила е и лети и зими дубоке и студене рѣке, силазила е подъ воденице у свако недоба, и тамо се испод кола воденичногъ по шуштећој води на найлчой зими купала. Она се пенила и играла по страшно високимъ и ускимъ старимъ видовима ове варошя. Часъ е у глас кукала, споминући некогъ Гаю, а часъ опетъ на глас певала. И овако е єдна страдаћи три четири године провела, а ние ништа о себи знала.

Ово е обштини ужичкой врло тешко било гледати, єръ е знала да е страдалница до пре неколико година здрава била, али ние знала начинъ, како би іой помогла, будући да лекара окружногъ или обштинскогъ ние имала. Но напослє ревностни кметови ове обштине, кои се о целомъ обштеству своме одушевлѣно стараю, побрину се и за ову страдалницу Гаю. Они е предадоше на леченѣ єдномъ приватномъ лекару, Петру Стефановићу Ягодинцу, кои овде у Ужици са фамиліомъ и сада живи. Овай Ягодинацъ прими страдалницу у свою кућу, и предузме брижљиво лечити е. Божіомъ помоћу онъ е за шестъ неделя дана тако излечи, да е кући своимъ сиромашнимъ родителима здрава здравцита и сама отићи могла. Садъ нека сваки представи себи ону неописану радость родителя, ною су осетити морали, кадъ су кћерь свою наеданпутъ исцелѣну видили!

Она садъ живи кодъ своихъ родителя, и ради свое обичне послове као што е и пре болести радила. А одкако е исцелѣна, прошло е већъ дуго време, и болесть іой се ние повраћала. Отацъ њенъ Миянло, одвећъ сиромашанъ будући, ние имао чимъ платити лекару Видиномъ на трудъ и трошакъ. Али почитована достойни кметови ужички нису остали ни према той приліци равнодушни. Они су и трудъ и трошакъ лекаровъ признателно уважили, и изъ касе сиротињске достойно наградили га. А поредъ тога издали су му и свѣдочанство одъ свое стране (подъ 31. Января т. г. № 93.), и у њему изложили како е речени Ягодинацъ сумашедшу Виду заиста лечио и излечио, и како онъ има знания одъ овакове болести лечити.

Узрокъ болести Видине, по казиваню неки люди а и лекара њенога, био е тай. Она е страстно волила некогъ Гаю, момка у селу њеномъ, и мислила е за њега удати се. Но онъ узме другу девойку, кои е одъ богатие фамилие била, а сироту Виду остави. Отуда сирота Ви-

да сиђе съ ума, и тако остане 3—4 године, докле е предпоменути лекаръ неизлечи.

О Црной Гори.

Явили смо у последнѣмъ 31. листу како е на Цетиню затворенъ познати Лука Радовићъ, што е хтео силомъ прогласити се за князя црногорскогъ за време, докле се князъ Данило бави у Паризу. Садъ кажу да су и неки попъ-Мина и капетанъ нѣгошки затворени, што су съ Лукомъ држали. Осимъ ньи двоице има ій, као што се далѣ докучило, іошъ преко двеста, кои су помешани у Лукинъ покушай. Међу ньима е и капетанъ бѣлички; но онъ е са синомъ своимъ већъ измакао у Которъ.

Неки данъ е добегло изъ Горнѣ Арнаутске у Црну Гору до 300 Христиана, кои неће да буду низами, као што су пописани.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Распра међу *Аустриомъ и Сардиниомъ* (бр. 31.), као што являю званичне сардинске новине, већъ се изметнула на дипломатски раскрсть. Посланикъ аустриски већъ е одазванъ са свимъ персоналомъ. Поданике аустриске закланяће за време Прайска.

Напротивъ за одношае међу *Неапольскомъ и западнимъ силама* кажу да су близу да се опетъ поврате. Западне силе повукле су лађе своє одъ Неаполя, и царъ француски већъ е оправио тамо посланика єдногъ изванреднимъ некимъ посломъ, а у исто време е и краль нѣму ванредно учинио неке саобштае.

О наенбуржкой ствари пакъ явля „Ендеп." да прайски краль пристае одрећи се суверенства надъ Наенбургомъ, али тако, да се и у напредакъ зове „князъ наенбуржки", и да іошъ крозъ 4 године прима отуда свои 100 илада франака, кое му годишнѣ доносе стари нѣгови домени и т. д. Съ друге стране являю да е у прошасту суботу президентъ швайцерскогъ народногъ севата, г. Ешеръ, нешто предстано цару Наполеону.

Тодоръ Яковлѣвићъ I.

(краль абисински)

Іошъ Фебруара пр. год. явио е „Тр. Цтг", како се у Африки появио неки *Тодоръ I. краль абисински*, кои е, покоривши нека идолопоклоничка племена у унутрашньости Африке, науманъ напасти и на Египетъ, те повратити Абисиніи оне области, кое іой е отео Мехмедъ Али-паша. Два србска листа споминяла су по томе, као што се съ некимъ основима поговарало и доказивало, да е Тодоръ *Србинъ*, родомъ изъ Баната; но ни єданъ одъ та два листа ние хтео узети на своє уверенѣ, да е башъ тако. Међутимъ то се ипакъ примило за свршенъ посао, те іоштъ, као што се види изъ долнѣгъ писма, изводи се и родбина Тодорова, коя као и данъ данашньи живи.

Абисиния, иначе Хабесиния или и Хабешъ, кралѣвство е у Африци, и граничи се одъ истока съ Црвенимъ Моремъ и Аделомъ, одъ запада съ Нубиомъ и Суданомъ, одъ сѣвера опетъ съ Нубиомъ, а одъ юга съ Галаскомъ. Велика е као петнайстъ Србия са главномъ вароши Гондаръ, гди има преко двапутъ толико жителя, колико у Београду. Горовита е, има злата, сребра, гвожђа, бакара, олова и врло млого соли; довольно жита, кукуруза, южногъ воћа, шећерне трске, памука, различити лековити биля и лепи шума; рогате марве, коня, оваца, слонова, лавова, леопарда, хиена, маймуна, ноева, крокодила и грдни змиюрина. Жителя има преко 4 милиона, кои су прави Абисиняни, Арапи, Маври, Галаси, Чивути и други различити народи. Главна е вера християнско-коптиска, съ обредима православно-источне цркве, но многимъ чивутскимъ обичаима. Глава е цркви самъ краль, па онда митрополитъ, кои се зове „абунъ", т. е. отацъ, и кога потврђуе александриски патриярхъ. — Пре краля Тодора, о коме е овде речь, била е Абисиния врло ослабила; одъ нѣговогъ времена пакъ корачила е опетъ у напредакъ, и пошто е водила войне противъ различити сусѣдни народа и држава, нарочито противъ Галаса, и побѣдила ій, остало е прошлогъ мес. Декембра на войни, кою е Тодоръ наумио био водити противъ Египта, но о коіой се одъ онда до данасъ ништа далѣ нечуе.

Да се вратимо садъ на горню речь о томе *Тодору*. Ово е већъ четрнаести месецъ, одкако се о нѣму има „уверенѣ" да онъ неможе бити ништа друго, него прави Србинъ изъ Баната. Зато ние ни чудити се што се то „уверенѣ" данасъ и исторички мотивира. У овоме правцу има история србска бити захвална нарочито млогозаслужноме за ню испитателю, обштепознатоме, додуше самоукомъ, али зато опетъ превећъ ревностномъ кньижевнику, а уедно и клозеру, господину и майстору *Мати Яковлѣвићу*, — г. Мати, кои е међу осталимъ познатъ већъ и као сачинитель „Нероћеногъ Детета", т. е. немилостиво забранѣне и само за утѣху сачинителѣву у єданъ само егземпларъ печатане мапе, гди изъ єдногъ ћошка дува сѣверъ, изъ другогъ югъ и т. д., и гди су штавише и природни земальски производи намоловани, као што су различите руде, змие, волови и т. д. Онъ се съ найвећимъ самопрегоренѣмъ одао на то, да пронађе родословие Тодорово, па е после млогомучногъ и млоготрудногъ испитиваня дошао до тогъ неоценогъ резултата, да Тодоръ, краль абисински, ние нико други него — братъ нѣговъ, одъ рођеногъ найстариегъ му стрица. Зато е садъ управио на „цара" Тодора долнѣ писмо, а найпре га е дао превести на енглески и француски, наляда за сваки случай, ако е Тодоръ досадъ можда и заборавио србски. То писмо „неће ићи ни поштомъ ни телеграфомъ, него ће га понети аџие одавде до Єрусалима, а оданде ће га тамошньи патриярхъ, кои му е такође родъ, оправити цару Тодору право у Абисинию". Међутимъ и ми смо умолѣни обнародовати то писмо у свой найоригиналниой оригиналности као што слѣдуе:

Државноме Цару Абисинскоме у Градъ Гондаръ у Африки да вручится со честию!

Царе любезни Брате буди намъ здравъ намногая лѣта. По гласу света и новина чуо есамъ онако! Єданъ човекъ изъ Баната Родомъ прави Србинъ по имену велу нѣму єли презиме по своме Родителю Тодоръ. Прошавши Света дође у Африку и Абисинию узме єднога Гувернера Девойку себе за жену и прогласисе за Краля. Други веле напространие разговоръ Тодоръ Царъ

Абисинскій и тако остаемо у Еѵвропи. Царе я имамъ мога Брата од Роћена Най млаћега Стрица Тодора Най млаћи Синъ Костандинъ из Баната на Реки Тамишъ из села Модошъ у велико воиводство сада Србскомъ у Еѵропи у Трговину На воспитание отиснесе повремену у светъ из Еѵвропе од Треста у Египетъ Африки. Ни гласа Ни трага онѣму Не дочекасмо. На ово Царе сада ми се радуемо ако Царе примите ово писание мое Я се молимъ обрадуите Насъ и Све Родство Наше а и Народ Србски ко томе Ко Єданъ Србинъ да е тако Богомъ дарованъ. Царе Єсили ти мога Стрица Тодора Синъ Костандинъ Ако си ти Явисе мене ако и Ниси опетсе яви. Ко Србинъ од Србски рода и колена За любовъ рода и Народа Србскаго. Да се стобомъ умилно ко са Братомъ Нашимъ Дичимо. Данамъ пошлѣшъ знанѣ отебе чи Єси Синъ ти Царе и одкудъ єси ти родомъ Царе и изкогъ места ко прави Србинъ и Пошлыи На мене Твой Ликъ Царе и Царице Жене Твое са Назначенимъ именомъ своимъ. Коећемо ми вовѣки честовати и поминяти. По Дужности Богопочитания и Человѣколюбия Заслужена Човека Царе из Бавителя, Абисинска Народа одъ Робства и проче — и проче. На Лондонъ у Британию. На Паризъ у Французку. На Берлинъ у Прусию. На Бечъ у Аустрию подаите израдити ма Іладама На мене у Београдъ Наредите. и све твое родство преко мене Царе пописму походи

У Београду 1. Марта 1857. лѣта.

Твой Братъ одрођена Найстария Стрица.

Яковлѣвіћъ Мата,

Клозеръ из Баната.

Женидба безъ любави.

(Продужено)

Будите мужествени, рекне му госпоя Лас-Бермехасъ, бацивши на нѣга чуствителни погледъ: будите мужествени Теобалде! . . . — О, я несретни! одговори онъ загушльивимъ гласомъ: Я любимъ васъ! . . . само єдну васъ любимъ! . . .

Гадномъ самолюбию ове женске и безчовечномъ лукавству нѣномъ било є удовлетворено; єдва примѣтна горда умилятость покаже іой се на лицу; она се брзо удали одъ Теобалда, нешто претвараюћи се као да є зачуђена и огорчена.

У овомъ истомъ ока тренућу изиђе Валерия изъ собе, у кою є она ишла. Я поведемъ Теобалда къ маркизи Понсъ, съ коіомъ є онъ валяло да иде; онъ є ишао замномъ са свимъ као машина. Затимъ я приђемъ къ Валеріи да є узмемъ за руку, она є стояла наслонивши се на оцакъ, и била є тако бледа да самъ я помислио она ће пасти у несвесть. Она ние знала ни сама шта ради, я є узмемъ за руку, и ми изађемо.

Ићи на интову ние било далеко. Валерия сѣдне у угаль интова; я самъ ово све држао за стра и стиденѣ предъ овако торжественимъ тренутцима. Кадъ смо силазили у надлежателство мерово, рука є нѣна дрктала и я самъ осећао да є она поертала.

Шта ти є сладка моя, рекнемъ іой я: чега се боишъ? кадъ си се већъ приготовила къ свршетку судбе твое, и кадъ те очекуе такова срећа.

Я ю доведемъ до места; она седне укочено до Теобалда, према меру, кои се спремао прочитати неизгладима слова: „ви се соединявате у име закона“. . . .

Меръ самъ прочита законъ и затимъ рекне: Теобалде де Мон-Моръ, есте ли ви изабрали и имате-ли волю узети себи за закону супругу Валерию де Понсъ?

— Имамъ господине, одговори ясно Теобалдъ.

— А ви господична Валерио де Понсъ, примате-ли за законогъ супруга себи Теобалда де Мон-Мора.

— Я не! одговори она изнемоглимъ гласомъ, и падне безъ чуства на свое мѣсто!

Сви буду изванъ себе одъ удивленя. Маркиза притрчи къ своіой унуки, узме є у обятия: „Она се забунила! . . . Валерио, Валерио! погледай на мене. . . . Заръ ти оћешъ да ме убиешъ?

Теобалдъ є био изванъ себе одъ чуда, и умилявао се као у фантазіи. Онъ узме свою невѣсту за руку и рекне маркизи: „За Бога госпоя умирите се; то є ништа, то ће проћи! она ће садъ къ себи доћи и ми ћемо свршити обредъ. За Бога небезпокойте се!“

Валеріи су подносили сирће подъ носъ, плюскали є ладномъ водомъ, но ништа; найпосле єдва она отвори очи и погледъ свой управи на Теобалда, кои се био надъ ньомъ сагнуо. Она є хтела нешто казати, но ние могла проговорити ни речи, и исправивши се на ноге, съ ужаснимъ волненѣмъ падне натрагъ и загушено уздане.

Сви сведоци овогъ чудногъ позория били су чрезвичайно поражени. Госпоя Лас-Бермехасъ као да се уплашила оде на страну. Госпођа де Понсъ села є съ ньомъ у интовъ. Я одведемъ Теобалда: онъ є био сасвимъ као убиенъ и уништенъ.

— Теобалде, рекнемъ му я съ пунимъ суза очима, кое крити нисамъ се трудио: Теобалде молимъ васъ и заклинѣмъ онимъ, што вамъ є на свету наймиляе, будите самномъ искрени. . . . и кажите ми: шта сте ви рекли Валеріи?

— Ништа, одговори онъ, такође неуздржаваюћи сузе свое; ни речице, кунемъ вамъ се моіомъ чешћу.

— Дакле мора бити Лас-Бермехасъ да іой є штогодъ казала.

— Такође ни речице, я стоимъ за ню добаръ моіомъ чешћу.

„О! повичемъ я горко плачући; дакле она є сирота фантазирала. Какови ударъ за насъ старе! . . . . Теобалде, Теобалде! ми сами остаемо несретньи, а ви сте опетъ слободни“. . . .

— Доста графе, рекне онъ ухвативши ме за руку: доста. . . . Други на момъ мѣсту узео би овай догађай за велико себи безчестие; но я гледамъ у нѣму само єдну несрећу, и свеза є наша прекинута.

— Нема ништа, све є свршено; рекнемъ я, но ви ћете остати опетъ нашъ приятель.

Кадъ ми кући стигнемо, нађемо Валерию већъ у кревету. Неки између наши искрени приятеля седили су у соби погружени у жалость. Госпоя Лас-Бермехасъ отишла є у Паризъ подъ тимъ изговоромъ, да пошлѣ доктора.

Кадъ я ступимъ у собу, нађемъ Валерию лежећу безъ чуства, внутрена волнения су е оставила. Я самъ мислио да іой е после тако страшне муке нужданъ покой, и нимало нисамъ се боно летаргичногъ сна, изъ когъ е пробудити ништа ние могло. Сестра моя заповеди пренети свою постелю у ову собу, и ми сву ноћь преседимо кодъ постелѣ валеріине. Теобалдъ е улазио сваки часъ у собу и питао о нѣномъ станю.

Сутра данъ ми се мало умиримо, Валерия е непрестано спавала; лице нѣно било е бледо, но ние показивало никакве болѣ, и я самъ чекао да се она пробуди. Теобалдъ ние могао остати на селу; онъ оде у Паризъ и я се обећамъ двапутъ на данъ писати му. Удванайстъ сати дође домаћи маркизинъ докторъ. Я му све искажемъ и затимъ га одведемъ къ постельи болестнице. Я самъ се надао чути што утѣшително; но онъ нерекавши ни речи постои едно по сата кодъ постелѣ и сматрао е само на длянѣ валеріино. Кадшто іой е подигао главу но она е падала свагда мльитаво на ястукъ, и залудъ се трудио разбудити болестницу изъ сна. Онай санъ ме е страшно поплашио.

— Докторъ, рекне маркиза Повсъ обливена сузама; я видимъ да е моіой сиротой Валеріи сасвимъ зло!... Докторъ е мало умири у зовне мене у другу собу.

(свршиће се)

Малине.

(Човекъ као актеръ овога света.) Човекъ е чудно створенѣ. Животъ — то му е люба; жена — чаурица; судбина — учитель; надежда — дойкиня; срећа — лажльивъ приятель; а слухъ, видъ, мирисанѣ, осећанѣ и вкусъ — то су му слуге. Пратня нѣгова есу: слабость, страсть, погрешке, блудня и т. д. Место, гди онъ све то представля као актеръ, есте велико зрно песка, т. е. земля наша.

(Іошъ нешто о човеку.) Немацъ еданъ пише на што чіи животъ наличи, па вели: Просячки животъ наликъ е на дугачку предику узъ велике посте; грађански на новине; скитнички на дитирамбъ; а слугинъ на писмо, еръ и онъ увекъ свршуе са „слуга покоранъ" као и писмо. Животъ оне женске, коя гледа што пре удати се, наликъ е на векслу са краткимъ рокомъ, на кои она после увекъ жали што е брзо изишао; а животъ оне женске, коя дуго неће да се уда, наликъ е на збирку романа и песама одъ више ньи сачинителя. Докторски животъ наличи на некрологъ, наменѣнъ болестницима; а животъ велике господе на законикъ, кои само заповеда шта ће други радити. Надничарски животъ наличи на календаръ, еръ надничаръ живи само одъ дана до дана; — светци су у томъ календару печатани црвенимъ словима, ербо іи крваво светкуе. Животъ подеранице наличи на обяву рата свему свету; дужнички на вечиту интабулацию; а — новинарски на вечиту елегию што нема довольно пренумеранта.

Мрвице.

(У нужди се познає приятель.) Два приятеля путовали су планиномъ едномъ, па угледаю мечку едну, те еданъ побегне на дрво, а други, знаюћи да мечка немари за мртво животиньско тѣло, легне на землю и учини се мртавъ. Кадъ мечка дође близу овога другогъ, а она га онюши одъ свуда, и найпосле и на уво; па мислећи да е мртавъ, отиде далѣ. Садъ сиђе онай съ дрвета, и радуюћи се што мечка ние ништа приятелю нѣговомъ учинила, запита га: „Шта ти е оно шапнула мечка на уво?" А онай одговори: „Немогу садъ сетити се башъ све, што ми е шапнула; али ми е казала то, да више неверуемъ никоме приятелю, докле га годъ у нужди неискусимъ."

(Сузе Христове.) Србинъ еданъ изъ Босне донесе еданпутъ изъ Италие онога вкусногъ вина, што се зове „сузе Христове." Радознали синчићъ нѣговъ окуша те „сузе", па видећи да су сладке, рече отцу: „Да оће Богъ дати да се еданпутъ и наше сузе засладе!"

(Пречи животъ него безсмртность.) Ученогъ човека еднога запита еданъ: зашто еданпутъ неизда кньигу свою, коя е тако вешто саставлѣна, да ће га кньижевность одма записати међу безсмртне? А онъ одговори: „Немогу е іошъ издавати, докле найпре нестечемъ иманѣ, одъ кога ћу моћи живити; еръ зайпре ми валя живити, па онда безсмртанъ бити."

Найновие.

Француска, кажу, шилѣ противъ Хине 10 иляда войске. „Естр. Цтг." примѣчава да то ние ништа на 300 милиона Хинеза, и додае да Француска нема ни зашто борити се, еръ Енглеска тргуюћи съ Хиномъ добива годишнѣ по млого стотина милиона, а Француска нема толико ни стотина иляда, но можда се башъ одъ садашнѣгъ заплета нада болѣму.

Огласи.

(2—3) Я долуподписани имамъ 4000—5000 комада воловски кожа на продаю, како на мало тако и на млого, по умереной цени. А такође и добра пасуля може се кодъ мене добити, на мало и на млого.

У Београду 1. Марта 1857.

Никола Миленковићъ
ћурчия на Теразіи

(2—3) У Антулиной кући имаде о ђурђевудне ове године за издаванѣ еданъ квартиръ состоећи се изъ 4 собе едне куйне са шпархертомъ и шпайзомъ, и едногъ оделения у подруму. — Кои га жели имати нека се изволи приявити притяжателю у истой кући.

К. С. Антула.

(2—3) У кући наслѣдника г; П. Цукића на в. пияци, има за издаванѣ подъ кирию одъ идућегъ ђурђева дана седамъ дућана са принадлежећимъ магагазама, и една кафана са великимъ подрумомъ. Кои би желио исте подъ кирию узети на годину дана или далѣ задржати, нека се погодбе ради приявн госпои Цукићки у истой кући.

У Београду 10. Марта 1857.

— Сви броеви Шумадинке одъ ове године могу се іоште добити.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 19. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовић.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртьомъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 33

ДОМАЋЕ НОВОСТИ

У Београду 17 Марта.

Обнародовано е дакле Устроенѣ Трговачкогъ Одбора у Београду. Поделѣно е на 3 главе. Прва (§.§. 1—9.) садржи обшта опредѣленя. У другой су одредбе о бираню чланова и замѣника' и траяню ньини дужности (§ §. 10.—27.). А трећа садржи одредбе о предсѣдателству, пероводителю и дѣловодству (§ §. 28.—40.). Самъ пакъ текстъ Устроєня ово е:

„§. 1. У Бѣограду, као главномъ мѣсту трговачке раднѣ у Княжеству Србіи, установлявасе єданъ Трговачкій Одборъ. Послѣ показаногъ за неко време искуства Попечителство ће Финансіє учинити, ако за полезно судило буде, нуждне кораке, како бы се Трговачкій Одбори и по другимъ важніимъ трговачкимъ мѣстима отечества нашегъ установили. — § 2. Одборъ Трговачкій у Бѣограду занимаће се исключително пословима, односећим'се на трговину и занате отечественне. Онъ ће быти органъ, одъ когъ ће Попечителство Финансіє потраживати мнѣніє у предмету трговине и заната'. Онъ ће истомъ Попечителству предлагати и подносити желѣ, клонеће се на олакшанѣ, поболшанѣ и развитакъ отечественне трговине и заната' и притицаће истомъ Попечителству у помоћь, да оно може лакше постићи цѣль напредка трговине и заната' у отечеству. — § 3. Одборъ Трговачкій у Бѣограду може потражити одъ Примирителны' Судова, да му поднесу извѣстія о станю трговине и заната' мѣстны'. И зато писма, коя реченымъ Примирителнымъ Судовима писао и одъ ньи' пріимао буде, не подлеже плаћаню поштанске таксе. — § 4. Одборъ овай моћићесе употребити као Изборный Судія, да пресуди спорне предмете трговине и заната', како се на то тераюћесе стране сложе. — § 5. Време, кад', и случає, у коима ће се Одборъ Трговачкій у предмету трговине и заната' преслушати, опредѣлиће Попечителство Финансіє. — § 6. Одборъ Трговачкій у Бѣограду саставлѣнъ ће засадъ быти изъ 9. членова и толико замѣнѣника', кой ће брой Попечителство Финансіє моћи према потреби и обштемъ интересу на 15. членова и толико замѣнѣника' подићи. — § 7. Членови Одбора и замѣнѣницы могу быти трговцы и занатліє и они, кои у Бѣограду не живе; али опетъ две трећине одъ ньи' треба да буду у Бѣограду стално живећи. — § 8. Членови Одбора и замѣнѣницы служе безплатежно. — § 9. Одборъ Трговачкій у Бѣограду престає быти, кадъ бы сви членови и замѣнѣницы у єданпутъ оставку да ли, или кад' Попечителство Финансіє нареди, да се Одборъ тай укине. — — § 10. Членови и замѣнѣницы Одбора могу быти урођени и прирођени Срби, кои подпуно уживаю сва права грађанска, кои су 28. година' найманѣ стари и кои трговину или занатъ найманѣ петъ година' раде. — § 11. Не могу быти членови Одбора они, надъ коима є стецыште отворено, кои своє повѣрителѣ измирили нису, кои су какву кривицу или преступлѣнѣ учинили, сбогъ когъ су осуђени были на затворъ найманѣ 3. мѣс. — § 12. Членови Одбора и замѣнѣници ньини избираю се на 2. непрекидне године, есапећи одъ 1. Януара сваке године. — § 13. Изабраный за члена и замѣнѣника изборъ пріимити мора; само дуготраюћа болесть, велика старость и съ ньомъ скопчана немоћь, или особити догађан, могу узрокъ быти, да изабраный изборъ не пріими. — § 14. Тако исто, кадъ послѣ пріимлѣногъ избора членъ кой одбора или замѣнѣникъ жели дужности те опроститисе, мора на то особито допуштенѣ добыти одъ Попечителства Финансіє. — § 15. Мѣсто оставногъ члена Одбора заузима замѣнѣникъ. — § 16. По свршетку двѣ године членови и замѣнѣницы, у дужности бывши, могу и опетъ за такве изабрани быти. — § 17. Али у овоме случаю зависиће одъ волѣ ньине, новый изборъ пріимити или га одбацити. — § 18. Членова шесть и толико замѣнѣника' (§ 7) избираће у Бѣограду надлежный Примирителный Судъ са обштинарима; а три члена и толико замѣнѣника' Попечителство Финансіє одъ познаты' у отечеству трговаца. — § 19. Изборъ членова и замѣнѣника' у Бѣограду предузећесе у присутствію єдногъ, одъ Попечителства Финансіє одређеногъ повѣреника. Изборъ ће се извршити по односителномъ вышеству гласова. — § 20. Повѣреникъ Попечителства Финансіє извѣстиће писмено свакогъ изабраногъ, да є изабранъ; кой за два дана не преда писменно, да изборъ пріимити и изъ кои' узрока' (§ 13) не може, сматрасе, да га є пріиміо. — §

21. Имена изабраны членова и замѣнѣника повѣреник ће поднети на увиђењѣ Попечителства Финансіе. — § 22. Ако бы изборъ пао на какво лице, кое по §§ 10. и 11. не може быти изабрано, Попечителство Финансіе огласиће га за неважећъ и наредити нов изборъ за изабране бывше а неодобрене членове и замѣнѣнике. — § 23. Пошто се ⅔ членова (§ 7. и 18) у Бѣограду избере и имена њина (§ 21) Попечителству Финансіе на усмотренѣ поднесу, Попечителство ће Финансіе изабрати ⅓ членова и замѣнѣника изъ познатыя у Отечеству трговаца (§ 18) за Одборъ Трговачкій у Бѣограду, и изборъ тай посредствомъ надлежны властій изабранымъ на знанѣ дати. — § 24. Одборъ ће Трговачкій почети засѣданія држати кад' Попечителство Финансіе данъ опредѣли. У засѣданію овомъ нађи ће се одређеный одъ Попечителства Финансіе повѣреникъ, кой ће предсѣдательство повѣрити ономе члену, кой буде годинама найстарій. — § 25. Кадъ кой одъ ⅔ у Бѣограду изабраный членъ умре или сбогъ важны узрока наступи, позваћесе на његово мѣсто онай замѣнѣникъ, кой е при избору найвыше гласова имао. — § 26. Кадъ пакъ умре или изъ важны узрока наступи єданъ одъ членова и замѣнѣника Попечителствомъ Финансіе изабраны, исто ће Попечителство бригу имати, да се прописаный брой поцуни. — § 27. У оба пакъ предидућа случая овако допунителнo наименовани и постављени испуњаваю ову дужность до новогъ избора. — § 28. Како се Одборъ установи (§ 24) изабраће себи єдногъ Предсѣдателя и єдногъ Подпредсѣдателя. Изборъ єдногъ и другогъ одъ овы подлежи одобрењу Попечителства Финансіе. — § 29. Попечителство ће Финансіе одредити Одбору єдногъ переводителя. — § 30. Предсѣдатель е законный заступникъ Одбора; онъ пріима и отвора писма, дошавша на Одборъ; онъ подписуе писма, кой се одъ стране Одбора пишу; онъ наређуе, како да се предмети у разсматранъ Одбора уведу; онъ позива замѣнѣнике умѣсто членова, кой у засѣданіе доћи не могу; онъ е подъ одговоромъ, да се све прописно ради. — § 31. Засѣданія одбора ссредовна и изванредна; прва се драе свакогъ мѣсеца єданпутъ, а друга, кад' то Попечителство Финансіе или ⅔ гласова захтѣваю. — § 32. При свакомъ засѣданію узећесе предмети у разсмотренѣ по израђеномъ найпре программу, кой ће Предсѣдатель съ переводителѣмъ сачинити и членовима и замѣнѣницима пре засѣданія на нѣколико дана саобштити. — § 33 Заключена Одбора постаю коначна односителнымъ вышестоимъ гласова; ако су гласови єднаки, рѣшава гласъ Предсѣдателѣвъ, коіой се страни онъ придружіо буде. Заключена она подносиће се Попечителству Финансіе на разсмотренѣ, и ако бы мѣста имала, и на даљій поступакъ, сама по себи никакве снаге и извршителности немаюћи. — § 34. Кадъ Попечителство Финансіе према важности предмета, о коима е рѣчь, нађе за добро, да пошлѣ у засѣданіе Одбора єдногъ нарочитогъ своіъ повѣреника, моћиће то чинити; повѣреникъ овай имаће право говорити, кад' год захтѣ; али гласа при рѣшаваню нема. — § 35. Протоколлъ засѣданія водиће переводитель, кой ће сви присутствюћи подписати. Особито мнѣніе дати слободно е сваком члену. — § 36. Протоколлъ засѣданія Одбора Трговачкогъ моћи ће се посредствомъ Новина обнародовати; само кадъ Одборъ као Изборный Судія предметъ рѣшава, протоколлъ засѣданія неће се явности предавати. — § 37. Какавъ ће се поредакъ држати у засѣданію Одбора, кадъ онъ као Изборный Судія рѣшава, опредѣлиће се особитомъ уредбомъ. — § 38 Посленый редъ при засѣданіяма одредиће самъ Одборъ, кой га може по потреби и преиначити; али све са знанѣмъ Попечителства Финансіе. — § 39. Примирителный Судъ варошіи Бѣограда стараће се, да се Одбору даде згодно мѣсто, гдѣ ће засѣданія држати и свое послове одправляти. — § 40. Одборъ ће имати свой званичный печатъ.

Заичаръ 9. Марта.

. . . До 6. ов. мес. било е овде право пролѣћно време, а сутрадань дуне у єданъ ма кошава, кой е овде увекъ тако ладна, да велику ладноћу и снегъ натера. И довста 7. ов. мес. у поене ноће снегъ яко падати, праћенъ якимъ ветромъ. Садъ, кадъ ово пишемъ, нећъ су одъ онда 72 сата, а ветаръ іошъ нестао, и снегъ іошъ пада тако, да неда ока отворити, и нећъ е за 3 педля нападао. Због тако зла времена затворена е сва чаршія, и скоро нико се неусуђуе изићи изъ куће. Варошъ наша изгледа садъ као да ние у Србіи, него у Сибиру. Томе се, као у ово време, т. е. на Мучениће = Младенце, чуде и найстарій старци, и веле да непамте да е іошъ икадъ тако било. Понаїгоре е пакъ за овце и краве, єръ садъ се башъ найвише ягнѣ и теле.

О Црной Гори.

Дальи вѣсти о преврату, почињаномъ противъ владе князя Данила (бр. 31.), нема за данасъ никакви. Тако ни о радньи княжевой у Паризу ништа се далѣ нечуе. „Преса“ явля по допису єдномъ изъ Париза одъ 11. ов. мес., да ће Њгова Свѣтлость, пошто сврши што има у Паризу, ићи и у Лондонъ, а оданде и у Петробургъ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Последнымъ поштомъ дошавше вѣсти являю да су 8. ов. мес. у *Цариграду* почели преговори о гвозденомъ путу, кой ће водити на Дунавъ, али неће додирати княжество Србію. — Саникъ паша именованъ е за министера школски, а Ахметъ-Вефикъ-ефендія правосудня дѣла. — Распра она због народа, отишавшегъ къ черкеской обали (бр. 30.), іошъ ние свршена. О комисіи овой ништа се далѣ неспомиње. Г. Бутенѣвъ се, као што явля „Ендеп.“, у исто време разговорио и съ лордомъ Редклифомъ. Овай му е овако рекао: „Правительство мое непризнае никакво блокованѣ черкескогъ приморя, а по енглескимъ законима неможе се ни забранити никоіой лађи съ енглескомъ заставомъ, да на томе приморю неводи трговину“. Мѣнутимъ пароброд овай имао е и оружя и небане и войске и єдну кнѣгопечатню и машине за коване новаца. И кадъ е дошао подъ обалу, подвикивали су одъ радости планинци и Полаци, коіи су вѣћъ били код Черкеза.

Неапольска стварь. као што смо вѣћъ явили (бр. 31.), на путу е да се изравна. Краль пристае да се питанѣ

о оружницима реши тако, да се ова оправе у Аргентинску Републику. То попуштанѣ огласно е лордъ Палмерстонъ 9. ов. м. у парламенту за „почетакъ умерение владе у Неапольской, кою западне силе и траже.“

Ради *навенбуршке ствари* држане су у Паризу већъ четири конференциe. Последня е била 14. ов. мес. Далѣ решаванѣ стои за дальимъ некимъ наредбама, кое изчекуе швайцерски пуномоћникъ одъ саюза.

Већъ е обнародованъ *у Лондону* кральичинъ прогласъ, коимъ се разпушта садашньи, а сазива други парламентъ. Садашньи парламентъ привремено ће радити іоштъ до 18. Апр. — Изишао е и други прогласъ, гди се шотскимъ перовима препоручуе да изберу свои 16. представника за горньи домъ.

Изъ Париза являю да е француски посланикъ кодъ енглескогъ двора, г. Персиньи, израдио, те е Енглеска усупила Француской гробъ Бонапартинъ на св. Елени, заедно съ кућомъ гди е живио.

„Норъ“ явля да е Ферукъ-ханъ, пре него што ће отићи изъ Париза, имао преговоре съ посланицима аустрискимъ, прайскимъ, тошканскимъ и сардинскимъ о томе, да заключе трговачке уговоре. Ферукъ-ханъ е, кажу, опуномоћенъ заключити такве уговоре и са свима просвештенимъ европскимъ државама. Међутимъ свиити уговори могу зато опетъ остати само на заключаваню. Саединѣне американске државе погађаю се съ Персиомъ већъ 10 година да заключе такавъ уговоръ, па іошъ га нису заключиле.

Найпосле о распри међу *Шпаньолскомъ и Мексиканскомъ* явля „Преса“ да е подъ управомъ кубанскогъ гувернера већъ отишла експедиция, коя ће, ако дође до мораня, извести се на мексиканске обале и бомбардирати Веракруцъ.

Женидба безъ любави.

(к р а й)

Я вамъ советуемъ, да одведете маркизу у другу собу, рекне ми онъ.

— Боже мой! заръ ће Валерия. . . .“

— Ньой е врло зло, има узпаленѣ у мозгу . . . Ко зна шта іой е у глави? . . . Све е знанѣ за луду према овой страшной болести, кое и знаци могу се само при параню видити. Ми ћемо покушати нека средства; но признаемъ да е мала надежда да ћемо е избавити. Зато васъ молимъ удалите маркизу; она неће моћи преживити свою унуку. А я ћу остати овде.

Онъ оде у собу къ Валеріи, сирота сестра моя лежала е већъ у несвестици, ню е валяло одвети такође у постелю. Кадъ я прођемъ крозъ предню собу, опазимъ слугу госпое Лас-Бермехасъ, кога е она послала питати за здравлѣ болестнице.

— Кажи госпођи да е маркиза и Валерия на смрти.

Како ћу описати страданя, у коима смо провели слѣдуюћа четири дана! Бѣдна Валерия ние више къ себи долазила, нити се будила изъ ужасногъ сна, кои е све више и више лично на смрть. У затворенимъ нѣнимъ очима ние се могло видити суза, тѣло іой е било недвижимо и безчувствено; нити іой е ватра, у коіой се налазила, причинявала каквогъ бола. Я самъ непрестано био у нѣвой соби, исчекуюћи ма едну речицу или найманѣ движения. Кадъ-што ми се чинило као да іой се устне мичу, и да произносе неке неразумителне речи, при чемъ самъ се я одма нагиняо надъ ню, и викао е, но она ми ние одговарала.

Последнѣ ноћи я самъ седио кодъ нѣне постелѣ; докторъ е ишао изъ нѣне собе у собу сестре мое, и обећа се да насъ неће оставити, докъ се обе ове болести ма на кои начинъ не сврше.

Г. Докторе, рекнемъ я нѣму плачући; заръ ви нећете моћи ни едну измеђъ вьи излечити?. . . .

Ахъ, кадъ би сестра моя, у нѣнимъ годинама, при нѣномъ већъ слабомъ здравлю морала умрети. . . . Я знамъ да медицина неможе удалити неизбѣжни часъ: но Валерия! . . . — Валерия! у седамнайстой своіой години. Заръ е башъ ништа неможе избавити одъ смрти? Заръ нема никакве помоћи, коіомъ би се могле укрепити свезе овогъ гасећегъ се живота.

— Оне су већъ раскинуте! одговори жалостно докторъ: она се неможе повратити; нѣна паметь, способность мислити, найблагородния чуства, већъ су е оставила. Каква дакле помоћь може ю избавити одъ тогъ уништеня; или ко е у станю пробудити е!

— Она нема не одговара; но може бити чуе што ми говоримо; повикнемъ я, пораженъ изненада некимъ уображенѣмъ. Докторъ сумнително мане главомъ. Я узмемъ свећу и приђемъ къ постельи. Бѣдна Валерия лежала е безъ чуства као окаменѣна; бѣле ручице нѣне биле су іой скрштене на грудма; глава іой е потонула на ястуку у средъ замршене косе; очи пола отворене: ягодице и устне покривене су биле некомъ плавомъ бледоћомъ.

— Валерио! повичемъ я нагнувши се надъ ню: Валерио! Теобалдъ е дошао, онъ е овде и жели те видити.

При овомъ имену она не отвори очи, нитъ се макне, но на нѣнимъ ягодицама примѣтно буде неко тавно руменило.

— Валерио! повикнемъ опетъ я: анђеле нашъ! дакле ти чуешъ?. . . .

Она почне мицати рукама, и падне у страшно мученѣ; очи іой се отворе, и управлѣне буду право на мене, но она ме ние познавала, и нѣно нееднако диянѣ кадъ-што се са свимъ прекидало.

— Погледайте са ове стране, рекне ми докторъ придржаваюћи е. Ово ће васъ позорие сасвимъ убити. . .

Валерия се мало предигне, ухвати се обема рукама за главу и рекне сасвимъ ясно: *О, я несретньи! . . . Я любимъ васъ! . . . Едну васъ любимъ! . . .*

Садъ текъ мени падне на умъ, да е она сирота била у оной соби, до кое е врата стояо Теобалдъ кадъ се при полазку на испитъ госпоя Лас-Бермехасъ къ нѣму приближила. „Я несретньи! . . Я любимъ васъ. . . Едну васъ любимъ!“ — повтори Валерия, ухвативши се обема рукама за косе, затимъ падне у постелю; очи іой се затворе и уста іой се престану мицати, ни суза ни туге. Сутра уютру умре.

Сестра моя преживила є свою унуку само десетъ дана, и я останемъ на свету, после толикогодишнѣ среће, съ коіомъ смо се наслађавали у нашой до скоро благополучной фамилiи. Я самъ затаио у срцу последнѣ речи, оне су биле страшанъ укоръ Теобалду; а я на нѣга нисамъ мрзио. На скоро затимъ оставимъ я овай предѣлъ, кои ме є опоминяо на тако горке несреће, и одемъ да путуємъ у Италию. Теобалдъ ми є често писао, мени су била ньнова писма приятна, єръ ми є онъ непрестано био мио. Мени се чинило да є онъ несрећанъ, но онъ ми ниє нигда о томъ явлио, нећъ у свима своима писмама изявльивао ми є желю и намѣренѣ путовати по свету.

Пре две неделѣ вратио самъ се я у Паризъ, гди наново први путъ чуємъ за госпою Лас-Бермехасъ; она се удала за грофа Анатола Сен-Сервиена. Други данъ после могъ долазка одемъ я Теобалду. Жалостно є било видити како га є туга осушила и како се покварио! Ми смо се разговарали приятельски и я самъ га отечески тѣшио.

— Ахъ! я низки и презрени човекъ, говорио є онъ: я іоштъ непрестано любимъ ону женску.

— Є-ли могуће? повикнемъ я, та знате ли колико намъ є она зла починила? — Сузе груну изъ очию Теобалдови.

— У те проклете женске камено є срце; рекне онъ мени: О! да ви знате! . . . Она ме є питала надеждомъ, я самъ ю обожавао, и био нѣнъ робъ. . . Єдномъ одкриє она мени саснимъ равнодушно, да оће да пође за Анатола. . . . Вѣруйте ми да самъ се я био унизио до тога, да самъ плакао као дете предъ ньомъ, молио є и преклиняо за нѣну любовь, безъ кое я нисамъ живити могао; за нѣну руку, кою она ниє тобож хтела дати безъ любови. „Бракъ безъ любови жалостно є лудило" говорио самъ іой я, ви сте сами били тога мнѣния. У бракъ може се ступити само изъ любови. . . „Или изъ честолюбия"; одговори она ладнокрвно, и ово су биле последнѣ нѣне речи. Одъ тогъ доба я є више нисамъ видио. . . . нити ћу є више видити.

— То є несрећа, кою ће време одъ васъ отерати; у срцу младогъ човека све съ временомъ изчезава, зато, єръ є предъ ньимъ будућность съ новимъ радостима и жалостима. Сажаленя смо ми старци достойни, кадъ насъ зао судбине ударъ згоди, єръ се у будуће ничемъ немамо надати.

— Заръ ви мислите да се я нисамъ трудио ослободити се оне безумне страсти. Ни здрави разумъ, ни тврда воля нису могли побѣдити ово теженѣ, кое доводи мою сву душу, при самомъ єдиномъ о ньой помислу, у найвеће волненѣ, кое привлачи мене къ нѣной красоти, и нѣной пакленой ладной души. Ви видите да я ню добро познаємъ. О! кадъ би я само єданъ данъ могао овладати томъ женскомъ, заповѣдати іой да стрепи предъ мномъ, да ме люби, или баръ да се претвара да ме люби! . . . О! я би безъ сожаленя дао мой животъ за то счастиє!"

— Ви треба да идете путовати; рекнемъ му я.

— Я то и оћу, одговори надећи пасошъ изъ гомиле свои хартия; Ево мой пасошъ; я идемъ у Шпанску.

— Да! оћу да ступимъ у Донъ Карлову службу, и потрудићу се да у прной битки погинемъ. Животъ є за мене тежко бреме; и я мислимъ да неби за мене, као што є за женску, умрети у младимъ годинама, била тако велика несрећа. . . после ће она може бити замномъ жалити, и совѣсть ће є гризти.

— Ахъ Теобалде! повичемъ я огорченъ нѣговомъ лудомъ страстћу: како намъ се судбина жестоко осветила за Валерию.

— Сирото анђелче! рекне онъ узданувши и дигнувши очи къ небу.

Я самъ се са сузама съ ньимъ опростио, и онъ є юче одпутовао.

Малине.

(Сирома и тврдица.) Колико се годъ мисли да су сирома и тврдица далеко єданъ одъ другогъ, толико опетъ су они сасвимъ єднаки. Сирома човекъ сиротуе што нема, а тврдица што тако оће. Разлика дакле само є то, што є тврдица своєвольно сирома.

(Женско срце) И у старо време било є, исто као и данасъ, срце женско наликъ на градъ, но само съ томъ разликомъ, што су се у старо време женске браниле тимъ градомъ, а данасъ осуђую мушке у тай градъ на робію.

Мрвице.

(Полюбацъ у руку) Има гди є обичай, те іоштъ и нужна учтивость, любити младе женске у руку. Такве полюбце цене тамошнѣ жене овако: Ко само люби у руку, а негледа да ли люби у голу руку или по рукавици, то є ветренякъ; ко натенани люби, лола; ко ватрено и стисне руку, юнакъ; ко и обалави руку, невоспитаница; ко само люби, а негледа или є лева или десна рука, — будала; а ко крадомъ и привуче къ себи руку, тай већъ има єдну любезну. Остає дакле да є само оно постоянъ полюбацъ, кадъ се да у зглавакъ одъ руке.

(Безазлено захтеванѣ.) Залюблѣнъ младићъ єданъ отиде живописцу да га живопише за драгинъ имендан. „Свега ме, вели, живопишите као што єсамъ; но само вратъ начините ми безъ мараме и подужи, како да ме драга може комотниє загрлити."

(Прводация.) Млада девойка єдна испроси се за стара човека. Кадъ пођу на венчанѣ, а прводация стане свимъ путемъ говорити и ньой и нѣму: „Добро памтите да є мени име Петаръ." Ньима падне у очи то непрестано опоминянѣ, па га запитаю зашто имъ то єднако говори. А онъ одговори: „Зато, вели, што ће ми после криво бити кадъ ми станете издевати име, па говорити да васъ є ђаво, а не Петаръ саставио."

(Рђава препорука) Єданъ претваралица клео се лепотици єдной да є тако яко у ню залюблѣнъ, да нема ништа на свету, што онъ неби нѣ ради учинио „изъ свегъ срца". На свашто, што би га годъ питала да ли би учинио, одговарао би онъ „изъ свегъ срца". „А би ли ви желили" — запита га она „да я умремъ?" „Изъ свегъ срца" одговори онъ пре него што є и саслушао што га пита.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 21. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ Н. Кенадовић.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртковъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за едан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 34.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

Београдъ 16. Марта.

Ово ће бити валяда већъ четрнаести месецъ одкако е Трговачки Одборъ свое прошение о преустроеню трговине у отечеству нашемъ светломе Князу поднео. Свакоме е познато, съ каквомъ су радошћу очекивали наши трговци плодъ овогъ явногъ, за наше отечество важногъ появленя. Обште се имало уверенѣ, да ће светли Князъ са високимъ му Правительствомъ молбу ову, коя се уедно и као молба времена сматрати има, великодушно уважити; нити е ико посумняо да ће дѣланѣ Одбора остати безуспѣшно. Листъ 33. ови новина уверава насъ, да е дѣланѣ Одбора одъ 30. Януара 1856 год. кодъ нашегъ високогъ Правительства одзива нашло, и да ће се точке, истимъ Одборомъ за преустроенѣ наше трговине височайшой власти предложене, на скоро у дѣйство привести. По гласу ови новина т. е. Нѣгова Княжеска Светлость, у согласию са земальскимъ Совѣтомъ, одобрила е Трговачку Камеру, кое задатакъ биће совѣтовати се о начину и о средствама, коима да се трговина нашегъ отечества у цветаюће станѣ доведе. Ово е зацело една одъ найнуждніи мера, кою е у той струци требало предузети. Камере трговачке постое у целомъ свету, и нигди се нису досадъ показале излишне. Оне су посредственикъ извеђу трговаца и правительства у свему, што се материялногъ благостаня отечества тиче. Камери Трговачкой моћи ће сваки мнѣние свое саобштити, и преко нѣ далѣ дѣйствовати. У ньой ће трговачки интереси имати свога заступника и найпозваннегъ приятеля. Она ће мотрити на недостатке у трговини, и предлагати начине, како да се овима доскочи. Ми дакле съ благодарношћу поздравлямо ово ново появленѣ на полю преображеня трговине наше, желећи да Камера наша буде срећна и да онаквимъ истимъ духомъ продужи посао преображеня трговине нашегъ отечества, какавъ е одушевлявао и привремени Одборъ одъ прошле године. Ми се тимъ већма томе надамо, што смо уверени, да ће и високославно Попечительство Финансие дѣланѣ те Камере у свему подпомагати и свойски се заузети да се предложеня Камере, истимъ Попечительствомъ уважена, у дѣйство приведу. Уверенѣ ово да е намъ основа надати се, да ће се и остале точке, у прошению Одбора садржане, као што су обнародованѣ Трговачкогъ Законика, устроенѣ Трговачногъ Суда, уведенѣ Трговачкогъ Училишта и т. д. на скоро у дѣйство привести. Све ове и овима подобне инштитуциe врло су нужно условие, да трговина отечествена напредуе, особито у време, у кое ми живимо, гди насъ сваки изгублѣни тренутакъ баци далеко натрагъ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Ньиове Светлости, *князъ и княгиня црногорска*, били су 10. ов. мес. на концерту едномъ у маршалской сали у Тилѣрияма.

Различите новине являю да се аустриска войска *у княжествима* сасвимъ повукла. 15. ов. м. отишло е последнѣ одѣленѣ. Съ друге стране являю исте новине да ће порта садъ, кадъ се у княжествима саставляю дивани, метнути на границу войску, коя ће „пазити да се недогоди какавъ непоредакъ."

Последнѣ *цариградске вѣсти* являю да енглески адмиралъ до 4. ов. м. ние іошъ био отишао одъ Цариграда. — На пароброду ономъ, што е отишао къ черкеской обали, било е 350 Поляка, Мацара и руски бегунаца. Изслѣђиванѣмъ, кое е по захтеваню рускогъ посланика варeђено портомъ, нађена су два паше за криве, и то Ферадъ- и Исмаилъ-паша. — На црномъ мору било е 4. ов. м. велике буре. Само кодъ Варне насело е збогъ тога 11 лађа. Притоме появили су се били на марморскоме мору гусари, противъ кои се морала шилятя войска да іи повата.

Услѣдъ *распре са Сардиниомъ* одазвала е Аустрия, као што знамо (бр. 31.), посланика свога изъ Турина. Званичне сардинске новине являю садъ да е и Сардиния одазвала свогъ посланика изъ Беча, а поданике свое у Бечу поверила заштити француског посланика, (а аустриске поданике у Турину закланя прайски посланикъ). Аустриски посланикъ већъ е отишао изъ Турина, и то іошъ 11. ов. мес. Расписомъ еднимъ разлаже аустриски министеръ иностранн дѣла узроке, изъ кои прекида одношае са Сардиниомъ. Аустрия се у томе распису налази садъ „двоструко увређена, и то едно одъ новина сар-

дински, а друго одъ самогъ правителства сардинскогъ, што іой онако оштро одговара на жалбу"; и назива се сардинско правителство „колоноѣомъ бунтовни покрета у Италіи", те іошъ и такимъ, кое политикомъ своіомъ прети „преметнути и политички поредавъ у свой Европи; но зато опетъ Аустрија само прекида сваку званичну свезу са туринскимъ дворомъ, а неће се пуштати ни у каква непріатељства противъ њга". Тако Аустрија. „Патра" вели: „Одношаи, тако ако раздражени као што су међу Аустріомъ и Сардиніомъ, наравно морао еданъ путъ букнути на раскрсть. Зато є іошъ радовати се што су одношаи, као танки, међу њима прекинути за време, докле іе силе неповерноваю". По овоме даке очекивати є да ће друге силе посредовати, а по „Фрндбл."-у већъ се француски посланикъ у Бечу, баронъ Буркнеј, труди поправити стране.

О распри пакъ међу *Прајскомъ* и *Швајцерскомъ* пише „Теймсъ": Швајцерскомъ пуномоћнику у Паризу дошле су такве наредбе, да се може рећи да се текъ почињ распра. Швајцерска т. е. неће ни мало да попусти (сравни бр. 32), него ове да се краљ прајски безусловно одрече сваког суверенства надъ Невшбургомъ.

На последку што се тиче окршаја међу Кинезима и Енглезима, француске еднє новине јављо да є већъ оправљено противъ Кинеза 59 убојни лађа енглески са 740 топова, осимъ друга оманьи лађа, кое су такође добро оружане. Притоме ће, ако затреба, отићи іошъ 16 лађа одъ флоте на Тихомъ Мору.

Животиње и Биљке.

(по Чокеу.)

Ми знамо до садъ само за неке чланове одъ неизмерногъ ланца суштества, и по већой части недостаточно примѣчавамо како чланови истогъ ланца, кои се прозъ целу вселену повлачи, у свези стое. О чудноватимъ свойствама исти, само у очи падаћи суштества знамо текъ погдикое. Има растѣња, кои се чине да су будна и да спаваю као животиньѣ; има животиња, кое расте и разплођаваю се као растѣња; животиња, за кое су дуго држали да су растѣња, а кое у стварн нису то биле. Тима су подобни такозвани полипи, црвићи, створења одъ најпростије прете и одъ најразличнији родова и видова. Они живе у води морской, рѣчной, езерской, барской и у тѣлу већи животиња. Они нати имаю мозка нити дицу, а опетъ живе, своевольно се движу, и уста имаю, прозъ кое рану гутаю, а несварено натрагъ повраћаю. Нити имаю желудца нити црева; њихово є изнутрашиѣ тѣло само фина цевъ, а опетъ узимаю рану и сварую є. Осећаю веселѣ и болъ, као и свака друга животиња, знаю своимъ дугачкимъ жилицастимъ мишићима плѣнъ свой уватити и тврдо држати, премда се одма нетоня како та могу спазити, почемъ се ни најмањи трагъ одъ очију примѣтно ње. Многе се одвећъ брзо, а неки скоро непрекидну животну силу. Као растѣња тераю пупољке изъ тѣла, кои расте. Ако е младъ полипъ, кои съ матероиъ еданъ исти живоъ има, довољно израстао, то се одъ њногъ тѣла одчупа, тражи себи рану, и тера споља ново пупољке или младе полипе. Ово є разплођаванъ такође брзо, да за еданъ данъ више родова нових животъ добију, и тако є распространѣно, да є тѣло сваког полипа многимъ пупољцима снабдѣвено, одъ кои младе постаю. Неки се чине да су каквомъ финомъ кожицомъ обрасли; други су покривени, нако познати корали, некомъ кречномъ љускомъ, у којой живе. Као примѣръ њиновогъ брзогъ и прегрдногъ множења може служити то, што найвећа коралска племена у мору буду стопу и по велика, и што одъ њих не само читави брегови израсте, него и по неколико миля велики острови изъ дубљине морске произиђу. Скоро є неровати, да она створења, кои кречно обиталиште праве и разширую, као што то пужеви и шкољке чине, морао бити прастара и најмногобройнија на земьи, или баръ да су то некадъ била, єръ нема сумьѣ, да се већа часть садашиѣ земне коре, или површине круга земногъ, изъ остатака овакви и други створења састои, и да су читаве планине одъ њиновогъ крећа састављене. И како се брзо фамилне ови животиња умножаваю, то би се изненадило грдно време одъ неколико човечи векова, да до толике множине доспемо.— О изванредној, у њима валзаној се животној сили, дознало се ово: да ій т. е. никаква несрећа, никакво трбленъ савршено поништити неможе. Една врста ови прн, названа хидери, кои обично са своимъ прозрачнимъ и питкастимъ тѣломъ више о малимъ водењимъ растѣњима и разновидно се своимъ жилицама или мишицама окрећу и траже ране и уяму є у уста, тако є силе животне пуна, да се сасвимъ разрвати може, а да се неубие. Секли су є на 3 и на 4 часта, на за 24 сата свака часть постане за себе животно, и иде по свою рану. Њиову у изнутрашньости изврталн на лице, као кадъ се каква рукавица изврне, па по истечению једногъ дана почињю опетъ на исти начинъ живити и ранити се. Друге су врсте уздужъ секли; но до 10 дана рађаше су опетъ младе, и њнова су се уста опетъ саставила, тако, да рану могу гутати. — У нашимъ рибницама, езерама, и барама, као и у свима неотичућимъ водама, живе малкони овакви животиња, где радо о оном зеленилу и о сочницама више, конма є обично лета покривена вода, кои неотиче. Тада се голимъ окомъ једва спазити могу. Само се на већаюћа стакла виде. Онда су, кадъ се скупе, налик на зрнце, а кадъ ноге разшире, на звезду, цветъ, или репъ. Многи се за еданъ минутъ неповатнимъ начиномъ претворе у найразличније фигуре. Найвећа ій летня топлота оживлява. Кадъ се чашомъ завате заедно съ водомъ, нида се као се найрадње на ону страну повлаче, одъ кое сня сунце. При каквомъ год гласу сви звездо и иду као поплашени. — Животинъ, кое у коралской љуски живе и ове праве, почемъ се чини да неке бале налнвъ на прећ избацую, кое потомъ отврдну и у камењ се претворе, есу њкше и налик на питне. Таква животиња носи на као фине млечне капиљице на каквомъ камену или стени, одъ кои се млада излету. Една и иста коралска трава бивала є често обиталиште илядама таковн животиња. Свака одъ тій беле є фарбе, и има осамъ мишића, а у средини сваке мишиће по једно грло за ждреньѣ, а тѣло є веома мало, и само є споља слабимъ некимъ кончићемъ за малу рупу корала увршено. Ова и сва суштества подобне врсте живе и повлаче се за време летнѣ топлоте; зими ишезну. У топлимъ земљама, нарочито у морама тамошнимъ, живе безбройне струке, па нпакъ су се у тѣлу једнои родова и иале рибе нала-

зиле. Одъ чега се дакле ране она суштества, коя се нашимъ голимъ очима ни најмање видити немогу? О! та налазе још много мања суштества, него што су и сама, коя имъ за рану служе. Брз ко неза да в све у природи животиномъ силомъ преуњкно? и да е, као годъ и земни кругъ, и најмања маовина на стѣни животинъ насельна? и да, као годъ што море одъ риба кипти, тако исто у једной капьи воде безбройне животиньице пливаю, у којой се весело као у каквомъ великомъ мору мучу? У свакой чаши воде, коју човекъ испие да своју жеђь угаси, неизнађи прогута читаво море, у коме се ниадама живи створења налазе и распложаваю, и коя се текъ на велика неђаюћа стакла разговетно у тайной кући своїой видити могу. Они се налазе у свакой течности, у крви, у прсима човечиимъ и животиньскимъ, ниадама у нечистоћи око зуба, у найчистой води, а још више у води, коя е неко време на сунчаной топлоти стала, и у квасцу и у лену (ћарину) кадъ се помешa съ брашномъ и т. д.

(свршиће се)

Мале Приче.

(Пренођишта у Пекингу.) У Пекингу, главной варощи у Хини, има више пренођишта, коя су гдне собе, гди ноће люди, кои немаю свои кућа. У тимъ гдномъ собама спаваю по неколико стотина люди у једношуть, и то сви на једной постељи, коя се отуда може мислити колика мора бити. Најсмешније в при томе како се покриваю. Има т. е. неколико стотина ћебета, коя су сва једно за друго зашивена тако, да сва заедно изгледаю као једно ћебе. Кроз то ћебе просечено е стотинама рупа, тако малена, да човекъ само главу може кроз њих промолити. Кои доћу спавати, ти полежу по постељи, и чекаю докле ни доће још више. Кадъ ie се накъ искупи до неколико стотина, онда се ћебе, кое се свакако ютро на машину диже съ постељ и стои прекодань више њ, опеть на машину спусти доле на спаваче, и све ић у исти на покрше. Онда траже испођъ ћебета сваки себи по једну рупу, на испромаляю кроз њи главе, и тако одспаваю ноћь; а ујутро опеть увуку главе подъ ћебе, кое се после одма на машину съ њи дигне повисоко, како да се сваки може усправити.

(Како право, тако здраво.) Три пустаке убило и опљачкаю једногъ богатогъ путника у шуми, па одвесу отето благо у свою ћешину, и пошшо најмлађеръ одъ њи у варошь, да имъ купи штогодь за ело и пиће. Кадъ онай отиде, а друга двоица реку: „Зашто да делимо тако велико благо са једнимъ дечкомъ? Кадъ се врати, ми ћемо га убити.“ Међутимъ и онай најмлађи пустања помисли путемъ у себи: „Како би и ћеђани био, кадъ би сви новци мои били. Я ћу моя два друга отровати, па ће онда све благо мени самомъ остати.“ На купи у варощи ела и пића, па метне отрова у вино, и врати се у шуму. Текъ што у ћешину ступи, а оба она друга нађанућъ на њега скоче и ножевима га пробураве. Затимъ посаде се, на єдоше и пиће отрована вина, и тако и они погину, а благо остане.

(Смешанъ обичай.) Путникъ једанъ ово приповеда: Я самъ путовао кроз Мисиръ, Берберию, Лоповске Острове, Предгорѣ Добре Надежде, Камчатку и т. д. У Мисиру има добри и зли люди као и у насъ; у Берберіи варвара, но и гостолюбиви люди; на Предгорію Добре Надежде много самъ се варао у надежди, но тако ми в найпосле и у отечеству. На Лоповскимъ Островима покрадоше ме, а у Камчатки нико ми ништа неукрадe зато, што висамъ ништа ни имао. Камчатчани превазилазе све остале народе у нечистоћи, єръ никадъ неперу руке нити лице умиваю; ноктe никадь необрезую, и єду заедно сь псима изъ једне чиније, коя ние чиста него што су и сами они. Притоме су још одвећъ суевѣрни; жене ими се хвале да врло вешто знаю пражити и напредъ казати што ће бити, и могу болесте одма излечити. У Африки има једанъ народъ, кои нось и уста мрамомъ покрива, єръ мисли да су те части тѣла човечнеъ зато само, да кроз њи нечистоћа налази, на вала ій кришти.

(Нови лекъ за богаће.) Случайно пронађено в не давно у Лондону средство, да богаши не само њи, него и тргати могу. Шестнаесть година просио е тако одинъ богаш на ћошку једне улице. Но кадъ једанпуть угледа једногъ леопарда, кои изъ звериника побегне одъ своя чувара, па устреми се право на богаша, а онъ баци штапе, па у найвећемъ трку побегне съ ћошка, и одъ онда добие ноге.

(Послуга око астала.) Француз једанъ, кои е био у Михигану, држани једной у Америци, приповеда како се тамо по великимъ гостионицама регулашки послужуе око астала. Било насъ е, вели, тридесетеро за асталомъ, іошть непостављенимъ за ручакъ. Тридесеть момаца у-ћу унутра, а предъ свима једанъ као командантъ. Онай да знакъ, те сви се ни мало неугрожаю се, стане у онай редъ: Шесторица стану напредъ у три реда, држећи предня двоица предњ, а стражня стражњи праве одъ чаршава за астало, а средня двоица по средн. Иза њи поређаю се сва остали једанъ за другимъ, носећи једанъ таньире, други салвете, трећи кашике, четврти вилюшке, пети ножеве, шести слањике, седми воде, осми чаше, девети вина, десета леба насечена, једанаести гонећу чорбу (супу), а остали сви по једанъ утирачъ преко руке. Командантъ да опеть знакъ, на ноће напредъ одъ леве стране астала, а остали сва за њимъ, корачаюћи сви онако регуларно, као годъ војници. Нако нигде незаостане, него она предня двоица, што носе предњи праве одъ чаршава, отиду право за командантомъ до горњѣгъ чела, и текъ тамо итро опруже чаршавъ по астал, а тако и средня двоица среду чаршава, а стражни стражњи праве, па одма ступе напредъ за командантомъ оно астала на десну страну. Тако и сви други, што носе једанъ таньире, други салвете, трећи кашике и т. д., брзо метну предъ сваког гоета што кои носи, па одма дађ за командантомъ. Они пакъ, кои иду празни и носе само утираче преко руке, разреде се гостима иза леђа тако, да све но једанъ ноће на насъ неколико. Ти остану подъ астала докле се годъ руча, но сви подађ одъ насъ, како да могу доцније проћи они, кои донесу дала ела. Међутимъ командантъ врати се напољ десномъ страномъ на врата, на кои су и ушли, а за њимъ у највећемъ реду и сви остали, кои су што оставили на астал, па за њими далѣ ишли. У то доће време да се

донесу и даля «ли я промене таньири и т. д., што се тако исто найрегуларние сврши као и прва актъ

Принце.

(Слика за примиру) Пацицирькъ еданъ, Енглезъ, напроси трипутъ већу жену. Кадъ га запитаю зашто неузме жену према себи, а онъ одговори: „Сви люди, кои се жене, могу се поделити на двое. Едни се жене према себи, а други према потреби. Я самъ одъ ове друге партае. Висока су ми пенџери у соби, на оку кога да ми ій отвара и затвара.“

(Персиска учтивость) Ни еданъ народъ можда ние тако учтивъ, као Персианци. Тако кажу да е еданпутъ персиски министеръ иностранн дѣла ишао молити странога еднога посланика кодъ персискогъ двора, да му опрости што е — ружно време.

(Оригиналанъ светски човекъ.) Еданъ е писао прошение на владаоца еднога, и молио га да му учини неку милость, па на последку завршио е прошение овако: „У осталоме опростите Ваше Величество што самъ скиную капуту докле ово повазно прошение пишемъ, будући да ме е тако яка врућина обузела, да небя могао у капуту ни перо узети у руке“.

(Енглеска равнодушность.) Странацъ еданъ угледа у театру едну постару госпођу, коя се у ложи съ едномъ младомъ женскомъ разговарала „Коя е ово стара маймуница,“ упита онъ еднога лорда до себе. „Ово е моя госпођа“ одговори лордъ равнодушно. „Не, милостиви господине“, збуњено покуша странацъ поправити се. „Я непитамъ за ону у годинама госпођу, него за ону младу совулягу, што е до ньа.. „Ово е моя кћи“, одговори Енглезъ спокойно. И никомъ ништа.

(Кудъ ће изићи одъ кладе.) Неки отацъ пребаци своме сину, кои е у школу ишао, да е рђавъ и немарно. „То се сасвимъ напросто доказује“ одговори синъ. „Ви знате драги татко ону пословицу, кою веля да е одъ отца и синъ, одъ дрвета и клинъ.“

(Досетљивъ изговоръ.) У едной шуми, где е ловити забрањено, увате еднога крадљивога ловца и затворе га. Кадъ на суду одрече ловачку крађу, запита га судия шта е хтео съ пушкомъ пушкомъ? Онъ се за часъ промисли и одговори: „Я самъ хтео себе самогъ убити,“ и тако проће читавъ.

Продаваће се:

При Начали. Окр. Ваљевск. плацъ еданъ съ кућомъ пов. Симе Стояновића изъ Уба, Началника Ср. Посавск., 29. 30. и 31. тек. мес.

При Начали. Окр. Крушев. добра Дече Павлића изъ Опака 2. 3. и 4. Априла.

Огласи.

Продаја куће.

Подписана продаемъ моју собствену кућу, съ плацемъ, дућаномъ са сокака и баштомъ, изъ слободне руке. Кућа ista наоди се у сокаку г. Доктора, Линденмаера, сниже шанца одъ варошь-капие идући на Теразие; у истой кући има 3 собе съ 1 кућномъ; а такође и у башти има една кућа са еднома собомъ и кућиномъ. Башта е засађена лепомъ лозомъ и разнимъ воћемъ.

Ко би желио исту кућу купити, нека се подписаной ради погодбе у истой кући прияви изволи.

У Београ. 20. Марта 1857.

Драга Т. Путника.

(1—3) При тутористи насе поч. Косте Барловца бив. овд. трговца има една сума масини новаца за издавање подъ интересъ. Кои жели такову суму подъ интересъ узети, нека се I. Кумануди правител. банкеру прияви.

(1—3) Кућу ману на Врачару, близу воске школе са баштомъ, воћемъ и лозама засађеномъ, даемъ подъ кирию одъ ђурђева два, за једну годину, или за више времена; а и продаемъ е.

У Београду 20. Марта 1857.

Сима Весовићъ
Предсѣдатель Суда, вандредно Гл. Контр. причисљен.

(3—3) Я долуподписани имамъ 4000—5000 комада воловски кожа на продаю, како на мало тако и на мло го, по умереной цени. А такође и добра пасуља може се кодъ мене добити, на мало и на мл огго.

У Београду 1. Марта 1857.

Никола Миленковићъ
ћурчия на Теразіима

(3—3) У Антулиной кући имаде о ђурђевдане ове године за издавање еданъ квартиръ, состоећи се изъ 4 собе едне, куће са шпрархертомъ и шпајзомъ, и еднога одељења у подруму. — Кои га жели имати нека се изволи приявити притежателю у истой кући.

К. С. Антула.

(3—3) У кући наслѣдника г. П. Цукића на в. пијаце, има за издавање подъ кирию одъ идућегъ ђурђева дана седамъ дућана са принадлежећимъ магазама, и една кафана са великимъ подрумомъ. Кои би желио исте подъ кирию узети на годину дана или далъ задржати, нека се погодбе ради прияви госпои Цукићки у истой кући.

У Београду 10. Марта 1857.

(3—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа кодъ „Данфшифа“ има лепа Карловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узетя може свагда добити

У књижари В. Валожића сниже напоменуте ваљане се по спуштеной цени слѣдујуће ваљане:

Шумадинка одъ 1850. године везана	16. гроша
Шумадинка одъ 1851. године везана	32. гроша
Шумадинка одъ 1852. године везана	50. гроша
Шумадинче I. свеска - - - - -	3. гроша
Шумадинче II. свеска - - - - -	3. гроша
Дисклецианъ у Салони - - - - -	2. гроша

— Сви бројеви Шумадинке одъ ове године могу се іоште добити.

У Књигопечатни Княжества Српскогъ.

У Београду 23. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 35

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

У Београду 22. Марта.

Односно на познато у предпоследнѣмъ 33. листу устроенѣ Трговачкогъ Одбора у Београду накнадно доносе ючеранѣ „Зв. Нов.“ ово:

„Саобштивши попечителство финансіе, свима началничествама окружнимъ и управительству вароши Београда уредбу, печатану у званичнимъ новинама одъ 16. тек. мес. № 22. о. г. *устроеніе трговачкогъ одбора у Београду*, оно е подъ 16. т. м. П. № 1009. реченимъ надлежателствама препоручило; и то: началничествама окружнимъ, да свако — началничество — одъ знатніи у окружію своимъ трговаца попечительству финансіе представи троицу, на кое бы се по нѣговой разборитости, искуству и способности, при избору три члана и толико заменѣника по §. 18 устроенія трговачкогъ одбора у Београду, призрѣніе имати могло; овдашнѣмъ пакъ управительству варошкомъ препоручено е предпоменутимъ расписомъ одъ 16. т. м., да ово устроеніе трговачкогъ одбора овдашньой обштини обзнани, и да са споразуменѣмъ исте даде сачинити списакъ свію трговаца и занатлія београдски, кои по §§. 10 и 11 устроенія одбора трговачкогъ, за чланове и заменѣнике истогъ одбора изабрани бити могу. Списакъ овай нека обштина 15 дана у примирителномъ суду изложи на видело, како би сваки одъ овдашньи грађана, кои би мисліо, да е неправедно изъ списка изоставлѣнъ, или кои би желіо доказати, да е кое лице противу смисла поменути §§-а у списакъ ставлѣно, могло те свое приметбе учинити; и текъ на основу овакови доказати се могући приметба, исправлѣнъ и допунѣнъ, и одъ самогъ управительства за исправанъ признани списакъ, да се попечительству финансіе достави, после чега оно ће учинити наредбу, да къ избору чланова и заменѣника приступи.

На ове вишеизложене препоруке попечительства Финансіе издане Управителству ово-варошкомъ горенаведенимъ расписомъ да обрати позоръ свію овдашньи грађана у интересу обштемъ и своимъ собственомъ, єръ добримъ изборомъ чланова и замѣнѣника кои ће интересе трговине и заната заступати, постизаваю се предозначени интереси.“

СТРАНЕ НОВОСТИ.

„Агр. Цтг.“ явля изъ Босне, како су тамо већъ двапутъ примани Християни за сведоке, сходно хатишерифу, и обадва пута уважена имъ е сведочба. — У свези са вѣстима у последнѣмъ 34. листу являю данашнѣ вѣсти да е порта већъ послала на границу бесарабску корпусъ єданъ одъ 12.000 мом. „Пей“ одриче. — За князa Бибеска, бив. влашкогъ господара, явля „Преса“ да ће доћи изъ Париза да буде на избору дивана.

Подъ 4 ов. м. оправила е *Аустрия Сардиніи* депешу, онаквогъ истогъ садржая, као што е и расписъ, саобштени у 34. листу. Изъ Париза међутимъ явля „Преса“ по телеграфской вѣсти єдной одъ 18. ов. м., да су се Француска и Енглеска понудиле помирити стране, и да су ове већъ близу да се поравнаю.

О *навнбуржкой ствари* чує се само толико, да е 17. ов. м. имала бити држана и пета седница (бр. 34.).

У Паризу су се сложили први учени люди одъ свию струка, да саставе друштво, кое ће списательима давати известну новчану помоћь кадъ остаре. Фондъ е већъ основанъ поклономъ єднимъ одъ 20.000 франака. — Царъ е одредио старогъ официра єдногъ одъ негдашньи ескадрона Наполеона I., да чува овоме гробницу на св. Єлени (бр. 32)

О *енглеско-персискоме* рату текъ садъ стижу обширніе вѣсти. У битки одъ 27. Ян., кою су дакле пре, него што е заключенъ миръ, 40 миля далеко одъ Абушира имали источно-индиски и персиски коняници, Персиянци су, као што веле Енглези, коначно разбиени, и изгубили су 700 (а други веле и 800) мртви, а Енглези само 10 мртви и 62 ранѣна.

Найпосле о *хинеско-енглескоме* сукобу являю да е царъ хинески расписао пограничнимъ гувернерима, да се спреме за одбрану, и да одбияю стране пароброде. Близу Хонконга виђена е гусарска флота єдна, противъ кое су одма оправлѣна 2 пароброда. Енглеске и хинеске лађе єднако се бию. Хинези су кушали запалити у воздухъ енглеску убойну лађу єдну, но нису могли. Войска се єднако искупля у Хонконгу. — Тако по вѣстима одъ 3. пр. м. По новіимъ пакъ одъ 15. ов. м. царъ хинески готовъ е помирити се.

Царъ Іосифъ II. у Петробургу.

(Историска новела одъ Милбаха)

Князъ Потемкинъ.*)

I.

Князъ Потемкинъ текъ устане изъ кревета, и пође полагано и тромо у свой кабинетъ. Две паже, обучене скоро у само злато, истрче предъ нѣга, и поклоне му се до землѣ, па онда брже отворе врата предъ ньимъ. Друге две паже пођу за ньимъ, и понесу му дуги скутъ одъ спаваће альине, коя бияше одъ кадифе и везена златомъ и драгимъ каменѣмъ, далеко вукући се за високимъ, исполинскимъ стасомъ княжевимъ. Иза пажа иђаху четворица собни му слугу, носећи турску наргилу и чоколаду.

Потемкинъ, као што већъ рекосмо, отиде полагано и тромимъ коракомъ у свой кабинетъ, па ћутећи и нешто намргођенъ извали се на софу, застрту найфиніимъ казимиромъ. Паже клекну предъ нѣга, и поднесу му шоль съ чоколадомъ на златномъ таньиру, бисеромъ искићеномъ. Онъ узме чоколаду, па онда као да му се тешко учини да е самъ пие, те спусти шоль опетъ на таньиръ, и заваливши главу на ястукъ сустало рече: „Сипайте!“

Одма скочи еданъ одъ пажа, па кадъ князъ благоволи зинути, кане му по малко чоколаде у уста. Паже, собне слуге и шесторица официра княжеви, кои га очекиваху у кабинету, стаяху ћутећи и круто као войници, у найвећемъ страопочитаню, нескидаюћи ока съ любимца царичина, свемогућниегъ него ни сама царица.

Потемкинъ међутимъ неудостои іи ни погледа. Чимъ сркне мало чоколаде и дозволи пажи да му убрише уста марамомъ, одвећъ финомъ и златомъ везеномъ, отвори опетъ уста. Собни слуга, чие е дворити га наргиломъ, притрчи одма съ ньомъ, па спустивши стакло на турски ћилимъ, простртъ по патосу, метне му међу полакъ отворене устне ћилибаръ одъ кожне цеви, крозъ кою се вуче димъ.

Опетъ буде найвећа тишина. Паже и собне слуге и официри ћутећи и у найвећемъ страхопочитаню гледаху само у Потемкина. Онъ пакъ повуче кадшто великъ димъ изъ наргиле, намрштено гледаюћи за ньимъ како се у ковитлацъ пенѣ горе.

„Колико сати?“ — запита на последку, едва и те две речи изустивши.

„Два по подне“ — попашти се еданъ одъ официра одговорити.

„Има ли млого люди у предньой соби?“

„Сви министери и ђенерали и велики племићи, и іошъ неброено ньи са прошенияма.“

„Єсу ли већъ одавно ту?“

„Има 3 сата одкако едва чекаю тренутакъ, у кои ћете Ваша Светлость имати милость дозволити имъ да васъ виде.“

Князъ повуче опетъ неколико димова, ни мало неузнемиренъ што га већъ 3 сата чекаю дворани.

Текъ кадъ попуши све, тргне се изъ велике замишлѣности, и полагано дигне се са софе.

Две собне слуге притрче са три различите униформе, златомъ везене и найбогатие искићене. Свака бияше другчия: друге бое и другогъ кроя и веза. — Питаюћимъ погледомъ исчекиваху кою ће униформу благоволити Нѣгова Светлость данасъ обући: да ли фелдмаршалску, или велико-коморничку, или и униформу рускога князя, златомъ везену и за чудо лепо исшарану и скупоценомъ кожомъ поставлѣну.

Потемкинъ ништа непроговори, већъ мане рукомъ да одлазе, па пође далѣ онако, као што е већъ обученъ. Мрка коса нѣгова, дугачка и густа као грива у лава, висаше неочешляна и накострешена низъ лепо му, но сустало лице, гдишто іоштъ имаюћи и трагъ одъ спаваня, текъ прекинутогъ. Крозъ незакопчану предню страну спаваће му альине прилично виђаше се и долня одећа, такође немарно склонѣна. По папучама, златомъ и бисеромъ везенимъ, вукоше се чарапе, спале и не башъ найчистие, а снажни му листови одъ ногу бияху голи.

Тако немаришки, а опетъ скупоцено обученъ, князъ Потемкинъ догега се до врата одъ преднѣ собе. Чредници (дежурни) официри отворе одма врата, и на гласъ викну: „Нѣгова Светлость, князъ!“

Одъ тога имена као годъ одъ сунчева погледа тргну се у еданпутъ сви у предньой соби изъ дремежа одъ дугогъ чеканя. Стотинама ньи, ђенерали и министери, старци и младићи, први великаши и князеви одъ старогъ племићскогъ рода, и ерцези и князеви, кои можда текъ юче и створише сву свемогућу волю царичину, дубоко се поклоне предъ великимъ и поноситимъ стасомъ човека, свемогућниегъ и одъ царице, єръ онъ се ничной, а царица баръ едной вольи покораваше, — вольи Потемкиновой.

Потемкинъ прође ћутећи и поносито крозъ редове двора свога, немарно кланяюћи се текъ по гдикоме ђенералу или другоме коме, кои му се види да е тога вреданъ, а гордо пролазећи остале, кои га молећи гледаху и сваки коракъ нѣговъ праћаху пуномъ надеждомъ, да ће се валяда и на ньи смиловати, па погледати ій.

Али Потемкинъ изгледаше тай данъ тако, да ние ни мислити да ће се и на кога смиловати и запитати га каквомъ е можда нуждомъ дошао. Онъ прими подворенѣ свогъ двора као сваку тешку бригу, кою има влада и мора се носити; па опетъ равнодушно отиде на врата, коя воде у кабинетъ.

„Є ли ту овай, што тргує съ адиђарима? Звао самъ га нешто“ — рече официру на врати. Па кадъ му овай одговори да есте, а онъ дода: „Нека дође овамо, а затимъ и управитель полиціе!“

Па уђе опетъ у свой кабинетъ, и дозволивши своимъ собнимъ слугама да га обуку, пусти пред-а-се Артанкова, трговца оногъ, што тргує съ адиђарима. Си-

*) Ђорђе Александеръ Потемкинъ, князъ, руски министеръ и фелдмаршалъ, рођенъ 1736. год. био е до смрти свое, 1791. год., одвећъ велики любимацъ царице Катарине II., и владао е средствомъ нѣ скоро неограничено своимъ Русиомъ. Међу нѣгова славна дѣла спада нарочито освоенѣ вароши Херзона у Криму, а тако и Очакова 1788. год.

Учр.

рома човекъ пребледи савъ као крпа, нити проче съ места, очекујући да му князъ први проговори. Кнеза међутимъ башъ у онай ма чешљаху слуге, а онъ сѣдаше на столици једной съ наслоњима, сигравши се, па бацајући и ватајући златне лоптице.

„Добро што си ту, Артановић.“ — рече Потемкинъ смешећи се. „Имамъ ти нешто наручити.“

Трговацъ се до земље поклони, и прогутаћа неколико неразговетни рећи, кое накъ Потемкинъ неузме на на умъ.

„Видио самъ ноће у твомъ дућану врло лепъ накитъ за астал, кадъ се руча. То су оне штатуице одъ злата.“

„То е туђа наручбина“ — стрепећи одговори трговацъ.

„Наручбина?“ рече Потемкинъ смешећи се. „Докле я то нешто добити ?“

„Ние могуће, Ваша Светлость.“

„То докле наручујемъ ти да и за мене начинишъ таквъ исти накитъ. — чуешъ ? И да е онако исто израђенъ; а особито онъ да е онако и тежакъ ! — Шта ће коштати ?“

„Шесетъ илада рубаля, Ваша Светлость.“

Потемкинъ дигне очи као да се мисли. „Прилична сума“ вели. „Докле начини ми два таква накита. Но мора бити кроз 8 дана готово, и да ни се овде преда !“

„А съ плаћањемъ ?“ усуди се трговацъ питати. „Кадъ ће бити Ваша Светлость имати милость платити ?“

„Овай часъ“ одговори Потемкинъ смешећи се. „Постављамъ те за дворскогъ таквогъ трговца наше царице, премилостиве наше госпође“.

Трговацъ нагъ као да се толико необрадуе той великой милости, већъ стрепећи погледа у князя.

„Приклањемъ Вашу Свѣтлость“ — рече онъ дрекућимъ гласомъ — „смилуйте се на мене, па некойте се шалити ! Ђръ я имамъ ситну децу, па ако испуним ту велику и доиста княжеску наручбину, коју Ваша Свѣтлость имате милость наложити ми, то морамъ уздати се да ће ми се одма платити, ако нећу да пропаднемъ“.

„Да свршишъ моју наручбину, или нећешъ сваколико пропасти“ — рече Потемкинъ смешећи се, па поче опетъ играти се лоптицама. „Ако несвршишъ за 8 дана ићи нећешъ у Сибиръ да видишъ е ли болѣ трговати съ одиђарима или ватати видре“.

„Свршићу“ — рече трговацъ уздануви. „Но кадъ ће Ваша Свѣтлость имати милость платити ми ?“

„Платити ?“ рече Потемкинъ смеюћи се. „Къ врагу ! та я ти ево одма плаћамъ, — постављамъ те за дворскогъ таквогъ трговца. Та то е далеко више, него што та нямъ платити за наките ! — Иди, иди, та помисли мало и на Сибиръ ! — Иди !“

Гордо мануши рукомъ, изрече то Потемкинъ. Трговацъ пдебледи савъ као крпа. Сузе му груну изъ очију. Једва дрећи се на ногама, потакне се до врата и отиде.

Потемкинъ погледа за њимъ смешећи се. Лице њгово, пре нѣколико, садъ оживи и засија се. „Сто двадесетъ илада рубаля !“ прогуђа онъ, облачећи фелдмаршалску униформу.

„Болѣ ми е растопити ји, па начинити новце, єръ овии су увекъ бољи него златни накити за астал.“

У тай ма отворе се врата и управитель полиције, Наришкинъ, уђе унутра.

(наставиће се)

Животиње и Палиције.

(к р а ј)

Човечије тѣло по свой приличи грдко светско здание за обитавање милиона непознатя животињица. Кадъ умре и кадъ му тѣло иструли, онда се њгово месо и њгова крвь опетъ у нове врсте животиња преобраћа, и то у вође, примѣтае прве, кое е онъ пряу материю, кличу и ја у себи носио, а на то ни слутио ниє — Кадъ се само една капь уквареногъ сирћета на врх игле узме и предъ вођаною стакло принесе, видићемо съ удивленѣмъ у овой увећавой капљи безбройне мале ђиће и ствар, као ђине конџиће, спредъ и острагъ зашилѣне, кое се брзо тамо амо крећу, почемъ се сналзо кроз воду увијаю, часъ лагано, часъ брзо, по своїой вољи. Ко ће моћи ово неочекивано позорѣ сматрати, а да се неубезекне ! Ствар, кое у лепу (њришу) живе, секли су већъ и примѣтили како до сто илада изъ њиногъ тѣла покупляю, кои су као мала кожаста ја. Али и они одна изъ ова ја изваћу и пливаю, ширећи се у простору као и њиови старіи. Неке одъ ови животињица довольно су велике, да се и голимъ окомъ примѣтити могу. Тако има једна врста, кои се зове куглица, и величине е врло малогъ зрна сочива, али тако њежна и мека, да се, несмотрено рукомъ уваћена, разлињи. Напротивъ на вођаноја стакла примѣчава се да е ова животињица лепе боє и као море зелена, и да на све стране плива, почемъ се као какво ђуле котрља. Пошто имъ е тѣло прозрачно, виде се у њму такође неробћени млади једно, као мале кугле 20—30 на брою, те іошъ и у младима већъ далѣ племе њихово, а у овоме іошъ доцніе млади и т. д., докъ и найболя вођаноја стакла тако неослабе, да тако безконачно мала суштества непримѣтнимъ учине. Ако су млади сазрели да на светь изађу, то се старија кугла разпукне, а мали за једанъ сатъ 5 до 10 изкотрляю се напољѣ, кои наставляю живот старијега, кои се затимъ скупи и умре. Неке одъ ови животиња росе ја, а неке младе рађаю живе. Све накъ раније се на начинъ, свакимъ особитъ. — Али одъ чега живе ове животињѣ у једной капљи воде, кои имъ е као море ? — ове животињѣ, кое су кадшто милионъ пута манѣ одъ зрна песка ? Наше око недопире у безконачность овогъ новогъ света. Али е могуће да живе іошъ много манѣ животињѣ, кое имъ за рану службе, — животињѣ, кое око човечие можда нигда доспети неће да види. Оне се свуда налазе, и како у фигурама своимъ, тако и у начину кретања врло су различие. Неке, кое су округле, појављую се као танка кожа, кои на све стране кроз течность гмиже; а друге, као куглице, єсу обле, и њихово се кретанѣ, састои у непрестаномъ и брзомъ окретаню око своє осовине, при чему често ја истомъ месту остану; а неке, као репате, имаю фигуру наликъ на крушку, єръ су на

једномъ краю запиљасте, и често се некимъ танкимъ репомъ завршую. Неке, као точакъ, имаю око себе мале жилице, подобно лику сунчаномъ са зрацима, — жилице, ковма се као точакъ саме око себе окрећу, а неке, као ендерлингъ, узимаю сваки часъ другу фигуру, па часъ се скупе као кугла, а часъ се опруже као канва дугачка пантљика.

Да би читавъ светь жива суштества у биће позвали, треба само на лишће и траву, цвеће и животињске части мало воде сунути и на сунце метнути или на умерену топлоту ставити. За часъ ће се вода разлучити на врењ или првоточину, али то што ми зовемо првоточина, само е предвѣстникъ новогъ живота. Милиони животиња постаю. Но одкудъ долазе, куда изчезаваю, и нашто служе? Ко ће допрети до те тайне божие? — Али е и наймањ суштество преко нужно вселени, као годъ и найвеће. И сунце, кое е много илида пута веће одъ земль, ние праотцу живота ни мало важніе предметъ него што е и наймања животиньица, кое илидама у едной само капьи воде обиталиште налазе. — Куваћемъ воде, у коіой живе, привидно се умрше, и више се у води немогу видити. Али ако се њиовъ мокри гробъ само неколико дана метне на ваздухъ и сунчану топлоту, поље се опеть нове животиньице, на било мрше, или су опеть оживеле, или су ими се ја о ништа разбити могла; єръ се дознало, да оне после смрти на неколико година опеть оживе. Ако вода, у коіой се појне, усане, то се животиньице осуше, изгубе сву животну силу и ни мало се непознаваю. Види се њихова осушена кожа као светлећи се грашь, безъ мицања. Али ако се после дужегъ времена успе опеть скорашња вода, то за неколико трепутака одъ исте опеть оживе и брзо пливаю. — Где ћемо наћи травице животу?

ђ. М. Павловићъ.

Мрвице.

(Добаръ рачуница.) Єдноме пиваици била е меана една одвећъ съ веруке, а опеть е волио ићи у ню, него у ближе меане. Кадъ га запитаю зашто то чини, а онъ одговори: „Зато, што е тамо свака ока за 1 грошъ евтиніа, на што више пиемъ, то све нећу асну имаъ, єръ на сваку оку добивамъ по 1 грошъ найчистіе вайде."

(Сайна свойства.) Єданъ стихотворацъ спева песму єдну за иненданъ некоме богаташу, и похвали га да има одвећъ „много сайни свойства." Богаташъ му изброи неколико дуката, и рече: „Ево и теби неколико сайни свойства, кадъ велишъ да ји много имаъ."

(Побѣда надъ собомъ самимъ.) Єдна древна пиваица зарече се да нећe више пити, ни у меану ићи. А да то и докаже, зарече се да ће више пута поредъ меане проћи, а нећу у ню сратити. И тако проће поредъ меане єданпуть; а затимъ се врати и проће и други путъ; пакъ кадъ и трећи путъ срећно проће, рече самъ себи: „Но, надъ си се ти тако побѣдио и толико се уздржао, заслужно си да пиешь, и съ тимъ отиде у меану.

По гласу „Званична новина" Подполковникъ пѣхоте Илія Марковићъ постављенъ е за Подполковника Артиљерие.

Стецишта су отворена:

При Суду Чачанскомъ надъ масомъ презадуженогъ Радонце Поповића до 24. Априла.

При Суду Гургусовачкомъ надъ мас. поч. Саве Голубовића изъ Г. Зулича до 20. Априла.

При Суду Ужичкомъ надъ мас. поч. Спасоя Милошевића изъ Д. Добрића до 25 Априла.

При Суду Гургусовачкомъ надъ мас. почив. Милоя Райковића до 18. Априла.

Огласи.

ПРОДАЈА ВИНА

Долеподписани има врло добра бела и црна карловачка вина а тако исто и добра винска сирћета по умереной цени на продаю. Ко жели узети нека изволи явити ми се. (1—3)

Іованъ Павловићъ.
у кући г. Косте Антуле
на малой пияци.

(1—3) Подписани има врло лепа бела брашна, аусцугъ звана, а тако исто и врло лепа пасуља съ умереномъ ценомъ на продаю.

У Београду 21. Марта 1857.

Іованъ Жарковацъ
спроћу куће г. Ресавца
кодъ два златна лафа.

(1—3) При туторина масе поч. Косте Барловца бив. овд. трговца има една сума масина новаца за издаваньћ подъ интересъ. Кои жели такову суму подъ интересъ узети, нека се I Кумануди правител. банкеру прияви.

ПАВЛЕ БАШКАЛФИЊЪ.

у кући своіой на пияци издае сав горњи спратъ, заедно са особитимъ нутвакомъ, трапезаріомъ, шпайзомъ, шталомъ за 4 коња и врло пространомъ отуканомъ, шупомъ за више кола, шупомъ за два и особитимъ подрумомъ одъ ћуреће два подъ кирию. (2—1)

(1—3) Даемо на знање, да в до сада у служби Високогъ Правителства бившим, братъ нашъ **МИЊАЛО** съ нама одъ данасъ у заедничку трговину ушао.

У Београ. 18. Марта 1857.

БРАЋА БАРЛОВЦИ.

Продаја куће.

Подписана продаемъ моју собствену кућу, съ плацемъ, дућаномъ са сокака и баштомъ, изъ слободне руке. Кућа иста наоди се у сокаку г. Доктора, Линденмаера, сниже шавца одъ варошь-капије идући на Теразије; у истой кући има 4 собе съ I кујномъ; а такође и у башти има една кућа са єдномъ собомъ и кујномъ. Башта е заграђена лепомъ лозомъ и разнимъ воћемъ.

Ко би желио исту кућу купити, нека се подписаной ради погодбе у истой кући прияви изволи.

У Београ. 20. Марта 1857.

Драга Т. Путника.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 26. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ налази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за поля год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 36.

О Црной Гори.

Париске новине поправляю гласъ овай да ће князъ Данило скоримъ ићи у Лондонъ и Петробургъ. Онъ ће іошъ остати у Паризу, єрбо му є француско правительство обећало склонити порту да опуномоћи и нужнимъ наставленяма снабдѣ пуномоћника свога у Паризу, те да се поведе формална конференция о црногорскоме питаню.

Међутимъ случай овай са Лукомъ Радовићемъ надмаша за сада важность и самогъ формалногъ тогъ уређиваня одношая међу портомъ и Црномъ Горомъ. Аустриске новине одвећъ се заузимаю за Луку, и труде се поступакъ наместне владе у Црной Гори жигосати као такавъ, да вређа аустриско правительство, и побуђує га енергично противъ тога поступити.

Као тако расположенимъ, ниє аустрискимъ новинама ни чудити се што данасъ измишляю и то, да вишина народа црногорскогъ захтева да се уклоне вицепрезидентъ сената Мирко и архимандритъ цетиньски, и да се сазове неки видъ дивана ad hoc (хромада), кои ће се предъ комисарима велики сила посаветовати. Та партая, коіой су коловође старешине одъ први племена црногорски, наумна є, веле, горнѣ захтеванѣ изявити меморандумомъ, и протестирати и противъ раніи и противъ доцніи нови наредба князя Данила и брата му Мирка. (Фолксфрайндъ.)

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Депеша єдна изъ Париза одъ 20. ов. мес. явля бечной „Преси" да се, што се тиче *Влашке и Молдавие*, лордъ Палмерстонъ сложно у мишленю са француским кабинетомъ.

„Журн. д. К.", доносећи познати *турски законъ о печатньи*, примѣчава да има врло много недостатака, єръ говоря само о онима, кои имаю типографиє, а ништа непредписує о трговини кньижарской, особито што се Европеяца тиче. — По вѣстима одъ 20. ов. мес. отишао є адмиралъ Лионъ 13. ов. мес. одъ Цариграда, а пре одласка давао є часть єдну за честь персискомъ посланику. — Риза-бегъ, кои є пре био портинъ посланикъ у Атини, иде садъ у Петробургъ за редовногъ посланика.

Аустрискоме паробродарскомъ друштву за Дунавъ, као што явля пештански „Льодъ", правителство ће збогъ престанка повластице нѣгове емствовати до 1880. год. чистога прихода годишнѣгъ 1,920.000. фор. ср.

Полузванични „Патри" потврђує што смо укратко већъ явили да се у *бордоскоме пристаништу* гради „знатанъ брой" убойни лађа за рачунъ рускога правительства.

Сардиния моли француско правительство да іой дозволи копирати планъ о утврђеню Алесандриє, кои є начинио іошъ Бонапарта, и садъ се налази у француской военой архиви. („Преса")

Француске и онглеске новине напоминю новъ *расписъ графа Буола* на стране кабинете, гди се, веле, іошъ оштрия тужба диже противъ Сардиниє, него што є и позната последня депеша.

Ради *навибуршке стеира* држана є 19. ов. м. шеста седница конференциє у Паризу. Има іошъ незгода да се уклоне. Найвећа є оно, што краль прайски захтева неке новце (бр. 33).

Шпаньолска єдна фрегата одъ експедициє, коя є одаслана противъ *Мексиканске*, већъ є као што явля „Преса", пуцала на Веракруцъ. Повода томе дао є самъ Веракруцъ, што є први опалио на шайке, коє су ишле съ томъ фрегатомъ.

Найпосле обширниє вѣсти изъ Источне Индиє допиру текъ до 21., а изъ Хине до 3. пр. мес. По првима онако стои съ познатомъ биткомъ међу *Персиянцима и Енглезима* кодъ Бушира: „Енглески ђенералъ Утрамъ дошао є био 15. Ян. у Буширъ, а 22. ист. мес. отиде са 4620 мом. европски и индиски пешака и коняника и 18 топова противъ Борашуна, єдно 46 енглески миля далеко одъ приморя, а 12 миля одъ планине, гди се шираски принцъ Шуца-улъ-Мулкъ са 6000. мом. обкопао био. Персиянци, кадъ угледаю Енглезе да иду ближе, оставе свою позицию и побегну у планину, а оставе Енглезима све што су имали у стану, заедно съ цебаномъ и раномъ. Енглези затимъ сруше Борашунъ, а 26. поменутогъ месеца врате се у Буширъ. Сутраданъ панъ, и то ноћу, Персиянци наново се приберу, па нападну на Енглезе, кои се у први ма збуне єдно збогъ изненадногъ напада-

ня, а друго и збогъ тога, што ђенералъ Утрамъ одма у почетку битке падне съ коня и рани се тако, да принуђенъ буде предати команду ђенералу Стеклеру. На срећу енглеску брзо престану Персиянци пуцати. Енглези, кадъ іи сутраданъ у зору виде намештене на левомъ крилу са 6—7000 мом. и 5 топова, потераю іи коняницима и топовима тако жестоко, да за єданъ сатъ сасвимъ изгубе начинъ борити се. 700 мртви Персиянаца покрию бойно полѣ, и изгубе 2 топа и 100 зароблѣника заєдно съ пебаномъ. Енглези пакъ изгубе 10 мртви, а међу ньима 1 официра, и 62 ранѣна, а међу ньима 3 официра. Побѣдительи остану прекоданъ подъ ведримъ небомъ на бойноме полю, а кадъ се смркне, пођу натрагъ у Буширъ, и стигну тамо неки 28., а неки 29. реченогъ месеца." — Тако по вѣстима пре заключеня мира. Што се овога пакъ тиче, „Руски Инвалидъ" вели да є у материялноме погледу заключенъ користно за Енглеску, а у моралноме одвећъ штетно, єръ међу осталимъ зна се, вели, да є Енглеска найпре напала войскомъ на Персию, па онда обявила іой ратъ, те тако є неприправну принудила пристати на условия, коя ни на каквоме праву нису основана.

О сукобу пакъ међу *Хинезима и Шпаньолцима* већъ смо явили како међутимъ, докле сукобъ съ Енглезима иде краю, Шпаньолци спремаю експедицию противъ Хине, да освете конзула свога, кога су Хинези убили у Кантону. „Диаро" вели да ниє тай конзулъ, него вице-конзулъ у Хонконгу убиенъ, и зато, вели, Шпаньолска „нема право што ће збогъ єдногъ вице-конзула послати манилску войску у Хину, и здружити се противъ нѣ съ Енглескомъ."

Везувъ.

(По Хайлбронеру.)

Ко ниє никадъ видио ватромету гору, томе природа іошъ ниє показала свою найвећу силу. Одъ свию чуда на земльи зацело є найвеће оно, кадъ гора избацує ватру. Неапольска, ако э икадъ била у непрестаномъ вреню, данасъ є. Везувъ избацує како кои данъ све више ватре, а ову ноћь найвише. Люди се побоє за места украй нѣга, и потраже начина да ій избане. Но и неброєно ньи радозналаца у читавимъ колонама одъ кола' потутньи у Портиче, Торе-уел- Анунцияту, Розину и Помпеє, а млоги отиду и на саму гору, да є докле се може гледаю у свой нѣговой страовитой лепоти. Међу овима нађемъ се и и. — Валя ми найпре описати како изнутра изгледа гора. Отуда ће се моћи докучити да садъ већъ ниє онако тешко сићи у нѣнъ кратеръ као пре што є било, и да се то могло и у време последнѣгъ избациваня ватре. При єдномъ одъ найвећи избациваня, какви є само икадъ било, савъ найвиши връ, куда є пре излазила ватра, срушио се у кратеръ, кои є млого пре издублѣнъ био, те тако се овай одвећъ разширио. Връ овай, како є цео пао у стари кратеръ, тако є цео и остао у трбуву одъ горе, кои є садъ отворенъ; стои дакле и данъ данашньи на рупи, крозъ кою и излази ватра. На ту рупу сукляли су и овомъ приликомъ стубови одъ ватре, и текла є лава у околну долину одъ великогъ кратера. Връ се зове Мали Везувъ, и високъ є као полакъ стѣна, коє стоє око кратера као дувари. Съ тій дувари види се савъ казанъ, кои є гдишто и више стотина стопа дубокъ. Одозго се може савъ кратеръ обићи; но има места, гди се мора ићи и четвороношке, те зато се врло тешко обилази. Вешти пешаци могу га обићи крозъ по' сата. — Колико є и онако страшно гледати, толико се іошъ страшния чини та провалия, кадъ се човекъ одъ нѣ обазре на страну, и види прекрасанъ изгледъ средиземногъ мора красногъ залива съ принадлежећимъ му островима. Понайчудние є што на Маломе Везуву има траве, премда ова сасвимъ особито изгледа збогъ опасне околине, у коіой се налази. Тако и лава и сумпоръ сасвимъ су особите боє, тако, да се може скоро рећи, да є лава сива, но прелива се у найчудние друге, скоро іошъ невиђене боє, а сумпоръ, кои є иначе беличасто жутъ, кадкадъ є сваке друге боє, а само не жуте. То менянѣбоя' мора бити отуда, што се често различно меня и сама температура. — Кадъ самъ први путъ силазио доле, био є кровъ одъ кратера тако врео, да се морало єднако скакати съ єдногъ комада лаве на други, и то преко попространи пукотина, крозъ кои є сукляла ватра; а зими су, као што су ми приповедали, те поляне сасвимъ голе биле, и лако се могло по ньима ићи. Тешко є описати како є у кратеру, а скоро немогуће казати на колико се неброєни помешани боя преливаю основне боє нѣгове. — Текъ што самъ дошао био, већъ су били стубови одъ дима куляли свуда унаоколо изъ врели дувари и изъ Малогъ Везува, а изъ накострешени поляна одъ лаве лизао є пламенъ. Поляне те, коима є покривенъ кратеръ као каквимъ паркетомъ, врло су неправилно єдна преко друге стаяле у грдномъ комађу. Више се пута, те іошъ и кадъ є гора сасвимъ мирна, догађа да се комађе одъ стена стропоштава доле; и кадъ човекъ силази у кратеръ или излази наполѣ, круни се комађе одъ лаве подъ ногама, и стропошта се у провалию, те тако могу страдати они, кои напредъ иду, заєдно съ онима, кои за ньима иду. Узалудъ є у томе подземномъ свету тражити равницу; па коє зато, а коє и што се сваки часъ наилази на пукотине, тешко є ићи.

Я самъ имао младогъ єдногъ и одважногъ човека, кои ме є водио, и више самъ сати гледао како є гора избацивала ватру. У кратеру тако є страшно тутньило, да смо више пута морали запушити уши, да неби оглувили. Ветаръ є єднако дувао одъ югоистока, тако, да є димъ и каменѣ, коє є далеко у висину избацано, летило на єдну исту страну, те зато є сва та страна била покривена усиянимъ пепеломъ, и изгледала є као други Везувъ. Я се договоримъ съ вођомъ моимъ, да идемо у вече у друштво, састоєће се одъ млоги странаца, за коє самъ чуо био да су іошъ неки данъ отишли да изблизу гледаю то позорѣ. Па пошто се мало приватимо, здружимо се съ више ньи познати ми страни путника, кои су дошли били такође да гледаю. Никадъ се люди нездружую тако лако, као кадъ свима прети єднака опасность; и зато ниє никакво чудо, што се и къ нама придружи енглеска породица єдна, коя насъ сретне башъ кадъ смо на путу били у кратеръ. У друштву нашемъ било є четири женске и тринаестъ мушки, различите народности. Но нико ниє знао шта самъ я смислио чинити.

Докле смо ишили на коньма крозъ покривене шупльине одъ лаве, изъ кои се ниє могло видити наполѣ,

били смо сви весели, премда с по неки можда и дритао у срцу одь стра, ербо се земля подъ нама сне вѣћма и вѣћма тресла. Кадъ дођемо на равницу украй саме купе одъ кратера, гди валя сишита и пешице пужати се на камениту висину; и кадъ близу предъ нама угледамо брдо, кое с било у самоњ жару, и гди би и насъ и найманьи потисакъ воздуха могао сарванти међу стѣне и у пепео, — онда они, кои су дондеи найвеселији и найразговорнији били, седанпутъ умукну, и неки стану свеховати да се кратимо. Я имъ одма кажемъ да самъ твердо науманъ невраћати се; а пошто с свуда т тишило тако якo, да се ниє могло чути што кои говори, то се упутимъ напредъ, да се успужамъ на купу. Зачудимъ се кадъ видимъ женске гди прве пођоше за мноме, а особито се зачудимъ младоњ единьи и лепоњ Енглезкињи, коя ми се іошъ путемъ чинила врло одважна, и вшла с безъ воће и безъ ичие помоћи. — После єданъ сатъ пучкога хода попкемо се на висину, башъ кадъ с сунце седало Само неколико старіи люди изостану. — Све с изгледало као што човекъ неможе себи иначе представити, и у кратеру, коме смо тако близу били, бесмо с еленетъ тако жестоко, да насъ све подиње велика страва. Кадъ сунце заће, угледамо позорѣ, съ каквимъ се више никое неможе успоредити. Што намъ се за сунца чинило само димъ, то садъ све буде ватра. Грданъ стубъ одъ пламена бацао с мислишъ до неба усиано камењ, а одъ усијаноги пепела и лаве, коя с кулила на све руне, изгледало с и небо и земля као да с у ватри. Позорѣ то буде іошъ страшније, кадъ се іошъ вѣћма смркне и груне страховита тутњава изъ утробе трегуће се горе. Храбри воћа мой виккне ми да с радъ испунити обећанъ, те сви поиграмо за нимъ, ербо с онда пополанъ ветарь дувао. Казавши осталима шта самъ науманъ, хтедо растати се съ њима, кадъ али млада она Енглезкиња повика: „Идемъ и я!“ (свршиће се)

Самоубиц и.

(изъ Русса)

Ти оћешъ себи да прекратишъ животъ, но я би желио знати да ли си ти почео живити. Шта! да ли си овде на земльи поставльнъ да ништа неучинишъ? Заръ теби Богъ са твоимъ животомъ ние ништа наложио, коју ти овде на земльи испунити морашъ? Ако си твоњ посао свршио пре вечери, ти одновчини овай остатакъ дана то баръ учинити можешъ; али стани да видишъ твоњ посао. Канавъ одговоръ спременъ имашъ ти за судију свевишњегъ кадъ ти потражи рачунъ одъ твога времена? Несрећниче! нађи ми онога праведника кои се хвали да е доста живио: па да те одъ њега научимъ како треба човеку животъ свой проводити да би имао право оставити га.

Ти у роду човечиемъ само зла броишъ, па велишъ: „Животъ с една беда“. Али слепче, отвори очи и потражи у закону ствари, да видишъ можешъ ли нађи икакво добро, кое ма съ каквимъ зломе помешано ние? Може ли се дакле због тога казати да у свету никаквога добра нема, и можешъ ли ти помешати оно, што с зло по самоњ природи, са оними, што не бива зло, већъ само по случаю? Трпећи животъ човечији ние ништа, и зато не сматрай ти у њему, већъ само тѣло трошно, кога ће се онъ на скоро опростити; али морални животъ, кои мора дѣйствовати на ово човечие существство, састои се у упражњаваню кћгове волѣ. Животъ с зло за злобногъ човека и злотвора, кои успѣва у своме предузећу; али с онъ найвеће добро за поштенога човека, па макаръ овай и последньи сиромашакъ био; само одношенѣ живота съ предметима чине га добримъ или злимъ.

Теби е досадно живити, па кажешъ: „животъ с зло“ Небой се, пре или после утѣшићешъ се, па ћешъ онда казати: „ахъ животъ с мѣћеръ био велико добро“. И заиста ти ћешъ онда казати цѣлу истину безъ икаквога размишљаваня; ербо се ништа тако као ти промењати неће. Промењой се дакле іошъ одъ давасъ; и будући да е зло у ружномъ разположењо твое душе, то поправляй што пре твое неуредне страсти, и не запалюй кућу свою, жалећи мало труда подњети око оправлања њеногъ.

Чуй! шта су десетъ, двадесетъ и тридесетъ година за безсмртно створењ? Мука и радость пролазе као сенка: животъ проће у трепутку; и онъ ние ништа самъ по себи, него његова важность зависи одъ његовога употребленя. Само добро, кое човекъ учини, остае вечито, и текъ по величини овога добра животъ добиа своју важность. Не кажи нигда да с животъ за тебе з л о, будући да одъ тебе зависи да ти с онъ найвеће д о б р о; па башъ ако си и зло живио, немой мислити да ти е дозволѣно умрети своевольно, ербо би то онда значило да ти с дозволѣно роштати противу твога творца и таити твое опредѣленѣ.

Самоубиство с потайна и срамна смрть; оно с краћа, учињена целомъ роду човечиемъ, кога потреба пре оставити, него што му вратишъ оно што с онъ теби учинио. „Е! али я то не дрћемъ ни за што, я самъ свету неполезанъ“. — Филозофе обични! знанъ ли ти, да теби овде на земльи ние дозволѣно ни єданъ коракъ корачити, а да никакву дужность неиспуниш, и да е сваки човекъ полезанъ роду людскоме само зато, што живи? Несмисленче! ако ти ма и найманя искра добродѣтельногъ чуства остае у души и срцу твоме, дођи изъ мене да те научимъ почитовати и уважавати твой животъ. Кадъ годъ помислишъ изъ њега изаћи, реци у себи: „чекай баръ да учиним іошъ єдно добро дѣло, пре него умремъ“, па онда ноћи тражити каквогъ бѣдногъ и помоћи му, каквогъ несрећногъ и утѣши га, каквогъ нападнутогъ и одбрани га. Ако те овакво поступанѣ уздрже данасъ, уздржаће те и сутра, прекосутра и цѣлогъ твогъ живота. Ако те ово неуздржи, а ти умри несрећниче, и болѣ да се ниси ни родио кадъ си тако накостанъ и малодушанъ.

У Цариграду.

М. Павловићъ.

Анекдоте.

Фридрихъ II., путујући єдномъ по Шлезији, морао се због оправке кола у єдномъ селу задржати. Школа с била близу, у коју краљ оде, гди застане учителя, некогъ старогъ човека, кадъ с деци разасиавао четврту заповѣсть. Наравно да се учитель при улазку монарха врло збунио, нећутимъ єдина простота, којомъ с краљъ сваконъ повереньѣ улити знао, и овде се заиста показа-

ла. Стараџ се охрабри, и кадь му Фридрихъ наложи да се незабуше но да далѣ продужи рекше: „Дакле, пазите.“ — „Четврта заповѣдь неодвоси се само на дужности, кое деца према њихови родителя извршивати и маю, него и на све дужности према свакомъ предпостављеномъ. Кадь ви децо порастите, и као войници обучени будете, онда се морате вашемъ краљу, и свима онима кои су старіи одъ насъ тако исто покоравати се и тако ји исто волити и уважавати као и наше родителѣ. Морате за вашегъ краља и за наше отечество животъ жертвовати, и никадъ недопустити, да какавъ страни краљ или народъ вашимъ отечествомъ влада. И онда ће се видите децо испунити ово обѣщаніе: „Да благо ти будеть на земльи.“ Тада нећете бити нити клетвопреступници нити пакъ скятвице, него ћете остати у вашемъ отечеству, кое сте вашомъ крвію одбранили, чествовани и као честити мужева почитовани. Онда ћете у отечеству умрети, у отечеству вашемъ почивати, почивати мирно у овой земльи, коју сте ви тако храбро заштићавали“.

Чистосердачность, коіомъ е овай стари мужъ ово изговорио, и побуђено у деци вишнаѣ усхитило е монарха скоро до суза; онъ пружи врстномъ учителю руку, и поштри га у дужности да свое предавањ непрестано тако продужуе. Често е Фридрихъ овогъ честитогъ мужа у своіой свити спомињао.

— Приповеда се о славномъ В. Троцендорфу ректору у Голдбергу, чія се школа своимъ педагогичнимъ именомъ врло умножила, да е често свимъ ученицима овако говорио: „Помозъ Богъ, ви благородници, граѣани сенатори, ви рукодѣлци, трговци, ситничари, пандури, пелати и скятвице“. Кадшто е и ово додавао: „Брь све ово можете бити само како се владате“.

— Славни лекарь Редклиѣ, како своіомъ вештиномъ тако и тврдоћомъ познатъ, лечио е едногъ своіг пријателя одъ опасне веке болести и изасвимъ е се несвойственимъ му великодушіемъ да за свой трудъ неће ни паре тражити. Болестникъ се на скоро предигне и Редклиеъ се као лекарь опрости. „Господине! говораше оздравивши „у овой сам вси вашу дневну награду (кое у Енглезкой за сваку посћу коју славни лекара едну гвинеу износи, скоро 5. талира) оставлао, и я се одъ ваше доброте надам, да ме као благодарногъ нећете посрамити.“ Докторъ Редклиѣ погледа на кесу, добро е расмотра, за часъ израчува дане болести, пружи своју руку и одговори: „више немогу издржати. — Сваку би гвинеу поособъ читаву годину одбио, али све скупа ние могуће.“

Ђ. М. П.

Стецишта су отворена:

При Суду Београдскомъ надъ мас. поч. Луке Павловића изъ Сарајева до 23. Априла

При Суду Ваљевскомъ надъ мас. почив. Луке и Петра Мирковића изъ Тирдовица до 15. Априла.

Продаваће се:

Монастиръ Раковица даваће подъ закупъ попашу и жиръ у своіъ забрану 28. 29. и 30. Марта. Лицитација ће бити при Начальничеству овдашнѣмъ.

Начали. Окр. Ваљевск. продаваће плацъ съ куіомъ поч. Симе Стояновића изъ Уба 29. 30. и 31. Марта.

Умолявају се сви гг. Пренумеранти да непремѣно са п р в и м ъ делижанцомъ попашалю предплату баремъ за ова прошла три месеца. А тако исто и они нека изволе што пре послати, кои имаю за прошлу годину дадати.

Огласи.

(1—3) Подписани донео е данасъ врло добра црна крайскогъ вина и бермета, такође белогъ и шилерастогъ клучкогъ вина, и маѣ одъ едногъ акова неће давати, — ко жели узети нека ми се яви у Бачванина кафани; кое ћу по умѣреной цена дати.

Атанасій П. Миновић.

(2—3) Даемо на знанѣ, да е до сада у служби Високогъ Правителства бивши, братъ нашъ МИЯИЛО съ нама одъ данасъ у заѣдничку трговину ушао.

У Београ. 18. Марта 1857.

БРАЋА БАРЛОВЦИ.

Продан кућѣ.

Подписана продаемъ моју собствену кућу, съ плацемъ, дућаномъ са сокака и баштомъ, изъ слободне руке. Кућа ista наоди се у сокаку г. Доктора, Лендемајера, сниже шанца одъ варошъ - капије идући на Теразије; у истой кући има 4 собе съ 1 куіомъ; а такође и у башти има една кућа са „двомъ собомъ и куіномъ. Башта е засађена лепомъ лозомъ и разнимъ воћемъ.

Ко би желио исту кућу купити, нека се подписаной ради погодбе у истой кући јавити наволи.

У Београ. 20. Марта 1857.

Драга Т. Путника.

(1—3) Подписани препоручуе почитаемомъ публикуму садъ башъ изъ Беча довашње готове ХАЉИНЕ, одъ разне величине, кроя и квалитета, подъ найевтинію цену. Наручбине такође примаюсе. Стовариште е у куіи г. Шоповића у чаршіи.

ФИЛИПЪ МОРТОНЪ.
изъ Беча.

(2—3) При тутовина насе поч. Косте Барловца бив. овд. трговца има една сума масини новаца за издаваніе подъ интересъ. Кои жели такову суму подъ интересъ узети, нека се г. Кумануди правителю, банкеру јави.

У Кньигопечатни Княжества Србскогъ.

У Београду 28. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Љубомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. гр. За огласе плаћа се 3. кр. ср. од врсте за сдан-пут а 5 кр. ср. за трипут. № 37.

О Црной Гори.

Знамо да ће се због Црне Горе држати формална конференција (бр. 35.). Томе су поводъ равни, на садъ пооштрени покушаи князя Данила. У седници парискогъ конгреса одъ 12. Марта изјасни се турски пуномоћникъ како порта и данъ данашњи сматра Црну Гору за саставну часть отоманскогъ царства. Други пуномоћници нитъ реку да есте нитъ да ние тако. Князъ Данило небуде тимъ задовољанъ, већъ за неколико недеља после закљученогъ мира оправи европскимъ великимъ силама меморандумъ, у коме међу осталимъ представи како е нуждно додати Црной Гори какво пристаниште, ербо она неможе безъ трговине напредовати, нити изнутра разнати се, нити сходно устрои се, нити и достойно односити се къ суседнимъ државама. Даљ представи како е право да се и еданъ део европске земље дода Црной Гори тимъ пре, што се и одъ руске бесарабске земље додае еданъ део Турской, а Русија е манъ опасна Турской, него ова Црной Гори. Најпосле захтева се у меморандуму да се Црна Гора, колико е годъ у ствари већъ за себе, опетъ и дипломатски призна за независну, и да іой се размаку границе према Ерцеговини и Арнаутской, и да іой се границе точно назначе и према турской, као што су назначене према аустриской земљи, и на последку да се Црной Гори дода и приставишћска варошь Баръ. Тако гласи меморандумъ. Како е пакъ онъ примљенъ кодъ остали сила, извањ Француске, іошъ се незна. Но што се Француске тиче, сне вѣсти слажу се у томе, да се она јако заузима за ту ствар црногорску, и да одъ нѣ и произлази то, да се држи конференција, коя ће формално решити ствар.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Ствар *влашка и молдавска* — пише „Преса“ — стои већъ на той точки, да обрати на себе скоро исключителанъ позоръ. Већъ су се и последња одъленя аустриске војске повукла; чланови комисије, одређене парискимъ конгресомъ да преустрои књижества, већъ су у Букурешту; а и избори привременог дивана већъ су султанскимъ фермаиомъ расказани. Порта се бои садъ већма него икадъ пре, да Русија и Француска, на чиой е страни садъ и Енглеска, непродру съ тимъ, да се књижества саединe подъ едну владу.

Руско правительство уговорило е, као што јавя „Преса“, съ Американцемъ едпимъ, да извади изъ севастопольскогъ пристаништа колико годъ више може лађа, што су потапљене за време последњегъ рата. Има іи 107. Американацъ тай нада се извадити најманъ 90 лађа, а остале ће разлупати барутомъ, кои ће му дати руско правительство. Ту операцију сршиће онъ некакавимъ новимъ справама, кое е самъ измислио. Сасвимъ пакъ нада се бити готовъ крозъ 2 године, ерь едно е вода у пристаништу увекъ тиа, а друго е и плитка, и где е найдубља, има текъ 60 стопа. Колико лађа изнуте читаве, добиће за награду по полакъ вредности одъ сване.

Изъ Лондона пишу 19. ов. м. да се лордъ Палмерстонъ на части едной, коя е у Тивертону давана њему за честь надъ е наново изабранъ, изасвио у беседи едной међу осталимъ овако: „Има іи, кои мисле да различите партае у Енглеской тако зло живе една съ другомъ, да нуку свака ва свою страну и онда, кадъ Енглеска има ратъ съ другомъ коіомъ државомъ. Ние тако. За примеръ наводимъ само последнји ратъ съ Русиомъ. Све партае радиле су заедно, да се съ тоиъ државомъ закључи достоинъ миръ. . . . Као министеръ спољашњи дѣла имао самъ, срећомъ или и несрећомъ, посла са млогимъ тешкимъ питањима. Називали су ме неки европскимъ жарачемъ, а неки и несрећомъ европскомъ. Пребацивало ми се да свуда дижемъ буне и нарушавамъ Европи миръ. Я пакъ, заедно съ правительствомъ, кога самъ био органъ, нисамъ ништа друго радио, него сами народе, кои су желили поправити свое установе, колико се пристойне могло подстрекавао да заведу парламентарно правительство, као што е у Енглеской, где се због тога и уживаю толики благослови. И Белгија е отуда постала независна и срећна држава. У Шпањолской пакъ нису могла та начела продрети да се извиле, али се тамо ипакъ има неки парламентъ; а где слободе има у форми, тамо ће е ране или доцние бити и у ствари. Тако и Португалска има данасъ већъ у већой мери практичне користи одъ парламентарногъ устроења. Све то пакъ помогла е Енглеска урадити и безъ рата, а зато опетъ говоре неки о некакоме жарачу и несрећи европ-

ской . . . Садашня распра са Хиномъ тиче се млого важнигъ начела, него што млоги мисле. Ратъ е за сада іошъ само местанъ, па цару хинескоме стои на вольи збацити свога дотичногъ наместника, премда ће онъ то тешко учинити пре него што нашъ изванредни посланикъ стигне у Хину. Царъ хинески међутимъ стои и одъ буне у собственой земльи одвећъ опасно тако, да ниє лако напредъ погодити на што ће се онъ решити. Но опетъ се надамъ да ће нашъ изванредни посланикъ, — подпомогнутъ знатномъ войскомъ и флотомъ, коя ће бити іошъ єданпутъ онолика, колику смо били оправили кадъ смо први путъ имали ратъ съ Хинезима, — постићи желѣне цѣли. . . . Страни народи сматраће нашу политику за достойну, єръ достойна є свака политика, коя чува права своє државе и зна кадъ ће умешати се. Министери дакле, кои се држе такие политике, не само нису налетльиви на ратъ, него су іошъ чувари мира. Више пута намъ є пребацивано зашто се неугледамо на Американце, а овамо видимо садъ да се Американци іошъ на насъ угледаю, одупревши се Хинезима флотомъ своіомъ одма, чимъ су ови опалили на американску убойну лађу єдну. Флота є та одма бомбардирала безъ престанка, те тако за 24 сата принудила Хинезе да даду Американцима удовлетворенія. Наши чиновници напротивъ радили су текъ коракъ по коракъ, и увекъ су оставляли Хинезима времена да се сами одъ себе на болѣ окрену, па ипакъ ништа."

Вѣсти изъ Америке одъ 7. ов. м. являю да су саєдинѣне сѣверно-американске државе заключиле съ Мексиканскомъ уговоръ, по коме за неку сум новаца добиваю две државе, Сонору и Цинaлоу, коє владаю калифорнискимъ заливомъ. Тимъ ће се дакле земля саєдинѣни држава знатно разнаћи, и допираће до рачиєгъ обртногъ круга.

Везувъ.

(наставакъ)

Кадшто су женске, особито при путованю, одважниє него и люди, и небеже ни одъ очевидне опасности. Такавъ примерь наћи ће читатель и у овоме случаю, о коме приповедамъ. Младу ову Енглескиню, девойку, ниє нико могао одвратити да неиде самномъ у кратеръ, па зато отацъ нѣнъ покуша ако може мене наговорити да неидемъ, како да онда и она мора остати. Но кадъ я ипакъ пођемъ далѣ съ моимъ вођомъ, а отацъ и родбина нѣна почну є опетъ световати да остане. Сестре нѣне стану плакати и клечећи молити є; те іошъ и я се вратимъ и замолимъ є да одустане одъ намере. А да є на то пре склонимъ, представимъ іой како є садъ млого страшниє у кратеру него пре што є било. Ништа непомогне. Она одговори да є све и сама промислила, па є опетъ тврдо наумна ићи. Я онда кажемъ да самъ се предомислио, па нећу ни самъ ићи; но и то узалудъ. Она ми пребаци да самъ човекъ, кои само говоримъ о опасностима, а немамъ срца и изложити имъ се. „Идемъ сама" — дода она. Найпосле, кадъ видимъ да є узалудъ савъ говоръ, утѣшимъ отца и родбину нѣну, да ћу баръ пазити на ню и чувати є. Наступи трогателно позорѣ. Она лежаше у наручяма отчинимъ и сестара іой, и осећаше и сама да іи вређа што іи оставля, али ипакъ остане при намери, и пође самномъ за вођомъ.

Хука и тутнява изъ кратера бияше све већа. Ми зато опетъ наставимо путъ. Кадъ пакъ дођемо на стрмените низбрдице, гди валя обићи кратеръ, да се дође на єдно єдино место, одакле се лакше може сићи у кратеръ, (а то є одъ ове стране, одъ коє леже затрпани Помпеи,) а я опетъ и последньи путъ покушамъ одвратити девойку одъ намере; али опетъ узалудъ. Вођа пође напредъ, а я се уватимъ за нѣговъ штапъ, а Енглескиня мени за альину. Тако дођемо на место оно башъ према оставшемъ друштву нашемъ. Ту седнемо да се мало одморимо. Вођа насъ єднако опоминяше да идемо далѣ, и као да већъ изгуби и волю, ићи съ нама. Я кажемъ девойци како є вођа у бризи што се ветаръ сваки часъ меня, па можемо страдати ако се противъ насъ окрене. Она опетъ непопусти, а толикимъ постоянствомъ напоследку побѣди и мене, те престанемъ више опоминяти є, па почнемъ шаломъ храбрити є да се небои ништа. Да є то била друга коя, зацело неби гледала на шалу, него би се препала одъ опасности, каква є нама предстояла. Но она не; она се башъ ни мало непромени ни у лицу. — Я є іошъ напредъ спремимъ за сваки случай, єрбо се у кратеру ништа нечує, ма како човекъ човеку да виче и на уво. Колико самъ пре имао стра, садъ га оставимъ, єръ дође време да се мора ићи далѣ. Яко се обрадуємъ што ћу видити позорѣ, ради кога идемъ, а ни далеко непослутимъ несрећу, коя ће се доцниє догодити.

Насъ двоица, я и вођа, узмемо девойку у среду, па уватившн є єданъ за єдну, а други за другу руку, сиђемо доле. Изъ вреле а мрке землѣ одъ лаве покуля подъ нама усиянъ пепео, а ноге наше дубоко упадну, и уза сваки коракъ одклизамо на десетъ до двадесетъ кораци доле. На тай начинъ за тили часакъ сиђемо на дно одъ кратера. Но овде наиђемо на сасвимъ другчиє появе, кои изискую да човекъ нипошто неклоне духомъ, и да буде врло смотренъ и окретанъ, ако ће зло да непрође. Прва т. є. незгода, на кою наиђемо, била є широка єдна пукотина, преко коє намъ є валяло прескочити іошъ у трчаню на ниже, єръ немашъ за што уватити се и зауставити; и да є пукотина била іошъ шира, сви троє би се у ню стропоштали. Чудна другарица наша покаже ту први путъ да є одвећъ одважна; а доцниє се іошъ већма осмели тако, да сама потражи опасность. Тутнява и хука била є тако велика, да мислишъ распашће се сва гора. Шта є битка, гди найжешће груваю найвећи топови, — шта ли и найвећа грмлявина спрамъ оне страоте! Човекъ ниє у станю описати како є у той пакленой бездни. Ватра надъ нама, ватра подъ нама, а ватра и свудъ око насъ! За чудо морасмо пазити да непаднемо у ватру. Одоздо буде іошъ већа врелина него ни одозго, и мали пламичци као оно блудећи огань падну гдишто на насъ. При томе изненада букне гдишто подъ нама широкъ пламенъ, те тако одвећъ тешко идосмо далѣ.

Непробавимо у кратеру можда ни по сата, а прва лава рекомъ потече управо къ нама. Ми скренемо на страну. Црвена као крвь и текући као съ некимъ величествомъ, прокрчи она себи путъ према Отаяну, и са страовитомъ праскомъ разори све, што іой годъ буде на путу. Ми приђемо ближе жаркоме кориту нѣномъ, коє

ние башъ тако пространо, али е врло високо. Токъ нѣмъ биліше тако споръ, да се свуда лако могосмо уклонити. Ко е видио како се лію топови, тай може найбољ себи замислити како и лава тече. — Девойка прије съ мараномъ, да огори край єданъ у лаи; али врелина, коя иде изъ лаве, тако е жка, да съ места буке марама, а и девойка яко опече руку. И бацимъ сребрнъ новацъ у нутра, кои после ноћа мой єдва извади оковашимъ штапомъ своимъ. Лава прионе за новацъ, и за тренутакъ отврдне, чимъ га ноћа извади. Новацъ тай єдно е, што имамъ за споменъ на путованѣ по кратеру.

Затимъ пођемо далѣ усредъ кратера. Уза сваки коракъ буде све већа тутнява. Найпосле дођемо на мали Везувъ. Биліше синъ у катра, и тако покривенъ текућомъ загасентосайномъ лавомъ, да намъ се учини као да стубъ одъ пламена више њега иде изъ самогъ великогъ кратера. Тамо накъ буде тако топло, да намъ се све тѣло зажари и мислишъ букнућемо и сами. Зато се одмакнемо далѣ; но због непрекидне и страховите грмљавине, одъ кое сви заглувемо, помислимо да се пратимо; али девойка у єданъ путь ме повуче на другу страну, — незнамъ управо зашто, но по свой прилици да видимо како она страна изгледа одъ друге стране. Нашъ ноћа забезекне се одъ чуда што тако радимо, па донекле искочи съ места, а затимъ поскочи съ комада на комадъ лаве олађене, и што већма може расшири руке на насъ да нао брже бежимо натрагъ. Ми накъ зато опеть занесемо се око различити поова, кое дође ићшъ нисио видили; а и онако буде ми криво на њга што насъ оставља да идемо сами; но съ друге стране то му толико и незамѣримъ, мислећи да е плашљивъ. Но како ме велика ужасъ обузме, кадъ у єданшуть доцучимъ прави узроке што онъ тако ради. Лава намъ изненада пресече прелазакъ на ону страну, где е онъ, текући право къ дувару одъ кратера, покрай кога горе башъ морамо проћи. Текъ садъ видимо да се никадъ нећемо моћи вратити, ако нестигнемо пре лаве на стрмевити онай дуваръ. Обое видимо опасность, па дркћући полетимо предъ лаву. Но текъ престигнемо ту грдну матрењу реку, а окаменимо се одъ страха! — Оно очаваній да ми у єданшуть велику снагу, па узмемъ сиротицу у наруче, и понтамъ съ њомъ натрагъ, само да стигнемо до дувара онога одъ кратера. То ми испадне за рукомъ. И покушамъ неколико стопа високо попети се по лави до дувара, па найћемъ на єдну нећиву одъ сумпора, где ніе тако врело, те спустимъ девойку и протремъ іой слепе очи виномъ, кога самъ понео био у стаклу. Па пошто се она малко опеть поврати, дамъ іой малко вина да пне, па онда е прикувемъ да се прибере и гледа како ћемо изићи живи. Но она клекне и помоли се Богу, па онда ме замоли да е оставимъ нека іой буде што Богъ да. „Немогу далѣ“ рече, и показе ми десну ногу. Препадвемъ се кадъ видимъ да іой е та нога сва опалѣна. (свршиће се)

Свакомъ свое.

Подъ явороиъ, край потока, трава зелена,
Ту долази млада мома, бѣла прекрасна:
„Да лѣпо ти ярко сунце подъ явороиъ ся,
Іошъ да ми е коло овде, играла би я!“
Яворъ с' вис и повија, вѣтрићъ лаори.
А поточићъ младой моя тио жубори:
Небрини се, млада момо, веліимо тя сни,
Биће кола и сувише, нек' си жива ти!“

Подъ явороиъ, край потока, трава зелена,
Ту долази млада нева, скоро вѣрена:
„Да лѣпо ти ярко сунце подъ явороиъ ся,
Іошъ да ми е драгогъ овде, пѣвала би я!“
Яворъ с' вис и повија, вѣтрићъ лаори,
А поточићъ младой неви тио жуборн:
„Небрини се, млада нево, велимо ти сни,
Биће пѣсме и сувише, нек' си жива ти!“

Подъ явороиъ, край потока, трава зелена,
Ту долази стара баба, баба згурена:
„Да лѣпо ти ярко сунце подъ явороиъ ся,
Да самъ сада, ко некада, царовала б' я!“
Яворъ с' люля изъ корена, ошe да паде,
Вѣтарь дуна ко помамаић, неће да стане;
Потомъ шушти и протиче, ништа невели,
Већъ оставља стару баку нек' се нажели.

І. И.

Мале Приче.

Кадъ е Еразмъ изъ Ротердама у Француску дошао, привикн се краіо Франциу I. єдномъ загонетком. Она е гласила: „Његовомъ величеству жели єданъ странацъ представаћнъ бити, кои изъ оне земль долази, коя е нића одъ воде, и где жителъи своіу матерь сагореваіу“. Таково привикнѣ, кое оштроумне оногъ времена карактеризира, побуди у краію любопитство. Онъ заповеди да му се странацъ представи. Врло зачуђенъ позна у њему славногъ Еразма, и право питанъ било е да се загонетка разреши. — „Мое е извѣстие сасвимъ на истини основано“, одговори Еразмъ. „Холандија би іошъ одавна одъ високогъ мора прогутана била, да се тамо нису яки насипи грдномъ трошковима подигли. Холандези горе скоро само тресетъ, кои се изъ земль вади, а ова е наша обшта мати.“

— Анакреонъ добие єдномъ одъ хунскогъ краза Поликрата на поклонъ 3.000 дуката, али почемъ га овай поклонъ тако узнемири, да е єдва и спавати могао, то іошъ сутрадань поврати поклонъ.

— У Панами, врло бреговитой а слабо насељной земль и у Южной Америки на мексиканскомъ заливу, налази се шкодљива, а често животу човечимъ и опасна буба, коя се зове „вигуа“. По већой се части налази у песку или прашини, и прилепи се за ноге човечие, и непримѣтно се у кожу човечию укопа безъ особитогъ бола. Човекъ текъ доцније осети као сврабъ, и у кожи неку црну точку примѣти. Садъ е текъ време, да се досадни гость вешто напоље извади. Ово се насѣкомо угњади у табанъ, а чешће и међу ноктe одъ палца, и ту као неку несу одъ ја начини, коя све већма съ числомъ житела расти и не редко яко запаленѣ проузрокуе, кое ако се скора лекарска помоћь неупотреби, у ватру пређе, и баръ пропасть тогъ уда за собомъ повлачи. Због тога се мора ова неса пуна ја, коя е подобна ћиѣуви каквой, врло предосторожно врломъ игле изъ меса чи-

стити, да неби ни едно у рани заостало, како се неби болујући новој опасности излагао. Француз Фирмин приповеда: да е едан изъ Западне Индије у Француску враћајући се капуцинъ, и немислећи на ову тако опасну животињу, сваку помоћъ противъ исте пренебрегао, па у намери да е лекарима свога отечества на испитиванъ однесе, остави на миру ову рану на нози. Докъ е дошао у Француску, ова се опасна ђурђува у едан тако велики и позлеђени чиръ преобратила, да е сирома за награду свое ревности, што е лекарству нов едан предметъ дати хтео, ногу изгубити морао, само да би се одъ смрти избавио.

Ђ. М. П.

Стецишта су отворена:

При Суду Гургусовачкомъ надъ мас. почив. Стојна Деспотовића до 17. Априла.

При Суду Пожаревачкомъ надъ масомъ поч. Пантe Стоићевића до 27. Априла.

При Суду Чачанскомъ надъ мас. поч. Стевана Ранћа изъ Кукића до 22. Априла. — Надъ масомъ поч Перише Ракића изъ Ойковицо у Тудской до 26. Априла.— Надъ масомъ Станоя Ковачевића изъ Драгосиљаца до 17. Априла.

При Суду Крагуевачкомъ надъ мас. поч. Илије Новаковића изъ Кнића до 10. Мая.

При Суду Ваљевскомъ надъ мас. поч. Симе Н. изъ Турске до 17. Априла

При Суду Подринскомъ надъ мас. почив. Вука наслѣдника масе поч. Недељка Симића изъ Трбушинце до 12. Априла.

Судъ Жупански позива све оне кои што изъ масе убице Мите Ужкалера тражити имаю да му се до 1. Априла ове.

Продаваће се:

Начал. Окр. Подринскогъ продаваће добра Јанка Дикановића изъ Милине 12. 13. и 14. Априла.

Начални. Окр. Смедеревскогъ продаваће добра Радосава Тимотијевића изъ С. Ашбеговца 1. 2. и 3. Мая.

Начални. Окр. Подринск. продаваће добра Трифуна Брића изъ Милина 11. 12. и 13 Априла.

Начални. Окр. Рудничк. продаваће добра Николе Миливојевића 11. 12. и 13. Априла.

Начални. Окр. Крајинскогъ продаваће добра масе презадуженогъ Лазара С. Мокрањца 15. 16. и 17. Апр.

Начални. Окр. Подринск. продаваће добра Миће Пурића изъ Д. Добрића 17. 18. и 19. Априла.

☞ Умоляваю се сви гг. Пренумеранти да непремѣно са п р в и м ъ делижанцомъ пошалю предплату баремъ за она прошла три месеца. А тако исто и они нека изволе што пре послати, кои имаю за прошлу годину давати.

О г л а с и.

Подписани дошавши овдѣ дана изъ Беча и Брина, снабдѣо е своју трговину сваковрстучнимъ израђевимъ алѣинама летњимъ како за одрастле, тако и за децу, осимъ тога има у изобилію разни најновији и најнаредији штофова за летњ алѣине, и у стању е сваку нарудбину што само брже може бити свршити. Цѣна е према сданимъ станю врло умерена.

У Београ. 27. Марта 1857.

ТОМА СТОЈАНОВИЋЪ
шнајдерь код „Паризца.“

(1—3) Долеподписани обављамъ како почитаемомъ ововарошкомъ публикуму тако и окресним трговцима, меанџијама и кафеџијама, да имадемъ различита пића како на мало тако и на млого на продаю и то умереномъ ценомъ, а къ томе радъ самъ и дућанъ са ликеришкомъ радњомъ сасвимъ предати, ко би имао волю што купити или одъ едика или одъ пића или и дућанъ са едикомъ у колико му е потреба и у колико се погодимо за готове новце или на почекъ са добримъ ємцима нека се изволи пристателю на Стамбол-капіи у кући г. Іосифа З. Ресавца подъ фирмомъ „златногъ Слона“ погодбе ради приватити

У Београду 26. Марта 1857.

Михаилъ Николићъ
ликерџија.

(1—3) У новой кући г. Игната Станимировића професора Права има три дућана са споредним собицама одъ идућегъ ђурђевдана подъ кирију Ко жели узети, нека се прияви у истой кући, гди ће се о свему што жели буде извѣстити.

(2—3) Кућу моју на Врачару, близу воене школе са баштомъ, воћемъ и лозама засађеномъ, даемъ подъ кирію одъ ђурђева два, за едну годину, или за више времена; а и продаемъ е

У Београду 20. Марта 1857.

Сима Весовићъ
Председатель Суда, напредно Гл. Контр. причисљени.

ПРОДАЈА ВИНА

Долеподписани има врло добра бела и црна карловачка вина а тако исто и добра винска сирћета по умереной цени на продаю. Ко жели узети нека изволи авити ми се. (2—3)

Іованъ Павловићъ.
у кући г. Косте Антуле
на малой пијаци.

ПАВЛЕ БАШКАЛФИЋЪ.

у кући своіой на пијаци издаје савгорњи спрат, заедно са особитимъ мутваконъ, трапезарномъ, шпајзомъ, шталомъ за 4 коња и врло пространомъ отлуканомъ, шупомъ за више кола, шупомъ за дрва и особитимъ подрумомъ одъ идућегъ ђурђева дна подъ кирију. (2—3)

(2—3) Подписани довео е данасъ врло добра црна крајинскогъ вина и бермета, такође белогъ и шилерастогъ ключкогъ вина, и манѣ одъ едногъ акова неће давати, — ко жели узети нека ми се јави у Бачванина кафаны; нов ћу по умѣреной цени датн.

Атанасій П. Миовићъ

У Књигопечатњи Княжества Србскогъ.

У Београду 30. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртковъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 38

СРБСКЕ НОВОСТИ.

У Београду 29. Марта.

Као што ће публици овдашньой по већой части познато бити, постои овде већъ одъ три године при евангеличкой обштини немачка школа, у кою су одпре ишла само немачка деца. Кадъ су се пакъ више србски родителя приявили съ децомъ, желећи да ова онако исто, а съ манѣ трошка, науче немачки, као што уче н. п. у Земуну, Панчеву, Ораовици, Митовици и т. д., онда се представничтво речене обштине, одзиваюћи се той жельи, обратило високославномъ Попечительству Просвештения съ молбомъ, да поменуту школу благоволи узети подъ свое надзиранѣ. Па добивши што е молила, имала е евангеличка обштина срећу, 26. ов. мес., као на данъ полгодишнѣгъ испита, поздравити у школи своіой єдногъ одасланика хвалѣногъ Попечительства, кои е на испиту предсѣдавао. Начинъ на кои се у той школи предае, онай е, кои е већъ млогогодишньимъ искуствомъ по свой Германіи обистинѣнъ као цѣлисходанъ. По томе начину свако, ма како слабогъ дарования дете, научи за по' године правилно читати и писати. Одъ предмета пакъ, кои се предаю, єсу, осимъ немачкогъ язика, іошъ и обшта знаня изъ историе, земльописа, физике, геометрие, аналитичко рачуванѣ и чертанѣ. Ноте такође се предаю. Школска година трае 10 месеци, а свакидашнѣ предаванѣ 6 сати. Ученици кои нису одъ евангеличке обштине, плаћаю на месецъ 1 талиръ, кои се на издржаванѣ учителя обраћа. Но и то незнатно плаћанѣ само е за сада. —

Войводство Србия. — „Алг. Цтг." явио е неки данъ да ће се укинути Србско Войводство, па опетъ саставити съ Мацарскомъ. Данасъ пакъ самъ вели да то неможе никадъ бити, єръ то недаду мислити ни историски развитакъ войводства, ни догађаи одъ 1848. год., нити и званично министерско изясненѣ о устроєню те землѣ одъ 17. Нов. 1849 год. по новоме. Далѣ и самъ царъ єданпутъ се већъ (патентомъ одъ 18. Нов. 1849. год. по нов.) прогласио за „великогъ войводу Войводства Србиє", па садъ неможе оставити ту титулу. Притоме нису войводствомъ само Срби награђени за верность, него и самой држави иде у рачунъ да та земля остане одвоєна одъ Мацарске.

Црна Гора. — Кажу да Аустрия шилѣ іошъ войске у Которъ, да што већма подкрепи протестацию свою противъ позватогъ поступка са Лукомъ Радовићемъ. Међутимъ самъ „Естр. Цтг." допушта да е Црна Гора кадра бранити се, єръ самъ вели да е яка као градъ, а притоме може одъ свои 150.000 жителя одвоити на бой по 40.000 юнака. — Исте новине пишу далѣ о одношаю црногорскогъ народа и према Турцима, па веле да Црногорцима ниє ни замерити што се єднако бию съ Турцима, єръ люди су, па валя имъ живити, а земля имъ е тако сиромашна, да немогу силомъ извудити изъ нѣ све што имъ треба; него дипломатия валя да се заузме за Црну Гору, па да іой дода єданъ комадъ землѣ турске, а Црна Гора да призна порту за сизерена надъ тимъ комадомъ землѣ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Последнѣ вѣсти изъ *Букурешта* явлию да ће дивани ad hoc съ почеткомъ Мая почети радити, и да ће „европска комисия" пре Августа моћи поднети известие свое конференціи, кои ће се тамо Септембра месеца тога ради наново састати у Паризу.

О *Русіи* явля берлински „Публицистъ" да ће се на єдно 8 миля далѣ одъ Петробурга основати єдно немачко населѣ одъ єдно 50.000. душа.

Ради *неапольскогъ* питаня ићи ће, као што явля „Газ. д. Вер.", велики руски князъ Константинъ у Неаполь, да помогне расправити распру са западнимъ силама. У томе смислу већъ е и царъ Александеръ, кажу, писмомъ єднимъ спремио цара Наполеона и побудио га послати у Неаполь француску лађу єдну съ дотичнимъ посредникомъ.

Збогъ *навибуршке* ствари држана е у Паризу и седма конференция, а іошъ нису стране ни близу поравнане.

Сардиния устроина станъ єданъ одъ 20.000 мом. кодъ Алесандрие. — Посланикъ сардински одазванъ е изъ Бе-

ча зато „што краль сматра да ние сходно оставити свогъ дипломатскогъ агента у Бечу, кадъ е и Аустрия одазвала свога дипломата изъ Турина". — Правительство сардинско обнародовало е еданъ меморандумъ, коимъ доказуе права своя на Ментону и Року.

У Анкони е, као што отуда явля „Ес. Кор.", 19. ов. мес. неко пуцао са сокака на жандарскогъ стражмештера Балдония у едной одъ найживльи кафана, и ранио га е смртно. Но мисли се да ће то пре бити приватна чия освета, него политичка каква демонстрация.

Међу *Шпаньолскомъ и Португалскомъ* заметнула се распра збогъ границе. Зато е саставлѣна една мешовита комисия, коя е, кажу, већъ прилично незгода уклонила.

Избори нови чланова за парламентъ у *Енглеской*, као што явля „Глобъ", овако су испали: Изабрани су т. е. ньи 325 либералаца, и 210 конзервативаца.

Оружанѣ противъ *Хине* наставля се међутимъ еднако: Тако „Преса" явля да е 25. ов. мес. отишло изъ портсмутскогъ пристаништа више убойни лађа са едно 3000 мом.; а и изъ Гибралтара отишла е една бригада.

Найпосле вѣсти изъ *Америке* являю о одношаима американскогъ правительства къ Новой Гранади ово: Посланикъ американски, Бовлингъ, и изванредни комисаръ саединѣни држава, Морзе, кои е одаславъ био у Панаму да изслѣди зашто е тамо проливена крвь поданика нѣговогъ правительства, — ишту пасоше да одлазе изъ землѣ, ербо правительство републиканско непрястае учинити имъ по предлозима.

Везувъ.

(край)

Іошъ никадъ нисамъ био у тако очаяной незгоди. Енглескиня се еднако молила Богу, немогући далѣ ићи збогъ ноге опалѣне. Нисамъ могао ни помоћи іой ни оставити е.

Опасность постане неизбежна. Лава т. е. сврши течай свой до великогъ дувара, па онда скрене десно, и потече узъ нѣга башъ покрай наши ногу. Отуда буде тако яка врелина, да е више немогосмо ни минутъ издржати. Я се усилимъ што већма могу, па узмемъ сироту девойку да е однесемъ преко пећине одъ сумпора. Она се іошъ молила Богу.

Кадъ пређемъ преко пећине, дођемъ до неколико повиши стена, по коима самъ могао далѣ пужати се съ ньомъ заедно. Већъ помислимъ да смо спасени, кадъ али една одъ тій стена, на кою самъ найпосле стао, одрони се подъ нама, те обое скотрлямо се доле, а за нама полети млого каменя. Срећомъ и чудомъ некимъ ненауди намъ то каменѣ ништа. И одъ лаве међутимъ побегнемо тако, да остане иза насъ. Али како се яко препаднемъ, кадъ опетъ наиђемо на опасность, кою доиста, ако икою другу, ние никако могуће било избећи! Предъ нама се уеданпутъ отвори една провала, широка и пуна ватре. Преко нѣ прескакати неусудимъ се, ербо самъ био изнемогао одъ тешке врелине. Но све и да покушамъ прескочити е самъ: оћу ли то моћи и съ ньомъ заедно? Никако. Зато она, кадъ то увиди, прикуне ме да е оставимъ, па гледамъ како ћу се самъ спасти. Но како я да е оставимъ?

Юначни млади Салваторъ, исти вођа нашъ, узме обнесвешћену и полакъ мртву девойку, па одважно прескочи преко провале. Охрабренъ, прескочимъ и я за ньимъ, па онда саставимо руке унакрстъ, и по среди узмемо девойку, и поскочимо преко стена и пукотина крозъ жаръ и ватру, те тако съ тешкомъ мукомъ дођемо до дувара, одъ кога се надасмо спасенію. Како самъ се успужао на дуваръ, незнамъ ни самъ. Густъ димъ куляо е и подъ нама и надъ нама, и више пута смо одклизали натрагъ, башъ кадъ смо съ найвећомъ мукомъ едва неколико стопа отишли били у напредакъ. Срећа велика што се ние довде іошъ променио био ветаръ, а никадъ се неби попели на дуваръ. Више самъ пута био и обневидио, и клецао самъ коленима сваки часъ, и морао самъ често спуштати кукавну девойку, ербо самъ едва могао и самъ пужати се. И вођа е био яко изнемогао тако, да смо морали сваки часъ пити вина изъ могъ стакла, те тако смо се држали на ногама.

Тако очаяваюћи, обазремъ се, и може сваки мислити како ми буде кадъ неочекивано видимъ подъ себе — вернога вођу нашегъ! Онъ е невиђено прескочио био преко ватрене провале къ нама. То ме наново охрабри, и загрлимъ га као анђела спасителя. Онъ пакъ отргне се одъ мене, па поплашено пружи прстъ горе и продере се колико игда може: „Меня се ветаръ!" И у исти ма покрию насъ читави облаци одъ пепела усияногъ, и грдно комађе одъ стена са страовитомъ праскомъ стропошта се скудъ око насъ. Земля се подъ нама зания, и груне тутнява тако яка, да помислимъ садъ ће се стропоштати сва гора, и саранити насъ подъ своимъ развалинама!

Кадъ се попнемо за три трећине узъ стрмениту низбрдицу, севну око насъ различити ватрени появи тако, да се сви стресемо одъ стра. Гора као да хтеде и насъ заедно съ ватромъ избацити наполѣ. Громови нѣни грмише ужасно, и дуваръ, узъ кои се пужасмо, затресе се тако яко, да се едва могосмо држати. Сваки минутъ стаясмо све опасние да насъ дуваръ нестресе са себе. Но башъ та опасность и пооштри насъ да се усилимо што већма можемо, те тако найпосле стигнемо на найвиши връ.

Прође ме ладанъ зной, па обнесвешћенъ свалимъ се на землю; и прође неколико сати, докле се опетъ повратимъ да могу ићи далѣ. Неколико господе одъ оставшегъ друштва нашегъ, а међу ньима и отацъ, скоро полудивши отацъ несрећне девойке, дотрче къ нама са своимъ вођама да намъ помогну. Али помоћь ньнова на жалость дође већъ доцканъ, еръ сирота девойка већъ е сва дрктала изванъ себе, а и вођи нашемъ била е десна рука готово сва раздрускана одъ едногъ камена, кои се у ономъ прескаканю одронио био на нѣга. Сви смо били да неможе горе бити.

У найвећемъ ћутаню пођемо натрагъ, но сви жалостни, а не онако весели, као што смо били кадъ смо дошли. Девойку обнесвешћену однесемо до Резине, а оданде у Неаполь, гди после неколико сати — умре."

Додатакъ по г. В. М. — Іошъ страшние е Везувъ избацивао ватру пре наведеногъ случая, о коме приповеда Хайлбронеръ. 24. Августа 79. год. засуло е

такво избацанѣ две вароши, Херкуланумъ и Помпее, кое су на 16 година пре тога већъ биле покварене одъ якогъ земльотреса. Догодило се пакъ то онда, кадъ су скоро сви люди били у театру. Грдна мложина пепела, кои е летио до Рима и чакъ у Сирию и Египетъ, помрачила е била воздухъ тако яко, да се усредъ подне ние видило; а одма затимъ заронио е тай пепео и лава речене вароши гдишто 74, а гдишто и 100 стопа високо, тако, да имъ се ние знало ни места гди су биле. — — Међу знамените вулкане спада и Етна у Сициліи. Гора та висока е, и никадъ се на ньой некрави снегъ. Године 1536., а и доцние, потекоше изъ нѣ яке лаве; а г. 1693. затресе се земля, и за три дана прогута 16 вароши и више села, и сарани преко 90.000 люди.

Одъ Етне долазио е земльотресъ исподъ мора и између 5. Февр. и 28. Марта 1783. год., кадъ су опустиле Калабрия и Сицилия. Читави предѣли спузили су се съ гранитскогъ свогъ предѣла, и близу Сциле свалио се велики комадъ брда у море. Вода е одъ тога после нагла натрагъ, и одвела 1450 люди. Найвећи е био потресъ у варошици Опиду близу Аспрамонта, висине едне одъ апенински планина, коя е вечитимъ снегомъ покривена. Потресъ тай простирао се преко 80 квадрат миля и изъ темеля е порушио 400 вароши и села, и свалио више одъ 100 брда, и на млоги мести отворио страшне провалие, и око 100.000 люди кое потукао кое осакатио. — У Лизабону, престолной вароши португалской, страдало е 1. Нов. 1755. год. 30.000 люди; а 1746. године, кадъ е развалѣнъ Калао и Лимъ варошь, пропале су 23 галие у море, и то све за 3 минута. У Сиріи пакъ, гди више година едно за другимъ био земльотресъ, 17. год. порушено е за едну ноћь 13 велики вароши, и потукао 200.000 люди; а 1759. год. наново е срушио 7 вароши, и потукао найманѣ 30.000 люди; а 1822. год. у едну ноћь крозъ 10—12 минута нестало е 8 вароши са свима околнимъ селима, и погинуло е 20.000 люди. — И у Америки, одкадъ се за ню зна, било е земльотреса у више предѣла. Страшанъ е био у Каракасу 1812. и 1813. год., а нарочито у Венецуели. После велике за 5 месеци суше, почеше звона сама одъ себе звонити, и исподъ землѣ чуо се тресакъ, одъ когъ се земля залюляла као таласъ. Силни светъ, коя се скупио био у цркву на молитву, буде санъ заронѣнъ. Црква, коя е била 150 стопа висока и стаяла е на 12—15 стопа дебелимъ стубовима, свали се и падне у 6 стопа дебео пра. Касарне са целимъ упарађенимъ полкомъ нестане сасвимъ, и скоро сва варошь буде разорена, и погину око 10.000 люди.

Наравно да сви земльотреси недолазе одъ Етне, ни само одъ Везува, него има іоштъ млого такви гора не само у Евопи, него и у Азіи, Африки, Америки, и Аустраліи. Што се пакъ, говорећи о ватрометимъ гората, уедно говори и о земльотресима, и обратно, то е зато, што оне исте силе, кое у утроби кое ватромете горе праве ватру и избацую е, праве и земльотресъ, дѣйствуюћи при избациваню само у висину, а при земльотресима на све стране. Іошъ се потврђуе да све такве горе стое међу собомъ у свези, па кадъ почне една избацивати ватру, често и друге избацую е у исто време. Мора дакле да има млого исподземни ватра, за кое се и незна; а найманѣ зна се за подземне ватре у мору. Тако се пре 1700 година дигао изъ мора островъ Делосъ. Но такви острови понайвише су опетъ у море пропадали.

Одъ материя на последку, кое ватромете горе избацую, найзнатния е лава, т. е. усияна и растоплѣна маса, у коіой кадшто има расоплѣногъ и бакара и сребра, те іошъ и гвожђа, и коя кадшто тече 2 милѣ широко, 15 миля у дужину, а 200 стопа дубоко. 1699. год. истекло е изъ Етне толико лаве, да би се могла начинити четири Везува, силни непео и нерачунаюћи.

Малине.

Немой се жалити на оскудицу у радостима. Оне изничу по путу живота свуда као цвеће. Непрезри скромну любичицу, што се она невелича као горда лала.

Као што су се грчке вароши у производству лепога у свакомъ роду надметали, тако се надмеће опадаюћи векъ у разкоштву и лудости. Цѣль е наликъ една на другу, само тамо мудрогъ, овде лудогъ човечества.

Карактеръ онай има, кои оно, што ние лепо, што е заблуђено и замршено у животу нѣгономе, помоћу основоположеня у найтешню преграду упути, кои ове неприятелѣ бића познае, и пре ньиовогъ, подъ свакоякомъ маскомъ покушаногъ повратка обузда, да се съ тимъ чистомъ, слободномъ животу празно место прибави.

Све намъ приповѣда целу истину: добродѣтель е опредѣленѣ човека, нѣгово найвеће преимућство и сачинява цело нѣгово достоинство. Ти ненаодишъ истина у томе никаково савршенство, али приближаванѣ къ истоме.

Суета, стидъ, а навластито сложение тѣла, сачиняваю често юначство люди, а добродѣтель жена.

Почитуй човечество! и ако би сви люди достоинство свое заборавили, и ако нигди не би люди у лепимъ дѣлима били, почитуй човечество!

Само истинято чувствованѣ и чиста любавь знаду достойно благодарити; суета и занешеность приносе у припознаваню туђи заслуга само себи самима благоприятну жертву.

Озбильна воля свемогућа е, она е Богъ у прсима нашима.

Свирѣпе и смућене су често различите промене среће.

Здравлѣ, посао и радость су лишће одъ детелине наши дана.

Само люди, кои радити знаду, познаю даръ мира, даръ овай, осниванѣ ово, подражаванѣ ово створителя.

Вѣроисповѣдь чини насъ мудримъ, добримъ, веселимъ и задовольнимъ; она насъ учи саданьость право употреблявати и уживати; она отвара найлепше изгледе у будућность, обећава намъ тамо горе вечито блаженство, и чини насъ за то блаженство заиста способнимъ.

Распознаванѣ истине, желя и снага къ добру, мирно, задовольно срдце, умереность у срећи, утѣха и бодрость у несрећи, надежда и поузданость у животу и у смрти; све су то дарови вѣре, и како су драгоцѣни и необходимо нуждни ови дарови къ блаженству нашемъ.

Поставленія.

По гласу „Званичне Новине“ протоколиста Совѣта Іованъ Бабинъ постављенъ е за столоначалника Совѣта, на овога место Коста Арсенијевић експедиторъ, на овога место Филипъ Николићъ бив. библиотекаръ правительствени, а на упражньно место канцелисте Совѣта постављенъ е Василије М. Трифуновић канцелиста Контроле.

Стецишта су отворена:

При Суду валѣвскомъ вадъ масомъ поч. Јанка Трнковића изъ Палема 24 Априла.

При Суду ужичкомъ надъ масомъ поч. Спасоя Милошевића изъ д. Добрић до 25. Априла.

Продаваће се:

Управительство в. Београда продаваће кућу Димитрија Нестеровића 1 2 и 3 Априла.

Позивъ судейски.

Судъ Пожаревачки позива Тасу Димитријевића, кои више парница при Суду има, и за коѣ се незна где е, да му до 31. Мая представе, или, ако му Судомъ постављени заступникъ по вољи нье, другогъ набере, и тако парнице свое окончa.

Умоляваю се сви гг. Пренумеранти да непремѣно са п р и м љ ем дељкащомъ пошалю предплату баремъ за ова пропла три месеца. А тако исто и они нека изволе што пре послати, кои имаю за прошлу годину давати.

Огласи.

(1—3) Меану на другу Крагуевачкомъ до споменика, ко жели купити или одъ Ђурђева дне подъ кирию узети, нека се подписаномъ прияви.

Голубъ Петровић,
пензионирани Совѣтникъ

(1—3) Кућу мою съ плацемъ у Крагуевцу више ковача спрамъ куће г. Туцаковића продаемъ. Кои би имао волю исту купити, нека 10. Априла т. г. дође на лицитацию, кои ће се тогa ради у Крагуевцу држати, и кадъ ће се кућа, ако добра цена нађе, теслимити.

У Београду 29. Марта 1857.

Илија М. Ракићъ.

(1—3) У Антулиной кући имаде о Ђурђевудне ове године за издавати єдан квартиръ, састоећи се изъ 4 собе єдне куйне са шпархертомъ и шпайзомъ, и єдногъ одѣлења у подруму. — Кои га жели имати нека се изволи прияви притяжателю у истой кући.

(3—3) При туторима масе поч. Косте Барловца бив. овд. трговца има една сума масини новаца за издавати подъ интересъ. Кои жели такову суму подъ интересъ узети, нека се I Кумануди правител. банкеру прияви.

(1—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа кодъ „Дамћешића“ има лепа Карловачка вина по два гроша ова. Ко жели на више узети може евтиние добити.

(1—3) АНТОНІЄ ГОЙКОВИЋЪ шнитеръ у кући своіой на шпицу надае санъ горньи спрать, кои се состои изъ 4 собе, куйномъ, пространимъ гонгомъ и подрумомъ, одъ идућегъ Ђурђева дна подъ кирию. Кои би поменута квартиръ желио имати, нека се притяжателю, погодбе ради прияви.

ХАЙНРИХЪ ХИРШЪ,
изъ Беча, што таненцира и тргує са собнимъ намештаемъ,

препоручуе свою новоснабдѣвену продавницу найразличитія подстиране ствари найновијега вкуса а цене врло евтине. Притоме прима се и нарученье, кою такође обећава найсавестние извршити. Обитава у Београду у здању „код єлена.“ (1—3)

(2—3) Подписани препоручуе почитаемомъ публикуму садъ башъ изъ Беча донавше готове ХАЉИНЕ, одъ разне величине, кроя и квалитета, подъ найевтинию цену. Нарученье такође примаюсе. Стовариште е у кући г. Шоповића у чаршіи.

ФИЛИПЪ МОРТОНЪ.
изъ Беча.

Продаи кућу.

Подписана продаемъ мою собствену кућу, съ плацемъ, дућаномъ са сокака и баштомъ, изъ слободне руке. Кућа ista нађи се у сокаку г. Доктора, Лиодемакра, сниже ханџа одъ варошь-капије идући на Теразије; у истой кући има 4 собе съ I куйномъ; а такође и у башти има една кућа са єдномъ собомъ и куйномъ. Башта е засађена лепомъ лозомъ и разнимъ воћемъ.

Ко би желио исту кућу купити, нека се подписаной ради погодбе у истой кући прияви изволи.

У Београ. 20. Марта 1857.

Драга Т. Путника.

(3—3) Даемо на знанъ, да я до сада у служби Високогъ Правителства бивши, братъ нашъ МИЯИЛО съ нама одъ данасъ у заедничку трговину ушао.

У Београ. 18. Марта 1857.

БРАЋА БАРЛОВЦИ.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 4. Априла. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Љубомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторницомъ, Четвртомъ и Суботомъ на по табака. Цена му је за 3 мес. 1. за пола год. 8 а за целу год. 16. гр. За огласе плаћа се 3. кр. гр. од врсте за једанпут а 5 кр. гр. за тринпут. № 39.

К р т и ц а.

(изъ Коцебуа)

Ето садъ лежишъ предъ моимъ ногама, ти бѣдна кртицо! а ја, наслоњенъ на ашонъ, замишљенъ сматрамъ те. Ти си ми твоіомъ маломъ њушкомъ и са твое четири шапе много штете овогъ лета учинила. Каква е садъ разлика између тебе и каквогъ великогъ воевогъ предводителя, кои на парадной мртвачкой постељи лежи, пошто е петдесетъ варошіи опустошио? Ви сте обое мртви. Ви ће те обое бити пра.

Ти си погинула радећи свой одъ природе ти опредѣлени посао. Ја самъ те убио у ономъ тренутку, кадъ си ти једну лепу моја цвећа рила. Рудари, кои злато изъ земље копаю, за кое ми зачину нашемъ животу и наше болести купујемо; робова, кои у име каквогъ азіатскогъ Хана кога они никда ни видили нису, варошіи опустошаваю — умиру такође као и ти у своме опредѣленю. Ко ће ми моћи казати, зашто е твое опредѣленіе да ти мене шкодишъ? и зашто е мое опредѣленіе да ја тебе сбогъ тога казнимъ и да те убијемъ? Зашто ја немогу да живимъ безъ плода изъ мое баште? И зашто ти немогаше живити а да у мою башту недирашъ? — Неколико моје браће, кои се философима именую, мисле да знаду тай узрокъ. Али — ма колико они мудри били — непознаю они стохиляднту часть једне точке овога целогъ створења, и сваюкеђ те точке са вселеномъ. Они незнаду о томе више него што ти мала једна кртицо знашъ о каквой военой лађи. Али доћи ће време, кадъ ће сви люди — а можда и философи — на може бити и ти бѣдна кртицо, нешто мало више о великомъ плану створења дознати.

Ја знамъ добро поштена животиньо, да ти ниси хтела управо кореньѣ могъ цвећа и зеља ести, само си тражила оне бубе и прављне што кореньѣ могъ цвећа и зеља затиру. Ти си данле воевала противу моіи непріятеля, и требало би да самъ ти зато благодаренъ. Али ти си равна адвокатима, кои потроше сво мое имање браненіи та. Нисамъ те смео пустити да ријешъ далѣ.

Твое мале очи нису могле толико светлости сносити колико моѣ, ти ниси знала ни то да двапутъ два чини четири, а іошть манѣ ти си могла разликовати добро одъ зла; али твое чуство обоженія било е далеко финіе него моѣ, ти си имала сто пута већи слухъ одъ мене. Твоја њушка вештије начињена него инакавъ сатъ; твое шапе цѣлисходније су него икакво орудіе за земљѣдѣлску радњу. Чуствованѣ и животъ претежавала си ти као годъ и ја; ти си волила твое биће и плашила си се уништења

Ја би се лако надъ би ко годъ предамномъ сданъ сатъ разбио, па макаръ то био сатъ мога непріятеля, па опетъ ја исти убио самъ тебе, сирота кртицо! — Али као што си ти по закону твога биња прваће убијала, кои су као и ти свой животъ любили, тако самъ и ја опетъ по законима мога биња тебе убио. Онай кои е мене, тебе, и оне мале бубице створио, основао е те законе, и само онъ зна зашто су живећа суштества тако устроена, да свагда једно другог убијати мора. — Баремъ я тебе нисамъ мучио. Једанъ ударъ само, и тебе ніе више у животу било. Ја самъ законе природе као какавъ милостивъ судіа изврши.

Ствари на овомъ свету, моя мила кртицо, тако су тесно скопчане, да би заиста радо знати желио, какву ће промену на овомъ свету проузроковати то, што самъ тебе я убио? Безъ сумнѣ нелику промену! — али какву? о томъ се може санати. — Онде край мене стои сданъ лепъ одећъ якогъ мириса цветъ кои ће скоро процветати. Једна лепа девойка — на примеръ — убере тай цветъ, одне се га у свою собу, и одъ якогъ његовогъ мириса добіе несвестъ; међу тимъ дуне ветаръ и отвори прозоръ, завѣса залюла се одъ ветра, доће блиу свеће и упали се. Сву кућу а после улицу обузме пламенъ. Држанна архива упали се и изгора, а у той архиви пропадне сданъ важанъ документъ, и због губитка тога документа после сто година отвори се жестонъ и крвавъ рать, кои читаве државе опустоши. — Да тебе нисамъ кртицо мала убио, ти би кореньѣ онога цвета напила и одъ свега тога неби ништа било.

Оди, оди о сироте створеньѣ, я ћу те закопати и сарапити између найлепшія моя руже. Можда ће у будућой години тог годъ одъ твои смртни остатака у мирисъ руже прећи; и ко зна, да се после хиляду година наше частице неће састати, или у венцу какве невѣсте, или у диманту какве краљеве круне.

О женскомъ буренѣ.

(съ немачкогъ)

Моіо бившу жеву авао самъ, као што и то кодъ свију изображеня народа обичай, анђеломъ; моіо садашню жеву зовемъ, кадъ се на ню разсрдямъ, однадимъ анђеломъ, али кадъ се брачна непогода разведе анђеломъ са покраћенимъ крилма. „Зашто са покраћенимъ“ питаше ме Милица, кадъ самъ се овимъ изразомъ први путъ послужио: я се збуних, еръ іошть нисамъ био научио претварати се, нити самъ пакъ знао, како е лажъ у браку преко нуждна, и како би првене очи (одъ плача) безъ овогъ засенка истине іошть неђма поцрвениле. „Драга Милице“ — говорио самъ я, докъ самъ іой едно парченце шећера, које е прло волела, у рудчина устанца метуо, — „мила птичице, заръ я неби морао дрктати за моіомъ срећомъ, кадъ твоя анђелска крила неби мало подърађена била. Зарь се неби морао бојати да ти неодлетишъ“. . . . и кадъ би ти одлетјла на небо, гди и есть твоя постојбина, — зарь ти неби я тако барь у мислима слђдовао“. Али моя добра жена недаде ми ни да изговоримъ. „Ти се давле бошъ, да ти неби неверна била? питаше ме она, али на одговорь ние чекала него се намрштя, затворя уста и набури се. Узалудъ самъ молио претио, говорио, найпосле и бутао, она е непрестано била лютита. Брзо самъ по соби одао горе и доле; у анђелской милини ние ни найманъ узбуђенъ начертано, које я неби съ найнеђномъ природномъ верношћу описао: любавь, праость, гнђвъ бесилио, очаянъ; моя Милица пакъ ни речице непроговори. Овомъ самъ се приликомъ упознао са славнимъ женскимъ буренђмъ, и одъ то доба писань га више забравно. То е био тридесети давъ по моіой свадби, кадъ е моя срећа у обртаю кругъ рака ступила. У почетку е моя Милица кадъ се набури имала едну столицу, затимъ е заузимала канапъ іошкъ, доцније се затварала у едну собицу, докъ нас напоследку упражњаваћмъ дотле дотерала, да се по целой кући бурила.

*

Я самъ како съ теоретичномъ тако и практичномъ филозофіомъ прилично упознатъ, Метафизика, Логика, Антропологія нису ми баш тако стране, разумевамъ се у психологіи, али са теоріомъ женскогъ бурења до садъ іошть не могао на чисто доћи. Присвемъ томъ опетъ ћу радо нека истинита начела, која самъ моимъ искуством дознао, сваобштати, кои у садашњимъ стању Европе можда неће излишна бити. Буренђ женско ништа друго ние, него ратъ поделњенъ на чете, кои оне пратећи усредоточене силе људске поде и у коимъ су оне увекъ побједителни. Шта нам може наша тешка артилђрія, кадъ комарацъ за комарцемъ руке, кое фитиљ спремаю, пецаю и збуњую. Каква нам е аска, што ћемо три путъ по сто илида добро наведена узрока? Жене, као да су съ нечастивимъ союзъ заключиле ђче су, нико ій не надби. Њихово е опасно оружје уста комма се за говоръ и ћутањ служе. Ако говоре, а ви сте доста паметни и стрпељиви, онда ій можете по кадкадъ ћутаю принудити, али ако ћуте, (кое се у домаћой военой вештини буренђ зове) онда е сва мука узалудъ да ій на говоръ натерате, ви се морате натрагъ повући, и подъ ма каквимъ условимъ заключите пиренејски миръ.

Разљођени човекъ баръ главомъ надвишава облаке своге гнђва, жена пакъ стои съ главомъ подъ грмљођнимъ облакомъ и ни найманьи зракъ мира неосветлява ђно тамно лице. Кадъ се съ моіомъ Милицомъ свађамъ, знамъ да ћу се до четврть сата опетъ помирити; а мой набурени анђео нема ни помисла, да ће икадъ самномъ опетъ лепо живити. Смешно какво неспоразумлењ, есть узрокъ, што е ђна разљути. И обично мою драгу супругу зовемъ Милицомъ; али чимъ се почнемо свађати зовемъ е анђеломъ, ова нась ређ іошть ђна завади еръ она држи да се я овимъ тога ради служимъ, да би е измамио, — тако вешто зна она овай ратъ водити.

Я самъ ђнъ често моіой драгой жени предлагао, да би жељо на ђно буренђ месечно преднумерирати се, почемъ би іой увекъ и у напредакъ на 30 дана право давао, а притомъ самъ мислио да би много боль стајала, али о таковомъ уговору ние хтела ни да чуе. И тако самъ многе набурене дане у момъ домаћемъ календару имао и при концу године метеорологиски билансъ неиспада башъ по мене добро. Што пакъ момъ календару іошть необичнио а жалостну важность дае, есть, да я истина данъ и часъ означити могу, кадъ се моя Милица почнић бурити, али нити дана нити часа, кадъ се престае бурити. Она се тако тио и мало по мало престае срдити, да се неможе опредђлити, кадъ се я последньи гласакъ ђнога незадовољства изгуби, и я се ђдвадаа у средъ мое обичне среће нађемъ, незнаюћи како самъ до исте дошао. Она ми е еданпутъ поверила, да тако и све друге жене раде; кое, кадъ ђнково на миру стоће срце опетъ називу, пуштаю га да целе часове, половине и четврть изби, преко кои казаљка пролази, додъ казаљка на часъ љубови не одкуше. Тако оне мораю радити да іћмъ се сатъ ђнове душе не би покварио.

Кадъ ме моя добра Милица изъ рад, кои ми е сама створила, за неколико часова или дана збогъ ђнога бурења натера, то е моя собствена кривица. Я самъ несмотрено момъ домаћемъ уставу, недостатакъ шпанскогъ устава дао. Моя жена и я образуемо едну камеру, и тако се мора ово случити, што се увекъ у таквимъ случаима и догађа: да демократско господарство добае власть надъ аристократскимъ. Женско е срце — као какво атинско тржиште, подъ величественимъ плавимъ небомъ: лепе ките цвећа, мирисни южни плодови, пријатна милокрвность, духъ, оштроумие, чувство; али и лукавство, ћудь, непостојаство и неблагодарность. Где е пакъ домаће законодавство мудро на две камере раздђљено, где човекъ горњи домъ, а жена долньи саставаља: ту ће се волне демократие о стеже демократие разбити, на конма е стенама како престолъ тако и миръ основанъ!

Ђ. М. П.

Маліне.

Слобода безъ разума ужасанъ е даръ.

Шта га ій е, кои обраћаю умъ свой само на такове ствари, кое нити су њима самима, нити другима полезне! И овай човекъ, кои поредъ ученя наука, такође на истинитомъ изображеню и благороћеню срца свога неради, равань е трутовима, кои се одъ придђжаня трудољубиви пчела ране, а сами ништа не раде.

Напрегнутъ радъ производи изнуренѣ. Ово станѣ спроводи праздноћа нека, огъ кое би се човекъ радо изчупати хтео. Али сасвимъ безъ занимания бити нити оће нити може по природи своіой; а да отмѣнне послове разума у реченомъ станю продужи ние способанъ. Зато почне онъ за предньимъ станѣмъ, кое би кадро било, оба края, кои єданъ другомъ противорече, саєдинити, напрезанѣ у сагласию раздвоити и узаймичанъ прелазакъ изъ єдногъ стани у други олакшати. Средство зато наодимо у естетичномъ чувству, или у чувствованю лепога Найпространіи кругъ за човечески духъ, кой за дѣлателносћу тога рода жедни, отвора театеръ, почемъ онъ свакой сили душевной рану дає, безъ да икою напрегне, и — почемъ онъ само за забавлянѣ служи, а у исто време разумъ и срдце изображава.

Машина ће єдна само у томъ случаю оно чинити, шта треба да чини, ако су саставне части, изъ кои се она састои, не само свака за себе цѣлисходно изпослованe, него ако су оне и међу собомъ у надлежной свези. — Театеръ є та машина. Нѣгове су понаособне саставне части: позориште, поетична сочиненя, стихотворци, играчи и светъ. Єсу л' ове саставне части какве треба да су, стоє л' оне међу собомъ у надлежной свези, то неће ни єдно одъ театра очекуюће се дѣйство изостати.

Задовольнимъ незове се ни на кои начинъ равнодушанъ. Велика є разлика између паметно мудра човека, кои важность ствари точно испитує и потоме пресуду свою изриче, и између неразсудногъ непостоянства лакомисленогъ човека, кои ни за каканъ други законъ незна, него за случай, и све по своіой вольи пресуђує. Истина обоє неводе бригу за будућность, али ко ће одъ ньи двоє исту за себе найболѣ преправлѣну наћи?

Прави каменъ мудри люди гробни є каменъ, кои пемео нашъ покрива. Нашегъ великогъ лѣкара, гробъ, сваки данъ за советъ питати, то є єдини путъ къ оздравлѣню.

Човекъ, за мудрость и добродѣтель опредѣленъ, понайвише доспѣва до тога текъ после млоги блудни. Безъ обработаваня, безъ углађеня, безъ добротворне бриге отца, учителя власти по већой части є онъ сурови плодъ, или лудъ, или рђавъ, или обоє.

Душе, кое су єдна за другу створене, теже єдна другой на сусретъ, како се и гди се годъ сретну.

Са познаванѣмъ, да честногъ приятеля поредъ себе имамо, осећамо се у туђима тако домаћима, као што се безъ овогъ обстоятелства у постоибини своіой странима осећати можемо.

Срећа никоме неда доста, а понекоме сувише.

Илядама люди сматраю веро-законъ као намрштеногъ апсанцию, кои само укорава и казни, кои само одриче и украћує, и тераю є изъ свакидашнѣгъ обхођеня у скупе сате ладне, приморане молитве. Они є непознаю. Иначе се неби одчупавали изъ руке добре приятельице и неби се съ намеромъ за нѣнъ благословъ преварили.

Све, што земля за насъ узрети дає, то є последнѣ. Свуда стає стопа наша само на остатке овога, што є негда било; цела є наша судбина смеса одъ изчезнувши радости и проливеня суза, и нешто савршено и траюће бадава ми овде тражимо.

Ако се ти на то навикнешъ, да твоимъ приятельима увекъ приятанъ совѣтъ дадешъ, то ће они редко узрока имати, да ти за то благодаре.

СРБСКЕ НОВОСТИ.

— Попечитель правосудия и просвешт г. С. Марковићъ отишао є съ фамилиомъ на 20. дана до у Пешту, а височайше одређенъ є г. Єремия Становићъ чл. совѣта да га за време у дужности заступа.

— Директоръ београд. Гимназие г. Лука Павловићъ дао є на своє званиє оставку; на нѣгово место поставлѣнъ є г. Ђ. Ћирићъ досаданьи професоръ историє гимназиє.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Париза являю да є царъ намѣранъ опетъ войску на маньи брой свести, стварь швайцерска неће се іоштъ моћи свршити. Швайцерска само пристає на то да краль прайски носи титулу князя наенбуршкогъ докъ є онъ живъ, а нѣговъ наслѣдникъ не.

— Изъ Црне горе нестижу ништа больи гласови. Раздоръ се све већма распростире. Князь Данило іоштъ се ниє повратно.

— Рускомъ генералу Тотлебену указую се найвеће почести у Паризу. Нигда више руса ниє било у Паризу него сада. Велике се преправне чине за дочекъ велик. князя Константина.

— Изъ Париза являю: да є збогъ прокламациє Ледри-ролела изъ Лондона, немира било, и одкривена су у Паризу нека тайна договараня. До садъ є 103. персона сбогъ такви састаяня и договараня позатворано.

Паризъ 30. Марта

За дочекъ великогъ князя рускогъ Константина чине се у Паризу огромна спремаия. Сяйность овога дочека превазићи ће све, што є Паризъ досадъ томе подобно видіо. Флотски министеръ дочекаће Нѣг. царско величество великогъ князя Константина и првогъ адмирала у рускомъ у Тулону (ратномъ француском пристаништу), гди ће се нѣму за честь држати велика смотра и упражнения француске флоте. Ратни пакъ министеръ отићиће высокомъ госту на сусретъ чакъ до Ліона. — Царъ Наполеонъ науміо є, да овогъ знаменитогъ госта као сина цара Николе и брата владаюћегъ цара сверусіискогъ дочека съ найвећима блескомъ и одличиємъ. Дочекъ ће имати свуда карактеръ воєни, будући великій князъ путує самъ, а не са своіомъ супругомъ. Париске улице већъ врве одъ высоки руски официра кои ће сачинявати свиту великогъ князя. Између они официра налази се и прославлѣни ђенералъ Тотлебенъ храбри бранитель Севастополя.

— Говори се да ће удовица царица руска такође у Паризъ отићи.

Изъ Петробурга являю, да царъ руски неће овогъ лета путовати у Италию и Француску, као што се то поговарало; али князъ Горчаковъ, министеръ внутреньи дѣла и ђенералъ Сихозанетъ, воєни министеръ, ићи ће

у Берлинъ, и као што се говори, због неки важни политички намѣрена.

— По извѣстияма изъ Хине ние се брзомъ миру надати, и огорченѣ е противъ Енглеза велико.

По найновиимъ вѣстима бавиће се велики князъ Константинъ у Парижу недељу дана дуже, него што е намишљено било.

Стецишта су отворена:

При Суду вар. Београда надъ мас. поч. Лазара Павловића бив. Пиљара овд. до 25. тек. мес.

При Суду Крушевачкомъ надъ мас. поч. Милана Миосављевића до 17. тек. мес.

При Суду Ягодинскомъ надъ мас. поч. Илије сина поч. Григорија Павловића изъ Параћина до 29. тек. мес.

При Суду Ваљевскомъ надъ мас. поч. Милована Петровића изъ Уба до 29 тек. мес. — Надъ мас. поч. Миће Илића изъ Седлара до 29. тек. мес.

Продаваће се:

Начал. Окр. Подринскогъ продаваће добра задуженогъ Милисава Пайића изъ д. Добрића 16. 17. и 18. тек. м.

Начал. Окр. Ваљевскогъ продаваће добра Малована Бутића изъ Попадића 11. 12 и 13. тек. мес.

☞ Овай ће листъ у Четвртакъ после празника изићи.

Огласи.

Кодъ доленодписаногъ може се за врло евтину цену свакојакогъ оружия добити и то: двоцевке ширие и тешие, дуже и краће, съ цеферомъ и безъ цефера, голиће и штуцева на пременъ и на капслу, свакояке величине пиштоля мали и велики съ дне и съ еднимъ цевкомъ на капслу.

ТОМА ТЕШИЋЪ
пушкарски майсторъ у кући
(1—3) Ниѣ Мецовалие на Теразиима

Кафана постоећа на теразіи коя се 1 путъ Іосифова, 2 путъ кодъ златногъ пауна звала, являмъ почитаемомъ публикуму и странимъ гостима да се иста кафана одъ сада кодъ „Айдукъ Велька“ зове. У исто време даваюћи на знанѣ да самъ означену кафану съ добрима квартиромъ, пићемъ, еломъ, шталомъ и послугомъ снабдѣо, за коя доленодписани свакомъ госту имамъ.

Илия Николићъ.
(1—3) кафеција

(2—3) У новой кући г. Игната Станимировића професора Права има три дућана са спредњимъ собицама одъ идућегъ ћурћевадна подъ кирию. Ко жели узети, нека се пријави у истой кући, гди ће се о свему што жељно буде извѣстити.

(2—3) Доленодписани обавлюемъ нако почитаемомъ оноварошкомъ публикуму тако и окресавмъ трговцима, меанџиима и кафеџиима, да имадемъ разлачита пића како на мало тако и на млого на продаю и то умереномъ ценомъ, а къ томе радъ самъ и дућанъ са ликерскимъ радньомъ сасвимъ предати, ко би имао волю што купити или одъ едника или одъ пића или и дућанъ са едникомъ у колико му е потреба и у колико се погодимо за готове новце или на почекъ са добримъ емџина нека се изволи притажателю на Стамбол-капіи у кући г. Іосифа З. Ресавца подъ фирмомъ „злат ногъ Слона“ погодбе ради пријавити

У Београду 26. Марта 1857.

Михаилъ Николићъ
ликерџија.

(3—3) Кућу ноју на Врачару, близу воене школе са баштомъ, воћемъ и лозама засађеномъ, дасмъ подъ кирию одъ ћурћева дна, за едну годину, или за више времена; а и продаемъ е

У Београду 20. Марта 1857.

Сима Весовићъ
Предсѣдатель Суда, завреднo Гл. Контр. причисленія.

ПРОДАЋ ВИНА

Доленодписани има врло добра бела и црна карловачка вина а тако исто и добра винска сирћета по умереной цени на продаю. Ко жели узети нека изволи явити ми се. (3—3)

Іованъ Павловићъ.
у кући г. Косте Антуле
на малой пијаци.

(2—3) Подписани има врло лепа бела брашна, аусуџъ звана, а тако исто и врло лепа пасуља съ умереномъ ценомъ на продаю.

У Београду 21. Марта 1857.

Іованъ Жарковацъ
спроћу куће г. Ресавца
подъ два златна лава.

(2—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа кодъ „Дамфшифа“ има лепа Карловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узети може евтиније добити.

(2—3) АНТОНІЋ ГОЙКОВИЋЪ пиперъ у кући своіой на пијаци изнад сава горње спрат, кои се состои изъ 4 собе, кујномъ, пространимъ гонгомъ и подрумомъ, одъ идућегъ ћурћева дна подъ кирию. Коя би поменута квартиръ жели имати, нека се притажателю, погодбе ради пријави.

Подписани дошавши о по дана изъ Беча и Брина, снабдѣо е своју трговину свакоштучнимъ израђевимъ а љ.ьинама летнимъ како за одрастле, тако и за децу, осимъ тога има у изобилію разни найновіи и найнаредніи штофова за летнѣ аљине, и у стању е сваку наручбину што само брже може бити свршити. Цена е према садањимъ стању врло умерена.

У Београ. 27. Марта 1857.

ТОМА СТОЯНОВИЋЪ
шнајдеръ кодъ „Парнаса.“

ПАЛЕ БАЊКАЛИЋЪ.

у кући своіой на пијаци издае сав горњи спрат, заедно са особитимъ мутваномъ, трапезаріомъ, шнајзомъ, шталомъ за 4 коња и врло пространомъ отхранкомъ, шупомъ за више кола, шупомъ за дрва и особитимъ подрумомъ одъ идућегъ ћурћева дна подъ кирию. (3—3)

(2—3) Кућу мою съ плацемъ у Крагуевцу више конака спрамъ куће г. Туцаковића продаемъ. Кои би имао волю исту купити, нека 10. Априла т. г. дође на лицитацію, коя ће се тога ради у Крагуевцу држати, и кадъ ће се кућа, ако добра цена изиће, теслимити.

У Београду 29. Марта 1857.

Илия М. Ракићъ.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 11. Априла. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 40

Опомене изъ детиньства краля римскогъ.*)

Марта 20. год. 1811. занимали се по старомъ начину школскомъ сви разреди паризки лицея са саставлянѣмъ пѣсмотворни саставака, и ми смо, седећи у полукругу у найвећой тишини завели се у наше латинске задатке подъ благимъ надзиранѣмъ Г. Адама, четвртогъ професора при царскомъ лицею; — наєданпутъ сви се пренусмо; топъ загрми! . . . Сви задатци биву заборавлѣни . . . у царскомъ тилѣрискомъ двору родио се царски потомакъ! У средъ обште забуне, у коіой е неизвестность нестрпельивости нашой ћутанѣ налагала, броили смо брой избачени топова, и то и професоръ и 60 ђака, кои су полако професорове рѣчи повторавали. Ми наброисмо већъ 21! — . . . Садъ се попео професоръ на катедру, и пруженимъ преда-се рукама наложи намъ озбилно но благимъ гласомъ, да умукнемо . . На лицу свию насъ могло се читати изразъ зебнѣ и страшльиве неизвѣстности — кадъ наєданпутъ загрми и 22. топъ! — Садъ већъ нико више ние ћутао, нити е ко броно, сви су узклицали, и ђипали одъ силногъ узхићеня и задатци су летили подъ скамие: „живио! браво! живио царъ! добио е сина! То е краль! живио принцъ! и т. д.“ Одъ времена на време надячала е све силния и силния грмлявина топова, кои су брой 101 навршавали, радостни нашъ жуборъ и изливъ усхићеня, повишавало е обште веселѣ, и учителю нашемъ, кои е у дубльини душе тронутъ био, замутише се очи сузама.

На овай начинъ оглашено е рођенѣ царевогъ наслѣдника тадашнѣмъ нараштаю, одъ когъ е већина између ньи дорашћивала, да се за нѣга и нѣговъ сяйни и силни престолъ бори —, а да га по истечению три године дана изъ свое средине изгуби, и да изъ дальногъ мѣста нѣговогъ прогнанства чуе само извѣстия о нѣговой плачевной смрти. При свемъ томъ сачувале су ясне опомене и ликови овогъ у почетку тако пресяйногъ, а доцние тако тужногъ живота римскогъ краля Наполеона II.

Све што е годъ найбогатия сила уображеня дворяна могла измислити, да тако силногъ родителя, као што е Наполеонъ, обрадуе, употреблѣно е, да се прослави и преузнесе рођенѣ овогъ царевића награду тако свирѣпогъ развода брака царевогъ са првомъ царицомъ Іозефиномъ. Но цѣлу хуку и блескъ званични и дворски поздрава и честитаня и сяйни спальиваня художествене ватре освѣтлѣня превазишла е любань читавогъ народа, кои е са найнѣжніимъ саучастиемъ пратио све кораке и погледе овогъ детета, саданѣгъ краля а будућегъ цара. Кадъ е годъ било лепо време, тилѣриска е башта била препуна света свию редова и пратили су очима златна кола неякогъ царевића, у коя биву упрегнута два као снегъ бѣла ягнѣта. Онъ се овако возао по дугомъ ходнику дворскомъ чакъ до оногъ края, съ когъ се може прегледати цѣо край оно пияце „слоге“. Кадъ се годъ мала кола приближила позлаћеной решетки ходника, то га е шетаюћа се туда светина поздравляла плѣсканѣмъ руку и яснимъ усклицанѣмъ! И ово одушевлѣнѣ ние обузело само неке извѣстне класе люди, него е оно плѣнило сва срца, и продрло е и у оне фамилие, кое су донде биле безчувствителне за толику славу и силу; и сами ови неприятельи Наполеоновогъ престола дали су се занети любкосћу и чаромъ, найсигурніомъ обраномъ и штитомъ дѣтиньства.

Као што е познато, избрао е самъ царъ Наполеонъ госпою одъ Монтески за воспитательку и старательку младога краля, а између лица, коя су госпои одъ Монтески била у помоћь придата, налазила се и госпоя С . . . кою е често нѣна млада кћи посѣћавала. Овой дражестной дѣвойки пала е то неки путъ срећа у дѣо да за неколико тренутака пребуде кодъ колевке, коя е дивни рукотворъ вѣштака Томиона и Одиота, и при томе даръ одъ стране нароши Париза.

Младе безазлене девойке радо имаю малу дѣцу, и тако ние чудо, што е ова четрнаестогодишня девойка съ найвећомъ нѣжносћу обилазила око царевића. У двору су се већъ навикли, видити е, но нико ние на ню толико ни мотрио, докъ се ние єднога дана краль римски, коме е тада било десетъ месеци, толико развикао, да га никако нису умирити могли. Шта нису съ ньимъ радили! люляли га, пѣвали му, — но све узалудъ. У овой забуни узела е госпоя С . . . свога малогъ питомца, кои е непрестано плакао, у наруче, наслонила е нѣгову гла-

*) Синъ Наполеона I. добио е одма при рођеню насловъ „краль римски“.

ву на своє раме, и однела є наглимъ коракомъ по соби горе и доле, како бы заръ дѣте у томъ шетаню неку забаву налазило. За ньомъ кђаше узастопце нѣна кћи, коя се на предметъ толикогъ узалудногъ тѣшеня (т. є. разплаканогъ краля римскогъ) часъ приятно осменвала, часъ пакъ намргодила, кадъ наєданпутъ дѣте престаде плакати. Краль римски узправи се; нѣгово велико плаво око сматрало є съ усхићенѣмъ дивотно лице, коє за ньимъ као сенка кђаше; затимъ се насмеє, и пружи своє мале руке къ красной утѣшительки. Тада є први путъ повѣренъ царевићъ неги младе дѣвойке, коя є съ неописаномъ радошћу славила свою побѣду.

Но овай догађай у соби ниє само на собу ограниниченъ остао; и цару и царици причали су, какавъ срећни и непонятни упливъ ове дѣвойке има на болъ или лютину римскогъ краля; и они су іой честитали и изявили іой, да она кодъ царевића остане подъ именомъ приятельице нѣгове. По краткомъ времену удостои се наклоности краля римскогъ іоштъ єданъ любимацъ но у маньой мѣри, него господична С . . . Име овогъ другогъ любимца застрла є тама заборавности; а то бияше єдно мало псето, чудновате шарене длаке, коє є веома према свакомъ пакостно било само не према своме младомъ господару, кои га є смео черупати газити и за уши вући, а да се неналюти. Ово куче, коме ћемо да дамо произвольно има „Азуръ" бияше средство за разведренѣ римскогъ краля кадъ се сила воображеня дадиля и дворски послужавки већъ изцрпила у измишляваню забаве за неразположеногъ царевића.

Овако є растло три године дана ово дѣте, коє є іоштъ у колевки кралѣмъ постало; оно є у тишини растло, и нѣгова є соба била можда єдино мѣсто у Европи, куда ниє продирао тутань ратова и побуна, коє су бесниле и коє се спремале; оно є тако растло, и све се већма савияло око своє младе приятельице; а кадъ ова ниє била ту, онда є звао свога любимца Азура, и смело се ясно и весело, кадъ га є псето зубима за столицу счепало, и съ лютитимъ реженѣмъ по соби вукло.

Кадъ є трећи данъ рођеня овога дѣтета прославлѣнъ, коєга є рођенѣ страовитомъ грмлявиномъ топова цѣломъ свету оглашено, како се силно промѣнио изгледъ престолне вароши и духъ нѣгови жителя! Овай градъ, у комъ су одъ 15 година све побѣде француске войске у свечаностима црковнимъ и засѣнявајућимъ торжествама свой одекъ имале, — овай градъ, у комъ се войничка слава Француза тако често блистала у дивотномъ блеску, морала се садъ навикнути, да слуша тутань битки, коє су сусѣдне предѣле шампаньске крилю напоиле, и светина є са немимъ ужасомъ читала по ћошковима извѣстия у коима се могло іоштъ єднако видити Француза блистајућа храбрость, — но ова ниє више могла умирити узруяне духове застрашеногъ жительства. Залудъ су войсковође, да би светъ умирили и охрабрила га, дали провести крозъ Паризъ десетакъ хиляда зародлѣни саюзнички войника, ньково круто држанѣ и горди погледъ, ньнова свѣтини бачени усклицаи о скорашнѣмъ ослобођеню, све є то іоштъ већма умложавало суморность люди и стра и ужасъ жена; залудъ є долазио у театеръ комисаръ са тробойнимъ поясомъ у средъ позориштногъ представлѣня и читао скуплѣномъ свѣту извѣстия о биткама кодъ Монтеро-а и Шам-обера; свѣтина є истина радостно усклицала, но при свемъ томъ однео є сваки своіой кући суморне мисли и жалостне слутнѣ.

(продужиће се)

Разне новости.

(Изявленѣ саучаствия) — Лако є понятно, да є прославлѣни естествословъ Александеръ Хумболдъ у последнѣмъ своимъ опасномъ болованю добияо безбройна писма, у коима є изражено било чувство туге и саучаствия, а притомъ и свакояке понуде и предложеня; но два оваква предложеня заслужую збогъ своє оригиналности да се овде напомену: Єдна чуствителна госпоя замолила є у свомъ съ найвећомъ тугомъ написаномъ писму овогъ славногъ мужа, да іой у нѣговой кући уступи єдну собу до нѣгове смрти, будући є нѣна найтоплия желя, да при нѣговомъ издисаню присуствує и да му она придржи свећу. — Єданъ тишлѣръ пакъ понудно є самртнику своє херметично затворене мртвачке сандуке (т. є. сандуке, кои су тако добро затворени, да инодкудъ воздухъ ући неможе): будући се у истима мртваци задуго одъ трулежи сахранити могу.

(Чудновата коцка.) — Изъ Лондона являю намъ слѣдуюћи смешанъ догађай: „Єданъ отмѣнъ човекъ имао є две одрастне ћерке, коє є већъ могао разудати. Недавно дође му у кућу єданъ просиоцъ, кои се пакъ ниє никако могао рѣшити, кою да узме; єръ му се обе девойке подеднако допадале; и зато остави онъ отцу на вольи, да онъ ту сумню прекине, и да му опредѣли, кою онъ т. є. отацъ оће. Отацъ пакъ дође на ту смешну мисао, да стварь оку коцкомъ рѣши. — Коцка падне на млађу; но ова неће никако на свою старию сестру да удара; отацъ пакъ оће да одржи свою важность родительску. Млађа сестра видећи се у томъ положеню, наумна є, да ту стварь преда судовима; и будући да парнице у Енглеской обично читаву вѣчность траю, то ће за то време по свой прилици яко оладнити обестрана жестина.

— Єданъ професоръ у Штетину (у прайской провинціи Поморанской) обявно є недавно, да ће онъ држати прочитаваня „о околностима, подъ коима би могла наша земля пропасти", и то найвише тога ради, да стави лаковѣрность и плиткоћу люди на пробу, а не башъ толико збогъ новаца, коє ће томъ приликомъ добити. — Млогобройни присуствуюћи слушательи зачудили су се веома, кадъ су изъ уста самогъ професора чули, да є 1. Юній 1857. године овай данъ, у кои ће се земля наша сударомъ са грдномъ появити се имаюћомъ репатомъ звездомъ у комаде раздробити и пропасти. Кадъ є пакъ друго прочитанѣ о томъ истомъ предмету држао, накупило се іоштъ трипутъ толико света.

(Занимльива грађанска парница.) Єдне берлинске новине доносе намъ о єдной парници, вођеной у єдной вароши на Вастули реки слѣдуюће:

„Тамошньи єданъ спаня, кои є имао велико стадо оваца, шиляо є исто сваки данъ преко рѣке на супротну страну, гди є онъ имао такође своє землѣ, да пасу. За превозъ оваца употреблѣна є єдна повелика скела, коіомъ є овчаръ самъ управляо. Єдномъ предъ вече, кадъ

е овчаръ стадо своє већъ у скелу сместно био и на воду се отиснути хтео, спази онъ изъ далека едногъ човека, кои нагло къ нѣму иђаше, машући непрестано съ рукомъ. Овчаръ пречека странца, и на молбу овога, да и нѣга на ону страну превезе, онъ га драговольно прими, и тако униђе странацъ у скелу. Овай бияше одъ далнѣгъ пута тако утруђенъ и уморанъ, да е при приятномъ люляню скеле задремао, и тако седећи главомъ кланко, као што то обично бива, кадъ човекъ на путу задрема. То е видио клепетушомъ украшени найстаріи ованъ, кои е стадо предводио.

Съ почетка е ованъ кланяюћегъ пакостно очима мѣрио; но мало после, кадъ е сирома странацъ све еднако главу нило, кое се овну учинило као уводъ къ нападаню, устреми се онъ са спуштеномъ главомъ яростно на спаваюћегъ, и удари га главомъ и роговима тако силно, да е сирома странацъ у воду пао. Но при томъ изненадномъ нападаню уплео е ованъ роговоре свое тако яко у альине путника, да е овай при паданю и овна у воду повукао. Чимъ то опази стадо, а оно слѣдуюћи природномъ нагону, поскаче сво у воду за своимъ вођомъ; и сирома овчаръ е само незнатну часть помоћу свога пса и то съ тешкомъ мукомъ спасао. Найвећа часть оваца потопила се у брзой и валовитой рѣки. Докъ се оно на скели сбило, странацъ се е у води съ великимъ напрезанѣмъ одмрсио одъ рогова овна, изишао е на површину, допливао до скеле и на ону се попео. Но кадъ е овай съ альина своій воду колико е могуће било, цедио, опази онъ да му е при паданю изпао изъ џепа скупоцѣни сатъ и кеса съ новцима, и бияше збогъ тога тако исто суморанъ и ожалошћенъ, као и овчаръ.

Едино, што имъ е за тада остало чинити, било е то, да што пре дођу до обале, кое они и учине. На обали разстану се они; овчаръ сирѣчь отиде своме господару да му яви несрећни догађай, а странацъ отиде у први ханъ, да осуши альине. Кадъ е спаия дознао шта се догодило, онъ проспе савъ гнѣвъ свой на странца, кои е по нѣговомъ мишлѣню злоупотребио право гостоприимства, и похитао е, што е брже могао, у поменути ханъ, да тога странца задржи одъ далѣгъ пута. Но овди нађе онъ текъ, као што валя; еръ кадъ е онъ одъ странца искао накнаду за овце, заиште овай накнаду за сатъ и новце, наводећи, да е газда за то одговоранъ, кадъ се неатосћу нѣгови млађи трећемъ штета нанесе. При тако супротномъ мишлѣню и убеђеню обадвею страна ние наравно могло доћи до мирногъ поравненя, и оба ова лица воде садъ о томе грађанску парницу, кое се край съ любопитномъ нестрпельивосћу изчекуе.

— Робеспиерова галантерия. У смотреню галантерие могао се крвосокъ Робеспѣръ са свакимъ Французомъ мѣрити. Само што се е при томе служио чудноватимъ средствама, коя нису свакомъ у власти била; нити су била по свачиемъ вкусу. Тако е една госпоя, съ коіомъ се онъ по Паризу шетао, стала испредъ едне куће, и дивила се нѣной лепоти. — „Допадал' вамъ се она кућа?“ запита Робеспѣръ. — „Заиста ми се веома допада,“ одговори госпоя. — „Она е одъ сутра ваша.“ Сутраданъ окриви онъ господара те куће као издаицу, да га погубити и поклони госпоя кућу.

— Еданъ американски листъ честитао е своимъ читательима нову годину овако: „Ми вамъ честитамо нову годину и желимо вамъ топлу собу, ал' да се непенѣ топлота на кровъ; желимо да се санькате, но да се неизвратите; желимо вамъ топле альине безъ празни џепова; желимо вамъ добра вина а и добро памтенѣ, како би се ви, као наши пренумеранти свакадъ сѣтили свете истине: „Точно е плаћанѣ душа приятельства!“ — Све ово, а нарочито ово последнѣ, и *данасъ* жели *„Шумадинка“ своимъ* читательима!

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Ратъ у Хини постае све огорченіимъ — Хинези су люди врло упорни; зато кадъ се маса овогъ безбройногъ народа узруя, онда е врло тешко умирити га.

Млоги свакояко толкую последнѣ мѣре хинезкогъ правительства; али да Хинези о миру и немисле, то ясно доказую ньиове огромне припреме за ратъ. Ньиова се флота састои изъ 130 ратни лађа, између кои су неке велике, као европске фрегате. Хинези несматраю на међународна правила у рату; они се сирѣчь служе са свима могућимъ средствама, да неприятелю науде, тако су сирѣчь отровали еданъ мали потокъ: одкудъ су европски морнари често пияћу воду доносили, те су тамо млоги одъ они помрли. И зато су наумили западняци у савезу са Америкомъ, да поплаше свирѣпе и упорне Хинезе са ужаснимъ примѣрима; еръ другчие веле Енглези, ние могуће, ове Азияте склонити на миръ.

Енглези гледаю тиме извинити свое нечовечно бѣсненѣ у Кантону према Хинезима. — Међутимъ ратъ ће овай садъ текъ разбуктати се, и може имати неизмѣрне послѣдице, а притоме неможе му се край предвидити.

— Изъ Париза пишу подъ 1. Априла, да е Турска по средствомъ свои посланика у Паризу и Лондону званично обявила западнимъ силама да ће се турска войска найдалѣ до 3 Априла повући сасвимъ изъ подунавски княжества. Ова е обява у Паризу и Лондону врло повольно примлѣна.

Што се тиче питаня о сѣдиненю подунавски княжества, Француска се іоштъ еднако тврдо придржава начела да се ова княжества спое уедно.

— Изъ Париза являю подъ 2 Априла, да е руски инжинирски ђенералъ, прославлѣни бранитель Севастополя, Тотлебенъ позванъ одъ инжинирскогъ корпуса у Лондону, да почествуе Енглеску своіомъ посѣтомъ.

Стецишта су отворена:

При Суду Алексиначкомъ надъ масомъ поч. Тасе Гойковића изъ села Беговишта до 2 Мая.

Продаваће се:

Нач. Ок. Крушевачкогъ продаваће добра Стояниче Мильковића 24, 25 и 26. Априла.

Нач. Ок. Чачанскогъ продаваће два дућана са земльомъ г. Іована Енглезовића 16, 17 и 18 Априла. — Исто Началничество продаваће меяну съ плацемъ поч. Іована Живковића 14, 15 и 16 Априла.

Управительство Рудокопія у Майданпеку даваће касапнице подъ аренду и то 13, 14 и 15 Априла.

Нач. Ок. Београдскогъ даваће на лицитацію коя ће се 11. 12 и 13 Априла држати подъ аренду попашу и жиръ у забрану м. Раковице.

Нач. Ок. Црнорѣчкогъ позива све зидарске мајсторе да на лицитацію коя ће се ради довршења цркве болѣвачке и слатинске 1. Мая држати, у Заечару нађу се.

Нач. Ок. Ужичкогъ продаваће добра Трпка Салдића изъ Ивањице 23, 24 и 25 Априла.

Нач. Ок. ваљевскогъ продаваће добра Павла Еремића изъ д. Лепенова 10 11 и 12 Априла.

При канцеларіи Попечительства внутреньи дѣла држаће се лицитација поради набавке 15000. р. фи плаве чое, 300 рифи алове 100 рифи црне чое, 180 к. четки ковањски 180 чешагия и 20 000 рифи платна за кошуљѣ.

При Суду вароши Београда има 25 000 ## ц. са интересомъ 10% за издаваћ.

Судъ Ок. Београдскогъ позива наслѣдніке убійственогъ у в Мокромлугу Петка Миљковића кои е био родомъ изъ Чикерице наіе Катунске у Турской, да му они за три месеца рачунаюћи одъ дана печатанія овогъ огласа приіаве еръ ће иначе Судъ са постављенимъ заступникомъ дѣло ово окончати.

Судъ Ок. Чачанскогъ позива Павла Марковића съ Рашке, да му за годину и данъ представе и 168. гр. досуђеногъ му трошка по парници Саватия Дугалића противу г. Стаменке Аћелковића, прим. — исти Судъ позива Аврама Алафе Јевреа изъ Београда, за когъ се незна гди е, да му за годину и данъ представе и 365 гр. и 10. пара чар. кои му е сума изъ масе презадуженогъ Павла Атанасковића и Миаила Мићовића изъ Чачка досуђена прими.

Оглас н.

(2—3) Меану за другу Крагуевачкомъ до споменика, ко жели купити или одъ ћурћева две подъ кирію узети, нека се подписаномъ прияви.

Голубъ Петровићъ,
пензионирани Совѣтникъ

Кодъ Марка Раіовића у кући кодъ „буревета“ има еданъ шпархертъ на продаю. Ко жели узети нека се обрати реченомъ Раіовићу.

(3—3) Подписани донео е данасъ врло добра црна крајишкогъ вина и бермета, такође белогъ и шилерастогъ ликчкогъ вина, и маћ одъ еднога акова неће давати, — ко жели узети нека ми се яви у Бачванина кафани, кое ћу по умѣреной цени дати.

Атанасій П. Миовићъ.

(1—3) Подписаный снабдѣо е свою трговину са свакостручнимъ нараћеннимъ альинама, зимнимъ и летньимъ и то како за одрастле тако и за децу, а и невзраћенимъ врло финимъ штофовима за летнѣ альине. Осимъ тога добио самъ врло фина материя за гг. Свештенике и Калуђере, и у стаю самъ сваку наручбину што е брже могуће свршити. Што се цене тиче, я ніше одъ 10 на сто процента нетражимъ.

Димитрије Добрићановићъ.
шнайд. спроћу Лицея.

Кодъ доленодписаногъ може се на врло евтину цену свакојакогъ оружія добити и то: двоцевке шире и тешнѣ, дуже и краће, съ цеферомъ и безъ цефера, голиче и штуцева на кремењ и на капслу, свакоіаке величине пиштоли мали и велики съ две и съ еднимъ цевкомъ на капслу.

ТОМА ТЕШИЋЪ
пушкарски мајсторъ у кући
(2—3) Ямъ. Мецовалия на Терезіяма

ХАЙНРИХЪ ХИРШЪ,
изъ Беча, што танеџира и тргує са собиномъ намештаемъ,

препоручуе свою новоснабдѣвену продавницу найразличитія подетиране ствари найновіега вкуса а цене врло евтине. Притоме прима се и наручбине, коіа такође обећава найсавестніе извршити. Обитава у Београду у здању „кодъ слона.“ (2—3)

(3—3) Подписани препоручуе почитаемомъ публикуму садъ башъ изъ Беча дошавше готове ХАЉИНЕ, одъ разне величине, кроя и квалитета, подъ найевтиніу цену. Наручбине такође примаюсе. Стоваріште е у кући г. Шоповића у чаршіи.

ФИЛИПЪ МОРТОНЪ.
изъ Беча.

(2—3) У Антулиной кући имаде о ћурћеудне ове године за издаваћ еданъ квартиръ, састоћи се изъ 4 собе једне кујне са шпархертомъ и шпајзомъ, и еднога одѣленя у подруму. — Кои га жели имати нека се изволи приіавити притежателю у истой кући.

(3—3) У новой кући г. Игната Станимировића професора Права има три дућана са споредимъ собицама одъ идућегъ ћурћевадна подъ кирію. Ко жели узети, нека се прияви у истой кући, где ће се о свему што желио буде извѣстити.

(3—3) Доленодписани обављуемъ како почитаемомъ ововарошкомъ публикуму тако и окрестимъ трговцима, механцима и кафецима, да имадемъ разлѣчита пића како на мало тако и на ніого на продаю и то умереномъ ценомъ, а къ томе радъ самъ и дућанъ са ликерцискомъ радньомъ самъ самимъ предати, ко би ніако волю шта купити или одъ едина или одъ пића ніи и дућанъ са еднимъ у колико му е потреба и у колико се погодимо за готове новце или на почекъ са добрима емцима нека се изволи притежателю на Стамбол-капіи у кући г. Іосифа З. Ресавца подъ фирмомъ „златогъ Слона“ погодбе ради приіавити

У Београду 26. Марта 1857.

Михаилъ Николићъ
ликерщикъ.

(3—3) АНТОНІЋ ГОЈКОВИЋЪ пинтеръ у кући своіой на піаци надъ сањ горньи спратъ, кои се состои изъ 4 собе, кујноъ, пространимъ гонкомъ и подрумомъ, одъ идућегъ ћурћева дна подъ кирію. Кои би почелути квартиръ жели имати, нека се притежателю, погодбе ради приіави.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 18. Априла. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Љубомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртвомъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 3. за пола год. 8 а за целу год. 16. гр. За отпосе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за «дан-путъ а 5 кр. ср. за тринут. № 41.

Опоменє изъ детињства краља римскогъ.

(Продужено)

Најпосле е свануо 16. (28) Мартъ год. 1814. Ахъ о вай данъ и дани по овомъ слѣдующи бяху за Француску дани туге и жалости! Са зоромъ појавили су са сѣверне стране престолногъ града непрегледни редови селячки кола, натоварени са пртљагомъ бѣжећи селяка, кои су свое покретно имањ одъ напале побѣдоносногъ непријателя закланяли. По свима главнимъ улицама, кое су водиле къ сѣвернимъ краевима вароши, стаяху гомиле суморни и поражени людій, одъ кои се поодини кадъ и кадъ одвајали, и идући на сусретъ долазећимъ бѣгунцима, ове новшта запиткивали. Одъ времена на време зачо изъ средине глас: „Тишина! Ћутите!“ праћена съ махањемъ руку, кое е ћутањ налагало; — млогима се сирћъ чинило, да чују даљну грмљавину топова.

Најстрашније пакъ и најжалостније биаше гледати безбройна колица, коя су вукли селяци, на коима бяху рањени у последњимъ боевима войници, да паризке болнице напуне; неки, кои се борили смрћу, лежали су пружени на слами, и едва су могли изумрлимъ окомъ бацити погледъ на нему свѣтаву, кои е тужнимъ срцемъ оно позорие гледала; други се бяху наслонили на лесе одъ кола, и држали су юначки у висину свое раздрускане удове, да ій сачуваю одъ судара са колима; неки, и то на жалость незнатанъ брой, сећаху управљени, и имали су на бледоме лицу ішіть изразъ бодрости и юнаштва. Войници пакъ одъ канцлярие царске гарде најнећи су позорь на то обраћали, и свѣтяна ій е съ удивљењемъ гледала; заогрнути вълнонимъ бело часто-сиграимъ лпуштетима, коя су имъ ране закланяла, они су гордо дизали главу, съ кое е шлемъ спао, и укочене очи ова сунцемъ опаљени и попрашени лица давале су овимъ узрастимъ људима изгледъ войнички страшила.

Но одвратимо погледъ нашъ одъ овогъ тужногъ позора, и обазримо се, шта се е у то време у царскомъ двору „Тилерияма“ догађало. Ту се држао министерски савѣтъ, и размишлявало се о мѣрама, кое се имаю предузети, — и стра, кои никадъ неизбавля, но спанадъ губи, стра е улио министрима ту несрећну мисао, да се уклони царица и њенъ синъ, млади краљ римски изъ Париза, и да отиду у Рамбуйѣ. Ноћу добие 1200 войника одъ царске гарде заповѣсть, да служе као пратња овомъ жалостномъ походу. Сутрадањ зоромъ стаяху на каруселскомъ мѣсту стотину спремни кола за високе бѣгунце и њихову свиту, и на све стране бияху дворски служителји — служавше у послу, да по двору покупе у сандуке и кутие найдрагоценије ствари у найвећой хитњи, и то се све збило у ономъ предњемъ двору, за чие су украшенѣ сви народи, краљеви и престолни градови свой порезъ приложили. Упрепашћени народъ гледао е кроз високе гвоздене филарете, кое су карусолско мѣсто одъ предњория (мѣсто испредъ двора) раздвајале съ брижнимъ и суморнимъ любопитствомъ, што се ради; найодважнији изъ свѣтине, запиткивали су гердејске войняке, кои су по авли одали шта значе ове припреме? У самомъ двору пакъ праштали се тужнимъ срцемъ послећи са онима, кои у двору остаю, али најжалостније праштаће биаше безъ сумњ послећи „съ Богомъ“ младе господичне С . . . , коя ніе била у списку послећи, будући она ніе никакимъ извѣстнимъ опредѣленѣмъ везана била за дворъ. Она е плакала, што се растаје са своїомъ майкомъ, а плакала е и зато, што се нањкъ праштa са младимъ своимъ питомцемъ, краљемъ римскимъ, кои е ню звао „пријательицомъ.“ Сатъ е избило; у предворю све биаше једномъ рѣчи готово, и само се чекао знакъ изъ двора; — али знака ніодкуда нема!

Докъ е у двору и изванъ њга све узруано било, и за путъ спремило се, сећаше једанъ дечко одъ три године у једной сали долињъ спрата двора на богатомъ персискомъ ћилиму, и држао е на крилу своме једно шарено куче; онъ е уватио съ ручицама своима уши мирногъ пса, кое е дремало, и трудно се, да му састави уши подъ гломъ, говорећи му новшта и мазећи га, да би га заръ одобровољно и олакшао му болъ, кои му е причињавао тегленѣмъ за уши. Онъ му е шапгао: „Я те волемъ, мой мали Азуре; я те волемъ, єръ ти си добаръ; я те волемъ, єръ ти имашъ пријенасте пеге на ушима; я те волемъ, што имашъ дугачке уши, и што све чињишъ, штогодъ я ону.“ — Овай би дѣтињски разговоръ можда ішіть задуго трао, єръ ожалошћени дворски служителји, кои су неми стаяли у једномъ углу собе, пису дранули, узнемирити срећну безбрижность о-

вогъ безазленогъ дѣтета; — наеданпутъ уђе госпоя одъ Монтески у собу, и запита служителѣ, да ли су они царевићу нѣномъ младомъ питомцу явили о полазку. Они іой одговоре, да нису. Она дакле приступи къ дѣтету, и яви му, да ће се на путъ полазити. То небияше време, у кое е онъ обично у шетню ишао, и зато запита царевићъ, зашто да иде у невреме у шетню. Садъ се ние имало кудъ, него му мораше саобштити опасность, коіомъ грози неприятель престолномъ граду; но дѣте безбрижно продужи свою игру съ Азуромъ, и одговори, да ће нѣговъ отацъ нѣга — т. е. неприятеля — узбити. Но кадъ е на то госпоя Монтески заповѣдила едной одъ присутствуюћи дворски дама, да царевића узме у наруче, скочи овай наеданпутъ на ноге, наслони се узъ дуваръ између две столице, и изявио е, да онъ никако неће изъ Тилѣрия да излази. Госпоя Монтески надала се, да ће моћи савладати одпиранѣ дѣтета; но овай се тако снажно бранио, да се морао овай догађай царици явити. Царица Мария Луиза хтеде онда башъ сѣсти у кола; но кадъ е чула, шта се догодило, она се врати натрагъ, и отиде у собу, гди е нѣнъ синъ био; овай е слушао материне рѣчи са покорномъ пазльивости; но кадъ е она пружила руку нѣму, да га са собомъ одведе, отрчи онъ къ завѣсама прозора, и обавие се съ истима, а нѣговъ вѣрни Азуръ отрчи за ньимъ, и стаде узъ нѣга. На то заповѣди царица едномъ дворскомъ служителю, да га на силу оданде понесе; но царевићъ се увати обаднема рукама за свилене завѣсе, и стане жалостно плакати и викати, да е и само лютито реженѣ вѣрногъ Азура викомъ надвикао.

Нико ние имао толико смѣлости, да употреби силу, еръ то би било свирѣпство; у овой крайньой забуни шапне неко одъ околостоећи царици на уво име господичне С . . . ; царица на то одма запита, да ли е она у двору, и кадъ мати нѣна одговори, да е нѣна кћи у сусѣдной соби, чекаюћи, да се съ ньоме опрости, царица е позове унутра.

Господична С . . . уђе у собу, и докъ іой е царица цѣо догађай испричала и разяснила, пусти мали противникъ изъ руку свилене завѣсе, престаде плакати, и баци приятельски и повинителанъ погледъ на свою приятельицу, кою е иза свое засѣде очекивао; ова пође къ нѣму, и да би іоштъ успѣшние са упорнимъ царевићемъ преговоре водила, сѣдне край нѣга на едну столицу. За какногъ са стране гледаоца било би то заиста чудновато и тронително позорѣ гледати, како съ едне стране царица и цѣо дворъ трпельиво стое, а съ друге стране како иза едне завѣсе два дѣтета воде преговоре о питаню, кое се тиче вѣчитогъ изгнанства. — Краль римски престао е истина плакати и викати, али се іоштъ ние хтео предати, него се почео одпирати съ доказима; онъ говораше о батальонима гарде, о храбромъ ђачкомъ полку, кои е онъ толико пута съ прозора гледао, и о дворскимъ пажима (млади служительи), кои су сви такође юнаци. Но господична С . . . разлагала му е опасности изненадногъ нападаня и юриша, и употребила сву силу убеђеня, и да га склони на одлазакъ позове се она на волю самога цара.

Царевићъ се замисли мало, затимъ погледа онъ приютельицу свою своимъ великимъ очима, и запита е, оће ли и она ићи съ ньиме? Она одговори: „Я незнамъ“ — „Питайте царицу,“ рекне іой краль римски. Господична С . . . дигне завѣсу, коя іи е обое закланяла, и повтори съ тихимъ гласомъ ово питанѣ. „И она ће ићи съ нама, да, ићи ће,“ одговори царица.

Завѣса се спусти опетъ за еданъ тренутакъ, и краль, кои е овога часа лишенъ круне, рекне своіой приятельици: „Видишъ, да самъ имао право, што нисамъ хтео ићи; видишъ, и теби е жао, и ти плачешъ!“ — Затимъ изиђу обое неполѣ, и држећи господичну С . . . . еднако за руку, приђе царици и каже іой, да ће да е послуша, и да ће ићи. Садъ се даде давно очекивани знакъ полазка, и на челу овогъ спровода, кои е био символъ обореногъ царства, иђаше млада дѣвойка, водећи рукомъ едногъ дечка, а поредъ царевића трчало е едно псето, кое е брижльиво на свогъ младогъ господара погледало.

Кадъ су стигла кола до пияце „Слога“, рекне царевићъ приятельици своіой, окренувши се натрагъ: „Пустите ме да іошъ еданпутъ видимъ Тилѣрие.“ Затимъ наслони онъ главу на крило господичне С . . , и поквасио е рук. нѣну сузама своимъ, а и она е одъ силне туге загушльиво ецала, само да младогъ царевића іоштъ већма неразжали.

(продужиће се)

Несрећна приключеня срећногъ Исполина.

„Я самъ отишао,“ приповеда еданъ Холандезъ, за време могъ у Паризу бавленя у едно после подне у циркусъ (представлянѣ вѣштогъ яханя и гимнастике). Све ми е било обично, еръ самъ такова представляня често гледао; само самъ се дивио прегрдной величини едногъ представляча, родомъ изъ Белгие, коме е управитель дружтва наменуо ролу Голията за овай данъ.

„Ништа ние на свету страшние и жалостние него овакавъ узрастъ,“ говораше комшия, до мене. Я се обазремъ, и опазимъ, да е то Енглезъ кои говори, и зачуђенъ тимъ рѣчима, запитамъ га, зашто е то велика насрећа, кадъ човекъ тако у висину порасте.

„Мы имамо у фамиліи нашой, продужи Енглезъ примѣръ такове несреће; мой прадедъ Балтазаръ бияше преко 7 стопа високъ, и то е био за нѣга изворъ млоги чудновати приключеня, коя би вамъ я радо испричао, када би знао, да би у томе задовольство нашли.“

Я му одговоримъ, да ће ми то врло мило бити, и онъ ми поче причати свѣдуюћи чудновати животописъ:

„Балтазаръ Макенсфелдъ, мой прадѣдъ, синъ едногъ фабриканта изъ Линколна, бияше одъ отца свога іоштъ у нѣговомъ дѣтиньству опредѣленъ за свештенички редъ. У четрнаестой тодини своіой, кадъ е већъ више науке почео учити, разболе се онъ опасно, и лежао е осамъ месеци на самртной постельи. Онъ се као некимъ чудомъ предигне, видило се на удивленѣ, да е онъ за време свое болести пуни петнаестъ палаца порастао, и ово растенѣ тако е нагло напредовало, да е онъ за кратко време прешао у висину 8 стопа.“

„Родительи биху у великой неприлики збогъ необичногъ изгледа ньиовогъ сина; еръ овай као да е само на

то створенъ, да служи свету на удивленѣ и любопитство. Нѣговъ необични узрасть затворио му є све изгледе будућности, почемъ по понятиама тадашнѣгъ времена ние могао оваково чудовиште ступити ни какву државну службу или радню. Наскоро осети и самъ Балтазаръ жалостне послѣдице своє величине. Отацъ му у трговини пострада и умре, оставивши дѣци само дугове. Балтазарова два брата нађу себи лако мѣсто; старіи є био на флоти, а млађи є добио државну службу; Балтазаръ пакъ ние нигди примлѣнъ. Исполинъ би рђаво изгледао на лађи."

„Незнаюћи шта да ради и на кою страну да се окрене, скитао се несрећни Балтазаръ пуне две године у Линколну, гди є служио дѣци на сокаку за увеселение, маню пакъ дѣцу, кои су непокорна била, плашили су родительи именомъ нѣговимъ, као са баукомъ. Дошавши до найвеће бѣде, онъ є већъ наумио, да скочи у воду и да окончи свой животъ, кадъ наєданпутъ дође къ нѣму домостроитель графа Вилферстона, и понуди му 100 велики дуката у име своґъ господара. Да би пакъ ове новце заслужио, требао є ићи на польско добро Вестембургъ, єданъ сатъ мѣста одъ Линколна, гди є графъ скупио млогобройно дружтво млади племића, да се Балтазаръ бори са прославлѣнимъ борцемъ Давидомъ Дикомъ, кои є, почемъ є све своє противнике побѣдио хтео нову палму стећи побѣдомъ и надъ оваквимъ исполиномъ. У млогобройномъ дружтву овомъ обкладили се млоги за велике новце о исходу ове борбе, и домостроитель графа наговарао є Балтазара живо, да се прими тога посла. Бѣдни Балтазаръ, кои є већъ дошао био до очаяня — и видећи толике новце, склони се и отиде у Вестембургъ.

(продужиће се)

Мрвице.

Случайно одкривени убица). Єданъ славни француски драматички песмотворацъ принео є недавно неотице къ томе да се єданъ злочинацъ одкрие и улови. Онъ нђаше сирѣчь замишлѣнъ улицомъ, и занео се дубоко у своє найновиє, башъ тада довршено дѣло; онако удублѣнъ у мисли, говорио є онъ полако неке стихове изъ тогъ позориштногъ дѣла, и пратио є своє рѣчи са движениама тѣлеснимъ, као што би се то у театру морало представляти. Између осталогъ, рекао є и овай стихъ: „Стани убица; нећешъ ми умаћи." — Єданъ мимопролазећи упрепасти се на ове рѣчи, и нагне безобзирце бѣжати. Ово чудновато владанѣ нѣгово побуди подозрение два наблизу налазећа се полицайна агента; они потрче за ньимъ, укате га, и после се дознало, да є онъ за иста убица, кога полиция одавно вреба, но коме є трагъ загубила.

— Кадъ є Мирабо, прославлѣни бесѣдникъ за време прве революциє француске, противной партаи у народной скупштини, све опасніи постаио и све више грозио, да ће є оборити, гледала є ова партая отрести га се, и наговорила є 50 благородника изъ найстаріи породица, кои су готово сви били официри, да га позову на двобой. Мирабо, кои є и самъ био одъ стране племените породице, и коега су предци крозъ читава столѣтия у войничкой служби славу стекли и кои є и самъ славно воєвао — повео є све 50 понуде на двобой са собомъ у скупштину, изприча сву стварь, и метнувши писмене позиве на асталъ, рекне: „Моя глава важи отечеству моме више, него 500 овакви вуцибатина! Я молимъ, да се ньновъ позивъ и мой на то одговоръ народу обяви."

(У среди). Двоица су ишли кући у глуво доба ноћи, и пролазили су крозъ тесне и тавне улице. Єданъ између ньи, кои бияше веома плашльивъ рекне своме другу, кои се далеко напредъ удалио:

„Чуєшъ, я те тражимъ, што си тако далеко напредъ умакао;" Е, па ти иди напредъ, а я ћу за тобомъ," одговори овай други.

Овай први стане напредъ ићи, но у своме страу умакне далеко напредъ, и викне овомъ другомъ, кои далеко за ньимъ нђаше:

„Чуєшъ, мени є стра, што си толико натрагъ заостао!"

„Е, па како ћу ти угодити, како си радъ да идешъ?"

„Пусти ме бога ти, у среди да идемъ," одговори бѣдни плашльивацъ.

(Людождерци). Кодъ Батакера, єдногъ народа на великомъ индискомъ острову Суматри, обичай є, єсти люде, па шта више, овай є обичай и закономъ утврђенъ. По закону биваю поєдени: 1., нарушительи брака. Одтудъ произлази то, да су батакерске госпе врло цѣломудрене, или управо да мораю такове бити, будући имъ врло тешко излази за рукомъ, уплести кога у своє замке. 2., издаице и шпиони. 3., лопови, кои су више пута крали. Оваквогъ злочинца вежу за какавъ дирекъ, и сваки при овомъ позорю присуствуюћи одсече са живога кривца по єданъ комадъ меса, коє на ватри као ћулбастию пеку, докъ бѣдномъ кривцу сва крвь неистече, и овай у найжешћимъ мукама неумре; притомъ непада никоме наумъ, да овомъ несрећнику самртни ударацъ даде, кои ће га грозни мука ослободити. 4., зароблѣни неприятельи. Ако ови нису на бойномъ полю съ оружиємъ у руци уваћени, онда ій немуче живе, него ій найпре заколю, па онда текъ поєду. Чудновато є, да овай нечовечни обичай може обстати у народу, кои є иначе доста образованъ, кои има доста валяни обичая, кои има своя особита писмена, и кодъ кога є читанѣ и писанѣ закономъ наложено.

— Неколико Енглеза тражили су владику одъ Квебека, кои є заєдно съ ньима путовао, па се после некудъ степао. При траженю нанђу они на єдногъ дивляка, и запитаю га, да ли онъ познає владику одъ Квебека? Дивлякъ имъ одговори: „Како га неби познавао; та я самъ га и поєо!"

— Славни статистикъ баронъ Шарлъ Дипенъ прорачунао є, да є одъ створеня света, ако се постанку овога за основъ узме свето писмо, помрло досадъ 26.628,,743.285,075.840 люди!

(Нико). Цѣло жительство єдне мале меанице у Берлину састояло се недавно само изъ кафецике, келнера и єднога госта. Кадъ є келнеръ по зактеваню госта пошао у подрумъ по єдну оку пива, рекне му брижльива госпоя кафецика: „Чуєшъ Мартине! немой никако

донети више одъ једне оке; видишъ добро да у кафани нема никогъ."

— Славни Милтонъ био е у исто време и слепъ и удоваць; наскоро затимъ онъ се по други путъ ожени. Кадъ му се једанъ његовъ пријатель дивио, како е онъ као слепацъ могао наћи жену, одговори му Милтонъ: „О врло лако; да ме е Богъ іошть и глупогъ створио, онда би и у читавой Енглеской био найболя партия за жену!"

(Петъ минута). Једанъ славни вития (бесѣдникъ) рекао е једномъ: „Петъ минута треба једномъ лењивцу и баданџіи, да обуче пауче, петъ минута е вештомъ сарафу доста, да добие 20.000 талира; петъ минута само треба лекару, да клизицу претвори у запаљење, петъ минута е довольно славномъ војсковођи, да рѣши судбину државе; кађиперка ће за петъ минути найоштрицгъ човека преварити; и найпосле човеку одъ извраснога вкуса и бистрогъ проницања петреба више одъ петъ минута, да какву књигу оцѣни и осуди.

По найновой аустриской гимназиялной штатистиџи има у Аустріи свега 262 гумназије, и то 113 одъ 8, — 100 одъ 6, а 49 одъ 4 разреда. Ученика има свега 54.186, а професора 2755, и то последњи 1578 свештеника, а 1177 мирана.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Изъ Париза јављаю, да ће Француска послати у Хину 20.000 војника, кои ће војска заедно са енглескомъ и сѣверо-американскомъ војвати противъ Хинеза. — „Журн. де Деба" вели, да е князь црногорски Данило отишао у Бечъ.

— Удова царица руска навезла се 9. Априла у Ниџи на руской фрегати „Олафу" за Чивита-Векију.

— Изъ Хонг-Конга (у Хини) стиже намъ подъ 3. Мартомъ слѣдујуће вѣсти: „Хинези су савладали енглески параброд „Кингъ". Капетанъ одъ лађе и сви готово матроза а и неки одъ путника поубијани су.

Једанъ одъ главни хинезки бунтовнички војсковођа прешао е на царску страну.

— По вѣстима изъ Персије види се, да е миръ само на папиру закљученъ. Разноси се гласъ сирѣчь, да су се Персіянци опеть сабрали подъ Бушира; и по томе сва е прилика, да ће Енглези предузети експедицію у Буширъ.

— — — Изъ Париза пишу подъ 12. Априломъ слѣдујуће: овди се гласа, да ће Француска по свой прилици скорим подићи отоманской Порти једну ноту, у којой ће се Порти жалити противъ управе у подунавскимъ кнежествама.

Велики князь Константинъ стиће ће 18. Априла (т. е. данасъ) у Паризъ, гди ће се съ необичномъ сяйношћу дочекати.

Огласи.

(1—3) Његово Превосходителство г. ТОМА ВУЧИЋЪ ПЕРИШИЋЪ, Војвода Српскій, кои многа похвална пожертвованя на богоугодне цѣли чини изволио е приложити и Манастиру Петковици у Мачви на грађењ започети нови ћелия, за споменъ почившой своіой супруги г. АГНИИ 200 фор. сребра; на коњ прилогу, братство М. Петковице, поредъ смирени свои дарованьски молитви, кое престолу Вышњега за здравлѣ и дугоденствие г. Приложника и за спасение душе почив. г. Агние шалѣ, узима слободу и явно високомъ Приложнику г. Вучићу предъ србскимъ свѣтомъ благодарити.

(3—3) У Антулиной кући имаде о ђурђевудне ове године за издаванѣ еданъ квартиръ, састоећи се изъ 4 собе еднe куће са шпархертомъ и шпайзомъ, и једногъ одѣленя у подруму. — Кои га жели имати нека се изволи јавити притежателю у истой кући.

(3—3) Меану на друму Крагуевачкомъ до споменика, ко жели купити или одъ ђурђева дне подъ кирију узети, нека се подписаномъ јави.

Голубъ Петровићъ,
пензіонираны Совѣтникъ.

Кодъ Марка Раіовића у кући кодъ „буренџета" има еданъ шпархертъ на продаю. Ко жели узети нека се обрати реченомъ Раіовићу.

ХАЙНРИХЪ ХИРШЛЪ,
изъ Беча, што тапецира и тргуе са собнимъ намештаемъ,

препоручуе свою новоснабдѣвену продавницу найразличитіи политирани стварн найновіегъ вкуса а цене врло евтине. Притоме прима се и наручбине, кою такође обећава найсвестније извршити. Обитава у Београду у здању „кодъ елена." (2—3)

Кодъ доленодписаногъ може се за врло евтину цену свакојакогъ оружја добити и то: двоцеве шире и тешић, дуже и краће, съ цеферомъ и безъ цефера, голице и штуцева на кремењ и на капслу, свакојаке величине пиштоля мали и велики съ две и съ једномъ цевкомъ на капслу.

ТОМА ТЕШИЋЪ
пушкарски майсторъ у кући
(3—3) Ињ. Мецованке на Теразіяма

Кафана постоећа на теразіи коя се 1 путъ Іосифова, 2 путъ кодъ златногъ паука звала, являмъ почитаемомъ публикуму и странимъ гостима да се иста кафана одъ сада кодъ „Айдукъ Велька" зове. У исто време даваћи на знанѣ да самъ озвачену кафану съ добримъ квартаромъ, пићемъ, бломъ, шталомъ и послугомъ снабдѣо, за кое я долеподписани сваколи госту ямчимъ.

Илия Николићъ.
(2—3) кафеџия

Свима кои су намерни да зидаю цѣлисходне и лепе куће, као и онима кои би око Београда или на гди у внутрености Србіе польска добра за премераванѣ имали: нудимъ мое услуге као Архитектъ и Инжењѣръ у ванђужностно доба, съ томъ приметбомъ, да се послова изванъ Београда само за време годишњѣгъ школскогъ одмора примати могу.

(1—3) Професоръ Іосимовићъ.

У Књигопечатьни Кнежества Србскогъ.

У Београду 11. Маіа 1857

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази свake Суботе. Цена в одъ 1. Апр. до конъ године 18 гр. За огласе плаћа се 5 кр. гр. одъ врсте за едан-путъ и 5 кр. гр. за трипутъ. № 42.

Опонене изъ детињства краля римскогъ.

(Продужено)

У овомъ жалостномъ погледу краля римскогъ лежао е изразъ вѣчногъ разстанка. Одъ тогъ дана бияше онъ навѣкъ лишевъ свију изгледа, и последня честь, коя му е учињена, и коју би заръ до смрти имао, да е до припадаоше му круне дошао, бияше посѣта цара рускогъ и краля прайскогъ у Румбуйак-у, кои су владаоци по поздраву царице Марие Луйзе зактенали, да виде малога краля.

Шестъ неделя по овомъ догађаю обитавао е наполеоновъ синъ едно крило дворца Шенбруна у околини Беча, и садъ е настао за њга овай усамљени животъ, коега празноћу и опасности онъ баръ онда іошть ние сознавао, но у овой усамљности остала е пря њму ова, коя га е една могла склонити на одлазакъ изъ Париза, а Азурове шарене уши биле су му повольна забава; као кодъ сваког дѣтета, избрисала се изъ њгове душе она тайна слутня кои му е улила оволико противњења противъ одлазка изъ тиљерискогъ двора; — напротивъ њгова вѣрна чуварка осећала е при помисли на судбу овогъ царевића ову тежиню бола и туге; противъ кое е безазленомъ царевићу дѣтињски узрастъ био штитъ. Кадъ су сви готово европски владаоци били у Бечу на конгресу скупили се, наслушала се она угрожаюћи претњи противъ овогъ невиногъ дѣтета. Они говораху: „ми смо били сувише великодушни; Бонапартино племе валало е сасвимъ утамањити, — вѣковогъ сина осудити на вечно безименство и бацити га у канавъ тавницарски монастиръ.

Тада е господична С... свакадъ у найвећемъ страху и туги долазила младоме краљу; сматрала га е сузнимъ очима и са љубавномъ зебњомъ рођене майке, коіой су љекари одузели надежду да ће іой се чедо предићи. Но и само њено повѣрително обхођење са несрећнимъ царевићемъ бияше гвозденимъ ланцима ограничено. Њой су сирћи грозили, да ће ю у Француску натрагъ одправити, ако она дрзне, говорити што краљу римскомъ о њговомъ отцу, о отечеству и о догађаима, кои су га у Аустрию довели; и за њжно срце ове дѣвойке бияше то горка туга, гледати, како се изъ ума њногъ питомца губи свака опомена на оно, што е онъ био, а шта е садъ и каква му тайна и горка судба предстои; едину но незнаћству утѣху налазила е она у томе, што такве мисли непогрожаваю младану му душу; — онъ ние опажао теретъ лукавогъ полицие надзиравања, коя га е окружила читавомъ врежомъ шпиона, коя му е удвоявала страже, и коя е одъ њга удалявала свако лице или вѣсть изъ Француске.

Но при свемъ томъ доспела е ипакъ една вѣсть чакъ до найтайнія углова ове великолѣпне тавнице: велики царъ, сирћи Наполеонъ, извезао се изъ Канна на француску землю и обећао е народу своме а и другимъ савезнимъ му народима, да ће онъ свою супругу, царицу Марию Луйзу и свога сина, краля римскогъ вратити у Француску. Она е дакле изчекивала ослобођење одъ какогъ одважногъ дѣла и изненадногъ силногъ удара, кои би лежао изванъ свију граница могућности и надежде, да се ние ту радило о бићу њговогъ сана коне е онъ царску круну спремао. С . . ние за Бога смела никомъ изустити свое наданъ; само понекадъ, кадъ е малогъ царевића у наручію држала, ушлела е она у безсавезне рѣчи съ коима се дѣца задоволяваю, по неку пламениту искру њени мисли и пуногъ іой срца. Ноћь е била баръ њена; колико е пута стаяла она ноћу замишљена на прозору, и управила погледъ свой у силно разпламенѣеномъ воображењу на дальни западъ, изгледаюћи одважне и юначне ослободителѣ, и препоручюћи Богу овогъ чеда Француске, за кога се е любавь читавогъ едногъ великогъ народа сасредоточила тада у срце едне слабе девойке?! Но, ахъ! ниодкуда гласа, и предметъ оволике зебњ и страховања никакавао е ущелѣвной души њеной овай силни терет удвоеномъ любави своіомъ.

Едногъ дана бияше се она на балкону дуже но обично забавила и при повратку у дворску башту чуе она ясну войничку свирку, коя е издалека до ушію њени допирала; ова доће незнаюћи узрокъ овогъ весеља, у предсобие римскогъ краля, и опази на лицу свию присуствующи вѣрни необичну бледоћу и суморность. Ова ій запита дрктећимъ гласомъ: „Шта е? — „Она весела свирка . . . — Шта е то, шта значи?“ — „Прослављя побѣду у страховитой битки“ . . . — кою су сни (савезница) добили?“ — „Царска е гарда уништена“. — „А царь?“ — За навѣкъ изгубљьнъ“.

Онда се још ни звао ни Ватерло, нити рђавије последице ове крваве битке, али у радости Аустријанца назирала је она одсудну пропаст Француза и ушла је дрхтању у собу онога, кога је законодавно тело у Паризу прогласило за цара француског подз именом „Наполеонъ II.“ Млади краљ стајаше на прозору, гледао је доле на војничку банду, која је цариди аустриској свирала, и подскакивао је по такту музике. — Ахъ! то бијаше за њо ожалошћену сувише; она притрчи къ њему, подигне га одавде, однесе га у найдаљи угаљ собе, обавије га рукама и своимъ шаломъ, да само не слуша ову срце још раздирућу музику: сирото дјете плакало је, али она је лакше сносила њгову боль и вику, него ли радость, коју је пређе изазивао.

Одъ тогъ дана пристизале су вјести за вјестима; дознало се, како је царъ Наполеонъ осуђенъ, да на једномъ доље готово непознатомъ пустомъ острову у средини синьега мора као заточникъ умре, како је онъ проглашенъ као мртавъ за цијо свјетъ, и да никадъ више на своју супругу ни једница сина неће видити смети. Оваква безпримјрна несрећа после тако пресајне славе разламтила је воображенъ господичне С... Ню је непрестаце мучила мисао о њјаной туги несрећногъ цара, кога су живогъ убили у сриу свога дјтета. И тако је она дошла до тогъ убјђења, да по преимућству њој, која је имала готово изключено право на љубавь младога краља, у дужность спада да барь „давнуть у мислимасђдини изгубљћогъ отца са изгубљћимъ сиыомъ, и сила је чезна обузе, да спроведе цару преко пучине пространогъ мора буди какавъ мали спомень краља римскогъ.

Но њјовй су намјри стајале на путу велике запреке. Све сиде кое су цара са престола бацили и живогъ га сараниле, заклониле су, да одъ свог страже пођлю по једногъ комисара, која ће потрити на сваки корак високогъ заточника, као да Енгледка ние била довољни тамничарь. Аустрија је пакъ хтела, да њјогъ комисара, у острово Св. Јлене прати и г. В..., професорь билословља (ботанике).

Г. В.... бијаше једанъ одъ они људи, коихъ садъ све мање и мање има, и кои ће скоримъ са лица земље нестати. Одань свимъ срцемъ и душомъ природословнимъ наукама, прешле су му надъ главомъ толике буре, покрети и Европу потресајући ратови, безъ да и то све кадро било, њга и најмање пореметити у њговомъ умованю, и побђда саюзника надъ великимъ царемъ имала је свјимъ незнатанъ утицаи на њгову ботаничку башту, где се сасредоточили њгови научни опити, страсти и сав њговъ животъ. Онъ је био једанъ одъ они самосвојствени људи, коихъ ученость свакн радо похваљује; будући је у томе удивленю и похвали умешано и неко чуство сажалења са осталимъ њговимъ недостаткомъ светскогъ изображења, кое се свакадъ као примјтба похвали њговой доброте. Као и сви остали људи извань чингъ круга лежи, да нене интересе заступаю да се за исте бори, да мњења осиина и људска дјла оцењава, бијаше г. В... по нарави добарь и благъ. Више е онъ већъ пута случайно поздравило се и разговарао са господичномъ С..., надъ је ова, полазећи са дугимъ својимъ своја питомца, отишла са њјаним пратиоцемъ Азуромъ у котру у башту, да се наслађује свјежимъ котреньимъ воздухомъ. То је дакле био онай научни мужъ, кои се је путованћемъ аустрискогъ комисара у Св. Јлену хтео подзовата у томе, да се упозна са царствомъ биља овогъ удаљћогъ каменитогъ острова подъ южнимъ сунцемъ; одавде је намјеравао, отићи у Африку и на южномъ прибрежію оне части света (предгорђ „добре надежде“) попунита и усавршити свој билословни кабинетъ, кога су недостатци били њму често изворъ туге и неразположења. Господична С... осећала је, да једина надежда њна лежи у томе мужу, и цело њно мишленћ ишло је на то, да изваже средство, како ће одъ њга изманити обећаньа, да ће њну найтоплију желю испунити.

На неколико дана затимъ посћти Г. В.. последньи путъ лепе Алее њгове љубиме Шумице сматрајући душевнимъ удивленћмъ на дрвима и лишћу дрктаюћу росу, почемъ је даљ спороднимъ једномъ Алеомъ одъ главне само оградомъ растављћеномъ пошао био. Кадъ не бы толике жладе бисера имао, кои су се примић зрацима потрећћу сунца осветљени, као рубини и смарагди сјали, то бы онъ, не рекао ограде, почемъ је она висока била но кроз празна места исте, бело одело неке девојчице примјтио, која је истомъ стазомъ уздужъ ишла. Ботаникъ застане кодъ једногъ младогъ ћошћа њиског дрвета, кое је одъ столћтиы сусђда окружено было, да се диви преливаюћой се роси а потомъ га снажномъ рукомъ увати и потресе.

Одъ дрвета овако потресеногъ падоше млађана капьи, а лакъ се вика иза ограде зачу. Професорь беше само неколико корака одъ врати кои су на огради была удаљћи, и кадъ до њи дође угледа Господичну С··· кое је смешећи се њну оронеиу аљину бризала. „Ахъ Господична“! говораше професорь поцрвењавши као ракъ, „молимъ васъ ову путій за опроштенъ... и ћу се у дворацъ вратити.“

„Та останите! не мари то ништа,“ одговори господична С··· пошавши и даль, као да бы њно прооданъ наставила, доћ је међу тимъ Ботаникъ, понављаюћи своја извињења, поиран њ ишао. Онъ бы се лако збогъ свог несреће утћшіо, да је о првой радости младе Господичне и слутити могао, кои је видла, да іой је могуће, да ће њимъ користанъ разговоръ тичући се младогъ царева поведе. А ко бы могао ємити, да је ова радость чиста башъ одъ њаволства и несташлука была, кою каква шеснаестогодишња девојчица у њна найбоља дјла мења?

Прве речи њиу имале скоро никакве свезе, као и свакій каквомъ забуномъ прекинутый разговоръ, или усилћна учтивость. Найпосле стану муцати, и господична С··· свакій часъ се бојала, да іой се планови не покваре ако се онъ одъ њ опрости. На срећу пакъ Г. В.··· спадао је у ону много числену классу людій кои на растанакъ лако не мисле. Она је примјтила, како онъ о своме путу камерава говорити; ніе дакле ваше оклевала но заночне. — „Господине, можда желите овой шумицы збогомъ казати?“ — „Да, Господична, али горко збогомъ.“ — „Зарь бы радіе у Шенбруну остали?“ — Г. В··· мирно стане, и пружившій обе руке повика: — Зарь би могуће было да се човекъ на овакомъ лепомъ месту срећнимъ не осећа?“ — Господична С···, повторн тихо трезући главомъ: — „срећнимъ?“ — Зарь ово сумнително питаћ и за насъ важи?“ питаше је про-

фесоръ смеюћи се. — „за мене? вы сте хтели казати, да сам и врло млада, да се іоштъ сада тужимъ.“ — „Є панъ кога ће се иначе ово питанѣ тицати?“ — Ил' є то можда тайна?“ — Ніе Бога ми, та заръ вамъ новине нерасисняваю причину. — „Я редко читамъ новине.“ — Заръ непознаете Госпою Маршандъ, коя седи у дворцу?“ — „Не познаемъ.“ — „Она є една добра и почитаня достойна жена, коя є царицу и краля римскогъ у Немачку допратила, па тога ради нѣну фамилію а нарочито единца сына оставила. Она є сама овде.“ — „Али нѣнъ синъ може доћи и кодъ нѣ се станити, или се она може доцніе къ нѣму вратити.“ — „Не може Господине, еръ є сву надежду изгубила.“ — „Како то.“ запита професоръ, па стаде, ал' не да какво растѣніе сматра, но да болѣ пази; еръ люде, кои се са светомъ слабо обходе, яко се тиче каква приповедка.

„Баръ знате све што се цара Наполеона тиче? Сынъ Гос. Маршандъ пратіо га є.“ — „Као вы младогъ Принца.“ — Добро, ал' мы живимо овде као у некомъ заточенію, и до неколико дана смо у Фрайцуской; ал' ће онъ тамо као у робству живити.“ — „Наполеонъ?“ — „А съ ньимъ и они, кои су кодъ нѣга. Тако удалѣни и раставлѣни одъ ньиовогъ отечества, ньиове фамиліе; подъ непрестанимъ надзираніемъ, бдителномъ полиціомъ; далѣ сама стѣна, а около войницы; и тихимъ гласомъ к' томе придода, „они комесари, кое вы пратите; вы имате право; еръ Госпоя Маршандъ живи іоштъ доста срећно у Шенбруну.“ — „Али нѣнъ ће се сынъ вратити.“ — „Ахъ, неће, онъ га ни тренутакъ не оставля, то є дужность срца, кою онъ испунява. Онъ ће остати кодъ свогъ цара, до годъ царъ живи казала є синоћъ нѣгова майка плачући, и я се морамъ Богу молити; макаръ га више и невидла. Ахъ господине, то є грозно свою децу не видити, а знати да су несрећна.“ — „Да видите господична, не треба толико за тимъ тужити . . . ни претеривати . . . Та Госпоя може нѣномъ сыну писати, а онъ ће іой често, свакогъ месеца одговарати.“ — Боже сачувай! Забранѣно іймъ є писати; шта треба далѣ да кажемъ? Увекъ ій вреба по єданъ чуваръ, кои и чуе и види.“ . . . Професоръ садъ ништа више ніе могао опровргавати, и нђаше далѣ спустившій главу, као какавъ пріятель, кои ни привидно баръ утѣхе више нема. — „Па и овде,“ продужи Господична С . . као да сама собомъ говори, немамо никогъ, кои бы насъ посѣтіо, нити имамо прилике да какво невино, али драгоцено писмо пошлѣмо или добіемо; еръ међъ странцыма немамо доброгъ пріятеля“. . . . — „Та имате, вы опетъ претеруете, добро дете мое, говораше Г. В. . . . еръ и я идемъ на св. Елену.“ — Ал' вы се нећете примити, да писмо ове ядне майке тамо предате? — „Зашто не?“ — „Ал' є то опетъ исто те исто: све силомъ, нема ту поверителности и вы ће те писмо показати.“ — „Ако оћете, я ћу га сакрити“. . . . — „Гди ће те га сакрити?“ — „Међъ коимъ травама и кутіима, кое собомъ носимъ. Притомъ свакій зна, да се я више са Ботаникомъ а не политикомъ занимамъ.“ — „И вы ће те га сами Г. Маршанду предати.“ — „нѣму самомъ.“ — „У тайности?“ — „Ахъ! господине“. . . И две іой се велике сузе засветлише у очима. . . — „Вы ћете доћи дакле у ютру у шумицу?“ — „Ако вы оћете.“ — „У овай истый часъ?“ — „Ако вамъ є овай часъ наймиліи.“ — Девойка пружи обе руке овомъ изредномъ човеку, у кое є онъ єдва свое метути усудіо се. (Край слѣдує.)

Мрвице.

Єданъ официръ, кои є быо сынъ єдногъ угостителя, кріо є станѣ свога отца и увекъ се є издавао за благородника. При єдной части, кадъ є онъ о свомъ благородству говоріо, рекне му єданъ кол є нѣговогъ отца добро познавао „я познаемъ вашегъ отца врло добро, онъ и врло милостивъ спрамъ свакога, свакога радо прима, и нѣгова кућа у кое оћете време свакомъ є отворена.“

Два Енглеза ручали су єдномъ заєдно, и после други важни разговора поведу речь о своимъ трговинама. Єданъ одъ исти хтео є увеличати свою трговину одношенѣмъ кое са трговцима има и рекне“ я трошимъ у моіой канцелларіи 100 фунти мастила годишнѣ. „Шта? рекне онай другій као зачуђенъ „та я толико узштедимъ годишнѣ, кадъ точку на і немећемъ и кадъ апострофе (') неупотребимъ!“

Питали су єдногъ шта є Опера, и онъ врло ладно одговори ово „кадъ є єдна стварь тако будаласто написана, да є човѣка стадъ да говори, она се пева.“

Єдне новине явиле' су пре краткога времена да у Кантону у Хини има 21 енглески, 8 американски, 5 нѣмачки, 5 француски, 4 руске, 2 португалске, 2 перуанске, 2 ерменске, 16 муамедански, 4 юдейске, 4 холандске и 11 разни други народа трговачки кућа.

Смѣсице.

У Лондону се налази костуръ єдногъ грдногъ Кита, у зданію єдномъ нарочито зато саграђеномъ. Ово редко животно нашли су одавно неколико рибара недалеко одъ Остенде али мртво, и съ великомъ мукомъ помоћу три чамца добро съ людма снабдѣвенима изнесу га на прудове недалеко одъ остендскогъ пристаништа, ту изсеку а потомъ балсамираю. Савъ костуръ у дужини има 94 стопе, а у ширини 18. Сама є глава дугачка 22 стопе, дакле четири човечия боя, а репъ заузима двадесетъ и три стопе. Цело животно било є тешко, као што є изнађено преко 480.000 фунти, а костуръ іоштъ садъ има 70.000 фунти; изъ самогъ нѣговогъ сала добивена мастъ износила є 40.000 фунти. Више славни естествоиспитателя, а међъ овима и французъ Кувиръ, мисле да є ово морско чудовиште, коме досадъ подобно іоштъ ниє виђено, наймавѣ 900—1000 година морало имати, и као поуздавъ основъ наводе то, што су рекавице на перанца саснимъ отврдле, и у тврду се кость предтвориле, одкуда се безъ сваке сумнѣ толике године ове рибе извести могу. — Костуръ садъ стои на скелама, кое су одъ самога гвожђа начинѣне, и сваки кои то први путъ види, тако се мора упрепастити да текъ мало по мало одъ чуда къ себи долази кое му овай китъ проузрокує. Нарочито су грдна перая на прсима, коя би се заиста за какву руку съ четири прста узети могла и коя прва пазльивость посѣтителя привуку. Грудна перая кита несастое се изъ крути жила, као обично

у остали риба, него изъ костију и мишића, као у предњимъ ногама скоро свију сисајући животиња. У трбуу костура воде једне спуштене степени, као што се горе на утвари столице за седењ налазе, а и остали са природословнимъ књигама, да би се човекъ по воли забављати могао. —

(Очи муве). Ништа не тако неуверавља, као очи мува и њиовъ саставъ, подъ увеличателнимъ стаклама. єръ ie има млогостручни. Очи имъ се састоє изъ две полукугле, коя округла површина подъљна е у чисто-правилне шестоуглъ. У средини сваког стои зеница. Свака е данле шестоуглъ једно око. Почемъ мува у сваком полукугли 4000 таких шестоугла има, то притежава она 8000 очију; по неки лептиръ 17 хиљада; господице (буде неке) до 35 хил. — Три мала одъ зенице у троуглу стоећа проста ока, немогу се у свију чисто видити. Найбољ се виде кодъ велики стрмљна. Управо се неква, нашто имъ служе; али посредственомъ великимъ састављни телескопа, лептиръ ій текъ у свомъ совршеномъ стању, кадъ и крила има, добие, почемъ пре тога у чаури сасма мале кратковидне очи има. По неки ноћни лептири имаю поредъ велики очију іошть и два мања ока, да би ноћу іошть боль видити могли.

— Израчунато е да е годишнѣ потребно четриаесть хиљада милиона свилени буба, да би се свила начинила, коју Енглеска само годишнѣ троши.

Ђ. М. П.

ГГ. ПРЕНУМЕРАНТИМА.

Шумадинна ніе престала излазити, само овай месецъ дана неуредно е излазила, а то се чешће догађало свима сербскимъ листовима, и непрестано ће се догађати, докъ се неуведе ова поштанска уредба, коя по свимъ земљама постои, да се гг. пренумеранти на поштама могу пренумерирати и новце положити. Сваки ће се зачудити кадъ чуе да е изъ окружни места само њи 4 плаћено за целу годину а 18. за прошла три месеца. При оваквомъ плаћаню кодъ оваквогъ трошка кадъ трпутъ на недељу овай листъ, излази, или никако могуће излазити на крај. Предплата ніе се тражила напредъ, али требало е по истеченію ова три месеца послати е. Ми неприкривимо гг. пренумеранте у окружнима, «ръ требало е сваком доћи и поискати а то ніе имао ко свуда чинити, ми ій молимо сада учтиво да по 4 цванцина за ова прошла 3. месеца незаборавне што пре послати, а тако исто да поваљо и одъ прошле године коя шта имаю давати, єръ одъ прошле године остало е 840. форс. пересіе. Шумадинна једно сбогъ тога неплаћања, ніе моћи за ову годину излазити трипутъ на недељу као до садъ, али излазиће непрестано, и то сваке суботе; шта знамо другo чинити, ињшть љекарь одсеће богу болесшнику да му животъ спасе, то смо средство и ми узели, и одсадъ ће Шумадинка излазити єдаипутъ на недељу, да ioй се само животъ одржи. Цена е одъ 1. Априла чакъ до нове године 4. цв. и по. Онима у окружнима што су за годину платили новратиће се по 7 и по цв. — У-чединъ одсуствук на дуже времена изъ Београда.

ОГЛАСИ.

Подписаный продаемъ изъ слободне руке мой єданъ просторъ земљ, подъ старомъ родномъ горомъ, постоећи преко могине у атару села Трнина у окруж. Пожаревачкомъ кой се граници, съ восточне стране до кривога раста на утрини реченогъ села, са западне стране до шанца Петра Митровића и његове браће изъ Пожаревца, са сѣверне стране до старогъ друма, са южне стране до ливада села Трнина и коловозскогъ пута. Зато ко бы имао волю овай просторъ земљ, кои се може за врло добру ливаду употребити, купити, нека се мени порадн погодбе пріани.

У Смедереву, 25. Апр. 1857.

(1—3) АКСЕНТІЋ МИХАЙЛОВЋ.
Прак. канцеларіе среза подунавачкогъ.

Брања Величковића
у БЕОГРАДУ

преместили су свою трговину, коя е до ђурђева дне ов. год. постояла у чаршіи спроћу седамъ звезда, у свою кућу на великой піаци. (98—1,3)

Сима коя су намерни да зидаю цѣлисходне и лепе куће, као и онима кои би око Београда или на ком у внутрености Србіе пољска добра за премераваиь имали: нудимъ мое услуге као Архитектъ и Инженѣръ у ваздужностно доба, съ томъ приметбомъ, да се послова изваиъ Београда само за време годишнѣгъ школскогъ одмора примати могу.

(2—3) Професоръ Іосимовићъ.

(2—3) Подписаня препоручуе почитаемомъ публикуму садъ башъ изъ Беча дошавше готове ХАЉИНЕ, одъ разне величине, проя и квалитета, подъ найевтиниу цену. Наручбине такође примаюсе. Стовариште е у кући г. Шоповића у чаршіи.

ФИЛИПЪ МОРТОНЪ
изъ Беча.

Кафана постоећа на терасіи коя се 1 путъ Іосифова, 2 путъ кодъ златногъ пауа звала, ялимъ почитаемомъ публикуму и страшнимъ гостима да се места кафана одъ сада кодъ „Айдукъ Велька“ зове. У исто време даваюћи на знанъ да сама означену кафану съ добримъ квартаромъ, пићемъ, кломъ, шталомъ и послугомъ снабдѣо, за кое я доленодписани сваком госту ямчимъ.

Илия Николићъ,
кафеција
(3—3)

ХАЙРИНХЪ ХИРШЪ,
изъ Беча, што таиеџира и тргуе са собиних памештаиъ,

препоручуе свою новоснабдѣвену продаваницу найразличитія политиране ствари найновіегъ вкуса а иене врло евтине. Притоме прима се и наручбине, коју такође обећана найсавестніе извршити. Обитава у Београду у здању „кодъ слона.“ (3—3)

Издаде **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

У Књигопечатни Княжества Србскогъ.

У Београду 18. Маія 1857

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до ове године 18 гр. За ослане плаћа се 3 нр. ср. одъ врсте за одан-пут а 5 нр. ср. за трипут. № 43

СМРТЬ ЛУДВИКА XVI

(прев. изъ Мишл.)

Народни састанакъ (конвентъ) установи се 20. Септембра 1792. и отвори своя засѣданія 21. Іошть у првомъ засѣданію укине онъ краљевско достоинство и прогласи републику. 22 присвои онъ себи републику, изявивши да се неће више започињати одъ год. IV слободе, но одъ год. I Француске републике. После овы прве мѣра съ усклицаньмъ одобреня и съ ненимъ соперничествомъ демократје и одушевљења одъ стране обе партае, кое се биле раздељле при свршетку законодателне скупштине, конвентъ, мѣсто да се одао пословима, преда се унутрашньимъ распрама. Жирондинцы и Монтањарци, пре него што ће установити нову револуцію, хтѣли су знати коме ће између ньи двое она принадлежати, нердне опасности ньиовог положења нису предупредиле ньиову борбу. Они су имали више него игда боати се Европе. Почемъ су Аустрія, Пруска и ньени владатељи у Њемачкой биле ударили на Француску пре 10. Августа, то се могло садъ сасвимъ мислити, да ће се и други владатељи изразити противъ ње после падења монархје, затвора Луй XVI и убиства у мѣс. Септембру. У унутрашньости брой непријателя револуције био є умножень. Требало є къ приврженицима установљ краљевства присадинити оне, кои су се живо бринули за судбину Луй XVI. и оне, кои су држали, да є слобода немогућна безъ правила и подъ владњинемъ светине. У средъ толики препона и противника, у оно време, кадъ є ньнова слога была крайнѣ нуждна бањь да бы се у ударало, партае Жиронда и Монтањ нападну єдна на другу съ найвећимъ огорченьмъ. Истина, да о̀ве двѣ партае нису могле єдна другу сносити, и да ньи-ови поглавари нису се могли сложити: толико є было повода къ удаљењу у ньиномъ супарничеству за владње и у ньиовымъ намѣрама!

Жирондени биле су одъ догађаја принуђени, да буду републиканци. Найболѣ би ињъ приличило, да су били остали уставни. Чистоћа и искреность ньиовы намѣра, ньиово гнушаваньє светине, одбациваньи насилна средства, а особито, што су тако пажливи били да ниссу покушавали ово, што ние било могуће, све ињъ то било као законъ; али они нису биле слободни, да остану такови као што су се изъ почетка показивали. Они су слѣдовали нагову, кои є ньи вукао къ републици, и она се мало по мало навикли на ову форму правленія. Премда су ню данасъ патрено и искрено желили, они су ипакъ осѣћали нако є тешко ню установити и утврдити. Стварь имъ се чинила велика и лѣпа, али они су видили, да нема людій за ту стварь. Светина ніе имала ни просвѣштенѣ на прави, кое су потребне за ову форму явногъ управленія. Револуція, кою є была произвела установителна скупштина была є ошть законитія, изъ тогъ узрока, што є была праведна; она є имала свой уставъ и свое грађане. Али єдна нова револуція, кои бы нижу классу жительства познала у државно управленіе, не бы могла дуго трати. Она бы морала повредити премноге интересе, а имала бы само привремене браниттељ, нижа класса могла бы дѣйствовати и управлати за време кризе, али не свагда. Но ипакъ на ню се морало ослањати, кадъ се свазволявало на ову другу револуцію. Жирондени то нису учинили, и нашли се у сасвимъ крвномъ положењу: они су изгубили помоћь уставны, безъ да су придобили помоћь демократа, и они нису имали на своіой страни ни высоку, ни нижу класу. И тако су они само полу — партаю сачињавали, кои є брзо была оборена, еръ є была безъ жила. Жирондени, послѣ 10. Августа, биле су између средњѣ классе и просте светине што су Монархисте или партая Некера и Муніе-а послѣ 21. Јуніа были, између привилегираны класса и грађанства.

Монтањска партая напротивъ, хтела є републику съ народомъ. Поглавари ове партае, кое є важность Жирондена помрачавала гледали су, да оне оборе, и на ньиово мѣсто дођу. Они су были мањ просвештени, мањ красноречиви, али вѣштіи, рѣшителніи, и нимало неглеђени на своя средства. Крайня демократија ньима се чинила, као найболѣ правленіе; и што су она називали народомъ, то есть нижа класса была є предметъ ньиовы непрестани ласкања, и ньиове найвеће бриге. Ньедна партая ніе была опасніа; али слѣдственіе радила є она за оне, съ кояма се борила.

Одма како се отворіо конвентъ, Жирондени су были заузели десну страну, а Монтањари край лѣве, одъ туда су и добили име, подъ коимъ се она назива (партая съ брега). Жирондени были су найснажніи у скупштини, у обште, сва изборя по департаментима были су испали у ньиномъ смислу. Великій брой депутирача законодателне скупштине было є повторително избранъ; и

будући, да у данашњ преме савози много чине, сви чланови, кои су били саседнићи са депутацијомъ Жиронде, или съ обштиномъ Парискомъ, пре 10. Августа, опеть се повратили съ истимъ мнѣнијама. Други су долазили безъ системе, безъ партае, безъ наклоности, безъ непријательства, они су сачињавали што се у ово време звало *равница* или *блато*. Овай безкорыстный савозъ у борбама између Жиронде и Монтањ предазио е свагда на праведніе страну, докле е њой было дозволѣно, да буде умѣрена; то есть дотле, докле се ніе за себе саму бояла.

Монтањска партая састояла се изъ Парискіи депутираца, кои су были избрани подъ уплывомъ обштине одъ 10 Августа, и изъ нѣки департаментскіи авни републиканаца, после су ню они умножавали, кои су догађан разпалявали, или кое е страхъ из њой придружіо. Аля премда е по броју маня была у скупштини, ипакъ ніе была манѣ сважна іошть у оно време. Она е владала у Парізу; обштина была е њой одана, и обштина е дотле дотерала, да е была постала пра власть у држави. Монтанари покушавали су да обладаю съ разнымъ департаментима у Француской, установивши дописиванѣ, у смотреню намѣра и поступања између варошкогъ Парискогъ началничества и осталы варошки поглаварства, ипакъ они нису сасвимъ успѣли, и департаменти были су по већой части наклоньни њеовымъ противницима, кои су одржавали њихово добро мышлѣнѣ средствомъ књижица и новина, кое е разношило министеръ Ролань, когъ су куђу монтанари називали *уредъ њиов духа*, а њъ ове пріятелъ *сплеткароше*. Али осемъ саседнѣня обштина, кое ійъ е пре или после морало испасти за руномъ, имали су іошть саседнѣњ съ Якобинима. Овай клубъ, имаюћи найвећій уплывъ, као найстарїи и найраспространитіи, промѣњивао е духъ у сваком кризи, безъ да е име промешњивао. Клубъ Парискій было е глава Якобинима, и скоро суверенски владао е надъ другима. Монтанари су га сасвимъ были обладали; они су већ были одатле наключили Жиронде съ многимъ обтужаванѣмъ и досађиванѣмъ, и на мѣсто чланова одъ грађанства увели су Санкилоте. Жиронденима е само остало министерство, кое е поредъ противлѣня обштине, было немоћно у Парізу. Монтанари пакъ располагали су съ целомъ дѣйствителномъ силомъ у главной вароши, съ явнымъ духомъ преко Якобина, съ варошкимъ одѣленіима и съ предградіима преко Санкилота, найпослѣ съ бунтовщицима преко варошкогъ начальничества.

Пра мѣра партаи, почемъ су были заключили републику, буде да се потуку. Жирондени были су разлюћени због убійства мѣс. Септембра, и они су су тајованѣмъ гледали у конвенту оне људе, кои су то совѣтовали и прописали. Двоица између остали побудили су найвеће негодованѣ: Робеспіерь, за кога су мыслили да теже за тиранствомъ, и Мара, кои се е одъ почетка револуције у своимъ новинама проглазіо за апостола убійства. Они су съ већимъ огорченѣмъ, него намеђу были обтужили Робеспіера; кои іошть ніе было тако страховить, да због диктаторства буде обтуженъ. Њгови непріятели, пребацујући му невћроятне планове, и у сваком случаю немогавши ій доказати, сами су умножили њгово народолюбіе и њгову важность.

Робеспіерь, кои е играо тако страшну роллу у нашой революціи, започео е у првомъ реду дѣйствовати. Пре тога, поредъ свіо свои усилавања, было е онъ нижій у своіой партаи: подъ уставодателномъ скупштином были су други знамениті поглавари; подъ законодателномъ были су поглавари Бршо и Петіонъ: 8. Августа Дантонъ. У овымъ разнымъ епохама изявіо се е противъ оны, кои су га помрачивали съ њіовымъ гласомъ и народолюбіемъ. Усредъ знатны особа прве скупштине, немогавши се одликовати, но само са простымъ своимъ мнѣніемъ, показао се е, као претерапный реформаторъ; у другой скупштини было е постао уставнымъ, єръ су њгови супарници были обновители, и онъ е Якобинима говоріо на користъ мира, єръ су њгови противници войну захтѣвали. Послѣ 10. Августа учіо е онъ у клубовима, како не упропастити Жиронденъ, и дойи на мѣсто Дантона, свагда саседнавајући ствари свое суете са ствари свеглие. Овай човѣкъ, когъ су дарованіи: была обична, и кои е имао суетанъ карактеръ, због свое нискоти чиніо се, да е међу послѣдньима, а то е велика полза у революціи, и изъ своіъ самолюбія тежіо е за првымъ степеномъ, све е чиніо, да се тамо попне, све е предузимао, да се одржи. Робеспіерь имао е качества за тиранство; никакву выспрену душу, но просту: само єдну страсть, сполнюсть отечественолюбія, заслуженый гласъ неподнићена строгъ живота и нимало негнушаваюћи се одъ крви. Онъ е доказао, да се у грађанскимъ побунама неможе постићи политична срећа са своимъ духомъ, но са своимъ поступанѣмъ, и да е средный духъ, кои е тврдоглавъ, силніи, него выспрени духъ, кои се прекида. Треба такођеръ рећи, да е Робеспіерь имао подпору гране и фанатичне партае, кое е управленіе онъ тражіо, и подъ-магао начела послѣ довршене уставодателне скупштинае. Она секта имала е свое порекло изъ 18. столѣтія, когъ е њка мнѣнія представляла. Она е имала за символъ у полити *дружетвени договоръ*, одъ Русо-а, у њри девизъ *исповедања вѣре савојскогъ викара*; она е доцніе крозъ њіово време была све то удѣйствовала у уставу год. 1793. и у богопочитаню *врховногъ суштества*. У разнымъ епохама революціе было е више система и фанатизма него што се мыслило.

(Продужећ слѣдує).

Опомене изъ детињства краља римскогъ.

(Свршетакъ.)

И пре нег што е госпоя Маршандъ на дужность зовнула, чувствовала е већъ радость, коју іой е Господична С· · · · причинила; али у писму, кое е њіовомъ сыну послати хтела, морало се іошть едно уметути, да бы већегъ очаяника утѣшило, нег што е њѣ. Обе оне сазаклетніе на то се сагласе, да све досадне удале, и да тогъ дана часъ изберу, кадъ бы краль римскій њіово предузеће свршіо. Єдномъ га сама застану, и господична С· · · · дозове га єдномъ знаковъ главе к' себи, и говораше му полу—тіимъ гласомъ: — „Ако ни се обећате, да нећете ни најмањ ларматн, но само полако говорити, то бу вамъ нешто приповедити, кое ће вась яко обрадовати.“ — „Какву басну?“ питаше дете. — Не, праву истину. — „Е, добро,“ одговори онъ, спус-

тивши већъ гласъ. — И вы ћете све чинити што вамъ я наложимъ?" — Да бы іоштъ већу пазльивость показао, одговори само поклонившій се главомъ.

На єданъ мигъ Господичне С· · · ·, изиђе госпоя Маршандъ полако изъ собе, и яви да є башъ садъ краль римскій заспао; и за читавъ сатъ не чу се у соби ни найманѣгъ шума, у коіой є онъ самъ са своіомъ пріятельицомъ остао. Ова га є у нѣно крило узела, и приповедаше му, како є познавала єдно дете нѣговы година, кое є отца врло великогъ човека и славногъ ратника имало. Али єдногъ дана изневере га пріятельи, коима се поверіо, и нѣговимъ га непріятельима издаду, кои га са собомъ врло далеко одвуку, и на єдну голу стену оставе. Дете пазльиво слушаше приповедку своє пріятельице, нѣгове очи почива'у на нѣнимъ — „Па шта се случило са сыномъ тога човека?" питаше дете, кадъ є она єдномъ застала. — „Сына су му предали пріятельима, кои су га одма к' себи узели, докъ несрећный отацъ. . . . — „То га є сигурно яко опечалило?" — „врло яко! єръ є онъ казао: „Кадъ бы само сына могъ кодъ мене имао, онда небы несрећанъ быо, али ме є сирото дете заборавило." — „Заръ га є истина нѣговъ сынъ заборавіо?" — „Ахъ ніє! єръ є то грей своґъ отца заборавити; али почемъ є оно іоштъ мало, а о нѣговомъ отцу ништа му и никадъ нису говорили, єръ га нису волели, наравно да є редко на нѣга мыслило." — „Па то онда ништа ниє криво." — „Дабогме да ніє, али єдногъ дана понуди му се неко тайно, са свимъ тайно, да своґъ у затвору налазећегъ се отца о себи извести; шта бы требало онда да то мало дете чини?" — „Своме отцу писати." „Али ніє умело писати." — „Заръ ніє никакву пріятельицу као я, имало?" — „Єсть, и оно є имало єдну пріятельицу." — „То треба ню да моли, да на место нѣга пише." — Али кадъ нѣгова пріятельица напише писмо, онда не може отца тако яко обрадовати, као кадъ бы му сынъ писао" — „На како бы се томе помоћи могло?" — „Нѣгова бы му пріятельица руку водила, и помогла бы му да све оно напише, што бы своимъ отцу казати хтео." — „Заръ то може?" — „Да богме да може, айде пробайте мало?" — — „Добро, оћу, оћу!" — „Али у найвећой тишини." — Дете седе на столицу предъ єднимъ асталомъ, гди є већъ све спремлѣно было; господична С· · · стаяше и за нѣга, нагнувшій се у пола надъ ньимъ, и докъ му є перо међ' прсте намештала, говораше му: — „Вы ћете вашемъ отцу писати, кои є несрећанъ, я ћу вамъ помоћи да речи напишете, кое ми напредъ казали будете. А шта треба горе написати?" — Мой Любезный Отче! Єл'те, онъ є быо врло великій ратникъ?" — „Єсть, врло великій ратникъ." — „Е, онда морамъ додати, мой храбрый Отче! — Слѣдуюће речи затимъ изявльивале су жалбу, што га више не може видити, ни на нѣговомъ крилу играти, и што га свако вече загрлити не може. Господична С· · · напише све до словца, што іой є нѣнъ младый пріятель диктирао. — „Треба ли іоштъ што да пишемъ?" питаше є краль наслонивши свою главу на ону руку, кои є нѣгову водила, и затимъ погледавшій є єднимъ срећнимъ осмейкомъ. — „Садъ бы требало да о вами пишете, о ономе, шта радите и шта мыслите." — Дете продужи и далѣ диктаранѣ: „Я волемъ яко мою пріятельицу." — Добро, ал' онъ незна кою." — „А вы напиште своєручно доле: Нѣгова самъ пріятельица я, коя му руку водимъ." — Такође є споменуо нѣгове миле игре, и напоследку є хтео казати да є Лове іоштъ кодъ нѣга, али му господична С· · · одведе мысли опеть на тако несрећногъ и тако оставлѣногъ прогнаника, и последнѣ нѣгове врсте, садржавале су детиньске изражає, кои бы оногъ отца побудили, кои своґъ сына никадъ више видити неће.

„Садъ морамо писмо затворити," говораше римскій краль; и кадъ га є савіяти почео, осети єдну руку, коя му єдну витицу одъ нѣгове косе увати, и маказама одсече. Онъ се брзо окрену. — „Нашто то?" говораше онъ гледаюћи господичну С· · · · Зашто є моя коса у писму нуждна?" — „Да бы отацъ одъ васъ што имао."

Ово писмо, и ова витица, тамо верно предато и недошавши у руке комесара, узнемиривали су дуже времена читаву Дипломацію, и были су єдина утѣха Наполеону, за време нѣговогъ шестогодишнѣгъ заточенія.

Мрвице.

У єдной вароши было є повише позориштинка, коима є посао рђано пролазіо. Єдногъ дана рекне имъ управитель вароши, да єдно представленѣ на ползу сиротинѣ даду „та ми то свакій данъ чинимо" одговоре оне „єръ у целой овой вароши зацело нико нетрпи нећу оскудицу одъ насъ."

Простакъ єданъ, кои ніє знао читати, добіє писмо одъ свои' сродника и радъ є быо да види шта му пишу, али му се ніє свидило да и други то знаду; шта є давле радіо? Онъ зовне єднога ђака, да му писмо прочита, а да небы ђакъ чуо, мете му своє руке на уши.

Кадъ є Паганини 1830 године изъ Бремена отишао, єдне новине написале су му слѣдуюћій опроштай. „Срећанъ путъ Паганини. Наше су уши пуне твои мелодія, али є и твоя каса пуна наши новаца!"

Єдна жена претила є своме мужу, кои є врло доцне кући долазіо, да ће врата затоворити, ако се іоштъ кои путъ задоцни. Онъ поверує томе, па зато, кадъ по своимъ обичаю у мейну пође, понесе и врата са собомъ.

Безпосличаръ єданъ, кои є научіо своґъ Папагая само овымъ рѣчма „ко може о томе сумняти" донесе га на пазаръ. Любитель Папагая упита га, колико иште за нѣга, а овай му одговори 100 рубія, нашто онъ ко изъ шале рекне Папагаю „вредиш'ли ты донста толико" „то може о томе сумняти" одговори Папагай. Купцу се во врло допадне и купи га; али се люто покає, кадъ види, да Папагай ништа више осимъ ово неколико речи незна, и рекне „башъ самъ я нека будала, што самъ ону птицу купіо", а Папагай му по обичаю одговори „ко може о томе сумняти".

Преварено Лукавство. Два зойника бегунца, єданъ Французъ а другій Нѣмацъ са Райне, осуђени су, да вуку коцку, кои ће одъ ньи быти стрелянъ. Командантъ є хтео Нѣмцу избавити животъ, мислио є постићи то тимъ, ако метне у шеширъ две куглице, одъ кои є єдна бела, а друга црна, обадве црне, па после Французу даде првенство, да онъ найпре вуче. Французъ є пакъ дознао

на ту сплетку, и осуетіо е на слѣдуюћи начинъ. Онъ безъ икаквогъ противлѣня зграби едну одъ они куглица, и прогута е съ изрезомъ найвећегъ очаяня тако брзо, да ніе нико опазити могао, какву е куглицу извукао. Затимъ се окрене своме полковнику и рекне му: „Опростите ми мою наглость; у смртномъ страу незна човекъ, шта ради; но съ тиме ніе ништа покварено, будући има іоштъ една куглица у шеширу. Ако е ова у шеширу бела, онда самъ я црну прогутао, и онда ћу погинути, ако ли е пакъ у шеширу ова црна, онда самъ белу прогутао, и ослобођенъ.

Єданъ млади принцъ, имао е ту слабу страну да е у дружтву обично лагао или баръ истините догађае сасвимъ изопачавао. Єдномъ е представлянъ у дворскомъ театру нѣговогъ отца єданъ шальиви комадъ, у комъ се слуга єдногъ паралаже звао Клитонъ. По свршеномъ представленю причао е млади принцъ дружтву єдну пресну измишльотину као какву неоспориму истину. Нѣговомъ е отцу додняло већъ толико лаганѣ, и да бы сина свога осрамотіо, викне онъ дворскогъ послужителя младога принца; „Клитоне! подай твоме господару єдну чашу вина.“

— Єданъ писаръ на селу имао е написати єдномъ путнику пасошъ. Онъ е био тада неома разсеянъ и зато кадъ е дошло до личногъ описа, онъ напише слѣдуюће: Заниманіе: шеширція; лице: црно; очию: нема; носа плавогъ; уста: 5 стопа и 3 палца; коса: неженѣнъ.

Стецишта.

При суду окр. Пожаревачкогъ надъ массомъ пок. Николе Янковића изъ Кобиля 31 Маія.

При суду окр. Валѣвскогъ надъ массомъ пок. Димитрія Дринчевића изъ Лукавца, 30 Маія.

При суду окр. Ћупрійскогъ надъ массомъ презадуж. Марка Атанацковића и нѣгови синова Косте и Крсте изъ Свилаенца 29 Маія.

При суду в. Београда надъ массомъ пок. Іована Велића иначе Тасића б. аласа 20 Маія.

При суду окр. Ягодинскогъ надъ массомъ пок. Николе Станковића изъ Рибара 3 Юнія.

При суду окр. Шабачкогъ надъ массомъ пок. Стевана Поповића изъ Коцелѣве 4 Юнія.

Лицитаціе.

Нач. окр. Пожаревачкогъ продава ће добра Раице Миловановића изъ Ћадиковца 22, 23 и 24 Маія.

Нач. окр. Краинскогъ продава ће добра Іована Раиногъ изъ Текія 29, 30 и 31 Маія.

Нач. окр. Ћупрійскогъ продава ће добра Павла Лазића 6, 7 и 8 Юлія.

Нач. окр. Крагуевачкогъ продава ће добра Радована Богосавлѣвића изъ Тополе 22, 23 и 24 Маія.

Нач. окр. Ужичкогъ продава ће добра Милана Бонпулића изъ Лелића 22, 23 и 24 Маія.

ОГЛАСИ.

Подписаный продаемъ изъ слободне руке мой єданъ просторъ землѣ подъ старомъ родномъ горомъ, постоећи преко могине у атару села Трияна у окруж. Пожаревачкомъ кой се граничи, съ восточне стране до кривога раста на утрини реченогъ села, са западне стране до шанца Петра Митровића и нѣгове браће изъ Пожаревца, са сѣверне стране до старогъ друма, са южне стране до ливада села Трияна и коловозскогъ пута. Зато ко бы имао волю овай просторъ землѣ, кои се може за врло добру ливаду употребити, купити, нека се мени поради погодбе пріяви.

У Смедереву, 25. Апр. 1857.

(2—3) АКСЕНТІЄ МИХАЙЛОВЋЪ.
Прак. канцеларіе среза подунавскогъ.

Браћа Величковићи
У БЕОГРАДУ

преместили су свою трговину, коя е до ђурђева дне ов. год. постояла у чаршіи спроћу седанъ звезда, у свою кућу на великой пiяци. (2—3)

(3—3) Подписани препоручуе почитаемомъ публикуму садъ башъ изъ Беча дошавше готове ХАЛЬИНЕ, одъ разне величине, кроя и квалитета, подъ найевтинию цену. Наручбине такође примаюсе. Стовариште е у кући г. Шоповића у чаршіи.

ФИЛИПЪ МОРТОНЪ.
изъ Беча.

Свима кои су намерни да зидаю цѣлисходне и лепе куће, као и онима кои би око Београда или ма гди у внутрености Србіе польска добра за премерананѣ имали: нудимъ мое услуге као Архитектъ и Инженѣръ у наидужностно доба, съ томъ приметбомъ, да се послова изванъ Београда само за време годишнѣгъ школскогъ одмора примати могу.

(3—3) Професоръ Іосимовићъ.

(3—3) Подписаный снабдѣо е свою трговину са свакостручнимъ израђенимъ альинама, зимньимъ и летньимъ и то како за одрастле тако и за децу, а и неизрађенимъ врло финимъ штофовима за летнѣ альине. Осимъ тога добио самъ врло фини материя за гг. Свештенике и Калуђере, и у стаию самъ сваку наручбину што е брже могуће свршити. Што се цене тиче, я више одъ 10 на сто процента нетражимъ.

Димитрие Добринковићъ.
шнайд. спроћу Лицея.

(1—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа кодъ „Дампфшифа“ има лепа Карловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узети може евтине добити.

Издае Любомиръ П. Ненадовићъ.
У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 25. Маія 1857

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 44.

СМРТЬ ЛУДВИКА XVI.

(Продужено.)

Или су Жирондени изъ далека предвидили да ће владати Робеспіеръ, или што су се одъ свое ярости дали обвладати, они га обтуже збогъ єдногъ за републиканце найвећегъ преступленія. У Паризу владао е немиръ партая; Жирондени хтѣли су издати законъ противъ свію оны, кои су побуньивали на непоредакъ, на насылія, и у исто време дати конвенту независиму сылу, коя се оснивала на 83 департамента. Они наименую єданъ одборъ, комъ су наложили, да поднесе извѣстіе о томъ предмету. Монтаньска партая нападне на ову, за Паризъ поругателну мѣру; Жиронда ню е бранила, показуюћи нѣкій планъ тріумвирата, кои е Паризска депутація сачинила. „Я самъ се родіо у Паризу, рекне на то Оселенъ; я самъ депутирацъ ове вароши. . . Говори се, да се нѣка партая подигла у нѣдру Паризскомъ, коя хоће диктаторство тріумвіра, трибуна. Я велимъ пакъ, да човѣкъ мора быти дубокій незналица, или великій безбожникъ, кои бы такавъ планъ быо сачиніо. Нека се баци проклетство на оногъ одъ Паризске депутаціе, кои бы се усудіо породити такову идеу!“ — „Єсть, повиче Ребеки изъ Марзеля, єсть, у овой скупштини постои єдна партая, коя тежи за диктаторствомъ, и поглаваръ ове партае, я ћу га именовати, єсть Робеспіеръ! Ево когъ човѣка я обтужуемъ.“ Барбару подупирао е ово обтуженѣ са своимъ свидѣтелствомъ; онъ е быо єданъ одъ найславніи виновника 10. Августа; онъ е быо поглаваръ Марзеляца, и онъ е имао грдный упливъ на югу Французске. Онъ е увѣравао, да е онъ у време 10. Августа, почемъ су обе партае, кое су дѣлиле владу у главной вароши, призивале Марзельце, быо дозванъ къ Робеспіеру, и да му се тамо рекло, да се саєдини съ грађанима, кои уживаю найвећу народну благонаклоность и да му е *Панисъ* именовао *Робеспіера, као човѣка добродѣтельногъ, кои бы морао быти диктаторъ у Французской.* Барбару быо е дѣлателанъ човѣкъ. Десна странка притяжавала е нѣке чланове, кои су мислили, као и онъ, да треба побѣдити свое противнике, да не бы одъ ньи были побѣђени. Они су хтѣли, да служећи се конвентомъ противъ скупштине, департаменте противстане Паризу, и да се непоштеде непріятельи, докле су іоштъ слаби, иначе да ће іймъ се времена, да се осиле и оснаже. Али већа часть бояла се раздвоєня, и одбацивала е енергичне мѣре.

Обтуженѣ Робеспіера ніе имало никакву послѣдицу, али оно падне на Мара-а, кои е савѣтовао диктаторство у своимъ новинама „*Пріятель народа*“, кои е похвальивао и одобравао убійства. Кадъ се быо попео на катедру, да се брани, ужасъ обузме скупштину: *Доле! доле!* повичу са свію страна. Мара-а ніе се то ништа коснуло. После єдногъ магновеня ћутаня рекне: „Я имамъ у овой скупштини великій брой личны непріятеля. — *Све! све!* — Я ій опоминѣмъ на срамъ и стидъ; да се оставе бѣсне вике, и непристойне претнѣ противъ єдногъ човѣка, кои е служіо слободи и ньима много више, него што они мысле; нека ме знаду єданпутъ саслушати!“ И овай човѣкъ разложи у средъ конвента, кои се диніо нѣговой дрзновености и ладнокрвности, шта онъ мысли о прогнаніяма и о диктаторству. Дуго е онъ избѣгавао потайный явный надзоръ и затворъ, комъ бы се онъ имао подвргнути. Нѣгове крвожедне новине быле су особите: онъ е захтѣвао главе и приправляо светину на убійства Септемберска. Нема никакве лудости на свѣту, коя не бы могла ући у главу єдногъ човѣка, а што е іоштъ горе, коя се не бы могла удѣйствовати. Мара имао е нѣке сталне идее. Револуція имала е непріятелѣ, а као што е онъ мысліо, она ніе требала да ій има те, да бы траяла; ништа дакле не бы требало, него да се они утамане, и да се наименуе єданъ диктаторъ, когъ бы дужность была на смрть осуђивати; онъ е явно проповѣдао ове две мѣре, безъ суровости, али цинически нештедећи ни правичность, ни животъ людій, презирући као слабе духове све оне, кои су сматрали нѣгове плаьове као жестоке и сурове, мѣсто да су ій држали за дубокоумне. Револуція имала е іоштъ крвожедніе дѣлателѣ, него што е онъ быо, али ни єданъ ніе имао жалостніи упливъ на оно време, него онъ. Онъ е покваріо моралъ партая, кои е и онако быо мало праведанъ, и онъ е имао две идее, кое е одборъ за явно благостанѣ доцвіе извршіо средствомъ свои комесара, или свогъ правленія, а то е таманенѣ гомилама, и диктаторство.

Обтуженѣ Мара-а ніе имало никакву послѣдицу: онъ е задавао више гнушаня, а манѣ мрзости, него Робеспіеръ. Єдни су га само сматрали као луду; други су сматрали ове препирке, као партайне свађе, а не

као предметъ, кои се тиче републике. *У* осталомъ свидило се као опасно, да се очисти конвентъ, или да се изгна и само єданъ одъ члановa, а то е было таковый кораkъ, кои се тешко могао прекорачити, башъ и одъ самы партая. Дантонъ ніе правдао Мара-а: „Я та нелюбимъ, рекао е онъ, я самъ изпитао нѣговъ темпераментъ: онъ е ватренъ, радо се свађа, тврдоглавъ е. Али зашто тражите у томъ, што онъ пише, миѣніе єдне партае? Да ли е узрокъ обштегъ покрета другій кои, него повереть революціе?" Робеспіерръ одъ свое стране увѣравао е, да онъ мало позна̀е Мара-а, да се е пре 10. Августа само *вдвапутъ* разговарао съ њимъ о државныхъ дѣлима, послѣ чега е Мара, когъ жестока миѣнія онъ неодобрава, проваћао, да су робеспіерова политичка миѣнія таво узка, те да е Мара писао у своимъ новинама, *да Робеспіеръ нема ни миѣнія ни дрзновеность єдногъ државника.*

Али онъ е было предметъ нѣвегъ нападаия, єръ су га се више бояли. Прво обтуженъ Ребеки-а и Барбару-а ніе было усньло. Доцніе е министеръ Роланъ подneo єдно извѣстіе о стаю Француске и Париза; у томъ е онъ обтуживао Септемберска убіства, скупштину, што е неправедно себи преотела туђа права, осуђивао е поступања бунтелья. „Кадъ найпаметнія и найдрзновеніи бранительи слободе, рече онъ, постану краска или подозрителни, кадъ се явно изражаваю начела буне и убіства, кадъ она у скупштини усклицаніи поражаю, и кадъ се противъ самогъ конвента вишта може: то немогу више сумнати, да привржениця старогъ правленія, или лажна пріателя народа, сирваюћи свое лудило яла безчиніе подъ видомъ отечественогъ љубія, нису измыслиля планъ преврата, те се надаю, да ће се узнѣсти на развалинама и мртвымъ тѣлесима; и за потврђеньтога навео е онъ єдно писмо, у комъ ну подпредсѣдатель другогъ одѣка криминалногъ суда пиша, да су онъ и найотмѣнніе жироидени у опасности; да, по изражению њиовы непріателя, *потребно е іошть єдно ново крвопролитіе*, и да они люди неће никога да слушаю, кадъ тко говори, осимъ Робеспіера.

На оне рѣчи овай потрчи на катедру да се правда: *Истко*, рекне онъ, *неке се дегудити, да ме у очи обтужи.* — *Я* ћу, повиче Луве, єданъ одъ найважніи жироидена. *Есть Робеспіеру*, продужи онъ упревши очи на нѣга, *я те обтужујем.* Робеспіерь, кои е донде было задржао присуство духа, буде тронутъ; онъ се е єдва пустъ мћрio подъ Якобина съ овымъ страховитымъ противникомъ, за кога е онъ знао, да е пунъ духа, напрасить и да ништа нештеди. Луве одма почне говорити, и напрасно у найкраснорѣчитіемъ слову ніе поштедіо ни дѣла, ни особе; онъ е називао каналь е было Робеспіерръ съ Якобинима, кажавъ у обштини, у изборной скупштини, како е грдіо найболь отечественобиће, како е неколико стотина людій назайире називао народъ Парижскій, а послѣ само народъ, а найпослѣ суверенъ; како е повторавао непрестано свое собственне заслуге, своя свршенства, свое добродѣтели, и почемъ е доказао силу, величество, суверенство народа, нигда ніе пропустіо, да ніе навео, да е и онъ такоћеръ народъ." После тога грдіо е монтаняре и септемберска убіства, и найпослѣ оковчао е Луве свою ватрену филипику онимъ страшнимъ изреченіемъ: *Робеспіеру, я те обтужујем.*

(продужиће се)

О именима места у Америки.

Европейцы, кои су Америку населяли пренели су и поєдина имена варошя, села и река у тай новый светь, и тако реће старый светь у новъ преселяли, будући да нема ни єдногъ имена у Европи, Азіи и Африки, кое у Америку пренешено ніе, и коимъ именомъ барь два три места неозову се. *У* Мексики и у онымъ местима, где е Шпанія некадъ владала, има више места подъ именомъ Друксела; у сѣверныимъ саюзнымъ државама, где е енглеско племе многимнонъ своіомъ прешагу добило, сва су имена енглеска. Али осимъ ныи имена има врло много стари грчки, римски, египетски, месопотамски, на чаћ и руски и хинески.

Мы ћемо овде само нека и то одъ старія, примѣра ради навести. — Тако прво 18 варошя и варошица носе име горде *Атине*, и у двема одъ ныи има свеучилиште. Атина у Охіи нележи на поетичнымъ ребама Цефисосъ и Илисусъ, али на Хоккохингу у врло прекрасномъ предѣлу. Она броя 800 жителя, има свеучилиште, са Ректоромъ, 25 професора, 165 слушателя и библіотеку са 2500 свезакій. Друга Атина у Георгіи има такоће свеучилиште и 3000 жителя. *У* Нев-іорку лежи *Шпарта* кои 6000 жителя има, и осимъ ове има ошть 14 места подъ овымъ именомъ. Год. 1777 сазидань е првый *Коринть* у Вермонту. Єдно село, кое се зваше Есупс-ланди, замењено е свое име са овымъ — Коринтомъ — и єдно место у Георгіи кое ни 30 кућа нема, носи име богатогъ Коринта. Име старогъ Вавилона и Ниневе, преузела су два села у Невіорку. Римъ с и тако кадъ Картагомъ као нему ригору одржао, єръ 14 места има подъ именомъ Рима а 12 подъ именомъ Картагене. На реки Охіо лежи Атина, Римъ и Картагена єдно до друго. *У* разныимъ државицама има четыри варошя кое се зову Делфи, и ное такоће свое оракуле, но и древный Делфъ знаю. Варошя *Леонидъ* у Михигану, има 400 душа, даване 100 ныше, него што е подъ храбрымъ Леонидомъ шпартанскимъ ноћомъ у Термопилама, противъ Персіянаца, изгинуло. *У* старой Грчкой была е єдна Аркадія, а среће на Американцы имаю већъ три, и но зна нећеl се іошть кол подигнути. *Мемфисъ* с прошао и више га нема, али новый, цветаюћи подиже се на обалама красне рѣке Мисисипи, и у толико надмашава старый, што има три књиговечатић и трое новине. *Троя* кои е абогъ єдне женске тако грдный и опустошителный рать водила подиела се такоће у новомъ свету, єръ има 21 место, кои име њиово носе, од кои найзнатнія е Троя на реки Худсону, и кои 20.000 жителя има.

Па и имена стары певаца, философа, и предводителя придана су поєдиным местима. *У* древности было е 7 варошій, кое су се за место рођена Омира отимале, а у саюзнымъ државама Америке, носе већъ шесть име нѣгово, и можемо сумнати, да се и седма подиће веће. *У* Невіорку лежи Хораць, Виргилій и Овидій. Име Сенекино носе 10 варошя, Платона єдна, Брутуса две, а Цезара само єдна. Ханибалъ Африканацъ, кои е пре 2000 година Алпе у Европи прешао, дао е свое име єд-

ной преко брега Аллехани на рѣки Михигану лежећой варошци, а њѣгов противникъ Сцинїо, єдной у Михигану, Индиани, и Невіорку. Државице Майна, Охіо и Невіоркъ диче се са Солономъ. На езеру Ерію лежи варошь Еуклидъ, а Невіоркъ има іошть єдногъ Катона и Цицерона. Имена азиатскихъ богова такође су поєдиным местама придана, тако: у Арканзасу лежи Јупитеръ, у Индіяни и Алабами Марсъ; Церера и Аполло у Пензилванїи. Флора у Илинои. Диана у Невіорку, Минерва у Охіо, Кентуки и Хундзону.

Библійски имена има и одвише — Єрусалимъ лежи у Невіорку и у Виргинїи, а 7 вароши осе име „Витлеемъ.“ Тамо има 11 Палестина, 13 Канаана и више Сиона. Пекингъ у Илиои нема истина 2 милїона жителя као у Хини него 900, али нећу излазе у њему єдне новине и књиге, дал неће временомъ одъ 5 места, кои оно име носе, кое и Пекингъ хинескій претеће. У Михигану лежи Хинао, Нанкингъ и Кантонъ, у Охіо такође Кантонъ и Нанкингъ; Бомбаї и Делхи у Невіорку, а у Охіи Делхи и Калкута. Каиро лежи на утоку Охіо у Миссипи; у држави Михигану лежи Бенгалъ, у Майни Левантъ, и два водопада на рѣки Арканзасу носе име Дарданела!

Историчне знаке Париза.

360 год. Кадъ є Паризъ мала варошица био, проглашє Легіони рамски, кои су у њему седили, Јулиана за цара римскогъ — 845, 857 и 861 опалѣне га Нормани — 1200 заведенъ є прваї Универзитетъ. — 22 Августа 1572 была є крвава свадба или Вартоломеова ноћь — 1589 обседне га краљ Хайнрихъ III, а 10 Марта 1594 узме. — 28 Јануара 1763 заключенъ є миръ између Енглеске и Француске. — 1789 Прва революція Француска. — 27 Априла 1789 прва седница народне скупштине. — 2 Јюла и. г. разоренъ Бастилъ. — Народнай Конвенть. 9 Сеп. 1793 Француска проглашена за републику. — 9 Јюла 1793 сврть Људвика 16 подъ Гилотиномъ. — 29 Марта и. г. скупштина револютанта — 11 Септ. 1795 директоріумъ. — 17 Нов. 1799 буна — укинуть директоріумъ. — 1 Дек. 1799. Бонапарта прваї конзулъ. — Конкордатъ са Папомъ Пиюсомъ VII — 3 Јюла 1801 обновленъ католичке праве у Француской — 22 Септ. 1801 миръ између Русіе и Шпаніе — 13 Јюла 1802 миръ између Француске и Турске — 21 Јюла 1802 Бонапарта проглашенъ є за прваго конзула докъ є живъ. — 6 Марта 1804 Наполеонъ проглашенъ за цара Француского — 12 Февр. 1811 савоз са Прайсомъ — 2 Марта и. г. са Аустріомъ. — 19 Марта 1814 Улазакъ савозника — 30 Марта Наполеонъ збачент съ престола. — 21 Априла, повраћенъ бурбонъ Људвикъ за краља — 18 Маіи 1814 прваї парискій миръ. — 8 Марта 1815 повратакъ Наполеона съ Елбе — 27 Јюла опетъ повраћенъ Људвикъ 18 на престолъ — 14 Септ. света алианція између Русіе, Аустріе и Прайске — 8 Нов. 1815 по другій путъ заключенъ миръ. — Одъ 14 Јюла до 25. 1830 Јулійска революція, у којой се Карлъ 10 престола одрекао — Луй Филипъ Херцогъ Орлеанскій доће на престолъ, и 1835 при свечканиои јулійске революціи хтедоше га убити — — — 1570 у предградіо св. Германа заключенъ є миръ између Хуготота и Католика — — — 638 у предградіо Сент-Деки, тѣло цара Дагоберта пренешено є у цркву, коју є онъ подигао, у којой су се после краљеви Француски сарањивали — 28 Окт. 1567 Католици подъ Монтморенсомъ, побѣде Хуготе подъ предводительствомъ Конде-а — 13 Јюла 1593. Хайнрихъ IV пређе у Католичку веру.

Мрвице.

Преварена дѣвойка. Єдне нѣмачке новине донесе замишљену чудноватну приповедку: „Ови є дана у тишћю предъ судомъ у Тибингену ово памтења достойно одриевенъ: Єдна млада, 16 годишња дѣвойка, именомъ Роза Кнебель, упознала се съ єдним баномъ, кои є медицинске науке учио, и залюби се у њѣга. Єдна новодошла умела се нећу њи, и ову є сваду, добродушну дѣвойку 14 словомъ четрнаесть година са лажними подметнутимъ писмима завараила и у надању одвраила. При свем томъ, што она тоть свога милногъ залюбљника пуни четрнаесть година нее видала, при свемъ томъ, што є она, као баиги одъ њѣга, добивала непрестано читаву поворку писама, кои ма є онъ на по напамећао, да му цѣли новаца, а њена и многе друге поклоне ствари, при свемъ томъ, што су ова писма садржавала лагарие, кое готовно у предъ невѣроватности спадаю, као н. пр. да є у Хамбургу єдно особито казнително заведеніе установљено, у кое се сва она затварају, кои есните школске добро неположе, при свемъ томъ, што љубезнимъ њима по гласу писама свои изъ єдногъ аиса у други прелаза, сваке године најмањ по двапутъ руку и ногу сломе, и изъ єдне болести у другу пада: то є ипак сирота дѣвойка непрестаие и постояно подрављавала према њему нѣжну љубави, догодъ но ие єданъ оглась нѣмачкогъ єдногъ листа раздрмао изъ овога приятногъ сна и показао јой ништету свога надања и опору истину нѣне обмануте душе. У оглаху є свршъ стајало, како є тай нѣкъ милни залюбљивикъ Готлибъ Кеплеръ, оставивши жену и нежну дѣцу, у Вантербаху, умро. Садъ јой се сваине густа тишна испредъ очију: садъ є текъ видила она, да є пуни 14 година лажна писма и квите примала, и да ю є она преварена, кою є држала за найвѣрнію повѣренцу свою; т. є. новодошлица. — Само женскиню могуће є овако преварити; но и съ друге стране само жена є надра овако преварита и само жена може имати овако неограничено повѣренѣ. — У овомъ догађаю лежи заиста неповятна слабость, но уедно и неизказана племенитость душе.

— *Найлепша дѣвойка* на земльи кажу, налазила се у харему персійскогъ шаха. Њена є лепота по казиваню была тако нѣкиятена, да су многи између чувара харема полудили.

Лаже. Єдан француски великашъ обећао є овомъ одъ трооце служателя нѣгови, кои ће му найнесладнію лажи казати, заитавъ повлонъ. „Я писамъ никадъ лагао,“ рекне први између њи; другі продужи, и рекне: Я не само да писамъ лагао, него я то и не умемъ;“ онай трећи пакъ рекне: „Ова два моя другара говоре сушту истину.“ Великашъ се насмеє, рекне овомъ трећемъ: „То є текъ пресна лажь,“ и даде му обећану награду.

Хитрость у лагању. Єдан Енглезъ обећао є єдномъ дечку, кои є био брзъ на лагању, дукатъ, ако му сасвимъ на брзу руку што слаже. „Шта“?, одговори хитра паралажа, „та ви сте ми мало пре обећали за єдну лажь два дуката, а садъ сте спустили њину на 1 дукатъ.“ Ладновриномъ Енглезу видила се ова съ безпримѣрнымъ безобразлуномъ изражена лажь сушше скупа; но онъ се насмеє, и даде лажи 2 дуката.

— *(Неопчине погрешке многи славни живописаца)* — Познато є, да су и найславнији живописци у своимъ ликовима често веома смешне погреике правили; и изме-

ћу остали да наведемо само неколико: у Шпанiи се налази еданъ давно израђени лик одъ едногъ између найпрославленiи вештака, кои лик представля онай догађай изъ библiйске историје, гди праотацъ Авраамъ, покораваюћи се смирено волiи божiой, оће да жертвуе свога сына Исака. Ту стои праотацъ Авраамъ са запетимъ пиштолћемъ! (Пушке пре неколико хилада година!!). У Толеди (такође у Шпанiи) представiо е еданъ живописацъ ова три мудраца са истока, кои су дошли на поклоненiе новорођеномъ спасителю. Мы знамо, да су то била три индiйска или аравiйска краля; двоица су били беле бое, а само еданъ црне; будучи су ова представљени у клечећемъ положенiю, то су њихове ноге мало измешане; но при свемъ томъ могло се на први погледъ видити, да онай црнацъ између њи има три црне ноге, напротивъ оба бела краля морали се задовольити съ три ноге. — Еданъ е живописацъ представiо краля египетскогъ Фараона (изъ прастара времена,) и у његовой пратњи одликовала се нарочито његова тѣлесна гарда, кои е имала унiформе, подобне одћлу француске войске!

(Забуна дѣовака.) Еданъ шаљивацъ увредiо е едну велику госпою у шали до срца. Она е изъ освете заповедила своимъ послужавкама да се свабђаду съ добрымъ батинама, па да на тога увредителя нападну и добро га измлате, кадъ прiи путъ опетъ дође. Оне се све обећаю да ће по заповести учинити. На то даде госпоя позвати тога шаљивца да дође из њойзи. Кадъ е отишао у собу и видио толико наоружане дѣвойке, онъ се одма сѣтио, да се то његове коже тиче, и рекне имъ: „Я се здраге волi покораванъ вашой желъи и намѣри, но а само за ту едину милость молимъ, да ме она изимеђу васъ почне тући, кою самъ найвише пути полобно“. — Девойке се згледаше збуњено и зачуђено; шаљивацъ полузе се њиюномъ забупомъ и умакне читавъ.

Поставленiи.

По гласу „Званичнiи новина“ Начальникъ среза Моравскогъ окр. Пожар. Коста Антоновићъ постављенъ е за помоћника Начальничества окр. Шабач. на његово место премештенъ е по молби Антонiя Павловићъ Начал. среза Левачкогъ окр. Ягодинскогъ, на овога место постављенъ е члевъ управителства в. Београда Васа Вуковићъ, Марко Бабићъ протоколиста военогъ одѣленiя за члена управителства в. Београда, на овога место Станко Мутавџићъ, дѣловодитель комесарiята; за дѣловодителя комесарiята, Гаврiло Майсторовићъ рачуноводитель грађевине; на овога место Секретаръ Нач. окр. Крайнскогъ Стефанъ Ињрићъ; за Секретара Нач. окр. Крайнскогъ Милое Крстићъ писаръ Нач. окр. Смедеревскогъ, а на овога место Никола Димитрiевићъ пр. писаръ Нач. окружiя Ужичкогъ.

— Прав. управитель в. Београда Никола Христићъ утврђенъ е за дѣйствителногъ и произведенъ у чинъ маiора.

Стецiшта.

При Суду окр. Крагуевачкогъ надъ масомъ пок. Стояна младолѣтногъ сына и наслѣдника пок. Милоша Миiйловића изъ Раче 3 Юнiя.

При Суду окр. Крайнскогъ надъ масомъ поч. Миiла Петровића изъ Пирота у Турской 5 Юнiя.

При Суду окр. Ваљевскогъ надъ масомъ поч. Петка Васиљевића берберина 6 Юнiя.

При Суду окр. Подринскогъ надъ масомъ поч. Луке Зебића трговца 11 Юнiя.

При Суду окр. Шабачкогъ надъ масомъ поч. Ристе жене умр. Ђуке Павловића ђаранина 8 Августа.

При Суду окр. Ваљевскогъ надъ масомъ поч. Живка Алексића и Уба 10 Юнiя — надъ масомъ поч Якова Андрiйћа изъ Босне б. слуге Iована Ђурића 15 Юлiя.

Лицитацiе.

Нач. окр. Ужичкогъ продава ће добра поч. Илiе Костића 30, 31 Маiя и 1 Юлiя

Управ. в. Београда продаваће њиву поч. Николе Атанацковића 23, 24 и 25 Маiя — непокретна добра Петра Бурмутића и његове жене Маце, 29, 30 и 31 Маiя — плаћ масе поч. Миљна Iовановића, б. папуџiе овд. 17, 18 и 19 Юлiя.

Нач. окр. Београдскогъ продава ће добра Стевана Калебанчића изъ Остружнице 20, 21 и 22 Юлiя.

Нач. окр. Крагуевачкогъ продаваће добра презадуженогъ Живоина Миленковића изъ Раче, 17, 18 и 19 Юлiя.

Судъ окр. Чачанскогъ прогласiо е Николу Туфекџића изъ Чачка за распискуђу.

ОГЛАСИ.

Подписанiй продаемъ изъ слободне руке мой еданъ просторъ земљѣ, подъ старомъ родномъ горомъ, постоећи прекo могиле у атару села Трнiана у округ. Пожаревачкомъ кой се граничи, съ источне стране до кривога раста на утрини реченогъ села, са западне стране до шанца Петра Митровића и његове браће изъ Пожаревца, са сѣверне стране до старогъ друма, са южне стране до ливада села Трнiана и коловозскогъ пута. Зато ко бы имао волю овай просторъ земљѣ, кои се може за врло добру ливаду употребити, купити, нека се мени поради погодбе прiави.

У Смедереву, 25. Апр. 1857.

(3—3) АКСЕНТIЕ МИХАЙЛОВЪ.
Прав. канцелариѣ среза подунавскогъ.

(3—3) Кодъ Тоше Поповића на биртаћа кодъ „Дампфшифа“ има лепа Карловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узети може евтине добити.

Браћа Величковићи
у Београду

премештали су своју трговину, кой е до 6ућег дне ов. год. постоила у чаршiи спроћу седмъ звезда, у своју кућу на великой пiаци. (3—3)

Као се на књигу „Црногораць или страдања Христiана у Турской“ явiо знатанъ брой предуписника, то е издателю могуће было штампати неколико стотина екземплара више него што бы за явљене предуписнике потребовао. Зато се овимъ обзнанюе читаюћемъ свету, да писма съ именима гг. предуписника iошъ прима у Шабцу професоръ Стояић Бошковићъ, докле годъ прва свеска неизће, а та се већъ у велико штампа. (1—1)

Издаде **Љубомиръ П. Ненадовићъ.**

У Кньигопечатньи Кньажества Србскогъ.

У Београду 1. Юнія 1857

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до поне године 18 гр. За одпасе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за одан-пут а 5 кр. ср. за трипут. № 45.

Путови Судбине.

(Приповедка изъ древни времена србскиѣ.)

I.

Сунце се већъ полако клонило залазку; сѣна громова и шибла све се већма уедно сливала и мѣшала са слабомъ присѣкомъ, коју вечерньи враци сунца на суморву одну стѣновиту долину рѣке Мораве бацаю; сове и ноћне птице, кое се одъ зрака сувчавогъ по пештерама и врачнимъ кланцима крију, оживиле су и подмукло њиново крештавѣ непријатно є потресало ноћну тишину, тако, да є душу осванијаство лѣтне дѣвойке Воляне коя се у планини закаснила, и коя є иначе неустрашимо кроз дивльи овай предѣлъ умаћрета пролазила, нека тайна зебња обузела. Она биаше дошла у ову дивлячку пустиню іошть око подне, да ту набере лековите траве, кое нигди тако у изобилю не биаше, као у овимъ необитававимъ и дивльимъ кланцима. Одъ ови трава хтѣла є она сварити цѣлителни лекъ своіой старой и болной майки, коя є у єдной усамльной колеби у средъ планине самртно лежала

Дѣвойка се већъ одавно могла кренути кући, да ніе на єданъ сатъ предъ залазакъ сунца одъ умора подъ єдниммъ гранатимъ растомъ легла; и ту чудноватн санакъ спала. Она є спала, да ю є єданъ лепъ и племенитогъ изгледа младићъ, коме равногъ она іошть никада видала ніе, нѣжно загрлио, и да є у томъ тренутку неісказана милина прси њене потресла; но изъ овогъ чудноватогъ и њой непознатогъ осећања, тргне є едно сунорно страшило, кое іой є гробнимъ гласомъ прозборило оне рѣчи: „Савладай чувство и страсть, коя ти у душа ма' преузима; на стази судбине твое не клиа мирисно цвеће любови; ти си посвећена освети, и само средствомъ освете можешъ ти срећномъ постати!“ Ово страшило на то изчезне, а одма затимъ отрже се и овай младићъ одъ нѣ и притрчи другой дѣвойки, клекне предъ њомъ и завери њойзи свечано вѣчну любавь и вѣрность. Воляна є одъ силне туге и стра повикала и кадъ се изъ сна тргла, бацило є сунце последнѣ свое зраке на врове горостасни ела.

Замишљено продужила є Воляна свое траженѣ лековити трава и ніе се никако могла отрести овогъ чудноватогъ сна, кои є душу њену тако силно потресао. Лик оногъ красногъ младића, коги іой є њена сила воображена у сну показала, живо є трептио предъ очима њеними, и премда се она усиљавала, обратити мисли свое и позорь на онай посао, због кога є одъ куће пошла, она ніе могла никако истернути производъ свога воображења изъ узбуђене душе.

Ноћь биаше већъ далеко превалила, докъ є Воляна све потребне іой траве набрала. Дивлѣ су хуиле планински потоци, силне є дисао вѣтаръ и преламао се о крпеве, јасне су крештале птице ноћногъ зрака, но при свимъ тимъ страхама, и премда є млађано срце Воляниво нека зебња обузела, пошла є она своіой кући и пањ тихимъ коракомъ съ ноге на ногу; еръ іошть єднако заносіо є мисли њене чудновати санъ, но она ніе мислила само на оногъ младића, него и на оно грозоће страшило и његове рѣчи, и тада се она сѣти, да іой є и њена мати често говорила подобне рѣчи, кадъ се случайно кадъ повела рѣчь о љубави, и та околность видяла іой се врло чудноватa и испуњивала є њено срце страхомъ и некомъ немомъ слутньомъ.

„Чувствованѣ, кое самъ у сну имала,“ уздисаше Воляна, биаше тако прелестно и небесно, ахъ! — па и да га утамањимъ, да му се никадъ заръ не предамъ! Какву ми наиналу може за то дати освета? — Нѣну, немогу; а самъ већъ єдномъ свету сласть уживала, но душа є моя све то своіомъ тугомъ, а савесть своимъ каинѣмъ горко одплатила. Єдномъ играла самъ я сирѣчь съ моимъ питомимъ єленчетомъ, кое ме у несташной своіой игри роговима рани; и огрезнемъ у крви. У слепой жестини гнѣва довитимъ я лукъ са оштромъ стреломъ и прободемъ єленче. У онай ма', надъ му є стрела срце пробола, я самъ радостно узликнула, што є око мое тако добро погодило. Али кадъ се невино живиње у крви своіой и самртнимъ мукама предъ ногама моима валало, онда ме обузе неизказана туга и силни болъ, сидніи одъ оногъ, кои ми є причинявала моя рана, и я бы тада драговольно и две такве ране отрпила, кадъ би само мое пренало дѣло загладити могла. — Не, не, освета неможе никадъ бити тако виспрена и сладка, као љубавь!“

Борећи се съ оваквимъ мислима стигла є она у глуво доба ноћи усамљеной колеби свое майке. Она полако отвори врата. Майка є њена спавала, али њенъ санъ

биняше немирањ и вељма е приличіо грозничномъ буњилу, него ли крепителномъ одмору. Воляна е примѣтилъ, да е њеной майки много горе, него што е было око подне.

Ганяда итко наложи ватру и поче готовити болной майки љековити напитакъ. Но пре него што е она готова била, тргне се яза сна болна Вешта (тако іой беше майки име.)

„Ты си се дуго забавила, моя дѣте," прозборн іой мати укорителнимъ гласомъ, „я самъ те жудњимъ срцемъ ишчекивала."

Кадъ е болестникъ самъ, њему двогубо теже падаю муке. Но самоћа пада найтеже ономъ, кои види предъ очима изађетну смрть, а притомъ му на души лежи тешки терет, кои га силно притискуе, и кои жели овай терет са срца пре умирања свалити, — чезнећи за ономъ вѣрномъ душомъ, коју умирући єдиственo љуби и коіой безъ затезања свое многоважне тайне повѣрити може.

„Немой ме укоравати, љубезна мати," прозборн Воляна молећимъ гласомъ, „еръ ће ме спопасти суморна слутња и я ћу клонута духомъ. Ти ћешъ опетъ оздравита, на радость мою и на радость они, кои іошть клањю старимъ богонима (еръ тада іошть нису били сви Срби примили вѣру християнску,) и кои са сважномъ вѣромъ и съ побожношћу вѣрую твоме пророцканьемъ гласу, и кои се дике чудесама твоіи тайни ванеститвени сила. Ти ћешъ опетъ оздравити на радость планински наши жрца, кои те високо почитую и преузносе; еръ ти си іимъ была вѣрна помоћница, кои си іимъ свакадъ на руци била и њихова дѣла крунисала божественимъ успѣхомъ! Да, љубезна мати, ти ћешъ опетъ оздравити, прелазити самномъ укарсть диљѣ планине, ти ћешъ ме іошть вељма и дубљ упознати са тайнама природе и таинственимъ силама духовногъ света, и ти ћешъ іошть млого пута у моме присуству приносити гнѣвнимъ боговима жертве у светоме лугу. (Ово су изражаи язычески.)

„Воляно, немой се заваравати суетнимъ надеждама," одговори іой болна мати тужнимъ гласомъ, „я врло добро видимъ, да е ужасна смрть већъ грабљиве руке своѣ на мене пружила. Та вальда ћу я бистро знати проникнути мое собствено положенѣ, — я, која проничемъ у тайно дѣйствованѣ васцѣле природе. Немой тужити, мое лепо дѣте, што се я садъ покоравати морамъ судбини свиу трошни и смртни створени; та я се нераздвајамъ одъ тебе сасвимъ; мой ће духъ іошть често надъ тобомъ лебдати у бурнимъ и приятнимъ сановима, да те ободри или да те напомене и укорава. Дѣйствованѣ живота мога'іошть ние сасвимъ окончано, при свемъ томъ, што я умрећу. Последнѣ дѣло моіъ живота преносимъ я на тебе. Я самъ тебе одранила и одгаила, да будешъ осветителька моя, — зато я одъ тебе не заахтевамъ, да за мномъ тужишъ и плачешъ, него заахтевамъ одъ тебе єдно важно дѣло, достойно онакве женске, коя има мужки духъ и мушку снагу и одважность.

Страва и ужасъ потресе душу њежне Воляне при овимъ рѣчима. „Освета и опетъ освета!", говораше она у себи, „та заръ ће ми навѣкъ ова страшита рѣчъ у ушима звонити, и у сну и на яви?" — Но набрзо дође Воляна къ себи, и видећи изумрле черте свое преко снега љубљене майке, викне она ясно: „Заповеди ми, љубезна мати, шта да чинимъ, и я ћу желю твою испунити. Та ти знашъ, да е твоя Воляна свакадъ послушна била."

(Продужиће се.)

Наполеонъ и Фридрихъ Штапсъ.

1. Октобра 1809. дакле на єданъ данъ пре, него што ће се дефинитивный миръ између Француске и Аустріе заключити, прегледао е Наполеонъ предъ палатомъ у Шенбруну, различиту войску. Єданъ младићъ, просто обученъ, кои е войничкій шеширъ на глави имао, и на комъ е была само войничка значка, безъ кокарде, продре до генерал-штаба съ єдномъ артіомъ у руцы, и видећи цара, упута се управъ къ њему. Князъ Невшателскій, кои е у той пратньи цара био, рекне му да неможе садъ предъ цара изићи, него ако какву молбу предати има, да њему — князу — да, на ће е онъ кадъ се прегледъ войске свриша, цару предати; но онъ идући ближе цару рекне, да мора садъ самъ съ царемъ говорити еръ његова молба одлаганя нетрпи. Генералъ Рапшъ, адјутантъ Наполеоновъ, кадъ види овогъ непознатогъ къ цару наглећегъ младића, увати га за яку и преда жандарима, кои су поредакъ одржавали, те га у њиовъ квартиръ одведу и при прегледаню нађу при њему єданъ новъ врло оштаръ куинскій ножъ, четири фридрихдора и лист єдне врло лепе девојке. Кадъ га е генералъ Савари пытао на што су му ове ствари, одговоріо е само то „я самъ хтео съ царемъ да говоримъ." Наполеону яве, шта е онъ одговорio, и онъ онда заповеди, да га вежу и к њему рада испыта доведу. — На пытанѣ, како се лове и одакле е, одговори младићъ: „я се зовемъ Фридрихъ Штапсъ, родомъ самъ изъ Наумбурга у Саксоніе, и отацъ ми е проповеданикъ у томъ месту.

„Одкадъ се задржавашъ у Бечу" упыта га Наполеонъ.

„Ова два месеца" одговори младићъ.

„Шта си хтео са мномъ да радишъ."

„Я самъ васъ хтео молити за миръ, будући е онъ врло нуждавъ."

„Знашъ ли ты, да я редко когъ човека ради таквогъ посла оћу да саслушамъ, осимъ ако га е канавъ князъ или враль послао."

„Я бы васъ онда убіо."

„Шта самъ ти урадіо."

„Вы угибаваше мое отечество и цео светъ. Кадъ нећете миръ да заключите, треба да будете убиени, небыл се човечество васъ ослободило, и да самъ васъ я убіо, учинію бы єдно дѣло, кое човека правимъ човекомъ чини. Я обожавамъ вашъ даръ, одъ вашегъ великогъ духа многоме се надамъ, и пре него што бы васъ убіо, покушао бы, да васъ на миръ склонимъ."

„Ты си сынъ єдногъ проповѣданика и то безъ сумње њре — — — —"

„Не," ваше величество, упадне младићъ у речъ „моимъ оцу моя намера ніе позната; и е никомъ саобштіо ни-

самь, и іоштъ пре две године мисліо самь о томе: како ћу васъ одъ вашегъ предузећа одвратити или убити."

„Єси ли быо ты прошле године у Ерфурту."

„Я самь ваше величество онда трипутъ видіо."

„Зашто ме онда убіо ниси."

„Зато, што сте онда моимъ отечеству мало више слободе дали, и што самь се надао, да ћете и миръ заключити."

„Познаешъ ли ты Брутуса."

„Има ій два; и последньій умръо є за слободу."

„Кодъ тебе се є нашао єданъ ликъ, кажи ми чіи є."

„Оно є ликъ моє найболѣ пріятельице, девойке, кою є мой добрый отацъ усвоіо."

„Какавъ човекъ можешъ ты быти, кадъ оћешъ оногъ човека да убієшъ, когъ, као што си мало пре рекао, любишъ и почитуєшъ."

„Я слѣдуємъ гласу мога срца."

„Како си могао на ту мисао доћи, да мене у средини толики мои войника убієшъ, и заръ се ниси надао, да ћешъ то тешко учинити моћи."

„Мени є свеєдно, кадъ самь се већъ рѣшіо умрети, и чудо ми є како самь іошъ живъ."

„Шта бы вы радили, кадъ бы вамъ слободу као што желите дао."

„Онда бы мой планъ быо извршенъ — я бы се вратіо моіой кући, и вы се небы за вашъ животъ бояли."

Неки Историци и Хроници веле, да є Фридрихъ Штапсъ на последнѣ пытанѣ, Наполеону ове речи рекао „Я бы мой животъ само донде штедіо, докъ не бы какву годъ прилику добыо васъ убити; єръ, ко то учини тай ніє учиніо преступленѣ већъ дужность?

После испыта, зовне Наполеонъ лекара и заповѣди му да тогъ младогъ човека, кои се усудіо на нѣга поћи, испыта, и увиди, да ли є онъ савршено здравъ. Докторъ є учиніо по заповѣсти и никакавъ знакъ какве душевне слабости на нѣму примѣтіо ніє, кое ни могуће было ніє, кадъ є човекъ здравъ быо.

Фридрихъ Штапсъ провео є два дана у обиталишту Жандарма, кои су се непрестано око нѣга налазили. Онъ є одао замишлѣно доле горе по соби и често се є Богу моліо. За ручкомъ, доносили су му и ножъ, кои є онъ врло ладно сматрао. Єданпутъ кадъ га є тако сматрао, хтеде му га Жандаръ отети, но онъ пруживши ножъ рекне му „небойте се, нећу я самъ себи животъ одузети, єръ да самъ то чинити хтео, зацело се не бы на овако дѣло рѣшіо."

После єдногъ дана, одкадъ є овай младићъ у затвору быо, почну топови грмити. „Та пуцнява означава миръ кои є давасъ заключенъ" рекне єданъ одъ жандарма. „Немойте ме молимъ васъ варати" одговори младићъ узплаиренъ. — „Не, не, немойте сумняти, я вамъ истину кажемъ, миръ є зацело заключенъ" одговори жандармъ.

Младића обузме радость и проліє сузе, на удивленѣ свію окружаваюћи га, кои никако однако є затворенъ сузу у нѣговомъ оку видили нису, и клечећи моліо се Богу. Почемъ се неко време тако Богу моліо, устане и радостно рекне „садъ нежалимъ да умремъ."

Тогъ истогъ дана испытивали су га последньій путъ и гледали какогодъ дознати, єли іоштъ ко ту нѣгову намеру знао и єли одъ кога наговоренъ быо. Али є то све залуду было. Онъ є тврдо остао при своимъ речма и судъ га осуди на смрть. Сутраданъ поведу га на губилиште и при полазку замоли младићъ капетана кои га є на губилиште водіо, да га везана неводе, обећавши се да ће врло мирно ићи, кое му є капетанъ и дозволіо, али є и онъ свою речь одржао, єръ є, као да на часть иде, мирно до места свое вѣчне куће дошао, и дошавши клекнуо є и трипутъ пре нег што ће га убити задовольно викнуо „живіо миръ, живила Нѣмачка."

Колико бы болѣ и за Наполеона и за целу нѣгову породицу было, да є онъ у Шенбруну убієнъ быо, него што є после овогъ догађая по другій путь оженіо се, признао є онъ самъ — Наполеонъ — кадъ є одвоєнъ одъ свію свои подъ стражомъ на острову св. Єлене последнѣ дане свога живота завршивао.

Мрвице.

(Већина гласова) — Странацъ єданъ запита у лудници єдногъ уманутогъ, како є онъ дошао у лудницу? — Єдинствено збогъ єдногъ несаглашаваня у мнѣнію; одговори будала. — „Та є ли то могуће?", запыта наново странацъ. — „Цѣла истина, господине. Видите, я самъ казао, да су сви остали люди будале; сви пакъ кажу напротивъ, да самъ я будала, и већина є гласова на жалость продрла.

— Єдногъ врло даровитогъ, али при томе и преко мѣре мршавогъ лѣкара у Лондону поздрави нѣговъ єданъ пріятель съ рѣчима: „Помози Богъ? пріятелю, шта ради твоя душа?" — Зачуђенъ збогъ овогъ пытаня одговори лѣкаръ своимъ пріятелю: „Одкудъ дође моя грешна душа до толике чести, да се и за нѣно здравлѣ пыта?" — „Іоштъ пыташъ!, па за шта ћу те упытати, — за твое тѣло ниє више пытати вредно."

— Єданъ младићъ, кои є врло сувъ и мршавъ быо, као каква мумия, нашао є єдномъ на своимъ кревету написане слѣдуюће рѣчи: „Овде почиваю кости Г. Н."

— Єданъ Живописацъ, кои є радіо на єдномъ комаду, кои є имао представляти жалостно скончанѣ Милона Кротонскогъ (изъ старе грчке исторіе), сретне на сокаку єдногъ човека исполинскогъ стаса и строя тѣлесногъ. Пошто се већъ надивно нѣговомъ страшномъ изгледу и снажнымъ мишцыма, предложи му онъ, да му послужи за образацъ при довршеню горнѣгъ комада. Она грдосия на то пристане; єръ обећана му є была такова награда, коіой ниє лако могуће было противстати. — Кадъ є отишао кући живописца, онъ се морао ту го нагъ свући и дати приковати за єдну велику гвоздену алку, како бы сасвимъ приличіо несрећномъ за грмъ привезаномъ Милону, кога су у томъ положеню дивльи зверови разтргли. На то рекне живописацъ своме везаномъ исполину: „Садъ представите себи у мислима,

а да се сдаиъ раздраженый лавъ на пасъ устреиио, да вась разтргне; чиниге уедно и сва напрезања, коя бы у оиомъ случаю чинили, кадъ бы у самой ствари били у подобной опасности, па бы се трудили, да се отмете." Жива образаць чиино е одъ свое стране све, колико е годъ могао, но гле неволь, живописацъ ние нимако бно задоволиъ са усилѣиимъ покретима и безъ икаквогъ израза движеиѣмъ; и сва поучења была су узалудна. Наданпутъ падне му особита една мысао на умъ. Онъ пусти изъ лапца свога великогъ и пакостногъ пса, и раздраживао га е на једногъ везаногъ исполива. У томъ тренутку добило е иѣгово одбранителио напрезанѣ и движанѣ сасвимъ природни израз. Узкиѣена вѣштакъ отрчи къ своіой мушеми, и докъ е свезани образацъ одъ страа гласно дерао и одъ пса отимао се, говорио е живописацъ радостно: „Изредно! о како е то дивно; молимъ васъ, продужите само іошть мало.

(Графъ одъ Монте-Христо у Берлину.) — Пре некогъ времена ишао е по Берлину сеѣіномъ улицомъ сданъ младъ у финомъ одѣлу човекъ, коі е мимопролазеѣимъ говорио, да е онъ графъ одъ Монте-Христо и да е онъ радъ сиротиньи помоћи: око е обеѣавѣ, онъ одна и испуиавао, бацаюћи новацъ по сокаку. Мимопролазеѣи само су се сагнути требали, па да не само сити новацъ, него и талире са землѣ купе. Овай благодѣтель сиротиньи обкруженъ бно е наравно за кратко време одъ силне светине, коя се отимала, ко ће пре што уграбити. Они, кои су што заваТили, извукли се неправѣьно изъ гомиле, но на њиово место долазили су све нови пришелци; кои су такође хтели учинити употребленъ одъ племените издашности господина графа. Но оиомъ проспанио новаца учиниъ е на скоро край, будући се полиција због гунгуле умешала и господина грофа за яку счепала; али и безъ полиције не бы за дуго траала она благородна издашность, будући нашъ графъ ние имао оно безбройно и неизмерно благо съ коимъ е списатель француски Дима обдарио юнака свога романа за иѣгово многогодишиѣ страданѣ у тавници, и будући е онъ одъ цѣлогъ своіъ малогъ капитала, кои е при себи имао, већъ скоро половину разтурио. У исто време посѣтио е овай назови-графъ одъ Монте-Христо и једногъ тамошиѣгъ вишегъ реда свештеника, и казавши му свое прослављѣно по свету име, понудио му е новаца за подпомаганѣ сиротиньи; но разумни свештеникъ, коі е одма познао, да съ пияиимъ човекомъ има посла, показао му е врата. Но при свемъ томъ онъ е опетъ у куіу иѣгову дошао, своіу понуду повторио и текъ онда удалио се, кадъ му е свештеникъ стао претити съ полициомъ. Онъ се противио полицаима, коі су га хтели уапсити. Кадъ е у полицију доведенъ, нашли су тамо због иѣговогъ манитогъ владања и збуњеногъ говора за нуждно, подвргнути испиту иѣгове душевне силе. Апсенички лѣкаръ одма е казао, да е овай графъ одъ Монте-Христо лко напитъ, и држао е за найболѣ, да га оставе, да се добро изспава. Графъ одъ Монте-Христо заиста наскоро заспи, спавао е одъ 12 сати у подне чакъ до сутрадан уютру мирно и непрекидно, и кадъ се пробудио, био е сасвимъ трезвенъ и савршено здравъ тѣлесно и душевно, о догађаима пакъ одъ прошлога дана остало му е само неко тапно и сасвимъ неразговетно сећање.

Графъ одъ Монте-Христо небиіаше нико други, него неки келнеръ, по имену Карлъ Августъ Швенкинъ, коі е было у служби кодъ некогъ берлинскогъ пивара. На основу ючерашиьи иѣгови поступака обтуженъ е онъ због узнемиривања куѣевногъ мира (кодъ свештеника) и због противљења полицији у извршаваню званичне иѣне дужности. Обтужења изгледе при испиту, да онъ о свима тимъ поступцима, за кое се онъ окривлюе, ништа незна, и да е онъ тога дана у стању крайиѣгъ пијанства было; онъ зна само то, да е тога дана ино млого баварскогъ пива и рума, и да е при себи имао 70 и неколико талира. Тако е заиста и било, и будући е лѣкаръ изјавио, да е онъ савршено здравъ, то е онъ одъ свake казни ослобођенъ, и то због тога, што се иѣму као пијаиому ние ништа могло у кривицу приписати.

Мадпце.

Човекъ ако ће и зао быти има у себи способность одъ зла престати и добаръ быти.

Постоянство безъ разума лако прелази у самовольство и тврдоглавство.

Срећиіи е стрпељивый човекъ у сиромашству, него нестрпељивый у богатству.

Ко ніе смиренъ неможе быти умѣренъ, єръ смирење раћа умѣреность, а гордость сусту.

Ништа се мучніе неприма него совѣтъ, а то зато, што свака мисли да е у стаиу кога советовати, а не самъ туђъ саветъ примити.

Лепа е ствари умети лепо говорити ,но само кадъ єзыкъ нетрчи предъ памећу.

Постати и престати найвећи е законъ природе, и нема ничега, што е постало а да престати неће.

Где ясно хвалеіи се будала беседи, ту мударъ ћути.

Съ већиномъ людій тако е, као и са плодовима рђавогъ рода, ови потрулу пре, него што сазру.

Загонетке.

Кое е животно найче?

Где се вода найскупљ продае?

Шта расти изъ земље и сне люде, одъ цара до просака одвай?

Кое реке немаю ни капи воде?

Умоляваю се сви гг. превумеранти да што пре изволе послати предплату баремъ за прошла три месеца. А тако исто и они века изволе што пре послати, коя имаю за прошлу годиву, давати.

Издае **Љубомиръ П. Ненадовићъ.**

У Кньиготечатьи Княжества Србскогъ.

У Београду 8. Юнія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за тринутъ. № 46.

Путови Судбине.

(Продужено)

„То си ти заиста была,“ одговори іой болна мати, и нѣне одъ болова и немоћи изумрле черте постану при овимъ рѣчима за неколико тренутака приятне, тако да су имале изразъ необичне благости и нѣжности, кое є Воляна редко кадъ на ньойзи примѣтила. — „Не само да си была послушна,“ продужи Вешта, „него и разумна и оштроумна, тако, да самъ навѣкъ задовольна съ тобомъ была. Испуни и доврши велики задатакъ, за кои самъ те спремала и одгаяла, и буди умирућой а скоро и мртвой твоіой майки оно, што си іой навѣкъ была. И онда ће те срећа увѣкъ пратити, и ти ћешъ до великогъ почитаня и славе доћи у овимъ планинскимъ предѣлима. Привржениці стари наши богова носиће те на рукама своимъ, а послѣдовательи нове вѣре, (т. є. християнства) стрепиће одъ тебе, као одъ пламенитогъ мача; а и єдни и други изговараће име твое са страхопочитаніємъ и раздрктанимъ срцемъ. — Сѣди садъ край мене, и слушай добро, шта ћу ти причати, да би све мое речи добро запамтила. Садъ є већъ дошло време, да дознашъ и ти све оне околности и тайне, кое се мене и тебе тичу, и да разумешъ єдну суморну приповедку, коя ће ти довольно разяснити, зашто самъ те я изабрала за орудіе мое освете, и зашто ова племенита страсть изпунява прси мое до последнѣгъ мога часа. Смртъ є иначе найбольи изравнатель, кои укоренѣну мржню заглађує, и кои застарела злочинства затире вѣчномъ тамомъ заборавности; али размирица, у коіой самъ се я борила и страдала, нетреба да се моіомъ смрти прекида. Крваву мржню, до кое ме вопиюћа злоба разпламтила, однећу я и на онай светъ; и надъ моимъ гробомъ и пепеломъ нека се іоштъ єданпутъ разбукти очаяна борба, коя ће се окончати са смрћу мои непріятеля. — Но пріє, него што ћу започети причанѣ мога страданя, дай ми овай цѣлителни напитакъ, кои си ми ти зготовила, мое добро дѣте. Животъ и здравлѣ повратити ми неће, али даће ми баръ толико снаге, да ти могу изпричати све, што ти є годъ нужно знати.“

Воляна іой пружи напитакъ, и сѣдне на постелю край свое майке. Пошто є Вешта испила лѣкове, започе она причанѣ свое.

„Кадъ самъ се я родила, не бияше се іоштъ прострло християнство чакъ у ове предѣле. Моя є мати была жена видовита (т. є. пророчица) и цѣо народъ звао ю є „мудра жена изъ Дрибе планине“ єръ у свимъ племенима среднѣ Србіє (южне границе садашнѣ Србіє одъ прилике мало ниже исподъ Крушевца) ніє было готово ни єдногъ човека, коме ніє она съ ползомъ послужила или у изцѣленю какве тежке болести, или коме ніє баръ са мудримъ совѣтомъ на руци была. Она є дуго време у найсрећніємъ браку живила съ моимъ отцемъ, кои є у ратно доба на челу єдне чете ратника бранія землю одъ непріятеля, а у мирно доба заштићавао свети лугъ наши богова одъ насртаня неосвећени. Она є мене и мою сестру Ярну, коя є две године млађа одъ мене была, у зреліємъ узрасту почела обучавати у великой науцы, познавати тайне и чудновате силе природе и владати съ ньима. На скоро претекнемъ далеко у овымъ знаняма мою лакомисленію сестру и постанемъ тако любимацъ моя родителя. Но при свемъ томъ є знала и Ярна доста одъ они вѣштина у коима насъ є мати обучавала.

Кадъ ми є было одъ прилике 18 година, а моіой сестри 16, дођоше неколико калуђера изъ Грчке у наше планине и почеше проповѣдати єдну науку, коя є пропашћу грозила важности и достоинству наши донде почитовани стари богова. Велика часть народа поведе се за овимъ странцима и одпадне одъ стари богова. А и мой отацъ приклони се рѣчима грчки свештеника, и био є одъ ньнови рѣчи и начела тако занетъ, да є и у нѣму сазрела намѣра, одпасти одъ стари богова и примити нову науку: християнство. Залудъ се мати моя противила, залудъ є она прорицала нѣму и дѣци нѣговой пре или после велику несрећу и жалостну судбину; онъ є душомъ и срдцемъ заволіо християнство, — и тыме є нарушенъ нашъ домаћи миръ. Мати се моя разведе съ ньимъ, будући є нѣнъ вѣрозаконъ ньойзи забраньивао живити у браку съ одпадникомъ. Я и моя млађа сестра морадосмо слѣдовати нашой матери у ове дивлѣ планине и кланце, гди є она затимъ себи обитель направила.

Велика жертва, кою є она тимъ поступкомъ принела старой своіой вѣри, прибавила є ньойзи кодъ оне части народа, коя є такође боговима отечественимъ вѣрна остала, найвеће почитаніє и уваженѣ. Она є одъ тогъ времна поздравляна одъ целе околине као неко избрано лице неба и свака є нѣна речь важила као какво пророчество. Но она є само кратко време уживала ова одличия. Єдно ютро нађемо є ми мртву на постельи.

Лака смртъ ослободила е душу нѣну одъ трошногъ тѣла и узнела е исту у райске предѣле вѣчне милине. Садъ насъ прими отацъ опетъ къ себи у кућу и навалъивао е донде на насъ съ молбама, разлаганима, а найпосле и претнима, догодъ се нисмо и ми крстомъ прекрстили и християнство примили. Овай поступакъ стао ме е велике душевне борбе и туге; напротивъ сестру мою Ярну отацъ е лакше на то склоніо.

Наскоро затимъ запроси еданъ одъ найплеменитіи и найбогатіи властела мою сестру Ярну, коя е дивне лепоте была. То бияше господаръ одъ Ибра и Ситнице, притяжатель пространи и плодовити области и неограничени господаръ надъ много хиляда поданика. Засенѣна и заслеплѣна нѣговимъ богатствомъ, пошла е суетна Ярна за нѣга, премда га ніе любила, нити е онъ био любови достоянъ; но я се не сумнямъ, да е подмирена нѣна гордость богато накнадила нѣномъ высокоумномъ срцу небесно и сладко чувство нѣжне любови, когъ се она лишавала. Одъ тогъ времена она се тако силно погордила, да е на ме гледала као на какву низку служавку, и да ме е понекадъ до срца вређала и рѣчима понижавала. Но пошто се она већъ вѣнчала, и пошто е она као преузношена госпоя са своимъ пресилнимъ супругомъ у нове свое дворе ушла, тада се разжали мало нѣно срце, и наклоность према своіой сестри оживи у засенѣвой и занетой души; — она ме понуди, да останемъ одъ тогъ времена кодъ нѣ, и да уживамъ тако и я срећу, и богатство, кое іой е судбина нѣна тако обильно подарила. Али мое пунимъ правомъ огорчено срце и увређени, до прашине понижени поносъ уліо ми е, да одбіемъ ову понуду, нити да живимъ одъ ћудльине милости ове високоумне сестре. Я самъ волела живити у самоћи са моимъ отцемъ. Наскоро затимъ умре и отацъ мой, ахъ! — и я останемъ у 22 моіой години сама себи оставлѣна на овомъ свету. Уто време упозна ме еданъ скромни и храбри войникъ, и запроси мою руку. Онъ до душе ніе притяжавао никакво богатство, но нѣговъ племенити изгледъ и доброта срца била су таква преимућства, коій се сасвимъ лишавао супругъ мое сестре, горди и силни господаръ одъ Ибра. Кадъ е истекло време жалости за моимъ отцемъ, я се вѣнчамъ са моимъ заручникомъ. Срећне самъ дане проводила съ ньимъ, али, ахъ! само за кратко време. Кадъ самъ у трећой години нашега брака обнадеждена била, да постанемъ мати, морао е мой супругъ отићи на войну противъ Авара. Онъ е погинуо у битки и гласъ о смрти нѣговой дошао ми е оногъ дана, кадъ е чедо любави наше свѣтъ угледало.

„Бѣдна майко", уздане Волина прекинувши матери своіой рѣчъ, „заръ е данъ могъ рођена био за тебе данъ ужаса и туге".

„То дѣте ниси била ти" одговори Вешта, „кое е у томъ суморномъ тренутку свѣтъ угледало; то бияше красно мужко дѣте, огледало свога несрећногъ отца. — Ти ме гледашъ зачуђено и съ изразомъ питаня а и съ некимъ немиромъ. Зауздай твое удивлѣнѣ и любопитство, ти ћешъ све по реду одъ мене чути и іоштъ ћешъ многе чудесне ствари одъ мене дознати, кое ти нису никадъ ни на край памети пале. Но чуй ме далѣ. Животъ е мой висіо о концу, толико самъ се била препанула, кадъ ми е еданъ несмилени ужасну ову вѣсть безъ икаквогъ предходителногъ преправляня саобштіо. Необуздана и безпримѣрна туга раздирала е мое убіено срце. Но, ахъ! такие болове и страоте ніе природа човеческа кадра савладати; — дивно е, шта и невѣроятно, колико ми слабомоћна дѣца прашине сносити можемо, а да насъ безмерни теретъ, кои насъ притискуе, не смрви. — Ма колико да е била туга мое увеле и безнадеждне душе, ипакъ е зато материнско чувство свое мѣсто одржало. Изъ нѣжногъ осмеиваня мога дѣтета црпила самъ я утѣху; за нѣжно ово дѣте живити и страдати осећала самъ снагу и одважность, коя би иначе одавно у души моіой изумрла била; еръ я самъ се налазила у найвећой бѣди и оставлѣна одъ васцѣлогъ свѣта, бияше ми предъ очима свуда пустошъ и тама. Я самъ одъ иманя имала само толико колико да текъ у силу бога животъ мой и мога дѣтета одржимъ. Премда су предци мога супруга били некадъ найсилніе племе у народу, преврати, буне и међусобни раздоръ сурвао іи е съ ове висине тако дубоко, да су унуци они славни войсковођа одрасли у бѣди и сиротиньи, а кадъ су узрастли, они нису као предци ньіови блистали на челу войске, него су као прости войници воевали противу непріятеля свога отечества. При свемъ томъ ніе у овой племенитой породици изумрео духъ снаге и бодрости и свака нѣна грана подраньивала е а и данасъ подранюе надежду, да ће се племе Растаново (тако се ово племе звало) кадъ тадъ узвисити до пређашнѣ свое славе и величине. А да би у случаю томъ, ако би се ово догодило, и изгнани, по свѣту разтурени членови овогъ племена упознани били одъ они, кои су у Србіи заостали, споразумели су се сви између себе „да се свакомъ новорођеномъ у овомъ племену удари знакъ на врату и то у виду коньске главе, коя е била грбъ Растановића, и коя е некадъ и на ньиовой побѣдителной застави блистала. И мой мали Жарко добіо е тай знакъ.

Два су већъ мѣсеца одъ рођеня нѣговогъ протекла била, и то самъ време пробавила у найвећой бѣди. Едно вече сѣдила самъ на прагу мое колебе подъ дебелимъ ладомъ едне горостасне еле, и гледала самъ замишлѣно и съ немомъ тугомъ залазакъ сунца, а дѣте ми е у лакомъ сну лежало на крилу. Наеданпутъ тргне ме изъ мога заноса топотъ више коня. Редко е кадъ пролазио какавъ коняникъ крозъ ове стѣновите предѣле край мое колебе; и зато се я уплашено пренемъ, кадъ чуемъ ову тутняву. Два богато обучена служителя на виловитимъ коньима сяше предъ моіомъ колебомъ, и запитаю ме: да ли самъ я Вешта, удовица едногъ младогъ войника одъ племена Растановића? — Я одговоримъ да есамъ. — „Е, фала Богу", прозбори на то онай старіи између ньи, кадъ смо те едномъ нашли; ми ти доносимо поздравлѣ одъ твое сестре Ярне, моћне и богате госпое одъ Ибра. Она те позива и моли, да дођешъ у дворе нѣногъ супруга; еръ она потребуе твою сестринску услугу. Она е пре неколико дана родила прекрасну дѣвойчицу, нѣно друго дѣте, но збогъ слабости, у кою е пала одъ опасне едне болести, ніе у станю, доити га. И будући е она разумела за твою злоудну судбину, а и твое садашнѣ положенѣ добро познае и сожалѣва, то се она нада, да ћешъ ти нѣну молбу испунити и бити дойкиня нѣногъ дѣтета. Што

се твогъ синчића тиче, нѣму неће ништа оскудѣвати, нити ће му се укратити твоя нѣжна материнска нега. Ти ћешъ га са собомъ понети и оба дѣтета подеднако надгледати. Немой се бояти, да ће она съ тобомъ поступати као съ каквомъ нискомъ служавкомъ, и да ће бити увређена гордошћу твоє преузвишене сестре, а ваше госпође; госпоя одъ Ибра чезне, да после толикогъ времена опетъ види, и никадъ неће она заборавити, какву си іой ти неоцѣниму услугу испуненѣмъ нѣне молбе учинили.

(Продужиће се.)

Судъ краля Кастилскогъ Педра.

Подъ владомъ краля Педра, названогъ грознымъ, убіо є Митрополитъ Толедскій єдногъ чизмара само зато, што є чуо, да є онъ о нѣму — Митрополиту — ружно говоріо. Сынъ убієногъ ніє хтео свога отца неосвећеногъ оставити, зато оде духовномъ суду и обтужи Митрополита као убицу. Судъ саслуша нѣга и осуди Митрополита, да годину дана несме никакавъ свештеный обредъ свршити.

Чизмару, кои казни црквене ниє познавао, чинила се ова казнь врло малена, и зато є размишлявао како ће свога отца достойніє осветити, и чекао є за то удесну прилику.

Краль Педро долазіо є сваке године у Толедо, кадъ є заветина была, па є и те године дошао. Сынъ убієнога изиђе предъ нѣга, баци се на землю и са сузнымъ очима заиште заштиту и правицу. Краль му рекне „заръ то може быти, да се теби, ако право имашъ, правица недосуди". О како да неможе, ваше величество, я самъ чизмаръ, а убійца мога є отца Митрополитъ Толедски; кои є за то своє, простогъ човека недостойно дѣло, осуђенъ само на то, да годину дана никакавъ свештеный обредъ свршити неможе, а то ніє ништа". „Мислишъ ли ты, да бы ти се онда задоста учинило, кадъ бы ти своіомъ рукомъ убійцу твога отца убіо" упита краль. „О! съ каквомъ бы радости и задовольствомъ я то учиніо, кадъ бы ми ваше величество дозволило" рекне чизмаръ. „Я ти дозволявамъ, и бринућу се о теби" одговори краль.

Са нестрплѣнѣмъ очекивао є чизмаръ светковину сутрашнѣгъ дана, при коіой ће Митрополитъ чинодѣйствовати. Онъ прикріє мачь и сакріє се кодъ палате царске, гди є литія проћи морала, уочи добро убійцу свога отца и кадъ є онъ управъ спроћу онога быо, потегне чизмаръ мачь и два-путъ га прободе.

Глась, да є Митрополитъ при литіи убієнъ, распространи се скоро по целой вароши, сви су се чудили одважности чизмара и мислили о начину, на кои ће за овако велико преступленѣ казнѣнъ быти. Убицу увате и хтели су га у затворъ одвести, но онъ се отимао и дерао тако яко, да га є краль, кои є на балкону стаяо, чуо и заповедіо къ нѣму га довести.

Садъ су сви мислили и говорили, да ће преступникъ найгрозніє казнѣнъ быти, знаюћи какавъ є краль, и зато сви потрче, да чую, на што ће осуђенъ быти. Краль му рекне, кадъ су га већъ предъ нѣга довели: „бѣдный човече, какавъ те нечастивый духъ наведе, да предъ божіимъ и моимъ очима онако дѣло учинишъ." Чизмаръ приповеди кривицу свога отца, збогъ коє є убієнъ, и правицу, кою му є духовный судъ досудіо. Пріятельи убієнога доказивали су кралю, да є нѣму и одвише удотлетвореня дато, кадъ є Митрополитъ, као лице високогъ духовногъ реда осуђено, да за *годину дана* никакавъ свештеный обредъ свршити неможе, и надали су се, да ће убійца найжешће казнѣнъ быти; али се преваре. Краль упыта, какавъ є занатція убица и кадъ му кажу, да є чизмаръ, окрене се и рекне, „я те за твоє велико преступленѣ казнимъ тимъ, да годину дана твой занатъ радити несмешъ, а да бы за то време живити могао, опредѣлићу ти єдну сумму изъ имаия митрополита, кога си убіо."

Мрвице.

— Наполеонъ є страшно мрзіо на оне жене, коє нису свой правый посао гледале, него се у политику мешале. Тако єдномъ приликомъ кадъ є єдна списателька са єднимъ одъ вишегъ реда чиновникомъ у дружству гди є и Наполеонъ быо говорила о политики и о рату, кои се води, рекне іой онъ: „Немешайте се госпо у туђъ посао, већъ гледайте да вамъ дѣца неплачу."

„Части ме єднымъ доручкомъ" рече єданъ шальивчина Юди, кои є велика тврдица быо, па ћу ти казати нешто, што више одъ 100 форинти вреди. Юда радостанъ превари се и части га, и съ нестрпленѣмъ єдва є дочекао, да овай доручкує, и чимъ є видіо, да є шальивчина ситъ, упыта га шта є то, шта му има казати, и шта бы више одъ 100 форинти вредило. Шальивчина се окрене и рекне му: „двеста форинти єлъ да бы выше вредило него сто?" и оде.

— Єданъ піяница кадъ є у врло якой грозницы быо, зовне два доктора у помоћь. Они се стану саветовати найпре о томе, како ће му велику жеђь, кою има, загасити, а онъ чувши то рекне имъ „небринтесе ви за жеђь, я знамъ ньой лекъ, већъ гледайте, те грозницу часъ пре отерайте".

Кажу, да є године 1661. осуђенъ быо у Финландіи єданъ ђакъ на смртъ само зато, што є врло лако стране єзыке учіо и изредно писао, и да му є ову казнь после вишій судъ ублажіо съ вечитомъ робіомъ.

— Близу двора цара хинескога нико неумире, а то зато, што чимъ се ко поболе, а близу двора обитава, таки га носе на читаву милю далѣ. Ако ко одъ капи (шлога) близу двора умре, у найвећой тайности мора се извети, и сродници глобу плате.

Кадъ су Руси подъ Потемкиномъ 1788. год. Очаковъ одъ Турака отели, министри султанови нису му дуго смели казати, но найпосле боєћи се, да онъ одъ кога другогъ нечує, кажу му, да има два Очакова, т. є. велики и мали, и да су овай последньи Руси отели. Султанъ ніє више о томе ни мисліо. Єдногъ дана изютра рано, пође онъ по обичаю своимъ и наиђе на єдногъ изнемоглогъ войника, кои є за парче леба просіо, и кои му є ове речи, кадъ се є къ нѣму приближіо рекао: „Удели ми што великоможни падиша, єръ самъ се за тебе и вѣ-

ру у Оцакову тукао, па садъ одъ глади скапанамъ. — „Єсилъ ты дакле быо у оной битки кадъ су Руси мали Оцаковъ отели упыта султанъ. „Господару правовѣрны, Оцакова нема два, већъ єданъ и тай єданъ отели су Руси.“ Садъ султанъ увиди, да су га нѣгови министри преварили, и за предупредити веће преваре неке одъ ньи повеша, а неке изъ землѣ прогна.

Малине.

Буди пріятелю твоме пріятель, люби свакогъ поштеногъ човека, непоставлюћи разлику између вѣре, заниманія и народности.

Пріятельство данасъ ништа ніе него трговавѣ, єръ ти нико данасъ неће быти пріятель, ако каквугодъ асну одъ тебе нема.

Одъ смрти се нетреба бояти, єръ є она по себи добро, будући се ньомъ учини край свима злама.

Само онай кои цветъ на дрвету чува, може на плодъ мислити, и само онай, кои є семе посеяо, може се жетви надати.

Отечестволюбіє найвиша є добродѣтель, єръ у прсима гди оно неживи, нема никакве любави; дакле ни добродѣтельи.

Трудолюбіє є выше одъ оштроумія, и илядама, кои бы са овымъ вратъ себи сломили, попну се съ онымъ срећно на висину, кудъ теже.

Богатство брже отврднява срце човека, него ключала вода ие.

Чувайсе одъ површногъ, єдностраногъ и замршеногъ изгледа стварій! Изслѣди имъ темель; успокои се у свему, шта читашъ, слушашъ и мислишъ, само при чистымъ и опредѣленымъ понятіяма. Єръ привезати се за мрачна и несавршена понятія, то производи замѣшателство и неспоразумѣванѣ.

Шта не бы смо дали за єдну основну надежду у смрти! — Оћешь ли да є имашъ, то се учи Бога и себе самогъ познати.

Найвећа часть людій ніе злонаравна, неће ни зло да чини; али и међу самымъ оныма, кои се виде, да ій є природа правичнима и добрима учинила, мало ій є, кои бы довольно некористолюбиви были, кои бы волѣ и наравне величине имали, да добро съ некимъ пожертвованіяма своима чине.

Чувство правде и саболѣзнованя, природный наговъ къ дружевности, гордость да є полезанъ и къ помаганю готовъ быо, свима є людма обште, оно може бѣдомъ усамлѣни дивляка задржано, али не изкоренѣно быти. Но нагони ови получаваю развитакъ овай у свеобштемъ животу, а управлянѣ своє разсуждаванѣмъ и размишляванѣмъ. Растенѣ нравствене науке зависи дакле одъ просвете ума ньіовогъ.

Одгонетке.

1. Корнича, єръ носи свою кућу. 2. У апотеки. 3. Ланъ. 4. Оне на мапи.

Загонетке.

Ко развлачи свой посао и опетъ у свое време буде готовъ?

Некува се, нежваће се, негута се, и опетъ многима добро прія, и безъ нѣга немогу быти?

Изъ живота самъ произишао, самъ животъ немамъ, а кадаръ самъ свакомъ живомъ што оће одговорити.

Коме све у свое време долази?

Стецишта.

При Суду Алексиначкомъ надъ масом поч. Цветана Мишића б. дунђерина изъ Алексинца 2 Августа.

При Суду Крагуєвачкомъ надъ масомъ поч. Николе Поповића ђеде 16 Августа.

При Суду Чачанскомъ надъ масомъ през. Младена Агатановића с' Рашке 5. Августа.

При Суду в. Београда надъ масомъ поч. Неше Николића изъ Подгорице у Турской 5 Августа.

Лицитаціє.

Нач. окр. Чачанскогъ продаваће у Чачку зданіє съ плацемъ у комъ є судъ быо 25. 26 и 27 Юнія.

Нач. окр. Пожаревачкогъ продаваће добра Милоша Гаиногъ изъ Бора 10, 11 и 12 Юнія.

22 т. м. држаће се петодневный панађуръ у Карановцу.

15 т. м. држаће се петодневный панађуръ у Крушевцу —

ОГЛАСИ.

Подписаный радъ є своя непокретна добра, коя се у Неготини и око нѣ налазе продати, и позива оне, кои би што одъ исты купити желили, да му се пріяве. Добра су проценѣна и то: кућа у Неготини 350 ⌗ ц. браникъ са 500 комада дрва и поредъ нѣга два дана и по ораће землѣ, коя се као башта употреблява 200. ⌗ ц. Ливада на Радуєвачкомъ путу 40 ⌗ ц. браникъ у селу Ясеницы 50 ⌗ ц. Ливада близу Неготине 10 ⌗ ц. Исподъ ове цене неможе се ништа дати. Ко жели видити добра нека се обрати отчуу момъ Сими Новаковићу у Неготини.

ИЛІЯ ЛУКИЋЪ
Практикантъ Поп. Просвете.

(4—4) Кодъ Тоше Поповића бирташа кодъ „Дамшифа“ има лепа Карловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узети може євтиніє добити.

☞ Како се на кньигу „Црногорацъ или страданя Христіяна У турской“ явіо знатанъ брой предуписника, то є издателю могуће было штампати неколико стотина екземплара выше него што бы явлѣне предуписнике потребовао. Зато се овимъ обзнаню читаюћемъ свету, да писма съ именима гг. предуписника іоштъ прима у шабцу професоръ Стоенъ Бошковићъ, докле годъ прва свеска неизиђе, а та се већъ у велико штампа.

(2—2)

Издає Любомиръ П. Ненадовићъ.
У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 15. Юнія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 47.

СМРТЬ ЛУДВИКА. XVI.

(Продужено *)

Луве сиђе се съ катедре и са свію страна слѣдовало є плѣсканѣ. Робеспіеръ попне се да се правда; онъ є изгледао бледъ, и пратило га є мрмлянѣ. Или изъ забуне, или изъ страха захтѣвао є онъ осамъ дана. Кадъ є то време было дошло, онъ ніє више изгледао као обтуженъ, него као побѣдитель; онъ є съ подсмѣхомъ опровргнуо пребациваня Луве-а, и упустіо се у дуго похвальиванѣ себе самога. Но дѣла су была само уобште наведена, те бы се лако могла она умалити или уништити. По галеріяма было є спренно, да се плѣска; и самъ конвентъ, кои є ово обтуженѣ сматрао као свађу изъ самолюбія, и кои се ніє бояо, као што вели Бареръ, *вдногъ човѣка одъ юче, вдногъ малогъ предузимача побуна,* быо є склонъ да прекине ове препирке. И тако кадъ є рекао Робеспіеръ при концу: „Што се мене тиче, я нећу изъ тога чинити никаква лична заключенія: я самъ се одрекао лаке користи, да одговоримъ на опорочаваня мои противника съ іоштъ страшніимъ обтуживанѣмъ; я самъ съ намѣромъ оставіо нападателну страну могъ правданя, я се одричемъ праведне освете, на кою бы я право имао противъ мои опорочателя; я нетражимъ никакву другу освету, но само повратакъ мира, и тріумфъ слободе! Нѣму су плѣскали, и скупштина пређе на дневный предметъ. Бадава є Луве хтѣо на то одговорити; онъ ніє могао на то добити допуштеня; и Барбару бадава є хтѣо устати као тужитель, и бадава се Ланжине противіо дневномъ предмѣту, опетъ се зато далѣ препиранѣ ніє хтѣло дозволити, на што су и сами Жирондени пристали, те су учинили єдну погрѣшку, што су започели обтуживанѣ, а другу што кадъ су почели, нису га подпомогли. Монтаняри се одрже, єръ нису были побѣђени, и Робеспіеръ іоштъ се већма приближи ономе, одъ чега є быо прилично удалѣнъ. Монтаняри се наскоро нађу у револуціи, што се само мыслило, да су у ньой; и ова партая узме Робеспіера за свогъ поглавара, зато што су га Жирондени као таковогъ гонили.

Али іоштъ важніе, него лична нападаня, быле су препирке о средствама правленія, и о владаню власти и партая. Жирондени изгубе не само у препиркама противъ особа но и противъ обштине. Ни єдна ньіова мѣра ніє успѣла, оне су быле зло предложене и зло подпомагане. Они су требали да снаже правленіе, да промѣне варошко управителство, да се одрже противъ Якобина и ньи надвладаю, да придобію светину или да предупреде нѣно дѣланѣ; а они нису одъ свега тога ништа учинили. Єданъ између ньи, Бизо, предложи, да се даде конвенту стража одъ 3000 людій изъ департамента. Ово средство, кое бы баръ одржало независимость скупштине, ніє доста живо подпомагано, да бы се одобрило. И тако су Жирондени нападали на Монтаняре, а нису ій ослабили; нападали на обштину, а нису є покорили, нападали на предградія, а нису ій уништили. Они су раздражили Паризъ, позиваюћи департаменте у помоћь, а ову помоћь нису себи прибавили, те су тако радили противъ правила найпростіе мудрости; єръ є много сигурніе, учинити какву стварь, него само претити ньоме. Ньнови противници вѣшто се ползую овымъ обстоятелствомъ. Они су изподмукла разпростирали такве гласове, кои су морали Жирондене у неприлику довести, то єсть, да они хоће да пренесу републику у южну Француску, а да оставе остало. Ово є дало повода те су Монтаняри мало доцніе заключили *единство и нераздѣлимость републике.* То є быо єданъ начинъ, на Жирондене нападати, и на ньи бацити подозренѣ, премда су они пристаяли на ова предложеня тако, да се чинило, као да су се каяли, што ій нису они сами учинили.

Али єдно обстоятелство, кое є по видимомъ было странно у разпрама између обои партая, іоштъ є болѣ служило Монтанярима. Већъ ободрени неуспѣшнимъ покушаваньима, коя су противъ ньи была управлѣна, само су чекали на прилику, да започну сами нападати. Конвентъ быо є већъ уморанъ одъ овы дуги препираня; и они чланови, кои се то ніє тицало, и они одъ обе партае, кои нису были као у првомъ реду, осећали су потребу слоге, и хтѣли су, да се съ републикомъ занимаю. Само є споляшньій миръ владао, и внимателность скупштине обрати се крозъ нѣко време на новый уставъ, когъ се партая монтаняра была манула, да найпре рѣши судбину збаченогъ краля. Изъ разны повода поглавари крайнѣ леве странке за тымъ су настоявали: они нису хтѣли, да Жирондени и умѣрена партая, кои су управляли съ одборомъ за уставъ, уреде републику,

*) Види брой 44.

Ова бы были установили владу грађанске класе, давши јој више демократскій уставъ, него што е было онай одъ год. 1791. а ова су ишли на то, да установе владу просте свештине. Али ови нису могли постићи ову намѣру ако недобију у руке власть; а нису могли иначе добити власть, него продужавајући револуционарно стање Француске. Осимъ ове потребе, да се препречи уведенъ законогъ реда, и да се учини страшный државный ударъ, осуђењемъ Лудвика XVI. чимъ бы се потресле све страсти, чимъ бы се њима присадиниле бесњеће партае, сматраћи ій, као стање чуваре републике, надали су се ова іошть, да ће Жирондени томъ приликомъ показати свои чувствованя, кои ниси сакривали свою жељу, да избаве Лудвика XVI. те да тако упропасте ове у очима свештине. Безъ сваке сумњѣ было е много Монтањара, кои су при овомъ обстоателству, найискреніе дѣйствовали єдиственo, као прави републиканци, у чимъ е очима Лудвикъ XVI. было крив према револуцій, а єдань збачень краљ описанъ е грађанбой се демократи. Али ова партая была бы много блажа, да ніе морала упропастити Жиронду, а у исто време и Лудвика XVI.

Одъ некогъ времена приуготовлавани су были духови на нѣгово суђење. Клубъ якобинскій єчао е одъ ниже на нѣга; распространявани су найружніи гласови о нѣговомъ карактеру; захтѣвано е, да се онъ осуди ради утврђења слободе. Народна дружства изъ департамента писала су адресе конвенту у истомъ смислу; одећи долазили су у скупштину, и съ викомъ захтевали су осуду противъ Лудвика Капета. У то доба названъ е био Лудвикъ XVI. именомъ старогъ основателя нѣгове породице, као да бы му на место титуле краља дали старо име нѣгове породице.

Себична побуђена партая и бесніло свештне саединила су се была противъ овогъ несрећногъ владателя. Они, кои бы пре два месеца были одъ себе одбацили писао, да се онъ другой каквой казни подвргне осимъ да се збаци съ престола, садъ се удиве њойзи: тако се брао у критичномъ времену губи право, бранити свое имѣніе. Одкритіе гвозденогъ сандука умножило е фанатизмъ свештне и слабомоћіе краљевя бранителя. После 10. Августа кадъ е узбуђења свештна юришала на краљевску палату, нашла су се у канцеларій цивилисте њена акта, кои су доказивала тайна сношеня Лудвика XVI съ незадовольнымъ принцевима, бѣгунцима и Европомъ. У едномъ извѣстію, састављеномъ по заповѣсти законодателне скупштине, было е онъ обтужень, да е имао намѣру, да изда државу и да обори революцію. Пребацивало му се што е 16. Априла 1791. писао епископу клермонскомъ, *да ће, како добіе своју власть и силу, повратити старо правленіе и свештенство у оно стање, у коме се пре налазило*, што е дощіе предложіо войну само да бы у скорію ходъ свои ослободителя, да е стало у писменомъ сподбрантеню съ людма кои су му писали: „война прамо рађе сне силе, да се сноше противъ бунтовника и безбожника, кои тиранизираю Француску, да казнећи ій ова казнь служи за примѣръ свима онима, кои бы покушавали, да повреде миръ државе . . . Вы можете рачунати на 150 хиляда людій, Пруса, Аустрінанца и изъ остали немачки државa и на войску одъ 20 хиляда бѣгунаца; затимъ што е было у споразумљењу са своіомъ браћомъ, кое споразумљење ніе явно показивао; и найпослѣ што е непрестано ишао противъ революціе.

За потврђењ ове обтужбе показана буду конвенту акта нађена у Тиљерію изъ єдногъ чекмеџета где е была єдна рупа у зиду съ гвозденымъ вратима. Овай тайный сандукъ было е показанъ министру Ролану, и ту су се нашла сва акта и писма о дворскомъ тежењу противъ революціе, планови кои су ишли на то, да се утврди установа краљевска власть средствомъ народны поглавара, да се поврати старо правленіе, договарана съ Мирабо-омъ; предложеня Буздa подъ установодателномъ, и њиха новія пословања подъ законодателномъ скупштиномъ. Ово одкритіе умножало е разнальность противъ Лудвика XVI. Слика Мирабо-а буде кодъ Якобина изразћена, а конвентъ увіе у платно ону, кол е стаяла у сали засѣданія.

Одъ нѣкогъ времена породило се питањ у скупштини о процесу овогъ владателя, кои почемъ е было збачень, не бы се могао више гонити. Ніе было суда, кои бы могао надъ њимъ изрећи пресуду; ніе было казни на кою бы се могао осудити: и тако су се упустили у лажна толкованя неприкосновености краљевске кол е Лудвика XVI, по самомъ уставу заштићава, кръ су га силомъ хтели осудити као на законитый начинъ. Найпеће неправда партая, осимъ што су оне было неправичне, была е та, што оне ниси хтѣле задржати ни спољашній видъ правде. Законодателный одборъ, комъ е было наложено, да поднесе извѣстіе о питању, да ли се може судити краљу Лудвику XVI. и да ли може конвентъ њему судити, изрази се, да све то може быти. Депутираць Мелхъ устанеу име одбора противъ догме неприкосновености; из будући да е ова догма владала у времену пре революціе, то е онъ потврђавао, да е Луј XVI. было неприкосновенъ као краль, а не као приватный човѣкъ. Онъ е навео да е народъ, почемъ неможе изгубити свое енство у смотрењу дѣла власти, надопуніо неведимость монарха съ подговорношћу нѣгови министра, и да онда где е Луј XVI радіо као обичный приватный човѣкъ, нѣгова пододговорность неможе пасти ни какога, те тако да онъ престае быти неведимъ. И тако е Мелхъ ограничіо устаиу заштиту, предану Луј XVI. само за краљевска дѣла. Одъ туда е онъ закључіо, да бы Луј XVI. было казньен, почемъ нѣгово падење съ престола ніе казнь, но промѣна правленія, да се то учини по сили криминалногъ законика *о издајама и буздакатењима*, найпосле да му конвентъ суди, безъ да се слѣдуе поступку други судова, кръ конвентъ представля народъ, народъ садржава у себи све интересе, сви су интереси народа правда, те е давле немогуће, да народный судъ повреди правду, а онда е безполезно, да онъ буде подчињенъ формама.

Препирка започне се 13. Новембра, шестъ дана послѣ поднешеногъ извѣстія тогъ одбора. Привређења неприкосновеность, премда су по своіой неполитичности и сматрали Лудвика XVI за крвница, ипакъ су потврђавали, да се њему неможе судити. Найоглавитіи намењу овы было е Морисонъ: онъ е осимъ осталога рекао, да република нема никакве користи, да осуди Лудвика XVI да она треба само да се ограничи на мѣре обште сигурно-

сти у смотрењу њега, те тако или да га држи као заробљеника, или да га протера изъ Француске. То е было мњење десае стране у Конвенту. Равница (партаја у конвенту) была е истогъ мњења, као и одборъ, али брегъ (монтањска партая) у коіой се нарочито одликовао бесомучный Сен-Жистъ, одбацивала е неприкосновеность и сувењ Лудвика XVI.

Ова беспа партая, коя е хтѣла употребити државный ударъ на место судбепске пресуде, коя ніе хтела сльдовати никаквомъ закону, никаквой форми, но само нападати на Лудвика XVI. као на єдногъ побѣђеногъ заробљеника, да бы непріятелство прекинуло побѣду, была е у врло слабой манъини у конвенту, али су е съ пола као подпомагали Якобини и обштина. Конвентъ и поредъ страа, кое е она овда њега задавала, одбаци њена убійствена позивања; а привржепци краљевске неприкосновености наводили су мужествено узроке явногъ интереса, као и правила праведе и човѣчества. Они су потврђивали, да єдни исти люди немогу быти уедно и судіе и законодавци, тужитељи и порота. У осталомъ они су хтѣли да се новой републици даде сваки єдан што ће великі добродѣтељи, добродѣтељ великодушја и опроштења: они су хтѣли да се слѣдује примѣру римскогъ народа, коі е изъ поенаго своју слободу, и коі е ію задржао кроз 500 година, а кои се великодушнымъ показао, єръ е протерао Тарквиніе, а ніе ію дао погубити. Изъ обзира на политику они су доказивали несљдственость овогъ обтуженја, кое ће анархичну партаю іошть већма охрабрити, а и неутралне европеіске силе приморати, да ступе у савозъ противъ републике.

Али Робесніеръ, коі е у целой овой препирки показиваю драговољство и тврдогласство, што е іошть изъ далека предсказивало његову свемогућность, пошле се на катедру, и почне говорити: „Скупштина е и незнаюћи далеко се удалила одъ правогъ питања. Овдѣ се неради чи о каквомъ процесу; Лудвикъ ніе обтуженикъ, вы нисте судіе, вы нисте а и неможете друго быти, осимъ државници, вы немате да изречете пресуду за кога или противъ кога, но да употребите мѣру за явно благостанѣ. Лудвикъ было е краљ; република е основана; знаменито питанѣ, кое васъ занима, рѣшено е съ тымъ єдиным речима. Лудвикъ неможе се судити: ньму се већъ судило, онъ е осуђенъ или република ніе ослобођена и за тимъ е закгьвао, да *конвентъ прогласи Лудвика XVI. за издајицу према Француіама, за преступника према човѣчеству; да га по сили побиде свуди на смрть.*

(Продужиће се)

Путови Судбине.

(Продужено)

Овай ме е позивъ поставіо у удивљењ, и супротна чувствована узнемирала су мою душу. Нека тайна слутња шаптала ми е: „Немой ньи у Ибаръ! Мой природни повоіъ већише ми: „Одбаци поћуду твое високоумне сестре, — но гласъ материнскогъ чувства, кои ме е наговарао: ти ћешъ овомъ жертвомъ можда срећнимъ учинити твое дѣте, кое би у свакой бѣди и сиротиња готово извѣстно пропало, — овай гласъ, келимъ, надмашіо е све сумњ, кое су ме на све стране тразиле. Я обећамъ посланицима, да ћу дойи и сутрадань оставимъ я ове спокойне предѣле, кои су были сведоци моје найпиже среће а и моје найвеће туге. Дочекъ у Ибру биніе такавъ, да сам у први ма себи ласкала са цвѣтнимъ надеждама: єръ Ярка предусрела ме е срдачно, а и ньна супруга приміо ме е пріятельски и безъ икакве гордости. За неколико први недеља дана я самъ се и сама уньрала, да е све оно истина, што су ми служительи ибарскогъ властела у шуми говорили, суморна скорбь, коя е све већма подрањивала у пустой самоћи мога пређашњегъ мъста пребивања, преобратила се у тиху и неку тугу, а повекадъ и и врлъ радости и веселогъ разположења проникнуо у мрачну душевину моје тешко испитане душе. Я самъ любила Лиљану, красно дѣтенце моје сестре, готово съ онакномъ истомъ нѣжности, као и моја Жарка, и свесть о врло испуњеной материнской дужности према обадва нелка дѣтета биніе ми мелемъ и утѣха за моя сваколика страданя.

Сви обительи ибарскогъ двора предусретали су ме пріятельски, сви ми бяху наклони, изузимаюћи єдну стару и одвратногъ изгледа бабу, коя е кодъ моје сестре и ньногъ супруга у великой чести стояла. Она е негда была чуварка господара одъ Ибра, и знала е многимъ ситнимъ услугама одржати се у наклоности ньговој; при томе е своіомъ вештиномъ прорицања и другимъ врачбинама повела за собомъ и мою сестру Ярну, коя е іошть у дѣтинству своме была занешено заузета за све, што е имало изгледъ ванприроднм. Што се мене тиче, я самъ се одъ оногъ времена одкадъ самъ примила њру христіянску, одрекла свію ону тапствена ньштина, кое самъ одъ моје майке научила, будући ми е нова христова наука то строго забрањивала, као богомрзко и за душу пагубно занимањ.

Неколико већъ пута подсећала самъ мою сестру, кадъ сио саме биле, на ову стварь и молила е, да се изтргне изъ зайкій ове подозрителне бабе, коя е на сваковане поступке своимъ наговоромъ навести може; но ланомисленя Ярна узимала е сасвимъ олако мое опомене, и што самъ іой данасъ говорила, то е она сутра заборавила. Она пакъ пакостна баба почела е све већма на мене мрзити и ненавистно гледати. Она се мене клонила колико е више могла, говорила е само онда, кадъ е морала, и то свакадъ краткимъ и леденимъ рѣчма; али ньни очитри и пламенити погледи ясно су ми сведочили, да ме она у крайньму степену мрзи. Я пакъ слабо самъ се обазирала на ньну мржњу и непріятельство; єръ мени е довольна была любавъ мое сестре и наклоность остали у двору лица, на зато самъ у себи мислила: шта ми е стало за мржњу пакосне хиене?

Тако пробоше скоро две године. Мала Лиљана ніе била више повѣрена искључномъ моме о ньой старању, нао пре, докъ самъ е дошла. Она е добила іошть єдну чуварку, коя е некадъ и на могъ Жарка пазила, кадъ самъ но жельи моје сестре повекадъ учествовала у каквомъ веселю или торжеству, или кадъ самъ у онакномъ послу была, кои ми ніе дозволявао, да будемъ непрестано онд дѣце, кодъ кое самъ я найрадіе бавила се; будући самъ я веће задовольство налазила у ньнимъ невиннимъ играма, него у веселимъ, а често и разузданимъ частима, у богатимъ дворанама ибарскогъ властела.

Єдногъ дана славлѣно є у сусѣдномъ замку, кои є принадлежао єдномъ пріятелю и бойномъ другу мога зета, торжество побѣде, на коме самъ и я морала присуствовати по жельи сестре моє Ярне. Сви кои су тамо били, предали су се найвећомъ веселю, само я не, нека чудновата смутня притеснявала є прси моє; мени бияше, као да подамномъ земля пламти. Я зовнемъ мою сестру, и повѣримъ іой моє тайно чувствованѣ. Она се уплаши и увѣраваше ме: да є и она мало пре такавъ исти немиръ осећала, но да є исти већъ изчезао. Тада уватимъ я дркћућа руку сестрину и рекнемъ іой: „Слутнѣ, то су опомене судбине, немой, да ій тако мало уважавамо. Айдемо! айде да се у Ибаръ вратимо. Я се боимъ, да се тамо каква велика несрећа догодила ніє, кою ћемо нашимъ долазкомъ моћи можда одклонити или баръ умалити.“

Моя сестра бияше већъ склона, пристати на моє речи, но по краткомъ ћутаню замоли она мене, да дођемъ къ себи, и да страшльивымъ слутнима моимъ не замутимъ обште веселѣ, докъ она свога супруга о томи не извѣсти, и одъ нѣга дозволѣнѣ за нашъ повратакъ неизмоли.

Я самъ морала пристати на ове умѣстне рѣчи. Но стра бивао є одъ часа на часъ све силніи, и ахъ! — прошло є више одъ єдногъ сата, докъ смо се за путь спремили, докъ смо се одъ свию опростили и кући кренули. Ярнинъ супругъ, кои є нерадо пристао на наше зактеванѣ, остао є у замку свога приятеля. Ми пакъ одездиле смо съ пратньомъ одъ неколико слугу и войника, нашему двору.

Премда су наши коньи брзо ишли, то є ипакъ много времена прошло, докъ смо до нашегъ замка дошли, єдно збогъ тога, што є разстояніє и по себи било доста знатно, а друго и по томе, што є планинска рѣка, преко кое смо имали прелазити, одъ кише тако нарастла, да є ћуприю однела, те смо тако далеко морали са правога пута свернути и обилазенѣмъ путъ увећати. Ми смо садъ са страомъ упрле очи наше на ону страну, гди бияше замакъ, да видимо, да ли се какавъ пламенъ, или облакъ дима опажа, єръ ми смо се бояле: да се ние у замзу заръ пожаръ появио. Но нашъ насъ є стра обмануо. Бистро и ведро бияше свудъ унаоколо небо, и кадъ смо у планинске кланце унишли, кои опасую тврди замакъ мога зета, осенявао є месецъ у пуной своіой красоти бѣле зидине и светлећа кубета тврдога и сяйнога замка, и нигди не бияше ни трага опустошителномъ каквомъ елементу.

„Наше суморне слутнѣ улиле су намъ празанъ стра,“ проговори садъ Ярна, „но благо нами, ако се никадъ небудемо неприятниє преварили него данасъ!“

(Продужиће се.)

Мрвице.

— Подъ владомъ краля француского Карла 9. парохъ єданъ у Домфронту у Нормандіи, дошао є до тога, у хроницы цркве нечувеногъ чуда, да є при крштеню и опело наплатити хтео. Узрокъ, зашто є то чинити почео, ніє хтео никомъ казати; и зато люди, коима се неправо чинило и кои су знали, да то ништа друго ніє него злоупотребленѣ власти у дужности, обтуже пароха владики. Овай га позове на одговоръ и упита: како є могао до таквогъ чега доћи, да при крштеню и опело наплаћує, на кое му онъ одговори. „Садъ є већъ пуни седамъ година, одъ како самъ парохъ у овомъ месту, и за то цело време, крстіо самъ годишнѣ по 100 деце, али никогъ одъ 5 година старієгъ сараніо нисамъ. Испочетка было самъ съ овимъ срећнимъ станѣмъ врло задоволянъ, али после пало ми є на паметъ, да у црквене кньиге загледимъ и о свему достаточно уверимъ се. Я то учинимъ, и на удивленѣ нађемъ, да се одъ сто година овамо, сваке године по сто деце крстило, а нико одъ 5 година старіи саранѣнъ ніє было. Но іоштъ самъ се више упрепастио, кадъ самъ видіо, да се жителство у овой вароши за цело то време умножило ніє, и ово ми се учинила прва загонетка, кою я дуго разрешити нисамъ могао, и кою ми є доцніє єданъ пріятель мой овако разрешіо, т. є. да се сви, кои се у Домфорту роде, у Руену обесе; и пакъ да бы то предупредіо и моє стадо одъ такове грозне смрти сачувао, дошао самъ на ту мисао, да при крштеню и опело наплатимъ.

Владика упыта тужителѣ, єли то истина што парохъ наводи, и кадъ они то признаду, рекне: „я ћу се старати да то више небуде“, кое и учини: и тымъ начиномъ имао є парохъ доста мртваца за сараньиванѣ.

— Єданъ управитель школски овако є при уласку свомъ у школу поздравляо своє ученике „Добро вамъ Богъ дао, ви благородници, началници, царски и княжески совѣтници, рукодѣлци, вештаци, трговци, пандури, вешачи и несрећници“ додаваюћи одма, „све то можете быти, єръ ће то, одъ вашегъ владаня зависити.

— Кажу, да є Мезофанти, управитель библиотеке ватиканске у Риму 32 страна єзика врло лепо говорити и писати знао.

ОГЛАСИ.

Подписаный радъ є своя непокретна добра, коя се у Неготини и око нѣ налазе продати, и позива оне, кои би што одъ исты купити желили, да му се пріяве. Добра су проценѣна и то: кућа у Неготини 350 ⌗ ц. браникъ са 500 комада дрва и поредъ нѣга два дана и по ораће землѣ, коя се као башта употреблява 200. ⌗ ц. Ливада на Радуєвачкомъ путу 40 ⌗ ц. браникъ у селу Ясеницы 50 ⌗ ц. Ливада близу Неготине 10 ⌗ ц. Исподъ ове цене неможе се ништа дати. Ко жели видити добра нека се обрати отчуу момъ Сими Новаковићу у Неготини.

ИЛІЯ ЛУКИЋЪ

Практикантъ Поп. Просвете.

Подписаный добіо є ови дана одъ найбольи майстора бечки врло фини гласирани и фикследеръ штифлетни, и то како мужки тако исто и женски. Осимъ тога има врло фине коже за израђенѣ обућа, и врло изредногъ фикса, препоручує се многобройнимъ наручбинама. (1,—3)

ПАВЛЕ ІОВАНОВИЋЪ.

Чизмаръ

Издає Любомиръ П. Ненадовићъ.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 22. Юнія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 48.

ПОЗДРАВЪ
Свѣтлой Княгиньи
Персиди А. Караљорьевића

приликомъ Нѣногъ долазка у Валѣво

15. Юнія 1857. год.

Весело, о Срби пойте!
Радостный дижите гласъ
Поносно данасъ ми стойте
Срећный єръ приспѣ намъ часъ:
Са поля *Крушичковъ* равногъ,
Кличевца са брда славногъ
Геніє зове єръ Васъ!

Валѣво место ты красно.
Торжества спремай садъ чаръ,
Попѣвай садъ громо-гласно
Среће ти ето на даръ:
Ето ти єръ кћери драге
Княгинѣ Србске намъ благе,
Радуй се младый и старъ!

Плетите вѣнце прекрасне
Валѣвске дѣвице вы!
Двойнице удесте ясне
Пастири кодъ стада сви!
Весело пѣсме садъ стройте
На сусретъ ПЕРСИДИ пойте,
Србіє синови!

Валѣво! о мѣсто мило,
Коленко драга ІОЙ ты!
Красоте отварай крило
Место ІОЙ младости.
Зелене ливаде, лузи,
Шумице, славуя друзи
Пливайт' у радости!

Да су ми крила ахъ! перна
Тамо бы кренуо летъ;
Изъ срца запѣв'о б' верна
Цѣо башъ некъ чує светъ:
„Княгиньо Свѣтла, намъ мила
Вишня некъ храни ТЕ сила
Среће Т' некъ цвета цветъ!"

Ал' 'вако духъ ми текъ лети
Валѣву миломе ТВОМЪ,
Надъ истимъ весело трепти,
Торжеству радує с' томъ.
Валѣва поносъ онъ гледећ'
За ТОБОМЪ жельно слѣдећ'
Срцу олакшава мом'.

Ф. Н. Г.
Валѣвацъ.

СМРТЬ ЛУДВИКА. XVI.

(Свршетакъ.)

Монтаняри, съ овымъ страшнымъ предложенѣмъ, кое се светини у Паризу допадало, учине, да е осуђенѣ постало скоро неизбѣжно. Идући предъ свыма другимъ партаяма приморавали су ій, да іймъ оне премда издалека слѣдую. Установно вышество састоеће се изъ веће части Жирондена, кои се нису были усудили да се изразе за неприкосновеность Лудвика XVI, и изъ партае одъ равнице, заключи, на предложенѣ Петіона, противъ волѣ фанатичны монтаняра и привржeника неприкосновености да ће конвентъ судити Лудвику XVI. Робертъ Ланде састави у име одбора свое извѣстіє о Лудвику XVI, сачини се єданъ актъ, кои е садржавао дѣла коя су кралю приписивана, и скупштина позове предъ себе апсеника.

Лудвикъ XVI. већъ е быо четири мѣсеца затворенъ у Тамплу, онъ ніє быо тамо слободанъ, као што е изъ — найпре хтела законодателна скупштина, давши му Луксенбургъ за обиталиште. Подозрѣваюћа скупштина строго га е чувала; али онъ ипакъ, предавши се своіой судбини, на свашто приправанъ, ніє дао примѣтити ни нестрплѣня, ни каяня нити икакве болѣ. Онъ е поредъ себе имао єдногъ єдиногъ служителя, Клери-а, кои е у исто време послуживао цѣлу кралѣвску фамилію. У првымъ мѣсецима вѣговогъ затвора ніє се онъ одъ нѣ разстаяо, и у томъ е іоштъ нѣку сладость налазіо; онъ е тѣшіо себе и другове свое несреће, свою жену и сестру, онъ е быо учитель свомъ сыну, младомъ дофену. Онъ е много читао, и често е у руке узимао исторію Англіє, саставлѣну одъ Хюма; онъ е ту нашао многе збачене владателѣ, и єдногъ између ньи, когъ е народъ быо осу-

діо. Човѣкъ свагда тражи судбине своіой подобне. Али утѣхе, кое є онъ налазіо кодъ своє фамиліє, нису дуго траяле: нѣга одъ нѣ одѣле чимъ се породило пытанѣ о нѣговомъ суђеню. Обштина хтела є избећи, да се апсеници недоговараю о своимъ правданю; надзираванѣ Лудвика XVI. было є свакій данъ све жешће.

Међутимъ Сантеръ добьє заповесть, да доведе Лудвика XVI. предъ скупштину. Онъ отиде по краля у Тамплъ заєдно съ парошкимъ управителѣмъ, кои саобшти кралю своє посланство, и запита га да ли ће ићи. Лудвикъ неко време узтезао се, а найпослѣ рекне: „И то є насиліє; и томъ треба уступити!“ И онъ се рѣши, да ступи предъ конвентъ, когъ онъ ніє одбацивао, као што є англійскій краль Карлъ I. чиніо према своимъ судіяма. Чимъ се явило да онъ долази: „Преставници“, рекне предсѣдатель Бареръ, „Вы ћете садъ упражнявати право народне правде, нека ваше положенѣ и држанѣ буде сходно новомъ званію“. И окренувши се къ галеріяма: „Грађани, опомените се оногъ страшногъ ћутаня, кое є пратило Лудвика XVI. повраћеногъ изъ Варена.“ Држанѣ Лудвика XVI. улазећи у салу скупштине, было є постояно, и онъ увѣрително погледа на скупштину. Онъ є стаяо предъ ньомъ; и предсѣдатель, съ дрктаюћимъ гласомъ рекне: „Лудвиче! народъ француcкій обтужує васъ: вы ћете садъ чути актъ садржаваюћій вама приписивана дѣла; седите.“ Єдна столица была є за нѣга спремна, и онъ седне. У дугомъ испитиваню показивао є онъ спокойство и присутство духа; онъ є на свако питанѣ ладно одговоріо, понайвише побѣдително и побудително. Онъ є одбіяо пребациваня у смотреню нѣговогъ поступаня пре 14. Юлія, наводећи, да нѣгова власть іоштъ ніє была ограничена декретомъ уставодавне скупштине; найпосле починяюћи одъ 10. Августа, сва явна дѣла одбацивао є на министерску пододговорность и одрицао се свію тайни корака, кои су нѣму лично были приписивани. Онъ ніє признавао и да има какавъ гвозденый сандукъ, и одрицао є сва писма, кои су му была поднешена, и найпосле позивао се на законъ неприкосновености.

Кадъ се Лудвикъ XVI. вратіо у Тамплъ, конвентъ є узео у претресанѣ захтеванѣ нѣгово, да му се даде єданъ бранитель. Бадава су се томъ противили нѣки монтаняри, конвентъ заключи, да му се даде єданъ совѣтъ. Онъ за то наименує Тарже-а, и Тронше-а, но првый се тога одрекне. На то почитанія достойный Малербъ понуди се конвенту, да брани Лудвика XVI. „Я самъ быо двапутъ позванъ,“ писао є онъ конвенту, „у совѣтъ онога, кои є быо мой господаръ, у оно време кадъ су сви за тымъ званіємъ чезнули; я самъ му дужанъ ту исту услугу учинити сада, кадъ ово званіє многи сматраю за опасно.“ Нѣгово захтѣванѣ буде одобрено. Ово доказателство оддaности коснуло се срца Лудвика XVI. кадъ су га сви были оставили. Кадъ є Малербъ ушао у собу, приступи онъ къ нѣму, загрли га, и са сузнымъ очима рекне му: „Ваше пожертвованѣ тимъ є благородніє, што вы вашъ животъ опасности излажете, а мой неизбавляте.“ Малербъ и Тронше непрестано су се занимали съ нѣговомъ обраномъ, и себи придруже М. Десеза. Они су ободравали краля, али су увидили, да то тешко иде. Онъ іймъ є єданпутъ рекао, „Я самъ увѣренъ, они ће ме погубити; али ништа зато; занимаймосе съ нашимъ процесомъ, као да бы га я добіо; и оћу га заиста добыти, єръ ће за мномъ остати чисть споменъ.“

Найпослѣ приспѣ данъ обране. То обяви М. Десезъ. И Лудвикъ XVI. ту є присуствовао: найвећа тишина владала є у скупштини и на галеріяма. М. Десезъ навео є за обрану обтуженогъ краля сва призренія правде и невиности. Онъ се позивао на неприкосновеность, коя є нѣму закономъ дана; онъ є рекао, да као кралю неможе му се судити; а народни представници, као тужительи немогу быти нѣгови судіє. У томъ онъ ништа ніє навео быо, што ніє єдна часть скупштине подпомагала. Али є онъ найвећма на тимъ настоявао, да оправда поступанѣ Лудвика XVI, и да му припише свагда чисте и непорочне намѣре. Онъ довршн съ овымъ послѣдньимъ и торжественымъ рѣчима: „Найпре чуйте исторію, кои ће рећи явнимъ гласомъ: Лудвикъ дошавши на престолъ у своіой 20. години, донео є са собомъ примѣръ правій, правду и штедльивость; а ніє донео никакву слабость: онъ є быо непрестано пріятель народа. Народъ є хтѣо да се укине єданъ несрећный данакъ, Лудвикъ га є укинуо, народъ є хтѣо, да се укину поданство и спаінлуци, Лудвикъ ій є укинуо; народъ є захтѣвао реформе, онъ ій є увео; народъ є хтѣо промѣнути своє законе, онъ є на то саизволіо; народъ є хтѣо, да толики миліони Француза задобію своя права, онъ іймъ є то дао; народъ є хтѣо слободу, онъ имъ є и то дао. Неможе се одрећи Лудвику XVI. та слава, да є онъ са своимъ пожертвованяма ишао предъ народомъ, пакъ су га вамъ нѣга предложили . . . . Я недовршуємъ грађани, я самъ стао предъ исторію, помыслите да ће она судити о вашой пресуди, а да ће нѣно суђенѣ быти вѣчно.“ Али страсти су већъ быле ослепиле, и нису кадре быле предвидити. Жирондени желили су избавити Лудвика XVI. али они су се бояли да іймъ се не пребаци да су роялисте кое су имъ име већъ почели давати монтаняри. За време целогъ процеса ньіово поступанѣ было є доста дволично: они се нису смели изразити ни за обтуженога ни противъ нѣга, и ньіова умереность ньи є упропастила, а ніє имъ ни на што послужила. У овай паръ нѣгова стварь, не стварь нѣговогъ престола, него нѣговогъ живота, была є и ньіова стварь. Садъ се рѣшавало, правдомъ или државнимъ ударомъ, да ли ће се повратити къ законитомъ правленію, или да ли ће се продужити революціонарно правленіє. Побѣда Жирондена или Монтаняра састаяла се у ономъ или овомъ рѣшеню. Монтаняри су се яко узбунили. Они су наводили, да се слѣдує формама, на кое є републиканска енергія већъ заборавила и да є обрана Лудвика XVI єданъ коракъ у монархію. Якобини су ій снажно подпомагали, и депутаціє дођу у скупштину, да захтѣваю смрть краля

Међу тимъ Жирондени, кои се нису усуђивали подпомагати неприкосновеность, предложе єдно вѣшто средство, да бы се Лудвикъ XVI. одъ смрти избавіо, апелираюћи одъ пресуде конвента на народъ. Крайна десна странка іоштъ є протестирала што є конвентъ себе у судъ преобратіо. Али почемъ є надлежность конвента у овой ствари већъ была найпре заключенѣмъ примлѣ-

ва, то се све снаге и силе обрате на другу страну. Сал предложи, да се Людвикъ XVI прогласи за кривца но да скупштине цѣлогъ народа изреку казнъ. Било боѣ се, да се сѣ тимъ конвенту непришне слабость, предложи да самъ конвентъ изрекне казнъ, те да се послѣ тога одъ те пресуде апелира на пресуду народа. Монтањяра се живо упну противъ тогъ мнѣнија, а осимъ овы и велика часть умѣрены установобранители, кои су мыслили да ће се породити грађанска война, ако се народъ у свое скупштине сазове. Конвентъ се савѣтовао, и кадъ се предложило питанѣ апелирана на народъ, 284 гласа была су за апелиранѣ 421 а противъ тога; десетерица нису се хтѣли изразити. После тога, почемъ се апелиранѣ одбацило, прѣше се на страшно питанѣ о опредѣленю казни. Паризъ є было у найвећемъ степену узбуђенъ: претило се депутирцима и на самымъ вратима скупштине; бояло се новы иступленја народа; по якобинскимъ клубовима орила су се нападања на Людвика XVI и на десну страну конвента. Монтањярска партиа, кои є донде была найслабија, ишла є на то, да средствомъ застрашења добіе вышество. Найпослѣ почемъ су кроз четири сата депутирци прозивани давали свое гласове, рекше предсѣдатель Вернио: „Грађанѝ, и ћу прогласпти резултатъ потиранја. Кадъ правда изговори, мора доћи редъ и на човѣчность. Было є 721, кои су давали гласове. Саршено вышество было бы дакле 361. гласъ. Смрть буде проглашена съ вышествомъ одъ 26. гласова. Мнѣнја су была помѣшана: жирондени су се наразили за смрть; найвећа часть десне странке изразила се за затворъ или изгнанје; нени монтањяри наразили су се као и жирондени. Чимъ се дозвао резултатъ потиранја предсѣдатель рекне са жалостнымъ гласомъ: *„Я извѣщомъ у име конвента, да є смрть казнь, кою є онъ изрекао противъ Людвика Капета.* Бранителя ступе предъ скупштину: они су были врло забуђени. Они су покушавали да доведу скупштину на чувство сажалења, сматраюћи на малый брой гласова, кои є пресудио. Али се ово питанѣ већъ претресивало и рѣшило. *„Законн се сачињавају баш само по једномъ вышеству,“* рекао є еданъ Монтањяръ. — *„Есть,“* одговори еданъ гласъ, *али се закључена могу опозвати, живот пак једнов човѣка неможе се.* Малербъ хтѣо є говорити, али ніе могао доћи до говора. Еданъ угушавало є његовъ гласъ, и само є неке молбене рѣчи испустіо изъ уста. Његова жалость плѣни скупштину. Жирондени захтѣваше поновително потиранѣ, као последнѣ средство; али ни у томъ они неуспѣдоше, њіова нерѣшителность и страшљивость у одсудномъ часу, упропастила є и праля и њи, — и пресуда буде изречена.

Людвикъ се томе надао. Кадъ є Малербъ къ њему плачући дошао, да му обзнани пресуду на смрть, нашао га є наслоњившегъ се съ лактомъ на астал, а лице на руку, у дубокимъ мыслима. На луну породњшу се при уласку Малерба устане Людвикъ XVI и рекне му: „Има већъ два сата како размышлявамъ, да ли самъ за време могъ владања одъ моя поданика заслужіо и найманѣ хуленѣ. Е добро! г. Малербе, я вамъ се кунемъ са свомъ истиномъ могъ срца, као еданъ човѣкъ, кои ће ступити предъ Бога, я самъ свагда хтѣо срећу народа, и никадъ нисамъ ни пожелio, што бы њему противно было. Малербъ га є тѣшio съ надеждомъ, да ће се примити повторително потиранѣ, кое Людвикъ ніе веровао. Онъ є молio Малерба пратећи га, да га неостави у његовомъ последнѣмъ магновенію. Малербъ обећа му, да ће опетъ доћи; али онъ є више пута ињему долазіо, но до њега ніе могао доћи. Людвикъ често є то захтѣвао, и было є жалостанъ, што га ніе могао іошть видити. Онъ є спокойно саслушао пресуду, кою му є обзнанio министеръ правосудія. Онъ є захтѣвао три дана, да дође предъ Бога; осимъ тога захтѣвао є да му даду еднога свештеника, коги є онъ желio, и да може бити у слободномъ свобраштењу са своіомъ женомъ и дѣцомъ. Она два последња захтѣвања дозволе му се.

Магновенѣ састанка было є ужасно за ону несрећну Фамилію; а време растанка было є іошть ужасніе. Людвикъ растављи се, обећа, да ће ій сутра опетъ посѣтити; али растављи се у свою собу, осећао є, да є то врло тежко трплѣнѣ, и корачаюћи по соби, рекне: *„Я неку ики.“* То є было његово последнѣ колебанѣ душе: послѣ тога само є мыслio, да се за смрть приуготови. Ону ноћь, коя є предходила његовомъ погубленю, мирно є спавао. Његов служитель Клери пробуди га у 5 сатій, као што му є было заповѣдio, и онъ учини своя послѣдња разполагања. Онъ се пречеста, изрекне Клери-у последнѣ рѣчи, и остави му све ово, съ чимъ є смѣо разполагати, еданъ прстенъ, еданъ печатъ, неколико кова. Већъ захуе добоши, зачуо се довлачени топови, и узбуђени гласови. Найпослѣ уђе Сантеръ. *„Вы ме тражите,“* рекне Людвикъ, *„молимъ васъ само еданъ минутъ.“* Онъ преда свой тестаментъ едномъ чиновнику изъ варошкогъ управительства, заиште свой шеширъ, и рекне съ постоянымъ гласомъ: *„Ајдмо!“*

Еданъ сатъ ишла су кола нать Тампла до революціонарне піяце. Съ обе стране пута стајали су солдати, више одъ 40 хиляда людій было є подъ оружјемъ; Паризъ было є жалостанъ. Жителји нои су погубленю присуствовали, нити су одобравали, нити су ніно сажалѣвали: сви су ћутали, владала є обшта тишина. Дошавши на мѣсто погубленя, Людвикъ сиђе се съ кола. Съ постоянымъ кораком пошне се онъ на басамаке губилишта, клечећи пріими благословъ одъ свештеника, кои му є на то рекао, као што кажу: *„Сыне светог Людвика поиди се на небо!“* Онъ даде себи руке свезати, премда съ уятезанѣмъ, и живо окренувши се на љву страну губилишта, рекне: *„Я умирем невин, опраштам моимъ непріятельима; а ты, несрећный народе! . . . У* истый махъ удараћ у добоше угуши његов гласъ, а њега узму три џелата. *У* 10 сатій и 10 минута престао є живити.

Тако є погинуо, 39 година старъ, после 16½ годишњѣ владања, тражећи народно благостанѣ, найболји, али найнесрећніи између монарха. Његови прадѣдови оставили су му револуцію. Више него и еданъ одъ њи было є онъ у стању, да ню продупреди ији окончаа: ѣръ онъ є могао быти краль обновитель пре, него што є она букнула, а доцніе установный праль. Онъ є може быти еданый владатель, кои неимаюћи никакву страсть, ніе грамзіо ни за влашћу, и кои є имао два качества, коя чине добре краљеве, страхъ одъ Бога и любовь према народу.

Онъ е погинуо као жертва страстій, кое онъ ніе имао, жертва своє околице, коя є одъ нѣга сасвимъ различна была; и жертва просте светине, кою онъ ніе быо раздражіо. Мало има кралѣва, кои є споменъ такве похвале достоянъ. Исторія казаће о нѣму, да бы онъ быо єдинственый краль, да є само имао нећу душевну снагу.

Путови Судбине.

(Продужено)

„Сестро не радуйсе пре времена; можда несрећа іоштъ за нама пузи, као отровна гуя по мирисавомъ цвѣћу," одговоримъ я Ярни; — но и моє срдце бияше већъ мало утишано и духъ мой бодріи.

Мы садъ наставимо нашъ путь мало съ лакшимъ коракомъ узъ врлетне стене, кое су водиле къ узаной капіи нашега замка. Кадъ смо до капіе дошли, изиђу намъ неколико служителя и жена изъ замка са горећимъ машалама на сусретъ; — но на лицу ньіовомъ могао се примѣтити изразъ ужаса и несреће. „Немойте се плашити" викну намъ они предньи, „велика се несрећа догодила!"

„Моє слутнѣ!" викнемъ я поражена и одъ силногъ дрктаня єдва самъ се на коню могла држати!

Ярна є показала веће присутство духа. „Кажите шта се догодило? Ми треба то одма да дознамо," говораше она слугама, сяше съ коня и помогне после и мени, да и я сяшемъ.

На то предузме єданъ одъ ньи рѣчь.

„Чуварка дѣце бияше предъ вече у башти, гдѣ су се оба дѣтета изграла по мекой трави испредъ великогъ рибняка. Наєданпутъ, излети изъ шибля єдна курячица, коя є Богъ зна одкудъ овде забасала, и —

Садъ као да є и Ярна наєданпутъ клонула. Она се у очаяню у прси лупала, и прекине бесѣду слуге съ рѣчма: „за име Бога, моя бѣдна Лиляна — она є мртва!"

„Ниє тако, свѣтла госпођо,!" одговори слуга; „наше є дете избавлѣно; но мали Жарко синъ наше сестре — —"

Више нисамъ ништа чула, — я самъ свесть изгубила. Као мртву однесу ме у унутрашность двора. Три дана бияше животъ мой у опасности; но я нисамъ ништа знала о моме ядномъ станю; благотворна несвесть застрла є тамомъ мой збунѣни духъ, несвестица ме изъ челюсти неописане туге изтргне; но чимъ дођемъ къ себи, одма се поврати и пакленый болъ моє убіене душе. Я самъ видила мою судбину; — — она ми є даровала животъ гори одъ смрти, а будућность моя бияше мрачна и грозна, у коіой бияу само ужасне опомене прошлости као блудећа ноћна страшила.

Кадъ самъ се већъ довольно освестила, и запитала гди є моя сестра, казаше ми: да є одма сутраданъ после оногъ несрећногъ догађая одпутовала са своимъ супругомъ у други свой оближньи замакъ, Рибницу. Пакостна є Вуча — тако се звала она баба — и она чуварка, у чіемъ є присутству моє ядно дѣте пострадало морали су є тамо пратити. Мени є садъ двогубо тежко пало, што самъ се лишавала сестринске утѣхе, и я самъ се веома гнѣви а на Ярну што є она была тако равнодушна, да ме у часовима моє найжешће болѣ и туге саму остави. — Кадъ самъ се већъ прилично снагомъ опоравила, запиткивала самъ я подробніе, како се є тай несрећный случай догодіо, и онда ми приповѣдаше: како се чуварка играла съ дѣцомъ по трави, да се є мали Жарко за неколико корака удаліо, кадъ є гладна курячица изъ честара устремила се и дете зграбила. У найвећемъ страху узме чуварка Лиляну у наручя и нагне безобзирце бежати; а кадъ се већъ прилично удалила и мало осврнула, видила є, како курячица дѣте у честаръ носи. На вику нѣну дотрче млоги служительи изъ двора, неки оружани а неки безъ оружя, у башту, но ништа друго нису више нашли, него само дѣтиню мараму у трави и трагъ одъ крви; — курячица є дѣте одвукла и по свой прилици разтргла.

„Ядна и кукавна майко!" — рећне Воляна сузнимъ очима, наслонивши главу свою на раме болне Веште; „како си несрећна, безмѣрно несрећна била ты у оно време, кадъ су сви зли дуси свой адски гнѣвъ на тебе слабу и невину просули!"

„Єсть, моє лепо дѣте," продужи Вешта, „у души моіой бияше истина суморна тама; па ипакъ нису зашле све звезде съ намргођеногъ неба мога живота, іоштъ є живила у мени вѣра на човеческо чувство и доброту, іоштъ самъ, ахъ, вѣровала у сестринску любавь; но наскоро затимъ издаду ме и ови последньи трошни стубови, и тада ми се свећа цѣлога наданя угаси, на све стране не бияше за мене ништа друго, него ужасна злоба, пустошъ и пра!"

(Продужиће се)

ОГЛАСИ.

Подписаный радъ є своя непокретна добра, коя се у Неготини и око нѣ налазе продати, и позива оне, кои би што одъ исты купити желили, да му се пріяве. Добра су проценѣна и то: кућа у Неготини 350 ⌗ ц. браникъ са 500 комада дрва и поредъ нѣга два дана и по ораће землѣ, коя се као башта употреблява 200. ⌗ ц. Ливада на Радуєвачкомъ путу 40 ⌗ ц. браникъ у селу Ясеницы 50 ⌗ ц. Ливада близу Неготине 10 ⌗ ц. Исподъ ове цене неможе се ништа дати. Ко жели видити добра нека се обрати отчуу момъ Сими Новаковићу у Неготини.

ИЛІЯ ЛУКИЋЪ

Практикантъ Поп. Просвете.

Подписаный добіо є ови дана одъ найбольи майстора бечки врло фини гласирани и фикследеръ штифлетни, и то како мужки тако исто и женски. Осимъ тога има врло фине коже за израђенѣ обућа, и врло изредногъ фикса, препоручує се многобройнимъ наручбинама.

ПАВЛЕ ІОВАНОВИЋЪ.

Чизмаръ (2,—3)

Издає Любомиръ П. Ненадовићъ.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 28. Јунія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази свке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до конг године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за сдан-путъ а 5 кр. ср. за трипут. № 49

Путовни Судбине.

(Продужено)

После неколико недеља врати се Ирна у Ибаръ натрагъ. Она ми се изливала, како е воля њеног супруга ню наморала, да отиде съ њимъ у Рибницу, те да тако мене, сестру свою у найвећой моюй туги остави, но да е она при свемъ томъ саучастновала у моюй туги, и да е се са жалостнимъ срцемъ, истргла изъ наручія моій. Я самъ њимъ рѣчма повѣровала и осећала самъ неко олакшанѣ и утѣху; еръ погруженый у туги радо приклана свое уво мелему благи рѣчи, и теретъ му се у пола съ душе скида, кадъ види, да и други учествуе у његовомъ болу, кадъ и други осећа величину његове несреће.

Са моіомъ сестромъ вратила се само Ласта и вдовица Вуча; чуварка дѣце ніе дошла съ њима; она е изъ службе одпуштена. Мени е заиста у едну руку было мило, што е отишла испредъ моіи очію; еръ премда я нисамъ баиъ могла свалити сну кривицу за онай несрећный случай на ню, то би ми ипакъ несносно было, имати свакадъ предъ очима ово лице, кое е мое, њюмъ надгледаню повѣрено едиче у сиртной опасности безчувствено оставала, Будући самъ я садъ была сасвимъ усамљена и срце мое пусто, то самъ се са толико већомъ любави привлонила и посветила њежной и красной дѣцы мое сестре, премда е то была слаба накнада за мога изгубљеног Жарка. Особито четворогодишный и бодрый сичићъ Ярошъ, Владимиръ, биліе мой любимацъ, а и красно ово дѣте биліе ми веома наклоньно, я све ми се чиніше, као да е онъ судбомъ опредѣленъ, да мога Жарка замени. Лилина пакъ, мала Јерка Ярошка, биліе мало гаднія према мени, — она е била истоветна мати, душомъ и тѣломъ.

Готово една читава година дана биліе протекла одъ тога тужногъ за мене догађаја, кадъ наедаиныгъ найстарій брать мога покойногъ супруга пошлъ изъ мени едногъ вѣстника, и замоли ме по њему, да безъ одлагања къ њему похитимъ; будући е онъ лежао на самртной постељи, па е веома желіо, да ме іошть едномъ види, и будући да ніе имао порода и други наслѣдника, да ме постави за едину наслѣдницу свога незнатногъ имања. После два воля племенитогъ овогъ мужа биліе мени свеглия, и я се ни едногъ часа нисамъ затезала, да е испуннмъ. Съ обећанѣмъ, да ћу се за кратко време опеть у Ибаръ повратити, опростимъ се съ моіомъ сестромъ и њеним супругомъ, и похитимъ у свеый за ме предъ., гди ми е некадъ любовя срећа цвитала, и кои већъ пуне три године дана видила нисамъ. Я самъ іошть дошла на време, мой деверъ биліе іошть у животу и радовао се веома, што ме е видно; во на два дана по моме долазку умре онъ безъ икакви мука', Богъ века га прости и утѣши у блаженымъ небесномъ предѣлима за обиде и гоненя, коима е племе његово подлегло. Я самъ наредила да се сво његово покретно имање мени у Ибаръ довезе а кућу његову и земію, предала самъ надзору старешине оне планина. — и почемъ самъ све ово свршила, кренемъ се на путъ натрагъ у Ибаръ.

Страовита олуина и бурна киша принуди ме другога дана мога путованя у вече, да се одъ разуздане просте стихіе склоним у едну усамљену колебу, кои е недалеко одъ пута у средъ дивљегъ честара лежала. Една старица привати ме на прагу свое колебе са пріательскимъ и гостопримимъ поздравомъ, но примѣти ми убрзо, да морамъ дѣлатъ малену њену колебу съ њоме и њеномъ на смрти лежећомъ перкомъ. Кадъ самъ у собу ушпла, управи се една женскиня на своіой постељи, упре непостояный погледъ свои изумрли али необичнимъ пламеномъ севаюћи очію на мене, стресе се сва; и викне гласомъ, кои е ужасъ и страхъ уливао: „Милость, милость. Ти си несрећна! Ахъ, остави ме, да мирно умремъ, та я ти већъ немогу више ово повратити, што самъ ти узела; но я самъ ное дѣло тежнимъ казнѣнъ и великимъ мукама одплатила! — Ахъ! кадъ бы баръ знала извѣстно, да самъ се доста патила, неби ни по ада было, него ахъ, — я ћу можда за свагда на ономъ свѣту вѣчнимъ мукама предана бити!"

Мене обуде страна и жебя при овимъ рѣчима. У првый ма' мислила самъ, да е она умануга или бесомучна; — али гласъ њенихъ учиня ми се познатъ, и я приступимъ, да ово умируће бѣдно створенѣ изближе видимъ. Я самъ пазљиво упрла мой испитуюћи погледъ у бледо лице болне, и са страномъ познамъ у њеной оной чуварку дѣце, у присуству кое е мой несрећный Жарко пострадао, и кою одъ оногъ дана никако више видила нисамъ.

Она сакріе са поразителномъ заћћкомъ свое лице одъ мене, кадъ самъ пристушила кћноме кревету; мене пакъ обузе саучастна туга и сажалћић према овой умирућой души. Я іой пружимъ руку и ревнемъ іой утѣшителнимъ гласомъ: „Небой се одъ мене, бѣдна несрећнице! Я самъ ти давно већъ опростила. Шта си ты томе крива што мене несрећницу злоудна судбина гони? Я знамъ добро, да одноръ твой не бы могао застрашити гладну курачицу.“ — Болна дѣвойка окрене се мени, мѣрила ме е тужнимъ погледомъ, и обильне е сузе рониле низъ увело лице. „Бѣдна Вештo!“ рекне она, „ты дакле іошть незнашъ како си ћаволски обманута, каква ти е воћница неправда учићена, ты незнашъ, како си ты жертва била пакостне преваре и злобни уништи?“ — — Твои найближи сродници, коима си се ти прилобила са неограниченимъ повѣренћемъ и вѣрноћу, — они су ти ножъ у срце заболи. — О пакленн демони, кои ми засћењене очи блескомъ злата! Они у своимъ богатимъ двориma живе весело и у задовольству, нити ићову душу раздире каянѣ. — а мене, кой писамъ ни близу овако венчала, мене ужасно прободаю стреле крайнѣгъ очаяња, и спомезъ на ово едино мога живота грешно дѣло недае ми ни на яви ни у сну никда мира! О, тежко мени, тежко моой души!“

Ужасна слутња ме обузме при овимъ ћнимъ рѣчима: „Казуй разговетно, несрећно створенѣ!“ викнемъ іой пламтећимъ очима, и у найвећемъ узбуђењу душе, „скини тавну завѣсу съ твое страовите тайне. Я морамъ све напреду знати, на макаръ о цѣломъ свћту и човѣческомъ роду очаявала!“

На то се болна усправи и прозбори промукламъ гласомъ: „Твое дѣте писи ты изгубила несрећнимъ случаемъ, и ту ніе било ни спомена о каквой курачици, — све е то лажь, ћдна обманута майко! твое е невино дѣте по заповести твое собствене сестре одъ кравне целатске руке пало!“

„Ужасно!“ викне Волина, прекинувши своіой майки рѣчь, „проклето века буде то адско чудовиште, та твоя одрођена сестра! Па ты се іошть писи осветила за то, несрећна майко?“

„Іошть писамъ, нити могу; него ты треба да ме осветишъ!“, одговоря Вешта, и дивля іой ватра сћнаше изъ упали очиo.

„Оћу, майко, оћу! Ономъ ћаволу вала се осветити, овомъ демону, нога ти е природа за сестру подарила, па макаръ то и мене живота стало!“

„Садъ си моя права кћи, и ако останешъ стална при оваквимъ мыслима и вћрна твоимъ рѣчима, онда ће те свакадъ мой духъ съ благословомъ облетати и пратити. Но я ти іошть писамъ све приповедила, чуй дакле далѣ:

„Премда ме е при првимъ рѣчима те несрећнице нека страшна слутња простреляла, то ме ипакъ при свршетку ићкоги казивања обузе таква страна, какову никадъ осећала писамъ. Я у првый ма писамъ могла ви сватити такове величине злочинства, па зато іой писамъ одма безусловно ни повероваla:

„Ти лажешъ!“ викнемъ я на ню, чисто изванъ себе, „ніе могуће, да е моя сестра Ярна у ставю, таково злочинство учинити. Ты ню мрзишъ, што те е она изъ двора одиустила, и рада си ићу осветe мене противъ ње раздражити. Немой ме у очаяњѣ доводити, несрећнице, я те молимъ, я те приклињемъ, казуй истину!“

„На дверима смрти“, одговори она,“ онемі лажь, подлость и клевета. При умиранію и найгр ный злочинацъ казуе са страомъ и зебњомъ ясну истину, єръ га мори приближаваћ невидѣстае будућности. Ни я те већу обманути у моимъ последнѣмъ часу, премда бы обмана за тебе боля была него она ужасна истина. Но я самъ се горко покаяла, и писамъ рада повети на онай светъ никаку лажь.“

Я покріємъ мое лице, и неописано чувство раздирало ми е прси. Но после краткогъ времена прикупимъ ошеть силе, и рекнемъ каћой се грћшници запоћдателнимъ гласомъ: „Казуй дакле све по реду, да ясно проникнемъ то пакесно злочинство!“

„Познато ти е,“ започе болна несрећница свою приповѣдку, „да е твоя сестра, госпоя одъ Ибра и Ситнице, одъ найкада была здраво наклона овой гадвой и пакостной баби, Вучи, и да е особито задовольство налазила у њеной вћштини прорицања и саобраћања са тайнимъ духима. На я самъ мене биће проклета вештица привукла на свою страну, тако, да самъ сваку њену рѣчь сматрала као гласъ вишегъ створења. Једно ютро, кадъ самъ се я случайно десила у соби Вучиной, уће госпоя Ярна къ нами у собу изприча намъ: како е ирло ружно сњла, и како іой се у сну едно страшно показало, кое е у лицу сасвимъ наликъ на њену сестру Вешту, єрћчи на тебе, но у осталомъ имало е то страшно изгледъ грозне ждае. — Вуча мане при тимъ рѣчима твое сестре суморно главомъ, тайно но демонско смешећ, могло се на њеногъ одратномъ лицу примћтити и по кратком ћутаню прозбори она: „Я самъ те вавћкъ позорномъ чинила на ту твою сестру, но као годъ што си ме ты у свачемъ безпрекословно слушала, тако си башъ у своимъ моме совћту, кой се тицао твое сестре, была напротивъ сасимъ упорна. Благо теби садъ кадъ ве е и сама судбина на мой совћтъ подсетила. Него мы ћемо оне ноћи, кадъ буде пунъ мћсецъ, питати о томе подземне духове.“ Овай е предлогъ примила Ярна после некогъ малогъ противљења и затезања. — После неколико дана, кадъ е бледи мћсецъ у пуной своіой слави свое сребрне зраке на мрачну землю расипао, сићимо се я Вуча и госпоя Ярна, твоя сестра, у едномъ тавномъ лагуму исподъ величественогъ замка око поноћи, съ томъ намѣромъ, да будућность испитамо. Вуча е понела са собомъ едно тайнственo огледало, едань малый котлићъ неке амайлје и друге неке ствари, посвећене злимъ духима подземногъ свћта. Пошто е Вуча неке, мени посве неразумителне рѣчи изговорила и страовимъ изразомъ лица подземне духове позивала; пошто е неки мелемъ одъ сваковрсни ствари скувала и свой демонскій благословъ надъ њимъ изрекла, погледа она у тайнствено огледало, и рекнувши намъ, да се мало на страну склонимо, изговори она ужасномъ гласомъ слћдуюће речи: „Госпоћо

одъ Ибра и Ситнице!, одъ твое сестре немашъ се ничему бояти; но нѣно ће дѣте, ако остане у животу, бити убица твое дѣце." Тад повиче Ирва: „Смрть нека постигне њино дѣте!," а Вуча одговори ѣаволскимъ смешењемъ: „Тако нека буде; прије него би угинуло овакво благородно и дачко племе, као што е племе юначкогъ господара одъ Ибра, нека се уништи и погаси тай незванъ прѣвъ" — И тако е оне ноћи заключена смрть невиногъ Жарка. Вуча е примила тай посао на себе да за скупе новце найми убицу, коме самъ я имала дѣте предати у руке. А и мени е обећана сайна награда ако се добро узвладамъ, ако мой налогъ вѣрно и разборято испуним, и ако за навѣкъ ову ужасну тайну, мраку заборавности предамъ, напротавъ тога, ако би ми икадъ пало на умъ, да ій издамъ оне су ми сврху грозиле. Сребролюбіе, страх при томе и превреженость према мојой госпои, све ово опредѣлило ме е, да приступимъ овомъ пакленомъ савезу. За кратко е време највећ убійца, и за то богомрско дѣло опредѣленъ е онай дань, кадъ си ты, несрећна майко, отишла съ твоіомъ сестрою Ирною на весеље у сусѣдня замакъ. У исто време изнисмила е она нештица Вуча єдну гатку, съ коіомъ ћу я тебе и остале у замку обманути. На неколико сатій по одласку твоме и твое бездушне и подле сестре изъ Ибра, отидемъ я съ Жаркомъ и маломъ Лилиномъ у найдаљи угалъ баште, где е владала мртва тишина. Лилину самъ посадила на меку траву, и дала самъ іой цвѣћа, да се съ њиме игра. Жарка пакъ приволемъ, да отиде самномъ мало даљ, да у бистромъ рибњаку рибе ватамо. Онъ се приволе на то радостно, и я га одведемъ у оближнію шумицу. Тамо е чекао целагъ и нештица Вуча невину жертву свое ѣаволске пакости. Мене е обузела нека тайна зебња и затезанѣ, кадъ самъ ове нелюде издалека видила, и мени се учини, као да ми е нека тайни гласъ шаптао, да се нагло одаиде уклоним, и сирото дѣте набавимъ. И доиста, я самъ већъ пошла неколико корака натрагъ, међутимъ се нали Жарко заплашено око мене савило, показиваюћи рукомъ на Вучу и целата, као да е сирома слутіо, шта ово двое съ њиме намѣраваю. Но на скоро ме сустиже Вуча съ њиномъ пратіоцемъ. Она пакостна нештица запита ме сраженимъ лицемъ и стреластвомъ очима, шта значи мой нагли повратакъ? Я падненъ предъ њомъ на колена, и молила самъ е и приклињала, да поштеди малѣана живота невиногъ Жарка. „Несрећо разнѣжена, продере се она на мене," заръ ты незнашъ, да се онай црвъ мора погазити, да не дорасте до отровне зміе, кое ће дѣцу племените породице одъ Ибра и Ситнице прогутати?"

При овимъ рѣчима дала е она знакъ овомъ дивљемъ разбойнику, кои се одма на мене устреми, истргне ми дѣте изъ руку, и съ њиме нагло у шуму похита, да га, као што му е наложено, далеко одъ замка у густой шуми убіе и грабљивимъ птицама и вуцима остави.

Кланъ и очаянъ раздирало е прси мое, кадъ самъ видила, како е целатъ дѣте у шуму одвукао, и я посрћенъ на земљо. На то ме Вуча подигне са земљ, и шапне ми на уво; „Освести се, ово е дѣло неизбѣжно кое се морало учинити. Немой цѣло ово, добро удешено дѣло да покваришъ твоіомъ неумѣстномъ чувствителносћу, немой, изиграй ову игру разумно, како не бы изгубила сайну награду, коя ти е обећана."

Я накъ писамъ могла одъ тежке туге сузе задржати. Онда ме Вуча увати за руку и рекне ми: „Айде самномъ, я ћу за тебе говорити. Ты ми само немой у ничемъ противословити, на ће се све на лепъ начинъ свршити."

(Продужиће се).

М и ш и ц е.

— Єдномъ кралю покажу пријатељи єданъ надгробны споменикъ, коя е найнећемъ нѣговомъ непріятелю подигнутъ было, и да бы му се допали уништаю га, дозволивали да га сруше. Краљ ій ладнокрвно погледи и рекне „не, незашто бы то чинили, я бы жељо да се свима моимъ непріятельима што пре такавъ споменикъ дигне!"

— После битке код Н. дотерали су селяке изъ оближньи села, да погребе сараке. Они су све редомъ у рупу бацали, и єдномъ, кои е изнемогломъ гласомъ викао „Я самъ живъ, немојте ме бацати" одговоре: то ніе истина да си ты єданъ међу оволикима живъ, него айде и ты тамо съ њима и баце га као и остале у рупу.

— Кажу, да е црковный учитель Аугустинъ, єдномъ на средъ пијце награђіо єдну велику дашчару, и почео викати, „овамо, овамо люди, я ћу єваномъ казати, шта мыслим." Садъ навале сви изъ љубопитства, да виде, да ли може быти, да онъ зна, шта или толяки мисле. Кадъ се дашчара напунила и светъ се утишао, рекне онъ: „Я знамъ, да сви вы мислите и ради сте да сваштa, свтиво купите а скупо да продате. Сви се насмею, признадy да е то цела истина, и да е сваки човекъ користолюбивъ и разнѣу се.

— Неки чиновникъ, у време цара Іосифа II было е ява пијаница. Царъ га е више путій као своіъ љубимца саветовао, да се єданпутъ тогъ порока окане, єръ ће га изъ службе затерати, кое кадъ буде не предстои му ништа друго него просячкій штапъ, па єданпутъ му рекне између осталога и ово: „Ты знашъ добро, дете мое да се тестія дотле на воду носи, докъ се неразбіе, па се бонмъ, да и кодъ тебе тако не буде." Чиновникъ хитро и сасвимъ равнодушно рекне на то, „ваше величество, я самъ у томъ сигуранъ, єръ се мој тестія никадъ нето си за воду, нећъ све за вино, и тако се неће никадъ разбити."

— Прваћ нематъ италіанскя опера у Нењорку, Нардини, обогатіо се, сльдујућимъ врло слепимъ случаемъ. Онъ се залюби у єдну модисткињу и посѣћавао е врло често. Єдномъ кадъ е код ње у посѣту дошао, дође братъ модисткињ и упревши му пиштољ у прси рекне „кажуй, ћешъ ли узети мою сестру, и ако ћешъ то правн брачный уговоръ." Нардини се упрепасти и одговори да ће. Садъ онай доведе три човѣка, уговоръ се начини, и ньи двое венчаю се. После венчања на недељо дана, дође младой госпои писмо изъ Лондона съ тимъ радостнымъ гласомъ, да се е њенй нѣнъ издалека сродникъ представіо и ню за наслѣдницу целогъ своіъ има-

ни, кое на 4 милiона долара износи, оставiо, и тако Нардини постане силомъ богатъ човекъ.

— У време ово, кадъ е Луи Филипъ последньй краль Францускiй, врло опасно болестанъ было, скакале су акције врло високо, и неки су се ако обогатили. Многи су съ тымъ спекулације правили и онда кадъ е кралю нeбъ много болъ было. Баронъ Ротшилдъ коме е такође много стало было, да жна, како е кралю, оде у дворъ и рекне аўутанту, да има врло важнiй посао кодъ краля и да зато моли за аудiенцiю. Краль му дозволи да уђе, и кадъ Ротшилдъ неизађе шта да говори, почне коштa да говорити бы забашурити своју праву намѣру, рекне му краль „я знамъ любезни баронe, да сте ме вы ни зашто другo, нeбъ само зато посѣтили, што су многи ваши интереси, са моимъ здравлѣмъ скопчани, зато идите и немойте се више болити за мое здравлѣ."

(Присуство духа и познаванj слабости) Догађало се више путiй, да су люди кои су великогъ присуствiя духа были и кои су слабость народа и покдини познавали, несамо себе вето народе одъ пропасти избављали, и къ большой и славнiой будућности приводили. Примѣра тога у свiту было е доста, но мы hемо само неке овде навести.

Юлие цезаръ е народъ р мскiй више путiй у найвећой прости утишаваo съ овимъ рѣчима „Квирити". Єдномъ, кадъ су войницы нѣгови сазаклетiе противу нѣга начинили, ушао е онъ у средъ скупштине сузаклетника и врло ладнимъ гласомъ викнуо „Ево ме овде, вы, кои се толико бринете за начинъ, коимъ hе те ми главе дoћи, сво ме, и некъ єданъ одъ васъ, когъ самъ увредio, узме мачъ и прободе ме." Ове рѣчи тако су дѣйство имале на непријатељ нѣгове да су сви као укопани стали и нико одъ њи hiе ни речице проговорити могао, нeбъ су слепо нѣговой заповѣсти слѣдовали.

Скоро овимъ истимъ рѣчима приволео е Ханибалъ свое войнике, да преко Алпа проћу онде, кадъ су се неки одъ нѣгови приврженика и за самъ живот нѣговъ бояли.

Єдномъ скупи се на вiћа римской силный сметъ, и сви су мрмљали, тако, да се е наедномпутъ читава буна дигла. Сципiо Насика кадъ чуе за то, дигне се на пiћу и ушавши у средину незадовольника викне: „уђутите римляни, єръ я знамъ болѣ одъ васъ шта е за републику полезно, а шта нe." Савъ народъ уђути, миръ се поврати и народъ се мирно разиђе своимъ кућама.

Тиранъ Сиракузскiй Гелонъ чуе, да е противу нѣга созаклетiе начињено и зато се дигне самъ самцитъ на место гдѣ су незадовольници были, уђе у средину њиову, баци оружiе са себе и рекне, вы обете да ме убiете и измишлявате начине, коима hете до цiли доћи; а самъ сво само дошао и донео вамъ оружiе мое, узмите га и убiйте ме и тымъ вашу цѣль постигните, ако самъ я тай, кои iой на путу стоимъ." При овимъ рѣчима сви овеме. Народъ, кадъ е чуо за ову одважность своga владаоца, любio га е двапутъ више него пре, и подигао му е на томъ истомъ месту споменикъ, кои га е у томъ положению бившегъ представлao. После овогъ догађаja веле, да „Гелонъ више путiй говорio, какве е владомъ людiй владати кои што изгубити имаю, него „једнымъ, кои ништа изгубити нема.

Сципiо Африканацъ, кадъ е непријатељ на своiой земљи сатро и упропастio, пошао е у Африку и сву свою войску на лађе натоварio. Войници су были тымъ врло незадовольни и готово се читавъ нетежъ у лађи породio. Сципiо видивши то, рекне имъ „О' ал смо срећни храбри другови мои, кадъ смо и море побѣдили и покорили." и они се сви стишаю.

Мaлине.

— Превисока мудрость на небу е, и мы е достићи неможемо, докъ злобу са света неуклонимо.

— Hiе чудо, што неки будалу радо имаю и помажу, єръ подобанъ подобна љуби.

—Нигди се добродѣтель у свой своiой слави непоказуе, као у владателю; єръ се о њему може рећи, да е своeвольно испуњава.

— Ко е кадаръ свое богатство на добро употребити, има право да га жели.

— Богъ е дао човеку за спашта способность, а владательима е оставio да е удѣйствую, зато се они називаю намѣстницы божiи на земљи.

— Младомъ се човеку све чини ласно, а старомъ све мучно, и зато ни єдно ни друго неваља.

— Ко hiе кадаръ мрзити, hiе кадаръ ни љубити.

— Само е мудрость єдина безсмртна, а то зато што съ душомъ жива.

ОГЛАСИ.

Подписаный продаће на слободне руке свою кућу наодећу се у сокаку водећемъ Калемегдану до Обштинске кућe, и комшiе сѣлене стране Саве Нешића быв. кнiсара Саборне Цркве. Кућа е на єдномъ бою и заузима плаца ширине съ лица 5, са зади 4¼ и дужине 16 фати. Ко бы волю имао купити нека се изволи мени подписаномъ онамо у Шабцу, или Господ. Гаврилу Вуковићу у Београду погодбе ради правити.

У Шабцу 24. Јунiа 1857.

ПАВЛЕ СТАНКОВИЋЪ

(1—3) бумрукциja шабачкiй.

Подписаный добио е ова дана одъ найбољи майстора бечки врло фини глассирани и филсдеръ штифлетни, и то како мужки тако исто и женски. Осимъ тога има врло фине ноже за ираћенj обућа, и врло изредногъ фикса, препоручуе се многобройнимъ наручбинама.

ПАВЛЕ ЈОВАНОВИЋЪ.

Чизмаръ. (3—3)

Подписаный сбогъ одлазка изъ Београда, дае свою кућу подъ кирiю, кoя постоя на врачару више княжевоъ конака, у сокаку водећемъ одъ велике касарне цркви палилулской и кoя содржи у себи:

1.) Четири добре собе са єдноъ сарачаноъ;

2.) Три кућне са зиданымъ подрумомъ и

3.) Пространу авлiю и башту разнымъ усевима засеяну, у коiой и вода у обште употребителна има.

Ко дакле има волю узети ю, нека се погодбе ради подписаномъ, кои ioшть у истой кући самъ седи обратя.

У Београду 22. Јунiа 1857. год.

КОСТА АТАНАЦКОВИЋЪ

I. Писаръ Суда Окр. Чачан.

(1—3)

Издаe **Љубомиръ П. Ненадовић.**

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 6. Юлія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ арсте за едан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 50.

Сиятелномъ Княжевићу Србскомъ

ПЕТРУ КАРАЂОРЂЕВИЋУ.

НА ПЕТРОВ-ДАНЪ.

„Што изгуби родъ у деди —
Што у оцу сада следи —
У унуку нек' наследи!“

Слав-унуче! деда славногъ —
Сыне, србскогъ Князa сяйногъ.
Светле майке златно крило
Княжевићу! чедо мило
И надеждо рода свогъ!
Светле твое са висине
Прими поздравъ, изъ низине —
Изъ дубльине срца могъ.
— Духъ се рода Богу моли
„Храни Боже Господара,“
Света правда што измоли
Одъ милости вишнѣгъ цара:
„Одъ Тополе богодану
Славногъ стабла славну грану!“

Одъ молитве србске ове
На потомство одекъ пада —
Одъ оцева на сынове,
Смене на могъ сына млада:
Па одъ оца свогъ што чуе
Сынъ, да сыну свомъ казуе.

Я ћу сына могъ заклети
Да за Србство мре и живи —
Оног' слави — ономъ с' диви
Кой ће слави родъ понети:
У унуку нека штуе
Што у деду оплакуе!
Некъ у Теби млађанъ гледи
Светлогъ свога господара —
Животъ мили век' нештеди
„Као Милошъ за Лазара“
Да подъ тобомъ племе ово
Заборави на Косово!!

У Београду С. К.

Путови Судбине.

(Продужено)

Она ме одведе натрагъ у замакъ. Узпутъ поведемо и малу Лиляну, коя е іоштъ еднако по трави играла, а Вуча е међутимъ сву траву у наоколо пошкропила крилю едногъ закланогъ марвинчета. Лиляна ме е ске еднако питала, зашто я плачемъ, и гди самъ оставила нѣногъ драгогъ Жарка. Я пакъ на ова питаня коя су ми срце раздирала, нисамъ знала ништа одговорити. — Кадъ смо приспѣли у замакъ, подиже Вуча велику запѣнку и кукняву, и приповѣдила дотрчавшимъ на нѣну вику служительима ону измишлѣну гатку, съ коіомъ си и ты бѣдна Вешто и несрећна майко, тако лукаво обманута. Моя нема туга, коя се само у сузама и запѣнки изнильнва, потврђивала е лажно казиванѣ старе варалице, и нико се већъ више ніе сумняо о истини жалостиве гатке. Мене одведу у мою собу, и Вуча, коя се одъ мое стране надала издаи, мотрила е пазльиво на мене, догодъ се ніе Ярна повратила. Два дана затимъ морала самъ ићи съ госпоіомъ и Вучомъ у замакъ Ситницу; — и тамо самъ добила награду, коя ми е обећана. У мѣсто да ме новцемъ награде за учинѣне іимъ ђаволске услуге, бацише ме у мрачну тавницу, да у ньой цѣо мой вѣкъ проведемъ, боећи се, да ћу я кадъ тадъ ово грозно ньново дѣло одкрити и ньи издати. Но я нисамъ задуго боравила у томъ живомъ гробу. Едногъ дана, кадъ ми е тавничаръ донео мой сужничкій оброкъ, опазимъ я, да е онъ неома напитъ, я употребимъ то на мою ползу, нападнемъ на нѣга очаятелно, савладамъ га, и умакнемъ срећно изъ тавнице, а после и изъ саме околине замка. Я самъ побегла овамо у ову удалѣну и пусту долину, гди моя мати обитава; но високоумна и свирѣпа госпоя одъ Ибрание прокопала ово мѣсто, па зато смо мы одъ нѣвогъ гоненія сасвимъ обезбѣђени. — Ахъ! кадъ бы я само тако исто утећи могла и одъ грозногъ каяня и паклени мука узнемирене совѣсти, као што самъ одъ Ярне побегла! Не, ове ме муке непрестано разтрзаю, и одъ оногъ ужасногъ дана іоштъ ніе прошла ни една ноћъ, у коіой ми нису предъ застрашену душу излазиле свакояке страве и аветинѣ. Одъ тогъ времена іоштъ ніе миранъ санъ мое истрошено тѣло опоравио. Но наскоро ће мое, толикимъ мукама раздирано тѣло, сурвати се у гробъ. Ахъ! кадъ бы баръ смрть подарила души моіой покоя, кои я,

узалудъ на земльи тражимъ. — Садъ све потанко знашъ, ядна, преварена Вешто! Я се не усуђуемъ, да те за опроштенѣ молимъ; али немой ме баръ проклиняти; та ты видишъ, како те е промисао божій на мени ужасно осветио."

Она уђути. — Я самъ е безъ и едне рѣчи слушала, премда су ми была чувства у найвеђемъ степену збунѣна и узруяна. Наизменце е прси мое раздирао часъ силный болъ, часъ освета, часъ каянѣ.

„Тако е, несрећнице," рекнемъ я болной, кадъ е приповѣтку свою окончала, „судбина ти е твоя горко платила; но зашто си само ты казнѣна, коя си найманѣ повина. Она остала чудовишта, на коима лежи тереть стогубо кеђегъ злочинства живе у изобилю и веселю и радую се свршеномъ успѣху свога пакленогъ умишляя. Путуй спокойно съ овогъ свѣта, теби ћу я опростити, — али оно чудовиште, кое ми е судбина сестромъ назвала, ону подмуклу змию, коя ми е у очи ласкала, а у исто време могъ живота едину уѣху и радость утаманила, проклиняћу и гонићу осветомъ моіомъ, догодъ ми прси душу, догодъ ми имаю уста рѣчи и разумъ мысли. — После ови рѣчи падиемъ я уморна на постелю болне дѣвойке и осећала самъ неописану тугу.

„Бѣдна и сирота майко!", рекне Воляна, кадъ е Вешта одъ дугогъ говора неколико тренутака одануга хтела и узела неколико капльи овогъ цѣлителногъ лѣка кои іой е Воляна сготовила.

„Тако е мое, лепо дѣте," настави Вешта съ уздисаемъ, „садъ самъ текъ была убога сирота; еръ пређе самъ подраньивала іоштъ у прсима моимъ тврду вѣру у човеческу любавь, у вѣрность и истину, и то ми бияше у животу моме едина іоштъ утѣха. Но садъ ми е и та вѣра насилно изъ душе мое изчупана, — и одъ тогъ е времена наступила савршена тама у души моіой. Ништа ніе ту ноћь могла разгонити, нити топли зраци сунца, нити пріятна свѣтлость бледогъ мѣсеца, — само еданъ бурный пожаръ, — разбуктаный пламенъ мое за осветомъ жедневе душе. Кадъ самъ одъ силногъ раздраженя и узруяности посрнула край постелѣ умируће несрећнице и тамо као у заносу лежала, пренесе ме нѣна мати на постелю одъ лепе маовине; ту самъ на скоро тврдо заспала. Но у сну су ми страшни ликови ужасне прошлости облетили душу мою. Я самъ гледала, како онай безчовечный пелатъ мое невино дѣте убия; я самъ чула дѣтиню вику, хтедо му притрчати у помоћь; но моя нечовечна сестра и проклета Вуча счепала ме, недадоше ми маћи и гротомъ се смѣяле моіой безмѣрной туги. У крайнѣмъ бѣснилу хтедо я ђипити и напасти на оба ова чудовишта; но у тай ма появи ми се сѣнь мое покойне майке; — она ме суморно погледа и рекне ми: „Вешто!, ты си твою судбину заслужила; — зашто си одпала одъ твое старе вѣре, и зашто си се одрекла богова, коима самъ я служила, и кои су васъ бглаословомъ обасипали, докъ смо іймъ годъ вѣрни были. Какву ти е ползу нова вѣра привела? Видишъ ли садъ плодове твога одпадничества! Твоя тугомъ и боломъ разтрзана душа праведно жедни за осветомъ, — но ты се несмешъ осветити; еръ вѣруешъ Христову науку; ты се морашъ дати трпельиво газити као првъ, па морашъ іоштъ цѣливати ногу, коя ти за вратъ стае. У найвеђимъ твоимъ мукама несмешъ замолити небо, да казни, вопиюћа злочинства твоій смртны непріятеля; не, ты шта више морашъ се іоштъ молити Богу, да онъ іоштъ и благословъ свой ниспошлѣ на проклете ньине душе еръ тако вели и налаже Христова наука; освету си могла зактевати само одъ они Богова коима самъ я служила, — но ты си се ньи одрекла.

„Я ћу опетъ да имъ се поклонимъ, я ћу опетъ старимъ боговима жертве приносити, и христіянства се одређи!" викнемъ я у сну велегласно и — пробудимъ се Сва страшила, коя су ме у сну узнемиравала, быяу изчезала; но последнѣ мое рѣчи учине ми се, као да нису сань, и као да самъ ій на яви изговорила; — одъ тогъ часа сазрела е у души моіой стална намѣра, да се старой моіой вѣри опетъ вратимъ. Узнемиренъ и раздраженъ духъ мой ніе више могао исповѣдати вѣру, коя е дисала самомъ любави, смирености и стрпельивости.

Я скочимъ съ постелѣ мое и изтрчимъ наполѣ изъ колебе, у коіой сви бияху у дубокомъ сну. Сунце се башъ родило и први нѣгови зраци продирали су крозъ густе гране. Олуина е прошла и прси су дисале чистъ воздухъ, муньомъ и бурномъ кишомъ изшибанъ. Служитель, кои е быо мой пратноцъ, іоштъ е спавао край оба наша коня, кои бияху за еданъ грмъ привезани. Я одрешимъ могъ коня, бацимъ му се на плећа, и одездимъ нагло управъ онимъ правцемъ, одкуда самъ и дошла, да са моимъ новимъ наслѣдіемъ ново разположенѣ учинимъ. У Ибаръ пакъ намислила самъ отићи текъ онда, кадъ будемъ была у станю, моіой бездушной сестри ужасно осветити се. Садъ пакъ да се ньой вратимъ, било ми е немогуће; еръ я бы се морала силомъ претварати, да не издамъ у присуству мое сестре пламените мисли мое и за осветомъ жедневе умишляе; а притворность и ласканѣ ніе ми было урођено, као моіой злоковарной и поквареной сестри.

Кадъ самъ свршила послове мое око наслѣдия, нисамъ отишла у дворъ мога зета, пластела одъ Ибра, него самъ се упутила у ону пусту долину, у коіой е моя мати провела последнѣ живота свога дане, кадъ се одъ отца мога збогъ вѣре развела. И то е оно исто мѣсто, гди мы и садъ обитавамо, мое лепо дѣте. Кућа у коіой самъ негда у срећнія времена заповедала, бияше празна и пуста; еръ жительи околногъ предѣла држали су то мѣсто за свету обитель, будући е ту живила една висприенимъ и чудотворнимъ знаняма обдарена пророчица, и одъ тогъ времена нико ніе дрзнуо, да заузме ову пусту кућу.

Тако самъ я опетъ заузела мѣсто мое првашнѣ миле постойбине, одрекла самъ се овди христіянства и поклонила се опетъ старимъ боговима, коима се и мати моя кланяла. Сви околни жительи бияу се веома радовали моме долазку, а нарочито бияше іймъ мило, што самъ постала достойна наслѣдница и послѣдователька оне, коя ме е родила и у тайнимъ знаняма и обредима старе наше вѣре обучавала; — и тако самъ за кратко време придобила међу планинцима толико почитаніе каково е у пређашня времена уживала моя мати.

Пошто самъ се и последньи трагове христіянства и христіянски обичаи отресла, и кадъ самъ прву жертву сторивъ боговима принела у светоме лугу, ниєамъ простила, зашитати подлемше духове за савѣтъ, на канови начинъ да се одрођеной мојој сестри, Ирни, осветимъ. Духови ми се явише, и рекоше ми: да ћу се я найбољ и найзавѣтние осветати, ако проклетой Ирни утаманимъ оно, што јој е намилје на свѣту, то есть: њену дћеру, као годъ што е она и самномъ учинила, на да јој тако равно съ равнимъ вратимъ. Време нанъ надъ ће се ово догодити, јошть е вөома удаљено, при томе ово крваво дѣло потреба да извршимъ я мојомъ рукомъ, него посредствомъ едне невине дѣвице, којој јошть нису любовне страсти ума разиниле. Даљ су свеговали подземни духови, да се я уздржавамъ свакоіъ личногъ нападања на мою смртну непријетељицу; еръ ћу у томъ случаю пропасти, а њојзи ништа наудити неће, шта више, мојомъ помоћу њена ће се побѣда и слава јошть већма увеличити; еръ у книзи судбине стоји записано: госпоя одъ Ибра биће одъ свое сестре текъ посредствено упропашћена. Што ће се нанъ дуже одлагати смерть, па ма я то и не доживила, него оставила тай аманетъ мојој наслѣдној осветителки, у толико ће савршенія моя освета бити, и у толико ће извѣстія бити ужасна пропасть Ибарскогъ дома.

Премда є моя, бѣсанломъ и страшћу разпламѣена душа ово изреченъ духова нерадо разумѣла; то самъ се я нпакъ морала њима покоравати. Но єдно баръ удовлетворенъ имала є узруяна душа, и то ме є одчасти баръ смирило; чуй ме:

Ты знашъ, Волино, да служба богова наши закгева, да се на сваком великомъ жертвеничкомъ празднику, кои се сваки петъ година по єданпутъ слави, принесе боговима на жертву єдно баръ човеческо створенъ. Но ако смо ради, да намъ за идуће петогодіе богови изаве особито благоволење и милость, то се мораю четири лица на осветеномъ камену у светоме лугу жертвовати, сирѣчь: какавъ старацъ или старица, єдна девойка и єдан младићъ, па найпосле и єдно дете па било то мушко или женско.

Случайно дакле десило се, да є башъ на неколико дана предъ онаки обшты праздникъ, на комъ самъ я првы путъ имала принети кривву жертву гнѣвнимъ богови ма, стара Вуча са незнатномъ, пратньомъ кроз ове планине путовала, и то съ непознатомъ мени намѣромъ. Она мене ніе опазила, — но я самъ є видила и одма познала. Одма скупнмъ неколико одабрани планинаца, нападнемъ съ њима на Вучу и уватимо є; я іой нежемъ руке наопачке и бацимъ є у єдну велику врачну и съ поля съ решеткама снадбѣвену пештеру у средъ планина планински, и чувала самъ є тамо за свечано торжество жертвоприношења. Душа ми мало одане при помислу, да ће моя рука ову проклету вештицу на осветеномъ камену заклати и њена нечиста крв, утишати у нечемъ болове мога погаженогъ материнскогъ чувства.

На неколико сатій после заробљења Вуче донеше ми служителіи светога храма, кое су жреци изаслали были, да пронађу какво лице за жертвованъ, єдну малу дѣвойч ду одъ две године кою су они на бугарской граници украли, башъ кадъ є се играла предъ кућомъ. Кадъ ме опази дѣте, оно притрчи къ мени, увати се за моју аљину и викне уплашено: „Помози ми, сладка майко!“ Ове рѣчи, а и анђелски изгледъ тогъ невиногъ створења тронуше ме дубоко, и я самъ изнова после дугогъ времена осећала у срцу моме благотворно осећанѣ и милосрдіе и сажалѣнія. Я самъ замолила жреце, да ми уступе ту дѣвойчицу; еръ я самъ и тако већъ на мѣсто дѣтета имала у приправности другу жертву, кои є и онако стогубу смрть заслужила. То дѣте пакъ, Волино моя — была си ти!“

„Я?“ викне дѣвойка съ найнећимъ удивљењемъ. „Я дакле нисамъ твоя рођена кћи?“

„Нисн!“, одговори Вешта; „твои родителіи, кое я нисамъ никадъ видила нити познавала были су по своій приліци бугарски селіани и христіани, еръ у овомъ предѣлу, изъ когъ су те служителіи храма дошли, завладала є већъ была нова наука Христова.“

Волину су ове рѣчи силно потресле. „Ахъ, бѣдни родителіи мои!“, уздисаше она: „каква ій є безмѣрна туга морала обузети, кадъ су ме изгубили!“

(Продужиће се)

М ѣ ш и ц е.

— У єдной варошіи полупа олуй све прозоре. Путникъ некій, кои є таки после олуе дошао, упыта єдногъ, зашто на свимъ скоро кућама прозора нема, а овай одговори: „Зато, што су люди наши рады, да имаю слободанъ наглед.“

— Сафиръ срећне єдногъ лекара и хтедне се съ њимъ о нечему разговарати, но овай му рекне „извините, я морамъ єдногa, *кои є врло опасно болестанъ посѣтити.*“ „Садъ сте праву истину казали“ одговори Сафиръ „еръ сви, кое вы лечите, мораю быти опасно болестни“

— У Ирландіи ухвате єдногъ Харамбашу айдука, а мало затимъ и єдногъ кои є прво мѣсто до овога заузимао. Кадъ су ій суочили, и упитали арамбашу познавали онъ тогъ, кои предъ њимъ стои, и ели и онъ његов другъ, одговори овай врло ладнокрвно „есте, но чини ми се, да є само почастный членъ.“

— У Хроницы Швайцерске налази се записанъ слѣдећій доста чудный догађај — Єданъ младый Швайцарацъ именомъ Лоренцъ коме се овданшњ станъ управе у Базелу ніе допадало, кои є страшно на разврать и разпушлукъ мрзіо, доће 1714 године изъ Базела, где се є родіо и воспитао съ намеромъ, да потражи какогудъ варошъ у отечеству, где већа слобода влада и где разврать и раскопшлукъ јошть продрли нису. Онъ дође у Валисъ, и ово му се место у свему допадне. Ту се упозна са єдномъ врло честнымъ старцемъ Муртеномъ, кои є недавно одъ вароши своя пољска добра имао и на њима по већой части са своимъ дћеца њерима задовољно живіо. Овай га старацъ врло заволе, и кадъ се Лоренцу млађа кћи његова допадала, саизволіо є да се њен двое узму. Венчанѣ є было за неко време одложено и то дотле, докъ Лоренцъ у Базель неоде и остатакъ свога имања не разпрода. Добра Муртанова лежала су на єдномъ равномъ брегу, близу нога было є опеть єданъ брежчићъ. Девойка ваули своге любезногъ, кои се за

путь спремао до суседногъ брега испратити, кое іой отацъ саизволи. Кадъ га е до вр'а брега испратила и кадъ су се опраштати и на вѣрность заклиняти почели, удари яка киша са севанѣмъ и грмлявиномъ, да су мислили светъ ће пропасти. Севанѣ съ грмлявиномъ и кишомъ, траяло е еданъ читавъ сатъ и кадъ се е после разведрило и сунце огрануло, виде да е брежулякъ, на комъ е ньіовъ добрый отацъ Муртенъ добра имао, као што смо напредъ споменули, пропао, па съ ньимъ наравно и онъ са старіомъ ћеркомъ. Лоренцъ е съ великомъ мукомъ свою заручницу, коя е збогъ тога у несвесть пала, повратіо, и почемъ су се са милимъ местомъ, кое е овимъ несрећнимъ случаемъ тужно постало, опростили, оду у Базелъ, гди Лоренцъ сво свое иманѣ разпрода, па край Боденскогъ езера друго купи, гди су ступивши у бракъ срећно животъ свой довршили.

— Фридрихъ великій показивао се често, да са варошкимъ управителѣмъ Берлинскимъ Раминомъ ніе задоволянъ и често му е пребацивао и говоріо „Рамине ты ниси за полицая еръ си кукавица, почемъ ми ништа ново не доносишъ, као што су досаданьи управительи чинили и све оно, што е ко за или противъ мене рекао, являли ми, зашто се неугледашъ на ньи и на полицае други вароши.“ Кадъ е онъ едномъ тако говоріо, окрене се Раминъ и рекне „оће ли ваше величество и то да зна“ „оће“ одговори краль „Е кадъ оће онда треба да ми сваке године по неколико миліона талира на расположенѣ да, па ћу я свашта являти; но съ тимъ ћу то чинити да ће народъ нашъ, кои е примѣръ оданости и поштеня развратнимъ и непоштенимъ постати, чега слѣдство бы ће то,да ни братъ съ братомъ, ни отацъ са сыномъ добро живити неће.“ Старый краль насмее се и рекне „то самъ хтео одъ тебе чути вѣрный Рамине, и я за цело волемъ да мой народъ као што е остане, него да имамъ онакву полицію, коя ће га до разврата и непоштеня довести; али самъ само зато оно рекао, да видимъ, еси ли и ты одъ оны людій, кои свое интересе гледаю, и кои се ни о коме другомъ, већъ само о себи брину.“

Монологъ едногъ комедіянта — Заимъ е найстаріи законъ природе, еръ река узаймлюе одъ потока, море одъ река. Облацы узаймлюю одъ воздуха, земля узаймлюе светлость одъ сунца а ноћь одъ месеца. Првый човекъ створенъ е одъ землѣ а прва жена изъ нѣговы ребара, дакле она е позаймила одъ човека свое быће. По овоме, цео светъ почива на займу кои е врло различитъ, па онда зашто да човекъ као божіе створенѣ неузаймлюе. Кадъ се великій океанъ нестиди да одъ мали речица узаймлюе, зашто бы се еданъ сиромашный комендіантъ стидіо задуживати. И кадъ месецъ светлость ону, кою одъ сунца узамлюе невраћа, зашто да сиромашный комендіянтъ своимъ повѣрительима плаћа. Я мислимъ да бы то врло противприродно, врло лудо, врло будаласто, и самомъ уређеню божіемъ противно было.“

— Еданъ селякъ у Ческой гледао е у календарь кадъ ће какво време быти, и кадгодъ е у нѣму писало, да ће быти лепо време навекъ е было ружно. Ово му се ніе само неколико путій, већъ скоро и непрестано догађало, и едномъ кадъ е у календару писало да ће быти лепо време и кадъ се спремао, да неке свое польске послове сврши и збогъ тога у полѣ изишао, удари яка киша, онъ се налюти одтрчи кући, узме календаръ, пободе дрво у средъ авліе и обесивши календаръ на нѣга рекне му „ово лепо време уживай ты самъ лажове ниеданъ“

Малине.

— Ко е немилостивъ према скоту, тай ће быти такавъ и према човеку, кадъ му се власть да.

— Кога природа за што створила ніе, тай нека се на то неодае.

— Зависть и злоба найвыше муче онога, у кога се срцу налазе.

— Ко много тѣлу угађа, тай или незна да има словесну душу, или ако и зна, онъ е за ништа недржи и мало уважава.

— Благородство, богатство и наука, ако съ добродѣтельи саюжена нису, невреде ништа.

— Пресвештенъ и добаръ владатель миліоне люди къ себи подиже, прославля и на путъ благополучія и добродѣтельи наставля.

— Ко ніе никоме благодаранъ, показуе, да нити кога люби нити да почитуе и уважава.

— Онай, кои люде, као свое ближнѣ нелюби, тай зацело не люби ни Бога.

— Као годъ што е коню узда, тако е човеку умереность нуждна.

— Люто се вара онай, кои мисли да ће съ притворствомъ далеко доћи, и да се томе никадъ у трагъ ући неће; све се то временомъ увати, па после му нико никакво дѣло као свесрдно учинѣно нецени и неуважава.

— Тежко ономъ, кои е толико слабъ да га другій своимъ ласканѣмъ себи подчини и надъ ньимъ господари.

ОГЛАСИ.

☞ Понизно молимо ону г. г. пренумеранте, кои намъ што одъ прошле године и за прошло прво и ово истекше тримесечіе давати имаю да намъ то што пре пошлю Учр.

Подписаный продаемъ изъ слободне руке свою кућу наодећу се у сокаку водећемъ Калемегдану до Обштинске куће, и комшіе съ лене стране Савве Нешића быв. клисара Саборне Цркве. Кућа е на едномъ бою и заузима плаца ширине съ лица 5. са зади 4¾ и дужине 16 фати. Ко бы волю имао купити нека се изволи мени подписаномъ овамо у Шабцу, или Господ. Гаврилу Вуковићу у Београду погодбе ради приявити.

У Шабцу 24. Юнія 1857.

ПАВЛЕ СТАНКОВИЋЪ

(2—3) ђумрукція шабачкій.

Издае Любомиръ П. Ненадовићъ.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 13. Юлія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена я одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за сдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 51

Домаће Новости.

Съ радости являмо читателима нашимъ, да є сходно §. 19-омъ устроєнія одбора трговачкогъ, предузетъ 15. пр. месеца у примирителной кући вароши Београда изборъ ⅓ чланова и заменика за истый одборъ трговачкій у Београду, у присутству повѣреника Попечителства Финансіє началника Одѣл. Промишлѣности Г. Іована Гавриловића. Изборъ є тай данъ свршенъ одъ стране овдашнѣгъ примирителногъ Суда и обштинара. Єдногласно су изабрани за чланове: ГГ. Миша Анастасієвићъ, Іованъ Кумануди, Анастасъ Христодуло, Коста А. Антула, Моша Ав. Руссо и Риста Величковићъ, а за заменике: ГГ. Живко Карабиберовићъ, Ђока Трпковићъ, Симеонъ Іовановићъ, Игнятъ Стаменковићъ, Іованъ К. Поповићъ и Іованъ Куюнцићъ.

Изборъ овай расмотривши Попеч. Финансіє сходно § 21. устроєнія одбора трговачкогъ, одобрило га є. Далѣ исто є Попечителство сходно § 23. устроєнія одбора трговачкогъ изабрало ½ членова и заменика изъ познаты у Отечеству трговаца за реченый изборъ и то за членове: ГГ. изъ Окр. Шабачкогъ Іована Богатинчећа изъ Шабца, изъ Окр. Смедеревскогъ Танасія Ристовића изъ Смедерева и изъ Окр. Пожаревачкогъ Петра Протића изъ Пожаревца; за заменике: ГГ. изъ Окр. Валѣвскогъ Михаила Лаловића изъ Санковића среза Колубарскогъ, изъ Окр. Ягодинскогъ Михаила Раденковића изъ Ягодине и изъ Окр. Краинскогъ Стевана Исаковића изъ Неготина.

Попечителство є Финансіє наредило, да одборъ трговачкій сходно § 24. устроєнія држи прво своє засѣданіє у понеделякъ 15. тек. мес. При комъ ће засѣданію быти одъ стране Попечителства Финансіє, као повереникъ, Началникъ одѣленія промишлѣности, Г. Іованъ Гавриловићъ.

За Пероводителя Одбора трговачкогъ одредило є Попечителство Финансіє, сходно § 29. устроєнія одбора, архивара и регистратора свога Г. Тому Цинцар-Янковића.

Подъ 1. т. м. В. № 961. изишло є высочайше рѣшеніє, коє опредѣлява, какако ће се поаре, безъ повреде зграде, у коіой бы се сандукъ, орманъ, или другій какавъ затворъ наодіо, судити.

Путови Судбине.

(Продужено)

„Они су патили оно исто, што самъ и я сносити морала“ одговори Вешта; „свакадъ, кадгодъ самъ тебе, умиляго створенѣ, сматрала, истина изъ дубльине душе сажалѣвала самъ ньіову судбину, и радо бы те ньима повратила, да ме ніє тайнствени гласъ подземны духова непрестанце савѣтовао и наговарао, да я то дѣте, коє самъ подъ мою заштиту узела, при себи задржимъ, и спремамъ и одгаямъ за мою осветительку; ерь то ће ми у позднія времена на радость изаћи, и накнадиће одъ части неоцѣними губитакъ, кои самъ я претрпила. — А то си ты заиста и учинила, моє лепо дѣте! Мене бы одавно већъ скорбь и човекомржня угнивила и погазила, да ме твоя привржeность, твоя весела наравъ и ведре мысли нису свакадъ изъ пращине подизале. Гледаюћи, како буйно напредуєшъ и растешъ, и моя є надежда растла. Твоя бодрость, твой одважный и снажни духъ пораћао є у моіой души све веће и силніє поузданѣ: да ћешъ ти некадъ домъ ибарски упропастити, и тако ужасно осветити вопиюће злочинство и неправду, кою ми є насиліє, злоба и притворство навело. Мой се последньи часъ приближава. У овомъ трошноме тѣлу я нећу дочекати данъ освете, кои самъ я пуни 16 година жуднимъ срцемъ изчекивала; но ако ти, подпомогнута повольнимъ околностима, овай часъ освете ускоришъ, онда ће се моя упокоєна душа усхитити, и мой ће духъ надъ тобомъ лебдити, и тебе благосиляти.“

„Што самъ ти се завѣрила, то ћу и одржати, одговори Воляна,“ но кажи ми, шта си учинила са старомъ пакостномъ Вучомъ, противъ коє є моя мржня найжешће разпламћена?“

„Я самъ є жертвовала гнѣвнимъ боговима и моіой освети, то єсть заклала самъ є на ладномъ камену жертвеника. Она є знала, каква іой судбина предстои; но да самъ я она, коя іой є гробъ ископала, то є она до-

знала текъ на єданъ данъ пре смрти. Єръ онда самъ отишла на оно мѣсто, гди є она безнадежно лежала и безъ утѣхе грозну смрть очекивала, да се наслаѓавамъ нѣнимъ мукама. Я самъ слушала нѣно яуканѣ, видила самъ, како є съ очаянѣмъ држала гвоздене решетке, коє су пакъ пркосиле нѣномъ узалудномъ напрезаню. Я самъ опазила, како се она трудила, молити се Богу, но како притиснута многимъ грѣсима, ніє се ни богу молити могла. Онда самъ у себи помислила: та овай є погледъ баръ какво-такво удовлетворенѣ за неисказану тугу, кою ми є ово маторо чудовиште навело. Узхиѣена овомъ моіомъ побѣдомъ, изскочимъ я изъ мога заклона, одкудъ самъ є сматрала, наполѣ, станемъ предъ гвоздене решетке, и викнемъ іой подсмешльивымъ гласомъ: „Обазри се овамо, проклета зміо, да л' ме іоштъ познаешъ“

„Она дрекне изъ гласа, кадъ ме є спазила и познала, стане се у найвеѣемъ бѣснилу по земльи валяти, чупала є свою косу и произносила є страшне клетве. „Я знамъ,“ продужимъ я, „на какво си грозно и попиюѣе злочинство ти, отровно чудовиште, сестру мою навела; я знамъ, да си ти она, коя си погодила целата, и коя си найвыше привела къ извршеню тогъ пакленогъ умышляя. Густу завѣсу, коіомъ сте ви, притворне зміє, знале покрити ваше црно дѣло, я самъ раздерала и проникла самъ скрозъ сво ваше паклено лукавство. Горду и високоумну госпою одъ Ибра и Ситнице постиѣиѣе пре ил' после ужасна освета, али надъ тобомъ, людски измету, рѣшила є судбина, да іоштъ раніє праведни судъ држимъ, и по заслуги те наградимъ. Знай, — сутра ѣе те у ютру последньи путъ обасяти сунце; а кадъ заѣе, лежаѣешъ ти, моіомъ рукомъ заклана, на ладномъ жертвеничкомъ камену светога храма!“ — После ови рѣчій я іой окренемъ леѓа и отидемъ, а за мномъ є летно одекъ нѣни клетва и очаятелногъ урланя.“

„Кадъ самъ сутраданъ устала съ постелѣ, поздравише ме торжествене пѣсме жреца светога луга, и старешине околногъ предѣла уѓоше ми у куѓу и одведоше ме у храмъ светога луга. Ту самъ се заогрнула багряномъ одеждомъ, кою жречица на данъ жертвоприношенія обуѣи мора. Прву половину дана провели смо у молитвама и торжественимъ обредима и пѣнію. Затимъ смо изишли у дивлю долину, изведемо оданде изъ мрачне пештере Вучу, да надъ ньомъ прво моє жертвоприношенѣ удѣйствуємъ. Но, као што є лако понятно, ніє ми то башъ тако тежко ни пало, — єръ она, кою самъ имала заклати, бияше моя смртна непріятельица. Кадъ самъ подигла жертвенички ножъ, представила ми є узруяна сила воображени онай догаѓай и образъ, како є сирѣчь и моє бѣдно дѣте нечовечномъ целату предано было, — неописано бѣснило разпиняло є моє преи при овомъ помыслу; дивля ватра гнѣва и освете сѣваше ми изъ очию, и ни найманѣ тронута и разжалѣна яукомъ и самртнимъ страомъ савияюѣе се подъ ногама моимъ непокаяне грешнице, задамъ іой снажномъ рукомъ смртни ударацъ, и извршимъ тако дѣло, коє су ми богови налагали, и на коє ме є и сама моя, за осветомъ жеднеѣа душа нагонявала.“

При овимъ рѣчима застане Вешта, єръ є была клонула одъ многогъ говора и раздражености. Она є сирѣчь последню часть своє приповѣдке изпричала съ такномъ жестиномъ и ватромъ, коя бы и здравогъ човека уморила; а притомъ є найпосле она на онай предметъ скренула, кои є нѣну неодолимомъ мржньомъ испунѣну душу у найвеѣу раздраженость довео. Чиняше се, као да она при опомени тогъ крвногъ свогъ дѣла свою побѣду іоштъ єдномъ ужива у оной истой мѣри, као у часу извршеня.

Воляна сматрала є Вешту неколико тренутака са сажалѣнѣмъ, а у єдно и съ некомъ грозомъ; затимъ пакъ упыта она Вешту, не изъ радозналости, него зато, што є уплашило суморно ѣутанѣ болне майке: Да ли є Ярна смрть своє вѣрне служительке и пріятельице дознала, за и да ли є она покушавала, осветити се за то?“

„Єсть заиста покушавала,“ одговори Вешта, пошто се мало опетъ опоравила. „Неколико месеци после тогъ догаѓая нападне нѣнъ супругъ са своіомъ войскомъ опустошително на ове планинске предѣле. Разпламѣенъ жельомъ, да храмове, света места и олтаре наши стари богова сруши, и можда іоштъ выше тежеѣи, да мене, противъ коє є нѣгова госпоя, а моя одроѓена сестра, найвеѣма огорчена была, у свою власть добіє, наваліо є онъ, забацивши смотреность, коя є нѣговомъ високомъ предводительскомъ духу иначе свакадъ свойствена была, сасвимъ ватрено и несмислено у наше непроходне и дивлѣ планинске кланце, и налетіо є тако у єдну засѣду, кою су наши планинци избрали. У крвавомъ бою побію планинци готово цѣлу войску одъ Ибра, па и самъ Бориславъ (Ярнинъ супругъ и господаръ одъ Ибра и Ситнице) єдва се бѣгствомъ избавіо, окруженъ неколициномъ само вѣрни свои ратника; — и тако є онъ у тай данъ изгубіо свою засеняваюѓу славу, коя га є была проказала, да є онъ „непобѣдимъ“, — звѣзда є нѣгова почела тавнити. Наскоро затимъ дигну се на нѣга и нѣгови сусѣди, коє є онъ, опіенъ славомъ и силомъ, често вреѓао и огорчавао; и одъ тогъ времена онъ є съ ньима у непрекидной завади и рату, у комъ є онъ велике губитке искусно, тако, да є често съ найвеѣомъ мукомъ и натезанѣмъ могао одржати себе и свой домъ. А исто су тако и дивлѣ бугарске чете выше пута опустошително нападале на нѣгове области, и крвави су боеви биєни измеѓу нѣга и храбри Бугара, тако, да му ніє выше ни на край памети пало, изгладити лягу, кою су му наши планинци навели. Шта выше, онъ се є можда понекадъ за среѣногъ сматрао, што га планинци, кои су были задовольни тиме, што су одбранили свою домовину и светинѣ, нису никадъ нападали.

И тако ми Ярна одъ тогъ времена ниє ништа могла нашкодити. Можда бы она кушала, да ме преваромъ, лукавствомъ и издайствомъ упропасти, да ю ниє застрашно разнешенъ гласъ о моме высокомъ пророческомъ дару, и о моме све веѣма растеѣемъ напредку у таинственимъ вештинама природни наука, коє є све и ньой до ушію дошло. У исто време бояла се она и освете ови одважни планинаца, кодъ кои самъ я у найвеѣемъ уваженю была, и кои бы сваку мени нанешену обиду крваво осветили. — Тако є прошло 16 година, и іоштъ ниє приспѣо данъ савршене наплате. Но ипакъ самъ и за то време имала по неко іоштъ мало удовлетворенѣ, ко-

имъ се моя, неизгладимомъ мржньомъ противъ мое сестре огорчена душа могла наслађивати. — Изъ поуздани извора дознавала самъ сирѣчь: да Ярна непрестано одъ мое освете стрепи, и да іой тай трепетъ нигди мира ни одмора не дае. Съ каквомъ самъ я радошћу и задовольствомъ ове гласове добияла, то ћешъ лако себи представити моћи, Воляно, кадъ већъ едномъ знашъ, шта самъ я искусила и претрпила. — Но тиме ние довольно изглађена Ярнина кривица. Ти, кою самъ я за мою осветительку одгаяла, ти ћешъ ово дѣло довршити. Подземни духови явили су ми у сну: да ће Ярнина кћи Лилина скоро теби у руке пасти. Ако е ти убіешъ, онда ћешъ срцу мое сестре найсвирѣпіи ударъ нанети. То е она точка, на коіой е найлакше повредити можешъ и теби е наменѣно, да е ту самртно ранишъ. И садъ чуй іоштъ едну озбильну рѣчь: Ако ти желишъ испунити мой аманетъ, съ коимъ такође у тесной свези стои и срећа твое будућности, — онда Воляно! клони се любовне страсти. Кадъ дођешъ у искушение, кадъ твое прси постану приступне нѣжномъ осећаню, онда употреби сво твое постоянство, да то чувство силомъ савладашъ. То ће те чувство и страсть, ако іой се слепо одашъ, за кратко само време усхитити, но после ће оставити у души твоіой отровну болю, кои ће твой покой разорити и теби пропасть спремити. И онда нећешъ моћи извршити дѣло освете, кое си ми ти свечано обећала. Тако су ми подземни духови изявили. Но ако се ти пролазне и несталне сласти любавне одречешъ: онда ће ти се то богато накнадити другимъ претежніимъ благама живота. Ти ћешъ довольну накнаду имати у племенитомъ и поносномъ осећаню, да те твой народъ високо почитуе и преузноси; а средства, да тако високо узлетишъ, имашъ на руци, и до тебе стои, оћешъ ли се съ ньима ползовати. Богови су те обдарили племенитимъ изгледомъ и ликомъ, и бистримъ, проницателнимъ духомъ. Ти си искусна у тайнственимъ наукама и вештинама, у коима самъ те я обучавала. Смрть ме одазива пре, него што самъ те могла до оне точке довести, кою самъ я постигла. Но немой се печалити; я самъ се ипакъ побринула за твое далѣ образованѣ. Видишъ, у ономъ мало тамо ћошку наћићешъ едно црно сандуче, и ево ти ключа одъ нѣга. У томъ сандучету наћићешъ ти едну кньигу, кою самъ за тебе списала. Проучи е и промозгай са свеколикомъ пажньомъ твога ума, и теби ће много коешта постати ясно, што ти е садъ іоштъ загонетка, но што ће ти за поздніе твое опредѣленѣ веома потребно быти. Ова е кньига найвеће благо, кое ти я оставлямъ, и многи бы е скупимъ благомъ одкупили, да е могу само добити. Чувай ово наслѣдіе добро, и кадгодъ по ньой читашъ и тайне наше испитуешъ, а ти се опомени несрећне Веште, коя ће онда већъ боравити у царству блаженства, — и опомени се твое завѣре."

Болна вешта ућути. Дуги говоръ яко ю е уморио, и она по краткомъ времену падне у дубоки и буновный санъ. Воляна пакъ ние мога никако заспати, премда е и она веома уморна и утруђена была. Опомена, да се любави клони, тешко іой е на срце пала. Она се сећала оногъ сна, кои е снила у планини, и уздисала е тио: заръ да она нѣжна чувства, крозъ кои самъ я назирала небесно блаженство, заръ та чувства, велимъ, я да нимало непознамъ, и ладнокрвномъ гордосћу савладамъ и утаманимъ? Ахъ нећъ и самъ санъ довео ме е у райско узхићенѣ; па какве би сласти іоштъ испунявале мое разпламћене прси, кадъ би се санъ у истину претворио. Па заръ свеколикогъ тогъ блаженства да се я одречемъ, и да га заменимъ са благама, коя само сувти людской ласкаю; но коя немогу испунити срце нишимъ земнимъ благомъ.

Дуго іошъ сећаше девойка край постелѣ нѣне болне майке, заносећи духъ свой у такве суморне мисли, кое су душу нѣну тешкимъ боломъ испунявале, — докъ найпосле предъ свитанѣ зоре, коя е приятель свию болни и уморни, любки санъ и на ню своя тавна крила ние прострео.

(Продужиће се).

Мрвице.

— Єданъ богатый шальивчина, лежаше на самртной постельи, и кодъ нѣга биху два адвоката. Онъ кадъ ій угледа, рекне имъ: „станите єданъ съ десне, а єданъ съ леве стране, да и я као спаситель умремъ"

— Єдногъ, кои е врло растроенъ быо, и кои никадъ датумъ у писму писао ніе, пытали су, зашто то нечини, а онъ одговори „зашто да мећемъ датумъ у писму, кадъ га у календару има".

— При веселю едномъ, у комъ е доста, обоегъ пола дружства было, загонетне єданъ овымъ рѣчма „шта ми ти е шта, прошле и ове године ніе дошао, а ни идуће доћи неће." Сви су погађали и мислили шта ће быти, а наедапутъ устане две године служећи православъ Практикантъ, и према себи седећемъ другу свомъ, кои е такође одгонетати почео, рекне: „шта се мислишъ ваздан, та то е нашъ ванцаментъ".

— Рабинъ Асси разболесе, и лежећи на постельи, одъ свои ученика обколѣнъ, преправляо се за смрть. Унукъ нѣговъ приступи къ нѣму, види да му е дедъ плакао и рекне му; зашто плачешъ, зарь погледъ на твой прошлый животъ никакву ту радость недае, заръ ниси свете законе добро изучіо и у ньима друге наставіо, ево ти твои ученика, и ово ти е доказъ, да си имъ добаръ и полезанъ быо, а скромность была е круна свію твои дѣла. — Ради тога любезный сыне, одговори Рабинъ Асси, тужи срце мое, я самъ могао правицу међу люде делити, пакъ самъ то изъ зло разумлѣне скромности пропустіо учинити; то ніе требало, еръ е єданъ великій мужъ казао ове, толикимъ искуствомъ за истините признате рѣчи „ко се одъ правице клони, узрокъ е пропасти државне" па самъ ій я, као учитель заборавіо гди треба употребити.

— Єданъ управителъ театра, позове на свой имендан све актере на ручакъ. Кадъ су већъ ести почели, примети онъ и суфлера за асталомъ, кои са найвећимъ апетитомъ еђаше и рекне му „кое васъ на ручакъ звао",? Суфлеръ устане, поклони се и одговори „извините господинъ управитель, я мислимъ, да кадъ актери безъ суфлера ништа представляти немогу, то немогу безъ нѣга ни ести, па зато самъ дошао, да и при елу съ ньима будемъ и примѣромъ имъ предходимъ.

— *Каква имена єданъ човекъ у разнымъ приликама носи.* — Кадъ є у суду, зове се *тужитель* или *обтуженъ*, кадъ є у апсу *сужникъ*, кадъ є збогъ чега на казнь осуђенъ, *осуђеникъ*, држава га назива *поданикомъ*, остали люди у држави *грађаниномъ*, на пароплову зове се *путникъ*, у цркви се зове *правовѣрни*, онай, коме є што дужанъ, зове га *дужникомъ*, попъ га зове *стадомъ*, при попису зове се *глава*, кодъ мѣнице, зове се *издатель*, и *примаоцъ* мѣнице, при закупу *закупитель*, кодъ жене є *мужъ*, у мейни *гость*, на балу *играчь*, кодъ новинара *пренумерантъ*, кодъ лекара *болестникъ*.

— У месту Н. буде єданъ младићъ на смрть осуђенъ, па будући є онда, кадъ су ту казнь надъ њимъ извршити хтели, болестанъ быо, то га пошлю у шпиталь да се излечи. Кадъ є оздравіо, докторъ подне се криминалномъ суду слѣдуюће известіє „Подписаный у свакой понизности явля славномъ криминалномъ суду, да є осуђеникъ Н. савршено оздравіо, и потоме да ће безъ икакве опасности смртну казнь издржати моћи“.

— Одъ времена оногъ, кадъ є она породица, коя садъ у Мароко влада, ступила на престолъ, завео се обичай, да свакій членъ те фамиліє подразумеваюћи ту и цара, мора узети по єдну девойку за жену, одъ найотмѣніє породице. Царъ пакъ има 700 жена и то 200 у Мароко, 200 у Меки и 300 у Фецу. Прорачунато є, да између 8 миліона Мароканаца има читавъ єданъ миліонъ, кои су одъ царске крви, и да има вароши и предѣла изъ самы унучади њиови населѣни.

— *Зашто жене радо любе.* — У дружству єдномъ поведе се речь о томе, зашто жене радо любе, и єданъ на то рекне ово: 1. зато, што су одъ природе къ люблѣню наклонѣне; 2. зато, што су се томе іоштъ у колевки одъ матери научиле; 3. што, у свакомъ окружаваюћемъ ій предмету нешто люблѣня достойно налазе; 4. што, свакій нагонъ у колико се выше задоволява, у толико є већій; 5. што оне за свашта лепо, и добро, єдномъ речи за свашта естетично приємльиве су, па потоме и за люблѣнѣ; и напослѣдку 6. Све женске любе найвыше изъ обычая. Да є ово истина сведочи намъ то, што се оне свакадъ, кадъ се на сокаку сретну, любе, и потоме њіовымъ полюбцима ни найманѣ нетреба вѣровати.

Малине.

— Сама доброта у човеку безъ разума може му быти пре шкодльива, него полезна; єръ га она ніє кадра сачувати одъ лукавы и зломислены людій, одъ кои се свакадъ и у свако време сачувати валя.

— Богатство ніє кадро излечити човека одъ сребролюбія, нити му оно може дати покой, кои се у разумной умѣрености наоди.

— Добро разумети шта други говоре и како валя на то одговарати, єсть мучніє него знати добро говорити.

— Животъ є даръ Божіи, доброме є датъ на велико добро и ползу, а зломъ, да се мучи и гризе.

— Ништа ніє неразумніє, него вѣровати све оно, што намъ ко каже, немислећи да ли то све тако быти може.

— Живи само о мртвима могу говорити шта оћеду, єръ нити ій се боє, нити стиде.

— Човекъ кадъ є у своимъ правомъ природномъ станю, онъ є добаръ, кротакъ, дружелюбивъ и све и сва; а кадъ се разгнѣви, тада не само да све ово ніє, него и на себе самогъ заборави.

— Найвыше зла чине они, кои речи одъ єдногъ до другогъ пренесе, и тако и найболѣ пріятелѣ завaде.

— Любавь мора быти или на узаямномъ интересу и ползи, или што є више и постояніє, на чистой добродѣтельи основана.

— Потреба є велика познати онога, съ коимъ оћемо да говоримо.

— Богатъ човекъ безъ науке и добра срца, подобанъ є волу, кои позлаћене рогове има.

— Ко се опари, а некаже да є чорба врућа, тай ніє за дружство. Онъ треба да каже, па онда други некъ раде шта оће.

ОГЛАСИ.

Стецишта

При Суду в. Београда надъ масомъ презадуженогъ Беневинисте Албали Давида. А Азриела Єврея овд 22 Августа.

При Суду окр. Чачанскогъ надъ масомъ поч. Танаска Іовићевића изъ Балѣвца, 7 Августа.

Продає.

Нач. окр. Чачанскогъ продава ће добра Николе Раковића изъ Дугановиће 21, 22 23 Юлія.

Нач. Окр. Рудничкогъ продава ће добра Гавила Ђилесовића и Симе Ненадовића изъ Блазнаве.

Судъ Окр. Крагуєвачкогъ прогласіо є Ђорђа Антоновића изъ Божурнѣ за распикућу.

Подписаный продаємъ изъ слободне руке свою кућу наодећу се у сокаку водећемъ Калемегдану до Обштинске куће, и комшіє съ леве стране Савве Нешића быв. клисара Саборне Цркве. Кућа є на єдномъ бою и заузима плаца ширине съ лица 5, са зади 4¾ и дужине 16 фати. Ко бы волю имао купити нека се изволи мени подписаномъ овамо у Шабцу, или Господ. Гаврилу Вуковићу у Београду погодбе ради приявити.

У Шабцу 24. Юнія 1857,

ПАВЛЕ СТАНКОВИЋЪ

(3—3) ђумрукція шабачкій.

☞ Понизно молимо ону г. г. пренумеранте, кои намъ што одъ прошле године и за прошло прво и ово истекше тримесечіє давати имаю да намъ то што пре пошлю Учр.

Издає Любомиръ П. Ненадовићъ.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 19. Юлія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 52.

ОПИСАНІЄ НОЋИ

(Превео съ Немачкогъ В. Я.)

Палемонъ. Оди любезный малый Лиде! Месецъ є већъ изишао, и звездице блистаю. Последнѣ боє сутона боядишу мале облачиће. Оди у чунъ; я ћу данасъ моє обећанѣ одржати, узъ воду ћу полако веслати, и гдѣ є кою лѣпоту ноћи теби показати! Оди сѣди овдѣ на попреченой даски чуна, и отвори твоє чувствително срце свакомъ веселомъ чувствованю! Сѣдишъ ли тврдо? Дакле да весламъ.

Лидасъ. Я сѣдимъ, любезный Палемоне! Я сѣдимъ тврдо и добро. О како ме то весели, што ме съ тобомъ узимашъ.

Палемонъ. О каква ме радостна тишина, я любка хладовина окружава! Никакавъ шумъ радећи руку, никакавъ се гласъ овдѣ нечує! Само весло плѣска о воду, и забада се на дну воде у шлюнку. Чуєшъ ли ты како се тамо водотокъ у дальини єдва чує? Слушай како весело и меланхолично крекећу и ую жабе! Водени и польски мишеви на обали усуђуюсе изъ ньини рупица изићи, и играюћи се међу собомъ жвиждућу, дружевни пакъ зецови позиваю своє у цѣвь. Како дивлѣ патке у води гачу. —

Лидасъ. Но гле! Шта є ово, што се овдѣ на страни чуна тако лѣпо сви?

Палемонъ Пужићъ сыне, пузи ту! Мѣсецъ блиста на туткаластой пруги, преко коє є онъ прешао. Немой му зла чинити, никакво створенѣ нетреба да мучишъ!...

Лидасъ. Остави ме, зли ты слѣпый мишу! шта ми цичишъ летећи ми тако близу поредъ главе? . . . и ты дубокомумлаюћи єлену, лети далѣ одъ мене, далеко да! Я се боимъ твоя штипаюћи маказа . . .

Палемонъ. Гле, мы смо већъ кодъ мале шумице. Страшльиве срне проую крозъ лишће шумарице, и хите трчаюћи съ брега доле на воду. Звечећи котрляю се за ньима одцеплѣни камичци. А и дебеле совуляге жалостну свою пѣсму пою летећи съ дрвета на дрво, ноћна пакъ ластавица попѣва жалостно свой пригласакъ.

Лидасъ. Ху, я се ужасавамъ! Овдѣ є страшно у тамногъ лугу; лишће некако потайно шушти, и полако нѣшто све жвиждуће међъ дрвима! Я не бы овдѣ нипошто спавао. Зацѣло є нечисто у шуми, као што стара Симета каже! Боже буди намъ у помоћи! — тамо ватра тиня у лугу.

Палемонъ. Небой се малый човече! Никаква ватрица тамо нетиня. Труло, влажно є дрво, што се у тами сви. . . . Што стрепишъ тако? чекай я ћу ти єдно парче одъ нѣга донети. — Узми! неплаши се! — осећашъ ли садъ да є дрво? Видишъ, нетреба се таки уплашити!

Лидасъ. Ахъ! Како се влажно ово дрво са зеленикастомъ ватромъ блиста, пакъ опетъ є зато хладно? О гле, како є сваки трунакъ као искра светао, кадъ га на землю бацимъ. Сутра ћу матери приповедати. И она ће ми затимъ што приповедити или ће ми пѣсмицу какву одпѣвати, као некій данъ. И тада ме є єдну научила о лисицы и леньой видри.

Палемонъ. Пѣвай ми дакле!

Лидасъ. Да, ако ћешъ ми и ты затимъ што пѣвати.

Палемонъ. Айде, я оћу.

Лидасъ. (Видра) „Хе лисче, шта радишъ овдѣ ноћу, са замоченимъ у потоку репомъ?“ Раке хватамъ, єръ самъ одвећъ гладанъ. — „Ха, добро ми дошао лисче! ти си дакле и рибаръ?“ — Єсамъ, єръ ме доста зато штипаю. — „Гле, гле! та ти найлѣпшегъ рака извади наполѣ! Пріятанъ ти апетитъ желимъ къ ужини!“ Имамъ га већъ, имамъ, изредно ће ми пріяти. — „Подѣли га са мномъ брате лисче!“ Не тако, госпоя видро! не тако: ко хоће да єде, тай треба и да лови. —

Палемонъ. Живіо, чедо, живіо! Слабъ твой колебаюћій се гласићъ и гдѣкои погрешный тонъ радо слушамъ я.

Лидасъ. Ние ли, истина да є лисацъ паметно рекао? Ко неће да ради, тай некъ и неєде!

Палемонъ. Єсте, запамти то чедо!

Лидассъ. Садъ дакле и ти морашъ пѣвати.

Палемонъ. Дозволи, да найпре чунъ одъ обале отиснемъ; тада плови онъ, окретаюћи се своєвольно, нузъ воду. Онъ учини ово, попречи весло, посади се и затимъ започне свою пѣсму.

„Хладна, торжествена тамности! Како любко лебдишъ ти надъ земльомъ! Како усхићава блага твоя

красота мое срце! *У* пріятной тамности крію се предмети. Страшљиве животиње оставлаю своја пребивалишта и траже себи рану у напуштеномъ полама. Садъ се извлачи гуља на земљу, и наслаждава се по росномъ былю. Похотљивый ракъ тражи предуготовљеный примакъ и много едуѣй шаранъ у вдачи се у трску. Рибе тамо амо по рогозу плове, и тирући се на дну о ситу, причињаваю да се горе четки подобно сѣме њно тресе. Друге играю при мѣсечини на блистаюћимъ се талассићима и продрљавно о воду реповима удараю, да по свуда мали кругови плашљиво обалама бѣже. *У* цѣлой околини пріятна тишина влада. Свакій ма колико слабъ био гласакъ сугубо раздражава мое уво. О! како се радуемъ церкутанѣ попка надъ чуемъ, или увиѣ приождеогъ комарца, кои ни невидимо око главе и врата свира! Све е дражести пуно и лѣпо! Све показуе, да насъ богови любе; да су за наше увеселењ сиеть овай тако красно створили! О, овай е сажалења достоинъ, коме срце за прианањ природни красота отворено ніе, кога само съ криком пратеће игре увеселяваю! На сваком колебаюћемъ се талассићу, кога му вѣтрови плоскомъ на чуиъ матерую, могао бы прикѣтати онъ сладко блистаюће му се увеселењ. Но . . . онъ ій невиди, невиди радость, коя му се у сваком колебаюћой се травчицы указуе; сирома! Онъ ина очи, но опеть е зато слѣпъ! Неосмѣва му се спокойный мѣсецъ, и блистаюће га звѣзде неозараваю любко. Но, о! кои чувствуе колико си красна и дражеста пуна ти природо и онда, кадъ се видиињ у воћномъ сну почивати; о, тому са сваког рогозног листа весели ме обала притиче, са сваким ваљюћимъ се талассићемъ радость му блиста, и са сваким гласићемъ кои уво њгово напоина увлачи се у њга найчистія и найслађа дражесть. Невино њгово срце преиспуњава му се тополомъ благодарности молитвомъ; благоговѣйно и чисто почитуе онъ богове, подателѣ сваког блага и красоте. Ништа отровно неври у спокойной њговой души, непристойне наклоности немогу се у њему укоренити. Чувствителанъ спроћ несрећне сваког човека, люби онъ текућу сузу изъ ока страдаюћегъ, и милосрдно хлѣбацъ свой са гладномъ сиротомъ дѣли. О, ко му драго было ты! задржи непрестано простосрдіе твое, за нигда невенуће дражести красне природе! Тада ће добродѣтель и задовольство съ тобомъ подъ единымъ кровомъ обитавати, и радостиће ти трави подобно око тебе цвѣтати!«

Лидасъ. Твоя дражесть пуна пѣсма, Палемоне, каже ми управо оно, што ми сваrда мила моя майка у срце уселява. Она ми непрестано каже: Айде, испитуй добро, како су красно блага богови свѣтъ овай украсили, пакъ се радуй изъ свегъ срца, и благодари имъ, ако што пріятно видишъ! О садъ ћу ић њой у колебу да идемъ, и казаћу іой: „Љубезна мамице, ала да много причина имамъ, богове изъ свегъ срца моћи славити; єръ ми е Палемонъ, пловећи само са мномъ, красоту поћи одкріо!«

Путови Судбине.

(Продужено)

Да обратимо садъ погледъ нашъ и на замакъ ибарски, и то у оно време, у кое е Ирна сестри своіой ону незгоду задала, и кое смо мы све потанко дознали изъ Вештине приповѣдке.

Две године после тогъ злочинства, на кое е Ирну материнска зебња и суевѣрие навело, падне господ одъ Ибра у тешку и мучителну болесть. До тогъ е времена лакомислена Ирна сматрала криву своју кривицу као дѣло, кое е неизбѣжно, и кое е она морала учинити, па зато се слабо и кајала; но башъ кадъ ю е понекадъ гласъ савѣсти узнемиривао, то е она такова осећања забунила и успавала разними забавама и сваковрсним уживањемъ. Садъ пакъ кадъ е Ирна на болној постељи лежала, где е умукло сво весељ и буке и необуздане забаве, где и и сама смрть ужасомъ устрељной Ирни озбиљно грозила — садъ текъ познала е у пуной величини ваниоћу сестри своіой нанешену неправду, и тереть овогъ великогъ грѣха тешко е притиснуо њену душу, тако да нигда мира ние имала, да е сваку утѣху презирала, и да е съ найвећимъ ужасомъ предвиђала праведну казнь небесногъ судіе. Она дозове къ себи свога супруга и свога исповѣдника, (ово бише єдан грчки калуђеръ, кои е недавно у Ибаръ дошао), и одкрие обоима криво свое злочинство, кое е тешко притиснуло њену савѣсть. Обоица се веома препадну, кадъ іћмъ е Ирна свою тайну одкрила; и будући се овакавъ грѣхъ никаквимъ калењемъ ние могао ублажити и избрисати, то монахъ ние могао застрашеной Ирни никакву другу утѣху дати, него само препоручити е неизцрпимой благости и милости небесногъ судіе. Противъ сваког очекивања Ирнина се болесть после неколико дана окрене на боље, и Ирна оздрави. Кадъ е сасвимъ већъ оздравила, подчинила се она вољно и са покрушенимъ срцемъ тешкимъ цркованимъ казнима, кое іой е смирени монахъ наложио ради испаштања свога великогъ злочинства. На жалость нис се дало ово начинъ изгладити, єръ се мртви немогу изъ гроба подићи; притомъ се Ирна ние могла надати, да ће се икадъ са своіомъ сестромъ помирити, особито због тога, што е Вешта одпала одъ христіанства. Па и ово одпадање одъ спасаваюће науке Христове биваше послѣдица црногъ њногъ дѣла, и гласъ савѣсти непрекидно іой е говорио: „Ти си Вешту не само за овога живота у несрећу и бѣду бацила, него ти си е лишила и блаженства, кое вѣрне на оном свѣту очекуе.

Одъ тогъ времена изчезло е весељ, части и забаве изъ зидина ибарскогъ замка, и предвиди онай дворъ ниште е было наликъ на какавъ суморни манастиръ, него ли на сѣдиште найсилнијегъ и найбољегъ србскогъ властелина. Повекадъ само, али и то прло редко, давао е господаръ одъ Ибра своме дружству изъ околня замака часть у великой трапезарји; но сиђа и весела торжества и игре, кое су пре тако често дружине биљу савимъ престале; єръ у Ирни, коя до тогъ времена биваше пруна сваког веселя, биваше изумрло свако чувство весеља и радости. Само кадъ е гледала невине игре свое красне деце, осећала е іошть овогъ живота сласти; па и то њежно материнско чувство было е свакадъ узмучено помисломъ, да ова одъ сваю земни блага башъ ово найманѣ заслужуе; єръ е она сама материнскомъ срцу свое несреће сестре самртну рану задала. Зато се она и бояла: да ће и стрела освете пре или после погодити башъ на оном мѣсту, где ће е найвећма таштати. Съ томъ зебњомъ: да ће изгубити ово, што іой

є наймилиє, растла є уєдно и нѣна безпределна любавь къ овимъ милимъ предметима свога материнскогъ стра'а и слутнѣ. Но и съ пунимъ правомъ полагала є Ярна сву свою надежду у ову невину дѣцу; єръ обоє су найлепше напредовали и посташе любимци свию поданика ибарскогъ дома. У Сретену (сину Ярниномъ) већъ су се зарана развияле клице свию они одлични и племенити свойства, коя честитогъ човека и храброгъ войника красе; а Лиляниа дивна лепота и приятность стояла є у найлепшемъ сагласію са првенственимъ даровима нѣногъ духа и срца. Коя є ово нѣжно и анђелско створенѣ видіо, тай є одма при првомъ погледу быо тврдо увѣренъ, да у прсима ове дивотне девойке царує благость, нѣжность и племенитость.

Силни уплявъ времена показао є пакъ надъ Ярномъ неодолиму моћь. Она є мислила, да є дугимъ каянѣмъ, строгимъ испаштанѣмъ и мучителнимъ казнима, коима є она сама себе подвргавала, своє велико злочинство, ако и не сасвимъ изгладила, а оно баръ у толико ублажила, да ће се опетъ удостоити милости превѣчногъ судіє, и да се нема више бояти страшногъ суда небесногъ Творца. Она є по совѣту свога исповѣдника основала єданъ монастиръ, и радовала се брзомъ напредку ове спасительне задужбине у толико више, што ю є монахъ тѣшіо, да є она овимъ боголюбивимъ дѣломъ не само стару свою кривицу сасвимъ загладила, него да є она шта више себи тимъ поступкомъ прокрчила путь къ вѣчномъ блаженству.

Садъ є была найтоплія желя Ярнина: да се са своіомъ сестромъ састане и съ ньоме помири. Она бы радо отишла своіой тежко увређеной сестри, па бы є на коленима и са сузама найискреніегъ каяня молила за опроштенѣ; али распре, коє є господаръ непрестано имао са своимъ сусѣдима, па и язическимъ планинцима, учиниле су овакавъ путь ако не башъ посве немогућимъ, а оно баръ доста сумнителнымъ и опаснимъ за слободу и животъ предузимательке.

Наєданпуть допре до Ярне гласъ: да є Вешта, жречица и пророчица србски племена око Приштине умрла. Она є вѣсть была за окаяну Ярнину душу громовни ударъ. Она є сирѣчь у последнѣ доба подраньивала надежду: да ће іой при састанку после тако дугогъ невиђеня заръ изићи за рукомъ, измолити опроштенѣ одъ своє сестре. Садъ є пакъ ова надежда занавѣкъ порушена, и болу и туги нѣзиной за упокоєномъ сестромъ придружила се іоштъ и та суморна мисао, да се ни съ оне стране гроба неће више наћи са своіомъ сестромъ, єръ є ова као язичница умрла.

Но при свемъ томъ ніє могло застрашено Ярнино срце себи затаити, да є са смрћу Веште уєдно уклонѣна и грозећа опасность, коя іой се надъ нѣномъ повиномъ главомъ війла. Докъ є Вешта живила, морала є госпоя одъ Ибра непрестано стрепити одъ освете Вештине. Садъ є ова зебня нестала — єръ да є Вешта на самртной постельи свою поћерку Воляну избрала за осветительку Ярниногъ злочинства, то ніє Ярна ни на край памети могла имати. — Ослобођенѣ одъ ове зебнѣ, коя є ню толике године узнемиривала, причинило є госпои одъ Ибра неко душевно задовольство, коє ова иначе, после толики догађая, кои су нѣну совѣсть раздрмали, не бы могла тако лако получити.

Наскоро затимъ запроси єданъ млади племићъ, по имену Славоборъ, Лилянину руку. Славоборовъ отацъ быяше єданъ одъ найсилніи племића и властелина, а при томе био є пре найстрашніи непріятель дома Ибарскогъ. Но пре краткогъ времена помире се ова два дома, и они заключише, да тай савезъ пріятельства іоштъ већма утврде овомъ брачномъ свезомъ.

Лиляна се ніє противила вольи очиной; а и наменѣни іой младоженя био є до душе честитъ младићъ, кои є и тѣлесно и душевно богато обдаренъ быо. И по томе ніє могло другчіє ни быти, него да се Лиляна приклонила; премда ова према Славобору ніє башъ осећала оно, што се назива „права любавь," єръ ово є чувство было ньой, коя є готово рећи была текъ єдва изишла изъ дѣтиньства, сасвимъ страно. Она є дакле са задовольствомъ изчекивала време, надъ ће є Славоборъ као свою госпою одвести свечано у свой дворъ, и ньой за честь држати сяйна веселя и игре, єръ овакова увеселеня бину већъ одъ много година врло редки появи у ибарскомъ двору.

Већъ є и данъ вѣнчаня обестрано уговоренъ быо, и опредѣленъ є за то данъ Светогъ Іована Крестителя. Срећомъ и пламтећомъ любави опієни Славоборъ пожеліо є времену крила, да бы ово брже протицало и жуднимъ срцемъ изчекивану зиму примакло, коя ће му у овой години донети више задовольства, него што доноси дивльи ловъ и необуздане части. Но пре него што є ова жельна изчекивана зима приспѣла, нападну Бугари на область Ибарскогъ господара, и пре, него што би се ови дивльи гости побѣдили и у ньіону землю съ тежкимъ губиткомъ одгнали, ніє се могло ни мислити на весела торжества и свечано вѣнчанѣ Славобора и Лиляне.

Међутимъ се є господаръ одъ Ибра хитно и изъ свію сила опремао за войску, да бы ове непріятелѣ, кои му нису никадъ давали мира, и кои су га већъ често на освету раздражавали, садъ люто казни, како бы за дуга времена изгубили волю, да опетъ опустошително на ибарску область нападаю.

Млади господаръ одъ Ибра, Лилянинъ братъ, имао є садъ први путъ на войску отићи, да ту у боєвима храбрость свою покаже, а и Лилянинъ заручкимъ, Славоборъ, моліо є, да свога друга и пріятеля у бой прати, како бы се іоштъ већма удостоіо руке прекрасне Лиляне. Славоборовъ отацъ пристане на то, и пошлѣ іоштъ Ибарскомъ властелину єдну избрану чету войника у помоћь. И тако пође ибарски властелинъ са силномъ и валяно опремлѣномъ войскомъ на Бугаре.

(Продужиће се.)

Мрвице.

— „Я самъ вашегъ отца врло добро познавао, єръ є єданъ изреданъ човекъ быо," рекне єданъ селякъ некомъ господину. „А одкуда га познаєте?" упыта господинъ. „Отудъ, што смо заєдно выше путій у меани дотле пили, докъ за себе заборавили нисмо, и онъ ме никадъ у дружству издао ніє," одговори селякъ.

— У Берлину дође младићъ єданъ у пошту и запыта: „имали какво писмо на мене“; а поштаръ му брзо одговори: „я невидимъ да икакво писмо на васъ има“.

Трпельивацъ. Као годъ што сви вѣштаци, тако и дагерописци имаю прилику чрезвичайно мислити о людма и познати чудновате образце човечіегъ рода, кои се подъ именомъ „синови поносногъ Албіона“ називаю. Єданъ такавъ синъ, изгледаюћи крупанъ, одъ свои 40 година човѣкъ, дође недавно дагерописцу Штелцнеру, у Хамбургъ, па га сасвимъ озбильно запыта, били се овай склоніо, да га — сто пута дагеропише. Г. Штелцнеръ непоплаши се одъ овогъ великогъ посла, него ономе начисто и просто одговори: „да бы врло радо то учиніо.“ — Засѣданія одпочну свакій данъ, кадъ є за радню лепо време было, у коима є Енглезъ примѣрну сталноћу и велику трпльивость показао. Кадъ беше готови сви сто ликова, кои су єданъ као други по образцу Енглеза сасвимъ добро погођени были, и кадъ є овай кола довео, да ликове понесе: онда се текъ усуди вештакъ запитати Енглеза куда ће онъ съ толики ликови, да ли оригиналъ ликова нема много присни сродника или пріятеля? да ніє науміо убити се или у невратъ одпутовати, па да нѣговимъ любезнимъ друговима и пріятельицама такавъ красанъ споменъ остави? Не, ништа одъ свега тога ніє было. Енглезъ се само обкладіо, да ће отрпити, да га сто пута мучи дуговлачећи дагерописацъ, и тако є побѣдоносно обкладу добыо.

Убійце. „Єсте л' Вы“ упита ме неко вече женски гласъ изъ мрака. „Дабогме, да самъ я“, мишля и одговорихъ. Беше тако мрачно, да се ніє видіо прстъ предъ окомъ; а я самъ стало предъ врати єдне куће, кадъ нѣжна женска рука узме мою руку и одвуче ме са собомъ. — То ће быти одъ мене велика комедія, помислимъ я сада у себи; но што му драго нека буде, само нека небуде батина! Іошъ єдномъ стиснемъ любезно женску водећу ме руку, мыслећи, да іой тимъ чинимъ неко задовольство.

„Шта Вамъ є,“ упыта ме она срдито, „єсте ли понели мртвачкій сандукъ“? „Мртвачкій сандукъ?“, и я се каменимъ, но опетъ дођемъ къ себи и рекнемъ да ће се тай таки донети. „Госпођа васъ већъ читавъ сатъ чека,“ прошапће она, а господаръ може свакій часъ грунути, па онда тешко нама свима, ако господаръ о овомъ укопу дозна“. — Тако ли є, промрмлямъ Я. „Іошъ кадъ є венчанъ са госпоіомъ, претіо іой, є да ће морати погинути, ако ніє рада госпођа съ ньиме растати се. Сирома Салошъ; онъ є рѣчь свою одржао“. Я помислимъ да овде нешто быти мора, и да є дете убієно, па ће криминалный судъ имати ту посла, почемъ є провидніє мене послало, да злочинство обелоданимъ. — Ми се попнемо преко неки басамака — а єдна се врата отворише и я се нађо у єдной богатой спаваћой соби. На кревету лежала є єдна млада лепа госпођа съ плачнимъ очима. — „Ево видите, любезный майсторе“ започне она, видите, све што имамъ, мое сво добро на свету, мое анђелче“ кое є мой мужъ, несрећный убица, удавіо. Є ли мртвачкій сандукъ лепъ испао. „Та“, викне садъ собна девойка, „то ніє майсторъ. Шта є вама господару! Ко сте вы.“ Да, несрећнице, загрмимъ я гласомъ, нисамъ я вашъ невалялый помоћникъ зла; него ме є провидѣніє избрало, да ваше паклено злочинство одкриємъ. Заръ вы мислите, да се може сакрити ваше дѣтоубійство? Не! предъ судомъ божіимъ и предъ людма морате вы за то гадно злочинство одговарати! Обе женске погледе ме зачуђено и поплашено. „Гдѣ є несрећно убієно дѣте? я се морамъ найпре увѣрити, па онда тежко вама?“ На єданъ ма зграбимъ одъ зелене свиле іорганчићъ, кои є покривао малу колѣвку, што є край кревета госпођиногъ была, и на велико удивленѣ видимъ єдно псетанце, бѣло као снѣгъ, гди лежи у колевцы са заврнутимъ вратомъ, и свуда около цвѣћемъ изкиђено.

Я самъ се дакле самъ осудіо, и морао самъ будаласто, одвећъ лудо изгледати; єръ кадъ самъ врата за собомъ повукао, чуо самъ гдѣ ми се женске грохомъ подсмѣваху. На улицы пакъ сусретнемъ столара, кои є дивно украженъ одъ абоноса слоновомъ кости и сребромъ обложенъ и извезенъ мртвачкій сандукъ носіо

— Девойка єдна уда се за удовца и после осамъ дана се страшно покає. Кадъ су є пытали зашто се кає кадъ іой є мужъ богатъ, добаръ и вреданъ човекъ, а она одговори „я самъ се страшно преварила, а то зато, што самъ слушала, да ако се коя уда за совѣтника, постане совѣтниковица, ако за началника началниковица, ако за професора професоровица и т. д па самъ мыслила, ако се удамъ за удовца, постаћу удовица, и тако наслѣдити оно иманѣ, што ми є мужъ брачнымъ уговоромъ завештао.

Малине.

— Найвећа полза кою човекъ може имати, познаюћи слабости и погрешке други', састои се у томе, да себе одъ такови чува.

— Мы се тужимо на друге, што су непостояни у пріятельству, а други опетъ на насъ, и потоме смо сви єднаки

— Гди нема праве добродѣтельи, ту нема ни правогъ пріятельства, или ако га и буде, то є съ интересомъ скопчано, и потоме донде трає, докле и интересъ.

— Наше страсти и погрешке за насъ су шкодлькве, али другима су одъ велике ползе.

— Ко само у свою ползу живи, ніє достоянъ, да га светъ погледи, а камоли люби.

ОГЛАСЪ.

На усѣкновеніє св. Іована т. є. 29. Августа ове год. држаће се, по постоећемъ установленію, овде у Зайчару пето-дневный свію отечествени и страни производа Панађуръ, о комъ панађуру непропушта Началничество окр Црнорѣчкогъ свима овыма, кои бы желили на исти доћи, обзнанити.

№ 2715 Одъ стране началничества окр. Црнорѣчкогъ 10 Юлія 1857. год. у Зайчару.

Издає Любомиръ П. Ненадовићъ.
У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 27. Юлія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ издази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 54.

Домаће Новости.

У Београду 26. Юлія. Познато е млогима читательима нашима, како су се неколико наши млади люди сложили, и у немачкомъ театру србска позоришна дѣла вешто представляли; али одъ некогъ времена нису намъ давали прилику, да се ньиовомъ добромъ вольомъ и вештиномъ при представляню у умиленѣ доводимо. Узрокъ овоме никако ніе была та околность, што су речени родолюбци у своме предузећу оладнили, и тако одъ започетогъ похвалногъ намереня одустали, него су они єдино тога ради принуђени были представляня прекинути, што су одласкомъ немачкогъ театралногъ друштва остали безъ потребны стварій за представлянѣ, као што су то гордина (завеса), кулисе, альине и друге припреме. Како смо дакле садъ извештени, да е друштво родолюбаца наши речене ствари набавило: то овимъ непропуштамо нашима читательима явити, да ће оно у четвртакъ или у неделю представляти „Владислава краля Бугарскогъ" дѣло, кое е списао нашъ славно познатый, не давно преминувшій списатель Іованъ С. Поповићъ.

— По гласу званичны Новина, помоћникъ Началничества окр. Чачанскогъ маіоръ Риста Туцаковићъ поставлѣнъ е за Началника окр. Гургусовачкогъ, на нѣгово место по потреби службе премештенъ е помоћникъ Нач. окр. Алексиначкогъ, капетанъ Іованъ Протићъ, на овога место Помоћникъ Нач. окр. Ягодинскогъ капетанъ Танасіе Ивановићъ, на нѣгово место Помоћникъ Нач. окр. Шабачкогъ маіоръ Коста Антоновићъ, а на овога место Началникъ среза Подцерскогъ истогъ окружія, капетанъ Радованъ Ђурићъ. — Помоћникъ Нач. окр. Београдскогъ маіоръ Димитріе Миленковићъ поставлѣнъ е за Началника окр. Подринскогъ, а на нѣгово место Началникъ среза Врачарскогъ окр. истогъ Яковъ Становићъ съ производствомъ у чинъ капетана. — Началникъ окр. Ягодинскогъ Іоца Наумовићъ премештенъ е по потреби службе за Началника окр. Крушевачкогъ, а Началникъ истогъ окружія Радованъ Петровићъ, кои е подъ судомъ быо, и кои се у путу помилованія поредь низврженя на єданъ чинъ ниже и са премештаемъ у истомъ качеству казнити има, поставлѣнъ е за Началника окр. Ягодинскогъ.

— Началникъ окр. Чачанскогъ, капетанъ Іованъ Перуничићъ изъ уваженя ревностне службе, произведенъ е у чинъ маіора.

— Сумма свію досадъ прибрани прилога на споменикъ Карађорђевъ износи, 943.092 гр. 25 пара.

— Београдъ 25. Юлія. Пензиониранный членъ суда Ужичкогъ Васа Григоріевићъ, кои е пре два дана овде дошао, да єдногъ свогъ сынчића у школу да, после єдно дневногъ болованя преселіо се юче у 7 сатій у вѣчность, а данасъ е матери земльи преданъ.

— Кньига „Црногорацъ или страданя Христіана у Турской" романъ одъ витеза Х. Левичнига, кою е г. Стоянъ Бошковићъ, профессоръ полугимназіе Шабачке съ нѣмачкогъ єзыка превео, изашла е и разашилѣ се пренумерантима. Ово е може быти єдина одъ досадъ изишавши србски кньига, коя на 1900 пренумеранта има.

Путови Судбине.

(Продужено)

IV.

Неколико дана после оне ноћи, кадъ е Вешта свою жалостну судбину поћерки своіой Воляни испричала, издавула е она, и благодарни обитательи околни планина саранили су е съ найвећомъ тугомъ близу храма у светоме лугу.

Воляна, сећаюћи се последньи опомена покойне нѣне помайке, ніе пропустила, ону таинствену кньигу, кою іой е Вешта као єдино наслѣдіе оставила, прилѣжно проучавати, и она е помоћу свога бистрогъ и проницателногъ ума за кратко време све проникла, тако, да е народу могла быти у пуной мѣри, што е и Вешта была, па зато е она и наслѣдила сву любавь и почитаніе, кое е Вешта за живота уживала.

Велики жертвенички праздникъ, кои е сваки петъ година по єданпутъ славлѣнъ, већъ се біяше приближіо, и служительи светога храма уватили су на тай конацъ већъ єдно дѣте и єдногъ старца, да ій у славу отечествени богова жертвую. Садъ кадъ бы іймъ іоштъ за рукомъ испало, заграбити на ту исту цѣль іоштъ єдногъ млади-

ћа и єдну дѣвойку, и то изъ непріятельски племена, онда бы се привржениці старе вѣре могли за идући петъ година по мышлѣню ньиовомъ поуздано надати свакой срећи и напредку.

У то време догоди се, да се є на сѣверу области Приштине єданъ отмѣни старешина народни, кои є у великомъ уваженю стаяо, тежко разболео, и послао по Воляну, да му помогне, єръ є она на — далеко разглашена была. Дѣвойка се одма крене на путъ], єръ є позиву таквогъ мужа на сваки начинъ морала слѣдовати. Она є морала пуне четири милѣ путовати до куће нѣгове. Нѣна дубока вештина у лекарству посведочила се и овде; єръ после неколико само дана, быо є онай поглаваръ, кои є већъ сву надежду быо изгубіо, сасвимъ издравіо. Кадъ є већъ найвећа опасность прешла, ніє морала Воляна непрестано и брижно облетати око предижућегъ се болестника; и тако є она по неки путъ изшетала по околномъ предѣлу. Шетаюћи єдномъ овако, наиђе она изненада на єданъ прекрасни и великолѣпни дворацъ, кои є већъ лежао изванъ границе Приштинске области. Єдна богато обучена дворянка изшетала є башъ у онай паръ изъ двора, и на пытаня Воляне одговори она: да є овай дивни замакъ собственость властелина Драгуше, чия ће се кћи после неколико дана вѣнчати. „На овомъ сяйномъ веселю," заключи дворянка своє причанѣ, присуствоваће и кћи Борислава, господара одъ Ибра и Ситнице, прекрасна Лиляна, чія се лепота и дражесть до звезда преузноси."

Воляна се при овимъ рѣчима мало тргне; єръ она се сѣти своє заклетве и види є: да є дошло згодно време и удесна прилика, извршити оно, што є Вешти обећала. Што є Вешта предвидила, и наслутила, то се садъ све лично стицало. — „Да! мислила є Воляна у себи, Лиляна мора пасти одъ жертвеничкогъ ножа, као и стара Вуча, како бы Ярна у материнской неизмѣрной туги и очаяню и сама искусила у пуной мѣри оне муке, кое є у давнія времена своіой бѣдной сестри задала.

Докъ се є Воляна у ове мысли занела, и на дальи разговоръ дворянке замка Драгуше слабо пазила, искрсне изъ шуме єдна чета одъ 12 — 15 коняника, кои су пратили єдну богато обучену женскиню, и сви су ишли управо къ замку. „Ево є гди долази," продужи дворянка, „ево ћерке храброгъ Борислава и скромне, богобоязльиве Ярне. Погледай є добро, па кажи, заръ ніє лепша одъ румене зоре?"

Воляна, учинѣна овимъ рѣчима внимателна, погледи на ону страну, одкудъ є коннички спроводъ долазіо, и нѣнъ погледъ мѣріо є начуђено дивни Лилянинъ ликъ.

Премда є млада жречица и сама была у найлепшемъ цвѣту и окићена необичномъ красотомъ и дражестима, то є она ипакъ сама у себи признавала: да є Ярнина кћи анђелско створенѣ, да є створенѣ несраннѣне лепоте. „Грехота є доиста," мысляше она у себи, да такавъ млађани животъ тако прерано угине, да таково тѣло у мрачномъ гробу труне; — али съ друге опетъ стране она є заиста найдостойнія жертва, кою бы могла принети гнѣвнимъ боговима и уцвелѣной сѣни несрећне Веште."

Дворянка се опрости и отиде за четомъ коняничкомъ у замакъ; Воляна пакъ стаяше іоштъ неко време на ономъ мѣсту, и бияше се занела у дубоке суморне мисли. Затимъ се полако крене кући, и размишлявала є єднако о начину, како ће Лиляну у своє руке добити. Кадъ є већъ стила была до обыталишта оногъ поглавара планинаца, когъ є она одъ самртне болести изцѣлила, она є већъ была смислила, како ће нѣна намѣра найудесніє за рукомъ изаћи.

Она є сирѣчъ причала овоме поглавару, кои бияше нѣнъ пріятель и велики почитатель, слѣдуюћу измишлѣну гатку: како є она данасъ у шуми, уморомъ свладана заспала, како іой се у сну єданъ духъ явіо и ньой заповѣдіо, да єдну христіянску дѣвойку на силу отме и придода онимъ другимъ жертвама, спремлѣнимъ за велико жертвеничко торжество. Духъ є ньойзи у сну показао и ликъ те дѣвойке, па є после у зракъ одлетіо. „И текъ што самъ се затимъ," продужи Воляна,„ изъ сна тргла и очи отворила, угледамъ єдну чету коняника, кои су єдну христіянску дѣвойку спроводили у замакъ властелина Драгуше. Кадъ я дѣвойку добро погледамъ, я сва уздрктимъ, видећи истоветни ликъ, стасъ и черте оне дѣвойке, кою ми є духъ у сну као жертву назначіо. Заиста, воля богова ніє ми се могла ясніє появити; — они захтеваю ту христіянку за жертву, и ако смо ради, да не навучемо на себе ньіовъ гнѣвъ — —"

„То іймъ се морамо повиновати," пресече іой поглаваръ рѣчь. „Я ћу одма одредити неколико вѣрни и разборити унода у замакъ Драгушинъ, да разпитаю и дозваду, кои є та дѣвойка, и одкудъ долази."

„Я самъ то већъ дознала!" одговори Воляна. „Она є кћи Борислава, властелина одъ Ибра и Ситнице, и бавиће се неколико дана у замку Драгушиномъ, да присуствує при свечаномъ вѣнчаню нѣгове ћерке, а своє присне другарице, па кадъ се буде враћала кући, ми ћемо на ню и нѣну пратню напасти и згробити є. Ты ћешъ ми при овомъ предузећу на руци быти, и даћешъ ми у помоћь довольни брой одважни войника, кои ће быти у станю, ово дѣло у славу наши богова срећно извршити. То є све, што одъ тебе захтѣвамъ за моє досадашнѣ услуге!"

„Нека буде твоя воля, висока и преобдарена жречицо!" одговори поглаваръ. „Бориславъ є до душе силанъ властелинъ, и ми ћемо после морати стрепити одъ нѣгове освете. Но богови, кои намъ то дѣло налажу, браниће насъ снажномъ рукомъ, ако бы намъ трула сила людске руке грозила за то, што смо се овако повиновали вишемъ налогу."

На четири дана после овогъ догађая и разговора крене се Лиляна са своимъ пратноцима куће у ибарски дворъ. Али недалеко одъ границе Приштинске области нападне изненада на Лиляну и нѣну пратню єдна чета дивльи планинаца. Премда су ибарски войницы ћерку свога господара са найвећомъ храбросћу бранили; то су они ипакъ найпосле морали уступити надмоћномъ брою планинаца, и нису могли стати на путъ, да планинци Лиляну не заробе. Кадъ є то видіо предводитель пратнѣ, онъ се окрене побѣдительима и рекне іймъ: „Ако сте ви ово

дѣло учинили изъ користолюбія, онда васъ молимо и приклињемо, поступајте (у людно са овомъ племенитомъ и одъ високогъ рода дѣвојкомъ: ви ћете за ню добыти велику одкупну сумму. Но едноме одъ насъ дозволите, да отиде у Ибаръ, да донесе одкупъ, кои ви захтевате за ослобођењѣ њѣно!"

Тада изађе Волина на среду и рекше заповедательнимъ гласомъ: „Вами снима, ви ибарски войници, поклоними животъ и слободу, и ви можете њи куће; али ова — показиваюћи рукомъ на бледу, дркћућу Лилину — „ова ће остасти у моћи власти, и никакво благо овога света неће е моћи одкупити. Кажите њѣной майки, охолой Ярви, века се ужасне и некъ очајна. Бръ яртви жедне за осветомъ, и свете се, па ма то было у последнѣ време.

„Ко си ти, ужасно створењѣ?" запита зарободљена Лилина, и погледи са ужасомъ и самртнимъ страомъ Волину, кои е као какво гнѣвно божество са висприенимъ и страшнимъ величествомъ на ядну Лилину гледао.

„Я самъ завео осветитель", викне Волина, а послао ме е єданъ увисъ са землѣ отишавши духъ да казнимъ злочинства твое майке. А ви" продужи Волина обазревши се на пратноце Лилинине, „отидите у Ибаръ, и кажите вашой госпођи све мое речи по реду. Она ће смисао мои речи врло добро разумети познаће у њима съ найнећимъ очајнѣмъ мачъ праведне казни."

„Па шта ће быти найпосле одъ наше младе госпе?" запита дркћућимъ гласомъ стари предводитель Лилинине пратњѣ.

„Смрть на жертвеничкомъ олтару наши богова!" одговори Волина кратко. — Бѣдна Лилина падне е одъ ужаса у несвесть, а и войници ибарски подигну жалостну вику и кукњаву. Они иначе сурови и тврдога срца войници проливали су сузе, и сви су єдногласно молили, да њи све скупа побію, да се неби са таквимъ грозничъ гласомъ враћали у замакъ свога господара, и да нечую и невиде очаятелну жалость и пребацивани пораженне майке, кои ће са сузама найвеће туге дѣте свое одъ њи искати.

„Идите, кудъ оћете, и чините, што вамъ е годъ драго!" одговори ймъ Волина ладнокрвно. „Я нећу проливати узалудъ вичію крвъ, а за вашимъ животомъ нѣ ми ништа стало. Да има међу вама кои младићъ одъ 20 година, тай бы башъ и безъ вашегъ самопожертвованя было одъ мое стране почестованъ, да умре заедно са своіомъ младомъ госпођомъ; но сви сте већъ зрели люди, и богови незахтеваю вашъ животъ. Зато одлазите, и штедите вашу крвъ за другу прилику.

Опроштай ова вѣрни войника одъ несрећне Лилине быо е поразителанъ и тронителанъ. На и сама Волина окрене се на страну, и рекше полако и жалостно: „О Вешто, Вешто, ти си много одъ мене зактевала! Коме у дужность спада, да буде свирѣпъ, тай треба да стои већъ на оной страховитой висини, на коіой е већъ сва њежна човеческа чувства са себе стресао."

(Продужиће се.)

НЕШТО О РОБСТВУ.

(съ нѣмачкогъ)

Седиште робства на югу е, но и сѣверъ ніе безъ истогъ остао, єръ е и тамо то, на поругу людства служеће стаић умныя створеня распространѣно. У старія времена робство е было ограничено на оне, кои су у рату заробљѣни, а у доцніе люди су као свака марва куповани и продавани были. У Атини веле да е было 400.000 робова, а само 10.000 слободня грађана. У Шпарти пакъ было е число њихово много знатніе. У време Хорација продавао се єданъ робъ за 500 франака. Марко Антонинъ купіо е два, врло лена близанца за 50.000. Сабинусъ дао е за два научена роба 30.000 а єданъ врло вешть актеръ продатъ е у време републике грчке за 60.000 франака. Лукулъ е овомъ трговиномъ преко 4 милиона франака добіо. Островъ Делосъ быо е средоточіе ове трговине, и истокъ е готово трећу часть своіе становништва ради беспособну имао, кое се природно догађало, єръ ніеданъ робъ никадъ штеђенъ быо ніе, будући е онъ, по понятіама, имаоца за њихову службу створенъ.

Стари Британцы были су робови саксонски, и у време Хентархіе было е тамо 4 части робова. Робство е укинуто у Ирландіи подъ Хайнрихомъ II. у Италіи у почетку 15. века, већа часть немачки селяка ослобођена е 13. века, а године 1315. краль францускій Лудникъ X. све е на своимъ спаилуцима робове ослободіо.

Слобода свію доцніе и раніе ослобођены народа остала е на єдномъ месту, и то, што е готово свуда раяновићске политичко было, остали су люди баръ формално, ако не у ствари слободни. Ова слобода ограничавала се и онда и садъ само на Европу, а у Америци, кою су просвештени Европейци населявати почели, и кою и садъ населяю, оно се и до данасъ у подпуной сили одржало, али само што люди беле боје нису робови, већъ црнцы, кое е Лазказасъ као удесніе препоручіо, и за кое е рекао, да су нешто ниже одъ остали людій, и потоме ніе никаква гріота, ако се, као и свака остала марва употребе. До конца 18. столѣтія ова трговина съ робовима была е у рукама Енглеза, єръ су они сваке године преко 40.000 црнаца изъ Африке у Америку довлачили, и у години 1836. было е 2,350.000 робова само у сѣверной Америки. Колико ій садъ има известно се незна, а тако исто и то е неизвѣстно кадъ ће сасвимъ нестати.

Црнце.

— Лађари енглески у путу своіе уваге кодъ острова Асцензиона неколико корнача, кое су три ноге имале и понесу ій са собомъ у Енглеску. Они су дуго збогъ бурѣ тамо амо по нору лутали и текъ после велике муке у канаалъ њиховъ уповлили. Кадъ су уповлили, виде, да е една корнача готово црнла, они е жигошу и баце у воду. После године дана ти исти лађари уватили су на истомъ месту ги и пређе ту корначу, за коју су мислили да е црнла и бацили е. Тешко е и помислити, да тако што быти може, но пошто мора се и вероватн, єръ ако ничему неверуемо, довћ сами неискусимо, никадъ ништа научити неможемо.

— У Енглеской се чинъ официра као свакій еспапъ купити и продати може, и млади богати люди, кои су се на нерадню научили, и коима е мило да злато на рамени а саблю о бедри носе, купую за скупе новце те чинове, и сви официри по већой части млади су люди. Єдна врло богата а притомъ шальива госпоя у Единбургу позови све, у тамо налазећой се компаніи официре на балъ, на комъ е выше света свакогъ званія было. Кадъ е музика на игру засвирала, примѣти она, да ниеданъ официръ неигра, приђе къ ньима и рекне имъ „за Бога господо, зашто вы неиграте, кадъ сте сви млади, и кадъ сви, као што мислимъ, врло лепо знате играти"; а они іой одговоре: „Госпо, официри ове компаніе неиграю никадъ, па зато немогу ни садъ". Госпоя се то ниє найболѣ допало, и чинило іой се, да имъ се дружство недопада, па мишляше, како ће и она ньима сличанъ одговоръ дати. Време за вечеру дође, и официри никако незаиграше. Сви уђу у трапезарію и кадъ су служительи официре, кои су чекали, да ій госпоя понуди сести за асталъ, нудити почели, окрене се госпоя и рекне „немойте господу официре нудити, еръ они никадъ неєду, већъ имъ спремте кола да кући иду, а мы кои играмо мы ћемо и єсти."

— Єданъ берлинскій раденикъ, кои е на барикадама быо, имао е меянціи 5 талира платити, и да бы то учиніо, напише магистрату писмо и преда га меянціи съ речна, да писмо гди треба однесе, па ће новце добити. Писмо то гласило е овако „Славный магистрате, имайте доброту овомъ доносителю писма петъ талира на мене дати, еръ я немамъ, а казали су ми да магистратъ све дугове на барикадама бывши селяка плаћа. Ако магистратъ овай дугъ плати, нека ми яви, да му и лебара, касапина, берберина, и остале мое повѣрителѣ пошлѣмъ, и нека ми одсадъ свакій данъ по єдну оку леба и по оке меса шилѣ, докъ летину не саберемъ. Да самъ пакъ я доиста на барикадама быо, посведочиће два покрай мене погинувша селяка".

— Учитель у селу Н. приповедаше ђацима своимъ повѣсть о болестномъ и Самарянину и учаше ій како треба быти добримъ према свакомъ човеку, ма кое онъ народности и вере быо. Кадъ е повѣсть свршіо, запыта єдногъ одъ свои ученика овымъ речма, „Но Петре: шта бы ты радіо, кадъ бы каквогъ Самарянина на путу нашао?" а дете му хитро одговори „я бы га іоштъ болѣ утукао господине, а ништа друго".

— Лопова піяницу єдногъ доведу на губилиште, а онъ се моляше, да му штогодъ даду да попіе. Молба му се уважи, донесу му оканицу вина, онъ е сву испіе и кадъ е момку повратити хтео испусти е те се разбіе, а онъ се окрене и рекне: „Ах тешко мени, ово ніе добаръ знакъ, кадъ я оканицу текъ садъ после толикогодишнѣгъ могъ піянченя разби, и видићете браћо, да ће ме данасъ велика несрећа постићи".

— У єднымъ немачкимъ новинама Карнеминъ е буцетъ овако опредѣліо: Буцетъ е кньига, гди се не о забавама, већъ само о новцыма говори. Кньига, коя о талирима, а не о слободи беседи, у кою е материялно быће починюћи одъ владателя до практиканта написано, кньига, коя сузе и зной сиротинѣ у себи садржава, и изъ кое господа свой ужитакъ добія.

Малине.

— Нетражимо похвалу пре него е заслужимо, па башъ и кадъ е заслужимо, неиштимо е, еръ ће она кадъ тадъ сама доћи.

— Лакомость подобна е врућичини, у коіой што се выше піе, у толико све выше жедни.

— Кога е нужда приморала да служити мора, тай нека неменя често господара.

— Ко е радъ, да га скотъ служи, а да о нѣму бригу неводи, безсловесніи е одъ скота.

— Зао човекъ тражи узрокъ да бы учиніо зло, а кадъ неможе да нађе, а онъ чини опетъ зло, еръ е то и намисліо.

— Совѣтовати се треба лагано, а радити брзо.

— Разумно своелюбіе мати е добродѣтельи, а неразумно рађа сваку будалаштину и злобу.

— Старай се, да си тѣломъ трудолюбивъ а съ душомъ мудролюбивъ, и онда ћешъ съ онымъ учинити све што желишъ, а съ овымъ ћешъ увидити све што е полезно, паметно, добро.

— Тежко добрима онде, гди е сва власть у рукама зли.

— Коя е користь паметно мислити, а лудо поступати, добро говорити, а зло творити.

— Прси, кое ништа нечуствую и неосећаю пуне су леда, подобне су тавной печурки и ни за што выше способности немаю.

— Неможе човекъ имати хитріега ни лукавіега ласкателя, кои бы га кадаръ быо тако заслепити, као нѣгово неразумно своелюбіе.

ОГЛАСЪ.

На усѣкновеніе св Іована т. е. 29. Августа ове год. држаће се, по постоећемъ установленію, онде у Зайчару пето-дневный свію отечествени и страни производа Панађуръ, о комъ панађуру непропушта Началничество окр. Црнорѣчкогъ свима оныма, кои бы желили на исти доћи, обзнанити.

№ 2715 Одъ стране началничества окр. Црнорѣчкогъ 10 Юлія 1857. год. у Зайчару. (1—2)

Издає Любомиръ П. Ненадовићъ.
У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 3. Августа 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за сдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 54

САМОЋА.

По рѣци блаженства плива ми душа,
Када усамлѣнъ у гору похитимъ;
Ту ми се тише таласаю страсти
Ту се я китимъ цветомъ спокойства. —
Ведро е небо, шире се прси,
Лакше еръ дишу безъ икакве зебнѣ;
Ту не допире буковко вренѣ
И загушльивъ задай светине живе. —
Бистаръ е таласъ планинске рѣке,
Каогодъ душа безъ ограде страсти; —
Ко с' не надмеће са суетомъ свѣта,
Скромне мус' желѣ, а питоме мисли. — —
Сладко се спава подъ гранатимъ грмомъ
Кадъ га занесе дисанѣ вѣтра,
Лѣпше е свако планинско цвеће
Нег' сваки украсъ и градска сяйность. —
Какве ми сласти даю веселя,
Прашльиви варакъ ласкавогъ света,
У комъ са сваке зиню стране:
Отровна ждрла клевете, мржнѣ. —
Лепо е одат' по вечернѣмъ ладу,
Усамлѣнъ са руйномъ зборити зоромъ;
Сладко е чисту имати савѣсть,
Ма и неимао Крезуса благо!
Путуйте дакле, несите жуднѣ,
Што сте ми болно разпиняле срце,
Кадъ ми годъ старе позледе се ране,
Самоћо! ти ћешъ донети лека! —

М . . . . .

Путови Судбине.

(Продужено)

У тай ма примѣти бѣдна робиня Лилява, да е и Воляна тронута, и да іой е силно узтрептало срце, и имаюћи садъ іоштъ едну искрицу надежде, падне на колена предъ жречицомъ, целива е у скуть и рекне іой: „Не, я се нисамъ у теби преварила, виспрено и чудновато створенѣ. Ты не само да имашъ ликъ нѣжніегъ пола, него у твоима е прсима и женско нѣжно срце; то ми сведочи суза, коя ти трепти у очима. О, немой се стидити те лепе сузе, — та она те выше украшава него ли украсъ твога свештеничкогъ чина. Жена е онда найузвишенія, кадъ женски осећа. Слѣдуй гласу природе, коя у души твоіой узбуђуе сажалѣнѣ, познай да си онда твою прву и найсветію дужность испунила. Нашъ полъ, нема већегъ украса, него доброту срца и благость душе.“

„Свештеница се мора одрицати женскогъ чувства,“ одговори Воляна, коя се сетила свое заклетве, савлађуюћи насилно свако нѣжние чувство, кое іой се у души порађало. Мене е моя судбина поставила на оно мѣсто, гди я не смемъ нѣжно и благо осећати, као срећние мое сестре; и у толико е горе по мене, што я, као орудие више волѣ, немамъ срце одъ камена. Я морамъ слѣдовати позиву, коме самъ се посветила, па зато ме твое приклинянѣ и ядикованѣ несме тронути. Не троши рѣчи узалудъ, бѣдно и несрећно створенѣ; еръ уво е мое затворено твоіой безмѣрной туги; — предай се твоіой злоудной судбини!“

При овимъ рѣчима удали се Воляна, давши своимъ войницима знакъ, да одма за ньомъ и Лиляну поведу. „О мили мои родительи, любезни брате и драги приятельи, я васъ никадъ, никадъ выше видити нећу! Тешко мени бѣдной и несрећной, чиме самъ я ову ужасну судбину на мене навукла?“, — тако е ядиковала бѣдна Лиляна, кадъ су е сурови войници одвукли. — Съ дивльомъ тугомъ и узалуднимъ и немоћнимъ бѣсниломъ гледали су обезоружани ибарски войници, како су планинци ньнову младу госпођу у планину одвукли. Они нити су были у станю ню избавити, нити ужасну судбину преузношене и у цѣломъ двору ибарскомъ као идолъ обожаване Лиляне ублажити, и зато су у безмѣрномъ очаяню проклиняли онай данъ, кои іймъ е толику несрећу донео.

Но све ово изчезава према неизмѣрной и неописаной жалости Ярне, кадъ су се вѣрни али несрећни пратиоци Лилянини у дворъ вратили, и поразителни гласъ донели Запѣвка, кукнява и очаятелна туга разлегала се по двору; сви служительи и служавке ишле су по двору збунѣно и плачнимъ очима, и чисто нису могли ни сватити такову несрећу; еръ сви су одъ срца волели добродушну Лиляну, коя е и према найнижемъ была блага и снисходителна.

Ярна пакъ лежала е безъ суза и поражена предъ олтаромъ свое дворске капеле. Она е лупала свое прси, — дизала е руке у немомъ очаяню, и молила е не-

бо, да избави нѣно несрећно дѣте, премда се є готово стидила, изустити такву молитву, нити є имала надежду, да ће быти услишана: єръ іой є нѣно срце казивало, да она милость и помоћь божію ниє заслужила. „Садъ познаємъ твой праведни, превѣчни судъ, о небесна правдо!“ говорила є поражена Ярна. „Не смемъ роптати ни тужити у безмѣрной моіой туги; єръ што ми се ово случило, ниє ништа друго, него праведна казнь за црно злочинство, коимъ самъ мою сестру оядила. Но я самъ мислила, небесни Творче, да те є ублажило моє дуго каянѣ и тешко изпаштанѣ; я самъ у моме заблуђеню помислила, да си моє злочинство избрисао изъ кньиге твоє превѣчне правде, као што се оно изъ памтеня мога већъ готово избрисало. — Ахъ, люто самъ се преварила — праведне освете пламенити мачъ после толикогъ времена ніє промашіо мою повину главу! Ахъ, я садъ нисамъ была спремна за такавъ догађай. Яо моє дѣте, моє лепо добро и несрећно дѣте! Я самъ мислила, да те за кратко време окитимъ брачнимъ вѣнцемъ, — а ти садъ морашъ угинути у цвѣту твога млађаногъ живота, — па іоштъ на какви ужасни начинъ! — Я те у мислима гледамъ, како у мрачной тавници лежишъ, како часъ за часомъ пролеће, како ти надежда све већма изчезава, а страшна смрть надъ главомъ ти зия и све ближе и ближе долази, како ты у найвећемъ очаяню за помоћь вичешъ и како те нико нечує! О свемогући Боже избави є, избави, ако си Богъ благости, као што ме учи истинита вѣра, кою самъ примила! Я ю немогу отети изъ руку крвожедни и за осветомъ жеднећи язичника. Ахъ зашто се то морало догодити башъ садъ, кадъ є храбри Бориславъ отишао далеко одавде на войну противъ свои найжешћи непріятеля? — Яо моє дѣте, моє ядно дѣте, да те баръ іоштъ єданпутъ могу видити!“

Овако є ядиковала сажаленя достойна мати, и одбацивала є одъ себе сваку утѣху. Она є терала одъ себе све служавке, па и самогъ своґъ изповѣдника, и сви у двору шаптали су єданъ другомъ на уво: „Наша госпоя неће преживити ову ужасну несрећу.“

Єдно суморно и облачно вече сеђаше Воляна усамлѣна у планинской своіой обители, и размишлявала є съ некимъ тайнимъ ужасомъ о дану великогъ жертвеничкогъ торжества, кои се све ближе и ближе примицао, и у кои ће данъ она први путъ у животу свомъ принети гнѣвнимъ боговима крваву жертву. „О Вешто, Вешто!“ говораше она у себи жалостно, „теби є было много лакше, кадъ си први путъ ову тешку дужность испунявала; — єръ ти си започела жертвованѣ съ твоіомъ найвећомъ непріятельицомъ, и ти си тако безъ икаквогъ стра и противлѣня душевногъ могла бити послушна нашимъ боговима. Мени є пакъ одредила судбина, да убіямъ люде, кои ме нису никадъ увредили, и у чіой туги и я болно саучаствуємъ! — Бѣдна Лиляно, коя чамишъ у мрачной пештери, да знашъ ты, како ми твоя туга и очаянѣ болно срце пара! Ахъ, я ти несмемъ помоћи; я морамъ сурово и свирѣпо съ тобомъ поступати; єръ ме на то наморавaю два силна основа. Та заръ нисамъ я и одъ тебе несрећнія? Кадъ ми судбину нашу сравнимо, заръ ніє твоя боля? — Ти си одрастла у срећи и радости; нѣжна любавь ти є была вѣрни пратиоцъ, и посипала стазе младости твоє мирисавимъ цвѣћемъ, докъ те ніє твоя злоудна судбина изъ тогъ цвѣтногъ круга изтргла; но и твоя ће несрећа быти краткога траяня; нагла смрть преселиће те за тренутакъ у благословене предѣле райскога покоя. — Я пакъ одтргнута самъ іоштъ у првашнѣмъ дѣтинству одъ прсію моє неутѣшне майке; мене є одгаяла суморна човекомржня, и посветила є мой животъ туђой освети, да будемъ отровни мачь у туђой руци! Са срцемъ, коє се ніє одтуђило одъ чувства любави и сажалѣня, као што є моє, морамъ вршити дѣло неокаяногъ бѣсомучника, у чіимъ є грудима изумрла човечность и свако племенито чувство, — па іоштъ къ томе несмемъ слѣдовати нѣжномъ осећаню, коє дає женскомъ срцу найвише блаженство. О Вешто, Вешто! болѣ бы сто пута было, да си ме у дѣтиньству, кадъ самъ ти у руке пала, безъ сажалѣня боговима жертвовала. Я ти немогу благодарити на оваквомъ животу, кои се найвишегъ блаженства земногъ одрицати мора.“

Куцанѣ на вратима нѣнимъ раздрма Воляну изъ ови непріятни мисли. Воляна отвори врата, и унутра уђе єданъ младићъ саскимъ скромно. Сумрачакъ у соби ніє дозволявао, да Воляна угледа изгледъ и ликъ овога странца, но нѣговъ високъ и племенитъ стасъ показивао є ипакъ, да є спадао међу одличніє свога пола. Она се мало препане, но онъ падне предъ ньомъ на колена, и рекне іой нѣжнимъ и благозвучнимъ гласомъ: „Я те непознаємъ, обитателько ове усамлѣне куће; но была ты ко му драго, ти ћешъ за цѣло, надамъ се поштовати законъ гостопримства, и дозволићешъ, да ову ноћь негди у заклону проведе єданъ бѣдни и гонѣни, како бы могао неколико часова одпочинути и сабрати силе за далѣ бѣгство.“

Воляна погледа на странца са жалостнимъ смешенѣмъ. „Несрећни,“ мисляше она, „кодъ кога є дошао онъ тражити заштите. Нѣга є овамо довела нѣгова зла судбина. Башъ такова іоштъ жертва потребна є боговима бѣдни младићу, у мѣсто да нађешъ спасенѣ, ти самъ улећешъ у зияюћу провалу смрти. Међу дивльимъ зверовима пустинѣ ты бы безбѣдніи было, него ли у овой кући. Но заръ я да издамъ нѣга, кои съ найвећимъ поверенѣмъ руку ми пружа, заръ да погазимъ свето гостопримства право? — Ахъ я несрећна, я несмемъ човечко осећати, я морамъ по дужности да будемъ лукава и свирѣпа!“

„Ты ћутишъ и не удостоявашъ ме одговора?“ продужи странацъ по краткомъ ћутаню, єръ Воляна му не бияше ништа одговорила. „Заръ скромна молба єдногъ гонѣногъ неналази одзива у твоіой души?“

„Не — я нећу да будемъ издайница,“ мисляше жречица, „я нећу да погазимъ право гостопримства. Нека иде съ милимъ богомъ — алъ, та онъ и тако неће избећи одъ своє судбине! Бдительни служительи храма укатиће га, и довешће га овамо насилно! Онда я баръ нисамъ она, коя га є издала;“ и окренувши се къ младићу, рекне му: „Бѣдни странче, кодъ мене неможешъ наћи заклона, єръ я самъ дѣвойка и седимъ сама; зато те несмемъ я онде никако примити.“

„Кадъ є тако, а ти ми дай какавъ напитакъ,“ продужи странацъ молебнимъ гласомъ, „па ћу я онда, прем-

да самъ веома уморанъ, отићи одавде, и покушаћу, да се далѣ одвучемъ.

Онъ є говоріо ово съ тако нѣжнимъ и пріятнимъ гласомъ, да є Волина іоштъ веѣма тронута была, нити му є могла ову последню молбу одбити. „Причекай мало овде, садъ ћу се и вратити!," тако му рече Волина, и изађе наполѣ у куйну. Ту запали она свећу, и донесе странцу млека и воћа. Но кадъ му є при зраку свеће у лице погледала, дрекне она ясно и посрне на землю; єръ у нѣму є познала оногъ младића, коега є ликъ она негди у сну видила, кадъ є на неколико дана предъ смрть Вештину заспала у планини подъ великимъ растомъ.

(Продужиће се.)

Мрвице.

— Срце кодъ здравогъ човека у 24 сата куцне 100.000 путій, дакле свакогъ сата 4167, свакогъ минута 70, а у 6 секунда 7 путій. Ко живи 4 године, тога срце куцне 146,100.000 путій: а ко 40 година, тога срце за то време куцне 1,461,000.000 путій.

— На пытанѣ „зашто су Харинге слане," одговоріо є єданъ: „зато, што у мору живе."

— Мы имамо у нашемъ єзику речи, коє єдинственогъ, а неке коє множественогъ броа немаю, тако речь „срећа" нема множественогъ броя, єръ є врло редко гдигодъ на земльи има.

Ладнокреность. — Єданъ Енглезъ ручао є у єдномъ великомъ дружству. На єданпутъ наоблачи се, почне севати, громъ пукне и убіє служителя Енглезовогъ, а онъ се чинише као да ніє чуо громъ, па текъ после четвртъ сата, на велико удивленѣ остали, кои су одъ стра премрли, окрене се и мртвомъ служителю рекне: „опомени ме сутра, да магнетъ на кућу метемъ."

— Єданъ млади посланикъ купи да поклони жени првогъ министра огледало и све што є за чешлянѣ нуждно, па кадъ іой є тай даръ предао, рекне му она: „заръ и то стои у вашимъ наставленіяма?"

— У месту Н. возаше кочіашъ єдногъ учредника новина, и кадъ су на средъ чаршіє были, кочіашъ преврне кола. Учредникъ падне и викне: „Шта то уради убіо те Богъ?" „Ништа, — написао самъ єданъ члананъ за ваше новине" одговори кочіашъ.

— Прво кафено дрво засађено є у Арабіи 1454, године 1554. пили су првый путь кафу у Цариграду, 1654. у Марзелю, 1754 у Прайской, а садъ се піє у свима краєвима света.

— Кадъ є єдно свеучилиште своє стогодишнѣ быће светковало, седне єданъ странацъ у цркви у столъ єдногъ трговца. Овай кадъ дође, рекне му „устаните то є моє место". „Молимъ васъ, оставите ме на миру за садъ, а я вамъ се обећавамъ, да при идућой стогодишньой светковини, на ваше место сести нећу.

— „Познаєтели вы овога господина, што мало пре овде прође" упыта странацъ, єдну на сокаку десившу се женску. „О како га небы познавала, кадъ є онъ мой блискій сродникъ" одговори женска. „Єлъ вамъ доиста родъ и одкуда" запыта опетъ странацъ, и она му одго- „*та есте, да боеме, връ є пре године дана хтео мою найстарію сестричину узети.*"

— Єданъ послужитель понесе две врло лепе шольице у собу, и кадъ є на средъ собе дошао, измакне му се єдна изъ руке, падне на патосъ и разбіє се. Господинъ се страшно налюти кадъ то види, и викне: „несрећниче, гди су ти руке, те испусти таку красну шолю?" Слуга се препадне, дигне руке горе, испусти и ону другу шолю, и рекне: „Ево ій господине."

— Благородникъ Н. коме є по ньиви єдно дете птице ватало и сву ньину нагазило, гледао га є каквимъ му драго начиномъ превариви и къ себи добити, да га изтуче. Єданпутъ га види и викне: „Оди мали къ мени да ти нешто ново кажемъ". Дете се сети шта онъ оће и рекне „фала вамъ господине на доброти, алъ опетъ нећу къ вама да дођемъ; єръ оваква мала деца, као што самъ я, немораю знати шта є ново."

— *Селякъ.* Господине, овай човекъ украо ми є єдногъ вепра.

Судія. Єли истина да си украо.

Лоповъ. Ніє господине.

Селякъ. Како да ниси, кадъ я ћу то са три сведока доказати.

Лоповъ. Кадъ є тако, то ћу я 10 сведока довести, кои ће посведочити да ме видили нису.

Судія. Почемъ се обтуженый на десетъ, а тужитель на три само сведока познао, и почемъ є вишество на обтуженога страни, то се тужба одбацити мора.

— Игранѣ у старія времена као да є врло тешко ишло. Тако приповедаю, да су у време Карла 9. краля француског по псалмима играли, и да є краль найрадіє по псалму 129 играо.

— Принцезу Елеонору, доцнію кральицу Енглеску, између остали нѣны добры дѣла и лепоте, фалили су и съ тымъ што є читати умела. Ово є было 1152. године.

— *Отацъ.* Шта кошта сынко тай дуванъ што ти пушишъ.

Сынъ. Дукатъ ока.

Отацъ. Я самъ задоволянъ и съ онимъ дуваномъ кои некошта выше одъ 4 цванцика.

Сынъ. Е кадъ бы я имао толико деце колико вы, я небы никако пушіо.

— Гиббонъ є быо угледа уредности. Онъ є све своє послове на сате и минуте измеріо, и никадъ ніє хтео у времену, коє є н. п. за читанѣ опредѣліо, друго што радити. Тако приповедаю, како се берберинъ тужіо, да га никадъ у собу пустіо ніє, кадъ є ма єданъ минутъ пре, или после опредѣленогъ времена дошао.

(Презренъ и одбаченъ даръ). Млада девойка єдна, коя є одъ богатогъ а постарогъ човека єдногъ, кои є оженѣнъ быо, себи ласкати допуштала, питала се томъ надеждомъ, да ће іой почитатель нѣнъ на нѣнъ имендан драгоцѣнъ даръ послати. Она є видила у дућану кодъ ювелира єдногъ, прекрасну белензуку и више є дана предъ богатимъ своимъ съ найвећимъ похва-

лама о белензуки той говорила, да, она е управо захтевала одъ нѣга, да се и онъ згодномъ приликомъ у тай дућанъ сврати и да ту белензуку види, ако ће то башъ и радъ самогъ тога быти, да іой каже, да ли лепъ вкусъ има." — Почитатель нѣнъ чиніо се, као да желю господичице неће да разуме, онъ се е увекъ при похвальиваню нѣномъ смено само, одговоріо никадъ ніе ништа, него се опростіо и удаліо. — На свой имендан добіе господична кутію єдну, коя е канапомъ десетоструко унезана и са свію страна печатима утврђена была. Наравно се садъ тврдо надала, да ће ту некій скупоценъ даръ, а пре свега ону хвалѣну белензуку наћи. Она брзо отвори кутію и — проста єдна торта лежаше предъ очима нѣнымъ.

„Да ми е знати, шта е тай човекъ хтео са тимъ упетляванѣмъ? Таково се што слушкиньи покланя, а не мени," викне лютито.

У то магновеніе промоли просіякъ єданъ седу свою главу крозъ врата унутра и замоли за милостиню.

„Башъ добро, старче; таманъ си ми дошао како валя," рекне налюћена лепотица, узме кутію и торту и да просіяку, а овай са стотину благодарны сагибаня своимъ путемъ оде.

Она му после малогъ поклона окрене леђа. После подне уђе почитатель у собу свое лепойке. Онъ е изгледао, као да на благодарность очекуе. Али о томе ни речице небыяше. Напоследку е запыта, како іой се торта допала.

„То морате пытати просіяка, коме самъ и особитый тай даръ дала."

„Шта? Вы сте торту поклонили?"

„На служби!"

„И безъ да сте е изсекли?"

„На што ми е то? Я такве ствари неедемъ."

„Дакле, вы сте 1000 форинтій поклонили, єръ толико е коштала фалѣна она ваша белензука, коя е у краю єдномъ одъ торте сакривена была," одговори почитатель.

А тако е и было. Срећный просіякъ недоће іой выше на врата. Застиђенѣ, забуну и лютину обое ньи, кое е несрећа ова посѣтила, лако свакій себи представити може.

— Пирона су питали зашто неће да буде членъ академіе париске, и онъ имъ одговори „я немогу 39 людій натерати да онако мисле као я, — а я немогу онако мислити како ньи 39 мисле, па зато и нећу те почести да се примимъ.

— Папа Пиюсъ 6. давао е о єдной новой годині млоге милостинѣ и млогима е пензію опредѣліо. Єданъ старый парохъ приђе му и замоли га, да и нѣму какву пензію опредѣли, єръ е слабъ и немоћанъ. Папа му на то рекне: „Како ћу вамъ пенсію дати, кадъ вы никакве заслуге немате". „То е истина" одговори старый парохъ, „да я никакве заслуге немамъ, али какве заслуге имаю обелисцы и пирамиде, те ій свакій часъ пошто пото купуєте!"

— Пизаро, кои е познатъ као свирѣпъ и нечовечанъ, єръ е скотскій са перуанцима поступао, скочіо е єдномъ у єдну валовиту рѣку и с' опасности живота избавіо е єдногъ свогъ служителя. Пріятельи нѣгови, кадъ е изъ рѣке изишао прекоревали су га, што е лудъ быо, те е животъ свой, за животъ єдногъ слуге на коцку метуо, а онъ имъ одговори: „Вы сте башъ нелюди, кадъ ми тако што пребацуєте, и кадъ непознаете вредность єдногъ верногъ слуге."

Малине.

— Лепота е само видъ, и данасъ есте а сутра ніе, а добродѣтель е онай мирисъ, кои насъ не само у старости, него и после смрти неоставля.

— Свакъ се лакоми на ружу докъ е іошъ у цвету, а надъ увене нико се необзире на ню, него е подъ ноге баца.

— Неразуманъ и нерасуданъ найвише се на несрећу тужи, а неће да увиди, да сва та несрећа ништа друго ніе, него нѣгово невниманіе и неразуміе.

— Ко хвали добродѣтельи и заслуге свои прародителя, а самъ имъ неподражава, онъ се съ тимъ срамоти.

— Како годъ што ватру, кадъ се гдигодъ появи, итамо угасити и гледамо то свима могућимъ средствима учинити, тако исто треба да се трудимо и сваку мрзость и непріятельство одма съ почетка угасити.

— Завистъ е єдна одъ найружніи, найвећи и найопасніи страстій, коя онога, кои е има, найвыше мучи и суши.

— Ко оће и жели да буде добаръ и паметанъ, томе и мала наука велики плодъ приноси, єръ семе на добру землю пада.

— Честь и лепо име, то су найдрагоцѣніи украси свакогъ, а особито єдногъ младогъ човека.

ОГЛАСЪ.

На усѣкновеніе св. Іована т. е. 29. Августа ове год. држаће се, по постоећемъ установленію, овде у Зайчару пето-дневный свію отечествени и страни производа Панађуръ, о комъ панађуру непропушта Началничество окр. Црнорѣчкогъ свима оныма, кои бы желили на исти доћи обзванити.

№ 2715. Одъ стране началничества окр. Црнорѣчкогъ 10. Юлія 1857. год. у Зайчару. (3—3)

Стецишта.

При Суду Шабачкомъ надъ масомъ поч. Іована Ковачевића изъ Градоевића 19 Септембра. — надъ масомъ поч. Глише Глидића меянціе изъ Шабца 3 Октобра.

При Суду Рудничкомъ надъ масомъ поч. Обрада Михаиловића изъ Живковаца 19 Августа.

При Суду Чачанскомъ надъ масомъ распикуће Иліе Караниковића изъ Ездине 6 Септембра —

Надъ масомъ поч. Стефана Іотића изъ Карановца 16 Августа.

Поправка. Прошлый брой быо е 53, а не 54, као што е погрешно ставлѣно. Учр.

Издае Любомиръ П. Ненадовићъ.
У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 10. Августа 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ арсте за едан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 55.

ПОГОДОПИСНО СЛОЖЕНІЄ МѢСЕЦА ЮНІЯ 1857. ГОДИНЕ У СЕРБІИ.

У Бѣограду 1. Авг. — У минувшой години основано погодописно заведеніе усавршава се, и станице су се нѣгове умножиле са десетъ нови одъ времена поднешеногъ второгъ извѣстія о радньи нѣговой у „Србскимъ Новинама". Као што е тамо пре полъ године речено, у почетку мыслило се двадесетъ станица основати, снабдѣвене са свима погодописнымъ оруђама, за нашу землю и за постиженѣ поставлѣне цѣли за нужна нађенымъ. Међутимъ одъ овогъ се плана одустати морало, на мало времена по полученымъ извѣстіяма, причиномъ томъ, што су естествена свойства нашегъ отечества одъ едногъ до другогъ предѣла, на саразмѣрно тесномъ простору, збогъ географичкогъ положеня и геологичкогъ вида, разновиднія него у многой другой европской земльи равне површине. Побуђенъ наведенымъ естественимъ одступаняма, наумимъ найважніи за наше поднебіе део погодописны сматраня разширити, те тако къ прващнѣмъ числу одъ 20 подпуни станица додамъ іоштъ и 10 новы само съ кишомѣромъ снабдѣвены, понамѣстивши ій удесно између станица првогъ реда.

При предузетомъ распореду погодописны станица ніе се толико просторна величина у обзиръ узети могла, колико обрадльива способность земльишта и степенъ населимости поедины краева наше постойбине: зато су станице у Поморавлю и Краини почесте а у Старомъ Влау и Браничеву рѣдке. У последнѣмъ краю подигнута станица у Загубицы текъ е овога мѣсеца съ кишомѣромъ опите чинити одпочела. Уобште пакъ узевши станице су наше и по величини површине землѣ згодно распоређене, пакъ ако бы у овомъ смотреню штогодъ и пожелити было, то се неуспѣхъ единствено оскудости способны и ревностни погодописателя, као и томъ обстоятелству приписати има, што бы многе точке сматраня, одъ поштански линія поудалѣно лежећи за писмени саобраштай врло непрепоручителне быле.

У последнѣмъ извѣстію, изложивши радню 20 наши погодописны станица, казали смо; да ни едне землѣ у Европи нема, у коіой бы мрежа точкій сматраня гушћа была него што е у нашой земльи, данасъ пакъ са додаткомъ 10 новы станица получава горнѣ потврђенѣ и ячій обстанакъ. — Француска брои 40 станица, дакле на 240 II миля едну; Аустрія 100, или на 120 миля едну; Пруска съ Хановеромъ, Мекленбургомъ и Олденбургомъ брои 60 дакле на 100 миля едну; Виртембергъ 6 или на 60 миля едну, а Белгія 12, кое чини 44 миля за сваку станицу. — Кодъ насъ быће скоримъ 20 станица првогъ реда или на 40 миля по една а са 10 второгъ реда имамо већъ на 27 четвороугольни миля по едну точку сматраня. У свимъ овдѣ наведенимъ земляма станице су прилично по размѣру површногъ протезаня земльишта распоређене, премда не онако згодно као кодъ насъ што су, а у сусѣдномъ намъ царству іоштъ сасвимъ неправилно; еръ докле оне у Ческой, Горньой и долньой Аустріи, Тиролской, Штаерской и Крайнской изобилую у Галиціи и Ломбардіи съ Венеціомъ мало ій има, у Бановини само една, у Ерделю свега четири, а у Войводству србскомъ нема ни едне. У Унгаріи вагомилане у словачкимъ кршевима, прередке су у пустарама између Подувавля и Потисля а тако исто и у питомой Панонія.

Обширно излаганѣ послованя погодописны станица нашегъ отечества чува се за особеный научный лѣтописъ, али поедине мѣсеце са свойственимъ, одъ обштегъ правила одступаюћимъ, появима естественимъ помоћу дневны листова нашимъ саграђанима саобштавати за дужность држимъ. Сасвимъ чудновата свойства имао е и прошлый овогодишньій мѣсецъ Юній, пакъ зато ћемо у нѣму получене податке у овомъ листу едно за другимъ изложити.

I. *Топлота воздуха.*

(по стораздѣлномъ топлотомѣру.)

Брой	Станица.	найвиша.	найнижа.	средня.
		Степеній		
1.,	Нѣготина	25·27	18·12	21·70
2.,	Бѣоградъ	22·69	15·75	19·22
3.,	Пожаревацъ	21·88	15.02	18.45
4.,	Алексинацъ	21·93	14.85	18.39
5.,	Убъ	23.93	12.27	18.10
6.,	Паланка	22.50	13.57	18.04
7.,	Крушевацъ	22.17	13.90	18.03
8.,	Шабацъ	20.78	15·25	18.01
9.,	Карановацъ	20.40	14.95	17.67
10.,	Крагуевацъ	20.18	14.92	17.55
11.,	Валѣво	21.12	12·70	17·41
12.,	Гургусовацъ	21.07	13.65	17.36
13.,	Ягодина	20.95	13.17	17.06
14.,	Лозница	80·17	14.83	16.55
15.,	Иваньица	22.73	11.82	16.27
16.,	Ужице	20.47	11.70	16.08
17.,	Рашка	17.93	12.38	15.15
18.,	Деспотовица	18.07	11.32	14.70
	Сербія	21.13	13.95	17.54
	у години 1856.	24.70	16·93	20.81
		—3.57	—2.98	—3.27

У ставлѣнимъ станицама нису заступлѣне: Майданпекска и Зайчарска, прва зато, што збогъ званичногъ путованя Г. инжиниръ Ханткенъ извѣстіе до данасъ послати ніе могао, а втора изъ узрока, што іоштъ подпуна ніе, ербо су за ню опредѣлена бывша оруђа у стару Србію послата.

Судећи по податцима изъ десетогодишнѣгъ искуства у Бѣограду полученымъ и 23.34° за средню топлоту за Юній износећимъ, быо е овай мѣсецъ у текућой години необычно хладовитъ: са 18% исподъ среднѣ вредности. Подобне нагле промѣне у лѣтнимъ мѣсецима врло су редке и догодиле су се у подобной мѣри само у годили 1816. у западной Европи, а по казиваню Г. погодописателя Спиридона Поповића прорекли су подобну годину старе Ере іоштъ пре Воскресенія за Србію.

Међутимъ кодъ насъ примѣћено пониженѣ температуре воздуха у Юлію у западной Европи мѣста нашло ніе, као што слѣдећій прегледъ показує.

Француска год	1857.	18.34°;	13 год.	17.98°
Нѣмачка	„ „	16.57°;	10 „	15.83°

У Француской быо е дакле овогодишньій Юній са 2%, а у сѣверозападной Германіи са 4½% топліи него у средню руку. Сѣверна часть Француске имала е исту топлоту као и мы, т. е. 17.58%.

Познато е нашимъ читательима изъ извѣстія погодописногъ за Декемврій у новинама обѣлоданѣны, да Г. Владимиръ Іовановићъ, правителственый Економъ у Топчидеру, температуру извора исподъ цркве у истомъ мѣсту бѣлежи. Получени податци у Юнію ови су:

Данъ	Топлота живе воде у Юнію	у Декемвру
1—10.	12·92°	15·02 °
11—20.	8·92°	13·88 °
21—30.	7·50°	14·00 °
Цѣо мѣсецъ	9.53°	14·30 °

Преко цѣле зиме и пролећа имао е тамошньій кладенацъ непромѣну скоро топлоту одъ 14°, съ наступившимъ лѣтомъ почела е вода хладнити у толикомъ степену, да е у последньой трећини Юнія мѣсеца вода текъ пола оне топлоте имала, кою е у почетку Декемврія показала была. — Съ почеткомъ идуће есени започеће Г. Димитріе Богићевићъ, учитель Баньскій и мой негдашньій Крагуевачкій саученикъ, топлоту кладенца у Баньи преко пута одъ купатила бѣлежити, а съ временомъ изплешће се мрежа подобны сматраня и далѣ.

II. Станѣ неба.

Брой	Станица	Дана ведры	полув.	прозрачны	облачны
1.,	Пожаревацъ	9	—	11	10
2.,	Гургусов.	7	5	4	14
3.,	Паланка	7	5	7	11
4.,	Рашка	6	2	7	15
5.,	Крушевацъ	6	—	7	17
6.,	Шабацъ	5	6	11	8
7.,	Ягодина	5	4	8	13
8.,	Валѣво	4	—	26	—
9.,	Карановацъ	3	14	13	—
10.,	Алексинацъ	3	7	7	13
11.,	Бѣоградъ	2	3	20	5
12.,	Нѣготина	1	9	9	11
13.,	Убъ	1	4	23	2
14.,	Деспотовица	1	3	19	7
15.,	Крагуевацъ	—	11	6	13
16.,	Иваньица	—	4	13	13
17.,	Ужице	—	2	26	2
18.,	Лозница	—	—	24	6
	Сербія	3	5	13	9
у години 1856.		11	—	16	3
у Бѣогр. одсѣкомъ		12		16	2

Ведрине плавогъ неба были смо у овогодишнѣмъ Юнію жельни; будући е текъ една четвртина одъ обичны дана забелѣжена (у год. 1848 было ій 18.). Како са топлотомъ воздуха тако и са ведриномъ могла бы ланьска година за средню важити, пакъ сравнявајући обе увѣравамо се, да е у текућой прерѣдко ведрине показало се, облачны дана предоста, а прозрачны као и пређе. У цѣлой Француской брои се на 9 дана облачны у Юнію, ове пакъ године было ій е само 6, дакле са 3 дана манѣ у восточной Европи.

III. Воздушни появи.

Брой	Станица	вѣтаръ.	грмлив	градъ	магла.
1.,	Гургусовацъ	27	5	—	—
2.,	Паланка	19	8	—	2
3.,	Карановацъ	16	9	—	1
4.,	Шабацъ	15	7	—	—
5.,	Крагуевацъ	14	5	—	1
6.,	Ужица	13	6	26-гъ	1
7.,	Убъ	11	8	—	—
8.,	Лозница	9	6	11-гъ	1
9.,	Нѣготина	9	4	—	—
10.,	Валѣво	7	7	21-гъ	—
11.,	Бѣоградъ	7	6	22-гъ	—
12.,	Алексинацъ	4	5	—	1
13.,	Иваньица	3	7	—	—
14.,	Пожаревацъ	3	5	—	—
15.,	Деспотовица	2	6	21-гъ	8
16.,	Ягодина	—	4	22-гъ	—
17.,	Рашка	—	2	—	—
18.,	Крушевацъ	—	1	—	1
	Сербія	9	6	—	—

Вѣтра е у овомъ мѣсецу свакогъ трећегъ дана было, т. е. горнякъ е дувао 4 пута, маджарацъ 3 путъ а кошава 2 путъ. Ноћу између 21. и 22. владала е у цѣлой земльи яка и опасна олуя. Овай дѣо погодописны сматраня као да се строго неузима, али у пропису стои да се и дани съ вѣтровима и дотичнымъ правцыма назначаваю неусвояваюћи за такове само разлађуюће вѣтропире, кое пѣсницы зефирима називаю.

Грмлявине е было нешто рѣђе, и то са еднымъ даномъ него ланьске године, иако е у овой манѣ кишны дана забѣлежено. — Града е было осимъ именованы мѣста и у Баньи 11-гъ, као и у Тополи 2. и 25. у рѣчи стоећегъ мѣсеца. Признати дакле изъ поднешены извѣстія морамо, да е градъ, овай неумитный бичъ за земљеделца, трећину нашегъ отечества ове године поодіо, задржавши до душе доста благій значай, а ланьске го-

дине никако га ніе ни было. — Магла е найчешће владала у Любовіи, крозъ 17 дана, у Деспотовици крозъ 8 и у Чачку крозъ 4 дана, у другимъ мѣстима или никако или само по єданъ данъ. (Продужиће се.)

Путови Судбине.

(Продужено)

Срце и душа Волянина потрешена е тимъ появомъ, као некимъ волшебнимъ ударомъ. Найвише удовольство и найжешћи болъ колебали су наизменце нѣне прси. Безъ мицаня, и као занета у безпредѣлномъ усхићеню сматраше она красногъ бегунца, и за кратко време осети, да іой све с ле малаксаше. Зачуђено притрчи млади странацъ къ ньойзи и привати е, да не падне на землю. Она дође къ себи подъ пламенитимъ полюбцима нѣговимъ, и сладка туга и неописано чувство занело е нѣну душу, кадъ е младогъ странца саснимъ изблиза у очи погледала; но исто е тако и странацъ бьо у неописаномъ усхићеню, кадъ е дивну дѣвойку у наручю држао, и кадъ е осетіо силно куцанѣ нѣнога срца. Пламенито нѣгово око потражило е нѣно око; но она е очи склопила; она е мислила, да е отишла у небесне предѣле: „О Богови," шапташе она полако: „дайте садъ да умремъ, у живота могъ найслађемъ тренутку!"

„Немой тако говорити, предивна дѣвойко!", одговори странацъ, кои е ове полако произнешене рѣчи разумѣо, „богови были бы свирѣпи, не према теби, него према людима, кадъ бы твою молбу услишали. Ти наля да живишъ, прекрасно створенѣ, да усрећавашъ и само срећно да будешъ; еръ коме е срећа у део пала, да у тво іой околини пребыва, тай мора іоштъ на земльи назирати милине райске. На и я, кои самъ пре єдногъ часа іоштъ, быо погруженъ у суморной туги и очаяню, я благодаримъ небу, што ми е послало ужасни данъ несреће, кои ме е збаціо съ врлетне висине мое славе; еръ безъ тога никадъ као бѣдни бѣгунацъ небы заблудіо у ову планинску долину, и никадъ тебе небы видіо, анђелско и предивно створенѣ!"

Тада отвори Воляна свое пламенито око и погледи младића съ таковимъ изразомъ, кои е задирао у дубльину нѣгове душе. „Немой благосиляти случай, бѣдни странче, кои те е овамо довео," рекне она нѣму гласомъ, изъ когъ се довольно могао увидити болъ, и тежка борба између немиле дужности и пламените любави, „ахъ, кадъ бы ти знао" — — —

Она сама пресече свой говоръ, еръ она се уплашила, да е већъ сувише прекорачила свое опредѣленѣ; и да му се већъ сувише издала и исказала. Младићъ е ню рђаво разумео. Онъ е мисліо, да ньойзи нѣгово присуство доноси опасность или срамоту и бруку; еръ онъ се сећао речи, кое му е она изговорила, кадъ ю е замоліо за конакъ и склониште. Зато испіе онъ брзо напитакъ, кои му е она донела, пружи іой свою руку и рекне: Съ Богомъ, прекрасна дѣвойко, и фала ти на твоме подарку! Я те нећу никадъ, ахъ! никадъ заборавити! Ма у кои край света да ме однесе олуина мое бѣде — твой ће ми дивни ликъ вавекъ трептити предъ очима, и мисли ће мое довека быти у овой долини! Сећай се и ты понекадъ бѣдногъ бѣгунца, и — буди срећна! Нека те небо благослови! —

Тронута Воляна ніе више могла противстати гласу любави и сажалѣня. Знаюћи, да е несрећни овай бѣгунацъ пропао, ако у руке падне служительима светога храма, и да га она онда неможе више избавити, зауставила е полазећегъ нѣжномъ силомъ и рекла му е: „Остани овде, красни младићу; ти ћешъ извѣстно пропасти, ако изъ ове куће изађешъ. Ты си единствено подъ моіомъ заштитомъ безбѣданъ. Непріятельи кое ти непознаешъ, и кое ты никадъ увредіо ниси, мотре на сваки твой коракъ, да те улове у мрежама извѣстне смрти! Ты се дивишъ и сматрашъ ме съ двоумлѣнѣмъ, тражећи, да ти разяснимъ ове неясне, страшне рѣчи. О, немой ништа више зактевати, да ти кажемъ; мой е езикъ везанъ, я ти не смемъ казати. Но вѣруй ми, повѣри се мени, — я ћу те избавити!

„Ко си ти, високо и таинствено створенѣ?" рекне странацъ. „Ти ме као некомъ чаробномъ силомъ за околину твою прикивашъ, да те морамъ безусловно и слепо слушати. О, кажи ми ко си ти, преобдарени анђеле."

Воляна обазре се у силномъ узбуђеню на страну и сузе іой потекоше низъ разжарено лице. „Ахъ я се не смемъ ни нѣму повѣрити," говораше она у себи, ако нисамъ рада да уништимъ овай приятни санъ, кои ме тако усрећава. Да зна овай младићъ, ко самъ я и какномъ самъ се позиву посветила, — онъ би ужаснутъ изъ мое околине похитао, и онда бы се разкинула лепа свеза, коимъ е нѣжна любавъ наша срца неодолимомъ силомъ обавила. — Не, найпре га морамъ я саснимъ и съ нераздвойнимъ ружичнимъ оковима за мене привезати, пріе него што ћу му тайну мою одкрити; онъ мора быти мой, безусловно мой, тако, да га ни небо ни адъ одъ мене одтргнути неможе, — и онда текъ смећу му дигнути завѣсу съ очию. И окренувши се опетъ младићу, рекне му: „Мени е име Воляна, я самъ дѣвойка усамлѣна, безъ отца и майке, и живимъ подъ заштитомъ планинаца овога предѣла. Немой ме ништа више пытати нити далѣ што изтраживати, ако ниси радъ, да се на те срдимъ; ако самъ ты воле мила, ти ми се морашъ повѣрити; я ћу те овде прикрити, докъ опасность прође. Можда ћу за седамъ дана быти у станю, да ти могу савршену слободу дати"

„Не, никадъ ты то нећешъ моћи учинити," одговори странацъ съ изразомъ найвеће туге и чезнѣ, „я ћу довека твой заточеникъ быти; еръ ты си мое срце оковала привлачномъ силомъ неодолиме любави!"

Воляна се насмене и мане му рукомъ, да за ньомъ пође. Она га одведе у єдну другу собицу, у кою е само крозъ єданъ прозорчићъ съ решеткомъ улазіо воздухъ и светлость. Овде му она намѣсти постелю, и послужи га руйнимъ виномъ. „Буди овде слободанъ, као у твоіой собственой кући," рекне му она, пруживши му чашу, у мени ћешъ за цѣло наћи благогъ тавничара."

„Да ми е никадъ неизићи изъ ове тавнице," одговори младићъ, или, да ми е баръ свакадъ у ню повратити се, догодъ ме твое пламенито око у ньойзи осенява; еръ сладко е овакво сужанство!"

„Ко зна да л' ти небы ови окови прие ил' после несносни постали, кадъ бы те я хтела за ванекъ оковати?“ одговори Воляна. „Немой ми ништа на то одговорити. По истеченю 7 дана, кадъ получишъ твою слободу, я ћу ти можда о томе озбильно пытанѣ предложити. Донде ће се млого коешта важно рѣшити. Садъ пакъ кажи ми, племенити младићу, ко си ти? Мени баръ, коя те е гостолюбиво примила, и коя те заштићава, нећешъ ово пытанѣ замѣрити!“ (Продужиће се.)

Мрвице.

— Паганини оставіо е едной своіой сестри 60.000 а другой 75.000 франака, матери пензію одъ 1200 франака годишнѣ, а тако исто и жени, сыну пакъ осимъ осталогъ имани, оставіое 4 миліона франака у готовомъ новцу.

— Кадъ су Паганина пытали, знали онъ, да е првый виолиниста у свету, одговоріо е: „Я незнамъ да самъ првый, али знамъ, да е Липинскій другій.“

— Кажу, да е Паппенхаймъ, кои е быо Генералъ у тридесетогодишнѣмъ рату, пре битке кодъ Лицена тако предстоећу му смрть предвидіо, да се е сву ноћь богу моліо, и кадъ е сутрадакъ одъ непріятельске стране тешко ранѣнъ быо, препоручіо е свою жену и децу богу и цару, и при последньимъ издисаима запытао: „Єсу ли наши побѣдили?“

— Петаръ Великій, царъ рускій, за когъ знамо, да е многе занате знао, зарадіо е едномъ неколико рубаля са своимъ занатомъ и донео ій царицы съ речма: „ево, ово самъ я зарадіо са зноемъ моимъ, и знай, да бы те и онда ранити могао, кадъ небы царъ быо.“

— Кадъ е славный енглескій адмиралъ Хавне дете быо, одведе га отацъ на обалу морску, покаже му да е то море и рекне, „я се надамъ сыне: да ћешъ ты капетанъ морскій быти, и да ћу я то доживити.“ „Та кадъ небы адмиралъ быо и кадъ се небы надао, да ћу баръ кадъ тадъ постати, небы никадъ на море ступіо“ одговори дете

— Хайнрихъ IV. краль француcкій дуго се препирао са посланикомъ шпанскимъ о некой државной ствари: и рекне му „ако краль, вашъ господаръ, неусхте одъ започетогъ правца одустати, я ћу на оружѣ скочити и за неколико дана ето ме у Мадриду“. „Зашто небы вы дошли“ оговори посланикъ „кадъ е и Францъ I. у Мадриду быо“. (Онъ е доиста быо али не као побѣдитель већъ као зароблѣникъ).

— Пытали су едногъ просіяка Юду, шта ће кћери своіой, за миразъ дати, а онъ одговори: „да ћу іой две провинціе, и то Прайску и Поморанску, еръ я тамо іошъ просіо нисамъ.“

— Кадъ е Хайнрихъ IV. краль француcкій едногъ дворянина у ритерство производіо и овай предъ ньимъ клечећи, рекао му: „Ваше величество, я нисамъ те милости достоянъ“ одговори краль: „я знамъ и увѣренъ самъ да ниси достоянъ, али шта ћу, кадъ су ме сви твои познати окупили, да те за ритера произведемъ, и зато ньима, а не мени можешъ благодарити“.

— Єдну девойку нису пытали родительи, оћели она за оногъ момка, когъ су іой наменули, поћи, већъ они сами заключе уговоръ и девойку одведу на венчанѣ. Кадъ е ню парохъ предъ олтаромъ пытао, оћели она за тогъ момка поћи, одговори она простосрдачно „вы сте господине попо заиста првый, кои ме пытате оћу ли за нѣга поћи, еръ ме нико о томе пытао ніе; па кадъ неможе быти докъ се я непытамъ и неусхтемъ, то я одговарамъ, да оћу и да имамъ волю за тогъ момка поћи.“

— Пре неколико година украде еданъ лоповъ одъ едногъ трговца пуно буре харинга. Полиція га увати и да суду на осуђенѣ. Судъ позове оштећеногъ и упыта ели му лоповъ іошъ што украо. „Та есте“, одговори онъ, „пре ми е украо фирму, и довео е мени да прода, рекавши ми томъ приликомъ, да ћу ту стварь я болѣ него онъ употребити моћи.“

— Славный Райнхолдъ Форстеръ, кои е са славнымъ морепловцемъ Кокомъ светъ обпловіо, за време бавленя свогъ у Берлину представи се кралю, и безъ да му е краль рекао да седне, узме столицу и седне. Кралю се то у чини продрзльиво и упыта га, ели онъ іошъ когъ краля видіо? а онъ одговори: „Єсамъ ваше величество, и то четири дивля, а три изображена.“

Малине.

— Неразуманъ и несмисленъ чуди се измени овы стварій на свету, кое су природно томе подложне.

— Гладке речи и велика обећаня силно дѣйствую на просте и слабоумне люде.

— Велика е слабость кадъ ко овыма вѣрує, кои су као лаже познати.

— Разуманъ и чисте савѣсти човекъ нити слуша лажна доношеня, нити мари за ньи.

— Тешко неправедномъ кадъ га правда за уши счепа.

— Инація подобанъ е тврдоглавомъ коню, когъ што више на теретъ потежемо, толико већма трчи, докъ се неумори.

— Зависть има едно добро у себи, а то е, што мучи и грязе завидльивогъ.

— Срце дечіе подобно е артіи, на коіой се свашта написати може, али не избрисати.

— На шалу и смей окретати оно, што ніе за шалу и смей, и свачему недостатакъ налазити, а немоћи самъ ништа болѣ учинити, то е свойство будала а не паметны людій.

— У комъ су годъ народу поглавари учени, ту нанаука и изображенѣ велику важность имаю, а гди нису, тамо учени као и да нису живи.

— Кои се пре ручка показує зао, а после ручка добаръ, тай се може злымъ назвати, еръ правда и добродѣтель нетреба да зависе одъ случая.

Београдъ 10. Авг. Сутра ће дружство младежи наше првый путъ као самостално представляти „Владислава краля Бугарскогъ.“

Издає Любомиръ П. Ненадовићъ.
У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 17. Августа 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За отласе плаћа се 3 кр. ср. одъ арсте за едан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 56

ПОГОДОПИСНО СЛОЖЕНІЄ МѢСЕЦА ЮНІЯ 1857. ГОДИНЕ У СЕРБІИ.

(Продужено.)

IV. Атмосферскій талогъ.

Брой	Станица.	Дана кишны	Кишнице парисия линія.
1.,	Свилайнацъ	9	70·42
2.,	Топола	10	69·28
3.,	Пожаревацъ	12	59·66
4.,	Крушевацъ	10	58·42
5.,	Крагуєвацъ	13	54·28
6.,	Иваньица	13	44·24
7.,	Г. Крушевица	15	53·00
8.,	Чачакъ	16	51·95
9.,	Лозница	11	51·46
10.,	Бѣоградъ	13	51·24
11.,	Паланка	13	51·04
12.,	Ягодина	13	47·12
13.,	Космай	12	45·76
14.,	Деспотовица	16	43·36
15.,	Карановацъ	14	41·94
16.,	Шабацъ	12	41·60
17.,	Баня	8	39·96
18.,	Валѣво	15	38·72
19.,	Рашка	14	38·20
20.,	Любовія	11	32·48
21.,	Алексинацъ	12	31·51
22.,	Убъ	14	27·47
23.,	Ужице	13	27·10
24.,	Гургусовацъ	11	23·74
25.,	Кладово	10	22·82
26.,	Зайчаръ	11	22·52
27.,	Мокра Гора	12	22·46
28.,	Нѣготина	8	14·84
	Сербія	12	42·38
	у години 1856.	10	21·26
	разлика	+ 2	+ 21·12

Изъ овогъ прегледа явствує, да є овогодишньій Юній управо двапутъ више кишнице имао одъ ланьскога, кои появъ у тесномъ саюзу стои са гореизложеномъ пониженомъ температуромъ воздуха у истомъ мѣсецу спрамъ ланьске и прошлы година. Найгрозніи кишный изливъ случіо се истогъ мѣсеца у Крушевцу кадъ є 25·52 линіє кишнице нађено, као и 12 у Свилайнцу, кадъ є Г. Радовановићъ " 26·60 линія измѣріо (и 12. Авг. было є обылны плюскова као изъ кабла, у Бѣограду 12·14''', у Ягодини 11·32''' и у Алексинцу 10·56''',). Напротивъ овогъ дана у Шабцу и Мокрой Гори ни капи пало ніє.

Ако у Бѣограду крозъ седамъ година получене податке за основъ узмемо, то є ове године у Юнію са 40% више кише пало него одсѣкомъ што пада, а и два дана више є съ кишомъ брояно него пређе. У Француской было є 9 кишны дана а обычно има ій 11 у истомъ мѣсецу. Што се пакъ самога талога тиче то є накуплѣно у Юнію:

у Француской 1857. год. 28·18;''' крозъ 13. год. 33·26'''
у Германіи „ 11·38''' „ 10 „ 30·46'''

У првой земльи пало є са 15% манѣ кише него што треба, а у другой владала є одъ 1846. год. незапамћена сума: само є една трећина падаюћегъ талога ухваћена. Ова у Германіи показана у Юнію а и у Маю сума окренула се у Юлію и првы дана Августа на югъ, єръ по свимъ извѣстіяма владала є последнѣ неделя у Француской прекообична препека, коя є многой стоци а и людма главе дошла.

Француска є єдинита земля у коіой се и съ паромѣромъ опити чине; мы за сада ово важно оруђе немамо, но надамо се на годину имати га. — Горе смо видили по колико линія кише у Юнію у Француской пада, т. є. по 33,''' а испарава се крозъ више година по 68,''' дакле управо двапутъ више усише земля него што се наквашава. У овой години пало є кише, као што є наведено, 28·18''', а усануло є 72·92'''; разлика се дає лагко съ тимъ обстоятелствомъ протолковати, што є поредъ слабіегъ талога атмосферска температура узвишенія са 2% показала се у сравненю съ пређашньимъ годинама.

Г. Мачай погодописатель шабачкій, продужава бѣленѣ стани воде у Сави, а получени податци у Юнію слѣдуюћи су:

Данъ	Вода є дошла	Вода є опала
1—6	21''	—
7—24	—	56'''
25—28	7''	—
29—30	—	1''
Скупа	28''	57''

У цѣломъ мѣсецу опала є дакле Сава у србскимъ границама са близу ½ стопе.

V. Влажность воздуха.

Брой	Станица	Влагомѣръ. сувы	Влагомѣръ. вовры	Влага.	Напонъ паре.
		С т е п е н і й			Миллиметра
1.,	Нѣготина	22·38	17.93	63·65	12·94
2.,	Пожаревацъ	17·70	14·75	72.23	10·90
3.,	Крушевацъ	19.55	16·55	73.14	21,31
4.,	Алексинацъ	18.33	15.43	73.24	11·47
5.,	Ягодина	19·07	16·27	74.51	12.19
6.,	Валѣво	18.10	16.18	75·90	12.22
7.,	Лозница	17·77	15·32	75.76	11·63
8.,	Убъ	19·82	17·32	77·58	13.62
9.,	Гургусовацъ	18·33	15·90	77·89	12.16
10.,	Крагуєвацъ	18·72	16.33	78·06	12.49
11.,	Паланка	18·33	16·05	78·61	12.31
12.,	Шабацъ	18·77	16.62	80·00	12·87
13.,	Ужица	16·28	14·33	80·94	12·21
14.,	Карановацъ	18·37	16·38	81·27	12·76
15.,	Рашка	16·55	14·78	82·68	11·65
16.,	Деспотовица	16·45	14·82	84·00	11·76
17.,	Бѣоградъ	18·59	17·08	86·06	13·64
	Сербія	18·46	16·00	77·06	12·16
	у години 1856.	20·84	17·92	74·95	13·67

Изъ града Иваньице зато нема, што є дотичный влагомѣръ у путу разбіо се, пакъ оправке ради у Бечъ послати се морао те іошъ до сада на мѣсто предѣлѣня приспѣти ние могао.

Као карактеристичну погодописну черту имала є Нѣготина са топлотомъ, почемъ є она тамо яча него и у Бѣограду была; талога є текъ єдна трећина нађена одъ овогъ у цѣлой земльи сакуплѣногъ, пакъ ево и найсувльій воздухъ управо у слѣдству овы причина имала. Тамошня ће станица єдна одъ найзабавніи у нашемъ отечеству изъ млоги причина быти, пакъ зато ю и свойской нѣги ученомъ нашемъ другу препоручуємо.

Збогъ ниже воздушне температуре и бурны киша и влаге є са 2 степена у воздуху више суштествовало него у минувшой години истога мѣсеца; са Майданскомъ быће безъ сумнѣ и три степена, будући тамо веома много влаге има као и кодъ насъ у Бѣограду.

У Германіи се, збогъ дуготраюће безкишне погоде сасвимъ противно нашимъ появама показує. Тамо є было влаге у Юнію:

у години 1827.	64·02	степеный.
„ 56.	74·38	„
крозъ више година	70·60	„

Многи одъ наши читателя пожелиће, безъ сумнѣ знати, кои су ти родолюбци, кои се безъ икакве награде єдинствено изъ любови къ напрепредку науке и отечества испытиваню лѣпы свойства нашегъ отечества посвѣћую. У мѣсецу юнію были су слѣдуюћи:

1., *Стефанє Мачай*, градскій лѣкаръ у Шабцу.
2., *Ћира Мирковићъ*, управитель Гимназіє Нѣготинске.
3., *Аћимъ Моловићъ*, „ Карантина Мокрогорскогъ
4., *Іованъ Антоніевићъ*, руковод. тел. станице у Алексин.
5., *Мойсило Ђурићъ*, „ „ „ у Крагуєвцу.
6., *Ђорђе Деспотовићъ*, „ „ „ у Ягодини.
7., *Гаврилъ Протићъ*, ђаконъ и учитель у Любовій.
8., *Панта Поповићъ* „ „ у Тополи
6., *Андрія Буђевацъ* стар. учитель у Карановцу
10., *Живанъ Ковачевићъ* „ „ „ Пожаревцу
11., *Іованъ Радовановићъ* „ „ „ Свилайнцу
12., „ *Царевићъ* „ „ „ Крушевцу
13., *Милошъ Гавриловићъ* „ „ „ Лозницы
14., *Никодимъ Милойковићъ* „ „ „ Гургусовцу
15., *Петаръ Райчићъ* „ „ „ Иваньицы
16., *Светозаръ Ђорђевићъ* „ „ „ Валѣву
17., *Спиридонъ Поповићъ* „ „ „ Ужицы
18., *Стефанъ Костићъ* „ „ „ Деспотовицы
19., „ *Миросавлѣвићъ* „ „ „ Чачку
20., *Тодоръ Тодоровићъ* „ „ „ Зайчару
21., *Александеръ Радовановићъ* учитель у Паланки
22., *Василіє Кунотровићъ* „ „ „ Г. Крушевицы
23., *Димитріє Богићевићъ* „ „ „ Баньи
24., *Іованъ Миловановићъ* „ „ „ Рашкой
25., *Милія Поповићъ* „ „ „ Немевикућама
26., *Михаилъ Николићъ* „ „ „ Убу
27., *Сава Марковићъ* „ „ „ Кладову

Сви Г.Г. Овдѣ именовани погодописательи србски чине свакидашна сматраня свесрдно и съ тако похвалномъ точности, да у овомъ смотреню ни ученимъ своимъ друговима у високообразованой Белгіи нимало неуступаю. И у самой матеріялной радньи за примѣръ служити могу, одправляюћи своя мѣсечна извѣстія тако, да послѣ десетъ дана навршеногъ мѣсеца овамо стижу. У овомъ погледу морамо и точность наше господе поштара похвалити, као и цѣло поштанско заведеніє, као поглавито средство духовне узаймности и найочевидніи знакъ напредка образованости у нашемъ отечеству, брижльивой неги нашегъ високогъ правителства препоручити. Єръ обазремо ли се само на двадесетъ година натрагъ, кадъ су писма пречесто у приватнимъ рукама губила се, преварама врата отворена была, пакъ кадъ су намѣсто и доспевала, а оно су обычно цѣль свою већъ промашила: то себи честитати морамо, да драгоцѣный онай институтъ имамо, и дасмо га, съ подизанѣмъ телеграфски станица, іоштъ и више усавршити желили.

Господа отечествени погодописательи, са своимъ тихимъ и научнимъ послованѣмъ у славу милогъ свогъ рода, почели су већъ налазити и уваженѣ свога труда кодъ врстни мужева одъ народне интелигенціє. — Чедо и питомацъ Србске Атине, славногъ приморскогъ Дубровника, виспреный народный пѣсникъ Г. Матія Банъ подаріо є нашимъ погодописательима по 30 комада свои. „Пѣсама“ и „Мейриме“, као и найдуговечніи србскій Учредникъ Г. *Милошъ Попивићъ*, 20 к. дѣла, „Чича Томина колиба“. Подобни морални одлични србски сынови већма уважаваю, неголи макакве матеріялне награде, єръ кадъ су ньини отцеви съ великимъ лишаванѣмъ по логорима физичногъ непріятеля одбіяти умѣли, зашто да се они подъ заштитомъ правде као непоколебими поборцы умне свѣтлости свога рода непокажу? —

Владимиръ Якшикъ.

Путови Судбине.

„Бугарска е моє отечество,“ говораше младићъ, „и я самъ срећне дане проводіо тамо, докъ су живили они, кои су ме брижльивомъ негомъ и любавнимъ старанѣмъ одгаяли. Но родителъи мои умру узастопце за кратко време; четири године дана покрива ій гробна тама, а на гробу ньновомъ блиста се спасоносни крсть, кои самь я подигао, и цвета цвеће, кое е моя рука съ чувствомъ топле признателности засадила. Болъ и суморну тугу мога срца хтео самь угушити у метежу ратномъ. Премда самь быо іоштъ веома младъ, кадъ самь се латіо убойногъ мача, то самь я ипакъ у крвавимъ боевима млого пута побѣђивао. Войводе обратише на ме позоръ и одликовали су ме, и тако постанемъ я за кратко време заповедникъ едне коняничке чете. Млого самь я пута сяйна и дрзновена дѣла извршіо; име „Витомиръ“ бияше ужасъ за непріятеля и застава е моя вавекъ побѣдоносна была. Но кадъ смо не давно на србске предѣле напали, потучени смо у крвавой битки до ногу. Я самь съ мое стране чиніо све, што самь годъ могао, и млоги племенити властелски младићи пали су одъ остроте мога севаюћегъ мача, — но узалудъ битка е была изгублѣна, и срећа е войничка была на страни огорчени непріятеля! Тай данъ бияше данъ бѣде и ужаса. Готово сва е наша войска потучена, и мало се ньи спасло одъ пламенитогъ мача гнѣвни побѣдителя. Текъ онда, кадъ самь видіо, да е све изгублѣно, рѣшимъ се я крвавимъ срцемъ, да се уклонимъ съ бойшта. Една чета Србаля гонила ме е; а на челу ньновомъ предводитель. „Нећешъ ми утећи,“ викао е онъ изъ свегъ гласа, тако да самь га ясно чути могао, „па макаръ отишао на дно ада, паклени изроде — я ћу те и тамо гонити! ерь я се морамъ крваво осветити за мое сынове, кое си ти убіо! — Онъ е далеко напредъ умакао испредъ свое чете, и кадъ я опазимъ, да ме е већъ сустиго, я се окренемъ и станемъ му на супротъ. Кадъ онъ то виде, онъ весело ускликне и замане у найвећимъ бѣснилу мачемъ; борба е была очаяна, и я на скоро познамъ, да имамъ съ ячимъ посла; — іоштъ се никадъ нисамь боріо съ таковимъ непріятелѣмъ. По краткомъ бореню избіе ми онъ силовитимъ ударцемъ мачъ изъ руке; — я бы био изгублѣнъ, да ме ме ніе брзина мога коня избавила. Онъ одезди самномъ као стрела, и наскоро доспемо до едне мрачне шуме. Премда самь іоштъ почешће чуо за мномъ громовити гласъ мога гонителя кои ме неуморно и нечувенимъ бѣсниломъ гоніо, то ми е ипакъ испало за рукомъ, да одъ нѣга срећно умакнемъ. И тако я већъ одъ юче по безпутію блудимъ, незнаюћи кудъ. А и мога самь вѣрногъ коня лишемъ: онъ е изданую подамномъ, почемъ е дужность свою испуніо.“

Витомиръ ућути. Воляна га погледа саучастно, и пруживши му руку, рекне: „О, како ме е дубоко тронула твоя судбина, Витомире. Я самь са срдачнимъ саучастіемъ и са зебньномъ твою причу слушала, као да су се опасности, кое су ти грозиле, и надъ моіомъ главомъ виле. Но садъ надай се и буди бодрогъ духа: подъ заштитомъ моіомъ ти си савршено безбѣданъ; никои одъ гонителя твои неће прекорачити овай прагъ. Но ти морашъ живити у тишини и склонито, догодъ ти слободу не повратимъ. — Садъ лаку ноћь! Ти си уморамъ, а и я треба да одпочинемъ. Збогомъ дакле за данасъ! Нека ти санъ укрепи утруђено тѣло!

Витомиръ падне на колена предъ Воляну и погледавши е съ изразомъ найвеће чезнѣ, рекне іой: „О, немой ме оставити, анђелско створенѣ, докъ ниси оставила буди какавъ знакъ твое любав!“ И пруживши руке свое, загрли онъ Воляну, коя се текъ слабо противила, притисне е прсима своимъ, и пламенити нѣгови полюбци трептали су на устнама усхићене Воляне. У томъ немомъ блаженству протекоше неколико тренутака. Воляна се изтргне после изъ обятія Витомирови и отиде изъ собе. Витомиръ пакъ, опіемъ неописанимъ чувствомъ, простре се на постелю, кою му е Воляна спремила, и за кратко време падне онъ изъ свога саняня на яви у пріятни крепителни санъ, у комъ е нѣгово воображенѣ све пріятне ликове повторително душа нѣговой представило.

Предъ зору пакъ прбуди се Витомиръ, скочи съ постелѣ и наслони се на мали прозорчићъ, да се по свомъ обичаю поклони рађаюћой се природи и очита смирену ютреню молитву. Онъ е окомъ прелетао ове непознате предѣле; съ нестаянѣмъ сумрачка излазиле су му редомъ предъ очи планине, брежульци, долине и найпосле гладка и светла површина едногъ малогъ, бистрогъ планинскогъ езера. Руменъ источногъ неба претварала се у пламенито море. Занешенъ овомъ красотомъ изчекивао е тронути Витомиръ величествени излазакъ сунца, — оно се роди обливено найпре пятомомъ сяйношћу, као месецъ, и на крилима танки позлаћени облака. Найпосле се ослободи светли котуръ магловите околине, и диже се у пуномъ величеству на пламенити, засеняваюћи престолъ. Дивно е изгледао савъ планински предѣлъ, кога е тишину прекидала единствено пѣсма славуя и други сладкопѣвни птица, кое су песмомъ славиле свету природу и величанство творца.

У прсима Витомировимъ волновало се чувство удивлѣня и блаженогъ спокойства. Прошлога е ютра онъ у самртномъ страу и нагломъ хитости ютреню молитву творцу поднео; ерь тада му е надъ главомъ севао мачь найвеће опасности, и суморна туга и очаянѣ испунявало е нѣгову душу. Садъ пакъ подгревала е срце найлепша надежда, ерь му е свануло зора любави. Природа е имала садъ за нѣга удвоене дражести, овай предѣлъ учиніо му се райска башта, — ерь у нѣму е обитавала нѣгова драга. Предъ очима нѣговимъ трептила е пріятна будудућность; онъ е ову у мислима сравньивао са прошлосћу и садашносћу, размишлявао дубоко о своме бурномъ животу и досађанма, и благосилио е съ удивленѣмъ чудновати сплетъ судбине свое. Та све, што е онъ сматрао за несрећу: патубни свршетакъ крваве битке и гоненіе, збило се само зато, да га путъ судбине одведе у ову долину, гди е нашао оно, што е садъ текъ почео обожавати као найвише благо.

У тай паръ залупа неко яко на вратима. Воляна се тргне, и тако іой е санъ прекинутъ. Онако буновна тражила е Воляна по соби последнѣ ликове немирногъ сна. Текъ после повторителногъ куцаня дође Воляна сасвимъ къ себи; она приђе вратима да ій отвори. Еданъ жрецъ уђе унутра и яви, како су данъ пре

служительи храма уватили єдноґ младића Грка за жертвованѣ, и сви последовательи старе вере веома се радоваху, што се после тако дуґоґ времена могла подићи ґвожђима, боговима четвороґуба жертва.

И Волина с слушала ове рѣчи са задовољством; єр тиме, што є другомь та жалостна судбина у дно пала, одклоњена є опасность одь главе Витомирове: „То є опомена судбине, коя се не єрди на мою любавь.“ ваше она радостно, кадь се є свештеникь опеть удаліо. „Да, я се смемь слободно предати чувству, кое ме неодоламомь силомь испуњава; єр иначе не бы се овако повольни случай догодіо башь у ово време, кадь к душу моју распиняла борба између наймилієгь осећања и вайтеже свете дужности. А и духь вештиња ніе хтео, да се Витомиръ жертвује, и молію є што више за нѣгонъ животь. Но у исто є време духь и главонь мануо, кадь самь му о моіой любави споменула; — но свагда су ме очи преварале; єр у томь тренутку была самь я већь у средньемь положеню између свипања и бденя, где кадкаль вевсня ликовь на очи издаде.“

Овакова су чувства испуњивала Волинино єрце, премда ніе она у дубльини душе спокойна быти. Њежно чувство, кое є єрце Витомирово тио загревало, претворило се подь раздражљиве Волине у силовита пламень необуздане страсти. Она се є истина найвећимь усхићењемь подсетила ови сладки часова, кадь є у Витомировомь наручіи лежала, и кадь су пламенити нѣгови полибци коснули њени устни. Но овой іой є усхићењь загорчило кадь є помислила на оне таинственне опомене и претиљ умирућне Вештє, и на ужасно сновиђење у оной долини. Тако є она провела безсану ноћь, и биште играчка часъ пріятни чувствованя, часъ опеть суморне зебњи и слутњи; ова се до предъ зору борила, шта да ради. У зору падне ова у немирань и буновань санъ, и у сну іой се появи покойна њена помайка. Вешта биште изразъ неме туге: „Ели, мајко! ти си духъ освете,“ прогонори іой Волина у сну, „и ти долазишъ, да ме на мою свирћиу дужность опомењешъ? зактевай одъ мене, што годъ ћеш, я ћу се повиновати; — али опоґъ красноґъ младића немоґу я заклати — то само неной зактевати; но я знамъ, да си ти башъ тога ради и дошла! — Духъ мане тужно главомъ и четве десну свою руку на єрце, а левомъ є знакъ дала, као да моли. — „Дакле ти ниси дошла зато, да нѣгову смрть зактевашъ,“ кликне Волава радостно: „ти шта ваше молишъ за нѣга? Радо и прерадо испуњаћу я ову твою жељу. Овъ дакле сме живити, живити за мене, и я га сменъ любити са своњь пламенитоћу мое душе?“! — Вешта мане озбилъно и тужно главомъ „Шта?“ рекне преплашена Волина, „ти опеть машешъ главомъ? Шта значе твое озбилне опомене и претиљ? Говори.“

Єдна само неспокойна мисао замуњивала є ово пріятно санање. — Волина є была паличица: то є онъ познао изъ њена рѣчи. Христова пакъ наука, у коіой се онъ родіо, и коіоіомъ є душомъ и срцемъ и одушевљеномъ ревношћу одань быо, забрањивала му є, да єрце своє поклони єдной изгубљеной души, коя неће моћи на онома свѣту дѣлити съ њиме небеско блаженство. Но надежда му є шапгала: да ће њму безъ сумњ за рукомъ изаћи, да своју драгу силомъ благоть наговора и обећања на путь свете истине изведе, и онда ће његова любавь благословена быти, и у толико и Богу угодніа. Ова мисао подизала є душу нѣгову, и онъ є са пріятнимъ предчувствованьемъ очекивао дане, коя су у самой ствари застрти были тамонь и занѣсомъ некажћенства.

Принце.

— Кадь се француски маршалъ Матиньовъ враћао съ војне куће, срати онъ на коњикъ уедно незнатно село, где га є мракъ ухватіо. Вечера быше мршава и рђава, но иначе є зато маршалъ быо добро разположенъ и весео. Но кадь му изнесше врућь лебацъ; онъ рекне неавнци: „Шта? зарь врућъ лебацъ; дајте вечерњега леба. — „Милостиви господине,“ одговори меанџія „жао ми є, што Васъ немогу послужити съ вечерњимъ єр нема га више.“ — „Е, кадь нема, нема се одма умеси,“ одговори маљьони маршалъ.

— Єданъ енглезскій матрозъ гледао є съ удивленъмъ представленъ єдноґъ обсенара и магикера. Надданпуть загрми у сали представлявна силни трескакъ. Запалило се сирћеь едно буре съ барутомъ, кућа и све гледаоци отиду у воздухъ, и найвећа часть одъ ови последньи погибу. Матрозъ, кои є башъ на пенцеру сѣдио, бачень є случайно кроз пенцеръ у башту на једне гранато дрво, и падне у високу траву. Но мисленъ, да є и тай догађаћ учињенъ само вѣштиномъ обсенара, и да е зве то само шала, устане полако са земль и реше зачуђено: „Ово є башъ живи ђаво: Да ми є знати, шта ће садъ ићшть даль да ради!“

— Єданъ веома шаливъ човекъ лежао є не смартной постельи. На єданъ данъ пре смрти дошла су нѣгова два адвоката, кои су парнице нѣгове водили, да доведу у редъ нѣгове рачуне и последню волю. Єданъ є стао съ једне стране кревета, а други съ друге. Болестникъ погледа найпре єдноґъ, на после другоґъ, и реке подсмевалньо: „Фала ваньъ што сте ми честь указали, да и умремъ, као нашъ Спаситель!“ (Ту є онъ подразумевао она два злочинца на крсту съ десне и леве стране Христа Спасителя.)

(*Паръ чизама избављу главу.*) За доказъ, како є у старой Француской быи мало значило, изгубити главу, нека служи и слѣдующи жалостно-смешна догађаћ изъ живота графа Шлабрандона. Онъ є, као и многе стотине одъ нѣговоґъ друштва біо осуђенъ на смрть, и єдно ютро доюше кола, да нѣга и многе друге одведу на губилиште. Кадь є грофъ чуо свое име, онъ се почео спремати и облачити, као годь да ће ићи у цветно. Али ево муке живе — чизме свое ніе могао нигди наћи; онъ ій є свуда тражіо, и тавничарь ій є тражіо, — узалудь нема, па нема. — „Безъ чизама немогу никако ићи!“ рекне онъ тавничару, то ви сами увиђате; него знате шта: пошљите ме на губилиште сутра у мѣсто данасъ: та за єданимъ даномъ више или мање ніе башъ стало!“ Тавничарь, кои ће биште башъ наиостине нарави, пристане на то; єдна глава више или мањ ніе правила на губительскимъ колима никакву разлику. Сутра данъ обукао є грофъ чизме, — но кадь су дошла кола, ніе нѣгово име прочитано Поглавари народньи мислили су, да є онъ іошть ноће погубљенъ. По краткомъ времену падне Робшпѣръ, и нѣгова партая, и графъ Шлабрандонъ буде ослобођенъ.

Издао **Љубомиръ П. Ненадовићъ.**

У Кньигопечатньи Княжества Српскогъ.

У Београду 24. Августа 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Онай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 57.

Путови Судбине.

(Продужено).

Ово лѣпо размишливанѣ прекинуо є Витомиръ, кои у собу ступи, и умилно є съ „добро ютро" позорави, пошто се найпре свудъ у наоко обазрео, да ли има кога странога у соби или нема. Воляна одлети му радостно на сусретъ и рекне му: „Сва є опасность за тебе изчезла, мили и племенити младићу, и я ти већъ данасъ могу подарити савршену слободу." Но при овимъ последньимъ рѣчима тргне се она силно, єръ се она побояла, да є ухитрила, лишити се заръ найвишегъ свога блага, — а помисао на разстанакъ са овимъ краснимъ младићемъ раздирао є прси нѣне неописанимъ боломъ. Али одговоръ нѣговъ разгоніо є наєданпутъ сву нѣну тугу и притворіо є ову у найпріятнію надежду. „Я немамъ више слободе, одкадъ самъ тебе познао," говораше онъ, и о! дозволи ми, да іоштъ задуго твой заточеникъ останемъ! Нигди ми іоштъ ніє тако добро было, као овде! О, зашто є опасность, коя ми се надъ главомъ війла, тако брзо изчезла? я бы вольно остао іоштъ задуго подъ твоіомъ заштитомъ!"

„Та я ти и не кажемъ, да идешъ!" одговори Воляна са радостнимъ смешенѣмъ, „и ако се у моіой околини осећашъ срећнимъ, то самъ я пребогато награђена! Остани дакле кодъ мене, ако ти се допада, и я ћу радостно дѣлити съ тобомъ све, штогодъ имамъ. Я се у толико већма радуємъ, што ти добровольно остаєшъ. Но и теби ће бавленѣ овде быти за кратко време млого пріятніє, кадъ се не будешъ више морао крити по угловима мога тавногъ обиталишта. Премда ти овде засадъ радо остаєшъ, то ће зато опетъ за кратко време оживити у теби ратоборни духъ, и теби ће тешко и горко пасти, лишавати се онога, што ти є пре єдино задовольство было, а то є задовольство лова, и слободно пролазенѣ по полянама и планини. И златанъ є затворъ опетъ тавница, и кои се лишава сладости слободе, тай ће свако друго удовольство текъ само у пола осећати. Зато буди слободанъ и слѣдуй силной тежньи, коя те одвлачи на висове планинске, у зелене дубраве и у дивлѣ кланце тавни долина! мужки духъ и юначко срце оће своє право. Но кадъ се засвитишъ оданѣмъ, онда се врати кући, гди те нѣжна очекує любавь. Али ове две ми се ствари морашъ найпре завѣрити. Я врло мало одъ тебе застекамъ и ти нећешъ быти дуго везанъ за ове моє речи.

„Говори, анђелско створенѣ, и заклевай, штогодъ оћешъ," рекне Витомиръ, „заръ има што на свету, коє би ти я одрећи могао?"

„Кадъ ти дође воля," привати Воляна рѣчь, „да се мало по планини прођешъ, — онда се дигни пре зоре и врати се текъ онда кући, кадъ се сумрачићъ увати. А друго: кадъ годъ пођешъ у планину, а ти се клони и немой ићи у предѣлъ, кои лежи узъ планински потокъ; можешъ ићи, кудъ ти є годъ драго, само не тамо, одкудъ долази рѣка. Она заповесть важи само за седамъ дана, и ако самъ ти я мила, немой ову заповѣсть прекорачити. По истеченю овогъ времена млого ће се коешта измѣнути, и онда ћу ти предложити єдно рѣшително питанѣ, коє іоштъ засадъ прећутати морамъ.

Витомиръ и Воляна одали су се безгранично усхитителномъ чувству, коє іймъ є прси усколебало. Воляна, пламенита, страстна дѣвойка, бияше тако занета неописаномъ срећомъ, кою іой є прва нѣна любавь подавала, да ніє више ни мислила на прећашнѣ опомене и претнѣ, коє іой предсказивале несрећу и пропасть, ако се преда наручю любави. Воляна є садъ за єдинствену цѣль су свога живота држала то, да живи за свога Витомира, и да буде нѣгова срцемъ и душомъ. Она се истина згрозила, кадъ є годъ помислила на свой позивъ и опредѣленѣ, коме се она посветила по туђой вольи и наморавaню. У души нѣной све є већма и већма преотимала ма намѣра, да съ Витомиромъ оданде отиде, и да на каквомъ сакривеномъ и далнѣмъ мѣсту съ ньиме проводи срећне дане. Но пре него што є тела ову свою намѣру извршити, морала є она найпре свою заклетву испунити, ако ніє рада была, да є непрестано гони за осветомъ жеднећа душа несрећне Веште. Необична зебня и страва обузимала є, кадъ є помислила на данъ жертвеничкогъ праздника; єръ срце є нѣно было садъ блажіє, но икада, она се сасвимъ одтуђила одъ жеђи за осветомъ, — и башъ садъ, кадъ є она познала животъ съ найлепше и найсветліє стране, садъ да погази и поништи она найсветіє осећанѣ срца свога са крвнимъ дѣломъ, коє бы и найсуморніи човекомрзацъ єдва извршити могао, а да му рука и срце незадркће? — Но она є увидила, да ніє могуће те немиле дужности ослободити се, — и што се годъ ближе примицао страшанъ данъ жертво-приношени, све іой є теже было сакрити одъ Витомира тугу и суморность, коя є душу нѣну притисла, єръ нѣна душа садъ є текъ сваћала мрзкость дѣла, коє іой є валяло извршити.

Овако є протекло неколико дана. Витомиръ ніе іошть никудъ излазіо изъ Волянине колебе, кое є дѣвойки неома мило было; єръ се є ова по точномъ испитиваню свію околности већъ показала, што є тако пре времена обявила Витомиру слободу, да може тумарати по планини. Како є лако могао онъ приликомъ свога излазења случайно дознати, какво ће се торжество до коя данъ у светоме лугу славити, и какна є дужность Волини вамењена? Заръ се не бы тада његова душа огорченѣмъ разплантала, и заръ не бы онъ одъ нѣ сасимъ одтуђио свое єрце, коимъ є она већъ безусловно завладала была? — Ахъ, —да кадъ бы се то догодило, онда бы она неизказано несрећна была; єръ ова є Витомира любила неодолимомъ силомъ пламените страсти; — и већъ сама помисао, да ће га она моћи изгубити, и да бы она морала безъ њега живати, испуњавала є прси нѣне отровномъ бољомъ. — А да не бы у души Витомировой узбудяла не повѣренѣ, стра и сумню, ніе се ова смела усудити, да му опетъ закрати слободно ужинанѣ слободе, коју му є ова прерано обявила; и само сладка, ласкава мисао, да се душа Витомирова єдинствено забавля съ њимъ ликомъ, и да є онъ занемаріо сва садашња своя задовольства и забаве, и да се онъ само у околини нѣной срећнимъ осећа, — ова мисао разблажавала є узбуђењу душу нѣну, и разгонявала є суморне мисли, кое є стварало нѣно разплашѣно уображенѣ. — Али ахъ! люто се Волина преварила!

Єдно ютро башъ два дана предъ жертвеничко торжество — отишла є была Волина іошть пре зоре у свети лугъ, да се тамо съ осталимъ жрецима помоли боговима, и да предузаме спремањ за идући велики праздникъ. Узалудъ ю є тражіо и дозивао Витомиръ, кадъ є устао; два сата провео є онъ самъ: време му быше неома дуго, а самоћа несносна; и тако наєданпутъ заплакти у нѣму жеља, да се опетъ лати свога старога начина живота. „Већъ є крайнѣ време," говораше онъ у себи, „да се већъ єдномъ пустимъ у планину у ловъ, и да принашемъ мачъ, кои ми є тако доликовао; єръ иначе ће изчезнути моя снага у женской гнилости. Айде давле у планину, ловъ нека не мало утруди, — та у толико ће ми слаћи бити у вече одморъ и наручю любави!" — Онъ сиочи съ постеље, довати Волининъ лукъ и стрелу, и отиде радостно у планину. Найпре є по налогу Волининомъ ишао низъ обале потока; но ненаипавши ту на никакву дивлячъ, окрене онъ на страну у кршну гору и мрачне клапце. Ту є наишао онъ на сваколику дивлячъ, и као добаръ ловацъ доста є лова наловіо. Занешенъ овимъ задовольствомъ, кога се онъ тако дуго време лишавао, онъ ніе ни приѣтіо, да се сунце већъ залаку своме клонило. Текъ кадъ се сумрачакъ почео ватати, помисли онъ на повратакъ. Али онъ є врло далеко одтумарао одъ потока, и наишао се наєданпутъ у єдной дивлячной и пустой долини, где нигди човечія стопа ніе ступила, нити є знао кудъ ће и на коју страну, єръ онъ є сасимъ изгубіо праваць, одкуда є дошао. У овомъ не згодномъ положеню онъ се сасимъ предао у руке случаю, да му онай покаже путь. Онъ є ишао неуморно, лютећи се на самогъ себе, што є своіомъ несмотреностъ Волину у брагу и стра`бацію. Предълъ є быкао све дивлячнѣи, што є годъ далѣ ишао, а нигди не быше чистине, одкуд бы околни предѣлъ прегледатя могао. Онъ є већъ почео очаваати, и већъ бяше одъ умора готово посустао, кадъ наєданпутъ чуе онъ жуборенѣ планинскогъ потока. „Хвала милостивомъ Богу!" кликне Витомиръ, пошавши весело правцемъ, одкуд се є жуборенѣ чуло; „садъ већъ яше немогу заћи; ако садъ нзаъ обалу потока пођемъ, то ћу я найдалѣ за неколико сатій доћи куће, где ћу сладко одпочинути после толикогъ труда и несмисленогъ напрезања.

За кратко време стигао є онъ на врѣ планине, и онда є спазіо на подножію стрмените стѣне дивьяи планински потокъ. Месецъ лепо осваяваше сву гору, и безбройне звезде украшаваше угасито-плаи небески сводъ. Благи, сребрни зраци месеца преламали су се у узрувнимъ таласила рѣке; найвећа є тишина, нити є было и найлеманѣгъ вѣтра; само кулнѣ таласева преко стѣна, кое су стаяле на путу браоме току, прекидало є ову свету тишину, коя є владала у овой предивной долини. Витомиръ стаяо є неколико тренутава очараяъ и занешенъ красотомъ овогъ предивногъ позора.

Наєданпутъ чуе онъ трептанѣ тужногъ гласа, кои є изъ околине къ нѣму стизао, као да є изъ саме утробе стѣновите горе долазіо. Онъ є пазљиво слушао, и брзо слѣдуюћу њежнимъ женскимъ гласомъ произнешену песму:

Ахъ! већъ сунце заишло,
Тма ноћца превалила,
А у моме тужномъ срцу
Сва се нада угасила.

Тужна смрти! тебе само
Изнемогле дижемъ руке
Ти ћешъ мене избавити
Не заслужне моє муке.

Ахъ! — заръ нигди живе душе? — —
Часъ за часомъ итно тече —
Я већъ видимъ, да є дошло
Могъ живота тужно вече!

Тко ећанѣ прекидало є ову анђелскимъ гласомъ пѣвану пѣсму. Витомиръ бяше дубоко тронуть. Њежни гласъ ове несрећне душе, коя є свою тугу и сузе глуюой ноћной тишини повѣравала, бяше тако трогателанъ, да є у младићу снлна чезна завладала, да овой непознатой несрећници буде изненадни избавитель. Онъ се обзирао свудъ унаоколо, да види, има ли нибудъ какве стазице низъ стрмениту гору, и опази на свою велику радость у средъ густогъ честара у камену нарезане басамаке: кои су управо у долину водили. Онъ се хитно упути доле и приспѣ до єдне велике камените плоче, а до ове бяше єдна велика мрачна пештера. Улазакъ у ову быо є запреченъ якимъ гвозденимъ решеткама, а иза оне смотрио є зачуђени Витомиръ єдну женскиню у бѣломъ одѣлу, коя є предъ решеткомъ на коленима лежала. Любопитсвомъ и самалюбѣмъ привученъ, ступи Витомирь сасимъ близу до решетке, и запита служаницу: „Ко си ти, несрећно створенѣ, и какно си доспела ти у ову тавницу? — Девойка, кои се ніе надала да ће нчия стопа у то доба смети у ову ужасну пустиню ступити, ужасне се у први ма`; но нѣно сузама обливено лице разведри се кадъ є опазила Витомира. Питоми

зраци њсеца осиявали су лепо цѣо овай полиѣ, тако, да су се обоје добро видити могли. и Витомиръ е на прва погледъ видио, да е ово тропетлено створенѣ, ово анђелско лице, на коме се лепо читала невиност и скромност, далеко превазилазила све драгости лепе Воляне. дѣвойка пакъ дошла е къ себи, и одговори на питанѣ Витомирово: „Мое е име Љиљана, и я самъ кћи једногъ силногъ србскогъ властелина. Нечувеними насиљемъ заробили су ме јаничари планинци овогъ предѣла, и бацили ме у ову ужасну пештеру, гди се већъ неколико дана налазимъ, — а прекосутра ће ме на жртвеничкомъ камену заклати у славу лажни њихови богова!“

„Ужасно!“ викне Витомиръ пораженъ, „и да несрећногъ заблуђења, кое іошть помрачава духъ ови несрећника!“

„Твоя се душа гнушава, ели?“, продужи сужна Љиљана, „а ти си мужъ! О, а какво е зверско срце у моје непријатеље, коя ће собственимъ својимъ рукама ово дѣло да сврши — — —“

„Шта велиш ти, заръ жена?“ прекине іой ужасноту Витомиръ рѣчь.

„Тако е, — жена, коју я писамъ никадъ увредила, коју никамъ никадъ ни видила ни познавала, спрема ми ужасну смрть изъ єдне дивље врћожедне освете противъ кои родителя, а то е жречица ове планине. Прекосутра ће ми целатска њена рука забости отровни мачъ у прси“.

„То мене могуће!“ одговори младићъ, кои е овымъ рѣчма до срца потрешенъ био; „не, то несме и неможе бити. Проклета была она душа, коя грози невиномъ твоме животу. Но неће то одрођено створенѣ извршити свою намѣру, ако има правде, и ако богъ и срећа даде Немой очаивати, скромна и предивна дѣвойко, — я се у Бога надамъ, да ћу те избавити!“

„Ахъ! ти нешъ то тешко моћи учинити; ти си самъ.“

„Я те немогу истина силомъ отетя изъ покћи твои непријателя; но я ћу те зато опетъ ослободити, ако ми само судбина и непредвиђени какавъ случай на путъ не стане. Кажи ми, да те когодь овде чува, има ли стражара, кои мотре на тебе?“

„Нема овде ни єдне живе душе.“ одговори дѣвойка. „Єръ они дуже. да самъ я довольно сакривена. Овамо у ову дивљачку долину редко кадъ нанесе путъ каквогъ заношавшегъ страћа, обитељи овогъ предѣла зацело ме избавити неће. При томе ова пештера ніе съ никое стране оку човечіемъ приступна, будући е свудъ унаоколо заклањаю стрмените крше стѣне и — найпосле ове су решетке ніе я прнсе свакомъ покушењу овогъ, кои би іи хтео разлупати и мене избавити. Само у подне долази єданъ служитель храма, и донесе свакидашню рану; нико други не прекида мою ужасну самоћу; єдине само сове, кое бегаю одъ сунчаногъ зрака, облећаю ово ужасно обиталиште у глуво поноћно доба.“

„Е добро!“ рекне Витомиръ. „Я ћу се можда сутра іошть пре зоре овамо вратити, наоружанъ са брадвомъ коя ће поломити ове гвоздене решетке. А кадъ се єданпутъ већъ ослободишъ ове мрачне тавнице, онда ћу те одвести подъ заклономъ ноћногa мрака мое љубезнице. Она нека те обданъ прикрије, докъ се увати мракъ; па онда ћешъ подъ моіомъ заштитомъ и спроводомъ отићи твоіой кући и я те већу пре оставити, догодь не будешъ извань свake опасности.“

„О, племенити младићу!“ викне Љиљана радостно, „какавъ благотворн зракъ утѣхе пиљешъ ти у мое суморнимъ очаињемъ помрачено срце. — Али заръ ніе твоя љубезница јаничица? и заръ неће она изъ привржености према вѣрозакону своме мене издати?“

„О, нестраши се тога ни ваймањ!“ одговори Витомиръ. „Она истина ніе Христіанка; но она заиста ніе слепо одана сварљивимъ заблуђењима ови дивља јаничички планинаца. Она е према мени, кои самъ Христіанинъ, была човечна; она ће я према теби човечна бити, особито кадъ е обоје станемо молити и приклињати. Не, немой ни ваймањ одъ ње зазирати, и предаћ се безбрижно њеной заштити. Воляна е племенита и добра дѣвойка!“

„Воляна!“ викне Љиљана съ ужасомъ; какво име та изусти?“ — Ха, сварљиа; — ужасно те ово чудовиште послало овамо, да ме у моіой безмѣрной туги и бѣди іошть и насмеваваш? Ти ни живимъ богма опишешъ слободе златни санъ. нако бы у толико теже осећала болове ужасне дѣйствителности, у кою ме немилостиво натрагъ бацашъ. — Али не! то неможе бити; твой ми лик сведочи, да погрешно о тебя судимъ! Изъ твога благогъ погледа не говори злоба и пакостно срце. — Не, я ти си самъ преварень, младићу! Она наклена душа лаплела те у ђаволске преже, обманула е очи твое обсеномъ ада, кои црној њеној души служи; єръ она не бы могла иначе прясвоити племенито твое срце. Знай, — иста Воляна, кою ми ти препоручуешъ, я коіой ме та повѣрати оћешъ, — то е моя кровождна непријатељица, то е ово одрођено створенѣ, кое ће ме прекосутра на жртвеничкомъ камену заклати, да загаси моіомъ крви свою освету!“

Витомиръ сташе као громомъ пораженъ; онъ е сада было у станю, сватити мисао Љиљанини рѣчи. „То ніе могуће! о, то ніе могуће!“ викне онъ, неповатно е заблуђењемъ помрачило твой умъ, несрећна дѣвойко. Она зверь, коя те е у овай живи гробъ бацила, и коя жедни за твоіомъ крви, мора да е сасвимъ друго лице; њой е може бити такође име Воляна; — ти се варашъ; ти се лото варашъ!“

„Благо мени и тебя, — ако се я варамъ!“ одговори Љиљана, „но я се сумњамъ, да самъ у заблуђењу. Крвождна жречица, о коіой я говоримъ, жини у єдной белой кући на обали овогъ потока. Не далеко одъ њене куће налази се єдан велики рибњакъ, опасанъ свудъ унаоколо крвномъ гломъ. Она сама пакъ, нод тако жељно за моіомъ крви чезне, дѣвойка с моя година. Она е лепа, но изъ очію њени сева дивљи пламенъ. Онай, кога она свакодневно очима прострели, мора помислити, да му она душу скрозъ пронцава. Њенъ е изгледъ величествен, и њена густа грна коса таласи се по раменима. Она има на себи лаку белу аљину, а опасана е црвеним појасомъ, и — — —

„Доста, доста!“ — прекине іой Витомиръ жалостнимъ гласомъ рѣчь; „ахъ! ти ню одвећъ живимъ бояма описуешъ, тако да ни я више немогу посумняти. О цвѣтно моє наданѣ и слепа вѣро у човечанство и любавь, коя си ме тако блаженимъ чинила, коко си брзо изъ душе моє изчезла, — каква є то ужасна истина за моє обмануто срце!“

Мрвице.

— Єданъ новинаръ врло є лепо живіо са єднимъ своимъ познаникомъ, кои є быо на єдной скупштини предложенъ за члена єдногъ ученогъ друштва. Но овай є по несрећи имао само *єданъ гласъ* на своіой страни. Новинаръ пакъ, номе є тешко пало, што є нѣговъ пріятель тако рђаво прошао, а морао є по дужности обзнанити дѣланѣ скупштине, ниє знао, како ће улепшати овай догађай; него овако: „Господинъ Н. є при избору за члена избранъ *єдногласно!*“

— (*Причина грубогъ начертаня*). Єданъ живописацъ запитао є при довршеню єдногъ предѣла приятеля свогъ, како му се посао допада. Приятель му одгори: „Чини ми се, као да су люди на овомъ лику доста грубо израђени.“ — Живописацъ на то рекне: „Ниє ни чудо, єръ то су сами простаци и овчари!“

— Єданъ младићъ кои є быо познатъ као лажа и фалція, хтео є пре времена разлазска отићи изъ єдногъ дружства. Остали су га запитали, кудъ намѣрава? Онъ пакъ затезао се казати и врдао є овамо онамо. На то му примѣти неко изъ дружтва: „Та кажите слободно, ми вамъ и тако веровати нећемо!“

— (*Изговоръ у невольи.*) У єдномъ дружтву, гди є быо разговоръ о силномъ упливу уображеня на душу човечію, и гди су се већъ млоги чудновати примѣри навели као н. пр. како су неки одъ силнога стра за єдну ноћь као овца оседили, — хтео є єданъ у дружству изићи на среду са єднимъ іоштъ чудноватіимъ примѣромъ. „Єданъ ватренъ младићъ,“ приповедаше онъ, „снио є, како є онъ страшћу савладанъ, намислио отровати се заєдно са своіомъ невестомъ: єръ родительи нѣни нису му є хтели за супругу дати. Онъ є већъ отровъ и купіо; но невѣста дочепа пре времена отровъ, отрує се и умре; сви се збуне, и нашавши кодъ нѣга іоштъ отрова, обтуже га, да є онъ ню хотимице отровао, и онъ буде на смрть осуђенъ. Све припреме за нѣгово погубленѣ гледао є онъ спокойно — наравно све у сну — но што му се годъ часъ смрти ближе примицао, нѣга є све већма зебня подузимала, а кадъ є већъ метнуо главу на губительски пань, онъ обамре — сикира падне, . . . и онъ одъ стра издане!“ — У при ма! сви су га съ найвећомъ тишиномъ и саучастіемъ слушали; но найпосле падне єдной госпи наумъ, да га запита: „Али кажите ми само молимъ васъ, како се све то могло дознати, кадъ є онъ у сну умр'о, и кадъ се све то у сну догодило?“ Лажльиви проповѣдникъ одговори на то ладнокрвно: „Цѣо овай догађай нашао се у заоставшимъ писмама покойниковимъ!!“

— Єданъ лажльивацъ причао є у єдномъ дружтву сасвимъ чудовате и невѣроятне ствари. Сви у дружтву смешили су се, и махали су неповѣрително съ главомъ. Онъ се пакъ налюти, и рекне имъ: „Я већъ незнамъ, шта да вамъ кажемъ, па да ми вѣруєте!“ — „Кажите само: я самъ слагао; па ће вамъ сваки вѣровати,“ рекне му єданъ шальивацъ изъ дружтва.

— (*Ликови изъ брачногъ живота*) Єданъ горопадне нарави човекъ, кои є свою жену сваки данъ тукао, имао є єдномъ госте на ручку. Кадъ су сви већъ сѣли за асталъ, запита га жена: „како ћемо данасъ, оћемо ли се тући пре ручка или после ручка?“ Мужъ се застиди и ниє одъ то доба никадъ вишеруку на ню дигао.

— (*Лакомисленость*). У Бриштону у Енглеской обявлѣно є єданпутъ, да ће єданъ вештакъ у три сата после подне по отвореномъ мору као по суву шетати. При свемъ томъ, што є ова вѣсть была посве невѣроятна, то ю є ипакъ већина светине вѣровала. Безбройна мложина света стекла се на уречено време на обали морской. Сатъ є за сатомъ протицао, а вештака нигди ниодкуда. Найпосле се увати сутонь, а іоштъ се никакови припрема ниє чинило за ово чудновато шетанѣ по површини морской. И тако се морао народъ по мркломе мраку разићи кућама своимъ. Сутраданъ се могло на свакоме ћошку читати слѣдуюће обявленіе: „Почитаеми грађани, опростите намъ ючерашню мало крупну шалу. Повода є дало томе слѣдуюће: Двоица су се обкладили, да ли є могуће, да ће пресна и ладнокрвна лажь моћи у народу као истина примлѣна быти.“ — У овомъ є обявлению благодарно уєдно онай, кои є обкладу добио, народу за нѣгову лакомисленость.

— Славни Лесингъ имамо є єдногъ служителя, кога су неки кодъ нѣга опадали, да му є невѣранъ и уобште да є непоштенъ. Задуго ниє хтео Лесингъ то повѣровати; найпосле пакъ рѣшио се да искуша вѣрность нѣгову, и проповѣдао є єдномъ свомъ приятелю, како є онъ оставио свою кесу съ новцима на асталу, да се увѣри, да л' є сумня и подозренѣ на служителя основано. Но приятель, кои є разстроєность Легинову познавао, запита га: „Но єсте ли ви и изброяли новце у кеси, и забележили, колико има? — Лесингъ га погледа забунѣно и покуньивши се. — Онъ є заборавио преброяти новце.

— Лесингъ є сѣдио єданпутъ у єдной гостионици, и занео се у писанѣ. У то уђе у собу и господаръ гостионице, и запита га, коє онъ и шта є. Но Лесингъ тако се быо у писаню занео, да ниє онога ни примѣтио, нити га є чуо. На то се газда примакне ближе, погледа му преко рамена у папире, и запита на ново, и то опоро: „Я самъ радъ знати, ко сте ви!“ — Лесингъ се обазре и одговори му сасвимъ озбильно: „Я самъ Св. Лука. (Познато є, да се поредъ лика Св. Луке скакадъ и во' изображава.)

— Єданъ селякъ избавио є єдногъ съумашедшегъ, кои є трипутъ у воду скакао, да се утопи; онъ га є трипутъ извукао изъ воде са опасношћу собственогъ живота. Но кадъ се онай несрећникъ после край обале о єдно дрво обесіо, селякъ є сасвимъ ладнокрвно гледао. „Зашто му ниси ти и садъ избавіо животъ, кадъ си то већъ трипутъ са собственомъ опасносћу учиніо?“ запыта га єданъ пріятель. — „Я самъ мисліо, одговори онай, да се онъ само зато обесіо, да му се альине осуше!“

Издає Любомиръ П. Ненадовићъ.
У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 31. Августа 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Онай листъ излази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 58.

Путени Судбине.

(Продужено).

Онъ покріе лице рукама, а душу му е разтрзао болъ преварене надежде. Садъ су му текъ падали на умъ неки мали догађаи и околности последньи дана, на кое онъ до тогъ времена ніе никакавъ позоръ обраћао, но кое е све заиста подпуно потврђавало рђаво сведочанство противъ Воляне. Узалудъ се борила нѣгова страстна любавь према лепой язичници противъ огорченя нѣгове душе; гласъ разума и правде био е у души племенитогъ младића силнія, нѣгово тврдо верованѣ у скромну невиность свое любе бияше изъ темеля узколебана. „Зато ми е дакле она,“ говораше онъ у себи, „забраньивала, да се за осамъ дана неусудимъ улазити у онай предѣлъ, кои лежи узъ планинску рѣку; тиме е она хтела, да я нѣну несрећну жертву непровађемъ! — О, Воляно! ко е мого и помислити, да си ти, изъ чіи очію любавь и анђелска доброта блиста, изродъ пакла; — ахъ! све сведочи противъ тебе, све увеличава страшну мою сумню и подозренѣ. Па башъ кадъ бы и сви гласови у души моіой уђутали, — онда све то обара помисао, да ово нѣжно и анђелско створенѣ, кое овде са сузама часъ избавленя изгледа, ніе у станю никога опадати.“ —

„Ти си суморанъ странче!“ проговори Лиляна, прекинувши тужне мисли Витомирове. „О, да знашъ ти, како ми е тешко, што самъ лепъ санъ любави твое уништила. Но ти бы се пре или после пробудіо, и ко зна, да л' не бы дознаванѣ истине онда было за тебе страшніе, него ли садъ. Немой се зато на мене лютити, и ако у прсима твоимъ имашъ чувство саучастія, а ти сажалѣвай мене, — мене, кою е злоудна судбина изъ наручя ресће и изъ цветне баште мои млађани надежда изтргла, и предала свирѣпой смрти одъ пелатске руке.“

„Не! дивотна но несрећна дѣвойко, — — не, ти нећешъ умрети!“ одговори Витомиръ. „Повѣри се мени. Я садъ идемъ и наскоро ћу доћи, да те избавимъ!“

„Шта?“ рекне Лиляна зачуђено, „заръ ти, кои си срце свое поклоніо смртной моіой непріятельици, — оћешъ при свемъ томъ да ме избавишъ?“

„Ако е Воляна заиста оно чудовиште, кое за твоіомъ крви жедни, — онда нећу да знамъ за ню, да е жива. Я могу мою любавь поклонити само благомъ и неокаляномъ створеню. Видимъ ли пакъ, да самъ преваренъ, онда осећамъ довольно снаге у себи, да разкинемъ окове, у кое ме е бацило заблуђенѣ слепе страсти. Буди спокойна, я ћу те избавити, па макаръ и мой собствени животъ на коцки было.“

Витомиръ хтеде затимъ отићи, но Лиляна га задржи съ рѣчима: „Остани іоштъ неколико трепутака! Ако ти озбиля мислишъ, избавити ме изъ ове ужасне пештере, то онда нико лакше учинити неможе, него любезникъ мое непріятельице. Єси ли ти опазіо, да Воляна носи око врата єданъ одъ косе исплетени огрлякъ?“

„Я самъ га истина видіо, али га нисамъ изближе сматрао; но шта има то свезе съ твоимъ избавленѣмъ?“

„Чуй ме!“ рекне Лиляна; „на томъ огрльку виси єданъ мали златанъ ключь, — тай ключь отвара ове гвоздене решетке. Она га зацѣло збогъ тога брижльиво сакрива, да не бы никоме у руке пао. Кадъ су ме нѣни пелати овде довукли, и кадъ е она ове решетке затворила, видила самъ, како е она ключъ обесила о огрлякъ. Трипутъ е она овде досадъ была, и свакадъ самъ видила тай ключь на нѣноме врату. Кадъ би ти испало за рукомъ — —

„Разумемъ, и благодаримъ ти на томъ одкривеню. Садъ ће ми у пола лакше быти, да те избавимъ. Садъ съ Богомъ! глуво е већъ доба, и време е, да се Воляни вратимъ. Она се на сваки начинъ већъ морала яко забринути за мене; морамъ ньой отићи, да е умиримъ. Притрпи се само іошъ за кратко време, несрећна дѣвойко! Вѣруй у Бога и мене, и надай ми се скоримъ. Чимъ се я докопамъ ключа, ето ме одма, да отворимъ твою тавницу. Но моли се Богу, да ми намѣра срећно за рукомъ изађе!“

„То ћу учинити!“ одговори Лиляна, и Богъ нека те руководи, племенити младићу, и нека те срећно доведа опетъ овамо!“

Витомиръ отиде. У души нѣговой борила се нѣгова любавь према Воляни противъ праведногъ гнушеня, кое е нѣгово срце осећало при помислу на крвожедни духъ Волянинъ, — па кадъ се той борби придружило и сажалѣвѣ према лепой и несрећной сужници Лиляни, онда е лако одржало побѣду гнушенѣ нѣгово и мрзость. Онъ бы іоштъ врло радо посумняо о кривици миле му Воляне, — єръ ахъ! честитомъ и добромъ човеку врло тешко пада, осуђивати оне, коима се нѣгово срце већъ єдномъ приклонило. Но онъ на жалость ниє могао сведочанства, коя су противъ Воляне ясно говорила была,

оборятя, — а наскоро затимъ онъ се сасвимъ извѣстно увѣрio, да є Волява, съ коiомъ є онъ найсрeћниje дане свога живота провео, она ноћа, противъ кое є осуђена на жертвеничку смрть. Лилява съ пуними правомъ тужбу подизала.

Идући итнимъ коракомъ низъ обалу планинскогъ потока, стигао є онъ за єдан сатъ кући, у коiой є пре неколико дана заклона нашао. Онъ већъ хтеде отворити врата, — ко у тай ма чуо є онъ неки разговоръ у соби ноћиной. Онъ се одманке одъ врата и отиде полако прозору, да прислушкуе. И ту є чуо онъ, како єдан старацъ, по свой прилици какавъ лiички свештеникъ, Волiни свечанимъ гласомъ говораше: „Кадъ свештене песме умукну, онда ћешъ заплати найпре дѣте, па после старца. На то ће се опетъ поiти свете песме и онда ћешъ свршити жертвоприношенiе са смрћу дѣвойке и младића. Но обећашъ ли ти толико срца и снаге имати, да трипутъ поновишъ овай крвни посао, противъ кога се и при нромъ покушаю женска нежна душа ужасава? — Тешко нами, ако бы ти клонула и ако оно тешко дѣло, кое по давнашњемъ обичаю жена извршити мора, неба свршити могла, — просто гнѣвни богова излила би се на тебе и на све насъ!“

„Небой се,“ одговори Волява; „я себе познаемъ и имаћу за то дѣло довольно снаге. Задатакъ є истина тежакъ; но видићешъ да ћу га моћи пуднуно рѣшити.“

„Но чуй iошть єдну опомену и санћтъ одъ мене,“ продужи старацъ. „Кадъ дође редъ на младића, да и њему смртоносна матъ у прси забодешъ, онда немой за Бога погледати га у бледо њгово лице, него одвратн погледъ на страну и удри слепо. Њгова лепота и племенити изгледъ могао бы врло лако породити у теби чуство, кое бы ти сву снагу одузело, и за све насъ веома пагубно бiли. Старци овогъ предѣла причаю, да да се пре два вѣка овай случай догодіо.“

„Не брини се за мене,“ одговори Волява, „я познаемъ мое срце! Оно неће за младића више сажалiења осећати, него за остале жертве!“

Старацъ се садъ опрости, а Витомиръ склони се брзо у честаръ, доћ се овай нже удалио. Са растећимъ ужасомъ и гнушењемъ слушао є онъ савъ разговоръ, и дошао є найпосле и у то заблуђењѣ, да є онъ овай младићъ, о коме є у соби рѣчь била, да се жертвуе. Садъ є сва сумња у Витомировой души страшно превинула, а и пламенита њгова любавь према Волiни преобрати се наседнутъ у крайно мржню.

„О, да подлогъ чудовишта!“ говораше онъ у себи; — „зашто є овако нрва душа прерушена у тако дивотне драженсти и красоту? О Боже, — зашто си овоме ћаволу подарiо анђелски изгледъ, да се люди у заблуђењо даве. — Даље и њна любавь према мени, кою самъ я држао за чисту и свету, и о коiой никадъ посумњао не бы, — па ни онда, кадъ бы є нећъ, и нао сасвимъ повиву држао, — и њна любавь даље биiше само обсена наклена. Ха! садъ ми є ясно и понятно, зашто ми є она при нромъ састанку нашемъ казала: да ме овде опасность окружава. У опомъ кренутку ваљда є iошть єдномъ пробудiло се чуство човечности у срсина нѣвимъ, те ме є чинила внимателнимъ, и хтела ме склонити, да отидемъ даљ. Но наскоро є подлегло ово племенито чуство злому нѣномъ духу, и она є мене, кои нисамъ о ничемъ подозревао, уловила у свое ћаволске мреже. Преблаги Боже, фала ти, што си мени заслепљењомъ iошть на време скиную мрачну завићеу съ очию. Садъ ћу да разкинемъ ове мреже, кое є наклена злость съ мирисавимъ цвећемъ искитила, и съ коима є ово красно чудовиште мене опиненогъ обавило, као отровни паукъ мушицу. Но полако Витомире! клинъ се клином тера, а притворство притворствомъ заварава! Єръ иначе нећу моћи избавити ону невину душу, коя є осуђена на ужасну жертвеничку смрть. Зато употреби сво твое притворство, да бы изгледао онако исто безбрижанъ и спокоянъ, као што си и досадъ био. Iошть єданпутъ баци се у наруча наклене обсенарке, кою ћешъ ти морати одсадъ презирати у место любити; враћай њене притворне полибце съ поцелуима, докъ ти не испадне за рукомъ, да се доватишъ овогъ таинственогъ ключа, кои ће отворити гвоздене двери прачае тавнице, у коiой єдна невина и племенита девойка страда. Притворство нека се бори съ обсеномъ! Садъ ћу се съ тобомъ огледатя, одрођена ласкателько!“

Занешенъ у оне мисли, приступи онъ вратима. Волява му изиће на сусретъ, и чимъ га угледа, полети му у наруча: „О како си ме яко обезпоконо!“ рекне му она съ најразомнѣжнoгъ прекоравања. „О, како самъ те я са зебиломъ и жудньмъ срцемъ изчекивала, — а тебе тако дуго нема. Гди си се толико забавio, и шта ти се догодило?“

„Опрости ми, любо!“ одговори Витомиръ, којтросъ ми биiше дуго време, кадъ си ме сама оставила. Онда се нападнутъ породи у мени силна жеља за ловомъ. — я узмемъ твой лукъ и стрелу и отидемъ у планину. Я самъ се далеко упустио, и био самъ тако заиiшао, да ми є едва у мрак нзашло за рукомъ, пронаћи опетъ путъ овамо твоiой кући, у коiой є сва моя срећа.“

„На заръ ти се ниe ништа чудновато догодило?“ запита га Волява, мерећи га пазльнв мъ погледомъ. „Єси ли нашао на буди што необично и неочекивано?“

„Ништа!“ одговори Витомиръ сасвимъ безазлено; „што самъ дивљ звероне видио, држимъ, да ниe ништа чудновато и необично.“

„А да л' си се тн строго управљао по моме налогу, и єси ли ишао само онимъ правцемъ, кои самъ ти я заказала?“ настави Волява оштрамъ и проницателнимъ погледомъ.

„Я самъ по твоме налогу поступао,“ одговори Витомиръ безбрижно, „твоя є воля мени заповѣсть; и како бы я што учинити могао, што ти не бы по волви было.“ Витомиръ є при овимъ рѣчма погледа нѣжно, а Волява, успокоена неизмѣнутимъ разположенћемъ нѣговимъ, обасула га є пламенитимъ полюбцима. Они су овако провели неколико саати у блаженству. Найпосле приклони она главу на крило Витомирово и задрема. Витомиръ є то гледао съ побѣдоносномъ радости, и оставио є мало на миру, догодъ нiе видio, да є тврдо заспала. Тада є Витомиръ полако и тако одне се на меку постелю, и раздреши сасвимъ лагано златанъ ключь съ врата. Радостно є сматрао онъ ово нѣму не-

оцѣнимо сокровиште, и шаптао е полако спаваюћой Воляни: „Спавай! пакостно но уедно и дражество створенѣ! О спавай іоштъ задуго и тврдо, докъ не будемъ и далеко, далеко одавде, — и дай Боже, да се никадъ, никадъ више невидимо! Затимъ се онъ полако на прстима подкраде изъ собе, а кадъ е већъ наполѣ изишао, онъ е као на крилима похитіо несрећной и очаяваюћой Лиляни, съ намѣромъ и силномъ жудньомъ, да учини край нѣноме самртноме стра'у и сумньи о нѣму. Помоћу оногъ драгоцѣногъ ключа падоше одма гвоздене решетке одъ пештере, и ослобођена Лиляна падне са топлимъ сузама благодарности и нема на колена предъ свога избавителя. Но онъ е подигне и пригрли, — а кадъ е осетіо, како силно усхићено срце нѣно на нѣговимъ срцу біе — нѣга обузе неописано усхићенѣ, кое у наручю Воляне нити е икадъ почувствовао нити предчувствовао.

Неколико тренутака протекоше имъ у неописаномъ блаженству и заносу, и душе ньіове као да су се узнеле у неке друге блажене предѣле надъ овомъ бѣдномъ земльомъ; еръ оно, што су обое осећали, бияше небесно чувство, и дало имъ е начувствовати райске милине. Обое су умукнули, но у очима они у томъ тренућу пресрећни лица блистале су сузе радости, кое су ясніе говориле, него што бы то рѣчи учинити могле.

У то доба већъ е зора почела свитати, и Витомиръ чуо е гласъ неколико люди, кои е изъ долине долазіо: „Дай да бѣгамо, предивна девойко!“ рекне Витомиръ занешеной Лиляни. „Я ћу те одвести у дворъ твои родителя, и бы ћу твой бранителъ, догодъ те не предамъ у ньіове руке, еръ я се никадъ, никадъ више нећу вратити у ову долину зверской Воляни.“

Избавлѣна Лиляна благодарила му е съ погледомъ и изразомъ, изъ когъ се ясно читати могла нѣна наклоность. Она узме нѣгову руку, принесе е своме срцу, и шаптала е тіо: Добри избавителю! о, да ми е, да се никадъ не растанемо!“ Ове су рѣчи звонила преусхићеномъ младићу као анђелски поздравъ, кои миръ и срећу по свету разсипа. — Но садъ небияше време, да се у ова сладка чувства утопи, — еръ опасность се війла надъ главомъ ньи обое. Зато узме Витомиръ Лиляну на руку и изнесе е горе узъ стрмеенту стазу на вр'ъ планине. Ту е спусти онъ мало доле, и слушао е пазльиво, не бы ли шта изъ долине чуо. Но онъ ништа ніе могао чути; све е доле умукнуло. Но при свемъ томъ ніе држао за совѣтно, да ту тако близу остане и одмарасе. Онъ пружи дакле красной Лиляни руку, и обое прелетали су нагло тавну гору, пеняли се съ опасносћу узъ стрменита брда и силазили низъ врле и долину, не мотрећи, да су све далѣ заилазили у дивлю планину, гди само дивльи зверови живе, и текъ су онда сѣли одмарати се, кадъ е подне превалило, и кадъ су жарки зраци сунца продирали крозъ густе гране планински растова.

Садъ су бѣгунци већъ држали да су изванъ сваке опасности; еръ ко бы ій у овой дивльой и непроходной планини могао пронаћи, кадъ іймъ у први ма ние нико трага уватио. Али то и ние било; еръ одкадъ су се они одъ пештере удалили нису више за собомъ чули никакавъ тутань или вику, коя би ій застрашила. Они су благодарили Богу, што ій е избавио изъ найвеће опасности, а надали су се да ће появивше се нове неприятелѣ: уморъ и гладъ донде савлађивати, докъ іймъ зора избавлѣня изъ они дивльи планина не осване. Но постоянство е ньново было у великомъ искушенію, еръ се іоштъ нигди невиђаше край кршне горе. — Одъ умора свладана, наслони се Лиляна на едно дрво, и насворо заспи. Витомиръ пакъ бдіо е непрестано и одаюћи горе доле чувао е предивну дѣвойку одъ сваке могуће опасности.

Каква се е грдна промена у души нѣговой одъ юче у ово време догодила? Онъ се самъ себи дивіо при помислу, како е брзо нѣгова любавь прешла съ едногъ предмета на други; еръ да е скромна и умилята Лиляна срце нѣгово оковала, то већъ и самомъ себи ніе таити могао. — Па каква разлика између пређашнѣ и садашнѣ наклоности. У околини Воляниной обузимала га е свакадъ необуздана ватра, нѣгове су желѣ све дрзновеніе бивале; већъ првога часа усудіо се онъ, признати своя пламтећа чувства дѣвойки, коя е тай пламенъ у нѣму разбуктала, и загрлити е у заносу силне чезнѣ. Сасвимъ различно одъ ове необуздане страсти бияше осећанѣ, кое му е при првимъ састанку са Лиляномъ у срце пресађено. Свака дрзновена желя чиняше му се скверна и осудителна; и онъ се страшио изустити оне рѣчи, кое бы дѣвойки могле издати нѣгова племенита осећаня. Онъ се е истина съ усхићенѣмъ сећао оногъ блаженогъ тренутка, у коме е Лиляна, ослободивши се изъ мрачне пештере, на нѣговимъ прсима лежала, — али овай тренутакъ райскогъ блаженства повторити, за то овай иначе юначни младићъ ніе садъ имао довольно снаге и одважности. Нѣму се чиняше, као да е ово невино и анђелско дѣте тако далеко надъ ньимъ узвишено, да му се онъ ни приближити не бы смео, а да не клоне и збуни се. Ахъ, та онъ бияше већъ срећанъ и пресрећанъ кадъ се е красна Лиляна на нѣга осмевула, кадъ му е съ благодарносћу руку притисла, и онъ бы са судбиномъ своіомъ сасвимъ задоволянъ быо, кадъ бы само имао надежду, да ће му нѣгова мила іоштъ задуго давати подобне доказе свога благоволеня и наклоности. — Како скромна бияше садъ нѣгова любавь, — но онъ е садъ уедно и то искусіо, да е текъ оваква любавь онай чисти зракъ, кои съ престола свевишвѣгъ силази. Наклоность нѣгова къ Воляни небияше такова. Она е была само едина пламенита страсть, зато е брзо и изветрила; чувство пакъ, кое му е садъ у срце усађено — есть неувели цвѣтъ, и трае за цѣлогъ живота.

Сунце се бияше већъ за два копля попело, кадъ се е Лиляна пробудила. Премда она за пуни 24 сата ніе ништа ела ни пила, осимъ неколико гутляя мутне воде изъ едногъ блатногъ потока, то е дуги санъ извемоглу Лиляну толико подкрепіо, да е она могла и далѣ продужити свой путь. Іоштъ читави тай данъ морали су уморни бѣгунци лутати по пустой и дивлячной гори, и текъ предъ залазакъ сунца угледаю они окраякъ шуме, чистину, а затимъ и едну пріятну долину. У овой бияу разсеяны неколико чисти колеба у средъ родни воћняка, и посредъ села подизаше се скромна една црквица са крстомъ. Съ найвећомъ радости покаже Витомиръ Лиляни склонито

сеоце: „Видиш мила сапутнице," говораше онъ, „ово смо сад у средъ наше христіянске браће, а иза насъ оставили смо Килвајске и Пришт анске планине, где владаю язичници, изъ чи смо се крвожедни нокћю ми срећно избавили. Садъ се надамъ, да нема за насъ никакве више опасности"

„О, племенита младиће" рекне му Лилиана съ нѣжнимъ погледомъ, „теби, единствено теби, имамъ благодарити за мой животъ и слободу и неоцѣњиму срећу: да мое миле родителѣ, брата и домовину, где самъ се родила и одрастла, опетъ видимъ. Да ми се ти као анђео избавитель неси појавіо, и бы садъ у самртноме страху лежала на ладномъ и крвавомъ жертвеничкомъ камену, и надъ моіомъ главомъ сѣкао бы губитељски мачъ мое бездушне непріятељице! — О, мой избавителю и бранителю, колико ти я дугујемъ! Ахъ, нити ћу я, нити мои родители икада бити у стању, да те за ово дѣло достойно наградимо."

„Молимъ те, немой ми о томе говорити," моліше ію се Витомиръ; „награда е у моме срцу."

Кадъ су доле у село сишли, дознаду они одъ селяка, кое су на путу срели, да ово сеоце већъ лежи у области ибарскогъ господара, и да е оно едно одъ найдаљи притежаня Борислава, Лилияногъ отца. Лилиана е одъ поданика свога отца дочекана и угошћена съ найвећомъ радости. Сутрадань, кадъ су се у Ибаръ кренути хтели, поклоне ійм селяци два коня, едногъ Лилияни а другогъ Витомиру, и свима се заблиста у очима суза, кадъ ійм е Лилиана, коју су сви већъ кло мртву оплеквали, съ благодарношћу „съ Богомъ" казала. Садъ су непрестано и брзо путовали, и сутрадань у вече опазе путници горде куле ибарскогъ замка.

(Продужиће се.)

Принцъ.

— Една жена, кой е имала будаластогъ сина, отишла е съ овимъ у госте. Њой е зебло срце, кадъ е помислила на своіъ сина, бојећи се, да ће онай ію у друштву осрамотити; она му данце пре полазка, изчита слѣдующе: „Љубезни сыне, ти знашъ, да си будала и да си магараць; зато те приклиньћъ, да ништа неговоришъ; и ако те ко шта запита, а ти ћути" — Сынъ е то матери своіой свето и тврдо обећао. — При софри сѣдіо е онъ између двојице, кои су га обое поменуто запиткивали, — но онъ е ћутао, као риба. На то рекне едань одъ оне двојице ономъ другомъ: „Шта држите ви о ономъ младићу? Я мислимъ да е онъ немъ." — „Мати; мати," проговори на то будаласта сынъ, „садъ ћу сметя ваљда говорити, — єръ люди већъ знаду, да самъ я магараць.

— Некогъ Американца позову на удвой съ пиштољима, но онъ одговори писмено слѣдующе: „Я нећу да слѣдимъ позиву, я то изъ два побуђења: Прво што би ви могли лако мене, а я опетъ лако вась убити; а невали ни едно ни друго. Но предлажемъ да би онако найбоље было: Отидите у шуму и найдите едно дрво одприлике мое дебљине; затимъ га намѣстите на прописной даљини на оналите. — Погодите ли дрво, онда ћу признати да самъ васъ увредио, и молићу васъ за опроштење, — ако га пакъ непогодите, онда нека е неправда на вашой страни!"

— Едань Еврей показиваше е сину своме богату наслѣдницу, кою е онъ нѣму за супругу наклањао: „Ахъ, любезни отацъ! заръ невидишъ, нако лко рамлѣ! како е то ружно!" — На шта то шкоди? Та ти е вальда нећешъ узети за гласоношу, него за жену, одговори отацъ. — „Ахъ, на заръ невидишъ да е на десно око ћорава!" — „У толико болъ," одговори отацъ, „онда ће баръ твое погрешке и недостатке текъ у пола видити." — „Ахъ, любезни отацъ, заключи синъ, „па е ћошъ и гурава!" — „За Бога сынко! заръ ти очешъ, да нема никакавъ недостакъ на себи? Та она ніе анђео, него човекъ, као и ми!"

— *(Ко ће то разјаснити!)* Предъ улазакъ парни кола у едань подземни, врачни ходникъ, имаћаше една госпоя на левой страни долнѣ устнице едань мали прањ пластеръ (коимъ се лече бубуљице на лицу). Кадъ су парна кола изишла изъ подземногъ ходника, премештио се пластеръ на десну страну дольне устнице едногъ господина, кои е сѣдио башъ према оной госпи. Како се то могло догодити?"

— Едань човекъ, кои е знао занатъ, да лажне новце прави, послао е едномъ свога сина, коме е могло быти одприлике 6 година, меанція, да му размени едань талиръ. Меанція узме талиръ, загледао га е са сваке стране и пробао га е како звечи; затимъ мане главомъ и рекне: „Сынко, овай талиръ ніе добаръ." — „То неможе быти" одговори дечко брзо, „та мой га е отацъ самъ начинио."

— Едань одъ гордости надувени, из врло осиромашивши гроф хвалио е еданпутъ у друштву свой домъ, његове заслуге и древность. Едань други пакъ, кои е за велике своје држави учиньне услуге благородство получио, и коме е онай старый гроф за иматъ говорио — слушао е будаласти онай разговоръ са смешењемъ. Гроф примѣти то, и запита оногъ срдито и раздражено: „Господине, заръ се ви сумњате, да е мой домъ (т. е. породица) тако старъ?" — „Ни најмање," одговори онай; „да е старъ, то сваки види; єръ текъ што се ніе сурвао"

ОГЛАСЪ.

Знаня ради кога се тиче!

Одъ 21. до 29. Септембра ове год. Еврен имаю празднике, и уове дане ништа не раде. (1—3)

Издае **Љубомиръ П. Ненадовићъ.**

У Књигопечатньи Княжества Српскогъ.

У Београду 7. Септембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Авг. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за једно-пута а 5 кр. ср. за тринуть. № 59.

Путовни судбине.

(Продужено).

Ирва є већъ сву надежду изгубила, да ће икада іошть видити премилу своіу и єдину Керку. Самладана неописаномъ тугомъ и очаяніемъ, вукла се она као неко ноћно страшило, кое негди мира нема, по пространимъ но сад пустимъ ходницима и собама свога замка, спомињала є непрестано у найженіой туги име свога изгубљеног дѣтета; исой се све чињаше, као да гледа своіу Лиіану, и као да чуе њен глас, кои ноћни у крайнѣмъ очаяню тражи. — и у таковомъ дивлѣмъ буялу и заносу морале су є њене служавке пола обвесешћену силомъ на постелю положити, где такође ніе спокойства нашла. Текъ једна после неколико дана испало є дворскомъ њиовомъ исповеднику за руком, да средствомъ духовногъ утѣшења, а благомъ опроштеномъ на блажени састанакъ съ оне стране гроба, дивлѣ очаяню Ирвине отроване душе и неописани болъ њеногъ материнскогъ уцвелѣногъ срца претвори у тишу тугу. — Ирва се преда немо своіой ужасной судбини, и њена туга ніе више нашла онай дивльи плаховити значай, кои є лудилу подобан био. Једно само іошть испуняваше є Ирвино устрелѣно срце гродомъ и неодолимимъ боломъ, — а то є помышао: да є њено нежно дѣте вечовечно, као какавъ дивльи звѣръ заклано. „Ахъ! да є моя Лиіана природномъ смрти умрла, или да є каквимъ несрећнимъ случаемъ пропала“, говораше често несрећна мати съ горкимъ сузама, „и би се предала обштой судбини несрећни родителя, и тражила бы утѣхе у помирају, да є тако воля божія; — али знати, да є моє дѣте на тако грозни начинъ живота лишено, то є више, него што може материнско срце поднети.“

Једно вече, кадъ се Ирва са своимъ исповѣдникомъ разговарала о вѣрозаконимъ предметима, назове єданъ одъ служителя духовника. Кадъ се он айпосле четврть сата братіо натрагъ, блистале су се сузе у очима његовимъ и онъ рекне тронуто и свечанимъ гласомъ: „Падни на колена, племенита госпо, и благодари Богу, кога є промисао често непровидемъ, али свакадъ мударъ; но моли се њему усрдно, да ти подари силу и крѣпость, да бы — — —

„Заръ се іошть каква нова несрећа догодила?“ — пресиње ужаснута Ирва духовника, скочивши на ноге као стрелом поражена.

„Ніе, госпо!“ одговори овай: „али неочекивана радость и утѣха озарила те є. Зато буди бодрогъ и снажногъ духа и прикупи све твое силе; єръ у срећи пали нами слабима често више душевне снаге, него у часовима искушенія, туге и несреће.“

На то отвори духовникъ врата, и съ рѣчима: „Богъ чини іошть чудеса! Ено ти опеть твога горко оплаканогъ дѣтета, кое си ти за изгубљено држала.“ — уведе Лиіану унутра, коя съ рѣчима: „Сладка майко!“ паднe у наручіа полу обвесешћене Ирве.

Ніе требало іошть много, да бы Ирва у безнѣрномъ усхићењу у наручію свога дѣтета издавула. Прелазъ одъ найжешће душевне болѣ и найцрнѣ туге къ найвећемъ блаженству и неописаной радости биваше сувише брзъ, а спремань за овай велики и одсудни тренутакъ сувише кратко. Неко време валаліла се Ирва као у некомъ душевномъ буялу и заносу, у комъ се ніодъ човека ясна свесть и буновно сазнанъ у єдно слива. — Но кадъ є сасвимъ къ себи дошла и кадъ є познала: да све, што се око ње догађа, ніе обсена и санъ, него ясна истина и дѣйствителность, кадъ є осетила жарке полюбце свога дѣтета, и по томе уверила се: да створенъ, кое є ню загрлило, ніе надчулно створенъ и духъ, него њено дѣте Лиіана, пролие у дубльини душе тронута мати топле сузе и са склопљенимъ къ небу рукама рекне: „Милостиви Боже! оволико блаженство и грешница нисамъ заслужила!“

Предъ вратима у ходнику стаяше Витомиръ, и нико ніе на њега толико ни мотрио, а онъ се међутимъ наслађавао трогателнимъ овимъ позорѣмъ састанка Лиіаниногъ съ майкомъ. Та то биваше његово дѣло, и у овомъ тровителномъ появу, кога є онъ творацъ, лежала є найвећа награда за племенито његово срце.

После први излива препуни њихови срца, запита найпосле Ирва: какавимъ се срећнимъ случаемъ она одъ смрти избавила?

„Тада потражи Лиіана очима свога избавителя и пошто га є нашла, притрчи радостно къ њему, уведе га своіой майки, и рекне овой съ усхићењемъ: „Ено онога, коме имашъ благодарити за избављење твое кћери! Да ми се ніе онъ појавио као анђео избавитель, кадъ є моя бѣда и очаяніе найвећи степенъ достигла, и кадъ съ ніякве стране ніе было ни једне искре изгледа за избављење, твое бы дѣте већъ застирала тама смрти после ужасни мука.“

Витомиръ падне на колена предъ Лиляниномъ майкомъ: но тронута Ярна подигне га любавно са землѣ и цѣлива га у чело: „Племенити странче!“ говораше му она, „за ово дѣло, кое си ти дому ибарскомъ учинио, може те само Богъ и твоя собствена савесть достойно наградити; па нека бы те наша благодарность наградила и свима нашимъ благама и сяйношћу славе, коя нашъ домъ увѣнчава, то би опетъ био мали даръ за велико твое дѣло. Но ако ти имашъ какву желю, кою би я у станю била испунити, то говори слободно, и ти се съ поузданѣмъ надати можешъ, да ћу ти све на свѣту учинити.“

„Оставите ме за садъ, племенита госпођо!“ одговори Витомиръ, „да се единствено наслађавамъ задовольствомъ, што самъ добро дѣло учинио, и што самъ я слабомоћанъ и незнатанъ васъ обвезао. Можда ће доћи часъ, кадъ ћу толико одважности имати, да васъ за велику стварь умолимъ; но данасъ іоштъ томе ние време!“

„О, немой тай часъ на дуго отезати!“ рекне Ярна и пружи му приятельски руку, „но кажи ми садъ, одлични младићу, ко си ти, кои су твоя родительи и коя е твоя отачбина, да наближе познамъ избавителя мога дѣтета!“

Витомиръ укратко исприча: како е онъ као дѣте остао безъ отца и майке, и како га е садъ война изгнала изъ они краева, гди е одрастао и младость провео.

„Кадъ е тако, а ти помисли, да си у дому твоя родителя, и сматрай мене као твою рођену майку!“ рекне му Ярна; та ти имашъ найвеће право, да се синомъ моимъ назовешъ, и стекао си право на то име. А и у моме супругу наћићешъ, кадъ се кући поврати, заиста другога отца и приятеля. Онъ истина мрзи на Бугаре, и воюе садъ съ огорченѣмъ на ньиовой земльи, али тебе онъ веће сматрати као неприятеля, него као добротвора свога дома!“

„Да, остани овде кодъ насъ, избавителю мой и бранителю!“ моляше Лиляна умилято и съ нѣжнимъ погледомъ. „Ти и тако немашъ родителя, па гди би ти могло болѣ бити, него овде, гди те окружава любавъ благодарни люди.“

Витомиръ на то пристане. — Па како и не бы, — та заръ ние одъ неколико дана нѣгова найвећа чезня, да е навекъ у околини Лиляниной, кою е онъ као свою душу заволео.

IX.

Неколико дана после повратка Лиляниногъ у замакъ свои родителя, одшетала е она у велику башту око двора, съ намѣромъ, да свога избавителя потражи, кога назданъ ние видила; еръ онъ ние ни на ручакъ дошао, кое е и Ярну мало у бригу бацило. Већъ е у Лиляниномъ срцу преотела ма' зебня, да се Витомиру штогодъ неповольно догодило, и у томъ немиру и стра'у тумарала е она по свимъ и найдальимъ краевима баште, — и найпосле нађе Витомира, гди лежи на бусеню испредъ едне мале пештере. Онъ е быо занешенъ у суморне мисли, — еръ нѣговъ погледъ и изгледъ бияше тужанъ, а очи замућене, и покад-кадъ уздисаше изъ дубльине душе. Лиляна е већъ сасвимъ близу нѣга била, но онъ е ние усмотрио, кадъ е она дошла, еръ онъ е као у некомъ сну и безчувствено гледао преда-се у землю. Кадъ то виде Лиляна, удари га она полако рукомъ по рамену, и рекне му: „Шта е теби, Витомире?“

Онъ се прене, као да га е когодъ изъ буновногъ сна раздрмао, погледа Лиляну съ тужнимъ смешенѣмъ, и ништа не прослови.

„Каква туга мори твою душу?,“ продужи Лиляна забринуто и дркћућимъ гласомъ: „О кажи ми! зашто се криешъ у ову суморну самоћу, а неповѣравашъ се твоіой приятельици, коя ће у свему подеднако участвовати, што бы те икадъ могло смутити или развеселити?“

„Ахъ, Лиляно,“ одговори младићъ, „я самъ отимице тражно ову самоћу, да бы се онде, гди ме сполашньи светъ не узнемирава, могао сасвимъ предати суморнимъ моимъ мислима. Я самъ найпосле по дугой и тешкой борби рѣшителни коракъ предузео. Немой се на мене лютити, дивна и прекрасна дѣвойко, ако те тиме застрашавамъ; али дужность и разумъ налажу ми, да тако поступимъ. — Я морамъ одавде отићи, и то врло скоро, можда іоштъ сутра — — —

„Шта ти то рече, Витомире? Заръ ти оћешъ мене да оставишъ?“ рекне Лиляна уплашено, као да ю е громъ поразио; — она побледи, и грознична е страва обузме.

„Я морамъ,“ одговори младићъ, загрливши дркћућу дѣвойку.

„Ти морашъ?“ продужи она сузнимъ очима. „Шта тебе гони изъ круга они, кои те любе? Заръ ти се више недопада овде, или те е неко увредио?“

„Ние, Лиляно, тако ми душе, ние; мене ние нико увредио, — но ти ниси была искрена према мени, а то ми е срце начупало!“

„Я неискрена према теби? Изрази се ясние; еръ моя савѣсть неказуе ми ништа, чимъ бы се могао оправдати овай прекоръ!“

„Ти си обручена са Славоборомъ, еднимъ младимъ племићемъ,“ одговори Витомиръ озбильно и тужно. „О, Лиляно, зашто си ти то одъ мене таила? Зашто самъ морао я оно, што е валяло, да ми ти сама повѣришъ, чути изъ уста дворски служителя и дворяна?!“

„Ахъ, Витомире, немой се тога ради на мене срдити!“ шапташе она, сакривши свое стидомъ обасуто лице у нѣгове прси. „Одкадъ самъ я тебе видила, я нисамъ више на нѣга ни помислала, на нѣга, велимъ, кога е воля мои родителя, а не мой изборъ и моя наклоность меня за друга изабрала. Душа се моя само съ тобомъ занимала! То можда ние лепо одъ мене, нити право. Но ти, Витомире, не бы требало за то да се на мене лютишъ!

„О, дивна девойко!“ рекне онъ у усхићеню и пригрли у радостномъ одушевленю Лиляну прсима своимъ. „О, како ме чини срећнимъ ово твое искрено и простодушно признанѣ! — Па ипакъ, ипакъ немогу я више овде остати! Есть, я морамъ отићи, еръ мое овде бавленѣ отровало бы нѣжни цветъ и спокойство твое младости! О, тешка и горка судбо — кадъ оно занавѣкъ оставити морамъ, што ми е найвеће живота благо!“

„Я немогу подпуно да сватимъ смисао твои рѣчи,“ одговори дѣвойка, „еръ ти говоришъ тавне и таинствене рѣчи, — но садъ знамъ! — садъ ми е све ясно! Садъ знамъ, зашто ти мене оставляшъ. Наклоность къ оной лепой обсенарки, коя ми е животъ одузети хтела, опетъ е планула у прсима твоимъ. Іоштъ нису сасвимъ разкинуте оне мреже, съ коима е Воляна душу твою умотала. Къ ньойзи те вуче срце съ неодолимомъ силомъ, къ ньойзи — —

„Ние, за Бога, ние!“ прекине Витомиръ Лиляни рѣчь, „ти се варашъ, премила дѣвойко. Тако ми мое душе, оне су свезе одавно прекинуте, и то за навѣкъ! Али нове свезе у толико ме силние оковаше, кои се никадъ нећу моћи ослободити! Ахъ! па ипакъ се несмемъ слободно одати сладкомъ овомъ осећаню; еръ гвоздена, неумолима дужность налаже ми, да се тога одречемъ. — Чуй ме дакле Лиляно; ти ме на то нагонявашъ; еръ я нећу моћи поднети помисао, да ти о мени погрешно судишъ — знай: я те любимъ пламенито, я те любимъ хиляду пута искрение и силние, него ону язичницу, за кою ме е само привремено приковао дивльи пламенъ разузда не страсти. Теби самъ пакъ мое срце за навѣкъ поклонио; — оно е свеколико и безусловно твое — и опетъ те морамъ оставити, да не бы изгубио господарство надъ самимъ собомъ; еръ суетна бы надежда была, кадъ бы се я стао борити, да тебе добиемъ. Воля родителя, коя е дѣци света, већъ е твою руку другомъ намѣнула. И башъ да то и ние! Како бы сиромашни и бѣдни Витомиръ дрзнути смео, запросити руку ћерке богатогъ и силногъ властелина одъ Ибра. Пусти ме дакле, драга дѣвойко, и то што пре, да намъ болъ вѣчногъ растанка небуде после іоштъ већи и тежи. Я ћу као безкућникъ и изгублѣнъ човекъ скитати по дальнимъ земляма, — да бы тако заръ у дивлѣмъ шуму какве битке повратио души моіой спокойство, или нашао желѣну смрть!“

„Ахъ Витомире,“ рекне Лиляна крозъ плачь и ецанѣ, „ти велишъ, да ме любишъ, па ме се опетъ тако лако одричешъ, а нећешъ ни да покушашъ, да ме добиешъ. Юнакъ се текъ онда злоудной своіой судбини предае, кадъ види, да е све већъ изгублѣно. Зашто бы ти дакле очаявао и клонуо духомъ, кадъ ниси іоштъ ништа ни покушао. При твоме великомъ праву на благодарность мои родителя, валяло бы, да ти одважние желѣ и надежде у прсима твоима подранюешъ, кадъ велишъ, да си ми срце твое посветио. Та я іоштъ нисамъ прикована за оногъ, коме е воля мога отца мене прерано наменула. Одкадъ су мой отацъ, братъ и заручникъ Славоборъ отишли на войну противъ твога отечества, млого се коешта промѣнило. Да ме ти ниси избавио, неби ме они никадъ више видили. Теби имамъ захвалити за мой животъ, единствено теби посветићу га, одкадъ самъ дознала, да ме ти любишъ. Остани овде, драги Витомире! я ћу сама радити. Я осећамъ у себи такову одважность, каква ме іоштъ никадъ одушевлявала ние. О, вѣруй ми, жена е често снажния одъ юнака, гди се о любави ради! Айдемо садъ натрагъ у замакъ. Можда ћешъ већъ сутра више о мени чути.“

Кадъ е сутраданъ была Лиляна са майкомъ своіомъ сама у нѣной соби, повѣри она Ярни сасвимъ искрено свою тайну. Ярна се была одчасти уплашила овимъ изненаднимъ одкривенѣмъ, одчасти пакъ дивила се сталности и одважности Лиляниной. Іоштъ никадъ ние ова майки своіой говорила съ таквомъ озбилносћу и опредѣлителносћу. Одкадъ е Лиляна любавь осетила, чиняше се, као да е она наеданпутъ сасвимъ зрела и пуколѣтна постала, и шта више, као да е она задобила неко господарство надъ самомъ собомъ и другима, тако неустрашимъ бияше нѣнъ гласъ, и тако убѣдителна нѣна рѣчь. Притомъ е она тако изгледала, да бы и срце одъ камена тронула, тако, да е Ярна до живца потрешена была, и ние се могла ни найманѣ одупрети сладкорѣчивомъ приклиняню и молбама свога дѣтета, премда е разумъ, кои се на све околности обазире, Ярни можда другчие налагао.

Тронута Ярна загрли свою ћерку и рекне іой: „я нећу да воюемъ противъ твое любави, еръ она е чиста, и света, и нѣнъ е основъ племенитость и благодарность. Да у овой ствари само моя рѣчь важи, я бы іоштъ данасъ наклоности вашой благословъ дала. Витомира сиромашность и тавно порекло не бы никакавъ основъ быо, збогъ кога бы я жельи твоіой на путъ стала. — еръ праведна судбина и божия вѣчна правда сломила е мою гордость, и научила ме е, да е само онай узвишенъ, кога е срце чисто одъ сваке кривице, и кои е сачувао неоцѣнимо благородство душе. Но, дѣте мое, срећа твоя ние само у рукама моимъ. Твой отацъ има ту такавъ исти, можда іоштъ претежніи гласъ. И кадъ промислимъ, колико онъ држи на моћь и славу свога дома, то ти у напредъ кажемъ, да ће тешко, врло тешко быти!“ — —

„О, любезна и добра майко!“ говораше Лиляна ласкавимъ гласомъ, „кадъ ми само ти съ твое стране одобравашъ, онда се губи сва сумня и зебня у прсима; еръ я добро знадемъ, колики упливъ ти на мога отца имашъ Онъ е великодушанъ и племенитъ и люби ме съ родительскомъ нѣжности. Кадъ му дакле ти представишъ: да онъ животъ свое ћерке благодарити има единствено юначкомъ дѣлу, племенитомъ пожертвованю Витомировомъ, кадъ га ти станешъ убѣђавати, да ћу я мой одтргнути животъ само онда за животъ држати, ако га проведемъ у свези са моимъ избавителѣмъ; и да би у случаю томе, кадъ би се я мое любави одрећи морала, тешка туга и очаянѣ животъ мой іоштъ млого жалостние скончала, него што би биле муке, кое ми е моя непріятельица спремала, — кадъ би я предъ ньимъ на колена пала, руке нѣгове сузама облила, — кажи ми би ли онъ сѣдинѣнимъ нашимъ молбама противстати могао?“

„Не бы,“ одговори Ярна, „да ние већъ свою рѣчь дао Слаборовомъ отцу! А дати рѣчь честномъ е човеку светиня. Родительско нѣгово срце биће убиено, ако узмора према теби бити строгъ и безчувственъ, и ако те тиме учини несрећномъ. Но кажи, може ли онъ другчие поступати, кадъ га обећанѣ везуе. Пре ће потомакъ ибарскогъ дома, заедно са своимъ домомъ у найвећу пропасть сурвати се, него што ће задану вѣру свою погазити.“

Ярна ућути, — а Лиляна ништа на то неодговори. Последнѣ рѣчи Ярнине поразиле су душу нѣну као громовна стрела. Она сакрие главу свою у крило майке свое, и ецала е у гласъ. (Продужиће се.)

Найлепши бисеръ.

Филипъ благи, херцогъ одъ Бургунда, кои ниє нимало подобанъ био своме сину Карлу одважномъ, коега є дивльи, разуздани и честолюбиви духъ валазно удовольство єдинствено у биткама, освояваню и опустошаваню земаля; — Филипъ, велимъ, любио є миръ; нѣговъ гостолюбиви дворъ у Генту био є средсредно сѣдиште великолѣпия, художества и дружевности.

Єданъ путъ се догодило, да є Филипъ после єдне части присуствуюћой господи предложио питанѣ: „Шта се на земльи найбистриє, найясниє и найумилниє блиста?"

„Бисеръ," одговори єданъ одъ присуствуюћи, кои Хиндостанци изъ дубльине мора извлаче. Бисеръ превазилази сяйность дияманта, па и дияманте на круни нашегъ владателя, а и красота злата изчезава, кадъ се съ бисеромъ сравни."

На то се подигне єданъ графъ изъ Француске и рекне: „Далеко претежнія одъ бисера морскогъ єсть низъ бисера у устима лепотица госпа; єръ овай се бисеръ надмеће са красотомъ крина и са засеняваюћимъ алпійскимъ ледомъ."

„Говоръ овогъ француског господина неома ласка госпама," примѣти трећи; „но шта є красниє и сяйниє одъ рађаюћегъ се сунца, шта ли є дивниє одъ преливаюћи се бои дуге?"

„Шта є лепше и дивотниє," примѣти єданъ младићъ, „него ли у зору капльице росе на пролетномъ цвету, то се лепше свѣтли, него ли богати украсъ одъ азура и кристала на прсима лепе девойке!"

„Ниє тако!" никне єданъ стари брабантски войсковођа „никакие се капльице лепше не светле, него бисерне каплѣ старогъ вина, кадъ се оно весело у пеаръ сипа. Тай само бисеръ мени є поволянъ, то є само бисеръ радости и живота!"

Херцогъ пакъ говораше: „Нико одъ васъ, господо моя и госпе, ниє на питанѣ моє по жельи одговорио Ништа се лепше не блиста, него суза сажалѣня у очима чувствителна човека. Кадъ нису естествоиспитателья могли дознати, како се на дну мора бисеръ образовао, — то су баръ сви люди, у чіимъ прсима чувствително срце биє, у томе сагласни, да є таква суза текъ найлепши бисеръ, и небесногъ порекла".

Сви присуствуюћи одобре єдногласно мнѣниє племенитогъ владателя.

Мрвице.

— Єданъ господинъ изгубио є златанъ изрезанъ печатъ, у комъ є унутра намештена била музикална справа, кои є свирала єданъ комадъ музикални, кои се звао „тегоба живота." Онъ є обявио у новинама свой губитакъ, и обећао є ономе, кои златанъ печатъ нађе, два велика дуката. Неколико дана после тога прияви се нѣму єданъ странацъ и рекне му: „Господине, я молимъ, да ми издате половину награде, кою сте обећали овомъ, кои изгублѣнъ печатъ нађе." — Како то, шта ви то зактевате? — Тако є господине, „*тегобу живота* нашао самъ, — а печатъ іоштъ нисамъ."

(Двогубо наплаћено мѣсто.) Єданъ богатъ трговацъ, кои є у задруги са своимъ синомъ држао трговину, и кои є на той своіой трговини имао насловъ „*Петаръ и синъ*" дошао є у некой вароши у поштанску канцеларию, и изявио є, да жели на поштанскимъ колима ићи до Берлина. На питанѣ писара поштанскогъ како му є име, одговори онъ по своме обичаю: „*Петаръ и синъ*," кои є био насловъ нѣгове трговине. — Поштански писаръ му на то рекне: „То ви имате платити 12. талира." — Трговцу се учини ова сума мало позамашна, но є ћутао, и платио. На путу запита онъ єдногъ комшию у колима, шта є платио за путованѣ до Берлина?" — „Шестъ талира," одговори онай. — „Па како є то, да самъ я іоштъ єданпутъ толико платити морао?" — Онай други путникъ ниє то хтео веровати; на то му покаже онай први свою билету, кою є на пошти примио. Садъ се текъ разрѣши загонетка, — поштански писаръ наплатио є два мѣста, єдно за Петра, а друго за нѣгоногъ сина, кои є можда 50 миля далеко оданде био, а то само зато, што є трговацъ у место свога имена казао насловъ своє трговине.

— Неки угурсузъ и разглашени крадльивацъ нађе єдну кесу съ новцима, и задржи є за себе, но буде уваћенъ. — На питанѣ: да л' онъ зна законъ о нађенимъ стварима, и заръ ниє чуо о огласу у новинама збогъ те кесе, одговори онъ дрзновено: „Я самъ истина чуо о томе; но тай є огласъ управлѣнъ на поштене люде, а не на мене; єръ ко є тако лудъ, да помисли, да ћу я кесу вратити!"

— Позориштникъ Фоте бивше у своє време найбольи комикеръ енглескогъ театра. Но єданпутъ падне му на паметъ, да онъ и у єдномъ жалостномъ комаду изнамеђу главни лица фигурира. Узалудъ су га одъ тога одвраћали, узалудъ су му казивали, да ће му се сви смеяти, чимъ га виде! Онъ є захтеаво роллу. Брутуса представляти и тиме показати, да є онъ кадаръ и озбильне ролле изиграти. — Гомилама є врвио светъ у театоръ, кадъ є чуо, да ће Фоте Брутуса да представля; єръ сваки се морао насмеяти, кадъ на нѣга помисли, а камоли садъ, кадъ оће озбильность да представи. — Завѣса се дигне, — и комадъ се найвећимъ редомъ одпочне; нема є тишина владала. — Завѣса се спусти, и савъ свѣтъ бияше любопитанъ, видити самогъ Брутуса, како онъ седећи за асталомъ у суморне мисли погруженъ, свога у собу улазећегъ сина жалостно пита: „Шта ћешъ ти, сине мой?" — Завѣса се дигне, и заиста сѣдио є Брутусъ сасвимъ озбильно за асталомъ. Но по несрећи подкрао се случайно нѣговъ велики ловачки пасъ на бину; — Брутусъ пакъ мислећи, да є то нѣговъ синъ, подигне озбильно главу, и рекне: „Шта ћешъ ти, сине мой?" Сала се заори одъ смея скуплѣне светине, и жалостни комадъ бияше свршенъ. — Комъ є суђено да се обѣси, неможе се у води удавити!?"

ОГЛАСЪ.

Знаня ради кога се тиче!

Одъ 21. до 29. Септембра ове год. Евреи имаю празднике, и уове дане ништа не раде. (2—3)

Издає Любомиръ П. Ненадовићъ.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 14. Септембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази свake Суботе. Цена е одъ 1. Авг. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-пут а 5 кр. ср. за трипут. № 60.

Путоши Судбине.

(Продужено).

Ярну е до срца тронула боля и очаянъ њеногъ ожалошћеногъ дћтета, и трудила се, утћшити е, колико е могуће: „Немой іошть очаявати," рекне она Лилиян њежнимъ гласомъ, „іошть ние сва надежда изгубљена. Време іошть ние протекло, нити е казанъ невгледнии кораъ учињенъ, а довде се іошть млого коешта изменути може. — Ха! каква ми се писао наедавшутъ породи! Да, садъ самъ нашла путъ, єдини путъ, коимъ ћешъ до твое цћли доћи моћи."

Лилянино сузама обливено лице оживи, она се радостно насмеше, и гледаше нестрпљиво у свою майку.

„Славоборовъ е отацъ племенитогъ срца," продужи Ярна. „Я ћу ова дана къ њему отићи, све ћу му по реду и чистой истини изказати, и положићу будућу твою срећу у његове руке. Онъ ће се разжалити, и онъ ће безъ свake сумнћ. учинити први кораъ, кои ће твога отца разрћшити одъ дане свете рћчи."

„О, моя добра и любезна майко!" кликне Лилиа, загрливши у найсрећемъ усхићењу свою майку, „какву ми надежду ти уливаш у мое увело срце; какво блаженство та очима моима представљаш! Я невнамъ, како да ти за то благодарим. Пусти ме, майко, да потражим за єдан часъ самоћу, пусти ме, — еръ срце е мое пренуно; пусти ме, да тамо слободно сузе благодарности излијем, пусти ме, да тамо узруяна чувства и узколебану моју душу утишам."

„Добро мое!" рекне тронута Ярна, „ти си усхићена, — иди, и те оставлямъ саму себи, и буди срећна у предчувствованю цветне будућности. — Ахъ, ова предчувствованя," придода Ярна — полако у себи, „су за насъ смртна и слаба створења єдини блажени часови, — а врло често нарушава суморна дћйствителность такво пријатно сањанћ!"

X

Време е садъ, да бацимо погледъ и на Воляву, коіой е измакла преваромъ Лилиа, невина жертва туће осветe, на Воляву нелимъ, коя ние била тако црне душе, и коя се е съ тешкимъ срцемъ спремала, да изврши нравни завћтъ. — У варучію Витомировомъ заспала е жрчица, и текъ кадъ су сунчани зраци у себу њену продрли, разбуди се она одъ сладкогъ препитељогъ сна. Она найпре потражи очима свога предрагогъ Витомира, и веома се смути, кадъ се увћри, да њега нема. „Погле дивљћтъ ловца!" говораше она у себи смућено, њега никакова дужность одъ мене неудалява, као што га я морамъ понекадъ због моје послова оставити. Зарь ние онъ могао довде баръ савладати страсть своју къ дивљћмъ лоиу, докъ мой ютреньи поздравъ неприми, и докъ се пламенатимъ полюбцима до скора виђења неопростимо? О, да чудноватe несталности кодъ људи! зарь си ти тако рано почела тровати мою прву любовъ!"

При овимъ рћчима спусти она случайно главу свою къ прсима, и она се ужасне, кадъ опази, да іой нема ни ключа ни навратника. Страховита слутња помрачи њену душу, и њой падну на паметь опомене покойне Вештe, и онай ружанъ санъ у планини. Но њена любавь іошть іой е уливала сумњу, премда іой е очаянъ и зебла душу прострелило: „Та зарь е башъ Витомиръ", говораше она у себи, тражећи у сустной сумњи искру утћхе, „морао одъ мене ключъ узети? Зарь се ние могла случайно пантљична неосетно раздрешити, и тако ключъ изгубити!" — Но мало затимъ сћти се она ясно, да е она іошть последнћ вече, кадъ е съ Витомиромъ сама била, ключъ о врату своме видала, — а одъ тогъ времена нити е ко страви у кућу дошао, нити е она кудгодъ изъ куће излазила. И тако се наново почела у души њеной губити надежда, да е њенъ Витомиръ невинъ, и сне већма и већма преотимало е у њой ма ужасно подозрењ, и съ овимъ и разуздана боля и тута. очаянъ и освета. „Ова се пакленa тама мора разведрити, на нека би ясна извћстность била за мене и разрешителя громъ, кои ће ме у срце погодити!" говораше она — излети изъ куће и упути се као олупина управо пештери, у коју е она Лиляну затворила.

Но пре него што е она до пештере дошла, срећу е неколицина планинаца изъ овогъ предћла, и ревну іой упалшено, и као безъ душе: „Ми смо се башъ теби у путали, жречицо, да ти нашмо єдан догађај, кои ће те јако упрепастити. Но вальда ти то и већъ сама знашъ — —

„Незнамъ іошть ништа извћстно," прекине ихъ преплашена Волина речь са грозничнимъ дрктавићмъ, — „но я само слутимъ, — говорите дакле, шта се догодило?"

„Кадъ смо ютросъ у зору," почне єдан одъ ньи причати," прошли дужь подножја планине, и то близу оне пештере, гдћ е она христіанска дћвойка затворена, коя се сутра имала гвћздимъ боговима на жертву пренети, и кадъ смо, башъ говорећи о њой и њеной суд-

бини, неотично бацили погледъ на пештеру, ми са ужасомъ смотримо, како єданъ младиħъ исту дѣвойку узъ брдо носи. У први ма' стра и ужасъ тако насъ є савладао, да смо неколико тренутака као окаменѣни стояли, и само немо згледали се. Но кадъ смо се мало затимъ освестили, ми поитамо за тимъ бездѣлникомъ, кои се усудно, боговима наменѣну іймъ жертву одтргнути. Но збогъ стрменити кршева ми смо текъ после позадугогъ времена и то съ тешкотъ мукомъ узпужали се на вр' планине. Меħутимъ су бегунци веħъ далеко напредъ умакли — ми смо ій неуморно по свима правцима тражили, но нигди іймъ трага немогосмо наħи!"

Планинацъ уħути, и погледа Воляну уплашено, као да є хтео пытати, шта ħе се садъ радити? — „Отидите првосвештенику," рекне іймъ она съ оноликимъ достоянствомъ, колико іой є могуħе било показати при очаятелномъ разположеню своє душе; „и явите му, шта сте видали, — а онъ ħе веħъ знати, шта ħе се чинити."

Планинци отиду, и садъ текъ остави Воляна неисказаной болѣи и туги свой слободанъ течай. Она є бризнула плакати, чупала свою дугу лепу косу, грукала се по челу и прсима, и проклиняла є саму себе и невѣрство Витомирово. Но іоштъ се у нѣной глави мутила мисао, да є Витомиръ невинъ, и нѣно смртно ранѣно срце држало се ове мниме могуħности тако тврдо и силно, као што се давлѣникъ вата за сламку. — Ахъ! неодолима нѣна любавь трудила се іоштъ и онда извинити и оправдати люблѣни предметъ, кадъ є нѣгова кривица готово сасвимъ ясно обелоданѣна. „Та заръ ниє други кои младиħъ могао сужну Лиляну ослободити," говораше она у себи; „та іоштъ ниє све доказано, премда толика ясна доказательства противъ невѣрногъ сведоче!" — Са оваквомъ слабомъ утѣхомъ трудила се Воляна изнемогле своє силе подиħи, и пеняла се узъ стрмениту стазу горе къ пештери. — Но овде се све нѣне сумнѣ разясне, и ужасна истина стаяше предъ очима нѣнимъ. Гвоздене решетке биву отворене, златанъ ключиħъ са раздеранимъ наовратникомъ стаяше іоштъ на брани, а предъ вратима лежаше Витомировъ огртачъ, кои є онъ у хитньи заборавио био.

Съ изразомъ неописане туге и дивлѣгъ очаяня сматрала є Воляна ове последнѣ необориме и несумнителне доказе Витомировогъ издайства. — „Да, я самъ преварава, страшно обманута, и то одъ оногъ, когъ самъ више него мою душу любила, и збогъ кога самъ я обезсветила достоянство мога свештеничкогъ чина. Тай невѣрни изродъ изтрго є овимъ поступкомъ своимъ изъ душе моє вѣру, любавь, надежду и повѣренѣ у цѣо свѣтъ, и будуħи мой животъ биħе ми ужасанъ празанъ просторъ безъ икакве свѣтлости и пунъ пакленогъ мученя. О, ви гнѣвни богови, садъ текъ признаємъ и осеħамъ вашъ праведни судъ. Но тако ми и треба. Зашто самъ я заборавила претеħе опомене умируħе Веште, кои ми є и у сну шиляла духове изъ подземнога царства, да ме на дужность мою опомену. Та мени є тако и предсказано: да ħе ми среħа любавна текъ за кратко цветати, и да самъ я само на то роħена, да по краткомъ блаженомъ усхиħеню и райскомъ заносу чашу отровну преварене надежде на искапъ попиємъ! Па ипакъ самъ се я неуздржано одала овой за ме несреħной страсти и раздраженомъ бунилу мои' нѣжни осеħаня. О, Вешто, Вешто! устани садъ изъ твога леденогъ и мрачногъ гроба и изаħи пред-аме, као страшило подземногъ царства, да ме праведно казнишъ за моє лакомство. Предай ме у твоіой ярости свима мугуħимъ мукама, я самъ то стогубо заслужила; я самъ заслужила твою найстрашнию клетву, коя страовно къ мени допире изъ дубльине мрачнога царства! Я самъ у несмисленомъ заблуħеню заборавила твоє опомене, и зато самъ постала немоħна и недостойна, да дѣло праведне освете, кое си ми ти наложила, изиршимъ. Я самъ заклетву погазила, и на моіой грешной души не лежи само твоя клетва него у єдно и клетва богова. Моя лакомисленость одтргла вамъ я наменѣну жертву, но у замѣну за то я ħу вамъ мой собствени животъ на жертву поднети. Тако є, я нити оħу, нити могу више живити! Шта ħу я више на овомъ свету, са погаженомъ вѣромъ у прсима моимъ и съ уцвелѣномъ душомъ? Какву ми утѣху обеħава животъ, мени, коя самъ сама себе, и кою є самъ светъ обмануо? Заръ да се я вучемъ по овимъ пустимъ планинама, као какво страшило, коє нигди мира нема, и коє непрестанце гоне дуси освете, и коє гризе узнемирена савѣсть? Заръ да се я полако губимъ у немоħной туги и да ме разтрзаю болови пламените но преварене любави? Єръ ахъ! я іоштъ любимъ тога подлогъ бездушника, кои ме є тако грдно обмануо, и премда би му я срце изъ недара изчупала, да є садъ ту, то би га я зато опеть любила; єръ башъ ова моя мржня ниє ништа друго него изродъ моє несреħне, неразложне и безпредѣлне любави! — Не, я неħу, нити могу више да живимъ! Не, више неголи муке вѣчногъ проклетства, мучиħе не помисао: да невѣрникъ люби жертву, кою є моіой освети одтргао; да онъ са злобнимъ смешенѣмъ моє име споминѣ, и да му се душа весели, што є лукаву жречицу преварио! Да, ова би ми мисао непрестано духъ облетала! Зато ме прими у твоє крило, мрачни гробе, и покри твоіомъ непробойномъ завѣсомъ за навѣкъ мою несреħу и мою срамоту! Ублажите се гнѣвни богови! Ублажи се Вешто, Вешто! нек' те ублажи моя крвь! Но дозволите умируħой, коя се сама жертвує, да іоштъ єдну желю изрекне: „О, недайте, да невѣрни онай изродъ, коя ме є тако люто обмануо, ниадъ у наручю любови среħанъ буде!" — Гони га судбо неодолимомъ мржньомъ; баци га у руке неприятельима, да грозно и крваво изпашта своє невѣрство! Не, не! то є одвеħъ мало за неисказану болю, кою ми є онъ души задао. Судбо! казни га іоштъ ужасниє и освети мене несреħну! Нека онъ самъ своіомъ рукомъ уништи оно што му є наймилиє, па да се тако и онъ у дугомъ мучителномъ каяню и очаятелной туги бѣдно сконча!

У тай паръ диже се силна олуина у пустой гори, и грдна єла, оборена силнимъ вѣтромъ сурва се съ вр'а планине доле у бездану долину, гди є хуно дивльи планински потокъ!"

„Ха дуси освете! то є вашъ знакъ! Вы сте ме саслушали!" кликне Воляна у дивльой очаятелной радости и грозничномъ бунилу, и стропошта се съ окрайка врлетне стене у бездану провалу. — — Силовито звиждаħѣ беснеħе олуине, и хуктанѣ надимаюħегъ се валови-

тогъ потока биву єдина надгробна пѣсма несрећне, — ужасно несрећне Воляне! — — — —

XI.

Докъ є у планини, гди се Воляна тужно скончала, владала суморна жалость и кукнява упрепашћени планинаца, проводили су у зидинама ибарскимъ Витомиръ и Лиляна блажене дане у найлепшимъ надеждама. Съ неописаномъ радости чуо є Витомиръ изъ уста своє Лиляне, да є Ярна готова, учинити све по жельи Лиляниной. И тако райско блаженство, коє онъ іоштъ никадъ ни у сну уобразно ние, стаяше садъ предъ ньимъ готово као известно! Како би му садъ іоштъ могло и пасти на умъ, да се опрости Лиляне, кою є душомъ и срцемъ заволео?

Ярна бияше већъ одпутовала Славоборовомъ отцу, и петога дана имала се оданде вратити дома. Витомиръ и Лиляна сеђа'у за то време често подъ гранатимъ растовима испредъ дворане, забавляюћи се описиванѣмъ своє лепе будућности, кои се на ньи као руйна зора осмеивала. А то бияше обично у вече, кадъ се є Лиляна одмарала одъ домаћи послова, коє є она у одсутству своє майке сама одправляла. Витомиръ пакъ проводио є време ловомъ до вечернѣгъ часа, а после су заедно шетали съ пунимъ срцемъ по великой и красной башти край замка.

Тако се догодило, да є онъ четврти данъ по одласку Ярниномъ опетъ по обичаю своимъ отишао у ловъ у околне планине, и предъ сумрачакъ враћао се кући, носећи на леђима єдну уловлѣну лисицу, и певаюћи путемъ радостно, што ће до кои часъ са своіомъ Лиляномъ састати се, и съ ньоме по вечернѣмъ ладу одати. На окрайку простране баште, бияше єданъ мали брежулякъ, съ кога се велика часть цѣле баште прегледати могла. Ту се Витомиръ одмори мало одъ наглогъ ода, бацаюћи погледъ почешће преко шибля къ рибняку, гди му є Лиляна обично на сусретъ излазила, кадъ се є онъ у вече кући враћао. Оштро нѣгово око заиста усмотри на реченомъ мѣсту єдну женску; и онъ се одма упути ньой на сусретъ. Одаюћи нагло єдномъ потесномъ стазицомъ, нанђе онъ изненада у шиблю са страве на єдногъ наоружаногъ човека, кои є науманъ био, да истимъ путемъ иде. Чимъ се ово двоє добро угледаю, прену се обоица, као да ій є гуя уєла; єръ младићъ позна у странцу оногъ храброгъ четовођу, оногъ дивлѣгъ нѣговогъ неприятеля, кои га є у крвавой битки тако огорчено гонио.

Но и странацъ позна одма, ко предъ ньимъ стои. „Ха, судбино! Фала ти!“ викне странацъ, „єдва си ми єдномъ испунила мою найтоплию желю. Овде, гди се я никадъ неби надао, да ћу га наћи, овде ми онъ самъ у замку дође, крвни мой неприятель, за чиомъ крви моє раздерано срце жедни!“

Изрекавши ово, тргне свой тешки убойни мачь, и устреми се съ найвећимъ бѣсниломъ на Витомира. Овай скочи мало на страну, спусти коплѣ и рекне странцу громовито: „Натрагъ дрзски разбойниче, єръ ћу те съ места пробости! Бѣжи одавде. Ово ние боиште, на комъ се ти самномъ борити и мене гонити можешъ. Я стоимъ овде подъ заштитомъ ибарскогъ дома, и — — —

„Подъ заштитомъ ибарскогъ дома??!!“ прекине странацъ Витомиру рѣчь са ужаснимъ смеіомъ. „Кадъ є тако, а ти гледай, несрећниче, колико та заштита важи безъ мога потврђеня.“

И наново устреми се разярени странацъ съ голимъ мачемъ на одступаюћегъ Витомира. Овай видећи, да овде штедня на своимъ мѣсту ние, и да є дошло до тога, да или онъ или странацъ погине, одступи неколико корака натрагъ, потегне миздракъ снажномъ рукомъ управо у прси дивлѣгъ войника. Но у томъ истомъ тренутку излети Лиляна изъ шибля, и съ викомъ: „За име Бога, — мой отацъ!“ улети међу борце — и, о небо! миздракъ, кои є био управлѣнъ противъ Борислава (єръ тай странацъ бияше онъ, госпораръ одъ Ибра), прострели прси несрећне Лиляне. Смртно ранѣна Лиляна простре се предъ своимъ отцемъ. Са немимъ ужасомъ скаменно се Бориславъ, нѣговъ умъ бияше се помрачио, а нѣгове очи іоштъ су се сумняле о дѣйствителности целога ужасногъ догађая. Витомиру пакъ бияше одма све ясно — ахъ! сувише ясно. У истомъ тренутку, кадъ є миздракъ изъ нѣгове руке излетио, видно є онъ, како є Лиляна своме отцу полетила, и пружно є съ немимъ ужасомъ руке у воздухъ, да задржи течай смртоносногъ копля. Али поздно, коплѣ є излетило, и ние се више повиновало вольи свога господара. Кадъ є несрећни Витомиръ видио драгу свою Лиляну, како є самртно ударена на землю посрнула, простре се онъ у найвећемъ очаяню на землю край умируће дѣвойке, изтргне крваво коплѣ изъ дубоке ране, и викне у найвећой туги: „Милостиви Боже, шта я учини!“

Лиляна подиже свой изумрли погледъ, и гледала є свога предрагогъ убицу са тужнимъ смешенѣмъ. „Та заръ си ти хтео ово учинити?“ говораше она изнемоглимъ гласомъ: „я ти праштамъ Витомире! Моя крвь нека не пападне на твою душу. Садъ съ Богомъ! Милостиви Богъ заръ ће насъ на ономъ свету сѣдинити!“ — Очи іой се укоче. Она є само іоштъ слабо манула Витомиру рукомъ, да бега изъ Ибра, и после неколико тренутка издане. У необузданой туги и безмѣрной больи пао є несрећни Витомиръ на ледено тѣло Лилянино, и хтео є своимъ жаркимъ полюбцима задануги опетъ животъ — узалудъ. — Како є знао садъ бегати, и на што? Шта му є садъ стало за бѣднимъ нѣговимъ животомъ? — Да су хиляду мачева и стрела противъ нѣга управлѣне, онъ се не би съ места померио, вити одвоно одъ ладногъ тѣла своє несрећне Лиляне.

Садъ се и Бориславъ мало прибере и дође къ себи изъ заноса и немогъ очаяня. Као што смо напредъ казали, отишао є онъ заедно са синомъ Владимиромъ и заручникомъ Лилянинимъ Славоборомъ на войну противъ Бугара, и ту є у крвавой битки Бугаре побѣдио; но побѣда га є ова скупо стала, єръ у ньой погибоше Владимиръ и Славоборъ. Уцвелѣни Бориславъ продре затимъ далеко у землю бугарску, и опустоши све предѣле, гди є годъ пролазіо, мачемъ и огнѣмъ, — да принесе крваву жертву погинувшемъ своме сину, и да крвлю загаси свою за осветомъ жедвећу душу. Но онъ се ние по жельи осветіо, премда се нѣговъ дивльи погледъ наслађавао мртвимъ лешинама неприятельскимъ

и пустошу њиових пошаљених села и градова. — „Ја ћу онај, кои му е дћцу потукао, умакао е, и нигда га ние могао хаћи. Тако се онђ, пошто е Бутаре лото казнио за нападања њиова на србску землю, вратио сумориим срцем и испуњех човекомржњиом съ войске кући. Но на путу чуе онђ, како су азиячки плавиди једну њгову Ђерку Лилану заробили и у славу свои лажни богова на жертвеничком камену заклали. Нова неописана боля раздирала е Борисављево и тако већ убиено срце. Онђ е гледао предђ собомђ пропасть свога силногђ и славногђ дома, кога е онђ последњи несрећни потомакђ — онђ биаше безплодно дрво, кое су ваори ћеће изђ корена изчупали. Кадђ е био већ близу свога замка, отишао е онђ мало напредђ предђ войском, да тугу свою у усамљеним краевима баште времиђ сузама мало ублажи, како бы после мужествено и съ прилчећем мђ достојанствомђ наишао предђ свою супругу и служитељ дворске. И тако се несрећомђ догодило, да е онђ у своћой собственой башти наишао на свога крвногђ душманина, Ватонира, ногђ е сюда трагжио. Ние се даклe ни чудити, што е онђ готово изђ памети и свести изишао, кадђ е свою једину Ђерку Лилану, кою е онђ као мртву оплакивао, видио издисати предђ њговим очима! (Продужиће се.)

Мрнице.

— Людвикђ XVIII, кои е био безђ сумње найдаровитиј одђ свију краљева бурбонске лозе, реко е једномђ приликомђ: „Владатељђ треба сажалћивати; ерђ ние довољно, да они за себе саме имаю довољно разума; — они морао и за многе друге памети бити!“

— Кадђ е Людвигђ XVI несрећни краљђ француски последњи путђ путовао по Нормандиј, (сћверној Француској) показао е сваке черте найвеће благодћтельности, и нилости. Кадђ е онђ једномђ на коњма полако ишао узђ једну стрменату планину, приближи се њму неки селякђ изђ оближњћг предћла, и испћва једну пћсму у славу и честь високогђ путника. „Врло лепо!“ рекне краљђ; „твоја ми се пћсма допада. Ко ю е сачинио?“ — „Та ко ће други него и, Ваше величество!“ одговори простодушни селякђ. — „Ти? Бли могуће?“ „Е повтори ћошть једанпутђ!“ — „Съдраге волћ!“ одговори пћвацђ, и разиђе какono изђ свећ гласа. — Краљ ну на то пружи неколико дуката. Но лукава и шљакава пћвацђ прими новце једномђ рукомђ, а другу пружи краљу, говорећи: „Повторите, повторите!“ — Краљ се насмеје, и даде му неколико дуката и у другу руку рекавши: „Кадђ е селякђ двапутђ пћвао, треба краљ двапутђ и да плати е.

— Славни и неустрашими француски проповедникђ Маскаронђ држао е једномђ у цркви бесћду у присутству краља Людвига XIV. у којој е врло слободно говорио и жестоко шибао и укоравао порокe оно престола и у искварећномђ двору. Дворани дигоше одма ману противђ Маскарона и стадоше га краљу опадати, да би се овај на њга разгњћвио. Но краљ е благороднике мислио, него ласкави дворани, и рекне ћмђ озбиљно: „Умукните; Маскаронђ чини само своју дужность; — дай, да и ми нашу чинимо!“

— Кодђ неке врачаре дошла е једна млада девойка одђ 15 година, и измећу њи заметне се слћдећи разговорђ.

Девойка. Майко, я самђ ноћасђ смешанђ и чудноћ санђ снила; — но я га несмемђ казати.

Врачара. Слободно, зашто не би? мое лепо дћте, — санђ е опомена судбине човечие.

Девойка. Я ћу вамђ казати, — али нећу — — обу, али молимђ васђ, немојте ме погледати, биће ми стидђ. — Видите, я самђ ноћасђ снила, да ме е једанђ младићђ изђ комшилука неброено пута полюбио. — Молимђ васђ, погледајте у сановникђ, и кажите ми, шта то значи.

Врачара. Хмђ! то значи, да ћеш на лутрији много новаца добити. — Но седђ одђ тога све записи, да знамђ, „си ли ти полюбце примила драговољно, или си се томе противила; — у прномђ случаю треба да четнешђ на лутрију нумеру 35-у, а у другомђ нумеру 48 у.

Девойка. (Съ узтезањемђ) Знате, — како да вамђ кажемђ, — али сће једно, — я ћу да узмемђ 36-у нумеру, па како Богђ да.

ЛОВЪ МОНГОЛАЦА.

Џингисђ-Ханђ, обште познати освонитељ и разоритељ у источнымђ земљама, све е покушавао да бе се њгова войска и онда кадђ ніе на бойномђ полю била, у борећу упражњавала. Лети е пролазіо прозђ земљ свои непријатеља, и опустошавао е своимђ ужасомђ вароши и народе; а зими, кадђ е свою жећђ човечіомђ крвђ заситіо, морала е сирота животиња своіомђ кожомђ платити забаву Ханову и њгових войника. — Кадђ се у зиму 1220 и 1221. године кодђ Темреда у предћлу Коварецму источно одђ каспискогђ мора, улогоріо, држао е ту велику зйку. До 50.000 Монгола окружи велики просторђ овогђ предћла, у коме су се слонови, лавови, тигрови, слећи и друга зверови налазили. Овај кругђ стане се садђ све већма стешњавати и редити буду све гушће, докђ найпосле нису сироте животиње у мањи просторђ затворене биле, где су ію после копљама до очајања доводили. Затимђ подигну ловци такову ларму воћнымђ инштрументима, да е дивљачђ свестђ готово изгуби и отлуди, и нато уће Ханђ са своимђ сыновима и великашима съ годима начевима у овај кругђ, и стане животиње убіати.

Пошто се уморе, упутио се Ханђ, праћени ловачкимђ џинацима, у свој шаторђ, кои е на једномђ узвишеномђ месту по монголскомђ начину подигнутђ и украшенђ био, и увеселяваю се гледањемђ како су њгови дивљи войници једну животињу тукли, докђ е нису сву поубіали или поплашили. — Овај е ловђ четирђ месеца трао, и можда бы се іошть дуже то убіањђ продужило, да нису принцеви молили, да се осталој животињи животь и слобода поклони, кое найпосле Ханђ благоизволи одобрити.

ОГЛАСЪ.

Знања ради кога се тиче!

Одђ 21. до 29. Септембра ове год. Еврен имаю празднике, и ове дане ништа не раде. (3—3)

Издаје **Љубомиръ П. Ненадовићъ.**

У Кньигопечатњи Княжества Србскогђ.

У Београду 21. Септембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази свяке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 61.

Момакъ и Ружа.

I.

У градини у зеленой
Ружица се разцветала.
Цвета свога развияла,
Мирисъ любки просипала.
Роса пада, смилѣ шири,
А лаориħ' лаки пири,
Те на крилу своме ти'о
Носи руже мирисъ мио. —

По стазици танкой, витой,
Момакъ ве'со ружи 'ити
Да у сласти особитой
Срдце купа, душу сити.

Ружу бере, тио збори,
Као ветриħ' кадъ лаори:
„Я ħу тебе драгой дати,
Лепо ħе те неговати."

II.

У градини у зеленой
Ружица се разцветала,
Цвета свога развияла.
Мирисъ любки просипала.
Роса пада, смилѣ шири,
А лаориħъ лаки пири,
Те на крилу своме ти'о
Носи руже мирисъ мио.
По стазици танкой витой,
Момакъ ружи съ драгомъ ходи
У пролеħу сви милина,
Коє чиста любавь роди.

Ружу бере, венацъ плете
Прве любве првогъ жара,
Сведокъ венацъ овай да є
Кадъ милина срца згара.

III.

У градини у зеленой
Ружица се разцветала
Цвета свога развияла
Мирисъ любки просипала.
Роса пада, смилѣ шири
А лаориħъ лаки пири,
Те на крилу своме тио
Носи руже мирисъ мио.

Стазица се танка пружа
Змиовидно траву пара.
Ал' зашт' момка не доваша?
Заръ у ружи нема чара? —

Цвета ружа к'о и досадъ
И лепшимъ се цветомъ спрема
Алъ за момка цветъ не цвета,
Єръ му драге више нема.

М. И. С.

Путови Судбине.

(Продужено).

„Да ли ме пакао вара страшнимъ обсенама, или є све ово, што самъ видио, сушта истина?" рекне Бориславъ суморно, пошто є мало мисли прибрао. А кадъ є погледъ свой наново обратио на издишуħу Лиляну, рекне онъ у необузданомъ очаятелномъ бѣснилу: „Не, то ние обмана! то є моє дѣте. Лажномъ гаткомъ обманули су ме. Лиляна ниє пала одъ крвожедни язичника; она є живила, да падне одъ руке убице, кои іой є и брата и заручника убио. — И ти си є іоштъ у наручня твоя пригрлио, паклени изроде, — ти, кои си сву мою срећу и све моє надежде уништио. Ти ми се іоштъ ругашъ?! — Умри, зверска душо!"

И съ голимъ мачемъ навали онъ на Витомира. Но овай, презируħи свой животъ, и немислеħи више на обрану, спусти полако на землю мртво тѣло Лилянино, раздрльи прси и викне: „Удри, несреħни родителю! Ти ħешъ ми брзомъ смрти указати благодѣяние!"

„Благодѣяние?" рекне Бориславъ, тргнувши мачъ натрагъ. „Не, одъ мене неħешъ никакво благодѣяние искусити. Ти имашъ право, — єръ мало є за тебе, да ти єднимъ ударцемъ животъ прекинемъ. Ти ħешъ грозно, срамно и мучително умрети."

У томъ тренутку опази онъ єдно одѣленѣ своя коняника на друму. Онъ брзо затруби у єдну малу трубу,

коя му є о врату висила, и за часъ доєздише неколико коняника, коима Бориславъ заповѣди, да Витомира у замакъ одпрате, а и мртво Лилянино тѣло тамо однесу. Витомиръ се даде безъ икаквогъ одпора везати и одвести, и онъ є сасвимъ равнодушно слушао, каква га ужасна смрть очекує. Нѣму є било све єдно, да га свађе шта му драго; — єръ што є за нѣга найстрашниє било, то є већъ искусно и очима видно.

Съ найвећомъ радости и узсклицанѣмъ предусретну служительи дворски и служавке свога господара, кадъ є овай у замакъ ушао. Но ньнова радость, коя є већъ и плаовитимъ погледомъ Борислава застрашена била, претвори се у тугу и яукъ, кадъ мртво тѣло Лилянино у замакъ однеше. А кадъ су несрећногъ Витомира, кои є изгледао съ бледимъ лицемъ и укоченимъ погледомъ као оличена смрть, као какво страшило, и кадъ є пукао по замку гласъ, да є Витомиръ, кога су сви у двору любили и пазили, и као найвећегъ приятеля ибарскогъ дома сматрали, Лиляну, Владимира и Славобора убио, и да ће онъ садъ одъ целата срамно погинути, тада се претвори туга свию у ужасъ, и сваки є осећао и признавао, да несрећна судбина надъ домомъ ибарскимъ влада.

„Гди вамъ є госпоя?“ запита Бориславъ, кадъ є већъ у дворану замка ушао. Стари єданъ служитель приступи на то, и яви, да є Ярна пре неколико дана одпутовала Славоборовомъ отцу, и да ће се по свой прилици данасъ или сутра кући вратити.

Ова вѣсть бияше Бориславу неома чудновата. Но онъ ниє никоме изявльивао своє чуђенѣ, но прешао є опетъ на дѣло своє освете. Онъ заповѣди духовнику, да дође, и кадъ є овай дошао, окрене се Бориславъ Витомиру и рекне му: „Премда те я неудостоявамъ, да одъ племените руке умрешъ, — изроде паклени, кои си порушио све мога живота надежде, то я ипакъ нећу мою мржню према теби дотле да терамъ, да и твоя грешна душа страда. Ти ћешъ срамно умрети, но спаси душу твою за больи животъ. Зато ти оставлямъ времена, да те свети отацъ съ богомъ помири и за онай светъ приуготови. Я самъ християнинъ, и сматрамъ по томе за мою дужность, да и криномъ неприятелю ту милость укажемъ.“

Духовникъ приступи на то Бориславу и рекне му: „Господару, шта я чуємъ! Заръ овогъ младића да преоашъ смрти? Заръ ти незнашъ, какве є заслуге стекао за твой домъ?“

„И ти ми се іоштъ ругашъ, продрзльиви духовниче?“ загрми разярени Бориславъ. „Не дражи мой гнѣвъ; єръ, тако ми Бога и спасения душе моє! я би у овомъ часу лако заборавити могао твой чинъ и учинити велико зло. Испуни твою дужность и вебрини се за мою освету. Крвь овогъ несрећника нека падне на мою душу, ако є неправедно пролиємъ.“ И звераюћи плаовитимъ и бѣснећимъ погледомъ свудъ унаоколо, дода онъ громовитимъ гласомъ: „Нека се нико више не усуди, подићи свой гласъ на обрану овогъ убице! коме є животъ мио, нека ћути и нека се безусловно моіой вольи повинує!“

Нема є тишина наступила. Духовникъ одведе бѣдногъ Витомира на страну и опомене га на исповѣсть и каянѣ: „Я самъ само онакви злочинства свестанъ, коя самъ неотично учинио,“ одговори Витомиръ. „Душа моя ниє никадъ порађала зле умишляє. Кривица, за кою ћу я одъ целатске руке умрети, поражава ме, — но кривица ова неможе пасти на мою душу, него пада на теретъ онога, кои ме є бѣсниломъ и яросћу свономъ приморао, да за обрану мога собственогъ живота потегнемъ смртоносно оружиє, коє є прекинуло животъ наймилиєгъ ми створеня на свету. — О, моя Лиляно! я се надамъ, да ћу се скоро на ономъ свету, гди нема зависти, болѣ, туге, несреће, опаданя и гнѣва, съ тобомъ састати. Тако є, пречестѣйши отче, я самъ тврдо увѣренъ, да ће ме премилостиви творацъ примини у своє небесно царство, — и я умиремъ безъ икакве клетве противъ силногъ овогъ властника, коме самъ у руке пао, и кои ме ярости и освети своіой жертвує. Я му за то благодаримъ, єръ онъ тиме неотице чини према мени дѣло любави и сажалѣня, єръ ми одузима животъ кои ми є несношанъ, кои би ми одсадъ био ужасно мучениє и мрачна пустиня!“

Витомиръ ућути, а тронути духовникъ пружи му жалостиво руку и увѣравао га, є да є душа нѣгова предъ Богомъ чиста. На то га изведе онъ опетъ предъ Борислава. Овай одма заповѣди: да га целати привежу за срамни дирекъ найвећи злочинаца, кои стаяше у єдномъ углю авлиє, и да му тамо найнижи одъ служителя, кои є свакадъ целатску дужность испунявао, главу одруби. Витомиръ оголи вратъ и отиде сасвимъ послушно и равнодушно на мѣсто губилишта.

Но башъ у томъ тренутку зачу се велики шумъ и топотанѣ коньско предъ капномъ замка и неколико гласова обявише долазакъ Ярне, госпоє одъ Ибра.

Ярна є поитала, да се што пре врати дома, и да прерадостни гласъ своме дѣтету донесе; єръ нѣномъ убѣдителномъ краснорѣчию испало є за рукомъ, да склони Славоборовогъ отца на попуштанѣ и на саизволенѣ нѣне молбе. Съ радостнимъ срцемъ, и найвећимъ нестрплѣнѣмъ изчекиваюћи часъ, у комъ ће ћерки своіой обзнанити нѣну срећу и испуненѣ найтопліє желѣ, пошла є она кући. — Али ко ће описати и сватити нѣнъ ужасъ, кадъ су іой изишавше на сусретъ служавке са сузама и безъ икаквогъ приуготовлѣня за овай ужасни догађай испричале неописану несрећу ибарскогъ дома.

По други путъ морала є бѣдна крозъ срце прострелѣна Ярна искусити неизказану матерню болю, да є своє єдино дѣте изгубила, и то на ужасанъ, неприроданъ начинъ. Судбина є ню горко казнила. Она іой є после тешке скорби подарила іоштъ єдавпутъ за неколико тренутака найвећу радость, утѣху и узхићенѣ, како би є после оскорбила и срце іой изъ корена изчупала. Садъ є оплакивала губитакъ обадва своя дѣтета, и остала є безъ икакве надежде и утѣхе као муньомъ опалѣни расть. Но она є ипакъ показала садъ више душевне снаге, него онда, кадъ є чула, да су язичници Лиляну заробили и на жертвеничку смрть осудили. Она є наново познала десницу превѣчне правде, коя є поништила сву нѣну радость на овоме свѣту. Но она є уєдно у души своіой съ найвећимъ каянѣмъ признавала, да она коя є свою ядну сестру Вешту у срце погодила и у гробъ свалила, ниє ни заслужила радости материнскогъ срца.

„И Витомиръ е ню убио?“ запита Ярна, пошто е мало къ себи дошла.

„Тако вели нашъ супругъ,“ одговоре служавке; „и зато ће га онога часа дати погубити; седъ га башъ духовникъ спрема за покајање и смрть.“

„Ту мора да влада тама и неповятно заблуђење!“ рекне Ярна, „ер то ние могуће, да е Витомиръ мою Лиляну убио. — Витомиръ. Та онъ е ню одъ смрти избавио и водсо већма него његову душу“ — И она улети као безъ душе у дворану замка, да завѣсу ове ужасне загонетке раздере.

Витомиръ іошть небијаше погубљенъ, али башъ онога часа водиля су га џелати везана губилишту, да га као найцрнѣгъ злочинца сразно погубе. „Станте, за име Бога!“ викне Ярна у найвећемъ страху, и вика њена смете џелате, кои су башъ онога часа хтели пролити невину крв. Ярна пакъ прилети своме супругу падне му око врата, и рекне: „О, Борисдаве! у каквомъ се ужасномъ часу ми састасмо!“

„У часу осветe, коя ће нашу неисказану болю смалити,“! одговори Борислав суморно.

„То неће бити,“ прекиде Ярна рѣчь. Тугу нашу и скорбь може утолити само тврда любавь и вера у Бога и његову правѣчну правду; а ова ти забранове, да твою кроть излијешь на тогъ младића, коега бледо лице и нему очајанѣ треба сажалѣнѣ наше да узбуди.

„О, ти незнашъ,“ одговори Борислав, „но е овай несрећникъ, за кога се ти заузимашъ. Погледай га добро и прокляни га, сажалѣнја достойна и поражена майко! Прости стогубу клетву на његову црну душу; ер онъ е утаманитель наше среће; онъ е убица наше дѣце!“

Онъ іой затимъ исприча по реду, како е Витомиръ у бугарской войни Владимира, и Славобора убио, и на какови е начинъ пре два сата Лиљана, њиново єдиче, одъ крвничке руке Витомирове пала, — и тако е онъ савъ домъ њиовъ упропастио.

Ужасна боля раздирала е изнова Ярнино поражено срце, надъ е потанко чула све ближе околности овогъ несрећногъ догађаја. Но и у оволикой неисказаной скорби признавало е њино дугимъ искушењемъ облагорођено чувство правде; да е несрећни младића, кои садъ у заносной равнодушности смрти удараџ начекује, невинъ, и да се никако као нољни и повини убилаць сматрати неможе.

„О, Борисдаве!“ одговори Ярна прошћу разпламенѣномъ господару обарскомъ, „немой бити неправеданъ и бездушанъ према овомъ бѣдномъ младићу, кои е то у не знаню, као слепо орудие вишомъ силомъ руковођене судбине учињо. Єдно твое осветољубие причина е Лиљанине смрти. Надъ нашимъ домомъ вију се тамне облаци превѣчне правде, а Витомиръ е слепо њено орудие. Како би могао ти на њега да проспешъ гнѣвъ твое отровane душе?“

Борислављ погледа зачуђено Ярну и стаяше неколико тревутака као окаменѣмъ: „Ярно!“ рекне іой најпосле онъ, „шта е теби? Ти ниси ова, коя си била! Заръ си ти тако слабо любила твою дѣцу, да браниш и заклањаш онога, кои намъ е дѣцу побио и насъ живе сравно?“

„Башъ зато,“ одговори Ярна, „што материна любавь у прсима моима планти, башъ зато мора онога любити, кои е мое дѣте избавио. Тако е, Борисдаве, — погледай га само, овогъ бѣдногъ младића, кога си ти предао рукама џелатскимъ; — онъ е избавио нашу Лиљану, кадъ е она пала у руке крвожедномъ язичницима, кои су е на жертвенику ужасну смрть осудили били! Казуй садъ, можешъ ли садъ тогъ младића тако сравно погубити?

„Говориш ли ти истину?“ запита упрепашћени Борислављ; „или онъ то заиста учинио?“

„Питай твое служитель, кои су у Ибру остали,“ одговори Ярна; „јако рѣчима твое супруге више невѣруешъ. Сви ће они мое рѣчи потврдити! О, Борисдаве, не само да е онъ Лиљану избавио, него іой и одањ био њежномъ љубави. Ахъ, у ономъ трепутку, кадъ си га ти на обрану собственогъ му живота приморао, онъ би заиста радие забоо сиртоносно оружие у собствене прси, да е знао, чие ће срце пробости, — ер сто живота да има, сва би за Лиљану жертвовао.

На то подигне Витомиръ свой гласъ и рекне тронуто: „Богъ нека насъ благослови, за наше рѣчи, племенита госпо! Ви сте свету истину казали. Садъ у толико радие умирем, кадъ само знамъ, да самъ предъ срцемъ вашимъ оправданъ.

„Борислављ ишао е неђутимъ у найвећой борби горе и доле, и ђутао е као стѣна. Наеданпутъ викне онъ џелатима: „Пустите тогъ младића!“ Затимъ истргне онъ єдномъ војнику до себе мачь, приступи Витомиру, и пружи му мачь съ рѣчима: „Ти си моіой кћери животъ избавио, и опетъ одузео; за то мое дѣте нетражимъ рачуна. — Но ти си и могъ сина убио, и зато имамъ я као отацъ крвно да се осветимъ. Но нетреба сравно и незанимъ рукама да умрешъ, ти кога самъ принуђенъ уважавати. Небо неза рѣши између мене и тебе Зато узми овай мачь на да се боримо на животъ и смрть.“

(Продужиће се.)

Прпице.

Неколико ђака пођу у ловъ на питоме зечеве, съ њима пође и єдан новајлија, кога су више пута опоменули, да никако гласно неговори, или да не прави ларме, да се не би зечеви разбегли. Они дођу на єдно место, где много зечева бијаше: *„Oh! Oh! Ecce cuniculi multi!“* (Ге! колико е много зечева!) повиче нашъ новајлија латински. — Плашљива животиња разбегне се по своимъ рупама. Кадъ су му затимъ другари опоро пребацили његову лудость, извини се онъ: „Та како самъ я могао знати, да и ова мала луда створења знаю латински?“

— Матрози на єдной енглеской ладји састане дружство умѣрености, и одреку се свечано, да неће никако

пити румъ; а да би законъ овай остао у пуной сили, они се сви обвежу, да сваки овай, кои законъ преступи, части дружство са 10 ока рума. Наеданпутъ рекне еданъ изъ дружства: „Та онда ћемо сви, колико насъ годъ има, законъ преступити; еръ ако еданъ погреши, онда ћемо морати попити 10 ока рума, и сви опити се, па онда ће по закону іоштъ сваки понаособъ морати дати по 10 ока рума, па се нећемо никако ни трезнити. Сви се гроотомъ насмею, и баце законъ у ватру, — а умереняци остану при староме.

— *„Смешна е стварь любавь,“* рекне еданъ накресани шальивацъ у дружству; први дана после свадбе хтео самь мою жену изъ презѣлне любави поести, — а садъ се каемъ, што то нисамь учинио.

— Неки господинъ, кои се на путъ спремао, наложио е своме слуги, да га у два саата по поноћи пробуди. Слуга пакъ отиде іоштъ у 12 саати у собу свога господина, и пробуди га. „Шта е!“ викне буновно господинъ, кои се ние изспавао, „заръ е већъ два саата избило?“ — „Ние іоштъ, господине,“ одговори замлаћени слуга, „но я самь вамъ само казати хтео, да іоштъ имате два пуна саата рока за спаванѣ.

— Неки одъ путуюћи занатлия заспао е на друму у ладу, оставивши поредъ себе свой ранацъ съ пртлягомъ. Єданъ Евреинъ прође, и видећи оногъ, да тврдо спава, дигне ранацъ, и умакне. Но мало затимъ пробуди се овай, и видећи издалека Евреина, потрчи за ньимъ, и стигне га башъ предъ самъ улазакъ у варошь. Ту га онъ счепа за яку и одведе у полицию као крадльивца. Онъ пакъ бранио ее и казивао, да е ранацъ нашао. „Ниси нашао, већъ си украо, угурсузе!“ рекне му судия, „ево овде господара, чия е стварь.“ — „Опетъ е зато овако, као што я кажемъ, я самь нашао на путу и калфу и овай ранацъ, ранацъа амь узео, а калфу самь оставио!“

— *Двоумленѣ.* У Енглеской, гди се све парнице явно пресуђую, дошао е еданъ постаръ човекъ на судъ, и молио е судъ, да му совѣтуе, шта да ради, — жена му е, вели, пакостна, као осица. — „Е, па шта ћемо ми да вамъ помогнемо; — ил' васъ е можда іоштъ и тукла?“ — „И тога е било, о томе ние овде питанѣ.“ — „Да о чему е питанѣ, и шта ви зактевате одъ насъ?“ — Я оћу само, да ми ви пресудите, есамь ли тимъ поступкомъ мое жене тешко увређенъ, или?“ — Судие и околостоећа светина гроотомъ се насмее, и предсѣдатель заключи дѣланѣ судинце съ рѣчима: „Приятелю, на то питанѣ ми нисмо кадри одговорити; то зависи одъ вашегъ собственогъ сматраня.“

КОЛИКО ЛЮДИ ТОЛИКО ЋУДИ.

Херцогъ Ото одъ Каринтие имао е врло досетльиву будалу. Овоме (будали) падне еданпутъ на паметь, да истину пословице „колико люди толико ћуди“ докаже. Онъ узме пунъ цакъ съ мртвачкимъ главама, попне се на еданъ брегъ, наручи изъ цака. Почемъ се една глава овамо една онамо одкотрля, повиче: „колико люди толико ћуди!“ Кадъ ове и после смрти лудую и свака по своіой ћуди ради, то шта су морале пре у животу чинити!?“

НЕПРИЯТЕЛЬСКА ЛЮБАВЬ.

„У моимъ рачунима, сине мой, наћићешъ сваке године записану суму одъ 500 талира, кою самь я већъ одъ 20 година непрестано свакогъ 4 Фебруара трговцу М** у Б* шильао, и кою самь осиромашеномъ господ. Ф* давао и после нѣгове смрти нѣговой сиротой деци опредѣлио. — Любезни сине! тай Ф* бияше управъ овай, кои ме е наскоро после тогъ венчаня са твономъ добродѣтелномъ матеромъ, кою е онъ узалудъ просио, 4 Фебруара, отровати хтео, пошто е на два дана пре тога замномъ пиштоль избацио, но едина милость божия сачувала ме е одъ смртоносногъ дѣйства отрова чудноватомъ некомъ помоћи. На неколико година после тога падне овай напрасни човекъ, збогъ свогъ раскошногъ живота у сиромашство, кое е тимъ несносние и жалостние за нѣга было, што се међутимъ оженио био.

Я благодаримъ мудромъ божиемъ промислу што ми е прилике и средства дао, да момъ неприятелю добро учинити могу, и опредѣлимъ зато управо овай данъ године, у комъ ме е Богъ тако чудновато сачувао. Садъ дакле, сине мой, знашъ прави узрокъ зашто самь свагда 4 Фебруара, у ютру, подуже у моіой спаваюћой соби остаио, и што самь свагда овай данъ врло радостанъ и весео бивао, кадъ самь могъ ловца са еднимъ занежляемъ у Б* послао. И уедно знашъ, шта ме е побудило, те самь пре три године у време наше вечернѣ нову молитву благодарности увео, кадъ самь разумео да е овай г. Ф* найпосле опетъ къ себи дошао, и да е искренимъ покаяниемъ свою душу избавио. Ову дакле суму, сине мой, шиляћешъ сваке године у овай исти данъ, трговцу М** на чие се ћутанѣ и на чию се верность ти слободно ослонити можешъ, дотле, докле годъ та помоћь той сиротой породици нуждна буде. Я познаемъ твое срце, надамъ се да ће оно то учинити еръ иначе би те као приятель за то молио, а као отацъ би ти заповедио. Но про свега молимъ те, да ову тайну у гробъ понесешъ.“

— У едной школи запита учитель при испиту едно мало дете: дали оно мисли да треба и неприятелѣ любити? Дете застане са одговоромъ, и нато се започне овай разговоръ:

Учитель: Ти знашъ шта е приятель а шта неприятелъ? Дете (неодговори.)

Учитель. Пази я ћу ти то разяснити. Кадъ се н. п. ти на обали каквогъ потока играшъ, па се ко крадомъ до тебе довуче и тури те одъ острагъ у потокъ, ко е то?

Дете. То е мой неприятель.

Учитель. Тако сине мой! А ко ти е онда приятель?

Дете (брзо). Овай, кои ме спредъ у потокъ гурне.

Издае Любомиръ П. Ненадовићъ.
У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 28. Септембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за тринутъ. № 62.

Загонетка.

Чуйте браћо неко ново чудо!
Пре нег' што е Творацъ землю саздо,
И пре сунца и звездица драги
Створио ме отацъ света благ;
И одъ онда непрестано живимъ
Нит' се снажимъ нити опетъ старимъ.

Я не спавамъ нити се одмарамъ
Нити едемъ, нит' се разговарамъ
Живо нисамъ, али имамъ крила,
Съ кои летимъ брже него вила
Моћи немамъ, ал' царства обарамъ,
Снаге немамъ ал' чудеса стварамъ;
Свака гордость, свака подла сила,
Свака радость и красота мила
И прелести, све небесне сласти
Само стое текъ у мовой власти.

Докъ ме гледашъ невидишъ ме добро,
Негледашъ ме, тадъ ме видишъ добро
Ал' шта каза! негледашъ ме нигда
Нит' ме згледатъ мож' ти око игда.
Чимъ се родинъ престанемъ да живимъ
Чимъ преминемъ текъ опетъ оживимъ
Прођемъ брзо а долазимъ споро
Кадъ отидемъ невраћамъ се скоро! —
Домишляни одте сада амо
Тешко ние — загонетка само. —

М. И. С.

Одгонетка у слѣдуюћеми брою.

Путови Судбине.

(Свршетакъ).

Витомиръ пакъ баци пружени му мачь на землю и рекне: „Далеко е одъ мене та мисао, да по други путъ потегнемъ мачь на Лиляниногъ отца. Ако сѣнъ вашегъ сина, кога самъ я убио у праведной борби и у метежу битке, у коіой судба крваве коцке баца, зактева осветителну жертву, онда ево прсию моя, забодите мачь у ньи. При издисаню я ћу васъ благосиляти, што сте ме оной упутили, безъ кое би ми животъ био пустошно и неутѣшно пребивалиште. Изврши дакле, племенити Борислане, твое дѣло освете. — Но допустите ми найпре, племенита госпо, да вамъ изъ свегъ срца благодаримъ за материнску доброту и любавь, кою сте до овогъ часа према мени осведочили," продужи Витомиръ, окренувши се Ярни. „Я самъ ваше срце неисказано оскорбио, — но Богъ зна, а и ваше срце каже вамъ, да самъ я невинъ. Ви ме нећете проклинити, него ће те се са сажалѣнѣмъ сећати бѣдногъ Витомира, кои би за васъ радо и последню каплю крви пролно, но кои е гнѣвномъ судбиномъ избранъ, да вамъ оно, што вамъ е на свету наймилие, одузме. Садъ съ богомъ! и испуните умирућемъ іоштъ и ову последню желю: Положите руку вашу на мою главу, и молите се Богу за мою грешну душу. Я ћу вашъ матерински благословъ однети вашой дѣци, еръ я ћу се съ ньима скоро састати у блаженимъ предѣлима небесне красоте!"

Онъ на то клекне предъ єцаюћу Ярну. Ова га у найвећемъ тронућу хтеде са землѣ дићи и загрлити, — кадъ наєданпутъ падне нѣнъ погледъ на оголѣли вратъ Витомировъ, — она се препане, као да е громомъ поражена и викне: „Милостиви Боже! — Ово е знакъ племена Астановића! — Ха, каква се слутня у души моіой пораћа! Овакавъ знакъ имао е Вештинъ синъ Жарко, и іоштъ на томъ истомъ месту. Витомире, Витомире, чіи си ти синъ?„

И Бориславъ тргнесе уплашено, и приступи къ клечећемъ Витомиру и рекне са силнимъ волнованѣмъ душе свое: „Говори младићу! Одкуда си ти? Ние могуће, да е твой отацъ Бугаринъ био! У жилама твоимъ тече србска крвь."

„Кои су прави родительи мои били „одговори Витомиръ, „я незнамъ. Мое првашнѣ дѣтиньство застрто е непробойномъ завѣсомъ. Я самъ дуго време држао оне честите душе, кое су ме одраниле и воспитале, за праве мое родителѣ. Текъ на самртной постельи одкрио ми е племенити Бугаринъ, пога самъ я отцемъ називао, да я нисамъ рођени нѣговъ синъ. „Ти си чудноватимъ начиномъ постао мое усвойче," говораше онъ мени. „Први година мога брака я нисамъ имао дѣце, и текъ после 6 година обрадуе ме Богъ съ єдномъ ћеркомъ, кою смо я и моя покойна супруга као душу нашу любили. И претераномъ заръ любави према овомъ дѣтету сагрешили

смо се Богу; єръ онъ намъ одузме и ово єдиче наше, и то на овакавъ начинъ, кои є срце наше ужасомъ а душу неописаномъ скорби испуњавао. Служитељи храма Србалл язичника украду намъ дѣте, и опредѣле га на жертвеничку смрть. Безмѣрна туга и очањѣ хтеде насъ уморати; и єдинствено утѣшеня истините вѣре, съ кома є неки смирени духовникъ, кои є блазу насъ сѣдио, наша срца ублажавао, давала су намъ іошть мало снаге и утѣхе. Єдномъ пођемъ я забаве ради у ловъ, забасамъ далеко у шуму и наїђемъ при повратку на колебу єдногъ пустиньика, кога самъ я у пређашня времена често посѣћавао. Я се писамъ могао уздржати, да я тада не сватитъ. Но како се я препанемъ, кадъ наїђемъ светогъ овогъ мужа на самртной постељи. Край постель нѣгове играше се єдно мужко дѣте одъ 3 године дана. Лице пустиньика оживи мало, кадъ самъ я у колебу ступио. Онъ ме одма позна, пружи ми руку, и рекше ми, да самъ му добро дошао. На свршаванѣ мое штo га у таквоме стању налазимъ, одговори онъ: да му се душа весели, што ће скоро на истину отићи; но да му при растанію съ овогъ света іошть єдна велика скорбъ срце гризе, а то є брига: шта ће бити одъ овогъ дѣтета, кое є онъ у шуми избавио изъ руку єдногъ нечовечногъ дѣлата, кои є ово невино створењ убити хтео на єдномъ усамльномъ месту. Я бацимъ погледъ мой на ово єдно сироче, кое є безбрижно и безазлено играло, нити му є душу разтрзала брига о будућности, и ово ме до срца троне. Тада ми уђе Богъ мисао: да є можда проведѣне данасъ само због тога упутило ораокъ мой овамо, да я, бѣдни и увељанни отацъ, кои самъ іошть єднако оплакивао мою Верку, наїђемъ у замѣну за ню єдно красно дѣте, кое ће скорбь мою заръ ублажити, и коме ћу я мою родительску любавь да посветимъ. — Ова є мисао и намѣра у души моіой за кратко време сазрела. — Я изнемъ пустиньаку мою тврду намѣру, ревавши му: Я самъ, мое дѣте, о ово є дѣте свое родитељ изгубило, зато га я одъ данасъ присвоямъ као мога рођеногъ сина! — Смирени пустиньакъ насмеши се, пратисне мою руку своме срцу и увѣравао ме є, да є садъ и последню на овомъ свету бригу са срце скинуо, и да ће онъ за ову утѣху, коју самъ му прибавио, призвати на мене благословъ вишњегъ творца. — И на овай начинъ добиля смо те ми; єръ тай безазлени дечко био си ти, — ти си био наша найвећа радость; єръ ти намъ биляше замѣна за мило наше єдиче, кое намъ я злоудна судбина изъ наручия наши изтргла." — — — „То биху рѣчи мога умирућегъ поочима," завршн Витомиръ свое причанѣ, „а о моме пореклу и отечеству неумемъ вамъ ништа више казати."

„О, доста, доста." викне Ярна, „садъ ясно видимъ и познаемъ чудноватe путове судбине — О, мой Бориславе, я садъ ни найманѣ више не сумнямъ, — ово є Вештинъ синъ Жарко. И какво чудновато испрекрштанѣ догађаја! — Ово женско дѣте, кое є украдено одъ Витомирови родителя, есть по свой прилици Волина, потовя жречица. Време, мѣсто и све околности слажу се подпуно са вѣстима, кое самъ я дознавала о Волини, кою є моя сестра Вешта усвоила. — Тако су оба ова дѣтета неиспитанимъ путовима судбине єдно другомъ за замѣну служила и обое опредѣлени биху, да увељанимъ родительима утѣху и замену даду. Али ваштo є кривудала судба тимъ чудноватимъ уварстнимъ путемъ? — Ахъ! единствено на пропасть нашегъ дома и нашегъ порода, и да би се испуњило страшно пророцанѣ старе Вуче!"

„Волина, веліте ви?" прекине Витомиръ Ярни рѣчь, „ова жречица, изъ чи самъ руку Лиляну избавио, — Волина є, велите, изгубљено дѣте мои добри родителя?!"

„Вѣровятно єсте, али изнѣћетно ние, нити ће икада моћи бити," одговори Борислав; и окренувши се своіой супруги, рекше іой истимъ гласомъ: Све околности подкрепљую твоє потврђиванѣ, но я инакъ нисамъ тврдњенъ, да є овай младићъ Вештинъ синъ. Та заръ се ние могло таково исто што догодити и потомку другогъ каквогъ Астановића?"

На то изиђе изъ гомиле войника, кои су се са Борославомъ изъ Бугарске вратили, єданъ старъ и дивљећъ изгледа войникъ, и рекше:

„Племенити господару, я могу посведочити, да ваша супруга ние у заблуђењу, што ова овогъ младића" — показиваюћи рукомъ на Витомира, — „држи за сина свое сестре Веште!"

Господарь одъ Ибра мѣрио є старогъ овогъ войника съ найвећимъ удивленѣмъ; но овай продужи овако: „Ако я све то истина, што є овай младићъ садъ испричао, онда нетреба ни найманѣ да сумните, да я то вашъ по крви сродникъ Жарко, кога сте ви давно за мртва држали.

„А чимъ ти можешъ посведочити, да су твое рѣчи истините, и да твое потврђиванѣ ние лажно?" запита Борислављев войника далѣ.

„Я ћу то посведочити съ признанѣмъ;" одговори овай, „да самъ я онай иста, кога є некадъ стара вештица Вуча наговорила, да убиемъ невиногъ Жарка."

„За име Бога, шта кажешъ та?" викне Ярна у найвећой сметньи. „Закланѣмъ те Богомъ истинимъ, кога страшанъ и праведанъ судъ ми у овоме часу познаемо и сносимо, закланѣмъ те спасеннемъ душе твое, говори истину!"

„Тако ми блаженства мое душе, кое се надамъ у Бога получити," увѣраваше сѣди войникъ озбиљно и стално: „я нећу слагати! Богатомъ наградомъ я ласкавимъ рѣчима дао самъ се онда заварати одъ пакостне и лукаве Вуче, и примио самъ се тогъ богомрагогъ дѣла, да єдно невино дѣте, кое ме никадъ увредило ние, у тами густе шуме убиемъ. Пошто є пакленя изродъ Вуча изтргла дѣте изъ наручия служавке и мени га у руке предала, однесемъ га я далеко у шуму. Кадъ самъ хтео забости мачъ у невине прси, я се разжалимъ, кадъ є Жарко мале ручице пружао и жалостно ме погледао. Но при помислу на дату рѣчь примљногъ на се обвезателства, и лакомъ на обећану сайну награду, угушимъ я то благородно чувство, и хтедо већъ извршити кравно дѣло, — кадъ наеданпутъ изиђе преда-ме єданъ сѣди старацъ, кои ми се у овомъ часу чиваше као суштество вишега реда. Његова седа, до појаса брада, беле, тихимъ ветромъ таласаюћи се власи, бледо упало лице и пустињачко одѣло причињавало є, да є изгледао као какавъ духъ изъ

царства превѣчности. Но изъ очию нѣгови сѣваше необична, жива ватра. Онъ дигне руку свою, и рекне ми величественимъ гласомъ: „Стани, несрећниче!“ — Нѣговъ изгледъ и гласъ тако ме е потресао, да ми е срце задрктало, и душа у трепетномъ стра'у била. — „Одступи одъ богомрзке твое намѣре!“ настави онъ по краткомъ ћутаню, кадъ е видно, да самъ се я одъ ужаса скаменио, — „еръ ће те проклетство и казнь божия гонити на вѣки!“ — Као поразителни громъ звониле су ове рѣчи у ушима моимъ. Мени се учини, као да е еданъ Херувимъ сишао съ више и предъ мене стао страшно и угронително, као што ће некадъ анђели божіи са пламенитимъ мачемъ стати предъ райске двери. Сва ме снага издаде, я самъ дрктао као прутъ, и нисамъ више могао поднети огнѣвити погледъ пророка изъ пустинѣ. Я упустимъ дѣте на землю, и нагнемъ бѣжати, као да сви паклени дуси за мномъ у потеру езде. Али кадъ самъ се одъ стра'а мало повратио и опетъ силе и мисли прибрао, онда ми бияше, као да самъ душу мою изъ ноктию ђавола изкушателю избавио, и я самъ се за срећногъ и пресрећногъ држао, што се нисамъ овимъ убитствомъ окалио; — еръ никадъ ми душа рая видила неби.

„О, човече! каквимъ мелемомъ облажешъ ти мое устрелѣно срце у найцрнѣмъ часу мога живота!“ рекне Ярна и притисне руку сѣдогъ войника прсима своимъ. „Я самъ оно, што ми е наймилие на земльи било — мою дѣцу, — изгубила, и остала самъ бѣдно овогъ свѣта створенѣ, кукавна мати безъ утѣхе и надежде. Но посредствомъ тебе преблаги е Богъ свално съ душе мое стѣну, коя одъ толико већъ година замућуе све радости мое, — а та е стѣна: свѣсть крвне кривице мое. Богъ е праведанъ. Я нисамъ била достойна траюће материнске среће; еръ ову самъ я сестри моіой насилно одузела; зато ю е превѣчни уништио онда, кадъ е ова на вршку своме била. Но Богъ е милостивъ и преблагъ. Онъ е видио мое тежко покаянѣ и горко изпаштанѣ и подарио ми е предъ заодъ сунца мога страдателногъ живота то спокойство: да я нисамъ богомъ проклета грешница. Злу мою намѣру, кою Богъ суди, я самъ горко одужила губиткомъ мога найвишегъ на овомъ свету блага, и я ћу садъ спокойние изчекивати смртни часъ; еръ садъ поуздано вѣруемъ: да ће ме смрть сѣдинити са мономъ дѣцомъ, коя се за награду свога невиногъ живота и на правди страданя, нећъ наслађаваю милинама райскимъ и лицезрениемъ свевишнѣга!“

Ярна уђути затимъ мало, и молила се Богу ти'о и сузнимъ очима. Затимъ продужи овако: „Садъ е сва сумня уклонѣна! Бѣдни Витомире! оди, да те загрлимъ, — ти си синъ мое несрећне сестре Веште. Ти си у нѣжномъ твоме дѣтиньству осуђенъ био, да будешъ убиенъ, и то збогъ тога, што е една баба прорицала, да ћешъ ти некадъ мою дѣцу утаманити. — Ахъ, ово се прорицанѣ на жалость испунило и постало страшна истина, премда самъ я и мои паклени помагачи хтели да га осуетимо грознимъ и богомрзкимъ злочинствомъ. — О, да бѣдногъ човеческогъ ума, кои себи изображава, да мудро смишлѣнимъ мѣрама своимъ може обуставити текъ неумитне судбине! Судбина иде мирно своимъ путемъ, а ми, дѣца ништете и прашине, неможемо ту ништа учинити. Шта е кадра мудрость слабомоћни люди учинити противъ промисла и намѣре божие? — Оно, што самъ се я трудила предупредити крвнимъ злочинствомъ, ипакъ се збило. О, младићу, твоя е рука дѣцу мою убила. Судбина те е гонила по чудноватимъ путовима, тако, да си ти найпосле морао извршити оно, што самъ се я трудила предупредити крвнимъ дѣломъ! Но ти си чистъ и невинъ; я единствено себе саму окривити могу. Да самъ се я онда, кадъ ме е ужасно оно прорицанѣ готово до очаяня довело, те самъ саизволила на богомрзко убиство, — вишнѣмъ творцу обратила, я са скромнимъ молитвама и безусловномъ одаиосћу, будућность мою положила у нѣгове отеческе руке, у место што самъ я сама будућность мою грознимъ средствама по моіой вольи управляти хтела — ахъ, данасъ би можда све другчие било, и данасъ би можда две срећне породице проводиле сладке дане у любави и срећноме спокойству у зидинама овогъ гордогъ замка, у комъ се садъ разлеже яукъ несрећни родителя и влада ужасъ и суморна скорбь! — Садъ Бориславе, казуй! можешъ ли ти іоштъ зактевати смрть овогъ младића, можешъ ли ти іоштъ мрзити овогъ бѣдногъ, кои е, гонѣнъ по мрачнимъ стазама наизбѣжне судбе, учинио неотице оно, што намъ е срцу самртну болю задало и што насъ е за навѣкъ оскорбило?“

Господаръ одъ Ибра бияше силно потрешенъ. Онъ тио приступи Витомиру, пружи му десницу и рекне: „Я ти праштамъ, сине мой. Дай да будемо приятельи, и да као люди мужествено сносимо нашу несрећу!“

И са сузнимъ очима загрле се помирени противници, а и сви околостоећи ецали су у гласъ; па и сами дивльи и сурови войници, кои су у непріятельской земльи били равнодушни према стострукимъ бѣдима ужасногъ опустошителногъ рата, нису се могли уздржати одъ суза.

Одъ силне туге и толики удара скорби и несреће, разболе се Ярна оногъ дана, кадъ е нѣна единица Лилина саранѣна, врло опасно, и небо е услишало нѣне топле молитве и смиловало се на ню, те е по краткомъ болованю овай трудни и бѣдни животъ заменила съ больимъ, вѣчнимъ животомъ. Она е умрла радостно и са скромномъ одаиосћу, и саранѣна е поредъ нѣне несрећне Лилине. А господаръ одъ Ибра, Бориславъ, кои е ню за неколико само година преживио, оставио е ибарски замакъ, гди му е сваки предметъ тужне опомене подгревао, и отишао е у свой други замакъ Ситницу. Онъ е наредио, да Витомиръ буде господаръ одъ Ибра. Но за Витомира нису земна блага и блескъ славе и силе имали никакву дражесть; еръ нѣгово найвише благо застирала е тама ледекогъ гроба, а животъ ние му никакве друге чаре подавао. Нѣму е омрзнуо животъ; но онъ ние хтео богомрзкимъ убитствомъ себя смрть задати, за коіомъ е толико чезнуо. Юначко нѣгово срце іоштъ еданпутъ запламти храбросћу, и у прсима нѣговимъ породи се силна желя, да тражи опасности, кое ће га неизбѣжно морати у ждрла смрти сурвати. Но она нѣгова чезня ние га одвлачила у метежъ крвани боева, гди се люди као дивльи зверони колю и разтрзаю, онъ е себи сасвимъ друго полѣ борбе и опасности изабрао. Онъ се опрости са тронутимъ Бориславомъ, и пошто се у едномъ монастиру предуготовио за свой нови животъ, отиде онъ, као

неустрашимыми проповѣдникъ слова божіега, у планинске предѣле, куда ошће небиле продрла светлость христиан ства, да тамо заслепљеним язичницима спасоносну науку истине проповѣда, па и самъ тако мученички венацъ полу чи. Но после чуда! Нико ние смео дрзнути, да дигне руку на неустрашимогъ проповѣдника, еръ в найтврђа и най-суровия срца биху савладана силнимъ убѣдителнимъ говоромъ Витомировимъ, и онъ в ту радость доживио, да су читава племена одъ старе вере одпала, и да се на разорењимъ храновима бластао стасоносни крстъ, сим-волъ истине. Тако в доспео Витомиръ после неколико година трудноћъ, но плодомъ увенчаногъ путовања и у планине пришавске и ялвајске, где му в такође и ремда у борби съ великимъ опасностима, испало за рукомъ, да язичничке планинце христовой науци привлонъ. Но овде се оковчало његово богоугодно дѣйствованѣ; еръ ту се онъ сурвао съ едне стѣне и сломио ногу тако, да в остао сасвимъ неспособанъ за даљ путованѣ. И садъ наумн онъ, да проведе остали свой животъ као пустињакъ, и будући се онъ налазио башъ у ономъ предѣлу, кои му в изъ прећашнихъ времена, кога су тако ваше за њега догађае у себи садржавале, врло добро познатъ био, — то в онъ пештеру, изъ кое в негда сужну Љља-ну избавио, избрао за обиталиште. Кадъ се годъ одъ послова свои одмарао, завијао се духъ његовъ са ту-жнимъ, но уедно и сладкимъ опоменама. Та овде в његова Љлина страдала и безнадежно изчекивала избав-ленѣ; — и онъ в давле хтео тако исто да се пати, и да изчекује избављенѣ одъ земальски бѣда, — но не са стра-хомъ и клонулимъ духомъ, него са силномъ у Бога вѣром.

Но поредъ зика драге му Љлане, заносиле га мисли његове често и на несрећну Волину. Ошће прве ноћи, кою в провео у пештери, чуо с онъ неки чудноватн жу-боръ и шумъ, кои нао да долазаше изъ дубљине про-вале потока, и кои се завршивао као тужни човечи гласъ. Кадъ в сутрадањ питао планинце тога предѣла, одкуда тай гласъ, одговоре му они: да в то гласъ гро-зно пропадше жречице Волине. Витомиръ се при овомъ имену, кое одавно већъ ние чуо, стресе, упита за њину судбину, и дозна одъ њи, да се в она, незнано зашто, сурвала са врлетне стѣне у бездани потокъ. — Аљ, пу-стињакъ Витомиръ знао в врло добро узроке тогъ њ-ногъ поступка, и оплакивао в често у тишини судбу њ-ну. Свакадъ, кадъ в годъ у новоћно глуво доба чуо ту-жно ецањ у дубљини мрачногъ потока, падао в Витомиръ на колена, и молио се Богу за покой и спасенѣ ду-ше бѣдне язичнице. Најпосле умукне онай гласъ за ва-вѣкъ, и Витомиръ в у томъ сладкомъ убѣђењу, да в Богъ молитву његову услишао, живио ошће неколико годи-на, и лака спокојна смрть узнесе душу његову у предѣ-ле вѣчне красоте. — Задуго су обитељи околни планина кои в онъ христовой вѣри обратно споминали његово име са почитањемъ и благодарношћу.

М. . . . . .

Прваце.

Избавитель живота. Сданъ селакъ дошао с у Берлинъ, привди се њемачкой полиции, и између њега и полиције заметне се сљедујући разговоръ:

Полицај. „Шта зактевашъ ти?“

Селакъ. Я самъ дошао, да васъ замолимъ, да ми из-дате награду, кои в одређена за оне, кои коме живоћъ спасе, а у едно да ми дате ону сребрну медаљу као-новћ се у таковомъ случаю избавитель живота укра сити сме.“

Полицај. Шта, ти си некомъ животъ избавіо? — казуй! — коме? — кадъ? — где — како?“ —

Селакъ. Дозволите ми господине, да вамъ тай чудно-ватн догађај просто и кратко, као што е по реду било и-причамъ. Синоћъ, кадъ самъ се изъ едногъ веселогъ друштва подопше куће враћао, нанесеме путъ на стару ћу-прію. Текъ што самъ неколико корака по њой ишао, — ал' една трула даска попусти, — я пропаднемъ унутра, но уватимъ се за едан стари зрхрћанъ ексеръ, и тако самъ био од плеча у води. Горе се нисамъ могао узпу-жати, — а овамо опетъ слабъ ексеръ све се више са-вијао! У овомъ очаителномъ положеню я упустимъ ек-серъ, запливамъ, срећно я изиђемъ на обалу и — изба-вимъ тако мой животъ са опасношћу собственогъ могъ живота!“

— Сданъ индијанскн погланаръ биваше на свадби код едногъ богатогъ, 60 година старогъ Енглеза, кои в узео младу девојку одъ 17 година за жену. Кадъ с до-маћинъ запитао простодушногъ Индијанца, како му се весељ и његова невеста допада, одговори му онай: Све в лепо, веселъ с прекрасно, а и ви сте врло красанъ чо-векъ; но я велимъ, да би ваша супруга болъ погодила, да е узела два мужа, свакогъ одъ 30 година; еръ и то чини 60 година.“

— На едномъ балу, на комъ с било и неколико мор-ски официра, упита сданъ одъ њи, кои биваше подпору-чикъ, свою играчицу, показивајући прстомъ на едну дру-гу женску, кои се одликовала високимъ и виткимъ ста-сомъ: „Ко в она Фрегата?“ (фрегата значи ратну лађу одъ два боя). Играчица његова, кои биваше присна пријатељица оне велике даме, одговори истина своме играчу; но по свршеной игри то іой при посао биваше да отиде своіой другарици а да іой каже, како с но морски официръ назвао. Подпоручикъ, коме се нако она висока даиа при свемъ томъ яко допала, замоли исту при почетку друге игре, да сѣ њиме игра, но добіе одъ њѣ слѣдујући одбијући одговоръ: „Господине, Подпору-чикъ немоме управлати едномъ фрегатомъ, зато с нуж-данъ баръ капетанъ; и због тога морамъ молбу вашу одбити.“

Издаде **Љубомиръ П. Недићъ.**

У Књижегопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 12. Октобра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за еданпутъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 64.

ПУТЪ.

После дугогъ тугованя
И горкога уздисаня,
Што проведо у туђини,
Пођо милой постойбини,
Там' гди болно срце мое
Задовольство тражи свое,
И по бурной, мутной води
Дуго чамацъ срећно броди
Дуго броди безъ престанка —
Срце нигде нема станка
Домовину жельно тражи
Где се болно срце снажи; —
И све далѣ чамацъ броди
Али место ненаоди
Где се србска чуе рѣчь —
Око мене море само —
Дана много прође већъ —
Жельно срце тежи тамо,
Да угледа овай край
Гдѣ настае србски свѣтъ —
Уцвелѣно срце само
Жельно тамо диже летъ
Задовольства где е рай. —
Разлюћени таласъ ђипа
И на мене воду сипа —
Море бруи, у чунъ грука,
И све яче ветаръ дува,
Данъ за даномъ брзо лети,
А пропасть ми іоште прети
Трудно далѣ броди чамацъ
Съ таласима води бой, —
Шта да радимъ, бѣданъ самацъ
О, спаси ме, Боже мой!
Таласъ скаче, ветаръ риче
Пропасть ми се све примиче
И све далѣ чамацъ спѣши,
Сунце мало већъ се скрива,
Црна ето иде ноћь
Ал' надежда мене тѣши
И нову ми ми моћь улива
Да іоштъ више лебди моћь.
Жельно гледимъ к' оной страни
Где ће срце да се стани:
„Благо мени — ето постойбине,
Пожелѣне мое домовине!"
И тек' ово што изусти,
Али вихоръ рикну пусти,
Таласъ ђипа, вода куля,
Слабачакъ се чамацъ люля —
Срце ми се одъ стра тресло
Вода юрну, чамакъ се изврну
Моћь издаде, клону весло
Я у бездну стропошта се црну —
О, спаси ме, Боже мой,
Моли ти се мрачакъ твой — — —

*

На то с' трго, гледну око себе,
А срце ми іоштъ одъ стране зебе — —
Бледи месецъ бяше на заоду
Сунце блиста на плавоме своду
Боже мили, страшанъ беше санъ,
Благо мени — огран'о е данъ! —

Лука Сарићъ.

ПАДЕНІЕ ДАМАСКА.

(Свршетакъ).

Време е садъ, да напоменемо еданъ догађай, кои не би имао место у озбильной повестници, да ние у послѣдицама своимъ тако млоговажанъ био. Овако пакъ спада овай догађай пола у исторію, а пола у романтиску литературу; (т. е. у родъ кньижевности, гди се занильиви и на срце човечие дѣйствуюћи догађай искићенимъ слогомъ и пламенитимъ ваображенѣмъ описую).

Отмѣни еданъ младићъ изъ Дамаска, по имену Іонасъ, бияше обрученъ са богатомъ едномъ и предивне лепоте девойкомъ. Но родительи нѣни задуго су развлачили данъ вѣнчаня. Дѣвойка найпосле непрестаномъ наговараню и приклиняню заручника попусти, и склони се, да тайно съ ньиме побегне. Они су се надали, да ће се моћи провући као непознати крозъ станъ непріятельски, и мислили су отићи у градъ Алепо, гди е Іонасъ имао отмѣне сродинке. Подплаћени стражари на кейзанской капіи пропусте бѣгунце по сумраку. Кадъ су се доватили чистине, отиде младићъ неколико стотина корака напредъ, да проматра, кои ће путъ найудесніи бити, а да ій непріятель везароби. Но наеданпутъ обколи

Іоваса една чета сарацевски коњаника, која е у засједи била, и заробила. Онъ е на грчкомъ слику викаго свој ясно милој својој Евдокси: „птица е уваћена; бегай итво у градъ!“ Дъвојка нагне као поплашена срна у варошь, и прне него су е коњаници непријатељски сустићи могли, довати се она средњо градске капије. Несрећногъ Іоваса доведу предъ Каледа, и онъ му само овай изборъ остави: или да прими исламъ, или да мучителномъ смрћу умре. Љубавь къ животу надмаши, и Іоваст одпадне одъ христіанске вѣре. У почетку можда да се е онъ горко покаио, што е одъ вѣре отаца свои одпао; — но кадъ су му неки заробљени Грци изъ Дамаска јавили, да се е Евдокси, огорчена и у срце устрељена одпадничтномъ његовимъ, заклела, да ће га на вѣки заборавити и да е у манастиръ отишла, онда се младићъ у очаиню и неодолимой туги своји завѣрио да ће се онима, кои су му Евдоксию одъ њега одвратили, ужасно осветити, и да ће насилно ово да изнуди, чимъ га љубавь своевољно ние хтела наградити. Одъ тога времена постао е онъ ванесмена и ревностни Мусломанъ и упео се изъ петни жила, да што ране пођне Дамаскъ, гди се е онъ родио, у руке нови своји єдновѣрника.

Ово половине год. 634, башъ у оно време, кадъ е стигла вѣсть у сарацевски станъ, да е Калифа Абу-Бекиръ умро и да е Омаръ постао калифа правовѣрни, биаше рана обсађенимъ Грцима повеставала, тако да су и найодважнія бранитељи увидили, да нема спасенія, и да се градъ мора предати. За време дуге обсаде имали су Грци прилику, добро познати оба непријатељска вођда; сви су се страшили Каледове суровости и необузданости, а напротивъ сви су уважавали поштењ и благость Абу-Обејдаха. Стотина избрани посланика изъ свештенства дошли су око поноћи у шаторъ честитогъ сарацевскогъ војводе, да одиочну преговоре о условима предае. Абу-Обејдахъ примио е млогобројно посланство ово са пријатељскимъ достојанствомъ и то башъ за време одсуства Каледовогъ, кои е са своимъ коњаницима по околнимъ предѣлима тумарао, и положио с Грцима такова повољна и блага условія, каквима се ни сами Грци нису надали после тако жестоки боеви и дуге обсаде. Уговорено е, да одъ сутрадањ сва непријатељства престану; сви кои се изселити желе, могу безбѣдно и слободно отаћи и повести са собомъ оволико покретногъ имања, коликогодъ повести могу; заостанши пакъ житељи Дамаска да постану платежни поданици Калифе, но да остану у притежаню свију свои добара и земаља; притомъ е дозволѣно, да се у 7 христіанскихъ цркви служи и христова наука слободно проповѣда.

Подъ овимъ условима преда ти су одма сутра-данъ найотмењи таоци и она капија градска, кои е найближа била непријатељскомъ стану, војсковођи сарацевскомъ Абу-Обејдаху. Војници његови слѣдовали су умѣрености свога вожда, а овай е добио за награду страхопоштателно уваженѣ народа, кои е онъ одъ пропасти сачувао.

Но докъ су жителъи једне части вароши у радости наслађавали се милошу благогъ непријатељскогъ војводе, испуњена е била друга часть вароши, кои е съ оне стране рѣке Парфара лежала, страомъ и ужасомъ, и то изненадњимъ једнимъ непријатељскимъ нападањемъ. Ево како се то догодило: Каледъ се вратио предъ зору съ проматрања свога, и дознао е одъ одпадника Іоваса, кои можда за уговоръ мирне предае града ние ништа чуо, да е на капији кейзанској врло слаба посада, да се чини као да е бдителность градске војске јако попустила, и да онъ по томе држи, да би се юришъ съ добрим успѣхомъ покушати могао. Необуздани Каледъ примио е ову вѣсть и совѣтъ свога пријателя Іоваса съ дивљомъ радошћу и усклицањемъ, и нагне наседапутъ са своимъ одабраномъ четомъ на капију. Грађана, чувши за предаю, нису сматрали ниже за нуждно, поставити многобројну стражу на капије, ер њиу ни на крај памети имали, да ће непријатељ нападати; ер на што нападањ, кадъ іймъ е градъ већъ у руци. По краткой борби побѣде Сарацени: „Нема милости непријатељима пророковимъ“ викне сурови и крвожедни Каледъ. Таламбаси засече; дивљ чете сарацевске нагну у варошь, а крвь несрећни христіана потокомъ е текла. Кадъ е Каледъ съ разузданомъ и боемъ разпламѣненомъ војском дошао до цркве св. Богородице, онъ се упрепасти, кадъ е видио свога војсковођу Абу-Обејдаха и његову војску усредъ града. Онъ е мислио, да е главна војска ішшть напољ у стану, а сађе е изненада видио усредъ вароши, и то у миру и тишини. Војници Абу-Обејдаха имали су у руци у место крвавога мача палмово грање, символъ мира. Мнозина христіанскихъ свештеника и калуђера окружавала е племенитогъ Абу-Обејдаха, кои е тихо, но съ важношћу Каледу на сусрет пошао, и по краткомъ поздраву њему овако говорио: „Богъ намъ е посредствомъ предае ручно овай градъ у нашу власть, и заштедио е тиме правовѣрнимъ синовима своимъ трудъ око освања, зато милость покораваюнимъ се!“ — „То неће бити!“ викне разјарени Каледъ; „зарь нисамъ и я војвода правовѣрни?“ — Заръ нисамъ я градъ на јуришъ освоно? Невѣрница треба да падну одъ оштрогъ мача правовѣрни! У дрите, коњаци, пророкови војници!“

Свирѣпи и за плѣномъ жедњећи Араби драговољно би изпуниили добродошлу заповѣсть, и Дамаскъ би био пропао, да ние Абу-Обејдахъ показао велику сталность и одважность у часу опасности. Онъ улети у средину дрхући грађана и найсвирѣпија Сарацена, и приклиао е ове светимъ именомъ божимъ, да они баръ изъ почитања према њему, као војсковођи, и према његовомъ светомъ обећању одустану одъ проливања крви и пљачкању, докъ се војводе посавѣтују. Затимъ одведе онъ упорногъ и противећегъ се Каледа у цркву св. Богородице, и после жестоке препирке попусти овай разуму и личној важности главногъ вожда, кои му е убѣдително доказивао, како треба заключене уговоре као светињу држати, како ће то на честь и славу Мусломанцима служити, ако дату своју рѣчь држе. — напротивъ како ће велике муке бити при освању остали Сириски градова, кое ће невѣрство и свирѣпство наше принудити на очајателну обрану.

Садъ и Каледови војници престану одъ проливања крви. Найвећа часть житеља осталне вароши приме на-

ложена имъ условия и постану платежни поданици Сарацена. — Но храбри Тома и млоги іоштъ отечестволюбци, кои су подъ барякомъ воевали, рѣшили су се, да презреду милость и волели су сносити бѣду и прогнанство, него ли бити туђи поданици. Млогобройна гомила свештеника и миряна, войника и грађана, жена и дѣца, изиђоше изъ вароши и стане се на оближньимъ ливадама. Они су у стра'у и хитньи покупили само найскупоценне посуђе, и спремали се съ тужнимъ срцемъ и горкимъ уздисаима, да свою постойбину и прекрасне обале Парфара за навѣкъ оставе. Каледово зверско срце било е сасвимъ равнодушно при овакомъ яду и бѣди, шта више, племенити Абу-Обейдахъ съ тешкомъ га е мукомъ склонио на то, да имъ дозволи слободанъ одлазакъ. Дивльи войникъ оставио іимъ е само три дана рока за слободно изселяванѣ; а по истечению тога рока да му на вольи стои, прогнанике гонити, и кадъ іи сустигне, поступати съ ньима као съ неприятельима. При свемъ томъ, што га е Абу-Обейдахъ одъ те намѣре одвраћао, дивльа Каледова ћудъ ние се на то склонити могла.

Могуће е, да га у нѣговомъ упорству утврђивало отровно наговаранѣ одпадника Іонаса. Чимъ се е бой свршио, одлетио е онъ, подраженъ любави а и осветомъ у монастиръ, гди се по казиваню неки зароблѣни Грка Евдоксия налазила. Но онъ ю тамо ненађе, нећъ дозна, да се и она налази у брою они, кои оће да се изселе. Садъ навали онъ на Каледа, кодъ кога е у милости био, да онъ силномъ своиомъ рѣчи дѣвойку нѣму уступи, и да ной закрати, отићи са осталимъ изселѣницима. Премда Каледъ ние нинайманѣ чувства сажалѣня у души своиой имао, то онъ ипакъ ние ту молбу приятеля свога испунити хтео, но тѣшно е у очаянѣ падшегъ одпадника съ тимъ, да ће нѣгова лака коняничка чета по истечению три дана прогнаницима у потеру поћи и по свой прилици сустићи іи, па ће онда Евдоксия Іонасу као плѣнъ у дѣо пасти.

Іонасъ, кои у бурномъ и страстномъ разположеню своимъ ние хтео дати срећу, кою е іоштъ онога дана получити надао се за неизвѣстну будућность, и отишао е изванъ града у станъ изселѣника. Ту нађе онъ Евдоксию и приклиняо е, да садъ дату му рѣчь испуни и нѣгова супруга буде. Но Евдоксия му одговори опоро и озбильно: „Я самь мою рѣчь дала Християнину, а не Мусломанцу; ти си ме моимъ одпадништвомъ самь разрѣшио одъ мое рѣчи, и ми смо садъ и за овай и за онай свѣтъ разлучени.“ — Узалудъ е онъ ню молио и приклиняо и молио, да е склони; па и на саме нѣгове претнѣ одговорила е она гордимъ презренѣмъ, — и тако се презрени Іонасъ вратио у варошь съ отрованомъ душомъ и жеднећимъ за осветомъ срцемъ.

Обвезателность заключеногъ уговора, а и старанѣ за ново ово освоенѣ, причинише, да е присутство Каледово у граду за 4 дана необходимо нуждно било. Жеђъ за крвлю и грамзенѣ за неизмѣрнимъ благомъ одселѣника можда би се изгубила усредъ други велики и важни предузиманя, да га ние невѣрни Іонасъ непрестано подбадао, увѣраваюћи га, да су одселѣници по свой прилици већъ яко одъ пута утруђени, да ће ій коняници сараценски лако стићи, и найпосле, да е за любавь безбройногъ блага вредно, то дѣло извршити. Каледъ се найпосле склони на то, и пође за изселѣницима у потеру са 4000 одабрани коняника, кои су се у христянско одѣло обукли били. Они су се само у време молитве одмарали, а Іонасъ, ньновъ вођа познавао е скрозъ цѣо предѣлъ, и спроводио ій е найпречимъ путемъ. Задуго су они налазили трагове бѣгунаца, ал' наеданпутъ нестаде и они трагова; но кадъ су већъ Сарацини, уморени и клонувши духомъ дугимъ узалуднимъ траженѣмъ, већъ натрагъ у станъ свой кодъ Дамаска вратити се хтели, добию они радостну весть, да е цѣо карванъ ударио на страну у планине и да іймъ садъ већъ више неможе утећи. Гонительи имали су се при пролазку крозъ горе ливанске борити са великимъ незгодама и уморомъ, но изгледъ на освету и плѣнъ уздизао е снагу они окорели и дивльи занешеняка. Петога дана у ютру, после ладне и кишовите ноћи, угледаю они шаторе бѣгунаца у средъ едне прекрасне долине. Грађани и войници Дамаска, кои су већъ далеко у внутреность землѣ умакли, зауставили су се у овомъ дивномъ предѣлу, да се одморе одъ трудногъ и наглогъ путованя, мислећи, да су садъ нећъ сасвимъ безбѣдни одъ свакогъ гонения. — Наеданпутъ престрани іи дивля убойна вика сарацена: „Аллахъ акбаръ!“ (Богъ е побѣдоносанъ), и Сарацени се устреме низъ брда као валовита планинска рѣка на станъ упрепашћени Грка. Они бѣдни и несрећни бѣгунци били су врло слабо съ оружиемъ снабдѣвени, а притомъ уморомъ и страомъ тако савладани, да е одпоръ ньновъ быо слабъ и безуспѣшанъ. Изузимаюћи неколико жена, сви изгину одъ оштрога мача дивльи Сарацена. Неизмерно благо у сребру, злату и драгоцѣностима лежало е разсуто по стану, и већъ и сама 300 товара свилене робе била су довольна, да се готово цѣла войска они полу-наги варвара заодене.

Іонасъ тражио е у метежу битке предметъ свое жудиѣ, Евдоксию, и нађе е занста; но мржня и гнѣвъ Евдоксиінъ према нѣму іоштъ е већма разпламћенъ овимъ последньимъ вапиюћимъ невѣрствомъ и изданомъ, и у борби са необузданимъ нѣговимъ страстима забоде она оштри мачь у болно срце свое. И тако е одпадникъ Іонасъ лишенъ награде за свое богомрзко невѣрство. Очаяванѣ и дивля туга наговивала га е на драска войничка дѣла, кои би само съ ума шедши или какавъ очайникъ предузети могао. Найпосле снађе га у метежу битке смрть, кою е онъ жельно тражио, — и Сарацене преузносили су га као мученика за нову, праву вѣру.

Каледъ, кои е са своиомъ одважномъ четомъ 50 миля далеко у срце Сирие продрео, вратио се затимъ са брзиномъ мунѣ у Дамаскъ, и то съ неизмѣрнимъ плѣномъ. Премда су Абу-Обейдахъ и калифа Омаръ ову дрсновеность Каледову осуђивали, то е онъ зато друге стране задобио силну важность кодъ занешени Мусломанаца, кои су нѣгово юнашство и одважность у пѣсама своимъ преузносили.

Таква е била судбина богатогъ и силногъ града Дамаска, некадашнѣгъ пограничногъ бедема грчкогъ пространогъ царства!

М. Р.

Касапинъ и Адвокатъ

Єданъ касапинъ отиде єданпутъ некомъ своме приятелю адвокату, да га упита за саветъ у слѣдуюћой ствари: „Єдна госпа," започне касапинъ, дошла є юче да купи повише меса за кућу. Нѣно кученце пакъ, кое є свуда съ ньоме ишло, негледаюћи за пристойность, довати єданъ комадъ меса съ паня, стаде га дрпати, и ували га у песакъ и прашину; тай комадъ меса коштс 90 пара. Садъ є питанѣ: Да ли є госпоя обвезана, платити овай комадъ меса?" — Адвокатъ запита, да ли є та госпа добра муштерия, и кадъ му касапинъ одговори, да она сваки данъ кодъ нѣна пазари, продужи адвокатъ овако: „Кадъ є тако, я би вамъ као приятель савѣтовао, да нетерате за ти 90 пара макъ на конацъ; єръ ако би силомъ то хтели аплатити, ви би лако могли изгубити добру муштерию, а поредъ нѣ можда іоштъ и млоге друге, кодъ кои би васъ она као неотесаногъ човека грдила и людеѣ одвраћала. Но ако се гдегодъ са нѣнимъ мужемъ случайно састанете, то се ви можете томъ приликомъ ползовати, и нѣму цѣлу стварь учтиво испричати; заиста, я самъ увѣренъ, да ће вамъ штету накнадити." — „Богъ и душа, имате, право", рекне на то касапинъ; я ћу се по вашемъ савѣту управляти, и по томе узимамъ себи слободу, саобштити вамъ, да є та госпоя, о коіой самъ вамъ говорно, ваша супруга." — Адвокатъ, кои се ниє ни на край памети надао той лукавой замки, зажмури и плати 90 пара. — Касапинъ отиде весео кући, дичећи се поносећи тиме, што є адвоката тако лукаво преварио. Онъ приповеди овай догађай свима комшияма своимъ, кои су су се сви той превари смеяли. — Но текъ што є касапинъ сутраданъ устао и свою лулу запалио, донесе му писмоноша єдно писмо. Касапинъ га отвори, и види, да є одъ адвоката, и садржавало є рачунъ слѣдуюће речи „За даванѣ мога совѣта при єдномъ правословномъ питаню: 120 гроша."

МРВИЦЕ.

Неспоразумлѣнѣ. Два се приятеля нађу єдномъ на сокаку, и између ньи заметне се слѣдуюћи разговоръ:

Први. Бога ти, приятелю, єси ли и ти био синоћь у театору?

Други. Єсамь

Први. Па съ чимъ є отворенъ? (т: є: какавъ є био почетакъ дѣла.)

Други. Съ ключемъ

Први. Та непитамъ те я то, — него кажи ми, какавъ се комадъ оавао?

Други. Бога ми, поприличанъ комадъ, три цванцика забележено место.

Први. Ама, за Бога, непитамъ те я, шта си платио за улазакъ, него кажи ми, што є било у театру?

Други. Света и сувише, — и врућина, да се ниє могло до на край одседити.

Први. За име Бога, приятелю, та не питамъ те я то, него радъ самъ знати, какво су дѣло изигравали?

Други. А ха, садъ знамъ, — играли су „злу жену."

— Єданъ спаня у Нѣмачкой купио є за свой спаилукъ велики шмркъ за гашенѣ ватре, и учинио є у маломе сразмеру пробу съ истимъ смркомъ, при комъ се опиту показало, да є шмркъ добаръ. На овой проби присутствовали су и млоги селяци. Єданъ између ови неома се дивио силномъ шибаню воде и приближивши се спаіи радостно рекне: „Милостиви господару, ово є заиста прекрасанъ шмркъ, но нема на жалость никакве велике ватре, — онда би то било вредно гледати, како ће є шмркъ погасити!

— Како си могао съ коня пасти, за Бога?" рекне лютито господаръ своме слуги кога є конь збаціо. „Та я немогу о воздухъ да се обесимъ, већъ морамъ на землю пасти", одговори слуга, пипаюћи се за ребра.

— Єданъ членъ народне скупштине у првой француской революціи, ступио є први путъ у своме животу на катедру, да изговори єдно слово, и започео є исто слѣдуюћимъ рѣчима: „Господо! човекъ ниє ништа друго, него зверъ," — но после се збуни, и ниє могао далѣ ни макнути. На то се дигне єданъ други членъ скупштине и рекне: „Я предлажемъ, да се ово слово напечата, и украси са ликомъ говорника!"

Епиграмъ.

Кажу Пая добио
Запаленѣ у мозгу,
Ко ће томе вероват'?
Кадъ є вода горела?!

М. Н. С.

ОГЛАСИ.

☞ Долеподписаный отворио є кафану у кући Ивана Звечанца у Палежу; зато препоручує се путницима са добримъ єломъ пићемъ преноћиштемъ и добромъ послугомъ.

(2—3)

Андрія Поповић,
иначе Валѣвацъ
Угоститель у Палежу.

☞ У Антулиной кући има за издаванѣ подъ кирію о идућемъ Митрову-дне єданъ квартиръ, састоећи се изъ 3 собе, єдне куйне са шпархертомъ и єдногъ одѣленія у подруму. Кои ій жели имати, некъ изволи приявити се притяжателю у истой кући. (2—3)

У Бѣограду 5. Октобра 1857.

Издає Любомиръ П. Ненадовић.
У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 5. Октобра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази свике Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ и 5 кр. ср. за трипутъ. № 63.

НАДЕЖДА.

(Слободно по Шилеру.)

О будућой срећи чудно мисле люди,
У ньой лека тражи свак' по своіой ћуди!
Будућность намъ болѣ сия
Сва милина у ньой клия,
Време меня течай свой,
Бюде блажи больи строй!

Надежда насъ мила крозъ савъ животъ прати,
Горке, тужне дане своимъ чаромъ злати;
На дете се любко смее,
А младића жаромъ грее,
Нѣнь намъ увекъ шапће гласъ
Да ће больи куцнут' часъ!

Шта подиже у вис' душе чувства чиста,
Там' гди вечне славе храмъ се дивно блиста?
Шта намъ скорбъ и яде блажи
У невольи шта насъ сважи?
Да — надежде само гласъ!
Онъ текъ свуда прати насъ! —

М. Н. Столновић.

НАДЕНІЄ ДАМАСКА.

Текъ што е по смрти пророка Мухамеда нѣговъ приятель и тасть Абубекиръ избранъ за поглавицу Сарацена, и текъ што е неке партае угушно и владу свою мало утврдио, издао е онъ разписъ свима арабійскимъ племенима, коимъ е позивао све изповедателѣ ислама, да лепу пограничну область Сирию одъ невѣрника Грка одтргну, и науку ислама тамо разпростру. Нѣгови телали и изасланици вратили се натрагъ съ томъ радостномъ вѣсти, да е овай позивъ свуда съ найвећимъ одушевленѣмъ примлѣнъ. За кратко време врвио е станъ кодъ града Медине одъ ратоборни Мусломанаца. Кадъ е войска била пунобройна, отишао е Абу-Бекиръ у станъ, држао е смотру надъ ратницима, коньима и оружиемъ и молио се Богу за срећни почетакъ и успѣхъ намѣреногъ предузећа. Затимъ избере за войводу Абу-Обейдаха, човека, кога е вѣрозакона ревность и побожность благосћу душе нѣгове мало умѣравала се, — и прида му у помоћь ратоборногъ Каледа, тако названи „мачь божіи.“ Први дана пратио е онъ войску пешице, а кадъ се после враћао у Медину, да предузме кормило землѣ, онъ е призвао войводе, и премда бияше онъ неизображени синъ пустинѣ, онъ е ипакъ при разстанку съ войскомъ дао войсковођама слѣдуюћи совѣтъ, на кои се заиста сви освоительи угледати могу. Ово су биле нѣгове рѣчи: „Опомените се, да сте свакадъ на очима свевидећегъ Бога и на прагу смрти, опомен'те се, да има праведногъ суда, и да има рая за награду достойни. Клоните се неправде и угнѣтеня. У битки борите се као храбри мужеви, но немойте побѣду вашу окаляти крвлю жена и деце. Немойте безъ нужде ни єдну воћку одсећи, нити ньиве палити, немойте убияти стоку, до ону, кою за препитание ваше потребуєте. Ако какавъ уговоръ заключите, то будите честни и држите дату вашу рѣчь као светиню.“

На граници између Сирие и Арабистана бияше утврђена варошъ Басра. Сарацени найпре Басру обседну, но после єдногъ несрећногъ излетаня грчке посаде изъ града освое Сарацени градъ, и то помоћу невѣрства градо-Началника Романа.

Ово освоенѣ тако е силно разпламтило духъ и поузданѣ сараценске войске, да е ова одма наумила поћи на стари престолни градъ Сирие, кои е само четири конака одъ Басре удалѣнъ био. По кратномъ одмору крене се войска и стани се недалеко одъ престолногъ града Дамаска, у средъ увеселителни лугова и источника овогъ предивногъ, райскогъ предѣла. Одтуда пошлѣ Абу-Обейдахъ храбримъ грађанима Дамаска, кои су скоро дошавшомъ спомоћномъ войскомъ одъ 5000 Грка изъ Европе подкреплѣни, посланике, и оставио е граду изборъ: или да прими исламъ и плаћа данакъ, или да се упусти у ратъ. Грађани изберу войну.

У време пропаданя ратне вештине, као и у време нѣногъ дѣтиньства, войсковође су држали за найвећу славу и заслугу, кадъ се у борби са простимъ войницима надмећу, и кадъ у двобою колико е могуће ваше неприятеля надвладаю. Ову честь држали су они за тако исто велику, као и славу, кадъ брзимъ и бистроумнимъ проницаванѣмъ и прегледомъ, и ползованѣмъ повольногъ и срећногъ каквогъ тренутка сумнительни бой у побѣду преобрате. Тако се дакле и при обсади Дамаска догађала позория, какова намъ безсмртни песмотворацъ Омиръ

у своној Илијади описује; многи предводитељи са обе стране позивали су се узајамно на двобој, и страховити Калеђ оправдао је томе приликом своје големо јунаштво. Онъ је у тешкој борби надвладао и заробио једнога хришћанскога војсковођу, силногъ достојногъ противника. Одма после ове побједе баци се одморномъ коню на рамена и улети у предње редове непријатељске војске. „Одмори се мало," рекне му пријатељ његовъ Дераръ, „борба са оним неваљалцима утрудила је те јако." — „О Дераре," одговори одважни и снажни Сарацень, „за одмараньє имаћу доста времена на оном свѣту. Ко данасъ ради, сутра има одмора." — И са истомъ патромъ изиђе и другомъ борцу на мейдань, кога такође побједи.

Несрећни излазакъ неколико боева принуди грађане Дамаска и грчку војску, да се ограниче на обрану у самимъ оборинама свога града; но један његовакъ, кои се умео провући кроз сарацењски ставъ чакъ у градъ, донео је радостну вѣсть, да царъ Ираклије силну војску граду у помоћь шаље, и да ће она за кратко време стићи. Но разуздава радость војске у граду изда Сарацењима тайну њихову. Абу-Обейдахъ и Калеђъ закључе, да донде прекину обсаду Дамаска, догођ се у отворено битки не сударе са царевомъ војскомъ. Кадъ су Сарацени стань свој дигли и на сусретъ пошли царевој војсци, нападне посадна војска изъ Дамаска на задиљ одљењ. Мусломанаца; но непобѣдими Калеђъ потуче ій тако страшно, да је најодабранија војска грчка одъ мача огорчени Сарацена пала.

Садъ привуче Абу-Обейдахъ къ себи и она одљења сарацењска, кои су подъ предводительствомъ војводе Амру-а, позната основателя Египта, тумарала дуљъ средземногъ мора, тако, да је садъ имао подъ баракомъ својимъ 45.000 одабрани ратника, кои су пламтали жељомъ, да се са христјанима у одсудној битки ударе. У равноме полю аљнадинскомъ сукобе се они са царевомъ, 70.000 момака јакомъ војскомъ, састојећомъ се у пола изъ Грка а у полу изъ Сирана, и Јулија месеца год. 633 по најнећој жеги сунца, заметне се крвава битка, која се у први ма клонила на корьстъ Христјана, — но предъ вече се рѣши на пропасть Грка. Близу 40.000 одъ царске војске погину одъ мача Сарацена; остатакъ се нагло повуче у Цезареју и Антиохију; а само незнатна часть потуче се кроз војску арабистанску, и продре у Дамаскъ. Њѣнъ побѣдитеља био је неопѣјамъ; овај се састоао изъ многа застава, гребри и златни крстова, драгога камења, гребри и златни украса и ланчића, богатогъ одѣла и безбројногъ новца.

Ужасна вѣсть о несрећномъ исходу битве доспела је са бранимога муја у Дамаскъ, и испуни страомъ и ужасомъ тамошњѣ грађане и војску, кои је са висови зидина видила повратакъ и приближаваньє побѣдоносни и занешени Сарацена. Амру је ишао напредъ са 9000 одабрани коњаника; остала војска ишла је за овимъ у густимъ гомилама, и сасвимъ назадъ бијаше Калеђъ, кои је вручио своме престаоме пријателю Дерару 2000 коњаника, да свуђъ у наоколо око града обљеће, да равни предѣлъ одъ непријателя чисти, долазећу помоћь разтури и заробе, а и вѣстнике и уводе ката. Остале сарацењске војводе подѣле се на седамъ напия града Дамаска, и тако се обиђи садъ обсада са удвоеномъ силомъ, ревношћу и поуздањемъ.

Но премда су Грци у Дамаску знали, да су одъ сваке помоћи одсечени, они ипакъ зато нису клонули духомъ. На челу њиховомъ стаяше єдань храбри мужъ, кои је звао поуздањемъ у Бога и свога цара одржати и војску одушевљењемъ испунити. Води овај мужъ звао се Тома, и био је сродникъ грчкога цара. Премда се онъ већъ одъ више година покушао одъ свију њима послова, и у мирни тишини као приватанъ човекъ живио, то и онъ ипакъ у часу грозеће опасности био готовъ, слѣдовати позиву притесњене војске и наоружани грађана и примити се главне команде надъ градскомъ војсковомъ. Деветъ месеци траяла је ова друга обсада, и пре него што су крайње стесњени Грци мислили на предају, рѣшили су се они, съ надеждомъ у небесну помоћь, учинити ішитъ єдањ рѣшителни покушай за њиково избављење, — кои е покушай имао на себи и значай вѣрозаконогъ поуздања, но уедно и крайнѣгъ очаяња.

Необични тутањъ у граду и ноћно осветленѣ пагонвѣстило је Сарацењима, да христјани намѣравају сутрадањ изъ града налетити.

Тако је заиста и било. У зору подигну Грци на главној капіи високи крстъ на угледъ обе војске. Архіепископъ града пратио је са цѣлимъ свештенствомъ напољивајући кроз капию војску, и положио је свето єпанђелие на подножію частнога крста. Затимъ се заори смирена молитва сину божијемъ, да свою дѣцу заштити, и да истину свое небесне науке одбрани одъ крини душнана њих. — Садъ се одма заметне крвава, очаателна битка, коя је съ неодолимомъ бѣсиломъ до самога мрака траяла. Вештина племенитогъ Томе, кои је био несравњени стрелацъ, стала је многе найюрстине Сарацене живота, докъ ние найпосле смрть толики јунака осветена рукомъ једне одважне жене.

Супруга Абана, једногъ одъ ниаи заповѣдника арабистанске војске, ние се могла одъ њега растати, кадъ је онъ на войну отишао, него га је и она сђуда вѣрно пратила. Она се је тога дана храбро борила поредъ њиногъ супруга, кога је њихно любила, докъ ние стрела Томина, коя никадъ непромашује, храброгъ Абана у срце погодила. „Срећанъ си ти," рекне јуначна жена, надъ є смртно ранѣни Абанъ на њиномъ крилу изданую, „срећанъ и пресрећанъ, љубезни мој! Ти си отишао ономе, кои насъ је овди сђинио, но за кратко време опеть разстанио. Но скоро ћу и а тебе доћи; ала найпре ћу крваво да осветимъ твоју смрть."

Беаъ и једне суже и уздисаја сарани она мртво тѣло Абаново по обредима њене вѣре; — Затимъ се латн оружја и похита натрагъ у бой, и тражила је у найжешћемъ метежу крвника свога мужа. Прва њена стрела прободе Томиногъ баратара, а друга погоди Тому у око, и уморни и изнемогла Христјани тражили су узалудъ очима свога војводу и заставника. Но при свемъ томъ ние хтео племенити Тома вратити се изъ битке у градъ, него је дао ране своје превязати на самоме бедему, а уедно и заповедио, да сирајска војска остане подъ оружјемъ. У тишини ноћној дао је Тома ваново знакъ излетаню, капия

се отворе, и изнутра покуљаю густи редови огорчени ратника, који се као олуина устреме на непријатељски станк. Сарацени, кои се нису тако рано надали нападању, спавали су безбрижно у своме шаторима, и можда би сва војска њихова сатрвена била, да ние бдителна Каледъ први опазио намъру Грка. Онъ стане са 400 коњника нападательима снажно на супротъ, и задржавао ій е дотле, докъ се ние остала војска за уредни бой спремила. Христиана нису ни те ноћи биля болъ срећне, него прошлогъ дана, и морали су се изз бедема и зидина свои повући са губитком 1000 одабрани војника.

(Свршетакъ слѣдуе.)

Чудноватн догађаи изъ живота славнога єдногъ мужа.

Прослављени Бомарше проповѣдао е єданпутъ у дружину, кое га е найвећомъ, пажньомъ и нестрпљивомъ слушало, слѣдуюћи чудноватн догађаи изъ свога живота:

„Пре неколико дана“ започне Бомарше чудновато причанъ свое, „лежао самъ и уютру пре сванућа на моме кревету, и то у оному буновномъ сањивомъ стању, кадъ човекъ нити спава нити е буданъ; — наедапутъ отворе се собна врата, и унутра уће єданъ високогъ сасъ странаць у беличастимъ алъинама. Њгови збуњени погледъ, прашљиве њгове ципеле, кое су лепо доказивале, да е тай странаць нагло ишао, а и непрепоручителни ликъ мога чудноватогъ госта зададе ми неки страхъ и жебню. Странаць ме зове именомъ и рекне ми, да одма устанемъ. И устанемъ као некомъ непознатомъ силомъ покренутъ, и заогрнемъ моју спаваћу алъину, незнаюћи, шта онай бели странаць самномъ учинити намѣрава. — Онъ ми се затимъ приближи, и примора мъ хаљѣнъ руке, да сединемъ на єдну столицу, кое сташе близу прозора.

Текъ што самъ я на столицу сѣо, докопа ме бездушни, подозрителни странаць за гушу, и притисне ми о грло єданъ повелики литаръ; затимъ узе у леву руку єдно ђуле, и стаде ми съ њиме гнѣчити сво лице, као да е имао намѣру, да ми вилице и све зубе изломи. Я бих у самртномъ страху, хаљѣнъ ме зной спопаде; — у томъ очаломъ положењу дисаньи ме се пресече, я самъ мислио, да ће ми душа на нос изаћи, — лице ми отрезне у пени, и насамъ смео на гласа испустити, еръ ми е странаць оштримъ гласомъ запретио, да се неусудимъ што проговорити, нити викнути. Мало затимъ опазимъ я съ ужасомъ, како онъ тргне єданъ атаганъ, и пошто му е довољно оштрохъ испитао, вамести га меня подъ грло; — Содъ самъ готово сасвимъ свесть изгубио, я осетимъ, како ми е крвь лоптила, — и препоручимъ съ тихимъ уздисаима душу мою Богу.

Самртни мой страхъ, као да е учинио на нога крвника велико упечатљенъ. Онъ ми пошкропи лице задомъ водомъ, — я дођемъ мало изъ себи, и отворимъ очи. Но на то ме увати мой мучитель за косу, веже ме, извади єдну малу пушку изъ пепа и избаци е на мене, но на срећу куршумъ прође мимо мое главе и окрзне само уво. Человекъ онай везао ми е руке єдномъ чаршавомъ, да нисамъ могао ни мрднути. Кадъ е онъ видио, да я іошть дишемъ, стане ме за косе чупкати. И кадъ то видо, затпорими очи и предамъ се мирно у руке страшной судбини моиой; а онъ опетъ потегне єдне велике маказе, съ коима е наумио, прекинути ми животъ, — но узалудъ. Я самъ стајао као осуђенихъ на губилиште. Наедапутъ, опазя мой џелатъ на асталу мою несу съ новцима, притрчи асталу, зграби несу и полета изъ собе. Я се на то охрабримъ, дигнемъ се са столице, разкинемъ свезе, дохватимъ єданъ нозъ, и хтедо већъ отрчати за њимъ у потеру: — но затимъ се предомислимъ, и останемъ у соби.

Я станемъ предъ огледало, и почнемъ брисати зноћ съ чела; — узурина крвь стиша ми се мало, погледъ ми постане бистрія, — и на мое крайнѣ удивљење видимъ у огледалу мой лицъ красно обрвань и кожу гладко очешљану и фризирану. — Садъ текъ дознамъ я, да е ное буновно и полу-сновно стање било узроко моме самртномъ страху, — кои ми е єдногъ новогъ берберскогъ калфу представило као некогъ злонамерногъ убйцу, — страшевитый, кои е невиномъ послу берберскогъ калфе додапањемъ силе воображења дао тако страшанъ значай.

Надмудрени Лисацъ.

У Мавхену догодио се слѣдуюћи жалостно-смешни случай: Два тамошня граћана, одъ кои єданъ бише касапинъ, а други капетанъ, врло су се лепо живили, и притоме су обоица биди на гласу шальивци. Єдномъ се договоре, да єдногга недрогъ зимићъ дана отиду на колима у шетню до єдногъ оближњегъ села. Капетанъ се пакъ при полазку свадбе съ неколико мрена колачића за случай, ако би огладнио, и завуче ій у џепъ свога капута. Они међутимъ пресједу у село, безъ да е капетана свое ћаковце и дирнуо Кадъ уђу у сеоску механу, обеси капетанъ свое капутъ заедно са вирећимъ изъ џепа колачићима о ексеръ єдан прена великомъ огледалу, како би, гледаюћи у огледало, све добро могао видити, шта се ради; притомъ се чинио онъ, као да на ништа непази, како не би подозренъ узбудио. Касапинъ пакъ већъ е неколико пута за време веселогъ њиновогъ разговора бацио кришомъ очи на беле мрене сомуне и сваконако размишљиваю како да ій украде, и поведе, па после свога превареногъ комшију да исмее, кадъ би овай огладнио и колачиће потражио, и одъ њега дознао, куда су се они дели. После некогъ времена укаже се удесна прилика за извршење свое лукаво смишљене намѣре. Касапинъ полако се дигне, и стаде по соби одатле, и певаюћи єдну веселу песму, примучи се напуштету, и брзо извади колачиће, и стрпа ій у свой џепъ, изуче се изъ собе, и поиде ій кришомъ у авлію. Капетанъ я све ово пролъ огледало гледао, и исмишлио е, како ће се своме лукавомъ пријателю осветити. Касапинъ узнао я опетъ у собу; лице му е било радостно и злобно се смешно, што е капетано, кои е био расплашенъ као препреденъ човекъ, преварио. Обоица су іошть неко време ћеретали, пили и пѣвали, и напослс се дигну, да иду кући. Капетанъ устане први, я скидаюћи сасвимъ безбрижно напуште, кое е о ексеру висило, реване касапину: „Пријателю, молимъ те, буди тако добаръ и причекай ме мало, я морамъ іошть часкомъ отићи моме куму Н., кои ми се пре неки данъ жалио, како му досађую у кући

безбройни мишеви и пацови; а самь му обећао, да ћу му донети ови дана сичаномъ отровани колачића, па садъ идемъ, да му ій однесемъ." — Шта велишъ!" викне касапинъ, пребледивши као крпа," отр-ов-а-ни колачићи! Гди су ти колачићи, гди си ій оставио?" — У џепу мога япунџета, одговори кафеџия и завуче руку у празанъ џепъ. — „Милостиви Боже! Я самь ій пово!" дрекне касапинъ, кои се одъ страа скаменио. — „Да грдне несреће!" закука лукави кафеџия; „дайте брзо млека, вруће воде, зейтина, — ако Бога знате!" — — Цела се кућа узбуни, и на вратъ на носъ донесу све речене лекове; сирома касапинъ пио е у самртномъ своме страу све, што су му годъ донели, и смирио се текъ онда мало, кадъ му се стомакъ сасвимъ изпразнио, и кадъ му е сеоски лѣкаръ, коме е кафеџия окомъ намигнуо, казао да нема више никакве опасности. Полу мртавъ одъ стра и силногъ напрезаня при узиманю гнусногъ лека сѣо сирома касапинъ са своимъ приятелѣмъ на кола, и пођу кући, На путу рекне кафеџия касапину: „У будуће немой покушати, да ме преваришъ, еръ ти знашъ, да си ти свакадъ побеђенъ био. Колачићи су били тако нешкодљиви, каогодъ бистра са извора вода, и я самь те за твой угурсузлукъ, што си хтео да ми се смеешъ, казнио."

Мрвице.

Хитрость у крађи. У едномъ парискомъ театру догодило се пре некога времена слѣдуюће: еданъ Дворски служитель у окићеномъ одѣлу приступи некой госпи и рекне іой: „Извините мою слободу! Графица С., моя милостива госпоя, замолила васъ е, да іой дате едну вашу браслету (белензуку) да е види, еръ іой се веома допадаю. Госпа скине едну белензуку (ове су биле богато брилиянтима искићене) и даде е служителю, кога нѣне очи никадъ више видиле нису. — Четрнаесть дана после овогъ догађая дође кодъ госпое еданъ полицайни чиновникъ, и рекне госпои: „Ми смо данасъ уватили едногъ лопова, и нашли смо кодъ нѣга едну диямантима искићену белензуку; и будући да е полицайна власть дознала, да е вама пре некогъ времена у театру една белензука хитросћу украдена, зато васъ молимъ, да ми дате паръ оне украдене, да е сравнимо са нађеномъ кодъ лопова, па ако буду еднаке, онда ћете вашу изгублѣну стварь добити. Госпоя, у надежди, да ће до свое ствари доћи, даде белензуку радостно, па ние ни ову никадъ више видила. — И дворски служитель и полицайни чиновникъ били су преобучени лопови, кои су у договору били.

Поправлѣни и благодарни злочинацъ. „Я вамъ се свето обећавамъ господине предсѣдателю, да ћу се поправити, ако само садъ благо и милостиво самномъ поступите," рекне еданъ лоповъ на испиту. Ово свечано обећанѣ склони судию да га сасвимъ благо осуди. „Богъ и душа!" рекне помиловани лоповъ, ви сте господине врло човечни, и я ћу вамъ за то благодаранъ быти." — Сутраданъ добие судия едно писмо заедно съ еднимъ запечаћенимъ завежляемъ. У писму биву слѣдуюће речи: „Господине, за благодарность, што сте были према мени милостиви враћамъ вамъ у овомъ завежляю вашъ златанъ сатъ, кои самь вамъ лане украо био!"

— У едномъ друштву, гди се е десила и една млада, лепа Американка, поведе се речъ о Америки, коіомъ приликомъ еданъ неотесави трбушати богаташъ рекне: „Изъ Америке нисмо ништа валяно и честито добили, изузимаюћи само кромпиръ." — Увређена Американка привати му речь, и одговори: Ако се ставимо на точку угоени свиня, то морамо сви ваше мнѣніе одобрити; еръ за свинѣ ние ништа изъ Америке болѣ и питателніе дошло одъ кромпира."

— Млада една госпоя сретне едногъ немогъ просяка и давши му милостиню, запита га сажалително: „Бѣдни човече! колико има времена, одкадъ си онемио?" — „Ахъ, милостива госпо, већъ две године дана!" одговори просякъ.

Кафеписки театоръ.

Гостъ. Шта самь дужанъ?

Келнеръ. 7 гроша и 20 пара.

Гостъ. Ево вамъ паре.

Келнеръ. Е, господине вы сте дали 60 пара манѣ.

Гостъ. Шта му драго, то нека буде келнеру бакшишъ.

Одгонетка загонетке у прошломе брою: **ВРЕМЕ.**

ОГЛАСИ.

☞ Долеподписаный отворио е кафану у кући Ивана Звечанца у Палежу; зато препоручуе се путницима са добримъ еломъ пићемъ преноћиштемъ и добромъ послугомъ.

(1—3)

Андрія Поповићъ,
иначе Валѣвацъ
Угоститель у Палежу.

☞ У Антулиной кући има за издаванѣ подъ кирію о идућемъ Митрову-дне еданъ квартиръ, састоећи се изъ 3 собе, едне куйне са шпархертомъ и едногъ одѣленія у подруму. Кои ій жели имати, некъ изволи приявити се притяжателю у истой кући. (1—3)

У Бѣограду 5. Октобра 1857.

Издае Любомиръ П. Ненадовићъ.
У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 19. Октобра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за еданпутъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 65.

СЛОГА

(триолетъ).

Слого света, кћери неба драга!
Вежи едномъ Србска срца мила,
Доста си намъ ти неверна била; —
Слого света, кћери неба драга,
Ули срдцу любве чувства блага
Да бы злоће милогъ рода сила,
У бездну се мрачну навекъ скрила
Слого света кћери неба драга
Вежи едномъ Србска срдца мила! —

М. Н. Стояновићъ.

ПОСТЕПЕНЕ ЖЕНСКЕ ГОДИНЕ.

(Човекова Новела.)

Мой е Отацъ на Свеучилишту съ некимъ младимъ, врло даровитимъ човекомъ, кои се Валдернъ звао, пріятельство заключио био. Кадъ су обоица ову школу оставляли, закуну се при чаши вина у очи растанка еданъ другомъ, да ће до смрти верни бити, и макакву судбу доцние имали, да се, ако е могуће сваке године баръ поеданпутъ виде. Истина е, да се по гдикое приятельство или верность при чаши вина заключи, али кадъ се истрезнимо и огладнимо, осмешкуюћи се гледамо за собомъ будалаштине младости, и ньи заборавлямо. Єръ се времена меняю, а съ ньима и люди.

При свемъ томъ кодъ могъ отца и младогъ Валдерна другчие е било. Они су речь и верность одржали. Они су се саставили, али имъ се срце и у зрелимъ годинама ние оладило. Течай живота обоице ньи, био е веома различанъ, али су срца ньнова и изъ дальина едно другомъ тежила. Они се ожене; али искрену братску любавь, нису никадъ заборавляли. Сваке су се године поеданпутъ виђали, немарећи, што су три дана едно одъ другогъ удалѣни били. И премда су обоица како званичне послове, тако и децу имали, опетъ су знали они за 14 до 20 дана уштедити

Први година ишле су посѣте прилично редомъ. Потомъ е обично мой отацъ био на реду, кои е путовати и кодъ приятеля гостити се морао. Я нисамь знао одкудъ то долази. — Али се Валдернъ обогатио женидбомъ и наслѣдствомъ, живио е у престолной вароши, имао е као Директоръ казначейства много посла, — то га е морало везати. Мой отацъ живио е као главни шумаръ у едномъ селу; нѣгова кућа ни за обичне госте ние имала излишногъ места, а и самь е можда већма тежио да годишнѣ по еданпутъ велики метежъ престолне вароши види, неголи Директоръ казначейства наше село, гди би имао видити шуму, и места, гди се дрва секу. Довольно да е то зло било, што е мой отацъ лети сваке године морао путовати къ своме приятелю.

Могао самь одъ прилике 13 година имати, кадъ ме е едномъ майка одъ главе у нове альине обукла, а отацъ ми рекао: „И ти ћешъ за садъ съ нама у престолну варошь ићи. Мой братъ Валдернъ одавна жели да те види.

Ко е био радостніи одъ мене! Засадъ е и майка съ нама путовала. И ми смо се збогъ пута іоштъ пре четвртъ године радовали. Я самь био едино живо дете мои родителя; они су се наслађавали моимъ детинъскимъ надама о чудесама престолне вароши.

И заиста самь у престолной вароши имао шта чути и видити. Директоръ казначейства Валдернъ, био е човекъ врло приятанъ; али е имао единицу кћерь неколико година млађу одъ мене, именомъ Августину, коя ми се одъ нѣга много приятниомъ учинила. Она е непрестано око мене скакала и играла, и прво што ме е упитала, било е „Густаве, еси л' видио већъ мою нову лутку.“ Съ тимъ ме узе за руку, и я се морадо чудити лутки, нѣнимъ сяйнимъ альинама, одъ кои, да би ій сваки данъ меняла сигурно е читаво туце имала, далѣ: кревету луткиномъ, нѣномъ асталу и столицама. Али е већъ сутра“ данъ Августина лутку оставила, и мени у нѣномъ маломъ срдашцу место учинила. А и я такође морамъ признати, да е Августина моя лутка била. Мою коврчасту косу, нашла е она за прекрасну, а мое очи за прелепе; она ме е учила играти; а я самь ню учио у башти воевати, и са прутомъ одъ цвећа место пушке пуцати. Никадъ се нисмо едно другогъ разставляли, и одъ ютра до мрака еднако смо се играли и брбляли.

„Чуешъ човече, рече едномъ при вечери директоръ казначейства момъ отцу: „Обоица имамо лепу децу.“ При той речи погледимъ я Августину, єръ е іоштъ никадъ зато гледао нисамь, да ли е башъ лепа. И заиста, нѣне загасите коврчице, крозъ кое се као ружа црвена пантльика увияла, нѣно нѣжно, и као яе округло, фино лице;

црне, живостне, а лукаве очи, црвене горе̂ње уснице, пријатни покрет целог њежног тѣла, све ми се чинило, да е лепо.

„Отац̑е!“ викне Августина, некако небично намргођева: Кад̑ би и тако леп̑у косу и очи имала као Август̑, занста би баш̑ лепа била.

„Човече!“ продужи Валдерић, недавши се малом̑ густом̑ Августине пресе̂ћи, „Наше се пријатељство мора и на дец̑у и њихове унуке продужавати. Обое треба сединити. Као да су створени едно за друго.“

Мој отац̑ смешећи се ману главом̑ и испи своју чашу. Родитељи се погурну. И баш̑ управо писамъ знао, шта е Директорь казначе̂ства са продужавањем̑ хтео рећи. Али не Августина обавести, кад̑ е његов̑ отца упитала: „Ние ли истина татице, повиче она, ни мислите, да Густавъ треба мој мужъ да буде? О, та то е прекрасно. И ћу га зацело врло волети. О, ал̑ учините то татице! Да Густаве, да се та такође радуеш̑?

За асталом̑ се стану гроотомъ смеати. Сутра дан̑ играли смо се мужа и жене. Тада е морала напре свадба бити, а пред̑ свадбом̑ венчан̑е. У башти, ладњак̑ од винове лозе, пред̑ коим̑ су два млада багрена стояла, кои су онда у Немачкой међу редкости причисливани били, представљао е цркву; една зелено-офарбана баштенска клупа била е олтарь; неки пе̂њакъ Августинин̑ нешто старији од нас̑ обое, кои е често к̑ нама да играмо долазио, био е попа. Августина е све спремила; два о̑ловна пр̑стена са цвећем̑ и зеленим̑ од̑ стакла наменчињима, кои су се пред̑ олтаром̑ променути морали, и да не би због̑ њихове величине с̑ наших мали пр̑стиц пали, била су с̑ папиръ-а̑ницама умотани.

„Е сад̑ ме морашъ „данпуть полюбата“ рече Августина, та ти си ми неки суровъ младожења. И с̑ тим̑ ми пружи њ̑ена црвена устанца. Ја сам̑ зацело поцрвенио као ватра, ерь се се̂ћамъ, да самъ се застидио зато, да ми непребацую. Ја е сасвим̑ честно полюбим̑, старогъ обичая ради; Августина ми пак̑ за едан̑ полюбац̑ три повратa. Затим̑ смо ишли на ручак̑ у е̑дан̑ баштенски угаль, где е асталъ са столицама постављањ̑ био, а на њ̑му сувo грожђе, баден̑, недени колачи, и млеко у малим̑ судовима лутким̑, кое е све невеста донела. Почем̑ се асталъ дигао имали смо већ̑ као млади супружници дете, сарь̑ч̑ лутку. Августина е била скоро луда од̑ радости. Ја самъ морао дете љ̑лять, и то самъ врло смерно радио, као што се отцу пристои. Ал̑ се пайсла̑вие на свадби заборавило — игра — Дете е могло у колевци дрекати. Ми смо играли, а нек̑ е свирао.

Али нашто овде описивати све детињске сигрaчке? Довољно, да су ми у престолној варош̑и пролетиле три недел̑ као сан̑. И кад̑ е до растанка дошло, нада се пут̑ и плач̑ између мужа и жене. Ерь смо загра̑ени, плачињи, пачињи и за име божје молили да нас̑ не раставе. Родитељи су нам̑ се смеяли, тѣшили нас̑, и напоследну скоро на силу одтргли едно од̑ друго, али с̑ надеждом̑, да нећо се скоро видети.

Е сад̑ нисмо тако скоро у прест. варош̑и одпутовали, као што сам̑ и желио. Кад̑ куће ми е било све празно, мртво и пусто. Кадшто сам̑ тайно за Августином̑ плакао. И премда дошше писамъ тако жално, него се опет̑ на мирну очеву кућу, мирно село, и тихе шуме напикао, — а то е брзо послѣдовало — опет̑ ми све козе нису биле на брдо.

На зато ми е мило било, што се ово наскоро промекуло. Мој отац̑ пошћ̑ ме у ближню варош̑ у школу; где сам̑ њ̑еговом̑ добром̑ познанику Г. Ректору, некоим̑ старомъ, бодромъ, основно-изученом̑ мужу у квартирь и на рaану предан̑. Кад̑ сам̑ полазно, моя е добра майка горко плакала. Спремила ми е пун̑ сандук̑ пребукве и алвина. При свем̑ том̑ нашао сам̑ места, да Августинин̑ о̑ловни пр̑стенъ међу кошуљ̑ метем̑. Али га е майка као предосторожна пайпре у артию увила.

У почетку ми се код̑ Г. Ректора ние баш̑ тако учени животъ допадао, али тим̑ више ларма съ другови̑а у школи. Честито смо читали, рачунали и излагали, и у томъ нам̑ е време пролазило. Почем̑ е мое̂ поспитателно место само три миљ̑ од̑ мога села лежало, то сам̑ дост̑а често код̑ своје куће б̑ио. Тада би за мене врло велики праздникъ био, кад̑ би читавъ дан̑ остати могао. О материна љубави! О отчево срце! како сам̑ неизказано срећанъ и весео био, кад̑ год̑ сам̑ се на позориште мое прве игре и детињства враћао.

Мој е ректорь врло поштенъ човекъ био. Њ̑га сам̑ као другогъ отца љубио. Онъ ми се чини због̑ њ̑егове научности као неко више суштество. Ние се много са грађанима мале варош̑и обходио. Најрадие е читао старе књиге, или е био међ̑ своим̑ питомцима. Поврaтно и сам̑ читао, преводио, стихове правио блаженъ сам̑ био, као што и сваки младић̑ науком̑ постае.

Од̑ пута у престолну варош̑ сад̑ ништа ние било, премда е мој отац̑ по старом̑ обичаю редовно одлазио. Али зато писамъ ја и марио. Ја сам̑ мою малу госпою сасвим̑ заборавно њ̑ен о̑ловни пр̑стенъ за изгубљ̑ињ̑ држао, ерь сам̑ га съ другим̑ сигрaчкама на страну остављао био, где е толико година недодирнут̑ лежао. За време школског̑ одмора, кадшто сам̑ у дружству неки млада ученика моној куће, а некад̑ сам̑ и њ̑ена њ̑иовима пут̑овао. Тако протекоше године. У 19 години држао е Ректорь да сам̑ ја̑ео за свеучилиште, и отац̑ ме тамо пошаљ̑. Растанак̑ е горак̑ био. Ерь сам̑ нерадо остављао части достойна мужа, кои е изображењем̑ могъ духа основ̑ мојъ целомъ внутреном̑ благополучию положио био, ишћ̑ теже близо-лежећу отчеву кућу, од̑ кое сам̑ сад̑ 14 миља удаљењ̑ живити морао. Тек̑ ми сад̑ постаде све оно милие, што сам̑ ишћ̑ као дете ямао и љубио. Ишћ̑ једном̑ посе̂ћенъ сва она места, где сам̑ се сигрaо, и премда сам̑ у очи полазка све спремно био, опет̑ зато неостављањ̑ давно-заборављењ̑ кутию са играчкама, пайситние ствари изъ исте узмемъ као споменике и остатке могъ изчезлогъ света младости, и њ̑а између Омира и Орација метемъ у мой куферъ. И Августинин̑ о̑ловни пр̑стенъ био е ту.

После три године, кое самъ на свеучилишту провео, дотле сам̑ дотерао, да сам̑ Докторъ обоя права постати могао, и то и будемъ. Совѣтовали су ме, да се за

професора иштемъ, и да приватна поучаваня држимъ, али мой отацъ као главни шумаръ, ние знао за честнию службу у држави, него за главногъ шумарскогъ совѣтника, и већъ се за мене постарао, те упливомъ казначейства будемъ я у єдной окружной вароши за Референта поставлѣнъ.

Пре нег' што би на дужность отишао, желио самъ видити моє родителѣ, премда самъ ій сваке године са свеучилишта поєданпутъ посѣћавао.

Отацъ ми дакле пише, да се у престолной вароши съ ньиме састанемъ, и да ће онъ ту съ майкомъ кодъ свогъ старогъ приятеля Валдерна бити. Морао самъ се одма овомъ и за у будуће препоручити.

Поитимъ тамо. Међутимъ самъ наравно на Августину мислио, ал' не башъ съ вольомъ, као да самъ се старогъ детиньства стидио. Природно є, да самъ узпутъ мислио, да є прилично порастла, а и лепша постала. Али ми є мрзка била мисао, да ће наши родительи изъ детиньства озбильность учинити, и насъ саставити. Єръ самъ држао, да састанакъ кодъ Валдерна ниє могао збогъ чегъ другогъ уговоренъ бити. Я се закунемъ да одъ тогъ ништа неће бити.

Я самъ заклетву и одржао, али зацело противъ моє волѣ. Єръ кадъ самъ се у Валдерновой кући, после први срдачни грленя у соби освриуо, стояло є іоштъ неко лице да се самномъ поздрави — млада нека женска, лепа као вила, са црнимъ слободнимъ очима, у коє самъ тако исто само мало гледати смео, као у сунце око подне, єръ самъ се бояо, да неослепимъ. Ахъ! већъ самъ прошао. Само самъ примѣтио, да ми се то лице, коє є поруменило, поклони и поздрави ме. Шта самъ на то одговорио, известно незнамъ. Волио самъ иляду миля далѣ бит, да би само къ себи дошао. И опетъ самъ волѣ умрети, нежел' се одатле удалити.

Срећомъ ме изъ ове неволѣ изкуку повторена грленя мои родителя, и ньнови приятеля. Морао самъ одговарати, и тако се опетъ ослободимъ. Я чу Г. Валдерна, кадъ рече дражестной лепотици: „Августино, єл' готова вечера“ Ахъ! яо, то є дакле Августина. Нисамъ ни смео више на то помислити, да є ова надземна „во время неко“ била моя мала госпа; такова би помисао била вапнюћи грей.

Пођемо дакле на вечеру. Г. Валдернъ узе мою майку, мой отацъ госпою Валдернъ, мени пакъ оста Августина. Дркћући поднесемъ ной руку; али би болѣ било, да ми є она нѣну поднела, єръ истину рећи, я самъ потребовао помоћи. „Боже мой, како сте израстли, я васъ више неби познала“ рече она.

„А я, а я,“ шапутао самъ, „я би желио да смо остали мали. То самъ башъ крозъ плачь говорио.“ То є било найлуђе, што самъ игда казати могао. Єръ коя деветнаесто-годишня девойка може опетъ миломъ девойчицомъ постати.

„Гле, а што ви то желите,“ питаше она као зачуђена.

„Єръ самъ тада тако срећанъ био, О! тако срећанъ, што садъ више нити смемъ бити, нити могу. Уздишући казао самъ ной то, па нѣну леву руку на мою леву метенъ, а затимъ на моє раме. Августина ми одговоръ оста дужна. Сигурно самъ опетъ какву будалаштину учинио. Стидио самъ се самогъ себе.

Међутимъ смо при вечери били весели. Навикнемъ се на погледъ Августининъ. Могао самъ ной баръ паметно одговарати. Па при свой моной памети, опетъ ми єло ниє приало, и што самъ є дуже гледао, чинила ми се све лепша. Права врачария. Збогъ заклетве се покаємъ, кою самъ прерано у поштанскимъ колима учинио, и безъ размишляваня, решимъ се єдномъ клетвопреступникъ бити.

Четвртогъ дана у вече случисе, а како то незнамъ, да смо обоє у башти сами били. Хтео самъ ной іоштъ нешто казати, ал' шта, то іоштъ нисамъ знао. При томъ дођемо спроћу ладника одъ винови лоза; іоштъ самъ га добро познавао. „О! како су оба млада багрена израстла“ повикнемъ я.

„Заръ се іоштъ ови дрва опоминѣте“, питаше Августина боязльиво.

„А како би могао заборавити мою срећу,“ одговоримъ я; „О! како самъ често у мислима овде био. Ви сте наравно у овомъ ладнику често били, немислећи на малоть Густава, кои є при растанку за вама толике сузе пролио.

„Дакле се сећате тога“ питаше она лаганимъ, скоро изумрлимъ гласомъ.

Дођосмо у ладникъ, у комъ се збогъ сенки багренова смрачило било. Я погледимъ око себе. Цео светъ младости оживи. Ћутећи погледимъ Августину. „Ахъ! како се све овде променило.“ Она обори очи к' земльи. Я ной узо руку, и рево: „Овди є некадъ црква била.“

А она показа прстомъ на зелену баштенску клупу, и рече: „Тамо олтаръ. Све іоштъ знамъ.“

„Заръ зацело све?“ упитамъ є я.

„О Густаве!“ муцаше она.

И садъ нит' смо се више питали, нитъ муцали, єръ су намъ устне прилюблѣне, гореле. И кадъ смо се опетъ повратили, били смо као некадашня деца, и звалисмо се ти, и Августино и Гтставе. Па и опетъ є све другчиє било, єръ нисамъ я садъ суровъ младоженя био.

Я извучемъ оловни венчани прстенъ. „Августино, познаєшъ ли га іоштъ? „Кадъ га є угледала, лице ной се променило. Она га узе, сматраше га дуго, и напоследакъ ной се очи напуне сузама. „Онъ є“ говораше она „и сматраше га са найсрдачніимъ внутренимъ задовольствомъ, затимъ рашири наручия, притисну ме на нѣне прси, гласно плачући, и рече: „О Густаве, ти си больи одъ мене!“ А кадъ се умирила, скину с' руке златанъ прстенъ, натакну га на мой прсть, а оловни на нѣнъ. „Овай ћу чувати болѣ, вечито самъ твоя, оћешъ ти мой довека бити.“?

Разуме се; што може одговорити стихотворацъ одъ 22 године, то самъ и я одговорио. Закунемо се дакле єдно другомъ, сунцемъ, месецомъ, звездама, горньимъ и долньимъ светомъ, да ће мо се и съ ове и съ оне стране гроба любити и пазити. Ал' нашто све ово обстоятелно преповедати. Да богме, да свакъ зна, да любећи са временомъ и вечносћу, небомъ и земльомъ господаре.

Любавь намъ е Адамомъ и Евомъ изгублѣни рай надокнадила. Три недѣлѣ протеку у невиности и блаженству, као санъ летнѣ ноћи. Тада се о одласку говорило. Благи Боже, а мени се чинило, као да самъ текъ юче дошао.

Я самъ се чудіо искрености наши родителя. Како неби они видили, шта се с' нама догађа. Наше очи, кое су се свуда тражиле, наше руке, кое су се свакомъ приликомъ као магнетъ привлачиле, наши разговори, пуни свете любави: све то ясно е доказивало, да смо у пуной озбильности ово, што смо се пре десетъ година само сиграли. И опетъ ни едно едито вече, непаде на умъ Г. Валдерну, као пре десетъ година, да съ подигнутомъ чашомъ рекне: „Човече, наше се приятельство мора на децу и вьнове чакъ унуке продужавати, ово двое морамо спарити.“

Никадъ іоштъ нисамъ могао съ Августиномъ о формалной просидби, свадби и другимъ ситницима, кодъ нѣни родителя говорити, кое прость грађански животъ изискуе. Ми смо предпоставляли, да су родительи већъ све о ситницама уговорили.

Међу тимъ приближи се данъ разстанка, кои смо већъ пре три дана оплакали. Мой се отацъ ние смео више задржавати. У очи разстанка рано, већъ смо обое залюблѣни пре изласка сунца у нашемъ миломъ ладнику били, да би іоштъ едномъ на само били и наша осећаня признали. Са сузама и завештанѣмъ света се свеза понови, ладникъ се садъ дѣйствително у цркву преобрати, а клупа у олтаръ. Пуни очаяня, падосмо на колена, пружи смо наше руке къ небу, призиваюћи Бога, и свечано се заверимо. Обећамъ Августини, да ћу, чимъ кући одемъ отцу говорити, а потомъ у престолну варошь доћи и ню изпросити. Августина поцрвени као ватра, кадъ самъ е мономъ невестомъ и будућомъ супругомъ назвао. О! како е лепа била. Стидльиво сакрие нѣно дражестно лице на мое преи, и само шапуташе: „Густаве!“

И тако се разстанемо озбильніи, нег' што самъ и очекивао. (Продужиће се.)

МРВИЦЕ.

Чудотворни лѣкаръ. — Єданъ богатъ човекъ тешко се разболео, и млоги га вѣшти лѣкари нису могли съ постелѣ дићи. Болестанъ е човекъ лаковѣранъ и вата се и за сламку, не бы ли какогодъ лека нашао. Тако онъ прочуе за некогъ селяка, да овай одъ млоги болести лека знаде, и дозове га къ себи. — Селякъ дође, загледао га е са свию страна, и рекне му: „Ваша болесть има лека; но треба найпре да ми кажете, колико година желите іоштъ живити? Я имамъ неку чудновату масть, па то одъ мене зависи, колико ћу година живота болестнику дати: петъ, десетъ, петнаестъ и више.“ На то извади изъ џепа едно лонче, пружи га болестнику и рекне: „Поедите половину одъ ове масти, али за Бога не више; єръ тако самъ я єдноме, кои е желіо іоштъ 12 година живити, дао одъ ове масти и рекао му, да само 12 драма пое; а онъ ме ние хтео послушати, и поео е све, — те тако ние никако после могао умрети, и морали смо га найпосле батинама утући!“

— У едномъ селу бирали су кмета. Селяци се скупе, и стадоше претресати, кои би за кмета найбольи лио. На то се дигне єданъ између ньи и рекне: Я велимъ, да би Столе найбольи био; онъ е добаръ човекъ и у година. — Но други му одговори: „Столе неможе бити кметъ; — нема диванану, нема серџаде, нема кавенски такумъ; остаће постиданъ, кадъ му дође капетанъ.“

Ништа за ело. — Єдномъ дође подоцне у вече єданъ гость у гостионицу, и запита келнера, има ли шта за ело. Келнеръ ми одговори, да башъ ништа ние остало. — „Е, кадъ е тако,“ рекне гладни гость, „а ти ми донеси неколико кобасица.“

Школски театоръ.

Учитель. Е, садъ ћемо да говоримо о Немачкой, дѣцо! Я се надамъ да нећете и данась онако затуцани звекани бити, као юче што сте били — Дакле казуйте, гди лежи Немачка?

Іованъ. На мапи.

Учитель. Магарче, то зна сваки! Нѣмачка лежи у сред — —

Павле. Средиземномъ мору.

Учитель. Звекане єданъ! Нѣмачка лежи у средини Европе. — Садъ ми кажите, каква е земля Нѣмачка у државномъ смотреню?

Тома. Нѣмачка е врло лепъ предѣлъ!

Учитель. Ти си прави овчи конь! Ми неговоримо садъ о лепимъ предѣлима! — Кажи ти, Луко, ти вальда болѣ знашъ; — Нѣмачка е са — —

Лука. Саливена држава.

Учитель. Ви сте сви до єданъ звекани! Нѣмачка е савезна држава, а сачезна скупштина држи се у Фран — —

Іованъ. Француской.

Учитель. Маймуне єданъ! у Франкфурту. — Шта ради ова скупштина?

Павле. Она се налази добро.

Учитель. Медведе єданъ! Непитамъ те я то. — Она тамо стануе, да заступи интересе немачкогъ саюза.

Лука. А кодъ кога е капиталъ, господинъ учитель?

Учитель. Ви сте затуцани звекани, и немате ни єдну искру памети. (Разлюти се, узме капу и штапъ и отиде).

Епиграмъ.

Ала ти е вредно момче,
Нашъ комшия Мата,
Устао о прие зоре
Дваестъ четир' сата. М.

ОГЛАСИ.

☞ У Антулиной кући има за издаванѣ подъ кирію о идућемъ Митрову-дне єданъ квартиръ, састоећи се изъ 3 собе, єдне куйне са шпархертомъ и єдногъ одѣленія у подруму. Кои ій жели имати, некъ изволи приявити се притяжателю у истой кући. (3—3)

У Бѣограду 5. Октобра 1857.

Издае Любомиръ П. Ненадовићъ.
У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 26. Октобра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ налази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 66.

ЧУСТВА

НА ДАНЪ БЛАГОДАРЕНІЯ ЗА СРЕЋНО СПАСЕНІЕ

НѢГОВЕ СВѢТЛОСТИ

КНЯЗА АЛЕКСАНДРА.

Ой зависти бѣде мати,
О изроде црна ада,
Оћешъ єдномъ ти престати,
Да нечинишъ свету яда.

Ножемъ подлимъ єда пунимъ,
Често кидашъ дѣла лепа,
Съ предузећемъ летишъ худимъ
Кудъ те води желя слепа.

Заръ ти вавекъ гньиздо стои,
У срцама Срба, єли?
Исторія да зла брои,
Заръ да вавекъ Србинъ жели?

Заръ є Србу яда мало,
Одъ векова што га море,
Заръ є жертва мало пало!
Одъ кадъ сами себе поре.

И текъ што се свитат' заче,
На зренику србске среће,
Ал' несрећна зависть поче,
Да на жертву опетъ меће.

Вукашина црно име
Кой посея црно семе,
Оћел' єдномъ да умине
Да с' нечує такво племе?

Странпутицомъ не те люди,
Што несрећи обштой води,
Нек' свак' смисли и разсуди:
Зло є кадъ насъ пропасть згоди.

Да насъ грли вѣрна слога,
Да насъ любавь братска прати:
То просимо сви одъ Бога
Па ће Србинъ за се знати.

Владателя любмо смерно,
И задатакъ некъ є мили:
Отечество служит' верно
Да бы тако срећни были.

У Крагуєвцу 14. Октобра 1857.

Яковъ М. Жабарацъ,
Найстарія писаръ Суда Крагуєвачкогъ.

ПОСТЕПЕНЕ ЖЕНСКЕ ГОДИНЕ.

(Чокеова Новела.)

Чимъ самъ съ родительима у наше село приспеопрву прилику употребимъ, да съ отцемъ између четири ока говоримъ, и да му све моє желѣ и блажене изгледе одкриємъ. Како онъ како и мати, кадъ самъ се у сниваня задубио, дирали су ме, да ћу Августину задобити. То є био поводъ къ изповѣсти.

Мой отацъ, врло мударъ и поштенъ човекъ, и нѣжанъ отацъ, саслушао ме є мирно и стрпельиво. А стрпельивость му є и нуждна била, єръ самъ говорио скоро читавъ сатъ, да би му моя и Августинина завештаня разяснио.

„Дете" говораше онъ „я нисамъ томе противанъ. Васъ обоє почитуємъ, мило ми є, што любишъ, и Августину любишъ. Опомена на ню зацело ћете одъ неки неблагородни мисли и чувства сачувати. Али те опетъ саветуємъ да у овомъ тренутку не преухитришъ. Ти си іоштъ младъ, нешто више одъ 22 године, немашъ никакву службу, коя ће ти леба дати. Ал' то принадлежи женидби. Истина, да є Августина богата, ал' ти неидешъ кодъ твоє будуће жене да те рани? — Ништа непоштенне, но кадъ одъ имена твоє жене зависишъ, и ньой за твою срећу имашъ благодарити. Мужъ треба да буде мужъ, и своимъ добромъ и радньомъ да рани жену и децу. Самъ я, као главни шумаръ имамъ умерене доходе, велико ти иманѣ немогу дати или оставити. Такво морашъ самъ стећи, као што самъ и я моє стекао. И видишъ, ово обстоятелство могло би заиста бити узрокъ, да ти мой приятель Валдернъ за неко време Августинину руку одкаже. Августина є воспитана у изобилию, у богатству, привикла се на неке известне удобности, коє су ной потребомъ постале. Ти ниси у станю ове потребе задоволявати. Па іоштъ єдно мало обстоятелство долази к' томе. Августина є одприлике тако исто млада, као и ти самъ. Ти би био несрећанъ што стару жену имашъ, кадъ би се ти у цвету твоє мужке снаге налазио. Разлика

одъ десетъ година, између мужа и жене, изравнява ньиову старость.

Тако е одприлике говорио мой отацъ. Сваки ће лако поняти, да е савршено неправо имао. Я самь му найясние доказивао, и сасвимъ се зачудимъ, како онъ мое крепке наводе неможе да свати. Апелирамъ дакле на мою майку.

„Густаве, ти имашъ право, говораше она. Морамъ ти за право дати. Августина е анђео. Болю сна'у не би желила. Али и отацъ има право. Среће твое ради, не могу другчие говорити него као и онъ. Некъ те Богъ утѣши, рече плачући, и полюби ми сузно око.

То е одсадъ нашь свакидашньи говоръ и саветованѣ било. Нисмо могли на край изићи. У тишини самь неизказане муке трпио. После две неделѣ, кое самь опредѣлио, да у престолну варошь, а изъ оне у варошицу путуемъ, у коной самь се као Референтъ одликовати требао, добие мой отацъ одъ Валдерна писмо. Г. Валдернъ писаше о Августининимъ празднимъ тужбама и ядикованю, и како е по момъ одласку неутѣшна остала, и у грозници неоставля постелю. Садъ е мирния. Мене пакъ заклиняше, нарочито садъ, кадъ самь безъ службе, збогъ кое, да ме не би изсмеяли, не треба на озбильну свезу съ нѣговомъ кћери да мислимъ, и да недолази одма у престолну варошь. Тимъ би само безполезно ранне позледно, и Августинино здравлѣ нарушио. Онъ ми пакъ повторително каже, као што е нећъ и своной кћери казао, да она башъ ни найманѣ што противъ наше свезе немаю, кадъ би я у каквой пристойной служби био, кою ћу за мало година и добити. Іоштъ више, онъ не брани, кадъ би ми за накнаду разстанка, едно другомъ писали.

У почетку ме ово писмо скоро памети лишило. Я самь се помамио и бѣснио противъ свирѣпства и тиранства людскогъ, докъ се нисамь одъ умора утишао. Садъ и самь увидимъ, да е Валдернъ врло паметно писао, и мени више обрекао, него што самь се по првимъ изясненяма мои родителя надати могао. Писмомъ самь одржао триумфъ надъ отцемъ. Благосиляо самь Валдерна. Заключио самь мужественъ бити и Августинину руку заслугама придобити. Допуштенѣмъ збогъ писама съ места самь се ползовао. Напишемъ Августини едно, три листа велико писмо, а не манѣ и Г. Валдерну пуно израза благодарности.

Г. Валдернъ био е врло мударъ човекъ. Познавао е човечие срце и ние хтео наглой буици млади склоности препоне ставляти. Буица би само силния, яча и опустошаваюћа била. Садъ се сама мирно разлила.

Не одпутуемъ дакле у престолну варошь, већъ тамо, гди самь као Референтъ, мое течение къ достоинству врховногъ шумарскогъ совѣтника започети желио. Разстанакъ съ милимъ родительима, путничке разсености, прва уређеня и послови у момъ новомъ месту живленя, нису мало къ томе служили, да ме у повольние разположение доведу.

Неуморнимъ прилѣжанѣмъ тежио самь, да у момъ кругу дѣланя найсавршеніимъ човекомъ постанемъ. То се призна. Сваки е моя знаня почитовао. Едно ми е само оскудѣвало, што самь іоштъ младъ. Морао самь пунолѣтанъ бити. О, колико самь опетъ за тимъ тежно!

Напоследакъ и то доживимъ. Шта се неће дочекати, кадъ човекъ не умре! Али и много горчине. У ово време умре ми майка, а после неколико месеци и отацъ. Али е доживио ту радость, да ме пре смрти у едномъ провинциялномъ калегиуму съ титуломъ совѣтника види, приличномъ платомъ снабдѣвеногъ. Дакле већъ еданъ велики коракъ къ вр'у мои желя, Августининой руци.

Пискаранѣ съ мономъ любезномъ ишло е међу тимъ своимъ обичнимъ токомъ. Прве године наравно ни едно писмо ние било, кое не би три добра листа имало; друге са еднимъ и по били смо задовольни; а треће и съ еднимъ. Време дакле чудеса чини. Али се зато искрена любавь ние угасила. Августина е временомъ више ньи одъ младе господе одбила, кои су е просили. Моя су писма скоро увекъ била испунѣна ядикованѣмъ, да іоштъ нисамь на ономъ месту, одкуда би е просити могао. Моя ме плата као члена суда едва могла оденути, и са свећомъ и дрвима снабдѣти. Незнатна часть одъ наслѣдства мои родителя већъ се потрошила. Напротивъ дочуемъ, да нѣни родительи, увекъ при свакой просидби све већма на ню навалюю, еръ она у онимъ годинама бияше, у коима башъ нећею просиоци тако навальивати, и што ће се маторомъ фрайломъ звати.

Увидимъ, да нѣни родительи имаю право, и споразумевши се са Августиномъ заборавимъ пређашнѣ намере, и писмено Г. Валдерна за Августину замолимъ, па премда іоштъ нисамь мого жену ранити, тѣшио самь се найлепшимъ изгледима. Онъ ми по други путъ одбие Августину за неко време, а уедно ми наговести, како нѣгову кћерь у несрећавамъ, почемъ она навршивши двадесету годину тридесетой постоянимъ коракомъ на сусретъ иде.

Кадъ самь писмо добио, срдито се за уши почешемъ, „човекъ има право, совршено право, реко я, и био самь толико великодушанъ, да ово самой Августини исповедимъ; есть, я ной пишемъ, да, почемъ іоштъ известно не знамъ, кадъ би достойно нѣну руку поискати могао, то она мене ради не би требало, да се у нѣнимъ найлепшимъ годинама жертвуе. Я би е тако исто любио, и кадъ би когъ другогъ супруга била, и я би совршено срећанъ био, кадъ би само знао да е она срећна.

То е опетъ дало повода пискараню, кое исти предметъ скоро годину дана, са свию страна испитивало. Обое смо хтели, да едно друго узаймно и любави и великодушиемъ превазиђемо. Али на последку я одржимъ побѣду, или много више време, кое чудеса чини.

Довольно, сасвимъ изненада добиемъ писмо изъ престолне вароши одъ незнате руке. Неки совѣтникъ правосудия Винтеръ, благодарио ми е на найнѣжніи и найобвезателніи начинъ за мое великодушие, еръ е Августина садъ нѣгова невеста; притомъ ме е врло лепо за приятельство молио, а и Августина е придодала неколико учтиви врсти доле у писму нѣногъ заручника, као што га зваше.

Као да ме е громъ ударио, тако ми е било, кадъ самь ово читао. Проклиняо самь мое у невреме великодушие и Августинину неверность. Ал' шта да радимъ? Августина е имала 26 година. Она е имала право. При свемъ томъ био самь на ню яко омрзнуо, а нарочито на годину дана доцние, кадъ кой е отацъ умро, еръ е после

њѣгове смрти могла слободно њѣномъ рукомъ и имањемъ разполагати. Да є само іошть єдну годину чекала! Све є садъ доцне било. Више ной на словца писамъ писао. И она мени такође. Ми се заборавимо, као да се никадъ нисмо ни видили.

Садъ ми се опетъ срећа указа. Я будемъ на боль место и у болю варошь премештенъ. Вишина моя дѣла привукла су на се пазљивость државногъ министерства. Имао самъ участия у различнимъ важнимъ пословима, и срећни сврштатъ исти издѣствуе ми, (потемъ самъ већъ 31 годину навршао био) чести пуно наименованъ за предсѣдателя суда у провинціи, у коной самъ досадъ служио. Поредъ чести, имао самъ валяну плату, могао самъ добру кућу начинити, найотмѣнѣе фамилие звале су ме у њихова друштва, а притомъ су іошть исте одрастимъ девойкама украшене биле. Писмо попечителя правосудия, кое ми я указъ донело, у єдно ми є налагало, чимъ ми послови дозволе, да у престолну варошь дођемъ, где ћу о маньимъ поединостима изъясненъ дати а и добити и прилику ћу ћу њѣговомъ величеству краљу представљенъ бити.

Помислио на престолну варошь, истина ми є кадшто крвь у образе загонила, премда є Августина, или болѣе госпа советникоица доста заборављена била. Колико самъ одъ путника дознати могао, био є њезинъ супругъ доста старъ, благородань господинъ, а милостива є госпа живила као што се у престолной варошти каже на подножію двора, обкољена обожательима, свали данъ у свакимъ племићскимъ друштвама, вечерньимъ забавама, частима, балловима, концертима и т. д. Стара простота Валдерпове куће изчезла є. Увекъ ме є єдило, кадъ самъ такве рѣчи чуо. Нисамъ се могао на то навикнути, да себи онако смерну, надземну Августину представимъ. Али опетъ по кадкадъ помислимъ: „Хвала Богу, што яне моя жена."

Друго писмо попечителя правосудия ускори мой одлазакъ у престолну варошь, кою већъ одъ толико година писамъ видио. Одъ мога предпостављногъ, а и одъ самогъ монарха био самъ найласкавие примљенъ. Већъ самъ три дана у варошти провео, недобитши ни мало времена да Августину посѣтимъ. А то самъ башъ и намеравао. Али єдно јутро добимемъ слѣдующи билетъ.

„Обштелюбльини г. предсѣдателю! Тако дакле ваша стара познавица, мора тенъ изъ новина дознати, да сте дошли. При моной найвећой немилости заповедамъ вамъ, да вечерасъ неизоставно на вечеру поредъ неки добри приятели изволите доћи.

Вами наклоньена Августина Винтеръ."

Наравно! ко би смео изостати. Али ми се ние допадао начинъ, на кои ме є позвала. Први поздравъ са свимъ самъ другчие очекивао. Брь самъ увекъ неки чудноватъ немиръ и стра имао, кадъ самъ прошли дана по надкадъ помислио: Ти є морашъ по одити. Вишегодишньи растанакъ, многострушне судбине у овомъ времену, стара любавь и неке промене између нась обоє све ме є то исшуњавало, немимъ необичнимъ, и ако смемъ казати одвратнимъ чувствованьимъ, кое ме є због првогъ састанка съ пређањимъ любезницомъ страшило.

Съ якимъ куцањемъ срца, седнемъ у вече у кола, и сиђемъ предъ бившомъ Валдеровомъ, садъ пакъ Винтеровомъ кућомъ. Надъ кућевнимъ вратима угледамъ у камену племићески грбъ урезанъ. У внутревости куће било є тако изнова и величествено изидано, да самъ є едва познао; али два хитра служителя у златнимъ бледо-зеленимъ аљинама изведоше ме на прави путь, на широке степене горе у неку пространу осветлѣну салу, напуњену сйайнимъ друштвомъ.

Милостива госпа домаћица, прими ме при улазку сходно момъ чину. То є била Августина. Да, то є она, али и опетъ башъ она права ние била. Истина, не ниже свѣжа лица деветнаесто-годишнѣ девойке, али іошть онако исто дражества, као и госпов одъ 30 година, пуная, разкошния, искрения. Єдва самъ, коју рече могао промуцати, тако самъ сметенъ и збуњенъ био. Ал' њене очи, као и што є поцрвенила, све то сведочило ми є силни повратъ њене душе. Али є таки къ себи дошла, тако брзо, да ме є на найучтивіи начинъ поздравила, забуне опростила, шалньивимъ ме преговарањемъ казнила, што самъ тако дуго стару познаницу пречебрегао, и за руку ме у друштво увела, да би ме истомъ представила као доброгъ приятеля, кога одъ 10 година ние видила.

Наскоро самъ се у метежу обштегъ веселогъ разговора опоравио. Госпоя є морала достоинство домаћице заступати. Са свима є разговарала, спрямъ свію є била подєднако добра, часъ шальива, а часъ любве достойна. Кадъ є опетъ за неки блізу мене дошла, било ной є прво: „Г. предсѣдателю, колико ћемо дана имати срећу, да насъ у вашой варошти имамо." А другo: „Лепо и красно; али намъ кажемъ єданпутъ за свагда, да насъ сваки данъ очекујемъ кодъ мене, и за цело то време постављамъ васъ за моге почестногъ кавалѣра. Доцне ми се приближи съ молбомъ, да ме ћу ньему представи. Боже мой, рече она, а знаешь ли где се тай скита. Мени се чини, да є съ врховнимъ надзирателѣмъ лова у полѣ изишао. Башъ добро, на прядода к' томе: Єсте л' већъ оженѣна?

Вече прође, а ние ми могуће било, да съ Августиномъ до повериттелногъ разговора дођемъ. Играло се и ело. Шала и досетке су владале, а сайность и великолѣпие све є заслепљивало.

Слѣдующи дана имао самъ срећу Августинногъ мужа видити. Тайни совѣтникъ правосудия, био є човекъ 50 година, врло фини, врло учтивъ и углађенъ, али болешљивогъ изгледа, и изнурень и сунъ.

(Продужиће се.)

МЕСЕЦЪ

(По идеама славногъ звѣздослова Хершеа).

Као што є познато, месецъ є небесно тѣло, као што є и наша земля. Планине на месецу єсу уобште єднообразне, но врло чудноватогъ изгледа. Ова планина има врло много и оне покриваю найвећу часть површине месеца. Они су готово све округле као купе, и вршкъ ињмъ є као у лета. Као што се изъ сѣвне њихове судятъ дае, найвеће одъ ти планина єсу $^{2}/_{3}$ мил. високе. Оне су по изгледу своме сасвимъ налик на угашене огњишуће горе. Чудновато є то, што се на месецу неможе ништа примѣтити, што би на море налик било, при свемъ томъ што се опажаю велике

равнице кое су веома на нанешену землю и морско изсушено корито приличиле. Месецъ нема облака, нити икаквогъ трага воздуха (атмосфере). Кадъ би воздухъ површину месеца обливао, онда би се то морало примѣтити при помраченима и пролазку покрай други звезда. Што се пакъ тиче топлоте и зиме, ствари сасвимъ другчие стое. По рачуну звѣздословномъ влада непрекидно 14 дана преко године на месецу млого нећа жега, него у подне на равнителю (екваторъ т. е. онимъ предѣлима землѣ наше, да е найжећа топлота, и гди у подне сунчани зраци у тене удараю); а исто тако влада за 14 дана непрекидно млого страшния зима, него ли на полусима наше землѣ (полуси ссу они предѣли на нашой земльи, гди е вѣчита зима, и гди никакво живо створенѣ обстати неможе). А кадъ е тако, онда мора свакадь сва влага и вода, ако е на месецу има, укланяти се съ оне стране, кою сунце обасява на противну страну, гди е студена зима. Одтудъ слѣдуе, да на сунцемъ обясивой страни влада свакадъ найвећа и управо савршена суша, на противной страни пакъ нагомилава се силни ледъ. Но могуће е, да има и мали мора те да тако испараванѣ ньново на едной страни, а нагомилаванѣ на другой страни неку равнотежу у температури (степену топлоте и ладноће) производе, и тако крайности топлоте и зиме умѣраваю.

Наша увеличателна стакла іоштъ нису до тогъ савршенства дотерана, да би се на месецу могла разпознати жива створеня, здания или нибудъ каква промена у површини нѣговой. Но будући да се на месецу непримѣћава никакавъ трагъ воздуха, то е сва прилика, да тамо немогу обстати жива, нами подобна створеня. На читавой површини месеца неможесе примѣтити, да тамо нибудъ што расте, нити се примѣћава каква промѣна, кояби произлазити могла изъ промѣне годишньи времена (н. пр. зиме, пролећа лета и есени).

Но ако при свемъ има на месецу живи створеня, то іймъ се наша земля чини као велико свѣтло небесно тѣло, кое тако исто расте и опада, као и месецъ (т. е. часъ се види читава површина, часъ опетъ кришке, а понекадъ и ништа). Они би морали примѣћавати на земльи нашой променльиве точке и черте, а на равнителю едну повећу пругу. Збогъ вѣчите промѣне у нашой атмосфери ние прилика, да се икадъ може съ мѣсеца на земльи нашой видити крой наши мора и суве землѣ.

Дивльи бикови у сѣверной Америки.

Пусти предѣли око Мисура и Мисисипа есу гньиздо ови животиня. Ту се наилази на безбройне гомиле ови прегрдни обитателя пустара, кои су найвећа животиня новогъ света, а по реду величине заузимаю четврто место у целомъ познатомъ свету; ерь израстни дивльи бикъ, има до 1200 ока тежине. Дивльи Индиянци врло су слободни съ ньима, и улете на брзимъ своимъ коньима у средину найвеће гомиле ови створеня; тиме они посведоћаваю свою чудновату вештину у яхяню; они се приближе биковима на неколико само корака дальине, и знаду тако вешто са стреломъ владати, да ій они у маломе растояню свакадъ смртно ране. При оваквоме лову улове Индиянци по неколико стотина бикова. Оваквъ е ловъ заиста величественъ, и тешко е себи то позорѣ и представити, ако човекъ самъ не присуствуе. Велика е вѣштина, сврнути съ пута нападаюћемъ бику, и велика дрзновеность потребна, да іймъ се човекъ яко приближи. Многи Индиянци погину томъ приликомъ, но то іймъ едина раана, а кожа ньнова едино одѣло. Неможе се готово ни вѣровати, колика безбройна мложина ови бикова по прегрднимъ стенама и пустарама западне Америке живи. Изузимаюћи южне пусте предѣле африканске, нигди у свету нема толико дивльи животиня, као у сѣверной Америки. Непонятно е, како ове грдне животинѣ у овако пустимъ предѣлима могу да нађу себи довольно раане и да се тако угое, кадъ оне никадъ неиду у плодоносне предѣле, гди има довольно траве, него све живе по предѣлима, гди е трава по све редка и низка. Нарочито у зиму мораю се дивльи бикови задовольити съ найуђомъ раномъ. Кадъ велики снегови покрию оно мало траве по пустарама, онда се упуте безбройне гомиле ови бикова обалама велики рѣка, кое су свудъ унаоколо шумомъ обрастле, и живе ту одъ коре грмова и шибля. Природа као да е овимъ животиняма за обрану дала ужасну грдобу; по себи пакъ оне су сасвимъ мирне и благе, и само онда нападаю, кадъ ій човекъ до крайности раздражи или ранни. Читави легиони курякова муте око ови бикова, и налазе довольну рану одъ угинувши бикова. Изузимаюћи люде и велике сиве медведе, кои живе у онимъ предѣлима, немаю дивльи бикови никакви други неприятеля, премда се при прелазеню преко валовити рѣка и у блатнимъ баруштинама хилядама даве и гину.

ЕПИГРАМЪ.

ЖЕРТВА

НА ПОДИЗАНѢ ТЕАТРА.

Кадъ све живо отима се граби,
На цѣль красну дати благо свое,
Некъ с' и мое име вечно слави:
„Я жертвуемъ све — дугове мое“! —

М. Н. Стояновићъ.

ОГЛАСЪ.

☞ Долеподписаный отворио е кафану у кући Ивана Звечанца у Палежу; зато препоручуе се путницима са добримъ еломъ пићемъ преноћиштемъ и добромъ послугомъ.

(3—3)

Андрія Поповићъ,
иначе Валѣвацъ
Угоститель у Палежу.

Издае **Любомиръ П. Ненадовићъ.**
У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 2. Новембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Теч. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Авг. до нове године 18 гр. За отпасе плаћа се 3 кр. ср. одъ крсте за сдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 67.

ДРАГОЙ.

Каква дивна створила те сила,
Какви дуса фантасіе буйне?
Да с' у тебе огледаю мила
Майскогъ іутра све дивоте руйне.

Твое око угасито пламно
Умилятимъ прелива се жаромъ,
Мерцан-устни смешенъ потайно
Непознатимъ обасипль чаромъ.

Ко ти свиле оплетао власи,
Дивнимъ стасомъ тѣло окитно
Лаке виле с' извора планиски
За образацъ узео є био.

Сладке речи са анѣелскимъ гласомъ,
Медна уста проналаю твоя,
А на лицу — прамалеча храму,
Тайне чеазь развиа се боля.

Лепо дете! за тобомъ ће ное
Болно срце живо да изгори
Дай ми руку, буди вѣчно моя
Да ме црна туга не умори?

М. . . . . в.

ПОСЛѢДНІЙ ЖЕНСКЕ ГОДИНЕ.

(Чокесова Новела.)

(Продужено).

У њиновой кући ништа ми се ние допадало, и само є Августина єдина биль, коя би ме побудити могла, да при свимъ њиним веселима, уколико су ми послови дозволавали, саучествуемъ. Она ми се ние допадала, али сань є опетъ за любедостойну држао; њена весела нарав, њено іаволанѣ и њене досетке у толико су ме привлачиле, у колико ме є опомена и сравненѣ садашньости съ прошлошьу одъ њи одвраћала. Осѣћао самъ, да би ми и садъ могла опасна бити, при свой њеной лаконмислености, и њеномъ слободномъ животу.

„Пакъ есте ли ви срећни; милостива госпо!“ реко мой єдноть вечера, кадъ самъ већъ напоследакъ безъ икакви сведока съ њомъ у опери у єдной истой ложи седио.

„Шта зовете ви срећомъ?“ одговори она.

Я ной счепамъ руку, срдачно є притиснемъ и рекнемъ: „Я оно срећомъ називамъ, што сте ви єдномъ момъ срцу дали биль. „Есте л' срећни?

„Зарь сумнате, г. предсѣдателю“?

„То самъ онда срећанъ, ако истину говорите.“

„Истину говоримъ? Како предсѣдателю, зарь сте ви іошть онай стари бувшао? Па и садъ то іошть лепо стои. Али немойте заборављати, да место у опери ние за исповѣсть. Да вамъ кажемъ, што ви желите чути, морамо насамо бити. Посћите ме сутра на ручку. Благодарно ной руку притиснемъ. Наше се руке опетъ магнетически прилепе, и пису се *раздвајале до конца опере*, одъ кое нити самъ што чуо, нити видио. Затимъ се одвеземо заедно, к' єдной њеной пријатељици, коя є била дворска дама.

Сутра данъ већъ самъ био у 8 сати предъ њеномъ кућомъ, али є милостива госпа іошть спавала, и текъ у 10 сати будемъ къ њой пуштенъ. Іошть є била у истрешьой альини, али тимъ и дражестния. Садъ є дошло до исповести, као што она зваше. Садъ дознамъ, да надъ чувствително, романтично време и године млади девоика протеку, да се текъ онда ова, тако названа срећа башть у самой ствари тражи. Она є са њимъ мужемъ задовольна савршено, што ной єкао паметанъ човекъ дошуство, да по њеной вољи живи. Стара совћти родитеља, коя се у детињьскимъ годинама утубе, сами одъ себе изчезаваю, кадъ паметъ дође. Наравно ние хтела лагати, да никадъ своіъ мужа тако яко любила ние и придода томе любко смешећи се — стара љубавь не ’рђа, іошть самъ вами накона али би насъ молела за љубезника вежел за супруга имати.

Наравно да самъ имао противъ тога много коешта примѣтити, али ми є смеюћи се одговарала. Мећутимъ дође єдна одъ њени служавки и яви, да є доручакъ готовъ. Она ми подпесе руку. Ми одемо у башту, коя ми є позната била.

Али малу башту, писамъ више познавао. Изчезле су биле пређашне лее съ цвећемъ, а на место ови, натрпани су били у гомилама страноземски чбунови и дрва по тако названомъ енглескомъ вкусу, и између зеленогъ бусења Кроз њи су се увиале поздне стазе. Ладникъ одъ лоза преобратио се у затворена хинески храмъ, кои є био засењенъ високимъ багреновима. Унемъ данае у-

нутра. *У место зелене, дрвене клупе донесе нам се једно меко канапе од махагоновога дрвета, поредъ једнога јапанскога астала, постављенога кафомъ, чоколадомъ и посластицама.*

„О лепи, свети ладниче, наша црквo и нашъ олтаре, блажено наше детињство, где ли с садъ то; то говорећи погледнѣ Августину, као да би ной жалостно пребацивао.

„Заръ блаженство одъ ладника зависи?“ рече она смешећи се: Я држимъ да вамъ се садъ теку у пола допадамъ као пре 10 година, почемъ немашъ на мени ону алљину, коју самъ онда носила?

„Али Августина — есть, я васъ іошть сданпутъ тако назвимъ и ово ми место дае на то право, — заръ вамъ нису ова места спомињци изъ живота они божественги тренутака као почитања достойна заостали. и п. погледајте овамо на овай вашъ златанъ претенъ, когъ сте ми башъ онде на прсть метули, — одъ тогъ доба га непрестано као светиню какву носимъ.“

„А за честь вашу такође, бэръ за време овогъ доручка добро познати олоини претенъ, рече Августина и руку ми предъ очи стави, погледајте га онъ е поцрнио и опетъ га у момъ сандучету поредъ осталогъ адиђара као какву драгоценость чувамъ.“

Кадъ самъ претенъ угледао, надвлада ме неко горкослатко чувство. Я узо лепу руку, коју е претенъ іошть лепшомъ учинио, и ватренимъ е полюбцима обасу. Дрхтаюћи повуче Августина руку натрагъ и рече: Густаве, заръ си ти іошть онай неуздржани фанатикъ? Твоје присуство ме ми мило. Она хтеде устати, али се опетъ к мени саже притисну ме у наручја и љубаше моје горѐће образе, при чему е шапутала: „заиста, Густине съ тобомъ би срећнаја била. Августинини полюбци, као ми цанъ и њена искреность причињали су, да самъ присуство духа изгубио. Я би іошть упекъ ону љубезну коя ме е толини суза стала, тврдо на моје преверномъ срцу држао.

Почемъ смо доручковали били изгура ме смешећи се изъ хинеского храма наполъ, при чему ми претећи пръстомъ говораше: г. председниче! г. председниче! заиста ваше добро, да вамъ се човекъ исповеда.

Шалећи се определи ми часъ, у коя би е на данашнји балъ одвести могао.

Премда самъ 14 дана у престолной вароши пробавио, писамъ никадъ више прилику улучио, да на само съ Августиномъ будемъ; могуће е што самъ и самъ прилику избегавао. Не гледаюћи, што се одонда одъ кадъ самъ изъ хинеского храма изашао, последња искра старе любави и страсопочитања за њомъ угасила, осећао самъ, то писамъ могао затаити, да ми е іошть могла опасна быти. На последну присне време да одлазимъ. О какавъ другчіи растанакъ вежел пре 20 или 10 година! Растали смо се на једной части подъ звуковъ трумбета и добоша, коју самъ пре оставио само да би у ютру рано одпутовати могао. Ми смо іошть једно съ другимъ играли и доста утиво прошапутали. Испратила ме е до врата и почемъ ми е іошть једно „збогомъ пријателю мой“ назвала, врати се натрагъ на руци другогъ некогъ играча у сійяо дружтво.

Одъ срца самъ се радовао, што самъ умораваоћи шумъ тако названогъ великогъ света избегао, да би опетъ самъ себи принадлежао. По вольи самъ свивао у моимъ путничкимъ колима, прелазећи ливаде, шуме, варошице и села и помишляо самъ на мою будућность. „Ръ ми е прошлость съ Августиномъ немила била. О како све мена свемогуће време! Мой се путъ пешто (имао самъ 4 дана до могъ места) отегао, ръ е безъ нчегъ важногъ остао. Текъ последњегъ дана доживио самъ нешто, и то найважнимьшије.

Мой се кочіашъ изтромъ заустави у једномъ селу предъ крчмомъ, да коњи нарани. Я уђемъ у кућу. Чуемъ унутра свађу. Мешаница и једанъ сурови полу пиани кириашъ, кога су кола такође предъ механомъ стојала, имали су посла једанъ съ другимъ. Једна као кашъ млада лепо обучена женска у путничкомъ оделу сеђаше до астала на једной клупи плачући. Вика се одтудъ изродила што кочијашъ женску нехтео тамо водити, где е она потврђивала да е погобрено; него е башъ на силу хтео у једну съ оне стране гд. друма лежећу малу варошъ одвести, куда му е одъ друге господе наручено било, да доће и кога данасъ на њега чекаю. Онъ е потврђивао, да ће е тамо возити, као што се у почетку изасно био, причаръ се врлино младе боязљиве лепотице. Почемъ самъ дознао, да е она кћи једногъ великогъ вароха, кое е одъ могъ места једанъ сатъ одстојало, и да е само по сата обилазити требало, за часъ ту ствари расправимъ. Женска мало затезаоћи се прими се моје понуде, да ми буде сапутница, почемъ самъ іой казао, ко самъ и куда ћу.

Узъ путъ смо много брбљали. Она е имала лепъ и њежанъ гласъ, у свима чертама найнежнију анђелску невиность. Никадъ іошть у момъ животу писамъ тако лице на бурмутици видио, са тако смернимъ, пријатнимъ, повереня пуномъ очима. Кодъ куће дознамъ да се зове Аделаида, њен братъ одвео е био пре 14 дана у једну варошицу, где е градоначалника, очевогъ брата подјела. Сигурно се тако при погодби са странимъ кочијашемъ због места у повратку неспоразумленъ догодило, чему я за овако благополучан данъ много благодарити имамъ. Ръ Аделаида при своій њеној добродушности чинила се да доста оштроумна. Али ми се узпутъ чинила да е много боязљива. Текъ кадъ самъ е у село њеномъ отцу предао, некомъ сиромаху и отвореномъ старцу — каквомъ су ердачкоћу обрлиле њене руке врат старчевъ, занста би и я желио отцемъ бити, текъ е онда она њено природно држанъ и цену добило. Жао ме е било, што дуже остати нисамъ могао, и ако ме е зато чести достойни пароха модио. Међу тимъ самъ обећао да ћу посћу обновити, од кое никадъ ништа ниje било. Растроенъ заборавио самъ то у послу.

Одъ пријатне по године затимъ на једномъ балу опазимъ између играчица једну женску; ръ су неожењенномъ човеку у 31-ой години женске одъ найнеће важности, — данае опазимъ једну женску коя би се безъ сумње између свію лепотица краљицомъ назвати могла, чисту светлећу се ружу пола развијетану а у исто време њеномъ лепотомъ поцрвењивщу. Млада господа летала су око њ као лептири. Срце ми стане куцати, кадъ су очи красне Силфиде по кадшто и на мене управљене биле,

а ово се на моє чудо почешће догађало. Ал' ми се садъ учини, да самъ ово дражестно лице іоштъ негди виђао, по свой прилици у престолной вароши кодъ Августине, Известимъ се одъ єдногъ комшиє ко є? О Боже, та то є Аделаида! Наравно у альинама на балу другчия, а не као у путничкомъ огртачу. Више се уздржати нисамъ могао. Чимъ є отишла, да се одъ последнѣ игре одмори, придружимъ се и я 30-то годишньи лептиръ к' млађима, и она є тако добра била, да сапутника одликує. Играли смо. Известио самъ се о здравлю нѣногъ отца, сажалѣвао самъ, што до садъ послови дозволити нису могли, да га посѣтимъ — наравно лажъ — али се оваквогъ анђела отрести нисамъ могао, и обећамъ се, да ћу ій скоро посѣтити. Приятельскомъ простодушносћу увераваше ме да ће за цело таква посѣта нѣномъ отцу мила бити.

Балъ є у мени проузроковао страшну државну промену. Предсѣдатель суда постаде опетъ стихотворцемъ. Целу ноћь нисамъ могао тренути. Само самъ небесну светлость видио, играюће серафиме, и надъ ньима Аделаиду гди лебди. Чудно самъ се, да тако лепа, тако смирена, тако любезна девойчица іоштъ мужа ниє нашла. Кажесе, да є нѣнъ отацъ тако исто поштенъ као што є она лепа, али на жалость нема никаква имана, — о будаласти свете! После неколико дана већъ самъ отишао, да парохию посѣтимъ; одъ неделѣ до неделѣ повторавао самъ посѣте, наскоро самъ домаћи приятель био. Наскоро ми є Аделаида почела пребацивати, кадъ би опредѣленогъ дана кадгодъ изостао. И єданпутъ є дошла до суза, кадъ самъ є уверавао, да би ной можда милиє било, кадъ я неби тако често долазно. По кадшто смо се и свађали, да би се поравнали, и єданпутъ у таквомъ поравнаню полюбимъ є, а она ниє збогъ тога распру поновила. Она се уђути а нѣни су се образи одъ црвенила чисто зажарили. Накратко я самъ любио и био самъ люблѣнъ. Чести достойни отацъ слеже съ раменима и речи: „Она собомъ никаква друга богатства не носи осимъ любави, добродѣтельи и штедльивости, ко то ценити зна, добия више нежел' бачву злата. Съ првимъ пролетньимъ цветомъ накитимъ Аделаиду венчанимъ венцемъ. Самъ є отацъ предъ олтаромъ нѣгове сеоске црквe нашу брачну свезу благословио. Е, садъ поредъ моє изредне женице био самъ найсрећніи између срећни.

Наскоро насъ цветућа дечица окружила, они ангели любави кои су мене и Аделаиду све тешнѣ скопчавали. Аделаида є съ дана на данъ све любве достойния бивала, млада є майка зацело любведостойния и одъ найдражестние девойчице. Чиста Аделаидина душа и самогъ ме є облагородила, као што самъ и пре био. Текъ смо онда срећни, кадъ довольно постоянства имамо, да добродѣтелни будемо. Пре нѣногъ венчаня само самъ на штедню и обогаћенѣ мисли; али кадъ самъ неколико година као оженѣнъ проживио, при свой штедньи Аделаиде, дотле самъ дошао, да самъ држао, да ме пропасть целогъ могъ имания поредъ Аделаиде и моє деце неби више никако унесрећити могла.

Текъ садъ увидимъ да є мой покойни отацъ, што ме є одъ Августине одвраћати хтео, у свему имао право и у обзиру на сразмерность година мужа и жене. Єръ кадъ самъ я мою 40-ту а Аделаида нѣну 30 годину узела, кадъ смо већъ децу одъ 6 и 8 година имали, коя су се око насъ сиграла, била є іоштъ она млада лепа жена, коя би іоштъ покора чинити могла. Августина є напротивъ већъ зрела жена била.

О ньой самъ редко што чуо. На писанѣ између насъ ниє било ни мислити. Путници су ме уверавали, да є прецветала, али да іоштъ читавъ дворъ младе господе око себе има, а нарочито списателя и учени, коима се нѣнъ пунъ асталъ допадао. Одъ други самъ дознао, да ной є мужъ умро; да су списательи, кои нѣнъ дворъ саставляю одъ найновиєгъ соя, у годинама будаластимъ, и сама Августина да се яко у романтичность упустила, неколико нѣни спѣвова већъ су стояли у найновіимъ календарима.

Башъ у оно време кадъ самъ одъ попечительства опетъ налогъ добио, да лично у престолну варошъ дођемъ, да би у єдномъ важномъ делу мнѣниє дао, добиємъ одъ Августине єдно дугачко писмо поредъ читаве гомиле парнични акта. Она є била збогъ наслѣдства нѣногъ мужа съ удалѣнимъ сродницима у завади и искала є одъ мене изъ старогъ приятельства совета и помоћи. Свежемъ дакле акта у мой путнички сандукъ и радовао самъ се, што ћу то съ ньомъ устмено свршимъ.

Я самъ имао 40 и Августина скоро толико исто. Истина да ми ниє више могла онако опасна бити, као пре 10 година у изменѣномъ ладнику. Други данъ по момъ одлазку у престолну варошъ пошао самъ нѣной кући, али ми срце ни найманѣ куцало ниє. Већъ самъ се напредъ известио, да знамъ, оћу л' є застати. Єръ су ме у престолной вароши уверавали, да є редко кодъ куће, а понайвише постала окружена, да би романтичне совете правила или слушала, да би побожна била, или пакъ са постарномъ господомъ и дамама за играћимъ асталомъ седила, єръ є игра била нѣна страсть. Пређашньи нѣни приятельи и приятельице, коє самъ пре 10 година кодъ нѣ виђао био, одъ нѣ да су одпали, єръ се съ госпономъ ниє могло на край изићи; — да є она у целой престолной вароши нѣнимъ отровнимъ езикомъ позната, съ целимъ светомъ у свађи, и кадъ би ко што о државнимъ новостима чути желио, требао є само г. Винтеровицу да посѣти. То су ми башъ пређашнѣ две Августинине приятельице казале, коє самъ пре 10 година кодъ нѣ виђао. Хмъ! помислимъ, али су ове приятельице за 10 година старие, и можда имаю малко склоности к' оклеветаваню.

Кадъ самъ — тадъ беше лепо єдно летнѣ вече — у Августинину кућу ступио, казаше ми служительи, да є милостива госпа съ дружствомъ у башти. Да би само какавъ узровъ имао, коимъ би Августину дирнуо, нарочито самъ нѣнъ златни прстенъ метуо, когъ ми є она пре 20 година у место оловногъ дала. Е, садъ башта и прстенъ, а предаме хинески храмъ, поче ми нешто необично бивати.

„Єли сама милостива госпа“ упитамъ мимогредъ послужителя.

„Ниє, има дружства; само неколико лица.“

Ступимъ у храмъ. Поредъ два мала астала сеђа у ту два дружства кодъ играћи карти съ таквомъ смиреношћу, да ме ни опазили нису. О Боже, како се осушила! О свемогуће време! Не, садъ башъ ни найманѣ ниє могла опасна бити. Съ тайнимъ узхићенѣмъ на Аделаиду помислимъ.

Августина е тако у игру задубљена била да е, почемъ ме е поздравила, само за єданъ трепутакъ навалично полила, докъ партію сврши. Почемъ е ову окончала, подигла се, обасула ме учтивимъ изразима и питањима, заповедила я довете да се чимъ подкрепимъ и попуди ме картама. Я ін одбисмъ, почемъ писамъ игру разумевао. „Благи Боже!“ повикне она, на чимъ проводите време кадъ неиграте. „То не могу да схватимъ кодъ човека тако пуна духа, као што сте ви. Она продужи игру. А та е била фарао. Банкеръ е врло срећанъ био. За часъ е єданъ вонаџъ играча кодъ њега лежао. Страсти свију лепо су се дале познати овде по горећимъ образима, упаленимъ очима и грчевито разувученимъ уснама. Банкеръ е плаиво у задовољству.

„За часъ сам‘ нам‘ пеповен зпразно“ говораше онъ. Ви мало пре говористе о моме скупоценомъ брилианту и показа светлећа се претенъ, я ћу га на лутрију изгубити, метите сво претенъ съ друге стране. Живо и осветољубиво погледе сви на презиваћи се брилиянтъ. Предложенъ се прими. Госпа Виттеровица рече: При игри јако ме се претенъ тиче, али кодъ мене неизмъ никаквъ. Али — па погледа у мене — башъ добро пријателю ни ће те бити тако добри да ми ваше за часакъ позајмите? Збуњенъ овимъ неупутнимъ очекиванимъ питањемъ скинемъ Августининъ претенъ я пружимъ ној га: „Посмотрите га добро госпо! Јошъ га познаете? Онъ е вашъ.“

Она га брзо погледи на рече: „Тимъ болъ,“ затимъ га у играћу кутију баце из осталима и само брилиянтъ гледаше. Але сво претенъ пропаде. Банкеръ е добио. И свети претенъ прве љубави пропаде и то башъ на истомъ месту, где самъ га некадъ у сузама добио. О свемогуће време, како сте обарашъ!

Одемо на вечеру. Мало е гостију било добре волъ. Августина се усиљавала да се веселомъ покаже, али е то њенимъ старимъ чертамъ давало некакавъ ружанъ изгледъ. Пило се, да би се само развеселили, весели нисмо постали, ал‘ смо више ћеретали. Новости престо не вароши биле су претресане, а такође и тайне приповедке о познаницима. Забавно нас ништа осуђивало, што се тиче досетки, али не човеколюбива. И на моју найвећу муку Августина е била найбогатија у подлимъ досеткама. И но нас стало, да по кадшто и њене собствене госте боцне. Ахъ ко бы икадъ и помислити могао, да ће обожавана надзвезда у њеној 40 години противу образа сама себе калити. Време ми се отегне и я се згадимъ. После вечере кадъ су опетъ поседали, одењ рано.

Тешко ми е било што самъ у престолу вароши дошао али много више, што самъ Августину тако расправљену видио. Премда самъ е истина јошъ неколико пута рано њен парични дѣла посћетио, али нисамъ више као прва путъ одъ њ на добро упућенъ био. При свимъ њенимъ борама на лицу опетъ нас желао, да остари, због тога се наруменила, а я самъ се чинио, као да то непримћавамъ; чинило се, као да е по кадшто желила да стара њена одношења повови, али ми е несвесномъ постала. Кадъ самъ єдномъ случайно с њеној 40 година споменуо, погледа ме као туђемъ очима. Мени се чини да ви сваште, Г. председниче! рече она. Ваше памћенѣ временомъ стари. Кадъ смо се познали, ви сте имали 10 а я 5 година, я само јошъ съ луткомъ играла, а се тогъ врло лепо опоминћемъ. А десетогодишња девојчица не мисли нећу више на лутке но на мало озбиљније ствари. Дакле садъ башъ управо имамъ 35. И међ нама речено, можда ћу се јошъ єдномъ удати. Већъ ме одавна єданъ честитъ човекъ и први између наши списателя јавите. Сви његови спевови на Мадону и све његове свете легенде сладкимъ жаромъ чисте срдачности дишу за мене.

Скромно самъ: „Сладкомъ жару чисте срдачности“ желио срећу и весео самъ био, кадъ самъ изъ капије престолной вароши я моіой Аделаиди и њеној деци похитао. (Сршетакъ сльдуе.)

ПРВИЦЕ.

— Єданъ турчинъ, кои е више година у Бечу живио, веома се чудно тамошњемъ начину поздравляла, т. е. непрестаномъ скиданю шешира, єръ тога на истому нема, — и зато я онъ после, кадъ е годъ нога клети хтео, у найжешћой лютини казивао: „Да Богъ да, неимала ти душа више мира, него шпабски шеширъ.“

— Єданъ воденичарь ишао е путемъ, и ту сустигне два младића изъ вароши. Они хтедоше са пошћењимъ воденичаромъ сардиво проводити, и стависи єданъ съ десне, а други съ леве стране, запитаю га: Шта си ти већима, или будала или угурсуз? — Воденичарь пакъ обазревши се на обе стране, одговори мирно: Я башъ управо незнамъ, но чини ми се да самъ у средини између обоица.“

— Госпа една рекне своіой ћерки, да за своимъ покойнимъ стрицемъ носи полужалостино одѣло, т. е. не сасвимъ црно, него угасите тавне боє. Но ћерка се томе зачуди, и рекне: „Ама, за Бога, мамице, зарь е покойни стрицъ само полу мртавъ?“

Бачки театеръ.

Учитель. Но, Перо, кажи ти мени, коіъ е рода дете.

Петаръ. Мушкоіъ.

Учитель. Магарче, незнашъ, седи кажи ти Лазо.

Лаза. Пола мушкоіъ, пола женскоіъ рода, єръ има и женске и мушке деце.

Учитель. Непитамъ те я то, зукване, већъ сама речь дете коіъ е рода. Кажи ти Стойко.

Стойко. Речь, Речь е женскоіъ рода, именителни речь родител, речи, Да —

Стойко. Рода има 3 мушки, женски и средньи.

Учитель. (разљућенъ) ни сте сви тупани, буквани, звекани, вуците се куће на сутра болъ.

Издае **Љубомиръ П. Ненадовићъ.**

У Кньигопечатньи Княжества Србскоіъ.

У Београду 9. Новембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VII. Овай листъ излази свике Суботе. Цена му одъ 1. Апр. до ове године 18 гр. За отпосе плаћа-се 3 кр. ср. одъ врсте за одан-пут а 5 кр. ср. за трипут. № 68.

ДРАЖЕСТЬ.

Све што душу покренут' е кадро,
Ка'но сѣверъ на катарки адро
И одвети неба у висине
Ил' сурватя мора у дубине,
Све дивоте и света милине
За коима човекъ жељно гине
Све то дражесть узела е за се
А њомъ младе момице се красе;
Пакъ садъ ови ангели вселене
Како неће човека да плѣне
Кадъ природа штогодъ е имала
Найкрасније': све е њима дала,
Вито тѣло. — Ахъ, дражести клета!
Бѣло лице — два ружице цвета,
Ал' све њино, наше быти мора
Ње е била гора безъ извора
Ње' шумица безъ умилни птица
И безъ момка млада девойчица?

С. Љ. Поповићъ.

ПОСТЕПЕНЕ ЖЕНСКЕ ГОДИНЕ.

(Чежкова Новела.)

(Свршетакъ).

Само онда примѣчавамо да старимо, кадъ времена порушена кодъ познати лица изъ наше младости видимо. У престолной варошы учинило ми се, као да сами старіи но што и ѕсами. Аля кадъ самъ опетъ на присма мое первае и добре Аделанда лежао, кадъ су се моя деца узъ мене пужала и кадъ самъ сваконъ свое, што самъ изъ престоле вароши донео, раздао: онда самъ се опетъ подмладио. Кадъ у домаћемъ кругу невиность и любавь владаю, вечна е младость.

Наравно, да по где кои одъ насъ съ протицаемъ година корача къ больнимъ постолнимъ и вишимъ односенама духовногъ света. Али башъ ове разлике чине ванъ живота и целокупность милимъ, у духу нашъ тецић одважность и самопшьость скончаваю и у себи нешто вишегъ духа, узвишенигъ у нашемъ мишлено, жельи и дѣлаю носе. Дете е заиста еднимъ цветомъ задовольно, шаренимъ каменчићемъ, узкимъ сигралиштенъ и ние га башъ ни наймањ стало за дѣла желиня люди. Младићъ и девойчица већъ се радие у дальину упуштаю да загледаю. Њихова детиньска соба мала е. На више теже. Они добиваю, губе, примаю и никадъ за доста немаю. Хтели би да сво земальско благо обувате. Напоследку имъ се и ово више недопада. Годинама се распространява животъ, а тимъ и изгледъ живота. Детету е цветъ и шарени каменъ врло маленъ, човеку и жени уженанъ сваке чести, свогъ злата равнодушно, за духъ земля мало има, онъ пружа десницу у вселену, онъ тражи и има вечность.

То су речи, кое нами е *Августинъ* изредни отацъ на сиртной постели казао. Око њега смо плакали, али смо га волели внутреньомъ светомъ любави, у коной смо се и сами посвећавали. Аделаида и я живили смо некимъ вишимъ животомъ, одкако намеђу насъ и вечности никакве разлике ние било, и одъ како смо ове тамо почели любити као и ове доле.

Найслађе намеђу свию радости обећавала су намъ наша деца. Могъ найстаригъ сина самъ на универзитетъ одпратио, и за мене и за Аделанду била е найприятния забуна, кадъ самъ на ной 50-ти рождени данъ краљевски указъ за едно мирно и чести пуно звание добио, кое іошть и садъ одправлямъ. Ово ме место обвезивало, да у престолной варошы обитавамъ, а одавде до вароши, где се мой синъ наукама занимао, био е само едань приличанъ данъ ода. Кадгодъ смо дакле хтели, вићали смо се.

Премда е Аделаида управъ нерадо њено место рођени оставила, али престолна варошъ, о коюй е она тако често слушала привлачила ю е, а нарочито њенъ приворћени синъ њено њежно материнско срце привлачио. Наравно да у 40-ой години ние била као каквъо бразе на бурнутици, као кадъ е први путъ поредъ мене у колима седѣла, али се њено лице већма облагородило, она е поредъ њене любкости и достоинство добила. Аделаидино е срце іошть младо остало. Я е и садъ као и у почетку любимъ. Њено приятно лице никаквомъ страшћу у своимъ благимъ чертама не наружено, ние имало руменила потребовало, па да башъ увекъ пљењаюће заостане.

Она е звала за моя прећашня сношења съ Августиномъ. Кадъ смо у престолну варошъ дошли били, ако е желила, да мою прву љубезницу позна.

Протекло е било одно четврть године, докъ самъ г. Винтеровицу потражио, еръ самъ у себи на то

слабо напоности осећао. Казивали су вамъ већъ, да ви-
ше "ия" друштва нема, да живи врло усамљено и да
су ум доцнимъ годинама тврдицомъ постала у то-
динимъ степену, у колико е пре раскошна била. Ова про-
сена чувства може се сматрати као плодъ њиових пре-
њанихъ бесила за игромъ, новой се одала, као да ви-
ше ине башъ тако млада, да би се то мало ои накитати мо-
гла. Нигди се чешће осимъ на литургіи невиђа и одъ
неколико година по совћу вени романтични поета на
то е дошла, да се у наручи едино спасаваюће цркве баци
и да православномъ постане.

Садъ, кадъ самъ е при путъ посћено, случи се, да
самъ е опетъ у башти потражити морао. Већъ самъ у
трему видио неке иконе, кое о прашљавимъ дуваровима
висе. Башта е била каквой шумской пустињи подобна,
и где самъ негда као дете ва свадби ручао и Августи-
нину лутку люлао расло е трње. Багрема су подкресани би-
ли, а мачно изъ економне да би имали дрва за огревъ. Хи-
новни е храмъ сасвимъ сво спољашњи великолћепие изгу-
био и био е простомъ немачкомъ ћерамидомъ покри-
венъ. Мали зашиљасти готски прозоръ одъ шарена ста-
кла, као прквени прозоръ изъ романтическогъ времена
на краю крова, давао е њћаци подобие капеле.

А то е занета и била. Кадъ самъ унутра ступио угледа-
мъ олтаръ, распятие и вечно кандило. Госпа Винтеровица
коя е 50 година имала, а врло просто као бака обучена била башъ одъ молитве уставши, изиће
ми на сусретъ съ бровницама у руци и прилюбнимъ ус-
тнама.

Мирно самъ предъ њомъ стало. Она ме позна и
чинише се као да се обрадовала. Нисамъ могао моє тужно
чувство надвладати, станемъ, дочепамъ ној руку и
сузними очима на капелу погледимъ. О Августино! по-
вичемъ я, кадъ е овде іошть мали ладникъ одъ лоза био,
где смо у срећномъ детињству оловно пртенъ поизмење-
вивали, кадъ смо затимъ на 10 година доцние као мла-
дићъ и девойка прве полюбце невине любави примили и
кадъ смо се Богу завештовали —

„Молимъ васъ немойте више на суетно детињство
мислити", пресече ме она.

Ахъ, Августино ружно е било, што се раскошни ла-
дникъ, потомъ у хинески храмъ преобратио, а іошть
горе, кадъ самъ морао гледати, да се овде златанъ пр-
стенъ любави, лепи спомень на картама проигра, садъ
пакъ іошть и капела!

„Господине мой" говораше г. Винтеровица уживайте
іошть шумъ светски и њгово суетно задовольство.
Такавимъ спомецама не вређајте ми срце. Заръ сте до-
шли да ме насмејавате? Ако вамъ е спасение мило, слћ-
дуйте момъ примеру, одреците се лажногъ света а за по-
средованъ признавайте светатељ божие.

Кадъ самъ дошао куће рекао Аделаиди: Не, мила моя
нећемо ја њой ићи. Ја е више непознавамъ. Она е садъ
спољна богомолка. О свемогуће време!

ЗАЧИНЦИ У ЧАСОВИМА ОДМОРА.

Одломци изъ посмртни папира єдногъ филозофа.

О нарави људской (темпераменту).

Нарављ човечия игра главну роллу у свима нашимъ
дћлима, како у добродћтельнимъ, тако и у порочнимъ.
Іошть древни Грци и Латини узимали су четири главна
вида човечие нарави, т. е. четири начина душевне њихо-
ве и тћлесне дћлательности. А и самъ брой 4 врло е уде-
санъ, округао и радо се усвая, єръ стари народи узима-
ли су, да има четири главна начела (елемента) видимогъ
света: ватра, вода, земля и воздухъ, ми далћ имамо 4
годишња времена, 4 разреда века човечиегъ, 4 правца у
простору (истокъ, западъ, сћверъ, югъ) и т. д. — Ови
видови нарави човечие есу: весела, нагла, равнодушна и
тиа (у научномъ єзику зову се: нарављ сангвинична ко-
лерична, флегматична и меланхолична).

У средњемъ веку долазили су учени лћкари и фи-
лозофи на сваковке људорије, и дћлили су нарављ чове-
чию не само по главнимъ елементима света (ватри, во-
ди, земљи и воздуху) него и по 7 главни звездаа и зна-
цима звездановогъ круга (Овди е нуждно примћтити, да
звћздослови ради лакшегъ прегледа небесногъ свода дћ-
ле небесни сводъ на разне кругове, одъ кои е сваки по-
себице свое особено име добио, и то понайвише имена
животиня, као н. п. кругъ лава, медведа и т. д.) Тако су
удћлили снажноне кругъ лава, ти оне кругъ магарца,
веселоме кругъ арца, а равнодушноме кругъ свиње.

Но доста већъ више о томе, како су сирћчь стари
човечию нарављ дћлили, но да прећемо садъ на саму
ствар. Саданьи учени човекослови усвоили су, да се
нарављ човечия дћли на четири главна вида: на веселу,
снажну, тиу и равнодушну, и веле, да весела нарављ узи-
ва, снажну є нарављ дћлательна, тиха нарављ чезне и
жуди, а равнодушна — трпи, па њути!

У новие време показао се толики брой особити пеки
људи, т. е. раздражљиви, незадовольни и очајњмъ
испуњени, да су саданьи учени люди и ову нарављ у редъ
они први четири ставили, и назвали е „приновучна нарављ."
— Но будући да е опаконо стање човека неприродно и
управо душевна болесть, то ми остаемо при старомъ
раздћлению, и смотрамо ову исту нарављ као неки изродъ
или наказу.

Весела или управо неразборита нарављ изражава
управо лакоумность — необуздано веселћ — раздра-
жљиво чувство и чезнењ безъ постоногъ чувства и
траюће дћлательности; далћ ова е нарављ значай сла-
богъ или управо никакногъ карактера, — а найпосле и
безсовћстности. Оваква нарављ се слаба брине за бу-
дућность, — она нагли и тужи безъ обзира далћ, и онъ
необуздано и безбрижно плови на трошной лађи на о-
творенома мору, па макаръ му бура изочигледъ грозила!
— — — Нагла е нарављ исто тако немирна и необуз-
дана, али има млого траюће дћлательности; тиа нарављ
има млого суморности и склоности къ тугованю, али има
постоянство у чувствованю и траюћу дћлательность и
сталность; — равнодушна или ладнокрвна нарављ
трома е и нечувствителна, и есть умерена, но недћлатель-
на. Но съ овимъ раздћленъмъ хтели смо ми само пока-
зати поглавите строге разлике, али ове су нарави између
себе разноврдно и поготову сваваць више мањ измеше-
ване, и зато ми не велимо, да е сваки сангвиниста о-
творена глава, сваки нагла карактеръ уедно и призница,
свака тиха нарављ уедно и суморна и тужна, а найпосле
сваки ладнокрвни човекъ безчувствени пањ; — єдномъ
речи, човечия нарављ недае се у тако строге разреде
подћлити, као биљ и травчице по изгледу, нарвеу и т. д.

Веселяци и суморяци (меланхолици) више су карактера женскога, напротивъ свакима и троми люди имаю више мужества у себи. Веселяци и нагли люди имаю по већой части племенито нелицемерно срце; суморно тиха нав и јадикована (трома) варавь обично е скопчана съ лукавствомъ, коварствомъ и злурадимъ срцемъ. Славни Лутеръ е казао: „Чувай се тихи люди; они, кои много путе, нису ти опасни“ А и ми имамо пословицу: Испод мире триста врага вире.“ Они први доју обично къ себи, пошто је жестина и натра проће; они пакъ последньи у стању су, казати умрлой супруги, кои моли, да ной се запали сеча: „Оставите ме да спаванъ, та заръ се неможе и безъ свеће умрети.“ — Ако би ова четири на да варави људске хтели сравнити са некимъ птицама, онда би изишло слѣдующе одношенѣ: ветрењаста веселянъ е ластавица, нагли и жестоки мужъ орао, суморни и тихи е совуљага, а троми е дропља. Кадъ би узели четворицу, одъ кои би свакн имао другчию варавь т. е. по єдну одъ ови гора претресани, онда би свани одъ њи на єдно исто питанѣ другчие одговорио. Тако, кадъ би ко рекао: „Ево, гди лети єданъ вол!“ ветрењакъ би скочио, изтргао напољѣ и рекао: „А гди е?“ нагли и мужествени налютио би се и рекао би: „Проклети лажљивци, како ће да ме за нос вуку; суморно тихи одговорио би тихо: „О, кадъ би волови летити могли, не би люди съ њима тако сурово поступали, а троми и равнодушни протегао би се мало, и рекао би: На века лети!“

Бодро око, отворени погледъ, и сво крепанѣ добронудноєг човека показује, да се онъ само за садашньост, а слабъ за прошлость и будућность брине. Никадъ му ние чело напрштено нити набрано, шальивость му е изражена на смешенѣмъ се устима, кои радо леле полюбце и небегаю одъ богато и вкусно постављене софре, а на обломъ лицу имъ се разлика румень. Немирко іймъ око сякти као у змие. Овакавъ е човекъ подобанъ добре коню, коме никакавъ болъ неће измамити якъ; напротивъ у узкићеню и раздраженю р'ке помамно, па и у самой тутиави бойнога поля; съ похваломъ и љљнимъ рѣчима може ій човекъ дотерати на своју руку, како годъ ће; напротивъ бой и вика праве ій плашљивимъ и тврдоглавимъ. — Добронудни веселянъ обећава тврдо, но редко држи рѣчъ; онъ е рѣавь платиша, и кадъ падне у грѣхъ, тешко се поправля, єръ онъ исто тако сметне и сво поклянѣ съ ума, као годъ и сва друга обећања. Онъ живи, као да му е оно последньи данъ; онъ предузима ствари, кое превазилазе и њгова средства и силе, предае ситницама велику важность, а важне ствари често забацуе, па надъ се у рачуну своме превари, као што то врло често бива, онъ слегне раменима и рекне: „Ко се томе могао надати?“

Брзонудань е човекъ добаръ войникъ, али рѣавь войсковоња, а овоме е десна рука, кадъ му онай безусловно заповеда. Онъ се поводи по околностима, а при томе показуе се, као да све по собственой њуди ради. Њи е лако тронути; но будући да ово тронуће брзо пролази, то се треба истимъ брзо полознати; они даю сваноме за право. Њиново натрено воображенѣ изведе ій, да све ствари претерую; они при проповеданю немогу да не дометну штогодъ, али то бива готово нестиче. Кодъ њи е све у превосходномъ степену, па било добро или зло, и. п. гди би р
е та и та невачица доста д
придодао: „Ни анђели сера
ста преизрадно, божествено, ве
прено, невидившемо нешто
Но прида е веселянъ готово
упечатлени спољни, кои на чувства њгова дѣйствую, премда избегава свако напрезанѣ, премда е разњежень, непостојимъ безъ снажнога карактера, и свой собственя робъ: то онъ ипакъ све ово поправља своимъ веселомъ њуди, оштроумноћу, брзимъ свађањемъ, искреноћу, безазленоћу, дружелюбиемъ и прикланањемъ уза свакога. Онъ е свачи љубимацъ, єръ га свани воле, и свани га воле, єръ е обхођенѣ и дружењ съ њимъ пријатно. Краљ енглески Карлъ II хтео е неприметно да се изкраде съ једне части, кою е давао єданъ одъ први лордова; но овай онако напрезань потрча за краљемъ и викне му: „Шта врага, заръ ове ваше величество да учини „блажени измицающихъ?“, — нема одъ тога ништа; ви морате самномъ ићшть єдну фланту да изврнете.“ — Краљ се са смешенѣмъ врати натрагъ и рекне: „Веселянъ е човекъ ваше него краљ!“

Лепршави они и лакоћудни люди врло су заборавни, а на њи се нетреба нато ни љутити, ако на писмо какво неодговоре, или неодговоре оно, што су запитани. Тако е єданъ лакоћудномъ пријателю своме повторительно, но узалудъ писао, да му на века важна питања одговори; найпосле у трећемъ писму написао е: „Молимъ те пријателю, кадъ ми будешъ опетъ писао, а ти незаборави да ми одговорашъ!“

Овакна варавь ние створена за дубоко размишљаванѣ; овакни немаю дубокога чувства, нити су они кадри свађати идеале (умогледе), и зато ние Кантова филозофия за њи ни написана. Женске пакъ, кое овакву варавь имаю, ићшть су у свему претерване и непрезане, и зато е добро, да што пре подъ шамию доју, — што пре, то боль.

Веселой и лакоћудной нарави сродна е нареъ пречка и натрена; само што има далеко више снаге и дѣлательности, но уедно има и много страстости, самољубия и гордости. Такви люди дѣлаю у велико и на високо теже, и при осећању свое душевне снаге и снажногъ наображења њима е уроћена тежња, да надъ другима владаю. И самъ заповѣдательни изгледъ, кои му е на лицу и кретаню тѣла изражень, показуе начело: Тако ћу, єръ е то моя воля! Строгость и сила праве ій ићшть упорнимъ, напротивъ доброта и обраћањ пажњ на њи обезоружава ій лако и одобровољи. Съ таквимъ натренимъ людма врло е тешко на край изи лазити, єръ они ће, да се свака њихова рѣчъ и дѣло на лази за умѣстно и да се обожава.

Лакоћудань учиниће несмислена дѣла изъ лакоумства и неразборитости; нагли напротивъ и натрени чине; то по своіой жестини и због превеликогъ у се поуздања стрпљењ е њму ствари непозната. Онъ се радо упушта у велика дѣла, радо се подчињава найвећемъ напрезаню За све племенито, велико и полезно, никаква жертва нис му сувише велика и отечество може се мирно и безбрижно ослонити на овакве људе. У старой сравцуской революцији појављивали су се такви високи

ойни стари Грка и Ри-
истина ова е нарањ найболя;
су такви люди опаки и ме-
чавши на престолу, обично до-
нагомо ...цету до велике силе, сайности
важности, — но ъ се све опеть лако губи, еръ у
природи нема свока, и штогодъ престано расте, лако
вене, — примѣръ видимо у Александра Селикомъ, Карлу
XII. и Наполеону I.

Но као годъ што се овакви снажни и пламенити
люди заузимаю за похвална и велика дѣла, исто тако су
примѣльиви за суровость, безаконня велика и злочин-
ства; — онъ излазе животь свой опасности, да прија-
теля своега избави, или да драгу свою види; но съ так-
номъ истомъ жестиномъ подмирує онъ свое осветолю-
бие само съ пропасћу свога противника, — и рѣчи:
попустиай и праштаи нема нигди у рѣчнику његовомъ. —
Онъ е заданутъ пламенитомъ одушевльносћу; даровито-
сћу, великодушиемъ и истинитосћу; но онънепрестано
мути по бурнимъ ватрописнимъ облацима, кои се при
найманѣмъ судару запале и громовима землю потре-
сеу. Снажни и пламенити мужъ нрави неће одъ себе, ма-
нѣ пакъ сматра, као да ће на свету и нема; онъ ние нигди радъ, да буде други, и зато светь овакве люде на-
зива немирне главе. Но не иде ли по њиовой њуди,
онда воледу они, да нису ништа, надъ немогу бити
оно, што желе. Римски императоръ казао е: aut Caesar,
aut nihil *(или царъ или ништа)* а стари Наполеонъ казао
е: „Волемъ бити у селу први, него у Парязу други!

(Продужиће се).

Неспоразумленѣ.

Кодъ једногъ имућногъ човека служила е една млада
слушкиня, а осимъ ове ние у куће било никаквогъ мла-
ћегъ. Ова е девойка била врло вредна и послушна, но
имала е ту једну погрешку, да е свакадъ, надъ е годъ
свой кућевни посао свршила, ишла у комшилукъ своимъ
другарицама и съ њима радо ћеретала, кономъ е прили-
комъ по лакомислию своме врло често заборавила, за-
тварати врата кућна. За ово свое ветреласто лакомис-
леное добивала е она одъ господара свога и госпое че-
сте укоре; они су ноћ представляли, како свуда има не-
валали люди, лопова и разбойника, кои ва то непрекидно
мотре, и едва чекаю такову згоднуприлику, да се у о-
творену кућу увуку и ово, што е найскупоцение, однесу,
а нарочито сребрно посуће, кое е стало у отвореномъ
долапу. Но при свимъ овимъ опоменама падала е ова
ветреласта девойка опакъ поненадъ у стару свою погре-
шку, тако, да су се ве найпосле господаръ и госпоя догово-
рили, да свою несмислену служанку съ њимишљеномъ
крађомъ запланте, т. е. да ова сама нешто сакрије, па
после девойку у забуну доведу. Неколико дана после
овога догађаја прођу, и они нису више мислили о догово-
ру њиховомъ, но при свемъ томъ они су закључили, да
надъ тадъ ову шалу учине. Кадъ су једномъ сѣли за со-
фру, а служкиня долапу отрчала, да донесе сребрно по-
суће и съ њиме асталъ постави, дрекне ова изъ гласа,
видећи долапъ празанъ. Ова долети у найвећемъ очаја-
нию у собу, бризне плакати, и съ сцањемъ приповеди го-
спои овай догађай. Мужъ и жена, сетивши се одма сво-
га договора о мнимой и измишљеной крађи, згледали су
се и смешили; онъ с сирћемъ мислио, да е она по дого-
вору сребро сакрила, а она опеть мислила е, да е онъ
сакрио. И зато намигну они једно на друго, да се њути,
докъ служкиню добро не угрию. Тако и учине.

„Видишъ ли садъ, лакоумно створењ," разваче се
гнѣвна баяги госпоя, „памтишъ ли моје толике опомене?
Ево садъ се догодило, а морала се надъ тадъ догодити!
Ю си намъ дуката упропастила, ние намъ остала ни една
једина кашика!" — „Садъ да кусамо чорбу съ древеним
кашикама, несрећнице!" придода тобоже разарднo мужъ.
— У смртномъ страху падне девойка ни колена предъ
господара и госпоя, кунала е и молила е, да ће ји 10 година бадава служити, само да ноћ опросте.

Кадъ е већъ позадуго лежала сузама обливена дѣ-
войка на колеияма горко испаштаюћи своју лакоумность,
шаше госпоя мужу своме на уво, да е већъ доста ша-
лес; еръ ће дѣвойка свиснути. „Да, тако е, рекне господ-
арь, „она се горко као, и зато ћемо ноћ засадъ опрости-
ти;" и опревши се дѣвойки, рекне: „Устаня са земль!
Шта е било, било! Но то нека ти служи за науку; та си
нам истина великну штетту начинила, но ми ти праштамо.
Сунце огране једной дывойки; она скочи са земль и ста-
де обливати руке свога господара и госпое сузама сво-
ими, а после одлети у кућну, да наспе ело. — „Ндао де-
те!" рекне госпоя своме мужу, кадъ су сами у соби о-
стали, „я се надамъ, да ће она одсадъ бати млого паз-
љивия; но збиля, садъ ће намъ она довети чорбу; зато
извади Бога, ти, сребро, кое си ти сакрио. — „Шта?" ви-
кне мужъ и њиви са столице, „я самъ сребро сакрио?" —
Кои те то преварио!" одговори госпоя, „зарь ми ти ни-
си намигнуо окомъ, да си сребро уклонио? садъ видимъ
шта е, одъ шале наше изправила се сушта истина, па
шта е найгоре, ми неможемо дѣвойки о нашемъ договору
ништа ни споменути, ми смо ной већъ великодушно опро-
стили!" — У тай ма донесе дѣвойка чорбу на асталъ. —
„Еди е сама безъ кашике, промумла мужъ, „сутра ћу од-
на купити ново сребрно посуће, али то ћу я вавекъ подъ
кључемъ држати, — а за данасъ, айдемо жено на ручакъ
кодъ куна Лазе!"

Школски театоръ.

Учитель. (дрема после подне на асталу у школи.)

Ђакъ. (плачући): „Но Господине, умло ме наше
пеето!"

Учитель, (нечуюћи онако буновано и дремљивъ
о чему е рѣчь): Па уеди и ти њега!"

ЕПИГРАМЪ.

Ђегодъ ватра гори
Ту и дима има
Ал ђегодъ е дима
Ту ватра негори. С. Ђ. П.

Издаде **Љубомиръ П. Недадовићъ.**
У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 16. Новембра 1857.

ШУМАДИНАЦ,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VII. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Авг. до нове године 18 гр. За остале плаћа се 3 вр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 вр. ср. за трипутъ. № 69.

ЗАЧИНЦИ У ЧАСОВИМА ОДМОРА.

Одломци изъ посмртни папира єдногъ филозофа.

О нарави людской (темпераменту).

(Продужено)

Наслоћуданъ човекъ воле, да люди одъ њега стрепе и зазиру, него ли, да га люде, — и онъ презире люде. Онъ трпи око себе ласкателѣ, но онъ непада у мреже њихове, него они му служе за забаву и проводенъ времена. Опакова само нарави раћа тврдо срце и сварѣпость; опакве люде натрпяваю суze и туђа страдания, већи они имаю према якоме симпатию.

Башъ ова снага и мужество снажни ови люди, кои се изъ петњи жила труде, постићи предположену цѣль, и кои оћеду у силу Бога да продреду, наклази често на одпоръ одъ стране други люди, и често є гнѣвъ и люта єдино средство њихова теженя и намера, єръ є гнѣвъ поплавита њихова страсти; опакви люди есу наликъ на огнѣдишуће горе, ови избацую димне облаке, камењ, пятру, па се после утишаю. Нагли люди уазъ простогъ народа довека су у варнице уплетани, а врло често и у запсу седе, обично су ови нагли люди приманяти и рѣдасти, и по таваницама и апсанама редко се плави люди виђаю, єръ су ови већомъ части веселоћудни.

Човекомразость произлази изъ жуча, а тако исто и наравь, кои презире люде као и сви пороци людски. Нагле женскиње са своимъ лобоже понашетвомъ, мушкимъ владаньмъ и гордимъ погледомъ есу праве паказе у сравненю са њежномъ женскомъ природомъ, — ове су права страшила и фуре. Чисто холеричка (нагла) наравь, врло є несрећна наравь, изузимаюћи кодъ владателя и поносонођа, но они лако постаю тирани и деспоте. — Опакова наравь изродила є чудовишта свѣтска, као што су римски цареви Тиверие, Неронъ и Калигула, опаква є наравь изродила крстоносце Людвика XI Хенрика VIII Филипа II и Робеспѣра, а многе бацила є у лудило, кадъ іймъ се велике препоне на путу показале. Нагли люди треба свакадъ добро предъ очима да имаю, ону стару, грчку басну о тихомъ ветрићу и єћерной бури: ветрове се надметали кои ће пре путнику єдномъ огртачъ збацити; силовити єћерни ветаръ дуваo є изъ петня жила, а последнца є тога била, да се путникъ огртачемъ умотао; слаби ветрићъ насмеше се на то, почне тао дисати и путникъ є онда огртачъ и самъ збацио.

Мирни и склоньни погледъ *суморноєв* човека, нѣговъ лагани ходъ и сва нѣгова кретања показую већъ јасно, да є и нѣгова душа и умъ тихъ, но дубокъ, а и створенъ за одлучно и идеално (умогледно), озбиљно и виспрено. Онъ люби самоћу, мракъ и густъ магловити воздухъ, кое га све ићшть суморнимъ и жалостнимъ чини. Лакоћуданъ є човекъ богатъ у чувствованю, а суморни напротивъ веома убогъ; онъ є према свачему неповерителанъ и зато довћка изикус: о времена! о нарави людска! Лакоћуданъ човекъ узима све олако, одничнѣ свашта са найлепшомъ надеждомъ успехания, — суморни пакъ пада у противну погрешку: онъ се врло тешко рѣшава на бут шта, и тако обоица често промашую цѣль свою. Суморанъ човекъ ако мрак веселу оштроумность; онъ пакъ држи се да млого зна, и будући се онъ више плаши него нада, то онъ и люби већма тиха увеселения него ли бурна и шумна, онъ радне ужина у воображению неголи у самой ствари, и нѣгове су добродѣтель и: трезвеность, умереность, сталность, неограничено постовање и велика трпељивость. Онъ се найтежегъ посла нестраши и што є онъ єдномъ одпочео, то є заиста добро промозгано; онъ є прилѣжанъ, точанъ, а према другима строгъ. Но нѣгове су погрешке ћудљиво разположенѣ, одвећъ велика чувствителность, ћутљивость, неповереньѣ, сребролюбие, упорство, и запшенность и умануность Суморна є наравь обично наравь човекомрзна, као што є био Жанъ-Жакъ-Русо (славни француски списатель и православъ), и као што лекари потврћую, ова наравь произлази одъ црне жучи и густе крви, а врло често и одъ празне несе и несрећне. Єданъ овако несрећанъ човекъ рекао є єданпутъ: „Заиста! да сам я шенширин, люди би се без главе рађали.“

Суморна є наравь на жалость врло често пратиоцъ даровитости. Найвећа часть самоубилаца воде свое порекло одъ жалостне фамилие суморника, и по свой придни суморни су люди измислили понятия о паклу, ћаволима и страшилама. И Волтеръ є морао бити суморнакъ, єръ онъ у єдномъ своме театралномъ дѣлу каже: три четвртине човеческогъ рода есу будале или угурсузи, а и сурѣ є саможивъ,“ кое рѣчи не нису башъ на подпомаганѣ любави къ ближнѣму. (Продужиће се.)

Сыновац

КАО СТРИЦЪ

ЧЕСЕ. У ТРИ ДЕЈСТВА

Д ица.

Полковникъ Вои[illegible]ићъ
госпа његова
Софија кћи[illegible] равњица
Обрадъ Войновићъ, полковниковъ синовацъ.
Савета, Обрадова сестра
Тихомиръ, Софијинъ заручникъ
Миланъ, пријатељ Обрадовъ
Перишa, послужитељ Обрадовъ
Єданъ бележникъ (нотарь).
Два наредника полицајна.
Єданъ поштарь
Гойко, слуга у кући Полковниковој
Три послужителя
(Појав ће у једној сали, съ једнимъ вратима, која у башчу води. Съ обе стране налазе се врата кроз кое се у друге собе иде.)

ДЕЈСТВО I.

ПОЈАВЪ I.

Миланъ (уђе нагло унутра и пошто се обазрео свуда унаоколо, да види имали кога, приђе ближе једној пошталој свећи, која је напредъ на једномъ астали за писаћъ горела, и почне читати једну цедулю).

„Господинъ Миланъ умољава се, да се довече у шест сати у баштенској сали господина Войновића нађе. Онъ може на мала врата ући, која су цео данъ отворена“. — Никаквъ подпись! — Хмъ! Хмъ! Чудновати догађаји — можда є каква лепа госпа, која жели да се самномъ састане — то би било врло лепо — Но миръ! Какве су те две фигуре кое садъ онуда уласе, куда самъ и ушао?

ПОЈАВЪ. ДРУГІЙ.

Обрадъ Войновићъ и Перишa (обоје у огртаче замотани), Миланъ

Обрадъ (дајући свој огртачъ Перишину). Добро вече, љубезни Милане!

Миланъ. Шта, — царъ си ти Обраде? Одъ куда ти овако? и одкуда то чудновато украшење — та барока и та униформа, која ниє одъ твогъ полка?

Обрадъ. Ради моје безбѣдности — ја самъ се са моимъ подполковникомъ у двобою тукао, онъ є опасно рањенъ и ја долазимъ, да се овди сакримъ. Но почемъ ће ме лако у мојој униформи познати, то самъ држао да ћу найсебѣднији бити ако одело могъ стрица обучемъ. Ми смо готово једна година, пао што знашъ, и єданъ другомъ у страсу, величини и лику тако рани, да би се човекъ у нама преварити могао, а притомъ једно име носимо. Само є у томъ једна разлика, што г. полковникъ барокну носи, а ја моју собствену косу, — Но садъ, почемъ самъ и а барокну натукао и униформу његовогъ полка обукао, и самъ се нашој подобности дивимъ. Овогъ самъ тренутка присићо, и радујемъ се, што самъ те тако точно на заказаномъ мѣсту застао.

Миланъ. При састанку? Шта? Заръ є и теби она што о томъ повѣрила?

Обрадъ. Она? која то она?

Миланъ. Но, та она лепа госпа, кол ме є једнимъ писмомъ овамо позвала! Та си мој пријатељ Обраде, а ништа одъ тебе нетаимъ.

Обрадъ. Лепа госпа?

Миланъ. Шта се сиешъ?

Обрадъ. Я самъ та лепа госпа, Милане.

Миланъ Ты?

Обрадъ. То є писмавце одъ мене.

Миланъ. Лепа превара, но до врага; што ти паде на паметъ, да се неподписујешъ на твоја писма? — Люди мога реда ногу при оваквимъ цидулама на што друго мислити и рачунати. Али кадъ стварь тако стои, добро! Мы се нећемо єданъ на другогъ љутити, Обраде — давле и самъ твој покорнији слуга (нође).

Обрадъ. Та чекай! Куда ћташъ тако? Мени є врло нуждно било, съ тобомъ говорити, пре него што се съ другима састанемъ, я потребујемъ твоје помоћи, ми имамо нешто разговарати.

Миланъ. Добро! — Можешъ се на мене ослонити но ме садъ пусти, єръ имамъ важна посла. —

Обрадъ. Заръ тако? Што башъ садъ, кадъ би требало, да ми услугу єдну учинишъ? А за твоје учтиви састанакъ съ каквомъ лепомъ госпомъ имао би времена.

Миланъ. Заиста не љубезный Обрада, я морамъ ићи, неће на једномъ месту очекују.

Обрадъ. Где?

Миланъ. Єданъ пријатель на три партије шаха.

Обрадъ. Да важна посла!

Миланъ. Шалу на страну! Я ћу ићи тамо приликомъ, сестру твогъ подполковника видати. Я имамъ кодъ ње важна посла, на ћу іой што и о теби говорити.

Обрадъ. Кадъ є тако, нека ти є просто! Али учини ми ту услугу, кажи моіой сестри, да є неко овде у башти очекује, — Али немој ме именовати, разумешъ?

Миланъ. Нечай браге! Я немамъ времена, него ћу іой поручити, кадъ є немогу самъ видити; у осталомъ я намѣравамъ другомъ каквомъ приликомъ са њомъ познанство учинити. Я здраво почитујемъ брата, па како неби онда и сестру волео, разуме се, ако є лепа (оде).

ПОЈАВЪ 3.

Обрадъ и Перишa.

Обрадъ. На срећу ниє ми његова помоћи башъ тако нуждна. — ниє ме толико башъ ни стало да се криемъ; та нальда неће никомъ пасти на паметъ да ме гони, што самъ дошао, да милу рањеницу могъ стрица опеть видимъ.

Перишa. Ала сте ви срећанъ човекъ, милостини господине! — Ви ћете вашу, љубезницу опеть видити; а я (уздише) моју супругу. — Мы смо као анђели живили, докъ смо на педесеть миля једно одъ другогъ удаљени били.

Обрадъ. Миръ! Ето моје сестре!

ПОЈАВЪ 4.

Пређашни Савета.

Савета. А — Ви сте? Добро ми дошли!

Обрадъ. Но, то є заиста усрданъ дочекъ!

Савета. То є прекрасно што сте нас тако изненада обрадовали! ви сте написали да сте велики путь предузели, съ коѣ ћете се текъ после єдногъ месеца вратити, но непроћоше ни четири дана, а ви дођосте.

Обрадъ. Писао самъ, но коме?

Савета. Коме другомъ, него мојой стрини (опази Перишу, кои свој огртачъ свлада). Но гди є господинъ Тихомиръ?

Обрадъ. Кое тай господинъ Тихомиръ?

Савета. Та вашъ будући зетъ!

Обрадъ. Каже ми, за кога ме ти држишъ?

Савета. За кога другогъ, него за мојъ стрица.

Обрадъ. Єли могуће! да сестра брата непознае!

Савета. Сестра? Ви мој братъ?

Обрадъ. Твој братъ.

Савета. То неможе бити, ви се шалите, мој є братъ нодъ своѣ полка, 30 миля далеко одавде, мој братъ има своју собствену косу, та то ние ни његова униформа — па и нека би башъ велика подобность.

Обрадъ. Догађај єданъ, кои се чести тиче, но кои є иначе маловажанъ, принудио ме є, мој гарнизонъ врло итно оставити, а да ме неби ко познао, обукао самъ овај кашутъ и метую на главу ову барокъ.

Савета. Єли могуће? — О то дозволи, да те загрлимъ, љубезни брате — Садъ текъ почињемъ те познавати! Али подобность є заиста чудна.

Обрадъ. Дакле мој стрицъ ние ту?

Савета. Дабоме, због свадбе.

Обрадъ. Због свадбе? Какве свадбе?

Савета. Софинае, — ранћенице нашегъ стрица.

Обрадъ. Шта чуемъ! Заръ се Софија удае?

Савета. Тако є, заръ ти то незнашъ?

Обрадъ. Тако ми Бога, незнамъ ни словца.

Перишa. (Приближава се). Ми ни речи незнамо.

Савета. Неки стари другъ (у пойни) стрићевъ заиско є Софију за своѣ сина Тихомира — Каже се, да є млади Тихомиръ єданъ врло љубезностоянъ човекъ, ма га ићшть до душе писмо видили Стрицъ є по младожењу отишао, а после намераваю неки велики путь предузети, да незнамъ какво наслѣдие приме. Они мисле за єданъ месецъ дана вратити се, па ако онда ићшть ту будешъ, то ћешъ моћи на свадби заедно съ нама играти.

Обрадъ. Ахъ љубезна сестро! — Вѣрни Перишо! подајте ми совѣта, помозите ми; јако ми за непомогнете, я самъ онда свршио, я самъ изгубљењъ!

Савета. Шта ти є брате?

Перишa. Мој є господинъ залюбљењъ у ранћеницу његовогъ стрица, Софију.

Савета. А, дакле то є?

Обрадъ. Одъ ове свадбе неће бити ништа.

Савета. Богме тешко ће бити, стварь ову покварити. Оба су старца сагласни, речь є дата, положена су условији, и само се ићшть младожења очекује, да ій подпише.

Перишa. Стрпите се! Чујте! (стаде у средуу) Мени доће у главу єдна валина мисао.

Обрадъ. Говори!

Перишa. Ви сте већъ єдномъ почели нашегъ стрица представлятн! Останите при томъ! довршите ролу ту до краја!

Савета. Лепо средство, заиста прекрасно!

Перишa. Само полако! Допустите ми само, да мој планъ развијемъ. — Ви ћете представлятн даље нашегъ стрица! Ви ћете бити онда господарь у кући, а вашъ ће први посао бити, да ту свадбу одложите. — Ви кажите да ниете могли младожењу довести, єръ є умро. — Међутимъ некъ господа стрина добие одъ васъ писмо, као одъ синовца, у коиъ одъ стрица Софинину руку просите. — То є мој посао! Я ћу бити скоротеча, кои ће писмо донети. — Господа стрина воле своѣ синовца, она ће то радостно примити, она ће намъ га саобштити, што своме супругу, а ви ћете радо допустите. Затимъ представите се, као да морате врло итно одпутовати, и дајте стрини неограничено пуномоћие, да ту стварь коицу приведе. Ви ћете одпутоват , а сутра данъ ћете се наново појавити у вашој собственој кући, и у униформи вашегъ полка, као да сте садъ башъ изъ нашегъ гарнизона дошли. Свадба ће се свршати, уикъ ће дођи свечано обученъ са своимъ младоженьомъ, кои ће место свог заузето наћи, и коме неће ништа друго остати, него да се врати, па да или у сѣверној Америки или у источној Индији себи супругу тражи.

Обрадъ. Заръ ти мислишъ, да ће то мој стрицъ тако равнодушно гледати?

Перишa. О, онъ ће се јако налутити, то се разуме! Онъ ће у први на узпламтити. — Али онъ васъ воле! Онъ воле и Софију! Ви ће те га ласкавимъ речма обасути, и обећати му пуну собу унучади, кои ће му сви тако наликъ на њега бити, као ви. Онъ ће се насмеати, ублажати, и све ће се на томе свршити.

Савета. Я незнамъ, — али овај ми се умишлай види приличанъ.

Перишa. О, то є прекрасна умишлай.

Обрадъ. Доста є смешанъ, али се неможе изврштити. — Тешко ће ме можда за стрица држати, па ако ме познаду.

Савета. Ми ној несмемо времена дати, да се ове обмане отресе. Ако и време употребимо, то ћемо само єданъ тренутакъ требати. — Садъ є вече, помрчина ће намъ помоћи, ове свеће не светле јако , да би ову разлику опазити могли. Данъ не треба ни да чекашъ — пазари се, да ићшть те поћи дазъ путовати можеш, а сутра се појави у твомъ правомъ виду. Брзо на посао. Ми несмемо време губити. Пиши стрини писмо, кое ће ној твој Перишa као скоротеча предати, и у коиъ ти Софинину руку ићшеш.

Обрадъ. (Приближаваюћи се астолу) сестро, ти пристаешъ?

Перишa. (Тарући руке) Ха, ха, ха, како се радуемъ моимъ мудрим умишлаю. Штета што већъ жену имамъ, садъ бимогао овде главну ролу играти, место што садъ само помоћрезника представлямъ.

Савета. Како то, Перишо?

Перша. На то с свсвимъ природно. Мой е годинъ содъ стрицъ а я би могао господина Тихомира представлати, а ... ина, шта би се напосле изъ тога породило, да моя пролета свадба —

Савета. Заиста, София има довольно узрока, што небе.

Обрадъ. (Запечати писмо, и преда га Перши) Ево писма. Уреди како знашъ, а се теби повераваме.

Перша. Ви ћете самномъ задовольни бити, за неколико тренутака, дође ћу я съ њимъ као скоротеча изъ Бечъ те нита знаш кое варошки, свиљ прашљивъ и зномъ обиженъ. — Ви милостиви господине, држите се храбро. — Одважность, неустрашимость, па и безобразлукъ употребите, ако е нуждно. — Кадъ будете стрица представляли, надъ тетку преварите, Софию узмете, па кадъ се све свршило буде, онда истресите пепове и наградите добро перюгъ слугу, кои вамъ е у овомъ прекрасномъ дћу десна рука био (одлази).

Савета. Ево стрине Ова ће те за уика држати. Поважи се као да знашъ нешто важно да ной саобштишъ, и кажи ме, да васъ оставимъ саме.

Обрадъ. Али шта ной знамъ казати.

Савета. Све, штогодъ ти е драго, само буди учтивъ и љубезанъ.

ПОЯВЪ 5.

Госпоя Войновићка, пређашньи.

Савета. Одите, љубезна Стрино брзо! уикъ е дошао.

Г. Войновићка. Како! — Шта? мой мужъ? — Где, онъ е заиста! — Добро дошао, — тако те скоро писамъ очекивала. — Но сигурно сте срећно путовали. — Али зашто тако самъ? — Гди су вамъ гости?

Савета. (Тайно своме брату) Но говори, — одговори брзо!

Обрадъ. Будући самъ само на кратко време дошао, то самъ дошао самъ, и то у наймањимъ колима. — Што се пута тиче, љубезна жено — ахъ, овай ме био найнесрећнїи.

Г. Войновићка. Та ме ужасаваш. Да вамъ се ние каква несрећа догодила?

Обрадъ. Мени ние! Не мени! — Али свадба — (Савети.)
Љубезна снаховице, я имамъ са теткомъ неки разгоръ.

Савета. Я ћеу да васъ узмемиравамъ (одлази). (Продужиће се).

МРВИЦЕ.

Косидиеръ, кои е после буне француске год. 1848 био подъ привременимъ правителством префекта полиције у Парижу, морао е при тадашнимъ променама уклонити се изъ Париза; онъ е отишао у Лондонъ, и отворио е тамо радњу съ виномъ. После некогъ кратког времена препоручао е онъ лорду Бругаму своје разне одабране сорте вина. Лордъ га запита, да ли е онъ Косидиеръ, биши префекть полиције у Паризу, кои е непредкомъ хтео редъ увести: „Есть, одговори Косидиеръ," я самъ тай. — „Е кадъ е тако," рекне му на то Лордъ, „онда самъ башъ радъ да видимъ, да ли се исто тако разумеваше у вину, као и у политики; и зато пошљите ми за 100 дуката разне сорте вашеть вина на пробу."

— Неки учитель толковао е једномъ естествену историю, и поделио е животинъ на више разреда, а у први разредъ ставио е све животинъ, кое сисаю. Кадъ е дакле учитель једанпутъ рекао једномъ своме ђаку, да е магарацъ, отрчао е овай пунъ радости куће, и рекне отцу: „Ахъ отацъ, помисли само, я самъ стављенъ у први редъ!"

— Девойки једной, кои бияше сасвимъ у бело обучена, хтео е неко ласкати, и рекне ной: „Заиста, ви изгледате као сушта невиность." — Она му на то одговори: „То ви само кажете!" Но у место да удари гласомъ на рѣчь „*кажете*," она е ударила у забуни гласомъ на рѣчь „*ви*." — Да скупе погрешке!

— „За Бога!" рекне неко једноме презадуженом барону, „я нешто да понамъ, како ћодъ толики дугова можете ноћу спавати!" — „Ви можда имате право," одговори графъ, „ако то односите на људе, кои мисле платети дугове своје; али на мене се то неодноси."

Политички театоръ.

Ераѣъ. Ама кажи ми, пере ти, Петаче, шта то управо значи република?

Петакъ. То ћу ти одма казати; него треба да ми пажешъ найпре, знашъ ли ти, шта е то самодржацъ?

Ераѣъ. Знамъ, то е владоцъ, кои самъ влада.

Петакъ. Лепо, тако е. — Е садъ шта е република?

Ераѣъ. Та и я те то питамъ.

Петакъ. Чекай, садъ ћу ти казати; Република е сушта противность самодржавне државе, т. е. у самодржавной земаљи влада једно лице надъ свима, — у републики пакъ владаю сви надъ никимъ!"

ОГЛАСЪ.

80 КОЛА СЕНА

Ко има волю, купити у скупу или на мање делове лепа сена, нека се погодбе ради прияви у Бачанской кафани на Сави кодъ „Беле лађе".

У Београду 16. Новембра 1857. (1—3)

Издаде **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

У Књижопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 23. Новембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

теч. VI. Овай листъ излази свake Суботе. Цена к одъ 1. Апр. до конe године 18 гр. За огласе плаћа се 3 вр. ср. одъ врсте за одан-путъ а 5 вр. ср. за трипутъ. № 70.

ГДИ Є СРЕЋА?

Текъ што човекъ моћь получи,
Да дѣлати може вольно,
Гледи срећу да докучи,
Да проживи задовольно —
Свакоика тражи средства,
Да бы стекo текъ богатство, —
Немотрећи онъ на слѣдства,
Више пута гази братство
Све за любовь среће клете. —
Царъ, ког' свaки врши волю,
Дяже своe силне чете,
Коe пале, руше, колю,
Све у славу цара свога.
Други силно блaго грѣе
Презирући сиротнога,
Трећи землю там' преврће.
Eдaнъ варанъ двори горду,
Коя стране ште земль;
Хитро скаче, хвата ћорду,
Али ено клоку, дремаћ.
Други љубе пне нектаръ,
У восторгу чезне, грца,
Трећи с' маша там' за плектаръ,
Да развећи чуства, срца.
Eдномъ прси ките звезде,
Онаальива слава трешти —
У срцу се страсти гнѣзде —
Ал' колико сяйность блѣшти? —
За титулоиъ eдaнъ чезне —
Сакупљено блaго брои —
Нешто шупше, а онъ презне —
Одъ самогъ се себе бои.
Погле тамо други замку
Противнику своме крче,
Ал' га преме као сламку,
У немиру ветаръ віе.
Трећи ено тамо скорби,
У себ гои страсти подле —
Излаже се тешкой борби —
Ал' на путу само бодаћ!
У облаке смртный леће
На крилима сяйне наде,
Да докучи скуте среће,
А за њимъ се беда краде.
Вечне тайне измерити
Духъ и разумъ свой упиньћ,
А невиди, куда хити,
Да с' ва море пушта синьћ.
Стани, брате, куда твое
Слабомоћне силе дижешъ,
Недомашно вечно то е;
У ништилу ти тек' гмижешъ.
Суетна е мука, трудба,
Нема у том' смртномъ среће,
Ѣръ све руши строга судба,
Коя мита никадъ неће!
О врати се натрагъ брате,
Предъ тобомъ е само магла —
Нема тамо среће за те —
Тамо зја пропасть нагла.
Oћешъ среће — то е лако —
Та сто е близу тебе —
Зашто да се патишъ тако,
Зашто да ти срце зебе?
Зато пази, што ћу сада
На просто ти брате рећи:
Разумъ срцемъ нека влада,
Па ћешъ тако срећу стећи.
Тамо само среће сја,
Вечну радость духъ ужива,
Гди е нaравъ смерна тиа,
Задовольство гдѣ почива!

Лука Сарићъ.

СЫНОВАЦЪ КАО СТРИЦЪ

(Продужено).

ПОЯВЪ 6.

Г. Войновићка и Обрадъ.

Г. Войновићка. Дакле драги супруже, ова свадба —

Обрадъ. Одъ те свадбе неће бити ништа.

Войновићка. Како? Зарь нам ние отацъ младоженъ тврду речь задао?

Обрадъ. Истина е цѣла! Али сѣнъ нѣговъ неможе нашу Софію узети.

Г. Войновићка. А зашто не?

дъ. (ячимъ глагомъ) Єръ — єръ є — мртавъ.

Войновићка. Боже! какавъ случай!

Обрадъ. Права жалость. Онай младићъ бияше, као готово сви млади люди, мало ветренякъ. Єдно вече, на балу єдномъ завади се онъ съ єднимъ официромъ збогъ неке девойке и они се почну узаимно опоро вређати. Млади Тихомиръ, кои бияше живостанъ и напрасанъ као што су обично млади люди, плане и позове противника на двобой, али на несрећу свою намери се на искусногъ навгацію и борца, кои се никадъ нетуче а да свогъ противника не — убіе. И овай обичай одржи и садъ побѣду надъ вештиномъ нѣговогъ противника; — сынъ мога бѣдногъ приятеля падне, на три мѣста смртно ранѣнъ, и издане за по саата.

Г. Войновићка. Милостиви Боже! Шта ли є морао сирома отацъ претрпити!

Обрадъ. Можешъ мислити! А мати!

Г. Войновићка. Шта? мати? — та она є прошле зиме умрла, у колико ми є познато.

Обрадъ. Ове зиме — дабогме! Сирома мой приятель! Зимусъ му жена умрла, садъ у лето изгубио є и сина у двобою! — Тешко ми є било, оставляти га у той больи. Али служба є садъ строга. Двадесетога мораю сви официри — кодъ полка бити! Данасъ деветнайсти, я самъ само данасъ на єданъ трепутакъ овамо дошао, а довече морамъ опетъ — моме гарнизону отићи.

Г. Войновићка. Шта? заръ тако брзо?

Обрадъ. Служба налаже, — другчіе ниє. Садъ да прозборимо о Софіи.

Г. Войновићка. Та є девойка као убиєна и суморна, одкако си ти отишао.

Обрадъ. Знашъ ли, шта я мислимъ? Ова прилика, кою смо іой ми изабрали — чини ми се, ниє била ньойзи башъ по вольи.

Г. Войновићка. Тако? Заръ ти то знашъ?

Обрадъ. Я ништа незнамъ — Али ньой є садъ 16-а година — заръ ниє могла она сама за себе изабрати, пре него што смо ми то учинили?

Г. Войновићка. Тако є, сваки данъ виђамо такве примѣре.

Обрадъ. Я є неби приморавао, да пође за немила.

Г. Войновића. Боже насъ сачувай одъ тога!

ПОЯВЪ 7.

(Пређашня София)

София. (Збунѣна неочекиванимъ присутствомъ свога отца) — А! — мой отацъ — —

Войновићка. Но, шта ти є? Што си се скаменила? Што не приђешъ отцу?

Обрадъ. (Пошто ю є загрлио, у себи) Ала су ти башъ срећни очеви, како ій свако воле и грли!

Войновићка. Ти по свой прилици іоштъ незнашъ, да є єданъ несрећни догађай удадбу твою препречио.

София. Какавъ догађай?

Войновићка. Твой є заручникъ Тихомиръ мртавъ!

София. Боже, шта чуємъ!

Обрадъ. (Упре погледъ у ню и оштро є загледа) Дакле, шта велишъ ти на то, Софио моя?

София. Ахъ, шта да вамъ кажемъ! Я сажалѣвамъ одъ срца тогъ несрећногъ младића, — али — ипакъ — морамъ то као неку срећу сматрати, што — — што се онай часъ, у кои ћу се одъ васъ одвоити, мало далѣ одмакао.

Обрадъ. Али мило дете! Кадъ ти ниє мой изборъ по вольи био, зашто намъ ниси ти то одма казала? Боже сачувай, да би ми тебе преко твоє волѣ коме дали; — склоности твоной нећемо ми на путъ стати.

София. Я то знамъ, — али, — боязльивость моя, — стра', да васъ неувредимъ — —

Обрадъ. На страну съ томъ боязльивосћу, она ниє овде на свомъ месту! — Говори слободно, — кажи ми тайну срца твога.

Войновићка. Тако є, дѣте моє! Слушай твога отца! Онъ ниє радъ, да те несрећномъ учини, — онъ ти є заиста найбольи приятель.

Обрадъ. Ти си дакле іоштъ унапредъ мрзила тогъ твогъ несуђеногъ Тихомира, єли?

София. То не — али га не волемъ.

Обрадъ. И ти неби за оногъ пошла, кога не волешъ?

София. Ахъ, само съ тешкимъ срцемъ и на силу.

Обрадъ. Ти дакле већъ любишъ, — єли?

София. Я то нисамъ рекла.

Обрадъ. Но, но, — разумемъ, — ако и ниє башъ то, оно є наликъ на то, — изясни се сасвимъ слободно, што таишъ? казуй!

Войновићка. Охрабри се, дѣте моє! Говори, као кадъ неби никога било у соби.

Обрадъ. Представи себи, као да са найбольимъ приятелѣмъ говоришъ, — кажи ми, — онай, кога ти волешъ, зна ли, да га волешъ?

София. Боже сачувай! — Онъ ништа незна.

Обрадъ. Єли младъ човекъ?

София. Єданъ любведостоянъ младићъ, — кои ми є у толико миліи, што сваки налази, да є врло на васъ наликъ, — Єданъ вашъ сродникъ. — Ахъ! та ви ћете га одма погодити.

Обрадъ. Немогу тако одма, любезно дѣте моє!

Войновићка. Али я ћу га ямачно погодити! У обкладу, то є твой синовацъ Обрадъ!

Обрадъ. Но, Софио, ти ћутишъ?

София. Одобравате ли мой изборъ?

Обрадъ. (Сакриваюћи свою радость и усхићенѣ, — у себи) Држ' се Обраде, да се не издашъ. (Ясно) Али, — дете моє, — ми се іоштъ о томе морамо промислити.

София. Нашто млого размишляти. Мой и побратимъ Обрадъ найбольи, наймудріи, най — — — —

Обрадъ. Ко? Обрадъ? Заръ онай дивлякъ, онай ветренякъ, кои ми у последнѣ две године, одкадъ є отишао, ниє ни двапутъ писао!

София, Али є мени тимъ прилѣжниє писао.

Обрадъ. Тако дакле? Онъ в, велишъ, теби писао? А ти си му исправно одписивала, сли?

Софија. Писамъ, премда самъ то яко желила. Но ви сте ми обећали, да се нећете склонити мојој противити. Мила мати, та ректе и ви кою за мене, молите га.

Војновићка. Та пусти и ти, Боже мој, што си се заиватио. Ту се нема шта више чинити, — признај, да в и Софијинъ изборъ сасвимъ на своме месту.

Обрадъ. Ако оћемо по души да кажемо, она ніе рђаво изабрала; иманћ е съ обе стране готово једнако, — али ако би Обрадъ нечео лакомислено газдовати — но ништа, женидба дотеруе младе људу редъ, — а надъ га и ако га воле — —

Софија. Ахъ, здраво га волемъ, — надъ сте ми Тихомира за супруга изабрали, примћтила самъ, да е моја склоность према Обраду неодолима, — на кадъ би іошть знала, да е и онъ мени наклоњенъ — —

Обрадъ. (Натрено) А зашто ти не би наклоњенъ био, драга моја (тргне се и дође къ себи) — — добра моја! Софио! Дакле, шта му драго, — я саизволявамъ.

Софија. Дакле смемъ ли садъ Обраду писати?

Обрадъ. Како ти е драго! (у себи) Богъ и душа лепа ти е стварь, бити отацъ или поочимъ, кадъ се овако пријатне ствари и исповести чују.

ПОЈАВЪ 8.

Пређашњи, Савета, Перишa (у сурупчишмъ алъинама бичемъ у руци.)

Перишa. (Задньо се, као да е пождањ у трку јашио)

Савета. На страну! ево вамъ једнога гласоноше.

Војновићка. А где — Перишa!

Софија. Обрадовъ слугa!

Перишa. Милостива господане — — милостива госпо! Изведите ме изъ моје неизвѣстности; кажите ми одма, ели се господарица Софија већъ венчала са Тихомиромъ.

Војновићка. Іошть ніе, но што ово питањ?

Перишa. Фала Богу? То самъ онда на време дошао, да момъ јадномъ и очајаваћемъ господару животъ спасемъ.

Софија. Боже! — Заръ му се каква несрећа догодила?

Војновићка. Да ніе сирома Обрадъ болањ?

Савета. Ти ме ужасаванъ, — кажуй, шта е моме брату?

Перишa. Стишајте се, молимъ васъ! — Мой е господарь сасвимъ здравъ, али ми смо у незгодномъ положењу, — о, кадъ би ви знали — но ви ћете и тако све дознати. Мой се господарь спремао, да пише милостивой госпои, коју онъ свакадъ спомиње као љубезну своју стрину, да мой срце своје одкрије; — вама има онъ за млого кошта благодарити, и према вами има онъ найвеће повереньѣ, — ево једно писмо његово, прочитайте, и сажалѣвайте га!

Обрадъ. Шта ли ће то бити?

Војновићка. (Узме писмо и чита) „Почитаема стрино! Садъ самъ башъ разумео, да намеравате вашу рањеницу Софију удати. Садъ се ваше већъ немо узdržати, да вамъ моје срце неодкриемъ, — я люби Софею. — Я насъ нао Бога молимъ, да ми ю поклоните, осимъ ако она има велику наклоность према своме заручнику, — я е любимъ и обожаванъ, и поуздано се надамъ, да ћу и њу любавь придобити. Я ћу се одма за Перишомъ на путъ кренути, међутимъ ће вамъ онъ писмо предати и о своему извѣстити васъ, шта самъ я претрпио одъ онога часа, кадъ самъ поражителну за мене вѣсть о Софијиној удаби разумео.“

Софија. Ахъ, боже мој — мила Обрадеће!

Савета. Сирома Обрадъ, искида се живъ!

Перишa. Заиста, то се неда ни описати, у каквомъ е положењу мой господарь! „Али, господару“ реко му ја, „та вальда ніе іошть све изгубљено.“ — „Иди, проклети угурсузе!“ одговори ми онъ у найвећој туги и ярости; знаш бре, да ћу ти грклянъ изчупати, ако не стигнешъ на време! — ваше синовацъ, Богме, кадъ е лютитъ, доста е и суровъ.

Обрадъ. Безобразникъ једанъ!

Перишa. Но, но, господине, ви се тако срдите, као да то о вами говоримъ; а што кажемъ, то е само изъ једнога према њему искреногъ пријатељства да би га ви поправили, — єръ ви сте му найпречи, ви сте његовъ стрицъ.

Савета. Заиста честанъ и њјравъ слугa! Онъ би за господаромъ спонић у воду и у ватру.

Војновићка. Иди Перишо и одмори се мало, — то ти е за садъ найнуждніе.

Перишa. Добро, милостива госпо; я ћу се одморити у кући. (Одлази)

ПОЈАВЪ 9.

(Пређашњи, безъ Перише)

Обрадъ. Но Софио? Шта велишъ ти на то?

Софија. Я исчекуемъ моју судбу изъ ваше руке.

Војновићка. Ние вайде, нема се куд, вала му Софију нашу дати.

Савета. Али братъ мой іошть ніе ту.

Војновићка. По писму његовомъ онъ неможе дуго изостати.

Обрадъ. Е, кадъ башъ ніе другче, — и кадъ ви сви тако мислите, те сте на мене навалили, то нека буде! кадъ сте ви сви задовољни, онда и я немамъ ништа противъ тога. Баръ ће се до мога повратка хука и галама свадбе свршите, — хеј момци!

ПОЈАВЪ 10-я.

Три послужителя (једу и чекаю отрагу), пређашњи.

Војновићка. Да, — садъ ми іошть нешто паде на паметь! Нашъ закупацъ исплатно ми е у твомъ одсуству аренду, и дао ми е 2000 талира у мѣницама. — а я самъ му квиту дала — е л' ти е по волји?

Обрадъ. Штогодъ ти урадишъ, мени е по волји; (Докъ е она мѣнице изъ астала вадила, окрене се Обрадъ Савети, и рекне іой) Ohy л' конце примити, шта велишъ?

Савета. (Тайно Обраду) Па него, — ако не примишъ, ти ћешъ подозренъ на себе навући.

Обрадъ. (Тайно Савети) надъ ти велишъ, я ћу у име Бога да примимъ, баръ ћу дугове моје исплатити!

(Пошље е њѣницу изъ руке г. Войновићеве примио, ясно.)

Ово се приликомъ сећамъ, да ме е већъ одъ дужегъ времена салетио неки угурсусъ ликовницъ за неки 100 дуката, коју е суму мой мало потрешати синовацъ одъ њѣга узаимо. Садъ шта велишъ, ону ли овай дугъ за свинекъ Обраду съ брата?

Савета. То се разумѣ, та ли пальда нећете дати Соколу човеку, кои е до ушију оргезао у дуговима.

Войновићка. Савета добро вели, а што претече одъ ове суме, потрошићено за свадбу и дарове.

Савета. Да Богме! на свадбене дарове.

Трећи послужитель. (Приступа). Дошла е она госпа, што прави женске алваше и шешире, и тражи господичну Савету.

Савета. Башъ као да самъ е звала! Баръ немо садъ одма и вечаве алваше наручити!

(Продужиће се).

МАРГАРИТА.

Хумориска одъ Отона Мозера

У почетку овогъ столећа у целомъ Хаидельбергу ние било лепше девойке одъ Маргарите Шталека, единице пензионираногъ капетана и чиновника великогъ войводе, коя съ дойкињомъ и отцемъ живљаше лети у едномъ управљномъ здању старогъ хайделбершкогъ градића, а зими у одай лепой, на подножію брега, на коме е градићъ, лежећой куће. Маргар та, идолъ младића, одликујући се како тѣла лепотомъ, тако и богатимъ духовнимъ изображењемъ, живила е поредъ свију њени изродни свойства у тихой усамљености, и чинила се, да и непримѣчава пазљивость и одавость њиномъ љубедостойношћу обчарани младића.

Єданъ одъ найревностнія Маргаритини обожателя бијаше млади богати баронъ Рукавичићъ, кои е био тврдо наумио, лепу обитателку градића придобити и непропустити никакву прилику, а да погледима и уздисаима љубезной муке свога срца не изяви. И заиста чинило се, као да Маргарита љубавь младога благородника нетледа равнодушно, єръ њѣгов приетойни поздравъ био е увекъ приятнимъ смешењемъ награђенъ, а на єдномъ балу, кадъ е Рукавичићъ съ њѣговомъ обожаваномъ Маргаритомъ котильонъ играо, осетио е тихи притисакъ њене мекане руке. Узхићенъ овомъ наклоношћу, науми баронъ свое дѣлање озбильно продужити, и кадъ е дознао, да е првогъ Октобра Маргаритинъ осамнаести данъ рођења, рѣши се, новомъ музикомъ љубезницу свою оданость показати.

Несрећни случай хтеде, да е истогъ дана варошки музикантъ изъ Хайделберга, са своимъ друштвомъ одаваанъ на єдно близу лежеће ритерско добро, гди е свадба пека била, тако да е баронъ Рукавичићъ принуђенъ био неколико сигналиста у Хайделбергу станујућегъ гарнизоногъ пешачкогъ баталиона за ноћну музику позвати. Због тога пошлѣ слугу къ вр'овномъ сигналисти Качу, съ молбомъ да му одма дође.

Наскоро ступи Качъ у баронову собу.

„Любезни прави сигналиста," рече му баронъ, „ви морате до сутра на вече єданъ одкестеръ (музикални хоръ) саставити, кои ће подъ прозорима єдногъ анђела два-три чувствителна комада одсвирати. Наравно да то мора бити таква музика, коя ће и мени и нама на честь служити. И сань самъ, изузимајући гитаръ, кои самъ по чуђеню учио, слабо вештъ у музици, због тога морате се ви сами за свирке и комаде за свиранѣ постарати." И руку на срце метући настави баронъ: „Вр'овни сигналиста Качу! кадъ месецъ тихо по своиой стази плива и звезде лукаво съ неба сијале буду, тадъ ће єданаесть избити, и у оно време морамо ми бити на месту, гди љубезна у маломъ удаленю одъ нась, њено сладко дисање са простимъ воздухомъ меша. Наши звуци морају с изъ тихогъ сна пробудити, и кадъ видимо, да се бела сенка на прозору укаже, онда, господине Качу! морамо пређи у адажио (тј'о прелиавоће се свиранѣ) сладно и њежно као мирись, кадъ се одъ цвећа лучи. Ви знате шта е адажио?"

„Дабогме, господинъ бароне. У гостионици кодъ *анђела одъ тенеске*," свирано ми за играньѣ само адажио.

„Имате ли палане музикалне силе у вашемъ друштву?"

„Дабогме!" церекаше се Качъ. „Дугачки кметъ, моя прва труба, недавно е съ горопадњимъ другомъ своимъ Бахманомъ, осамъ непокорни кројачки калфи крозъ прата исгурао, будући су они са чизмарима бой съ батинама заметнути хтели."

(Продужиће се).

Стварь за данашь.

Крак. Е, брате, — чудо ти е свету, какви ти има угурсуза између невалала людій.

Петак. Како то, я те неразумемъ.

Крак. Помислн само, ноћасъ, кадъ самъ био у оной малой кафани, гди ми наше часове одмора проводимо, увуку се лопови у мою собу, и однесу све, што е поле предности имало, — а мою жену за пакость нису хтеди да однесу! Башъ ти има и између лопова доста угурсуза!

Домаћи театоръ.

(Жена седи и плете дете плачући приближава іой се).

Жена. Соколе мой! зашто ми плачешъ, ко те е дирао?

Дете. (плаче)

Жена. Кажи срце мое, кажи ти твоіой матери, ко те тукао.

Дете. Отацъ, отацъ ме тукао, па ме истерао изъ собе и казао, да идемъ до ђавола.

Мати. Ди ти рано, мени, па само кадъ дође отацъ, питаћу я њега, како онъ сме мо е дете тући.

ОГЛАСЪ.

80 КОЛА СЕНА

Ко има волю, купити у скупу или на манѣ делове лепа сена, нека се погодбе ради прияви у Бачванской кафани на Сави кодъ „Беле ладе".

У Београду 16. Новембра 1857. (2—3)

Издае Любомиръ П. Ненадовићъ.

У Књигопечатни Княжества Србскогъ.

У Београду 30. Новембра 185.

ШУМАДИНКА

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази свake Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 71.

УЗУНЪ МИРКУ.

Кадъ Србство бедно, скрушено врагомъ
Тешкога ланца тишта люти ковъ,
Изчезла снага, уморна мишца
Роду кадъ животъ неказива новъ;
Кадъ ноћца дуга црнимъ мракомъ
И густомъ магломъ србски покри светъ
А србску славу потлачи робство
Као што зима сруби нѣжни цветъ:
Онда ти чувства, Србине врстни!
Узбуди овай браће горки ядъ.
На позивъ свети оружѣ лати
Душмана рода да пошлѣшъ у адъ.
Са Вождомъ Ђорђемъ и браћомъ врстномъ
Бедама страшнимъ излаго си грудъ
За благо обште „Избавлѣнѣ рода“
Свудъ неуморни полаго си трудъ, —
Лозница, Чачакъ, а главно Београдъ
Храбрости твое видили су плодъ;
Юнашство, жертве и одважность врлу
Вечно ће хвалити цео србски родъ.
Некъ трубе гласне славе дѣла твои
Некъ іймъ се диви цео србски светъ
Ньи нит' ће народъ заборавит' игда,
Времена нити изгладити летъ.

На св. Првозваногъ Андрію.

Милутинъ И. Стояновићъ,

МАРГАРИТА.

Хумореска одъ Отона Мозера

(Продужено).

„Вы ме неразумете,“ насмеши се Баронъ; „я мислимъ, валяве люде за нашу ноћну музику.“

„А — ви то мислите? Е па лепо, ту е на примеръ криви Крагуй; нѣга истина єданъ прстъ боле, али у кларинету може и са деветъ прстию свирати. После имамо црвенога Белю, онъ истина неможе дувати, єръ му е юче чиръ на устни просеченъ, премда дугачку трубу — —“

„Не,“ прекине му речь Баронъ. „Дугачку трубу неможемо употребити. Нѣжни инструменти мораю бити.“

„Егеде съ якимъ гласомъ разбили су чизмари, кадъ смо се не давно потукли!“ рече Качь.

„Боже сачувай, ни такие егеде нетребаю намъ. Заръ немате флаутиста?“

„У флауту я самъ свирамъ! рекне пров'ни сигналиста, показуюћи свое дебеле устне, иза кои су се као снегъ бели зуби сіяли. „После Зако,“ настави онъ, „тек уме и у клавиръ ударати. Цукша удара у бубань а Милеръ гуди узъ гусле.“

„Добро, гусле, кларинета, флаута и я гитаръ, то е свршено. Само се постарайте, да Милеръ и Беля дођу. Али какве ћемо комаде за музику избрати?“

„Ние нужно,“ примѣти Качъ. „Ту е бесненѣ ветра, ноголомъ, особито топовскій валцеръ — величествене ствари!“

„То све мы неможемо употребити!“ рече Баронъ.

„А оно узмимо: ‚Хайнрихъ спава колъ своє невесте.‘ или: ‚шта е равно ловачкомъ животу.“ Сходанъ е и дражестни терцетъ: „Шта е лепше, него пити вина?“

„Боже насъ сачувай ови песама, оне нису довольно нѣжне. Знате ли ви елегію: „Сий месече, што идешъ полако?“

„Дабогме! одговори музикантъ. „Она се свршуе овако:

Кадъ зазуе бомбе силно
Тад' на твоме крилу я
Сладко спавамъ ка' у раю
Гди милине вечно траю.
Огртачъ ћу понетъ мой
Да преспавамъ слађе бой.“ [1])

„То зацело ние текстъ, любезни Качу, или баръ такавъ ми непотребуемо, єръ овде желимо само штогодъ мелодично. После треба намъ іоштъ єдна песма, кадъ се бела сенка на прозору укаже, и тада морамо штогодъ саскимъ чувствително изявити. Шта ћемо за то избрати?“

Обадвоица неко време замисле се. Затимъ му рекне Качъ:

„Єдна одъ найлепши песама остае іоштъ, одъ каплара Сланинића, кою е при укопу свога отца спевао. Она се починѣ овако:

Шта е човекъ землѣ цветъ,
Текъ пелена горакъ сплетъ. — [2])

И кадъ ю е предъ своіомъ любезницомъ одпевао, пала е она одъ великогъ тронућа у несвесть.“

1. 2. 3. Посрбіо М. И. С.

— я знамъ!" викне Рукавичићъ, „Паде ми на дуажестна песма:

Зоро светла, твой ми зракъ,
Носи ране сирти знакъ. — [2])

Чин'те дакле са Милеромъ и Бельомъ пробу, и ако музика одговори момъ очекиваню, вы ћете богаграђени бити."

„Ословите се на насъ!" увераваше Качъ. „Али, гди ћемо се сутра навече наћи?"

„Вѣрни сигналиста Качу," почне Баронъ съ озбильнимъ лицемъ, „ви сте паметанъ човекъ, има вамъ више одъ тридесетъ година, а као войникъ умете чувати тайну, дакле чуйте ме. Я ћу дозволити, да ви тайну мою проникнете Ви познаете капетана Шталека. У нѣговой кући дише створенѣ, кое само пола света вреди, анђео, кога свимъ жаромъ мога срца любимъ. За ню, обожавану, любезну, спремамо нашу музику, еръ сутра е нѣнъ данъ рођеня, и почемъ нѣна спаваюћа соба гледа у мали сокачићъ поредъ осмоуголне куле, то се морамо тамо наместити. Дакле око еданаесть сати дођите горе кодъ куле."

„У кули живи то сибилинско створенѣ?" запита зачуђено Качъ, свое кратке дебеле прсте крозъ заковрцену косу проклачећи. „Добро, мени е све едно, само ако се стари неће лютити."

„Она е сама," одговори Рукавичићъ. „Капетанъ е за сутра на вече кодъ градоначалника позванъ на едну партию шаха Дакле е свршено, око еданаесть сати кодъ куле!"

Машући главомъ удали се Качъ.

Сутраданъ чимъ е еданаесть избило, ступи свирачко друштво у узани сокакъ кодъ осмоуголне куле и почемъ е Качъ инструменте брижльиво испитао, узме онъ изъ Милерови руку гитаръ, кои е овай као ловачку пушку преко рамена висећу носио, и преда га барону. Затимъ даде знакъ свомъ дружству, мете флауту на устне, и пошто е трипутъ лупио ногомъ у землю, започне се музика.

„Милостиви Боже, та ви треба да, свирате! „сяй месече!" шапташе ужаснутъ баронъ, кадъ су свирачи еданъ весео галопъ засвирали. „Ви ме срамотите, ви будале!"

Али ови нису се дали узнемирити, и што се више Рукавичићъ лютно то се яче разлежала музика. После десетъ минута, сврше мучителни дуси са несташнимъ дрктанѣмъ гласа, а Качъ се задовольно и поносито смешно

„Да васъ ђако носи, ви будале, Каче магарче, зашто нисте „сяй месече! свирали?" повиче съ усилѣнимъ гласомъ баронъ.

„То е било, „сяй месече!," одговоре му ови са едва уздржанимъ гнѣвомъ. „Може бити ние вамъ музика позната, господинъ бароне, а да е то та песма била, могли би се ми заклети душомъ наши покойни родители."

„Качу! видите ли тамо горе на прозору нешто бело?" шапташе са дркћућимъ одъ радости гласомъ залюблѣни баронъ. „То е она; дакле брзо, piano pianissimo (саснимъ ти'о) сяй месече! Еданъ, два, три!"

Свирачи почну садъ еданъ одъ найжешћи комада свирати, како никадъ дотле нису свирали. Премда е очаяваюћи Рукавичићъ зубма шкрипао и свираче за уши вукао, све е било узалудъ, они су продужили свиранѣ и после неколико минута пристане и неко число будни паса у концертъ. Већъ е изъ очаяния хтео баронъ одатле побећи, кадъ полако прозоръ се отвори и у белимъ хальинама укаже се една женска

„Она познае мою добру волю," шапташе залюблѣни, метнувши леву руку на срце, десну къ звездама пружи, да любезной вечность свое любави означи.

Свирачи, примѣтивши слѣдство ньиове вештине, злоставляли су инструменте у разузданомъ веселю. Текъ што е Качъ триумфираюћи погледао барона, кадъ наеданпутъ уплашено дрекне и звучну флауту изъ руке испусти, еръ еданъ судъ, приличне величине, спази онъ горе, и башъ не вкусни садржай истога поплави директора музике, кои е дрекао као ярацъ.

„Ви жутоклюни грубияни, научићу я васъ, како ћете се ви поштеной женской ругати, мислите ли ви обешеняци, да ћу я трпельиво сносити да ми се ругате. Чекайте, садъ ћу я све избудити и по полицию послати," загрми одозго еданъ гласъ.

Сва четворица чули су само неку часть претнѣ, еръ уплашени нагну бегати и текъ после неколико стотина снажни скокова, стану задияни.

„Ето ти посла са вашомъ старомъ господичномъ кашикаромъ!" рече Качъ барону. То би вамъ я могао предсказати, али са залюблѣнима неможе се говорити. Милеру, за име божие! дай ми мало воде! Морао е проклети судъ башъ мене погодити."

„Ко? Господична кашикара? Запита зачуђено баронъ.

„Та да, стара домнуправителька капетанова. Кадъ сте ной музику ноћну давати хтели, требало е стару Господичну о томъ известити, а тако е мислила да смо ми хтели проводити спрдню! Милеру, дай ми іоштъ мало воде!"

„Али ви нисте мислили, да я старомъ змаю, Кашикари, ноћну музику даемъ?" повиче разлюћенъ баронъ.

„Дабогме, то ми и садъ мислимо!" одговори музикантъ.

„О, ви несрећни тупани!" повиче баронъ. „Анђелу подобной господични Маргарити, капетановой ћерки, била е музика наменѣна."

„Господичной Маргарити?" рече Качъ. Любезни господинъ бароне, она неспава више у кули, него живи іоштъ одъ прекюче горе на брегу."

„Хвала Богу!" викне ободрени баронъ. „Айдмо, приятельи, тамо, али се оставите коекакви гадни игри и свирайте, „зоро светла," али само тихо и чисто. Вече е божествено, може бити да е, Маргарита іоштъ у башти, еръ она воле у мирису ноћу обгрлѣногъ цвећа ходати.

(Свршиће се).

СЫНОВАЦЪ КАО СТРИЦЪ

(Продужено).

ПОЯВЪ II-и.

Пређашньи безъ Савете.

Обрадъ. (къ послужителъима) Одите овамо! — (Войновићки). Садъ ћемо послати по нашегъ нотара (бележника) Добросава.

Обрадъ. Ти знашъ гди седи онай стари богати лихвоимацъ Аврамъ, онай матори угурсузъ, кои свакомъ издалека скида капу, а изблиза кожу съ леђа, — она лукава зверка, коя моме ветренастомъ синовцу дае собствене мое новце за папрени интересъ.

Гойко. Знамъ га, ка' рђаву пару, — а како га не би познавао, — та я самъ био свагдашньи куриръ вашегъ синовца, кои ме е понайчешће той маторой лисици шиляо, кадъ му е годъ новаца требало.

Обрадъ. Добро дакле, — отиди нѣму и однеси му ови 200 дуката, кою му суму дугуе мой синовацъ, — но пази добро, немой заборавити да узмешъ одъ нѣга квитту.

Войновићка. Позови га уедно и на вечеру, па ћемо одма све удесно свршити моћи.

Обрадъ. Тако е, право велишъ! (едномъ послужителю) Ти иди одма златару и кажи му, да донесе найскупоцение и по найновиемъ вкусу ствари; (другомъ послужителю) А ти отиди Г. Добросаву нашемъ бележнику, и кажи му, да га я молимъ, да дође данасъ кодъ мене на вечеру, затимъ погоди за мене поштанске конѣ и то да управо у 11 сатій буду опремни и предъ кућомъ, еръ морамъ іоштъ ноћасъ хитно одпутовати; — (трећемъ послужителю). За тебе Гойко, имамъ еданъ врло тугальнви назогъ, — ти си вѣранъ и оштроуманъ на тебе се могу безбрижно ослонити.

Гойко. Заповѣдайте само, — я ћу све учинити, штогодъ узмогнемъ.

Гойко. Немайте бриге госодине! Неда се Гойко тако лако преварити. (послужительи одлазе).

Войновићка. Како ће се зачудити Обрадъ, кадъ сутра дође, и кадъ затече спремлѣне свадбене дарове и свое дугове измирене!

Обрадъ. Како да ние! Но само ми е жао, што нећу бити овде, да сведокъ будемъ нѣгове и Софіине радости!

ПОЯВЪ 12-и.

Пређашньи Савета.

Савета. (Уђе нагло унутра, и рекне тайно своме брату) Гледай брате да се одма уклонишъ, тако ти имена Божиегъ! Садъ башъ дође стрицъ съ еднимъ младимъ господиномъ, кои ће бити по свой прилици онай господинъ Тихомиръ.

Обрадъ. Іоштъ ми то само фали, а све самъ свршио, безъ трага имъ глава! (оће да умакне у едну собу.)

Войновићка. Кудъ си тако похитао?

Обрадъ. Морамъ — имамъ — — но — — — садъ ће се одма вратити (умакне).

Савета. Одите стрино, да видите какве самъ лепе капе добила; молимъ васъ, будите тако добри, да ми ви изберете едну по вашемъ вкусу.

Войновићка. Тако е и право имашъ, што ме за савѣтъ молишъ; — я се у тимъ стварима разумемъ, и што ти я изберемъ, съ тимъ ћешъ заиста задовольна бити.

ПОЯВЪ 13-и.

Полковникъ Войновићъ, Тихомиръ, г. Войновићка, София, Савета.

Полковникъ. Я се врати прие, него [illegible] самъ мислио, — но тимъ болѣ! Садъ ми допусти, да ти овде овогъ господина — —

Войновићка. Молимъ васъ по хиляду пута за опроштенѣ, я ћу доћи после — она наша комшика што гради венце, чека ме у другой соби, ми ћемо се одма вратити. Айдемо Софио (одлази).

Полковникъ. Но, но! я мислимъ, да би та госпоя комшика могла мало и причекати.

София. Башъ зато, што неможе да чека — — опростите! (Одлази).

Полковникъ. Може бити — — али я мислимъ — —

Савета. Господа, као што ми е познато, не маре башъ млого за таква лица, као што е наша комшика, али за насъ су то врло важна лица (одлази, поклонивши се дубоко Тихомиру).

Полковникъ. До сто ђавола, садъ насъ све башъ оставише за любавь оне госпое комшике.

ПОЯВЪ 14-и.

Полковникъ и Тихомиръ.

Полковникъ. лепъ дочекъ заиста!

Тихомиръ. Ели то обичай кодъ овдешньи госпа, да тако равнодушно дочекиваю свое господаре, кои съ дальногъ пута долазе, кадъ іймъ дође каква лажа и варалица у кућу?

Полковникъ. Я и самъ незнамъ, што ћу о томе да мислимъ. Писао самъ іймъ, да ћу се текъ за шестъ неделя вратити, — ево насъ садъ изненада, па гле чуда! нико и не хае, као да нисамъ годину дана изъ куће изишао.

Тихомиръ. Кое су оне две господичне, кое су ме тако учтиво поздравиле?

Полковникъ. Една е моя синовица Савета, а друга е моя поћерка София, кћи едногъ могъ врстногъ и присногъ приятеля, кои е у бою поредъ мене погинуо, и свою единицу мени на аманетъ оставио, — то е садъ моя ћерка, а наша будућа супруга.

Тихомиръ. Обе су врло лепе.

Полковникъ. Лепота — ситне ствари! Све су женскинѣ у моіой кући лепе. Но то ние доста, да су само лепе него треба да се и паметно владаю.

ПОЯВЪ 15.

Пређашньи и три послужителя, кои ядан по вданъ долазе, — найпосле Гойко.

Први послужитель. (Съ леве стране полковника). Бележнику, г. Добросаву, врло е жао, што неможе данасъ кодъ васъ вечерати, еръ е већъ на другу страну позванъ, но доћиће после вечере.

Полковникъ. Шта брбля ова луда!

Други послужитель. Поштански ће коньи бити овде у еданаесть сати предъ вратима (отиде).

Полковникъ. (Зачуђено) шта вели овай — поштански коньи?! — та я самъ ій се едва опростио, — еръ садъ текъ што самъ съ пута дошао!

Трећи послужитель. (Съ десне стране) милостиви господине! Златаръ е банкротирао, и побегао е ноћасъ, незна се куда. (отиде)

...овникъ. Шта се то мене тиче! Та онъ ми ни ништа дужанъ био!

Гойко. (Уђе съ леве стране). Я самъ био кодъ старогъ Аврама, као што сте ми заповѣдили. Я самъ га нашао болногъ у постельи. Ево вамъ квита на 200 дуката!

Полковникъ. Каква квита, угурсузе?

Гойко. То е та квита, што у руци држите, — читайте само.

Полковникъ. (Чита) „Я долеподписани признаемъ, да самъ одъ г. полковника Войновића исправно примио 200 дуката, кою самъ суму синовцу нѣговомъ позаймио био."

Гойко. Милостиви господине, као што видите, квита сасвимъ у своме реду. (Отиде)

Полковникъ. О, — савршено исправна! — — Ври ми глава — сникамъ ли я и есамъ ли при себи, — то нека самъ ђаво разрѣши, — — найвећи угурсусъ у читавой вароши шилѣ ми квиту на ону суму, кою е мой синовацъ нѣму дужанъ, и кою му я нисамъ исплатио!

Тихомиръ. Можда га совѣсть гризе!

Полковникъ. Айдемо, — айдемо Тихомире! — или самъ я лудъ, или е сва моя кућа полудила, — до врага нека иду сви нотари, златари, поштански коньи, лихваимци и маршандмодкинѣ изъ комшилука! (обоица одлазе, — завѣса пада).

ДѢЙСТВО II.

ПОЯВЪ 1.

Савета и Обрадъ (долази полако изъ собе съ леве стране и обзире се плашльиво).

Савета. (Съ друге стране). Како несмислено. Стрицъ текъ што ние ушао у ову собу.

Обрадъ. Али молимъ те, кажи ми само, како ће се овай угурсузлукъ свршити, и шта ће найпосле самномъ бити? Ако се све одкрие, и ако стрина дозна, да самъ я био нѣнъ лажни супругъ, — тешко моной кожи!

Савета. Ти ћути, — іоштъ се ништа незна! Стрина іоштъ тамо ћерета съ комшикомъ, стрицъ се развикао и грди — господинъ е Тихомиръ збунѣнъ овимъ чудноватимъ дочекомъ, а я ћу се потрудити, да се ова забуна и неспоразумлѣнѣ, кое неможе овако задуго неодкривено остати, баръ онолико одржи, догодъ е могуће, да би тако прилику добила, стрица на твою ползу ублажити, или ако другчие ние могуће, да учинимъ, да се Тихомиръ у мене залюби; — еръ прие него што допустимъ, да онъ Софию узме, — узећу га я сама.

ПОЯВЪ 2.

Миланъ и пређашньи.

Миланъ. (долазећи итно) Башъ добро, кадъ те нађо! Имамъ ти хиляду новости причати, и то у хитости, еръ морамъ збогъ некогъ посла да идемъ.

Обрадъ. (на страни) Да те ђаво носи, іоштъ ми и ти требашъ!

Миланъ. Господична сестра сме — — —

Обрадъ. Я одъ мое сестре ништа не таимъ.

Миланъ. (окренувши се Савети) Мени е врло мило господична, што самъ тако пресрећанъ, да се съ вами упознамъ башъ у овомъ часу, у комъ самъ тако срећанъ, да вашемъ брату, а моме приятелю, велику услугу учинимъ —

Обрадъ. Шта чуемъ! — Стричевъ гласъ! — (умакне у собу, изъ кое е дошао.

Миланъ. (непримѣтивши, да е Обрадъ побегао, продужава) Ако би кадкодъ случай донео, да вамъ буди какву услугу могу указати, то ме сматрайте као вашегъ найпокорниегъ слугу (онъ непримѣчава да е међутимъ полковникъ Войновићъ унутра ушао и на оно исто мѣсто стао, гди е Обрадъ стояо).

ПОЯВЪ 3.

Полковникъ Войновићъ, Тихомиръ и пређашньи.

Полковникъ. Ове су ти жене праве искушательке людскогъ стрпльня!

Миланъ. (окрене се, мислећи да е Обрадъ іоштъ ту, и да онъ съ ньиме говори) Я самъ ти хтео казати, любезни приятелю, да твой подполковникъ ние умр'о.

Полковникъ. Мой подподковникъ?

Миланъ. Та твой подполковникъ, съ коимъ си се ти у двобою тукао. Онъ е писао момъ приятелю Велимиру, — онъ вели у писму, да е онъ самъ кривъ, и да те е онъ напао. Нѣгова е породица почела истина судейскимъ путемъ стварь терати, но ми ћемо све, што е годъ могуће, съ наше стране употребити, да се ова парница на лепъ начинъ изравна и сврши. Я самъ за еданъ часакъ доездно, да ти ову приятну вѣсть донесемъ, — а садъ морамъ опетъ моме дружству отићи, кое ме чека.

Полковникъ. Врло самъ вамъ обвезанъ, али —

Миланъ. Небой се, ти се ни мало не брини, и можешъ мирно спавати, — я бдимъ надъ тобомъ (одлази).

ПОЯВЪ 4.

Савета, полковникъ Войновићъ и Тихомиръ.

Полковникъ. Али молимъ те, кажи ми, шта ли овай човекъ оће?

Савета. Та заръ невидите, да е овай човекъ лудъ?

Полковникъ. Мени се чини, да е цѣо светъ, а нарочито мою кућу неко заразително лудило обузело, одкако самъ одъ куће отишао; — еръ ово е већъ пета, — десета ли будала, коя ми на очи излази.

Савета. Немойте стрини за зло примити ладанъ дочекъ. Кадъ е забунѣна око хальина и накита, онда ной нетреба на путъ стаяти.

Полковникъ. Но фала Богу! Садъ чуемъ прву разумну рѣчь у овой кући. Дакле ти буди прва, кою ћу г. Тихомиру представити.

Тихомиръ. Я самъ врло срећанъ, што ме е г отацъ саизволѣнѣмъ своимъ усрећио. Али саизволѣнѣ ово неважи ми ништа, ако наше — — —

Полковникъ. Ево и тай починѣ! Заръ е обште лудило и тебе заразило? Твой е комплиментъ врло учтивъ, али треба да си га употребио кодъ мое поћерке Софие, а не кодъ мое синовице Савете.

Тихомиръ. Опростите, господична, ви тако савршено одговарате описанию г. полковника о моной невѣсти, да е погрешка моя опростателна.

(Продужиће се).

Издае Любомиръ П. Ненадовићъ.
У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 14. Децембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ издази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за едан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 72.

СРБСКОМЪ РОДУ ПРИЛИКОМЪ СВ. АНДРЕЄ.

Певай данасъ, мили роде!
Къ небу весо дижи гласъ —
Сунце мило — знакъ слободе
Ено срећни носи часъ.

Дуголѣтно преста робство,
Неслоге нам' горки плодъ —
Преста беде узасобство,
У комъ цвили србски родъ.

Ведри ено данакъ свиће,
Да разгони густи мракъ —
Благо нама — ново биће
Будућности лепи знакъ!

Весели се, майко мила!
Црна робства пуче ковъ —
Сакрушн се врашка сила,
Већъ ти сину животъ новъ.

*

У сладости чувство грца,
За тронуће само зна —
Теке разумъ наглость срца
Умерава ватрена.

Сродно срце сродномъ тежи —
С' ньиме радо дели све —
Гдѣ е любавь, зависть бежи —
Врашка сила чесне, мре.

Како да се радость пие
Песмомъ кићенъ пуни лугъ,
Кадъ нам' тамо сузе лие
И напие братацъ другъ.

Ахъ неслого, кћери адска!
Ти изворе свака зла!
Света слога, любавь братска
Предъ тобомъ е само пра.

Благи Боже, оће л' едномъ
Целомъ србству сванут' данъ,
Край да буде бићу бѣдномъ
И среће се снуе станъ.

О, утѣши срца смерна,
Надежде нам' иви ликъ,
У заграю братства верна,
Да се весо чуе кликъ.

* *

Бесъ несити смртне киньи,
Све е нѣму слаба сенъ —
Према брату каменъ синьо
Ал' и самъ е судбе плѣнъ.

Биће трае и престае —
Временна е свака стварь —
Бесна сила, сайность — шта е —
На што мая празанъ чаръ?

Пріятельство смртни, слава,
Садашньости тек' е слѣдь —
Добри дѣла блиста слава
Крозъ векова дальни редъ.

Постепено све се диже,
Притиче ли сдружна моћь —
Мали мравакъ трудно гмиже —
Светлость звезда блажи ноћь.

Тек' честито проживити,
Вольомъ бити мударъ, смѣлъ —
Свою срећу съ обштомъ слити —
Човечества то е цѣль.

У блаженству душа плива,
Невина се скажи нравь,
Равномерность кадъ ужива
Мравакъ мали ка и лавъ.

Разбуктава бесни л' ватра,
Ту е редакъ одпоръ ньой,
За то найпре свак' нек' сматра,
Кудъ управля посо свой.

Време прошло — савѣть мударъ —
Нека свима буде драгъ —

Тужна лета тешки ударъ
Безумля е нашегъ трагъ.

Страсть злоконна себе гледи,
Све е ньойзи средство текъ,
Братство предъ ньомъ ниш' невреди —
Туђа пропасть ньой е лекъ.

Али време брзо лети —
Све за кои трае часъ —
Брза пропасть ономъ прети,
Ко неслуша ума гласъ.

Смртни с' кае ал' шта значи —
Времена е брзи ходъ —
Разумъ питай, и неплачи —
Безумля е горакъ плодъ.

Безъ сагласи нема среће —
Веранъ вођа тек' е умъ
Нема л' нѣга, све пролеће
Као ветра празанъ шумъ.

Животъ намъ е слаба лађа —
К' пристаништу брзи летъ —
Єдна беда друге рађа,
Те и позна страда светъ.

Нек' поправка буде слѣдство
Уздисаня Србе, твогъ —
Знай, вредовно да е средство
И вештака пропасть свогъ.

Та рођена ми смо браћа —
Єдна майка свима нам'!
Свой своему нек' с' обраћа —
Гди е любавь, срећа там'!

Странпутици єданъ коракъ
Известанъ е брате гробъ,
Дальна века споменъ горакъ
Заборавля тешко робъ.

Име „Србинъ" некъ намъ буде
Свима мила, сладка речь,
Устай, Србе, нежал' труде,
Огрануло сунце већъ.

Та Косово тужно полѣ
То нам' сбриса славу, честь,
Доста яда и неволѣ —
К' дѣлу будна нагли свесть.

Другъ нек' свога грли друга,
Любвомъ чистомъ дише грудъ,
Устай, брате, изъ сна дуга —
Уживанѣ слади трудъ.

Душанова сяйна дѣла
Нек' потомку дижу духъ,
И на гуслам' прошлость цела —
Коя силно дира слухъ.

Милошъ Страинъ и Кралѣвићъ,
Къ том' Доситей и Раићъ
Іоштъ Мушицки и Соларићъ
Ко су были, Србе, знашъ!

Залечити ране тешке
Аманетъ е свію насъ —
Кай се брже за погрешке,
Вечности насъ зове гласъ.

На предъ само, браћо, сложно!
Ко е срећи рода радъ,
Сдружной сили све е можно,
Напредъ, напредъ старъ и младъ.

Лука Сарићъ.

МАРГАРИТА.

Хумореска одъ Отона Мозера

(Свршетакъ).

Наскоро стане оркестеръ поредъ красне баштенске ограде съ филаретама кодъ величествене куће свирати и после нужногъ увода, почне музика. Заиста свирали су сада свирачи, коима е песма позната била, веома тронително. Наеданпутъ по свршетку єдне строфе, баронъ да знакъ да престану, и дркћући одъ радости запита свираче, да л' су и они видили нешто тавно, гди крозъ ходникъ баштенски у ладникъ оде?" —

„Дабогме, то е била господична!" потврђиваше Качъ.

„Она е пушила," дода Милеръ.

„Пушила? Ви будалите! Али садъ морамъ тамо, морамъ предъ ньомъ на колена пасти и мое осећанѣ у нѣно сладко срце накапати. Уватите се за филарете Качу, а я ћу на вашу руку стати; тако, и садъ єданъ скокъ преко шиляка одъ филарета; али — триста врага, шта то би?

„Томе су ушице за навлаченѣ чизме криве!" рече Качъ. „Ваше су се панталоне замаиванѣмъ изцепале. Сиђите се, ми ћемо то съ чиодама закрпити."

До„ врага! я немогу сићи. Да ли е покрио капутъ поцепано место?" запита на огради балансираюћи баронъ.

„Види се само єдна бела черта; али готово непримѣтна," рече Качъ.

„Тако, чимъ се я приближимъ ладнику, кои диманте душе мое скрива, почните ви свирати и продужите докъ се не вратимъ," заповедаше баронъ.

„Све исту песму о зори?"

„Дабогме, вальда нећете кою одъ ваши очаятелни песама свирати."

Съ овимъ речма одпузи усхићени Рукавичићъ са куцаюћимъ срцемъ у тихи ладникъ, кои е съ великимъ лозовикомъ обкруженъ био. Предосторожно уклони баронъ неколико густи гранчица и види заиста на малой клупи, съ леђма нѣму обрнутимъ єдно лице, гди се-

ди. Рукавичићъ шапташе са найтишіимъ изразомъ, како е само нѣговъ гласъ кадаръ био:

„Обожавана мога срца, милостива господична, талисмане мога живота, нелютите се на сиромашногъ смртногъ, кои се усуђуе, у вашу свету близость продрети. Месецъ иде полако по своной тихой стази, звездице лукаво сяю съ ведрога неба и ваше сладко дисанѣ, моя наймилостивия, сачинява просту и опетъ тако нѣжну атмосферу, коя смртногъ окружава . . . “

„Триста врага! гди е тай нитковъ?“ загрми изъ ладника наеданпутъ якъ гласъ разлюћеногъ старогъ капетана Шталека, и после неколико тренутака држао е смртно бледогъ Рукавичића за яку, пуштаюћи крозъ уста густъ облакъ одъ дима изъ свое одъ стиве луле.

Баронъ готово бияше изванъ себе. Онъ чу, како Оркестеръ тамо кодъ ограде одъ громкогъ гласа капетановодъ уплашено свиранѣ прекиде, и скоро потомъ изда брзо тупканѣ ногама, да се исти у найвећемъ бегству наодио.

„Господине, ко сте и како сте дошли у ову башту?“ питаше капетанъ, уплашеногъ на месечину обрнувши, „Шта? Господинъ Рукавичићъ? шта ће то значити?“

„Господине капетане, я самъ био несрећанъ те самъ путъ помео.“

„Могуће, но како сте дошли у ову башту, Господине?“

„Крозъ — на — преко ограде.“

„То се опетъ тимъ путемъ и вратите — я ћу васъ до тамо пратити!“

„Господине капетане,“ викне очаяваюћи баронъ, „кадъ самъ преко ограде прескакао, био самъ несрећанъ, те самъ хальину изцепао, тако да я садъ предъ вашимъ очима“ —

„То е све едно — маршъ преко ограде, или ћу послати по полицию.“

Уздишући узпужа се баронъ на ограду. Мало га е тѣшило и то, што се притомъ капетанъ доста ясно смено

Као поплашенъ конь одтрчи баронъ одатле, пошто се учтиво поздравно, и нађе близу ћуприе музикални хоръ. Погруженъ оде Рукавичићъ у свое обиталиште.

Две године после ове рђаво испадше музике, било е у хайделбершкомъ градићу велико веселѣ, еръ се Рукавичићъ венчао съ обожаваномъ Маргаритомъ. По жельи миле невесте, била су и она три музиканта на свадбу позвани, и кадъ су салвете подигли, нашли су на свакомъ таньиру по два велика дуката. Кадъ су чаше у сали зазвечале и сватови „да живи младоженя и невеста“ викали, пристали су скромно ту и свирачи, и весело су певали са младимъ паромъ и одличнимъ сватовима. Слово за свадбу, кое е вр'овномъ сигналисти Качу Капларъ Сланинићъ сачинио, ние хтео онай говорити, будући му се све ново чинило. У осталомъ помирио се Качъ и са старомъ господичномъ кашикаромъ, коя му е после ручка и еданъ полюбацъ као знакъ помиреня дала, кое е Качъ при свемъ томъ до смрти одрицао.

Поербіо

М. М. Радовановићъ.

СЫНОВАЦЪ КАО СТРИЦЪ

(Продужено)

ПОЯВЪ 5.

София, пређашньи.

София. Молимъ по хиляду пута за опроштенѣ любезни отче, што самъ васъ мало пре тако оставила; мати ме е звала, и я самъ се морала повиновати.

Полковникъ. Но — но — шта му драго; кадъ се само погрешка увиђа, онда се ова лако извинява.

София. Ахъ любезни родителю! Я незнамъ, како ћу вамъ довольно да изразимъ мою радость и изявимъ мою благодарность, што саизволявате на овай бракъ.

Полковникъ. Истина? Дакле допада ти се изборъ?

София. Те како!

Полковникъ. (полако Тихомиру). Видишъ, како ти е наклонѣна, и ако те іоштъ и непознае; — а то е све збогъ веркогъ описания твое личности, кадъ самъ одъ куће пошао.

Тихомиръ. Я вамъ за то благодаримъ.

Полковникъ. Но, дѣте мое, — време е већъ да и газдарицу мою потражимъ; — еръ я мислимъ, да ће ми се она госпоя комшика већъ еданпутъ скинути съ врата, — ти остани међутимъ овде съ овимъ господиномъ, да му ние дуго време. Онъ е мой приятель, и мило ће ми бити, ако наскоро и твоимъ приятелѣмъ постане: (Тихомиру) садъ погледай, шта ћешъ и какоћешъ, садъ е време! Гледай да іоштъ данасъ нѣну наклоность задобиешъ, па ће сутра твоя супруга бити. (Савети). Айдемо синовице! Нека се они двое споразуму, како знаду и како могу! (одлазе).

ПОЯВЪ 6.

София, Тихомиръ.

София. Дакле господине, и ви ћете на свадби бити!

Тихомиръ. Оћу, господична — меня се као чини, да вамъ е она повольна.

София. Као и моме отцу.

Тихомиръ. Добро — али што очеви уговоре, то се кадкадъ ћеркама недопада.

София. О, што се ове мое удадбе тиче, ова е управо по моме собственомъ плану, и зато е сасвимъ по моной вольи.

Тихомиръ. Како то?

София. Мой е отацъ тако добаръ био, те е попустно моной наклоности.

Тихомиръ. Ви дакле волете тога младића, кои вамъ е за супруга наменѣнъ?

София. Я то не таимъ!

Тихомиръ Како! — волете га, — а іоштъ га и непознаете.

София. Како да га не познаемъ, — та я самъ съ ньиме одрастла!

Тихомиръ. Шта? — — — Ви сте съ Тихомиромъ одрастли?

Софія. Съ господиномъ Тихомиромъ — Боже сачувай! не велимъ я за нѣга!

Тихомиръ. Па кога ви мислите, — я знамъ, да е онъ вашъ будући супругъ.

София. Съ почетка е био, али садъ ние.

Тихомиръ. Како — съ почетка? — молимъ изведите ме изъ забуне, наясните ми стварь!

София. Я видимъ, да ви ништа о томе іоштъ дознали нисте!

Тихомиръ. Я ништа незнамъ — ни едно словце!

София. Г. Тихомиръ е умро.

Тихомиръ. Умро!? — ко — Тихомиръ?

София. Да Богме, Тихомиръ.

Тихомиръ. Знате ли ви то зацѣло?

София. Сасвимъ извѣстно!

Тихомиръ. А ко вамъ е казао, да е умро?

София. Мой отацъ.

Тихомиръ. Та вальда ние! — то неможе бити, то ние могуће!

София. Молимъ за опроштенѣ, тако е, као што я кажемъ, — цѣла е истина! Мой отацъ, кои е съ пута оданде дошао, заиста ће болѣ знати, него ви. Г. Тихомиръ споречка се на балу съ единимъ официромъ, они се изазову на двобой, и ту буде Тихомиръ смртно ранѣнъ!

Тихомиръ. Богме, то е опасно!

София. Те како опасно, онъ е одъ тога и умро.

Тихомиръ. Господична, ви се само самномъ шалите. О Тихомиру, неможе васъ нико болѣ извѣстити, него я!

София. Него ви? Заиста смешно!

Тихомиръ. Я велимъ, нико болѣ него я! — еръ знайте, я самъ тай Тихомиръ, и у колико е мени познато, я нисамъ умро.

София. Ви — господинъ — — Тихомиръ!

Тихомиръ. Да за кога сте ме ви држали?

София. За некогъ приятеля мога отца, кога е онъ на свадбу познао.

Тихомиръ. Дакле ви се ипакъ спремате за свадбу, и ако самъ я мртавъ.

София. Тако е.

Тихомиръ. Али съ кимъ ћете се то венчати, ако смемъ питати?

София. Съ моимъ побратимомъ Обрадомъ Войновићемъ.

Тихомиръ. Али ће у той ствари и вашъ отацъ кою прословити.

София. Па онъ е то већъ и учинио, — онъ е саизволео!

Тихомиръ. А кадъ е онъ на то саизволео?

София. Башъ мало пре — неколико тренутака пре вашегъ долазка.

Тихомиръ. Та ми смо обое заедно дошли.

София. Ние тако, господине! Мой е отацъ и пре васъ ту био.

Тихомиръ. (увати се рукама за чело) Мозакъ ми се врти — цѣо ми се светъ наопачке окренуо, — свака рѣчь, кою изговарате, поставля ме у удивленѣ! — ваше рѣчи — Бога ми — — та ту мора нека тайна и загонетка бити, кою я немогу да рѣшимъ.

София. Како господине, — заръ сте ви то све озбиля говорили?

Тихомиръ. Сасвимъ озбиля, господична!

София. Дакле ви сте доиста г. Тихомиръ? — Боже! шта самъ учинила — како ћу мою несмисленость —

Тикомиръ. Ваше рѣчи не треба ни найманѣ у забуну да васъ доводе! Ваша наклоность къ младоме Обраду таква е стварь, коя се радие пре, него ли после вѣнчаня дознае.

София. Али я немогу да сватимъ — —

Тихомиръ. Я ћу г. полковника потражити. Вальда ће ми онъ ту загонетку разрѣшити — но било, како му драго, я се надамъ, да ћете ви са поступцима моимъ сасвимъ задовольни бити (одлази).

София. Заиста, — врло учтивъ човекъ! па ако ме непримораю, да за нѣга пођемъ, то ће ми заиста врло мило бити, што ние погинуо!

ПОЯВЪ 7.

София, полковникъ Войновићъ и Войновићка.

Войновићка. (Софіи) Уклони се мало изъ собе, Софио. (София одлази). Шта? и ти ми смешъ іоштъ у очи казати, да ниси мало пре самномъ говорио? Заиста, ко други, него ти, полковникъ Войновићъ, господаръ ове куће, и мой супругъ, могао е то учинити, што си ти мало пре учинио!

Полковникъ. Па когъ самъ ђавола учинио.

Войновићка. Па заръ да ти напоминѣмъ оно, што ти и самъ добро знашъ? Заръ незнашъ, да си мало пре са Софиомъ говорио, да си нѣну склоность према твомъ синовцу Обраду дознао, и да смо се сагласили, да ной некваримо волю?

Полковникъ. Я незнамъ, жено, да ли е то само буновни санъ твое силе уображеня, или е когодъ други у одсуству моме мене заступао; и ако е ово друго, то е већъ време, да му уђемъ у трагъ; — тай непознати духъ убия могъ зета, удае мою Софию, тера ме одъ куће, — све по моме собственомъ налогу, а Богъ и душа, безъ мога знаня; — а сви мои укућани іоштъ му у томе помажу!

Войновићка. Какво упорство! Заиста, я незнамъ шта да мислимъ о твоме владаню.

Полковникъ. Ни я о твоме!

ПОЯВЪ 8.

Савета и Пређашньи.

Савета. Я се нисамъ надала, да ћу васъ заедно наћи! Зашто нису сви супрузи као ви? Никакве свађе

нитя распе! Једно срце и једна душа! Стрина услужна, као анђео, а стрицъ дуготрпељивъ као —

Полковникъ. Право кажешъ Савето, — човекъ мора имати магарећу трпељивость, као ја, — а да ја при оваквомъ брбљању твое стране неизгуби.

Войновићка. Тако е, имашъ право, Савето, — текъ онай, кои е као я услужанъ, могао би будалаштине твога стрица сносити.

Полковникъ. Дакле госпо — ево Савете, ова ме е готово непрестанце пратила, одкадъ самъ дошао, нитя ме е изъ очию изгубила. Приставшъ ли, да намъ она пресуди наше несporазумљење, и да насъ поравна?

Войновићка. Пристаемъ, и подчињавамъ се њеномъ изреченю.

Савета. Найпре ми е нуждно знати, у чему се састои ствар.

Войновићка. Представи себи, мой се мужъ усуђуе, рећи ми у очи, да онъ ние онай, съ киимъ смо ми мало пре разговарали.

Савета. Ја ли могуће!

Полковникъ. (Савети) Помисли само, моя жена оће силомъ да ме увћри, да сам я у овой соби съ њомъ говорио, и то онда, кадъ ми се сва цигерица дрмала на поштанскимъ колима.

Савета. То е сасвимъ непонятно, стриче. То е нека велика заметнетка. Пустите ме, да неколико речи са стриномъ проговоримъ.

Полковникъ. Гледай, шта ћешъ, и чини, како знашъ, не би ли е какогодъ обавестила, — но то ће тешко бити.

Савета. (тихо г. Войновићки) Љубезни стрино, та то е све само шала одъ стрица.

Войновићка. (Савети) Да Богме, да е тако, та онъ би морао сасвимъ лудъ бити, кадъ би такове шта озбиля радио!

Савета. (Войновићка) Знате л' шта? Вратите му шиљке за брашно. Чините и ви съ њиме тако исто, и одобравайте му подсмевателно све, што годъ рекне.

Войновићка. Имашъ право, — ченай само!

Полковникъ. Но, оће л' што скоро бити? Я мислимъ; да е већъ доста.

Войновићка. (подсмевателно). Да Богме, да е доста, господару мой, — но почешъ е дужность жене, само са очима свога мужа гледати, — то садъ съ показивћмъ признавамъ мою погрешку и заблуђенъ, и све ћу држати, да е онако, као што ви оћете.

Полковникъ. Съ тимъ подсмевателнимъ говоромъ већемо далеко дотерата.

Войновићка. Не срди се! Ти си се о момъ трошку смело, а садъ ћу я о твоме. Я морамъ садъ неке посћте учинити. Докъ се вратимъ, можда ће ти бити прошла она ћуд, и онда ћемо мало озбиљние разговарати (одлази).

Полковникъ. (Савети) Бога ти, Савето, разумешъ ли баръ једну рћчь одъ свега њиног разговора?

Савета. Я ништа неразумемъ. Н да ту ствари нападнемъ (одлази).

Полковникъ. Гледай, вере ти, я дижемъ руке одъ њ. — (сам) Я и нисамъ никадъ тако луду видио, — мора бити, да е ћаво у момъ одсуству лика мой на себе узео, и њу ... [illegible] невину, — [illegible] немогу да спатимъ, како — —

ПОЈАВЪ 9-и.

Полковникъ войновићка и Перишa (мало одпреда).

Перишa. Богъ и моя душа! Овде се жива боль, негодя у найбољой мећи, — — али до сто ћавола! куд су се сви одавде степали? Я ништа нисамъ ни једне живе душе у овой кући видио, одкако самъ као скоротеча толику галаму начињао. Но где! — милостива г. капетанъ. Я морамъ чути како наше ствари стое (дае полковнику знакъ повћрителност споразумења и смее се.)

Полковникъ. Шта врага! Та ово е онай угурсузъ Перишa. Одкуда тай ту, и шта значи то његово бечење и кривљење?

Перишa. Но — милостиви господине — —

Полковникъ (на страни). Као што ми се чини, овай се врлино нализао.

Перишa. Но, шта веляте? Зарь нисамъ моју ролу добро изиграо?

Полковникъ (за себе) Његову ролу? Овде има некогъ угурсузлука! (Перишa) Дабоге, мой љубезни Перишa, добро!

Перишa. Шта добро! Прекрасно, дивно самъ е чудо изиграо. У прашљивамъ чизмама и сурупйскомъ кабиомъ у руци изгледао самъ као сушти татаринъ, кои осамъ дана и девет ноћи ние съ коня сахао; зарь ние тако?

Полковникъ. Да да! (за себе) ћаво би га знао, шта да му одговоримъ, нек' му Богъ буде у помоћи!

Перишa. На како стое ствари? Докле сте већъ дошли?

Полковникъ. Докле самъ дошао, — како е — — та то и самъ можешъ знати, како е.

Перишa. Свадба е извћстна, ел' устина? Вя сте наравно као отацъ сагласили, е л'?

Полковникъ. Дабогме.

Перишa. И сутрашете се појавити у вашемъ правомъ виду, као љубезникъ и младожења.

Полковникъ. (у себи) А — садъ самъ ушао забуни у трагъ, — та то е све мога синовца масло!

Перишa. И венчаћете се са младомъ удовицомъ г. Тихомира! съ удовицомъ — хе, ха, ха, — съ измишљеномъ удовицомъ!

Полковникъ. Шта се смемъ?

Перишa. Смешъ се, као ће се сирома стрицъ забезекнути, кадъ после четири недељ дана съ младожењомъ Тихомиромъ дође — и слою Софию удату затече.

Полковникъ. (на страни) Да полуди човекъ одъ муке одъ овакви угурсуза.

ха, ха! А шта велите, како ће ће се набе..ти, кадъ ћеће новогъ неопуномоћеногъ заступника?

Полковникъ. Заиста предивно, прекрасно!

Перишa. На коме ниште на свету томе захвалити, него ваш... врномъ Перишa.

Полковникъ. Теби? — како то?

Перишa. Но ја но вамъ е самћтовао, да предстоји дате?

Полковникъ. Ха, — проклети угурсузе!

Перишa. Али то е за удивленъ, како сте здраво на вашегъ стрица налик! Заиста, и ја би се частимъ крстомъ заклео, да сте ви баш сушта полковникъ, кадъ небы најбоље знао, да в онъ одандје 10 ковака удалћенъ.

Полковникъ. (за себе) Тай угурсусъ мой синовацъ чини лепо употребљенћ съ моимъ лицемъ.

Перишa. Само што преко мѣре старачки изгледате; ваш... е стрицъ само 10 годиоа старји одъ васъ, и зато ние нуждно било, да се тако старъ направите.

Полковникъ. Велишъ?

Перишa. Но то нечини ништа! Та онъ ние садъ ту, па да се какво сравненћ учинити може. И заиста срећа за васъ, што старацъ ове ту; зло по васъ, кадъ би се случайно садъ вратио!

Полковникъ. Онъ се вратио.

Перишa. Како? Шта?

Полковникъ. Онъ се вратио, кажемъ ја.

Перишa. За ime Бога! и ви стоите іошть ту, — тако мирно! Гледайте Боже, шта ћете, — и га Богме несмемъ дочекати! (оће да умакне).

Полковникъ. Стани угурсузе, двоструки угурсузе! Дакле сва та изредна дћла и ширетлуци произишли су изъ твое мудре главе?

Перишa. Шта, милостиви господине! Заръ е то благодарность?

Полковникъ. Стой бездћлниче — мећерь моя жена ние луда, као што сань и држао — заръ и да ненаказћнь оставимъ такавъ препредени угурсузлукъ? Не, — сто ђавола нека ме однесу, ако се съ места неосветимъ; — іошть ние поздно. Садъ ћу одма послати по бележника и свештеника; — іошть данасъ ће се Софија съ Тихомиромъ венчати. Я ћу онога угурсуза Обрада да предухитримъ; шта више, онъ іошть самъ мора брачни уговоръ подписати, — а што се тебе тиче, муцибатино — — —

Перишa. Я, — а, — господине, и я ћу подписати — и я ћу на свадби играти, ако ви заповћдате.

Полковникъ. Почекай мало — играћешъ ти. — Садъ се една обавештавамъ о онимъ квитама, — дакле исплаћенћ ови 200 дуката немамъ я благодарити честности лиховица Аврама. На мою срећу златарь е пострадао. Мой невалали синовацъ ние се задовољно тиме, да само дугове свое о туђемъ трошку исплати, него е іошть хтео и моје дугове на моје име правити. Но ништа! све ће то онъ наздапуть платити! А ти, присни друже г. Обрада, надай се царской награди. Жао ми е, што ми ние штапъ при руци, — но ништа зато, одложено ние опроштено! (одлази)

Перишa. (самъ) Я надамъ изъ облака! Заръ се овай проклети стрицъ морао башть вратити и самномъ сукобити, да му све по реду самъ испричамъ! Башть самъ ти я прави магарацъ, — (повод... се мало) — па баръ да самъ знаоъ, — онда ни по ада, али овако — — —

ПОЯВЪ 10.

Перишa, Войновићи Обрадъ и Савета.

Савета. (улази полако унутра, у соби) Полћ е чисто, — можешъ слободно увћћи, — онде нема никогъ осимъ Перише.

Обрадъ. (улази)

Перишa. (окрене се и угледавши Обрада, препане се, мислећи, да е полковникъ) Триста врага, ево га опеть дође! Држ се Перишa, садъ ће ти отићи кожа на пазарь! (падне на колена предъ Обрада) Милость, милость, господине! смилуйте се на єдногъ несрећника, кои е истина заслужио, да — — —

Обрадъ. Шта ти то радишъ? — устани, та я ти нећу ништа учинити.

Перишa. Шта, милостиви господине, заръ ми праштате?

Обрадъ. А шта ти имамъ праштати! я самъ напротивъ сасвимъ задоволанъ съ тобомъ, — єръ си твою ролу вѣрно и вѣшто извршао.

Перишa. Шта? — господине, заръ сте ви?

Обрадъ. Даборме, я самъ.

Перишa. Зло по насъ! Знате ли, да е вашъ стрицъ дошао?

Обрадъ. Знамъ, — па шта?

Перишa. Я самъ га видио, милостиви господине Я самъ съ њиме говорио, и мислећи, да сте ви, све самъ по реду исповедио; — онъ садъ све зна.

Савета. Будало, шта си учинио!

Перишa. Шта знамъ я! Та заръ невидите, да самъ васъ мало пре опеть променуо, и васъ за стрица вашегъ држао? Заръ е давле чудо, што самъ и стрица за синовца држао?

Обрадъ. Шта ћу садъ, и куда ћу?

Савета. Ништа ти друго неостае, него да съ места изъ куће умакнешъ —

Обрадъ. Али ако Софију стрицъ примора, да за Тихомира пође?

Савета. О томъ немо се сутра разговарати! Садъ се брзо уклони, докъ ти е іошть путъ отворенъ. (Она га доведе до стражњи врата, но у тай парь искрсне одандје Тихомирь Обраду на сусреть, и врати га опеть натрагъ у собу).

ПОЯВЪ 11.

Тихомиръ. Бсте л' ви? Башть добро, — я самъ васъ тражио.

Савета. (Обраду полако) То е твой супарникъ Тихомиръ, онъ те држи за стрица. Гледай, да га се што пре отресешъ. (оће да отиде).

Тихомиръ. (Савети). Заръ насъ оставляте, господична?

Савета. Извините ме за єданъ часакъ, я ћу садъ опетъ доћи.

ПОЯВЪ 12.

Тихомиръ, Обрадъ.

Тихомиръ. Ви ћете се опоменути, да сте ме мало пре съ вашомъ ћеркомъ на само вставили.

Обрадъ. Опоминѣмъ се.

Тихомиръ. Она є заиста любве достойна, и она би ме срећнимъ и пресрећнимъ учинила.

Обрадъ. Веруємъ.

Тихомиръ. Но я васъ морамъ умолити, да не учините ништа насилно противъ нѣне волѣ и наклоности.

Обрадъ. Како, шта ви ту разумевате?

Тихомиръ. Она є красно и анђелско створенѣ то є цѣла истина, — али вашъ синовацъ, г. капетанъ Обрадъ, о коме сте ви мени тако често говорили, люби вашу кћерь.

Обрадъ. Єли то истина?

Тихомиръ. Цѣла истина, — па шта више, и она нѣга люби.

Обрадъ. Ко вамъ то казао?

Тихомиръ. Она сама.

Обрадъ. Па шта садъ да радимъ? Казуйте, шта ми ви совѣтуєте?

Тихомиръ. Да будете благъ отацъ.

Обрадъ. Како?

Тихомиръ. Ви сте ми сто пута казали, да ви вашегъ синовца као вашегъ сина волете, — подайте му вашу Софию, и усрећите тиме обоє.

Обрадъ. А ви?

Тихомиръ. Я? — она ме неће, — то є истина несрећа! Али я се немогу на то ни тужити, почемъ є вашъ синовацъ мене предухитрио: — ко прие дѣвойци, онога є дѣвойка.

Обрадъ. И ви сте у станю, тако лако одрећисе?

Тихомиръ. Я то сматрамъ за мою дужность.

Обрадъ. (ватрено) Ахъ, господине! Незнамъ, како да вамъ довольно благодаримъ, што — — —

Тихомиръ. Я васъ неразумемъ.

Обрадъ. О, ви іоштъ незнате, какву ми велику услугу чините — Софио моя! ми ћемо срећни бити.

Тихомиръ. (съ удивлениємъ) Шта? Заръ я неговоримъ са г. полковникомъ — є ли могуће — —

Обрадъ. Я самъ се издао.

Тихомиръ. Дакле ви сте г. Обрадъ? Да, ви сте, — васъ заиста нисамъ овде мислио наћи! но опетъ ми є мило; што самъ васъ видио, — требало би до душе, да се на васъ срдимъ збогъ оне три смртне ране, коє сте ми ви наменули —

Обрадъ. Опростите — —

Тихомиръ. Но на срећу нису ране биле смрто, нисве, дакле нека вам є просто! Вашъ є стрицъ васъ мени до неба фално. Я немислимъ, да се съ вами завадимъ, или да се съ вами у коштацъ ватамъ, — я вамъ срдачно оодносимъ моє пріятельство, и молимъ васъ, да ви то исто чините.

Обрадъ. Господине, ви сте — — —

Тихомиръ. Къ дѣлу, г. Обраде — ви любите Софию, и имате право, єръ она є анђео. Я вамъ се обећавамъ, да ћу савъ мой уплывъ употребити, да стриъц Софию вами за супруту даде, — но подъ условиємъ, да и ви мени за то єдну услугу съ ваше стране учините!

Обрадъ. Говорите! Зактевайте, шта годъ оћете, ви сте свето право стекли за мою благодарность.

Тикомиръ. Вы имате єдну сестру, и почемъ ви за никогъ другогъ на свету немате очи, него само за господичну Софию, то ви по свой приляци нисте ни примѣтили, колико є она красна и любведостойна, — али я — — я самъ то врло добро примѣтио, — у кратко да вамъ кажемъ, — господична Савета заслужує у пуной мѣри свачию любавь! Я самъ є видио и — —

Обрадъ. Ви є волете? Она є ваша! ослоните се само на мене. Каква срећа! Я стеко пріятеля, кои ми помаже, да мою Софию добиємъ, а и съ моє стране у станю самъ, да и я нѣга усрећимъ!

Тихомиръ. То све тако може бити, али іоштъ ниє свршено, валя и господичну вашу сестру запитати, — но ево є гди долази! Брзо пріятелю, гледайте, шта ћете и како ћете! Заузмите се ви кодъ Савете за мене, а я ћу се кодъ стрица за васъ заузети (одваси).

Обрадъ. Та овай є Тихомиръ єданъ илреданъ човекъ, — моя ће сестра съ њиме заиста срећна бити!

ПОЯВЪ 13.

Савета, Обрадъ.

Савета. Но, како стоє ствари, брате?

Обрадъ. Ти си учинила читаву забуну у глави г Тихомира, любезна сестро! Онъ є одъ пете до перчина у тебе залюблѣнъ. Башъ мало пређе рекао ми є, да є намислио, са стрицемъ о томе говорити; я му на то реко, да се тога посла прође, єръ ти си ми єдномъ казала, да се ти нећешъ никадъ удати. Нисамъ ли му добро казао?

Савета. Да — на свани начинъ, — али, — знашъ, — опетъ велимъ, ниє требало, да га на тако суровъ начинъ одбиєшъ. Сирома младићъ, заръ му ниє и то доста, што га є София тебе ради одбила?

ПОЯВЪ 14.

Периша, Пређашньи.

Периша. Милостиви господине, гледайте, да се одавде уклоните; єръ ако васъ стрина овди застане, Богме — —

Обрадъ. Добро, добро, я идемъ! Садъ се већъ више ке боимъ, да ће ми Тихомиръ Софию отети! (одлази са Саветомъ).

ПОЯВЪ 15.

Периша (самъ).

Ево ме садъ самогъ — хей Периша; та ти би био права будала, кадъ се неби потрудио, да твою пређаш-

ни будалаштину и несмисленость загладишъ, дал' да отрину сакъ планъ одкриемъ? Но то не иде, — али шта ћу крига да радимъ? Ма морамо или стрица или младоженѣ да се отресемо, кръ иначе све ће наопачке ићи. — Не како да то удесимъ? — Ха, чекай само — (размишля) — — Мой господаръ и онай младоженя Тихомиръ разишли се д[illegible] душе као найбольи пріятельи. — но при свемъ томъ сваки ће ми веровати, ако рекнемъ, да су се посвађали. — Добро, а ћу тако и да учинимъ. Я као добаръ и вѣрамъ слуга морамъ несрећу одклонити, — има ли што честине, како старати се о своме господару! = Даже хайде ти Периша у Полицию! Па заръ ће то бити моя криница, ако покоравкъ дочепа стрица место синовца, — ко е томе кривъ, што су они еданъ на другогъ тако називъ. Онай е планъ истина доста клизавъ и опасанъ, но а ћу ипакъ да покушамъ. Надамъ се да неће рђаво испасти, па башъ и ако ће — — — али неможе и би се само обкладати, да ће све за рукомъ изаћи, — па найпосли, а самъ у сваномъ случаю заклонѣнъ! Я самъ мою дужность учинио, па нека се стрицъ на мене люти, колико му годъ драго, — а ћу се за време прикрити, — синовцу чинимъ велику услугу, за кою ми мора бити признателанъ, — зато Периша брзо къ дѣлу — можда ћешъ томъ приликомъ и ти неку славу стећи. (одлази, — завѣса пада).

(Продужиће се).

МРВИЦЕ.

— *Свакій народъ по своимъ обичаю.* Кадъ киша яко пада и Немацъ покисне, вели онъ: „Я самъ до *коже* мокаръ.“ Французъ коме е мокрота непріятнія, иде далѣ и каже: „Я самъ мокаръ до *костию.*“ Но іоштъ е неприятния мокроћа Шпаньолцу, кои потврђуе, да е до *мозга* мокаръ. А Арапинъ каже: „я самъ мокраъ до *црева*“. Мокріи одъ Арапина зацело неможе нико бити.

— *Каква е разлика између онога кои піе пиво и онога кои шампанѣръ піе?* На ово питанѣ одговорио е еданъ келнеръ овако: „Онай кои пие пиво, пие, плаћа, ал' никадъ недае напойницу, а онай кои пие шампанѣръ, пие, неплаћа али дае често напойницу.

— *Чудновато назначенѣ.* Нека анатомиста шиляо е едной лекарской школи разне предмете са ньновимъ назначенѣмъ. Еданпутъ е више мртвачки глава са именомъ „ношени предмети“ назначио.

— Кадъ е за време француске револуциe Робеспѣръ у Паризу погублѣнъ био, изразно е еданъ официръ изъ привинция Госконьске на слѣдуюћи начинъ стра, кои му е онай тиранъ улио: „Колико ми се пута име Робеспѣръ споменуло,“ — казао е онъ „толико самъ пута мой шеширъ обема рукама скидао, и гледао, да случайно нестои у нѣму моя глава“.

Еракъ и Петакъ.

Еракъ. Шта ти е Петаче, што си се тако замислио?

Петакъ. Море мани ме се, ноћасъ самъ ти чудне санове свевао . . све неке, буди Богъ сь нами мечке, конѣ, волове, магарце и Богъ те пита шта, па се боимъ да ће ми се што зло догодити.

Еракъ. Е, па небрини се, то е добро, заръ незнашъ како наше бабе гатаю, онай кои се у сну съ родбиномъ састане, добиће сутра зацело какву радостну вѣсть.

ОГЛАСЪ.

80 КОЛА СЕНА

Ко има волю, купити у скупу или на манѣ делове лепа сена, нека се погодбе ради прияви у Бачванской кафани на Сави кодъ „Беле лађе“.

У Београду 16. Новембра 1857. (3—3)

ПРОДАЯ НЬИВЕ.

Ньиву мою лежећу на топчидерскомъ брду, десно одъ пута водећегъ изъ Београда у Топчидеръ, између комшія Радисава Іовановића, Спасоя Вельковића Писара Сл. Примир. Суда и воћияка Павла Башкалфића износећу 52 хвата ширине, лица и зачеля по 74 хвата дужине, са све четири стране шанцемъ ограђена, продаемъ и долеподписаный изъ слободне руке, тако, ако бы ко имао волю купити е, нека се обрати мени у Прав. Типографіи. Цена ће быти врло умерена.

У Београду 12. Децембра 1857.

Спиридонъ Нешиньъ.
Словослагаръ.

Издае Любомиръ П. Ненадовићъ.
ньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 21. Децембра 1857.

ШУМАДИН[illegible]

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТ[illegible]

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 73.

СЫНОВАЦЪ КАО СТРИЦЪ

(Продужено).

ДѢЙСТВО III.

Полковникъ Войновићъ долази, — одма за ньимъ и Тихомиръ.

Полковникъ. Морао є ђаво и овогъ бележника башъ данасъ на вечеру довести! Я самъ му єдну цедульицу тамо оставио, а мой красни синовацъ є и пре мене тай трудъ на себе примио.

Тихомиръ. (долази) Засадъ мислимъ, да башъ правогъ полковника видимъ, а не нѣговогъ синовца.

Полковникъ. Заиста я самъ, полковникъ Войновићъ душомъ и тѣломъ.

Тихомиръ. Я вамъ имамъ млого коешта причати господине.

Полковникъ. Вѣруємъ, добри младићу. Я знамъ, колико си ти гнѣванъ и разяренъ, али те ипакъ молимъ, да у ничему непренаглишъ, и у освети претеруєшъ. Помисли само то, да є твой увредитель мой синовацъ. — Я васъ молимъ и зактевамъ одъ васъ вашу честну рѣчь, да га мени предате, да га я казнимъ.

Тихомиръ. Али допустите ми — —

Полковникъ. Я ништа недопуштамъ! Одъ тога нема ништа! Такви сте ви млади люди! Ви незнате за други начинъ, да ваше узаимне увреде расправите, него да єданъ другомъ вратове ломите.

Тихомиръ. Али овде за садъ ниє тай случай. Послушайте ме само.

Полковникъ. О, Боже мой! та я знамъ! Та и я самъ био младъ! — Но ти буди спокоянъ, добри младићу! София є твоя, — ти ћешъ бити мой зетъ — при томъ остаємъ, — то є єданпутъ за свагда!

Тихомиръ. Вашу доброту — ваше пріятельство признаємъ и найвећомъ благодарносћу — али, како садъ ствари стоє — — —

Полковникъ. (ячимъ гласомъ упадне му у рѣчь) Доста! — ни рѣчи више!

ПОЯВЪ 2.

Периша са два полицайна наредника, пређашньи.

Периша. Ево видите, да самъ право казао, — башъ садъ хтедоше се потући.

Тихомиръ. Шта траже ови полицайни служительи овде?

Први наредникъ. (полковнику) Да ли я имамъ честь, говорити са г. Войновићемъ?

Полковникъ. Єсть, я се зовемъ Войновићъ.

Периша. (показиваюћи рукомъ на Тихомира) А ово є по свой прилици господинъ Тихомиръ.

Тихомиръ. Тако є, — али молимъ васъ, кажите ми, шта тражите ви овде?

Други наредникъ. Я самъ позванъ, ди на васъ мотримъ, и да васъ свуда пратимъ.

Тихомиръ. Да ме пратите? Та мени засадъ не пада на паметъ, да кудгодъ у шетню идемъ.

Први наредникъ. (полковнику) А я, милостиви господине, одређенъ самъ, да вамъ будемъ пратиоцъ.

Полковникъ. Аали куда желите ви мене пратити.

Први наредникъ. То ћу вамъ после казати, милостиви господине, — а узрокъ нашегъ долазка тай є, што смо чули, да сте наумили, са г. Тихомиромъ у двобою туђи се, и да би — — —

Полковникъ. Да се тучемъ? А као зашто?

Први наредникъ. Будући сте саперници, — ви обоє господичну Софию любите. Г. є Тихомиръ вѣнъ младоженя, кога мой є нѣнъ поочимъ, г. полковникъ, наменуо, — а ви, господине, ви сте вѣнъ любезникъ; — о, ми све знамо.

Тихомиръ. Ви се варате.

Полковникъ. Заиста, ви сте погрешили.

Периша. Брзо! недайте се варати! (полковнику) Милостиви господине! Збаците већъ єданпутъ то ваше наличиє; признайте, но сте, и оканите се ове клизаве шале, у коной неиграте башъ найлепшу роллу.

Полковникъ. Шта, угурсузе, заръ є и ово твоє масло?

Периша. Єсть, милостиви господине, я самъ све то самъ наредно, я то и не таимъ, — шта више, я се тиме іоштъ и дучимъ! — Я самъ длжность поштеногъ и вѣрногъ слуге учинио, єръ самъ ревности мономъ велику несрећу одклонио.

Полковникъ. (наредницима) Вѣруйте ми, я нисамъ овай, кога ви тражите, я самъ нѣговъ стрицъ.

Први наредникъ. Нѣговъ стрицъ?! Е, ниє него! Чули смо ми већъ, да ви яко наличите на вашегъ стрица, али насъ нећете заиста преварити.

Полковникъ. Али погледайте ме само добро! Я носимъ бароку, а мой синовацъ не носи.

Први наредникъ. Но, го, ми нећъ добро знамо, зашто [illegible] се тако прерушили и старимъ направили, — ваш пл[illegible]е заиста нешто скроенъ, но жао ми е, што ние срећи е за рукомъ испао.

Полковникъ. Али послушайте ме само, —

Први наредникъ. Е, кадъ би ни свакога слушали, кога требамо за хватимо, то заиста нећи у нашемъ [illegible]у далеко догорели. Извлачте нашъ синовацъ, господине, поштанска кола чекаю васъ предъ вратима

Полковникъ. Како? — шта? — поштанска кола!

Први наредникъ. Тако е, господине. Ви сте нашъ гарнизонъ крвницки оставили, а што смо ми одредили да васъ одма у кола стрпамо, и натрагъ на ваше опредѣлење одведемо.

Полковникъ. Ово е опетъ каква сплетка одъ онога проклетога угурсуза — (показивајући на Перишу) ха, витове!

Перища. Есть, милостиви господине, я ништа кажемъ, нити тајимъ; я само то сне наредио, — та ви и сами знате колико самъ васъ одвраћао, да не оставите посланство ваше гарнизонъ безъ одобреня ваши предпостављени.

Полковникъ. (замане штапомъ) Не, — немогу се више уздржати —

Оба наредника. Умерите се, г. Войновићу!

Перища. Држите га, молимъ васъ — ево каквуноградуодбиа човекъ, кадъ неблагодарномъ добра чини! (Полковнику) я вамъ може бити живота избавлямъ што се трудимъ предупредити чай ваше проклетя, двобой, а ви ме изъ велике благодарности мал' неумлатисте, да ме ови бранители поредка нису закловили.

Полковникъ. (Тихомиру) Шта садъ да радимо, Тихомире?

Тихомиръ. Што се не позовете на она лица, коя васъ добро познаю?

Полковникъ. На когъ ђавола да се обратимъ? Моя жена отишла е са Софиомъ у шетню, — а моя синовица Савета у договору е съ њиме — савъ е светь памети изгубио!

Тихомиръ. Онда вамъ ништа неостае, него да путусте съ овимъ господаромъ, кадъ се неђаду башъ ни осолити.

Полковникъ. Али помислите само, та то е нечувенчувени угурсузлукъ, да я — —

Први наредникъ (Перишу) Али есте ли сасвимъ увѣрени, да е ово синовацъ?

Перища. Дабогме! како да нисамъ увѣренъ! Та г. полковникъ садъ е 35 миля далеко одавде — Држте ви само овога добро, непуштайте га!

ПОЈАВЪ 3.

Одинъ постилионъ, предашњи.

Постилионъ. Но, ође л' што скоро бити, госпо. до? Мои коњи стое нећъ читавъ саатъ предъ кућомъ, а я Богме нисамъ радъ, да ваздадреждимъ предъ вратима

Полковникъ. Шта ође овай?

Први наредникъ. То е онай постилионъ, кои ће да васъ вози.

Постилионъ. Где! Заръ ћете ви самномъ путовати, г. капетане. Ви сте се кратко време овде бавили, — данасъ сте дошли, па садъ опетъ брже болѣ одлазите.

Полковникъ. Одкудъ ти то знашъ?

Постилионъ. Но — буди Богъ съ нами! Заръ васъ нисамъ я пре три саата донезао, и заръ нисте ви сиђли съ кола кодъ стражњи баштенски врати? Ха, ха, ха! Ви ћете се увѣрятя, да самъ я вашъ баншишъ на добро употребио, — но кадъ ми когодъ какву позамашну напојницу даде, то самъ му я зато и благодаранъ, и испуњавамъ честно и вѣрно дати ми налогъ.

Полковникъ. Шта велишъ, угурсузе?

Постилионъ. Та ево и нашегъ слуге, кои е предъ колима лежо; (Перишу) помози Богъ испичутуро! (полковнику) Та овай ми е и повѣрио, да сте ви г. капетанъ Войновићу, и да сте крвницки и преобучени нашъ гарнизонъ оставили.

Полковникъ. Шта велишъ, вуцибатино? Я самъ тай, кога ся ти возио?

Постилионъ. Да како! ко ће други бити, заръ самъ я слепъ. Та заръ нисте целимъ путемъ сами собомъ говорили и непрестано гласно викали; „Сладка Софио! анђелче мое, голубицо! Та заръ сте сне ово нећъ заборавили?

Перища. (полковнику) Милостиви господине, я му заиста нисамъ ово казао, а нко би бино тако безуманъ, да на явномъ другу самъ са собомъ о таквимъ предметима гласно говори!

Полковникъ. Я нећъ видимъ, да е судбина, да морамъ противъ мое волѣ и бећъ мое кривице путовати, и то сне због сплетки оногъ мога вражногъ синовца —

Први наредникъ. Дакле г. капетанъ — — —

Полковникъ. Дакле, мой невнати пратиоче, я садъ немамъ куда, него морамъ съ вама путовати, — али вѣруйте ми, сасвимъ преко мое волѣ.

Први наредникъ. О, господине, ни смо се нећъ на то навикли, да људима подносимо наше услуге преко њихове волѣ.

Полковникъ. (Перишу) А ти, — ти си мой слуга.

Перища. Есамъ, милостиви господине.

Полковникъ. Кадъ е тако, то самъ я онда твой господаръ.

Перища. То се разуме.

Полковникъ. Слуга мора свуда своме господару слѣдовати, и ти нећъ дакле заедно съ нама путовати

Перища. (за себе) Ала ме удови!

Постилионъ. То се разуме, да слуга мора съ господаромъ, — дакле маршъ!

Перища. Жао ми е, што васъ морамъ засадъ самогъ оставити, — та ви сте довольно увѣрени, колико самъ вамъ я привржень, — я би васъ и овомъ приликомъ о томе увѣрио, — али ви знате како я мою жену любимъ. После толикогъ времена једва самъ е текъ данасъ видио. Сирота жена плакала е одъ радости, кадъ ме е видила, — садъ самъ наумио, да останемъ за свагда кодъ куће, и да исступимъ одъ васъ изъ службе. Господине, ви ћете се опомењути, да сте ми тримесечну плату дужни, и — —

Полковникъ. (лютито) Три стотине батина самъ ти душанъ, угурсузе!

Први наредникъ. Господине, ви немате право, да овогъ вашегъ слугу противъ нѣгове волѣ на путъ са собомъ поведете, — а при томе іоштъ сте му дужни.

Полковникъ. Ни пребиену аспру нисамъ му дужанъ.

Први наредникъ. На зато немате узрока, да га съ батинама награђуете.

Тихомиръ. (полковнику) Я ћу се изъ петньи жила упети, да васъ избавимъ, — но засадъ, кадъ башъ ние другчие, а ви у име Бога путуйте. Срећа е, што я остаемъ овде, и што имамъ доста приятеля и познанства, — я ћу све, што ти е могуће, употребити, и пре, него што сутрашньи данъ осваме, я ћу васъ съ вашегъ пута овамо вратити.

Полковникъ. (Тихомиру) А я ћу постилиона подплатити, да што може спорие путуе, како би насъ могли стићи (окрене се постилиону) Ево ти напойница, приятелю! Пи у мое здравлѣ, — али морашъ возити — — —

Постилионъ. (простосрдачно) — да летимо, као олуина, — знамъ!

Полковникъ. Не велимъ я то! Я нећу, да ти — — —

Постилионъ. Та знамъ я, — ви оћете, да ездимо, као при долазку — ка да читава ордия ђавола за нама у потеру иде.

Полковникъ. Да те ђ аво носи, проклета пияницо, та не велимъ ти я, да — —

Постилионъ. То е моя брига, — вами е хитно, а Богме и мени, — будите ви сасвимъ спокойни, летићемо друмомъ, да варнице сѣваю (одлази).

Полковникъ. Овай ће ме угурсузъ до очаяня довести. (Викаюћи постилиона) Стани мало, причекай, да ти кажемъ!

Тихомиръ. Стишайте се, вашъ путъ неће дуго траяти.

Полковникъ. Та заръ су се данасъ сви ђаволи подъ мою кожу завукли. (Одлази съ првимъ наредникомъ).

Тихомиръ. (другомъ нареднику) Садъ айдемо заедно, кадъ већъ мора бити, али то вамъ напредъ кажемъ, да нећу ваше ноге штедити, — ми ћемо вазданъ по сокаци тумарати!

Други наредникъ. Како вамъ е драго, господине, я васъ ни у чему неограничавамъ. Съ Богомъ, Перишо. (Тихомиръ одлази са другимъ наредникомъ).

ПОЯВЪ 4.

Периша, затимъ и Савета.

Периша. (самъ) Срећанъ имъ путъ, ха, ха, ха! Алал' ти вѣра, Периша, побѣда е наша! Садъ къ брзо къ дѣлу, да се іоштъ данасъ София са моимъ залюблѣнимъ господаромъ вѣнча. — Но ево сестре нѣгове, ньой могу све повѣрити.

Савета. (долази) А, ти си Периша! Знашъ ли, гди е стрицъ?

Периша. Отишао е на дальни путъ, у гарни [illegible] варошъ вашегъ брата, а мога господара.

Савета. Шта — како — изясни се бол[illegible]

Периша. Съ драге волѣ. Ви можд[illegible] езнате, да се е мой господаръ са г. Тихомиромъ жестоко завадили и посвађали.

Савета. То ние истина, — сасвимъ томе противно, они су се као найбольи прият[illegible] стали.

Периша. Я то нисамъ [illegible] за мога господара ревности [illegible] штемъ помоћи. Дођемъ овам[illegible] е еданъ добио налогъ, да мот[illegible] свуда прати, а други е добио [illegible] дина одпрати натрагъ у нѣговъ гари[illegible] безъ дозволѣня овамо дошао. Но бесъ га нанесе, те у место синовца докопа стрица за яку, стрпа га готово силомъ у поштанска кола, и отиду као стрела.

Савета. Шта? Ти си могъ стрица у место Обрада на путъ оправно? Ти се шалишъ, Периша.

Периша. Опростите, господична, я се не шалимъ, то е све цѣла истина, — та Италия е врло лепа земля, г. полковникъ ние іоштъ никадъ тамо био, нѣму ће се тамо допасти.

Савета. Заръ ти іоштъ пада на умъ, да спрдашъ коешта? А гди е г. Тихомиръ?

Периша. Онъ се са своимъ полицайнимъ пратиоцемъ шета по вароши.

Савета. Сирома младићъ, — я га башъ одъ срца сажалѣвамъ.

Периша. Дакле садъ брзо къ дѣлу! Куймо гвожђе, докъ е вруће, нетреба времена губити. Текъ онда, кадъ се мой господаръ са господичномъ Софиомъ вѣнча, вратићемо г. полковника овамо. Међутимъ я идемъ садъ по мога господара, и ако намъ ви будете на руци, то ће се іоштъ данасъ свадба свршити (одлази)

ПОЯВЪ 5.

Савета, затимъ госпоя Войновићка и София.

Савета. То е заиста еданъ препредени обешенякъ, но онъ ипакъ знаде свой посао тако удесити, да му морамъ на руку, башъ да ми се и неће. — Но ето стрине; морамъ одъ нѣ таити, шта се догодило.

Г. Войновићка. Ахъ, любезна синовице, заръ ниси твогъ стрица видила.

Савета. Шта? Заръ се ние съ вами опростио?

Г. Войновићка. Опростио! Како?

Савета. Та онъ е отишао.

Г. Войновићка. Отишао? — кадъ?

Савета. Овогъ тренутка.

Г. Войновићка. То немогу да понямъ. Та онъ е рекао, да ће текъ око 11 сати поћи. На кудъ е отишао тако итно?

Савета. Я незнамъ. Я га нисамъ видила, кадъ е отишао. Мени е све то Периша приповѣдао.

Периша и превашњи.

...ђина!

— мој мужъ?

...го г. капетанъ Обрадъ Вой-

...ини, му на сусретъ) Ахъ, љубезни

...ша. Онъ є заиста истину казао, да ће гово-
...ђено него врема сѣ слонуть писмомъ дођа.
...тиу, ко... Мој мужъ отишао, — а мој са-
...вољъ дође... — ...што се чудим што и смешно меняю догађаи!

Обрадъ. Одма се опетъ после толикогъ растан-
...на видимо, љубезна стрино! І самъ вамъ био у великомъ
...немиру и страху.

Г. Войновићка. Добро вече, љубезни синовче —
...ањъ дочекъ!

Обрадъ. Клањамъ ледањ дочекъ!

Г. Войновићка. Я се одъ срца радуемъ, што
...те опетъ видимъ, — али мој мужъ — — — —

Обрадъ. Да се ние стрицу што неповољно до-
...годило?

Савета. Стрицъ се є вечерасъ съ дальногъ пута вратио, а овогъ часа изчезао, незнамо кудъ.

Обрадъ. То є чудновато!

Периша. Заиста удивительно!

Г. Войновићка. Та ето Перише! Тай насъ о свему може обавестити.

Периша. Я, милостива госпо?

Савета. Єсть, тк! Стрицъ се є само съ тобомъ налазио, надъ є полазио.

Периша. То є истина! Онъ є само самномъ говорио.

Обрадъ. То намъ кажи барь, зашто є тако итно отишао.

Периша. Зашто? — ѣръ є морао! Онъ є добио заповѣсть одъ двора.

Г. Войновићка. Шта?

Периша. Онъ има неки врло важанъ налогъ да изврши, кои врло велику итиу заитева — и кои заитева мужа — мужа велимъ — више нашта! Изборъ є пао на г. полковника.

Савета. То є врло красно, и служи заиста цѣлой породици на честь.

Периша. Садъ можете изъ тога увидите, да се онъ ние могао дуго са опроштаемъ забавити. „Периша“, рече ми онъ, „я идемъ држанимъ пословъ у Петробургъ. Држава заповѣда, а я се морамъ повиновати; съ прве поштанске штације писаћу моиой супруги, — а што се свадбе могъ синовца и Софие тиче, — уредите како знате!“

Обрадъ. Шта чуемъ! мој стрицъ — — —

Периша. Єсть, милостива господине, — онъ саизволява! „Я даемъ моиой жени неограничено пуномоћие“, рече ми онъ, „да она све то сврши, и я се надамъ, да ће она мою дѣцу усрећити!

Г. Войновићка. Є ли одпутовао самъ?

Периша. Самъ? Ние! онъ є отишао у дружству са єдниимъ странимъ господиномъ, кои є врло благородно изгледао.

Г. Войновићка. Я то никако немогу да сватимъ.

Савета. Ми знамо садъ ићгову волю, и зато валя намъ постарати се, да ю испунимо, и Обрада са Софиомъ вѣнчамо.

София. Ићгово саизволеиѣ чини ме срећномъ и пресрећномъ.

Г. Войновићка. Али я сумнямъ, — я велимъ, да не ухватимо са свадбомъ, него да причекамо прво ићгово писмо.

Периша. (на страни) Али смо лепо насели, што смо старогъ куряка у Петробургъ оправили!

Обрадъ. Али, мила стрико — — —

(Свршетакъ слѣдуе.)

ОГЛАСЪ.

ПРОДАЯ НЬИВЕ.

Ньиву мою лежећу на топчидерскомъ брду, десно одъ пута водећегъ изъ Београда у Топчидеръ, између комшия Радисава Іовановића, Спасоя Вельковића Писара Сл. Примир. Суда и воћняка Павла Башкалфића износећу 52 хвата ширине, лица и зачеля по 74 хвата дужине, са све четири стране шанцемъ ограђена, продаемъ я долеподписаный изъ слободне руке, тако, ако бы ко имао волю купити є, нека се обрати мени у Прав. Типографіи. Цена ће быти врло умерена.

У Београду 12. Децембра 1857.

Спиридонъ Нешићъ.
Словослагатъ.

Издае Љубомиръ П. Ненадовићъ.

У Книгопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 31. Децемб.

ШУМАДИН

ЛИСТЪ ЗА

КНЬИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВО

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе се 3 кр. ср. одъ арсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 74

НЕКА СИЛА.

Има сила нека,
Што ми душу мори,
Срце злобно мучи,
Груди огнѣмъ гори.
Кадъ ньой ближе ходимъ,
Стра' ми срцу прети,
Када одъ нѣ ходимъ
Душа къ ньойзи лети.
Ноћу, и у дану
На яви и сану
Єднако ме дира
Срцу неда мира! —
Желишъ драга знати
Ко е ова сила,
Каза'ћу ти право:
Ти си душо мила! — М.

СЫНОВАЦЪ КАО СТРИЦЪ

(Свршетакъ).

Бележникъ судейски и пређашньи.

Бележникъ. (стане између Обрада и г. Войновићке). По вашемъ позиву дошао самъ и стоимъ вамъ на услуги.

Г. Войновићка. А гле, г. бележникъ!

Бележникъ. Милостива госпо, я вамъ стоимъ на расположеню; г. полковникъ изволио е доћи къ мени.

Г. Войновићка. Шта? Заръ е мой мужъ пре свогъ полазка био кодъ васъ?

Бележникъ. Пре свогъ полазка? Шта ми то кажете! Милостиви е господинъ по свой прилици зато тако итао, што се ние могао дуже бавити, нити е могао на мене чекати. Ову ми е цедульицу оставио. Господине, изволте е прочитати (преда цедулю Обраду).

Периша. (полако Обраду) Ево, ово е бележникъ, кога е вашъ стрицъ позвао.

Обрадъ. Збогъ Тихомирове свадбе са Софиомъ.

Периша. (тихо) Ала би згодно било, да га на вашу ползу употребимо.

Обрадъ. Ћути, да видимъ, шта му е мой стрицъ писао!

Обрадъ. (Чита) „Господине, имайте доброту, потрудите се довече до моє куће, и понесите брачни уговоръ, кои сте за мою Софию саставили. Я имамъ важанъ основъ, збогъ кога желимъ, да се све іоштъ данасъ сврши.“

Периша. Ево [illegible] Милостива госпо, садъ се већъ [illegible] лѣню вашегъ супруга.

София. Ние ни нуждно, да вамъ отацъ пише, [illegible] мати! — кадъ е већъ овомъ господину писао.

Обрадъ. (бележнику) А ви, господине, — шта ви о той ствари мислите?

Бележникъ. Я велимъ, да е ово писмо доста ясно.

Г. Войновићка. Па нека буде тако, дѣцо! Будите срећни. Подпишите брачни уговоръ, па онда да се вѣнчате!

Обрадъ. Брзо, Периша! дай асталъ, перо, мастило, да се одма све сврши.

ПОЯВЪ 8.

Полковникъ, Миланъ и пређашньи.

Савета. А гле! стрицъ!

София. Мой отацъ!

Периша. (за себе) Заръ га ђаво опетъ донесе натрагъ, — садъ ће овай проклети старацъ да намъ се на душу попне, — држ' се Периша, — држ' се Обраде!

Обрадъ. (за себе) Заиста, самъ га е ђаво овамо донео. Овай га е Миланъ донео, — башъ е то мой зли духъ.

Г. Войновићка. Шта видимъ! — мой мужъ!

Миланъ. (показиваюћи на г. Полковника) Како самъ срећанъ, што г. Обрада могу нѣговой можда већъ забринутой породици повратити (угледавши Обрада) Шта врага, заръ си ти овде! (окренувши се полковнику) А ко сте ви, господине мой?

Полковникъ. Нѣговъ стрицъ, господине мой!

Обрадъ. Али, — разясни ми, Милане — — —

Миланъ. Разясни ми ти! Я самъ дознао, да е издана заповѣсть, да те полицаайна власть у твой гарнизонъ натрагъ спроведе, — доцние дознамъ, да е та за-

я усѣднемъ на могъ кулаша, и на скоштанска кола, у коима самъ држо, да заиста нађемъ — —

ни[illegible], Вашегъ покорногъ слугу, кои е гъ [illegible]ако [illegible]нскогъ кочияша, коме самъ дао о[illegible] вози, а кои ме возио, [illegible]ао олуива

[illegible]къ. Твой е стрицъ нашао за сходно, да ме путована [illegible] изъ мога [illegible]аб уђеня, него склони на повратакъ, и садъ ево [illegible]съ ту! Обрад[illegible] я мислимъ, да ти [illegible] ревность мою за свога приятеля нећешъ заперити!

Обрадъ. Врло самъ ти обвезанъ приятелю за твою ревность и [illegible] ми указаю, — само ми е жао, што си мене [illegible]ики трудъ на себе примио.

Полковникъ. Г. Милане! Мой синовацъ можда вамъ ине башъ одъ срца благодаранъ на великой вашой доброти, али я ћу вамъ заиста благодаранъ бити.

Г. Войновићка. Дакле ти ниси био на путу за у Русию ради нека важни државни послова.

Полковникъ. Шта наопако! Заръ су не неки угурсузи чакъ у [illegible] поранити?

Г. Войновићка. Та да, — та знашъ, збогъ о[illegible] [illegible] државногъ посла, кои ти е министерство [illegible]дѣла повѣрило, као што си Периши казао.

Полковникъ. Дакле опетъ тай угурсузъ Периша, све нѣгово масло, — онъ ме найпосле чакъ у Русию опремио. Я самъ му неисказано благодаранъ, што ме на тако велики степенъ узвишава — (бележнику) ви сте сигурно мою цедулю добили, и мени ће веома мило бити, ако се брачни уговоръ іоштъ данасъ подпише и цѣла стварь свршн.

Бележникъ. Милостиви господине, — ништа лакше! Та ми смо наумили, да и у вашемъ одсуству овай посао свршимо.

Полковникъ. Заиста прекрасно! Да по некадъ бива свадба и у одсуству отца, то іоштъ може проћи, али безъ младоженѣ свадба, — то ми никако не иде у главу.

Войновићка. Та ево младоженѣ! Заръ непознаешъ твога милогъ синовца Обрада?

Обрадъ. Єсть, любезни стриче, я самъ!

Полковникъ. Мой е синовацъ истина угледанъ младићъ, али Софию неће онъ добити!

Г. Войновићка. Е, па ко ће ю добити?

Полковникъ. Ко! Іоштъ питате! Ко други него г. Тихомиръ?

Г. Войновићка. Та заръ ние г. Тихомиръ умро?

Полковникъ. Госпо, ви се варате! Онъ е живъ и здравъ, онъ е овамо самномъ дошао, — та ево га гди долази!

Г. Войновићка. А ко е овай, што иде съ нъиме?

Полковникъ. То е непознани пратиоцъ г. Тихомира, кога му е поштенѣйши Периша набавио.

ПОЯВЪ 9.

Пређашньи, Тихомиръ са своимъ наредникомъ, кои у вданъ ћошакъ собни сѣдне.

Тихомиръ. (полковнику) Ви дакле шилѣте вашегъ стрица ни крива ни дужна на 30 миля далеки путъ? Заиста господине, та васъ шала неће тако олако проћи.

Полковникъ. Гле, гле Тихомира! но ако си башъ тврдо наумио, да се тучешъ, а ти се туци са моимъ синовцемъ, а не самномъ.

Тихомиръ. (позна га) Шта? заръ сте ви? А како се тако брзо вратисте?

Полковникъ. То имамъ благодарити овомъ господину, (показиваюћи рукомъ на Милана) кои е изъ приятельства према моме синовцу на коню као безъ душе замномъ похитао и овамо ме повратио.

Обрадъ. Г. Тихомире, я васъ неразумемъ! Та ми смо се, у колико знамъ, као найбольи приятельи разстали; — па заръ ми нисте сами безъ икаквогъ узтезаня Софіину руку уступили?

Полковникъ. Нема одъ тога ништа! Ни моя жени, ни София, ни синовица, нити синовацъ може тврду мою волю изменути!

Тихомиръ. Г. Полковникъ! Мени е особито мило, што сте се съ овогъ пута вратили, на кои васъ е една сплетка противъ ваше волѣ опремила, — но ви говорите и чините, шта вамъ е годъ драго, господична София ће ипакъ вашегъ синовца волети, па ту ништа непомаже.

Полковникъ. Я то нећу да разумемъ! Та заръ самъ я младоженю Тихомира зато изъ толике дальине у мою кућу довео, да га после опетъ као бећара нѣговой кући оправимъ?

Обрадъ. Што се тога тиче, господине стриче — то ће се лако наћи начинъ, како да г. Тихомиръ не буде башъ узалудъ овамо дошао. Запитайте само о томе мою сестру Савету.

Савета. Мене? — у чему би я могла — — какавъ то начинъ — я незнамъ — —

Тихомиръ. Но — то ћу онда я самъ говорити! Г. Полковникъ, ваша е синовица, господична Савета іоштъ слободна; — Тако вамъ приятельства, о комъ сте ми свакадъ толико ясне доказе давали, употребите савъ вашъ упливъ кодъ ваше синовице, да *она* вашу неодржану рѣчь изглади.

Полковникъ. Шта? Како то? — Ви Савету да узмете? А овай угурсузъ Периша, заръ да олако и безъ батина прође! — Богме, онъ ће ми за све васъ платити.

Периша. Богъ нека ми одузме мѣсто мое у раю, ако самъ я све ово вами у пркосъ и изъ каквогъ неприятельства, него само изъ любави, дужностне привржености и ревности према моме очаяваюћемъ господару а я знамъ, ви ћете ми све то опростити!

Полковникъ. (саставляюћи оба пара) Кадъ е тако, шта му знамъ, — дѣцо, будите срећни!

(Завѣса пада)

ПРВИЦЕ.

— При набору народни представника у једној француској варошици давао је сваки грађанинъ свој гласъ. При гласању позавађа се ниска класа грађана; једни су хтели једногъ, а други опетъ другогъ за представника. Распра дође до огорченя; они се одвоје на две партае, и спремили на бој. Једанъ амаліпъ пакъ, кои је са стране за цело време ћутао, пити с гласа давао, одмакао се мало подаль од позоришта бојногъ. Неки изъ гомиле викали су га, да и онъ приступи, и да се изјасни, на коју ће страну да пређе. Онъ пакъ одговори равнодушно: „Знате, ја се іошть нисамъ сасвимъ рѣшио, — видите, да ми је знати, кои ће страна бити јача, и бы одма гласао, зато чекамъ, докъ се побисте, па ћу онда дати мой гласъ."

— Једанъ гренадирски капларъ, кои бијаше мало напитъ, одао је по Берлину, и срео је на сокаку своіъ једногъ бившегъ другара, кои је ступио у дворску службу, и већъ дворски јункеръ постао. Овај се бијаше доста погордио, и ишао је круто и поносито. Капларъ пошао за њимъ узастопце и загледао га с чешће, изчекивајући, да га јункеръ као бившегъ друга свога поздрави и съ њиме се рукује. Но јункеръ ніе хтео ни да га честито погледа — а надъ му се найпосле досади онъ срдито рекне каплару: „Молимъ, шта ме ви толико загледате!" — Капларъ му одговори: „Шта Петре, зарь обећашъ да ти платимъ, што те гледамъ. Ако си то радъ, а ти се найми код Толпана, па да те после за новце гледамъ."

— *Чудновата проба.* Једанъ чески селакъ докопао је бичъ после вѣчана, и стао је у средъ найвећегъ веселя и игре своју невѣсту попреко и уздужъ тући. Но стаде кукавна, она је кунила и приклињала, и питала га је, шта му је она сгрешила, те тако съ њоме поступа. Кадъ ју је престао тући, онъ јој ладнокрвно одговори: „Тиня писи ви шта скривила, ти си чиста и невина као сунце на ведромъ небу; но ја самъ ти само хтео пробе ради показати, шта самъ ја кадаръ учинити, ако бити доцније надгодъ пало на умъ, да будешъ угурсузъ!"

— Једанъ њемачки марвени трговацъ, кои је при покупљању вересије морао примити ексикъ дукате, гледао је, да ій се отресе, и понео је те паре на панаћуръ, да ій протури. Но Селяци, одъ кои је онъ стоку пазарио, примѣте, да су дукати ексикъ, и нехтедоше ій примити. Трговацъ се мучио свакојако, да ій какогодъ приволе, и рекне ійм найпосле:

Е, надъ је тако, а ви дајте једне мале теразије, па ћете се сами увѣрити, да одъ тежине врло мало фали."

Селяци му донесу теразије, онъ одъ њи затимъ заните једанъ добаръ велики дукатъ, и метне га у једну шолю, а ексикъ дукатъ и две ситне паре метне у другу шолю, те се тежина изравна.

ра

ваз

међу

—

у горњ
лирь, и
сваки да у дру

— Једанъ запи
а при томе сигуранъ,
Овај други одговори му
завати, я ти незнамъ друг
интересъ, на живе одъ инте

Ерак

Ерак. Е, башъ ти е

Петаръ. А како то?

Ерак. Ето како! Ти знаш, вило, да влада обшта узаимность, између велики царства и мали држава узаимность. Али кодъ насъ ніе тако.

Петаръ. Богъ нека те разуме, шта казешъ!

Ерак. Башъ ти немашъ ничало оштроумности, — ето видишъ, како је кодъ насъ. Я у полицию не дирамъ, шта више, я је се бојимъ, као ђаво крста, а она се врло често меша у наше приватне послове, и као што знашъ, у наше ситне ратуне, коіе ми тако радо и безъ полиције водимо. Е, садъ кажи ми, каква је то правда, оно, што туђа земля другой чини, то Србинъ Србину неће.

Петаръ. Међеръ ти си паметанъ човекъ. Да је садъ неко лудо време, као по Богу пре неколико година, ти би далеко дотерао!

Театаръ после поноћи.

Станица. (иде ноћу напољу куће и поводи се десно и лево, найпосле найђе на свога другара Перишу, кои је био такође пијанъ) Башъ добро, кадъ се сретосмо, врстни друже, — садъ ти немој одведи куће, а после ћу я тебе, па ћемо тако обоица лакше куће отићи, — а томъ ћу ти приликомъ и ја иде моје да кажемъ.

Перишa. (завезао језикомъ) Ста — а — ниша брате, мени је зло, одведи найпре ти мене, — но кажи ми, тако ти вашегъ пријатељства, га кога си ми се толико

— Богме имаће т[illegible]мъ
недешъ кући, па с[illegible] запа-
идемо после, да [illegible]!

[illegible]е ме нико ув[illegible] него види
ови прекле[illegible]ри по Бео-
разпо[illegible] човекъ кући
не [illegible] красно
[illegible], како
[illegible] прстима
а гл[illegible] ти ту не-
дока, него [illegible] своной вольи.
те Богъ сачува. — [illegible] е светъ, нема
ше весела живота!

Све [illegible] едно.

Мужъ. Не [illegible] се допало у театору, видимъ, да се [illegible] толико.

Жена. [illegible] што самъ дала; ево већъ четири пут[illegible] „[illegible]иръ Яню“ и я самъ свакадъ ишла, — [illegible]мъ, а они говоре опетъ све едно, т[illegible] едно.

[illegible]торъ у кньижари

Два [illegible]теля састану у кньижари, и између ньи се заметне с[illegible]дуюћи разговоръ.

Први. Шта ћешъ да пазаришъ, приятелю, я знамъ, да си се ти досадъ слабо съ кньигама забавляо.

Други. Знашъ брате, читао самъ у новинама, да има овде у кньижари на продаю неки шальики календаръ, одъ когъ човекъ мора да *умре* одъ смея, кадъ га чита, — и зато самъ брзо овамо похитао, да купимъ еданъ такавъ календаръ и за мою жену, докъ се вису разпродали.

Први. (кньижару на уво) Ако вамъ е само еданъ комадъ остао, я ћу вамъ триплу цѣну платити, да ми га уступите, а нѣму кажите, да немате више.

Свачему дође време.

Еракъ. Петаче; кудъ си тако поитао?

Петакъ. Айдемо заедно! Е брате, како се времена меню! Я самъ пошао у театоръ, да представлямъ „скитничку конфузию“, еръ самъ чуо, да се томъ приликомъ могу млоге паре добити. Садъ молимъ те, разсуди само, прексиноћь смо обоица били на епитиміи у полиціи збогъ ове наше мале скитничке комфизие кодъ „три бокала“, а садъ се можемо обогатити. Боланъ брате, видишъ, како свачему дође време!

Еракъ. Е садъ нека ми когодъ каже, да е скитница за ништа, главу ћу му разбити. Айдемо заедно!

ОГЛАСИ.

☞ Збогъ дугогъ одсуствованя Учредника на страни, листь ће овай престати изилазити одъ 1. Януара 1858. године на неопредѣлено време.

У Београду
31. Децембра 1857.

Учредничество „Шумадинке“.

ПРОДАЯ НЬИВЕ.

Ньиву мою лежећу на топчидерскомъ брду, десно одъ пута водећегъ изъ Београда у Топчидеръ, између комшія Радисава Іовановића, Спасоя Вельковића Писара Сл. Примир. Суда и воћняка Павла Башкалфића износећу 52 хвата ширине, лица и зачеля по 74 хвата дужине, са све четири стране шанцемъ ограђена, продаемъ я долеподписаный изъ слободне руке, тако, ако бы ко имао волю купити е, нека се обрати мени у Прав. Типографіи. Цена ће быти врло умерена.

У Београду 12. Децембра 1857.

Спиридонъ Пешньъ.
Словослагаръ.

Издае Любомиръ П. Ненадовићъ.
У Кньгопечатньи Княжества Србскогъ.